

(*) * مقصد خامس * (*)

مغفر موجودات عليه اكل الصلوات افتد بمن حضرت تيرنك پايه معراج ايله سرافراز اولوب
 پيشگاه حضرت احديته انواع تشریفات مكالمه و مشاهده برله امتیاز بولدینگك پاندهدر *
 شو بيله معلوم اوله كه بوقصه یغمبر بمن عليه الصلاة والسلام حضرت تيرنك اشهر معجزات
 و اظهر براهین و بینا تدراسری خصوصتده عطار جهم الله تعالى اختلاف این شلردر كه بر كیچمه ده
 بر اسرامی ایدی اولدخی نومده می ایدی یوخسه یقظه ده می ایدی یا خود بر كیچمه ده ایکی اسرامی ایدی
 اولدخی برنده روح ايله و بدنی ايله یقظه ده و برنده منلنده می ایدی یوخسه اولدخی یقظه ده مسجد
 حرامدن مسجد اقصایه واروب اندنصكره منامده مسجد اقصادن عرش اعلايه وارمق می ایدی
 یا خود درت اسرامی واقع اولس ایدی دبیلر اختلافی بواقوال اوزمدر واسرائك معناسی
 اصلده مطلقا كیچمه ايله كتمكدر اما بومقامده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تيرنك
 بر كیچمه معراج كتمه سیدر و الحاصل بعضیلر ایندیبلر اسرامنامه رؤیا طریقه ایدی دیدیلر
 و بوكاده اتفاقری وارد كه اتدابعلیهم السلام رؤیا لری وحی در غیر تيرنك رؤیاسی كی دكلدر
 منامده واقع اولدینگه بوايت كریمه بی حجت كتوردیلر كه حق تعالی حضرت لری كتاب كریمنده
 (وما جعلنا الرؤیا الانی ارنك الا فتنه للناس) دیو پیوردهدر پس بورؤیا دوشده كورمك
 معناسنه مصدر در آشكاره كورمك معناسنه اولان رؤیتدر رؤیا دكلدر دیدیلر این مالك وخریری
 و غیر بلر رؤیا رؤیت معناسنه كلکی انكار ایندیبلر تكیم شیخ بدرالدین زكشی رحمة الله علیه
 افاده پیورمدر و متدینك * ورؤیاك احلی فی العیون من الغمض * دیدیكسده یكلش ایلدی
 رؤیت برینه رؤیا كتوردی دیدیلر بوندن بجوابلر وروب ایندیبلر قریب وقریب برمعنایه
 اولدقیری كی رؤیا ورؤیت دخی برمعنایه در دیدیلر (این عباس حضرت تيرنك قولی دخی بوكا
 شاهددر كه آیت كریمنك تفسیرنده بخاری روایتی اوزره * هی رؤیا عین اریها صلی الله علیه وسلم
 ليله اسری به * دیو پیوردی یعنی اول آیت كریمنده اولان رؤیا كوزر رؤیا سیدر كه رسول اكرم
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تيرنه اسرامی كیچمه سی كوسترلش ایدی دیمك اولور و سعید بن
 منصور سفیاندن نقل ایدوب حدیثك آخرنده * واپس رؤیا منام * دیمشدر یعنی اوینجو رؤیاسی
 دكلدر دیدی اما كوزر بلان نه ایدبکی امام بخاری روایتنده تصریح اولنممشدر برینه سعید بن منصور
 قشندنه این مالك طریقتدن مر ویدر كه اول یلت المقدس بولنده كوستر دكلری نسنه ایدی و بومذكور

شول شبدندبر که رؤیا لفظی او با نقل شده کوز ایله کوریلان نسته به اطلاق اولندیغنی انکله
 استدلال اولنه و یوقول مننی بی خطابه نسبت ایدنی ردایلر مع هدامفسرین بو آیتک تفسیرنده
 اختلاف ایدوب بعضیلر * ای رؤیا الی اریتمک ایله المعراج * دیدیلر قاضی رحمة الله علیه دخی رؤیا بی
 رؤیت ایله تفسیر ایتلرور دیدی دخی کیجه ایله واقع اولوب سرعته کچدیکی جهتین دوش کی
 اولمضین رؤیا تعیر اولندی دیدیلر بعضیلر ایتدیلر حدیده یلنده کوردیکی رؤیا درکه واقعه سنده
 مکده دخول ایدوب مشرک کندی دوندکلرین کورمش ایدی بعضیلر دخی بدر غراسی
 رؤیا بدر دیدیلر و ابن النقیب کندی شیخی اولان ابوالعباس القرطبی یه آیت کریمه دن سوال ایدی
 قرطبی رحمة الله علیه ایدی رؤیا بی هیندر یقظه ده جبرائیل علیه السلام کورمش ایدیکه بدره
 جتک کونی قیریلانلرک هر بری قنده دوشسه کرک هب تعین ایتمش ایدی صکره ضرعالم
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری فلان کافر بورایه دوشسه کرک وفلان کافر بورایه دوشسه
 کرکد بوربارک الی ایله یوزین صحابه کرامه کورمزدی قریش کافرزی بونی ایشید بچک مسخره
 آکدیلر ایتدی اولیجی عینی ایله یوردقلری کی واقع اولدی تکیم سابقده اشارت اولمشدر رؤیا بی
 منامدر دینانلرینه حجت اقلت ایتدیلر که حضرت عایشه * ما فقد جسده الشریف * دیو یوردی
 دیدیلر یعنی مبارک جسمی هیچ برندن آیرلمدی دیمکدر بوندنخی جواب و یروب ایتدیلر حضرت
 عایشه بوسوزی مشاهده ایدوب سو بلدی ز پرا اوزمانده زوجی دکل ایدی وقصه ضبط ایدن
 کیمسه باشنده دکل ایدی یا خود اوزمانده هنوز طوعمانش ایدی دیدیلر زمان اسرا ده اولان
 خلاف اوزره جوابلر و ردیلر (مولانا سعد الدین تفتازانی ایدی حضرت طایفه قونک معناسی
 جسدی روحندن آیرلمدی بیله ایدی معراج روح و جسد ایله جمع اولدی دیمکدر دیدی
 و یقظه جسد ایله بیت المقدسه واردی اورادن روح باکی افلاک کندی دینانلر (سبحان الذی
 اسری بعبده لیلان المسجد الحرام الی المسجد الاقصی) قول شریقی ایله استدلال ایدوب ایتدیلر
 مسجد اقصی اسرایه ثابت ایدی اگر جسدی ایله اندن اونه کتیش اولسه انی غایت ایلر ایدی
 ومدخده ابلغ اولور ایدی کلام خود حق تعالی حضرتلری بیچردن تنزیه ایدوب قدرت عظیمه سن
 بیان ایچون ورسولنی تشریف ایله تمدح ایچون وانک حقنده اسرایله ایتدیکی کرامتی اظهار
 ایچوندن بونلرک متضاسی بودر که غایت حقیقه سی نه ایسه اول مذکور اوله دیدیلر (و بوکا جواب
 و یروب ایتدیلر مسجد اقصی تفضیل حکمتی بو ایدیکه قریش انک علامتلر دن سوال
 ایتدیلر سابقاتی کورمه دیکن یلورل ایدی و کندیلر ده کورمش کیمسز و ازابدی امتحان طریقی ایله
 رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه ایتدیلر چونکه بیت المقدسه واردک ایدی
 بزه انک نسانلر دن خبر و بریغمبریز علیه الصلاة والسلام حضرتلری دخی کوردیکی
 کبی خبر و بردی انلرک یلندکلر بنده موافق کلدی ملزم اولدیلر قضیه بونله واقع اولمش ایدی
 کولکردن خبر صورتلر ز برانکله صدقنه علی حاصل ایدمز ایدی انکیچون الی المسجد الاقصی
 یوز یلوب مسجد اقصی غایت قبلندی دیدیلر (وامام نووی رحمة الله علیه فتاوا سنده ایتدی
 فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه اسرا ایکی کره واقع اولمشدر برکره منامده برکره
 یقظه ده واقع اولدی دیدی (سهیلی رحمة الله علیه کندی شیخی قاضی ابوبکر بن العریبن
 بو مذهبه لکجهن ذکر ایتمشدر و برکره منامده اولدیغنی انکیچون ایدیکه کندیبه آمان اوله
 تکیم ابتدا نوده امر نبوت کا آسان اولوب بر مقدار الشقی ایچون بر زمان زو بای صالحه ایله
 اولمش ایدی ز بر امر عظیمدر برا و خوردن آشکاره کورمه که طاقت بشریه محتمل دکلد
 اسرا دخی بونله در هیچ خبر دار دکل ایکن برا و خوردن سبع سموات اوزره جمعی امر عظیمدر مقدم

واقعه ده بر گره کور بچک بر مقدار آسان اووردیدی و درت اسرا ایدی هب بقطعه ده ایدی دیانلر
استرا ده وارداولان روایتک تعدیه استدلالات ایدیلر کوردیلرکه بعضی روایتده برسنه ذکر اولمش
بعضی روایتده ذکر اولمش بوندن صنادیلرکه اسرا درت گره واقع اولمش اوله بونلر بجواب
ویروب دیشلردرکه روایتک تعددی اسرا تک تعددین اقتضایلر زرا بعضی راوی خبیر بعضی
برین معلوم اولمیش حذف ایلر بعضی دخی اووردردیشلردر و بالجه اسرا بر قاج گره واقع اولدیغنه
ذاهب کیسهلر واردر حتی بعضی عارفین او توردردت گره اسرا واقع اولدی بری جسم شریقی ایلله
ایدی کبر و قلاتی روح ایلله روایتده واقع اولمش ایدی ایدی (ابن کثیر رجه الله علیه ایدی
تخالف روایته نظر ایدوب اسرا تعدد اولدی دیسانلر عبث و بایانه گنشلردر اصلا بیلغدن
برکشیدن منقول دکلدر اکر واقع اولدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری
احدایته عددین خبر و برز ایدی ناس تکرار و تعدد اوزره نقل ایدر ایدی احق بودرکه اسرا
همان بر گره واقع اولمش اودخی جسد و روحه بقطعه ده اولمشدر جمع روایتده مراد بودر
علماء محدثین و فقهه متکلمیندن جمهر ذاهب اولدی نلری مذهب بودر و ظاهر اخبار صحیحه
توارد ایددی یکی بودر بوندن عدول ایتک لایق دکلدر زرا عقل بونی بحال کورمز دیو
بنور مشدر (وامام رازی رجه الله علیه ایدر اهل تحقیق بیورمشلردرکه رسول الله صلی الله علیه
وسلم حضرت نلری روح و جسد ایلله حق تعالی حضرت نلری مسجد حرامدن مسجد اقصایه
الوثب کتدیکنه دلالت ایدن قرآن کریم و حدیث شریفدر اماقر آن عظیم بودرکه تکرری تعالی
حضرت نلری (بجهان الذی اسری بعبده لیل) بیورمشدر و غیر بر دلیل بودرکه تحفه بقا عبدالمظنی
روحله جسدک مجموعتک اسیدر بس لازم کلورکه اسرا روح ایلله جسدک مجموعی ایلله اولمش اوله
بوکا بودخی دلالت ایلرکه (ارایت الذی یتهی عبداذاصلی) بیورمشدر شک و شبهه یوقدرکه
بوده مراد جسم ایلله روحک مجموعتک و سوره جن ده (وانه لما قام عبدالله بدعوه) بیوردیغنده
ینه شبهه یوقدرکه عددن مراد مجموع روح و جسددر کذلک اسری بعبده قول شریقیغنده
دخی بونلدر و بومطر بقله دخی استدلال ایشلردرکه فخر کائنات حضرت نلری * اسری فی
دیو بیوردی معناسی بی کجه ایلله الوب کتدیلسرا بشردیلر دیکدر و فعلده حال بودرکه ظاهرته
جمل اولته مکرکه خلافته دلیل اوله بونده خود خلافته دلیل یوق دیدیلر و بونلر یوردیلرکه
فخر کائنات غالبه اکل التحیات افندیمن حضرت نلری بو اسرا خیرین خلقه سونلدیکی زمانده
چوق کجه ایشلر بیلر ضریف الايمان اولانلردن بجهه سی مرند اوادی واجفلا اعتقاد ایشلر
اکر مراد روایتده اولمش ایش ایسه بجهون استبعاد ایدوب پناغیم ایدی براق ایلله کتدیکنه
خود اخبار متواتر اولمشدر براق اجسام کتور مکچوندر بو خسه کتور بلور قسمندن دکلدر الله اعلم
(اسرا کجه ایلله واقع اولدیغتنک کجه بده بعضی وجوه ذکر ایشلردر بعضی ایدی کجهلر
احبابه اخص زماندر دوست دوستک صحیفه کجه ایلله واردر بودخی انکچون بونلر واقع اولدی
دیددی (ابن المنیر رجه الله علیه ایدی کجه ایلله اولدیغی بو ایدیکه کجه ننگ حالی کوندردن
احقاد مؤمنلر ایمان بالغیب جهنندن از یاد بو اوب کافر لک کفری زیاده اولمش بجهون کجه ایلله
واقع اولدی اکر کوندز ایلره قار شوعروچ ایدی ایدی ایمان بالغیب فضیلتن مؤمنلر فوت ایدر ایدی
و شقیلره و تکرره واقع اولان قتمه حاصل اولماییدی دیشدر این مر زوقی رجه الله علیه ذکر
ایشدیکی اوزره اهل اشارات طریقه سجه بونده بر حکمت دخی بودرکه (فخونا آیه اللیل و جعلنا
آیه النهار مبصره) حکم بجه حق سبحانه و تعالی حضرت نلری کوندزی کجه اوزرینه نور ایتده
غالب ایدیلر کجه به دخی جبر و نقصان بجهون اول شرفی و بر دیکه سید کائنات حضرت نلری

انده عرس عظیم اوزره عروج ایلدی اکر سؤال اولنوب ایله الاسرا می افضلدر بو خسته ایله القدر می
 افضلدر دینلور ایسه (جواب) شیخ ابو عماد بن نقاش یوردینی کیدر که ایله الاسری فخر عالم
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری حقیقه و افضلدر ایله القدر امتی حقیقه و افضلدر
 زیرا قدر کیجه می امت محمده سائر امتلرک سکسان بیلاقی عملندن خبردر امالیله اسرا ده اولان
 عمل غیبه اولاندن افضل ابدیکنه اصلانه صحیح و نه ضعیف خبر وارد اولماشدر انکی چون
 فخر کائنات حضرتلری اول کیجه می ایچمانه زمین ایلدی ایجاب کرام رضوان الله تعالی
 علیهم اجمعین استناد صحیح ایله تعیین ایتدیله ولی الآن صحت اوزره کیجه خبر یورماشدر
 اکر اول کیجه ده ایسه برجزئی نفع متعلق اولایدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرتلری بیان یوردر ایلدی اکر سؤال اولنوب ایله علیهم السلام دنخی غیر یغیبه اسرا
 واقع اولدی می بو خسته فخر عالم حضرتلر نسه مخصوصه میدر دینلور ایسه (شیخ عارف عبدالعزیز
 مهدوی رحمة الله علیه جواب و ربوب اول مرتبه به جسمی ایله اسرا فخر عالم حضرتلردن
 غیر یغیبه واقع اولایدی دیو یورمشدر و آیت کریمه اسری بعده یوردینی اشارتدر که
 سیر و سفر ایتدرن حق سبحانه و تعالی حضرتلری ایدی من عند الله اولمش لطف محض ایدی
 فخر عالم حضرتلر نیک خاطر شریفه خطور ایتماش ایدی بعده ده واقع اولان یا مصاحبت
 ایچوندر معناسی اول اسرا ده حق تعالی حضرتلری کالطفیله و عنایتیله و رعایتیله صاحب ایدی
 اول حضرتک * اللهم انت صاحب فی السفر * یوردینی بو کاشاهدردیدیلر و بو لفظ شریفه
 حق تعالی حضرتلری کلمه نسبتی مفازن قلوب (سبحان الذی اسری بعده) یوردینی
 انکی چوندر که تکرر تعالی حضرتلر نیک حقیقه و هم و خیال صاحبیلر نیک قلبلرینه کلان جهت
 وحد و مکان ملا حظه سی فی اولنه و بوندن اونوری (لمیزه من آیتلر) یورمشدر کانه باری تعالی
 حضرتلری شوبله یوردر که بن آقی اسرا ایتدرندم الا آیات کورمکی چون ایتدردم کندی سابعه
 ایتدیومدم زیرا نکا جانب بو قدر جعب مکاتیرک نسبتی بکا برادرین آقی کشدیجه اسرا ایتدرمک
 نیجه متصوردر که اول قنده ایسه بن حاضریم دیو یوردر حق تعالی حضرتلر نیک حضور
 علم و رادتی و قدرتی ایله حضوردر غیر یلرک حضور کی دکلدر ذات شریفی امکانه به نسبته
 امکان بو قدر جل شاننه و اسرا نسان عریده کیجه ایله سیر ایتدی مقرر ایلکن ایلا ذکر
 ناسدن اسرا کوندر دنخی اولمق جائز توهم ایتدره نسبه ایچوندر زیرا قرآن عظیم اکر چه عرب لغتی
 اوزره نازل اولمشدر اما خطاب مجموع ناسه در دیدیلر صاحب کشف و بیضاوی رحمة الله علیهما
 ایلا ذکر نیک فائده می تنکیر ایله اسرا زمانک آراغند دلاتدر بعض فرامنده من اللیل وارد
 اولمشدر بعض اللیل دیمکدر دیدیلر (حق سبحانه و تعالی حضرتلری مکادن و جهتدن منزه
 اولوب اول حضرتلری سموات اوزره جبقار دینی مجرد آقی شریف و تعظیم ایله بعض عجایب
 ملک و ملکوتن سیر ایتدیرمک ایچون ایدی معلوم اولدقدن صکره یورمشدر که اول کیجه ده
 اون مرتبه عروج واقع اولمشدر بدیسی سموات اوزره وار نیجه سکر نیجیسی سدره المنتهانیه وار نیجه
 طقوز نیجیسی مستوی به یعنی قلمر صوتی ایشیدلر بکی بره وار نیجه اون نیجیسی عرشه وار نیجه ایدی
 مناجات و سماع خطاب و کشف حقیقی و مشاهده انده ميسر اولدی و بو بابده تألیف اولنان کابردن
 شفا قاضی عیاضده و غیره مذکور اولان اسرا حدیث روایت ایدن صحابه کرامدن بعضی یونلدر که
 ذکر اولتور (انس بن مالک) (وابن کعب) (وجابر بن عبدالله) (وبریده) (وسمره بن جندب) (وابن عباس
 (وابن عمر) (وابن مسعود) (وابن عمرو) (وحذیفه) (وشاد بن اوس) (وضمیب) (وعلی بن ابی طالب

(وعمر بن الخطاب) و(مالك بن صعصعة) و(ابو امامة) و(ابو ايوب الانصاري) و(ابو جندب) و(ابو ذر)
(وابو سعيد الخدري) و(ابو سعيد بن ابي هريرة) و(عائشة صديقة) و(ام سلمة بنت ابي بكر) و(ام هانئ)
(وام سلمة رضوان الله تعالى عليهم اجمعين) اعلم بخبري رَحِمَهُ اللهُ عَلَيْهِ وَوَالِدُهُ قَتَادَةُ وَانْسُ بْنُ مَالِكٍ
رضي الله عنهما من بويته وارد اوله مدركه تحقيقا رسول الله حضر تلمي ليله اسمرادن اصحابه
خبر يروب بيورد يكه * بيمانا نام في الخطيم ورمعا قال في الحجر مضطجعا اذا تاني آت فقد قال
وسعنه يقول فشق ما بين هذه الى هذه فقلت لجرود وهو ابني جني ما يعني به قال من نغرة نحر مالي شعره
فاستخرج قلبي ثم آتيت بطشت من ذهب مملوءة امانا فغسل قلبي ثم حشي ثم اعيدتم آتيت بداهة دون
البغل وفوق الخمار ايض فقال له الجرود وهو البراق بالاجرة قال انس نعم بضع خطوة عند اقصى
طرف فعملت عليه فانطلق بي جبريل حتى السماء الدنيا فاستفتح قبل من هذا قال جبريل قال
ومن معك قال محمد قبل وقد ارسل اليه قال نعم قبل من حجابيه فتم المجيء جاء ففتح فلما خلصت فاذا
فيها آدم فقال هذا ابوك آدم فسلم عليه وسلمت عليه فرد السلام ثم قال من حجابي الابن الصالح والنبي
الصالح ثم صعدي حتى اتى السماء الثانية فاستفتح قبل من هذا قال جبريل قبل ومن معك قال محمد
قبل وقد ارسل اليه قال نعم قبل من حجابيه فتم المجيء جاء ففتح فلما خلصت اذ ايجي وعيسى وهما
ابنا الخالفة قال هذا يحيى وعيسى قبل عليهما وسلمت عليهما فردا ثم قال من حجابي الاخ الصالح
والنبي ثم صعدي الى السماء الثالثة فاستفتح قبل من هذا قال جبريل قبل ومن معك قال محمد قبل وقد
ارسل اليه قال نعم قبل من حجابيه فتم المجيء جاء ففتح فلما خلصت اذ ابوسف قال هذا يوسف فسلم
عليه وسلمت عليه فرد ثم قال من حجابي الاخ الصالح والنبي الصالح ثم صعدي حتى اتى السماء الرابعة
فاستفتح قبل من هذا قال جبريل قبل ومن معك قال محمد قبل وقد ارسل اليه قال نعم قبل من حجابيه فتم
المجيء جاء ففتح فلما خلصت فاذا ادريس قال هذا ادريس فسلم عليه وسلمت عليه فرد ثم قال من حجابي
بالاخ الصالح والنبي الصالح ثم صعدي حتى اتى السماء الخامسة فاستفتح قبل من هذا قال جبريل
قبل ومن معك قال محمد قبل وقد ارسل اليه قال نعم قبل من حجابيه فتم المجيء جاء ففتح فلما خلصت
فاذا هرون قال هذا هرون فسلم عليه وسلمت عليه فرد ثم قال من حجابي الاخ الصالح والنبي الصالح
ثم صعدي حتى اتى السماء السادسة فاستفتح قبل من هذا قال جبريل قبل ومن معك قال محمد قبل
وقد ارسل اليه قال نعم قبل من حجابيه فتم المجيء جاء فلما خلصت فاذا موسى قال هذا موسى فسلم
عليه وسلمت عليه فرد ثم قال من حجابي الاخ الصالح والنبي الصالح فلما تجاوزت بي قبل له ما يكيك
قال انكي لان غلاما بعث بعدي يدخل الجنة من امته اكرم من يدخلها من امي ثم صعدي الى السماء
السابعة فاستفتح جبريل قبل من هذا قال جبريل قبل ومن معك قال محمد قبل وقد بعث اليه قال
نعم قبل من حجابيه فتم المجيء جاء فلما خلصت فاذا ابراهيم قال هذا ابراهيم فسلم عليه وسلمت عليه
فرد السلام فقال من حجابي الابن الصالح والنبي الصالح ثم رفعت الى سدرة المنتهى فاذا نبيهم اذ انزل قلال
هجر واذا نور فها مثل اذان الضيعة قال هذه سدرة المنتهى واذا الربعة النهار نهران باطنان ونهران ظاهران
فقلت ما هذان يا جبريل قال اما الباطنان فنهران في الجنة واما الظاهران فالنيل والنهران ثم رفع
الي البيت المعمور يدخل كل يوم سبعون الف ملك ثم آتيت باناء من نجر وانه من لبن وانه من عسل
فاخترت اللبن فقال هي الفطرة التي انت عليها وامتك ثم فرضت على الصلوة تحسين صلوة كل يوم
وليلة فرجعت فررت على موسى فقال بما امرت قال امرت بتحسين صلوة كل يوم قال ان امك
لا تستطيع تحسين صلوة كل يوم واتي والله قد جرت الناس قبلك وعلجت بنى اسرائيل اشد
المعالجة فارجع الى ربك فاسئله التخفيف لامك فرجعت فوضع عني عشرين فرجعت الى موسى

فقال مثله فرجعت فوضع عنى عشر افرجعت الى موسى فقال مثله فرجعت فوضع عنى عشر افرجعت
 الى موسى فقال مثله فرجعت فامرته بعشر صلوات كل يوم فقال مثله فرجعت فامرته بعشر صلوات
 كل يوم فرجعت الى موسى فقال بما امرت قلت امرت بعشر صلوات كل يوم قال امك لا تستطيع
 خمس صلوات كل يوم واني حربت الناس قبلك وعالجت بنى اسرائيل اشدا المعالجة فارجع الى ربك
 فاستبته التخفيف لامك قال سئلت حتى استجيبت ولكن ارضى واسم قال فلما تجاوزت نادى مناد
 امضت فرضتني وخففت عن عبادةي * حاصل معنی بود که رسول اکرم ونبی محترم
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری بیور مشد که بر کعبه کعبه الالهده حطیم دینکری
 موضعهه یانم اوسفته یاتوب او یورایتم بر کعبه کعبه سینه می یاردی قلبی جبقاردی اندن بر آکتون
 لکن کتوردیلر ایچی طلو ایمان ایدی بس اول کعبه بنم قلبی بودی دخی ایمان ایله طولوردی
 اندنصرکه بر بنه قیوب بکا فاطردن آلحق خسارندن بوسکسک بر آق کتوردیلر شویله
 ایدیکه آدینی کوزی یشدیکسی بره بصرایدی بنی اکا بندردیلر اندن جبرائیل علیه السلام بنی دنیا
 کوکنه آلوب کندی کوک قیوسن آجید برحق استیجک کیمدر دیدیلر جبریل دیو خبر وپردی
 یانکده اولان کیمدر دیدیلر محمد مصطفادر دیدی انلر دخی محمد ار سال اولندیمی دیدیلر جبرائیل نعم
 دیدی ماکلر خوش کادی صفا کلدی دیدیلر اندن قیو آجلدی سماء دنیا به واصل اولدم آمده حضرت
 آدم علیه السلام راست کادم جبرائیل ابتدی بوسنک آناک آدندر بوکا سلام و بر بنده سلام
 وردم سلام آدی مر حبا بالبن الصالح والنبي الصالح دیو یوردی اندن بو اسلوب اوزره ایکنجی کوکه
 واردق آمده بچی وعبسی علیهما السلام راست کادم جبرائیل بونلر بچی وعبسادر بونلره سلام
 و پردی بنده سلام وردم سلام آدیله دخی مر حبا بالاخ الصالح والنبي الصالح دیو مر حبا
 ایتدیلر اندن او بچی کوکه واردق آمده یوسف علیه السلام راست کادم کذلک جبرائیل یلدردی
 اکا دخی سلام وردم سلام آدی دخی انلر کچی مر حبا ایلدی اندن درد بچی کوکه واردق آمده
 اندر بس علیه السلامی کوردم اکا دخی سلام وردم سلام آلوب دخی مر حبا ایلدی اندن بچی
 کوکه واردق آمده هارون علیه السلامی کوردم سلام وردم سلام آلوب دخی مر حبا ایلدی اندن
 النجی کوکه واردق آمده موسی علیه السلامی کوردم سلام وردم سلام آلوب مر حبا ایلدی
 اندن یوقاری بکوب کتدیکم زمانده حضرت موسی آغلدی نیچون اغلد بقندن سؤال ایتدیلر
 ایتدی انکیچون اغلر بکه برا وغلان بند نصرکه مبهوت اولدی بنم امتدن جنبه کیرنلردن انک امتندن
 کیرن چوقدر اندن یلنجی کوکه واردق آمده ابراهیم علیه السلامی کوردم اکا دخی سلام وردم
 سلام آلوب مر حبا ایلدی اندن سدره المنها به واردم کوردم میوه موسی بکوز کو پله بکوز ویراغی
 قبل قوللرینه بکوز جبرائیل بو اناج سدره المنها در دیدی و آنده درت ابرمق کوردم ایکنسی باطن
 ایکنسی ظاهر بن ایشدم با جبرائیل بو ابرمقلرند ایتدی اول باطن ابرمقلر جنت ایچنده در و اول ظاهر
 ابرمقلر نیل و فراندن دخی حدیث شریفده * ثم رفع الى البيت المعمور * لفظ شریفنده فعنما انه
 ازی له دیمشدر یعنی بو عباره دن مراد بیت معمور رسول الثقلین صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نوریته کوستر کدر دبدیلر حاصلی بیت المعموری بکا کوستر دیلر اکا هر کون یشم بیک
 حلاک دخول ایلر اندنصرکه بکا برکاسه خمر و برکاسه سود و برکاسه غسل کتوردیلر بن سودی
 اختیار ایتدم جبریل ایتدی * هی الفطرة التي انت عليها وامتک * یعنی اول سود که سن اقی
 اختیار ایدوب آندک شول فطرتدر که سن وامتک اول فطرت اوزر بنه سزدیکدر و فطرتدن مراد
 بو مقامده دین حقیق قبولنه استعدادی اولان خلقتدر (نووی رحمة الله علیه فطرتدن مراد اسلام
 واستقامتدر معناسی علامت اسلام واستقامتی اختیار ایتدی دیکدر دخی بیوردیکه بونلر نصرکه

بکا کیجھ سبھ ہر کوندہ الہی وقت نماز فرض اولدی بندخی اولمقامدن رجوع ایدوب حضرت
 موسایہ کلدیم نہ ایله ما مور اولدک دیو نکا سوال ایلدی بندخی ہر کوندہ الہی وقت نماز ایله دیدم حضرت
 موسی ایتدی سنک امنک الہی وقت نمازہ قادر اولمازل و اللہ بن سندن اول ناسی نجر بہ ایتدی
 و بنی اسرائیل ایله فتی محکم چالشم آدم اولملا سنک حالی بکا معلومدر همان ربکہ رجوع ایله
 امنک ایچون تحفیفت طلب ایله بندخی رجوع ایتدی حق تبارک و تعالی حضرت تری بندن
 اون وقت نمازی باغشلدی بنہ موسایہ کلدیم حضرت موسی بنہ اولکی کپی سویلدی بنہ رجوع
 ایدوب تحفیفت دیدیم حق سبحانہ و تعالی حضرت تری اوندی باغشلدی بنہ موسایہ کلدیم
 حضرت موسی بنہ اولکی سوز بن مثلن سویلدی بنہ رجوع ایتدی حق تبارک و تعالی حضرت تری
 اون وقت دخی باغشلدی حاصلی بواسلوب اوزرہ اون رکعت نمازہ ما مور اولدم بنہ حضرت موسایہ
 کلدیم بنہ اول سوزی سویلدی و بنہ رجوع ایدوب تحفیفت ایتدی تکرری تعالی حضرت تری بش وقت
 نماز یوردی ہر کون بش وقت قطعہ ما مور اولدم بنہ حضرت موسایہ دوندم نہ ایله ما مور اولدک دیو
 سوال ایتدکدہ بش وقت ایله دیدم ایتدی سنک امنک بو کادہ قادر اولمازل بن خلی نجر بہ ایتدی سندن
 اول بنی اسرائیل اراستدہ چوق چالشم بنہ ربکہ رجوع ایله امنک ایچون تحفیفت طلب ایله ائدن
 حیب اکرم حضرت تری یوردی زمین طلب ایله ایله عجاب ایدر اولدم آرتق رجوع ایله مریم
 راضی اولوب تسلیم ایتدی دیو جواب و بردی فخر عالم صلی اللہ تعالی علیہ وسلم حضرت تری ایتدی
 او محلی یکدیکم زماندہ جناب فیاض مطلق حضرت تری ندا کلدیکہ فریضہ می امضا ایتدی
 و قولر مدن تحفیفت ایتدی دیو حاصلی تحفیفت اولنہ جنق اولندی و مقرر اولہ جنق اولدی همان
 شمدنکرو بش وقت نمازہ مداومت ابدک دیمک اولور سباق مذکور اوزرہ حدیث شریفک محصل
 مضمونی بودر کہ بیان اولندی اما بر و ایتدی دخی * فخرج صدري ثم غسله بما زمرم ثم جاء بطست
 من ذهب مملئى حکمة و ایمانا فافرغ فی صدري ثم اطعمه * لفظیلہ وارد اولمشدر معناسی ربکیسه کلدی
 دخی سبہ می شق ایلدی اند نصکرہ آب زمزم ایله بودی ضکرہ حکمت و ایمانہ طلو برکتون لکن
 کنوردی ائدن سبہ مک ایچنہ دو کدی دخی یارہ سن بتوردی دیمکدر اول کلان کیسه جبرائیل
 علیہ السلام ایدی دبدیلر حدیث اسرا پرتاج عبارہ ایله دخی وارد اولمشدر (زهری روایتندہ
 ائسندن و ابی ذرردن * فخرج سقف بيتي وانا بمكة * لفظیلہ وارد اولمشدر) و اقلدی روایتندہ * انه
 ائسری بہ من شعب ابی طالب * دیو ذکر اولمشدر (طبرانی روایتندہ ام ہانی حدیثندہ * انه بات
 فی بیتها قالت فقفتنه من الليل فقال ان جبريل اتاني * دیو وارد اولمشدر اولکی روایت اوزرہ
 اولک سقی باریلوب اورادن کیدمک فہم اولنور ایکنجی نقل اوزرہ شعب ابی طالب دیدکری
 موضعدن کیدمک آکلنور اوچجی قول اوزرہ ام ہانی اویندن کیدمک کور بنور پس بونلر
 نیچہ اولق کرک دینلور ایسہ فتح الباری صاحبی ابن حجر رجه اللہ علیہ احوال مذکورہ مابین
 جمع و توفیق ایدوب بیورمشدر کہ خواجہ کائنات صلی اللہ نہ ال علیہ وسلم حضرت تری ام ہانی
 اوندہ یا تمش ایدی انک اوی شعب ابی طالب یاندہ دراندن اول کیجھ سقف بیت بارلدی اورادن
 ملک زول ایدوب فخر عالم صلی اللہ تعالی علیہ وسلم حضرت تری اودن آلوب چیقاردی
 مسجد حرامہ ایتدی اورادہ یاق اوزر نہ یا تور ایدی ہنوز فخر کائنات صلی اللہ تعالی علیہ
 وسلم حضرت تری خواب آلود ایدی مسجد حرامدن دخی الوب چیقاردی براقہ بندیردی
 دیمکدر واقعہ بویله اولیجنق اشکال فالمازل ابن حجر ایتدی ابن امحق روایتندہ حسدن
 مروی اولان حدیث مرسلندہ * انه ما فخرجه الی المسجد فارکبه البراق * لفظیلہ وارد
 اولمشدر بودخی ذکر اولنان جمعی مؤید اولور دینی و ملک اولک قبوسندن کلیوب سقف

یاز بلوب کلدیکنک وجهنده بعض علما ابتدای ملک آسمانن نیجه ایندی ایسه اصلا بولندن
 صاعوب طوشری کلمک ایدی بولندن دخی غرض تعجیل و معاجایه تنبیه ایدی ورسول الله حضرت تبری
 طلب موسی علیه السلام اسلوبی اوزره معاد ایله دکلدیکن اشعار ایدی بوجه فخر عالم
 حضرت تریکن تکریمه راجع ایدی دیدیلر احتمالدرکه سقف یارلق مبارک سینه سی شق اولمغه
 تمهید و توطئه اوله یعنی سقف یاز بلوب اصلا ضرر و زیان واقع اولمدين ینه یشوب برره کلدیکن
 مشاهده ایدیکنک مبارک صدر شریقی شق اولندن قده قلی غسل اولتوب یرینه اعاده قیلنوب
 یارمسی بنجه خاطره چکیمه آتی دخی سقغه قیاس ایدوب ینه بنه چکن واصلا اثری قالمیه چفن
 فهم ایلیه دیمک اولور اول کیمه شق اولندیکنک وجهی اول عروج ایده چکی معارج مقدسه
 استعداد حاصل ایدوب پاک مطهر کتمک ایدی موسی علیه السلام بو حالت واقع اولمغین
 رویت مبسر اولدی ابتداء نبوده دخی شق اولنمش ایدی ملک حکمتی بو ایدیکه وحی اولتان شیبی
 اکل طهارت اوزره قلب قوی ایله نلقی ایلیه یوشق خصوصلرنده واجب اولان بودرکه ظاهری
 اوزره قبول و تسلیم اولنده غیرى معنایه تعرض اولنمیه که ظاهرندن خوب معنایه منصور دکلدن حق
 تعالی حضرت تریکنه مشکل نسته یوقدر بر صکره دخی عالم طفولیتده شق اولنمش ایدی حق
 و صدق بودر که خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریکنک اوج کره مبارک
 سینه سی شق اولتوب درونی تطهیر اولنمشدر الله اعلم (دخی آتون لکن استعمالی شرع
 شریفنده مکروه ایکن اول خصوصده استعمال اولندیکنک وجهی ندر دیوسؤال اولتور ایسه
 عارف ابن حجره رجه الله علیه جواب و یروب یورمشدرکه آتون استعمالی دار دنیاده
 مکروهیدر امدار آخرنده مؤمنلره مخصوصدر تکیم * هولهم فی الدنیا وهولنا فی الآخرة *
 یورمشدر یعنی آتون دنیاده کافرله آخرنده بزه مخصوصدر دیمک اولور بوبله اولیعی
 اول کیمهده واقع اولان معامله آخرنده ملحقدر دیمکی اشعار ایدی اندفصکره بر جواب دخی
 و یروب استعمالی فخر انبیا صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریکنن واقع اولدی بلکه ملکر استعمال
 ابتدای انلرک الله ایدی آتون لکن کنوردکاری انک ترفع مقامنه دایلدر دیدی ابن حجر
 رجه الله تعالی علیه فتح الباریده آتون استعمالی حرام قیلنقی مدینهده واقع اولدی
 دیو جزم ایشدر بوتقدیرجه خود اصلا سؤال وارد اولماز ذرا معراج مکده ایکن واقع
 اولشدر بو خصوصده بعض مناسبتله ذکر ایدوب یورمشدرکه آتون لکن اوائی
 جتندندر آتش و خاک اتی اکل ایتمزل دخی پاص طومر و اقل جواهر در قلب شریف محمد صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت تری دخی اوائی جتندندر شول جهندنکه مخزن سرا کهیدر
 آتش و خاک کن ضرر بولمق احتمالی یوقدر آتش کورمیدیکی ظاهر در خاک کن ضرر
 بولدیغی بودرکه * ان الله حرم علی الارض ان تأکل اجساد الانبیاء * یورمشدر تحقیقا
 حق سبحانه و تعالی حضرت تری اجساد انبیا اتی اکل ایتمکی ارضه حرام ایتمشدر دیمکدر
 انلرک جسم شریف لری خاک کن خلل پذیر اولماز و پاصلمن نمودار آینه جهان نما شواب
 ریب ریادن پاک مجلادر و سکیفت قلوبدن آتون کی کران و کرامتیه در علیه الصلاه
 والسلام و علی آله و اصحابه الکرام العظام (دخی ایمان و حکمت لکن ایچنده اولمغک معنایه ندر
 دینلور ایسه جواب بودرکه لکن ایچنده بر نور وار ایدیکه کمال ایمان و حکمت انکله حاصل
 اولور ایدی بس اکا ایمان و حکمت یورلدیغی مجاز طریقه ایدی بو احتمال دخی واردرکه
 حقیقی اوزره اوله تجسید معنایه جائزدر تکیم سورة البقره قیامتده مایسان کی کلسه
 کر کدر دخی موت بر فوج صورنده کلسه کر کدر اعمال دخی مجسم اولوب میرانه قونسه کر کدر

(قاضی یحییٰ ریاضی رحمة الله علیه ایدر احتمال لدرکه تمثیل بابتدن اوله زیر تمثیل معانی چوق
واقع اولور تکبیر جنت و نار سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری همچون تمثیل اولنوب
عرض حایضه کوسر لندر دیدی و تمثیلدن مراد شبهه پر مثال وضع ایدوب کوسر مکرر
حاصل مثال حکمت و ایمان اول صورتده کوسر لندی دیمشک اولور (اگر سوال اولنوب مقصود
سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نریک درون تطهیر ایدوب حکمت و ایمان ابله
طولدر من ایسه مبارک سینه سین شق ایتمک نه لازم ایدی حق تعالی حضرت نری شق ایتمک دخی
تادر ایدیکه دبلدیکی کپی ایلله بونک حکمتی ندر دینلور ایسه (عارف بن ابی جره قدس سره یوررکه
وقتا که حق جل و علا حضرت نری حبیب اگر مننه کثره ایمان و حکمت وقوت تصدیق ارزانی
یوردی اولر مانده مبارک سینه سین و قلب شریفن شق ایتمکله اتی دخی اعطا ایتمکده کندی
حضرت نه کال اعتماد ابله مهملکادن خوف ایتر اوله عنایت آکهمه په قرین اولیجی مهملکات
عادیه ضرر ایتمکدن کندی نفسنده مشاهده قیلله انکیچون ایدیکه فخر کائنات صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرت نری اشجع ناس ایدی غزالنده ایلره خوف و خشیت کلوب طاعلدر قلمری زمانده
کندیسی خاطر بن ایازو ایلرو سور ایدی بعض صحابه کرام یارسول الله نیلوسین دیو طو تر ایدی
کندوبه اصلا نغیر حال کلز ایدی و معراج کیجه سی مقام چبر ابله وارد قلمری زمانده چبر ایل
علیه السلام بن بوندن اونه کیده مزم دید کده سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری
تردد ایتموب کندوبی نور ایچنه صالیدی دخی بریره التفات ایتموب کندی مقام اعلایه وصول
بولدی حق جل و علا حضرت نری قرآن عظیمده (ما زاع البصر و ما طغی) یوردیغی اولدر یعنی
فخر عالم حضرت نریک کوردیکی شبدن بصری میل ایتمدی و اتی نجاوز ایتمدی بلکه اثبات صحیح
ابتدی دیمکدر دیدیلر و قلب شریفی ماء زمزم ابله غسل اولند ایتمک وجهی ماء زمزم قلبی تقویت
ونسکین ایلر و بیت ملکوته قوت حاصل ایتمک ایچون ایدی دیدیلر (شیخ الاسلام بلقینی یورادین
استدلال ایتمشدر که ماء زمزم ماء کوردن افضل اوله زیر اخواجه عالم حضرت نریک قلب
شریفن غسل ایتمک افضل قنغیبی ایسه اتی کسور مشر در دیدی (و براق خصوصنده که
بروایتنه مذکور بروایتنه غیر مذکور در همان جبرائیل الیه یا ایشدی بی سمایه خروج ایتمدی
دیو یور لندر بونده دخی مراد براق ابله عروجدر دیمشدر اگر چه کیم بشر هواده یورومک
خصوصاً براق ابله یورومک خلاف عادت نسندر و آنکن یرده یورودن تگری تعالی حضرت نری
قدرت نامه سینه هواده دخی یورودن انک قدرتی عاده مر بوط دکلمر اخواجه کائنات صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت نری اشقیبا قیامت کونده یوزری اوزره یوروسلر کر کدر دیو یورودنده
یا حبیب الله یوز اوستنه یورومک نیجه قا بلدر دیو سوال ایتمدی یورودی دیساده ایا قلمری اوزره
یورودن کیمسه قیامتده یوزری اوزره یورومک قادر دیدی و براق لغظنک اشتقاقده بعضیلر
برقنددر دیدیلر که لمعان ایتمکدر بعضیلر دخی برقندر سرعت سیرندن اوتوری دینلدی دیدیلر
بعضیلر دخی ایکی لونی وار ایدی انکیچون براق دینلش ایدی ورقادن ما خوددر ورقاء شول قیونته
دیگر که آق یوی اوله اراستنده برر سیاه اوله دیدیلر و بعض روایتنه مذکور براق طاعنه
چیقدیغی زمان فیج ایا قلمری اوز اوزر ایدی اشاغی ایند کده اولک ایا قلمری اوز اوزر ایدی دیمشدر
(ولیله استراده کوردیکی اموردن بعضی یونلدر که (امام بیهقی دلائلنده ایدر اول کیجه که
جبرائیل علیه السلام فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری آوب کشدی اولا برنخستان
موضعه اوغز ایلر جبرائیل ایدی یارسول الله یوراده این نماز قبل دیدی فخر کائنات صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرت نری انوب نماز قیلدی جبرائیل ایدی بئرب ولائنده قیلک دیدی اندن براق

طراف او بره کله یلرینه جبرائیل اشارت ایتدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبری اینوب نماز
 قیلدی جبرائیل ایتدی مدینه ده یعنی حضرت شعیب قریده سنده قیلدک ائندن زرموضع اوغرادیلر
 کذلک ائده دخی قیلدردی ائندن ایتدی عیسی علیه السلام طوغدینی یوده قیلدک برروایتده
 یول اوززنده حضرت ابراهیم وموسی وعیسی علیهم السلامه راست کلدی سلام و بر دیلر سلاملرین
 آلدی و برروایتده حضرت موساک قبری بانه اوغرادی موسی علیه السلام قبری ایچنده نماز
 قیلور ایتدی ائس ایدر بسوز سو یلدی ائدن *شهد لک رسول الله * دیدی امام طبرانی رحمه الله
 علیه نقلنده ایوهر یزه رضی الله عنهدن مرویدر که برفومه راست کلدی طور مبوب اگر
 یجرلر هر یار که ایچسدرینه بتر ایتدی جبرائیله بونلر کیلدر دبو سوال ایتدی جبرائیل علیه
 السلام ایتدی بونلر مجاهدلردر که حسنه لری بدی یوزده ذک مضاعفا اولور و فی سبیل الله نه خرج
 ایدر ایسه حق تعالی حضرت تبری بنه برینه کتورر ایتدی ائدن صکره برطایفه به اوغرادیکه
 طور مبوب طاشلر ایله باشلرین برارلرینه بتر کاکان اولور بو حال اوزده اوقات کورولر
 فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبری جبرائیله بونلر کیلدر دبو سوال ایتدی جبرائیل علیه
 السلام بونلر شول کیمسدر که فرانس قیلدن باشلری آخرنور بدی یعنی تکاسل ایدوب صلوات
 مغروضه بی قیلر بی غلزلردردی ائدن برفوم اوززنده دخی اوغرادیلر که بر یاره سوز اوکلر نده
 وار بر یاره سوز آردلنده وار کبر و قیلان برلی عریان حیوانلر کی کتوب بوردر صریح و زقوم
 و رصف جهنم اکل ایدرلر یعنی برفوری دیکن و بر آخی زهر کی افلاج عیسی و قزمش جهنم
 طاشلری بر فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبری جبرائیله بونلر کیلدر دبو سوال یوردی
 جبرائیل علیه السلام ایتدی یار رسول الله بونلر ماللرینک زصکات و بر میلدر ائدن
 بر طایفه نک دخی اوززنده اوغرادیلر که اوکلر نده بر یاره مردار چکات وار و بر مفیدار قابلر
 ایچنده بشمشات وار اول بشمش ائدن بمرز اول مردار چک ائدن برل خواجه عالم صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت تبری جبرائیله یا بونلر نه طایفه در دبو سوال ایدیمک جبرائیل علیه السلام
 ایتدی یار رسول الله بونلر لکه ککری شول کیمسدر که حلال خانولنرین قورل دخی فاحشه
 عورتلر تصرف ایدرلر و دبیلر شول عورتلردر که حلال ائدرلرین قورل دخی حرام ائرلر ایله زنا
 ایدرلر و الحاصل بونلر زنا ایدیمسدر ائدن بر کیمسه نک اوسته اوغرادلر که برفوجق اودون
 ججه ایتش قالدیروب طواره یوکلمک استر قالدیره مز چالشوب بلاچکر فخر کائنات حضرت تبری
 یا بونلر دیدی جبرائیل ایتدی بوسنک امتکدن شول کیمسه در که اوززنده خلقک اما تبری
 اولور دخی ائری صاحب لرینه تسلیم ایدمزا ما بو خصوصده تسلیم ایدم مدینه کلدی چابندین
 نوع تکاسل و تقصیر ایله اولوق کر کدر که معذب اوله بوخسه مجرد تسلیم ایدم مامکله عذاب
 مستحق اولان ائدن برفومک دخی اوسته اوغرادلر که بیوردن مقر اضلر ایله طور مبوب طود اقلری
 و دللری طوغر انور هر یار که طوغره یملرینه بتر کاکان اولور فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت تبری یا جبرائیل بونلر کیلدر دیدی جبرائیل علیه السلام ایتدی بونلر فننه خطیبلر بدر
 یعنی شول خلق ایچنده اسانلر بله فننه و فساد ایلان طایفه در که بونلر عذاب یو طر بقله در
 دیدی ائدن بر یه کلدیلر که بر دلو کدن رنور چیقسلر بنه دونوب برینه کبرمک استر کبره مز
 فخر کائنات حضرت تبری یا بونلر دبو سوال ایتدی جبرائیل ایتدی بوشول کیمسه در که بر کله عظیمه
 سوبلر یعنی حفظی لازم اولان یوک سوزی صقلر سوبلر دخی صکره نادم اولور سوزی دوندرمک
 استر اما دوندره مز ائدن کشیدیلر بر وادی به کله یلر ائنده بر کوزل بارد هوا بولدیلر و مسک
 رایحه سی بولدیلر و بر صوت استدیبلر فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبری یا جبرائیل

بوند دیو سوال بیوردی جبرائیل علیه السلام یا رسول الله بوجنت آواز بدر که حق سبحانه و تعالی
 حضرت تبارک یارب بکا وعده ایندی که اعیانیه بنده اسباب عیش و عشرت و تنعم چون غالدی در
 حق سبحانه و تعالی جانبدن دخی ندا کاور که سکا جمله مؤمنین و مؤمنات و مسلمان و مسلمات
 و بر دم شول کیسه که بکا و رسول محمد ایمان کتور دبلر عمل صالح اشدیلر و شرکدن حذر
 ایتدی بکا امثال اتحاذ ایتدی و شول کیسه که بدن حشبت اوزره اولدی لر انلره خوف بوقدر
 انلر امن و سلامت اوزره در بر کیسه که بدن سوال ایلرین اکا اعطسا ایدرم و بر کیسه که بکا
 اقراض ایدر یعنی بولومه صدقه و برین اکا مکافات و اجر و عوضلر ایدرم بر کیسه که بکا
 توکل ایدر بن اکا کفایت ایلرم (اتی انا الله لا اله الا انا لا اخلف الميعاد فدا فلی المؤمنون و یبارک
 الله احسن الخالقین) دیو بیور جنت دخی تحقیق راضی اولدم یارب در دبدی اندن بروادی به
 کلور بر صوت منکر اشدیلر و بر جر کین رایحه بولور فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت تبارک سوال ایدوب جبرائیل ایدر یا رسول الله بوضعت جهنم آواز ایدر که یارب بکا
 وعده قیلد یعنی اعطایه بنده اسباب عقاب و عذاب قی چون غالدی در حق سبحانه و تعالی
 حضرت تبارک ندا کلور که باجهنم سکا مشرک لری و مشرک لری و کافر و کافره لری
 و جبار لری که روز حساب امان کتور مرز انلری سکا و بر دم دیو بیور اولدی یارب راضی اولدم در
 دیدی اورادن کیدوب بیت المقدسه بنده بیلر (ابوسعید روایتند و ارد اولمشدر که بر قوم اوزره
 دخی اوغرادیلر که قار تبارک اولر کی بیوش ایاق اولمنه قالد بجه دوشمر فخر عالم حضرت تبارک
 بونلر کیلدر دیدی جبرائیل ایتدی بونلر بوا یابیلدر در دبدی اندن بر قوم دخی اوغرادیلر
 طود اقلری دوه طود اقلر بنده بکز طور میوب آتش پاره لری بونلر اینه اشاعیلر ندن چقار
 ایتدی بونلر کیلدر جبرائیل ایتدی بونلر بتم عالنی بیانلدر اندن بر قوم دخی راست
 کلدیلر بانلر ندن بر پاره ات کسر لری دخی بنه کندیلر ایدر لر ایتدی بونلر کیلدر جبرائیل ایتدی
 بونلر غار لری و مسلمانلر که عرضین یقانلدر بود دخی حدیث شریفه مذکور در که فخر عالم
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبارک ایتدی بکوب کیدر کن صالح یانمدن بر کیسه چاغردی
 جواب و بر دم صوت یانمدن دخی بر بیسی چاغردی جواب و بر دم اندن قوللرین صغانتس
 بر صورت کلدی اوزرنده تگری تعالی خلق ایتدی کی زینتدن هب موجود ایدی یا محمد بکا نظر ایلر
 سکا پرسوال ایدیم دیدی التفات ایتدم دیدی جبرائیل ایتدی اول چاغران داعی الیهود ایدی
 اگر جواب و بر یذک امتک یهود اولور ایدی صکره چاغران داعی انصاری ایدی اگر جواب
 و بر یذک اولادک امتک نصاری اولور ایدی اول کوزوب التفات ایتدی ک صورت دیدر دیدی
 و الحاصل اول کیجه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبارک هر شیدن بر مثال کوستر دیلر
 تا که امتنه خبر و بره (بزار و حاکم روایتلرند ابوهریره رضی الله عنهن من رویدر که اول کیجه
 ملکر ایلر نماز قیلدی و ارواح انبیای اویا احضار ایتدی لر اندن حق تعالی حضرت تبارک بنه شاقیلدیلر
 دیشدر عساره سی بودر * انه صلی بیت المقدس مع الملائکه و انه اتی هنک بارواح الانبیاء فانوا
 علی الله * بوندن فهم اولسان بودر که نمازی الحجی ملائکه ایلر قیلس اوله و بود دخی ذکر
 اولمشدر که حضرت ابراهیم علیه السلام انبیایه * لغد فضلکم محمد * دیو بیور ایدی یعنی
 محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبارک سزندن زباده اولدی قضیلر آردی دیکدر
 (اما عبدالرحمن بن هشام روایتند * تم بعث آدم من دونه فامهم تلك الالبه * وارد اولمشدر
 معنای اول کیجه آدم بیغمبر علیه السلام و اندن اشاعی اولان انبیای هب کوندر لری اندن حبیب
 اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبارک انلره اول کیجه امام اولدی دیمک اولور بوا بنده

نمازی آید ساعدهم السلام ایله قیلدینی صر بحد و اول زمانده که فخر انبیا صلی الله تعالی علیه
 وسلم حضرت نرینه رفداح سود و رفدح خرنور لدی سودی اختیار ایندی خری المدی باوجود که
 اول زمانده خرنور حرام اولماش ایندی صکره مدینه ده حرام اولدی سینی نه ایدیکه ایکسی ده مباح
 ایکن سودی که خری ایله دبدیلر وجهی بوا دیکه عن فریب حرام اوله جفن بیلور ایدی اگا
 اشارت ایندی و صاقدی رهبر ایندی دیمشدر اکر چه اول کنور دکری خرنور جنت ایدی
 ولکن صور خرنور دنیا به بکره بکیچون اجناس ایندی بو یله ایملک پر هیز ده ابغدر دبدیلر
 (احمد القسطلانی رحمه الله علیه ایدر یونین مستفاد اولور که بر کیمه نار صونتی بارغیری
 شر بی السه فدحه قو سه اهل شهوت اسلوبی اوزره شراب ایچر شکسته ایچسه اکر چه
 حد اولور اما قتی قبیح ایش ایش اولور دیدی و فقراء بمن وغیری مکة مشرفه ده وسار یلر ده
 قشر این صوتن الوب ایچرر واکا قهوه دیرل قهوه خود شراب استعمال ندر حاصلی بونده
 نظر وارد دیو یوردی مرادی بو اسمله لسمه ایدوب شراب اسلوب بنده در فدحه ایچسه حرام
 اولور دیمکدر یو حبه اول مبارکده حرمتی موجب سکر و کیفیت یوقدر بوسنله فی الجملة قوام
 بنه باعث اولغین بعض مزاجلر استعمال ایدوب فغن مشاهده ایدرل طائفه عرب قتی مبتلا در
 اکثر احتمال شیخ مذکور کندیلر دخی تناول بیور مقدر (و بزار رحمه الله علیه نقلنده بریده
 رضی الله عنه یور مشدر که اسرا کیچه سی جبرائیل علیه السلام بیت المقدسه کلد که انده
 اولان صحفه بی بار ماغیله دلدی دخی براتی اوره بغلادی دیمشدر (وزمندی روایتنده بونک مثلی
 وارد اولمشدر حالاً مستطاب لرفدس شر بصد اول طاشنی زیارت ایدرلر) ابو سعید رضی الله عنه
 روایتنده بو یله در که بیت المقدسه کلوب براتی صحفه به بغلادی دخی مسجده کیر دیلر ملائکه ایله
 نماز قیلدیلر تمام ایند کد نصره جبرائیله سوال ایدوب باجبرائیل بو سئله کلان کیمدر دیدیلر
 محمد رسول الله در دیدی اگا نبوت کلدیمی دبدیلر نعم دیدی اندن فخر عالم صلی الله تعالی علیه
 وسلم حضرت نرینه فر شو کلوب خیت اگرام ایندیلر ومدح و ثناء ایلدیلر انصکره ارواح انبیا به
 بولسیدیلر وانلر نکری تعالی حضرت نرینه ثناء ایلدیلر ابراهیم خلیل صلوات الله علیه ایندی

* الحمد لله الذی انخذنی خلیلاً واعطانی ملکاً عظیماً وجعلنی امة فانتا بونم بی وانفقنی من الناس
 وجعلها علی بردا و سلاماً * دبدی یعنی جدا اول نکری تعالی حضرت نرینه که بی دوست ایندی
 و بکا ملک عظیم و یردی و بی امت فانت ایلدی یعنی مطیع قائم بامر الله ایندی و بالکر ابراهیم
 امت دبدیلکی شول فضائل و کالاتی جامع اولدیعجون ایدیکه اشخاص کشره دن غیر بده
 بولمقی بوق ایدی کانه ابراهیم بشقه چه بر امت ایدی یا خود امام معناسند و لاحاصلی ایندی حق تعالی
 حضرت نری نبی ناسه امام ایدوب (انی جعلک للناس اماماً) حسنیخده خلفه مقدا قیلدی توحید
 و طاعت اهلی بکا او یارل و بی نازم و ددن خلاص ایدوب آتی بکا برد و سلام ایندی دیدی
 انندن حضرت موسی علیه السلام ایندی * الحمد لله الذی کفی تکلیماً واصطفانی و انزل علی التوریه

وجعل هلاک فرعون و نجاة بنی اسرائیل علی یدی وجعل من امتی یهدون بالحق و به
 یعدلون) دیدی یعنی جدا اول حق ببارک و تعالی حضرت نرینه که بی کلامیله مشرف ایدوب
 خلق ایچندن بی کزیده قیلدی و بکا توراتی انزال ایندی و فرعونک هلاکن و بنی اسرائیلک
 نجاتی بنم المده قیلدی و بنم امتندن حقله دلالت و عدالت ایلر بر قوم خلق ایندی دیمک اولور
 انندن حضرت داود علیه السلام نسیاه باشلوب * الحمد لله الذی جعل لی ملکاً عظیماً و عینی
 الزبور والانالی الحنید و صخر لی الجبال بسجن معی والطیر و اتانی الحکمة و فصل الخطاب *
 دیدی یعنی جدا اول حق تعالی حضرت نرینه که بکا ملک عظیم ارزانی قیلدی و زبوری تعلیم ایندی

و بکا تجوری بومشاندی و طاغتری مسخر ایلدی بخله تسبیح ابدرز و طبری مسخر قبلدی و حکمت
و فصل الخطاب و بردی دیکدر و فصل الخطاب شول کلامه دیرتر که حقه باطل بین فرقی ایلداندن
حضرت ساجان علیه السلام بنایه بشلا یوب ایتدی * الحمد لله الذی مسخر لی الراح و مسخر لی الشیاطین
بمملون عانتت من بحار یب و قنابل و علقی منطق الطیر و آتانی من کل شیء فضلا و مسخر لی جنود
الشیاطین و الانس و الطیر و آتانی ملکا لابذنی لاحد من بعدی و جعل ملکی ملکاً طیباً بس
فیه حساب * یعنی جد اول حق سبحانه و تعالی حضرت نرینه که بکا بهلری مسخر ایتدی
و دیوزی مسخر ایلدی نه استر ایسم بحار یب و قنابلدن اشترز و بکا قوشلرک دینن تعلیم
ایتدی و هر سنه دن فصل و بردی و شیاطین و انس و طیر عساکرین بکا مسخر قبلدی
و برطک و سلطنت و پردیکه بندنصره بر کیمسه یه دخی لایق اولساز و بنم سلطنتی بر سلطنت
طیه قبلدیکه آنده حساب بو قدر دیمک اولور آندن حضرت هبسی علیه السلام بنایه
بشلا یوب ایتدی * الحمد لله الذی جعلنی کلمه و جعلنی مثل آدم خلقه من تراب ثم قال له کن فیکون
و علقی الکتاب و الحکمة و التوریه و جعلنی اخلق من الطین کهیئت الطیر فانفخ فیه فیکون طیراً
بأذن الله و جعلنی ابرئ الاکمه و الابصر و احیی الموتی بأذن الله و رفعتی و طهرت و اعادتی و امی
من الشیطان الرجیم فلم یکن للشیطان علیا سبیل) یعنی جد اول باری تعالی جل ذکره
حضرت نرینه که بنی کندینک کلمه سی قبلدی دیدی و کلمه نه ایتدی معلومدر (اما حضرت عباسیه
کلمه الله دیتلدیکنده برفاح وجه بیورمشلردر بری بودر که اناسر همان حق تعالی حضرت نرینک
کلمه سبله یعنی کن امر شر بقیله وجوده کلد بکچون کلمه دیندی دیدیلر یا خود دینده کلامه
اشعاع اولندیگی کی کندوسبله دخی اشعاع اولدی بچون سیف الله و اسد الله دیدکاری اسلوب
اوزره کلمه الله دیندی دیدیلر یا خود زماندن اول تکلم ایتدی بکچون دیندی دیدیلر و الله اعلم
آندن حق تعالی حضرت نرینک کندوی تشریف ایتدی فضائل و کراماتدن اناسر خلق ایتده
حضرت آدم علیه السلام عاتل قیلدین و کتب آسمانی و حکمت تعلیم ایتدیکن و باطندن
قوس صورتی دوزوب کندینک نعلیه الله تعالی حضرت نرینک روح و پردیکن و کوز سزلی
و برص علقته مبتلا اولنلری خلاص ایتدیکن و احیاء موتی قیلدین و تکرری تعالی کندوی نطهر
ایتدیکن و مقام اعلایه رفع ایتدیکن و کندیسن و اناسن شر شیطاندن حفظ و حایمه
ایتدوب شیطان انزه یول بولامدین ذکر ایتدوب بی بومکارم و الطافله تکریم ایدن تکرری تعالی
حضرت نرینه جدا اولسون دیدی آندن فخر انبیا و مرسلین صلوات الله علیهم اجمعین حضرت نرلی
ایتدی هر بریکز رینه سنا ایتدی بندخی شایدم * الحمد لله الذی ارسلنی رحمة للعالمین و کافه
للناس بشیراً و نذیراً و انزل علی القرآن فیه نبیان کل شیء و جعل لینی امة و سطا و جعل لینی هم
الاولون و الاخرون و شرح لی صدری و وضع حنی و زدی و رفع لی ذکری و جعلنی فاتحاً و سائماً *
دیو بیوردی یعنی جد اول باری تعالی عز شانه حضرت نرینه که بی عالمزه رحمت ارسال ایتدوب
مجموع آدم اوغلنرینه بشیر و نذیر کوندردی و بکا قرآن عظیم و کتاب کریم ایتدردیکه هر شتیک
پسائی آنده موجود در و اعنی امت وسط قبلدی یعنی عادلر ایلدی و اولون و آخرون انلری
قبلدی و صدری شرح ایتدی یعنی واسع ایتدوب مشاجات حق و دعوت خلقه منحل ایتدی
و حل تعلی اوزرمدن ایتدردی مشکلام آسان قبلدی و نبوتله و ضری ایلده ذکر می رفیع ایلدی
و بی فاتح و خاتم قبلدی یعنی خلقنده جله دن اول و صورنده سز انبیا دن مؤخر کتوردی دیمک
اولور (ابن ابی حاتم تفسیرنده انس بن مالک رضی الله عنهدن مر و یدر که فخر کائنات صلی الله
تعالی علیه و سلم حضرت نرلی معراجدن بنه بیت المقدسه ایتوب ارواح الیسا بله تکرار نماز

قیلندی امامت ابتدی دینشدر (اماقاضی عیاض اطهر بودر که انرا ایله قبلدینی قبل العروج
 ایدی دیمشدر) لکن ابن کثیر رحمة الله علیه قبله وبعده قلمش ایدی حدیثه بوکا دلالت
 ایدر پرواردرو مانع بو قدر دیمشدر و بو نماز فریضه می ایدی نافله می ایدی دیو اختلاف ایدیلر
 وفریضه اولدینی تقدیرجه قننی نماز ایدی بعضیلر صلاة صبح ایدی دیدیلر افراب اولان
 بودر اما صلاة عشا اولتی دخی احتمالدر دیدیلر اما عشا اولتی قبل العروج قلمش ایدی دیانلر
 قولته کوره مبسر در بعد العروج قیلندی دیانلره کوره صلاة صبح اولتی **ک**رک دیدیلر زبرا
 خواجه کاشفات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلمیذی او یخودن قالدیروب آلوب کیمشدر
 ایدی وقبل العروج فریضه قننی نجه راست کلور صلاة خود معراجده فرض اولندی
 دیمک خاطره کلور ایسه معلوم اوله که اولدن وحیله صباح ویتسو نمازلی فرض اولمش
 ایدی معراجده بش وقت اولتی یورلندی بعض کیمسدر ارواح انبیایه امامتی افلاکده ایتمش
 ایدی دیدیلر ابن کثیر رحمة الله تعالی علیه بوسوزی بکنمز (روایتلر تظاهر ایدیکه بودر که
 بیت المقدسه واقع اولمشدر وظاهر بودر که معراجدن دوند کد نصکره ایدی زبرا افلاکده بعض
 انبیایه بولشدقده بو کیمندر بوجبرائیل علیه السلامه بررسؤال ایدر ایدی اول کور بشی یوقار بده
 واقع اولدی ابن کثیر ایدر مناسب بودر که بعدالرجوع اوله زبرا اولدن اول جناب عالی به
 عروج مطلوب ایدی کندویه وادته نه بیوز بلور ونه فرض اولنور بملک مراد ایدی وقتا کیم
 مرادی حاصل اولدی بیت المقدسه اینوب انبیافرنداشلریله اجتماع ایدیلر وانلره امامت ایتمکله
 جمله دن شرف ونقدمی اوراده ظهوره کلدی دیمشدر (ابن اسحق روایتده بیت المقدسه کلوب
 ایده جملکر بن ایتدکه نصکره برزدبان کنوروب قودیلر شویله کوزل نسته ایدی اندن خوب
 نسته هرکز کوردمم دیو بیورمشدر وکعب روایتده ایکی زردبان ایدی بری آنتون بری کش ایدی
 برندن جبرائیل علیه السلام برندن کندیلر عروج ایدندی دیمشدر (امام بیهقی روایتده ابی سعید
 رضی الله عنه فخر کاشفات حضرت تلمیذن روایت ایدیکه بودر که شول ارواح بی آدم افلاک
 چیققدینی زردبانی بکا کنور دیلر هرکز خلایق اوزردباندن کوزل نسته **ک**ور معاشلردن انسان
 اولدیکه زمانده کوزل بن کوه دیکدیکه اول زردبانک عجایبه نظر ایدیکیدر وآنک حسدندن
 متعجب اولدییغیدر دیو بیورمشدر در (وحدیث شریفده جبرائیل کوکار قیوسنه واروب ملکدر
 کیدر دیو سؤال ایتدکلرند جبرائیلدر دیو خبر و بر ایدی بنم دیمز ایدی زبرا بن دیمک عظمتی
 مشعردر کلام سارده مذکوردر که اولان دیان ایدلس ایدی لاجرم شی اولدی وبالکرن بن دیمک
 مبهمدر بیانه مختصاجدر بر مبد دخی بو ایدیکه بن دیمدی ینته بیهقی نقلنده ابواب سمدان بر بابه
 واردیکه اکا باب الحفظنه دروز وانک برهنگ موکلنی وارد که آدی اسماعیلدر تحت بندده ایکی ییک
 ملک وارد دیو بیورمشدر در و حدیث شریفده ملکدر جبرائیله فخر عالم حضرت تلمیذی ارسال
 اولندی دیو سؤال ایتدکاری سماعیه دعوت ایچون ارسال اولندی دیمک ایدی بوخسه اصل نبوت
 ایچون ارسال اولندی قی عالم افلاکده مشهور اولمش ایدی بعضیلر ایدندی ملکدر بوسوزی سو بملکدن
 مراد حق تعالی حضرت تلمیذی رسولک ملکدر قنده معروف ایدیکن کندویه اشدر ملک ایدی
 دیدی زبرا ملائکه محمد ارسال اولندی دیو سؤال ایدیلر بوندن معلوم اولور که انلر فخر کاشفات
 حضرت تلمیذی واکا جبرائیل واره جفنی ییلورز ایمش همان سؤال وقوعه کلدی بکنندن ایمش
 انکیچون ایدیکه جبرائیل علیه السلام نعم دیدیکه کنی ملائکه * مر جبابه ولتم المجنی جا * دیدیلر
 بوسوزلی دلیلدر که جناب عزنده جلال شان و رفعت مکان و تحقیق رسالتن بیلشدر
 ایدی وعادت عرب اوزره بو کلام کال اجلال واکرامی مشعردر حسن خطابده بوندن اعلی بر مرتبه

یوقدر واحتمالدر که بویله دبدکری رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریک قدوم
 شریفنک برکاتی عالم افلاک سبقت ایلدیکن مشاهده قیلوب دیمشراوله وکللمده تقدیم
 وناخبر وارد تقدیری * بجاه فتح المحیی * بحیثه * دیمکدر وصیغه خطیابه مر حبابک دیموب
 مر جباه دبدکری دخی قبوی آچدین فخر کائنات حضرت تریک ن کلام صادر اولدین
 دبدکری ایچون ایدی باخود صیغه غیبتده تعظیم اولدیمچون ایدی دیدیلر (اماباب سمعی فتح
 ایتمدین جبرائیل علیه السلامه من معک دبدکری بونی اشعار ایلر که فخر عالم صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت تریک کلدیکن طوب دیدیلر اما کیم ایدیکن بیلدیلر زیرا اگر جبرائیل یا نجه
 کیمسه وار ایدیکن طوبیمه ز ایدی من معک دیوسوئل ایتمز ایدی امعک احد دیر ایدی
 وطوبید قلیرنک سینی بویله کیمه کوکدر شفا قدر بلور کیدر برجا بنده اولان برجا بندن کورینور
 مشاهده قلدیلر دخی کیم ایدیکن صور دیدیلر باخود زیاده نور وغیری حالت کبی امور معنوی به دن
 برتسنه ایدی (ابن حجر رحمہ الله تعالی علیه بویله دیمشدر) بعضی علما رحیم الله تعالی (لقدرای
 من آیات ربه الکبری) قول شریفنک تفسیرنده فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری
 کندی صورت مبارک سینه ملکوت اعلاده احسن اشکال اوزده مشاهده قلدی دیمشدر
 (وحدیث شریفده مذکور اولان انبیا علیهم السلام افلاکده ذکر اولنان ترتیب طبعیاتی
 امام مسلم نقلنده ابن عباس رضی الله عنهما روایت موافق اولشدر که اولکی کوکده حضرت آدم
 ایکیمی کوکده یحیی و عیسی او حنبلده یوسف دردنجیده ادریس بشنجدیه هرون النجدیه
 موسی بدنجیده ابراهیم یغمبر علی نبینا وعلیهم الصلاة والسلام ملاقات ایدی دیمشدر
 اما ابن شهاب بونلرک منازل نیجه ایدیکی ثابت دکلدردیو زهری به مخالفت ایتمشدر زیرا زهرنک
 روایتی فتاده نک روایت مذکورده سنه مطابقه و ثابت دخی بونلرکی روایت ایتمشدر بس بونلرک
 قولی اقوادریز بدین مالک دخی بونلرک روایت موافقت ایتمشدر همان مخالفتی ادریس و هرون
 علیهما السلام حضرت تریکدر زیرا اول هرون دردنجیده ادریس بشنجدیه دردیمشدر وشریک
 روایتنده انس بن مالک رضی الله عنهدن مرویدر که ادریس ایکیمیده هرون دردنجیده در
 پری دخی بشنجدیه در اما اسمنی حفظ ایتمدیم دیمشدر و ابراهیم النجدیه و موسی بدنجیده در شرف
 کلام الله حبیبیه جمله دن مقامی عالی اولدی دیمشدر اما بونک قولنه اعتقاد یوقدر زیرا سیاق
 کلامی دلالت ایلر که منزلتین ضبط ایتمش اوله دیدیلر و باجمله ضبط ایدیه نک روایتی اولی
 واقوادری ترتیب اودر که اول ذکر اولندی زیرا روایات مشهوره ده بویله در که موسی علیه السلام
 النجدیه و ابراهیم خلیل الله بدنجیده اوله مالک بن صعصعه حدیثنده ابراهیم ارقه سنی بیت معمره
 طیمش ایدی دیدیکی بونی تا کید ایلر دیدیلر بعضیلر جمع مراد ایدیلر فخر عالم صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت تریک یوقار و کیدر کن ابراهیم بدنجیده ایدی اشاعی ایتر کن موسی علیه السلام بدنجی به
 واروب ابراهیم علیه السلام النجی به ایتمش ایدی زیرا قصده نمازل خصوصن ابراهیم علیه السلام ایله
 سولشدیکی مذکور دکلدرد موسی ایله سولشدیکی مذکور در اگر اشاعی ایتمده ابراهیم بدنجیده
 اول ایدی اکا اوغرا دینی کی انکله مشورت ایدیدی نندن کوب موسی ایله ایتمیدی ایتمدی مناسب
 بودر که اینشده موسی علیه السلام بدنجیده اوله یوقارودن ایدیکی کی موسایه ملاقات ایتمش
 اوله دیدیلر واحتمالدر که کیدر کن النجی کوکده حضرت موسایه اوغرا قدده کلام الله شرفنه
 غبردن فضل ایدوب بدنجی به یله آلوب کتمش اولار و قانده سی دخی بونده ظهور ایلدیکه
 فخر کائنات حضرت تریک امنتک صلاتنه متعلق کلام ایدوب تخفیف صلاه باعث اولدی
 دیدیلر فتح البار بده بویله دیمشدر (امام نووی دخی برعقدار بو مضایه اشارت بیورمشدر

وموسی علیه السلام اول کیچہ آغلادینی کندی امنه شفقت و مر جتندن ایدی اول ایلله مبارکه ده انلره مغفرت امینده اغلش ایدی انبیا علیهم السلام انلری حقننده کمال رحم و رأفت اوزره اولورل اولدنی عصا امنه غفران طلب ایلر ایدی دبدیلر فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری حقننده غلام تعبیر ایندیکی کندویه نسبت و صغیر سننه اشارت اینک ایدی لسان عربده غلام دیو بیخی درلمش نازه جوانه دیرلر اگر چه خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری اول زمانده قرق یاشن نجاوز اغلش ایدی اما طائفه عرب اینجندده برک شیده مادامکه بقیه قوت اوله نه باشد اولور ایسه اکا غلام اطلاق ایدرلر خطابی رحمة الله علیه بویله دیمشدر قمع الباری صاحبی ایدر بکا ظاهر اولان بودر که حق تعالی حضرت نلری فخر عالم حضرت نلری سن کھولتدن سن شجوخنک اولنه داخل اولنجه احسان ایندیکی قوت مستمره یه اشارت ایلدی حتی مدینه به کلدیکی زمانده که ابو بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه بی دوه سی آردنه بند یروب کبرمش ایدی خلق فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری یکت و ابو بکر رضی الله عنهما پیر اطلاق ایندیگر مع هذا فخر جهان حضرت نلری سن شریفی ابو بکره غالب ایدی امام زین العابدین شریف نلری قوت و لطافت اوزره اولمغین نازه کوستر ایدی اما حضرت ادر بسک * مر جا بالاخ الصالح والنبي الصالح * دیو فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری سنه قرداش اطلاق ایندیکی اخوة نبوت کوره در دبدیلر و بعض روایتده مر جا بالابن الصالح دیدیکی دخی وارد اولمشدر زرا حضرت ادر بس جد اعلا سیدر دبدیلر بعضیلر محماده ملاقات ایندیکی ادر بس جد مشهوری اولان نبی دکلد اول مشهور اولان انبیا علیهم السلام کوکلرده اولوب ساری اولدینی و مذکورلرک هریری برسمایه مخصوص اولوب اینکیمی سماء اینکیمی اولدیغنک مناسبتی ندر دبتلور ایسه جواب و برمشدرلرک فخر کائنات حضرت نلری سنه ملاقاته بونلر مأموز اولمشلر ایدی اینکیمون امر الهی حسنجه کیمی اول کیمی صکره ملاقات ایندی و سائر انبیا ملاقات ایندیبلر و بونلردن هر برینک فخر عالم حضرت نلری سنه مناسبت مخصوصه سی اولمغین بونلر مأموز اولدیبلر وطن اصلیدن هجرتده حضرت آدم ایلله مناسبتی و ارایدی اول جتندن و رسول الله حضرت نلری مکه شهرندن هجرت اینمشلردر و عاقبت و طلری سنه مر اجعت اینمشلردر و حضرت عبسی و یحیی ایلله مناسبتی انلره واقع اولان کیمی ابتداء هجرتده بونلره دخی عداوت یهود واقع اولوب نیجه روز کار بونک اوزر سنه کیمش ایدی و رسول الله حضرت نلری سنه دخی بر امر افلر قصد اینمشلر ایدی و حضرت یوسف ایلله مناسبتی قرداشلری اینکله دشمن اولدقلمی کیمی بو حضرت ایلله دخی کندی قومی و اقرباسی یعنی طائفه قریش دشمن اولمشلر ایدی و آخر ظفر کندیلرک اولوب دشمنلری سنه غالب اولمشلر ایدی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری بو معنایه قمع مکه کوننده اشارت بیوروب قریشه * اقول کا قال یوسف لاتر یب علیکم الیوم یغفر الله لکم وهو ارحم الراحمین اذ هو اقاتم الطلغاه * یوزمشلر ایدی یعنی حضرت یوسف قرداشلری آخر نیه اوغراد قلمین یلوب کندیلره نجالت مستولی اولدینی زمانده یوسف علیه السلام کال لطفله انلرک کنه ایلر سنه عذر خواه اولوب بیحضوز اولمک سنه ملامت یوقدر الله تعالی ارحم الراحمین در کاهلر بکزی بو کون مغفرت ایلر دیوب انلری منسلی قلمش ایدی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری دخی مکه شهرین قمع ایدوب قریشی قبضه تصرفه کتوردیکی کون که عجا بزی نه عقوبتله هلاک ایلله دیدکلری زمانده بنده دخی سنه یوسف دیدیکن دیرم وارک آزاد اولوک سز آزاد لور سز دیو

بیورمش ایدی وادریس علیه السلام ایله مناسبی عندالله رفعت منزلت جهنتدن ایدی وهر وون
 علیه السلام ایله مناسبی قومی کندیلره اذابت کد نصکره محبتلر ندر جوع ایتدکری ایدی و موسی
 علیه السلام ایله مناسبی قومیه جالوب جفال بن چکدیکی جهنتدن ایدی نیکیم فریش کندویه اذا
 ایتدکری زمانده * لقد اودی موسی با کثر من هذا قصب * دیو بیورمش ایدی یعنی موسایه
 بوندن چوق اذ اولندی دخی صبر ایتدی و ابراهیم علیه السلام ایله مناسبی اول بیت المعموره
 استناد ایدوب رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری دخی آخر عمرنده اقامت مناسک
 الحج و تعظیم بیت الحرام ایتدیکی جهنتدن ایدی دیدیلر (عارف بالله بن ابی جره هر برینک بر سبایه
 اختصاصی وجهنده بیورمشدر که حضرت آدم اولکی کوکنده اوادیفنگک وجهی اول ایدیکه
 انیسانک اولی ایدی و جله تک اصلی واتاسی ایدی اوغلتک انا ایله انس و الفی حاصل اولمغیچون
 اول آدعه ملاقات ایتدردی و ایکیجیده عیسی علیه السلام اولدیغی سائر انیسادن خواجه عالم
 حضرتلرینه اقرب اولدیغیچون ایدی و شریعتی بونک شر بعنله منسوخ اولمشیدی و آخر
 زمانده نزول ایدوب رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینک شر بعنله حکم ایلسه
 کرک ایدی عیسی علیه السلامه بوجهتلردن مناسبی وار ایدی و یحیی علیه السلام انکله یله
 اولدیغی انکیچون ایدیکه عیسانک خالته سی اوغلی ایدی و بری برین التزام ایدوب نفس واحده
 کی اولمشلر ایدی انکیچون عالم افلاکده دخی جمع اولندیلر و اوچجیده یوسف علیه السلام
 اولدیغی اول ایدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینک ایتی انک حسن اوزره
 اولوب جنسه کیرسدلر کرکدر فخر عالم حضرتلرینه بونکله بشارت ایدوب مسرور قیلیمغیچون
 اوچجیده حضرت یوسفک چالن مشاهده قیلدر دیلر وادریس علیه السلام درنجیده اولدیغی
 بو ایدیکه ائده وفات ایتدی بر بوزنده انک قبری بوقدر دیدیلر وهر وون علیه السلام سنجیده اولدیغی
 بو ایدیکه حضرت موسانک قرنداشی و خلیفه سی ایدی و موسی ایله بر برده اولمادیغی موسانک
 فضائلی چوق اولوب کلیم الله اولدیغیچون ایدی انک مقامی تنجیده واقع اولدی و ابراهیم علیه
 السلام بدنجیده واقع اولدیغی انکیچون ایدیکه خلیل الله ایدی و فخر کائنات حضرتلرینک انباده
 اب خیری ایدی پس مناسب اولدیکه عالم آخرته توجه ایدیه چکی زمانده کاملانله برانس جدید
 حاصل ایلر ودرجه خلعت یعنی دوستلق مرتبه سی اول برلرینک مرتبه سندن اعلی اولمغین
 انلردن مرتبه سی عالی اولمشیدی و خلعت مرتبه سندن محبت مرتبه سی اعلی اولمغین حضرت
 فخر کائنات علیه اکمل العیانت اقدیمز حضرتلری اندن دخی اعلازه عروج ایتدی حق تبارک
 و تعالی حضرتلری هر برینه اعطا ایتدیکی خصائص حسبجه مقتضی حکمت کوره مرتبه لری
 تقدیر ایتدی نیکم قرآن عظیمنده (تلك الرسل فضلنا بعضهم على بعض منهم من كلم الله ورفع
 بعضهم درجات) بیورمشدر و اتیاعلهم السلامی نه طریقه کوردیکنده علما رحیم الله تعالی
 اختلاف ایتشلر بعضیلر عیسی علیه السلامدن غیرینک ارواحن کورمش ایدی دیدیلر حضرت
 عیسی علیه السلامی جسدیله کوردی زیرا سبایه جسدیله رفع اولمشدر دیدیلر بعضیلر ادر پس
 علیه السلامی دخی جسدیله کوردی دیدیلر و بیت المقدسه نماز قیللر خصوصنده دخی
 احتمالدر که ارواح اوله واحتمالدر که اجساد مع الارواح اوله دیدیلر و غیره بعد احتمالدر دخی
 ذکر ایتدیلر و حدیث شریفده سدره المنته سایه وارد قده درت ارماق کوردم دیو بیورمادیغی
 بخاری نقلنده * فاذا فی اصلها اربعه انهار * وارد اولمشدر یعنی سدره تک دیتنده درت ارماق
 کوردم دیکدر امام مسلم نقلنده * یخرج من اصلها * بیورمشدر یعنی دیتندن چیقاردیلمشدر (نه
 مسلم نقلنده ابو هریره رضی الله عنهدن مرویدر که * اربعة انهار من الجنة التیل والفرات

وسبحان و سبحان * یورشدر نبل مشهور و معترفی مصرده اولان عظیم ارمقادر و فرات کوفه ارمقادر و سبحان ولایت شامه درو سبحان شامله روم مایندم در جهان لغظندن تعریف اولمشدر حالاینه زمان ایچنده جهان صوبی دیمکله معروفدر اما سبحون و سبحون بونلرک غیر بدر سبحون خوارزم یانشدن اغان صودر و سبحون ابکیدر بری ماوراء النهرده بری دخی هند ستانده در پس ابوهریره روایتندن فهم اولنورکه سدره المنتهی جشده دیکلمش اوله ذکر اولتان ارمقادر اتمک دیندن چقه ل و اناهار خصوصتده عبارات متغایره ایله بعضی اقوال دخی وارد اولمشدر اصح و اقوالی بیان اولتانلردر و سدره المنتهی تشبیه اولندیقتک وجهنده امام مسلم ابن مسعوددن نقل ایتمشدرکه وقتاکیم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضر تکریمه اسرا واقع اولدی یوردیکه بنی سدره المنتهایه ایلتدیلر و اول سدره المنتهی التبیحی کورکه در یوزندن خروج ایلیان نسنه اکا منتهی اولور دخی اورادن قبض اولنور دیدی ابن ابی جرهمک اعمال اورایه نهایت بولور و اورادن امر نازل اولور و حفظه و غیره اتمک قنده طوردر ائی نجسوز ایتمزل دیدیکی اول معنادر پس اشاغیدن خروج ایدن اعمال و بوقاریدن نازل اولان امر اوراده و قوف ایتمدیکه جهندن منتهی دیمشدر (امام نووی رحمه الله علیه ملائکه مک علی اورایه نهایت بولوب فخر کائنات افندمز حضر تکریمه غیره کیمسه اندن اونه کیمسدیکه سبحون منتهی دینلدی دیمشدر این مسعود حدیثنده سدره التبیحی فلیکده دیدیکی بوه عنایه مخالف دکلدر زبراجزدر که اصلی یعنی افاجک کوی التبیحیه و بد اقلری بدنجیده اوله فتح الباریده یویله دینمشدر بخاری نقلنده ابن ذرذن مرویدرکه * فغشها النوان مادری ماهی * یورشدر یعنی بعضی لونلر اول سدره بی اورندی بیلزیمکه نه ایدی دیمک اولور امام مسلم نقلنده ذکر اولتان این مسعود حدیثنده قال الله تعالی (اذ یغشی السدره ما یغشی) قال * فراس من ذهب * یورشدر و یزید بن ابی مالک حدیثنده * جراده من ذهب * واقع اولمشدر حاصلی اول سدره بی احاطه ایدوب اورتن نسنه بعضیلر آتون پروانه ل ایدی و بعضیلر آتون چکرکه ل ایدی دیدیلر قاضی بیضاوی رحمه الله علیه فراس یعنی زوانه ل دینلدیکی تمثیل طریقیله واقع اولمشدر شجرک شاشاندن چکرکه و اکا بکرر نسنه قوعقددر و آتونندن اولمنی حقیقتدر زبره قدره الله اوله ایتمکده صالحه در دیمشدر و ابو سعید حدیثنده انسدن و ابن عباسدن مرویدرکه * تعشاها الملائکه * یورشدر (وعلی رضی الله عنه حدیثنده * علی کل ورقه منها ملک * یورشدر حاصلی اورزینده کلوب قونلر ملکر ایدی هر بیراغنک اوسندنه بر ملک و ارا ایدی دیو یورشدر و مسلم نقلنده نایسندن و انس بن مالکدن مروی اولانده * قلنا غشاها من امر الله عز وجل ما عشی تغیرت فاما احد من خلق الله یستطیع ان یتعنا من حشها * واقع اولمشدر یعنی اورزینده قونان نسنه ل الله تعالی امرندن نه ایسه کلوب احاطه ایتمکاری زمانده اولکی شکلندن متغیر اولوب برحالت بغلدیکه الله تعالی حضر تکریمه مخلوقندن بر کیمسه ائی کوزلکیندن وصفه قادر اولماز ایدی دیمک اولور و بیت المعمور خصوصتده طبری سعید بن ابی عمرو به دن اولدخی قتاده دن روایت ایتمشدرکه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضر تکریمه ایتندی بیت المعمور سماده بر مسجددر کعبه برابرنده در اکر اشخی دوشرا اولسه کعبه مک اوسنده دوشرا ایدی اکا هر کون یمش بیک ملک داخل اولور چیقان ملک بردخی گیرمز دیو یوردی بوجدی شریفده حق تعالی حضر تکریمه عظیم قدرتسه دلیل واضح وارددر که حق جل و علا حضر تکریمه مخلوقاتی خلق ایده لیدنبر و هر کون یمش بیک ملک اول مسجدده کیره و برکه کیرن بردخی کیریمسه مع هذا بودخی روایت اولمشدر که کورکدره و پرده بر قارش مقداری موضع بوقدرکه

انده بر ملك آئن وضع ايدوب سجده يه وار مامش اوله انده صكره در يار ده بر قطره يوقدر كه
 اكا بر ملك موكل اول مامش اوله يس سموات وارض و بحار بوبله اوليحق اول ملائكه كه بيت
 المعموره دخول ايدرز انرقنده كيدرل و بالمله بوحق تعالى حضرت تبارك بر قدرت عظيمه سيدر كه
 هر كز بوكا بر نسته بكرمز و بونده دليل واردر كه ملائكه اكثر مخلوقاندر (ابن ابي حاتم نقلنده
 ابوهريره دن مرويدر كه كوكبه بر ابرماني واردر كه اكا حيوان ديزل جبرائيل عليه السلام هر كون اكا
 كيرر كنده و ي باور دختي چيقوب سلكنوراندن بتمش يك قطره دوشهر قطره سندن حق تعالى
 حضرت تباري بر ملك خلق ايلر پس انردر كه مسجد اقصا به كيروب نماز قبالر دبو بيور مشدر (اما
 يوك اسنادي ضعيفدر) امام فخر رازي رحمة الله عليه (و بخلق ما لا تعلمون) قول شريفك
 تفسيرنده ايدر ابن عباس رضی الله تعالى عنهما حضرت تبار ندن مرويدر كه عرشك صاغ جاننده
 نوردن بر عظيم ابرماني واردر ديدني در يار و كوكلر و برل مثلاو بر ابرمقدر جبرائيل عليه السلام
 هر مخر اكا كيروب غسل ايلر دختي نوري و جمالي زياده اولور اندن سلكنور و فساتنردن
 دو كيلان هر قطره دن حق تعالى حضرت تباري بجه يك ملك خلق ايلر انردن هر كون بتمش يك
 ملك بيت المعموره داخل اولور انده صكره بر دختي عودت اينتر يعني بر كيرن بر دختي كيرمز تا قيامت
 قوب بجه حال بوبله در و بودختي روايت اولمشدر كه انده ملكر حق تعالى حضرت تباري نسيح
 ايدرز هر نسيح مقابله سنده حق تعالى حضرت تباري بر ملك خلق ايلر بونلر شول ملكردن
 بشقه در كه تعبد ايجون خلق اولمشدر و شونلر كه نياه و ارزاقه موكلردر و حفظه در و شونلر كه
 تصور انسانه موكلردر و شونلر كه بولونلره اينلر و شونلر كه جمعه كونلر نده خلق كابت ايدرز
 و شونلر كه جنت خزينه دارلر بدر و شونلر كه تعاقب ايدرز يعني تو بته ارضه نازل اولورل و افلا كه
 عروج ايدرز و شونلر كه نماز قبلان كچسه نك قراسته آمين ديور و بر نالك الحمد ديور و معتظر
 صلا ته دعا ايدرز و شول ملكلر كه اريتك دوشكندن جن خاتونه لعنت ايدرز هب بونلر اول
 نسيح مقابله سنده خلق اولنان ملائكه نك ماعداسيدر حق تعالى حضرت تباري شك قدرت
 قاهره مين تصور ايدوب بر كه ارادتي تعلق اينمكله هر نسته وجوده كلد بكن ملاحظه ايدن
 كچسه بومقوله كتر ملائكه وساير مخلوقانده اصلا تردد اينتر اشتديكي آن تعلق بالقبول ايلر
 (و خبرده وارد اولمشدر كه سماء دنيا صوابله دخاندن خلق اولمشدر انده ملكلر واردر صوابله
 يادن بر ايدلر در اوزلر ينسه رعد آدلو بر ملك قوملر در اول ملكلر كه بولونلره و بعمورلر
 موكلدر و اول ملائكه نك مجموعي * سبحان ذي الملك و الملكوت * دبو نسيح ايدرز (وايكچي
 كوكبه الوان شتي اوزره يعني درلودلور بگرده ملائكه واردر رفع صوتله * سبحان ذي العزة
 و الجبروت * ديونسيح ايدرز و انده بر ملك واردر كه بدنتك نصفي آندن و نصفي قارندرنه قار
 آتشي سيوندر و نه آتش قاري اريدر اول ملك * يا من آلف بين السج و النار آلف بين قلوب
 عبادك * ديودعا ايلر معناسي اي شول قادر بگري تعالى كه فارايه آتش بين جمع ايلدك قولر بلك
 قلوبى بين سن جمع ايله دعيت اولور (اوچچي كوكبه ملكلر واردر كه انلر و اهر قناتلر و درلو
 درلو صورتلر و كونا كونا آوازلى واردر انلر رفع صوتله * سبحانك انت الله الحى الذى
 لا يموت * ديونسيح ايدرز و انلر محكم ديوارلر كي صف صفا قيام ايدوب طور ملر در الله تعالى
 حضرت تباري خوفندن شوبله حاللر ينه مشغوللر در كه بر ملك ياننده كي ملكلر زكي نجه
 ايد بكندن خبر دار دكلدر (واوچچي كوكبه حديدندر) در دنجي باقرندرنه بونده اولان ملكلر
 اوچچيده اولانك ضعيفدر وسايرى دختي آئنده اولان سجابه نسبت بوبله در كندكجه كتر نده
 اضغاف اولنق اوزره در حاصلى بونده اولان ملائكه دن بر نبي حق تعالى حضرت تباري بر خدمته
 صلوب كنسه و كسه ياننده كي ملك خبر دار اولماز عبادته شوبله مشغوللر در بعضى قيامده

و بعضی رکوعه و بعضی سجوده در بونلر * سبوح قدوس ربنا الرحمن الذی لا اله الا هو *
دیو تسبیح ایدرلر (سبخی کونک کشنددر و بونده اولان ملائکه کونک عبادتلی رکوع و سجوددر
اصلا باشلرین فالدیروب یوقارو نظر ایتمزلر قیامتہ دکن بونوال اوزره عبادت ایدرلر یتہ
قیامت قوبدیغی زمانده * ربنا لم نعبدک حق عبادک * دیرلر الثغنی کونک آتوندندر و انده
حق تعالیٰ حضرت نلر نلک عسکر عظمیٰ کرو یون واردلر انلرک حد و حصیرین الله تعالیٰ
حضرت نلر نلر غیر کیسه بیلز انلرک اوزرینه برملک واردلر که اکا مخصوص یتش یتش یتش ملک
واردلر و انلرک دخی هر یینه مخصوص یتش یتش یتش اول ملکک عسکر نلر
بونلردر که حق تعالیٰ حضرت نلری اهل دنیا به بعض امور ایچون کونده در بونلردخی رفع صوتله تسبیح
وتهلل ایدرلر (یتنجی کونک قزل یاقوند ندر بونده اولان ملائکه اول ذکر اولتاندن ز یاددر
و بونلرک اوزرینه برملک واردلر که بدیوز یتش ملک اکا خدمتکار تعیین اولمشدر بونده و اقدر
ملائکه عسکری واردلر که بعمورلر قطره سی و قوملر قیالر و طاشلر انا جلرو بیراقلر حساسیجه
و هر نسنه که حق تعالیٰ حضرت نلری خلق ایتمشدر انلرعدر نجه در بونک معناسی (و ما یعلم خلود
ربک الا هو) حسنیجه تکرر تعالیٰ حضرت نلر نلر غیر کیسه انلرک تقاصیان بیلر دیمکدر
(وجه العرش سکر ملکدر انلر خوب صوت و لطیف الحانله تسبیح و تحمید ایدرلر انلرک دردی
* سبحانک و محمدک علیٰ حاکمک بعد علیک * درلر دردی دخی * سبحانک و محمدک علیٰ صفوک بعد قدرک *
دیرلر امام طبرانی نقلنده ابن عباسدن مرو یدر که فخر عالم حضرت نلری جبرائله یا جبرائیل سن نه نلک
اوسننه موکلسک دیو بیوردی جبرائیل ایندی بن ریخ اوسننه و حق تعالیٰ حضرت نلر نلک عساکری
اوسننه موکلم دیدی یا میکائیل نه نلک اوسننه موکلم دیدی جبرائیل ایندی نباتات و قطرات اوسننه
موکلم یا ملک الموت نه نلک اوسننه موکلم بیوردی جبرائیل ایندی قبض ارواحه موکلمر اما بو حدیثک
استاندند محمد بن عبدالرحمن بن ابی لیلی داخلدر انک سوء حفظی اولغله حدیثی ضعفه نسبت
ایتمشدر امامتک اولتمشدر (امام زندی نقلنده سعیددن مرفوعا روایت اولمشدر که * وزیران
من اهل السماء جبریل و میکائیل * بیورمشدر یعنی سماه لکن بنم ایکی وزیر جبرائیل و میکائیلدر
دیشلمر مقصود انلرک شانی بعضی بیلر والا حق جل و علا وزیر و مشیردن بی نیازغنی عن العالمیندر
و بعض روایتده اسرافیل اول سجده قیلاندر و لوح محفوظک و لایله مجازات اولندی دیشلدر
(امام بخاری رحمة الله علیه روایتشده * ثم خرج بی حتی ظهرت بمستوی اسمع فیہ صریفا
الاقلام * واقع اولمشدر یعنی بی عروج ایندردی حتی بر مقامه چیقتمکه انده فللملر آواز بن اشیدردم
دیو بیورمشدر و معلوم اوله که قدرمکتوبی قدیم از لیدر و صریقلمی مسوع اولان کتابت حاده در
واخبارک ظاهری دلالت ایلر که سموات و ارضک خلقندن لوح محفوظک کابتندن فراغ حاصل
اولوب جف القلم واقع اولمش اوله ایمدی بویله کر کدر که بو کتابت ملائکه نلک صحیفه یتہ یازیلان
کتابت اولمقدردیدیلر یعنی لوح محفوظده اولان احکامک نسخہ سین آلورلر یازینورلر انک کتابتی ایندیکه
فخر کائنات علیه افضل الصلوات حضرت نلری صریقلمن استماع ایندی دپدی صریقلم و صریقلم
قلم بر معنایه در حالت کابتنده قلمدن چیقان صونه دیرلر و محو و آیات بونلرک یازدیغنده واقع اولوب
وارده بویله وارد اولمشدر آر دیو صحافی کلامه درلر و بعض علما حدیث نبوی په دخی اثر اطلاق
ایدرلر (ابن القیم رحمة الله تعالیٰ علیه ایند قلملر اون ایکی در اعلامی و اشرفی قلم قدر در سابقدر که
حق تعالیٰ حضرت نلری جمیع مخلوقاتک مقادیرین اول قدرده یازمشدر شکیم سنن ابی داوده
عباده بن صامدن مرو یدر که * سمعت رسول الله صلی الله تعالیٰ علیه وسلم یقول ان اول ما خلق الله
القلم قال له اکتب قال رب و ما اکتب قال اکتب مقادیر کل شیء حتی تقوم الساعة فهذا القلم
اول الاقلام واجلها * بیورمشدر یعنی عباده رضی الله عنه فخر عالم حضرت نلر نلر نلر استماع ایتمشکه

تحقیقاً حق تعالی حضرت تلمیذ اول خلق ابتدایی فلیدر یازدیوا کا امر ایتمشدر باربینه یازدهم بمشدر
حق تعالی حضرت تلمیذی دخی قیامت قوی بجه هر ششک مفادیرنی یازدمشدر بس بوقلم سائر فللمرک اولی
واجلی در دیو بیوردی اهل تفسیردن چوق کیمسه حق تعالی حضرت تلمیذی قسم ابتدایی قلم اول
فلیدر دیمشدر (ایکمی قلم قلم وحی در) (اوچنی قلم حق تعالی ورسول الله جانندن اولان قلم توفیقدر
همان بویله اجمال ایتمشدر) (در نی قلم طب ایدان فلیدر که صحت ایدان انکله حفظ اولتور) (بشخی
قلم ملوک ونوایه متعلق اولان توفیقدر فلیدر که ضبط بمالک انکله اولور) (النجی قلم قلم ارزاقدر
) (دنی قلم حکمدر که حقوق انکله ثابت اولور وقضایا انکله نفوذایلر) (سکر نی قلم قلم شهادتدر که
حقوق انکله حفظ اولتور) (طفوز نی قلم قلم تعبیردر رؤیالر وحنینه وانلرک تفسیر و تعبیرنه متعلق
اولان فلیدر) (اوشخی قلم قلم تواریخ وحوادث مالمدر) (اون بر نی قلم قلم لغت وانک نفاصلینه متعلق
اولاندر) (اون ایکمی قلم قلم جامعدر که مبطلارک رده و محرفلرک دفع شبهه سنه متعلقدر والماصل
مصالح عالمک انتظامی بو اون ایکی قلمه حاصل اولور وقلک جلالت شاننده بو کفایت ایلر که
حق تعالی حضرت تلمیذ کابلمی انکله کاتب اولمشدر وقرآن عظیمده حق تعالی حضرت تلمیذی اکا
قسم ایتمشدر کاتب اقسام القرآن ملخصاً نقل اولندی واللہ اعلم (و بعض روایانده اول کیمه
فقر کاتبان حضرت تلمیذی جنته دخول ابتدایی وارد اولمشدر) (امام مسلم رحمة الله تعالی علیه
نقلنده ابن ذررضی الله عندهن مرویدر که * ثم ادخلت الجنة فاذا فيها جنازة المؤمنون اذا تراها المسك *
یورمشدر بو حدیث شریفده صریحدر که جنته کبروب انده انجودن قبله کورمشدر و جنتک
طیرانی مسک ایدکن مشاهده فلمشدر جنابذلفظی جیم ونون مفتوحین ایله والف ایله اندنصرکه
باه مکسوره ایله اندنصرکه مزال مجمه ایله قبله دیمکدر مفردی جنبدر کنددن معریدر امام بخاری
نقلنده قتاده بن واندن روایت اولتان حدیث شریف یورواتی مؤیددر که یورمشدر * لما خرج به
صلى الله عليه وسلم قال انيت على نهر حافظاه قباب المؤمنون * یعنی بر ارمق اوزرینه کلمه ایکی جا بنده
انجودن قبله ورایدی دیمک اولور) (بنه مسلم رحمة الله علیه برطر یفده دخی انسدن روایت ایتمشدر که
* بينا اسير في الجنة اذا بنهر حافظاه قباب الدن الجوف واذا طينه مسك اذ نهر فعال جبريل هذا الكوز *
یورمشدر حاصلی جنته کزوب سیر ایدر کن بر ارماعه راست کلدیم ایکی جایی محوف انجوزدن
قبله ایدی و پالغنی مسک اذ فر ایدی یعنی تیر بوی مسک ایدی جبرائیل علیه السلام خبر و بروب
بو ارمق کوز بر ارماعدر دیدی دیمک اولور) (امام بیهقی روایتده ابن سعید خدری رضی الله عنه
حضرت تلمیذی روایت ایلدی کی حدیثک مضمونی بودر که بدنی صحابه جیقوب سدره النخی بی کورمشدر
انک هر بر بیرانی بو ارمق ستر ایلدی مشدر واول سجاده بر چشمه روان اولمشدر کا چشمه سلسبیل دیرل
انک ایاغندن ایکی ارمق آبریلور برینه کوز دیرل برینه رجعت دیرل بن اول رجعت ابرماغندن
اغسسال ایتدم ماتقدم ومانا آخر کاهلرم مغفرت اولندی اندن بی جنته ادخال ایشدیلر بکار بچار به
فارشوکلدی سن کیمک چار به سبک دیوسوال ایتدم زید بن خارنه نک چار به سیم دینی دیمشدر
و بروایتده جنتک میوه سن وصف ایدوب ناری قوغدل کیدر دیو یورمشدر اندنصرکه بکاحتمی
کوستردیلر کوردم حق تعالی حضرت تلمیذی غضبی وعذابی وبلا و مشقتی اول جهنمه در
اکرانک بیجه طاشلر و تپورلر ائلسه اکل ایدر ایدی اندنصرکه سیم باعده قیوس شه قبله دیلدی مشدر
بعض روایتلرده جبرائیل علیه السلام دن مفارقت ایتدکن نصرکه نیجه نیک حجاب کچوب مقام قاب
قیوسین اوادنی به واصل اولمشدر شویله معلوم اوله که بو حجاب بلر مخلوقه کوره در خالقه کوره دکلدن
زیرا حق تعالی حضرت تلمیذی حجابدن منزهدر حجاب مقدر و محسوس اولانی احاطه قیلور خلقک
جمله سی اسما وصفات و افعال معانی سی ایله اول حضرت دن جل جلاله محجو بلردن بالجمله اگر

انسان اگر ساری هر برینک حاجت بحاجی وارد کنیک حاجی طمانی کینک حاجی نور اتیدر
 وحضرت حقه اقرب مخلوقات حافظند یعنی عرشی احاطه ایدن ملکر در دخی کرو بیوندن وانلر
 نور مهابت و عظمت و کبریا و جلال و قدس و قیومیتیه محجو بلردر ذالک صفاتیه محجوب اولدیغی کیدر
 و محجوبینده طبقات مختلفه اوزره در هر برینک بر درجه سی و بر مقام معلومی وارد و الحاصل
 بعض قوم رؤیت نعم ایله متعبدن محجوبدر نعمی کورر معنی کورر من بوقیاس اوزره بعض دخی
 احوال ایله محلودن محجوبدر بعض دخی اسبابیه مسبدن محجوبدر و بعضیایر علمه علمدن
 و فهمله فهمدن و عقلله عقلمدن محجوبدر بونلرک جمله سی حجاب نعم عن النعم و المواهب عن
 الوهاب معناستند در دیدیلر و بعض قوم شهوات مباحه ایله و بعض شهوات محرمة و معاصی و سبائتله
 محجوب بلردر بعض قوم دخی مال و بنون و زینت حیوة دنیا ایله محجوب بلردر دیو بیور مشرک * اللهم
 لا تحجب قلوبنا عنک فی الدنیا و الا بصارنا فی الآخرة یا کریم * حدیث صحیحده انس بن مالکدن
 مرویدر که رسول الله صلی الله علیه و سلم * عرج بی جبریل الی سدره المنتهی و دنا الجبار
 رب العزة جل جلاله فتدلی حتی کان قاب فوسین او ادنی منه فاوحی الی ما ووحی * بیور مشرک
 حدیث شریفک مضمونی شب معراجده حق جل و علا حضرت تلیرتک لطف و احسانیه
 فخر انبیا صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت تلیرتیه تقرین بیاندن و بونده مذکور اولان دنو و تدلیکه
 قرب معنویدن عبارتدر سورة النجمده مذکور اوله تک غیر بدر اگر چه کیم افظنده بر در ولیکن
 معنایه مقابدر در صحیح بودر که آیت کریمده مراد جبرائیل علیه السلامدر اول سورهدن
 (ولقد راہ نزله آخری عند سدره المنتهی) قول شریفنه وارنجیه جبرائیل علیه السلامک وصفی
 مذکوردر خواجہ عالم صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت تلیری بویله تفسیر ایتشدر حدیث
 صحیحده حضرت عائشہدن مرویدر که * سألت رسول الله صلی الله علیه و سلم عن هذه الآية
 فقال ذاک جبریل لم اراه فی صورته التي خلق علیها الامر تین * دیو بیوردی یعنی فخر عالم
 حضرت تلیرتیه بویندن سؤال ایتدم ایتدی اول جبریلدر بن ای کنندی صورتنده کوردمم الایکی کره
 کوردمم دیک اولور و الحاصل ایتدمم مذکور اولان دنو و تدلی فخر عالم حضرت تلیرتیه جبریلک
 قرب شدن عازندر اما حدیث شریفده اولان حق تعالی حضرت تلیرتک قرب معنویسندن
 عبارتدر قرآن عظیمک لفظی جبریلدن غیر مراد اولدیغنه دلالت ایتدیکی پرفاج وجهنددر
 (ری بودر که علمه شدید القوی بیورمشدر شدید القوادن مراد سورة نکورده قوته وصف اولان
 جبریلدر) ایکنجیسی بودر که ذومره بیورمشدر معناسی حسن الخلق دیکدر بوندن دخی مراد
 سورة نکورده مذکور اولان کریمدر که اولدخی جبرائیلدر (اوکنجیسی بودر که) فاستوی وهو
 بالافق الاعلی) بیورمشدر افق اعلا دن مراد ناحیه سمادر و استوی دخی جبرائیلک استواسیدر
 اما استواء رب العزت که استیلا معناسیدر اول عرشی استیلا در (درنجی بودر که) تمدنی فتدی
 بیورلدقمه مراد جبرائیلک دنویدر (بشجیسی بودر که) (ولقد راہ نزله آخری عند سدره المنتهی)
 بیورمشدر سدره المنتهی فتدله اولان جبریلدر فخر کائنات حضرت تلیری بویله تفسیر ایتشدر (التنجیسی
 بودر که) ولقد راہ قول شریفده دخی دنی فتدی قولنده دخی فاستواده وهو بالافق الاعلی قولنده
 اولان ضمیر دن مراد برسنه درمن غیر دلیل مفسرین یننده مخافت اولق جائز دکدر (بدنجیسی
 بودر که) حق سبحانه و تعالی حضرت تلیری بودن و تدلی ایدن افق اعلا ده ایدیکندن خبر و برمشدر
 اول خود افق سمادر بلکه تحتددر ارضه دنو ایدوب رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلمه
 ایتشدر دخی اول حضرتک جناب عزتمده کمال ادبندن خبر و پروب (ما زاغ البصر وما طغی) بیوروب
 معناسی فخر عالم حضرت تلیرتک بصری کوردیکی شبدن میل ایتدی و آخره تجاوز ایلدی بلکه

آئی انسان صحیحہ اثبات ابتدی دیکھ کر باخود حق تبارک و تعالیٰ حضرت نوری و رؤفنی امر ابتدی
 مجاہدیک رؤیتدن عدول ابتدی وانی فجاوز ابتدی دیکھ کر (قاضی رحمة الله عليه بود صکر
 اولتان ایکی وجهله تفسیر ایشدر حاصلی ملوک و سلاطین فارشوسنده طورن مؤدب کیمهل
 کوزلین نیجه حفظ ایدوب اول مقامک آداب رعایت ایدر ایسه فخر عالم صلی الله تعالی علیه
 وسلم حضرت نوری دخی جناب عزت و قرب حضرت نه لایق اولان آدابی شوبله رعایت ابتدی دیکھ کر
 آیت کریمه دن مراد بومعانی بیاندرد (فاوسی الی عبده ماوسی) قول شریفک تفسیر نه امام جعفر
 صادق رحمة الله عليه بیورمشدر که حیب حیب غایت قریبه تقریب ابتدی زمانده زیاده هیتته
 یشدی ایدن حق تعالی حضرت نوری غایت اطفاه حیبته ملاطفه قبلدی (فاوسی الی عبده ماوسی
 بیوردیغی اولدن معناسی کان ماکان و جری ماجری دیکھ کر * وقال الحیب الحیب ما یقول الحیب
 للحیب والطف به الطاف الحیب بالحیب فضی السرو لم یطلع علیه احد ولم یعلم احد ماوسی
 الا الذی اوسی * دیکھ کر دیو بیوردی و الحاصل آیت کریمه اول حضرت نه وحی اولدیغی مہمدر
 مبین دکندر همان حق تعالی حضرت نوری قولنه وحی ابتدی کنسندی دیکھ کر اما وحی
 اولتان نه شی ایدیک بیان اولمشدر انکی چون (امام جعفر رحمة الله عليه اولان اولدی کیدن کنسندی
 دوست دوست ابله معامله سین تمام ابتدی ماینده اولان سرری پردہ خلفاده قالدی نه وحی ابتدی کن
 کیمه یلدی الاشول کیمه یلدی که اکا وحی ایلدی دیک معناسنه آدی) بعضیلر ابتدی آیت
 کریمه وحی اولتان اہام قبلدی عظم شانندن اوتری کانه شوبله دیکھ کر کہ اول بر عظیم الشان
 نسندر کہ اکا کیمه مطلق اولماز همان لازم اولان اکا ایمان کنور مگله تعبددر دیک اوور بعضیلر
 قولیجه مہم دکندر بلکہ اخبار وارده ابله حضرت در یعنی نکه وحی اولندی ایسه فخر کاشان
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری خبر و برمشدر دیدیلر سیدین جیور رضی الله عنہ بیورمشدر کہ
 حق جل و علا حضرت نوری رسولنه وحی ایدوب (الم اجدک یتیمًا فا ویتک الم اجدک ضالًا فہدیتک
 الم اجدک عائلًا فا غنبتک الم نشرحک صدرک ووضعتک ووزک الذی انقض ظہرک ورفعتک
 ذکرک) دیو بیوردی حاصلی الم اجدک یتیمًا اعلمک یتیمًا معناسنه در یغیا علقه قول نابندر بو تقدیرجه
 وجود علم معناسنه اولمش اولور معناسی بن سنی یتیم یللوب پناہمه المادمی دیک اولور یاخود اجد
 مضادفه معناسنه اولان وجود دندر ترکیب بولق معناسنه اولور یغیا حال واقع اولور بو تقدیرجه معناسی
 بن سنی یتیمک حالتده بولوب پناہمه المادمی دیک اولور اوکی تقدیر اوورده وجود یتیمک معناسنه اولور
 تقدیرانی اوورده بولق معناسنه اولور قاضی رحمة الله عليه سورہ والضحادہ (الم یجدک یتیمًا فا وحی) قول
 شریفن بوبله تفسیر ایشدر یتیم بو طریق اوورده سنی ضال یللوب هدایت ایلدی یعنی علم و حکمتدن
 و احکامدن ضال یللوب وحی و الہام و نظره توفیق ابله هدایت ایلدی سنی فقیر و عیال مند
 یللوب سکار یغیا زدن حاصل اولان ابله سنی غنی فیلمدی و برسنک صدر یکی شرح ایدوب مناجات
 حق و دعوت خلقه واسع و محمل ایتدی و سکا آخر کلان نسندری اوور کدن ایشدر مدکی و نبوتله
 وغیری ابله ذکر جیلکی رفع ایتدی یعنی عالم و عالمان ایچنده فضیلت نبوت وغیر ابله سنک ذکر جیلک
 بلند ایلدی دیکھ کر بوجله نعمی عدا یندن مراد سکا کیمش زمانده نیجه احسانلر ایتدی کہ کله جنک
 زمانده دخی شوبله احسان ایدر زدی که تنبیہ ایدی (وعلی وقشیری رحمہما الله ایشدر حق تعالی
 حضرت نریسنک فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینه وحی ابتدی کی بجمہد جنتی انبیایہ
 سن کیمه دین حرام ایتدم و سائر املرہ سنک امتک کیمدن حرام ایتدم دیک ایدی دبدیلر بعضیلر
 دخی حوض کوثری فخر کاشان حضرت نرینه مخصوص قبلدین وحی ایشد ایدی دبدیلر
 بونی قشیری رحمة الله عليه ذکر ایشدر و بونی دخی اول ذکر ایشدر کہ فخر عالم صلی الله

تعالی

تعالیٰ علیه وسلم حضرت تلمیذی وحی ایندیکی سائز رساله وحی ایندیکی ایبری زبیرا کلام قدیمده
 (ما یقال لك الا ما قد قبل للرسول) بیوردی بوندن فهم اولتور که انلره وحی اولتان نه ایسه فخر عالم
 حضرت تلمیذی وحی اولتان اول اوله بعضی عمدا شی وحی اولتان بیس وقت نماز ایدی دیدیلر الله اعلم
 بحقیقه الحال (و بعضی اخبار اسرا ده ابن مرزوق رجما الله علیه ذکر ایندیکی اوزره وارد اولمشدر که
 یقین بر علیه الصلاة والسلام حضرت تلمیذی قرب حضرتده مقام قاب قوسین اواذنی به وصول
 بولدقده ایندی * اللهم انک عذبت الامم بعضهم بالحجارة و بعضهم بالحسب و بعضهم بالمسح فاما
 انت فاعل بامتی * یعنی یارب تحقیق اسن امم سابعده عذاب دنیوی بی مسلط قیلدک بعضی امتک اوزره
 طاشلر باعدردک و بعضی بره کچوردک و بعضی صورت انسانی بدن دونده روب غیر حیوانات
 صورتده قوبلدک بس بنم اعنه نیلده جک سبب دیدی الله تعالیٰ حضرت تلمیذی بیوردی * انزل علیهم
 الرحمة و ابدل سببناهم حسنات و من دعا فی منهم لیینه و من سألنی اعطینیه و من توکل علی کفینیه
 و فی الدنیا استر علی العصاة و فی الآخرة اشفعک فیهم ولولان الحبيب یحب معاتبه حبیبه لما حاسبت
 امتک * یعنی سنک امتکه ایده جکیم بودر که اوزر بره رحمت انزال ایلرم و کاهلرم خیرات و حسنه
 تبدیل ایلرم و انلردن بر کیمسه که بکادعا ایله بن تلبیه ایدهرم یعنی دعاسی حسن قبول و اجابت ایله
 تلقی ایدهرم و سوال ابدلر شه اعط ایلرم و بکاتوکل ابدلر شه کفایت ایدهرم حاصلر سنک عبوب
 دنیاده ستر ایدهرم آخرته انلر حقیقه سنک شفاعتکی مقبول ایدهرم اصکر دوست دوستک
 معاتبه سین سومیدی سنک امتکی محاسبه قیلایدم ذبو بیوردی وقتا که فخر عالم حضرت تلمیذی
 مقام معلومدن رجوع ایلدک دبلدی ایندی یارب هر سفر دن کلامک برار معانی اولور بنم اعنه ار مقام
 تدلر حق تعالیٰ حضرت تلمیذی بیوردی * انالهم ما عاشوا و انالهم اذا ماتوا و انالهم فی القبور
 و انالهم فی النشور * یعنی مادامکه حیاته اولهل بن انلر کلامه یله یم وفات ایندک لری زمانده بن انلر کلامه
 یله یم و قبرلر نده یله یم و نشورلر نده یله یم دیمکدر هر ادبوا مته هر سالده عون و عتابن قر بن و مصاحب
 قتلقد راطف و احسانم انلره دائما متواصلدر منفک اولور دیمکدر حدیث شریفده واقع اولان
 لامر مع معصیته در تنکیم بویننده اول معنایه کلمشدر * فلما تفرقتا کانی و مالکاک * اطول اجتماع
 لم یثبت لیلته معاً * مع طول اجتماع دیمکدر (معلوم اوله که یغیبیریم علیه الصلاة والسلام
 حضرت تلمیذی لیلته معراجده ارب العزیز کوردیکنده عملاً رحیم الله تعالیٰ قدیم و حادثاً اختلاف
 ایده کلمشدر امام بخاری رحمه الله علیه زوایت اینشدر که مسروق رضی الله تعالیٰ عنه
 ایندی ام المؤمنین عایشه دن سوال ایدهرم * یا اماتاه هل رأی محمد به * دیدیم یعنی ای بنم انام عایشه
 فخر کاشیات حضرت تلمیذی تکرر تعالیٰ حضرت تلمیذی کوردیمی دیدیم ایندی * لقد قف شعری
 مما قلت این لنت من لث من حدیثک هن فقد کذب من حدیثک ان محمد ارای ربه فقد کذب *
 اندنصکره (لاندک که الابصار وهو یدرک الابصار وهو اللطیف الخیر) دخی (وماکان ابشر
 ان ینکلمه الله الا وحیا او من وراء حجاب) آیت کریمهل بن اوقودی اندن ایندی * ومن حدیثک انه یعلم
 ما فی ضد فقد کذب * اندنصکره (وما ندی نفس ماذا نکسب غدا) آیت کریمه سین اوقودی اندن
 * ومن حدیثک انه کتم فقد کذب * اندن (یا ایها الرسول بلغ ما انزل الیک من ربک) آیتن اوقودی
 اندن * وکنه رای جبریل فی صورته مرین * بیوردی و بالجملة حضرت عایشه کلامک محصلی
 بودر که با مسروق زنه ساقط اوله هر کیمسه که سکا اوج نسنندن خبر و پره بلان سو بلرا اول
 بر کیمسه که فخر عالم حضرت تلمیذی ربسی کوردی ده بلان سو بلر زرا حق سبحانه و تعالیٰ
 حضرت تلمیذی قرآن عظیمده بیوردی اوزره آتی بصرا حاطه فیلر کوردیکه قابل دکلدر و انک بشره
 سو یلدیکی وحی طریقه در یا خود وراء حجاب ندن بوخسه معاتبه طریقه دکلدر و بر کیمسه که

سکایارین نہ اولہ جفن اول بیوردیہ تحقیقا یلان سو بلرز برا قرآن عظیمہ بیان بیورلشدن کہ
 علم غیب اللہ تعالیٰ حضرت نرینہ مخصوص صدر و بر کیمہ کہ سکا فخر کائنات صلی اللہ تعالیٰ علیہ
 وسلم حضرت نری کتم ابتدی دہ یعنی حق تعالیٰ حضرت نرینک وحی ابتدی صافندی سو بیوردی
 دہ اول یلان سو بلرز برا حق تعالیٰ حضرت نری قبلدن اول ماموردن کہ کائزال اولشان شیخی
 تبلیغ ایده صافلیہ تکرری تعالیٰ حضرت نری کورمک اولمادی لیکن جبریلی ایکی کرہ کنندی
 صور تندہ کوردی دیو بیوردی امام مسلم نقلندہ عایشہ رضی اللہ عنہا دن بو عبارہ ایله مرویدن کہ
 من حدثک ان محمدا رأی ربه فقد اعظم الفریة یعنی شول کیمہ کہ سکا محمد ربستی کوردی
 دیو خبرو برہ تحقیقا اول کذب بیوردی حاصلی فخر عالم حضرت نرینہ حق سبحانہ و تعالیٰ حضرت نری
 کوردی دینان کذب و افترا ایلدی دیمکدر (امام نووی رحمة اللہ علیہ خبرہ تبعا
 بیوردیکہ حضرت عایشہ رؤیتک وقوهنی حدیث مرفوع ایله فی ابتدی اگر کندی کذا طریده
 حدیث مرفوع اولایدی آئی ذکر ایدر ایدی همان آیت کریمہ ک ظاهرینہ اعتماد ایلدی
 حال بو کہ صحابہ کرامدن بعضی بو کلامده حضرت عایشہ به مخالفت ایلشدن بقی ایجابدن بر کیمہ
 برسوز سو یلسہ بنه ایجابدن بعضی آخری ک مخالفت ایلسه اول سوز حجت اولدیغنه هتلاک اتفاق
 وارد حاصلی حدیث مرفوع اکا دیرلر ککه روایت ایدن کیمہ فخر کائنات حضرت نریندن
 ایشتم بو یله بیوردی دیور روایت ایلدی عایشہ صدیقہ رضی اللہ عنہا بو یله دیمدی بلکه آیت
 کریمہ ک ظاهریندن فهم ابتدی اوزر باری تعالیٰ حضرت نری کورمک لیکن دکلدن رسول اللہ
 حضرت نری دخی کورمدی دیو بیوردی بسوز حضرت عایشہ کندی اجتهاد ایدر بو مقوله
 اموردہ صحابہ کرامدن اتفاق واقع اولوب یا خود سکوت واقع اولور ایسه اول قول برہ حجت اولور
 اکا کورہ اعتقاد و عمل ایده رز اما شو یله کہ برندن مخالفت واقع اوله اول قول حجت اوله من امام
 نووینک دیدیکی بودر (لیکن حافظ ابوالفضل العسقلانی رحمة اللہ علیہ ایدر نووی بسوزندہ
 این خریمه تابع اولشدن بو عجب نسته در کہ عایشہ وقوع رؤیت حدیث مرفوع ایله فی ابتدی کینه
 جرم ایده باوجود کہ صحیح مسلمده عایشہ دن حدیث مرفوع ثابت اولشدن نووی رحمة اللہ علیہ
 صحیح مسلمی شرح ایشتم بو یله لیکن بنه مدارک ایتمام غریبدر ایلمدی امام مسلم قنده وارد
 اولشدن کہ برکون مسروق رضی اللہ عنہ حضرت عایشہ به بو بایدن سوز آچدی دخی
 عایشہ رضی اللہ عنہا ابتدی بو خصوصی فخر عالم صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت نرینہ
 بوامندن سوال ایدنلرک اولی بنم برکون رسول اللہ حضرت نرینہ *هل رأیت ربک* دیم *لا انما
 رأیت جبریل منهبطا* دیو بیوردی یعنی ربکی کوردیکی دیدم ربمی کورمدم الحق
 جبرائیل علیہ السلامی اشاعه ابتدی حالده کوردم دیمک او اور حاصلی حضرت عایشہ دن
 حدیث مرفوع ثابت اولشدن اما بو قدر وار کہ حضرت عایشہ ک آیت کریمه ایله احتجاج ایشدیکنه
 ابن عباس رضی اللہ عنہما مخالفت ایلشدن (امام ترمذی رحمة اللہ علیہ ابن عباس حضرت نریندن
 روایت ایلر کہ برکون *رأی محمدا به* دیدی یعنی محمد مصطفی صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت نری
 ربستی کوردی و حق تبارک و تعالیٰ حضرت نری (لاتدر کہ الابصار) دیمدی رسول اللہ
 حضرت نری آئی نیجه کورر دیدیلر *ویحک ذاک اذا تجلی بنوره الذی هونوره* دیو بیوردی یعنی
 وای سکا اول کورلیدیکی شول زمانده در کہ کنندی نور ذاتی ایله تجلی ایلدی دیدی *وقدر رأی به مرتین*
 دیدی یعنی تحقیقا فخر عالم حضرت نری ربستی ایکی کرہ کوردی دیو بیوردی (امام قرطبی
 رحمة اللہ علیہ ایدر آیت کریمه ده الابصار جمع محلی باللامدر بو تقدیر اوزره تخصیصی قبول
 ایلر حاصلی کورمک کافرله مخصوصدر انلر کورمک ربکم آیت کریمه ده (کلا انهم عن ربهم

یومئذ لحججوا بون (یومئذ لشدر بونک مقتضاسی بودر که قیامت کوننده کفار حق سبحانه و تعالی
 حضرت تری بنک دیدارین کورمیدر لاند که الابصار دن مراد بودر امام مؤمنلر مشاهده قیله جفی
 (وجوه یومئذ ناضرة لی ربها ناظره) آیت کریمه سیه ثابت اولمشدر پس آخرنده کورمک جائزدر
 زیرا وقتین مرتبه نسبت مساویدر دیو پیوردی فی الحقیقه بواسطه کوزل استدلال کوزل استدلالدر
 (قاضی عباس رضی الله علیه ایدر رؤیة الله عقلا جائزدر عقلمه بونی محال کوررسانه بوقدر
 وجواز بنه موسی علیه السلام سؤالی دلیلدر (رب ارنی انظر الیک) دیوب حق تعالی حضرت تری بنه
 یارب بکایدبارک کوسرستی کوریم دیدی انبیا محال اولان نسنه بی دلیلر پس معلوم اولدیکه
 رؤیة الله جائزیمش ایدن ایندی شرع شریفده رؤیتک استحلال و امتناعنه دلیل بوقدر (لاند که
 الابصار قول شریفی ایله منع رؤیته استدلال ایدمک حتی بوقدر زیرا آیت کریمه نأویلات
 مختلفه وارددر دیو پیوردی (ابن ابی حاتم اسماعیل بن علی بن روایت ایندیکی بودر که آیت کریمه نک
 نأویلاته * هذا فی الدنیا * دیمشدر یعنی رؤیت دنیاده دیو پیومشدر (بعضیلر لاند که الابصار
 ای جمیع دیو نأویلات ایدیلر یعنی جمیع ابصار مشاهده قیلر بعضی قیلور دیمکدر اول
 مشاهده قیلنر مؤمنلردر که آخرنده رؤیتلری آیت کریمه ایله ثابت اولمشدر (ومعترله طائفه سی
 بوآیتدن کنسی فهملر بنه شاء الله تعالی حضرت تری بنک رؤیتی جائز دکلدن نه دنیاده کورینور
 و نه آخرنده دیدیلر جواز بنه دلیل اولان آیت اخرایه نظر ایدیلر اهل سنت و جماعته مخالفت ایدیلر
 و کاب لله و سنت رسول الله جهل ارتکاب ایدیلر کاب الله جواز بنه دلالت ایدن آیتلر
 ذکر اولان آیتلردر که بری (وجوه یومئذ ناضرة لی ربها ناظره) قول شریفدر مؤمنلر کورمک جائز
 ایدیکنه بوآیت کریمه دلالتنه شبهه بوقدر و بری (کلا انهم عن ربهم یومئذ لحججوا بون)
 قول شریفدر بودلالت ایلر که کفار کورمیدر (امام شافعی رحمه الله علیه بوآیت دلالت ایلر که
 مؤمنلر قیامت کوننده تکرری تعالی حضرت تری بنک محجوب اولمیلر دیمشدر یعنی برده حرمانده قالمیلر
 قیامتده دیدارین مشاهده ایدمک دیمکدر و سننده دلیل بودر که صحابه کباردن ابو سعید و ابو هریره
 و انس ابن مالک و جریرو صهیب و بلال و دخی نیمه ل فخر کاشات حضرت تری بنک روایت ایدیلردر که
 تحقیقا مؤمنین دار آخرنده عرضانده و جنان روضه زنده حق سبحانه و تعالی حضرت تری بنک دیدارین
 مشاهده قیلر کر که بعضی علمادخی ایدیلر آیتات رؤیت ایله فی ادراک بیننده منافات بوقدر
 زیرا ادراک رؤیتدن اخصد رقی اخصد رقی اعم لازم کلز دیدیلر و بویله دیانلردخی فی اولنان
 ادراک نه نسنه در دیو اختلاف ایدیلر کیمی ایندی معرفت حقیقتدر زیرا اگر چه کیم مؤمنلر
 تکرری تعالی حضرت تری بنک کورلر اما کننیدن غیر کیمه حقیقتن بطرز تکیم قرری کورنلر
 مشاهده قیلورلر اما حقیقتی ندر ادراک ایدیلر بر شبنک رؤیتی انک حقیقت و ماهیتنی ادراک غیر بدر
 دیدیلر بعضیلردخی ایدیلر ادراکدن مراد احاطه در و عدم احاطه در عدم رؤیت لازم کلز بنه کیم
 عدم احاطه بالعلمدن عدم علم لازم کلز دیدیلر (صحیح مسلمه * لا احصی ثناء علیک انت کانت
 علی نفسک * وارد اولمشدر معناسی یارب سن کنسی نفسک ثناء ایدیلر کیمی بن سکا ثناء ایدمزم دیمکدر
 بوندن لازم کلز که رسول الله حضرت تری بنک حق تعالی حضرت تری بنک هیچ ثناء ایدم بویله در احاطه
 اولمقدن رؤیت اولمق لازم کلز دیدیلر (بعض علمادن مر و بدر که پیومشدر رب العزه کوریلور
 اما ادراک اولمق بر ادراک احاطه در و درک غایتدن عبارتدر باری تعالی جل ذکره غایت و نه ایدن
 معزه و مقدسدر اگر کورنمزدی انلر حضرت موسایه لن ترانی پیوردی غندن اولور ایسه و حرفلن
 ناید اوزره نقی بنیددر برل ایسه سوزل بنک و جمعی بوقدر بلکه حق تعالی حضرت تری بنک بوقول
 شریفی رؤیتک جواز بنه واضح اوله در زیرا اگر محال اولایدی جواز رؤیته معتقد اولانلر ضال
 و کافر اولمق لازم کلور ایدی بر کیمسه که حق تعالی حضرت تری بنک آنی رسالت و نبوتنه مختار ایدوب انواع

فضائل و کرامات ایله تعظیم ایلده و شرف کلامیله مشرف و مکرم قلوب افضل اهل زمانه قیله و دلائل و براهین مجزه ایله مؤید ایلده بواصل کیمسه حق جل و علا حضرت نلرینه جائز اولمسان معنایی نیجه جائز اعتقاد ایلر و بر امر که علم غیبه متعلق اوله انبیا دن اکاشک و رب نیجه متصور اولور ایدمی آیت کریمه فی حضرت موسی علیه السلام اعتقاد بته کوره جواز رؤیته جل ایتک و اجبدر و لکن بوقدر وارد که موسی علیه السلام همان اول ساعتده کورمک جائز اولور ظن ایتش ایدی حق تعالی حضرت نلرینک جوابی شمعی کوره مرزن یا موسی دیمک ایدی موسی علیه السلام کله چکده کورمک دیلدی که نبی ما له صرف اولنه یعنی کله چکده کوره مرزن دیمک اوله جواب سؤاله مناسب اولور دیمشدر (قاضی بیضاوی رحمه الله علیه دخی تفسیرنده دیمشدر که بو آیتده رؤیه الله فی الجملة جائز ایدیکنه دلیل وارد زیرا طلب مستحیل انبیا دن محالدر خصوصاً که جهل بالله ای اقتضا ایلده انکیچون حق سبحانه و تعالی حضرت نلری ان ترائی دیور ایلدی ان اری دیمدی دیمشدر یعنی اگر حق تعالی حضرت نلری کورمک جائز اولسه حضرت موسی طلب ایتدیکی زمانده سن نبی کوره مرزن دیمز ایدی بلکه بن کورمزم دیر ایدی بویه دیمدی ایدی معلوم اولدی که دیلدیکی قولنده دیلدیکی زمانده کورمک جائز ایش (قاضی عیاض رحمه الله علیه ابی بکر هذیلدن نقل ایلر که آیت کریمه مرادشویله دیمکدر که دنباده بشر بکا نظر ایتکه منحل دکلدر نظر ایدن طاقت کتوره مرز هلاک اولور بعض سلف و متأخر بن بیور مشارد که دنباده رؤیه الله منعد ز بر اهل دنیاک ترکیبی ضعیفدر قوتلری آزد و جمیع احوالی تغییر اوزره در قابل زوال و فانی بوجه تدرین رؤیته طاقتلری بوقدر امدار آخرنده ترکیب آخراوزره قیلنوب قوت نابه و باقیه و بر یلوب نور بصر و بصیرتلی کمال بولدقده رؤیته قادر اولور امام مالک رحمه الله علیه بیور مشرک که تکرری تعالی حضرت نلری دنباده کورمک ز بر ایاقیدر باقی اولان فانی کوز ایله کورمک امدار آخرنده باقی کوزلر و برلند که باقی باقی ایله کور بیلور دیمشدر پس بو دنباده کورمک جائز اولدیکی بشرک ضعف ترکیبندن اولیچق باری تعالی حضرت نلری قادر در که دیلدیکی قولنده قوت ترکیب و کمال قدرت اعطا ایلده دخی دنباده کور بینه بونده اصلا عقل قبول ایتیه چک نسنه بوقدر صحیح مسلمده بو تفرقه فی مؤید اولور حدیث وارد اولمشدر و الحاصل دنباده رؤیت اگر چه عقلاً جائز در اما سمعاً مندر لکن فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینه رؤیت ایتسان ایدن کیمسه متکلمینک عموم کلامنده داخل اولمک دیمک جائز در دیور اولمشدر که بوسوزک محصلی بودر که دنباده رؤیت جائز ایدیکنی عقل محال کورمک امدانیه محال ایدیکنه بعض حدیث شریف وارد اولمشدر و لکن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری اویله بیورمقدن دنباده بندخی کورمزم دیمک چیممز کند بوسی کورمک جائز اولور مثلاً خواص حرم سلطانیدن بر کیمسه طشره چبقوب از باب دیوانه بو کون پادشاه کورمک دیو خبر و ریسه بو کلامندن بندخی کورمزم دیمک لازم کلز الله اعلم (امام عبدالرزاق حسن بصری حضرت نلریندن روایت ایلر که *ان مجداری ربه* دیو عین ایش و ابن خزیمه رحمه الله علیه عروقه بن از بیردن اخراج ایتشدر که پیغمبر علیه الصلاة والسلام حضرت نلری حق سبحانه و تعالی حضرت نلریندن کوردی دیو ایت ایتشدر جمیع اصحاب ابن عباس دخی بو کافائل اولمشدر و کعب الاحبار و زهیری و غیر بلیحزم ایتشدر و ابو الحسن الأشعربنک و اکبر اتباعنک قوللری بودر (اما باش کوزی ایله می کوردی بوخسه کوکل کوزی ایله می کوردی بونده اختلاف ایتشدر و ابن عباس حضرت نلریندن اخبار مطلقه وارد اولمشدر یعنی خبرک بعضنده همان کوردی دیو بیور مشرک ایتشدر سیله کوردی تفصیل ایتشدر و بعضنده تفصیل ایتشدر پس و اجبدر که اخبارک

مطلق مقیدینہ جل اوائتہ و شہوت رؤیتہ دلالت ایدن احادیث شریفہ تک جملہ سندن بری بودر کہ
 امام نسائی رحمۃ اللہ علیہ اسناد صحیح ایلہ اخراج ایدوب حاکم تصحیح ایتشدردر کرمہ طریقتندن
 ابن عباس حضرت نزلندن مرویدر کہ * انجیون ان تکنون الخلیفۃ لابراہیم والکلام لموسی والرؤیتہ
 ل محمد * دیو بیور مشلر یعنی خلیل لک ابراہیم و کلیمک موسایہ و رؤیت محمد مصطفی صلوات اللہ
 علیہم اجمعین حضرت نزلندہ مخصوص اولدیفن سز عجلر مہسز دیمک اولور (بری دخی
 بودر کہ امام مسلم رحمۃ اللہ علیہ ابوالعالیہ طریقتندن ابن عباس حضرت نزلندن روایت
 ایتشدرد کہ (ما کنب الفؤاد مارأی) قول شریفنک تفسیرندہ * رأی رہہ بفؤادہ مرتین * دیو
 بیور مشلر یعنی مغز موجودات علیہ اکل الصلوات افندیمز حضرت نلری تگری فعالی حضرت نلری
 ایکی کرہ قلبیہ کوردی دیمکدر ینہ طریق عطاسدن ابن عباس حضرت نزلندن * رأہ قلبیہ *
 دیور روایت ایتشدرد و بوندن دخی صریح بودر کہ ابن مردوہہ طریق عطاسدن ابن عباس
 حضرت نزلندن * لم یرہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم وانما رأہ قلبیہ * دیور روایت ایتشدرد والحاصل
 یوحذبت شریفندہ رؤیت کوز ایلہ اولما یوب همان قلب ایلہ اولدیفنی ظاهر در بوتقدیرجہ
 ابن عباسک اثباتیہ حضرت عائشہ نک تفین جمع ایتک قابلدر حضرت عائشہ کورمدی
 دیدیکی باش کوزی ایلہ کورمدی دیمکدر ابن عباس حضرت نلری نک کوردی دیدیکی کوکل کوزی ایلہ
 کوردی دیمکدر ولکن امام طبرانی رحمۃ اللہ علیہ اوسطندہ ابن عباس حضرت نزلندن رجال نقات
 اسنادی ایلہ روایت ایتشدرد کہ * ان محمدا صلی اللہ علیہ تعالی و سلم رأی رہہ مرتین مرۃ بیصرہ
 ومرۃ بفؤادہ * دیمشدر یعنی تحقیقا فخر کاشات حضرت نلری رہہ سنی ایکی کرہ کوردی بر کرہ مبارک
 کوزی ایلہ بر کرہ قلب شریفندہ کوردی دیو بیور مشلر شوبہ معلوم اولہ کہ قلب ایلہ کورمکدن
 مراد مجرد حصول علم دکلدر زیر فخر عالم حضرت نلری علی الدوام عالم باللہ ایدی بلیکہ مقصود
 اکا حاصل اولان رؤیت قلب شریفندہ خلق اولندی غیر یلر حاصل اولان رؤیت کوز زندہ خلق
 اولندی کی دیمکدر وعقلا رؤیتہ آت مخصوصہ اولوق لازم دکلدر یعنی اگرچہ کیم بحسب
 العادۃ رؤیت کوز ایلہ اولور ولکن حق سبحانہ و تعالی حضرت نلری قادر در کہ کوزدہ فودیفنی
 حالتی بر آخر عضوہ قویہ آنکله رؤیت حاصل اولہ (وابن خزیمہ انس بن مالکدن اسناد قوی ایلہ
 روایت ایتشدرد کہ * رأی محمدیہ * دیو بیور مشلر) و صحیح مسلمہ ابی ذر رضی اللہ عنہدن مرویدر کہ
 ایندی فخر عالم صلی اللہ تعالی علیہ وسلم حضرت نلری نہ بو خصوصدن سؤال ایندم یعنی یارسول اللہ
 ربکی کوردکی دیم * نورانی اراہ * دیو بیوریدی واقظ مذکور * ای حجابہ تورہ کبف اراہ *
 دیو تفسیر ایتدیبلر یعنی حجابی نور در بن آتی نیجہ کور یرم نورینی کورمکدن منع ایندی دیمکدر دیدیلر
 امام احمد رحمۃ اللہ علیہ روایتندہ * رأیت نورا * دیو بیور مشلر اما حق تعالی حضرت نلری نک
 ذات شریفی نورا اولوق محال قمتنددر ز برانور جسمندر تگری تعالی حضرت نلری جسم اولقتدن
 مزہدر والحاصل بومشله ده اختلاف ایتشدرد بعضی رؤیت واقع اولدی و بعضی اولمادی
 دیمشدر اولدی دیانلر دخی رؤیت کوزی ایلہ می یوخسہ کوکل کوزی ایلہ می واقع اولدی
 دیو اختلاف ایتشدرد و هر برینک بر دلیل واردر ظاهرینہ کورہ تمسک ایتشدرد حقیقت حال
 حق تعالی حضرت نلری نہ مفوضدر انکیچون (امام قرطبی رحمۃ اللہ علیہ مفہم آدلو کتابندہ
 توفیق ترجمہ ایتشدرد اولی بودر کہ بومشله ده بر جانبہ جزم ایتجوب توقف ایدلر ز بر ابو بادیہ دلیل
 قطعی یوقدر تمسک ایدندکلری ظواہر متعارضہ در هر بری قابل تاویلدر ومشله عملاندن
 دکلدر کہ یوندہ ادلہ ظنیہ ایلہ اکتفا اولتہ بلیکہ اعتقاد یاندندر یوندہ اکتفا اولنر الادلیل قطعی
 ایلہ اولنور مادامکہ دلیل قطعی اولدہ بر جانبہ اعتقاد جائز دکلدر وحذبت اسرادیہ * قرص

علی الصلوة * یورمشدر برسنه که رسول الله حضرت تری نه فرض اوله امته دخی فرض اولور
 مکر که مسئنی اوله دون نمازی وقوشلق نمازی صکی خصاصندن اوله بونلر اول حضرته
 واجب ایدی امته واجب دکلردر وهر سنه که امته فرض اوله اول حضرته دخی فرض اولمشدر
 (امام نسائی نقلنده انس بن مالک رضی الله عنه رسول الثقلین صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نریدن روایت ایلر که * فقبل لی انی یوم خلقت السموات والارض فرضت علیک وعلی
 امتک حسین صلوة فقم بها انت وامتک * یورمشدر یعنی لیله استراده تجایب ملک وملکوتی
 سیرایتکلر ندنصکره بکادینلر بکه تحفه باین سموات وارضی خلق ایتدیکیم کون سکا وامتک اللی
 وقت نماز فرض ایتدم ایدمی سن وامتک اول اللی وقت نمازی اقامت ایدک دینلدی دیمکدر ایدنصکره
 تفصیل سابق اوزره مقام مناجاتدن دونوب موسی علیه السلامه اوغرا یوب اولدخی نه واقع اولدغین
 سؤال ایدوب نمازیش وقت قانجه نه معاملات جاری اولدغین تمام ذکر ایتمشدر موسی علیه السلام
 سنک امتک اللی وقت نمازه قادر اولد زردوب سن وامتک قادر اولماز سز دیمدی اول ایدی که فخر عالم
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری کند بسی عاجز دکل ایدی مقرر ایدی بلکه دخی زیاده له قادر
 ایدی قیلدجه شوقی غالب اولور ایدی * قره عینی فی الصلوة * یورمش ایدی غایت صفا و سروری نماز
 ایچینده ایدی (عارف بن ابی جره رجه الله علیه نماز لیله معراجده فرض اولدغینک حکمتده
 ایدر اول کیجه که فخر کائنات حضرت تری سماءه عروج ایلدی ملائکه تک عبادت نرین کوردی
 کیسی قیام ایلر قعود و سجود ایتدیکیمی رکوع ایلر قیام و قعود و سجود ایلر کیسی سجود ایلر
 غیر بسن ایلر آندن حتی سجانه و تعالی حضرت تری جمله سنک عبادت برکتمده جمع ایدوب امت
 شجوه اعطا ایلدی تاهر کیسه که شرائط و آداب و اخلاص ابله آتی ادا ایلدی جیع ملائکه تک
 فضیلت عبادت و طاعتلرین تحصیل ایدیه بواسته نماز خصوصتده موسی علیه السلامدن واقع
 اولان عنایت غیردن واقع اولما مشدر بومعنایه ابو سعید روایتده رسول اکرم ونی محترم صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت تری دخی اشارت ایدوب * فرزت بموسی ونم الصاحب کان لکم *
 یورمشدر و موسی علیه السلام تخفیف صلوة نیجه باعث اولدغین ذکر ایتمشدر (امام طبرانی
 و زرار روایتلرند وارد اولان ابی هریره حدیثده دخی اشارت ایدوب * کان موسی اشد هم علی حسین
 مررت و خیر هم لی حسین رجعت * دیو یورمشدر در اول اوغرا یوب بکدی بکده موسی بکا کبر و قلاتندن
 اشد ایدی صکره رجوع ایدوب کلد بکده انلرک بکری ایدی دیمشدر زیر اول موسی علیه السلام
 بر غلام بندنصکره مبعوث اولدی بنم امتدن انک امتی جنبه چوقی کیرسه کر کدر دیو ضبطه ایدوب
 اغمش ایدی صکره دن فخر عالم حضرت تری نه سنک امتک بودکلو نمازه طافت کتوره مرز وار جناب
 الاهدین تخفیف طلب ابله دیو اخطار ایتش ایدی بودکلو تخفیف مؤثنه اول باعث اولمش ایدی
 فخر کائنات حضرت تری تک صکره دن اول غیر بلرندن خیر اولدی دیدیکی بودر (امام سهیلی
 رجه الله علیه یورمیشدی اوزره حضرت موسانک بواسته حقیقده عنایت و شفقتی اول ایدی که سابقا
 ذکر اولسان اوزره الواحده بونلرک فضل و شرفلرین کورمش ایدی و کندی امتی اولدقلرین
 تخن ایتش ایدی حتی تعالی حضرت تری آنرا امت اجددر دیو جواب و یرمش ایدی هر مرتبه
 بو بله جواب و ربوب آخر موسی علیه السلام یارب ایدمی بی انک امتدن قبل دیمش ایدی بوجهتدن
 مناسبی وار ایدی کشدی قوم قبیله سنه سعی و همت ایدنلرکی بواسته سعی و همت ایلدی دیو یورمیشدی
 (امام قرطبی رجه الله تعالی علیه ایدر احتمالدر که حضرت موسانک امتی غیر بلرندن زیاده صلاح ابله
 مکلف اولوب عاجز اولدقلری ایچون امت محمدی اسر کوب بو بله ایتش اوله و بومعنایه
 اتی جر بث الناس قبیلک * دیدیکی دلالت ایلر ایدی (بعض اهل الله کلامنده واقع اولمشدر که

وقتا که حضرت موسیٰ حق سبحانه و تعالیٰ حضرت نلرتک دیدارین طلب ایندی مہسرا اولدی شوق
 و حرارتی قلبندہ مقلدی و فخر انبیا صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت نلرتک رؤیت ارضاتی بیورلدین
 موسیٰ علیہ السلام بیلور ایدی باری تعالیٰ حضرت نلرتک جالن مشاهده قیلانی کور مکدن کال لذت
 الدیعیون تکرار بتکرار فخر کائنات حضرت نلرتک جناب عزتہ کوندہ روپ صلاہ احوالن عرض
 ایتدر ایدی دیدیلر و هر کنشی کنددی ذوقنہ و مشرتہ کورہ بوجہ بیان ایلدی روایت اوانور کہ
 سفر معراجدن رجوع ایتدیکی زماندہ بیت المقدسدن مکہ یہ کلور ایکن بولده قریشک کار بانلرین
 کوردی بغدادی بوکلتمشکلور ایدی ایچلرنده برارکک دوه وار ایدی بوکنک برغراری آقی و برغراری
 سیاه ایدی فخر عالم حضرت نلری دوه تک برابرینہ کلدیکی کپی دوه اور کوب یقلدی بروایتندہ کار بان
 خلقی بردوہ ضایع ایتشلر ایدی ارالندن فلان نام کیسه کوروب قطارہ قانندی و رسول اللہ حضرت نلری
 ایندی کار بانہ سلام و یدم ارالندن بعض کیسه لہ بو آواز محمدک آواز یدر دیدی دیون ذکر ایتدیلر
 اندن خواجه کائنات حضرت نلری قبل الصبح مکہ یہ کلوب و کوردیکندن قومنہ خبر و یدی
 و سو بلدیکم سوزک شاهی دی بودر کہ فلان بردہ سزک کار بانکرہ راست کلدم دیون نشانلرین و احوالن
 بیان ایلدی دخی بردوہ ملین ضایع ایتشلر ایدی فلان کیسه بولوب کتوردی دخی فلان یرہ قوتدیلر
 و سزہ فلان کون ان شاء اللہ کلوردیو خبر و یدی اول کون اولیحق خلق جقبوب متظر اولدیلر
 نصف نهارہ قریب زماندہ کار بان کلدی فخر کائنات حضرت نلری خبر و یدیکی اوزرہ بولدیلر
 دخی اولدوہ کہ یری آقی و یری سیاه غرار کتور ایدی قزیشہ الیک وصفن ایتش ایدی اول جہلہ دن
 ایلر و کلدی بروایتندہ کار بان نہ کون کلوردیو سوال ایتد کلر ندہ چار شنبہ کون کلوردیو خبر و یرمش ایدی
 اول کون اولیحق قتی کلندیلر کلدیلر حتی کون باعملوا اولدی فخر کائنات حضرت نلری دعای ایلدی
 تکرری تعالیٰ حضرت نلری کونشی بافقندن نہی ایندی حتی غروب ایتدین کار بان کلوب یتشدی
 (حضرت عایشہ دن مرو یدر کہ یغمبر بمن علیہ الصلاہ والسلام حضرت نلری اول کیجه کہ
 مسجد اقصایہ اسرا ایتدیلر صباح اولیحق خلقہ خبر و یرمکہ باشلدی ایمان کتورمشلردن
 بطاشقہ مرتدا اولدیلر و مشرکین حضرت ابی بکرہ کتدیلر مصاحبک بو کون شو اصل غریب
 سوز سولدی سن بو کالینانورہ بسک دیدیلر ابو بکر ایندی کرچک بو سوزی سو بلدیعی نعم دیدیلر
 ایندی اکر سو بلدی ایسه کرچکدر ایتدیلر بابا بکر سن بو اصل سوزہ اینانورہ بسک ایندی نعم
 بوئدن ابعده صباحده و اخشامده کوکلر خبرین و یرسہ تصدیق ایدہرم دیدی ابو بکر رضی اللہ عنہ
 انکیچون صدیقہ تسمیہ اولندی حاکم رحمة اللہ علیہ مستدرکنده بو یلہ روایت ایتشدن (ابن
 اسحق روایتندہ بو دخی مذکوردر کہ ابو بکر الصدیق رضی اللہ عنہ اورادن طوروب فخر کائنات
 حضرت نلرتک خدمتہ کلدی یار رسول اللہ مشرکین سنکیچون بو کیجه بیت المقدسہ واردم دیو
 سو یلر دیدیلر کرچک دیدی رسول اللہ حضرت نلری نعم دیو بیوردی ابو بکر رضی اللہ عنہ ایندی
 یانی اللہ بیت المقدسک اوصافن بکاسویلہ بن آندہ وارمیشم دیدی بو سوزدن مرادی کتدیہ
 اعتقاد کلک دکل ایدی بلکه صدق ظاهر اولعیچون سو یلدوب قومنہ ایتددرمک ایدی
 زیرا حضرت ابو بکرہ اعتقاد لری وار ایدی اول تصدیق ایدیجک مخالفت ایدہ مرز ایدی ملزم
 اولور ایدی بوخسہ کتدیسی ایتدیکی کپی تصدیق ایتش ایدی اندن حسن روایتی اوزرہ
 فخر کائنات صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت نلری ایندی کوزمدن حجاب رفع اولندی حتی بیت المقدسہ
 نظر ایتتم اندن بشلدی بیت المقدسک اوصافن ابو بکرہ بربرخبر و یدی هر بار کہ برفستہ سندن
 خبر و یرسہ ابو بکر رضی اللہ عنہ صدقت اشہد انک رسول اللہ در ایدی امام بخاری نقلندہ جلی اللہ لی
 بیت المقدس دیو بیورمشدر یعنی بیت المقدس ایلہ بنم ما بنمده اولان حجاب لری کشف ایتدی

حتیٰ بیت المقدسی آشکاره کردیم دیکدر (امام مسلم روایتند) * فشا لونی عن اشباهم انبئنا فکرت کر با
 شدید الما کرب مثله قط فرعه الله لی النظر الیه ما یسألونی عن شیء الا انبئتهم به * بیورمشدر
 معناسی خلق بکابعض نستدر دن سؤال ایتدیلم که بن آئی ابو جه خاطر بعه المامش ایدم بویه واقع
 اولیحق قتی بیحضور اولدم شو بله عمچکده مکده هرگز اول اصل نم چکیم بکا واقع اولمادی اذن
 حق تعالی حضرتلری کوزمدن حجابی رفع ایتدی بیت المقدسه نظر ایدرم برنسته دن
 بکا سؤال ایتدیلم الا بن انلره اذن خبر ویردم دیکدر (امام احمد و بزار روایتلرند مسجدی
 کتوروب دار عقیل یاننده قودیلرین نظر ایدوب دخی انلره اوصافن سویلدرم دیو بیورمشدر
 و بوند استخاله بوقدر طرفه العین ایچنده بلبسک تختن احضار ایتدرین قادر برکال رسول اگر من
 تصدیق ایچون مسجد اقصایی احضار ایتدرسه عمچمدر فی الحقیقه برنسته نظر دم حاضر اولما بجه
 جزئیستندن خبر ویردم متعذر در کنی عمر بجه ملازمت ایتدیکی جاسعلرین تفصیل جزئیستندن
 سؤال ایتدیلم غایبانه جوابده عاجز و متعیر اولور بوقندیکه بر کره کور بله اولدخی کیجه ایله کوراش
 اوله ینه هر نه که سؤال ایتدیلم ایسه مطابق جواب و بر بله بو بشقه معجزه باهره در که دلیل آخره
 احتیاج قومز (ام هانی رضی الله عنها روایتند وارد اولمشدر که مسجدک تاج قیوسی وارد دیو
 سؤال ایتدیلم فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری بیوردیکه اولدن قبولین صایم امش
 ایدم جواب ویردکه نظر ایدوب دخی قیو قیو صیاردم بیوردی (ابی یعلی قولنجه بیت المقدسک
 صفتندن سؤال ایدن مطعم بن عدی ایتدیکه جیر رضی الله عنه حضرتلرینک باباسیدر دیدی
 (ابن ابی جره قدس سره اشارت ایتددر که خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری بیت
 المقدسه اسر ایتدر مکک حکمتی بو ایتدیکه اگر مکده دن عروج ایتدر لسه خلاف و عناد ایلان کفاری
 الزامه طریق قالمز ایدی وقتا که بیت المقدسه اسر واقع اولدی و اولندن انی کورمندیکن ییلورلر
 ایدی نشانلرین صور ییچ بر بر خیر و یردی کندیلرده کورمش کیمسدر و ارایدی فخر عالم صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرتلرینک خبری واقع مطابق کلدی ملزم اولدیلم بو کرچک اولیحق کولکره
 جبقتیغی دخی کرچک اولقی لازم کلدی کفار و معاندینک شقاوتلری آرتوب مؤمنین و موحدینک
 قوت ایمانلرینه سبب اولدی دیو بیوردی جائزدر که بوندن خبری دخی نیجه حکمتی اوله والله اعلم

(*) * مقصد سادس * *

فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینک قرآن عظیم و کتاب کریمه صدق نبوت
 و نبوت بعثته شهادت ایدن آیات کریمه تک بیاستنده در فخر کائنات حضرتلرینک تحقیق
 رسالت و علوم منزلت و مکاتبی اوزره واقع اولان قسملر و اتباع سنت و وجوب طاعتنه متعلق اولان
 دلائل وانک حقیقده انبیا علیهم السلام دن اخذ اولان صهد و مبناقر دخی توریقه و انجیل و سایر
 کتب آسمانیه انواع تعظیم و تعجیل ایله جریان ایدن ذکر جیلته دال اولان نصوص بو مقصده
 مذکوردر شوبله معلوم اوله که بو مذکورانه دلالت ایدن آیات چله سین احاطدیه مجال بوقدر
 ککذک اول آیات کریمه که انلرده حق جل و علا حضرتلرینک فخر کائنات صلی الله تعالی علیه
 وسلم حضرتلرینه تناسی و کندی قشده عظم شانک ییاقی و حیسانه قسمی واسمی ایله ندا ایتوب
 عنوان رسالت و نبوت ایله نداسنه متعلق اولانلردر انلرک دخی مجموعن اراده قابلیت بوقدر ذرا
 قرآن عظیمی نامل ایدن کیمسه حق سبحانه و تعالی حضرتلری فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرتلرینه قبلدیی تعظیمات و تکریمات ایله مملو بولور جمله سی بیان اولنسه نیجه مجلد کابار
 تخریر و تسطیر اولنور ینه کفایت ایلر لاجرم ارایدی مبسرا اولانلردن بر مقداری ذکر اولتوب مقصد
 مذکور اون فصلی مشتمل قبندی (*) فصل اول (*) حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم

حضرتلرینک

حضرت نرینک تعظیم قدر و رفعت ذکر و جلالت و تبه و علو منزلت متعلق اولان آیات کریمه آنک
بیاننده در قال الله تعالی (تلك ازل فضلنا بعضهم على بعض منهم من كلم الله) مفسرین
رحمهم الله تعالی من کلم الله دن مراد موسی علیه السلام حق سبحانه و تعالی حضرت نرینی
بلا واسطه ا کاسو بلشدن دیدیلر اما بو آیت کریمه حضرت موسیه کلامک اختصاصین مفید
دککدر فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینه دخی سو بلدیکی ثابت اولمشدر
تتکمیم سابقه بیان اولنمش ایدی حضرت موسیه کلام لفظندن کلیم اسمی اشتقاق اولنوب
فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینه اولندیغک وجهی بودر که اعتبار معنی آرا اولور که
تصحیح اشتقاق ایچون اولور اسم فاعل کی بو تقدیرجه مضرد اولور شول معنایه که ذلک الوصف
هر کیمکله قائم اولور ایسه اندن اول شخص ایچون بر اسم اشتقاق اولنور وجو بامثلا هر کیمکله
کتابت قائم اواسه اندن بر کتاب اسمی اشتقاق اولنوب کا اطلاق اولنمق واجیدر اما وقت اولور که
بجز در جمیع ایچون اولور کلیم کی وفاروره کی مثلاً بو تقدیرجه اطراد لازم دککدر بس هر کیمسه که
ذلک الوصف آنکله قائم اوله انکیچون اول وصفدن بر اسم اشتقاقی لازم دککدر تکمیل قاضی عضد
رحم الله علیه تحقیق ابلشدن دخی حق سبحانه و تعالی حضرت نرینی (ورفع بعضهم درجات)
یوردیغنده مراد فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نریدر فخر کائنات حضرت نرینک
سائر انبیا اوزره رفعتی اوج وجهله در بریسی بالذات معراج (بری جمیع بشر اوزره سیادت) بری دخی
معجزات کثیره باهره سی زیر فخر عالم حضرت نرینه و بریلان معجزات هیچ بر بیغمبره و برلماشدر
واسم شریفی ایله تعیین اولنمیبو بعضهم دیومهم ذکر اولندیغنده صاحب الکشاف رحمة الله
علیه یوردمشدر که بو ایهامده بیغمبر بر علیه الصلاة والسلام حضرت نرینک فضلنی تعظیم و قدرنی
اعلا واردر شول جهتدنکه بو ایهامده اول حضرت شویله ممتاز و معیندر که هرگز اشتباه والناس
بو قدر دیوشهادت واردر حاصلی فخر کائنات حضرت نرینک ارتفاع درجه ایله امتیاز و تعینی
شو بلیدر که اسمی نصیرجه احتیاج اوله همان اول محله رفعت درجه ایله وصف اولندیغی کی
مراد اول حضرت ایدیکی متعین اولوردیمکدر و مراتب انبیا و رسل علیهم السلام متفاوت اولدیغنه
آیت مذکوره دخی (ولقد فضلنا بعض النبيين على بعض) آیت کریمه سی دلالت ایتمشدر
و تفاوتی بونلر ایله ثابت اولمشدر اما معتزله مخالفت ایدوب بعضنک بعضی اوستنه فضلی بو قدر
دیتمشدر بو آیت کریمه زده انلری رد واردر و برقوم دخی حضرت آدم علیه السلام حق ابودن
اونوری سائرندن افضلدر دیمشدر بعضیلر تفضیل یابنده سکوت افضلدر دیمشدر اما اعتماد اول
قوله در که جهور سلف و خلف آنک اوزرینه متفقدر یعنی رسل انبیا دن افضلدر دیمشدر و رسل
دخی بعضی بعضندن افضلدر دیمشدر و جتاری ذکر اولنان ایکی آیت کریمه در فاضی عباض رحمة الله
علیه حکایه ایدیکی اوزره (بعض علمایو رمشدر که بو مقامده انلری تفضیلدن مراد دیناده تفضیلدر
و بو معنی اوج حال ایله حاصل اولور بری بودر که آیات و معجزاتی اظهر و اشهر اولمقدر بری دخی امتی
ازنی و اکثر اولمقدر بری دخی حد ذاتنده افضل و اظهر اولمقدر و فضل ذاتیسی الله تعالی حضرت نرینک
مخصوص قبلدینی فضائل و کراماته راجعدر که بعضیسنی کلامله و بعضیسنی خلت یعنی دوستلق
ایله و بعضیسنی رؤیت ایله ممتاز و سرفراز ایتمشدر بس شک و شبهه بو قدر که بزم بیغمبر بر
علیه الصلاة والسلام حضرت نرینک آیات و معجزاتی اظهر و اشهر و اقوی و ابقی درو منصبی
اعلا و دولتی اعظم و او فردر دخی ذات شریفی افضل و ازکی و اظهردر و جمیع انبیا علیهم السلام
اوزره خصوصاتی اشهردر بری درجه سی جمیع مرسلینک درجاتندن ارفع و ذات کریمی جمله
مخلوقاتدن اشرف و اکرمدر سابقا ذکر اولنان حدیث شفاعت تأمل اوانه که یوم قیامتده عصاة

ام کبار مرسلینہ واروب شفاعت استدل کرنے پر یہ صالحہ کرک آخر خواجہ کائنات
 صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت نر بنہ کلوب چلہ پہ اول شفاعت اپنے کرک تکم ابن ماجہ
 روایت ابتدیی اوزہ * اناسید ولد آدم واول من نشق عنه الارض يوم القيمة * دیو بیور مشدر
 (امام ترمذی نقلندہ انس رضی اللہ عنہم مرویدر کہ * انا کرم ولد آدم يومئذ علی ربی ولا فخر *
 دیو بیور مشدر بوحديث شریف فخر کائنات حضرت نر بنک آدم علیہ السلام دن غیر بستن
 افضلینہ دلالت اہل امام مطلقا فضلینہ بعض محققین بوابت کریمہ ایلہ استدلال ایشدر کہ
 حق تعالیٰ حضرت نری (کتم خیرا ما اخرجت للناس) دیو بیور مشدر شک وشبہ بوقدر کہ
 امتک خیرینی دینہ کالری حسبہ در و دینہ کالری تابع اولدقاری بیغمبریک کالنه نابہ در دیمشدر
 حاصلی امی ساثر امتلردن افضل اولیحق کندیس سائر انبیا دن افضل اولدینی مقرر اولور زیرا
 امتک افضلینی انک جانب شریفدن استفادہ اولمشدر (امام فخر رازی رحمة اللہ علیہ
 بیور مشدر کہ حق تعالیٰ حضرت نری انبیای اوصاف حبیدہ ایلہ وصف ابتدا کند نصکرہ فخر عالم
 حضرت نر بنہ (اولئک الذین ہدی اللہ فہم داهم اقتدہ) دیو بیوروب انلرک چلہ سنہ اقتدا امر
 ایشدر پس فخر کائنات حضرت نر بنہ واجب اولمشدر امر اولئان سنہ بی اشلہ والا امری ترک
 ایتمش اولور حق انلرک ابتدیی خصال حبیدہ بی اشلہ انلرہ متفرق اولان فضائلک مجموعی
 بو حضرت نہ مجمع اولور پس لازم کلور کہ انلردن افضل اولدیمشدر بویلہ دخی استدلال ایشدر کہ
 رسول اللہ صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت نر بنک توحید وطاعتہ دعوی اکثر مالک عالمہ اصل
 اولمشدر سائر انبیاء علیہم السلام بویلہ دکلدن پس دنیا خلقک فخر عالم حضرت نر بنک دعوی ایلہ
 انتفاعی اکثر واکلدن دیو بیور مشدر بودلائل مقتضاسنجہ حضرت آدم دن افضلینی ثابت
 اولور آدم علیہ السلام دن فضائینہ دال اولان احادیث شریفہ دن بری بودر کہ (امام بخاری
 رحمة اللہ علیہ نقلندہ ابوہریرہ رضی اللہ عنہ فخر کائنات حضرت نر بنک مرفوعا روایت ایشدر کہ
 * اناسید الناس يوم القيمة * دیو بیور مشدر بوحديث شریف صریحا دلالت ایدر کہ آدم
 علیہ السلام دن وجیع اولاد دن افضل اولہ بری دخی بودر کہ (امام ترمذی نقلندہ ابو سعید الخدری
 رضی اللہ عنہ روایت ایشدر کہ * اناسید ولد آدم يوم القيمة ولا فخر ویدی لواء الحمد ولا فخر
 ومان بخ آدم فی سوا الاثمت لوانی * بیور مشدر در حق سوا الفضلک عمومندہ آدم علیہ السلام
 داخلدر قیامت کونندہ اولدخی سید کائنات علیہ اکل التحیات اقدیمز حضرت نر بنک
 تحت لواسندہ اولیحق ان دن افضل اولدینی مقرر اولور (امام بیہقی رحمة اللہ تعالیٰ علیہ
 فضائل صحابہ ذکر ایشدر کہ بر کون حضرت علی کرم اللہ وجہہ ابراقدن پیدا اولیحق رسول اللہ
 صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت نری ہذا سید العرب بیوردی عایشہ رضی اللہ عنہا ابتدی * السن
 بسید العرب * دیدی یعنی سید العرب سن دکلمسک دیدی فخر کائنات علیہ افضل التحیات
 افسندیم حضرت نری * انا سید العالمین وهو سید العرب * دیدی بوقدر چہ مجموع انبا وسائر
 مخلوقاتک سیدی اولق مقرر اولور بوحديث شریفی حاکم رحمة اللہ تعالیٰ علیہ دخی صحیحندہ
 ابن عباس حضرت نر بنک روایت ایدوب ولکن * اناسید ولد آدم وعلی سید العرب * افضیلہ
 روایت ایشدر و حدیث صحیحہ در دیو بیور مشدر و بعض صحاح حدیث لربہ ضعیفدر دیمشدر اللہ اہم
 امام مقدم ذکر اولئان بخاری و ترمذی حدیثی مقصودہ کفایت ایدر لروائل مقتضاسنجہ افضلینی
 ثابت اولور * و اناسید الناس * بیوردینی حاشا عجیب وافتخار طر بقبلہ دکل ایدی کندین دنایہ
 فخر لبق بیچون بیورمدی بلکہ حق تعالیٰ حضرت نر بنک کندوبہ وکندی واسطہ سبلہ امتنہ
 عطا ابتدیی یعنی اظہار بیچون ایدی مراد حق تعالیٰ حضرت نری فتنندہ منزلت لربین بیلدر کہ

ایدی تا کیم حق تعالی حضرت تیرینک کندیلر اوزرنده اولان نعمتین بیلر اکا کوره شکر بن برینه کتوره (اگر سؤال اولوب ذکر اولسان ایکی آیت کریمه نك مقتضاسی بودر که رسلاک بعضی بعضندن افضل اوله اما (لا تفرق بین احد من رسلا) قول شمر یضک مقتضاسی بودر که رسل مابینی فرق اولغیه بونلر نه طریقه توفیق اولتور (و صحیحینده ابوهریره دن ثابت اولمشدر که خواجه کاشفات حضرت تیری زماننده برسم ابله بر یهودی چکشوب سوکشد کلرنده یهودی * لا واندی اسطی موسی علی العالمین * دیویمین ایلدی یعنی بو یله دکلدن تگری تعالی حقیچونکه موسایی عالمرا اوزره مختار قیلدی دیویمین ایندی همان اول مسلم یا خبیث محمد اوستند، می مختار ایندی دیو یهودینک صورتیه بر لمبا نجه چالیدی یهودی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیرینه کلوب مسلمانن شکایت ایندی خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیری * لا تفضلونی علی الانبیاء * یوردی بر و اینده * لا تفضلوا بین الانبیاء * یوردی (و بنه بخاری و مسلم روایتلرنده ابی سعید الخدری رضی الله عنهدن مروی اولان اوزره * لا تخبروا بین الانبیاء * دیو یوردی و ابی عباس رضی الله عنهما حدیثنده امام مسلم روایتی اوزره مرفوعا وارد اولمشدر که * ما یبغی لعبد ان یقول انا خیر من یونس بن متی * یورمشدر و شیخین روایتلرنده ابوهریره رضی الله عنهدن مرویدر که * ومن قال انا خیر من یونس بن متی فقد کذب * دیو یورمشدر یونلرک مقتضاسی بودر که انبیاء اللهدن بر یغمبری بر یغمبر اوستنه تفضیل ایتمک جائز اولیسه و بونلردن کندوبی افضل کورمک بر قوله لایق اولیه و افضل کتورن یلان سو نلش اوله پس بوجه آیت واحادیثه سابقا تفضیله دلالت ایدن آیتلرینی نیجه جمع اولتور دینلور ایسه علما رحیم الله تعالی جواب و یروب یورمشدر که (لا تفرق بین احد من رسلا) دیمه نك معناسی ایلر نازل اولان کتابلره و انلر تگری تعالی حضرت تیرینک رسل و انبیاسی ایدکار بنه ایمان و تصدیقه مابینلرین فرق ایتمز حضرت موسابه نازل اولان کتاب من عند اللهدن موسی علیه السلام حق تعالی حضرت تیرینک کر چک پیغمبری و رسول ایدی و عیسی علیه السلام دخی و غیر یلر دخی کتور دکلری کابلر و شمر بعنتر من عند الله ایدی کندیلر حق پیغمبر ایدی دیمکه بری بوندن فرق ایتمز برینه نیجه اقرار و تصدیق ایدرایسک اول برینه دخی اوله اقرار و تصدیق ایدرز دیمکدر بو معنی مابینلرین تسویه فلیق بعضی بعضندن افضل اولمغه مانع دکلدن دیمشدر و احادیث شریفندن دخی برفاح و جمله جواب و یورمشدر بعضیلر ایدیلر شوبله کر کدر که حق تعالی حضرت تیری انلرک بعضی بعضندن مفضل قیلدیغنه اعتقاد ایده رز و انکن کندی رایلریمز مقتضاسنجه فضیلتلرینک تفضیلنه شروع ایتمه رز دیدیلر حاصلی فضیلتلرین بیان ایتمه ده کشتی یچر کندی رایتمه اعتقاد ایتمک جائز دکلدن اما کتاب اللهدن و حدیث شریفندن فهم اولندیغنه کوره بیان فضیلتلری جائزدر بعضیلر دخی ایدیلر حق تعالی حضرت تیری شول خصائص قرب و ربه عالیله برله درجه سین رفع ایدیلرکی پیغمبری تفضیل ایده رز اما ادااه رسالته قائم اولمده و دین اوزره بلا و اذیت ناسه صبر ایتمه ده و ضلالتنده قلا نلری هدایتنه حریمص اولمده و باجمله و طائف رسالتی کابینغی ادااه سعی ایتمک خصوصنده بر پیغمبری بر یغمبردن تفضیله شروع ایدوب بحث ایتمز رز برا هر بری بو معناده قدرین بدل ایدوب ممکن اولان هر تبهرده اصلا دقیقه اهمال ایتمشدر دیدیلر (وقاضی حیاض رحمه الله علیه ذکر ایدیلرکندن بعضی دخی بو یله دیمشدر که فخر کاشفات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیرینک تفضیلندن نمی یوردیلغی کندیبسی سید ولد آدم ایدیلرکی معلوم اولمدرین ایدی بو مرتبه ده توقعه احتیاج اولمغین و بلا علم تفضیل ایدن کذب ایتمک لازم کلرکین خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم

بسم الله الرحمن الرحیم

حضرت نوری نمی پیورمش ایدی دبدیلر (اما ابن کثیر رحمه الله علیه بوقولده نظر وارد دیدی
 ظن اولنان بودر که وجه نظر تاریخی معتم اولان معلوم اولدیغی جهتدن اوله دبدیلر بعضیلردخی
 رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری بو کلامی تو اضع ونفی عجب وتکبر طریقی بقیله
 پیوردی دیشلر در اما قاضی عیاض رحمه الله علیه بوقول اعتراضدن سالم اولماز دیشلر
 بعضیلردخی ایندیبلر انبیاء علیهم السلامک بعضی تفضیل شول طریقی بقیله جائز دکلدیر که
 بعضی آخرک شائسته قصور ونقصان ویرمکه مؤدی اولور بعضیلردخی ممنوع اولان تفضیل
 نبوت ورسالت حقیقه اولان تفضیلدر ز بر انبیاء علیهم الصلاة والسلام بو خصوصه حد واحد
 اوزره در مثلا انبیاء علیهم السلامدن هر بری اصل نبوت معناسنده آخره مساویدر ورسالت
 هر بری اصل رسالت معناسنده آخره معادلدر همان بری برندن تفاضلی زیاده خصائص وکرامات
 حسنیله در یوخسه نفس نبوتده تفاضل بوقدر احوال وکرامات حسنیله تفاضل اولدقلری
 ایچوندر که انلردن بعضی رسل و بعضی اولو العزم واقع اولمشلر در دبدیلر بو کلام قول تاقی به
 قریبدر (و ابن ابی جره یونس علیه السلامدن تفضیلک منعی ناپنده عرض کیف وحد
 تعیین معدر یوخسه عالم حسده فضیلت بولمشلر در زرا فخر کاشان صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نوری سبع سموات اوزره اسرا ایندیبلدی و یونس قدر در یاه ایندیبلدی و فخر کاشان
 حضرت نوری خود * اناسید ولد آدم بوم القیمة * پیوردی * و آدم ومن دونه تحت لوائی * پیوردی
 بو تقدیرجه فضیلتی ثابت اولور غیر ای احتمال قالمز وشفاعت کبری دخی فخر کاشان حضرت نوریته
 مخصوصدر سائر انبیاء علیهم السلامدن برینم اول مرتبه ویرلده شدر بو فضیلتی خود بالضروره
 موجوددر ایمدی بی یونسدن تفضیل ایتمک دبدیکشدن مرادحق تعالی حضرت نوریته قرب و بعد
 جهننردن تفضیل ایتمک دبدیکشدن غیر ای احتمال قالمدی ماصلی محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نوری اگر چه کیم سموات اوزره عروج ایندیبلدی و یونس علیه السلامدر باز دینده ایندیبلدی
 اما بنده حق تعالی حضرت نوریته قرب و بعد نسئنده ایکسی حد واحد اوزره در دیو پیوردی بوقول
 امام مالک رحمه الله علیه حضرت نوردن مرویدر و بوکا بکزر کلام دخی امام الحرمین حضرت نوریته
 منسوبدر (ابن المنیر رحمه الله علیه دخی ایندی نمی اولنان تفضیل شول اصل تفضیلدر که مکانه
 مقید اولوب آندن قرب مکانی فهم اولنه یوخسه مطلقا تفضیل منعی عنده دکلدیر دینی
 والله تعالی اعلم بحقه الحلال (ومعلوم اوله که بشر ملائکه دن افضلدر دگلدیر علما رحیم الله
 اختلاف اینشلر در جمهور اهل سنت وجماعتک قولی بودر که خواص بنی آدم که انبیاء علیهم
 السلامدر اتر خواص ملائکه دن یعنی جبرائیل میکائیل و اسرافیل و عزرائیل و حمله العرش
 وکرویون و روسایوندن افضلدر و خواص ملائکه عوام بنی آدمدن افضلدر مولانا سعد الدین
 التفتازانی رحمه الله علیه بالا جماع بلکه بالضروره بوبله در دیشلر و عوام بنی آدم عوام
 ملائکه دن افضلدر زیرا ملائکه حضرت آدمه سجده قشیلدر مسجوده ساجد دن افضل
 ایتمکده اشباه بوقدر خواصک خواص اوزره فضلی ثابت اولیچن عوامک عوام اوزره دخی
 فضلی ثابت اولور و عوام ملائکه خیر الله اشیا بنی آدمک خدمتکارریدر مخدوم خادمین
 افضل ایدیکی دخی ظاهر در بر دلیل دخی بودر که مؤمنک ترک ییلرنده هوی و عقل وارد
 و شیطان دخی اوزره بنه مسلطدر طور یوب و سوسه قیلده در ملائکه ده عقل وارد هوی
 بوقدر و شیطان علیه اللعنه انلره ظفر بوله من انسان بوقدر فضائل وکالات علیسه بی شهوت
 و غضبیدن و غیریدن انواع موانع و عواقبه تحصیل ایدر نتیجه حوائج ضروریه سی اولور که

اكتساب كمالدن مانع اولور شك بوقدر كه عبادت و كسب كمال كه نيمه شواغل و صوارف بره حاصل اوله اتك مستغنى زياده اولور بس غيرك عبادت و طاعتدن افضل اولور و بومقامه بنى آدمك عوامى ديدن كمردن هر اصيله ناسدر فسقه دكلدر نيكيم كمال الدين بن شريف العلميه بوييله نبيه بيورمشدر و ييهنى رحمة الله عليه بوييله ايدى كن نصريح ايدوب شعينه ديمشدر كه

* قد تكلم الناس قديما وحديثا في الملائكة والبشر فذهب زاهبون الى ان الرسل من البشر افضل من الرسل من الملائكة والاولياء من البشر افضل من الاولياء من الملائكة * بويكلامه مصر يحرر كه بشرك رسالارى ملائكة تك رسالردن افضلدر و بشرك اولياى ملائكة تك اولياستدن افضلدر (اما معتزله و فلا سفه و بعض اشاعره ملائكة تك تفضيله زاهب اولمشدر فاضى ابو بكر و حليجى بومذهبي اختيارا ايمشدر و بوييله ديانلر بر قاج و جمه له استدلال ايمشدر در جمله دن برى دى بوقدر كه ملائكة ارواح مجرددر بالفعل كاملدر و شهوت و غضب كجى مبادى شر و فساد دن مبرال و صورت و هويولا ظلماتدن معزالدر و افعال عجيبه اوزره قوتلرى وارد و كاتاك كچمشدن و كله جكشدن خبردارلر در ديديلر (جوابلرى بوقدر كه سو بلكلرى مقدمات اصل اسلاميه به مبنى دكلدر اصول فلسفيه به مبنيدر (ايكنجى دليللرى بوقدر كه ابتاعليهم السلام افضل بشر ايكن بته ملائكة دن بعض نسته بنى استفاده ايدرلر نيكيم حق تعالى حضر تلرى (علمه شديد القوى) ديمشدر و دى (نزل به الروح الامين على قلبك) بيورمشدر بوييله حضرت جبرائيل فخر عالم صلى الله تعالى عليه و سله حضر تلر بته تعليم و القايتديكى مصر حدر و شك بوقدر كه معلم متعلمدن افضلدر ديديلر (جواب بوقدر كه تعليم حق تعالى حضر تلر دن ايدى ملائكة همان نيلنج ايدرلر ايدى مايتنده ايلچيلر ايدى (اوچنجى دليللرى بوقدر كه كتاب و سننده مطرددر هر برده كه ذكر اولمشدر در ملائكة تك ذكرى ايتبايه تقديم اولمشدر بوييله واقع اولديجى دكلدر الاملائكة تك شرف و رتبه تقديملرنددر ديديلر (جواب بوقدر كه اوييله واقع اولديجى وجودده مقدم اوقدقلمچونددر وجودده مقدم اولاننى ذكرده تقديم ايمك قانون بلاغتدر باخود وجودلرى وجود بشردن اخى اولمله انلر ايمان اقوى و تقديملرى اولى قيمشدر ديديلر (در دى دليللرى بوقدر كه حق تعالى حضر تلرى (ان يستكف المسبح ان يكون عبدا لله ولا الملائكة المقر بون) بيورمشدر معناسى عيسى عليه السلام حق تعالى حضر تلر بتك قول اولمشدن عارلنمز و ملائكة مقر بون دى عارلنمز ديمكدر اهل لسان بويندن ملائكة تك عبادان افضلين فهم ايمشدر در زيرا بونك مثلنده قياس اذنان اهل ايه تقيدر * لا يستكف من هذا الامر الوزير ولا السلطان * ديلور بوخسه السلطان ولا الوزر ديلنر عبادان افضل اوليجق ساثر ايدان دى افضل اولق لازم كلور زيرا فضله قائل كيمسه بوقدر ديديلر (جواب بوقدر كه نصارى حضرت عيسا تك لعظمين بر مرتبه به ايتديلر كه عباد الله دن برعيد اولغه راضى اولوب بلكه لايق بوقدر كه اوغلى اوله ديديلر و مجرددر اتاسى بوقدر و بوندن ابراه اكه و ابرص و احبناه موقى صادر اولور بنى آدم دن ساثر كيمسه بونك خلاقدر بواصل كيمسه هيج عبيد اولق لايقميدر ديديلر حق تعالى حضر تلرى انلرى رد ايدوب ايدى مسبح بوقدر ايتديبگكر فضائل و كراماته نكرى تعالى حضر تلر نسته صوبوشدن عارلنمز اولر معزالده مسچدن دى زياده اولنلرده عارلنمز وانلر ملائكة در كه اتلارى اولمديشدن غيرى اتلريده بوقدر و مجرددر و حق تعالى حضر تلر بتك اذنيه ابراه و احبادن دى عجب نسته زه قادر اولور لر ديويوردى و الحاصل زقى نچررده و اظهار آثار عجيبه در بوخسه مطلقا شرف و كالمه دكلدر ايدى افضلين ملائكة به دلالت بوقدر

دیدیلر (بوتد نصکره معلوم اوله که ملائکه تک بعضی بعضندن افضلدر جمله سنک افضلی
 حضرت جبرائیل علیه السلامدر حق تعالی جل ذکره حضرت نوری آنک حقیقه (انه لقول
 رسول کریم ذی قوه عند ذی العرش مکین مطاع ثم امین) دیو بیورب یوقدر اوصاف کمال ایله ذکر
 ایشدر حاصلی حضرت جبرائیل اوج ملائکه عظام که میکایل واسرافیل وعزرائیل
 علیهم السلامدر بونلردن افضلدر و بونلر سائر ملائکه دن افضلدر کذلک رسل دخی
 ایدان افضلدر و رسلک دخی بعضی بعضندن افضلدر و وجه انبیا و رسلک افضلی فخر
 موجودان محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلریدر و انبیا تک اولی حضرت آدم
 و آخری فخر عالم حضرت نلریدر و آدم علیه السلام نبوتی کاب ایله نیشدر که آدم خلفه امر
 ونهی ایشدیکنه دلالت ایشدر بودخی مقرردر که ائک زماننده غیر ییغمبر یوق ایدی
 پس امر ونهی ایشدیکی وحی ربانی ایله ایدی غیر دکلدر وسنت واجماع امت دخی دلالت
 ایشلردر که حضرت آدم علیه السلام ییغمبر ایدی پس نبوتی انکار ایشک بعضلردن نقل
 اولتان اوزره کفر در نعم ذ بالله تعالی و عدد انبیا و مرسلین صلوات الله علیهم اجمعین
 نه مقدار ایدیکنده علما اختلاف ایشلردر و بونده مشهور اولان این مردو به نقلنده ابوذر
 رضی الله عنهدن مروی اولاندر که ییورمشدر یارسول الله انبیا فاج کیمسه در دیدم
 یوز یکریمی درت یسک دیو یوردی یارسل قاچدر دیدم اوچوز اون اوچدر دیو یوردی
 اولی کیمدر دیدم آدم علیه السلامدر دیو یوردی اندن ایشدی یا باذردرت ییغمبر وارد در سر یا یلردر
 بری آدم بری شبت بری نوح بری ادر یسدر و ادر یس اول انه قلم الوب یازو یازاندر و درت
 ییغمبر دخی عربد ندر هود و صالح و شعیب و سنک ییغمبرک یا باذر دیدی و بی اسرا ایشدن
 کلان ییغمبرک اولی موسی و آخری عیسا در و جمیع ییغمبرک اولی آدم و آخری سنک ییغمبر کدر
 دیو یوردی بوحدی ابو حاتم بن حبان رحمه الله انواع تقاسیم آدلو کتابنده تفصیل اوزره
 روایت ایدوب سخته موسوم فیلندر اما این جوزی موضوعانده یازوب ابراهیم بن هشامی بونک
 وضعله متهم ایشدر و این کثیر رحمه الله علیه تحقیق بوحدینک خصوصنده ائعجرح و تعدیلدن
 چوق کیمسه تکلم ایشدی دیو یورمشدر و الله اعلم (اما ابو یعلی رحمه الله علیه نقلنده انس بن مالک
 رضی الله تعالی عنده مرفوعا روایت ایشدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری ایشدی
 * کان فین خلایف احوالی ثمانیه آلف بی ثم کان عیسی بن مریم ثم کنت * دیو یوردی معناسی
 کیمشدره بنم ییغمبر فرند ایشلردن سکر یسک ییغمبر و اربیدی صکره عیسی علیه السلام
 وجوده کلدی صکره بن کلدیم دیمک اولور و قرآن عظیمده اسم شریف نلری نصریح اولتان
 بونلردر آدم و ادر یس و نوح و هود و صالح و ابراهیم و لوط و اسمعیل و اسحق و یعقوب و یوسف
 و ایوب و شعیب و موسی و هرون و بونس و داود و سلیمان و الیاس و الیسع و زکریا و یحیی و عیسی
 و ذوالکفل مقررشدن چوق کیمسه فتنده ذوالکفل ییغمبردر صلوات الله علیهم و سلامه
 (ودخی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینک رفعت شان شریفنه دال اولان
 آیت کریمه تک بری (ورفعناک ذکرک) قول شریفیدر یزسنک ذکرک یوجه قیلدق دیمکدر
 بوندن مراد نه ایدیکنده بر فاج قول ییورمشلردر امام شافعی رحمه الله علیه من مرویدر که
 ابن عبینه ابن ابی نجیحیدن بونک معناسی * لا اذکر الا ذکرک معنی ایشد ان لاله الا الله و اشهد
 ان محمدا رسول الله * دیمکدر دیو نقل ایشدر (شافعی رحمه الله تعالی علیه ایشدی مرادی
 الله اعلم ایمان بالله کتور دکاری زمانده و اذانده ذکر اولندیغیدر دیدی و احتمالدر که تلاوت کاب
 و عمل بالطاعنه و وقوف عن المعصیه زمانلرنده ذکر اولندیغی اوله دیدیلر (و یحیی بن آدم

ورحمة الله تعالى عليه مراد نبوتها رفقه در دیدی (واین عطاء رحمة الله تعالى عليه * جعلتك
 ذكرا من ذكري فمن ذكرك ذكرني * دیکدر دیدی وبنه اندن مر ویدر که معناسی
 * جعلت تمام ایمان بدگری معک * دیکدر دبعس حاصلی قول اول اوزره حق تعالی حضرت تلمی
 فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلمی سنک ذکرینله بر قدر و شرف و پر شد که انی ذکر
 ایدن تلمی تعالی حضرت تلمی بن ذکر ایتمش فضیلتن بولور دیکدر قول ثانی اوزره تمام ایمانی
 بن سنکله بیله مذکور اولمه قبلدم سنسزنی ذکر ایتمکله ایمان تمام اولماز دیکدر (امام جعفر صادق
 رحمة الله تعالی علیه * لا یدک احد بالرسالة الا ذکرنی بالبویتة * دیکدر دیو بیور مشلر یعنی
 بر کیمه سنی رسالتله ذکر ایلمن الا اول بنی ربو بیته ذکر ایتمشدر دیک اولور حاصلی هر کیمه که
 سنی رسالتله ذکر ایلمدی اول بنم ربو بیته قائل اولدی دیکدر الله اعلم (قاضی بیضاوی
 رحمة الله علیه بوقول شریفک تفسیرینده * وای رفع مثل ان قرن اسمه فی کلنی الشهادة و جعل
 طاعته طاعته دیو بیور مشلر معناسی قننی رفعدر که شهادت کلملر نده اسمنی کنندی اسمنه قرین
 ایتمکه وانک طاعثنی کنندی طاعثنی قیامه بکر به دیکدر و طاعثنی کنندی طاعثنی قیامه دیدیکی
 حق تعالی حضرت تلمی سنک (من بطع الرسول فقد اطاع الله) بیور دبعنه اشارتدر که معناسی
 بر کیمه که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلمی نه اطاعت ایدنه تحقیقا اول کیمه حق تعالی
 حضرت تلمی نه اطاعت ایلمدی دیکدر و دخی (والله ورسوله احق ان یرضوه) ومن بطع الله ورسوله
 (واطعوا الله ورسوله) واطعوا الله واطعوا الرسول) قول شریفلرینه اشارتدر (وقتاده رحمة الله
 علیه رفع ذکرین مراد بودر که دنباده و آخرتده حق تعالی حضرت تلمی فخر عالم حضرت تلمی سنک
 ذکرین رفع ایتمشدر هیچ بر خطیب و بر منشد و بر معصل بوقدر که اشهدان لا اله الا الله و اشهدان
 محمدا عبده ورسوله دبعبه دیدی حاصلی شهادتده و تشهدده بیله مذکور در در آورده و آذانه
 و خطبه لریه ذکرین معروند و قیامت کوننده موقف حشرده انک اسم شریفله آذان
 اوقوننده کر کنر (وایوتسم نقالنده ابوهریره رضی الله عنه مرفوعا روایت ایتمشدر که آدم علیه السلام
 جنتدن چیقوب هنده مکنکته نزول ایتمدیکی زمانده وحشت حاصل ایلمدی یعنی کندوبه انیس
 بوله میوب کوکلنی طار الدی انه جبرائیل علیه السلام نازل او ابوب ایبکی کره * الله اکبر الله اکبر *
 دیدی وایبکی کره * اشهد ان لا اله الا الله * وایبکی کره * اشهد ان محمدا رسول الله * دیدی دیو
 بیور مشلر واین عسا کر نقلنده اسم شریفی عرش اوزره و جتله و آند اولان اشبا اوزره مکتوب
 اولد یعنی حدیث شریفنده وارد اولمشدر و بزار نقلنده ابن عمر رضی الله عنهما مرفوعا روایت
 ایتمشدر که * ما عرفت بسم الله الا وحدثت اسمی فیها مکتوبا محمد رسول الله * دیو بیور مشلر
 (وخلیفة ابن عباس رضی الله عنهما دن مرفوعا روایت اولمشدر که * ما فی الجنة شجرة علیها
 ورقة الامکتوب علیها لا اله الا الله محمد رسول الله * دبعملردر معناسی ظاهر در پس بودند
 اوزر که ذکرین مرفوع قیامه نبعه تصوردر که عرش عظیم و جنات نعیم و آند اولان قبوا
 و دیوار و اوراق الشجر انک نام شریفی نقشبده مزین اوله بوجه دخی بودر که اسم شریفی
 کندی اسم شریفدن مشتق ایلمشدر تکبیر حسان رضی الله عنه بیور دی بیله * و شوقه من اسمه لیخله
 فذو العرش محمود و هذا محمد * معناسی باری تعالی عز اسمه فخر عالم حضرت تلمی سنک شائق
 تعظیم ایچون کندی اسمدن اکا اسم مشتق ایلمدی پس عرش عظیم صاحب سنک اسمی محموددر
 بونک محمددر دعک اولور و سابق اسماء شریفه سی بیاتنده مذکور اولان اوزره حق تعالی
 حضرت تلمی کندی اسماء حسنا سندن تمش مقصداری اسم شریفله فخر عالم حضرت تلمی یعنی
 قیامشدر و بودنی رفع ذکرین بایتمشدر که حق تعالی حضرت تلمی اکا صلاة ایدک دیو مؤتمله

امر ایستدر تکبیر قرآن عظیمه (ان الله وملائكته يصلون على النبي يا ايها الذين آمنوا صلوا
 عليه وسلموا تسليما) بیوروب کنندی قنده رسول اکرمک منزلی به ایدیکن قولر شه اعلام
 ایستدر وجاعت ملائکه اکاشا ایتدکلرند نصکره سزده صلاة وسلام ایدک دیو امر
 ایستدر تا کیم عالم علوی وسفلیده اولتک جسه سی فخر عالم حضرت تری نک نسانه اجتماع
 واتفاق ایلدیلر صلی الله تعالی علیه وسلم تسلیما کثیر اذنامالی یوم الدین آیت کریمه نک بری دخی
 (طه ما انزلنا عليك القرآن لنتقن) قول شریبندر معلوم اوله که معسرین رحیم الله تعالی
 (طه لفظنده ایکی قول بیورمشلردر بری بودر که حروف نهجیدن ایکی حرفک اسماری اوله
 مستازی یونلردر (ط وه) بر قول دخی بودر که بر معنی دار کله اوله اولکی قول اوزره طه دن
 مراد اشارت طریقیه * یا مضع الشفاعة للامة و یا هادی الخلق الى الملة * دیمک اوله دیدیلر
 بعضیلرد دخی ایتدیلر طای حسابده طقوز در وها بشدر جسه سی اون درت اولور مراد
 یا ایها البدر دیمک اولور دیدیلر بعضیلر دخی یا طاهر یا هادی دیمک مراد در دیدیلر اما یواصل
 اقواله اعتماد واجب دکلدر بعض محققین بیور دقاری کی یونلر بدع تعاسیر دندر اما کله
 مفیده در دیانلر قولنجه یونده ایکی وجه وارد (بری بودر که معناسی یارجل دیمکدر یوسوز
 ابن عباس وحسن و مجاهد و سعید بن جبیر وقتاده و عکرمه رضوان الله تعالی علیهم اجمعین
 خضرانلرندن روایت اولمشدر سعید بن جبیر اسان تطبیده یویله در وقتاده اسان سر بانه ده
 یویله در و عکرمه اسان حبشه ده یویله در یعنی یارجل دیمکدر دیدیلر (قاضی یضادی
 رحمه الله علیه ایدر اگر یوقول صحیح ایسه یعنی صحابه کرام و تابعیندن یویله بیوردیلر ایسه
 عن اولنور که یونک اصلی یا هذا اوله دخی قلب و اختصاصا ابله تصرف اولمش اوله بری دخی
 معناسی یا انسان دیمکدر دیدیلر و بعض فرامنده سکون ها ابله طه وارد اولمشدر یوقدر برجه
 ایکی ایضکی بره بص دیمک معناسه امر اولور روایت اولمشدر که فخر کائنات محمد مصطفی صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت تری نهجیده بر ایضی اوزره طور ایدی ایکی ایضی بره بعضه امر
 اولندی و کلامک اصلی طاه ایدی همزه سی هایه قلب اولندی تکبیر ایتک همزه سن قلب ایدوب
 هیاک دیدیلر وارقت نک همزه سن قلب ایدوب هرقت دیدیلر و جاؤدر که اصلی وطنی دن اوله
 ترک همزه فیلمش اوله کله نک اصلی طای یارجل اوله آخرینه وقف ایچون ها کک خورلش اوله
 (ما انزلنا عليك القرآن لنتقن) آیت کریمه سنک سبب نزواندم بر قاج قول بیورمشلردر بری بودر که
 کفار قریشدن بوجهل و ولید بن مغیره و معطم بن عدی لغنهم الله فخر عالم حضرت تری نه سن شقی
 اولور سنک ز براتلرک دینی ترک ایتدک دیدیلر فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری ایدی
 بن شقی اولوق دکل بلکه رحمة للعالمین دعوت اولندم دیدی حق تعالی حضرت تری دخی انلری رد ایچون
 و دین اسلام و قرآن عظیم دولت و سعادت سبب اولوب کفارک دین و آییناری سین شقاوت
 اولدیفن حیب اگر منه اعلام ایچون بو آیت کریمه بی انزال ایتدی دیدیلر ایکنی قول
 بودر که مفسر موجودات علیه افضل التحیات اقتدی حضرت تری نهجیدی اولمشدر قیلار
 اولدیکه مبارک ایقاری کثرت قیامدن ششیدی اندن جبرائیل علیه السلام کلوب ایدی یا محمد
 نفسکی اسر که سنک اوزر کده نک دخی حق وارد اندن آیت کریمه نازل اولدی
 یوقدر برجه معناسی بزقرانی سکا ایچون انزال ایتدک که نفسکی کثرت عبادتله شکست ایدوب
 مشقت عظیمه و بره سک دیمک اولور شفا تعب معناسه ککک شابعدر یونلردر که قتی تعب
 چکن کیمسه به عمر بلر * اشقی من راض المهر * دیرر معناسی طای اوگردندن زیاده تعب چکنی
 دیمکدر * وسیدان قوم اششاهم * دیرر معناسی قومک سبندی جوق چالشوب مشقت و تعب

چگونه دیکدر (اوجنی قول بود که مراد کافر لک کفره بی حضور آمدن نفس که مشقت و تعب و برمه بزرگ قرآنی ازال ایتدک الامونله تذکر اید سن دبو ازال ایتدک شول کیمه که ایمان کتوره واصلاح اوزره اوله انک نفی کندویه عاندوز وشول کیمه که کافر اوله انک ضرری ینه کندویه راجعدر سنک اوستکه بلاغدن غیرى نسته واجب دکدر ابدی انلرک کفرى سنی محزون ایتسون دیکدر تکیم (اعلک باخغ نفسک الا یكونوا مؤمنین) آیتنده ودخی (ولایخترنک کفرهم) قول شریفنده مراد بویه دیکدر دبیلر (در دخی قول بود که بوسوره مکه ده نازل اولنلرک اولنلندبدر واولز بناده فخر کاشات علیه اکل انعمیات افندیمن حضر تبری اعداسنه مغلوب کبی ایدی هنوز اسلام علیه وشوکت بولماس ابدی کانه حق تعالی حضر تبری ایتدی سن صاتمکه که بو حال اوسنته فلاسک بلکه سنک امر لک عالی وقدرک بلند اولسه کر کدر ز پرا بزرگا قرآنی انکیچون ازال ایتدک که شی فلاسک بلکه سن معظم ومکرم اوله جتی سک دبو بیوردی آیات کریمه داله نک بعضی دخی (انا اعطیناک الکوثر) در ال آخر السوره امام فخر الدین رحمة الله علیه ایدر بوسوره کریمه ده فوائد کثیره واردر جمله دن بری بودر که ماقبلنده اولان سورملرک تنه سی کیدر ز راحق تعالی حضر تبری والضحی سوره سنده فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضر تبری نک مدح وثناسن وتفصیل احوالن در ج وتضمین ایتشدر اولنده نبوتنه متعلق اوج آیت ذکر ایتشدر (ماودعک ربک وما ظلی ولا آخرة خیرک من الاولی واسوف یعطیک ربک فترضی) دیو بیورمشدر اولکینک سبب نزول اول ایدیکه طائفه یهود لعنهم الله قریشیه دبیلر محمد روحدن واصحاب کهف وذوالقرنین احوالندن سؤال ایدک کورلم نه جواب و پرا نلردخی کلوب سؤال ایدیچک فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضر تبری یارین کلوک خبر و بره بیددی ان شاء الله دیمک حکمت آلهیه پرله خاطر شریفنه کلدی بو اجلدن اوج کوندن زیاده اکلنوب وحی کلدی مشرکین ملاحین محمدی نکرى تعالی ترک ایتدی و بغض ایددی دبیلر حاشا نکذیب ایتدیلر فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضر تبری تنه قتی کوچ کلدی مضطرب اولدی ائندن مشرکینی رد ایچون بو آیت کریمه نازل اولدی معناسی ربک سنی ترک ایتدی وسکا بغض ایتدی دیکدر ایکنجینک معناسی دار آخرت دنیسان بخیردر ز پرا نده بقا واردر وشوایدن خالی وضالصدرو بو فایدر وضرر ز ابله مشوب ومخلوطدر دیکدر کانه نکرى تعالی حضر تبری وقتا کیم اکلوسی و کرامتله مواصلندن زائل اولدیغین یسان ایددی بوندن اجل واصلا اولانی دخی آخرتده عطا قیلغنه وعنده بیوردی (اوجنیجیسی پروعددر که فخر کاشات حضر تبری عطا قیلدیغی کال نفس وظهور امری واعلام دین ونکرى تعالی حضر تبری نندن غیرى کیمه نهاین تلدیکی نسته که انکیچون ادخار ایتشدر بونلرک جمله سنه شاملدر حاصلی نکرى تعالی حضر تبری بوجله بی اعذابدوب من راضی اوسک کرک دیمک اولور اوج آیت دخی دنیسانه متعلق آخر سوره ده ذکر ایتشدر (الم یجذک یتیمًا فاوی ووجدک ضللاً فهدی ووجدک عاثلاً فاغنی) بیورمشدر بونلرک تفسیری قریبا مرور ایتشدر و اوج آیت دخی (الم نشرح) سوره سنده بیورمشدر وانلر (الم نشرح لک صدرك ووضعتنا عنک وزرک الذی انقض ظهرك ورفضناک ذکرک) آیت کریمه ایدر بونلرک تفسیری دخی قریبا مرور ایتشدر و بالجمله فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضر تبری نک اوصاف و احوالن ذکر ایدرک سوره الکوثره کلشدر (انا اعطیناک الکوثر) بیوردیغی تحقیقا بزرگا کوثری اعطا ایتدک دیکدر (فضل ربک) بیوردیغی چونکه بزرگا بودکلونعت جلیده انعام ایتدک سنده شکر لایعنما خالصا ومخلصا لوجه الله صلاة اوزره دائم وقائم اول که صلاة اقسام شکرى جامعدر دیکدر

(واضح) پیوردیغی بدنه ل یعنی دوهل که اعزاز اولدر قر بان ایله دیمکدر یاخود فقرایه تصدق
 ایله شونلرک خلافتد که انلری ترک ایدوب تصدق ایتمزل و زکاتی منع ایدرلر دیمکدر سوره کریمه
 سوره متقدمه به مقابل کیدر بعضیلر صلاتدن مراد صلاه صیدر وانجردن مقصود اصحبه در
 دیدیلر و افضا ماضی ایله (انا اعطیناک) پیورلدیغنک نکتته سی بزانی سکا عالم ازنده و یرمش ایدک
 بو عطا سکا دخی اولزمانده حاصل ایدی سن بو وجوده قدم یا صمدن اسباب سعادت سنک ایچون
 مهابتیش ایدک وجوده کلوب صبودیمز اشتغال دیمکره نیجه اولسه کر کدر بو فضل صحیبی
 سکا طاعتک ایچون عطا ایتدک مجرد فضل واحسانم ایله سنی اختیار ایلدک دیمکدر مفسرین
 رحیم الله تعالی کوتلک تفسیرنده برفاح قول اوزره اختلاف ایتدیله رجله دن بری بودر که کوز
 جتند برار مقدر دیدیلر سلف و خلف قننده مشهور و متعارف اولان قول بودر (انس بن مالک
 رضی الله عنه روایتند فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری پیورمشدر که * بینا اسیر
 فی الجنة اذا اتا بئهر حافناه قباب الدر المحجوف قلت ما هذا ایچیریل قال هذا الکوثر الذی اعطاک
 ربک فاذا طایبه مسک ازفر * امام بخاری روایت ایتشد حاصل معناسی بودر که بن جنت
 ایچنده گزرایکن برار ماغه راحت کلسککه ایکی جانبده محجوف ایچولدن قیملر وار ایدی ندر
 بودیو جبرایله صوردم اول ایتدی بو تکریمی تعالی سکا اعطا ایتدیکی کوزرد ایدی کوزدم بللغنی
 خوشبوی و تبر بوی مسک ایدی دیمک اولور برفول دخی بودر که کوز فخر کائنات حضرت تری
 اولادیدر ز برار کافر اولادی یوقدر دیو تعیب ایتدیله دخی انلری رد ایچون حق تعالی حضرت تری
 بوسوره کریمه فی ازال ایتدی معنی بودر که سکا برنسل و برک که ای انتهاء الزمان آفت
 انقراضدن محفوظ و مصونلردر دیمکدر فی الحقیقه فخر عالم حضرت تری نسل طاهری کلیسا
 اطراف و اکافی ممالکی مشرف و مزین قلمشدر بو مرتبه نعمت اولاد ایتادن هیچ کبسه به
 مپسرا و امامشدر بعضیلر دخی کوزدن مراد خیر کثیردر دیدیلر برفول دخی بودر که مراد نبوت
 اوله اندن زیاده خیر اولماز بعضیلر دخی کوزر علماء امتدر دیدیلر بعضیلر دین اسلامدر دیدیلر شک
 یوقدر که بونلر خیر کثیردر دین اسلامک دخی امناسی علملدر امام احمد و ابو داود و ترمذی
 رحیم الله روایتلرند * العلماء ورثة الانبیاء * پیورلشدر اما * علماء امن کابیساه نبی اسرار ایل *
 حدیثی حقیقده دعبری و زر کشی و ابن حجر رحیم الله تعالی اصلی یوقدر دیو پیورمشدر و سندن
 ضعیفله ابو نعیم نقلنده ابن عباس رضی الله تعالی عنهما در فروعاً و اردا اولشدر که * اقرب الناس
 من درجه النبوة اهل العلم والجهاد * پیورمشدر ناسک درجه نبوتنه زیاده قریب اولانی اهل علم
 و اهل جهاددر دیمکدر اما شک و شبهه یوقدر که ورثه انبیادن اولمق قشمر یقینه لایق اولان عالم
 شول دیانت و انصافله انصاف ایدن عالم عالمدر که ارشاد عبان و تبارک احوال مبدأ و معناد
 ایلد ده سنت انبیا و سیرت اصغیا به اقتضای ایلدیه نه آنکه آنسایل نفس و عیال و تحصیل مال
 و مثال ایچون خزانة شریعه حیانت ایده حاشا حاشا که بو مقوله کیمسدر ورثه انبیادن اوللر
 و بعضیلر کوزدن مراد کثرت اتباع و اشباعدر دیدیلر و بعضی علملدر مراد بودر که کوزدن مراد
 علمدر و بو کاجل ایتدک نیجه وجهله اولدن بری بودر که علم خیر کثیردر بری دخی بودر که
 صیغه ماضی ایله اعطینا پیورنغه ظاهر بویله کر کدر که مراد انبیاده و اصل اولان نعمتلردن اوله
 و حواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تر بشیه بابیه نبوتده امور دنیو بدن و اصل
 اولنلرک اشرفی علی بالهدی علیه حل اولمق کرک دینی بری دخی بودر که (انا اعطیناک
 الکوثر) (دبوب عقبسده) (فصل لربک و انصر) دیدیکندن فهم اولور که کوزدن مراد علم اوله
 ز بر اعطاددن تقدم ایدن علم معرفه اللهدر عبادت انلره متفردر تکلم فصل کله سینده واقع

اولان شاه بود معنی ایچوندر ابدی کوزدن مراد علم اولیق کرب دیدیلر فی الحقیقه بوجه خوب
وجه در بر علم که سبب رضای ربانی و سرمایه سعادت و دو جهائی اوله اندن اشرف نواردر که
اکاجل اوانه * اللهم ارزقنا علما نافعاً و یقیناً صادقاً نعوذ بک من علم لا ینفع و قلب لا ینشع
(و بعضیلر مراد حسن خلفدر دیدیلر) و ابن عباس رضی الله عنهما حاضر نترندن مر ویدر که
کوزدن مراد حق تعالی حاضر نترری رسول اگر منہ انعام ایتدیکی نعمتلاک جمله سیدر دیو
بیورمشلر واقعا ذکر اولنان و جوهک بعضنه جل ایتک بعض آخرته جلدن اولی دکل ابدی
ایندی واجب اولدر که مجموعنه جل اولنه انکیچون ایدیکه سعید بن جبیر قول مذکور
ابن عباس رضی الله عنهما حاضر نترندن روایت ایتدیکی زمانده بعض کیمهلر سعیده ایتدیلر
یاسعید خلق شویله دیرل که کوزجنده برارماق اوله دیدیلر سعید ایتدی اول ارماق دخی الله تعالی
اکا و یردیکی خیردن بریسیدر دبدی (امام فخر رازی رحمه الله علیه دخی تفسیرنده بعض
علمانک مختاری کوزدن مراد قرآن و نبوت و ذکر عظیم و نصر علی الاعتدال ایتدیکن تقبل
ایتمشدر و تقدیم اولنان قول مشهور که جتده برارماق اولمقددر انک وجهی بودر که صحیح
مسئله انس بن مالک رضی الله عنہ حاضر نترندن مر ویدر که ایتدی بر کره رسول الله صلی الله
تعالی علیه و سلم حاضر نترری بزم ما بستمزده ایکن بر عقداار او یخویه وارمش ایتدی تبسم ایدر که
حبارک باشن قالدردی بار رسول الله نبه کول سز دیدک ایتدی بکا بر سوره نازل اولدی (بسم الله
الرحمن الرحیم انا اعطینک الکوز فصل لک و انحر ان شانک هو الابر) دیو او قودی اندن
کوز ندر یلور بستر دیدی بزانتک الله ورسوله اعلم ایتدی * فانه تهر و عتبتیه ربی علیه خیر

کثیر وهو حوض برد علیه امی یوم القیامه آیته عدد الجیوم فختلیج العبد منهم فاقول رب انه
من امی فیقول ما ندری ما احدثوا بعدک * دیو بیوردی فخر عالم صلی الله تعالی علیه و سلم حاضر نترری
بو حدیث شریفده صریحاً بیورمشدر که کوزدن مراد جتده بر حوض اوله انک آیتلری یعنی
طالبد یوب ایچه جنک کاسملری و قد حلری یلدرلر صاعشجه اوله امت محمد صلی الله تعالی علیه
و سلم حاضر نترری اکا کله ل ایلرندن بعضنی ملائکه منع ایتک استیجک پیغمبر بر علیه الصلاة
و السلام حاضر نترری بارب اول کئی دخی بنم استمندر دیو شفاعت ایدیه نگرری تعالی حاضر نترری
یا محمد بونلر سندن صکره نه احداث ایتدکار بن سن نه یلورسک دبه بو آخر کلامدن قهیم اولنان
بودر که اندن بعضی احداث ایتدیکی بدعت سبته شبیهه حوض کوزدن منع اولنه و رسول الله
صلی الله تعالی علیه و سلم حاضر نترری شفاعت ایدیه بنه معقوا اوله الله اعلم * سبحان من اعطاه
هذه الفضائل العظيمة و شرفه بهذه الخصال العجيبة * و جمله تعضیات که به دن بری دخی
بودر که عادت الله ایتا علیهم السلامه اسلمر بله ندا ایتک ایکن مثلاً کتاب اللمده (یا آدم اسکن
الارض ارضه) (یا موسی ائی ان الله) (یا عیسی بن مریم اذکر نعمتی علیک) دیو آدلوا دیرله خطبات
ایتلر ایکن فخر کاشان صلی الله تعالی علیه و سلم حاضر نترریه ندا ایتد کده نبوت و رسالت عنوانلریه
خطاب ایدیه کلمشدر هر رده که واقع اولمشدر (یا ایها النبی) (یا ایها الرسول) دیو ندا بیورمشدر
و بو غایت تعظیم و نهایت تکریمدر و دخی کلام قدیمنده (واذ قال ربک للملائكة انی جاعل
فی الارض خلیفة) آیت کریمه سنه نظر اولنه که حق سبحانه و تعالی حاضر نترری رب اسمی نیچه
فخر کاشان حاضر نترریه اضافت ایدوب و بک دیو بیوردی و جمله ملائکه و انبیا مایستنده
نیچه تشریف خطاب مستطاب ایله مشرف فیلدی بو آیت کریمهده خواجده عالم صلی الله تعالی
علیه و سلم حاضر نترری باری تعالی حاضر نترریک اعظم خلقعاسی ایدیکه استازت واردر و بالجملة
کتاب کریمه انک توقیر و تعظیمی اولمقدر نصریح اولمشدر که نهایت درجات تکریمه واصل

اولد بقتنه اصلاشابه شبهه فالما مشدر بودخی کفایت ایلرکه (عفا الله عنک لم اذنت لهم) قول
 شریفده ملاطفه ذکر عنابدن مقدم عفا الله دیو عفودن خبر و بردی و زمان حبیبله انبیا
 علیهم السلامدن مؤخر ایلکن حق جل و علا حضرتلری ذکرده تعظیما تقدیم ایدوب (ومنک
 ومن نوح و ابراهیم و موسی و عیسی بن مریم) بیوردی و اهل التبار قیامتده انک مطاعتن تمنی
 ایتد کلرندن خبر و ربوب (یقولون یا اینا اطعنا الله و اطعنا الرسولا) دیو بیوردی و الحاصل
 مراد مبسر اولاندن بعضین ایراددر والا انک دلا تیل تعظیم و تکریمنه حد و پایان بو قدر
 * فصل ثانی * حق تبارک و تعالی حضرتلری انک حقیقده انبیا علیهم
 السلامدن اخذ میثاقی ایتدیکنک بیاننده در تکبیر قرآن عظیمده (واذ اخذ الله میثاق
 النبیین لما آتینکم من کتاب و حکمة ثم جاءکم رسول مصدق لما معکم لتؤمنن به ولتنصرنه)
 بیور مشدر (حضرت علی کرم الله وجهه و ابن عباس رضی الله عنهما بیور مشدر در که حق
 جل و علا حضرتلری هر یغمبر که کوندر مشدر اندن عهد و میثاق المشدر که اگر اول حیاتده
 ایکن محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم مبعوث اوله جق اولور ایسه اکا ایمان کتوروب نصرت
 ایله آیت کریمه تک معناسی بودر دیدیلر (بعضیلر ایتدی مراد بودر که انبیا علیهم السلام کندی
 امتلرندن میثاق اولور ایدیکه محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم مبعوث اولدیغی زمانده اکا
 ایمان کتوره ز و نصرت ایدهل بو خسه انبیا تک کندیلرندن میثاق الملتک معناسی ندر که اوز مانده
 انبیا دن کیمسه فالیوب انتقال ایده جکلری مقرر ایدی و اموات مکلف اولمازلر ایددی متعین
 اولدیکه میثاق ائمندن ما خود ایش دیدیلر (جواب و برلیدیکه مراد اول بعث اولدیغی زمانده
 اگر انبیا حیاتده اوله ایدی اکا ایمان کتورمک اوزلر بته واجب اولور ایدی دیمکدر بونک نظیری
 (لئن اشرکت لبحظن عمک) قول شریفده یعنی کرسن اشرک ایدیک عمک باطل
 اولور ایدی یعنی ایتدیکنک اعمال صالحه تک هرگز نفی اولماز ایدی دیمکدر حق تعالی حضرتلری
 خود فخر عالم صلی الله تعالی علیه و سلم حضرتلرندن هرگز اشرک صادر اوله جق
 بیلور ایدی و لکن کلامی سبیل فرض و تقدیر اوزره اخراج ایلدی حاصلی فرضنا شوبله ایلست
 شوبله اولور ایدی دیمکدر بوندن لازم کلر که اندن اشرک صدوری جا تر اوله و بته فرض
 و تقدیر اوزره ملانکه حقیقده (ومن یقل منهم انی اله من دونه فذلک تجزیه جهنم) دیمکدر
 یعنی انلردن بری دعوی الوهیه ایلر ایسه برا کاجهیمی جز اقلارز دیمکدر مع هذا حق جل و علا
 حضرتلری انرا ایچون (لا یستقونه بالقول) دیمکله دخی (یخافون ربهم من فوقهم) دیمکله
 انلردن بومقوله دعوی باطله صادر اوله جقنه شهادت ایتشدر ایددی بونک انسانی کلام
 فرضیاتدر مبالغه مخلنده سوق اولنور محصلی انبیا دخی انک زماننه قالمق جا تر اولسه اکا ایمان کتورمک
 اوزلر بته واجب اولور ایدی امتلر بته واجب اولوق خود بطریق اولوی دیمکدر دیدیلر (واعلم
 سبکی رحمة الله علیه ایدر بو آیت کریمهده یعنی (واذ اخذ الله میثاق النبیین) قول شریفده
 دلالت وارددر که انبیا علیهم السلام فخر کائنات صلی الله تعالی علیه و سلم حضرتلر تک زماننه
 کلک تقدیر اولنسه انلره مرسل اولور ایدی بو تقدیرجه رسالتی تاحضرت آدم زماندن قیامتده کین
 نندکلو انبیا و امم کلدیلر ایسه جمله سنه طامه اولوق لازم کلور مجموع انبیا و رسول و امتلری فخر عالم
 صلی الله تعالی علیه و سلم حضرتلر تک امتلردن اولوق مقرر اولور * بعثت الی الناس كافة * حدیث
 شریف تک عمومی کندی زمانندن قیامتده د کین کلان ناسه کوره اولماز بلکه ماقبلنه دخی مشاویل
 اولور و انبیا دن میثاق اخذ ایتمه تک فائده سی کندیلر اوزره عند الله مقدم اولوب نیلری
 و رسوللری ایدیکین یلدرمک اولور دیدیلر و اخذ مواثبقده استخلاف معناسی واردر انکیچون

(تؤمن به ولتصرنه) لفظ شریفتر به لام قسم داخل اولشدر و بواسطه بوده بود که
 اخذ اولتان مباحثه کانها ایمان یعتبر که خلفا همچون اخذ اولشدر و شویله ظن اولشدر که ایمان خلفا
 بورادن آئینشدر بو مرتبدر معلوم اولدقدنصکره ظاهر اولور که خواجه کائنات صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت نوری نبی الانبیاء و رسول المرسلین ایش بوم آخرتده جمیع انبیا انک تحت لوائسه
 کلوب دنیاده دخی لیلۃ الاسرا ده جله سته امام و مقتدا اولدیغنک سری بو ایش بو معنادندر که
 حضرت عبسی علیه السلام آخر الزمانده انک شریعتی اوزده کسه کسدر بته حالی اوزده
 نبی کریم ایکن بو نلرک شرع شریفنه اقتدا و اتباع ایتدیکی جهتدن امتندن اولسه کرکدر
 نه انکه بعضیلرظن ایتدیکی اوزده پایه نبوتندن نزل ایدوب امتدن سائر خلقک بریسی اوله
 بو یله دکلدردکذلک فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری انک زمانده یاخود موسی
 و ابراهیم و نوح علیهم السلام زمانلرنده گلش اولسه انلر بته امتلری اوزده نبوت و رسالتلرنده
 مقرر اولورلر ایدی و سلطان انبیا صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری مجموعتک اوزر بته
 نبی مرسل اولوب نبوت و رسالتی جله بده عام و شامل اولور ایدی باشریعتلری احوالی نیجه
 اولور ایدی دیمک کلور ایسه اصولده اتفاق اوزده اولورلر ایدی زیرا انده اختلاف متصور
 دکلدردر اما فروعده اختلاف واقع اولسه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری شریعتی
 تقدیم اولور ایدی یا علی سبیل التخصیص یا علی سبیل التسخیر یاخود نه نسخ و نه تخصیص اولوب
 بلکه اوزمانده اول امتلره انبیا سبب کتوردیکی نسبتله و بو زمانده بو امت شریفه به نسبتله
 وارد اولور ایدی جله سی بو حضرتک شریعتی اولور ایدی و اختلاف اوقات و اشخاصله
 اختلاف احکام جائزدر بو تقدیردن ایکی حدیث شریفک معناسی بغایت واضح و مفیدک
 اولدی بریسی * بعثت الی الناس كافة * حدیثدر که مراد کندی زماندن قیامت دکین
 کلان اشخاصه معبوت اولقی ظن اولور ایدی بو یله دکل ایش بلکه ناسدن مجموع اولین
 و آخر بته معبوت ایش بری دخی * کنت نبیا و آدم بین الروح و الجسد * حدیثدر که حضرت
 آدمدن نبوتک تقدیمی مجرد علم الهیته اولقی ظن اولور ایدی ظاهر اولدیکه انک اوزر بته
 امر زائد ایش نهایت تأخر تبلیغ و جود شرطه متعلق اولغله واقع اولش و احکامک
 شرطه متعلق اولدی گاه اولور که محل قابل حسبیه اولور و گاه اولور که فاعل متصرف
 حسبیه اولور بورده قابل حسبیه در که اول اشخاص معبوت الیه همد و خلقت جسد شریفدر
 احکام انک لسانه وارد اولوب اندن اشخاصه الفا اولسه کرکدر بو یله اولقی از لده صحت نبوت
 مانع دکلدردر بونک نظیری بودر که بر کیمسه قریمی بر کفوته ترویج ایدوبردیو بر کشتی فی وکیل
 ایسه توکیل صحیحدر و اول کشتی و کاتبه اهلدر و وکالت بانه در اما گاه اولور که تصرف و جود
 کفوته موقوف اولور کفو بر نیجه زماندنصکره بولنور بو یله اولقی صحت وکالت و اهلیت و کبله
 ضرر ایلمز * فصل ثالث * حتی سبحانه و تعالی حضرت نوری فخر عالم صلی الله تعالی علیه
 وسلم حضرت نوری رسالتنه شهادت ایتدیکنک بیاندهدر قرآن عظیم و کتاب کریمده حضرت
 ابراهیم و اسمعیل علیهما السلام لسانلرندن حکایه یورمشدر که بیت الحرامی بنا ایتدکرلرنده
 (ربنا تقبل منا انک انت السميع العليم ربنا واجعلنا مسلمین لك ومن ذریتنا امة مسلمة لك وارنا
 حسانکنا و تب علينا انک انت التواب الرحیم ربنا و ابعث فیهم رسولا منهم یتلوا علیهم آیاتک
 و یعلمهم الکتاب و الحکمة و یرکبهم انک انت العزيز الحكیم) دیشلر ایدی حاصلی یارب سن قبول
 ایله بزم یتلور بزمی سن یلور سن و بری سکا مخلص ایله یعنی اخلاص بزمی زیاده قیل و بعض
 ذر یا بزمی سکا مخلص قیل و حج شریفده عبادت یولر بن یاخود قربان کسه حکم بوضعی

بزه سن کوستر وذر یا تمزك نوبه سین قبول ایله یا خود بزدن سهو و سبقتله واقع اولنر ایچون
 نوبه روزی قبل تحقیق سن توابع و رحمتین نوبه کارزی اسر کیوب نوبه لرین قبول و رحمت
 ایلسین دیدکلر ندنصکره بنه دعا ایلوب یارین اول امت مسلمه اراسته کندیلرندن برسول بعث
 ایله که اکا وحی اولنان دلائل توحید و نبوتی انلره تلاوت ایلیه و قرآن و معارف و احکام تعلیم ایله
 و شرک و معاصیدن انلری پاک ایله تحقیق سن برغالبسنکه دبلد بکک شی * اوزره سکا کیمسه
 غلبه ایله مزاتی احکام ایلسین دیمک اولور اندن حق تعالی حضرتلری دعایین مستجاب
 ایلوب اولاد اسمبلدن اهل مکده اول صفتله موصوف برسول کریم کوندر دیکه اول محمد
 مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلر بدر اکر سوال اولنوب آیت کریمه ده واقع اولان
 رسولدن مراد فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری ایله یکی ندن معلوم اولدی
 دینلور ایسه جواب برنیجه و چهله در بری بودر که مفسرین اجماع ایتمشدر انلرک اجماعی
 محبتدر (ایکجیبسی بودر که پیغمبر عز علیه الصلاة والسلام حضرتلری * انا دعوت ابراهیم
 و بشارت عیسی * دیو یورمشدر دعوتدن مراد بو آیت ~~صکر~~ بعدر یعنی انده مطلوب اولان
 رسول اکرم بنم دیمکدر و بشارت عیسی یوردیغی سوره صفده واقع اولان (و بشارت برسول
 یابی من بعدی اسمه احمد) قول شریفدر (اوجنچی وجه بودر که حضرت ابراهیم علیه السلام
 بودعایی مکده ده قیلدی و انده و آنک اطرافنده اولان ذریعی ایچون ایلدی حق تعالی حضرتلری
 اول دیاردن فخر کائنات حضرتلرندن غیر ی پیغمبر کتور مدی و تکرری تعالی حضرتلری
 حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرین بعثله مؤمنره امتسان ایلوب (لقد من الله
 علی المؤمنین اذ بعث فیهم رسولا من انفسهم یتلو علیهم آیاته و یرکبهم و یعلمهم الکتاب و الحکمة)
 یورمشدر و آیت کریمه ده اول اوصافله وصف اولمشدر که حضرت ابراهیم دعا سنده واقع
 اولش ایلدی بس متعبین اولدیکه رسولدن مراد محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرتلری ایش من انفسهم یورلدیغی کتیلرکی بشر دیمکدر و قرأت شاذه ده فتح قایلله
 من انفسهم وارد اولمشدر بونقدیر چه من اشرفهم دیمک اولور زرافخر عالم حضرتلری
 بی هاشمندر و بی هاشم قریشک افضلدر و قریش افضلدر بر دو عرب افضل ناسدر اگر چه
 خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینک بعثتی عالم خلقک جمله سنه حتی کفار یله
 نعمتدر ز براتک زمان شریفنده عذاب دنیوی مرفوع اولمشدر ائم سالفه ده واقع اولان مسخدر
 و طاش باعدر مقلد و بر مکتور مکلر بو ذات محترمک امتلرینه واقع اولمشدر و لکن آیت ~~صکر~~ بعدر
 مؤمنلر تخصیص باندکر اولدیغی انتفاعلری اکثر اولدیغیچوندر لاجرم انلر اوزره منت غیر یلر اوزره
 اولاندن اعظمدر (اگر سوال اولنوب پیغمبر عز علیه الصلاة والسلام حضرتلرینک بشر اولوب
 طائفه عربدن اولدیغنه علم صحت ایمانه شرط میدر یوخسه فرض کفایه دن میدر دینلور ایسه
 (جواب بودر که شیخ ولی الدین ابن العزاقی رحمه الله علیه صحت ایمانه شرطدر دیمشدر حتی
 بر کیمسه محمدک جمیع خلقه رسول ایله یکنه ایمان کتور یرم اما بشارت مکده کندی بشردن میدر یوخسه
 دلائلکه دن میدر یوخسه چندن میدر و بیلر مکده عربدن میدر یوخسه محمدن میدر دیمس
 کفرده شک بوقدر ز بر اقرآن عظیمی تکذیب ایش اولور و خلف سلطدن ایشده کلوب بالضروره
 معلوم اولش سنه بی انکار ایش اولور کافر اولدیغنده شبهه یوقدر و بوعشله ده عملادن
 کیمسه تک خلاقی وار ایله یکی معلوم دکلدرا اگر شوبله که بونی دیان کیمسه بر فاضل و احق
 کیمسه ایسه اکا تعلیم ایشک و اجیدر اولدیغی تعلیم ندنصکره انکار ایله کفرینه حکم ایدر ز
 دیمشدر فی الحقیقه نه اصل مسلماندر اول که بیته و بین الله واسطه اولان ذات شریفک

احوال و اوصافه اطلاعی بو بوزدن اوله ائک اخبار و آثارین بیلدن حظی بوقدر اوله مناسبت
 صوریه سی بویه اولاتک علاقه معنویه سی نفسدر اولسه کر کدر ملاحظه اولنه (اگر سوال
 اولوب خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری الی الان رسالتی اوزره باقیبدر
 دینلور ایسه ابوالمعین نسبی رحمة الله علیه (جواب و یروب یورمشدر که ابو الحسن الاشعری
 رحمة الله علیه ابتدی الان فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری رسالت حکمنده در
 و شبث حکمی اصل شیخ مقاسمه قائمدر کورمز مہبتک عدت احکام نکاحه دلالت ایلر دیمشدر
 وغیری دخی یورمشدر که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری شک و فاقند نصکره
 نبوت و رسالت باقیه در مؤمنک موند نصکره وصف ایمانی باقی اولدیغی کی و ایمان هولر وحدر روح
 باقیدر بدتک موتله متغیر اولمزدیمشدر (بعض علما بوتقر بره طعن ایدوب ابتدیلر باشند اول حضرت
 میت دکلد زبراجیع انبیا علیهم السلام قبرلرندہ صاعلردر ایمدی وصف نبوتی روحه جسدنه
 معا ناپندر الان باقیدر دیدیلر (وامام قشیری رحمة الله تعالی علیه ابتدی حق تعالی حضرت نوری
 اختیار ایتدیکنه * ارسلتک * دیمشدر باخود * بلغ عنی * یورمشدر پس فخر عالم صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نوری وجوده کلدین رسول ابدی و حال نومنده والی الابد رسولدر زبرا
 حق تعالی حضرت نورتک کلامی باقیدر وقدیمدر کلام الله حسبجه رسالتی دخی ازلی و ایدیدر
 و کلام قبیلہ ثابت اولان ارسال باطل اولق محالدر ایمدی رسالت ثابت و دائمدر دیمشدر (سبکی
 رحمة الله تعالی علیه طیفانده این فور کدن نقل ایدوب فخر کائنات علیه اکل التحیات اقدیمز
 حضرت نوری قبرنده حی در ابدال اباد حقیقه رسول اللهدر مجازا دکلد بویه تصور اولنجہ که
 رسالتی مجازا اوله دیمشدر (و جمله شواهد رسالتدن بری دخی بو آیت کریمه در که
 (هو الذی بعث فی الامیین رسولانهم یتلو علیهم آیاته و یزککهم و یعلمهم الکتاب و الحکمة
 وان کاتوا من قبل لنی ضلال مبین) دیو یورمشدر ارمیندن مراد طائفة عربدر بو وصف ایله
 ذکر دن مقصود آنلره نئیهدر که بو نعمت عظیمه نکت قدرک بیلر و ملاحظه ایلدک کندیلر
 بر آلامی کتابسز طائفه ایکن اهل کتاب کی بلاندره نبوت آنارندن اصلانسنه بوقی ایکن حق تعالی
 حضرت نوری کندیلره بر رسول کریم ایله بو کلام قدیمی نیجه عطا قیلدی حتی افضل ام اولوب
 ام سالغدن ضال اولنرک ضلالتن ادراک ایتدیلر و رسوال الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نوری کندیلردن اولغده ایکی فائده وارد بری بودر که اولدخی کندیلر کی امی ابدی هرگز
 کتاب او قومامش ابدی و بازی بازماش ابدی تکیم حق جل و علا حضرت نوری (وما کنت
 تلمون قبله من کتاب ولا تحطه بینهک) یوردیغی بومعادر بودخی واقع اولمامش ایدیکه کندی
 ازالیدن چیقوب کیده بر آخر برده اقامت ایله حتی ائده او قودی او کندی دیمکه قابل اوله بلکه
 قرق باشن تمام ایدنجہ ازالنده ابدی آخر الامر برکاب مبین و دین متین و شریعت کز بن کنوردیکه
 عقلای جهان دنک و حیران و سرگردان قالب معارضه به امکان بولمیلر بو اتفاقده حبیب اکرم
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نورتک صدق نبوتنه پرهان عظیم حاصل اولدی بر فائده دخی
 بودر که اول ایلر خصوصاً اهل مکه فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نورتک نسبی
 و شرفی و صدقی و امامت و عفتی یعنی محرماتدن پرهیز کار لغتی خوب ییلور ابدی اول سنه کلنجہ
 ازالنده بو اوصاف حیدره ایله متعارف ابدی و هرگز عمرنده کذب ایتک واقع اولمامش ابدی
 بر کیسه که عمرنده یلان سولجیه و بی آدمدن کیسه به افزا ایتک واقع اولنده واره حق تبارک
 و تعالی حضرت نورتنه حاشا افزا ایلدیکری تعالی حضرت نوری سزه صلوة فرض ایلدی و سایر
 احکامدن نه ایسه بویه یوردی دبه بو احتمال عقلی دکلدر ایتکیچون ایدیکه ملک روم هرقله

مکتوب شریفی وارد قدح ذکر اولیاد او صافدن سؤال ایدوب بو خصوصه نجه دریدی
 و صدق دعوی نبوت و رسالت بونلر ایله استدلال ایدوب و بالجه اندن بلان ظهور ایتمکدن بیله
 ایدی حق تعالی حضرت نوری ا کا خطاب ایدوب (فانهم لایکذبونک) بیوردیغی اولدر یا محمد تحقیق
 آنلر سنی تکذیب ایتمزل صدقکی بیلور انکار ایدر دبعک اولور روایت اولنور که مشرکیندن
 برکیمسه ایدوبی والله یا محمد سن بزه هرکز بلان سو بملک واقع اولماستدر که بو کون بزسکا کذبله
 نهیمت ایدلم لکن اگر سکا تابع اولور ایسک بر عیزدن آواره اولوق لازم کلور اندن بو آیت کریمه
 نازل اولدی (ابوصالح ابن عباس حضرت نوزندن بویه روایت ایتمشدر و مقاتلندن هر ویدر که حارث
 ابن عامر خلق ایچنده پیغمبر عز علیه الصلاة والسلام حضرت نری تکذیب ایدر ایدی اما
 اهل بیی اراسته وارد قدح * ما محمد من اهل الکذب * در ایدی انلره محمد کذب اهلندن دکلدیر
 دیوسو بیلر ایدی بو روایت اولمشدر که مشرک کور دکلدی زمانده * انه لئی * دبرل ایدی
 (و حضرت علی رضی الله عنهدن مرویدر که ابو جهل لعین خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه
 وسلم حضرت نری بزه بزسکا بلان بیسن دیمه ز اما اول کور دبعک نسته بی تکذیب ایدموز
 دیدی اندن بو آیت کریمه نازل اولدی دبعشدر اگر سؤال اولنوب حق تعالی حضرت نری
 (واقف کذبت رسل من قبلك) بیوردی یعنی والله تحقیق اسندن اول رسلر تکذیب اولندی بزه
 بر آیدنه دخی (فانهم لایکذبون) بیوردی اولکیندن فهم اولنان بودر حق سبحانه و تعالی حضرت نری
 فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری سلبت ایدوب سنی تکذیب ایتمکدن بزه
 بیحضور اوله سندن اول کلان رسلر دخی تکذیب اولمشدر در خلقک حالی بودر دبعک اوله
 (و ایکنی قولندن فهم اولنان بودر که پیغمبر عز علیه الصلاة والسلام حضرت نری تکذیب ایتملر
 پس بونلرک مالینی نجه جمع اولنور دینلور ایسه جواب بودر که کفار ایکی قسم ایدیلر بر قسمی
 بو ایدیکه بیلوز ایدی اول مرتبه ده فهم ایدم میوب چهلاری سبیلله تکذیب ایدر ل ایدی
 صکره دن اکلدقلمی کی ایمانه کلدیلر بر قسمی دخی بو ایدیکه بیلور ایدی اما عتادا حق ستر
 ایدر ایدی مثلا بو جهل کی بونلرده حقیقه تکذیب بوق ایدی (فانهم لایکذبونک) بیوردی یعنی
 بونلره کوره ایدی بو خسه جله سنه کوره کل ایدی حاصلی آنلرک بری بر قسمه کوره و بری آخر
 قسمه کوره اولور روایت اولنور که بر کون ابو جهل لعین فخر کائنات حضرت نری راست کلدی
 دخی مصافحه ایدوب یاران ایتدیلسن محمد ایله مصافحه ایلر بسن دیدیلر ایدوبی والله بییلورمکه
 اول پیغمبر در ا ما بر حقن واقع اولدیکه بی عبد مناف د تابع اولم یعنی تبعیتدن قام بو خسه نبوت بیلورم
 دیدی قرآن عظیم بوسول کر بملک صدق نبوت و تحقیق رسالتنه دلالت ایدن آیات کریمه ایله
 مخلوقد حق تعالی حضرت نری تکذیب کانه نجه لایق اولور که کند و به اعظم کذبله افترا ایدن کیمسه بی
 حالنه قویه حقتدن کلیمه بلکه انواع نایدون حضرت نری ایدوب کلیمه سن اعلا و قدرین بلند ایله و دعایین
 مستجاب ایدوب اعداسن هلاک ایدم والنده عقلر جاک اوله حق آیات و معجزات اظهار ایلیمه
 بو جله ایله اول کشتی کاذب و مفتری اوله روی زمینده فساده سعی ایدم هر کز اهل عقل اولان بونی
 چائر کورریمکه بویه اوله حاشا و کلا حق جل و علا حضرت نری بزه عجز و قصور بوقدر که جناب
 کبریا سته لایق اولمائی کندیسه نسبت ایدم دخی استقامدن عاجز اوله انک جعبه اشیا به علی محیط
 اولدیغین و مجموع ممکنه قدرتی شامل اولدیغین دخی عزتن و حکمتن و جمع صفاتنه کمال تصور
 ایدن بیلور که بویه اولوق مستعدر بو احتمالی و بر حق سبحانه و تعالی حضرت نری تکذیب معرفتدن
 ایعد مخلوققدر بلکه انسان دکلدیر احسن حیوانلندن قرآن عظیمده بو طریقی اوزره استدلال
 جنوق وارد اولمشدر بو طریقی خواص طریقی بیدر بلکه اخص خواص طریقی بیدر که انلرک شانی

استدلال الله على افعاله فقل قدر يعني جناب صرت له اشار در كالا بقى اولان فعلی یلوروز ولابن اولمباقی
 ییلوروزا کاکوره حکم ایدر حق تعالی حضرت نلری نیک مستضی کمال حکمت و قدرتی بود که کندینه
 کیمسه افزا ایتکه قادر اولیه بومعاد ندر که * ولونقول علینا بعض الاقاویل لاخذنا منه بالبین
 ثم لقطعنا منه الوئین * یورمشدر حاصلی اگر بزم اوزر بزمه بعض بلان بکلس سوزر سو یلبوب
 افزا ایدیدی بزائی هلاک ایدردک دیمک اولور بوقول شریف سو جنبه اگر افزا واقع اولابدی
 ایضا ایتجیدی و عبادینه عبرت ایچون مفتر بیک حقتدن کلیدی دخی یورمشدر که (ام بقولون
 افتری علی الله کذبا فان یشأ الله ینحکم علی قلبک) بونک حاصلی کفار فخر عالم صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت نلری ایچون دعوائی نبوته باخود قرآله الله تعالی حضرت نلری شه افزا ایددی
 دیمک ایددی حق جل و علا حضرت نلری آنک مثلندن افزای استبعاد ایدوب یوردر که اگا
 جرأت ایترا اشول کیمسه که قلبه مهر اور لمس باهل اوله اما شول کیمسه که اهل بصیرت و صاحب
 معرفت اوله اول جرأت ایتمز دیمک اولور دخی یورمشدر که (وما قدروا الله حق قدره اذ قالوا
 ما انزل الله علی بشر من شیء) حاصلی رجنده و قولره انعام ایلده الله تعالی حضرت نلری
 حق معرفت ایله بتدیار شول حینه که وحی و بعثت رسی انکار ایدوب حق تعالی حضرت نلری
 بشر اوزر بته هیچ بر نسه انزال ایتدی نه وحی کوندردی و نه یغیر کوندردی دیدیلر بونلر خود
 تکرری تعالی حضرت نلری نیک نعمت عظیمه زنده ندر دیمک اولور باخود کفار خشم ایلده ده
 و شدت ایله طومعه ده حق تعالی حضرت نلری حق معرفت ایله بتدیار بوسوزی سو بیلدکری زمانده
 دیمکدر قاضی رحمة الله علیه ذکر اولان ایکی وجه اوزره تفسیر ایتشد ر علی کلا التقذیرین انزال
 قرآن و ارسال رسی تکذیب ایدنلری تجھیل و تکفیردر پس اول کیمسه که حق تعالی حضرت نلری
 کاذب و مغتری به نصرت و تأیید ایلر والنده معجزات اظهار ایدر ظن ایلیه آنک عالی نیجه اولسه
 کر کدر دخی یورمشدر (اولم یکفهم انا انزلنا علیک الکتاب نیلی علیهم ان فی ذلک لارحمة و ذکرری
 لقوم یؤمنون) بونک اصلی بودر که کافر لعنهم الله تعالی فی ادبانه سوال ایدوب چونکه کر حک
 یغیردر نیچون کادخی ناقه صالح و عصای موسی و مائده عیسی کی ریشتندن بر معجزه انزال
 اولمز دیمک ایددی باری تعالی حضرت نلری رسولنه امر ایدوب باشمد سن دیکه آیات کریمه حق تعالی
 قنده در دیلدی کی کی انزال ایدرین آیانه مالک ذکلیکه استدکار بکری کنوزوب اظهار ایدم
 بنم شانندن اولان دکلدرا لاندردرو انداریمی تکرری تعالی و ردیکی آیات و معجزات ایله اظهار
 ایتکدر بنم غیری نسه المذن کلز دیو یورمش ایدی صکره یوردیکه سوال ایتدکری شیدن
 آیات معینه انلره بو کفایت ایتزیمیکه سکا بزکاب ایتدردک دائما اوزر بته تلاوت اولتور انلردن
 اول کاپه طلب معارضه ایدر اولدیمز حانده پس اول کاپیکه بزسکا انزال ایتدک دائما انلر ایله
 بیله در سائر معجزات کی مضحیل اولوب کتمز باخود یهود اوزره تلاوت اولتور سنک و صفکندن
 و دینکک و صفندن اللرنده اولانی تحقیق ایله دیمک اولور یعنی انلره تلاوت اولتور کابلرنده
 بولدقلمری و صفک و دینک و صفتی تحقیق و اثبات ایلر کابلرنه مطابق کلور انلره بو آیت و بو معجزه
 کفایت ایتزیمی دیمکدر اندنصرکه یوردیکه (قل کفی بالله بینی و بینکم شهید ایلعل ما فی السموات
 و الارض) یعنی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری شه امر ایتدی بنگله سنک
 ما یتکررده اول الله تعالی که سموات وارضده اولانلره عالمدر اول شاهد بتردی یعنی صدقه تکرری تعالی
 حضرت نلری نیک شهادتی کفایت ایلر حال بو که بنی معجزات ایله تصدیق ایتدی بنم صدقی و سنک
 مغایله ده تکذیب ایتدیکری اول ییلور اول شاهد اولدیغی بکایتز دیمکدر پس باری تعالی حضرت نلری
 جیع اشیا به عالم اولیجی آنک شهادتی شهادتک اصدق و اعدلی اولور ز بر اشهادت ایتدی کی

نسنده علم تام محیط ایله شهادت ایلر دخی شواهد رسالتدن بری بو آیت کریمه در که (انا رسولناک شاهدا
 ومبشرنا و نذیرنا و داعیا الی الله باذنه و سراجا منیرا) دیو یورمشدر معناسی یا محمد تحقیقا برستی ارسال
 اینتک مبعوث اولدیغک کیمسه اولوزره شاهد اولدیغک حالده یعنی انزلک تصدیق بقرینه و تکذیب بقرینه
 وضلال بقرینه و نجارت بقرینه شهادتک مقدر اولدیغی حالده ارسال اینتک دیمکدر شاهد حال مقدره در
 ما بعدنده اولان منصوبات دخی اکامعط و فایر دروداعی الی الله دیمک حق تعالی حضرت تری نک اقرار بقرینه
 و توحیدنه و صفات اللهدن شول نستهل که انلره ایمان کتورمک واجبدر انلره دعوت اید بچی دیمکدر
 دخی سراج منیر یورمقدن مراد ظلمات جهلده اندن ضیا آنور و بصیرت لرا توری انک نور دین اقیباس
 اولتور دیمکدر و الحاصل سن شول اصل پیغمبر سنکه بزخلفه سنی ارسال اینتدیگمرده شاهد و بشر
 و نذیر و داعی الی الله و سراج منیر اوله جفک مقدر ایدی دیمکدر یورمشدر که وقتا که حق تعالی
 حضرت تری اول حضرتی وحدانیتنه شاهد قیلدی مسئله وحدانیتنه انی مدعی قیلدی زباشاهد مدعی
 اولماز و دعوی شول برده اولور که خلاف ظاهر اوله وحدانیت ایسه اظهرا من الشمسدر بس محل
 دعوی اولدی و فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری کندیسی نبوت دعواسن اینتکده
 حق جل و علا حضرت تری رسول الله حضرت تری نک شهادتدن عوض کندی دخی اکا شهادت
 ایدوب (والله یشهد انک رسوله) دیو یوردی یعنی حق سبحانه و تعالی حضرت تری شهادت
 ایدر که تحقیقاسن انک رسوا بسک دیمکدر دخی بو قیلدند که حق جل و علا حضرت تری یورمشدر
 (و یقول الذین کفروا است مر سلا قل کنی بالله شهیدا بنی و ینکم ومن عندهم الی الکتاب) یعنی
 کافرل سکا مرسل دگلسین دبرل سن انلره دیکه بتمله سرتک ارا کزده حق تعالی حضرت تری
 شاهد بتر دخی شول کیمسه که علم قرآن انک قنده در یعنی قرآن عظیمه وانک معجز نظمنه عالمدر
 انک شهادتی کفایت ایدر دیمکدر و علم الکتابدن مراد احتمالدر که علم توریه اوله واکا عالم اولان
 عبدالله بن سلام وانک امتا لیدر یعنی یونلر تورانده کورمشدر بیلورلر که بن حق رسول دیمک اولور
 واحتمالدر که علم لوح اوله واکا عالم اولان باری تعالی حضرت تری در یعنی شول کیمسه که مستحق
 عبادتدر و اوحده اولان اندن غیر کیمسه بیلر بزم ارا مرده اول شاهد بتر قنیم کاذب ایسه
 اول جزاسن ایله دیمک اولور دخی (قل ای شیء اکبر شهادة قل الله شهید بنی و ینکم) یورمشدر
 و ینه (لکن الله یشهد بما نزل الیک انزله بعلمه و الملائکة یشهدون و کنی بالله شهیدا) یورمشدر
 دخی (والله یعلم انک رسوله) و سوره قصده (محمد رسول الله) دیو یورمشدر بو جمله آیات
 کریمه ده حق سبحانه و تعالی حضرت تری فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری نک
 رسالتنه شهادت ایدوب کفار معاندین اولوزره حجت اقامت ایشدر دخی (هو الذی ارسال رسوله
 بالهدی و دین الحق لیظهره علی الدین کلّه و کنی بالله شهیدا) یورمشدر یعنی حق تعالی حضرت تری
 اول تکرری تعالی حضرت تری بدر که رسولی هدایت و دین اسلام ایله کوندردی تا که آتی ادیان
 مختلفه اولوزره غالب ایله مشرکدر و منکرلر و اهل کتاب دینلرینه غالب قبله دیمکدر و غالب ایتمک دخی
 یابودر که اول ادیاندن حق اولانی نسخ و باطل اولانک فسادین اظهار ایتمک ایله اوله یا خود انزلک
 اهلی اولوزرینه دین اسلام اهلی مسلط قیلغله اوله ز بر اهل دیندن هیچ بر طاقه یوقدر که اهل
 اسلام انلره غالب اولیه (و کنی بالله شهیدا) یوردیغی حق تعالی حضرت تری وعده قیلدیغی کائن
 ایدیکنه کندی شاهد بتر دیمکدر یا خود اظهار هجرت ایله رسولنک نبوتنه شاهد بتر دیمکدر قاضی
 رحمة الله تعالی علیه بو یله تفسیر ایشدر و حق تعالی حضرت تری نک شهادتی قیلدنددر که
 مؤمن قوللرینک قلوبنده کلامنه و و حینه تصدیق جازم و یقین ثابت و طمانینت و سکون و دبعت
 ایشدر تحقیقا تکرری تعالی حضرت تری قلوبی قبول حق اولوزره خلق ایشدر اصل خلقت

وفطرت مقدسای حق قبولی و اطاعت و انقیاد و اطمینان و محبت کذب و باطلدن نفرت
ایدوب بغض و عداوت ایلمکدر اگر فطرتی اوزره قالب اضلاله مقارن اولمیدر ایدی حقدن
غیری نسبتی اختیار و قبول ایتمه لرایدی انکیچوندر که حق تعالی حضرت تیری خلقی تفکر و اندیشه به
دعوت ایدوب (افلا بتدبرون القرآن ام علی قلوب افصالحا) بیورمشدر یعنی قرآن عظیمی ندر
وتفکر ایتمیزی انده اولان مواعظ و زواجر و وعید عصای تأمل ایتمیزی تا که معاصی به اقدام ایتمیلر
یوخسه قلوب بلرنده کلیدلری وارد که انلره ذکر و اصل اولیه دیکندر یوندن فهم اولنور که بر کیمسه که
حق تأمل ایله قرآن عظیمی تلاوت و قرأت ایلمسه فطرت سلیمه سی حسبجه اول حق ایدیکنه ومن
عند الله ایدیکنه علم ضروری و یقین جازم حاصل ایدر امور وجدانیه دن ساری بیجه ایسه الم
ولذی بیجه تعقل ایدر ایسه اول قرآن عظیم دخی من عند الله اولوب چیریل امین لسانیه فخر کائنات
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیرنه ارسال اولمش ایدیکن شویله تعقل ایدر دیکندر همان
قلبدن هوا و غفلت کلیدلری کیدر که سعی کر کندر قلب مفتوح اولدقدن نصکره غیره احتیاج
قالماز بالذات ادراک ایدر دیکندر یوشاهددر که حق جل و علا حضرت تیری قلب انسانیه
خلق ایتمشدر جمع شواهدک اعظمدر وینه بر آیت **کریمه** (قل یا ایها الناس انی رسول الله
الیکم جمعا) بیورمشدر معناسی فخر کائنات افندیمن حضرت تیرنه امر در که آدم اوغلنلرینه
بن حق تعالی حضرت تیرنک جمعیکن ارسال اولمش بیغمیری بی دیو بیوره یو آیت کریمه فخر عالم
حضرت تیرنک مجموع بی آدمه معنوت ایدیکنه دلیلدر و طائفه یهوددن عبسای اصفهانی ایبا هیکه
انلره عبسویه دیرل انلرایدر محمد صادقدر اما طائفه عربیه کوندرلشدر بی اسرانیله معنوت دکلدر
یو آیت کریمه انلرک قولن ایضاله دلیلدر ز بر انگری تعالی (یا ایها الناس) بیورد بی جمع بی
آدمه متناول بر خطایدر اندنصکره (انی رسول الله الیکم جمعا) بیورد بی اقتضا ایلر که جمع
ناسه معنوت اولمش بیغمیر اوله بودخی ظاهر و ناپنددر که فخر عالم حضرت تیری ثقلینه معنوت دیو
دعوی ایلرایدی ایدی رسول حق ایدیکن تسلیم ایدلره لازم کلور که کافیه ناسه معنوت ایدیکنه
ایمان کتورلر ز بر رسول حق اولان کذب ایتمک محالدر رسالتن تصدیق ایدکدنصکره جمع
دعواستنده انی تصدیق لازمدر غیره مجال یوقدر یومرته مقرر اولدقدن نصکره معلوم اوله که
آیت کریمه یعنی (قل یا ایها الناس انی رسول الله الیکم جمعا) قول شریفی بعضی علما قنده عام
مخصوصدر و بعضیلر دخول تخصیصی انکار ایتمشدر اما اولکی فرقه تخصیص داخل اولدیقته
ایکی وجه ذکر ایتمشدر بری بودر که ناسه رسوانلر قن مکلف اولسه ل اما جمله مکلفیدن اولسه ل
انلره رسول دکلدر ز بر فخر کائنات حضرت تیری کندیلری بیورمشدر در که * رفع القلم عن ثلث

* والذی نفسی یدیه لایسمع فی احد من هذه الامة یهودی ولا نصرانی ومات ولم یؤمن بالذی ارسلت
به کان من اصحاب النار * بیورمشدر در حاصلی بودر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت تیرنک بعضی استماع ایدلردن هر فرده واجبدر که اکا و انک کتور دیکر قرآن و اسلام

وشریعت و احکام نه ایسه جمله مشه ایمان کتوره اصکر استماعه نصکره ایمان کتور معدین
وفات ایسه اهل جهنم دن اولور بوندن بطریق المفهوم اخذ او نشور شول کیسه نه که استماع ایتمیلر
و دعوت اسلام انلره یتمعدی انلر معذور اولور تنکیم قول صحیح اوزره قبل ورود الشرع حکم
یوق ایدیکی علم اصولده مقرر اولمشدر بوحیث شریفده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نرینک رسالتیه جمیع ملل نسخ اولدیفقنه دلالت وارد و جمله شواهددن بری دخی بودر که
حق سبحانه و تعالی حضرت ناری (باهل الکتاب قد جاءکم رسولنا بین لکم علی فتره من الرحل)
یورمشدر یعنی یهود و نصاریدن اهل کابه خطای ایدوب تحقیقا بزم رسول سرزدین بیان ایدر
اولدیفی حالده رسالده فترت جینده و انقطاع وحی زمانده کلدی دیمکدر و زمان فترت ایکی رسول
مایتنه دبرل بوراده زمان رسوالدن حال ایکن کلدی دیمکدر بو فترتته مقدار زمان ایدیکنده یعنی
عسی علیه السلام ایله فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینک مایتنده نه مقدار
زمان کجریکنده اختلاف اولمشدر نه مدی وقت سادو دن بر روایتده الی یوز ییلدر (امام بخاری
سلیمان فارسیدن وقتاده دن بسوز ییل روایت ایتمشدر و فخر دزی یوز اولوز ایله فرق مایندر
دیمشدر و ابن عساکر شعبیدن نقل ایدیکی اوزره طقوز یوز الشمس اوج ییلدر دیمشدر (عماد الدین
ابن کثیر رجه الله علیه ایدر مشهور بودر که الی یوز ییل اوله و بو فترت آخر انبیاء بنی اسرائیل اولان
عسی بن مریم ایله آخر انبیاء بنی آدم علی الاطلاق اولان حواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نرینک زمانلری مایندر تنکیم صحیح بخاریده ابوهریره دن مر فوعا روایت اولمشدر که
* ان اول الناس باین مریم لانا لانه لبس یقی وینده بنی * دیو یوز اولمشدر حدیث شریف صحیح
دلالت ایلر که فخر کاشان حضرت نرینک علیه السلام مایتنده اصیلا پیغمبر کلشمش اوله
(قضای و غیره مایتنده خالد اولور پیغمبر کلشدن دیکلاری بوحیث شریف ایله رد
اولمشدر مایتنده پیغمبر یوق ایدیکی بوشکه نایندر مؤلف رجه الله علیه بویله ذکر ایتمشدر
(اما قاضی بیضاوی رجه الله علیه تفسیرنده ایدر زمان فترت که حضرت عسی ایله فخر عالم
حضرت نرینک زمانلری تک مایندن عبارتدر بقولده الی یوز ییل ایدی و بقولده بشور الشمس
طقوز ییل و درت پیغمبر کاش ایدی اوجی بنی اسرائیلدن بر کسی حر بدن ایدی آدی خالد بن
سنان ایدی دیمشدر بیضاوی رجه الله علیه ابوهریره حدیثه اطلاق و صحیحته تسلیم ایدر که نصکره
* لبس یقی وینده بنی * قول شریفک بنی مرسل معنایه جل ایکن کر کدر و لکن ضعیفدن حالی دیکلدر
و آیت کریمه اهل کابه امشان وارد یعنی آثار وحی عالمدن نایدن اولدی بنی زمانده و جهان ظلمات
کفر و عصبان ایله طوایدی جینده سرزه فخر عالم حضرت نرینک کوندر دم باوجود که وحی و بعث
رسول برنسته دیکر که عالمده بوندن آرتیق احتیاج اولنور نسته یوقلر ایلمدی بواجسامی بیله سر
و شکر بنی ادا ایله سر دیمک اولور و نسته پیغمبریمز علیه الصلاة و السلام حضرت نرینک
اعتی حقنده ایتمدیکی سعی و اقدام و اهمیت بی بو آیت ککر عمده بیان ایدوب یورمشدر که
(لقد جاءکم رسول من انفسکم عز بز علیه ما عنتم حر یص علیکم المؤمنین روف رحیم) یعنی تحقیقا
سرزه کندی چنک کزدن و کندی مثلکزدن بر هر بی رسول کلدی که سرک شکر و معاصی ایله کاهلر بکر
ا کا کوچ کلور سرزیه ایمان و صلاح شانکره حر یصدر و مؤمنلری فنی اسر کچی و ترجم ایلمشدر
دیمکد ر قاضی رجه الله علیه بویله دیمشدر و حضرت حسن بصری قدس سره العزیز
(عز بز علیه ان که خلوا النار حر یص علیکم انند خلوا الجنة) دیو یورمشدر یعنی آیت کریمه دن
مراد سرزه شول اصل رسول کریم کلدیکه ناره دخولکر اکا شدید و دشوار در وجهته دخولکره
حر یصدر دیمک اولور دیدی و بزم فلاح و نجاتمه حر یص اولدیفقندن ایدیکه شول نسته بنی که

بزوال باغ قصدايدوب بزم آتی فهم ايندي بگمري مراد ايد بنور ايدی آمده بزه کندی ميزله سجده خطاب
 ايترايدی بزم حرته ومنزله نرحمه خطاب ايلرايدی تکليم برده صاحبی رحمة الله عليه بومعشايه
 اشارت ايدوب بيورمشدر * لم يبعثنا بانه بي العقول به * حرصا علينا فلم نرتب ولم نهم * يعني
 بری اصلاح وارشاده حر برص اولد بيجون عقلم مهندی اوليه حق نسدل ايله امتحان ايتدی
 بر دخی انک زه القا ايدکري امور دمشک و تحيرا ايتدک ديمک اولور حق سبحانه و تعالی حضرت نلری
 آتی رحمة للعالمين اولد بيجون ارسال ايتمشدر فهم اوليمان نسته بی تکليف ايله رحمت جمع اولماز
 و بری طريق حقه هدايت ايتدک که حرصندن ايتدک چوق زمانده بزه تفهيم ايجون مخصوصات ايله
 تمثيل ايترايدی بومطلوب نظر بقه قرآن عظيم کتب و سنت نبع ايدن کيسه لایه قبيله دن نيجه
 عجايبه مطلع اولورل حق جل و علا حضرت نلری آيت کریمده يعقوب بر علیه الصلاة والسلام
 حضرت نلر تک حرصنی امت دعوتک اسلامته نسبت مساوی قیلدی وراقت ورحمتی مؤمننه
 مخصوص قیلدی و آيت کریمده من اتکم بيور بلوب من ازواجکم بيور لم يبعث به بعضي لوزنکته
 بيان ايدوب ايتمشدر که مراد الله فخر عالم حضرت نلری جسد بيه بدن اولوب روح مقدسه بيه بدن
 اولماق اولد بيلر يعنی بزه تماثلي صورت اولد معنی اولد في الحقيقة روح پاکی بزم ارواح قبيلدن
 اوليه ديمکدر دخی (وما ارسلك الا رحمة للعالمين) بيورمشدر رحمة جازد که معموله اوله
 بو تقدير وجه معنایي يا محمد برسی ارسال ايتدک الاعالم له رحمت ايجون ارسال ايتدک ديمکدر و کفار
 رحمت اولد يعنی بونک زمان شر بعهده بزه کجه دن و ميون و خنيز و سائر جنات صورته کبريه دن
 و کبر و فلان عذاب ديو بدن امين اولد قلر بيدر و جازد که حال اولمق لوزره منصوب اوله نفس
 رحمت قتلعه سبحانه معصود اوله معنایي برسی ارسال ايتدک الاعالم له رحمت اولد يمتك حالده
 ارسال ايتدک ديمک اولور جازد که حذف مضاف تقديری اوزره اوله يعنی ذالرحمة ديمک اوله
 يا خود راحم معنایه اوله بو تقدير اوزره عالم له رحمت صاحبی و امير کيچي اولد يمتك حالده ارسال
 ايتدک ديمک اولور (ابو بکر بن طاهر قدس سره دن منقولد که حق تعالی حضرت نلری فخر عالم
 صلی الله تعالی عليه وسلم حضرت نلری رحمت ايله مرین ايتمشدر فخر کائنات حضرت نلر تک
 وجودی و جميع شمائل و صفاتی خلقه رحمت بر کيسه که انک رحمتدن بر جزئی نسته بيه نسته
 اول کيسه ايکي جم انده هر مکر و هندن نجات بولوب هرزه طلوب محبوبه واصل اولور ديو بيورمشدر
 (وابن عباس رضي الله تعالى عنهما بيورمشدر که فخر عالم حضرت نلری جمع برو طحيره رحمتدن زيرا
 هر يکجه بری تکذيب ايدنلر هلاک اولمشدر و بزم يعقوب بری تکذيب ايدنلر بونه يا خود قيامته
 تاخير اولمشدر و تصديق ايدنلر دنيا و آخرتده رحمت حاصلدر ديمشدر سمر قندی ايدر للعالمين
 ديمک للمين والانس ديمکدر و بعضيلر بلج الخلق ديمکدر ديديلر مؤمنلره هدايتله رحمتدن و منافقلره
 قتلدن امانله رحمتدن و کافره تاخير عذابله رحمتدن حاصلی بيور دقلری اوزره ذات شريفي
 بر رحمتدر که مؤمنه و کافره عام اولور تکيم حق تعالی حضرت نلری (وما كان الله معذبهم و انت
 فيهم) بيورمشدر رسول اکرم و نبی محترم صلی الله تعالی عليه وسلم حضرت نلری * انارحمة
 مهداة * بيورمشدر حاصلی فخر عالم صلی الله تعالی عليه وسلم حضرت نلر تک آب روينه حق سبحانه
 و تعالی حضرت نلری انک امتدن ديو عذابی رفع ايتمشدر و امتدن ديد بگمرا مت دعوتدن ديمکدر
 و امت دعوت ديو رسول الله حضرت نلر تک زمان بعثندن قيامته دکن کلان اشخاصه دبر کافر
 و مسلمان جمله سي بونده داخلدر و امت اجابت انلره دبر که اکا ايمان و تصديق ايتمش اولور
 يعنی مؤمنلر ديمکدر (بعض العارفين بيورمشدر که جميع انبيا صلوات الله تعالی عليهم اجمعين
 رحمتدن خلق اولمشدر و بزم يعقوب بر صلی الله تعالی عليه وسلم حضرت نلری عين رحمتدر

دیمشدر در حاصلی رسول الثقلین صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلمیذک بیانی و نصیحتی
 رجحان در دخی دعائی واستغفاری رجحان قبول ابتدایی کیمسه در یورجتلون بهر مند اولدیله
 وردایتدگری محروم اولدیله (اگر سؤال اولوب نیجه رجحان اولور که سیغله و اموالی مباح قیلغله
 کلدی دینلور ایسه ایکی وجهله جواب و برمشدر بری بودر که سیغله کلدیکی شول کیمسه
 کورمه در که تفکر و اندیشه قلیوب عناد و استکبار اوزره اوله یومعنا رجحان اولغه ضرر ایتمز
 کورمز مپستکه حق تعالی حضرت تلمیذک اسملری رجحان و رجحانینه عاصیره انتقام ایله رجحان
 و رجحان اولدیغنه نقصان کلز بوجه دخی سابقا اشارت اولتاند که سائر انبیای تکذیب ایله هلاک
 اولدیله باشلریه انواع عقوبت و عذاب دنیوی کلدی فخر کائنات حضرت تلمیذی تکذیب ایله
 عذاب آخیره تاخیر اولندی قاضی عیاض رجحان الله علیه شفاده حکایه ایتمشدر که فخر عالم
 حضرت تلمیذی جبرائیل علیه السلامه ابتدای هذه ال جنتدن سکاوه برشی پشیدی جبرائیل علیه السلام
 نم پنده صفت امر ندن خوف ایدرم حق تعالی حضرت تلمیذی بکائنات ایدوب (ذی قوه عند ذی العرش
 مکین مطاع ثم امین) بیوردیغی کی نیم خوف زائل اولوب امر حاصل ایتم دیدی و بو آیت
 کریمه یعنی (وما ارسلناک الا رجحان للعالمین) قول شریفی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت تلمیذی جبرائیل علیه السلامدن افضل اولغی اقتضای ایدر ز بر ادلیل قرآن ایله رجحان العالمین
 اولدیغی ثابت اولیجی ملائکه خود عالمینده داخلدر لازم کلور که انلر ندنه افضل اوله خصوص
 مذکوره متعلق دخی تفصیل سابقه ذکر اولمش ایدی و دخی رسالت و نبوتنه دلالت ایدن آیات
 کریمه دین بری بودر که حق سبحانه و تعالی حضرت تلمیذی (ما کان محمد ابا احد من رجالکم ولیکن
 رسول الله و خاتم النبیین) بیورمشدر آیت کریمه فخر عالم حضرت تلمیذی نصکره نبی کلیمه جکسه جنتدر
 اند نصکره نبی کلیمه رسول کلامک بطریق الاولی ثابت اولور ز بر اقام رسالت مقام نبوتدن
 اخصدر هر رسول نبیله ایا هر نبی رسول دکلدر تکیم سابقا بیان اولمشدر (امام ترمذی رجحان الله
 علیه روایتنده انس بن مالکدن مر فوعا وارد اولمشدر که * ان ال رسالة والنبوته قد انقطعت فلا رسول
 بعدی ولا نبي * بیورمشدر صریحا دلالت ایله که رسالت و نبوت امری منقطع اولمشدر فخر کائنات
 حضرت تلمیذی نصکره نه رسول کلور و نه نبی کلک احتمالی وار هر کز بریسی کلک احتمال دکا در (امام
 بخاری و مسلم و غیر یله روایتلرند جابر رضی الله عنهدن مر فوعا روایت اولمشدر که * مثلی و مثل
 الانبياء کمثل رجل یجی دارا فاکلها وحسبها الاموضع لینه فکان من دخلها بنظر البها قال ما احسنها
 الاموضع هذه النبیة ختمت بی الانبياء علیهم السلام * دیو بیورمشدر و الحاصل کندیکن خاتم الانبياء
 والمرسلین اولوب کندیکن نصکره نبی کلیمه جکسن تمثیل طریقیله تفهیم ایچون بیورمشدر که بقله
 سائر انبیاء علیهم السلام مثلی شو که بکر که بر کیمسه بر او بنا ایدوب تمام ایدمه و هر برین خوب ایلیمه
 الا بر کیمج بری قاله اول او دخول ایدوب نظر ایدلر نه کوزل ایلمش الاشوک کیمج بری فالمش دیه
 انبیاء علیهم السلام بقله ختم اولندی دیو بیوردی امام مسلم نقلنده ابی سعید الخدری رضی الله
 عنهدن مر ویدر که * ختمت فاعلمت تلك النبیة * بیورمشدر یعنی بن کلام اول کیمج برین تمام ایتم
 دیمشدر حاصلی کندیکن نصکره بر غیر کلیمه جکسن وجه مشروح اوزره بیان بیورمشدر تا که
 هر کس من بعد نبی کلکه مجال اولدیغی ادرال ایله وینه مسلم روایتنده ابی هر بره رضی الله
 عنهدن مر ویدر که * و ارسلت الی الخلق كافة و ختمت بی النبیین * دیمشدر یعنی مجموع خلقه
 ارسال اولتم انبیاء علیهم السلام بقله ختم اولندی دیو بیورمشدر منجز موجودات علیه
 اکل الصلوات افندیمز حضرت تلمیذی جمله نشریفات اکیمه دین بری دخی بودر که انبیاء و مرسلین
 انکه ختم ایدوب دین اسلامی انکه کامل ایتمشدر تکریم تعالی حضرت تلمیذی کتاب کریمه فخر کائنات

صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری حدیث شریفی سے من بعد پیغمبر کا یہ چکن بیان بیورد قلمی
 بود کہ اول حضرت ناصکرہ ہر اکہم بومعسای دعوی ایلر ایسہ کذاب و دجال و ضال و مضل
 ایدیکن عالم خلق بیلہ ل شو بیلہ کہ بر کیمسہ سحر و شعبده و انواع حیل ایلہ عادتہ مخالف برسنہ اظہار
 ایلہ جملہ سی فساد و ضلال ایدیکن تعقل ایدہ ز بی اولق احتمال و بر مہل و سابقا اشارت اولتان
 اوزرہ آخر الزماندہ حضرت عیسیٰ علیہ السلام کلدیکی بوقولہ مخالف دکلد ز پرا شریعت
 محمدیہ اوزرہ اجزاء احکام ایدوب بو حیثیتدن رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت تلیتک امتندن
 اولسہ کر کدر مفسود فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری آخر انبیاد را ند نصکرہ کپسہ
 پیغمبر قلمزدیمکدر (ابو حیان رحمة الله علیه ایدر بر کیمسہ کہ نبوت کسبلہ حاصل اولور منقطع
 دکلدردیہ یا خود ولی نبیدن افضل دردیہ اول زند بقدر قلی واجبد را الله اعلم *) فصل رابع *
 تورات و انجیل و سایر کتابلرہ رسول الله حضرت تلیتک نبوت و رسالت ایلہ ذکر جمیلی جریبان
 ایتدیکنک بیاتددر تنکیم حق تعالی حضرت نوری کتاب کریمدہ (الذین یتبعون الرسول النبي
 الامی الذی یجدونه مکتوب باعندهم فی التور یتقوا الانجیل) دیو بیورد شدرا آیت کریمہ دہ حضرت محمد کہ
 اهل کتاب فخر عالم حضرت تلیتک اوصافنی تورات و انجیلدہ مسطور بولور ایدی اکر بو واقع
 اولیا ایدی آیت کریمہ انلرہ بغایت نفرت و بریدی نہ مناسبت کتابلر بیزدہ اولیانی سو بیلک معناسی ندر
 دیو قبول حقدن کمال اعراض اوزرینہ اوللر ایدی باوجود کہ بعضی انصافہ کلوب مسلمان اولدی
 و بعضی عناد اوزرہ مصر اولوب کفرندہ تانندی حال نہ ایدیکن بیلر دکلد ایدی اما حق کتم ایدر ایدی
 تنکیم نوری تعالی حضرت نوری (یکتمون الحق وهم یعلمون) بیورد شدردخی کتابلرندہ فخر کائنات
 حضرت تلیتک اوصافنی بولسہ ز تبدیل و تغیر ایدر ایدی حق تعالی حضرت نوری (بحرفون
 الکلم عن مواضعه) بیوردی بومشادر و انکار کتہ فائدہ سی وارد کہ لغت سر بانیہ اول حضرت
 اسم شریفی مشغدر مشغاد انتم شدر الحمد لله ذمک اسلسلر شفعا الاهد پرر و اول صفاتکہ انلر
 اقرار ایتلرر یعنی شو صفتلر اوزرہ بر پیغمبر کلسہ کر کدر دیمشدرر خواجہ عالم حضرت تلیتک
 احوال و اوصافنه و بعضی زمانہ مطابقی و موافق کلددر چونکہ دیدکاری پیغمبر بود کلددر ایدی
 بولسونلر کیدر کہ بو اوصافنه متصف اولوب ایتلر کا اطاعت و انقیاد ایتش اوللر و دعوتنه اجابت
 عتس اوللر و دیدکاری اوزرہ شول صاحب الجمل کہ بابل ولانی و اندہ اولان اصنام انک التده خراب
 و یسار اولس اوللر رسول الله حضرت نلرندن غیر کپدر آنی کوسر سونلر بوقصص و اخبار کہ
 زانلرک کتابلرندن نقل ایدرر داغما قولقلرینہ طوقنوب بزم نقل ایتلرکرمزی ایتلر ایکن انکار
 ایتوب بزم کتابلر بیزدہ بودیدیکلر خبر بوقدر دیدکاری اصغر اقلرینہ دلیلدر و طوالتکہ
 بز بو اخباری کتابلرندن نقل ایتامشقر قرآن عظیمدہ وارد اولان دلائل بزہ کفایت ایترمیکہ
 جملہ دن بعضی ذکر اولسان آیت کریمہ لدر خبر و برمشدر کہ فخر کائنات حضرت تلیتک احوال
 و اوصافنی تورات و انجیلدہ مسطور در و عیسیٰ علیہ السلام دن حکایہ (انی رسول الله الیکم مصدقا
 لما بین یدی من التوریتہ و مبشرا برسول یاتی من بعدی اسمہ احمد) بیورد شدرد معناسی بودر کہ
 حضرت عیسیٰ امته ایتدی تحقیق این حق سبحانہ و تعالی حضرت تلیتک رسولیم شی سزہ باری تعالی
 حضرت نوری کوندر مشدر شول حالده کہ بتدن ایلر و کلان کتاب نورانی تصدیق ایدیبغی و بند ناصکرہ
 کلان احمد اسملور سولی بشارت ایدی اولام دیمک اولور وینہ یهود و نصاریہ خطابا (باهل الکتاب
 لم یلبسون الحق بالباطل و تکتمون الحق و اتم تعلمون) بیورد شدرد یعنی باهل کتاب ایچون حق باطل ایلہ
 اور سز و حق کبر سز حال بو کہ حقیقت نہ ایدیکن سز بیلور سز کتابلر بیزدہ کور مشسز
 دیمک اولورینہ بر آیت کریمہ (الذین آتیناهم الکتاب لعلر فونه کایعرفون انبایهم) بیورد شدرد

یعنی شول کہیں در کہ برانہ کتاب اعطا ایستہ در محمد مصطفائی تورات و انجیلہ مذکر اولنان حلبہ سی
ایلہ ییلورز کنندی اوغولر بنی حلبہ ایلہ ییلدکاری کی دیمکدر حاصلی کابلرنده ذکر اولنان صفت
اوزہ پیغمبردن مراد فخر انبیا صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت تری ابدیکن شوبہ ییلورز کہ
هر کن شہداری یوقدر دیمکدر و عنادلر بنہ سبب احتمالدر کہ کابلرنده اوصاف مذکورہ ایلہ
موصوف اولان پیغمبری اسرایلدن کلوردی وطن ایتمش اولہل حق سبحانہ و تعالیٰ حضرت تری وقتا کہ
طائفہ عربدن نسل استعلدن کوندردی بویلہ واقع اولوب کندیلردن کلدیکی نفسلر بنہ کوچ
کلدی و جمہالت بلا سبلہ عناد و مخالفت اختیار ایدوب پیغمبر بن علیہ الصلاة والسلام
حضرت تری تکذیب ایتمکہ باشلدیلر ائنه اللہ علیہم اجمعین و الحاصل خواجہ کائنات حضرت تری
اہل کتابی انواع حجج و بینات ایلہ کنندی دینہ دعوت ایدوب مسلمان ایتمکہ سعی ایدرایدی
ہر تنہ کہ کندی تک حقیقتہ دلالت ایدوب دین اسلامہ ہدایت ایلہ دہ اقوی اولہ آنرہ اتی بسان
ایدرایدی بس آیت کریمہ پیوریلان واقعہ مطابق اولسہ وحشت و نفرت تری زیادہ اولمہ
باعث اولوب مراد حاصل اولمز ایدی امدی حق و صدق اولدیغیچون ایدیکہ علماء یہودک
کباردن عبداللہ بن سلام و عجم الداری و کعب الاحبار کی نیجہ کیمسہ از انصاف ایدوب اسلامہ
کلدیلر (ابن عساکر رحمہ اللہ علیہ تاریخ دمشقہ محمد بن جریر بن عبداللہ طریقتدن اولدخی
ابن سلامدن روایت ایستدر کہ فخر کائنات صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت تری مکہ دہ ظہور بن
ایستدیکی زمانہ کنندی دیارندن چہندی دخی مکہ یہ کلوب رسول افہ حضرت تری ملاقات
ایلدی فخر کائنات حضرت تری ابن سلامی نورینولہ تشخیص ایدوب ابتدی سن یثرب عالمی
ابن سلامسک دیو پیوردی اولدخی نہ دیدی اندن عین و ربوب ابتدی اول تکری تعالیٰ حقیچونکہ
تورانی ازال ایلدی بنہ صفتی کتاب اللہدہ یولورہسک ابن سلام یا محمد ربک اوصافن ذکر ایلہ
اشدہ دیدی فخر عالم حضرت تری مبارک ادا منہ زہد و شوب مضطرب اولدی همان جبریل بشوب
سورہ اخلاصی رسول اللہ حضرت تری نلقین ابتدی (قل هو اللہ احد اللہ الصمد لیلد ولم یولد
ولم یکن لہ کفو احد) دیدیکی کی ابن سلام * اشہد انک رسول اللہ وان اللہ مظهرک و مظهر دینک
علی الادیان * یعنی فخر کائنات حضرت تری رسانتہ شہادت ایدوب تحقیقا حق جل و علا
حضرت تری سنی دشمنلرک اوسنہ غالب ایدیچی و دینکی جج ادیان اوزرہ غالب ایدیچدر اندن ابتدی
تحقیقا بن سنک صفتی کتاب اللہدہ شوبہ یولورمکہ حق تعالیٰ حضرت تری (یا ایہا النبی
انا از سنک شاهد و مبشر و نذیر انت عسدی و رسولی ممینک المتوکل لیس بلفظ ولا غلط
ولا خراب فی الاسواق ولا یجری بالسببہ منہا و لکن دعفوا و یصعق وان یقبضہ اللہ حتی تستقیمہ
اللہ المعوجہ حتی یقولوا لا الہ الا اللہ و یفتح بہ اعیننا عمیرا و اذانا معا و قلوبا خلفا * دیو پیورمشدر
حاصلی فخر کائنات حضرت تری خطاب ایدوب تحقیقا بر سنی شاهد و مبشر و نذیر
اولدیغک مقدر اولدیغی حالہ ارسال ایتمک سن بنم قولم و رسولم سنک اسمکی متوکل خودم سن
خلیفہ دکلسن و باز اولدہ صوتکی ایلر صوتی ایلہ خلط ایدوب ادبہ مخالف وضع اغز سنک و بر امر نلفہ
بر امر نلق ایغز سنم اکن عفو و اغماض و اعراض ایدرسن کیمسہنک کاهنہ ناظر دکلک و حق تعالیٰ
حضرت تری اتی قبض ایتمزلت باطلہ انکلا استقامت یولوب خلق لالا الہ الا اللہ دینہ تکری تعالیٰ
حضرت تری انک سبیلہ کور اولمش کوزری و صاغر فولقلم و بردہ غفلتہ فلان کولکری قبح
ایدر دیمکدر یور وایت تغیر یسرایلہ صحیح بخاریدہ دخی وارد اولمشدر آندہ بویلہ در کہ عطا بن
یسار ابتدی عبداللہ بن عمرو بن العاصی رضی اللہ عنہ حضرت تری ملاقات ایدوب فخر عالم صلی اللہ
تعالیٰ علیہ وسلم حضرت تری صفتدن بکاخر و بریدیم نولہ دیوب ابتدی واللہ فخر کائنات

حضرت تلمی قرآن عظیمہ واقع اولان صفتک بعضی ایله تورانده ووصف اولمشدر آندہ شوبله درکه
 (باایها النبي انا ارسلناک شاهدا ونبشرا وندیرا) * وحرز اللامین انت عبدی ورسول سمیتک
 المتوکل لبس بلفظ ولا غلبظ ولا محضاب فی الاسواق ولا یجزی بالسبئه السبئه ولكن یعفو و یصفح
 ولن یقبض الله حتی یقیم به الملة العوجاء بان یقولوا لا اله الا الله و یقبحه اعیان عیبا و اذانا صما و قلوبا
 غلغا * بیورمشدر دیدی بونک دخی ماکی ابن عسا کر نقل ایندیکنه راجعدر لبس بلفظ ولا غلبظ
 قول قرآن عظیمه (فبما رحمة من الله انت لهم ولو کنت فظا غلبظ القلب لانفضوا من حولک)
 قول شریفه موافقدر فظ و غلبظ ایکسی بر معنایه در فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت تلمی هرگز غلظت بوق ایدی حق سبحانه و تعالی حضرت تلمی (واغلظ علیهم
 بیوردیغی بومعنایه مخالف دکلدوز برا غلظت بوق ایدی دیدیکمز طبع شریفی غلظت اوزره
 مخلوق دکل ایدی دیکدر و اغلظ بیوردیغی معالجیه محمولدر یعنی طبع شریفی خلقت حسبیه
 کمال اطف و ملائمت اوزره ایدی اما حق تعالی حضرت تلمی کافر اوزره غلظت ایله بیوردیغی
 قصدله غلظت صورتی کوسر دیمک ایدی و ملت عوجاء اگری ملت دیکدر مراد ملت باطله کفار
 و مشرکیندر یعنی حق جل و علا حضرت تلمی پیغمبر عز علیه الصلاة والسلام حضرت تلمی قبض
 ایتمز تا نیک سبیله کفارک اگری ملتین طوغر لدوب دینلرین دین اسلامه تبدیل ایندیجه دیکدر
 امام بیهقی دخی بومضمونلری مشتمل عباره ایله کعبدن بو خصوص روایت اینمشدر و ابن عباس
 حضرت تلمی دخی اخراج اینمشدر که ملت فصارادن جارود نام کیمسه فخر عالم صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت تلمی کلوب ایمان کتوردیکی زمانده بین ایدوب ایندی یارسول الله سنک
 و صفکی اینجیلده بولدم والله عبسی بن مریم سنی بشارت اینمشدر (ابن سعد روایتده وارد اولمشدر که
 حضرت ابراهیم صلوات الله علی نبینا وعلیه هاجر جری اخراج ایندی که امر اولندیغی زمانده براه
 بندر دیلر دخی یولده کیدرکن هر بار که بر سبز و خرم منزله اوغراسملر باجبرائیل بوراده نزول
 ایله یعنی دیو طائشرایدی جبرائیل علیه السلام اجازت و پرمز ایدی آخر مکبه کلدیلر اوراده
 حضرت جبرائیل انزل با ابراهیم دیدی اولندیغی حبت لاضرع و لا زرع دیدی یعنی بینی پر زرع
 ایندیرسنکه آندہ طوار بوق اکبن بوق بر یالس بر دیدی جبرائیل * نعم ههنا یخرج النبي الذی من
 ذریئتک تم به الکلمة العلیا * بیوردی یعنی نعم بوراده نزول ایندیسنک بومقام بر مقامدر که سنک
 ذریتکدن شول پیغمبر که کلمه اسلام انکله تمام اولوب بومقامده خروج ایلردی اولور
 و طائفه یهود تورانی تغیر و تبدیل ایندیکنند نصرکه اختیار ایندیگری نسخده یولده در که
 * یحیی الله من سبناه و اشرف من ساعبر و استعلن من فاران * بیورمشدر سبنا اول طاغدر که
 نکری تعالی حضرت تلمی موسی علیه السلام آندہ کلام ایندی (وساعبر اول بالقدیر که عبسی
 علیه السلام آندہ سو یلندی و بوق آندہ ظهور ایندی و فاران دیار حجازده بنی هاشم طاغدر که
 رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلمی انلرک برنده عبادت ایدر ایدی و ابتداء وحی آندہ واقع
 اولمش ایدی و انلر اوج طاغدر برینه ابو قیس و برینه قبیعان دیرلر که انلر قارشوسنده در بری دخی
 شرفی واقع اولمشدر کافاران دیرلر بو طاعک قبیعانه قارشودوشن موضعنه شعب بنی هاشم دیرلر
 بر قولده فخر کائنات حضرت تلمی ولادت اول موضعده واقع اولمشدر و یحیی و اشراقی و استعلان
 لفظلریدن مراد ظهور و انکشاف حاصل حق تعالی حضرت تلمی بو طاغدر دن ظهور و انکشاف ایندی
 دیکدر و بونلر دن ظهورک معناسی (ابن قتیبه دیدیکی اوزره سبتاده حضرت موسایه تورات انزال
 ایندیکی و ساعبرده عبسی علیه السلام انجیل انزال ایندیکی و فارانده فخر عالم حضرت تلمی قرآن
 عظیم انزال ایندیکی در ظهوری کابل انزال ایدوب احکام و شرایع بیان ایلدی کیدر عبسی علیه السلام

ذکر اولتان ساعبرده ارض خلیله ناصره دبدکاری قریده ساکن اولور ابدی عیسی علیه
السلامه تابع اولانله نصاری دیدکلیرینه باعث اولدر و اهل اسلام ایله اهل کاب اراستده خلاف
یوقدر که فاراندن مراد مکه دیار بدر اگر غیری موضع در پر ایه حق تعالی حضرت نوری تورانده
* ان الله اسکن هاجر و اسمعيل فاران * دیو یور مدینه نگری تعالی حضرت نوری هاجر ایله اسمعیلی
اسکان ایتدیکی بر مکه ابدیکی خود مقرر دس تورانده فاران عبارتیه واقع اولیجق مراد مکه
ابدیکی ثابت اولور اصلاشبه فالما کر غیری بر در پر ایه کوسر سونلره اصل بر در که آدی فاران
اوله حق جل و علا حضرت نوری مسجد نصکره انده کاب ازال ایدوب شرق و غربی انک حکمنه
مسخر ایش اوله هیچ بر دین یلور مسز که دین اسلام کی ظهور ایدوب تمام روی زمین منتشر
اولش اوله دینلور ظاهر بودر که عاجز اولور کابیری حکمنجه و اهل عالم اتفاقجه فاران مکه
ایدیکی ثابت اولوب اندن ظهور ایدن دین کز بن اسلام ایدیکی مقرر اولور ابن ظفر رحمه الله علیه
ذکر ایتدیکی اوزره ترجمه تورانده * سابقم لهم نبی انک من اخوتهم واجعل کلامی فی فیه فیقول لهم
کل شی امرنه و ابا جرجل لم یطع من تکلم باسمی فانی انتقم منه * یور لشدن معنسی موسی علیه السلامه
خطاب ایدوب بن سنک قومکه کندی فرند اشلدن سنک منک بر یغمبر کوندر رسم کر کندر و کلامی
انک اغرنه الفسا ایتسم کر کندر اول آنلره هر نسته بی که بن اکا امر ایتسم سو بلسه کر کندر و فنی رجلکه
بنم آدم ذکر ایدینه مطیع اولبد تحقیق بن انتقام ایدرم دیمک اولور بو کلامده فخر عالم حضرت تلونک
نوتنه ادله وارد ز یا حضرت موسانک قومی بنی اسحق ایدیلر انلره فرند اشلدن بنی اسمعیلدر اگر
بو وعده اولتان پیغمبر بنی اسحقدن گلش اولایدی کندیلردن گلش اولور ایدی فرند اشلدن
گلش اولمز ایدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری بنی اسمعیلدن ظهور ایتدیکندن
معلوم اولدیکه مراد بونلدر صلی الله علیه وسلم دخی نبیا منک یور لشدن مما لشدن مراد حضرت
موسی کی ذی شوکت و صاحب دعوت و صاحب شریعت پیغمبر اولقدردر که مہجرات بلره ایله
کلوب تحدی ایدو و شرایع قدیمه سنی نسخ ایدوب کندی شریعتک احکامن اجرا ایله تورانده
مسطور بودر که * لایقوم فی بنی اسرائیل احد مثل موسی * یور لشدن بنی اسرائیلدن مراد موسی کی
بر پیغمبر ظهور ایتدی دیمکدر بر ترجمه ده دخی * مثل موسی لایقوم فی بنی اسرائیل ایدا * یور لشدن
بونک دخی معنسی اولدر و اید ایدی زاده اولمشدر بونلرک مقتضاسی بودر که بنی اسرائیلدن
حضرت موسانک مثلی ظهور ایتدی و طائفه یهود اعنهم الله مضطر اولدیلردن اول وعده اولتان
پیغمبر یوشع بن نوندر دبدیلر اما باطل سو بلدیلر زرا یوشع علیه السلام حضرت موسانک
حال حیانتده خدمتکاری ایدی و بعد الوفا انک شریعت و دعوتی تا کید اوزره ایدی شریعت
اخری گنور مدی بس متعین اولدیکه مراد محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلر بدر
زیرا ذکر اولتان شرائطده حضرت موسانک مثلی ایدی و بشعه دین و شریعت کتوردی خلقی
دینده دعوت ایدوب اظهار معجزه و تحدی قیلدی و شرایع سابقه دینی نسخ ایدوب کندی شریعتی
اجرا ایلدی دخی * اجعل کلامی فی فیه * یور دیندن مراد محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه
وسلم حضرت نوری ابدیکی واضحدر ز بر معنسی بن کلامی اکا وحی ایدرم دخی اول اشدیکی اوزره
خلفه سو بلرو اکا صحف و الواح ازال ایتدیکم انکی چوندر که امی در قرأت ایدرم دیمکدر این طغریل
در منظم آدلو کابنده ایدر بو حنا ایچله مسیح علیه السلامدن بو یله نقل ایدر که * اطلبکم
من الاب ان یعطیکم فار قلبط آخر بیت معکم الی الاید روح الحق الذی ان یطیق العالم ان یقتلوه *
دیو یورمش اما ابن ظفر رحمه الله علیه نقل ایتدیکی لفظ بودر * ان اجتمعوا فاحفظوا وصیتی
وانا اطلب الی ابی فیعطیکم فار قابط آخر بکون معکم الدهر کلہ * (ابن ظفر رحمه الله علیه

یو کلام حضرت عیسا بن نصر یحییٰ که تکریم تعالیٰ حضرت نوری کند بدینصکره اول قومه
بر یغمبر دخی کوندسه کر کدر کنده کی اولدخی حق تعالیٰ حضرت نوری رسالتن تبلیغ ایسه
والک شریقی باقی و محکد و مؤید اولسه کر کدر پس یواوصاف ایله متصف اولان کیمسه فخر عالم
صلی الله تعالیٰ علیه وسلم حضرت نوری اندن غیر کیمسه دکلدر دیمشدر فارقلیطه دیمک
ایدیکنده نصاریٰ اختلاف ایتمشدر بعضی یار سادیمه عیسا بن نصر در بعضی دخی مخلص معناسنه در
دیدیلر اکر مخلص معناسنه ایدیکنه موافقت ایدر ایسک مراد رسول الله صلی الله تعالیٰ علیه
وسلم حضرت نوری عالمی کفر دن تخلص ایتمشدر هر یغمبر امتنی کفر دن خلاص ایدیمشدر انجیلده
حسیح علیه السلام * اتی جنت خلاص العالم * دیدیکی یومعنا به شاهد در پس مقتضای لفظ
اوزره مرادین باری تعالیٰ حضرت نوری دیلر که بر آخر نی کونده ره اول عالمی کفر دن خلاص ایسه
دیمک اولور اکر حامد معناسنه ایدیکن قبول ایدر ایسک احد و محمد لفظلرینه حامد لفظندن
اقرب نه اوله که اکا جل اولته مرادینه محمد مصطفیٰ ایدیکی ظاهر اولور (ابن ظفر بیوردی اوزره
انجیلک ترجمه سنده فارقلیط رسول معناسنه ایدیکنه دلالت واز در زرا شویله دینمشدز که

* ان هذا الکلام الذی سمعونه ايس هو بل الاب الذی ارسلنی بهذا الکلام لکم واما البار قلیط
روح القدس الذی برسه ابی یاسعی فهو یعلمکم کل شیء وهو یدکرکم کا قتلته لکم * یعنی تحت یقیناً
شول کلامکه سزانی ایتمشدر سزیم کلامم دکلدر بلکه حق تعالیٰ حضرت نوری بی یو کلام ایله
سزه ارسال ایتمشدر اما بار قلیط روح القدسکه تکریم تعالیٰ حضرت نوری اتی ارسال ایسه کر کدر
اول بی اسم ایله ذکر ایدوب رسالتنی تصدیق ایسه کر کدر وین سزه هر نه که سو بیلدم ایسه
اولدخی کلوب اتی تدکیر ایسه کر کدر دیمک اولور یوندن واضح یسان اولماز که بار قلیط حق تعالیٰ
حضرت نوری ارسال ایدیکی رسولدر کلوب حضرت مسیحی تصدیق ایدوب انک رسول حق
من عند الله ایدیکن یسان ایسه کر کدر وهر نسنه بی خلقه تعلیم وندکیر ایسه کر کدر و باری تعالیٰ
حضرت نوری توحید ایتمک ایله یورسه کر کدر شکیم عیسی علیه السلام یویله ایتمش ایدی دیمک اولور
ونقل مذکورده واقع اولان اب لفظی تبدیل و تحریف اولتان الفاظندر اما یهود و نصاریٰ پینده
یونفظله حق تعالیٰ حضرت نوری مراد ایدینورلر و انلرک عادتینه یومعنا به استعمالی منکر دکلدر زرا
انلرک عرفنده کله تعظیمدر شاگرد علم او کدر نکلری استادزینه اب لفظی ایله خطاب ایدر مشهور
و معارفدر که نصاریٰ کندهیلرک عظما دینلرینه ایلر و حایبه دیو خطاب ایدر لرایدی و بنواسرا بیل
و بنوعیصو دائماً نحن ابناء الله دیمکی عادت ایدتمشدر و حق جل و علا حضرت نوری حقه اطلاق
ایتمکری سو، فهم و سوو ایدلرنددر جناب عزته لایق اولدیفن انلرک ایتموب اطلاق ایدرلر
* برسل ابی یاسعی * قولندن مراد حضرت عیسا بن صدق و رسالتنه فخر کائنات صلی الله تعالیٰ
علیه وسلم حضرت نوری شهادتدر و قرآن عظیمده انک مدحی و افترا اولسان نسنه در دن
تقریهدر دیدیلر و انجیلدن ترجمه اخراده یویله واقع اولمشدر * الفار قلیط اذا جاء و یح

العالم علی الخطیئة و لا یقول من تلقاء نفسه ما یسمع بکلمهم به و یسوسهم بالحق و یخبرهم
بالحوادث * یعنی سب کائنات صلی الله تعالیٰ علیه وسلم حضرت نوری کلدیکی زمانده اهل کابک
عالملرینه نیچون حق کتم ایدر سز و نیچون کاب اللهده اولان کلماتی برلور یوندن تغییر و تحریف
ایدر سز و نیچون دینی دنیا به صاتر سز دیو سز زنیس ایسه کر کدر و نه سو یلر ایسه کندهیلر
سو یلوب فرشته و حی دن اشدیکن سو یلرینه کر کدر و خلفه حق اوزره امر و نهی ایسه کر کدر
و حوادث عالمدن خبر و برسه کر کدر دیمک اولور پس یواوصاف مذکورده فخر کائنات صلی الله
تعالیٰ علیه وسلم حضرت نوری خبری کیمدن ظهوره کلدیکه رسول حق اول اوله خلقه بشارت

قاندار وحوادث وغیویدن اخبار ایدن محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلریدر
 وفارقلیط که رسول الله دیمکدر اول حضر ندر اندن غیری کیسه اونق متصور دکلددر
 وعتت شریفی داود علیه السلامه نازل اولان زبوره دخی بویه واقع اولشددر * فاضت
 النعمه من شفیتک من اجل هذا بارکک الله الی الابد تقلد سبک ایها الجبار فان
 شراعیك ومنک مفر ونه بهیه یمینک وسهامک مستونف وجیع الامم یحزون تحتک * حاصلی
 فاضت النعمه من شفیتک * بیوردیفندن مراد فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلریدر
 لسان شریفندن کلام الله واحادیث شریفه جریان ایندیکدر * وتقلد سبک ایها الجبار *
 لغفندن مراد او حضرتت عربدن کله چکنه دلالت وارددر زیرا فلجکی بوینگه طاق
 حائل کچی دیمکدر وقلبی بو طور اوزره طاقتنی طائفة عربه مخصوص عادتدر و جبار دیدیکی
 خلقی بجرا فلجه کفردن دوندروب اسلامه کنور یچی دیمکدر بو خصال مزبوره فخر کاشیات
 حضرت نلریدرن ظموره کلشددر امدی زبوره مذکور اولان بی کریمدن مراد فخر کاشیات
 حضرت نلری ایدیکنده اشدیاه یوقدر (وهاب بن منبه حضرت نلریدرن مر ویدر که ابتدی بعض
 کتب قدیمده قرابت ایندمکه حق تعالی حضرت نلری بیورمشدر عزیم وجلال حمیعون جبال
 عرب اوسنه بر نور اتزال ایدم که مشرق ومغرب مابین طولدرسون ودخی ولد اسمعیلدن
 برنی عربی امی اخراج ایدم که اکا کوکرده کی نجوم ویرده کی نیسات صاغشی کیمسدر ایمان
 کنورسونلروانک امنک جمله سی بنم ربو بیتمه وانک رسالته مؤمنلر اولوب اتازی ملتته
 منکر اولوب اندن قاجسونلر دیمشدر (موسی علیه السلام دخی بیورمشدر * سبحانک وقدرت
 اسمائک لقد کرمت هذا النبی وشرفته * دیمشدر یعنی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نلری حقنده حق تعالی حضرت نلریدرن ذکر اولنان کلام صادر اولیحق موسی علیه السلام
 جناب حق نسبح وتقديس ایدوب ابتدی یارب العزیز والله اول یغمیری نکریم وتعظیم
 ایلدک دیو بیوردی اندن حق تعالی حضرت نلری ابتدی باموسی بن اول یغمیرک عدوسندن
 دیناده و آخرنده انتقام الورم وانک دعوتی هر دعوت اوزره غالب ایدرم وانک شریعتیه
 مخالفت ایندی خور و ذلیل ایدرم بن اتی عدله تربیت ایدتم و عدل ایچون اخراج ایدتم و عزیم
 حمیعون بن انک آب رویته نیجه امتلاری جهنم اودندن خلاص ایدرم دنیای ابراهیمه
 فتح ایدتم محمد ایله ختم ایدرم بر کیمسه که اکا یشه دخی ایمان کنوریمه و شریعتنه داخل اولدم
 اول کیمسه حق تعالی حضرت نلریدرن بریدر دیو بیوردی (ابن ظفر رحمة الله علیه بویه ذکر
 ایتکدر) و امام بیهقی رحمة الله علیه دلالت النبوه حاکم دن اولدخی ابی امامه باهلیدن اولدخی
 هشام بن العاصی الامویدن روایت ایتکدر که هشام ابتدی بر زمانده نبی بر کیمسه ایله یله
 روم یاد شاهنه اسلامه دعوت ایچون ارسال ایتلر ایدی ککنک هر فلک مجلسنه واردق
 سبارش اولنان خبری ابصال ایتدکد تصکره امر ایدوب بر عظیم مذهب صندوق کنوردیلر
 ایچنده بر نیجه حجره سی وار ایدی حجره نک برین آجندی برسپاه حر بر جیحاردی حر بری آجندی
 ایچنده بر قزل بکرلی صورت رسم اولمش کوزلی بیولک و بوینی اوزون و ایکی بلوک اولمش
 صاحبی وار بغایت کوزلی بی بدل شکل ایدی هر قل ایندی بوشکل ییلورم بسز بیلرز دیک
 ابتدی بو آدم علیه السلام صوریدر اندن بر حجره دخی آجوب ایچندن برسپاه حر بر جیحاردی
 انده بر آق صورت یازمش ایدی کوزلی قزل و پاشی بیولک وصقالی کوزل شکل ایدی بو کپدر
 ییلورم بسز دیدی بیلرز دیک ایندی یونوخ علیه السلام شکلدر اندن بر حجره دخی آجندی
 بر حر بر جیحاردی انده کوزلک فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلریدرن مبارک صورتی

باؤلس بو کیمر بیلورمیسز دیدی نعم والله بوسول الله حضرت نلریک مبارک شکریدر دیدک
 و اغلاق اندن هر قل برندن قالقوب ینه اونوردی ایتدی کرچک بو انک شکریدر بز ایتدی کو یا
 شندی اکا نظر ایدرسک اندن بر زمان سکوت ایدوب تماشا ایلدی اندن ایتدی بوسورت
 آخر حجره ده محفوظ ایدی بونی جله ددصکره چیقارسم کرک ایدی اما بتک قنی مر ادم اولغین
 صبر ایدمه مدم چیقاردم کوره یم نه دیر سز دیدی اندن ابراهیم و موسی و عیسی و سلیمان
 و سائر انبیا علیهم السلام صورتلری عرض ایتدی بر دخی بوسورتلر سز قندن کادی دیدک
 ایتدی آدم علیه السلام حق تعالی حضرت نلردن دیندیکه صور انبیا تماشا ایله اندن الله تعالی
 حضرت لری حاجتن روا ایدوب بوسورتلری آدم علیه السلامه ازال ایلدی بونلر دیار مغربده
 حضرت آدم خن ینه سنده محفوظ ایدی اسکندر ذوالقرین مغرب قح ایتدیکی زمانده
 بونلری چیقاروب دنیال علیه السلامه تسلیم ایتش ایدی اندن مرور ایامله انتقال ایدرک
 بزه واصل اولدی دیدی * فصل خامس * شول آیت کریمه تک بیانده در که حق تعالی
 حضرت لری ایلرده حبیب اکرم صلی الله علیه و سلم حضرت نلریک تحقیق رسالت و علو منزلتی
 اوزره قسم ایتشد و یوفصلک اکثری ابن القیم رحمه الله علیه حضرت نلریک اقسام القرآن
 ادلو کابندن تلخیص اولمشدر و نیجه فراند فوائده دخی زیاده قلمشدر معلوم اوله که حق تعالی
 حضرت نلریک قسمی برفاج قسم اوزره در کاه اولور که صفات جلیله سبله موصوف اولان ذات
 شریفنه قسم ایلرکاه اولور که ذات وصفات استلزام ایدن آیتنه واقع اولور و بعض مخلوقاتند
 قسم ایتدیکی ایلرک آیت عظیمه دن ایدیکنه دلالت ایلر اندصکره حق تعالی حضرت لری کاه
 اولور که جواب قسمی ذکر ایلر و بوا کتر واقع اولور و کاه حذف ایلر و کاه اولور که قرآن حق اولق
 اوزره قسم ایدر و کاه اولور رسولک حق اوله سی اوزره قسم ایدر و کاه جزاء و عید اوزره
 قسم ایلر تکیم جهه سی کسه کر کدر ان شاء الله تعالی و فصل مذکور بش نوعی مشتملدر (نوع
 اول حق تعالی حضرت نلریک پیغمبر علیه الصلاة والسلام حضرت نلریک مخصوص قیادتی
 خلق عظیم و فضل عیم اوزره ایتدیکی قسملر بیانده در قرآن عظیمه (نون و القم و مایسطرون
 مانت بشعه ربک بمجنون وانک لاجر غیر مجنون وانک اعلی خلق عظیم) دیو یور مشدر
 (ن) اسماء حر و فنددر (الم) و (المص) و (ق) اسماء حر و فنددر اولدقلری کچی و بو حر و ف
 مقطعاتک خصوصنده اختلاف اولمشدر بعضیلر اسماء قرآندر دیدیلر و بعضیلر سوره کرک
 اسماسیدر دیدیلر و بعضیلر اسماء الالهیزر دیدیلر تکیم حضرت علی کرم الله وجهه دن مرویدر که
 (باک بعض یا جمعسق) دیر ایدی وطن اولتور که حضرت علیک مرادی (یا معز لهما) دیمک اوله
 دیدیلر بعضیلر دخی ایتیلر بونلر برسر الهی در که عملی حق تعالی حضرت لری کندی به مخصوص
 قلمشدر دیدیلر بو کاقرب کلام خالصه اربعه دن و سائر صحابه کزین رضوان الله تعالی علیهم
 اجمعین دن روایت اولمشدر غالباً مراد شریفلری بین الله ورسوله اسرار در غیر یلره تفهیم قصد
 اولنمیشدر زیرا افاده فلیان الفاظه خطاب ایتک بعید در بهر حال رسول الله حضرت نلریک
 معلوم شریفلری اولق کرک دیدیلر و الحاصل علما رجهم الله مهما امکن تکلم ایدوب نوندن
 مراد بوراده اسم حوت میدر و اندن دخی مقصود جنس میدر بو خسه بری کتورن بالق میدر
 دیدیلر بعضیلر نوندن مراد دواتدر دیدیلر بو قول ابن عباس رضی الله عنهما حضرت نلردن
 مرویدر بو تقدیرجه دوات و قلمه قسم اولمش اولور کایت جهتله بونلردن منفعت عظیمه
 ظهور ایتدی کیچون بونلره قسم اولمشدر زرافهم مراد کاه نطقله کاه کایت یله حاصل اولور
 بر قول دخی بودر که نون برنوردن او حدر ملائکه انده امر اولدقلری احکامی کایت ایدر ل

دعوت لر در معاویة بن مره دن مرفوعا بویله روایت اولندی الله اعلم بحقیقه الحال وبالجملة
حق تعالی حضرت نوری کتاب کریمه وانک الئی اولان قلمه قسم قیلدی اول قلم الله تعالی حضرت نوری نیک
جمله آیات کبراستنددر واول مخلوقا تیدر که قدری انکله جریان ایدوب شرایعی وکابری ووحی
انکله کتابت اولمشدر دین وشریعت انکله مثبت و مقیددر وجمیع علوم انکله محفوظدر
واحوال مبدأومعاد ومصالح عبادانکله مبین ومشر و حدر (ما انت بنعمه ربک بمنجون) یور بلوب
فخر کائنات حضرت نوری نیک حقدیه اعداء دین وکفره ومشرکین سیو یلدکری نیک تکذیب قلمشدر
بوقول شریف جواب قسمدر معنی ما انت بمنجون متعالیک بالنبوة وخصافه از آی دیمکدر
حاصلی کفار لعنهم الله سنک حقدیه باطل سو بلورحق تعالی حضرت نوری سکا نبوت و رأی متین
ومحکم برله انعام ایتمش ایکن هیچ سن بمنجونی اوله جنی سک دعوت اولور (وان لک لاجر غیر
منون) یوردیغی وشافه تحمل مقابله سنده یاخود ابلاغ مقابله سنده سکا جر مستر غیر موقوف
حاصلدر دیمکدر اجر لفظی تکبیر اولندیغی تعظیم ایچوندر یعنی بر اجر عظیم که وصف وتعبر
اولتغه قابل دکل دیمک اولور اتندن حق تعالی حضرت نوری حبیب اکر می اوزره اعظم عطایاسی برله ثنا
ایدوب (وانک لعلی خلق عظیم) دیو یوردی یعنی تحفیفا سن خلق عظیم اوزره سین ز برا
قومکدن سن تحمل ابتدیکک جغایه سنک امثالک تحمل ایده مز دیمک اولور خواجه کاشات
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری نیک خلقتدن عابسه رضی الله تعالی عنهابه سوال ایتدیله
* کان خلقه القرآن * دیو جواب و یردی بواجلدن ابن عباس وغیر بلی رضی الله تعالی عنهم
علی خلق عظیم علی دین عظیم دیمکدر دیدیلر و دین خلق ایله نسبه اولندیغی بودر که خلق
برهیتندر که علوم صادقیه وازادات زاکیه دن ودخی موافق عدل وحکمت ومصالح اولان
اعمال ظاهره وباطنه ایله مطابق حق اولان اقولدن هر که در اول اقوال واعمال ذکر اولنسان
علوم وازادادن صدور بلیر و انلر سببیه نفس خصال جیده حاصل ایدر که اول اخلاق ازکی
واشرف وافضلیدر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری نیک قرآن عظیمدن اقتباس
ایتدیکی اخلاق بو اخلاق ایدی کلامی تفصیلا ونسبنا قرآنه مطابق ایدی وعلوی علوم قرآن
ایدی واعمالی اکر واجب اکر مستحب قرآن حکمتجه ایدی هر تیه که قرآن رغبت ایلدی اول
رغبت ایتدی وهر ندنکه قرآن منع ایتدی اول ائدن منع وامتناع ایلدی محبتی قرآن ایچون
وعداوتی قرآن ایچون ایدی دانماسی اوامر قرآنی تنفیذا بتمکه ایدی انکیچون خلقتدن سوال
ایدنه حضرت عابسه رضی الله تعالی عنها * کان خلقه القرآن * دیو جواب و یردی قرآن عظیمه
ورسول الله حضرت نوری نیک احواله کمال معرفت واطلاعی اوارد ایچون بویله یوردی سائل دخی
مراد شریفی نه ایتدیکن اکلایوب جواب مذکور ایله اکتفا ایتدی ودخی وقتا کیم حق تعالی
حضرت نوری فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری نیک خلق عظیم ایله وصف ایلدی
(فنبصرو ویبصرون بایکم المقنون) دیو یوردی یعنی با محمد یقین زمانده سن کوره سک
ومشرکین کوره لکه سنک عاقبت امرک نیجه در تحقیق ساس قلوب ناسده معظم ومکرم اوله سک
انلر خور وذلایل ومغلوب اوله ل سن انلرک اوزر بنه قتل ونهب وغارت ایله مستول اوله سک
دیمک اولور * نوع نانی * حق تعالی حضرت نوری فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری نیک
انعام واحسان ایتدیکی قدر عالی وشرف متعالی اوزره ایلدیکی قهرلرک پیا شده در قال الله
تعالی (والضحی واللیل اذا سحی ما ودعک ربک وما قلی) الخ بوسوره کریمه ده حق تعالی
حضرت نوری رسولی ارضا ایتدیکی شیبی اعطا قیلدیغیه بمیلر ایتشدر و بویله یوردیغی
فخر عالم حضرت نوری نیک تصدیقی منضمدر فی الحقیقه صحت نبوت وجزاء اخروسی اوزره

قسمدر

قسمدر حاصلی نبوت و معاد اوزره قسمدر دبدیلر (امام فخر رازی رحمه الله علیه نقل ابتدایی
 اوزره بعض مفسرین والضحادن مراد فخر کائنات حضرت نوری مبارک یوزیدر (واللیل دن
 مراد مبارک صاحبدر دبدیلر امام فخر رازی رحمه الله علیه بومعانی تجو برایدوب بونده استبعاد
 یوقدر دبعشدر (فاضلی بیضاوی رحمه الله علیه تفسیرنده بوبله در که سخنانک اصلده معنایی
 وقت ارتفاع شمسدر اوقات نهاردن بونی تخصیصک وجهی بودر که نهاردن بوزمانده قوت
 بواور یاخود تکرری تعالی حضرت نوری به موسی علیه السلام کلامی بوزمانده واقع اولدی
 و سحره به بوزمانده غالب او لوب سجده قیلدردی یاخود ضحکان مراد نهاردن اطلاق اسم
 الجزء علی التکل قیلندن مجاز اولور (ان یا تبهم بأسمائهم) قول شریفی بیانا مقابله سنده
 ذکر اولمقی بومعانی تأیید ایلمر (واللیل اذاسمی) اذاسکن اهله دبعکدر لیل و نهاردن تعالی
 حضرت نوری آیت عظیمه سندن اولمغین تکرری تعالی حضرت نوری بونوره قسم ایدوب یا محمد
 نهاردن و ایل حقیقون (ماودعک ربک و ماقتلی) دیو بیورر ماودعک جمله سی جواب قسمدر و ماقتلی
 اکا معظوفدر یعنی ربک سنی شول تودیع ایدیمی کیسه تک قطعی کی قطع ابتدی و تخفیف دال ایله
 ودعک دخی قراءت اولمشدر یعنی سنی ترک ابتدی و دشمن طوتمدی دیمک اولور سبب نزولی
 سابقا اشارت اولشان اوزره رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری به بر قاج کون وحی
 کلدی اکلندی اندن مشرکین لعنهم الله محمدی تکرری سنی ترک ایلدی و بعض ابتدی دبدیلر
 حق تعالی جل ذکره حضرت نوری بوسوره کریمه بی انلری رد ایچون انزال ایلدی لیل و نهاردن
 حقیقون یا محمد سنی ربک ترک ابتدی و سکا بعض ابتدی دیو بیوردی (و الاخرة خیرک
 من الاولی) بیوردیمی آخرت سکا دنیان خیردر دبعکدر کانه حق تعالی حضرت نوری وقتا کیم
 فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری به وحی و کرانته دنیاده موصه المندن خالی
 اولدیغین بیان ایلدی آخرنده بونلردن دخی اعلی و اعظم کرانتر وعده بیوردی یاخود سنک
 نهایت امرک بدایدن سکا خیردر دیمک اوله زرا فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری
 دائما رفعت و کالده تصاعد و ترقی اوزره ایدی حاصلی کندیکه فضل و کرانته زیاده اوله دمدر
 دیمک اولور (ولسوف یعطیک ربک فترضی) بیوردیمی بروعددر که حق تعالی حضرت نوری
 اکا اعطا ایشدیکی کمال نفس و ظهور امر و اعلاء دینه و دخی نهایتن کندیدن غیر کیسه
 بتلیدی عظیملردن انکیچون احضار و ادخار ابتدیی اشباهه شامل و متاوالدر حاصلی ربک
 سکا اولقدر انعام و احسان ایله که راضی اوله سنک و نه احسانلر ایده چکین کنهیه کندیدن
 غیر کیسه بیلز دیمک اولور و لام لام ابتدادر حذف مبتدادر صکره خیره داخل اولمشدر
 تقدیر کلام ولانت سوف یعطیک دبعکدر لام قسم دکلدر زرا لام قسم تون تأکید اولنجیمه
 مضارع داخل اولماز و لام ابتدا ایله سوف تک جمعی اول عطا البته حاصلدر بهر حال اولاجقدر
 اکر چه کیم حکمته تأخیر اولندی ایسه دیمکه دلالت ایچوندر و بونفصیلدن مقصود سوره
 کریمه ده مقسم به قنغیبدر و وعد قنغیبدر بری برندن ممتاز اولقدر چون آیت کریمه حسجه
 حق تعالی حضرت نوری اول حضرت به رضا حاصل اولجه عطا قیلدی وعده بیوردی هر سنه که
 اتی ارضا ایله باری تعالی حضرت نوری اکا عطا قیلغه دلالت حاصل اولدی اما بعض جاهلار
 بومعنا به مغرور اولوب ابتدیلر چو نکه حق تعالی حضرت نوری بیغیر بجز علیه الصلاة والسلام
 حضرت نوری به وعده قلدیکه اتی راضی ایدنجمه عطا و احسان ایله لازم کالور که امتندن بر کیسه
 جهنمه داخل اولیه زرا اول راضی دکلدر که امتندن بر کشتی جهنمه کیره دیدیلر بوضرور العباد
 بالله تعالی اغواء شیطانیدر زرا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری به رضایی

حق سبحانه و تعالی حضرت تیرنگ رضایسته موافق در حق تعالی حضرت تیری کافر زری و عاصی لر دن
جهنم مستحق اولمشیری جهنم ادخال ایلم و رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت تیرینه
بر حد تعیین ایدر اولدخی عصوات امی حقیقه شفاعت ایلم تنکیم مقصد اخیره کلیسه کر کدر
ان شاء الله تعالی پیغمبر عز علی الصلاة والسلام حضرت تیری حق تعالی حضرت تیرینه و انک حقیق
رعایته جمله دن اعرف قدر یارب بنم امتدن کیمسه جهنم داخل اولدیغنه یا خود جهنمده قالدیغنه
راضی دکلم دیمک احتیالی بوقدر بلکه حق تعالی حضرت تیری شفاعت اولنمه سنی دیادیکی عاصی
حقیقه رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت تیرینه اذن و برر اولدخی انک اذنبه شفاعت
ایلم حق تعالی حضرت تیرنگ اذنی و رضایستی اولدیغنی کیمسه به شفاعت ایتمز اندن حق تعالی
حضرت تیری (الم یحییك بتیما فآوی) بیوردی (فاضی رحمة الله علیه ایدر حق تعالی حضرت تیری
فخر عالم حضرت تیرینه ایندیکی انعامی تعدیددر بوکا تنیه ایچونکه اکا کیمش زمانده احسان
ایتدیکی کی کله حکمه دخی احسان ایلم یحییك علم معناسنه اولان وجود دندر و بتیما مفعول
نایسیدر یا خود مصادفه معناسنه اولاندندر تقدیر اول اوزره سنی بیتم بیلوب دخی سکا پناه
و یرمدمی تقدیراتی اوزره سنی بیتم لکک حائده بولوب دخی سکا پناه و یرمدمی دیمک اولور
(و وجدك ضللا قهدی) یعنی سنی علم حکم و احکام نندن ضال بولوب وحی و الهامه و نظر
توفیقه سکا تعلیم ایلمدی دیمکدر (و وجدك عائلا فاضی) یعنی فقیر عیال مند بولوب تجارت
ر یحیله سنی غنی قیلدی دیمکدر اندن بو ذکر اولسان اوج نعمت جلیله مقابله سنده انلره لایق
اولان شکر زری امر ایدوب (فاما الیتیم فلا تقهر و اما السائل فلا تهر و اما بنعمة ربك فحدث)
بیوردی یعنی بیتم ضعیفک مالته غلبه و استیلا دن وقفه سائلی منع و زجر دن نهی ایتدی
ور بیک نعمتی سو بلم دیو امر ایتدی ز برافتمی ذکر ایتمک انک شکر یدر بعضی بولنمندن مراد
تیوند و تحذیرندن مراد اتی تبلیغدر دیدیلر و الله اعلم و احکم (نوع ثالث) حق سبحانه و تعالی
حضرت تیرنگ اول حضرت قی وحی و کائنات کنوردیکی اشیا ده تصدیق و خطاینده هوادن تیریهی
اوزره قبلدیغنی قسم یساننده در قال الله تعالی (و انجم اذا هوی ما ضل صاحبکم و ما عوی
و ما یطق عن الهوی) مفسرین رحیم الله تعالی مجیدن مراد نه ایدیکنده اختلاف ایتمشدر
بعضیلر طاهری اوزره ایدیلر یعنی بلنزددر دیدیلر بو یله دییانلردن بر قولده انف و لام تعریف
عهد ایچوندور و بر قولده تعریف جنس ایچوندور و مجیدن مراد شول نجومدر که انکله اهتدا
اولنور یعنی بر و یچرده یوله کیدنلر انلره نظر ایدوب با کازل طوغرو بوللر بنده کیدر لر بعضیلر
مراد زبادر سقوط و غیبت ایتدیکی زمانده انک حیججون دیمکدر دیدیلر (و عکرمه روایتنده
ابن عباس رضی الله عنهما بدن مرویدر که مراد شول نجومدر که شیاطین ارنجه آنلوب دوشدر
اولماتنده که استراق سمع ایچون افلا که جعفر اولدیمندر بوقول حسن بصری قولیدر و سدیدن
مرویدر که مراد زهره در دیو بیوزمش و یتنه حسن بصر بدن مرویدر که قیامت کوننده
سقوط ایدن نجومدر دیمشدر و بعضیلر شول نبانددر که سانی اولیه بر یوزینه دوشه نوب یله
دیدیلر و ابن عباس رضی الله تعالی عنهما دن کلپی روایتنده مراد قرآن عصفیدر دیو وارد اولمشدر
زیرا رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت تیرینه نجوما نازل اولمشدر دیدیلر و نجوما نزولک
معناسی موقفا نازل اولمشدر و بوقول مجاهد و مقاتل و ضحاک رضی الله تعالی عنهم قوللر یدر و امام
جعفر بن محمد بن علی بن حسین رضی الله عنهم قولنده مراد محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه
وسلم حضرت تیرندر (اذا هوی) کدیتمک اذا نزل من السماء لیل المعراج دیمکدر یعنی محمد حیججون
شول زمانده که معراج کیمسه سنی کوکلردن نزول ایتدی دیمک اولور (ابن القیم رحمة الله علیه
بیوردیغنی اوزره اظهار احوال اول شیاطینه آدان نجوم اولمشدر بو تقدیر اوزره حق تعالی حضرت تیری

فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری کتور دینی حق و صدیق اولیوب سلطان بول
 بوله حق نسته اولدیغنه اول آلتن نجومه قسم ایتمش اولور حاصلی بوقول مقسم به ایله مقسم
 علیه مایینده کمال مناسبت وارتباط ظاهر در اما نزول زماننده قرآن کجمله تسبیح اولتی و غایت
 اولدیغی زمانده ترابه قسم تخصیص اولتی ظاهر نسندل دکدر وقیامتده دوکیلان نجومه
 قسم دخی ظاهر دکدر بلکه باری تعالی حضرت نوری کتور مقسم علیه ابتدایی اشیا ندر انک
 مختلطه ظهوری بوقدر خصوصاً منکر بعث اولتله ظاهر دکدر تا کیم انزه دلیل قبلتیه
 مقسم علیه نه ایسه انک حقیقتی اکاقباس ایده ل باری تعالی حضرت نوری استدلال ایندیگی
 اشیا شول اصل نسته زدر که انکار و منکاره به قابل اولیوب آیات بینات اوله اگر مراد ابتدا
 اولتانی نجومدر دینلور ایسه جائزدر و مناسبتی ظاهر در اگر ترادر دینلور ایسه اولدیغی جائزدر
 زیرا اظهر نجومدر نظر ایدن کیمسره مشبه اولماز هر کشی به ظاهر در تکبیر رسول الله صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نوری آیات بیناتیه کیمسه به بکره میوب جمله دن ممتازدر و زیاده بو حال
 دخی وارددر که مشرقدن ظهور ایندکده میوه ل نسته جک زمان قریب اولور و مغرب جانبنده
 ظهور ایدیجک کوز فصلتک و آخری قریب اولوب امر اض قلت اوزره اولغند باشلر فخر کائنات
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری دخی ظهور ایتمیشی زمانده ثمرات وحی و کتاب که احکام
 دین اسلامدر ظهوره کلوب یتمشکه باشلدی و غروب و اتشقاله قریب اولدیغی زمانده شریک
 و امراض قلبیه اوزره اولمش ایدی بوجهلر دن مناسبت اولدیغی ظاهر در اصغر
 نجمدر مراد قرآن ایدیکنه ذاهب اولور ایسک رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری کتور
 مجمره سیله صدقته و برائته و اتدن ضال و غی صادر اولدیغنه استدلال قییلدن اولور اگر
 ثبات مراد اولندی دینلور ایسه نباتدن مراد قوای جسمانیه و انک صلاحی اولور بلکه قوای
 عقلیه صلاحه دخی اولادر و بونلرک حصولی ارسال رسل و ایضاح سبل سبیله صورت باغیر
 زیرا امن و سلامت ایدن ورشد و هدایت عالمیان انرا ایله حاصل اولور و باجملة آیت کریمه تک
 معنایی نجمه قسم ایدوب محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری طریق مستقیم
 عدول ایتمدی دیمکدر (خطاب قریش طاشه سنه واقع اولمشدر) (وماغوی) بیوردیغی باطل
 اعتقاد ایتمدی دیمکدر مراد قریشک رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری نسبت
 ایتمکدر بن نفیدر (وما یناطق عن الهوی) بیوردیغی قرآنله نطقی هوای تقسندن صادر اولماز
 دیمکدر حق تعالی حضرت نوری (ماضل صاحبکم) بیوردی ماضل محمد دیمدی صاحبیدن مراد
 قرین وهم صحبتدر که دائم اختلاط اوزره اوله پس بو تعبیرک نکته سی شول سزکله اختلاط
 و معارضت ایدن محمد که سز انک اقوال و افعاله و جمیع احواله جمله ناسدن اعلم سز شمدی به
 دیکین کتب و افزا و ضلال و غوایت اندن کلدن کن ییلور سز امانت و استقامتده شبهه کز بوقدر
 ینه اول شخصدر پیغمبریکر خبر ایدن ییلدی بکر کیمسه دکدر دیمک اولور تکبیر موضع آخرده
 (ام لم یعرفوا رسولهم) دیو بیوردیغی بو معنایه تهبهدر رسولاری بیلدیلریم دیمکدر حق تعالی
 حضرت نوری نطق رسول هوادن صادر اولمده دن تزییه ایدوب (وما یناطق عن الهوی) بیوردی
 و ما یناطق بالهوی دیمدی زیرا نطقک هوادن صدورنی ننی ایتمک ابلغدر زیرا فخر کائنات
 حضرت نوری نطقی هوادن صادر اولماق معناسن متضمندر نطق که هوادن صادر اولیسه
 نطق بالهوی قابل دکدر بو تقدیرجه هم مصدر نطقدن وهم نفس نطقدن هوی منی اولور
 و لازم کلور که نطقی بالحق اوله و مصدر نطق هوی ورشاد اوله غی و ضلال اولمده اندن نکر
 تعالی حضرت نوری (ان هو الا وحی یوحی) بیوردی اول قرآن یا خود اول نطق که اندن صادر

۹ هوادن مراد قول لغو
 و باطل و نفسک اراده لغو
 و باطله سیدر علی

اولور دکلدر الاحق جل وعلا حضرت نوری اکا کوندر دیکدی وحی در دیکدر مؤلف رحمة الله علیه
ضمیری قرآنه ارجاعدن نطقه ارجاع احسندر دیمشدر زیر افعرا کاشات حضرت نوری تک نطق
هم قرآن وهم سنت ایله ایدی تنکیم حق تعالی حضرت نوری (وازل الله علیک التکاب وال حکمة)
بیوردیغندن مراد قرآن ایله سنندر (وامام الاوزاعی رحمة الله تعالی علیه ذکر ایندیکی اوزره حسان بن
عصبه دن مرویدر که * کان جبریل یترل علی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بالسنة کما
یتزل بالقرآن بعلمه ایها * دیو بیور مشلر حاصلی جبرائیل علیه السلام فخر عالم حضرت نوری شه
قرآن کتوروب تعلیم ایندیکی کی سنت دخی کتوروب تعلیم ایدر ایدی دیمک اولورینه حق تعالی
حضرت نوری (علمه شدید القوی) بیوردی ملک شدید قوی دیمکدر سراد جبرائیل علیه السلام
یعنی اول سوبلدیکی نسنه بی اسکا شول قوای علیه وعلیه سی شدید اولان ملک که جبرائیل
علیه السلام اول تعلیم اینشدر بوخسه معلم شر وفساد اولان شیطان تعلیمی دکلدر که ضلال
وغوایت اوله دیمک اولور و جبرائیل علیه السلامی شدید القوی وصفیله ذکر اینتک مدحدر و شتک
بو قدر که معلی مدح اینتک معلی مدح اینتکدر اگر علمه جبریل دینسه ایدی رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرت نوریته فضیلت ظاهر حاصل اولماز ایدی بو قول شر یف حق تعالی حضرت نوری تک
(ذی قوه عند ذی العرش) بیوردیغنتک نظیر بدر تنکیم ائدن بحث کلسه کر کدر ان شاء الله تعالی
(ما کذب الغواد ما رأی) قول شر یغنتک تفسیری قصه اسراده مزید تفصیل اوزره مرور
اینشدر و جمله قسم لرندن بری دخی سوره نکورده (فلا أقسم بالجواری الکفین) قول
شر یغندر خنس کواکب رواجندر یعنی سبعة سیاره تک شمس و قمر دن غیر بدر آنکیچون الجوار
الکفین دیو وصف بیوردی یعنی شول ضوء شمس تحتنده کبر لنان سیاره لر دیمک اولور لا اقسام
بیوردیغنی * لا اقسام اذ الامر اوضح من ان یحتاج الی اقسام * دیمکدر یعنی قسم اینترم زیرا
بو خصوص قسمه محتاج اولاندن اوضحدر دیمک اولور ماصلی بومقوله واضح و روشن نسنه به
نه قسم اینتک کرک بو خود ظاهر و معیندر دیمک اولور یا خود لانا کبد ایچون مزیده اولوب
تقدیر کلام اقسام بالجنتس دیمک اوله یعنی اول کوبکره قسم ایدرم دیمک اولور اکثر مفسرین
رحمهم الله تعالی بو قول اختیار اینشدر ز برحق تعالی حضرت نوری تک (انه لاقسم اوله علون
عظیم) بیوردیغنی بومعنا به دلیلدر ودخی (واللیل اذا عسعس والصبح اذا تنفس) بیوردی
عسعس اللیل دیمک اقبل ظلامه یا خود ادر ظلامه دیمکدر فعل مذکور اضداد دندر نفس الصبح
دیمک اضداد دیمکدر معناسی کیجه به ده قسم ایدرم ظلمتی اقبال ایندیکی حالده دخی صبحه قسم
ایدرم ضیا و بر دیک حالده دیمکدر و ظرف لر قید قسم دکلدر قید مقسم به در ز بر انلر ایله مفید
اولد قلمی حالده آیات عظامدن اوللری انظر در حق سبحانه و تعالی حضرت نوری نجوم تک اوج
حائده انره قسم ایندی یعنی طلوع لر و جریان لر و غروب لر حالده ودخی انقطاعی حالده کیجه به
و بلا فصل انت عقبنجه اقبالی حائده نهاره قسم ایدری کیجه تک حالت ضعف و ادبار بی و کوندزک
حالت قوت و اضاده تی یعنی روشن لکنی ذکر ایندی و اقبال نهار ظلمت ایل سوروب صکریدر
هر بار که نهار نفس ایلبه کیجه ادبار ایدوب قاچمه باشلر و بونلر نگری تعالی حضرت نوری تک
آیات و دلائل ر بو یشتنددر بونلری ذکر ایدوب قسم بیوردیغند نصکره (انه نقول رسول کریم
ذی قوه عند ذی العرش مکین مطاع ثم امین و ماصا حکیم بمجنون کدیو بیوردی بوراده رسول
کریمدن مراد حضرت جبرائیل علیه السلام زیرا اوصاف مذکوره آنک اوصافیدر و سوره
الحاقه ده مذکور اولان رسول کریمدن مراد محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری بدر
آیت کریمه تک معناسی تحقیق قرآن عظیم جبرائیل علیه السلام قولیدر یعنی نگری تعالی

حضرت نوری

هذا الحديث من كتاب
الاحق جل وعلا حضرت نوری
اکا کوندر دیکدی وحی در دیکدر مؤلف
رحمة الله علیه

حضرت نازیدن اول کتوروب نقل ایسدی و سزک صاحبکز محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه
 وسلم حضرت نازینه کفار پنهان ایس دکوری کپی حاشا مجنون دکدر دیمک اولور قرآن عظیم نازه
 رسول ملکک اضافت و نازه رسول بشره اضافت اولندی ایکسنه دخی اضافتی اضافت تبلیغهم
 اضافت انشا دکدر لفظ رسول بومعنا به دلالت ایدر ز برار رسول شول کیمسه به دبرز که ارسال
 ایده تک کلامن تبلیغ ایده پس بوسر محدر که قرآن عظیم جبریل و محمد علیهما السلامی ارسال
 ایدن باری تعالی حضرت نازینک کلامیدر جبریل امین حق تعالی حضرت نازیدن و محمد صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت نازی دخی جبرائیلدن اخذ ایتملردر حق تبارک و تعالی حضرت نازی بوسوره
 رسول ملکی کریمه وصف ایلدی یعنی علم و معرفت و هدایت و ارشاد که افضل عطا ایدر بونازی
 اعطا ایدر دیمکدر و بونایت کرمدر و دخی (ذی قوه) بیوردی شکیم سوره النجم ده (شدید
 القوی) بیورمش ایدی هر اشیاطینی اول قرآه بقین کلوب زیاده و نقصان نصرفلرین ایتمکدن
 قوتیه منع ایدی دیمکدر جبرائیل علیه السلامه اولان قوت شو یله در که لوط قومی هلاک اولندی یعنی
 زمانده مبارک قنادینک اوجیهه قر بهلرین شول دکلو هوا به چبقار دیکه کلبرینک و اوغنجقلرینک
 آواز لرین اهل سما اشتدیلر (عند ذی العرش مکین) دیمک عند الله ذی مکانه دیمکدر یعنی
 حق تعالی حضرت نازینه جبرائیل قدر و منزلتن بیاندر عندیت عندیت اکرام و تشریف و تعظیمن
 (مطاع) بیورد یعنی حق تعالی حضرت نازینک مقرب ملکوری ایجره اطاعت اولمشدر انک امر یله
 کیدوب کلور و انک رأینه رجوع ایدرز دیمکدر (ثم امین) دیدیکی حق تعالی حضرت نازینک
 وحی و رسالته امانتی واردر حق تعالی حضرت نازی اتی خیانت و ذلادن مسقلامشدر دیمک اولور
 و الحاصل جبرائیل علیه السلام ذکر اولشان بش صفتله موصوف قنتم قرآن عظیمک تزکیه
 سندن متضمندر و محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نازی اتی جبرائیلدن اشتددر
 جبرائیل علیه السلام حق جل و علا حضرت نازیدن اشتددر دیمکی مشعردر علو و جلالت
 جهتلردن بوسند کفایت ایلر که بالذات حق جل و علا حضرت نازی انک تزکیه سنه تولى ایتمش
 اوله اندنصکره رسول بشر صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نازینی اهدامی استاد ایس دکوری
 صفتدن تزیه و تزکیه یوروب (وما صاحبکم بمجنون) دیدی کفار رسول کبریا صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نازینک مجنون اولدیغین شبهه سز یلورز ایدی انک کمال عقل و رأینده
 شک و شبهه لری یوق ایدی و کندی کذب لرین دخی یلورز ایدی بوملع و المنفی اختیاردن
 هر ادزی جان خیشلرینه درمان اوله دیو امید ایدینورز ایدی اندن حق جل و علا حضرت نازی
 فخر کائنات علیه اکمل الحیات افندیغیز حضرت نازینک جبرائیل علیهم السلامی کوردیکن بیان
 ایدوب (ولقد رأه بالافق المبین) کدیو بیوردی یعنی محمد صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نازی
 تحقیقا جبرائیل علیه السلامی شمسک مطلع اعلاسنده کوردی دیمکدر بوقول شریف جبرائیلک
 موجود فی الحسارح اولوب بصره ادراک اولدیغین متضمندر بعض قوم که جبرائیل خارجه
 موجود دکدر بلکه خیالدر ذهنده موجوددیشلردر بوقولده جمیع رسله و اتباع رسله مخالفت
 ایدوب جمیع ملادن خروج ایتملردر بوجهندن فخر عالم حضرت نازینک جبرائیلی کوردیکن
 ایات و تقریر باری تعالی حضرت نازینی کوردیکن تقریردن اهدر ز برا جبرائیل علیه السلامی
 کوردیکنه اعتقاد اصل ایماندنر اتی منکر اولان کافر اولدیغنده شبهه بوقدر اما باری تعالی
 حضرت نازین کوردیکی مسئله مختلف فیها در اتی انکار ایدن کافر اولماز بالاتفاق ز بر اصحابه کرامدن
 بر جاعت کورمدی دیمشدر حاصلی جبرائیلی کوردیکن تقریره احتیاج زیاده در اگر چه کیم
 حق تعالی حضرت نازین کورمک اعظم ایدیکنده شبهه بوقدر و لکن نبوت البتة انک نبوته متوقف

دکدر اندن حق سبحانه و تعالیٰ حضرت تبری رسول اکرمی نمشدن تزیه ایدوب (وما هو علی الغیب بضین) پیوردی یعنی محمد صلی الله تعالیٰ علیه وسلم حضرت تبری خبر و ردیکی شی اوزره متهم دکدر دیکدر علی الغیب دیمک علی ما یخبره من الغیب دیکدر اولدخی رؤیت جبریله و کندویه کلان وحیه و غیره متساوادر حاصلی هرندن خبر و بر ایه اول متهم دکدر معتمد علیه در امین در قولی صادقدر دیمک اولور (نافع و عاصم و حیره و ابن عامر رحیم الله تعالیٰ ضاده بضین قرامت ایتمشدر بو تقدیرجه بخیل دکدر دیمک اولور ابن عباس رضی الله عنهما * ایس بخیل بماتزل الله * دیکدر دیمشدر یعنی محمد صلی الله تعالیٰ علیه وسلم حضرت تبری حق تعالیٰ حضرت تریک ازال ایتمشدر بخیل دکدر دیکدر (و یجاهد رضی الله عنه * لایضن علیهم بما یعلم * دیو تفسیر ایتمشدر یعنی بیلدیکی نسنه بی صقلوب خلقسه بخیلک ایتمشدر دیمک اولور) (فرا رجه الله علیه معنایی یفیمبر علی الصلاة والسلام حضرت تریه و کوکن نفیس و مرغوب نسنه کلور و اول اتی سزیدن صاقنوب بخل ایتمشدر دیمش بو معنی خوب معنادر زیر عادت نفوس شی نفیس و مرغوبه بخل ایتمشدر خصوصاً که قدرین بیلرزدن بخل اوله حال بو یله ایکن خواجه کائنات صلی الله تعالیٰ علیه وسلم حضرت تبری وحی کی اشرفه و انفس نسنه بی بخل ایدوب سزیدن صاقنوب دیمک اولور ابوعلی الفارسی رجه الله علیه ایدوب معنایی کلان غیبی بیان ایدوب خبر و یروب اظهار ایلر کاهن کی صقلر انلر شاقی بودر که اجرت المنجه سویلیوب خبر و بریزل بو انلر کی دکدر دیمک اولور و قال الله تعالیٰ (فلا اقسیم بما تبصرون وما لا تبصرون انه لقول رسول کریم) بونده دخی منوال سابق اوزره (لا نافیله اولیجی معنایی سزیک کوردیککره و کورمدیککره حاصلی جمع اشباهه قسم ایتمشدر زیر امر و اخبدر قسمه تحقیقندن مستغنیدر دیمک اولور (ما تبصرون و ما لا تبصرون) مشاهدات و غایباتدر خالق و مخلوقاتک مجموعته متساوادر (لا زانده اولدیغی تقدیرجه مجموعته قسم ایتمش اولور بو قسم قرآن عظیمده واقع اولان قسملرک ایتمشدر زیر جمع حلویات و سفلیاته و دنیا و آخرته و ایلدره داخل اولان ملائکه و انس و جنه و غیره متساوادر پس بو قسم مجموع کور بنان و کورغیان اشیا فخر کائنات صلی الله تعالیٰ علیه وسلم حضرت تریک صدق رسالته آیت ایدیکن متضمندر الحاصل مجموع اشیا حقیقون تحقیقاً قرآن عظیم رسول کریمک قولیدر حق سبحانه و تعالیٰ حضرت تریندن تبلیغ ایلر دیکدر (وما هو بقول شاعر قلبلا ما توؤمنون ولا بقول کاهن قلبلا ما تدرکون) یعنی اول قرآن قول شاهر دکدر تکیم سز گاه اولور او یله زعم ایدرسز و قول کاهن دخی دکدر تکیم کاهی او یله در دیودعوی ایدرسز بلکه محمد صلی الله تعالیٰ علیه وسلم حضرت تبری رسالت طریقه حق تعالیٰ حضرت تریندن تبلیغ ایلر سز ایمان کتورمز سز و تدرک ایلر سز هرگز سزیدن ایمان و تدرک صادر اولماز نه عجب کافرلر و غافلر اولور سز دیکدر وقتلندن مراد بوراده عدم معنایدر صاحب کشف رجه الله علیه بو یله تفسیر ایتمشدر اما قاضی رجه الله علیه قولی اوزره قلت کندی معنایدر در مراد سز صندق ظاهر اولانی کثرت عناد کردن آرزو دینی ایدرسز و آرزو کرایلر سز انکچون سز امر ملتبس اولور دیکدر و بو قسملرک حاصلی بودر که کانه حق سبحانه و تعالیٰ حضرت تبری اول قرآن حق و نباشدر سایر موجودات مابری و مالابری حق و نابت اولدقبری کی دیو پیورد (تنزیل من رب العالمین) یعنی اول قرآن عظیم حق سبحانه و تعالیٰ حضرت تبری قبلندن منزلدر لسان جبریل اوزره نازل اولمشدر دیکدر و بو آیت کریمه ده رسول کریمدن مراد محمد مصطفیٰ صلی الله تعالیٰ علیه وسلم حضرت تریندن زیر (لقول رسول کریم) پیورد فد نصره (وما هو بقول شاعر) و (ولا بقول کاهن) پیور مشدر مشرک جبرائیل علیه السلامی

شعرو کما شله وصف ایتزاز ایدی مراد رسول الله حضرت نوری ایدی کی متعین اولور (وقال عز شانه
 (فلا اقسام بمواقع النجوم وانه لاقسم لو تعلمون عظیم انه لقرآن کریم فی کتاب مکتوب لا یمسه الا
 المطهرون) بعض علما رحیم الله کتاب مکتوبند مراد لوح محفوظ دریدیلر (ابن القیم رحمه الله
 علیه ایدر صحیح بود که مراد (فی صحف مکرمه مرفوعه مطهره باندی سفره کرام بره) قول
 شریفنده مذکور اولان کابدر امام مالک رحمه الله علیه دخی بو آیت حقیقده سوبلثان سوززده
 سوره عیس ده اولان آیت کبدر دینکار بن بن اشدیم کیم اقولک احسنیدر دیو بیور مشدر
 و بعض مفسرین (لا یمسه الا المطهرون) قول شریفنده صحیفه یا شجبه الاطاهر اولان کیمسه دیو
 معنی و بر دبلر معنی کتاب مکتوبند مراد صحف اولیق اوزره ذاهب اولدیلر اما اولکی قول ار مجدر
 ذرا قرآن عظیمی شیطاین ایدر مکدن و شیطاین انک محلیسه واصل اولقدن نزهه ایچون
 آیت کریمه سبقت ایتشدر تکیم حق تعالی حضرت نوری (وما ننزلت به الشیاطین و ما یبغی لهم
 و ما یستطیعون) بیور مشدر بوندن فہم اولور که مراد قول اول اوله اندن خبری بودخی واردر که
 لا یمسه مرفوعدر صوره و معنی خبردر اگر نهی اوله ایدی مفتوح اولور ایدی آیتی نهیه حل
 ایدن کیمسه خبری ظاهرندن معنایه صرف ایتکه مجنا جدر اگر خبردر اگر نهیه اصل بودر که
 هر ری حقیقته صرف اولته و بومقامده کلامی خبردن نهیه صرف ایتکی ایجاب ایدر موجب
 بوقدر ایتشدر بوذکر اولیان ابن قیم کلا جدر رجاعت که انلردن بری داوددر بو کلامی تمسک
 ایدیوب بوکا ذاهب اولدیلر که محلیسه من صحیفه جان اوله اما ابن ارفعه رحمه الله علیه لطیف
 جوابلر و یروپ مذہبلرین رد ایتشدر و مراد صحف شریفقدر دیمشدر دلیل بودر که آیت
 کریمه نہ تخیل و من بیور مشدر لوح محفوظ منزل دکدر و منی ممکن دکدر (و مطهرون
 مراد ملائکہ اولیق دخی جائز دکدر ز برانی و آیات واقع اولشدر کانه مطهرون من ایدر
 و غیر مطهرون من ایتزاز دیک اولور افلاکده خود بالاتفاق غیر مطهر بوقدر ایدی معلوم
 ایدر لیکه مراد انساندن اولان مطهر زدر (دارقطنی و غیر بلر نقلندہ فخر کاشات علیه افضل
 التحیات اقدیم حضرت نلردن مروی اولان حدیث شریفده کہ عمر و بن حزمک مکتوبہ
 یازلس ایدی * و لامس القرآن الا و انت علی طهر * بیور مشدر یعنی مکتوب شریفده سیار
 بیور بلانلردن بری دخی بو ایدر لیکه کلا اولینجده صحیف قرآنہ یا شجبه بو حدیث شریف پسان
 ایلر که (لا یمسه الا المطهرون) قول شریفنده مراد قرآن عظیمدر و آیت کریمده مذکور اولان
 کتاب صحف شریفقدر لا یمسه لفظ شریفنک صورتی خبر و معنایه خبر بو نک امثالی قرآن
 عظیمده چوقدر (و المطلقات بتر یصن) و (و لا تضار والدة) و غیر بلر بوقیلنددر بعض علما
 رحیم الله مجزومدر سبتک ضمه سین اتباع ایچوندر صوره و معنی نمی ایچوندر
 دیو بیور مشدر شهاب الدین احمد بن یوسف السعین رحمه الله علیه ایدر ذکر اولتان لاده ایکی
 وجه واردر بر یسی نافیه اولیق بری دخی نافیه اولوب نابعدندہ اولان فعل انکله مجزوم اولیق
 اگر فک ادغام اولنسه جزم ظاهر اولور ایدی (لم یمسهم) قول شریفنده کی کی و لکن بونده
 ادغام اولنشددر و هانک ضمه سنہ آتیاما سین مضموم اولشدر بو نک امثالندہ سببویعدن محفوظ
 اولان ضمه در خبری دکدر و حدیث شریفده * انالمزده علیک الا اننا حرم * واقع اولشدر
 نزد مجزوم ایکن هانک ضمه سنہ اتباع اونوب دال مضموم قلنشددر دیو بیوردی (نوع رابع
 حق جل و علا حضرت نوری پیغمبر بمن علیه الصلاة والسلام حضرت نلرنک تحقیق رسالتی اوزره
 ایتیکی قسم بیاندندہ در قال الله تعالی (یس والقرآن الحکیم انک لمن المرسلین علی صراط
 مستقیم) معلوم اوله کہ تکرری تعالی حضرت نوری هر سورہ کی که حروفی نهجی برله ایتد ایتشدر

انبارک اوائلندہ یاد کرنا کتاب یا قرآن واقع اولشدر اندنصکره معلوم اوله که حروف تعجبی اوائل
سورهده واقع اولنده بعض امور واردر که انبارک حکمندن خالی دکل ایديکنه دلالت ایدر ولکن
انسانک علمی ایکا واصل اولماز مکر که الله تعالی حضرت نوری کشف ایله نامعلوم اوله (بس نه دیمک
ایديکنده اهل تفسیر پرقاج قول اوزره اختلاف ایتمشدر بری بودر که طی قبيله سنک لغتندہ
یا انسان دیمکدر دیدیلر بو قول ابن عباس وعکرمه وضحاک وسعید بن جبیر رضوان الله تعالی
علیهم اجمعینکدر بعضیلر حبش لغتندہ بویله دیمکدر دیدیلر و بعضیلر کلب قبيله سنک لغتندہ
بویله در دیدیلر بعضیلر سریانی لغتندہ بویله دیمکدر دیدیلر ماضلی یا انسان دیمک ایديکنده
بونرا اتفاق ایتمشدر ولکن نه لغتندہ ایديکنده اختلاف ایتمشدر (وامام فخر الدین رازی رحمه الله
علیه ابتدی تشریری بودر که انسانک تصغیری ایسین کلور کانه صدی حذف اولندی سین
قالدی دخی بس دینلدی بو تقدیرجه خطاب فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری
واقع اولور (انک لمن المرسلین) قول شریفی بوکا دلالت ایدر دیدی (ابو حسان بوکا اعتراض
ایدوب ایسیدی انسانک تصغیرندہ عربدن متقول اولان ایسیناندر یا و آخرندہ الف ایله
ویو دلالت ایدر که انسانک اصلی انسیان اوله ز بر تصغیر اشیا بی اصولنه رد ایلمر ومعلوم دکلدر که
تصغیری انسیان کله و کالینکی تسلیم اولنسه ضم اوزره منی اولدن غیر جاز دکل ایدی ز بر
منسادی مفرد معرفه در مع هذا خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری
خطاب جاز دکلدر ز بر تصغیر تقدیردر اول حضرت حقه مشعلر دیدی (سین رحمه الله علیه
ایسیدی ابو حسانک اعتراض اخیر صحیحدر علما نص ایتمشدر که شرعا اسماء معظمه به تصغیر
داخل اولماز انکیچون حکایه ایدر که ابن قتیبہ مهین مؤمنک تصغیر یدر اصلی مؤمن ایدی
همزه بی هایه قلب اولندی دیدیکی زمانده بوسوز کفره یقین سوزدر بونک قائل صفاقسون
الله تعالی حضرت نوری دیدیلر (اما حقیقت سال بودر که تصغیر هر رده تحقیر ایچون اولماز
تکمیل حق سبحانه و تعالی حضرت نوری یعسوب علیه السلام دن حکایه (یاخی لاقصص رؤیاک)
پیوردیغندہ تصغیر شفقت ایچوندر اتادن اوغوله و خواجه دن شاکرده و خالق دن مخلوقه صیغه
تصغیره خطاب اولنسه شفقت و مرحمت و نوازش معناری متصوردر و عکس لرندہ سوادب وار
ایدیکی مقرردر انکیچون ابن قتیبہ نخطمه اولمشدر الله اعلم (بقول دخی بودر که بس یا محمد
دیمکدر دیدیلر ابن الخنفسیه وضحاک رضی الله عنهما بویله پیور مشلر (و ابو العالیه قولنده
بارجل دیمکدر (وقتاده قولنده اسماء قرآدن براسمدر (ابن بکر الوراقی قولنده یاسید البشر
دیمکدر دیدیلر (امام جعفر صادق دن مرویدر که حق سبحانه و تعالی حضرت نوری فخر کاشانک
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری خطابه ایدوب یاسید دیمک مراد ایسیدی دیو پیور مشلر
و بونده ندکلور تعظیم و تکریم وار ایدیکی مخفی دکلدر (روایت اولنور که طلحه و ابن عباس دن
رضی الله عنهم روایت ایلمشکه بس حق سبحانه و تعالی حضرت نوری اسماء سندن براسمدر اقا قسم
ایتمشدر دیو پیور مشلر (کعبدن دخی مرویدر که حق جل و علا حضرت نوری سموات وارضی
خلق ایتمزدن ایکی یکنیل مقدم یا محمد تحقیقا سن مرسلین دنسک دیوقسم ایسیدی دیمشدر
اندن حق تعالی حضرت نوری (و القرآن الحکیم انک لمن المرسلین) پیوردی کفار
فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری سن مرسل دکلسک دیرر ایدی باری تعالی
انلری رد ایچون اسمنه و کاتبه قسم ایدوب تحقیقاسن مرسلین دنسک و طریق مستقیم اوزر بنه سنک
دیو پیوردی صراط مستقیم مراد توحید و استقامت اوردر (نقاش رحمه الله تعالی علیه
حق جل و علا حضرت نوری کتاب کریمده خواجه عالم حضرت نوری غیر ایسادن بر کیمسه نک

رسالتی چون قسم ایمنی دیمشدر بودند مراد فخر کائنات حضرت تلی بنی سائر انبیا و هر سالی
 صلوات الله علیهم اجمعین مایندند شرف امتیاز ایه سرافراز ایتمکدر (نوع خامس) فخر کائنات
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلی بنک مدت حیانت و عصره و بلدنه واقع اولان قسملرک
 یاننده در قال الله تعالی (لعمرك انهم افي سكرتهم يعمهون) لغتده عمر و عمر بر معنایه در ولکن
 قسده قع عینله مستعملدر کثرت استعمالدن اوتری لعمرك دینلور نحو یون یونک امر ایشده
 ایشدائه مرفوعدر خبری محد و قدر معنی قسمی دیمکدر کلامده اکا دلیل اولدیغیچون حذف
 اولمشدر دیدیلر (زجاجی رجه الله علیه ایدر لعمرك دیان کیمسه کانه حق تعالی حضرت تلی بنک
 بقاسنه عین ایلر انکیچوندر که علماء حنفیه و مالکیه رجهم الله یونکله عین منعقد اولور زرافعا الله
 صفات ذاندندر دیدیلر و امام مالکدن مرویدر که * لایعجبنی الخلف به * دیو بیورمشلر اکا عین
 بنی اعجاب ایتمز دیمکک معناسی بکا خوش گلز دیمکدر امام شافعی واسحق رجهم الله تعالی
 انکله نیسنز عین اولساز دیدیلر (و امام احمد دن مذهبنه موافق قوللر روایت اولمشدر اما
 رایحی بودر که شافعی قولی کبی اوله دیدیلر لعمرك قول شریفنده خطاب کچه در دیو عطار رجهم الله
 اختلاف ایتمشدر بعضی ایتدی لوط علیه السلام قومنه و عطف ایدوب (هؤلاء بناتی) دیدیلر
 زمانده ملائکه لوط علیه السلام (لعمرك انهم افي سكرتهم يعمهون) دیدیلر یعنی سنک قومک
 مختیر و سرکرداندر سنک سوز یکی نیجه ادراک ایدر لر و نصیحتکه نیجه التفات ایدر لر
 دیمک اولور ماصلی خطاب لوط علیه السلام در دیدیلر بقول دخی بودر که خطاب محمد مصطفی
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلی بنه اوله حق تعالی حضرت تلی آنک حیانته قسم ایتمش اوله
 و یوندن اول فخر کائنات حضرت تلی بنه نه مرتبه تعظیم و از ایدیلرکی ظاهر در (ابن عباس رضی الله
 عنهما حضرت تلی نندن مرویدر که * ما خلق الله وما ذرأ وما برأ نفسا اکرم علیه من محمد صلی الله
 تعالی علیه وسلم و ما سمعت الله اقسیم بحیوة احد غیره قال الله تعالی لعمرك انهم افي سكرتهم
 يعمهون بقول و حیانت و عمرک و بناتک فی الدنیا انهم افي سكرتهم يعمهون * دیو بیورمشلر
 ابن جریر رجه الله علیه بویه روایت ایتمشدر حاصلی باری تعالی حضرت تلی ککندویه
 محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلی نندن اکرم بر نفس خلق ایتمدی و کتب منزله ده
 ایشدیمکه باری تعالی حضرت تلی اندن غیری بر کیمسه نک حیانته قسم ایتمش اوله حق تعالی
 حضرت تلی (لعمرك انهم افي سكرتهم يعمهون) بیورمشدر انک حیانتی و عمری و دنیا ده بقاسی
 حقیچون دیو عین ایلر دیمکدر (بغوی رجه الله علیه دخی تفسیرنده بویه دیمشدر بوقدر رجه
 حق تعالی حضرت تلی فخر عالم حضرت تلی بنک حیانته ایشدیلرکی قسم قصه لوط ایچنده کلام
 معترض اولور (امام قرطبی ایدر حق تعالی حضرت تلی رسولنک حیانته قسم ایشدیلرکی زمانده
 دیلدی الا بز دخی انک حیانته قسم ایتمه نک جوازنی یسان دیلدی (امام احمد بن حنبل رجه الله
 علیه نبی آخر الزمان افسندیمز حضرت تلی بنه عین اید نک عینی منعقد اولور عینی بوزد یعنی
 تقدیرجه کفارت لازم اولور دیمشدر و فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلی بنک شهادت
 رکنلر نندن بری اولسه استدلال ایتمشدر یعنی چونکه ایمان تمام اولوق انک رسالنه شهادته
 موقوفدر ایمنی اکا اولنان عین دخی منعقد اولور دیمشدر ابن خورمشدر رجه الله علیه
 ایتدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلی بنه عین ایتمکی تجویز ایدنلر یونکله
 استدلال ایشدیلر که فخر عالم حضرت تلی بنک کندی زمانده مسلمانلرک عیناری اول ایدیکه اکا آند
 ایچرلر ایدیلر حتی اهل مدینه الی الان بری برینه عین و برملو اولدقلرنده * اخلف لی بحق ما
 جواه صاحب هذا القبر و بحق ساکن هذا القبر * دیور یعنی رسول الله صلی الله تعالی علیه

اولور وقال الله تعالى (والعصر ان الانسان لثي خسر) عصر دن مراد نه ايديكنده اختلاف
 ايتشدرد بهضيلر قوتجه مراد دهر در زير ايجيه امور عجيبيه في مشتملدر عصر ك مروري ايله عن تمام
 اولدو عيچون حق تبارك و تعالي حضرت تلي اتي ذكر ايتدي عجز ايجنده عمل صالح كسب اولغنه انسان
 عين خسرانده اولور (امام فخر رازي و فاضلي يضاوي رحهما الله تعالي تفسير لرانده و غير يلزده
 والعصر دن مراد فخر عالم صلي الله تعالي عليه وسلم حضرت تلي سئك زمانته فخر دن ديمشدر در
) امام رازي ايدر بومعني ايديكنه بو حديث شريف ايله استدلال ايتشدرد كه خواجه عالم
 صلي الله تعالي عليه وسلم حضرت تلي بيور مشدر * اتمام نلكم و مثل من كان قبلكم مثل رجل
 استأجر اجيرا فقال من يعمل من العجراي الظاهر بقراط فعملت اليهود ثم قال من يعمل من الظهور
 الى العصر بقراط فعملت النصارى ثم قال من يعمل من العصر الى المغرب بقراطين فعملتم وعضبت
 اليهود والنصارى وقالوا نحن اكثر عملا و اقل اجرا فقال الله تعالي وهل نقصت من اجركم شيئا
 قالوا اقل فذلك فضلى اوتيه من اشاء فكتمتم اقل عملا و اكثر اجرا * رواه البخاري و مفسر بن
 رحيم الله تعالي بو حديث شريف ايله استدلال ايدوب عصر دن مراد ينعبر عزم عليه الصلاة
 والسلام حضرت تلي سئك زمان شريفدر ديدلر زير ايجيه محصل مضموني يهود و نصاري ايتلر سئك
 چوق عمللر يته براجر و بونلر ك آزعلا رينه ايكبي اجر و بركدر حاصل صلي حق تعالي حضرت تلي
 فخر عالم حضرت تلي سئك بو آينده زمانته (و انت حل بهذا اليند) قول شريفنده مكانته
 (لعمر ك) قول شريفنده عزم يته قسم ايتش اولور كونا * و عصر ك و بلدك و عمر ك * ديويوردي
 بونلر ك جهه سي فخر كائنات حضرت تلي سئك طرف كيدير طرفه تعظيم واقع اوليچي مظهر و فقه
 نه مر بنده واجب اولور ملاحظه اولنده (امام رازي رحمة الله عليه ايدر قسمك و جهي بودر كه
 كونا حق تعالي حضرت تلي انسان طائفه سي سكا اتباع ايتيويوب سندن اعراض ايتسدر نه عجب
 خسران عظييدر انلر ك زياتلر نه بيوك زياندر ديويوردي *) فصل سادس * حق
 سبحانه و تعالي حضرت تلي قرآن عظييدر فخر كائنات صلي الله تعالي عليه وسلم حضرت تلي
 نور ايله و سراج منبر ايله وصف ايتديك نك ياتنده در قال الله تعالي (قد جاءكم من الله نور و كتاب
 مبين) بو آيت كرمده رسول اكرم صلي نور ايله وصف ايتدي بونده مذكور اولان توردن مراد
 ينعبر عزم عليه الصلاة والسلام حضرت تلي بدر بهضيلر قرآندر ديمشدر در دخی (انا ارسلناك
 شاهدا و مبشرا و نذيرا و داعيا الى الله باذنه و سراجا منبرا) آيت كرمده سئك سراج منبر ايله
 وصف ايتشدر مراد هدايت ايدوب چراغ كني بوللري روشن ايتديكيدر طريق حقه هدايت
 و ارشاد آت نور شريفيله حاصلدر نور شمس اول بوللري كوستر من ايتدي لازم كلور كه انك
 نفس قدسيه سي نور ايتنده سئك اعظم اوله و شمس عالم اجسامنده غير يلزده نور افاده ايتديكي كني
 خواجه كائنات صلي الله تعالي عليه وسلم حضرت تلي سئك ذات شريف سي سائر ذوات و انفس
 بشريه يه انوار دقله افاضه سن ايلر انك چون تكري تعالي حضرت تلي ايكس يله سراج ايله
 وصف ايتشدر (و جعل فيها سراجا و قرآنا منبرا) سراجدن مراد سئكدر (و داعيا الى الله باذنه
 و سراجا منبرا) قول شريفنده مراد فخر كائنات حضرت تلي بدر حق تعالي حضرت تلي رسول
 اكرم صلي و صف ايتديكي كني كئدي نفس قدسيه سي دخی و صف ايتشدر تكيم (الله نور السموات
 و الارض مثل نوره كمشكوه فيها مصباح) نور سئكدر الايتيه سموات و ارضنده اندن غيري نور بوقدر
 انك نور قدسيه سي سر وجود و حيات و جمال و كمالدر ك مجموع عالمه اشراق ايتشدر در عوالم روحانيه
 ملكدر در انلره اشراق ايتدي و انلر ك هر يزي بوزوشن چراغ اولدي مادونلري انلردن استمداد
 ايدر لر اندن عالم نفوس انسانيه سراج ايتدي و نفوس بشريه صفحات اجسام اوزره طرح

ایلهدی بس عالم وجودده نور حقدن غیر نسنه یوقدر هر شبنه قبول واستعدادی حسبجه اندن
سرایت ایشدر نور اصلده بر کیفیتدر که باصره یعنی کوزا و لا آئی ادراک ایلراند نصکره انک
واسطه سبله کوز بتان نسنلری ادراک ایلر شمس و قمر دن قانض اولان کیفیتلر کی مثلا انلرک
نورلری آولا مقابل اولان اجسام کتیه فیه طقنور و کوز اول نورلری کوزراند نصکره اول اجسامی
کوزرا کر نور اولبایدی هر کز بر نسنه کوره مرایدی تنکیم قرا کو کیهده ده وضبا کیرمز ز پر
زینلرنده کوزک عملی قالمز حاصلی نوردن یومعنی مراد اولیجق حق تعالی حضرت نلرنه اطلاق
صحیح دکلدر بر مضاف تقدیری کر کدر تنکیم زید کریم دید کلرنده ذو کرم دیمک مراد ایدینورلر
یونده خدی ذونور دیمک کر کدر یا خود منور السموات دیمک کر کدر ز برا کو اکلله وانلرک ضیال بله
وملائکه و انبیا علیهم السلام ابله افلاکی منور ایشدر یومعنایی حضرت علی وزید بن علی
رضی الله عنهما قرآنلری مؤید اولور ز بر انلر الله نور السموات او قوم شلردر صیغه فعل ماضی
اوزره قرأت ایشلردر خدی نصیبه و الارض قرأت ایشلردر مثل نوره یوردیغی مثل هداه دیمکدر
نورلری سموات وارضه اضافت ایشدیکی یا بودر که اشراقک وسعته دلالت اچوندر سموات وارضی
روشن ایلر دیمک مراددر یا خود اهل سموات وارض مراددر انلرک نور حق ابله ضیالند کلر بدر
ومقاندن مرویدر که * مثل الایمان فی قلب محمد کتیکوه فیها مصباح * دیمکدر دیو یور مندر
ومشکوه صدر عبد الله نظیر بدر زجابه محمد علیه السلام جسم شریفی نظیر بدر ومصباح قلب
شریفنده ایمان و نبوت نظیر بدر دیمش (و بعضی لرمشکوه حضرت ابراهیم علیه السلام نظیر بدر
زجابه اسمعیل علیه السلام نظیر بدر مصباح جسد محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم حضرت نلرنک
نظیر بدر دیمش (و ابی سعید الخزادین مرویدر که مشکوه فخر کائنات علیه افضل التحیات اقدیمز
حضرت نلرنک درویندر وزجابه قلب شریفدر ومصباح شول نوردر که حق تعالی حضرت نلری انک
قلب شریفنده قوم شدر دیدی و کعب بن جیردن مرویدر که بومقامده نورانی سید بشر وشقیغ روز
محشر اقدیمز حضرت نلر بدر دیو یور مش بونلردن غیر بعضی قول روایت اولمشدر ولکن بو آیت
کر بعده مختار اولان تفسیر اولدر ز بر بوئدن مقدم ذکر اولنان (ولقد انزلنا انیک آیات مبینات)
قول شریفنه مطابق اولور * (فصل سابع) * فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرنک
وجوب مطاعت و اتباع سننه دلالت ایدن آیات کریمه بیسانده در قال الله تعالی (یا ایها الذین
آمنوا اطیعوا الله ورسوله) وقال الله تعالی (واطیعوا الله ورسوله لعلکم ترحون) وقال الله تعالی
(قل اطیعوا الله ورسوله فان تولوا فان الله لا یحب الکافرین) معنیلری ظاهر در وقال جل ذکره
(من یطع الرسول فقد اطاع الله) یعنی حق تعالی حضرت نلرنک احکامنی خلیفه تبلیغ ایلدیجی
اولدیجی چون رسوله اطاعت ایدن فی الحقیقه یاری تعالی حضرت نلرنه اطاعت ایشش اولور دیمکدر
بو آیت کریمه فخر کائنات حضرت نلرنک جمیع افعال واقوالنده معصوم ایدیکنه دلیل اقوادر
ز بر اصر بر نسنه ده خطا ایدیدی اکا اطاعت نکری تعالی حضرت نلرنه اطاعت اولماز ایدی
بو مجموعده معصوم اولق واجبلر ز بر انکری تعالی حضرت نلری (و اتبعوه) قول شریفی ابله
اکا مطاعت قطعی خلیفه امر ایشدر متابعت انک ایشدیکی فعلک منک ایشلکدن عیاردر
بس ثابت اولدیکه دلیل مخصوص اولدیغنک ماعداسی جمیع افعال واقوالنده فخر عالم حضرت نلرنه
انقیاد حق تعالی حضرت نلرنک حکمنه اقیاددر قال الله تعالی (ومن یطع الله ورسوله فاولئک
مع الذین انعم الله علیهم من الذین والصدیقین و الشهداء و الصالحین) الا ینه یومعنی جمیع مطیعینه
عامدر صحابه کرامه و صکره کلان جمیع اهل اسلامه شاملدر آیت کریمه نلک سبب نزولی بو ایدیکه
فخر عالم حضرت نلرنک معنی اولان نوبان رضی الله عنه فخر کائنات حضرت نلرنی بغایت سوردی

آنسز

آنست قراریده مریدی بزکون خدمت شمر یفته برحالت ایله کلدی که مشکلی فتغیر اولمش محزون بلخی
ظاهر ندن معلوم ایدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبری توباتی بو هیئت ایله
کور یجت حالتی صور دی اولدی ایندی بارسول الله بنده وجع یوقدر همان سکا قتی مشتاقی
اولدی بعدن بر عظیم غم عارض اولدی آخر کلدیم سکاملاقات ایتمدن آخر نده سنی کوزمه حکم
ملاحظه ایتم زبیرا کرجشه کیرر ایسم سنی کوره مریم سنی بیغمبرل ایله درجات عالیده اولسک
کر کدر جتیه کیر مرایسم خود ایسی کور مریم بنم عالم بیجه اولوریدی اندن بو آیت کریمه نزول ایندی
دینلر بوئدن غیر ی بعض وجوه دخی ذکر ایتملردر مقصد سابعده ذکر اولور ان شاء الله تعالی
محققون رحمهم الله تعالی ایندی لیر بو آیت کریمه نیک سبب نزولده مذکور اولان وجوه نیک صحیحده انکار
یوقدر لکن یونک سببی انلردن اعظم برشی اولقی واجد بر یعنی سببی آنک طاعت ایقادیته ترغیب
اولقدن ز براسبیک خصوصی لفظک عمومته ضرر ایتمز بو آیت جمیع مکلفین حقیقده عاقد حاصلی
هر کیمسه که حق جل و علا حضرت تبریته ورسولنه اطاعت ایلیه اول حق تعالی حضرت تبریته
قتنده درجات عالییه به فائز اولوراند نصکره معلوم اوله که (ومن بطع الله والرسول) قول شریفک
ظاهری بودر که بر کره طاعت ایتمک ایله اکتفا جائز اوله ز بر بر صفت دال اولان لفظ ثابت اولمده
همانک مره واحده حصولی کفایت ایله حاصلی ظاهر ندن آکلن بودر که حق جل و علا
حضرت تبریته و فخر عالم حضرت تبریته بر کره طاعت کفایت ایلیه اما بو یله دکدر ظاهر بنه حل
ایتمک جائز دکدر بلکه اطاعتدن مراد حق تبارک و تعالی حضرت تبریته امر ایند کارین
ایشلیوب نهی ایند کارینک جمله سین ترک ایتمکدر ز بر اصکر طاعتی واحده به حل
ایدر ایسک کافر و فاسق لردن داخل اولقی لازم کلور ز بر انلردن دخی بر کره طاعت ایتمک واقع اولور
(امام رازی رحمه الله علیه ایدر علم اصولده ثابت اولمشدر که بر صفتک عقبنده مذکور اولان حکم
یونی اشعار ایدر که ذلک الحکم ذلک الوصف ایله معلل اوله بواصل ثابت اولیجق بزاید ز که
من بطع الله ذمک فی کونه اکتفا دیمکدر حق جل و علا حضرت تبریته آله اوله سنده طاعت اتی
یلوب جلال و عظمت و عزت و صمدانیتته اقرار ایتمکدر پس بو آیت کریمه احوال معاددن ابکی
امر عظیمه تنبیه اولمشدر بری بودر که قیامت کوننده جمیع سعادتیه منشأ اولان انوار معرفه الله ایله
روحک اشراقیدر هر کیمسه نیک که قلبنده نوره معرفه الله اکترا اوله اول سعادتیه اقرب و نجاته اوصول
اولور اینکجه سی بودر که نکری تعالی حضرت تبری آیت سابقه ده اهل طاعتیه اجر عظیم و ثواب
جزیل وعده فیطندر اند نصکره بو آیت کریمه بیغمبرل ایله اولغی وعده بیورمشدر و معناسی
بودکدر که اهل طاعت انبیا علیهم السلام ایله درجه واحده اوله ز بر بوتقدیر او زره فاضل
و مفضل بر درجه ده اولقی لازم کلور بو خود جائز دکدر بلکه مراد بودر که اهل طاعت ایله انبیا
علیهم السلام جتیه بر حیثیت ایله اوله که مکانلری نقدر بعد اولور ایسه ینه بری برین کوریل
و دیلدکاری زمانده صحبت و ملاقاته قادر اوله ز مایینده مانع و حاجب اولید معیتدن مراد بو معنادر
حدیث صحیحده * المرء مع من احب * بیورمشدر یعنی کشتی سود یکی کیمسه ایله یله دراندن آبری دکدر
ینه صحیحده وارد اولمشدر که * ان بالمدينة اقواما اسرع مسیرا ولا تلم منزل الا وهم معکم حبسهم
العذر * بیورمشدر یعنی بعض سفر لرنده صحابه کرامه ایندی لیر تحقیقا مدینه شهر نده نیجه
قوم وارد که ستر هر کز بر مسیره به کندی کز و بر منزله قوماد بکر الانلر سر کله یله ایدی انلر عذر
مانع اولدی اینکجه چون قالدیلر دیمکدر ایندی معلوم اولدی که معیت و مقارنت حقیقه روح و سر ایله
اولان مقارنت ایش محرد بدن ایله اولان دکل ایش بلکه قلبه اولان ایش قابله اولان دکل ایش
اینکجه چون ایدی که نجاشی حبش و لابنده نصاری اراننده ایکن ینه فخر عالم صلی الله تعالی علیه

و سلم حضرت نرینه اقریب تاس ایدی و انکله بیله ایدی و عبدالله بن ابی دیدکاری مناسقی مسجد
 ایچنده کندی ایله بیله ایکن اکانتدن ابعده بر کیمسه یوق ایدی ارادت و محبت روح و قلب حالاری
 اولوب ارتباط بونلر بیله اولیحق کشتی سودیکی و دیلدیکی کیمسه دن آری اولر زمانینده نغدر بعد
 زمان و مکان واریسه بنه ارواح مؤمنین فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرلی ایله و اصحاب
 کرام ایله بیله در رضوان الله تعالی علیهم اجمعین وقال الله تعالی (قل ان کنتم تحبون الله
 فاتبعونی بحبکم الله و ایفر انکم ذنوبکم) یعنی حق تعالی حضرت نرلی رسوانه بیورمشدر که
 امته ده که اکر سر حق جل و علا حضرت نرین سورا ولدیکر ایسه نکات ایچ ایدک تگری تعالی
 حضرت نرلی دخی سزی سومو کاهلر تگری مغفرت ایله دیکدر بو آیت کریمه به آیت محبت دیرل
 (بعض سلفدن مر و یدر که یقوم محمد الله دعوا سن ایدوب رح حق نبارک و تعالی حضرت نرین
 سوز دیکر اندن بو آیت کریمه نازل اولدی وقال الله تعالی (فامنوا بالله ورسوله النبی الامی الذی
 یؤمن بالله وکلمته و اتبعوه لعلکم تمهدون) باری تعالی حضرت نرلی بو آیت کریمه درجه اهتدای
 فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینه ایمان ایله اتباعه ارفیلدی بو کانییه ایچونکه
 فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرین بر کیمسه تصدیق ایله اماشر یعنی
 التزام ایله اکاتباع ایتمسه اول کیمسه ضلالتده در وقال الله تعالی (فامنوا بالله ورسوله و النور الذی
 ازلنا) نور دن مراد قرآن عظیمی در حاصلی حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینه
 ایمان و قرآن عظیمه ایمان و تصدیق و ایچدر اسلام بونلر سر صحیح اولدیغی مقرر در تکبیر (و من لم
 یؤمن بالله ورسوله فاننا اعتدنا للکافرین سعیرا) آیت کریمه سن دن دخی مراد بودر ز بر افخر کاشات
 حضرت نرلی تصدیق قرآن عظیمی تصدیق مستلزمدر وقال تعالی (فلا وربک لا یؤمنون حتی
 یحکموک فیما نجزینهم) لازنده در معنای فسمی تا کید ایچون کاشدر معنی فوریک دیکدر
 لا یؤمنون جواب قسمدر جن سجانه و تعالی حضرت نرلی بو آیت کریمه کندی نفس مقدسه
 کریمه سه قسم ایتمشدر که بر کیمسه جمیع امورنده فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرین
 حکم ایدوب انک جمیع حکمنه ظاهره و باطنه رضا و انقیاد اوزره اولما یغچه مؤمن اولیه کر کسه
 فخر کاشات علیه اکل العجبات افندیمن حضرت نرینک حکمی انلرک هوالر بنه موافق اوله کرک مخالف
 اوله تکبیر حدیث شریفده وزر اولمشدر که * لا یؤمن احدکم حتی یكون هوا تبعاً لما یحیی به *
 بو حدیث شریف دلالت ایدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینک حکمنه
 راضی اولیان کیمسه مؤمن اولیه وانک حکم شریفنه قلبدن رضا لازم اوله و بو معنائک حصولی
 اول حضرت نرک حکمی حق و صدق ایدیکنه قلبده جزم و یقین اولغله اولور دخی تفصیلی کلمه
 کر کدر ان شاه الله تعالی آیت کریمه نک ظاهری قیاس ایله نصک تخصیصی جائز اولماغچه
 دلالت ایلر براد لاتی بو کادر که قول شریفنه و حکمنه متابعت لازم اوله غیره عدول جائز اولیه
 (ثم لا یجدوا فی انفسهم حرجاً مما قضیت) بو معنای مشعر در ز بر اقلیده و جدان حرج عدول نصک
 خلاص اقتضایلر قیاس خطور ایچدکه نفسده حرج حاصل اولور پس حق تعالی حضرت نرلی بیان
 ایدیکه کشتیک ایمانی کامل اولماز الا او حرجه عدم التفاتد نصکره و نص شریفنه تسلیم کلی نصکره
 اولور امام فخر رازی رحه الله علیه بو کاد اهب اولمشدر اما غیر یلر قیاس ایله کتاب و سنتک تخصیصن
 جائز کور مشرور رتاج الدین ابن السبکی رحه الله علیه جمیع الجوامعنده نصریح ایتمشدر
 و غیر لرد کر ایتمشدرو الله اعلم * (فصل ناض) * سید البشر و شفیع روز محشر صلی الله تعالی علیه
 وسلم حضرت نرینک خدمت شریفنده لازم اولان ادابنه ایدیکن بیان ایدر قال الله تبارک و تعالی
 (یا ایها الذین آمنوا لاتقدموا بین یدی الله ورسوله) پس بو آیت کریمه حکمنجه اول حضرت نرک

حال حیاتبده هرگز بر امر ایه ناهی ایه باذن ایه تا صرف ایه اول حضرتی تقدم جائز کل ایدی یعنی
 اول برسته بیور مدین بار نسته دن نهی ایتمین بار کیمسه به اذین و بر مدین غیر بار دن امر ونهی و اذن
 و تصرف ایتمک جائز کل ایدی همان توقف ایدوب فخر عالم حضرت نلرندن نه صادر اولدی اوسه
 جواز اولان مرتبه ده اکاتباع ایتمک کرک ایدی الان بو حکم باقیدر قیامتہ دکن بو بله کر کدر زبرا
 وفاتند فصره سنتدن تقدم حیاتبده کندیدن تقدم کیدر عقل سلیمی اولانلر قنده اصلا فرقی
 بوق ایدیکی ظاهر در محاهد رضی الله عنه معناسی * لا تقنوا علی الله شیئا حتی یقسه علی لسان
 رسوله * دیمکدر دمی اسامده ایدر افتات فلان علیکم بر آیه دیمک سیمکم به ولم یساورکم دیمکدر
 بس بو تقدیرجه لاتقنوا این ایدی الله ورسوله دیمک حق تعالی حضرت نلری برسته فی رسولی اساتره
 خبر و بر مدین سر کندیدی راکر ایه سبقت ایتمک دیمک اولور (صحاک رضی الله عنه فخر کاشات
 حضرت نلری قنده برسته فضا ایتمک دیمکدر دمی بعضیلر دخی سز امر ونهی ایتمک تا اول
 بیور میجه دیمکدر دمی و بالجمله هر خصوصده که رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت نلرندن
 تقدم معناسی بولنه اذن کمال احتراز واجب ایدی حضرت ابی بکر الصدیق اذین کور که رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلریک مر ضنده بر صیاح خلقه امامت ایدر ایکن ناکام
 فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری کور دیک کبی گبرو حکمیکه بشلدی بر کده
 بطور دیو فخر عالم حضرت نلرندن اشارت بیور میجه برنده قرار ایده مدی حکیم تفصیلی کلسه کر کدر ا
 ان شاء الله تعالی (جمله ادا بندن ری دخی بودر که اتمک صوتندن بو قار و صوت جعفر مقی جائز کل ایدی
 تکبیر حق جل و علا حضرت نلری بو آیت کریمه ده بیور دینی اول معنادر (بالله ما الذین آمنوا لای فرقوا
 اصواتکم فوق صوت النبی ولا یجهر واه بالقول یکجهر بعضکم لبعض) امام رازی رحمه الله علیه
 ایدر آیت کریمه دن فهم اولنور که مؤمن اولان کیمسه فخر کاشات افضدیمز حضرت نلریک یاننده
 عید سیدی یاننده سو بلدیکی قدر دخی سو ایتمک جائز اولسه بر الجهر بعضکم لبعض قول شریفنده
 عید اخلدر مؤمنک اول حضرت به جهری عبدک سیدنه جهری قدر اولماق کر کدر والا کجهر
 بعضکم لبعض مرتبه سنده جهر بولمش اولور بو معناسی آیت کریمه مؤیددر که حق تعالی
 حضرت نلری (النبی اولی بالمؤمنین من انفسهم) بیور مدین یعنی خواجده عالم صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت نلری مؤمنلر کنددی نفسلرندن اولیدر دیمک اولور سید عیدی قنده عبدک
 نفسندن اولی دکلددر حتی اکر حین مخصوصده عید بر مقدار طعام یواسه شو دکلو اولسه که اتی
 یمه سه هلاک مقرر اولسه سیدینه و بر محبوب کنددی ایتمک جائزدر اما رسول الله حضرت نلری نه بدل
 ایتمک واجبدر بر برده عید یاسه که کنددی اولمک ایه سیدی خلاص اولمق مقرر اوله عیده واجب
 دکلددر که سیدنک خلاصی ایچون کندینی تهلاکه به آیه اما یغمبر یم علیه السلام ایچون واجبدر تکبیر
 اعضاه برسته بی حفظ واجبدر مثلا قلبه ضرر بنشد کد نصره الله و ایاقده استقامت فالماز
 اکر انسان کنددی نفسنی حفظ ایدوب نبی علیه السلامی ترک ایدر ایه کنددی دخی هلاک اولمق
 مقرردر اما عید ایه سیدماینی بو بله دکلددر دیو بیور مدین معلوم اوله که فخر کاشات حضرت نلریک
 خدمت شریفنده رفع صوت و جهر ایتده استخفاف مقرردر اکر شو بله که نعوذ بالله قصد
 اهانت و عدم میلانته مقرر اولور ایه کافر اولوب عملی باطل اولمق مقرر اولور (روایت ایدر که
 بو آیت کریمه ایدیکی زمانده ابو بکر رضی الله عنه ایدی یار رسول الله * والله لا اتمک الا کخی
 السرار * دیدی یعنی شهنمکیر و فلسدی ایه سو یلکدن غیر ایتمای دیو یمین ایدی و حضرت
 عمر رضی الله عنه فخر کاشات حضرت نلری نه سو بلدیکی زمانده فلسدی ایه سو یلر کبی
 سو یلر ایدی حتی یغمبر یم علیه الصلاة والسلام حضرت نلری نه دیر سین با عمر دیو صور ایدی

روایت ابودریس که امیر المؤمنین ابو جعفر بر کون مسجد رسول الله صلی الله علیه وسلم امام مالک ایله
 مناظره ایدر ایدی (مالک رحمة الله علیه ابتدی با امیر المؤمنین یوم مسجدده صوتکی رفع ایله
 زیر حق جل وعلا حضرت نوری (لا ترفعوا صوتکم فوق صوت النبی) دیو بر قومی تأدیب ایتشد
 بر قومی دخی (ان الذین یفصرون اصواتهم عند رسول الله) دیو مدح ایتشد بر قومی دخی (ان الذین
 یتادونک من وراء الحجرات) دیو دم ایتشد دیدی رسول اکرم و بی محرم صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت نوریک حیا حرمی نیجه ایسه مبتدعی حرمی اوبله در دیدی همان ابو جعفر
 تواضعه بشلندی جمله آدابدن بری دخی بودر که آنک دعاسنی خلق بری برنتک دعاسنی کبی ایتشد
 تنکیم قال الله تعالی (لا تجعلوا دعاء الرسول ینفکم کدعاء بعضکم بعضا) بوایت کریمه مفسرینک
 ایکی قول واردر بری بودر که معناسی پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری اسمیه
 دعوت ایتک بری بریکری دعوت ایتدیکر کبی دیکدر یعنی با محمد دیو سو یلیه سر
 بلکه تعظیم و تواضع الله یار رسول الله بانی الله دیه سر دیکدر دیدیلر بو تقدیرجه مصدر مفعولنه
 مضاف اولمش اولور تقدیر کلام دعایکم الرسول دیک اولور بر قول دخی بودر که فخر عالم صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نوریک سرزی دعوتی بری بریکری دعوت کبی که دیکر سکر وارده سر
 دیکر سکر تک ایدم سر بوبله ایتک ایتک دعوتنه سر عتله اجابت واجبدر و کتیکه اذنی واجبدر
 بلا اذن کتیک حراند دیکدر بو تقدیرجه مصدر فاعلنه مضاف اولمش اولور تقدیری دعاؤکم
 الاکم دیک اولور (جمله آدابدن بری دخی بودر که صحابه کرام رضوان الله علیهم اجمعین
 حق فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری ایله بر امر جامع اوزره اولسه آنک اذ نسز کتیک
 جائز دکل ایدی مثلا بر طانسیق مجلسنده یا خود خطبده یا جهادده یا بونلرک امثالندن بر در نکرده
 اولسه کیمسه اجازت سر مصلحتنه کتیک جائز دکل ایدی حرام ایدی تنکیم حق سبحانه و تعالی
 حضرت نوری یور مشدر (انما المؤمنون الذین آمنوا بالله ورسوله و اذا کانوا معه علی امر جامع لم یذهبوا
 حتی یستأذنه) (* فصل ناسع *) شول آیت کریمه تک بیانده در که حق تعالی
 حضرت نوری فخر کاشات حضرت نوریک اعداسی ایتدیکی دعوازی بالذات ابطاله متصدی
 اولدیفن متضمتلر در قال تعالی (ن والقلم وما یسطرون ما انت بشعید ربک بجهنوم) مشرکین
 رسول الله حضرت نوریسه (با ایها الذی نزل علیه الذکر انک لجنون) دیو بجهنوم اسناد ایتشد ایدی
 حق سبحانه و تعالی حضرت نوری نفس مقدمه سیله جوابه تصدی ایدوب سوزلرین رد ایتدی معناسی
 مفصلا سبقت ایتشد اوزر نمائده که عاصی بن وائل فخر عالم حضرت نوری ایله مسجد قوسی قر بنده
 ملاقات ایدوب سو یلشد دیلر ایدی قریش اولولرندن بر قاج کافر مسجد حرامده اوتورر ایدی
 عاصی یه سو یلشد دیکر کیم ایدی دیو صور دیلر اولدخی حاشا ایتدی دیو جواب و بری اولر نمائده
 پیغمبر صلی الله علیه و السلام حضرت نوریک خدیجه رضی الله تعالی عنهادن برارک اوغلی
 وفات ایتمش ایدی ایتدیمده دن مرادی سو کونده کیمسه سی فالر دیکر ایدی حق تعالی حضرت نوری
 اول ملعونک سوزلرین بالذات رده متصدی اولوب (ان شانک هو الابر) دیو یوردی یعنی ایتسک
 دشمنکدر یا محمد سن دکلسن سنک اولادک و انسایک و حسن ذکک قیامتدک یا قیدر و دشمنک
 بونلردن محرومدر دیکدر و بنه اولر نمائده که ملاحظین فخر عالم حضرت نوریسه افترا و کت اسناد
 ایدوب (افتری علی الله کذبا) دیدیلر حق سبحانه و تعالی حضرت نوری جواب و بروب (بل الذین
 لا یؤمنون بالاخرة فی العذاب و الضلال العبد) دیو یوردی اول حضرتک قولنه اعتماد ایتوب
 آخرة ایمان کتور میانلرک ضلال ایدده اولوب عذابلری مقرر اولدیمدن خبر و بری (وینه قرآن
 فظمی کندی سو یلر شاعر در دیو اسناد ایتدکارنده حق جل و علا حضرت نوری سوزلرین

ردایدوب (وما علمناه الشعر وما ينبغي له ان هو الا ذكر وقرآن مبين) دیو بیوردی فاضلی رحمة الله علیه
 ایدر یعنی زیا کافر آن تعلیم ایتمک ایله شعر تعلیم ایتمک زیرا قرآن معنی و موزون دکلدن و معنایی
 شعر آنک ایندیکی مخیلات فسمندن دکلدن و کاشع سوسو نلک لایق دکلدن اگر دیمک دبلسه دیه مز
 تکیم قرق بیلدنبو سز بیلور سز طبعی امتحان ایتمش سز دبمکدر و اوزمانده که (ان هذا الا افک
 افتراه و اعانه علیه قوم آخرون) دیمشرایدی یعنی قرآن عظیم حاشا تکری کلامی دکلدن بیلاندن
 کندی افترا ایتمشدر و بر قوم دخی کندینه آئی دوزمه ده یاردم ایتمشدر دیدیلر حق سبحانه و تعالی
 حضرت نلری نلری تکذیب ایدوب (فقد جاؤا ظملا و زورا) بیوردی اندن رسول الله صلی الله علیه وسلم
 حضرت نلرینه (قل انزلہ الذی یعلم السمر فی السموات و الارض) دیو امر ایندی یعنی یا محمد سن دیکه
 اول قرآنی سموات و ارضه اولان سری بیلان تکری انزال ایلدی انک کلام قدیمیدن هم دکلدن دیو
 بیوردی اولزمانده که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری امم سالفة تک اخبارین
 مشتمل آیت کریمه بی کفارہ تلاوت ایلدی نضر بن الحارث دیدکلری کافر ایندی (لونشاء لقلنا
 مثل هذا ان هذا الا ساطیر الاولین) یعنی زده اسنیدک بونک کبی سوزلر سو بیلرک بونلر اول کلنلرک
 افسانهلر یدر دیدیلر حق تعالی حضرت نلری تکذیب ایدوب (قل لئن اجتمعت الانس و الجن علی
 ان یاتو بمثل هذا القرآن لایأتون بمثله) دیو بیوردی یعنی یا محمد سن دیکه ~~اگر~~ انس و جن
 بو قرآنک مثلن کتورمکه اجتماع ایتمسه کتوره دبیلر دیو بیوردی اولزمانده که ولیدین مغیره (ان هذا
 الا شعر یؤثر ان هذا الا قول البشر) دیدی یعنی قرآن عظیم سحر در و انسان سوز یدر غیری
 دکلدن تکری تعالی حضرت نلری فخر کاشان حضرت نلری تسلیت ایچون (ما فی الذین من قبلهم
 من رسول الا قالوا ساحر او مجنون) دیو بیوردی یعنی بونلر ن اول اولانلره دخی هیچ بر رسول
 کلامشدر الا انکیچون ساحر در یا خود مجنوندر دیمشدر در حاصلی خلقک حالی بودر که رساله استاد
 عالم بکن ایده کلشدر سن بونلرک سوزندن ملول اولمه یا محمد دیمک اولور و ینه کفصار لعنهم الله
 فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینه طعن ایدوب بونه اصل رسولدر طعام کل ایدر
 و بازار زده ~~کزر~~ دیمشرایدی حق تعالی حضرت نلری (و ما ارسلنا قبلك من المرسلین
 الا انهم لیا کلون الطعام و یشون فی الاشواق) بیوردی حاصلی هر رسولکه سندن اول بزارسال
 ایندک تحقیقا طعام کل ایدر ایدی و بازار زده کزر ایدی بو معنالر جمع رساله وارد بونلر رسالته
 منافی دکلدن دیو بیوردی (و ینه طائفة یهود اولزمانده که رسول الله حضرت نلرینک خالو نلری
 و نکاحی کتورنه حسد ایدوب بو جهندن طعن ایتمشدر حق جل و علا حضرت نلری (ام یحسدون الناس
 علی ما آتیهم الله من فضله فقد آتانا ال ابراهیم النکاب و الحکمة و آتیناهم ملکا عظیما) دیو بیوردی
 یعنی حق سبحانه و تعالی حضرت نلری رسولنه و انک اصحابنه و یردیکلی فضل و احسانه حسدی
 ایدرلر تحقیقا بز خود آل ابراهیم که محمد علیه السلامک انار اسلامی و ابناء محمد کاب و حکمت
 یعنی نبوت و یردک و ملک عظیم اعطسا ایندک ایددی حق تعالی حضرت نلری انلره و یردیکلین مثلن
 ا کادخی و یرمک بعد دکلدن دیمک اولور دخی وقتا کدر (ابعت الله بشرا رسولا) دیو بوب حق تعالی
 حضرت نلرینک رسولی طائفة بشردن کلدیکن اسلبعاد ایندی لیر جمه لارندن بونی بیلدیلر که جنس لارندن
 اولیچنی انس حاصل اولور خلافت چنشدن اولیچنی انس و الفت او ایوب منارقت اقتضایلر
 باری تعالی حضرت نلری بو معنایه ننبیه ایدوب بیوردیکه (قل لو کان فی الارض ملائکة یشون
 عطش من لخر نساء علیهم من السماء ملکا رسولا) حاصلی اگر اهل ارض ملائکه اوله لرایدی انلره
 ملائکه دن رسول کک و ندرمک واجب اولور ایدی لکن بشردن اولدی لیر سوللری دخی بشردن
 اولیق واجب اولدی دیمکدر دیدیلر سارا نبا علیهم السلامه اعداسی طعن ایندیکی زمانده کندیلر

جواب و پروپ او زردن دفع ایدر ایدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلو یتک تقر بن
 کور که اعداسنک کلان حق جل و علا حضرت تری بالذات رد ایدوب ایندکری دخل و تعرضری
 او زردن دفع ایلر ایدی نوح علیه السلامی ضلالتی نسبت ایندکری زمانده (باقوم لیس بی ضلالت)
 دیو کندی دفع ایلدی و هود علیه السلام دخی (باقوم لیس بی سفاهه) دیو کندی رد ایدی
 اما آیات کریمه سابقه زده بیان اولندیغی او زره اعداء رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حق تبارک و تعالی
 حضرت تری نفس مقدسه سببه جوابلر و یردی والله اعلم (*) فصل عاشر (*) فخر کائنات
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری تک حقنده وارد اولان آیات کریمه دن از الله شبهات بیاندعدر
 قال الله تعالی (ووجدک ضالاً فهدی) معلوم اوله که فخر کائنات حضرت تری نه هرگز بر لحظه
 ضلالت طاری اولدیغنده علما اتفاق ایتمشدر اما قبل النبوة انبیا علیهم السلام او زره ضلالت
 واقع اولتی عقلا جائز اولورمی دیواهل مذاهب اختلاف ایتمشدر معتزله قنده عقلا جائز دکلدن
 زیرا انده تنقیح واردر یعنی خلقه نفرت و یردی ایلر اما اهل سنت قنده عقلا جائزدر و احنالدر که
 پر کیمسه اول ضلالت اوله صکره حق تعالی حضرت تری دیلر ایسه نبوتله اکر ام ایلیه و بومعنی مجرد عقل
 حکمینه در یوقسه دلیل سمعی قائم اولمشدر که ائدن هرگز ضلال واقع اولمادی نیکیم حق سبحانه
 و تعالی حضرت تری (ماضی صاحبکم و ماخوی) بیوروب ضلال و غیابت ائدن صادر اولمادی
 دیدی (امام فخر الدین ازازی رجه الله علیه یوبله دیمشدر) و امام ابو الفضل الجصی شفاغه
 ایدر صواب بودر که قبل النبوة الله تعالی به وصفاته جهلدن و انلردن بر شیده تشککدن
 معصوملردن انبیا علیهم السلامدن اخبار و آثار نعاوضد ایتمشدر که انلر یوقیه صدق میرا زردن
 تا طوع غدق لری کوندن توحید و ایمان او زره در بلکه انوار معرفه الله انلردن اشراق ایلر اخبار
 اهلندن بر کیمسه نقل ایتمشدر که حق تعالی حضرت تری کفر و اشراک ایله معروف اولاندن بر یق
 پیغمبر ایش اوله هرگز یو خبر منقول دکلدن و یو ایلت مستندی نقلدر حاصل کلام یو تقدیر ایله
 ما هو الحق ظاهراً و لیدیکه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری حق تبارک و تعالی
 حضرت تری نه ذاتندن وصفاتندن بر نه جهل او زره اولمشدر و یونلرک علمنه مناق بر حالت او زره دخی
 اولمشدر بعد النبوة عقلا واجاما یوبله در قبل النبوة دخی سمعاً و نقلاً یوبله ایدی نبوت و رسالت
 کلدن هرگز ائدن کذب صادر اولمادی صکره دخی یوبله ایدی نه قصد و نه غیر قصد اصلاً خلف
 قول صادر اولما مشدر و صادر اولتی عقلا و شرعاً و نظراً و برهاناً محالدر و بالاجماع کآردن
 معصومدر تخفیفاً صفاتردن دخی میرا ایدی و امتنه مشروع قیلان امورده هرگز اول حضرت
 او زره سهو و غلط و غفلت و نسیان جریان ایتمشدر حالت رضاده و غضیده بلکه جمیع حالاتنده
 معصوم ایدی شول کیمسه که فخر کائنات حضرت تری او زره واجب یا جائز یا محال اولنلره جاهل
 اولوب ائک صوراً حکمانی بتلید جائز اولمش انلرک بعضی جائز اولور ظن ایده اول استیاردن تزیه
 ائیمه العباد بالله سوه تا قبت او زره هلاک اولوب یری جهنم اولور (بعضی ائمہ دین رحیم الله انبیا
 علیهم السلام صفاتردن عصمتلر بنده یونکله استدلال ایندیلر که انلردن نه صادر اولدی ایسه
 انلر نه اتباع صحیحدر یو تقدیر بده صفاتردن تکابنده نیلر نه تابع اولمش اولور ایدی جائز دکلدن
 دیدیلر) و اصحاب ائ حنیفه و مالک و شافعیدن جهنم و فقهار رحیم الله تعالی یونک او زره در بلکه
 حاصلی اصکر انبیا علیهم السلام او زره صفاتردن مجوز اولنسه انلرک افعالنه اقتدا کن اولما ایدی
 زیرا قتی فعلی جلالدر قنفسی حرماندر قنفسی طاعت قنفسی معصیت ایدیکی بللو اولما ایدی
 ارسال رسل و انبیان غرض خود هدا ایدر ایدی موجب دلالت اولان نسته انلردن صادر اولتی
 جائز دکلدن و الحاصل آیت کریمه یعنی (ووجدک ضالاً فهدی) قول شریفنده ضلالتدن مراد

تدبر و آیت کریمه تک تفسیری نیجه در دیو اقوال کثیره اوزره اختلاف اولمشدر بر قول بودر که
 * و وجدك ضالاعن معالم النبوة * دیمکدر این عباسدن وحسندن و خطما کندن و شهر بن خوشیدن
 بویله روایت اولندی (ما کنت تدري ما الكتاب ولا الايمان) قول شریفی معنای مذکور مؤید در زرا
 معنای با محمد قبل الوحي سن قرآن و قومق بتزایدک و خالق ایمانه نیجه دعوت ایده چکنک بتزایدک
 دیمکدر معالم نبوت بونلردن عبارتدر ایدی بونلری بتزایدکن حق جل و علا حضرتلری سکا
 هدایت ایدوب ییلدردی دیمک اولور بوقسه طعیان و عصیان معنانه ضلال اولماز ایکنچی
 قول بودر که ضلالدن مراد بول یکلمه قدر امام فخر رازی ذکر ایتدیکی اوزره فخر کائنات صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرتلردن مرفوعا روایت اولمشدر که * ضللت عن جدي عبد المطلب
 و اناسي حتى كاد الجوع يقتلني فهداني الله * بیورمشدر یعنی او غلجق ایکن جدم عبد المطلبدن
 آیریلوب بول یا کلام شو بوله آجقدنکه آجلق نبی هلاک ایده یازدی اندن یته حق تعالی حضرتلری
 هدایت ایلدی بولی بولدم دیمک اولور بس تگری تعالی حضرتلری سنی ضلال بولوب هدایت
 ایتدی دیمکدن مراد بوقسه اولور (اوچنچی قول بودر که عر بلر مثل الماء في اللبن دهر معنای
 صوسودک الته کندی دیمک اولور یعنی سود ایچنه صوقو بسدل دخی آنته کتسه ضل الماء دبرلر
 بوندنخی مراد مکه شهزده کافر ز سکا غالب اولمشلر ایدی حق تعالی حضرتلری سنی قوتلدردی
 حتی دینکی اظهار ایتدک دیمک اولور (دردنچی قول بودر که بر صحراده بالکر بردانه افاج بتمش اولسه
 ضرب طائعه سی اکاضال نسیمه ایدرلر آیت کریمه تک دخی معنای بویله اولور که کویا حق تعالی
 پیورر که مکه دیاری اولزمانده شول برو یابانه بکوزر ایدیکه انده افاج بتیمه سندن غیری ایمان
 و معرفت الله مپوه سن کتورر شجر بوق ایدی ایدی مکه صحرارنده سن بر شجر فرید سن دیمکدر
 دیدیلر (بشچی قول بودر که گاه اولور سیده خطاب اولتور و قومی مراد اولور معنای و وجد قومک
 ضالافهدی دیمکدر دیدیلر (التنچی قول بودر که ضلال دیمک محبا لمعرفتی دیمکدر بوقول عطفادن
 مرو بیدر باری تعالی حضرتلرتک (انک لفي ضلالك القديم) بیور دیتدنه ضلالدن مراد محبتدر
 زرا بوسکلامی یوسف علیه السلام کفرند اشاری حضرت یعقوبه شو بتلشدر ایدی
 حق تعالی حضرتلری انلردن حکایه بیورمشدر که اگر مراد زی ضلال فی الدین اولایدی یعقوب
 تجابه بویله دینکاری ایله کافر اولورلر ایدی ضلالک القديم دینکاری محبتک القديمة دیمک ایدی
 (دینچی قول بودر که * وجدك تاسیفا قد کرک * دیمکدر یعنی ایله معراجده هیبت مستول اولوب
 دیمه سنی لازم اولانلری اونوندی خاطر یته کتورمندی باری تعالی حضرتلری کیفیت ثانی هدایت
 ایدوب ییلدردی آخر * لا اخصي ثناء عليك انت كما ائتيت على نفسك * دیدی مراد بودر دیدیلر
 (سکر نچی قول بودر که * وجدك بين اهل ضلال فعصمك من ذلك وهداك للايمان والى ارشادهم *
 دیمکدر دیدیلر یعنی تگری تعالی حضرتلری سنی ضلال اهل قومک اراستده بولوب ضلالدن
 صافلدی ایمانه و انلر مارشاده هدایت ایتدی دیمک اولور (طقوز نچی قول بودر که سکا انزال اولتاتک
 یاننده سنی مخبر بوایدی دخی سنی یسانه هدایت ایتدی دیمکدر دیدیلر بوقول جنبددن مرو بیدر
 (اوننچی قول بودر که حضرت علی کرم الله وجهه مروایتده فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرتلری بیورمشدر که اهل جاهلیت عمللردن نسته به قصد ایتدم الا ایکی دفعه قصد واقع اولدی
 وهر برنده حق سبحانه و تعالی حضرتلری مرادم ایله بنم مایلینده حائل اولدی یعنی منع ایتدی
 قصد ایتدیکم مپسرا اولدی بر کره مکه تک یوقار و جاننده قیون کونلردن برینه ایتدم بنم قیونلر یعنی
 دخی سن کوزت بنم کولم استر که شهره وارم بویکجه انده بعض بکستر ایله صهیبت ایتدم دیمکدن
 کتدم مکه شهر یته کتدم اول اوغرا دیمم اوده دفتر و نایلر ایله بر صهیبت راست کتدم او توردم انلره

نظر ایدر کن حق تعالی حضرت تری مانع اولدی بی او یخو بصدی یاندم تا کاش طوق منجه
 او یاندم اندن بر کجه دخی بو بله ایده بیدیم اول کجه دخی اولکی کی بی او یخو آدی یاندم تا کون
 طوق منجه او یاندم اندن صکر هرگز بر امر الله فصدرا بیدم نکره تعالی حضرت تری بی رسالتیه
 اکر ام ایندی دیدی اما (ووضعنا عنک وزک الذی انقض ظهرك) یوردیغنک ظاهر بله انبیسادن
 صغائر صدورین تجوز ایدن فقها و محدثین و متکلمیندن بر جماعت احتجاج ایتشلورد یعنی وزرگاه
 معناسه در آیت کریمه هر ادستک اوزر بکه بار کران اولان وزری ارقکدن ایتدیردک دیمکدر دیدیلر
 والحاصل بو آیت کریمه اختلاف ایتشلورد اهل لغت ایتدیلر اصل بونده بودر که بجن بر بولک
 آرقنیه کران اولسه آرقنیک محل صوتی کی بر صوتی اولور یعنی آرقدی قتی آغر بولک بصدیه کککری
 اوزر بو حالتده عربلر انقض الجمل ظهره دیرلر بو مقصوده بیخبریمز علیه الصلاة والسلام
 حضرت تریته آغر کلان نسنه رایچون تمثیل واقع اولمشدر حاصلی شول سکا آغر کلان نسنه زری
 اوستکدن ایتدیردک یعنی رفع ایتدک کتدی دیمک اولور بعضیلر ایتدیلر وزر آغر بولک دیرلر بورده
 مراد نبوتک آغر بولکرین اوزرکدن ایتدیردک یعنی انک موجبان حفظ ایدوب حقوقن رعایت
 ایتدک خلقی دینه دعوت ایدوب احکام اللهی بیان ایتدکده انواع جفا و بلارین چکیمکه حاصل
 اولور بو بولکری اوزرکدن ایتدیردک یعنی بو مشککری سکا آسان ایتدک دیمکدر و بعضیلر ایتدیلر
 وزردن مراد خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریته کفارک سنت خللی تغییر
 ایتدکریک کوچ کله سیدر کفر بی منه قادر دکل ایندی بخصوراق چکر ایندی آخر حق تعالی
 حضرت تری قوت و یردی دخی (اتبع مله ابراهیم) دیو امر ایتدی یته سنت ابراهیم علیه السلام
 رعایت اولندی وضع وزردن مراد بو ایندی دیدیلر (بعضیلر دخی معناسی زسنی شول اصل وزردن
 معصوم قبلدکده اگر حاصل اولایندی سنک ظهراکه بار کران اولور ایندی دیمکدر وضع دیدیکی
 عصمتدن مجازد دیدیلر) بعضیلر دخی سنک سرکه مشغول اولدیغک و حیرتک و شریعت طلب
 ایتدیکک اوزرکه تعیل اولدی زدی عاقبت سکا شرع و یردک دیمکدر دیدیلر (و بعضیلر وزردن
 مراد امتک ذنوبیدر که کندیکن اوزر یته وزرک کی اولمش ایندی حق تعالی حضرت تری
 امتی عذاب دینو بدین بری قیظغه حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم حضرت تریته امن و یردی
 تنکیم (وما کان الله لیعذبهم وانت فیهم) یوردی و آخرتده شفاعت قبول وعده قیلدی دیدیلر
 و بوندن غیری بعضی وجه دخی ذکر ایتدیلر اما (لیغفر لک الله ما تقدم من ذنبک وما تأخر) قول
 شریفته که ظاهر ذنوب فهم اولنان اوزره سید کاشان صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریتن
 بعضی ذنوب تقدم ایدوب بعضی تأخر ایتدی اقتصا ایلر این عباس رضی الله عنهما ایتدی
 معناسی مغفرت اولمشسن اگر کاهکده اولسه مؤاخذه و لغز ایتدک دیمکدر (و بعضیلر ایتدیلر
 غفران موقوف و مالم یقع مراددر یعنی من مغفرت اولمشسن مطلقا دیمکدر) بعضیلر دخی
 مراد سهو و غفلت طریقیله اولانلردن دیدیلر (امام قشیری بو قول اختیار ایتشدن) بعضیلر
 دخی ما تقدم لایک آدم و ما تأخر لامتک دیمکدر دیدیلر یعنی آیت کریمه تقدم ایدن کاه دیدیکی ایتک
 آدمک کاهی دیمکدر و تأخر ایدن دیدیکی امتک کاهی دیمکدر دیدیلر بو قول این عطا دن منقولدر
 و بعضیلر مراد همان ایتدیر دیدیلر یعنی تقدم و تأخر ایتدن مراد ایتدک کاهلر ایدر بعضیلر دخی
 ذنوبن مراد ترک اولانلر دیدیلر یعنی کلام رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریته کورهدر
 و آیدن کاه صادر اولندی اما ترک اولی صادر اولیق جائزدر ذنوب یوردیغنی ترک اولایه کورهدر
 تنکیم حسنات ابرار حسنات المفربین دیتلشدن ترک اولی مباح قسمنشدن و لکن فخر کاشان
 حضرت تریته نسبت سینه معزله سنده اولور انکیچون ذنبه تعبیر اولندی دیدیلر (سبکی رحمة الله

علیه ایدر آیت صکر یعنی ماقبلی و ما بعدیة تأمل ایندم اصلا وجه واحدی غیر احتمال
 بولدم یعنی همان مراد خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلمیذی تشریف
 و هرگز ماینده ذنب یوقدر تقریری بود که حق تعالی حضرت تلمیذی کا انعام ایتدیکی نعمی آیت
 کریمه جیعا ذکر ایتمک ذیلدی ونعم اخر و بهک مجموعی ایکی قسمدر بر یسی سلبیه در که
 خیران ذنوبدر بری دخی ثبوتیه در که کرامات غیر متباهیه در قسم اوله (ایغفر لک الله ماتقدم
 من ذنبک و ما تاخر) قول شر یغفره اشارت بیوردی قسم ثانیه (و ینم نعمته علیک) قول شر یغفره
 اشارت بیوردی نعم ذنوبه دخی ایکی قسمدر بر قسمی ذلبیه در که اکا (و یهدیک صراطا مستقیما)
 قول شر یغفره اشارت ایتدی و بر قسمی ذنوبه در که اکا (و ینصرتک الله نصر اخر بزا) قول شر یغفره
 اشارت بیوردی پس حق تعالی حضرت تلمیذی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلمیذی
 شان شر یعنی تعظیم و غیر یلر اوزره تفریق اولتان نعمتی فخر کا شیان حضرت تلمیذی حقیقه
 تنیم ایتدیکی آیت کریمه منظم قیلندی بوفضائل و کراماتی جیعا رسول الله حضرت تلمیذی
 مخصوص قیلدین اظهار ایتدی بجله سین فتح مینته غایت قیلدی و ایتداده صیغه تعظیم ایراد
 ایتدی (انا فخرناک) بیوردی و کاف خطابه فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلمیذی
 اختصاصی اشعار ایتدی (این عطیه رحمة الله علیه دخی بومعشایه سبقت ایتدی مراد محمد
 محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلمیذی تشریف ایتدی بوجله نگاه واقع و بلا مشدر
 ایته دیدی تسلیم ایدم که نگاه صدوری جائز امیش اما فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت تلمیذی واقع اولد یغنه شک و شبهه بوقدر اقوال جهنده معصوم و محفوظ ایتدیکی (و ما یناطق
 عن الهموی ان هو الاویجی یوحی) قول شر یغفره ثابت اولمشدر و افعال جهنده معصومه
 بودلالت ایدر که مجموع صحابه کرام انک قابل و کثیر و صغیر و کبیر هر فعلته اتباع اوزره اجاع
 و اتفاق ایتدی ایددی و بوجله هرگز توقف ایتدی و یحتمل ایتدی حتی خلوتنده
 ایتدیکی اعماله دخی اتباع قصدیه شعور مراد اید بنور ایتدی بولسه رجوع احوالنه تقلید ایدر ایتدی
 هرگز اندن نگاه صادر اولق احتمالن و بر مرز ایتدی اصحاب کرامک فخر عالم حضرت تلمیذی حالن
 ملاحظه ایدن کیسه اول احتمالن خاطر بنه کنورمکه باری تعالی حضرت تلمیذی خبا ایلر دیو
 بیوردی اول آیتلر که انلرده نوع شبهه اولوب دفعی لازم کلشه بجله دن بری دخی بودر که
 حق تعالی حضرت تلمیذی (یا ایها الاتی اتق الله ولا تطع الکافرین و المنافقین) دیو بیورمشدر
 معنای باری تعالی حضرت تلمیذی تقوی اوزره اول و صیقل و منافقینه مطیع اوله دیمکدر
 رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلمیذی حق تعالی حضرت تلمیذی تقوای خود
 مقرر ایتدی امر بر نسنده وارد اولور که مأمور اولان کیسه اول ایتدی ایستلمش اوله مثلا اوتور
 دیوشول کشی به بیوردر که ایاقده طوره بوجله اوتورن کیسه به اوتور دیمکدر نه معنای وارد
 و کفار و منافقینه اطاعت خود حاشا خواجه عالم حضرت تلمیذی کلک احتمالن بوق ایتدی بونلردن
 نهینک معنای ندر دیوشبه کلور ایه شو بیه دینلور که حق تعالی حضرت تلمیذی بیوردی
 استدامت حضوری موجب اولان تقوادر (بعضیلر بوجله جواب و بر دیلر که فخر کائنات
 حضرت تلمیذی مرتبه و علی متصل زیاده اولق اوزره ایتدی بکن زمانده کی حالی شدیدی به نسبت
 ترک اولی قسمندن ایتدی حاصلی تقوادر خالی دکل ایتدی اما هر ساعت بر جدید تقوی حاصل
 اولور ایتدی امر اول کله چکلره کوره اولور دینلر (و بعضیلر تقوی بیورمق تقوی اوزره دائم اول
 دیمکدر تنکیم اوتورن کیسه به اوتور بن فلان بره واروب کلجه دیرلر معنای قانقوب کتمه جلوسکده
 دائم اول دیمکدر دینلر) بعضیلر دخی کرجه خطاب رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت تلمیذی در

امامان از امتیاز بوکا دلالت ایلرکه (انه کان بما عملون خیرا) دیدی بماعمل دیدی مراد
 رسول الله حضرت تری اولادی صیغه مفرد ابله بماعمل بیور بیور ایدی دیدیلر (بری دخی) فلا
 قطع المکذوبین) قول شریفیدر مکذوبین مراد رؤسای حکماری سکه در یعنی اول حضرت
 کندی دین باطلارینه دعوت ایدر ایدی ائندن خود انلره اطاعت احتمالی بوق ایدی دائم مخالفت
 اوزره اولدیغی مقرر ایدی لاتطع بیور ایدیغی مخالفتلریده شدت ایغکی نحر بر ایچون ایدی یعنی
 لاتطع دیمک قتی زاده مخالفت ایله دیمک ایدی دیدیلر (بری دخی) فان کنت فی شک بما انزلنا البین
 قاضیل الذین یقرؤن الکتاب من قبلک) آیت کریمه سیدر معنایی اصکر سن ینم سکا انزال
 ایدر بکمردن شک اوزره اولور ایسک شول سندن اول کاب قرأت ایدیلره سوال ایله دیمکدر ظاهر
 معنایی بودر امام رسول کبریا صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریدن شک کتک ایدر احتمالی کورکه
 بویله بیور ایله یوک و جهنی ندر و آیت کریمه ده خطاب کیمه متوجهدر دیو عملاء تفسیر اختلاف
 ایشلردن بر قوم ایشیلرکه مخاطب ظاهر ده محمد صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریدر
 اما حقیقتده مراد غیر یلردن تکیم (لئن اشرکت لبحیظن عمنک) قول شریفته خطیبانک
 ظاهری فخر صکایات علیه اکل النبیات ائندیلر حضرت تریده در اما حقیقتده
 غیر نلره متوجهدر و یوک ایشالی خطاب معنادر تکیم بر بادشاه بر کیمه بی امیر نصب ایله
 اول امیرک نعتی اوستده اولان رعیتیه بر امر ایتلوا اولسه انلرک قلوبنده تأثیری اقوی اولغیچون
 خطاب اول امیره توبیه ایدوب شویله ایله سن و بویله ایله سن دیو قرمان ایله یونده دخی
 قضیه بویله در میدیلر بوقول دخی بودرکه فرا ایدی محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت تریده شک بوق ایدی کن حق بدل و علا حضرت تری بیلور ایدی اما یوکلام شول مقوله دندرکه
 بر کیمه کندی اولغندن اصکر ینم اوغمل ایسک نکا تعظیم ایله دیو و قولده ینم قول ایسک بکا
 اطاعت ایله دریمع هذا لک اوغلی ایدیکنه و اول قول کندی قول ایدیکنه شهیدسی بوقدر بودخی
 بویله در دیدی (بوقول دخی بودرکه کواکلی طار اولان کیمسه شک دیرل بس معنی اگر انلرک
 چنلا و اذالردن قبلک طار الذی ایسه صبر ایله وسندن اول کلان کابی قرأت ایدیلره سوال ایله
 کور که انبیا علیهم السلام قوملرینک اذوا بلالز ینه نیجه صبر و عمل ایشلردن واقیت الامر
 نیجه منصور و مظفر اولشلردن دیمکدر مقصود بومعناری تحقیق ایدوب کتب متفهمده مسطور
 اولان ایله اسنه هاد ایتکدر و انلره اولان کرچکدر زیرا قرآن عظیم انلری تصدیق ایتلردن
 یاخود اول حضرت تری نهج و شیشدر یاخود فرض و تقدیر طریق اوزرده بوحسه وقوع شک
 امکانی مراد دکلدر انکیچون ایدیکه بو آیت کریمه نازل اولدیغی زمانده والله لاشک ولا مجال
 دیو بیوردی یعنی والله تعالی ایدرم و نه غیره سوال ایدرم دیدی بو ذکر اوتان اقوال خطابه
 رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ترینه اولدیغی تقدیرجه ایدی اما مخاطب غیر
 اولدیغی تقدیرجه تری کلام بودرکه رسول الله حضرت ترینک زمانده خلق اوج قسم اوزره ایدی
 بر قسمی فخر عالم حضرت ترین تصدیق ایدر ایدی بر قسمی شک و توقف اوزره ایدیلر نه تصدیق
 و نه تکذیب ایدر بیلور ایدی اراده شویله فالشرا ایدی حق تبارک و تعالی حضرت ترینک خطاب
 بونلره در یعنی ای آدم اوغمل تری اگر محمد مصطفی نکانک لسانی اوزره بزوال ایدر کیمزه دایه شک
 ایدر سکر اهل کاب سوال ایدر که آنلر محمد مصطفی نکانک صدق نبوتنه سز دلالت ایتسولر انک کلدجکی
 کتب قدیمده مسطوردر انلره صورتک دیمک اولور دیدیلر (بری دخی) والذین آیتناهم الکتاب
 وعلون انه منزل من ربک بالحق فلا تکونن من المترین) قول شریفیدر یعنی شونلرکه بزواله کاب و برک
 انلر بیلور که قرآن عظیم سنک ربکدن نازل اولشدر ایدی سن صاقن شک ایدیلردن اوله

دریمکدر

و دیگر قرآن باری تعالی حضرت نرین کلدیکنده فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری
 شک ایتمک احتسائی یوقدر یاو کلام معناسی ندرین نور ایسه شک قرآنک زوانه کوره دکلدی
 اهل کتاب علمنه کوره در یعنی اهل کتاب قرآنک حق تعالی حضرت نرین کلدیکن بیلدکارینه
 شک ایتمه دیمکدر یوحسه حق تعالی حضرت نرین زوانه شک ایتمه دیمک دکلدی فخر کاشات
 حضرت نرینک بونده شکی اولدیغی مقرر در یاخود * قل لمن اهدی با محمد لا یكون من الممترین *
 دیمکدر یعنی شک ایتمه صافن شک ایتمه یا محمد دیمکدر رسول الله حضرت نرینه تلقینده که
 شک ایتمه یجیری شکدن نهی ایلمه و بعضی توجیه دخی ایتمشدر بری دخی (ولو شاء الله لمجمعهم
 علی الهدی فلا یكون من الجاهلین) قول شر یقیدر معناسی اگر حق تعالی حضرت نری انری
 هدی اوزره مراد ایتمه ایمانه توفیق ایلمه ایدی حتی مؤمن اولور ایدی ولکن مشین متعلق
 اولدی ایلمدی سن نهالک ایلمه یعنی اولیه حق نسته ایچون جاهل اولور اولور حریر
 اولموصیر ایلمه حک برده جنع ایتمه دیمکدر بعضی قولنده خطا ایتمه در یعنی امک جاهلیندن
 اولسونلر دیمکدر بونک امثال قرآن عظیمده جوق واقع اولمشدر (وان تطع اصک ترمن فی الاوض
 دخی یوقیلندر یعنی ظاهر خطاب رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت نریندر امام اراد غیر بدر
 تکیم (ان تطعوا الذین کفروا) قول شر یقیدر ظاهر اولور (بری دخی) وان کشت من قبله لمن
 الاغافلین) قول شر یقیدر که قصه یوسفک اوشده واقع اولمشدر معناسی فخر عالم حضرت نرینه
 سن غافلردن ایلمک سکا قرآن وحی اولمشدر دیمک اولور اما غافلدن مراد (والذین هم عن آياتنا
 غافلون) آیت کریمه سنده مذکور اولان غافل دکلدی بلکه قصه یوسفدن غافل دیمکدر یعنی
 بوندن اول سن اول قصه دن خبردار دکلدی سمکه واصل اولمشدر ایلمدی بریم و حیرتله بیلدک
 دیمکدر (بری دخی) و اما بنوعک من الشيطان ترغ فاستعد بالله) قول شر یقیدر معناسی یستغفرتک
 غضب یحتمک علی ترک الاعراض عنهم دیمکدر حاصلی حق تعالی حضرت نری فخر عالم حضرت نرینه
 امر ایتمه که حق قوت غضبه سی حرکت ایلمه یاخود شیطان برنسته به قیدر حق ایتمه
 الله تعالی حضرت نرینه استعانه فیه تا کیم حق جل وعلی حضرت نری کفایت ایدوب استغفاری
 سبب عصمت تامه اوله شیطانک فخر عالم حضرت نری اضلاله خود قدرتی یوقدر همان مجرد
 قهر ضرر اول مرتبه دن یله امین اول دیمکدر و شیطان علیه الغنه یوکاده قادر دکلدی ایتمه
 ملک صورتنه کبره دخی بعضی تلمیس ایلمه نه رسالتدن اول طفر بولمشدر وند صکره بلکه نی
 اولان کیمسه کندوبه کلان ملک ایتمه شک ایتمه یقینه سبب یا بودر که حق تعالی حضرت نری
 انده علم ضروری خلق ایلمه یاخود اول زمانده برهان انظهار ایلمه تکیم سابقه دخی اشارت اولمشدر
 (بری دخی) و ما ارسلنا من قبلك من رسول ولا نبی الا اذا تمی الی الشيطان فی امنیتمه) قول شر یقیدر
 بو آیت کریمه جهود مفسرین دیمکدر شک احسنی بودر که نماددن بوراده مراد تلاوتدر
 و انده القاء شیطانک معناسی تلاوت ایلمه تک خاطرینه بعضی افکار و اندیشه دنوبی دوشور دیمکدر
 حتی شویله اوله که تلاوت ایلمه کن بعضی وهم ونسیان ادخال ایدوب اوقود یغن خاطرندن
 کیدره یا استماع ایتمه خاطرینه بعضی نسته القا ایلمه که قرأت اولناه مخالف اوله اندن
 حق تبارک و تعالی حضرت نری شیطان علیه الغنه سبب اولان شبهه بی دفع ایدوب مرادی
 کشف ایلمه و آیت احکام ایلمه قاضی عیاض بو یله یورمشدر دخی تفصیلی مقصدا ولده مرور
 ایتمشدر (شفاده ایلمه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری اول کیمه که روا ایلمه صحابه
 کرام ایلمه صحابه یقین زمانده قوتش ایلمه بلال رضی الله عنه نماز وقتن کوزتمک ایچون
 یا ایوب طلوع فجره منتظر ایلمه اولدخی او یخوبه واروب جمله سی کنش طوعنا یجمه او ایلمه ایلمه

اولوقت فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری * ان هذا واد به شیطان * دیو
 یورمش ایدی بوندن مرادی شیطان کندویه مسلط اولدیغین باوسوسه قیلدیغین بیان
 دکلدن بلکه بلاله تسلطن ییاندن زبرایورمشدر * ان الشیطان اقی بلالا فمزل یهد به کما یهد
 الصبی حتی نام * دیشدر حاصلی شیطان بلاله گلدی اوغلان او یودرکی منصل او یومغه
 چالشی آخر بلال او بودی دیمک اولور و یوتغریر * ان هذا واد به الشیطان * قول شریفی
 سبب نومه نوبه طوندیغیز تصدیجده در اما شو بلکه وادیدن کجوب کتمکه کوره طویجیق اصلا
 اعراض وارد دکلدن (بری دخی) عبس وتولی ان جاء الامعی) قول شریفی بیدر بو آیت کریمه تک
 سبب تروئنده یورمشدر که برکون فخر کاشات علیه اکل النجیات افندیغیز حضرت نوری قریش
 اکا برندن عتبه وشبیه و ابو جهل وهب بن عبد المطلب وامیه بن خلف وولید بن مغیره
 قشده ایدی طور میوب انلری دین اسلامه دعوت ایدوب انلره مشغول ایدی رجاسی بو آیتدیکه
 انلرمسلان اولغله سار خلق دخی اسلامه کلدن فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری
 بو اشغال اراستنده ایکن ابن ام مکتوم رضی الله عنه که صحابه کرامدن تراغمی کیسه در اول کلوب
 فخر عالم حضرت نوریسه یار رسول الله شول ربک سکا تعلیم ایتدیکنی بکا او قودوب تعلیم ایله
 دیدی یشه تکرار سو یلیجک بوشغل ایچنده فخر عالم حضرت نوریسه کوج کلوب مبارک
 یوزین تغیر ایدی واعراض ایدی اندن بو آیت کریمه نازل اولدی ظاهرندن توهم اولنور که
 فخر عالم حضرت نوری امدان بحضور اولوب اعراض ایتدی کیچون آم اولدی دخی الله تعالی حضرت نوری
 آیت کریمه فی عتاب ایچون ازال ایتمش اوله اما بو یله دکلدن بلکه حق تعالی حضرت نوری
 بو معنای اعلامدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نریک متعرض اولدیغی خصوصی
 یعنی ذکر اولنسان کفار معاندینی دینه دعوته اشتغال مقید اولیه حتی نسنه در اگر اعمی جائیله
 انلرک جانبک حاللری منکشف اوله ایدی اعمی جانبته انسانی اختیار ایدر ایدی و فخر کاشات
 حضرت نریک ذکر اولنسان کفاری دعوتنده معصبت و مخالفت قشمدن نسنه بوق ایدی بلکه
 طاعت و تبلیغ رسالت ایدی همان باری تعالی عز اسمه حضرت نریک یوردیغی ایکی جانبک
 حاللرین اعلام ایدوب کفارک امرین توهمین و انلردن اعراضه بو قول شریف ایله اشاردر
 (توهمین تسهیل و تخفیف دیمکدر یعنی تبلیغ حکمدن تصکره کفارک اسلامه کله سی خصوصنده
 حتی حرص اوزره اولوب کندیکه مشقت و یرمه دیمک اولور زبرا) و ما عذبک ان لا یری) یورمشدر
 یعنی ایس عذبک بأس فی ان لا یرزکی بالاسلام دیمکدر حاصلی انلرک اسلامه حرصک شوهر نوبه
 و از مسونکه دعوت نریسه اشتغاله مسایدن اعراض ایده سنک سنک اوزر بکه لازم اولان تبلیغدر عبری
 نسنه دکلدن حق تعالی حضرت نریک رسالتن تبلیغ ایله انلرمترکی اولدی ایسه خوش اولدی ایسه
 امر اللهمک تأثیرنده حتی زیاده تهالك اوله دیمک اولور ابن ام مکتوم دخی اگر چه اعمی ایدی اما
 اولرمانده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نریک اول کافر ایله مخاطبه سن اشیدر ایدی
 و انلرک شائنده فخر عالم حضرت نریک شدت اهتمام ییلور ایدی بو ما پینده اقدام ایدوب سوز
 اراسته کبردیکنی فخر عالم حضرت نریسه اذا واقع اولمش ایدی بو جهتدن ابن ام مکتوم معصبت
 عظیمه در نکاب ایدوب تأذیه مستحق اولمش ایدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری
 انکیچون برمدن اعراضله تأذیب ایدی و رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری
 اصحابی تأذیب خصوصنده ما ذون ایدی و لکن عتاب شکنده بو آیت کریمه نازل اولدیغی
 ابن ام مکتوم اعمی و معذور کنی اولغله اریجیق رفق و ملاحظه به مستحق اولدیغیچون ایدی
 والله اعلم (بری دخی) عقی الله عنک لم اذنت لهم) قول شریفی بیدر که رسول الله صلی الله تعالی

علیه

علیه وسلم حضرت تیری بولکہ غزائتہ کتدبکی زماندہ منافقوں بلان عذر و جہانہل بیان ایدوب سفردن
 قائمہ اجازت استدیلر ایدی رسول الله حضرت تیری دخی اجازت و پروب منافقین قائمہلر ایدی
 حق سبحانہ و تعالیٰ حضرت تیری فخر کائات صلی الله تعالیٰ علیہ وسلم حضرت تیری انلرہ اذن
 و بردیکچون عتاب صورتندہ بو آیت کریمہ بی ازال ایدوب یا محمد نیچون منافقینہ اذن و بردک
 یلانلری کورچکلری ظاہراولنجہ توقف ایسک ایدی دیو بیوردی (قتلہ ایدر بوقول
 حق تعالیٰ حضرت تیرندن اول حضرتہ عتابدر تکیم اشیرسز یعنی عتاب ایدیکی ظاہر در
 اما ینہ صکرہ) فاذا استاذنوک لبعض شأنهم فاذن لمن شئت منهم (آیت کریمہ سن ازال
 ایدوب امری انک رأی شر یففسه تقو بض ایدی) (وعمر بن عبون ایدی رسول الله صلی الله
 تعالیٰ علیہ وسلم حضرت تیرندن ابکی فعل صادر اولدیکہ انلرہ حق تعالیٰ حضرت تیری قبلندن
 مأمور دکل ایدی بر بی منافقہ سفردن قائمہ اذن و بردیکی بری دخی اسپرندن فداالیدیدر
 انکیچون باری تعالیٰ حضرت تیری عتاب ایدی تکیم اشیرسزیدی (اما بعضیلر بو آیت دلالت
 ایلر کہ فخر کائات حضرت تیرندن ذنب صادر اولمش اولہ ز برا (عفا الله عنک) بیوردی عفو
 شول رده اولور کہ کلام سبقت ایتمش اولہ دیدیلر (جواب و بردیکہ عفا الله دیمک تقدم ذنب
 اقتضا ایدیکن لانسلم نیچون جائز اولمہ کہ باری تعالیٰ حضرت تیری بواظنی اکا تعظیم ایچون
 پیورمش اولہ تکیم بر کیمسنتک بر کیمہ قتلہ قدری اولسه اقی تعظیم ایچون عفا الله عنک
 ما صنعت فی امری دیر و رضی الله عنک ماجوابک عن کلامی دیر و دخی عافاک الله الاعرفت حق دیر
 یوسوزردن مراد تعظیم و تکریمدن غیر نیسنه اولماز بعضا بوراده غفر معناسنه دکلدر بلکه
 رسول الله صلی الله تعالیٰ علیہ وسلم حضرت تیرینک * عفا الله لکم عن صدقة الخیل و الرقیق *
 یوردیغی کبیدر یعنی حق تعالیٰ حضرت تیری سزی بندیککز آت و قولاند یقکز قول و قراوش
 زکاتندن عفو ایدی دیمکدر بونده خود بونلرک وجوب زکاتی تقدم ایتمش دکل ایدی بلکه
 معناسی * لم یلزمکم ذلك * دیمکدر دیدیلر (و بعضیلر دخی لم اذنت قوائده استفهام استفهام
 انکار بیدر دیدیلر بوندن دخی جواب و پروب ایدیلر شونندن مالی دکلدر کہ اول حضرت دن کلام
 صادر اولمش اولہ یا اولماسن اولہ اگر اولادی در ایسک لم اذنت قولی انک اوزر یتہ انکار اولمش
 بمنع اولور ز برانه کلام صادر اولدیکہ انکار اقتضا ایدہ اگر حاشا و کلاضاد اولدی در ایسک
 عفا الله لفظی خود حصول عفو دلالت ایلر عفو حاصل اولدقد لصکره خود انکار مستحب
 اولور ایدی ثابت اولدیکہ ججع تقادیر اوزره لم اذنت اہم قولی رسول الله صلی الله تعالیٰ علیہ
 وسلم حضرت تیرینک حاشا من ذنب اولسنہ دلالت ایلر دیمک بمنع ایتمش دیدیلر و بوجواب اصل شہہ بی
 قطع ایلر کافی و شافی جوابدر ایدی (لم اذنت اہم) بیوردیغی ترا اولایہ مجمولدر بلکه اهل علم
 بوقولہ کلامی عتابدن عذایلر و ذاہب اولای غلطہ نسبت ایدر (بری دخی) (ما کان لینی
 ان ینکون لہ امری حتی یخفن فی الارض تریدون عرض الدینیا واللہ برید الآخرة) آیت
 کریمہ سیدر (امام مسلم) روایتندہ عمر بن الخطاب رضی الله عنہدن مرویدر کہ حق سبحانہ
 و تعالیٰ حضرت تیری بذر غزائتندہ مشرکلری هر یمت ایدوب یتمش تقری قتل اولندی و یتمش
 تقری اسپر اولدیلر رسول الله صلی الله تعالیٰ علیہ وسلم حضرت تیری ابو بکر و عمر و علی رضی الله
 عنہم حضرت تیری بلہ مر بور اسپرل حقتندہ مشاورہ ایلدی ابو بکر الصدیق رضی الله عنہ ایدی
 یا رسول الله بو طائفہ یتہ یرم عمر و اوغلر یدن و عشر یرمکن و اخوانم در بونلرک خصوصتندہ ہم رأم
 بودر کہ بونلرک فدا لین الہست یعنی یرم مقدار مال لرین الوب کندولر بن اطلاق ایدہ سز تا کیم
 الدینم ز مال کفار اوزر یتہ بزه قوت اولہ و امیندر کہ انلرہ دخی ہدایت جیسر اولوب اسلام نصیب

اوله انگر دخی بزه معین اوله دیدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری بکا خطاب
 ایدوب یانین خطاب سن ندیرسک دیدی بن ایتدم یار رسول الله بن ابو بکرک ایتدیکی کی رأی
 ایتمم بنم رأیم بودر که اسیر ایچنده فلان کیمسه که بنم افر بامدنر آتی بنم المیه ویره سک بو بین
 اورم وعلیک انده دخی قرنداشی عقیلی ویره سک اولده آنک بو بین اوره وجزه بده ده فلان
 قرنداشنی ویره سک اولده آنک بو بین اوره حتی بزم قلمیزده مشرکله هرکز میل و محبت یوق
 ایدیکی معلوم اوله دیدیم فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری ابو بکرک رأینه مائل
 اولدی بنم تدبیری بکنندی اسیرلردن فدا اخذ ایتدی ایرتسی اولدینی کی واروب کوردیم فخر عالم
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری ابو بکر رضی الله عنه ایله اوتوروب اغرلر یار رسول الله نیچون
 اغرلسز بکاده خیر ویر بنده سزکله بیله اغلبام یاخود اغرلر کی اولام دیدیم فخر کاشات
 حضرت نوری ایتدی اصحابک بکا فدا عرض ایتدکلرندن اغرلم تحقیقا سزک عذابکز شوطوران
 انا جدن قریب عرض اولندی بکا دیور انا جده اشارت ایتدی اندن بو آیت کریمه نازل اولدی
 دیور یوردی آیت کریمه تک ظاهرندن فهم اولنسان بودر که اسیر اولوب فدازی آلتان کفاری
 قرمدقلرینه رضا اولیه نیچون بو یله ایتدک قرمق کرک ایتدک دیمک اوله ذرا (حتی یغنی
 فی الارض) یوردیغنک معناسی حتی بکدر القتل ویربالغ فیه دیمکدر یعنی قتلده مبالغه ایدوب
 شو یله ایتدک کرک ایدیکه کفر مغلوب واهلی حفر و ذلیل اوله ایتدی واسلام غلبه تامله غالب
 اولوب اهلی مستولی اولار ایدی دیمک اولور اما بو آیت کریمه ده فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نوری شه الزام ذنب یوقدر یعنی بو یله ایتدی کیچون کنهکار اولدی دیمک مراد دکدر
 بلکه مراد ساتر ایتسا علیهم السلام ما یبینه انک فضیلتی و غیر بیره جائز اولسان اکا جائز
 اولدینن یساندر ماکان ایتی غیرک دیمکدر یعنی سندن غیر ییغمبر بو یله ایتدک یوق ایدی سکا
 جائز اولدی دیمک اولور تنکیم خواجه کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری * اخلت لی
 الغنائم ولم تحل ایتی قبلی * ییورمندر یعنی غنیمت بکا حلال قلدندی سندن غیر ییغمبره
 حلال فلان ایش ایدی دیمکدر (تریدون عرض الدنیا) قولنده بعضی خطاب شول کیمسه بودر که
 ایتی مرادی متباع دنیوی اوله غیر اولیه یوخسه پمیر حضرت نوری باخود صحابه کبارنه
 خطاب دکدر زیرا سبب تولدنه ضحیا کدن مریدر که مشرکدر در غزا سنده یوزلدیلر
 دخی خلق قتالندن وازکلوب اسباب یغماننه مشغول اولدیلر حتی کتسارینه اوزلرینه هجوم
 ایله دیو حضرت عمره خوف کلدی آیت صکره عد اولدیلر نازل اولدی خطاب وعتصاب
 اول طائفه به در دیدیلر (اولا کتاب من الله یبقی لکم فیمنا الخدم عذاب عظیم) ییوردیغنک
 معناسنده مفسرین اختلاف ایتلر در (قاضی بیضاوی ییوردیغی اوزره بعضی لولا حکم
 من الله سبق ایتله فی اللوح دیمکدر دیدیلر یعنی اگر غنایم سزه حلال ایدیکی اوج محفوظده
 ثابت اولیه ایدی سزه اول اذقلر یکنر ایچون عذاب عظیم ایتسه ایدی دیمک اولور و بعضی
 ایتدی اگر قرآن عظیمه ایمانکز سببیه عفو مسیحوق اولیه ایدیکر سزه اول ایدیکر غنایم ایچون
 عذاب عظیم ایتسه ایدی دیمکدر دیدیلر بو معذرت هریری اقتضایدر که ذنب و معصیت اولیه
 زیرا حلال اولان نسنه فی آیش اولورز بونکله معصیت لازم کلز حق تبارک و تعالی حضرت نوری
 (فکلو مما عظیم حلالا طیباً) ییورمندر دیدیلر بعضی ایتدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نوری سک اولدیلر فدا الدینی اذنله ایدی علی رضی الله عنه روایتده وارد اولندر که
 بدر غزاسنده جبرائیل علیه السلام کلدی یا جمیل اصحابکی بخیر ایله استزلایسه اسیرین قرسونلر
 استزلایسه فدا آسونلر دخی کله چک ییل کتدوزدن اولقدر کیمسه قرسون دیدی انگر دخی

ایندیگر فدایی آووز دخی بزدن کله چکده اولقدن کسه قریله دیدیلر بورواپت اوزره اصحاب
 ایندیگری ایشده مآذون اولدقلری ظاهر اولور لکن بعض اصحاب فدایه میل ایدوب قریقی
 اولی ایکن ترک ایندیگر یچون معاتب اولوب انلرک ضعف اختیاری وغیر بیلرک صواب رأیی
 بیان بیوردی و الحاصل جمله سی کاهدن سالمردر عاصی دکلر در دیدیلر (قاضی ابو بکر بن العلاء
 ایدر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینک رأیی کیندویه غنیمت وفدا حلال
 قلمتی حکمنه موافق کلدیکن بو آیت صکریمه ده رسول الله حضرت نرینه خیر و برلشدر
 بدرغز استندن اول عبدالله بن جحش سریه سنده دخی حکم بن کسابلک و بولد اشک فدا لری
 آلمش ابدی حق جل وعلا حضرت نری اولز مانده حساب ایلدی بودلات ایلرکه اسیرلر حفته
 فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینک ایندیگی تاویل و بصیرت اوزره ابدی
 ولکن بدر خصوصتک عظیم امری اولدی یچون الله اعلم لوح محفوظده یازدیغی نسته بی یعنی
 فدا و غنیمتی حلال قیلدیغی یلدر مکه نعمتی اظهار و منقن تاکید مراد ایدندی بوخسه
 عتاب وانکار دکلر دیو بیوردی (بری دخی) (ولولان تبتک لقد کدت ترکن الیهم شیئا قلیلا)
 آیت کریمه سیدر یعنی اگر سکا بزمن نیتیز اولیدی کفارک مرادلرینه آتساعه میل ایفکده
 قریب اولوردک دیکدر قاضی رجه الله علیه بویه یورمشدر و بعض قول اوزره سبب نزولی
 بودرکه کافرل سید کاشات حضرت نرینه ایندیگر سنی حجر الاسوده پاشمغه قومرز ناسنده کلوب
 بزمن بوتلر عمره الک ابله بابشما بجه دیدیلر حق سبحانه و تعالی حضرت نری بو تک ماقبلنده اولان
 (وان کادوا لیفتنوک عن الذی اوحینا الیک) آیت کریمه سبله و سیاقنده اولاند آیتلری ازال
 ایدوب کفارو میلدن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینک قلب شر یقن عصمت
 ایندیکن بیان یورمشدر معنی شوبله دیکدرکه انلرک خدعه لرینک قوتندن وحیله لرینک
 شدندن سن انلرک مرادلرینه میل صد دنده ایدک لکن سکا بزمن عصمت نیشدی سنی انلرک میلنه
 قریب اولدن منع ایدندی سن میل قریب اولدک بو قنده قالدیکه میل ایدر سن دیمک اولور
 (بری دخی) (ما کنت تدری مالکتاب ولا ایمان) قول شر یغیدرکه معناسی ما کنت تدری
 مال ایمان علی التخصیل الذی شرع لک فی القرآن دیکدر دیدیلر یعنی مراد قرآن عظیمده
 سکا مشروع اولان تخصیل اوزره ایمان نه ایدیکن سن بطدک دیکدر (وایو العالیه ایدندی
 دعوت الی ایمان معناسی تدری براقبل الوحی ایمان بالله دعوت ایفکده قادر دکل ایدندی وحی
 کلدکد نصکره بیلدی دیمشدر بعضیلر دخی بشکده ایکن و نابالغ ایکن ایمان نه ایدیکن
 بیلز ابدی دیکدر دیدیلر بوقولی ماوردی و قشیری حکایه ایندیگر بعضیلر دخی عتف مضاف
 یلندنر ما کنت تدری اهل ایمان دیکدر یعنی ایمانه کلدک ایو ظالیبی ایدندی عباس می ابدی
 غیر یعنی ابدی سن بیلز ایدک دیکدر دیدیلر بعضیلر دخی ایمندن مراد شرایع و معالم ایمانندن
 بونلرک مجموعی ایماندر الله تعالی حضرت نری صلاته ایمان تسمیه قیلشدر تکیم (وماکان الله
 لیضیع ایمانکم) بیوردی عتفه صلاتکم الی بیت المقدس دیکدر بو تقدیرجه لفظ عام و مقصود خاص
 اولور این قتیبه و ابن خزیمه رجه الله علیهما بویه دیمشدر (وحدیث شریفده اشتهاار
 بولشدرکه سید عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری تا اولدن حق تعالی حضرت نرین
 توحید اوزره ابدی و اصنامیه بعض ایدردی و حج و عمره ایلردی قبل النبوه بو حال اوزره ابدی
 (ابونعیم) و ابن عساکر روایتلرنده حضرت علی رضی الله عنهدن مرویدرکه رسول الله صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نرینه * هل عبتد و تاقط * دیدیلر یعنی یا رسول الله هیچ عرکده
 بوته طابدکی دیدیلر * لا * دیدی یا هیچ شراب ایچدکی دیدیلر * لا و اعزازت اعرف ان الذی هم

علیه کفر (وما كنت ادري ما الكتاب ولا الايمان) دبو بیوردی یعنی شراب دخی ایچمدم وداغما
 یلوردمکه انلرک دین لری کفر وشلالدر حالبوکه دخی کآب ندر بتلزدم وایمان ندر بتلزدم
 دیک اولور خبرده وارد اولمشدرکه طاقسه عرب بقایای دین اسمعیل اوزره اولم دن خالی
 دکلرایدی یعنی اگرچه ازلرنده توحید فالماش ایدی مشرک لرایدی اما حضرت اسمعیل
 شر بعثدن دخی بعض آینه رعایت ایدر لرایدی مثلاً حج بیت الله ایدر لرایدی وختان یعنی سنت
 ایدر لرایدی وچنابندن غسل ایدر لرایدی (خضر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت لری هرگز
 بوتله یقین اولماشدر یعنی انلره پرسنش ایتمز ایدی و تعیب ایلر ایدی باوجود که اولزمانده کندی
 لسان شر بی اوزره حق تعالی حضرت لری تک عبادت مشروع قبلدینی احکام وشرایعدن خبردار
 دکل ایدی (وما كنت ادري ما الكتاب ولا الايمان) دیمه دن مراد بودر یوخسه الله تعالی حضرت لری بنه
 اقرار معناسنه ایمان دکلدرز برابو معنایه ایمانی شرک اوزره کیمن ابا و اجدادی دخی یلوردی و تکرری
 تعالی حضرت لری بنه ایمان کنوردی و حج ایدر لری باوجود که مشرک لرایدی والله تعالی اعلم واحکم

*** (مقصد سابق) ***

رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت لری بنه و جوب محبت و اتباع سنتی پیاننده در
 کنتک آل و اصحاب و اتباعه محبت واجب ایدرکی و صلاة و سلام ایتمک احکامی بونده بیان
 اوانور و مقصد مذکور اوج فصلی مشتملدر *** فصل اول *** و جوب محبت و اتباع سنتی
 پیاننده در (معلوم اوله که محبت دیدکلری نور آفتاب حقیقت و برتومعله هدا بشدر روح الاشباح
 و راحت الارواح که دیرلر محبتدر سر ایمان و اعمال و حقیقت اطوار وجد وصال اتدن عبارت
 و صفای درون اهل راز و ضیای شمع انجمن سوز و کداز آنک برتوندن کایه در (محبت نه اید بکنده
 اختلاف ایتملدر اگرچه کیم بو باده چوق سوز سو یلمشدر وکن اکثری نمراتنه راجعدر
 حقیقتنه دکلدر دیدیلر (بعض محققین رحیم الله تعالی بیوردقلری اوزره اصحاب معرفت
 قنده حقیقت محبت شول معلوماندر که حدی قابل اولیه زیر امر وجدانیدر اتدن تغییر
 ممکن دکلدر مثلاً مسک رایحه سن و شکر طعمین بیلجان کیمه به دیکلمه تفهیم قابل اولدیتنی کیم
 سوز محبتدن خبردار اولبان مرده دلره تکلفات قال و مقالده تعریف ممکن دکلدر مدارح
 السالکین صاحبی و غیر یلر بیوردقلری اوزره محبت کشودن اوضح بر حدله محدود اولن تصور
 دکلدر هر بار که تجدید اوانسه خفاشی زیاده اولور پس آنک حدی همان کندی وجودیدر
 محبت محبتدن اظهار بر وصفله موصوف اولماز خلق تکلم ایدکلری انک اسباب و موجبات
 و علامات و شواهد و نمرات و احکامنه کوره در حد و رسملر که ایتملدر بومذکورانه نظر ابله در
 تنوع الفیاض و عبارات و تکرارها و اشارات که واقع اولمشدر تفاوت عقول و ادراکات و مقامات
 و حالات حسبیه در و چون اصحاب حالت و وجدان و ارباب حقیقت و عرفانک انفاس قدسیه
 و کات انبیا برین استماع موجبات فیوض و فتوحاتدن اولدی ایسه بحسب الآثار و الشواهد
 افاده بیور یلان رسوم و تعریفات محبتدن بر مقصداری تیرکا ذکر اولندی (چله دن بری بودر که
 بیور مشلدر * المحبة موافقة الحبيب فی المشهد والغیب * یعنی محبت محبوبک حضور بنده
 و غیبنده اکا موافقت ایتمکدر دیدلر بومعنی نفس محبت دکلدر بلکه موجب و معضاستندن
 عبارتدر (بری دخی بودر که * محو المحب لصفاته و اثبات الحبيب لذاته * دیمشدر بومعنی احکام
 فشا فی المحبة دندر که محبک صفاتی محبوبک ذات و صفاتنه فتابو یلمقدر بو نکته بوندن ایم
 واکل بر پناه محتاجدر که انی ادراک ایلر الا شول کیمه که وارد ابله محبت وجودین اقتضایلوب
 کندو بری کشودن آلمش اوله دیدیلر (بری دخی بودر که * استقلال الکثیر من نفسك واستکمال

الفایلی من حیثیک * دیمشدر یعنی کندی جا بکدن اولان کندی قلیل عدایدوب دوست یاسندن
 اولان قلیلی کثیر عدایدیکدر بودخی مقتضیات احکام محبت ندر کندی سودیکسه جمیع مقهورین
 بدل ایلسه قلیل عدایدوب استجابتمک کر کدر واندن کندوبه بر جزئی نسته حاصل اولسه چوق
 عدایدوب استعظام ایتک کر کدر (بری دخی * استکثار القلیل من جناتک واستقلال الکثیر
 من طاعتک * دیمشدر بودخی اولکی به قریب معنادر یعنی کندی کندی آرز جرمی چوق عد
 ایدوب چوق طاعتی آرز عد ایلکدر (بری دخی * معانفة الطاعة ومباينة المخالفة * دیمشدر
 حاصلی طاعنه اشتغال واتصال ایدوب مخالفتدن ابراق اولقدر بوقول سهل بن عبدالله کدر
 قدس الله سره بودخی موجب ومقتضاستنددر (بری دخی بودر که * ان تهب کاک لمن احببت
 فلا یبقی لک منک شیء * دیمشدر یعنی سن جله وارنکی سودیکک کبسه به هیه ایدوب هرگز
 سندن سکا برسنه فالماقدر دیدیلر بوقول ابو عبدالله القرشبنکدر قدس سره مراد سن کندی
 ارادکی وعزمکی ووافاتی واقعاتکی ونسکی ومالکی سودیکک کبسه ملک ایدوب ایتک
 رضاسنه تقویض ایتکدر ایتک وپردیکندن غیری سن کنتک برسنه فالماقدر ائی دخی الدیفک
 انکبجیون اولقی کر کدر دیدیلر (بری دخی * ان تحو من القلب ماسوی المحبوب * دیمشدر
 یعنی محبوبک ماسوا سن قلبدن نحو ایدوب کیدومکدر دیدیلر (بری دخی بودر که * ان تغار علی
 المحبوب ان یحبه منک * دیمشدر یعنی محبوبکی سنک کی کبسه سودیککدن غیرت چکه سنک
 دیدکدر مقصود کندی نفسکی حقیر وصغیر عد ایدوب سنک کی کبسه فی ائی سومکه لایق
 کورمه سنک دیدکدر بولرک هر بری اویسما اللهم بن بر عزیز بزل کلامیذر مقاملر شه ومهر ته لر شه
 واریمان سوزلر سنک حقیقتن اکلیم مز (بری دخی بودر که * غص طرف المحب عن ماسوی المحبوب
 غیره وعن المحبوب هیبة * دیمشدر غص طرفک معناسی کوزی اشانغی طوتمقدر یعنی محب
 اولان کبسه ماسوای محبوبه غیره نظر ایتامک ومحبوبه هیبة نظر ایدومکدر حاصلی غیره
 نظردن سنک غیرتک مانع اولوب محبوبه نظردن ایتک هیبتی مانع اولقدر نشانه محبت کامله
 بودر که کمال شوق واشتیاق موجود ایتک سلطان عشقک مملکت قلبه استیلاسی بر حقیقتله اوله که
 هیبتدن اول جانبیه نظر ایدومه سنک (بری دخی * مبلک الی الشئی یکلینک ثم یشارک له
 علی نفسک وزوجک ومالک ثم موافقتک له سرا وجهه اثم مملک بتقصیرک فی حبه * دیمشدر
 بوقول جمید بغدادی حارث محاسبیدن اشتهدم بوقول ایتشدر ایکبسی دخی کبار اولیاء الله ندر
 قدس الله سره ایهی برسنه به کلیتک مبل ایتکدر اندنصکره ائی کندی نفسک وزوجک
 ومالک اوسنه اختیار وترجیح ایتکدر اندنصکره کیرلو و آشکاره اکا موافقت ایتکدر اندنصکره
 ایتک مجتهده کندی تقصیری بیتا کدر دیمک اولور (بری دخی * سکر لایصحو صاحبه الا بمشاهدة
 حبه * دیمشدر یعنی محبت بر مسلکدر که ایتک صاحبی محبوبی کور میبجه هنیسار اولماز اول
 سکر که عند المشاهدة حاصل اولور اول قابل وصف دکدر دیدیلر (بری دخی بودر که * سفر
 القلب فی طلب المحبوب واهج اللسان بذكره علی الدوام * دیمشدر محبوبک طلبنده قلبک
 سفری ایتک تقاسمه شوقدر وایتک ذکر پنه دلتک طوره یوب حر یص اولدیغی * من احب شیئا
 اکثر من ذکره * حسیجه سودیککندن متصل ذکر ایتک اقتضای ایلدیکدر (بری دخی * المیل الی ما
 یوافق الانسان * دیمشدر افسانه موافق اولان نسنه به میل ایتک دیمک اولور مثلا صور جلیله به
 واصوات حسنه به وسائر لذاتدن طبع سلیم مائل اولدیغی نه که وارایسه ایلرک کی به والحاصل
 طبیعت انسانیه بومقوله تک کندوبه موافقتی اولدیغی چون یا خود حواسله ادراک کندن لذت
 ایلدیغی چون میلنده اختیار اوزره دکدر وبالجمله هر جهته نفسه بروردن منفعت واذت حاصل

اولسه انك محبندہ مجبور اولور انسان منافع و لذات بی ثبات عالم ایچون میل و محبت ایتمک
 جاز اولیچنی بیچون اول منبع محاسن اخلاق عظیمه و معدن مکارم و فضائل صحیبه اولان بی کریمه
 اشیاقی و محبت ایتمه که انک آفتاب جمال جهانتابی ضیاسیله عالم ظلمات ضلال و طغیاندن خلاص
 اولوب شش جهت سرای چارارکان ونه رواق عرفات آسمان نور و صفا ایله طولمشدر جمله
 مؤمننه سبب حیات ابدی و وسیله نعيم سرمدی اول حضرتدر جمع اهل اسلام اوزره شکر
 نعمته قیام واجبدر که سعادت دنیا و آخرته و نعمت باطنه و ظاهره به انک هدایتیله فائز اولمشدر
 ایدمی هر مؤمنه واجبدر که انک محبتن علاقه ملک و مال و تعلق اولاد و انساب و اقربا و عیالندن
 تقدیم ایلمه (تکیم صحیح بخاریده فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتنردن مرویدر که
 * لایؤمن احدکم حتی اکون احب الیه من والده وولده * یورمشدر یعنی سرک بریکر مؤمن
 اولماز نابن اکا والدندن وولدندن سوکلو اولنججه دیمک اولور حدیث شریفده واند تقدیم
 اولدیغنی اکثر بندن اوتیدر زبراهر کسک والدی اولتی مقررر اما وادی اولتی مقررر دکندر
 (نسائی روایتد ولد مقدم ذکر اولمشدر وجهی مزید شفقت اولدیغیچوندر عبدالعزیز بن صهیب
 روایتده انس بن مالکدن * والناس اجعین * دخی وارد اولمشدر صحیح ابن خزیمده * من والده
 وولده * برینه * من اهله وواله * واقع اولمشدر والد ووالد ذکر می معناده ابلاغدر زیرا عقلا
 قتاده بونلر اهلدن ووالدن اعز واکر مقررر والد وولدند نصکره ناس ذکر اولتی عطف العام
 علی الخاص خیلندندر (خطابی رحمة الله علیه حدیث شریفده واقع اولان محبتدن مراد
 حب اختیاریدر طبیعی دکندر دیمشدر (امام نووی رحمة الله علیه ایدر بونده قضیه نفس
 اماره ایله نفس مطمئنه به اشارت وارد جانب مطمئنه بی ترجیح ایدن خواجه کاشات صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرتنرینه محبت ایدر جانب اماره بی ترجیح ایدن بالعکس اولور (امام بخاری
 رحمة الله علیه روایتده حضرت عمر رضی الله عنه برکون فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرتنرینه ایتدی * لانت یارسول الله احب الی من کل شیء الا نفسی الی بین جنی * ائدن
 خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتنری ایتدی * ان یؤمن احدکم حتی اکون احب الیه
 من نفسه * ینه عمر رضی الله عنه ایتدی * والذی انزل علیک الکتاب لانت احب الی من نفسی
 الی بین جنی * ائدن فخر کاشات علیه افضل التحیات حضرتنری * الا ان یامر * دیو یوردی
 حاصلی برکون عمر رضی الله عنه بئین ایدوب یارسول الله سن بکا نفسمدن غیر هر نسته دن
 سوکلسک دینی فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتنری ایتدی سرک بریکر مؤمن
 اولماز بن اکانفسندن سوکلی اولنججه ینه عمر رضی الله عنه بئین ایدوب ایتدی اول الله حقیچونکه
 سنک اوزر بیکه کتب اترال ایتشد رسن بکا کندی نفسمدن سوکلسک خواجه عالم صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرتنری دخی * الا ان یامر * دیو یوردی یعنی شمعی محبتنر مقامتدن سوکلسک
 دیمک اوله الله اعلم بر روایتده * لاوالذی نفسی بیده حتی اکون احب الیک من نفسك * عباره سبله
 وارد اولمشدر بعضی زهاد تقیدر کلام بنم محبتده صادق دکلسک تا بنم رضامی کندی هوک
 اوسته ترجیح ایتمایجه اگر چه کیم سنک هلاکک انده ایسه دخی دیمکدر دیو یوردی و حضرت
 عمر رضی الله عنک اول مرتبه ده کندی نفسنی استئنا ایتدیکی انکیچون ایدیکه انسان کندی
 نفسنی سوکلسک مقتضای طبیعتدر غیر بی سوکلسک بوبله دکندر فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرتنرینک مراد شریفی حب اختیاری ایدی حب طبیعی به مجال یوقدر انسان تغییر
 طبیعتنه مالک دکندر بواجلندن اول مرتبه ده بحسب الطبع جواب وپردی صکره نامل ایدوب
 استدلال ایله ییلدیکه خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتنری کندویه ایکی جهانده
 سبب نجات و سرمایه سعادت و رفعدر بجا نردندن جواب تانی بی وپردی ورسول الله صلی الله تعالی

علیه وسلم حضرت نبری * الان یامر * دیو پیوردی یعنی شمدی بیلدک و لازم اولانی شمدی
 سو بیلدک دیدی (محمد مصطفی علیه من الصلوات اصفاها حضرت نبری شاک محبتی بویه اولوق
 لازم اولیجی وجوب محبه الله نه مرتبه اولور و محبت ماسوی اوزره تقدیمی نه دکلو واجب
 اولور ملاحظه اولنه انک محبتی غیرک محبتی اوسننه قدرده وصفتده و افراد و اختصاصده
 و الحاصل من کل الوجوه غالب و اغلب اولوق و اجبدر ذات باری سبحانه و تعالی حضرت نبری
 کشی به نفسندن و مالندن و ولد و والدندن سمعندن و بصیرندن و بجان عز بزدن سوکلو اولوق
 کرکدر من جمیع الوجوه محبوب لذاته یوقدر الا الله و حده لاشربک له در الوهیت اشقی انک خبیر که
 ذاته فنا یوقدر و محبت اکا و اجبدر که واجب الوجود و مقبض الخیر و الجود اولدر هر کس که
 انک قلبده محبت رسوایان اتر و در اول محبه اللمهدن بی نصب اولماز البته اکا ارشاد ایلر
 و هر کس که چاشنی محبه اللمهدن آکاه اوله انک حبیب اکرمه تعظیم و تکریم و مهر و محبت
 و اشقیاق و مودتی نه مرتبه لازم ایدیکن ییلور و انلرک محبتی متلازماندر بلکه فی الحقیقه
 شیء واحد راجعدر تعاری اعتبار الله در رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری تک جمله
 علامات محبتندن بری بودر که انسان نفسنه شویه عرض ایلنه که کندینک من ادا تندن بر مراد
 عقیده تک حصولی فخر عالم حضرت نبری کوریمک مایافته تحیر اولنسه مثلا رسول الله حضرت نبری
 کوریمک بمسرفرض اولنسه ده بر کیمسه به اگر دیار ایسک سکا یوزینک فلوری و برلم فخر عالم
 حضرت نبری کوریمکدن محروم اول اگر دیار ایسک انی سکا کوستره لم فلور بدن محروم اول دیسدر
 اگر رؤیت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمی ترجیح ایدر ایسه محبتی دعوا سنده صادق قدر و الا
 مدعی کاندیدر و ذکر اولنان مثال اوساط ناسه کوریمک ملوک و سلاطین و وزیرانده دخی شانلرینه
 کوره بر مراد تقدیر ایدوب نفسلرین انحصان انک کرکدر (امام قرطبی رحمة الله تعالی علیه
 ایدر بر کیمسه که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری نه ایمان صحیحله مؤمن اوله انک
 قلبده اول محبتندن پرسته بو تعلق مفرودر نهایت مرتبه خلق بری بندن تفاوت اوزره در
 بعضنه حظ وافر و تعجب کامل روزی قلمدر بعض دخی اشغراق شهواتله پرده غفلتده
 اکثر احوالده محبوب قائلدر انلر دخی فی الجملة حظ و نصیبندن خالی دکالدر مقتضای ایمان
 بهر حال محبتدر و بو فرقه دن بعض کیمسه واردر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نبری ذکر اولدیغی زمانده رؤیننه بر حیثله منساق اولور که مجموع اهل و مال و ولد
 و عیالنه ترجیح ایلر بو مقوله اهل غفلتندن بعضی مشاهده اولمشدر که رسول الله صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نبری محبتندن قلبنه دوشدیکي زمانده اول حضرتک روضه منوره سن
 زیارت و مواضع آثارین رؤیت هواسبله اول مذکورانه بقیوب بجهله سنه ترجیح ایشدر
 و لکن بو حاللری اهل غفلتندن اولوب شهواته میل دن خالی اولامغله سریع الزوالدر دیو
 پیورمشدر و الحاصل مقتضای ایمان حبیبیه هر مؤمنک قلبده محبه الله و محبت رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم موجود اولوب بو معناده مراتب ناس متفاوت اولدیغی مقرر اولیجی
 شک و شبهه یوقدر که بو خصوصده اجماع کزین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین شاکرنا سندن
 نصیب اتم و اکل بزه نماز و سرافرا زلدر بر محبت نمره معرفتدر فخر کائنات صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت نبری تک جمیع احوالنه انلر اعلی در لازم کاور که بجهله به غالب اوللر حتی بو باده
 خایونلرندن دخی نیجه مرده حرکات و دلاورانه اطوار و حالات روایت اولمشدر (صاحب
 اللباب نقلده مذکوردر که احد غرا سنده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری
 چنکده دوشدی دیو مدینه تک ایچنده بالان خبرلر شایع اولدی خلق ارانسه بر غلغه دوشدیکه

فریاد و فغانی آسمانه جی قندی همان اذصار خا تو نزلندن بری شهر دن جی قوب محل بخار به به
 واردی کورد بکه فرنداشی و اوغلی واری و اتاسی دندی یسه شهید اولش با تورل انله مقید
 اولدی رسول الله حضرت نری نیجه اولدی قنده در دیدی دخی ایلروده در دیدیلر کندی فخر عالم
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری نیک ناباته واردی مبارک دامن الله اکوب ابتدی رسول الله
 جله سی بولکه فدالوسون چوق شکر سنی صباغ واسن کوردنم شمدنکر وقلان مصیبت کدر ایتمزم
 رضی الله عنها (روایت اولنور که اصحاب کرامدن زید بن الدینه حضرت نری نیکه مشرک لری
 طوبوب حرم دن طشره قله چیقارد قلمری زمانده اوسقبا ن ابتدی الهی سور ایسک بازید
 شمعی سنک بر بکه محمد اولاندی انتک بوین اوردیق سن کندی اهلاک اراسنده اولایدک حظ
 ایدرم بیک زید ابتدی والله محمد شمعی طور دینی برده دخی اسکا پرد بکن باسه ایدی وین
 اهر اراسنده اولایم حظ ایترایم اوسقبا ن ابتدی * مار ایت احدان اناس یح احد انکب
 اصحاب محمد محمد * یعنی محمد اصحابی محمدی سود کلری کبی آدم اوغلان سن بر کیمه بر کیمه بی
 سود بکن بن کوردم دیدی (و ثوبان رضی الله عنه قصه سی قریبا هر ور ایتمندر که بر کون
 متغیر و بریشان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری نیک خد متنه کاوب رسول الله
 حضرت نری هر بوری بو حالده کور بیسک با ثوبان نولسک نه واقع اولدی دید کده رسول الله اکا
 غم چکره که آخرنده سن پیغمبر ایلله هر اتب عالیده اولسک کرک بن سنی کوره مزاییم نیجه
 اولور عالم دیمش ایدی انتن حق سبحانه و تعالی حضرت نری (ومن یضع الله والرسول فاولئک مع
 الذین انعم الله علیهم) آیت کریمه سن کوندر عش زیدی (و بعضیله بو خصوص زید بن عبده ربه
 حضرت نزلندن صلوات اولمشدر سبب نزول انتک قصه سینر زید بیلر مده کوزر یه فخر جهان حضرت نری
 شوبله سود بیکه بر کون بلنجه سنده جالشوب اشرا ایکن اوغلی کادی رسول الله حضرت نری
 وفات ایلدی دیو خیر و بردی همان زید دعا ایستوب ابتدی * اللهم انهب بصری حتی لا اری بعد
 حییی محمد احد * یعنی یارب کوزیمک نوزی سن کیدن تاجیم محمد نصکره کیمدی کوردم دیدی
 حق تعالی حضرت نری دعاسن مستجاب ایدی همان کوزلی کورمزل اولدی فی الحقیقه فخر عالم
 حضرت نری نیک محبتی بحیثه الله دن اولدیغه دلالت ایلر که (امام قشیری راجه الله علیه رساله سنده
 ابی سعید اطرا زدن حکایه ایلر که ابتدی بر کیمه واقعده فخر کائنات علیه افضل الخبیات
 حضرت نری کوردن رسول الله بی معذور یور محمد الله سنک محبت کندن بی معقول قبلدی دیم
 ابتدی * یا مبارک من احب الله فقد احبنی * یعنی محبت حق تعالی حضرت نری سنون بی سوز اولدی
 (محبت کندن نس بن مالک رضی الله عنه روایتده فخر کائنات علیه افضل الخبیات حضرت نری دن
 من ویدر که * ثلاث من کن فیہ وجد حلاوة الایمان ان یتکون الله ورسوله احب الیه مما سواهما
 وان یحب المرء لا یحبیه الا الله وان یرکزه ان یرعود الی الکفر کا یرکزه ان یقذف فی النار * دیو
 یور منلر حاصلی کشتی حلاوت ایمانی بولمی اوج نسته یه تعلیق ایتمش لری بو که خدا
 ورسول کشتی به جینع ماسوادن سوکل اوله بری دخی سود بکی دوستی بخرد الله رضا سیچون
 سوه بری دخی بو که یانده کفره عودت ایتمک آتش سوزنده آتلی کبی مکر و اوله (و حلاوت ایمان
 نه دیمکدن امام نووی رحمه الله علیه ابتدی طاعتک لذت اکوب دین بوانده مشقتلر تحصیل ایتمک
 و بونلری اضراض دنیویه اوزریند تر جیح ایتمکدر قوله بحیثه الله انکله حاصل اولور که طاعتن
 اشلیه و خصالعتن زکایله رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری جانی دخی بولده در
 (یه ضیلر ابتدی معناسی بر کیمه که ایمان تکمیل ایلله اکامعلوم اولور که کندی اوزرنده حق تعالی
 حضرت نری نیک ورسولنک حق والدینک و اولدینک و مجموع نامک حق و فو قندن زیاده در زرا

ضلالت

ضلالتدن هدی بولماز واردن خلاص اولماز الاحق تعالیٰ حضرت نلرنک انسان رسول اوزره
بیایله حاصل اولور (حدیث شریفده فضیله مر یضاه صحیحہ اشارت وارد مر یض اولور
صفرا سی غلبه ایدن کیمسه به طلو نسندر آجی کلور و صحیح المزاج اولان کیمسه کما یبغی حلاوت
ادراک ایلمر بونده دخی اسلامی ضعیف اولنلر طاعت خدا و متابعت رسولک لذتی بوله مر
وشونلرنک که اسلامی قوی و اعتقادی صحیح اوله انلرنک لذت و حلاوت کما یبغی ادراک ایلمر انلرنک
محبتی علامت صحت اسلام و قوت ایماندر هر کشتی کیندو بی تخر به ایلمسون کوزسون نه سالده در
(وجله آثار محبت و کمال اقبالدن بری دخی اول صحابینک فعلیندر که نمازده ایکن بر کیمه سارق
کلدی کوزینک او کینده آتی جوزوب آلوب کیندی نمازین بوزمندی بیچون بویله ایشک دیدیلر
ایشدی مباشر اولدیغم عمل بکاندن اقوی و نافع ایدی دیو جواب و پردی (بری دخی بودر که
صحابه کرامدن ایکی کیمسه بی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری بعض غرا سنده
عدو جهنن محافظه ایچون ایلمر قومش ایدی بر کیمه بریسی یا توب او پور ایدی بری نماز
قیلور ایدی دشمن بونلری کور بچک نماز قیلانی اوق ایله اوردی نمازین بوزمندی بردخی اوردی بنه
بوزمندی بردخی اور بیچق او بیچق مر بنه ده بولداشن او یاردی و ایشدی هر کز نماز بی بوزمسم
اولور ایدی اما اهل اسلامه ضرر نیشه دیو خوف ایشدم سنی او یاردم دیدی امام بخاری
بو خصوصی صحیحنده کتور مشدر انساندن بو مر بنه تحمل مقتضای وجدان حلاوت ایماندر
و حدیث صحیحده وارد اولمشدر که * ذاق طعم الايمان من رضى بالله ربا وبالإسلام ديناً و بحمد
نبياً * بیور مشدر در حاصلی بر کیمسه که حق تعالیٰ حضرت نلرنک ر بویشته و دین اسلامه و نبوت
محمد علیه الصلاة والسلامه راضی اوله اول کشتی ایمانک لذتی ذوق ایشدی دیکدر مدارجده
ایدر تحقیقا بمانک طعمی وارد قلب آتی ذوق ایلمر آخر طعام و شراب لذتی ذوق ایشدی کی
و فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری حقیقت ایمانی ادراکدن و آنک قلبه حصولندن
کاه ذوقه تغییر ایشدی و کما وجدانله تعبیرووردی و اوزر مانده که اصحابی صوم
و صالدين نهی بیوردی ایشدیلر یا رسول الله یا سن صوم وصال ایدرسک دیدیلر ایشدی * لست
کهنکم اتی اطعم واسق * دیور بوردی یوقول شریبی ذوق حلاوت ایمانده کوزره ایدی ظاهری اوزره
طعام و شراب حسی به حل ایدنلر عجب غفلتده و ایشدر دخی تحقیقی مقصد عبادتد کلمسه
کر کدر ان شاء الله تعالی (عارف کبر تاج الدین ابن عطار حجة الله تعالی علیه ایدر حدیث شریفده
دلالت واردر که نفوس ملذوذات اطعمه ایله تنعم ایشدی کی عجبی و هوادن سالم اولان قلوب
دخی ملذوذات مع ایله تنعم ایدرلر و حق تعالیٰ حضرت نلرنک ر بویشته راضی اولان طعم ایمانی
ذوق ایدر دیدی کی بودر که کیندو بی حقه تسلیم ایدوب حکمته انقیاد اوزره اولیچق لذت عبس
و راحت نفو بضی ادراک ایلمر اکا رضا بالله حاصل اولیچق انکیچون رضا من الله دخی حاصل
اولور بو مرتبده واصل اولدقد حق تعالیٰ حضرت نلری اکا عطا قیلدیغی نعمتی ادراک ایلمکیچون
انک مذاق سنده بر حلاوت خلق ایلمر اراض نفسانیدن عاقبت مبسر ایدوب سلیم الادراک ایلمر
اول سلامتله حلاوت ایمانی ذوق ایلمر و معلوم اوله که مذکور اولان اوج رضا بری برین مستلزمدر
زیر الله تعالیٰ حضرت نلرنک ر بویشته راضی اولان البته رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نلرنک نبوتنه راضی اولور و دین اسلامه راضی اولور و محمد علیه الصلاة والسلام
حضرت نلرنک نبوتنه راضی اولان حق تعالیٰ حضرت نلرنک ر بویشته و اسلامه راضی اولور
و دین اسلامه راضی اولان حق تعالیٰ حضرت نلرنک ر بویشته و رسول الله حضرت نلرنک نبوتنه
راضی اولور بونلری برنمیز بونلری ممکن دکادر (ویور مشدر در که محبت الله ایکی قسمدر بریسی

عبادت ظاہرہ و باطنیہ بہ ملازمت ایسے ونفسی کدورتوں میں ساقی اول سے اہل ایمان معنای
حقیقہ اولور تعالیٰ عن ذلك وتفسدن فانی اولور حتی مشاہدہ قبلور کہ اللہ تعالیٰ حضرت تلمی
ذاکر نفسہ و محب نفسہ اولور و بواسبات و رسوم عدم صرف اولور دیمشدر در و الحاصل
وجوہ مذکورہ نیک جلاہی اوزرہ حدیث شریفہ انحدایہ نیک تمسکہ محالری یوقدر (و وحدت
مطلقہ بہ فائل اولور دخی تمسک ایدینہ مرز زیر بقیہ حدیثہ ولین سألنی افضی واقع اولمشدر
عبد الواحد روایتہ * ولین سألنی عبدی * وارد اولمشدر یولفظنر البتہ انینبت اقتضا ایلر
دیمشدر (وابن العیم رحمۃ اللہ علیہ ایدر یوحدیث شریفہ الہی نیک فہمی غلیظ الطبع و کیف
القلب اولانہ حرامدر و بوندن مراد اسباب محبتی ایکی نسنہیہ حصر در بریسی فرائضی ادا
بری دخی نوافل ایلہ تقرب لی اللہ و محب اولان کیمسہ نوافلی اکثارا ایدہ ایدہ حق تعالیٰ حضرت تلمی نیک
محبوبی اولور و تکرری تعالیٰ حضرت تلمی نیک محبتی و ذکرری آنگ زمام قلبہ مالک و مملکت روحنہ
مستولی اولور شک یوقدر کہ بواصل محب اولان کیمسہ اسنہ محبو یلہ اشیدر کورسہ محبو یسلہ
کورر یورسہ محبو یلہ یورر محبو یی قلبندن کتیر ایس و مونس و مصاحبی اولور بی بسع و بی
بصردہ و غیر بیلندہ اولان بال مصاحبت معنائنہ در و یومصاحبت برہ مصاحبدر کہ
نظیری یوقدر تا کیم قیاس اولتہ مجرد اخبار ایلہ ادراک اولمشدر حال ایدنیمان آکایہ مر مسئلہ
حالیہ در علمیہ محضہ دکادر دیمشدر اندن ایدنی قول جاہندن حق تعالیٰ حضرت تلمی نیک موافقت
اولیحقی نیک جاہندن دخی قولہ جمیع مراد و مقصودندہ موافقت اولور * ولین سألنی لاعطیتہ
ولان استعاضتی لاعینتہ * یوردینی یومعنادر حتی ایکی جاہندن قوت موافقت ربک ترددن
اقتضا ایلر تعالیٰ شانہ ز برایتہ موتی کر رہ کورر و حق تعالیٰ حضرت تلمی دخی نیک کر رہ
کورر بکن کر رہ کورر بوجھندن اقتضا ایلر کہ امانہ قلبیہ و لکن خیر امانہ سندہ در ز بر تکرری
تعالیٰ حضرت تلمی نیک امانہ سی احیاء ایچوندر و مرض و یرمہ سی صحت و بر مکینوندر و فقیر
ایتمہ سی غنی ایچکینوندر و منعی اعطایچوندر و حضرت آدم علیہ السلام صلبہ جندہ ایکن
اخراجی احسن احوال اوزرہ جنتہ ایلنک ایچوندر حقیقتہ حیب اولدر ماسواسی دکادر دیو
یوردی (خطابی رحمة اللہ علیہ ایدر حق تعالیٰ حضرت تلمی نیک حقیقہ تردد ایدوب صکرہ دن
برآی پند اولوق معنائی محالدر ایدنی حدیث شریفہ مذکور اولان ترددک ایکی تا ویلی
وارد بری بودر کہ حق تعالیٰ بقولہ عمرندہ بر مرض و یلر بلا مساط ایدوب اولک مرتبہ سندہ
ایلسہ قول دعا ایدوب حق تعالیٰ حضرت تلمی نیک بلاسن دفع ایلسہ شفا و یرسہ تکرری تعالیٰ
حضرت تلمی نیک بوفعلی بر خصوصہ تردد ایدوب صکرہ دن برآی ظاہر اولان کیمسہ نیک فعلنہ
مشابہ اولور حالبو کہ حق جل و علا حضرت تلمی تردد ایلدن مژھدر تقدیرہ موافق ہر نفسک
اجلی کلدنکہ فحاسی مقرر در کنندنی ذات پاکندن غیر نیک بقاسی یوقدر بر تاویل دخی
بودر کہ معنای * مازددت رسلی فی شیء انا فاعلہ کردی ایہم فی نفس المؤمن * دیمک اولہ
یعنی ملکر بمی روح مؤمنی قبض ایتمہ ردایتدیکم کی برنستہ دہ رد ایتمہ دیمک اولہ نتہ کیم
قصہ موسی علیہ السلام روایت اولمشدر کہ عزرائیل علیہ السلام قبض روحیچون بر قاج کرہ
واردی ہر بار کہ موسی علیہ السلام مونہ رضاو بر مردی حق تعالیٰ حضرت تلمی نیک ملک الموتی نیک
موسی قتلدن رد ایدوب دوندر ردی بر کرہ موسی نیک کوزینہ طبانجہ دخی اورمشدر و بوندن
مراد موسی علیہ السلام ملک رضاسی اولنچہ قبض ایتمہ ایدنی وبالجملہ ایکی وجہ اوزرہ دخی
حقیقت معنی حق تعالیٰ حضرت تلمی نیک قولنہ لطف و مرحمت و شفقت ایدنیکدر دیو یورمشدر
(کلابادی دخی حدیث شریفہ مذکور اولان تردد لفظندن مراد تردید در دیوب آکا کورہ

تا و به متصدی اولشدر حاصل کلام * لاحیة القلب الا بحیة الله ومحبة رسوله ولا عبس
 الا عبس الحین * دینشدر در محبت رسول الہک بر قاج علامتی وارد اعظم علاماتی
 سنت سنہ ل ینہ اقتدا وطریق عالیہ سلوک واتباع وشرع شریفندہ تعیین استدیکی
 حدودی تجاوز ایوب آداب شریعت رعایت ایتمکدر قال الله تعالی (قل ان کنتم تحبون الله
 فاتبعونی بحبکم الله) حق جل و علا حضرت نبری ہو آیت کریمہ رسولہ ہو بلہ دیکی امر
 ایتمشدر کہ ای آدم اوغلتری اگر حق تعالی حضرت نبری سورسکر بکا اتباع ایدکہ باری
 تعالی حضرت نبری سزی سوہدیو پیورہ حاصلی رسولہ متابعتی کندینہ محبت ایتمکدر بہ علامت
 قیادی ورسولہ حسن متابعتنیک جزاسنی کنیدی انلرہ محبت ایتمکی قیادی کانه تکرری تعالی
 شو بلہ پیورہ بکہ بی سوہدی بکزر اندن بلاوہر کہ رسولہ متابعت ایده سبز واکا متابعت ایدر سکر
 بدہ سزہ محبت ایدرہم ہوندی بی مقصود بکا محبت دعواسنک مقضاسی رسولہ اتباعدر آنسز
 بکا محبت اولمازو بکا محبت شریطہ محقق اولیحق بندخی سزہ محبت ایدرہم دیتمکدر وایلمہ
 محبت الہہ شاہد متابعت نبی علیہ الصلاۃ والسلام حضرت نبری ہو بلہ کہ اکا متابعت
 یولیمہ کفر و عصیاندر محمود الوراق رحمة الله علیہ پیورہ کہ * تعصی الالہ وانت تظہر جہ * ہذا
 لغیری فی القیاس بدیع * اوکان جہک صا دقا لاطعہ * ان المحب لمن يحب مطیع * حاصلی بودر کہ
 حق تعالی حضرت نبری بہ اطہار محبت ایدر ایکن بہ عصیان ایلسن سنک ہو وضعک قیاسہ او بجز
 بر عیب نستہ در اگر سنک محبتک کر جک اولیدی اکا اطاعت ایدر کز بر محب اولان کیسہ سوہدیکنہ
 مطیع اولور دیتمکدر و محبت الہک منشا قول حق تعالی حضرت نبری کنیدیہ ایتمکی عطاری
 واول نعم ظاہر ہو باطنہ دن کنیدی اوزرنده اولان احسانلری ملاحظہ و مطالعہ قیلمقدر حق جل و علا
 حضرت نبری اکا عباد اوزرہ اعظم ہمہدن بری بودر کہ کنیدیک محبتہ و معرفتہ ورسولنک متابعتہ
 اہل الیہ (محاسنی قدس سرہ پیورہ مشدر کہ قولک محبت الہہ علامتی ایکن رضائتہ اتباعی وسنت
 رسول الله صلی الله علیہ وسلم حضرت نبری ہمک ایتمسیدر) عید حلاوت ایمانی جینکہ ذوق
 ایلمہ وطمین ادراک ایلمہ انک عمرہ سی اسانندہ وجوار حندہ ظہور ایلمہ ذکر الله لسانہ ظنی کلور
 و طاعتہ الله جوار حندہ خوش کلور ہو تقدیر جہ شول غایت اسی کوندہ صوم سزہ پورہ ہی باعشارہ صیوق
 صوم بحدیجات بخش ایدر ایلمہ و پوجانندہ صوبہ اشتیاق و محبتی نیمہ ایلمہ باندہ ایمان و محبت
 ایمان شویلمہ اولور طاعتک تعب و مشقتی فالمر لیکہ خدای روح اولور قلبی انککہ صفیا و سرور
 و دروئی انککہ نور حضور ہو لور طاعت و عبادتہ لذات جسمانیہ دن اعظم لذات روحانیہ
 ادراک ایلمہ دیمشدر (امام ترمذی نقلندہ انس بن مالکدن مرفوعا روایت اولمشدر کہ فخر عالم
 صلی الله تعالی علیہ وسلم حضرت نبری * من احب سنتی فقید احبني ومن احبني کان معی فی الجنتہ *
 پیورہ مشر یعنی بر کیمسہ کہ ہم سنتی احیا ایلمہ تحقیقا اول نبی سورہ بر کیمسہ کہ نبی سوہ ہمہ چندانہ
 بیلمہ او اور دیو پیورہ مشدر (و این عطا قدس سرہ پیورہ مشدر کہ بر کیمسہ کہ آداب سنتی نفسہ لازم
 قبلہ حق تعالی حضرت نبری انک قلبی نور معرفتہ متور ایلمہ و اوامر و نواہی و اخلاقہ متابعت
 حبیب الہدن اشرف مقام ہو قدر دیمشدر) ابو اسحق دیکہ جنید بغدادینک اقرانددر
 اولدی * علامت محبتہ الله ایشار طاعتہ و متابعت نبیہ دیمشدر (و بعضی علما رجہم الله تعالی
 پیورہ مشدر کہ نور ایمان کیمسہ نک اوزرنده ظہور ایلمہ الا فخر کائنات علیہ اکل التحیات افتدیمز
 حضرت نبری سنتہ اتباع ایلمہ بدعتدن اوراق اولوق ایلمہ ظہور ایلمہ انا شول کیمسہ کہ علمی
 مشکات رسالتدن اخذ ایلمہ بکا علم لدنی و برمشدر دیہ انک علم لدنی شیطانی و نفسانیدر
 لدنی روحانی اولدر کہ موافق شرع محمدی اولہ و الحاصل علم لدنی ایکی نوعدر بریسی لدنی روحانی

برایسی

بررسی لدنی شیطانیدر فرقری وحی الهی کلکله در فخر کائنات حضرت تیرند نصکره وحی خود
منقطع اولشدر (اگر سوال اولنوب علم لدنی وحی دن مستغنی اولد یفته قصه خضر و موسی
علیهما السلام دلالت اینترمی موسی علیه السلام کنندینه وحی کلور بر اولو بیغمبر ایکن بعض
اسرارک علمنده حضرت خضره محتاج ایدی و خضر علم لدنی سبببله اندن مستغنی ایدی وجهی
ندردیتلور ایسه جواب بودر که موسی علیه السلام خضره مبعوث دکل ایدی و خضر علیه السلام
حضرت موسایه متابعتله مأمور دکل ایدی اگر مأمور اولایدی مهاجرت ایدوب حضرت موسایه
تکلیک اوزرینه واجب اولوزایدی انکیچون ایدیکه ملاقات ایند کلاری زمانده انت موسی بنی اسرائیل
دیو خطاب ایددی یعنی سن بنی اسرائیله مبعوث اولان موسی مبین دیدی اولدخی نعم دیدی
تکیم حدیث شریفده بیانی بدقت اینشدرا مایعمر بن عمر صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیری
کافه النس وجهه مبعوثدر هر عصرده کلان طائفه تک اکا مشابعتی واجیدرا کرانلیا ورسلی کرام
صلوات الله علیهم اجمعیندن بریسی آنک عصرنده موجود اولسه آنک شریعتیه اتساعی واجب
اولوزایدی تکیم تفصیلی ذکر اولنشددر پس هر کیسه که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت تیری ایله موسی و خضر علیهما السلام مناسبتن دعوا ایله یاخود یوبله اولغنی تجویز
ایده کافر اولور که فرنده اشیاه یوقدر اولیاه الیهندن دکل بلکه اولیاه شیطاندن اولور
علم لدنی رحمانی دیدکاری حق سبحانه و تعالی حضرت تیرینه طاعت و عبودیت و فخر کائنات
حضرت تیرینه متابعت عمره سیدرو فهم کاب و سنت آنکله مبسر اولور تکیم حضرت علی کرم الله
وجهه یه سوال ایدوب ایدیلر هیچ فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیری سرزه برسنه
مخصوص قلمشیدر یعنی برحالت واریدر که مبارک ناس اندن بی نصب اوله همان ستره و برلسن
اوله دیدیلر ایددی * لا الا فهما بویه الله عبدا فی کتابه * بوندن فهم اولور که جمیع مؤمنین احکام
شرعیده برابر اولان نهایت مرتبه حق جل و علا حضرت تیری بعضی زیاد مهم و ادراک ایله
تشریف ایله کاب الیهندن مراد فهمته موفق اوله تکیم هر عصرده ناسک تطبیقاتی تفاوت
اوزره اولور بعضیلر کتب تفاسیر و احادیث مطالعه و استخراج ایدرله بعضیلر دخی انبردن اشدوب
استفاده ایدرله حق سبحانه و تعالی حضرت تیری هر برینه بر مقام مبسر اینشددر ینه جمله سنه حکم شرع
بر ایدر و دخی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت تیرینه محبتک بر علامتی بودر که آنک شرعنه
رضاسی بر مرتبه ده اوله که قضای ایدر ایسه درون دلدن حسن قبول و اذعان ایله تکیم حق تعالی
حضرت تیری قرآن عظیمده یورر که (فلا وربک لا یؤمنون حتی یحکموک فیما شجر بینهم ثم لا یجدوا
فی انفسهم حرجا مما قضیت و یسلو تسلیما) شول کیسه تک که سینه سنده فخر عالم حضرت تیرینک
قضاستندن حرج و اضطراب و مضایقه اوله یعنی قضاسی کنندی مرادینه موافق اولدینی تقدیرجه
خاطری انجته باری تعالی حضرت تیری اندن ایمانی سلب ایلشددر اول اصل کیسه لزومن اولوزر
دیو یورمشدر (شیخ العارفین تاج الدین ابن عطاء الله الشاذل قدس الله سره ایدر بو آینه دلیل
واردر که ایمان حقیقی حاصل اولوز الا شول کیسه یه اولور که حق تبارک و تعالی حضرت تیرینی
و رسولنی کنندی اوزره حاکم قبله قول و فعلا و اخذ او ترکا و حبا و بقضا انلرک حکمته اطاعت ایله
کنندی هوای نفسجه برایش ایتیه و بالجمله حقیقت ایمان ایکی تنه ایله حاصل اولور بری امرینه
اعتسال بری قهرینه بیون و یرمک بویه ایمانلردن ایمانی سلب ایددی و یمین ایله تا کید ایدوب
ور بک دیو یوردی و فخر کائنات حضرت تیرینه رعایه و عنایه و تخصیصا اکا خاصه اولان
ر بویه سنه قسم ایددی ز بر افلا و ال بعد مدی بلکه فلاور بک دیدی یعنی اوله ایمانلر با محمد سنلر بک
حقچون مؤمن اولوزر دیدی پس بو آینه برنا کید بالقسم واردر و برنا کید فی القسم واردر

حق جل و علا حضرت تبری بمرتبه معرفت ابتدایی نفوس نصرت و غلبه به مائل اولاد قرینه عالم اولاد یغندند و بر احق گوا که کندی التده اولسون کر کسه خصمی التده اولسون التده نفس کندی غالب اولق استراجمدی مؤمن اولدر که هوای نفسی قویه دخی مقتضای رضای و باقی نه ایسمانی کوزه نفسه غالب اوله مغلوب اولیمه و آیت کریمه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبریته اظهار عنایت وارد کره انک حکمی حکم الله و قضای قضای الله قلتمشدر تکیم (ان الذین یایعونک انما یاعون الله) آیت کریمه سنده فخر عالم حضرت تبریته قیامه حق تعالی حضرت تبریته مسایعه قبلتشد رز بر اهر امر که ایلا ایدی باری تعالی حضرت تبریته امری ایدی و هر نهی که قبولوردی حق تعالی حضرت تبریته نهی ایدی کندیسی بینا و بین الله واسطه ایدی لاجرم اکا اتباع حق تعالی حضرت تبریته اتباع اولدی (منهل بن عبد الله ایدر بر کیمسه که جمیع احوال التده رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت تبریته کندیسته ولی مطوب نفسی کندی التده صبا و اولی کیمسه انک جلالت سنتن ذوق ایتمشدر رز بر فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبری * لایؤمن احدکم حتی ا کون احب الیه من نفسه * بیورمشدر فخر کائنات افسندیز حضرت تبری کشی به نفسندن سوکوا و اولایجه ایمان دهوا من ایتمک بخائر دکلمن (وینه جمله علامات مجتهدن بعضی بودن که قبول الله و قول ایله انک دینت نصرت ایدر و اخلاقی ایله خلق ایدر جود و کرمانه و حلم و تواضع و شریقه و سایر اخلاقا کما اولیکشدر بر علامتی دخی بودر که مضبتره صبر ایدر و صباتک مجتهدیه منطقی اولمز رز بر محب اولان کیمسه لذت مجتهدیه شانت مصیبتی اونودر اول مجتهدن منالی اولان افسرده دلار کینی نیمه کر کسه الم حکم صغای مجتهدیه دفع ایلمز بری دخی بودر که پیغمبر من علیه الصلاة و السلام حضرت تبریته جوق ذکر ایلیمه زبر کشی منودیکی نفسیه بر جوق ایدر دخی اولور * المحبه موام الذکر * دیشدر بر بعضی ایدر دخی * ذکر المحبوب علی عدد الانفاس * دیشدر بر او اعضیلر * الصحیح ثلث علامات انک کون کلامه ذکر المحبوب و صمته فکرافیه و عمل طاعده * دیشدر بر یعنی محبتک اوج علامتی اولور بری بودر که سوزی سوزی کنک ذکر اوله سوزیلدیگی آتی یاد ایلیمه بری دخی بو که ناموش اولدجه انی فکر ایلیمه بری دخی ایتمی کوجی ا کا طاعت ایتمک اوله (حارث محاسبی قدس الله سره ایدر محبتک بر علامتی بودر که دوام اوزره محبوبین ذکر ایلیمه ذکریدن منقطع اولیمه و اوصافیه و بیوزلیه (حکمادخی اتفاق ایتمشدر که * من احب شیشا اکثر ذکره * یعنی بر کیمسه بر نشه بی سوزیه انک ذکر بری جوق ایلمز روایت اولور که بر که رابعه عدوی به مجتهدن عیاد و زهاددن بر قاج کیمسه جم اولوب دنیایی مذمتد بشلیلر رابعه سکوت ایدوب ذکر ایدی فارغ اولدقلرند نصکره * من احب شیشا اکثر ذکره * دیدی ذکر محبوب قلوب احبابه غالب اولور هر کز ا کا بدل نشه بولمز که آنکه اکتعل شویله که ذکر برن ایتمیلر عیشلری فاسد اولور عاقلذات و شهواتی بالکلیه ترک ایدوب حاللرینه مشغول اولورلر کاه اولور شوق و حالت غلبه ایلمز ناله و زاری پیدا ایدرلر و کتدیگی لونلری متغیر اولور بدنلرینه ضعف کلوز کاه اولور که نعره لر اولورلر کاه اولور که وجد زاده اولور عجبی هلاک ایلمز (بری دخی خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبریته ذکر قنده تعظیم و توقیر و اظهار خضوع و خشوع و انکسار ایتمکدن تکیم صحابه کرامدن هر ویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبریته نصکره قلانلر فخر کائنات حضرت تبریته یاد ایتمدیگیمه خشوع و مسکنت اظهار ایدوب اغرلر ایدی تابعین و سلف صالحین دخی بو طریق اوزره کتمشدر رضوان الله تعالی علیهم اجمعین بعضی علمادن منقولدر که انک ذکر قنده خشوع و خضوع هر مؤمنه واجبدر دیشدر و ایوب الشخصیاتی رحمة الله علیه فخر عالم حضرت تبریته ذکر ایدر بکی زمانده شوق قدر اغرلر دیکه خلقی ترجمه ایدر ایدی و محمد بن

جعفر

چهار مرتبه رحمة الله عليه اکثر اطمینان و تسلیم از تک او زره ایدمی مافتنده فخر کاشان حضرت تری ذکر
اولدینقی زمانده بگری صباراوت بگری ایدی و عبد الله بن الزبیر بابتده ذکر اولتده کوزلی باشی
دو کتجه اغلر ایدی (تزهری اصف و خوش طبع خلعه اختلاط و امراض اوزره برکتی ایدی
امایانده فخر کاشان صلی الله تعالی علیه وسیل حضرت تری ذکر اولتده کندینده برصالت
کلوز ایدیکه کویانه سن آتی یغور ملین نه اول سنی یغور (وصفوان بن سلجک متعبد بن و منجد بدین
ایدی بانده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری مذکور اولدقده شو اقدرا اغلر ایدیکه
اجل مجلس فاقوب کبدر ایدی اولدها ذکر ایدی (سوقناده رضی الله عنه بر حدیث اشته یکی
و فغانده فر بادایله اغلر ایدی کشیدنی بگه مر ایدی فاضی عیاض بو ذکر اولانله اشارت اینمشدر
(بری دینی فخر عالم حضرت تری کفاسنه کزت اشته اقدردن بر اهر محب لقاء محبوبه مشتاق اولور
بعضی (المحب الشوق الی الصیوب) دیمشدر عبده بنت خالد بن معدان بیورمشدر که بابام خالد
هر بار که فراتی اوزر یسه کلمه بیعبر غز علیه الصلاة والسلام حضرت تری و صحابه دن
مهاجر بن و انصاری الشوقدن ذکر اید و با یارب الیم روحی فیض ایدیکه بجهل ایله دیر ایدی
تا نوم غلبه ایدیکه بویله شو یلر ایدی دیمشدر (بلال حبش رضی الله عنه وفات ایدر اولدینقی
زمانده خاتونی خرمندن فر بار ایدر ایدی اول شاد اولوب * خدا نلی الاخیه محمد او محمد * دیو
سویلر ایدی یعنی بار این احبابه ملاقات ایدر رسول الله حضرت تری بنده و اصحابه بوشوروز دیر ایدی
(روایت ایدر که نقشه اشراق ایدی بر کتبه گار خاتون و ایدر ایدی وفات ایدر کتبه کتبه واقعده
کوز دیر حق تعالی جل ذکره حضرت تری سکالیدی دینلر مغفرت ایلدی دیدی نه سببه مغفرت
ایندی دینلر ایدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری نه محبت وانی کوزمه که
اشته نام سببیه مغفرت ایدی بر ندا اشته که بزم حبیبی کوزمک آرزو ایدر نه عتاب ایدر کدن
بر استغیا ایدر بلکه آتی شود یکی ایله جمع ایلر ذابو یوردی دیدی (علامان محبتدن بری دینی
انک کسور دیکی قرآن عظیمی سومکنر برکتی ده محبه الله وار ایدر یوقینر بیلک دینلر قرآنه
محبت نظر ایدر عثمان بن عفان رضی الله عنه بیورمشدر که اگر بزم قلبر یاک اولایدی هر کز
قرآن او قومندن طوبی ایدی محب اولان کیمه محبوبک کلانندن بیجه طور که ثابت مطلوبی اولدر
و فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسیل حضرت تری ابن مسعود حضرت تری نه با عبد الله قرآن او قوم
دکله ایدر دیدی ابن مسعود رضی الله عنهما ایدی قرآن خود سکا نازل اولدی آتی سبی او قوم سکا
دیدی یعنی سن جمله دن قرآنه اعلمسن نه احتیاج بزدن اشدن سن دیک استدی رسول الله
حضرت تری ایدی بن غیر بدن اشتمکی حفظ ایدر رم آدن ابن مسعود بشدی سوره نساک
اولندن (فکف از اجتناب کل امة بشهد و جثابک علی هؤلاء شهیدا) یوردیفته کتجه او قومدی
بوزایه کلجک بتر یا عبد الله دیدی ابن مسعود باشن قالدربوب نظر ایدی کوزدی فخر کاشان
حضرت تری مبارک کوزلندن طور مایوب باش اقر (امام بخاری رحمة الله علیه بو بجه روایت
ایمشدر و بر کیمه که قرآن عظیمی جان قولایله دکله لایدن ایدر ایدر بوش کوزندن باش کلوز شکیم
باری تعالی حضرت تری (واد اسمعوا ما نزل الی الرسول نری اعینهم فیض من التمع سمعوا فوا
من الحق) بیورمشدر و بو آیت کریمه علماء نصاری حقتده نازل اولمشدر فاضی رحمة الله علیه بونده
دلیل وارد که تواضع و عزم و عمله اقبال و شهواتدن اعراض کافرده اولدینقی تقدیر چه دینی مدو خدر
دیمشدر (روایت اولور که عبدالله بن عمر رضی الله عنهما کاه اولور تلاوت قرآن ایدر کن بعض
آیت کریمه راست کلوز دیکه کشیدنی بگه مر ایدی اهلقدن بایلوب دوشر ایدی بر ایکی کون اولندن
چقیق ز ایدی مر یض صنایوب کلوز عیساده ایدر ایدی و صحابه کرام برره جمع اولوب ازلده

ابوموسیٰ بیلہ اولسہ ابدی یا ابوموسیٰ بڑے رومی اکثر دبر ابدی اولدنی بشلوب قرآن عظیم
 او قور ابدی اصحاب دکلر ابدی رضوان الله علیہم اجمعین بر علامت دخی اول حضرتك سنته
 محبت ابدوب حدیث شریفین استماعدن حظ و صفا بولقد ز بر ا کشتی سودیکی کیسه نك
 کلان اشکدن سرور ل تحصیل ابدی حدیث شریف دکلر فخر کاشات حضرت بیلہ
 نوع مصاحبت قرآن عظیم استماعی دخی بویله در تکرری تعالیٰ حضرت بیلہ نوع مصاحبت
 و معامله در اهل جنتک رؤیت و استماع خطاب الله ایلہ اولان حظ و صفاری سائر تعلمینہ بکرمن
 و اهل جهنم دخی رؤیتدن و استماع خطایدن محبوب قالدقیرینہ الم چکدکاری عذاب
 جسمانیلردن زیادہ اولسہ کر کدر و کلام شریفین استماعدن حظ اولدنی کی کنندی نام
 شریفین ذکر دخی حظ اولیق کر کدر کاه اولور که بعض اهل شوق و حالت انک نام
 شریفک اشکدن میت اولور و بومستلکک سبی بر لذتدر که عقله غالب اولور و اول لذتک
 سبی حیب اکرم صلی الله علیه و سلم حضرت بیلینک شان شریفین ادراک ایمکدر بعضیلر
 مستلکی تعریف ابدوب السكر سقوط التمالک فی الطرب دیمشردر تمالک عنان اختیار ای الله
 اولوب کشتی کنندی ضبط ایمکدر و بوراد مطر بدن مراد شدت فرجدن قلبه عارض اولان خفتدن
 حاصلی مستلک طرب اراسنده تمالک ساقط اولمقدردیدیلر و پوشوق و حالت مستلکرتک اقوای
 اسبابدن بری خوش الحان و خوب نفس خواننده صوتیه رسول الله صلی الله تعالیٰ علیه و سلم
 حضرت بیلینک نعمت شریفین دکلکدر بومعانی محرکات قلبک اقواسندن طومشردر آینه قلبه
 بونکله کلنی جلا حاصل اولور نفسی اول جانبہ متوجه ایلر ز بر استماع اصوات حسنه حدیثنده
 نفسه بر لذت عظیمه ایجاد ایلر که آندہ عقل مضجع اولور و اول مایینده ذکر حیب گوش جانہ
 و اصل اولیق البتہ اول جانبہ محرک اولوب از یاد شوق و محبتی موجب اولیق مفرردر و اول حرکت
 و شوقک جلہ سندن روحہ بر کیفیت عارض اولور که شراب کیفیت بکر ز غبره (امام احمد و غیر بیلر
 روایتندہ وارد اولمشدر که یوم آخرتندہ حق تعالیٰ حضرت بیلری داود علیه السلامہ امر ابدوب
 یاد اودنی تجید ایلہ اول خوب صد ایلہ که دنباده تجید ایدردک حضرت داود ایدہ یارب نیچہ ایلیم
 اول صدایی سن بدن کیدردک حق تعالیٰ حضرت بیلری یاد اود صدای بن سکا و بر دم بیورہ آندن داود
 علیه السلام ساق عرش قشندہ طوروب تجید اوقویہ اهل جنت حضرت داودک صوتک اشکدکاری
 کشتی بر حالت بر صفا کسب ایدہل که نعیم جنتدن فارغ اولوب انک استماعنه مشغول اولم
 و انلرہ بوندن اعظم صفا ولذت حق سبحانہ و تعالیٰ حضرت بیلینک خطا بن اشکدکرنده
 حاصل اولور و چنکله بوجالته رؤیہ الله مضاف اولوب مشاهده جلال حق ایدہلر بویله در که
 بونی تغییر نہ عبارہ وفا ایلر و نہ اشارت احاطہ قبلور الله اعلم (و معلوم اولہ که ذکر اولتان علامات
 محبتله متصف اولان کیسه کامل المحبه در و بعضنه مخالفت ایدن ناقصی المحبه در علامات
 مذکورہ نك بعضن فوت ایمکله محبت نقصان اوزده او اور و لکن بالکلیہ اسم محب اطلاقدن خارج
 اولمز ز بر اوزمانده که بعض اهل اسلامدن شرب خمر واقع اولوب خداورادی و بعضیلر لغت
 ایلدیلر خواجہ عالم صلی الله تعالیٰ علیه و سلم حضرت بیلری * لانعزوه فانه محب الله و محب
 رسوله * بیوردی حاصلی لعنتدن نمی ایدوب اولکله حق تعالیٰ حضرت بیلری و رسولنی سورا کا
 لعنت ایمکدیو بیوردی معلوم اولدیکه ارتکاب معصیت محبتی بالکلیہ ازالہ ایتمز ایش اما شویله که
 معصیتدن اجتناب ایدوب سنن کال رعایت اوزده اولسہ محبت کاملہ بولند یقنندہ استنباه بوقدر
 و بوحديث شریفه مرتکب کبیره کافر اولور دیانلرک مذهب رد وارد دخی ارتکاب معصیتله
 نبوت محبت مایینده منافات اولدیقنه دلالت وارد در دیدیلر (عمار جهنم الله تعالیٰ درجہ محبتله

درجه خلدن قنفسی اعلا دبو اختلاف ایتشدر در (قاضی عیاض نقل ایتدیکی اوزره بعضیلر
 محبت و خلت ایکسی برسندر البتہ حبیب اولان خلیل اولور و خلیل اولان حبیب اولور دیدیلر
 بعضیلر درجه خلتی اعلا طوئوب فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری * لو کنت
 متخذاً خلیلاً غیر ربی * یوردی و حق تعالی حضرت نریندین غیری کیمسه فی خلیل اتخاذا ایتدی
 اما ناطیه و حسن و حسین واسمه رضی الله عنهم حضرت نرینه محبت اطلاق ایتدی دیدیلر
 ولکن قصه اسراده امام بیهقی نقلی اوزره رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری
 مناجات ایدوب یارب ابراهیمی خلیل اتخاذا ایتدیک و موسا ایله مکالمه قیلدی دبدیکی زمانده
 حق تبارک و تعالی حضرت نوری یا محمد سکا اندن خیرلی اعطا ایتدی می دیوب * واتخذتک حبیباً *
 دیدیکنه کلمه یوردی درجه محبت ارفع ایدیکنه دلالت ایلر دیدیلر و مقام محبتک تفضیله
 قائل اولور نیجه وجهله فرق بیان ایتدیلر (قاضی عیاض شفاذه امام ابو بکر بن قورکدن نقل
 طریقیله ابراد ایدوب ذکر ایتشدر چله دن بری بودر که خلیل بالواسطه وصول بولور و حبیب
 بالذات و اصل اولور شکیم ابراهیم علیه السلام حقیقه (و کذلک نری ابراهیم ملکوت السموات
 و الارض) یوردی و یغیر یز علیه الصلاة والسلام حضرت نوری حقیقه (فکان قاب قوسین
 اوداق) یوردی (بری دخی بودر که خلیل علیه السلام) (لا تخزنی) دبدی یعنی یارب بری رسوای
 ایتدی دیو دعا قیلدی و فخر کائنات حضرت نوری حقیقه کندیس (یوم لا یخزنی الله انبی) یوردی
 (بری دخی بودر که خلیل علیه السلام محبت و بلا ایتدی کنه دیسی * حبیبی الله * دبدی و سید
 کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری ایچون حق جل و علا حضرت نوری (یا ایها النبی
 حسبک الله) یوردی (بری دخی بودر که حضرت خلیلک مغفرتی حد طمعه ایددی) (وانذی اطمع
 ان یغفر لی خطیئتی یوم الدین) دبدی یعنی طمع ایتدیکم بودر که بی قیامت کوننده یارلقه به سن
 اما حدیث مغفرتی حدیث قدس (لیغفرک الله ما تقدم من ذنبک وما تاخر) (یورمشدر دیدیلر
 ولکن بوجوه مذکورک جهله بی محل نظر در فی الحقیقه بونده شبهه بوقدر که وصف خلت
 و محبت ایکسی بیله حضرت ابراهیم بابتدر کذلک فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نرینه دخی بابتدر حضرت ابراهیمدن وصف محبت سلب اولور و نه حضرت رسول الله دن
 وصف خلت سلب اولور خصوصاً بوهر ره حدیثنده حق تبارک و تعالی حضرت نوری فخر عالم
 حضرت نرینه * انی اتخذتک خلیلاً * یوردی یعنی ثابت اولمشدر و بوکادخی اجماع قائم اولمشدر که
 رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری جمیع انبیا دن افضلدر بلکه مطلقاً خلق اللمدن
 افضلدر حق بودر صبحه خلت محبتدن افضل و اعلا و کلددر (ابن القیم رحمه الله علیه
 یورمشدر که بعض اهل غلط محبت خلدن اکل اولق نطق ایتدکاری جهلار ننددر ز بر محبت
 عامه در و خلت خاصه در خلت نهایت مجیددر فخر کائنات حضرت نوری خود * ان الله اتخاذا خلیلاً *
 دبو یورمشدر و کشتیتک الله تعالی حضرت نریندین غیری به خلدن ننی ایتشدر مع هذا عایشه به
 و ابو بکره و عمره رضی الله تعالی عنهم محبتی اولد یعنی خبر و یورمشدر دبدی دخی حق تبارک و تعالی
 حضرت نوری قرآن عظیمده ان الله یحب التواضیع و یحب المنطهرین و یحب الصابین
 و یحب المحسنین و یحب المتقین) یوردی اما خلتی سید بشر و شفیع روز محشر ایتدی حضرت نوری
 ابراهیم علیه السلام مخصوص ایتدی دبدی (و شیخ بدر الدین ذرکشی دخی ایتدی بعضیلر
 محبت خلدن افضلدر ز بر اجماع حبیب الله و ابراهیم خلیل اللمدر دبر اما بوسوز ضعفدر ز بر
 خلت خاصه در مغفرتی توحید مجیدر و محبت عامه در نوری تعالی حضرت نوری (ان الله یحب
 التواضیع) یورمشدر حدیث صحیحده وارد اولمشدر که * ان الله اتخاذا خلیلاً کما اتخاذا ابراهیم خلیلاً)

دیو بیور مشرد دیدی والله اعلم واحکم * فصل ثانی * سید بشر و شفیع روز بخشیر
افتدیر حضرت تری نه صلوات و سلام ایلت حکمتک بیانند در قال الله تعالی (ان الله وملائکته یصلون
علی النبی بالبرکات الذین آمنوا وصلوا علیه وسلموا تسلیما) معناسی حق تعالی حضرت تری وملائکته سی
اول حضرت صلوات ایند کاردن خبر و بروب مؤمنله دخی اکا صلوات و سلام ایلت دیو امر ایتمکدر
(ابو العالیه اول حضرت نه حق سبحانه و تعالی حضرت تری صلوات ایتمک معناسی ملائکته سی اینجده
اکاننا ایتمکدر دیدی (ابن حجر رحمه الله علیه فتح الباریده بقول جمیع اقوالک اول سیدر دیدی
بو تقدیر اوزره حق تعالی حضرت تری اکا صلوات ایتمه دن مراد ثنا و تعظیم ایندیکی اولور و ملکر
و غیر صلوات ایتمک معناسی باری تعالی حضرت تری دن اکا ثنا و تعظیم اولغنی طلب اولور
فی الحقیقه مراد طلبیز باده اولور یوخسه اصل صلوات اولماز (ابن عباس حضرت تری دن مر و یدر که
ملائکته دن صلوات دعا بالبر که در دیو بیور مش بودخی طلبیز باده دیمکدر (صالح بن مزاحم رحمه الله
صلوات الله رجندر دیمش اندن بروایتده دخی مغفرت دیمک نقل اولمشدر و صلوات ملائکته
دعا در دیمش) و مبردر رحمه الله علیه الله تعالی دن صلوات رجندر و ملائکته دن صلوات استدعای صلاته
باعث رقتدر دیمش اما بو کا اعتراض ایدوب ایندیگر صلواته رحمت مغفرت ایدیکنه (اولک علیه هم
صلوات من ربهم و رحمة) آیت کریمه سی دلالت ایلر بر رحمتی صلواته عطف ایتمک مغفرت
اقتضایدر دیدیلر کذلک صحابه کرام دخی (صلوا علیه وسلموا تسلیما) قول شریفنده مغفرت
فهم ایدوب حتی کیفیت صلوات دن سؤال ایتدیلر باوجود که ذکر رحمت تعلیم سلامده سفت
ایتمش ایدی کر رحمت معناسنه اولایدی فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری
سلامده معناسی بتلش ایدیکر دیو بیور دیدی بویه دیمدی دیدیلر اما بویه دیانتر رسول الله
صلی الله علیه وسلم حضرت تری دن صلواتک تفسیرین نقل ایتدیلر (و یعضب لری ایدی حق تعالی
حضرت تری تک مخلوقاته صلاتی ایکی قسمدر بریسی خاصه در اول ثنا و تعظیم معناسیدر که
انبیاسنه مخصوصدر بری دخی عامه در اول رحمت معناسنه در که (وسعت رحمتی کل شیء) حسینه
سائر ناسه کوره در (ناضی عباس دخی ابو بکر الفشیر بدن بویه نقل ایدر که رسول الله
حضرت تری نه صلوات باری تعالی حضرت تری دن تشریف و زیاده نکر بعدر و کبر و فلاته صلوات
رجندر دیمش حاصلی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری به سائر مؤمنین ماینسده
فرق بونکه ظاهر اولور بر احق تعالی حضرت تری بر یده (ان الله وملائکته یصلون علی النبی)
بیوردی بر محله دخی (هو الذی یصلی علیکم وملائکته) بیوردی معلومدر که خواجه کاشات
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری نه لایق اولان مرتبه غیره لایق اولاندن ارفعدر و اجماع
دخی بوکا منعقددر بو آیت کریمه محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری نسلک
شان شریفه بر تعظیم وارد که غیر ایتلرده یوقدر دیدیلر (امام حلیمی رحمه الله تعالی علیه
شعب الایمانده ایدر فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری نه صلوات معناسی تعظیمدر
* اللهم صل علی محمد * دیمک اعظم محمد ایدمکدر مراد دینساده تعظیم ذکرنی اعلا و دینی غالب
و شریف معنی ایفا ایتمک ایله و آخرنده تعظیمدر منوباتی کثیر و شفاعتی قبول و مقام محمود ایله فضیلتی
ظاهر قیله دیمشدر بو تقدیرجه صلوات علیه دیمک ادعوار یکم بالصلوة علیه دیمک اولور مؤمنله
صلوات ایتمک انکیچون حق تعالی حضرت تری دن صلوات استمک اولور آل و اصحابی و ازواج و ذریاتی
کندینه عطف ایتمک بو معناسیه ضرر ایتمز بر انلر ایچون تعظیم دیمک مشتمع دگدر بر اهر کشتیک
لایق اولدیمشده کوره تعظیمی وارد دیو بیور مشدر (اما ابو العالیه دن مقدم ذکر اولسان
معنی اظهردر زیرا اول تقدیر اوزره لفظ صلواتک حق تعالی حضرت تری نه و ملائکته به و صلواته

مأمور اولان مؤمنانہ نسبتاً استعمالی بر معنایہ اولورو بولمعانی مؤید اولورو کہ انبیا دن غیر ایچون
 ترجمہ جاڑایدیکنده خلاف بوقدر و انبیا علیہم السلام دن غیر صلوات جاڑایدیکنده اختلاف
 ایتشدر اکر * اللهم صل علی محمد * دیمک ارحم محمد یا خود ترجم علی محمد معناسنه اولابدی
 انبیا دن غیر ایچون دیمک دخی جاڑ اولابدی و برکت معناسنه دخی اولسه یند بویله اولور ایدی
 و بودخی وارد اولور که اکر رحمت و برکت معنال یند اولابدی تنهده صلوات ایتمک واجیدر
 دیانلر قنده * السلام علیک ایها النبی ورحمة الله وبرکاته * دیمکله ساقط اولابدی زیر صلوات دن
 مراد بومعنا اولیجق بولفظ لڑ کفایت ایلمر ایدی لفظ صلاه احتیاج فالتر ایدی دیدیلر اما بویکه
 جواب قابیلر ذری بر ذکر ی تعبد طریقیله اولیجق کتوره سی لازمدر ا کادالات ایمن شنبه اکتفا
 جاڑدکدر اکر سوال اولنوب فخر کائنات علیه اکل التحیات افندیمن حضر تلیر یند
 صلوات ایتکه امر نه وقت وارد اولمشدر دینلور ایسه (جواب ابوذر هر وی دیدیکی اوزره هجرتک
 ایکنی ینلند واقع اولمشدر بعضیلر معراج کیجه سی بیوردی دیدیلر و بعضی زوایتده شعبان آبی
 رسول کبریا صلی الله تعالی علیه وسلم حضر تلیر یند صلوات و یرمک زمانیلر زیر (ان الله وملائکته
 یصلون علی النبی) آیت کریمه سی اول آید نزول ابتدی دیمشدر (امام حلی) رحمه الله علیه
 بیورمشدر که حبیب اکرم و نبی محترم افندیمن حضر تلیر یند صلوات ایتکه دن مقصود حق تبارک
 و تعالی حضر تلیر ینک امر نه امتثال ایدوب ا کا تقرب ایتکه ز دخی رسول الله صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضر تلیر ینک اوزر یرمه اولان حقی قضا ایتکه در دیمشدر (این عبدالسلام
 دخی اکانایع اولوب شجره المعارف آدلو کابنده ابتدی بزم رسول الله حضر تلیر یند صلوات ایتدی بکر
 بودکدر که اکشفاعت ایتکه اولهز بر ایزم مثلر دن انک مثله شفاعت اولمز و لکن حق جل و علا
 حضر تلیر یزه احسان ایدنه مکافات ایتکی یزه امر ایتشدر قادر اولیجق دعا ایله مکافات ایدوز
 یاری تعالی حضر تلیر یزم فخر کائنات حضر تلیر یند مکافات دن عجز مزیدلدی دخی بزی
 صلاه ارشاد ایلدی دیدی (ابن العربی قدس سره دخی بیورمشدر که صلوات فائده سی
 یند یزه رجوع ایلمز بر فخر کائنات افندیمن حضر تلیر یند صلوات ایتکه تصفیای اعتقاد
 و خلوص نیت و اظهار محبت دلالت ایدر اول یننار و بین الله واسطه اولان رسول کریم
 اجزایه دلالت ایلمر دیمشدر و ا کا صلوات و سلام ایتکه حکمده صلا اختلاف ایدوب برفق قول
 بیورمشدر (بی بودر که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضر تلیر یند صلوات ایتکه واجیدر
 و لکن اکتفا مرتبه سنک اقلی بر کوره ایتکه در دیدیلر حاصلی بر کوره صلوات ایدن ادا واجب
 ایتش اولون دیدیلر (ایکنی قول بودر که جوق ایتکه واجیدر دیدیلر و لکن عهده تقیید ایتدیلمر
 بوقول ایتکه دن قاضی ابوبکر بن بکر کبر قاضی عیاض نقل ایلمشدر (اوجخی قول بودر که
 هر بار که ذکر اولنه صلوات ایتکه واجیدر دیدیلر و بوقول طحاویتک و علماء حنفیه دن بر جاعتک
 و حلیمتک و علماء شافعیه دن بر جاعتکدر و مالکیه دن ابن العربی هر بار ذکر اولنده صلوات ایتکه
 احوطدر دیدی زنجشیری دخی بویله دیمشدر زرا نومی نقلده ابوهریره دن مرویدر که * من انفق
 من ذکرک عنده فم یصل علی * بیورمشدر حدیث صحیحدر معناسی رسول الله صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضر تلیر ینک نلم شرفن اشدوب صلوات و برقیان دلیل اولسون دیوب دعا ایتکه
 (امام طبرانی نقلده بیاردن مرویدر که * شی عید ذکرک عنده فم یصل علی * بیورمشدر یعنی
 شی اولدی شول کیسه که بن انک قنده مذکور اولدم دخی اول بک صلوات ایتدی دیمکدر و این جبان
 روایتده ابن هریردن مرویدر که * من ذکرک عنده فم یصل علی * نمان قدخل النار فابعد الله *
 دیوب بیورمشدر بس رمله و ابعاد و شقابه دعا ایتدی کبری ترک اوزره و عبد اقتضا ایلمر بوعلامات

و جویند و معنی جهت آمدن در امر بالصلاوات فائده سی انک احسانه مکافات احسانی خود دائم
 و مستمدر ابدی آنگذیده صلاوات ایتمک کرک دیدیدار دخی (لا تجعلوا دعاء الرسول بینکم کدعاء بعضکم
 بعضا) آیت کریمه سی ایله استدلال ایدوب اگر ذکر اولند قجه صلاوات اولغز ایسه آحاد ناسدن
 کی قیلنوردیدیلر اما شونلر که هر یار ذکر اولنسه واجب دکلدر دیمشدر مذکورزه جواب و پروب
 ایندیله یوسوزک دیدیکر برقولدر که صحابه دن و تابعین دن برکشی سو بلدیکی معروف دکلدر
 قول مخمدر اکر عمومی اوزره اولایدی مؤذن اذانه اسم شریفن ذکر ایندیکی زمانده صلاوات
 و برمک لازم اولایدی و قرآن اوقسان کیمه اسم شریفی مذکور اولان آیه کدکلرنده صلاوات
 و برمک واجب اولایدی و اسلامه کله شهادتده ذکر ایندیکی کپی صلاوات و برمک واجب اولایدی
 یونلر حرج و مشقتدر دین اسلامده حرج یوقدر دخی بو یله اولایدی حق تعالی حضرت نوری
 هر بار که ذکر اولند قجه شوا واجب اولغزه احق ایدی یوکا خود کیمه ذاهب اولماشدر دیدیلر
 علمای حنفیه دن امام قدوری و غیر یلر رحیم الله تعالی یور مشلر هر بار که ذکر اولند قجه واجبدر
 دیمک یوسوزک قائلدن مقدم اولان اجماعه مخالفدر ز پر اصحابه کرامک برندن محفوظ دکلدر که
 رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینه خطیاب ایدوب یار رسول الله دیدیکر نده
 صلی الله علیه و آله دیمش اوله را کر بو یله اوله ایدی غیری عبانته فراغ حاصل اولما ایدی دیدیلر
 و ذکر اولسان حدیث شریفی انک طلبنده تا کیدومبالغه به و ترکه معناد اولانلر حفته وارد اولغزه
 حل ایدیلر و بالجه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینک مجلس واحدده تکرر
 ذکر ایله تکرر صلاوات و جویسه حدیثدر دلالت یوقدر دیدیلر و الله اعلم (در دخی قول بودر که
 مجلس واحدده ذکر ای متکرر اولسه دخی همان بر کره صلاوات واجبدر دیدیلر بو قول ز غمخسری
 حکایه ایشدر (بشخی قول هر دعاده واجبدر دیمشدر بونی دخی اول حکایه ایشدر (الشیخی
 بودر که صلاوات مسیحیاندر دیمشدر (دخی قول بودر که کله توحید کی مجرد بر صکره صلاوات
 و برمک واجبدر دیدیلر بو قول علماء حنفیه دن ابو بکر الرازی بنکدر (سکر شیخی قول بودر که نماز ایچنده
 واجبدر تعیین محلی یوقدر دیدیلر بو قول ابو جعفر الباقردن مشقولدر (لطون شیخی قول بودر که
 تشهدده واجبدر دیدیلر شیخی و اصحیح و این زاهویه رحیم الله بو کاذاب اولمشدر (اون شیخی
 قول بودر که قعبه اخبرنده تشهدی تمام ایتد کله صکره سلامدن مقدم اوقومنی واجبدر دیدیلر
 بو قول امام شافعی ک و تابعین کدر و لکن واجبدر اید کلری ایچون عمالان حقوق کیمه شافعی به دخل
 ایدوب و جویسه دلالت ایدر نسته یوقدر دیمشدر علماء حنفیه قعبه سنتدر و غارزه اوقنان صلاوات
 * اللهم صل علی محمد و علی آل محمد * الخ مشهوردر بعضیلر و ارحم محمد اذیک مکر و هدر دیدیلر
 اما صحیح بودر که کراهی یوقدر امام زبلی بو یله دیمشدر و شافعیه کتدیله وارد اولان دخلات
 جوابنده جوق اضطراره دوشمشدر و بلجه و جویسه قوی دلیل بولنده عاجزدر وصف صلاوات
 علی النبی صلی الله تعالی علیه وسلم نیجه در آتی بیان ایدم عبدالرحمن بن ابی ایلان مر ویدر که
 ایندی بر صحنون کعب بن عجره یکاملا کات ایدوب ایندی حکایه مدیه اهدا ایلزم آگاه اول دیدی
 ایندی بر کون فطر کاشان صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری اوزر عمه کلدی دخی ایندی
 یار رسول الله صلاوات و برمک نیجه ایدیکن بطورک اما صلاوات و برمک نیجه کر کدر دیمک ایندی
 * اللهم صل علی محمد و علی آل محمد کاصلین علی ابراهیم انک حید مجید اللهم بارک علی محمد و علی آل
 محمد بارک علی آل ابراهیم انک حید مجید * بو یله دیسه سز یوردی ائمّه حدیثدن (بخاری و مسلم
 و ترمذی و ابوداود و نسائی رحیم الله تعالی بو نیجه روایت ایشدر بغایت قوللو روایتدر
 (وابن ابی حاتم بولغظه روایت ایدر که (ان الله و ملائکته یصلون علی النبی) آیتی ایندیکی زمانده

پارسل

یا رسول الله سکا صلاتی نیجه ککنوره لم دیدیلر * اللهم صل علی محمد وعلی آل محمد کما صلیت
 علی ابراهیم وعلی آل ابراهیم انک حید مجید وبارک علی محمد وعلی آل محمد کما بارکت علی ابراهیم وعلی
 آل ابراهیم انک حید مجید * دیه سز یوردی ابن ابی لیلادن هر ویدر که صلاتت آخرنده وعلینا
 معهم دیه لردیمشدر یعنی فخر کاشانه وآنه دعاد نصکره کشتی کندینته دخی دعا الیک اولور (وامام
 اخدر وایتده بو حید ساعدین مروی اولان بودر که یا رسول الله نیجه صلات ویره لم دیدیلر بو یله
 ایده سز یوردی * اللهم صل علی محمد وازواجه وذرته کما صلیت علی ابراهیم وبارک علی محمد
 وازواجه وذرته کما بارکت علی آل ابراهیم انک حید مجید * وایومسعود انصاری رضی الله عنهدن
 هر ویدر که برکون سعد بن عبادتک مجلسته او تورردق فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نبری کلدی بشر بن سعد ایندی یا رسول الله حق تبارک و تعالی حضرت نبری سکا صلات
 ورمکی بزه امر ایندی فخر عالم حضرت نبری هیچ سو یلیوب بر زمان سکون ایندی حتی قلمبره کلدیکه
 تولایدی بشر سو یلماش اولایدی دینک اندن حواجه کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نبری شوبله دیه سز یوردی * اللهم صل علی محمد وعلی آل محمد کما صلیت علی ابراهیم
 وبارک علی محمد وعلی آل محمد کما بارکت علی ابراهیم وعلی آل ابراهیم فی العالمین انک حید مجید *
 (امام مالک و مسلم و غیر یلر بو یله روایت ایتلر در (اکر سوال اولنوب کما صلیت علی ابراهیم
 دینلکک وجهی ندر تشبیه خوبه مشبهه مشبه دن اقوی اولان یرده اولور و بونده امر بر عکسدر
 ظاهر بودر که فخر کاشات حضرت نبری ابراهیم دن و آل ابراهیم دن افضل ایدیکنه شبهه یوقدر دینلور
 ایسه علما رحیم الله تعالی بوندن برفاج جواب و برمشدر در اقوالرندن بر جواب بودر که تشبیه
 اصل صلاته در یوقسه قدرنده دکلدیر دیدیلر بو تشبیه (انا وحبنا الیک کما وحبنا الی نوح)
 قول شر یقنده اولان تشبیه کیدر یوندمده مقصود اصلی وحی دروشو کادخی بکرز که بر کیمسه سکا
 احسن الی ولدک کما احسن الی فلان دیدیکی زمانده فلانه احسان ایندی کک کی اوغلکده احسان
 ایلدی بکدر یوخسه آکانقدر احسان ایندکسه بو کاده واقدر ایلدی بک دکلدیر حق تعالی حضرت نبری
 (واحسن کما احسن الله الیک) یوردیغی دخی یوقیلدندر دیدیلر امام فرطی رحمة الله علیه
 یوقولی سار حوا بلردن ترجیح ایتلندر بعضیلر یوقولی امام شافعی به نسبت ایتلندر (بر جوابدخی
 مشبهه مشبه دن اقوی و اعلا اولوق مقدمه سین آولا منع ایدوب اطرادن تسلیم ایتام کدرز برا
 کاه اولور تشبیه مثلنه و کاه ادنی سنه دخی واقع اولور باری تعالی حضرت نبری (مثل نوره کسکوه)
 یورمشدر انک نوری قنده منکوه قنده و لکن مشبهه دن مقصود سامعه واضح و ظاهر بر سنه
 اولدی ایسه نورنی منکوه تشبیه حسن واقع اولدی و صلاتت خصوصتده دخی حضرت ابراهیم
 وآنه معظم ظاهر و واضح سنه اولغین تشبیه حسن اولدی دیدیلر و یوقولی مؤید اولور که
 آخرنده فی العالمین یورمشدر معناسی عالمدره ابراهیم و آل ابراهیم صلاتی اظهاری ایتدی کک
 کی دیمک اولور انکیچون فی العالمین لفظی ابراهیم ذکر نده واقع اولدی آل محمد ذکر نده
 واقع اولادی دیدیلر یوقولر تفصیل طیبیک تشبیه مذکور ناقصی کامله الحاق باندن دکلدیر
 بلکه مشهوری غیر مشهوره الحاق قسمندندر دیدیکنک معناسیدر امام نووی رحمة الله تعالی
 علیه شافعی به منسوب اولان جوابله مجموعی مجموعیه تشبیه الیک جوابلرین بکمشدر احسن اجوبه
 انلرک بریدر دیمشدر (و این القیم اکثر اجوبه بی تزییف ایتدکد نصکره ایتدی مجموعی تشبیه جوابی
 خوب جوابدر اندن احسنی بودر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری آل
 ابراهیمیندر ابن عباسدن ثابت اولمشدر که (ان الله اصطفى آدم و نوحا و آل ابراهیم و آل عمران
 علی العالمین) آیت کریمه سنک تفسیرنده فخر کاشات حضرت نبری آل ابراهیمیندر دیمشدر

بو تقدیر چه گو یا بزه امر ایندی که محمد و خصوصاً آل محمد اولقدر صلوات ایدرز که مقداری
 کندینه و ابراهیم و عمو آل ابراهیم اولان صلوات قدر اوله ولایت اولان مقداری کنندی آنکه صرف
 اولنوب باقیک مجموعی کندینه قاله و بو مجموع کندیدن ماعدا آل ابراهیمک حصه نندن زائد
 ایدیکی مقرر در بو تقدیر اوزره فائده تشبیه ظاهر اولوب الفساض صلوات ایچره بو لفظک افضلتی
 واضح اولور دیمشدر ملاحظه اولته (و حلیبی رحمة الله علیه ایبر بو تشبیهک سبی اولدر که
 ملائکه ابراهیم علیه السلامک اوند (رحمة الله و برکاته علیکم اهل البیت انه جید مجید) دیمشدر
 بوندن معلومدر که محمود آل محمد اهل بیت ابراهیم دندر کانه بو یله صلوات ایدن کیسه بارب ملائکهک
 دعایین اوزر مآدم موجود اولان آل ابراهیم حقنده اجابت ایندیکی کبی محمد و آل محمد حقنده دخی
 اجابت یله دیمش اولور انکی چون آیت کریمهک خاتم النبیه ختم ایوب آلک جید مجید بیورمشدر
 دیدی اگر سوال اولنوب آل محمدن مراد کیلدر دینلور ایسه جواب بودر که جمهور علما اختیار
 ایوب شافعی نص ایندیکی اوزره صدقه حرام قبلتاردر بو قولی مؤیددر که فخر کاشفات
 حضرتلری حضرت حسنه * انا آل محمد لا نحل لنا الصدقة * بیورمشدر (و بعضیلر آلدن مراد
 از واجبه ذر بنبر دینلر (بعضیلر دخی مراد جمیع امت اجابتدر دینلر ابو الطیب الطبری
 بعض شافعیه دن بو یله حکایه اینمشدر (وامام نووی مسلم شرحنده بو قولی ترجمه اینمشدر قاضی
 حسین امت اجابتک تقیاسدر دیمشدر اطلاق ایدمک کلامی دخی بو معنایه مجولدر بو قولی مؤیددر که
 دینی وغیرلر اتندن روایت ایندکری اوزره فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه
 سوال ایوب آل محمد کیلدر دینلر * کل شی من امة محمد * دیو بیوردی و دینی نقلنده بو یله
 بیورد قد نصکره (ان اولیاه الامتقون) اینی قرأت ایندی دینلر اما بو نلرک اسنادنده ضعف وارد
 ولکن صحیحینه بونلر مشاهد واردر که * ان آل فلان لبسوالی بولیا، انما ولی الله و صالح المؤمنین *
 بیورد قلری روایت اولمشدر آل امتظندن اتقیاء مؤمنین مراد اولندیغی تقدیر چه اولیه معناسنه
 اوله جفی ظاهر در پس صحیحینه واقع اولان حدیث مذکور دینی روایتک صحته شاهد اولور
 ابن مسعودن مرویدر که فخر عالم اقتدم حضرتلری ایندی * اذا نهد احدکم فی الصلاة فقل اللهم
 صل علی محمد و علی آل محمد و ارحم محمد و آل محمد کما صلیت و بارکت و ترحت علی ابراهیم و علی
 آل ابراهیم آلک جید مجید * حا که بو یله روایت اینلر در بعضیلر بو حدیثله خواجه عالم حضرتلر چون
 ترجمه جائز اید بکنه استدلال اینمشدر و ترجمه معنای اکار حمله دعا اینلر که قصه اعرابی دخی
 بو استدلالی تقویه ایلر که * اللهم ارحنی و محمد و آل محمد معناه احدنا * بیوردی یعنی برکون
 بر اعرابی کلدی دخی فخر کاشفات حضرتلرینک قنده یارب بکا و محمد رحمت ایله و بزمه
 بر کجسه به دخی رحمت ایله دیدی رسول اکرم و نبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری * بقدر
 حجرت واسعه * دیو بیوردی یعنی حق سبحانه و تعالی حضرتلرینک رحمت واسعه سین تضییق
 اینلک حاصلی دعا ایدر ایست جله مؤمنینه دعا ایله حق سبحانه و تعالی حضرتلرینک رحمتی
 یشعبه می صاندک دیمکدر اما قاضی عیاض جمهور مالکیده دن جواز ترجمه متعین روایت اینمشدر
 و محمد بن ابی زید جائز کورمشدر دخی تفصیلی کلسه کر کدر ان شاء الله تعالی (عبد الله بن مسعودن
 مرویدر که رسول الله حضرتلرینه صلوات ایندیگر زمانده صلواتکری خوب اینلک ز برانه بیلور سن
 جائز که صلواتک فخر کاشفات حضرتلرینه عرض اولنده دیدی اصحاب با عبد الله ایندی بزه تعلیم
 ایله دیدیلر بشلدی * اللهم اجعل صلواتک و برکاتک و رحمتک علی سید المرسلین و امام المتقین
 و خاتم النبیین محمد عبدک و رسولک امام الخیر و رسول الرحمة اللهم ابعثه مقاما محمود ایضطه
 فيه الاولون و الاخرین اللهم صل علی محمد و علی آل محمد کما صلیت علی ابراهیم آلک جید مجید

و بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَآلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ * دیدی حدیث موقوفه بر
 ابن ماجه روایت اینست درود و بقیع بن ثابت الانصاری رسول الله حضرت تلمذند روایت اینست در که
 * من صلی علی محمد وعلی آل محمد وعلی ابائهم ازله المعقد المغرب عندک یوم القیمه ووجب له شفاعة * یورشد در
 یعنی اللهم ازله المعقد المغرب عندک یوم القیمه دیو صلات ایلسه شفاعتم اکا واجب اولور دیمشدر
 (طابوسین مرویدر که اشتدیم ابن عباس رضی الله عنهما بویله صلات ایلدر ایدی دیمشدر
 * اللهم تقبل شفاعة محمد الکبری وارفع درجته العلیا واعطه سؤلہ فی الآخرة والاولی کما آتیت
 ابراهیم وموسى * واجعل الفاضی روایت اینست در و این کثیر اسنادی خوب در فویدر صحیحدر
 دیمشدر (وصلوات مشروع اولان موضعلر بولردر که ذکر اولنور (جهلیدن بری تشهد آخردر
 و بوندہ حنفیه فتنده سنہ و شافعیہ فتنده واجیدر تکبیر اشارت اولنمش ایدی (بری دخی جمعہ
 خطبه سیدر سائر خطبهلر دخی بویله در (بری دخی اجابت مؤذند نصکره در زیر امام احمد
 روایتده عبدالله بن عمرو بن العاصیدن مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت تلمذی یوردیکه مؤذنی قیامکنه اشیده سن اولنهدر ایلسه سرزده اویله دیه سنر اند نصکره
 بکاصلات ایلده سنر زیر بر کیمسه که بکا بر صلات ایلده حق تعالی حضرت تلمذی اکلان صلات ایلدر
 اند نصکره بنم ایچون حق تعالی حضرت تلمذدن وسیله بی طلب ایدک وسیله چتده برمزدر که
 تلمذی تعالی حضرت تلمذنک قوللردن کیمسه یه لایق اولنر الابر قوله لایق اولور بر رجا ایدر که
 اول قول بن اولهم و بر کیمسه که باری تعالی حضرت تلمذدن بنم ایچون وسیله بی طلب ایلده بنم شفاعتم
 اکا واجب اولور دیو یورشد در اول مقام فخر کائنات علیه افضل التحیات حضرت تلمذ بر
 اولنق مقرر ایکن رجا ایدر که بویله اوله دیو یوردیغی ادب اولنعلما لامنه ایدی تا که حق سبحانه
 و تعالی حضرت تلمذنک خوفن ذکر ایدوب امرلرین اکا تفویض ایدر طالب اولان کیمشدر
 بن الخوف والرجا اوله (مقاصد حسنه صاحبی اذ اند نصکره اوقه جق دطا بودر بوندن زباده
 کوریک دیمشدر * اللهم رب هذه الدعوة التامة والصلوة القائمة آت محمد الوسيله والفضيلة
 وابمشه مقاما محمودا الذی وعدته * امام احمد و بخاری نقلارنده جابر رضی الله عنه رمول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلمذدن روایت اینست در که بر کیمسه اذان اشندی یکی زمانده
 بویله دیسه بنم شفاعتم اکا واجب اولور دیو یورشد در حدیث شریفک اولک من قال حین یسمع
 النداء اللهم رب هذه الدعوة واقع اولشدر بوعبارہ نک ظاهرندن فهم اولنسان بودر که همان
 اشندی یکی حینده بویله دیه اما عبدالله بن عمرو حدیثی تعیین ایلر که مراد اذان تمام اولدقد نصکره
 دیمشدر (و بر موضعی دخی مدار دعائک اولنده واوره سنده و آخرنده فخر عالم صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت تلمذنسه صلات ایلک کر ککدر جابر روایتده بویله وارد اولشدر (بری
 دخی قنوت آخر بدر زیر امام احمد و اهل سنن و ابن جریر و ابن حبان و عاکم رحمهم الله تعالی
 روایتلرند حسن بن علی رضی الله عنهما دن مرویدر که جدم بکا وترده اوقه جق بعض کلمات
 تعلیم ابتدی دیمشدر تفصیلی کلسه کر کدر ان شاء الله (بری دخی انشاء کبیرات عبیدندر دیدیلر
 امام کبیرات زوائد ارستده ۹۰ حنفیه فتنده سکوت ایچن کر کدر صلات یاغیری اوقه جق نسنه
 یوقدر بر موضع دخی مسجد کبره جک زماندر بری دخی مسجددن جیفه جق زماندر قاطبه الزهرا
 رضی الله عنها روایتده وارد اولشدر که فخر کائنات علیه افضل التحیات حضرت تلمذی مسجدده
 کیردیکی زمانده کند و یه صلات ایلر ایدی اند نصکره * اللهم اغفر لی ذنوبی واقض لی ابواب رحمتک
 دیر ایدی و جیفدیغی زمانده کبر و کسندینه صلات ایلر ایدی اند نصکره * اللهم اغفر لی ذنوبی
 واقض لی ابواب فضلتک * دیر ایدی (بری دخی صلات جنازدر (بری دخی عند التلبیه در یعنی حجاج

لیک دیدکری زمانده صلات علی النبی ایلمک کر کدر دیدلر امام شافعی و دارقطنی قاسم بن محمد بن
 ابی بکر الصدیقندن روایت ابتدیلرکه * کان یؤمر الرجل اذا فرغ من تلینته ان یصلی علی النبی
 صلی الله علیه وسلم علی کل حال * دیمشدر بری دخی صفا و مروه یانلر بدر فاضلی امعبل عمر بن خطاب
 رضی الله عنه حضرت نلرندن روایت ایلمرکه * اذ اقمتم فطو فوالیبت سبعاً و صلوا عند المقام
 رکعتین ثم اثنوا الصفا فقوموا علیه من حیث تریزین البیت فکبروا سبع تکبیرات تکبیراتین جحد و ثناء
 علیه و صلوا علی النبی صلی الله علیه وسلم و مسئله لنفسک و علی المروءة مثل ذلك * دیو بیور مشلر
 بوننده بیان بیورمشدرکه صفا و مروه او زلرنده صلات ایتمک کرک اتمش ابن کشر روایت مذکور
 ایچون اسنادی حسندر قو بدرخو بدر دیمشدر (بری اجتماع و افتراق زمانلر بدر) زمندی روایتنده
 ابو هریرندن مرویدلر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری * ماجلس قوم مجلسیا
 لم یذکروا الله فیہ ولم یصلوا علی نبیه الاکان علیهم ترغان شاء عذبهم وان شاء خفر لهم * بیور مشلر
 بونندن معلوم اولدیککه مسلمانلر بری بر بله اجتماع و افتراق ابتدکر نده حق سبحانه و تعالی
 حضرت نلری ذکر ایتمهلر و فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلر نده صلات ایتمهلر
 او زلرنده تقصیر و نقصان اولورمش (بری دخی صباح و اخشام زمانلر بدر طبرانی نقلنده ابی الدرداء
 رضی الله عنه مرفوعاً روایت ایتمشدرکه * من صلی علی حین یصبح عشر او حین یمسی عشر
 ادرکته شفاعتی یوم القیمة * بیورمش حاصلی بر کیمسه که صباح و اخشامه بشدیکی زمانده
 رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلر نده او ترکره صلات ایلمه قیامت کوننده شفا عنه
 مستحق اولور بری دخی آبدست آندینی زماندر ابن ماجه نقلنده سهل بن سعدن مرویدرکه
 فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری * لا وضوء لمن لم یصل علی * بیور مشلر
 (بری دخی قولانی چکلدیکی زماندر ابورافعدن مرفوعاً روایت اولمشدرکه * اذا طنت اذن
 احدکم فلیذکرنی ویصل علی ویقل ذکر الله من ذکرنی بخیر * بیورمش یعنی سزک بر بکرک
 قولانی چکلسه بنی ذکرایسون و بکاصلات ایلسون دخی بنی خیر ایله یاد ایدنه حق تعالی حضرت نلری
 ذکر اتسون دیمکندر (بری دخی کشی بر نسته اولوندیغی زماندر ابوموسی المدنی سندضعیفه اسدن
 مرفوعاً روایت ایتمشدرکه * اذ انستم شفا فصلوا علی تذکروه ان شاء الله تعالی) بری دخی رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلر نیک قبر شریفن زیارت زماندر ابن عساکر روایتنده * من
 صلی علی عند قبری سمعته * بیورمشدر یعنی قبرم قنده بکاصلات ایدن کیمسه نیک صلاتی اشیدیرم
 دیمکندر دخی جمعه کونی جمعه کیمسه سی صلاتی چوق کتورمکه امر شریفلری وارد اولمشدر
 اوس بن اوس الثقفی رضی الله عنه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرندن روایت
 ایتمشدرکه * من افضل ایاکم یوم الجمعة فی خلق آدم و فی قبض و فیہ التفحفة و فیہ الصعقة
 فاکثروا علی من الصلوة فیہ فان صلوتکم معروضة علی * بیورمشدر یعنی جمعه کونی
 سزک افضل ایلمکدر ندر آدم علیه السلام اول کوننده خلق اولندی اول کوننده قبض اولندی
 و نفع صور و صعقة اول کوننده اولور ایلمدی اول کوننده بکاصلاتی چوق ایلمک زبیر اصلا نکر بکا
 عرض اولور دیمکندر حاضر اولنلر ایشدیلر بار رسول الله سن چور بد کدنصرکه صلاتن سکا
 نیجه عرض اولور دیدیلر ایلمدی * ان الله حرم علی الارض ان تأکل اجساد الایماء *
 یعنی تحقیق ساکری تعالی حضرت نلری ائیسانک بدنلرین ارضه یمنکی حرام ایتمشدر دیدی (امام
 احمد و ابوداود و نسائی بو یلجه روایت ایتمشدر و ابن خزیمه و ابن حبان و دارقطنی حدیث
 صحیحهدر دیو بیور دیلر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلر نده صلات ایتمک فضیلمنده
 احادیث قویه وارد اولمشدر جمله دن بری امام مسلم ابی هریرندن اخراج ایلمدیکی حدیث شریفدرکه

رسول الله حضرت نوری بیورمشدر * من صلی علی واحدہ صلی الله علیہ عسرا * یعنی بر کسیسه که بکا
برصلات ایله حق تعالی حضرت نوری اکا اون صلوات ایلد بمشدر (امام طبرانی نقلنده عمر بن الخطاب
رضی الله عنه بیورمشدر که بر کون رسول الله حضرت نوری بر حاجت ایچون طشره چیمش ایدی
کندی بی ایله یله کیده چک کیسه بولدی عمر آگاه اولوب بر مظهره ایله آردنجه کندی واروب
رسول الله حضرت نوری یئشده کده سجده اوزرنده بولدی عمر کیرو چکلدی غنی فخر عالم صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت نوری مبارک باشن سجده دن فالدردی و ایشدی یا عمر بنی سجده ده کور یچک
قورقنکی کیرو چکلک بیوردی ان دن ایدی تحقیقا جبرائیل علیه السلام بکا کلدی ایدی
* من صلی علیک من امتک واحدہ صلی الله علیہ عسرا صلوات و رفعه عسرا درجات * یعنی امتکن
بر کسیسه که سکا برصلات ایله حق تعالی حضرت نوری اکا اون صلوات ایلد و اون درجه سن رفع ایلد
(امام احمد و غیر بلر نقلنده ابی طلحه مدنی و یدر که بر کون رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نوری کلدی مبارک یوزنده سرور اتری کور یئوز ایدی اصحاب بار رسول الله وجه کر یکندن
سرور مشاهده ایدر دبدیلر ایدی * انه اتانی الملائک فقال یا محمد ابر صلیک ان ربک عزوجل یقول
انه لا یصلی علیک احد من امتک الا صلیت علیه عسرا ولا یصلی علیک احد من امتک الا صلیت علیه
عسرا * دیو بیوردی بونک دخی حاصلی بودر که امتدن بر کسیسه فخر جهان حضرت نوری برصلات
ایله حق تعالی حضرت نوری اکا اون صلوات ایله و بر سلام ایله حق تعالی حضرت نوری اکا
اون سلام ایله (و بنه احد و ابن ماجه نقلنده عامر بن ربیع مدنی و یدر که * من صلی علی صلوة
لم تزل الملائکة تصلی علیه ماضی علی فلیقل عبد من ذلك اوبکتر * یعنی بر کسیسه که بکا صلوات
ایله مادامکه بکا صلوات ایچک اوزره در ملکرا کاصلات ایلد ایدی بر قول دیلر ایسه آرایسون
دیلر ایسه چوق ایسون دیمکدر بوندن دخی مراد صلوات ملائکه دن محظوظ اولان بکا صلاتی چوق
چوق ایسون دیمکدر (و بنه امام احمد روایتنده عبدالله بن عمرو دن مر و یدر که بر کسیسه فخر عالم
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری برصلات ایله حق تعالی حضرت نوری و ملائکه سی اکا
یتمش صلوات ایلد دیو بیورمش (امام نووی رحمة الله تعالی علیه صلاتی سلامدن افراد ایچک
کر یه در دیمدر ز بر امر ایچکسته یله وارد در آیت کریمه (صلوا علیه و سلوا تسلیما)
بیورمشدر دیدی اما بعضیلر بوکا اعتراض ایلدوب خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نوری اصحابنه سلامی صلواتن مقدم تعلیم ایچمشدر دیدیلر تکیم سابقا اشارت اولمش ایدی
ولکن قبح الباری صاحبی ایلد مکرره بودر که صلوات افراد اونه دخی سلام اصلا و بر یله اما
شوبله که صلوات و بر یله و بر زمانده دخی سلام و بر یله امره امثال بولتور دیمشدر فی الحقیقه
افضل بودر که ایچکسی معنا دینله مثلا صلی الله علیه وسلم یاخود اللهم صل وسلم علی محمد یاخود
الصلوة والسلام علیک یا رسول الله دینله یا لکن صلوات یاخود یا لکن سلام و بر مکده اولقدر
فضیلت بولمدر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوردن غیره صلوات کتورمک
خصوصنده اختلاف ایچمشدر (یهنی روایتنده * لا تترکن فی الشهد الصلوة علی و علی
انبیاء الله * وارد اولمشدر (وقاضی اسمعیل روایتنده * صلوا علی انبیاء الله * وارد اولمشدر
بوحد بکرده سار انبیا علیهم السلام صلوات ایچک امر بیورمشدر ولکن سندرنده ضعف وارد
(و طبرانی رحمة الله علیه نقلنده ابن عباس رضی الله عنهما دن مرفوعا روایت اولمشدر که
* اذا صلیتم علی - فصلوا علی انبیاء الله فان الله بعنهم کما بعثنی * بیورمشدر یعنی بکا صلوات
ایلد بکزر زمانده الله تعالی حضرت نوریک پیغمبر یله دخی صلوات ایچک ز راحق تعالی حضرت نوری
ینی کوندر دیک کی ایلری دخی کوندرمشدر دیو بیوردی و بنه ابن عباس حضرت نوردن سند

صحیحہ ابن ابی شیبہ اخراج ایشدر کہ صلات اول فجر جہان حضرت تریبہ مخصوص اولہ زبرا
 * ما علم الصلوۃ تنفی علی احد من احد الاعلی النبی * دیو پیورمہ صاحبی رسول اللہ صلی اللہ
 تعالیٰ علیہ وسلم حضرت نزلندن غیر بر کبہ یہ بر کبہ دن صلات لایق اولدیغنی بتارم دیمک
 اولور امام مالک دخی بو کا قائل اولدی دیشدر دوسفیان ثوری رجذ اللہ علیہ * بکرہ ان یصلی
 الاعلی نبی * دیو پیورمہ یعنی پیغمبر اولیانه صلات اہلک مکروہدر دیشدر بوتقدیرجہ
 انبیاعلیہم السلام صلات جائزوساثریتہ مکروہ اولور وامام مالک مذهبک مشایخندین بعضی
 فخر عالم افتدیمز حضرت نزلندن غیرہ صلات جائز دکلدردیمک نقل اولمشدر ولکن امام مالکدن
 بو قول معروف دکلدردیمک پیوردیغنی بودر کہ * اگرہ الصلوۃ علی غیر الانبیاء ولا یغنی لانا ان نعدی
 ما امرنا * دیشدر یعنی انبیادن غیرہ صلات ویرمکی بن کر یہ کوریم بز ما مور اولدیغمرزی
 تجاوز ایتک بڑہ لایق دکلدردیمش (اما یحیی بن یحیی امام مالکک مخالفت ابدوب غیرہ دخی صلات
 ایتہ دہ باس بوقدر ز بر اصلاص دعا در دعا دن منع اولمز الانصلا باخود اچاعلہ دیشدر کبہ یہ
 صلات ایتماک حقتہ آیت وحديث بوقدر اچاجاع است بوق ابدی ممنوع دکلدردیمک در دیدی
 وزاع شوزمانندہ در کہ انبیادن غیرہ افراد اولتہ مثلا پیغمبر اولیاندن بر کبہ یہ * اللہم صل
 علی فلان * دہ ل اما بطریق التبع دیمک بالا ججاج صحیحدر مثلا * اللہم صل علی محمد
 وعلی آل محمد * دیمک جائزدر خودر بالکر آل ایچون صلات ابدوب * اللہم صل علی آل محمد *
 دیشدر بوندہ اختلاف واردر بعضیلر جائزدر دیدیلر وحتلری بودر کہ قرآن عظیمہ (ہو الذی
 یصلی علیکم وملائکتہ) آیت کریمہ سی ودخی (اولئک علیہم صلوات من ربہم ورحمتہ) ودخی
 (خذ من اموالہم صدقۃ تطہرہم ویزکیہم بها وصل علیہم) آیت کریمہ لری دلالت ایدر کہ
 انبیاعلیہم السلامدن غیرہ افراد بالصلوۃ جائز اولہ زبرا ذکر اولنان آیت کریمہ صلاتلر بالکر
 آیتہ تبیندر دیدیلر و بونکہ دخی استدلال ایدیلر کہ عبد اللہ بن ابی اوفی ابتدی خواجہ کاشات
 صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت تریبک عادتق بوبلہ ایدیکہ بر قوم کلوب زکاتہ بن کتورسدر
 * اللہم صل علیہم * دیو پیوردی بلام دخی کلوب زکات کتور د کہ * اللہم صل علی آل ابی اوفی *
 دیو پیوردی دیدی (بخاری ومسلم بوبلہ روایت ایشدر (وجہور علما مذہبی بودر کہ انبیا
 علیہم السلامدن غیرہ افراد بالصلوۃ اولتہ ز بر اصلاص ذکر لری قندہ انبیاء شعار فلمشدر
 ابدی غیر لری انلرہ الحاقی جائز دکلدردیمک مثلا ابو بکر صلی اللہ علیہ وسلم دیمک باخود عمر صلی اللہ
 علیہ وسلم دیمک جائز دکلدردیمک اگرچہ کیم معنی جہندین صحیحدر امام دیمک کر کدر تکیم محمد عز وجل
 دیشدر زبرا عزوجل شعار ذکر اللہ فلمشدر وکتاب وسنتہ واقع اوللری دعاہ حل ایشدر
 بعضیلر دخی انبیاعلیہم السلامدن غیرہ صلات افراد اولتدیغنی اہل هواطریقدسی اولدیغچوندن
 ز بر انلر اعتقاد ایتکلری کبہ یہ صلات ایدر انلرہ اقتدا جائز دکلدردیمک و منع ایدنلر
 بعضی جرمند دیدیلر و بعضی کراہت تریبہم ایلہ مکروہدر دیدیلر و بعضی خلافا اولدر
 دیدیلر (امام ثوری رجحہ اللہ علیہ ایدر اکزون ذاہب اولدقلری قول صحیح کراہت تریبہ
 اولمشدر زبرا طریقہ اہل بدعتدر بز انلرک طریقہ سندن نبی اولمشدر دیدی
 * (فصل ثالث) * محبت آل واصحاب کرام و اہل بیت و ذریات عظام بیانشدہ در
 (طبری رجحہ اللہ علیہ ایدر حق سبحانہ و تعالیٰ حضرت لری وقتاکیم رسول اللہ صلی اللہ تعالیٰ
 علیہ وسلم حضرت لریں جمیع ماسوا اوزرہ ممتاز وفضل ابدوب فضائل وکرامات باہرہ برلہ
 اگر امام ایلدی کافی مخلوقانہ انک اقربا و متعلقان و اہل بیت و ذریاتک محبت و مودت لریں لازم
 و واجب ایشدی تکیم قرآن عظیمہ (قل لا استلکم علیہ اجر الا المودۃ فی القربی) پیوردی

بوآیت کریمه موجبه مودت ذوی القربی واجبلدر (روایت ایدرله که آیت کریمه نزول ایتدیکی
 زمانه یازسون الله من قرابتک دیدیلر * علی وفاطمة وابیها * یوردی یعنی علیدر
 وفاطمة و انزلک ابی اوغلیدر دیدی وینه اهل بیت حقیقده بوآیت کریمه نازل اولمشدرکه
 حق تعالی حضرت نوری پیوردر (انما یرید الله لیذهب عنکم الرجس اهل الیبت ویطهرکم تطهیرا)
 اهل بیت کیلدر دیو اختلاف اولمشدر ابن عباس رضی الله عنهما دن مر ویدر که آیت کریمه
 فخر کائنات حضرت تریبتک ازواج طاهراتی حقیقده نازل اولمشدر دیدی (علماء حدیثدن ابن کثیر
 ایدر ازواج طاهرات رضی الله عنهن آیت کریمه تک حکمنده دخول ایتدکلری صخر یحدر ز بر
 سبب نزول انلردر و نزوله سبب اولان نازلک حکمنده داخل اولدیغی مقرردر بونده خلاف بو قدر
 دخول مقرر اولدقد نصکره یابودر که بالکن داخل اوله یابودر که غیر بلزایله یله داخل اوله و صحیح
 غیر بلزایله دخولدر دیشدر (و بعضیلر مراد بالکن فخر عالم حضرت تریبدر دیدیلر اما بو قولده
 نظر وارد ز بر اعم اولغه دلالت ایدر نیجه احادیث شریفه وارد اولمشدر جله دن بری
 امام احمد واثله بن الاسعددن روایت ایتدیکی کیدر که ایتدی برکون خواجه کائنات صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت نوری کادی یاتجه حضرت علی وحسن وحسین یله ایدیلر حسنک و حسبنک
 اللریشه یا شمش ایدی اندن اوه کیدیلر علی ایله فاطمه بی بانته دعوت ایلدی کلوب فخر عالم
 حضرت تریبتک اوکنه او نور دیلر حسن و حسبنی مبارک دیزرینه آلدی ائدن کندی ثوبی یونلرک
 اوزدینه اوزتوب (انما یرید الله لیذهب عنکم الرجس اهل الیبت ویطهرکم تطهیرا) آیت
 کریمه سین اوقودی ائدن * اللهم هؤلاء اهل بیتی و اهل بیتی احق * دیدی بو تفسیر اوزره
 اهل بیتدن مراد دردی اولور (ام سلمه رضی الله عنهما دن بو تک مثلن روایت ایتمشدر اما
 ابو سعید روایتده مراد بش کشیدر بری بنم و سائری علی وفاطمة و حسن و حسیندر دیش
 رضی الله عنهم اجمعین (وزید بن رفعدن روایت اولنور که برکون فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نوری طوروب خطبه اوقودی و حق تعالی حضرت تریبده شالیتدی و بندگی سزک کی انسام
 قریب اولور که کاحق تعالی حضرت تریبتک رسول ملکی کله بی دعوت ایده و بن اجابت ایلیم
 یعنی وفات ایدم ایدی سزک ارا کرده ایکی نفس نسته قیوب کیده نم بریمی کاب الله در بریمی دخی
 اهل بیتدر دیو وصیت یوردی صحابه کزین سوال ایدوب یازید اهل بیتی کیلدر خانونلری
 اهل بیتدن ذکلمر دیدر دیدیلر زید ایتدی بی خانونلری اهل بیتدندر و لکن اهل بیت صدقه
 حرام اولان طائفه در یانلر کیلدر دیدیلر ایتدی انلر آل علی و آل جعفر و آل عقیل و آل عباسدر
 یابونلرک هر پریشه صدقه حرام قلنمش دیدر دیدیلر نم دیو جواب و بردی (امام مسلم بویه
 روایت ایتمشدر بو حدیث شریفه علی اولاد و واقعا اهل بیت بو ذکر اولنلردر بالکن خانونلری
 ذکلمر دیدیلر فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری کندی افار بنه محبت باینده
 * من اجههم فحیی اجههم * دیو یوردی یعنی بنم اقری بامی سون بی سودیکندن سور انلره محبت
 ایتدیکنه سبب بکا محبت ایتدیکی در دیمک اولور (ابن سعد روایتده * من صنع الی احد
 من اهل بیتی معروفا فجز عن مکافاته فی الدنیا فانما للمکافی له فی یوم القیمه * یورلشدر یعنی
 برکجه که بنم اهل بیتدن برینه بر احسان ایده اولدخی دنیا ده عوضنه قادر اولبه قیامت کوننده
 اکا عوض ایدی بی بنم دیمکدر (منافق امام احمد مذکوردر که * من ابغض اهل الیبت فهو
 منافق * پیور مشر العباد بالله اهل بیت رسوله بغض ایتک نفاقدر فخر عالم حضرت تریبتک
 قرابتدن مراد چند اقر بنه یعنی عبد المطلبه منسوب اولنلردر کر که ارکک اولسون کر که
 دیش اولسون و کر که فخر کائنات ایله صحبت ایتش اولسون کر که همان مبارک یوز بن

گورمش اولسون دیدیلر (صحیح بخاری) و ازدا اولمشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نوری علی بن ابی طالبه * انت متی بمنزله هرون من موسی الاله لابی بعدی * یوردی
 حاصلی حضرت علیک کند و به اتصالی هرونک موسایه اتصائه تشبیه ایندی حضرت موسایه
 هرونک تعلق و اتصالی نجه ایه سنک بکا اویله دردیگ اولور و بوتعلق و اتصالی نه جهنتدن
 ایدیکی مهیم ایدی * الاله لابی بعدی * قول شریفله بیان یوردی معلوم اولدیکه ماینلرنده
 اولان اتصالی نبوت جهنتدن دصک ایش یعنی خلافت
 حیثیتدن ایش وقتاکیم حضرت هرون حضرت موسانک زمان حیاتنده خلیفه سی اولدی ایه
 حضرت علی دخی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نریک زمان حیاتنده خلیفه سی
 اولغه دلالت ایلر (طیبی رحمه الله علیه حدیث شریفک معناسی یوردی و یوردی (اماشول
 طائفه که یو حدیث شریفله خلافت علیک حقیر غیرک دکلدر دیو استدلال ایتمشدر
 عیب اعتقاده دو شمشارد سوزلی فاسد در زرا حضرت هرونک خلافتی حضرت موسانک
 حیاتنده ایدی و فائدتصکره دکل ایدی زرا هرون بالاتفاق موسانک اول وفات ایتمشدر
 حضرت علیک خلافتی هرون خلافتنه تشبیه اولنیجق فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نریک زمان حیاتنه مخصوص اولور دیدیلر (خطابی رحمه الله علیه یومعنا به اشارت
 ایتمشدر (امام ترمذی و نسائی زوایتلرنده * من کنت مولاه فعلی مولاه * حدیثک معناسی
 امام شافعی یوردیغی اوزره مراد اولد اسلامدر تکیم (ذلک بان الله مولى الذین آمنوا
 وان الکافرین لامولى لهم) قول شریفنده مراد اولدردیدی (وامام احمد نقلنده * من اذی
 علیا فقد اذانی * یورمشدر یعنی برکیمسه که حضرت علی به اذا ایلیمه اول تحقیقا یکا اذا
 ایتمشدر دیکلدر و بعضیلر نقلنده * من احب علیا فقد احبنی * یورمشدر یعنی برکیمسه که
 علی به محبت ایندی تحقیقا یکا محبت ایندی دیمک اولور (نفسان رحمه الله علیه (ان الذین آمنوا
 وعملوا الصالحات سیجعل لهم اجرنا ودا) آیت کریمه سی حضرت علی حقیقته نازل اولدی دیو
 ذکر ایتمشدر معناسی تحقیقا شول کیمسدر که ایمان کتوردیلر و اعمال صالحه اشلدیلر نیز اوله که
 حق سبحانه و تعالی حضرت نری انلرک ایچون قلوبنده محبت احداث ایلیمه انلر اسبابنه عبادت
 ایتمدن دیمک اولور (ومحمد بن الحنفیه یورمشدر که * لا یجد مؤمنا الا وهو یحب علیا واهل بیته *
 یعنی هر مؤمن علی بنی واهل بیته سور هیچ بر مؤمن بولر سنکه یو یله اولیه دیمک اولور (ترمذی
 نقلنده حضرت عایشه رضی الله تعالی عنهدن مرویدر که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نرینه احب الناس فاطمه ایدی و زویجی علی ایدی دیو یورمشدر (صحیح بخاری) و روایت
 اولمشدر * ان فاطمة بضعة منی فمن اغضبها اغضبتنی * دیو یورمشدر بضعة ضح با ابیه قطعة لحم
 دیمکدر یعنی حضرت فاطمه بندن برپاره لحدر تحقیقا ائی انجیدوب غضبه کتورن بی غضبه
 کتورمشدر دیمک اولور (امام سهیلی یو حدیث شریفله حضرت فاطمه به سب ایده نک
 کفرینه استدلال ایتمشدر (ترمذی نقلنده و ازدا اولمشدر که جناب فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نری حسن و حسین رضی الله عنهما حقیقده * اللهم انی احبهما فاحبهما واحب من احبهما *
 یورمشدر یعنی یارب بن انلری سورم سنده سو و آنلری سونلریده سود دیمکدر (انس بن مالکدن
 مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری حسنی و حبیبی شم ایدردی و بقرنه
 باصوب ایدردی برکیمسه که بی سوه و یونلری سوه و یونلرک بالار بن و آنلرین سوه یوم قیتمده
 اول بغله بدرجه ده اوله دیو یورردی برروایتنه جنتنه بگله ییله اوله دیدمشدر و بو معیتدن
 مراد مقام حیثیتدن دکلدر رفع عجاب حیثیتدن دیمشدر یعنی فخر کائنات صلی الله تعالی

علیه وسلم حضرت تریله بر مقاصد اولیٰ دکلدر بلکه مایندده حجاب اولیه بنی مشاهده قبله
 دیکدر ددیبلر شکیم (فاوائک مع الذین انعم الله علیهم) آیت کریمه سنک تفسیرنده سابقا اشارت
 اولمش ایدی ویتنه حضرت حسن حفته وارد اولمشدر که * من احبنی فلیعبه فلیبلغ الشاهد
 العاصی * یورمشدر یعنی بنی سون کیمسه حسنی سوسین ایدی یوسوزی حاضر اولانکر غائب
 اولانکره خبر و برسون دیمک اولور (و صحیح بخاری ده * همار بحاشای فی الدینا * روایت
 اولمشدر یعنی حسن و حسین بنم دیننده ایکی ریجاشمدر دیو یوزمشدر (امام احمد نقلنده
 فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری حضرت حسنک دانی یا حود لینی امر ایدی دیو
 روایت اولمشدر (عقبه بن حارث بن مرویدر که ایدی کوردم حضرت ابی بکر الصدیق
 رضی الله عنه حسنی کتورردی و مین ایدوب فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری
 بکر علی یه بکر مر در ایدی علی رضی الله تعالی عنه اشهدوب کوز ایدی (امام بخاری نقلنده
 زهری انسدن روایت ایشمدر که * لم یکن احد اشته بالنبی صلی الله تعالی علیه وسلم من الحسن بن
 علی * دیو یوزمش یعنی خواجه کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریته حسدن
 آرتق بکر کیمسه یوق ایدی دیمس (امام محمد بن سیر بن روایتنده انس بن مالک رضی الله عنه دن
 مرویدر که حضرت حسین بچون * کان اشتههم برسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم * دیو
 یوزمش یور روایت مقتضاهجه حسین حسدن آرتق بکر مک لازم کلور (ولکن بعض علما
 توفیق ایدوب ایشمدر انس بن مالک حضرت تری نک زهری روایتنده اولان قولی حضرت
 حسنک حیاتنده ایدی ز برا اول صاع ایکن اندن زیاده بکر کیمسه یوق ایدی ابن سیر بن
 روایتنده اولان قولی حسندن نصکره ایدی واقعا اند نصکره حسندن زیاده بکر کیمسه یوق ایدی
 دیمک اوله دیدیلر و بوده احتمالدر که بعض اعضاده حسن آرتق بکره په و بعض اعضاده
 حسین آرتق بکره په (ترمذی نقلنده حضرت علی رضی الله عنه دن مرویدر که باشند کورکسه
 وارنجه حسن آرتق بکر ایدی و کورکشدن ایشمیده حسین آرتق بکر ایدی دیمس الله اعلم
 و بولردن یکده نصکره علینک قرنداشی جمعقر بن ابی طالب فخر عالم حضرت تریته فقی بکر
 ایدی (ترمذی روایتنده اکا * اشبه خلق و خلق * یوزمشدر یعنی صورت و خلق جهتزدن
 سن بکا بکر مک دیدیلر (بنی هاشمک غیرندن بر قاج کیمسه دخی و ارا ایدی که فخر عالم حضرت تریته
 نوع مشابهت اوزره ایدیلر بریسی (سائب بن زید مطلیبدر که امام شافعی نک جدا عیالیدر
 بری دخی عبدالله بن عامر آدلو بر کشتی ایدی بری دخی بصره خلقندن کابس بن ریمه در که
 معاویه انک فخر کاشات حضرت تریته مشابهندن اوزری ایکی قاشنک اراسن اویدی و بر مقدار
 ارض تملیک ایدی دیمشدر (واعمام کرامندن حضرت عباس حفته وارد اولان امامدین
 شریفه دن بری بودر که * العباس بن عبدالمطلب منی و ائمنه لا تؤذوا العباس فتؤذونی من سب
 العباس فقد سبنی * یوزمشدر بو حدیث شریفه عباس بندندرو بن آندم دیمشدر و اکا اذا ایتمکی
 کندو په اذا اولتغه سب طومشدر و اکا سب ایدن تحقیقا بکاسب ایدی دیمشدر و دخی عباسک اویتنه
 واروب کندو بی و اولاندی بر شمله ایله اورتوب یارب یوشمله ایله بن ستر ایدیکیم کبی جهنم آتشدن
 یوناری سن ستر ایله دیو حضرت عباسه و اولاد کرانه دعا ایدیکیم سابقا مذکور اولمش ایدی
 (روایت اولمشدر که عقل بن ابی طالبه ایدی سنی ایکی جهنم دن سورم بری قرابتکدن اوزری بری دخی
 عم عباس منی سودیکندن اوزری دیمشدر و ابوسفیان بن الحارث که عبدالمطلبک اوخلونک
 اوخلو ایدی فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری انکیچون دخی حنین غزاستنده

* خیر اہلی * دیدی باخود * من خیر اہلی * دیدی دیمشدر اہل بیت رسوله محبت مؤمن
اولانہ واجبدر (ما کم نقلندہ ابی سعید بن مر ویدر کہ * لایغصنا اہل البیت احد الا ادخلہ اللہ
النار * یورمشدر حدیث صحیحہ را علیہ السلام تعالیٰ انلر بغض ایدہ فی حق سبحانہ و تعالیٰ
حضرت نری جہنمہ داخل ایلر رضوان اللہ علیہم اجمعین آیا بحر دقلبتدن بغض ایدن جہنمہ داخل
اولیحقی اول یزید عتید مردود و مرید و مردار و بیلدک روز قیامتہ جالی نہ وارسہ کر کدر
ملاحظہ اولنہ یوجاہ قباحتیہ عملہ بنہ لعنت اولنہ دیمشدر بارگاہ الوہیت عجیب درکاہدر کہ
رحمت بی متہاسندن ایلر دخی طامع نعمتدر (و شویہ معلوم اولہ ککہ فخر کائنات
صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت نرینک اقریانی خصوصندہ درت لفظ مشہور وارد کہ
انلر ایلہ موصوف اولور (ریسی آل لفظیدر آل رسول دیرر (بری دخی اہل بیتدر (بری دخی
ذوی القربادر (بری دخی عزتدر اما آل برقوم ذاہب اولد بیغی اوزرہ اہل بیت دیمکدر و بعضیہ
ایتدیلر آل شونلردر کہ انلر صدقہ حرام قنوب خمس نخسندن اکا عوض ویرلدی دیدیلر
بعضیلر دخی دین اسلامہ کبرن ہب آکدر دیدیلر و لفظ مانی کہ اہل بیت لفظیدر انلر جدا قری
عبدالطلبہ مناسب اولانلردر و بعضیلر قوتیہ آنکلہ رجدہ مجمع اولانلردر دینلدی (ودخی نسبیہ
باخود سببہ فخر کائنات صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت نرینہ متصل اولانلردر دیدیلر و لفظ ثالث کہ
ذوی القربادر انلر کبیلردر دیو فخر عالم صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت نریندن سوال ایتدکرندہ
فاطمہ و علی و ابی اوغلار بندر دیو جواب و بردی لفظ رابع کہ عترت لفظیدر بعضیلر انلر
عشرتیدر دیدیلر و بعضیلر ذر بیدر دیدیلر عشرتندن مر اداہل افاہل بدر و ذریت کبیلر نسبیہ
قر اولادیدہ ذر باندنر حضرت فاطمہ الزہری رضی اللہ تعالیٰ عنہا آل اولادی رسول اللہ
صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت نرینک ذر بیدر آل عباس و آل جعفر مایندن بی فاطمہ
یشل کوزمکہ اختصاص نرینک وجہی بود کہ بی عباسدن مأمون خلیفہ مر ادا بتمش
ایدیکہ کند و نصکرہ خلافت بی فاطمہ بہ انتقال ایدہ من بعد خلفائون اولہ امر ایتدیکہ
بی فاطمہ بشار کبیلر لاسلری یشل اولہ ز براسی اہلر کیم آل عباسک شعار بندر و آق کیمک
سائر مسلمانلرک شعار بندر جمعہ کونلرندہ و اعیادہ آفلر کیرل ایدی قرمزیدہ ایسہ کراہت وارد
صارورنک ایسہ یہودک شعار بندر دیدی حاصلی یشلی مناسب کوروب جہلہ سنہ یشلر کیدر
صکرہ دن یتہ عزمندن رجوع ایدوب خلافتی بی عباسدہ قالمی مقرر ایدیمک یشل علامت
بی فاطمہ دہ قالدی نیچہ روزگار مداومت ایتدیلر کیدہ کیدہ یشل لباسی ترک ایدوب باشلرینہ
بر بارہ یشل صوقلہ اکتفا ایتدیلر آخر آتی دہ ایتمز اولدیلر قرن ثامن او آخرندہ منقذ اولدی
(ہجرت نبویہ نیک بدی یوز بتمش اوچبی بلندہ ملک اشرف شعبان بن حسن بن محمد بن قلاوون
زمان سلطنتندہ بہ امر ایشدیکہ بی فاطمہ سائر ناسدن ممتاز اولغیچون تماملری اوزریشہ
برمقدار یشل سنہ صارہ اول کوندن بنہ باشلدیلر دیار مصر و شامدہ و سائر بلاد اسلامدہ
شاہ اولدی (واصحاب کز بن رضوان اللہ تعالیٰ علیہم اجمعین حقتندہ تعظیم و تکریم و محبت
لازم ایدیکنہ دلالت ایدر کہ سورۃ القمق آخرندہ (محمد رسول اللہ والذین معہ اشداہ علی
الکفار رجاء بینہم) آیت کریمہ سندن آخر سورہ بہ و ازینجہ حق سبحانہ و تعالیٰ حضرت نری
انلر ثنا ایشدر آیت کریمہ صحابہ کرام حقتندہ نازل اولمشدر تکیم (فسوف یأتی اللہ بقوم یحبہم
و یحبونہ اذلہ علی المؤمنین اعزہ علی الکافرین) انلر حقتندہ نازل اولمش ایدی حق جل
وعلا حضرت نری انلری کفار اوزرہ شدت وحدت و اہل اسلام اوزرہ لطف و مرحمتہ وصف
ایلدی اند نصکرہ اخلاص ناملہ کثرت عملار بن ذکر ایدوب انلر ثنا ایلدی (امام مالک رحمہ اللہ علیہ

نقل ایلمشدرکه نصاری طائفه سی دیار شامی فتح ایدن اصحابی کوردکاری زمانده ایشدیلر
 واهه بو طائفه بزا شند بکمر اوزره حوار بوندن چوق بکدر بونلر نفاصت کونل کنبلر اولور
 دبدیلر فی الواقع کربک سوبلدیلر امت محمدیه تک علی الخصوص اصحاب کرامک اوصافی
 کتب متقدمده مذکور اوله کلددر تکیم حق جل و علا حضرت تبری (ذلک مثلهم فی التوریه
 ومثلهم فی الانجیل کزرع اخرج شطأ فآزره فاستغلظ فاستوی علی منقعه یحیی الزراع
 لیغیظ بهم الکفار) بیور مشدر بو آیت کریمه ده انلرک لغتری توریه و انجیلده مذکور
 ایدیکی بیان بیور بلوب ندر بجه کمال قویه ابردکاری و انلردن نجه فضائل و معارف و ثمرات
 ایمان ظهوره کلدیکی شوزعه تمیل اولمشدرکه اول بردانه ایکن یار بلوب بردانه بیراق چقاروب
 اندن اول بیراقی قوتلنده بیوب برعلیظ شاخ ایده اناق اوزره طور ذوره کتدیکه قوتی مترابده
 اولوب سبب نجه عالمیان اوله و حق تعالی حضرت تبری انلر حقنده بو مثل بیوردی تا کیم کفار
 انلرک بو نما و ترقی و قوتلرینه بحضور اولوب ششمالک اوله (امام مالک رجه الله علیه صحابه
 کرامه بغض ایدن روافضی تکفیر ایتکی بو آیت کریمه دن آمشدر و علمان برجاعت دخی
 بو مسئله ده امام مالک موافقت ایشلردر) صحابه کرامک فضائلنده چوق حدیث شریف وارد
 اولمشدر و حق سبحانه و تعالی حضرت تبری انلر مغفرت و اجر عظیم وعده بیور مشدر انک
 وعده سی حق و صدقدر تخلف احتمالی بو قدر رضوان الله تعالی علیهم اجمعین (صحابینک
 زمر بقنده عطا رحیم الله تعالی اختلاف ایشلردر صحابه کرامک بالکمز برینه صحابی اطلاق
 اولور برکتی به صحابی دینلکه شویله کر کدرکه مسلم اوله و فخر کائنات حضرت تبری به صحبت
 ایش اوله یا خود مبارک یوزین کورمش اوله دبدیلر (امام بخاری و انک شیخی ابن المدینی
 رجه الله علیهما بو کاذاب اولمشدر بخارینک عبارته سی بودر * من صحب النبی صلی الله
 تعالی علیه وسلم اوره و لوساعه من نه ارفه من صحابه * اسلامه تقیید اولندیغی انکیچوندرکه
 بر کیمسه کافر ایکن کورمش اولسه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبری تک و فائده نصکره
 اسلامه کلسه صحابه دن اولمز بالاتفاق امانت برعه بو وارد اولورکه بر کیمسه مسلم ایکن کورمه
 صکره دن العیاذ بالله تعالی مرید اولسه تکرار اسلامه کلسه صحابی اولمز تکیم عبید الله بن
 جحش مرید اولوب کفر اوزره کتتش ایدی برابکی دخی بویله اولمشدر واردر بو اصلر بالاتفاق
 صحابه دن دکلردر اما شویله که مرید اولدقدن صکره پنه اسلامه کلس اولسه صکره مسلمان
 اولدیغی زمانده رسول الله حضرت تبری کورمه بینه صحابه دندر اشعت بن قیس و انک کبی
 بر قاج کیمسه دخی اصحابدن معدود ایدیکنده محدثین اتقاق ایشلردر و بو اصلردن حدیث
 اخراج ایشلردر و کورمک خصوصنده کورن کیمسه کور دیکن شخصیت و تمیز ایشک
 شرط میدر بو خسه همان مجرد کورمک کفایت ایلر دیتلور ایسه ابن حجر رجه الله علیه
 بو مسئله محل نظر در دیشدر اما بو بایده تصنیف صاحب تبری تک اسلوبی دلالت ایلرکه مجرد
 کورمک کفایت ایلر مثلا بر مسلمان اوغلا نجهنی طفل ایکن فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت تبری کورمش اولسه صحابه دن عد اولنور ز بر احمد بن ابی بکر الصدیق رضی الله عنهما
 فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبری تک و فائده اوج ایلر اوغلا نجه ایدی بینه
 صحابه دن عد ایشدیلر (و بعض علمانک قولی بودر که صحبت ایشیان کیمسه صحابه دن عد اولنجه
 و صحبتک معنایی عادتاً بر بره جمع اولوب بر مقدار مقارنت و مصاحبت واقع اولمقدر (و سعید بن
 مسیبدن مریدر که اصحاب اراسته عادت بو ایدیکه بر کیمسه خواجه عالم صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت تبری به بر مقدار یا دخی زیاده طور منی کرک ایدی یا خود انکله بر غزایه وار منی

کرتک ابدیکه اتی صحابه دن عد ایدر ایدی دیشدر اما بوقوله عمل بوقدر سوز اولکی سوز در
و بعضیلر دخی اجتماع زمانده بلوغ شمر طبر دیدیلر بوقوله دخی عمل بوقدر زرا حضرت
حسن بن علی رضی الله تعالی عنهما فخر کاشان صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیرینک
انتقالی زمانده هنوز نابالغ ایدی وانک امشالری دخی نیجه تازملر وار ایدی هب انلر صحابه دندر
رضی الله تعالی عنهم ورفیقین مراد مانع اولدیغی تقدیرجه رؤیت دیمکدر زرا این ام مکتوم
رضی الله عنه صحابه کرامدن ایدیکنه شهید بوقدر اول خود اسمی ایدی تعریفده رؤیت برینه
ملاقات ذکر اولنسه احسن ایدی دیشلردر و مطافه بندن دخی اصحاب کرام وار ایدیکنه
شهید بوقدر زرا حواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری انس وجه معوث
ایدیکی مقرردر و جنک دخی عاصیلری وارد انلر که فخر عالم حضرت تیرین مشاهده قیظلر ایدی
یا صحبنه حاضر اولشلر ایدی صحابه دن ایدیکلری مقرردر اگر چه کیم این اسیر بوقوله مخالفت
ایدوب قائل اوللری تعیب ایشلدر وانکن بر حجه اسنادی بوقدر مخالفت اعتبار اولماز (اما
ملائکه صحاب رسول واریدر بوقدر بونک صحیح ملائکه به معوث ایدیکنک صحیحته موقوفدر
بومشده علم اصول یننده اختلاف وارد دخی بعضیلر ملائکه به معوث ایدیکنک اجماع نقل
ایشیلر و بعضیلر عکسده اجماع نقل ایشیلر الله اعلم بحقیقه الحال (سلف و خلفدن جمهور علمانک
قول بودر که اصحاب رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم انبیا و ملائکه سفر بین دن یکد کد نصکره
جمع مخلوقانک افضلدر زرا (امام بخاری روایتده وارد اولمشدر که * خیر الناس قرنی ثم
الذین یلونهم ثم الذین یلونهم * بیورمشلردر و شه عمران بن حصین دن روایت ایشلدر که
* خیر امتی قرنی ثم الذین یلونهم ثم الذین یلونهم * بیورمشلردر) قرین مراد کندی زمان
شمر بقرنده اولان اهل اسلام اولکی روایتک معنایی جمیع آدم اولانلرینک افضلنی بنم
زمانده اولان مسلمانلردر انلردن صکره بکره کی انلرک اردنجه کلنلردر انلردن صکره بکره کی انلرک
اردنجه کلنلردر دیمکدر صحابه تک اردنجه کلنلر تابعین ذر انلرک اردنجه کلنلر تبع تابعین در
رضوان الله تعالی علیهم اجمعین ایکننی روایتده خیر الناس برینه خیر امتی وقع اولمشدر معنایی
ظاهر در (قرن اهل زمانه دینلدیکی کبی نفس زمانه دخی دینلور امامت قدر زمان کر کدر که اکا
قرن دیلر دینلور ایسه بونده خوق قول وارد کیمی اوتوز ییلدر دیشدر و کیمی فرق ییل و کیمی
سکدان ییل و کیمی یوز ییلدر دیشلدر اما اصحی بودر که یوز ییل اوله زرا رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرت نوری * عش قرنا * دیو بر کیمسه ده دعایندی یعنی بر قرن عمر سوریدی اول کشی
یوز ییل عمر سوریدی و اصحاب کرامدن آخر وفات ایدن کیمسه ابو الطفیل عامر بن وائله اللبئی در
رضی الله عنه تاریخ هجرتدن (سنه مائه ده وفات ایشلدر قول صحیح بودر و ذکر اولان حدیث
شمر یفلر صحابه تک تابعین دن افضلیته دلالت ایدر وانکن بوفضیلت مجموعه نسبت میدر
بوخسه افراده نسبت میدر تفصیلی مقصد رابعده یکمشدر و بالجمله مجموعه نسبت اولیحق
صکره کلنلردن بعض فرد صحابه تک بعض فردن افضل اولقی جائ اولور (ابن عبد البر
بوقولی اختیار ایشلدر سابقامذکور اولانلردن غیرمی بونکه دخی استدلال ایشلدر که * مثل امتی
مثل المطر لایدری آخره خیرام اوله * بیورمشلدر یعنی بن امتک منلی یعمور مثلدر بیلنمزه
آخریمی خیردر بوخسه اولیمی دیمکدر و بوکا قریب بعض حدیثلر دخی روایت اولمشلدر
جمله سنک ما فی فضیلت امه راجه در اما حتی بودر که سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نلر شک حال شریفن مشاهده قیظ فضیلته مائده فضیلت اولماز و بونده دخی شک
و شهید بوقدر که انکه غزال ایدوب یا خودانک زمان شمر یفته غزال ایدوب فی سبیل الله ماللر بن

خرج

خرج ایدنلر کندولرد نصکره کلنلر ایله برابر دکلردر ز را حق سبحانه وتعالی حضرتلری کاتب
کریمده (لابستوی منکم من افق من قبل الفتح وقاتل اولئک اعظم درجۃ من الذین اتفقوا
من بعد وقاتلوا) یورمشدر بوآیت کریمه دن ظاهر در که صحابه کرام ایله کیمسه برابر اولوق
احتمالی یوقدر (ومعلوم اوله که اصحاب کرام رضی الله تعالی عنهم اوج صنفدر) اولکی صنف
مهاجر وندر (ایکجهسی انصاردر وانلرک خلفاسی وموالبسیدر) اوججهسی فتح مکه کونده
اسلامه کلنلردر (ابن اثیر بیامده ذکر ایتشددر که مهاجر و انصار دن افضلدر اما بوسوز
علی سبیل الاجالدر علی سبیل التفصیل بودر که انصارک متقدملری مهاجرینک متأخرلردن
افضلدر اما مهاجرینک متقدملری انصارک متقدملردن افضلدر (علماء حدیث رحیم الله
اصحاب کرامک طبقات اوزره ترتیلرین ذکر ایتشددر) حاکم رحمه الله علیه انلردنر که اون ایکی
طبقات بیان ایتشددر (طبقه اولی انلردر که اول بعنده مکه الله ده ایمان کتورمشدر ایدی خدیجه
وعلی و ابی بکر و زیدین حارثه و بقیه عشره کبی یونلرک قنغیسی اول ایمان کتوردی تفصیلی
مقصد اولده سبقت ایتش ایدی (طبقه ثانیه اصحاب دارالندوه در که حضرت عمر رضی الله
تعالی عنه اسلامه کلد کد نصکره فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری باننده اولان
اهل اسلامه دارالندویه ایتش ایدی بوسبیل اهل مکه دن بر جاعت انده مسلمان اولمشلرایدی
طبقه ثانیه یونلردر (طبقه ثالثه شول کیمسه در که مشرک لک اذاستدن دین زین قاجروب حبش
ولایتنه هجرت ایتشلرایدی) (طبقه رابعه عقبه اولی در که انلر انصارک سابقلردر
واصحاب عقبه ثانیه در که صکره می ییلده کلشدر ایدی مقصد اولده بیان اولمشدر (طبقه
خامسه اصحاب عقبه ثالثه در که یتش نفر کیمسه ایدیلر (طبقه سادسه شول مهاجر و ندر که
فخر کائنات علیه اکمل الحیات اقدیم حضرتلری هجرت ایدوب دخی مدینه یه کورمدن قبا ناحیه مننده
ایکن ایزندن کلوب بنشدیلر (طبقه سابعه بدر کبرایه حاضر اولان غاز بلردر (طبقه ثانیه
بدر غزاسبله حدیبیه ما ییشده هجرت ایدنلردر (طبقه ثامسه یبعه الرضوان اهلبدر که حدیبیه
ییلده اول شجره تحننده فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلریه منابعه و معاهده قیلان
اصحاب انلرک حننده انلر جهنمه کورمز دیو یورمشدر) امام مسلم روایتده * لایدخل النار ان شاء الله
من اصحاب الشجرة احد * یورمشدر (طبقه عاشره حدیبیه نصکره و فتح مکه دن اول هجرت
ایدنلردر خالد بن الولید و عمرو بن العاص یونلردنر (طبقه حادییه عشر انلردر که یوم الفتحده
اسلامه کلشدر و یونلر قتی چوق کیمسه در یونلرک بعضی طوعا اسلامه کلدی و بعضی کرها
کلشدر ایدی صکره بعضنه حسن اسلام میسر اولدی الله اعلم بهم (طبقه ثانیه عشر شول
اوغلا نیقلدر که فخر کائنات حضرتلریه بنشدیلر و فتح کونده و حجه الوداعده وغیری
زمانلرده مبارک یوزن کورمشلرایدی جمله دن بری سائب بن یزیددر رضی الله تعالی عنهم
اجمعین) اما عدد صحابه کرام تقمقدار ایدی حقیقتن الله تعالی دن غیری کیمسه ییلر اما بعض
غزالده تقمقدار صحابه جمع اولمش ایدی اقی بعضیلر بیان ایتشددر فتح مکه دن اون بیک مقاتل
وار ایدی دیمشدر بعضیلر قولنجده اون ایکی بیکدر و حنین غزاسنه اون ایکی بیک نفر ایله
وارمشلرایدی شول غزاسنه یتش بیک نفر کیمسه ایله وارمشلرایدی حجه الوداعده طقسنان
بیک نفر کیمسه وار ایدی دار نعجه انتقال ایتکلری زمانده یوز بیکری درت بیک نفر صحابه کرام
موجود ایدی بر وایتده یوز اون درت بیک دیمشدر رضی الله تعالی عنهم اجمعین (بوند نصکره
معلوم اوله که اهل سنت قننده افضل صحابه کرام علی الاطلاق ابو بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه
حضرتلردر (بخاری نقلده ابن عمر دن مر ویدر که بزرگوار رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم

دارالندوه مکه مکرمه ده
بر اودر که قریش طائفه سی
مشاوره ایچون اول او جمع
اولولر ایدی

حضرت تری زمانه ناس بین تغییر ایدردک یعنی اصحابک بری برتن فضلن یسان ایدردک
 چه دن ابو بکری مختار ایدردک اندنصرکه عمری اندنصرکه عثمانی دیمشدر (بنه بخاری روایتده
 عبد الله بن عمر دن و نافع دن مر و یدر که * کتا فی زمن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم لان عدل
 بانی بکر احداثم عمر ثم عثمان بن عفان ثم نزلک اصحاب النبي لافاضل بینهم * بیور مشدر خاصلی بیور وایت
 اوزره دخی ابو بکر حضرت تری نه اوزر مانده هیچ بر کیمسه بی عدیل طوعنزل ایدی اندنصرکه
 سائر دن عمری تفضیل ایدردک ایدی اندنصرکه عثمانی تفضیل ایدردک ایدی بیور دن کجده اندنصرکه
 صحابه مابینده فضیلت بیاننه منعرض اولرد ایدی (ابوداود نقلنده دخی ابن عمر حضرت تری دن
 بو یله در که سید البشر و شفیع روز محشر صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری صاع ایکن بز ایدردک
 فخر عالم حضرت تری اندنصرکه افضل امت ابو بکر در اندنصرکه عمر در اندنصرکه عثمان در اندنصرکه
 (طبرانی نقلنده ابن عمر دن دخی وارد اولشدر که فخر عالم حضرت تری بو یله دیدن کبری اشیدر ایدی
 انکار ایتر ایدی بعض روایتده دخی ابن عمر دن بو یله مرو یدر که * کتا قول اذا ذهب ابو بکر و عمر و عثمان
 استوی الناس فستمع النبي علیه السلام فلا بکر * یعنی فخر عالم حضرت تری عصر نه ابو بکر و عمر
 و عثمان کند کبری زمانه قلان خلق برابر او توری کیمسه کیمسه دن افضل اولرد بو سو یلز ایدک پیغمبر
 علیه السلام بو سوزی اشیدوب انکار ایتر ایدی دیمشدر (اما اهل سنت اتفاقا بیونک اوزریندر که عثمان
 دننصرکه علی بن ابی طالب کبر و قلان دن افضل اوله) و بعض سلف بو کا ذاهب اولشدر که حضرت
 علی حضرت عثمان اوزرینه مقدم اوله بو یله دینارک بری (سقیان نور یدر بقول دخی بودر که احدهما
 آخر اوزرینه تقدیم اولنجه نه عثمان علیدن افضلدر دینار و نه علی عثمان دن افضلدر دینار بو قول امام
 مالک دن مر و یدر رجوعت بو قولده مالک که تابع اولشدر در جمله دن بری یحیی بن القطاندر (و ابو معین
 رحمة الله علیه ایدر بر کیمسه که ابو بکر و عمر و عثمان و علی به یعنی خلفاء راشدینی بو ترتیب اوزره ذکر
 ایده و علینک سائر دن فضیلت و سابقه سن یله اول کشتی صاحب سنتدر و شک بو قدر که بر کیمسه که
 عثمان اوزره اقتصار ایده یعنی عثمان دن یکدنصرکه سائر دن افضل کیمسه بو قدر دینه
 و علینک فضلن بتابه اول کشتی مذمومدر دیمشدر (ابن عبدالبر ان حضرت تری پنک دعواسی بودر که
 ابو بکر و عمر و عثمان رضی الله تعالی عنهم اوزره اقتصار قول اهل سنت قولک خلا فیدر ز بر
 اهل سنت و الجماعت قولی بودر که او چندنصرکه افضل ناس علی بن ابی طالبدر دیمشدر (بعضیلر
 ابتدیلر او جن ذکر ایتمه دن انره اقتصار ایدوب اهل سنته مخالفت ایتمک لازم کلز حاصلی اهل
 سنت قننده ابو بکرک افضلیتی اندنصرکه عمرک افضلیتی مقطوع بدر بو نده هیچ ترد
 بو قدر اما بو ایگیندنصرکه جمهور قولی بودر که عثمان علیدن افضل اوله و مالک دن مر و یدر که
 توقف اوانه یعنی بو ایگینی مابینده فضیلت یسان اولنجه نه عثمان علیدن افضلدر دینار
 و نه علی عثمان دن افضلدر دینار و بو مسئله اجتهاد دینه در و مستندی بودر که حق سبحانه و تعالی
 حضرت تری بو نلرک در دین یله رسوله خلیفه قطعی اختیار ایدی و دین محمدی اقامت خدمته
 بو نلری بنماز قبلدی ابدی بو نلرک مرتبه لری ترتیب خلافت لری حسبجه در دینیلر (ابومنصور
 بغدادی ایدر زیم اصحاب بو نلرک اوزرینه متفقدر که افضل امت خلفاء از بعد در انلردنصرکه
 یقه عشره در که التی کتبدر دیمشدر و اول الشیدن مراد طلحه و زبیر و سعد و سعید و عبدالرحمن
 ابن عوف و ابو عبیده بن الجراح رضی الله تعالی عنهم اجمعین (امام ترمذی روایتده سعید بن
 زید دن مرو یدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری بیور دیکه * عشره فی الجنة
 ابو بکر فی الجنة و عمر فی الجنة و عثمان فی الجنة و علی و زبیر و طلحه و عبد الرحمن بن عوف
 و سعید بن الجراح و سعید بن ابی وقاص * بو طقوزی ذکر ایتر ایدی دخی اوننخی کپدر ذکر
 ایتموب سکوت ایدی صحابه آند و برو ب رسول الله اوننخی کپدر دیوسوال ابتدیلر ایدی
 * سعید بن زید فی الجنة * اوننجیسی راوی حدیث سعید ایدیکی ظاهر اولدی عشره هبشره که

در نه سید الله و عثمان
 و ابو بکر و عمر و عثمان
 و علی بن ابی طالب
 و زبیر و طلحه و سعید بن
 ابی وقاص

دیروز بولور در رضوان الله تعالی علیہم اجمعین (اگر سوال اولوب بر کیمه ترتیب معلوم اوزره
خافسار از بعضنک افضلینته معتقد اولسه. ولكن بعضنہ بعضنہ زباده محبت ایلمسه کنهکار
اولوری دینلور ایسه شیخ الاسلام ولی الدین ابن العزاقی رحمة الله تعالی علیه جواب یورمشدر که
محبت ایکی فسمدر بر یسی دین جهتمنددر بر یسی دخی دنیا جهتمنددر دین جهتمند اولان
محبت افضلینته لازمدر یعنی بو جهتمند محبتی افضلینتری ترتیبه او یق کر کدر والا اول ترتیبه
اعتقادی صحیح اولماش اولور (امام طبرانی رحمة الله علیه ریاض آداو کاتبه انس بن مالک
رضی الله تعالی عنه حضرت تریدن مر فوعا روایت ایلر که * ان الله افترض علیکم حب ابی بکر
وعمر و عثمان و علی کما افترض الصلوة و الزکوة و الصوم و الحج فن انکر فضلهم فلا تقبل منه
الصلوة و لا الزکوة و لا الصوم و لا الحج * یورمشدر یعنی حق سبحانه و تعالی حضرت نوری
چار بار محبتی سزک اوزر یکره فرض ایتمدر صلات و زکات و صوم و حج فرض ایتمدی کی ایعدی
شول کیمه که انلرک فضلن انکار ایده اندن صلات و زکات و صوم و حج قول اولماش دیملر
(و حافظ سانی رحمة الله علیه مشیخه سنده انس بن مالکدن مر فوعا روایت ایلر که * حب ابی بکر
واجب علی امتی * یورمشدر بو حدیث شریف مقتضاسی اوزره امت محمد علیه السلامه
واجبدر که حضرت صدیق صدق و صفایله محبت ایدهل و صحابه کرام رضی الله تعالی عنهم
حضرت انلرینه محبت ایتمک فخر کاشان حضرت نلرینه محبت ایتمک فروغنددر فی الحقیقه انلره
محبت اکا محبتدر انکی یوندر که خواجه کاشان صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نلری کندو به
محبت سببیه اصحابه محبت ایتمدن مسلمانلری قرینداشلرم دیودر ایتمدر (انصاری نقلده انس
رضی الله عنه رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت تریدن روایت ایتمدر که * یا ابا بکر لبت
انی لقتب اخوانی * دیو یورمشدر یعنی نولایدی اخوانه ملاقات ایلدم دیملر حضرت ابو بکر
رضی الله تعالی عنه ایتمش بار رسول الله بزسک اخوانکر دیمش فخر عالم صلی الله تعالی علیه و سلم
حضرت نلری * لائتم اصحابی اخوانی الذین لم یرونی و صدقونی و احبونی حتی انی للاحب الی احدهم
من ولده و اولاده * دیو یورمشدر یعنی سز اخوانم دیملر اصحابم سز اخوانم شونلوردر که بی
کوز عدیلر و انکا ایمان کنور دیلر و بی سودیلر حتی بی انلرک ترتیبه و لندندن و اولندن سوکلی تم
دیدی (یت اصحاب ایتمیلر باسول الله * ان احب الی اخوانک * یعنی تحقیقا بزسک قرینداشلر یکر
دیملر ایتمدی * لائتم اصحابی الاحب یا ابا بکر قوما احبواک محبی ایاک * یعنی یوق سز قرینداشلرم
دکلتمن اصحابم سز یا ابا بکر سن سوموز بستمکه بر قوم بکا محبت سببیه منی سوز دیدی اندن
ایتمدی * فاحبهم ما احبواک محبی ایاک * دیو یورمدی یعنی ابوبکر حضرت نلرینه امر ایتمدی که
رسول الله محبتنه مانا مکه کتدونی سوز اولدخی احب سنی سوز و الحاصل رسول الله صلی الله
تعالی علیه و سلم حضرت نلرینک سودکرین سوزک انک محبتنه دلیلدر نیکم انک محبتی الله تعالی
حضرت نلرینک محبتنه دلیلدر و انلره بعض ایتمک العباد بالله حضرت رسوله بعض ایتمکدر
بر کیمه بر کیمه سوزجه انک سودیکن سوز و سومدیکن سومر حق سبحانه و تعالی حضرت نلری
کلام قدیمنده (لا یجد قوما یؤمنون بالله و بالیوم الاخر یوادون من حاد الله و رسوله) یورمشدر
یعنی یا محمد سن بر قوم بولر سزک که الله تعالی حضرت نلرینه و یوم آخرته ایمان کنوردر حق تعالی
حضرت نلرینه و رسوله دستملق ایتمدی سوز دیمک اولور و آل و اصحاب کزین رضوان الله تعالی
علیهم اجمعین حضرت انلرینه محبت آزارندن بعضی بولردر که انلری کمال تعظیم و تکریم اوزره
یاد ایدهلر و انلر طریقه سنه کیدهلر و انلرک آداب و اخلاقی اوزره اولهلر و قوللر یله عمل ایدهلر
و ذکر ایتمک لری زمانده اوصاف بجهله ایله ذکر ایدهلر زبیر طائفه در که حق سبحانه و تعالی
حضرت نلری کتاب کریمنده انلره نسا ایتمدر شول کیمه سز که حق جل و علا حضرت نلری انلره
نسا ایتمش اوله بز انلره نسا ایتمک و انلر ایچون استغفار ایتمک واجب اولور (حضرت عایشه

احدکم حتی اکون احب الیه من نفسه * یورثک در معنای سزاک بریکز البته مؤمن اولمز تا بن ا کا
 کندی نفسندن سوکلا اولیجه دیکدر وصحایه کرامک فخر کاشات حضرت تریته کال قر بلز نه
 دلیدر که انلری کندی نفسی منزله سنه تزیل ایدوب انلر محبت ایدن بکا محبت ایدر وانلره بغض
 ایدن بکا بغض ایدر دیو یورمشدر بس مؤمنه لازم اولدر که بومعناری ملاحظه ایلد دخی
 ا کا کوره عمل ایدر (تمام رحمة الله علیه فواندند تخریج ایشدر که * من سب اصحابی فاجلدوه *
 یورثک در یعنی بر کیمسه که اصحابه سب ایدر ا کا دکنک مالک دیو یورمشدر (فاضل عباسی
 ذکر ایتد بکنده امام مالکدن وغیر بدن منقولدر که * من ابغض الصحابة فلبس له
 فی فی المسلمین حق * دیشدر یعنی بر کیمسه که اصحاب رسول بغض ایلسه انک فی مسلینده حتی
 یوقدر دیو یورمشدر (فی مسنون دیو کفار دن اهل اسلامه عاند اولان امواله دیرل کورک
 صلح طریقه عاند اولسون پیشکشلر کبی کرک جنک طریقه عاند اولسون غنیمتلر کبی
 بر کیمسه نک که فی مسلیندن حتی منقطع اولد بغنه ائمه دین حکم ایدر لسته مرتبه نقصان
 اسلامدن العیاذ بالله تعالی ملاحظه اولنه ایددی سعادت مند اول کیمسه در که انلرک محبت
 ومودتند واجلال واعظام واکرامندد جد بلع ایلد رضوان الله تعالی علیهم اجمعین

(* *) مقصد نامق (* *)

سید کاشات علیه اکل الصحیبات ائمه بر حضرت تریته امر اض وعلل صاحب تریته علاجی ذکرند
 وتعتبر و باسی ومعیانندن اخباری بیاتند در بومقصد اوج فصلی مستلذ (*) فصل اول (*
 انک طی بیاتند در اول معلوم اوله که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریته صحابیندن
 بر کیمسه خسته اولسه اتی کورمه وارز ایدی حتی کافر لر خسته سن دخی عبادت ایلر ایدی
 (امام بخاری و ابوداود روایتلرنده انس بن مالک حضرت تریته مرویدر که طائفه یهوددن
 براوغلان وارایدی فخر عالم حضرت تریته خدمت ایلر ایدی بر کون خسته اولدی فخر کاشات
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریته کورمه واردی باشد یقین برده اوتوردی اوغلان اسلام
 عرض قبلدی اوغلان اناسنک یوزینه باقدی اتاسی اطع ابا القاسم دیدی یعنی رسول الله
 حضرت تریته اطاعت ایلد دیدی اندن اوغلان اسلامه کلدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت تریته * الحمد لله الذی انقذه من النار * دیرک طشره حقیقی یعنی خدا اول تکرری تعالی
 حضرت تریته که اتی جهنم اودندن خلاص ایدی دیو یوردی و کندی عیبسی مشرک لردن ایکن
 اتی دخی عبادت ایشدر و اسلامه دعوت ایشدر هدایت مبسر اولماشدر عادت کریمه سی
 یو ایدیکه خسته یقین کلور ایدی باشی اوخنده اوتور ایدی سائندن سوال ایدوب * کف تجذک *
 دیو یور ایدی (بخاری و مسلم وغیر لرن نقلنده جابر رضی الله تعالی عنه یورمشدر که بر زمانده
 خسته اولسن ایتم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریته ابو بکر الصدیقه بنی کورمه که
 کلدیلر شول حالده بولدیلر که عقیق باشمدن کنش ایدی انندن فخر کاشات حضرت تریته ایدمت
 آلدی اندنصره ایدستی صوبن اوزریمه صاجدی کندی کلم نظر ایتدم تا کاه کوردمکه
 رسول الله حضرت تریته قیرشومده طور ردیدی بر روایتنده یوزیمه اوفوردی انندن افاقت بولدم
 دیو یورمشدر (بخاری روایتنده ایوموسادن مر فوعا روایت اوتمشدر که فخر عالم صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت تریته * اطعموا الجایع وعودوا المریض وکفوا العاقی * دیو یورمشدر یعنی
 آج اولان کیمسه به طعام ویرک وخسته بی عبادت ایدک واسیری خلاص ایدک دینک اولور (ینه
 بخاری قتنده براه حضرت تریته مرویدر که فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریته
 بره ایدی سنه یوردی دیشدر عبادت مر بغضی اول جمله دن عدا ایدی (وامام مسلم قتنده دخی

بویله ذکر که مسلک مسلم آورنده بش حق وار دارد بنشد و عبادت مر یض اول جمله دن ذکر اول بنشد
 (وعلموا رحمهم الله تعالی * عودوا المر یض * قول شریفتک بمومبله هر مر ضده عبادتک مشر وعینته
 استدلال ایتمشدر یعنی هر قنغی مر ضی اولیا اولیا اولیا عبادت ایتمک مشر وعذر دیمشدر لکن
 به ضلک کوزی اغر باقی امتنا ایتمشدر و بوقول ردا اولمشدر ز بران بدین ارقم رضی الله عنه * عادی
 رسول الله * صلی الله علیه وسلم * من وجع کان یعنی دیو بیور مشدر یعنی فخر عالم صلی الله علیه وسلم
 حضرت نوری کوز اغر یسندن اوزری ز بدین ارقی عبادت ایتمشدر بونکله ثابت اولدی که انکی چون دینی
 عبادت مشر وع ایتمش بوی خصوصی ابودا و ذروایت ایتمشدر و حاکم صحیحشدر دیو بیور مشدر اصلی
 بودر که ذکر اولندی اما بعض حدیث موقوفه کوز اغر یسندی و حیان و دیش اغر یسندی حسندری
 عبادت اولمشدر بنشددر (بودنی عودوا المر یض حدیثک اطلاقیدن انجذ اولتور عبادت ابتداء
 مر یضدن بر مقدار زمان که مکله مقید اولدی همان نه وقت اولور ایسه وار بله جهنم علامدهی بودر
 اما امام غزالی احیاء علومنده جزم ایتمشدر که عبادت اوج کیتمشدر نصکره اوله و بوقونده این ماجه تک
 انس بن مالکدن روایت ایتمشدر که حدیثه انسداد ایتمشدر ز برانس بن مالکدن روایت اولمش که
 * کان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم لا یعود من یضاً الا بعد ثلثة * دیو بیور مشر بونک
 موجبی اولدر که اوجکوند نصکره عبادت اولته (اما بو حدیث ضمه بقدر مسئله بن علیدن غیری
 کیسه روایت ایتمشدر اول مترکدر روایت اعتبار بوقدردیمشدر حتی (ابو حاتم باطل
 حدیثدر دیو بیور مشدر) عبادت فضلنده وارد اولان احادیث مشر یغده دن بری بودر که
 ابو هریره حضرت نرندن مرویدر * من عاد من یضاً ناداه مناد من السماء طیب وطیب هذاک
 و تیوات من الجنة منزلاً * بو افضله این حاجه روایت ایتمشدر یعنی بر کیسه برخسته کورمه که
 وارسه کوز کندن بر عبادی اگاندا ایدوب ایدر که سن طیب اولدک و منک بو عبادتده بور و کلکک
 طیب اولدی خوب اولدی و سن چشیده کندی که بر منزل ایدنک دیمک اولور سن طیب اولدک
 دیمه دن مراد الله اعلم کاهلر کدن پاک اولدک دیکدر و بور بکلکی طیب اولمدن مراد هر آدم
 مقابله سنده اجر و حسنات ارزانی بیور بقدر عبادت مر یضده فضیلت چوقدر سن این داودده
 انس بن مالک حضرت نرندن مر فوعا روایت اولمشدر که * من توضأ فاحسن الوضوء و عاد اخاه
 المسلم فنجسا یوعد من جهنم سیره سبعین حر یضاً * بیور مشدر یعنی بر کیسه که آیدست آله
 و آیدستن خوب ایله و مسلم قرند اشک خسته لکن کورمه که واره شول حالده که بو عمل ایله
 حق سبحانه و تعالی حضرت نرندن اجر و ثواب امیدین ایله اول کیسه بمش یطاق بول جهنمدن
 بوید قلته دیو بیور مش (و این حسان صحیحنده ابی سعید رضی الله عنه حضرت نرندن مر فوعا
 روایت ایتمشدر که * خمس من عملهن فی يوم کتبه الله من اهل الجنة من عاد مر یضاً و شهد
 جنازة و صام یومارواح الی المسجد و اعتق رقبة * بیور مش یعنی بشی خصلت وارد که بر کونده
 انلری بر کیسه اشله حق تعالی حضرت نوری اتی اهل جندن کانت ایلیسه بر کیسه که خسته
 کورمه که واره و جنازه حاضر اوله و بر کون صائم اوله و حججه واره و بر اسرار ادا ایله دیو
 بیور مشدر حدیث شریفتک اظا هرندن فهم اولسان بودر که بو بشی عمل بر کونده بر کسندن
 صادر اولسه حق تعالی حضرت نرنتک کمال لطفنه بناء اول کشی البته اهل جندن اوله (امام احمد
 قنده کیردن مر فوعا روایت اولمشدر که * من عاد مر یضاً خاض فی الزحمة فاذا جلس عنده
 استنقع فیها * بیور مش یعنی بر کیسه که برخسته عبادت ایله اول کیسه صوبه کیر کی حقیق
 رجسته کیره اولمانده که خسته تک یاننده اوتوره رحت ایچنه کبر و اوتوره دیمک اولور و عادت
 کر عملری بو ایدیکه عبادت مر ضی ایچون بر کونی و بروقی تخصیص ایتمشدر ایله کونلرده

نه کون

نه کون اولور ايسه ووقته نه وقت اولور ايسه واروب عبادت ايندر ايندي وجعه ايرتسي
عبادتى ترك اينك سته مخالفدير بر يهودى طبيعت بدعتدر اصلى بودر كه بر زمانده ملوكدن
برى خسته اولدى دى بر يهودى طبيعى وار ايندى كورديكه سبت كوتى كشد و به عمل اينك لازم
كلى همان جيله ايندوب پادشاه ايندى سبت كوتى خسته لك اوزر بته طشيره دن كيمسه كلك
ساز دكدر ايندى شاه دى اعتماد ايندوب اول كوردك كيمسه كلكي مع بيوردي صكره دن
خلق اينجده شايخ اولدى جوق كيمسه بوبله ايندر اولديلر فاسد سته در اول ملعونك احترام ايندر
انكي چون لابق بودر كه يهودى طبيعى استخدايم اولنجه ديمشردر ز راهل اسلامه اشد خداوتله
هدوردر فرصت بوليحق اصلا قوت اينترلز بر اذيتلر بوبيله در كه انلردن برى بر مسلمانه خير
صانه ديفندن چيغار واهل اسلامك قانق انلر قنده مباح اينديكته شبهه يوقدر ز براسبت
كوتى عملى حلال طونلر ك قانق دوكل انلر قنده حلالدر حاصل غفلت محلى دكدر (ابى الصلاح
رحمه الله عليه فراو بدن نقل ايلر كه قش فضيلته خسته بي كيمه ايله عبادت اينك مستحيدر
وباز فضيلته كوندن عبادت اينك مستحيدر ديو سوز مشرنا بسا حكمنى بودر كه كيمه در خسته ره
آغرا اولور و قش كيمه درى بقايت اوزون كيمه ايله عبادت اينديك خسته لك كوكلى اكلتور
بمقدار راحت بواور و باز كوتلر اسي و كزيان اولور يلز بن خسته كوندوز بن جوق طار يلور
انكي چون باز فضيلته كوندن عبادت مستحب اولور الله اعلم (وعبادت بابنده خسته لك خاطر بن
خوش ايندوب قلبلر سته قوت و برمك رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نلر بسك
ستنددر (ابى سعيد اخدرى رضى الله عنه روايتده وارد اولمشدر كه * اذاد ختم على من رى
فتمسوا له فى اجله فان ذلك يطيب نفسه * سوز مشر بوندر مراد خاطر به خوش كلور سوز
سو يلور سته اووم نشانى يوقدر ديك معالين اكله قدر ديشلر و مرض كفاتر ذنوبدر
وسبب اجر و فضيلتدر ديك كرك مؤمنر بومعوله كلالندن خطايدر لر حاصل حديث شريفنده
اشرف علاجه ارشاد وارد هيج مريضك خاطر بن خوش ايندوب قلبن قوتلدرمك كبي نافع
معالجه اولمز بونكله حرارت غريزه منبع اولوب دفع مرضه معين اولور و قى الحال بمقدار
سخت حاصل اولور (هدى ده مذ كوردر كه فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نلر خسته ره
ندن انجنورمك و حالك نجه در و كوكلك نه آرزو ايلر ديو سوال ايندر ايندى اكر پرسته آرزو
ايندر ايسه و ضررى يوق ايسه امر ايلر ايندى كتوريز ايندى و مبارك ان خسته مك انسه قور ايندى
گاه اولور ايندى مدهسى اوسته قور ايندى بدن دعا ايلر ايندى و مرصنده نافع اولان تستلر و صف
ايلر ايندى گاه اولور ايندى آبدست آلوب دى صوبندن مريضك اوسته صابا ايندى
گاه اولور ايندى * لا باس عليك ظهور ان شاء الله * در ايندى و گاهى * كفارة و طهور * در ايندى
(ابو يعلى نقلنده حضرت عابسه دن مرويدر كه فخر كائنات صلى الله تعالى عليه وسلم خسته كوردك
وازه مبارك ان اغر بيان برينه قور ايندى دى بسم الله در ايندى ديمشردر (و بعضى روايتده
وارد اولمشدر كه عبادت مريض اولدر كه كشي النى خسته مك الله قويه دى سالن صوره
ديو يولش بومذ كورات ييلند كد نصكر معلوم اوله كه مرض ابكى نوعدر بر نوعى قلبه مريضدر
بر نوعى بدن مريضدر نوع اولك علاجى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نلر بته
مخصوصدر ماجاه من عند الله ايله طيب القلوب اول حضرت نلر ز براقلوبه علاج احواله
اطلاعه نصكره اولور اكا مطلع اولان حق تعالى حضرت نلر بدر و انك اعلاى ايله رسول الله
حضرت نلر بدر نوع نائيك علاجى اول حضرت نلر بمقدار نقل اولمشدر و اطبا خود نجه بجلد
كابلر تاليف اينمشردر فخر كائنات صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نلر معالجه ابدانه قى

جوق اشتغال بیورمد قلوبک وجهی اولدر که انک اصل بعثتندن مراد خلقی حقه دعوت ایدی وحقی
 تعالیٰ حضرت نلرینک امرین ونهین ییلدیروب شرع شریفن بیسان ایتمک ایدی لاجرم اکثر همتی
 اول جانلرهم مصروف ایدی اما چونکه طاعت وعبادتک قوامی صحت بدنه حاصل اولور بوجهتندن
 مقدار حاجت طلب ایدانه دخی متعرض اولدیلر اصل همت اصلاح قلب جانینه کر کدر زراول فاسد
 اولیجق صحت بدنک نفعی یوقدر واول صحیح اولیجق علت بدنک جوق ضرری یوقدر زائل
 اولوب کیدر ونیجه منافع دائمه اجر و یریلور بیورمشدر که زهرلر بدنه نیجه ضرر ایلر ایسه معاصی
 دخی قلوبه شویله ضرر ایلر قلب خصوصتده ذنوب ومعاصینک بر نیجه ضررین بیان ایتمشدر
 جمله دن بری بودر که علمدن محروم ایلر بیورمشدر علم بر نوردر حق جل وعلا حضرت نلری قولنک قنبه
 القا یلر ومعصیت اول نوری سبوند بر اهل معصیتک حفظی اولماز کوردیکی واشتدیکی خاطر ندنه
 قائم یو ییتلر امام شافعی حضرت نلرینکدر که بیورمشدر * شکوت الی و کعب سوء حفظی * فارشدنی
 الی ترک المعاصی * وقال اعلم بان العلم نور * ونور الله لا یؤتا المعاصی * و کعب بوائتک کپارندن بر کیمسه در
 رحمة الله علیه ییتلرک معاصی بودر که حفظم بر امر نغندن و کعبه شکایت ایتدم اولدخی بی ترک
 معاصی به ارشاد ایلدی وایتدی بیلش اولکه علم نوردر حق تعالیٰ حضرت نلرینک نوری عاصی به
 و یرلر نلرینکدر و علمدن محروم اولدینی کبی رزقین دخی محروم اولور تنکیم مسندده وارد اولمشدر که
 * ان العبد یحرم الرزق بالذنب یصیبه * بیورمشدر بری دخی بودر که عاصی حق سبحانه و تعالیٰ
 حضرت نلر به کندی مایینده انس یونز دائما وحشت اوزده اولور جناب حق ایله مناسبتی اولور
 و اول جانندن اصلا امنت آرزوی دخی بودر که اشلی کوچ کلور نیه مباشرت ایسه ایشی بخلور
 بری دخی بودر که قلبی ظلماته طول حیرتی زیاده اولور کندیجه بدعت و ضلالت و شر و ظلمتی مستند
 اولدقیجه یوزنده دخی ظاهر اولور هر کشتی مشاهده فیطغه باشلر انکیچوندر که روافض و اهل بدعتک
 یونز ندنه اصلا نور یوقدر کورن استکراه ایلر جمیع ملاحده و زنادقه و ارباب فجورک صور نلری
 قیهدر صلحاشکنه بکره مزه ب قلبلرینک فسادیلر که صور نلر ندنه ظاهر اولور بری دخی بودر که
 اهل عصیان ضعیف القلب اولور طاعت اللهدن محروملردر و عمر لری قصیر اولور و پر کنتلری
 زائل اولور وجهی بودر که حق تعالیٰ حضرت نلریندن یوز دونه روب معاصی به مشغول اولیجق
 ایلم جانی صنایع اولور برکتی یولنمز بری دخی بودر که معصیت اهل ایلر ایچنده حقیر و ذلیل اولور
 و عقلی فاسد اولور معصیت نور عقلی سبوند بری دخی بودر که کشتنک دولت و نعمتن زائل ایلر
 (ما انصابکم من مصیبه فبما کسبت ایدیکم) قول شریفی مقتضا سنجه کشتی به هر بلا و مصیبت کدی
 کسبیه بشور کشتی دولت و سعادت ایچنده ایکن قدرین ییلوب ذنوب و معاصیدن اجتنابه شکرین
 ایدوب فائده بقاسن طلب ایتمک کرک حاصل کلام بر کیمسه که حق جل وعلا حضرت نلرینک امرینه
 امتثال ایله حفظ قوت ایله ونهی ایتدیکندن اجتنابه بر هر کارلق ایله و توبه نصوح ایله
 استفرغ فضول ایله اول کیمسه جمیع خیراتی طلب ایتمش اولور و جمیع شر و فساددن قاچمش
 اولور انس بن مالک روایتده * الا دلکم علی دوائکم و دوائکم الا ان داءکم الذنوب و دوائکم
 الاستغفار * بیورمشدر بو حدیث شریف صریحا دلالت ایلر که اهل اسلامک مرضی ذنوب
 و معاصیدر و دوائی استغفار در حاصلی ظاهر اولدیکه طب قلوب و معالجه امر اض درونی
 یلتمک طریقی یوقدر الاوحی الهی واسطه سببه رسول الله حضرت نلرینک جانبندن ییلور
 (اما طب اجسادک عالی تجر به به راجعدر بودخی ایکی نوعدر بر نوعی بودر که نظره و فکر محتاج دکلدیر
 حق تعالیٰ حضرت نلری انک معرفتن حیواناتده خلق ایتمشدر مثلا آنلرک هر بری آجلیق و صومسزاق
 و پرودت و تعب دفعلرینه مهنتی اولور بو معنایده آخره محتاج اولور بر نوعی اولدر که نظره و فکره

محتاج در مثلا شول امر اضکمه بدنه حادث اولور البته مبین و علامتن تشخیص و دفعه تدبیر
فکر صوفی قدر و الحاصل طب اجسادک مداری اوج استند در بری حفظ صحتدر و بری مودی و مدفسر
اولان اشبادن بر هر قدر بری دخی فاسده ماده لری دفع واستقر اعدر بود کر اولسان اوج استند به
قرآن عظیمه اشارت بیورلش در اولکبسته (فن کان مشکم من رضنا و علی سفر فعدہ من ایام اخر)
قول شریفیه اشارت اولمشدر ز بر آیت کریمه بیور بلان بود که بر کیمه مرض اولسه
یا خود مسافر اولسه رواد که اور جین یه و غیره کونلده قضا بلیه حاصلی اهل سفر اولان کیمه به
رخصت و برادیکی انکیچوندر که سفر محنت و مشقت بریدر کر صائم اولور ایسه جائزدر که اول مشقت
اراسته صلوم دخی تمام ضعف و روب مزاج مغیره اوله صحت قابله مرض مسئول اوله بوبیدن
حق سبحانه و تعالی حضرت لری حفظ صحت ایچون مسافر رخصت بیوردی انکیچینسه
(ولایتوا انکم) قول شریفیه اشارت بیورلش در ماه بارداستعمالدن خوف اولندیغی زمانه
نیم جائز اولق بو آیت کریمه دن اخذ اولمشدر و بر آیت کریمه دخی (وان کتم مرضی او علی
سفر او جاه احدنکم من العسائط اولستم النساء فم یجدوا ماء فیموا صعبا طبیبا) بیورلش در
بوده خود صریحا مذکوردر که مرض اولان کیمه صواستعمال ایچون پاک طبراعله نیم ایتمک
مباحدر شول وقتکه صواستعمالده ضرر احتمالی اوله ترک ایچوب نیم ایتمک کرک بوندن فهم
اولور که علی اولان کیمه ضرر اولور نسنلدرن بر هر ایده لر اوج کیمه (اوبه اذی من راسه
فعدیه) قول شریفیه اشارت اولمشدر احرام بغلستان کیمه که شریک باشی تراش ایتمک جائزدر
اما بو آیت کریمه حکم کیمه شویله که تراش ایتمکدن ضرر کرکه اولور ان تراش ایتمک جائز اولور
صاح فانغله مسامات آچیلور بخسار محبتس ایچوندر که بر طبعدن ضرر دفع اولور و هر ضرری
دفع ایتمک بوکا قیاس اولمشدر اعدی حق تعالی حضرت لری قرآن عظیمه طبیک اصول
تلایه سنه ارشاد بیوردیغی اظهار اولدی و باجمه لازم اولیغی طب استعمالک چوانیسه قرآن
عظیمه مواحد بیت شریفه اوله وارد اولمشدر (صحیح بخاری و مسنده ابی هریره رضی الله عنهدن
هر ویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت لری * ما ازل الله داء الا ازل له شفاء *
بیورلش در) و البته ایام اخذ نقلده انسنن من ویدر که * ان الله حبیب خلق الداء خلق الدواء
فته اووا * بیورلش در اولکبست معناسی حق تعالی حضرت لری بر مرض مارال ایتمکدن الا
انکیچون بر شفاء اولمشدر دیکبر حاصلی هر مرض که بر آیت کونلده دوا سنن دخی بر آیت در ذمک
اولور انکیچینک معناسی تحقیقا تکرر تعالی حضرت لری مرض خلق ایتمیکی بر دوا دخی خلق
ایتملدر اعدی دوا ایسه مسال ایتمک دیکبر و بر آیت دخی اسامه بن شریکدن مرو بدر که * تدواوا
با عباده الله فان الله لم یضع داء الا وضع له شفاء الاداء و اخذوا هو المهرم * وارد اولمشدر بر لفظه الا
السلام واقع اولمشدر حاصلی ای حق تعالی حضرت لری نیک قول لری دوا استعمال ایتمک تحقیقا حق تعالی
حضرت لری غایت پیر لکن غیری یا خود موتدن غیری هر مرض که وضع ایتملدر انکیچون بر لفظه
وضع ایتملدر دیک اولور (و ابوداود نقلده ابی الدرداء رضی الله تعالی عنه فخر کائنات حضرت لری
وضع رفوعا روایت اولمشدر که * ان الله جعل لكل داء دوا و فدا و اولمشدر اووا المهرم * بیورلش در
یعنی تحقیقا حق تعالی حضرت لری هر مرض ایچون بر دوا خلق ایتملدر اعدی دوا استعمال ایتمک
و حریم سنه ایله تدوی ایتمک دیکبر صحیح بخاری دخی * ان الله تعالی لم یجعل شفاءکم فیما حریم
علیکم * وارد اولمشدر حاصلی بو حدیث شریفه مقتضا استجه بحرمانه تدوی جائزدر کلدن
(المقام سنن نقلده دخی بخاری رفوعا روایت اولمشدر که * انکال داء دوا فالداء اصیب دواء الاداء
ابرا ایلان الله * بیورلش یعنی هر مرض ایچون بر دوا وارد در حق دوا اولی مرضه باشد بر لسه تکرر تعالی

حکایه

حضرت تریبک اذنیله اندن خلاص ایرلر دیمکدر وهر مرضک کلهسی وکنه سی فی الحقیقه حق
 تعالی حضرت تریبک امر به درو اولدو الکره وارد تری سبب خلق ایتشد و ایتدی سببه یا شتیق
 توکله منافی دکادر تکیم آجلق و صومزلق دفعنده منافی دکادر الیه سبب سز نسنه اولماز حاصلی
 جائز دکادر که بر کشتی مرضه مبتلا اوله دخی دوا استعمالن توکله منافی صانوب ترک ایلدی
 بن الهه توکل ایشدم دوا استعمال ایتتم دبه بو عبث نسنه در (حارث بن اسد المحاسبی رحمة الله
 علیه سؤال ایدوب ایتدی لر یا حارث اهل توکل دوا استعمال ایدری نم دیدی ایتدی لر ندن دیر سن
 بوکا دابل ندر ایتدی سید الملوکلین محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریبکه توکلده
 اسکا کیمسه نر نه نشیدی ونه بئشیمک احتمالی وارد بو بله ایکن اولدوا استعمال ایتشدن
 دلیل بودر دیدی حاصلی هر دوا که وجد مشروع اوزره استعمال اولنه واصل شفا حق تعالی
 حضرت تریبک توقع اوتوب دوا بجز سبب اعتقاد اولنه اصلا توکله ضرر کترینه توکل برنده در
 بو بایده دلیل فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریبک فعلی و قولی در (ابن القیم
 رحمة الله علیه حکایه ایلر که ابراهیم علیه السلام یارب مرض کیمیندر دیدی حق جل و علا
 حضرت تری بندندر پیوردی بنه ابراهیم علیه السلام ایتدی یادوا کیمیندر یاری تعالی حضرت تری
 بندندر پیوردی ابراهیم علیه السلام ایتدی چونکه مرض سندن در ودا سندن یا طبیبک اراده ایشی
 ندر حق سبحانه و تعالی حضرت تری طیب بر کیمسه در که دوائی بن المک الله کوندر یرم پیوردی
 رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریبک لکل داه دوا پیوردیغنده نفس مریضی
 ونفس طیبی تقویت وارد و دوا طلبنه قدره قدر چونکه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت تری هر مرضک دوائی وارد دبو پیوردی ایتدی بولایکی دوا به راست کله لم دیوهر بری
 سعی ایدر قلبیری قوت اولور ایتدی کیمزل بوندن صکره معلوم اوله که بجمیر عن علیه الصلاة
 والسلام حضرت تریبک علاجی اوج نوع اوزره ایتدی بریسی ادویه آلهیه ایلدی و بری ادویه
 طیبیه ایلدی بری دخی ایکی سندن مرکب اولان ایتله ایتدی یعنی وهم فی استعمال پیوردی (نوع اول
 ادویه آلهیه ایله اولان طیبیک پاننده در شویله معلوم اوله که حق تعالی حضرت تری ازاله امر اضیه
 قرآن عظیمین اعمر و نافع بود و انزال ایتام شد قرآن عظیم مرضله شفا و آیه قلوه جلالر تکیم
 حق سبحانه و تعالی حضرت تری (ونزل من القرآن ما هو شفاء ورحمة للمؤمنین) پیورمشدر لفظه من
 اعلم فخر رانزی پیورده بی اوزره تبع بعض ایچون دکادر جنس ایچوندر معنسی ونزل من هذا الجنس
 الذی هو القرآن شفاء من الامراض الروحانیة وشفاء من الامراض الجسمانیة دیمک اولور حاصلی
 قرآن عظیم مطلقاً امراضه شفا در روحانی اولسون جسمانی اولسون ایکیس دخی دفع ایلر امراض
 روحانییه ازاله ایتدی کی ظاهر در زبرا مرض روحانی ایکی قسعدر بر قسمی باطل الحقدار در که
 الوهیت ونیوه وابدأ وبعثاد وفضا وقدر احواله متعلقدر قرآن عظیم مذهب حقت دلائلی
 مستغادر و بومقوله فاسد اعتقادری ومذاهب باطله فی ابطال ایتشدن اتی بیلان کیمسه بومقوله
 عقاید باطله دن سالم اولور بر قسمی دخی اخلاق نیمه در قرآن امک تفصیلن وتعریفن وشر
 وفسادین بیسان ایدوب اخلاق حیدمه ارشاد ایتشدن حاصلی مرض روحانیک ایکی قسمه
 یله شفا ایتدیکی ظاهر در (اما امراض جسمانیه به شفا اولدیغی قرائتیه نیک امراض کثیرمه
 نافعه در رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری * من لم یستشف بالقرآن فلا شفاء الله * دیو
 پیورمشدر ظاهری قرآن عظیمه شفا طلب ایتمان کیمسه به حق تبارک و تعالی حضرت تری شفا و برمدی
 دیمکدر بود دخی احتمالدر که دعاء علیه اوله یعنی بونکه شفا طلب ایتمه نه حق جل و علا حضرت تری
 شفا و برمسون دیمک اوله (شیخ ابو القاسم قشیر بدن متقولدر که بر زمانده ولدی قتی خسته اولدی

از نوم

اولوم مرتبه سنه و اردی کندی دخی بوندن بغایت مضطرب ایدی شیخ رجه الله علیه
 ایدر اول کیمه فخر کائنات علیه اکل الثعبات افتدیمز حضرت تریبی واقعه ده کوردم
 یا رسول الله او غم قتی زبون خستمدر بوجهدن غایت مضطرب الحالم دیوشکایت ایتدم ایتدی
 شفا آیتلرین نجیون غافلک دیو بیوردی او باندیم فکره واردم خاطریمه کلدیکه آیات شفا
 کتاب الهمده التي موضعه واقعه اولمندر بونلردر که ذکر اوانور (قال الله تعالی) (و بسف صدور
 قوم مؤمنین) (وشفا لما فی الصدور) (بخرج من بطونها شراب مختلف الوانه فيه شفاء للناس)
 (ونزل من القرآن ما هو شفاء ورحمة للمؤمنین) (واذا مرضت فهو یشفین) (قل هو اللذین آمنوهدی
 وشفاه) همان بو آیتلری یازدم دخی صوابله ازوب ایچوردم حق جل و علا حضرت تری شفاوردی
 بتدین بوشانور کچی خلاص اولدی دیو بیوردی (وابن ماجه نقلنده حضرت علی دن مر فوعا
 روایت اولمندر که *خیر الدواء القرآن* اما بو مقامده برمتیه اوله جق نسنه واردر آندن غافل اولمق
 جائز دکدر شک یوقدر که آیات و اذکار و ادعیه نیک هر بری نفسنده نافع و شافیدر و لیکن شرائطیه
 استعمال اولمسه نفعی ظاهر اولمز تنکیم ادویه حسیه دخی اوله در بر کیمه دائما مختلف غدال دن
 پرهر ایتسه و کندی اسیدن و صغوقدن صافیمسه و سائر لازم اولان اموره رعایت ایتسه تقدیر نافع
 شربت و معجون و رسمه البته نفعن بولمز ضایع اولور ادویه اکهمه نیک دخی شرائطی واردر
 جمله دن بری کشتیک اعتقادی درست و بالک اولمق کر کدر حرامدن و ظلمدن اجتناب ایدوب حین
 دعاده قلبی غفلت و زره اولمق کر کدر توجه نامله متوجه اولوب نیاز و تضرع او زره اولمق کر کدر
 بو خسه اغزی او قومنده و دعاده اولوب قلبی بیانلرده اولمق اصلا نفعن مشاهده ایتدی
 چاشنی تنکیم (حاکم رجه الله علیه روایتنده وارد اولان حدیث شریفه *واعلموا ان الله تعالی
 لا یقبل دعاء من قلب غافل لاه) بیورلمندر حدیث شریف مقتضاسیجده باری تعالی حضرت تری
 غافل و لاهی اولان قلبدن دعا قبول ایتمز لاهیدن مراد مالا یعنی به مشغول اولاندر بیورمشردر که
 انفع ادویه دعادر دعا بلاتک عدوسیدر سورر کیده بر و زولن منع ایلر و نازل اولاتی تحقیق ایلر
 دعا مؤمنک سلاحیدر شوبله که حضور قلب و جمعیت خاطر ایله اوله و مظنه اجابت اولان وقتلرده
 ایدمز مثلا کیمه نیک ثلث آخیرنده واقعه اوله قبله قارشو خضوع و انکسار ایله و تضرع و نیاز ایله
 و پاکلک ایله حق نیارک و تعالی حضرت تری به جد و شفا و رسوله صلوات و سلام ایله ایدمز
 دخی مقدمه توبه و استغفار ایدوب بمقدار صدقه و برمش اولمز و دعاده ابرام و الخاخ ایدمز یارب
 دیرلمکه بنی محروم ایتوب دعای مستجاب ایدمن دهر و اثناء دعاده حق تعالی حضرت تری نیک
 استغاثه شریفه سندن ذکر ایدمز مثلا یا کریم یا رحیم یا ذا الجلال والا کرام سن قبول ایله دهر
 بو اصل دعا بغایه الله رد اولمز خصوصا که حقیب اکرم و نبی محترم اقتدایم حضرت تری دن
 مروی اولان دعا ردن اوله مظنه ایتدی یا متضمن اسم اعظمدر دیو خیر و برمش اوله بو مقوله
 ادعیه بعون الله سریع الاجابه اولور و اسم اعظم خصوصنده اقوال چوقدر بعضیلر نامعلومدر
 دیشلردر و بعضیلر معلومدر لفظه الله اسم اعظمدر دیشلر بعضیلر الحی القیوم اسم اعظمدر
 دیشلر و بعضیلر ذوالجلال والا کرام اسم اعظمدر دیشلر الله اعلم بحقیقه الخال (و معلوم اوله که
 معوذاته و بعض اسماء الله ایله رقی طب روحاندر فن صلحا و ابرار لساننده اولسه باذن الله شفا
 حاصل اولور دیشلردر رقی رقیه نیک جمیدر ورقیه آفسون دیمکدر آفسون فاضلر امارتی دیننده
 شول ساحرلر و جادولر سو بیلدیکی مهملاسه دیرل ارتفاع ایچون اوقتان آیت کریمیه و اسماء
 شریفیه آفسون استعمالی یوقدر اما لسان عربده جمله سنه رقیه دیرل (صحیح بخاری ده حضرت
 عائشه رضی الله عنهدن مرویدر که *کان یثقی علی نفسه فی المرض الذی مات فید بالعودات*

دیمشدر یعنی خواجہ کائنات صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت تبری مرضی مؤتلفہ معوذات
 اوقیوب کندبندہ اوقور ایدی دیمشدر معوذاتدن مراد سورہ اخلاص و سورہ فلق و سورہ ناسدر
 تغلیب طریق اوزر دیدیلر یا خود سورہ فلق ایله سورہ ناسدر دیدیلر و هر نوعی بده که قرآن عظیمده
 وارد اولمشدر مثلاً (وقل رب اعوذ بک من همزات الشیاطین) کبی انلرده بویله در نافعدر و شادیندر
 (علمار حهم اللہ تعالیٰ اجاع ایتمشدر که اوج شرطک اجتماعی قنده رقیه جائز اوله بری بودر که
 قرآن عظیمده یا خود باری تعالیٰ حضرت تبری تک اسماء و صفاتندن بعضیله اوله بری بودر که
 لسان عربله اوله یا خود معناسی معلوم اولان لسانلرک بریله اوله تا که ایچنده شرعه مخالف نسنه
 اولدیغی ظاهرا اوله بری بودر که رقیه بالذات مؤثر دکلدن بلکه تگری تعالیٰ حضرت تبری تک
 تقدیر یله نائیر الیر دیوا اعتقاد ایدلر صحیح مسلمده عوف بن مالکدن مرویدر که بز عالم جاهلیتده
 رقیه اوقوردق صکره دن بر کون رسول کبریا صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت تبری ته سوال
 ایدوب یار رسول اللہ رقیه خصوصنده نه یوررسن دیک ایدی * اعرضوا علی رقاکم لایأس بالرقا
 اذالم یکن فیها شرک * یعنی رقیه یگری بکا عرض ایدک رقاده باس بو قدر یعنی جائزدر چیچن اید
 شرکه دلالت ایدر نسنه اولمشد دیمشدر و بنه جاوردن مرویدر که فخر عالم صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم
 حضرت تبری رقادن نهی ایدی ایدن آل عمرو بن حزم فخر کائنات حضرت تبری ته کلوب
 ایدیلر یار رسول اللہ بزم فخرده بر رقیه وار ایدی عقرب شرمین دفع ایچون آئی اوقوردق دیدیلر
 و رقیه لر بن اوقیوب حبیب اکرم صلی اللہ علیہ وسلم حضرت تبری ته عرض ایدیلر رسول اللہ
 صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت تبری * مازی باسا من استطاع ان ینفع اخاه فینفعه *
 پیوردی یعنی بن باس کورمزم رقیه جائزدر بر کیمسه که فرنداشته نفع ایتمکده قدرتی اوله نفع ایسون
 حاصلی رقیه لر بن جائز کوردی بر قوم یوزوایی تمسک ایدینوب هر رقیه تک که نفعی تجر به اولمش
 اوله کر که معناسی یلنسون کر که یلنسون اوقومق جائزدر دیدیلر و لکن عوف حدیثی دلالت
 ایلر که معناسی معلوم اولمیچق جائز اولیه زیرا احتمالدر که ایچنده کله شرک اوله (امام قرطبی
 رحمه اللہ علیہ یورمشدر که رقیه اوج قسمدر بری اولدر که زمان جاهلیتده استعمال ایدلر ایدی
 و معناسی معلوم دکل ایدی بر قسمی دخی اولدر که قرآنه و اسماء اللہ ایله اوله بو قسم شو یله که
 فخر کائنات صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت تبری دن منقول اوله اوقومقی مسخدر بری دخی
 اولدر که ملائکه یا خود اولیاء اللہ اسملر یله اوله یا خود آندہ معظم مخلوقادن بر نسنه تک ذکر ی اوله
 مثلا عرش و کرسی و لوح مذکور اوله بومقوله شو یله دکلدن که اجتنابی واجب اوله و بو یله ده دکلدن که
 بونلرک اسمی الیه تبرک شمر باره معتبر و ممدوح نسنه اوله و التجالی الیه منضمین اولان مشر و معدن اوله
 حاصلی رقیه ایتمک جائز تک اولی دیمشدر مکر که رقیه ده مذکور اولان شئی تک بالذات بعضی
 مراد اوله اول تقدیر جدا جتنابی واجب اولور اسم الیه دن غیره یمین ایتمک قسمندن اولور دیمشدر
 (ربیع رحمه اللہ علیہ ایدر امام شافعی به رقیه دن سوال ایتمک کتاب الیهله و اسماء اللہ ایله رقیه ده
 باس بو قدر بن ایسدم اهل کتاب یعنی یهود و نصاری مسلمانلر رقیه ایتمک جائز اولور می دیم
 ایدی نم کتاب الیهدن و ذکر الیهدن معروف اولان ایله ایتمک جائزدر دیدی (موطاه)
 مذکوردر که ابو بکر الصدیق رضی اللہ عنه بر یهودی قاریسنه ارقیه ایتمک کتاب اللہ دیدی یعنی اول قاری
 عایشه ایچون رقیه اوقومغه کلس ایدی ابو بکر رضی اللہ عنه اکا امر ایدوب حضرت عایشه به
 کتاب اللہ ایله رقیه ایله دیو پیوردی (امام نووی قاضی عیاضدن نقل ایتمشدر که اهل کتاب مسلمانه
 رقیه ایتمک جوازنده امام مالک قول مختلفدر اما امام شافعی جواز یه قائل اولمشدر دیو پیورمش
 (ابن وهب رحمه اللہ علیہ امام مالک قنده بیورله و طوزله و ابلک دو کلمکله و مهر ساجاله رقیه

ایلمک

ایمک کر به در دیور و ابیتش در بر اصحابه و تابعین زمانند به اصل نسته بوق ابدی دیور به ورهش
 الله اعلم * کوز دکن کیمسه به او فقه جق رقبه بیانند در * اول معلوم اوله که کوز دکنک واقع نشند در
 بعض کیمسه نك کوزنده بر حالت اولور که طوفند یعنی نسته به ضرر بشور امام مسلم نقلند ابن
 عباس رضی الله عنهما روایت ابیتش در که فخر کائنات علیه افضل الصلوات حضرت نوری * العین
 حق ولو کان شیء سابق القدر لسبقه العین * یوزمشلر حدیث شریفک معناسی کوز دکنک بر ثابت
 و موجود نسته در یعنی وجودی ثابت اولنلرک جمله سندندر دیمک اولور (بعض اهل بدعت انکار
 ابیتش در امام عبث سو بشلر در زبر ارنسته که نسته بحال اولیه و قلب حقیقته مؤدی اولیه
 و افساد دلیلی موجب اولیه عند المقل جائز اولور وقوعه شارع خبر و بر دیکي زمانده انکاره بحال
 قالمز بونی انکار ایتمکه سائر خبر و پر دکلر بن انکار ایمک مایبند فرقی اولمز و کوز دکنک دید کلری
 خواص اشیا قیبلندندر بر اثر در کورینور و لکن سری و سببی نه ایدیکي حق سبحانه و تعالی
 حضرت نلر دن خبره معلوم اولمز کورمز مبنسه که مقناطیس نیوری کشیده چکر سببی نه ایدیکي
 کیمسه بیلر و پر چنانک ایچنده سودا و اسیه بر حائض عورت البتی اول سود ایچنده صوقسه سودا فاسد
 اولور اگر پاک عورت صوقسه نسته اولمز سائر خواص دخی بو کافیه اولنه و کوزی دکن کیمسه زک
 بعضند ن منقولدر که چین بر نسته کورسم و بکنسم همان کوز لمدن بر حرارت چیقار دیور
 حکایت ابیتش بومقوله کیمسه نك کوزندن حرارت چیقار یعنی کبی حرارت کوزی چیقسه دخی
 معقول اولور ابدی حاصل کلام بو خصوص واقعدر حقیقته حدیث شریف وارد اولمشدر
 بونک علاجی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلر دن نقل اولنان اوزره معوذتین او قومقدر
 دخی سوره فاتحه و آیه الکرسی او قومقدر و رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلر دن
 هر وی اولان تعوذاتی او قومقدر انلر بو کلمات طیبه در که ذکر اولنور * اعوذ بکلمات الله التامه من
 کل شیطان وهامة ومن عین لامة اعوذ بکلمات الله التامات التي لا یحجزهن بر ولا فاجر من شر
 ما خلق و ذرأ و برأ و من شر ما یزول من السماء و ما یخرج فیها و من شر ما یرزأ فی الارض و من
 شر ما یخرج منها و من شرفتن اللیل و النهار و من شر طوارق اللیل و النهار الاطرافاً یطرق بخر
 یارحن * و پر کئی کدی کوزی غیره ضرر ایتمکدن خوف اینسه نظر ایندیکي زمانده * اللهم بارک علیه *
 دبه و دخی کوز دکنک شرین دفع ایدنلرک بری دخی * ماشاء الله لا قوة الا بالله * دیمکدر بری دخی
 جبرائیل علیه السلام رقبه سیدر که خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلر نك
 اوزر بنده او قور ابدی (امام مسلم روایت ایندیکي اوزره رقبه بودر * بسم الله ارقبک من شر کل
 شیء یؤذیک و من شر کل نفس او عین حاسد الله یشغیک بسم الله ارقبک * بسمه مسلم نقلند حضرت
 عایشه دن هر ویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلر نك بر عارضه سی اولدینی
 زمانده جبرائیل علیه السلام کلوب بویله رقبه ایدر ابدی دیمشدر * بسم الله ارقبک و من کل داء
 یشغیک و من شر حاسد اذا حسد و من شر کل ذی عین * بعض کبار دن منقولدر که کوزدن صافتمک
 شرعی بودر که محاسنی سزایدلر یعنی کئی کشی کندینی یا خود اولادینی زینت ایدوب ابلره اظهار
 ایمک مناسب دکلدر (امام بغوی شرح السنه در ذکر ابیتش در که حضرت عثمان بن عفان
 رضی الله عنه بر کوزر لجه او غلامی کوردی دخی صاحب لرنه * سودا و اوتیه ثلاثه تصبیه العین * دیور
 بیوردی یعنی کوز دکنه مک ایچون بکائی جعفر بنه قره سورک دیدی (عند الله الساجی رحه الله علیه دن
 منقولدر که دیمشدر بر زمانده بر بو کرک ناقه و ار ایدی کاتبوب سفره کتمش ایدم و سفر یولد اشلرنده
 برعائن و ار ایدی یعنی کوزی دکر بر کیمسه و ار ایدی بکا ایندیلر فلان کیمسه نك کوزندن
 ناقه کی صافن بن ایندم اول بنم ناقه مد ضرر ایدم مز بوسوزی اول عاتیه دیدیلر اولدخی

ن

عبداللهی کوزندی منزلدن کتدیکی کی واروب ناقه به نظر ایتدی ناقه همان مضطرب اولوب
 یقلدی بو ائشاده عبد الله دخی جیفه کادی ناقه بی بو حالده کوردی قصه دن خبر و پروب سن
 کتدیکن کی کادی ناقه به نظر ایتدی دیدیلر ایتدی اول شخصی بکا کوسرتک صک و ستر دیلر
 عبدالله حریفک قارشوسته طوروب بورقیه تی اوقودی * بسم الله حبس حابس و حجر یابس
 و شهاب قایس رددت عین العاتی علیه و علی احب الناس الیه فارجم البصر هل تری من فطور
 ثم ارجع البصر کرین یقلب الیک البصر خاسئا وهو خبیر * عبدالله بونی اوقوب تمام ایتدیکی کی
 حریفک کوزی جیفدی ناقه برندن قاقوب صحت بولدی (بعضی علمدان منقولدر که بومقوله
 کیمه بی خلق اراسته فارسدن سلطان منع ایتک کر کدر ز بر اضری مجذوم ضرر نندن آزدکلدر
 ز پرا جدام علتده مبتلا اوله تی خلقه محاطه دن حضرت عمر رضی الله عنه منع ایتلدر دیو یوردی
 (امام نووی رحمہ الله تعالی علیه بوقول صحیح و معتبرندر علمدان کیمه خلاف تصریح ایتدیکی
 معلوم دکلدردیمشدر فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نریتک رقیبیلدر که ذکر اولتور
 عبدالعزیزدن مرویدر که ایتدی برکون ثابته انس بن مالک یانته وارد تی ثابت ایتدی بابا بجزه
 خوشایم بوق دیدی انس رضی الله عنه ایتدی سنک اوستکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نری رقبه سن اوقه یعنی ثابت نه اوله یا انس اوقودیدی بیلدی انس رضی الله عنه بورقیه بی
 اوقودی * اذهب البأس رب الناس واشف انت الشافی لاشافی الا انت شفاء لا یغادر سقم * امام
 بخاری بو بجزه روایت ایتلدر بر روایتده دخی حضرت عایشه دن نقل ایدوب فخر عالم صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نری بعضی اهلی مبارک صاخ الیه صیغایوب بو یله تعویذ ایلر ایتدی
 دیو یورمش * اللهم رب الناس اذهب البأس واشف انت الشافی لاشفاء الا شفاؤک شفاء لا یغادر
 سقم * دیوب مبارک الیه صیغار ایتدی دیدیکی آخر بیان یری صیغار ایتدی دیکدر دیدیلرینه بخاری
 نقلنده حضرت عایشه دن مرویدر که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری بو یله رقبه
 ایتدی * امسح البأس رب الناس یدک الشفاء لا کاشف له الا انت * و صحیح مسلمده عثمان
 ابن ابی العاصدن مرویدر که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری به مر صدن
 شکایت ایلدی یا رسول الله اسلامه کله لیدنیر و جسد مده آغزی بولورم دیدی فخر کائنات حضرت نری
 ایتدی الکی آخر بیان بک اوستده قودخی اوج کره بسم الله دی ویدی کره * اعوذ بقرآن الله وقدره
 من شر ما اجد و احاذر * دیو اوقو یوردی انکیچون سکر اولتی یوردیکه نا ثیری زیاده اوله دیمشدر
 ذکر اولتان رقبه دن غفلت اولنیمه کتب احادیثدن اخراج اولمش رقبه درر جمله سی صحیحدر
 هر یری خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری دن نقل صحیحله منقولدر اعتقاد
 در سنله اولیق تعقی تحلف ایتک احتمالی بوقدر و الله اعلم (ذکر طبه صلی الله علیه وسلم من الفرج
 و الارق * کیجه ایله قورقق و او نحو او بومقی علاجیدر زمندی نقلنده بریده دن مرویدر که خالد
 رضی الله عنه فخر عالم حضرت نری به شکایت ایدوب یا رسول الله کیجه ایله او یجو کوزیمه کیمز
 اولدی دیدی فخر کائنات حضرت نری دوشکه یاندیغک زمانده بونی اوقو دیو یوردی * اللهم

ن

امام

امام بخاری و مسلم و ابوالخدیج بن عباس رضی الله عنہما من مرویدر کہ فخر عالم صلی الله تعالی علیہ
 وسلم حضرت نوری عم و غصہ عارض اولدینی زمانده بونی اوقور ایدی * لاله الا الله العظیم
 الخلیم لاله الا الله رب العرش العظیم لاله الا الله رب السموات ورب الارض رب العرش الکریم *
 اولی بودر کہ بونوری دیه دخی دعا ایله دیمشدر دینا دعادن مقدم اولیجی دعا مستجابدر دعا نئادن
 مقدم اولیجی رجا اوزره دردیمشدر (ابو بکر رازیدن مرویدر کہ دیار اصغهانده ابو نعیم قنده ایدم
 بر کیمه کلوب انره ایتدی ابو بکر بن علی بی پادشاهه غمرا ایشدر بو کون غضب ایدوب حبس ایتدی
 اول کیجه واقعهده فخر کائنات حضرت نوری کوردم صاع باننده جبرائیل علیه السلام طوری ایدی
 متصل طود اقلرین دپردوب تسبیح ایلر ایدی اندن فخر جهان بکا ایتدی سن ابو بکر بن علی به
 سوبله صحیح بخاریده اولان دعای کریمی اوقیوب دعا ایسون تا که حق تعالی حضرت نوری اندن
 عم و غصه بی دفع ایله دیو یوردی صباح اولیجی واردم خبر و یردم اولدخی بودعا به مشغول
 اولدی چوق زمان کچمدی حق تعالی حضرت نوری خلاص مبرر ایلدی دیدی (امام نسائی)
 نقلنده حضرت علی دن مرویدر کہ رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری بودعا بی بکا
 تلفین ایتدی عم و غصه عارض اولدقده اوقه سین دیو امر ایتدی دیمشدر * لاله الا الله الکریم
 العظیم سبحان الله تبارک الله رب العرش العظیم والمجد لله رب العالمین * پروایتده اولکبسی
 الخلیم الکریم واقع اولشدر و برلفظده دخی * لاله الا الله وحده لا شریک له العظیم العلی العظیم
 لاله الا الله وحده لا شریک له الخلیم الکریم * وارد اولشدر و بتد برلفظده * لاله الا الله الخلیم
 الکریم سبحانه تبارک و تعالی رب العرش العظیم الحمد لله رب العالمین * واقع اولشدر جمله سین
 امام نسائی روایت ایشدر هر قنغسی اوقنسه خوبدر ترمذی نقلنده ابی هریره دن مرویدر کہ
 خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوریک بر مهم ایشی اولسه مبارک کوزلرین
 کوکلره دیکوب دخی سبحان الله العظیم دیر ایدی و قین دعاده جهنم و کوشش ایله یاحی یا قیوم
 دیر ایدی دیو روایت ایشدرینه ابی هریره رضی الله عنه پیورمشدر که مشکل ایشی اولسه
 و بر خصوصده شدت واقع اولسه یاحی یا قیوم بر حنک استغیث دیر ایدی دیمشدر و بمقوله اموره
 بو کلماتک تاثیرنده بعض علما رحیم الله تعالی وجهه لربیان ایشدر در فی الحقیقه سرن حق تعالی
 حضرت نوری ییلور همان اعتقاد جائز ایله مشغول اولتی کر که در بفضل الله مناقی ظهور ایتک
 مفرردر (بودخی دعوات الکر و بندر یعنی عم و غصه دفعی ایچون اوقه حق دعار دندر
) اود اولدقنده ابی بکر الصدیق رضی الله عنه حضرت نوردن مرویدر کہ رسول الله صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نوری دعوات الکر و * اللهم رحمتک از جو فلا تکالی الی نفسی طرفه حین
 واصلح شانی کله لاله الا الله * دیو پیورمشدر (بنه ابن داود قنده اسماء بنت عمیسدن مرویعا
 روایت اولمشدر که کلمات الکر و * الله ربی لا اشریک به شئاً * پیورمشدر) امام احمد نقلنده
 عبدالله بن مسعود رضی الله تعالی عنهما سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوردن
 روایت ایشدر که هر کیمه که محزون و غمناک اوله بو دعای اوقه الیه حق تعالی حضرت نوری
 ات حزن فرجه تبدیل ایله دیو پیورمشدر دعای اورد * اللهم انی عبدک ابن عبدک ابن امتک ناصبتی
 بیدک ماض فی حکمتک عدل فی قضائک اسألك بكل اسم هوک سمیت به نفسك او اتزنته فی کتابک
 او علمتہ احد من خلقک و استأثرت به فی علم الغیب عندک ان تجعل القرآن العظیم ربیع قلبی و نور
 صدری و جلاء حزنی و ذهاب همی * سنن ابی داودده ابی سعید الخدری رضی الله عنہمن
 مرویدر کہ بر کون رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری مسجد شریفه کبردی
 انصیلر قومندن ابوامامه ذیکلمه معروف بر شخصه راست کلدی یا ابامامه نماز وقتی دکل مسجدده

اوتورد بغيرك سببي ندرديو بيوردي ابو امامه ايندي * يا رسول الله هموم زميني ودبون * يعني بكا
غم و غصه و دبنر لازم اولدي فخر كائنات صلي الله تعالى عليه و سلم حضرت نوري سكا پر كلام تعليم
ايده ينيكه حق تعالى حضرت نوري عمكي دفع ايده و دينكي قضا ايده بيوردي اولدي بلي يا رسول الله
ديدي فخر كائنات حضرت نوري صباحه و اخشامه يشد بلك زمانده بوني اوقوديو بيوردي

* اللهم اني اعوذ بك من الهم والحزن واعوذ بك من العجز والكسل واعوذ بك من الجبن والهزل
واعوذ بك من غلبة الدين وقهر الرجال * ابو امامه دن مرويدر كه فخر عالم حضرت نوري شك
بيورديغي كي ايندم الله تعالى حضرت نوري غممي دفع ايندي و دينلم ادا ايندي ديدي (سنن ابو داود)
ابن عباس حضرت نوري دن مرويدر كه پر كيمسه استغفاره ملازمت ايلسه حق تبارك و تعالي
حضرت نوري انك هر غم دفع ايده و هر طار اقدن خلاص ميسر ايده و سزمديكي بر دن رزق نصيب
ايله ديويور مشلر وجهنده ذكر اينمشلردر كه جيع منلر خلق و جيع عقلاء بو كاتفاق اينمشلردر كه
فساد و معصبت كشي به غم و غصه كتورر و كوكل طار لغن بشدير چونكه ذنوبك قلبه بودكلو
تأثيري اوليحق بر علاج كر كدر كه آني نحو ايله و اندن ناشي اولان اثر دخی قلبه ايمدي اكانوبه
و استغفار كشي علاج اولن انكيچون تو په و استغفار كشيده غم قومازد بمشردر (سنن ابن عباس
حضرت نوري دن مرويدر كه پر كيمسه نك غم و غصه سي جوق اولسه * لا حول و لا قوة الا بالله * كله سن
جوق ديه ديويور مشلر صحه كشيده ثابت اولمشدر كه كلمه مذكوره جنت كجبلردن پر كجبلدر (بعض
انارده واقع اولمشدر كه كوكدن هيج بر ملك اينمز و بر ملك جيمماز الا لا حول و لا قوة الا بالله ايله ديويور
مشلدر (امام طبراني رواينده ابو هريره رضي الله عنه فخر كائنات اقدن مبرز حضرت نوري دن روايت
اينمشدر كه هيج بر امر بني غمناك ايندي الا جبرائيل عليه السلام تمثل ايدوب * يا محمد قل تو كملت

على الخي الذي لا يموت والحمد لله الذي لم يتخذ ولدا ولم يكن له شريك في الملك ولم يكن له ولي
من الدن وكبره تكبيرا * دي ديويور مشلدر يعني هر زمانده كه بر غم عارض اولسه همان جبرائيل عليه
السلام يتشوب بو كاتاي اوقوديو بكا تعليم بيور ايدي دي مكدرا اين سنينك كاتينده ابو قتاده رسول الله
صلي الله عليه و سلم حضرت نوري دن روايت اينمشدر كه * من قرأ آية الكرسي و خواتيم سورة البقرة
عند الكرب اعانه الله عز وجل * بيور مشلر يعني غم و غصه عارض اولديغي زمانده پر كيمسه آية الكرسي
و سورة البقرة نك آخر زين اوقسه تكري تعالى حضرت نوري اول كيمسه به فر ادرس اوله دي مكدر
ينه ابن سني قتاده سعد بن ابى وقاص رضي الله عنه فخر عالم حضرت نوري دن روايت اينمشدر كه

* اني لاعلم كلمة لا يقولها مكروب الا فرح الله عنه كلمة اخي يونس فتادي في الظلمات ان لا اله الا انت
سبحانك اني كنت من الظالمين * حاصلي لا اله الا انت سبحانك اني كنت من الظالمين يونس
عليه السلام دعا سيدر فخر كائنات عليه اكل الحيات حضرت نوري بيورر كه هر ملول و غمناك اولان
كيمسه بودعايي اوقسه حق جل و تعالي حضرت نوري انك غم دفع ايله (زمذي رواينده دخی بويه در كه
هر مسلم كيمسه كه بر تسنه ايجون بودعايي اوقيه باري تعالى حضرت نوري دن مر ادين ديليه البته مستجاب
اوله ديويور مشلر (دبلي رحمة الله عليه مسند الفردوس آدلو كاتينده يازمشدر كه جعفر الصادق
رحمة الله عليه آماندن اولديغي جندن روايت ايلر كه رسول الله حضرت نوري بنه جن برايش مسكل
اولسه حصولنده سعي اينسه بودعايي اوقور ايدي دي مشلر * اللهم احسني بعينك التي لا تنام و اكنفي
بكشفك الذي لا يرام و ارحني بقدرتك على فلاهلك و انت رجائي فكم من نعمة انعمت بها على قل لك
بهسا تكري و كم من بلية ابتليني بها قل لك بها صبري فيامن قل عند نعمته شكري فيم بحرمني و يامن
قل عند بليته صبري فلم يتخذني و يامن رآني على الخطايا قبل يفضحني باذا المعروف الذي لا يتقضى ابدا

وایاذا التعماء التي لا تخصي عدد اسئلك ان تصلي على محمد وعلى آل محمد وبك ادرا في نحو الاعداء
 والجبارين اللهم اعني على ديني بالدنيا وعلى آخري بالتقوى واحفظني فيما غبت عنه ولا تنكلي
 ان نفسي فيما حضرته على يامن لا تضره الذنوب ولا ينقصه العقوبه بل ما لا ينقصك واغفر لي
 ما لا يضرك لك انت الوهاب اسئلك فرجا قريبا وصبرا جيلا ورزقا واسعا والعافية من البلايا
 وشكر العافية * وروايت به يوله واقع اولئندر * اسئلك تمام العافية واسئلك دوام العافية
 واسئلك السكر على العافية واسئلك الغنى عن الناس ولا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم *
 * ذكر علاجه صلى الله عليه وسلم من داء الفقر * عبدالله بن عمر رضى الله عنه حاد من مريدك
 بركبته فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضر تلريته كلوب فقردن شكايته ابدي يارسول الله
 دنيا بدن يوز جو بردى فخر صكائات عليه اكل الخبثات افتديمن حضر تلري طلوع فجر قنده
 يوزكره بود عابى اوقو ديو بيوردى * سبحان الله وبمحمد سبحان الله العظيم استغفر الله * اول
 كنى دوندى كندى بر زمان اكندى بنه كلدى يارسول الله دنيا بكاشو يله اقبال ايتد بكمه مالى
 قنده قويه جغم يلزم ديدى (ذكر علاجه صلى الله تعالى عليه وسلم من الحريق * عمرو بن شعيب اتاسندن
 اولئسخي جندن روايت ايلركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضر تلري * اذ ارا بتم الحريق
 فكبروا فان التكبير يطفؤه * بيور مشلر يعنى يانغون كورد يگك زمانده تكبير ايدك زيرا تكبير تحقيفا
 يانغونى سيونديرر ديمكدر تكبيرده بو خاصيت اولد بعتك وجهنده زاد المعاد صاحبي ذكر ايتئندر كه
 يانغونك سبي آتئندر و آتش ماده شيطاندر زيرا آتئندن خلق اولئئندر و عالمه فساد ويرمده
 شيطانه مناسبى وارد اول سبیدن شيطان اكمعاونت ايلر و آتشك طبيعى علو و فساد اقتضا ايلر
 تكبم شيطان نظر بقهسى بودر كندى توابعن بو يوله چكر بس شيطان و آتش هر برى علو
 و فساد اقتضا ايلر لاجرم حق سبحانه و تعالى حضر تلريتك كبر باسى شيطاني و لك طبيعته
 اولان اهل شر و فسادى قلع و وقع ايلر بو خصوص نيجده كه نجر به اولئوب و قوعى ظاهر و ثابت
 اولئندر سنه ستو و نمان و نمان مائه تاريخه مدینه منوره مابديغى زمانده خاق بعض طيور مشاهده
 ايتد يلاشكاره تكبير ايلر ايدى بو قصه شايخ و مشهور نسته در * ذكر طبع صلى الله عليه وسلم
 من داء السحر * امام نووى رجه الله عليه ايدر سحر بالا اجاع كيار دندرا كرشو يله كه كليات كفردن
 نسته قارشه با كسر لازم كتورر بر فعاله اوله كفر اولور اشلين كيمسه كافر ايديكند شبهه قائمزا كر
 كفر با حجاب ايدر قول و فعل اولر ناسيه كفر اولر حرام اولور كيار دندرا كرشو يله كه كليات كفردن
 علمنا ز جهم الله تعالى اختلاف ايتئندر بعضيلر قولنده تحبيل محضدر حقيقى بو قدر علماء حنفيه دن
 ابو بكر رازى و شافعيه دن ابو جعفر استرابادى و رجاعت بو قول اختيار ايتئندر (اما امام
 نووى رجه الله عليه ايدر صحيح بودر كه حقيقى واردر جهور علماء بو معنائى مقرر طومئئندر
 قائم علماء مذهبي بودر وكاب و سنت و صحبه مشهوره دخی بو كادلات ايلر (شيخ الاسلام ابن حجر
 رجه الله عليه ايدر سحر الله انقلاب عين واقع اولور مى اولر مى اختلاف بوئنده در شونلر كه تحبيل
 محضدر ديدلر الترمذ ايتئندر و شونلر كه حقيقته قائل اولئندر الترمذى ابى قسم اوزره در
 بر قسمى ايدلر سحر كى تأثيرى بود كلودر كه مزاجى تغير ايلر امراضدن بر نوع اولور ديلر و بر قسمى
 احابه به منهى اولور ديلر يعنى بر جانسز نسته بي بر حيوان ايلر و بر حيوانى بر طاش يا بر افاج ايلر
 ديلر جهور اتفاق ايتديكى قول اولئكى قولدر يعنى سحر كى تغير مزاج ايدمك قدر تأثيرى واردر
 ديلر مثلا ساحر را بر صانع كيمسه بي سحر ايله مر بعض ايدلر آرتقى نسته به قادر دكلردر ديلر
 (امام الحرمين رجه الله عليه سحر فاسقون غيرى كيمسه نك النده طومئذ و فاسقون كرامت
 ظهور ايتمز ديو اجاع نقل ايتئندر اعتقاد بو يله كر كدر كه النده خارق العاده ظهور ايدن كيمسه نك

ت

احوال واقوال شریفه موافق اولوب بدعت وضلائدن بری ایسه ظهور ایدن کراندر والا
سکر در (ابو بکر رازی رحمه الله علیه احکامده ایدر حق سبحانه و تعالی حضرت نوری خیر و بر مشدر که
حضرت موسی صلوات الله علی نبینا وعلیه حضرت نوری سحره فرعونک ایلمر بی وعصالی بی سکر در
ییلانلرطن ایلدی اما انلرده اول حالت بوق ایدی همان تخیل ایدی اصلی بو ایدیکه انلرک عصالی
مخوف ایدی ایچلرینه زبوه طولدرمشلر ایدی ایلمر بی دخی او بله ایدی در یلردن دکشلر ایدی
ایچلری بغرسق کبی بوش ایدی زبوه قومشلر ایدی و بونلری براقدهلری برک آکنی قازوب آتش
طولدرمشلر ایدی و او زبیرین بروجله دورمشلر ایدیکه آتشدن اثر ظاهر اولمز ایدی بونلری
اول محله آتدیلمر دخی برمه قارطوروب زبوه قزدیفی کبی حرکتد بشلدیلمر کورن کیمسه بورر تخیل
ایدرایدی اما حقیقته یورومه لری بوق ایدی (امام قرطبی رحمه الله علیه حتی بودر که اصناف
مخردن بعضنک قلوبه تأثیری واردن محبت و عداوت پیدا ایتمک کبی دخی خیر و شر القایتمک کبی
ابدانه دخی تأثیری واردالم و برک کبی خسته ایلمک کبی بونلر مقرر در همان انکارا اولنان حیوان
بجاده و جاد حیانه منقلب اولقد ز دیو یورمشدر (صحیح بخاریده عایشه حدیثدن ثابت
اولمشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری مسکور اولدی حتی فخر کاشات
حضرت نلرینه شویله واقع اولدیکه بر فعلی ایلملر ایکن ایشلم صانور ایدی تا بر کیمجه یه فک که
حضرت عایشه تک باننده ایدی دعا ایدی اندن حضرت عایشه یه ایتدی طویلمک یی عایشه
اول کیمسه ده که الله تعالی حضرت نلردن استغنا ایندم بکا فنوی و پردی یعنی سوال ایتدیکم
مشکلی حل ایتدی بکا ایکی کیمسه کلدی بری باشم اوچنده بری ایتم اوچنده اونور دیلر بریسی
برسته ایتدی ما بال الزجل دیدی یعنی بو کیننک حالی ندر دیدی بری دخی مسکور در دیدی
کیم سحر ایتدی دیدی اولدخی لبیدن اعصم ایتدی دیدی یته ایتدی نه اصل نسته ایله سحر ایتدی
اول ایتدی بر طرق و بر عقد اطرقدن دوشمش قیل و از کلک خرما طلعنک حتی ایله سحر ایتدی دیدی
خرما طوعدیفی زمانده طلوع دیر جفانت اوزرنده اولان غلابدر حاصلی بو ایشا ایله سحر ایتدی
دیدینه اول بری سوال ایدوب بونلری قنده قودی دیدی ایتدی بر زروانده قودی بر زروانده بته ده
بر قبودر ایدن خوابده کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری سحر ایدن بر جماعته کیدوب
اول قیویه واردی امر ایتدی طوادردیلر نایدی اولدی حضرت عایشه کلدیکه زمانده باعایشه
اول قیونک صوفی حنا صویته بکرز و تخنک باشلری روس شیطینه بکرز دیو یوردی
حضرت عایشه رضی الله عنه ایتدی یا رسول الله اول سحری چیقارمک یی فخر عالم صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرت نلری ایتدی حق سبحانه و تعالی حضرت نلری بکا عاقبت و پردی چیقارم یی
انکی چون کره کوردمکه مسلمانلره بر شری طوقنه دیو یوردی بخار بنک بر و ایتدی رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری قیونک اوسمنه کلدی حتی سحری چیقاردی دیو وارد
اولمشدر (یهقی نقلده سند ضعه غله ابن عباس حضرت نلردن مرویدر که واردیلر بر کرش بو ایدیلر
اون بردو کم دو گلش ایدی آندن سوره معوذتین نزل ایتدی او قومغه یاشلدی هر آیین او قودده
بر دو کم چوز یلور ایدی دیو یورمشدر (ابن حجر رحمه الله تعالی علیه فتح الباریده ذکر ایتدیکی
روایتده بو یله در که قیونک اوسمنه واردیلر بر کیمسه اشاعه ایتدی رسول الله حضرت نلرینک
شکلنده شعدن دوزلمش بر صورت بولدی اکنلر صابلامشدر و بر کرش بولدی اون بردو کم اوره شلر
طشره چیقاردی اندن جبرائیل علیه السلام نازل اولوب معوذتین کتوردی هر آیت او قوند قجه
بر دو کم چوز یلور ایدی هر بار که اوصورندن بر اکنه چیقارر ایدی انک المن طویار ایدی سکره
واجب اولور ایدی دیمشدر (امام واقدی ذکر ایتدیکی اوزره فخر عالم صلی الله تعالی علیه

وسلم

وسلم حضرت تریزہ صحری بدیخی بل محمد مندہ ایتشلر ایدی حدیثہ فراستدن رجوع ایتدیکی ذالجه
آئی ایدی محرم داخل اولدیغی کی رؤسای یہود جمع اولوب ایید بن اعصم دیدکری ملعونہ واردیلر
اول بر ساحر ایدی کا ایتدیلو سن جله مزدن صحردہ ماهر سگ بز شوقدر سحر ایتدیک هیچ آری
ظاهر اولدی سکا بر مقدار نسته و پرلم محمد بر سحر ایله دیدیلر اوج آنون و روب سحر ایتدیو دیلر
دیور وایت او ایتشدن و ایتدیکی سحر بر وایتده قرق کجه و بر وایتده النی آی طور مشدر (امام
سهیلی ذکر ایتدیکی اوزره زهریدن مرو بدر که بر ییل اکلندی دیمشدر این حجر دخی اعتماد
بو قوله در دیمشدر ابو عبید رحمة الله علیه عبدالرحمن بن ابی ایللی مر سلندن اخراج ایتشدن که
رسول الله حضرت تری مسخور اولدیغی زمانده اولامبارک باشندن حجامت ایتدی اند نصکره
دعال مشغول اولدی دیمشدر این القیم رحمة الله علیه بو خصوصده انفع ادویه ذکر و دعا و قرائت
قلب حق سبحانه و تعالی حضرت تری نیک ذکر به عملو اولق ارواح خبیثه نأثیردن اولان سحرک
ضررین دفع ایتده جله دن اقوادر دیو بیور مشدر و سحرک اکثر نأثیری قلوب ضعیفه در
انکجهون غالب اساطفه سته و صبیانه نأثیر ایلر ز بر انلرده قبوله استعدادز یاد مرد دیمشدر آرا اولور که
کامله دخی نأثیر ایلر اول حضرتنه نأثیر ایتدیکی بو مقوله رک نأثیری اکا دخی جائز ایدیکن بیان
ایچون ایدی دیمشدر (این بطلال ذکر ایتدیکی اوزره وهب بن منبه کابلزنده واقع اولان معالجات
سحر دن بری بودر که) سدر افاجنک یشل بیر اغندن بدی دانه الهردخی ابکی طاش اراستده دو کله
ازاد کند نصکره صوابله فارس دیره ز اوزرینه آیه الکرسی و اخلاص و معوذتین اوقیدل اندن مسخور
اولان گیمه اوج بو طم اندن ایجه و بقیه سبله غسل اید باذن الله خلاص میسر اوله اگر بغلو کیمه
دخی ایلسه چور یله دیو بیور مشدر (و شیخ ابو محمد المر جایدن منقولدر که فخر کائنات علیه
افضل الصلوات حضرت تری واقع سنه کروب بو آیتلری اکا تعلیم ایتشدن) لقد جاءکم رسول
من انفسکم عزیز علیه ما عنتم حریص بالموئین رؤف رحیم فان تولوا فقل حسبی الله لا اله الا هو علیه توکلت و هو رب العرش العظیم و نزل من القرآن ما هو شفاء و رحمة للمؤمنین) دخی
سوره خدرده (لو انزلنا هذا القرآن علی جبل لاینزلنا من حشبه الله) آخر سوره به
و ارنجه دخی سوره اخلاص و معوذتین اند نصکره بودعالی بازه دیمشدر * اللهم انت المحیی
وانت المیت و انت الخالق و انت الیاری و انت الملی و انت المعافی و انت السافی خلقنا من ماء
مهین و جعلنا فی قرار مکیب الی قدر معلوم اللهم اسألك باسمک الحسنى و صفاتک العلی باعز بیده
الابتلاء و الشفا و الدوام استک بمهرات نیک محمد صلی الله علیه و سلم (و برکات خلیفک ابراهیم
علیه السلام (و حرمة کلینم موسی) علیه السلام (اللهم اشقه) بونلری یازوب کتور ملر شفا بوله
(ذکر رقیه شفع من کل شکوی) ابو الذرداء رضی الله تعالی عنهدن مرویدر که اشتیم
فخر عالم صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت تری سزدن رکیمه بر مر ضدن شکایت ایلسه بوبله
دیسون دیو بیور ایدی دیمشدر * ربنا الله الذی فی السماء تقدس اسمک امرک فی السماء و الارض
کما رحمتک فی السماء فاجعل رحمتک فی الارض و اغفر لنا حوبنا و خطایانا انت رب المتطیبین
انزل رحمة من عندک و شفاء من شفائک علی هذا الوجع * بوبله دیسون حق جل و علا حضرت تری
مر ضدن بری ایله دیو بیور مش (ابو داود رحمة الله تعالی علیه سنده بو یلیجه روایت ایتشدن
(ذکر رقیه علیه الصلاة و السلام من الصداع) یغفر یمز علیه الصلاة و السلام الخدر من
حضرت تری باش آمر یسی ایچون اوقود یخی رقیه در * بسم الله الرحمن الرحیم باسم الله الکبیر
واضو بالله العظیم من شر کل عرق نعار و من شر حر النار * ابن النعمان و یهقی وایتلرنده
اسماقت ابی بکر رضی الله تعالی عنهما حضرت تری نیک باشی ششدی فخر کائنات حضرت تری کلدی

زله

مبارک التي نزلت اوستندن اول شمس اوزرينه قودي دخي اوج كره * بسم الله اذهب عنها سوره
 وحشه بدعوة نبيك الطيب المبارك المكين عندك بسم الله * بيوردي اكا دخي اوبله ديمك امر
 ايندي اولدخي اوج كون بويله ديدى بعون الله اول شمس زائل اولدى * ذكر رقيه صلى الله عليه
 وسلم من وجع الضرس * امام يهقي رواينده عبدالله بن رواحه رضى الله تعالى عنه فخر عالم
 حضرت لرينه ديش آغر بستدن شكايه ايندى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت لرى
 مبارك الن عبد اللهك ديشي آغر بيان جانبنده بكاغتك اوزرينه قودي يدى كره * اللهم
 اذهب عنه سوء مايجرد وحشه بدعوة نبيك المكين المبارك عندك * بيوردي حق سبحانه
 وتعالى حضرت لرى دخي كمدن شفا ارزاني قبلدى صحت بولدى (جيدى رواينده وارد اولشدر كه
 حضرت فاطمه رضى الله تعالى عنها بركون فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت لرينه كلوب
 ديش آغر بستدن شكايه ايندى فخر عالم حضرت لرى مبارك صاغ البك شهادت برماغن اول
 ديش اوزرينه قودي دخي * بسم الله وبالله اسألك بعزك وجلالك وقدرتك على كل شئ فان مر يم
 لم تلد غير حبسى من روحك بكلمتك ان تنكشف ما تلقى فاطمة بنت خديجة من الضر كله *
 ديدى همان وجعي ساكن اولدى (بودخي جله * بجز باتندركه ديش آغر بيان جانبنده بكاغى
 اوسنه بو آينى يازهز (بسم الله الرحمن الرحيم قل هو الذى انشاكم وجعل لكم السمع والابصار
 والافتحة قلبا ما نشكرون) يا خود بو آينى يازهز (وله ما سكن في الليل والنهار وهو السميع العليم)
 * رقيه اسر البول * يعنى بول طوئله سيجون رقيه (امام نسائي نقلنده وارد اولشدر كه بركيمه
 ابو اندر داه رضى الله عنه حضرت لرينه كلوب بيايم بومر ضه مبتلادر دبوذ كرايندى ابو الدر داه دخي
 سيد كاشان صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت لرندن اشتد بكي رقيه بي تعليم ايندى و بو اول رقيه در كه
 سابقا بوداود رواينده مسطور اولش ايندى * ربنا الله الذى فى السماء تقدس اسمك امر لك فى السماء
 والارض كما رحمتك فى السماء فاجعل رحمتك فى الارض واغفر لنا ذنوبنا وخطايانا انت رب المتطيين
 فازل شفاه من شفائك ورحمة من رحمتك على هذا الوجع * بورقيه بي تعليم ايندى وامر اينديكه
 اوزرينه اوقبه اول كشي دخي بيورديغى اوزره ايندى شفا بيسر اولدى * رقيه الحمى * انس بن مالك دن
 مرويدر كه بركون فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت لرى حضرت عايشه نك اوزرينه
 دخول ايندى شول حالده كه حضرت عايشه بي حى طومش ايندى حايه سوكر ايندى خواجه عالم
 صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت لرى ايندى يا عايشه حايه سوكره زيرا اول مأموره در الصكر
 ديلر ايسك سكا برفاج كلمه تعليم اينده يم انلرى ديديكك زمانده حق سبحانه وتعالى حضرت لرى
 سندن حيايى زائل اينسون اول دخي ايندى تعليم اينله ديدى فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم
 حضرت لرى امر اينديكه بويله ديه * اللهم ارحم جلدى الرقيق وعظمى الدقيق من شدة الحر ليق
 يام ملسم ان كنت أنت بالله العظيم فلا تصدعنى الرأس ولا تشنى الفم ولا تأكلنى اللحم ولا تشرب
 انيم وتحولنى عنى الى من اتخذ مع الله الها آخر * حضرت عايشه دن مرويدر كه بو كاشي ديديكم
 كشي حى نبي نك ايندى ديو بيورم شدر رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت لرى بكت تلفين
 بيورديغى دعار و رقيه نك تاثير اينديكنده شك وشبهه بوقدر همان نظر اوقيانلرك صدق نسته
 و خلوص اعتقادنده در انكيجون اينديكه اصحاب كرامى وازواج طاهراتى اوقودقلى زمانده
 تخلف ايتوب مشافعن مشاهده قبول رايدي شمدي دخي شوبله كه بر مؤمن اعتقاد بلا ايله اليه
 نافع او اورد بو اوقبه بفضل الله تعالى نفعن كورمك بوقدر بومقوله عزائم اوقومنى قلم صالقه
 تشبيه اينشدر در تبغ هندى بر مرد ديلر ودلاور انه كبرسه انواع هنر ظهوره كلور اما بر شخت
 انه دوشسه با كند وى چار با آنى چار يالندن دوشرا صلا نفعى طاهرا اولمز (حى ايجون

بودخی نافعدر که اوج باره لطیف کاغد باره لینه * بسم الله فزت بسم الله مرث بسم الله
 قلت * یازده دخی اوچکون هر کونده برین صوابله یومطلر (سلفندن برجاعت بعض قرآن
 آیتن یازوب شفا ایچون ایچکه رخصت و برمشدر (ابن الحاج رجه الله تعالی علیه کتابتیه
 یازمشدر که شیخ ابو محمد المرچانی قدس الله تعالی سره حی ایچون وغیری ایچون بعض نسخه
 یازوب زاویه سنه فورایدی بر کیمه تک المی واضطرابی اولسه بردانه سن آورسک بدرایدی
 استعمال ایدر ایدی نفعن کورد ایدی دیمشدر واول نسخه که یزار ایدی بو ایدی * ازلی لم یزل
 ولا یزال یزبل الزوال وهو لا یزال ولا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم ونزل من القرآن ماهو
 شفاء ورحمة للمؤمنین) ومروزیدن متغولدر که بن محوم اولمش ایدم بعض کیمه ل شیخ
 اباعبدالله حضرت نلرینه خبر و برمشدر شیخ قدس سره بو نسخه بی یازوب بکا کوندردی دیمشدر
 * بسم الله الرحمن الرحیم بسم الله والله ومحمد رسول الله بانار کوفی بردا وسلاما علی ابراهیم
 واراد وایه کیدا لجملائهم الاخسرین اللهم رب جبریل ومیکائیل واسرافیل اشف صاحب
 هذا کتاب بحولک وقوتک وجبروتک الیه الحق امین * بوخی نسخه لری بی نظیر در غفلت اولمیه
 (بعض سوبیلر وچینلر ایچون نافعدر اوزرینه یازیه دیو بیورمشدر) و یسألونک عن الجبال
 فقل یسئها ربی نسا فیندها فاعاصفصفا لاری فیها عوجا ولا متسا) اما بلدن اشالی
 مناجسینر محله یازمه ل (عسر ولادت ایچون یعنی خاتونلر اوغلان طغوررا بکن صر بلنسه
 یونلری یازمه ل * لاله الا الله الخلیم الکریم سبحان الله رب العرش العظیم الحمد لله رب العالمین
 کانهم یوم یرون ما یوعدون لم یلبثوا الا ساعة من نهار کانهم یوم یرونها لم یلبثوا الا عصیة
 او خطیها * دعاء مذکور ابن عباس حدیثندن استخراج اولمشدر (امام احمد بن حنبل حضرت نلرینک
 اوغلی عبد الله روایت اینمشدر که برخاتون طغورمه ده زجت چکسه بابام بوئی برآق کاسه ایچنه
 یاخود بر بالک نسنه به یزار ایدی دیمشدر مراد یازوب صوبن ایچورمکدر (ابو بکر مر وی زدی دخی
 شیخ ابو عبد الله خدمته بر کیمه کلدی یا شیخ برخاتون ایکی کوندر ولادت اوزره زجت چکر
 همت ایله دیدی شیخ رجه الله تعالی علیه بر یولک کاسه و بر مقدان زعفران استدی آندن
 ذکر اولنان دعایی یازدی و کوردم هر کئی به بوئی یزار ایدی دیو بیورمشدر (ابن الحاج مدخل
 آدلوکا بنده یازمشدر که خاتونلره بواصل حال واقع اولسه بر طوطی دق چنناق ایچنه بوئی
 یازوب صوابله ازه ل بر مقدار بن ایچوروب بر مقدار بن یوزینه سیه ل دیمشدر * ایها الولد
 اخرج من بطن ضیق الی سعة هذه الدنيا اخرج بقدره الله الذی جعلک فی قرار مکین
 الی قدر معلوم لوانزلنا هذا القرآن علی جبل الی آخر السورة ونزل من القرآن ماهو شفاء
 ورحمة للمؤمنین) شیخ مرچانی بو نسخه بی بعض اولوردن آلمش ایدم هر کیمه یازدم اینه خلاص
 بولدی دیو بیورمشدر (ابن عباس رضی الله تعالی عنه حضرت نلرین مرویدر که حضرت عبسی
 صلوات الله علی نبینا وعلیه برخاتونه راست کلدی ولادت حالنده اوغلانی آرقوری کلش خاتون
 نیناز ایدوب یاتدی الله دعا ایله حق تعالی نبی بو بلدن خلاص اینسون دیدی حضرت عبسی
 علیه السلام ایدی * یاخالق النفس من النفس ویا مخلص النفس من النفس ویا مخرج النفس
 من النفس خلصهما * همان خاتون اوغلانی طغوروب خلاص اولدی ابن عباس رضی الله عنهما
 عسر ولادته دعاء مذکور ی یازمه دیو بیورمشدر (بودخی مجر بدر که بر بالک چنناق ایچنه
 اذا السماء انشقت واذنت لربها وحقت واذا الارض مدت والقت ما فیها وتخلت) یازمه دخی
 صوبن ایچورمه ل و بر مقدار قرینه دخی صاحب ل (یورنی فانه یان کیمه تک نسنه بوئی یازمه ل
) وقبل یارض الیعی ماملک ویا سماء اقلعی وخیض المساء وقضی الامر) بعض جاهلر قان اینه

بزائر خطا در نعوذ بالله تعالی (عرق نسا ایچون یونی بزائر * بسم الله الرحمن الرحیم اللهم رب
 کل شیء * وعلیک کل شیء * وخالق کل شیء * انت خلقتنی وخلقلت النسانی * فلا تسلطه علی * بأذنی
 ولا تسلطنی علیه بقطع واشفتی شفاه لا یغادر سغماً الا شافی الا انت * هر بلادن امین اولیق ایچون
 صباحده واخشامده اوچر کره (بسم الله الذی لا یضر مع اسمه شیء فی الارض ولا فی السماء
 وهو السميع العظیم) دیله حق تعالی حضرت نوری امین ایلیه حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه
 فخر کاشات حضرت نوردن بو بلجه روایت ایتمشدر که بر کیمسه اوچ کره صباح وقتنده دیمه
 اخشامه دکن بلای ناکهانی بنشجه اخشام زمانده دیمه صباحه دکن بلای ناکهانی
 بنشجه دیو بیورمشلر (انس بن مالک حضرت نوردن مریدر که بر کیمسه * بسم الله الرحمن الرحیم
 ولا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم * دیمه جمیع ذنوبندن بری اوله ورنسا بلال نوردن بنششمس
 بلادن عاقبت مبستر اوله واول بلالک جنون و جذام و برص و ریح جله شنددر دیو بیورمشلر
 (مکحولن مریدر که بر کیمسه * لا حول ولا قوة الا بالله ولا ملجأ من الله الا الیه * دیمه
 حق تعالی حضرت نوری بنش بلاسن دفع ایله ادناسی فقرا اوله دیو بیورمشلر (امام طبرانی
 نقلنده ابوهریره رضی الله تعالی عنه فخر کاشات علیه افضل التحیات حضرت نوردن روایت
 ایلر که بر کیمسه * لا حول ولا قوة الا بالله * دیمه طفسان طقوز درنده دوا اوله ال ک آسانی غم
 و غصه در دیو بیورمشلر بوسکلمه طیبه ک خواص و متافعه حد و یان بوقدر انکیچون
 فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری ابوهریره رضی الله تعالی عنه حضرت نوری * اکثر
 من قول لا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم فانها من کثر الجنة * بیورمشلر یعنی بوسکلامی چوق
 سوبله زرا بوخت کیمند ندر دیو بیورمشلر (ابی موسادن مریدر که خواجه کاشات
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری بر کیمسه کونده یوز کره * لا حول ولا قوة الا بالله * دیمه
 ایله اول کشی به فخر بنشجه دیو بیورمشلر (حضرت علی کرم الله تعالی وجهه مرفوعاً
 روایت ایتمشدر که بر کیمسه هر کون * لا اله الا الله الملك الحق المبین * دیمه اکافر دن امان اوله
 وقبر وحشندن انس بوله وانکله غنا قبوسن اچه و جنت قبوسن اچه دیو بیورمشلر بعض
 راویلری اگر بوحدیث ایچون چین مملکتند وارسلر چوق دکادر دیو بیورمشلر (طعم ضررین
 دفع ایچون اوقبلر * بسم الله خیر الاسماء بسم الله فی الارض و فی السماء لا یضر مع اسمه داه
 اجعل فیه رحمة وشفاه * امام بخاری تاریخنده ابن مسعود حضرت نوردن روایت ایلر که طعام
 قوندیغی زمانده بر کیمسه بوبله دیمه اول طعامده اولان نسه اکا ضرر ایتمه دیمشدر * ذکر دوا
 ام الصبیان * ابن السنی روایتنده حضرت علی رضی الله تعالی عنه فخر عالم صلی الله تعالی علیه
 وسلم حضرت نوردن روایت ایتمشدر که هر اوغلان که طوغار انک صماغ قولاغنه اذان اوقوب
 صول قولاغنه اقامت اوقوسدلر اکام الصبیان ضرر ایتمه دیو بیورمشلر همان طغوب قونداغنه
 صار لدیغی کبی ایلک کرک دنیایه قدم بصدیغی کبی اول کلمات طیبه که حق تعالی حضرت نوری
 عظمت و کبر یاسن متضمندر و و حدایتسه شاهددر قولاغنه طغوبغه اکا شعرا اسلام تلقین
 اولمش کبی اولور تکیم دنیادن چیقدیغی زمانده کله توحید تلقین اولنور بر فائده دخی بودر که
 شیطان علیه اللعنه طوغدیغی ساعت بانسه واروب آزدیمی ایچون کوز لیوب طور ایکن دخی
 اول تعلق ایله چکی زمانده اذان اشتدیگی کبی نفرت ایدوب فقر شیطانه بوسالندن ضعف حاصل
 اولوب اوغلانن مناسبتن قطع ایدر (نوع ثانی) خواجه کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نوری ک ادویه طیبه ایله اشتدیگی معالجات بیانددر * ذکر خلاجه للصداع والشقیفة *
 معلوم اوله که صداع برآمد که بس اجر اسنک بعضنده یاخوردکنده اولور اگر همان بر جاننده

اولور ایسه اکاشه قه دبرل (وسپی شول بخارلدر که باشه چیقار یا خود اخللاط خارده در بیاباره در
 دماغه چیقار دخی منفذ بولامبوب صداع پیدا ایدر اگر بر طرفه میل ایدر ایسه شقیقه احداث ایلر
 اگر باشک بجه سن احاطه ایدر ایسه اکاداء بیضه دبرل بیضه سلاحه تشبیه ایدوب دیمشدر
 ویضه سلاح نوغلفه در که جنکده باشه کبرلر گاه اولور که صداع معده ده یا خود طبرلر ده
 ورم اولمقدن اولور یا خود معده ده غلبه بل اولمقدن یا خود امتلاذن اولور گاه اولور که حرکت
 عنیفه دن اولور مثلاً جاعدن وقتی دن و او بخور او یومقدن و جوق سو یلکدن حادث اولور
 و گاه اولور اعراض نفسانیه دن مثلاً غم و غصه دن و آجلقدن و جادن واقع اولور وقت اولور که
 اسباب خارجه دن مثلاً ایسه ضرب طوفانمقدن یا آخرتسه کونور مکدن یا قتی صفوقی واهی
 هولدن و صوردن اولور و ایچله صداعک سبی چوقدر (اما شقیقه باشه اولان شرابینه
 اولور و باشک بقابیت ضعیف برینه مخصوص اولور شرابینه دیو حرکتی اولان طمرله دبرل
) امام احمد روایتده بریده رضی الله تعالی عنه یورمشدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نلرینه گاهی شقیقه عارض اولوب بر کون ایکی کون طور ایدی کترب ایدی دیمشدر (حدیث
 صحیحده وارد اولمشدر که عرض موندده * وار آساره * دیو یورمشدر یعنی وای باشم دیمکدر بودخی
 وارد اولمشدر که چیقوب خطبه او قودی شول حانده که مبارک باشی صارلش ایدی شقیقه ده
 و صداعک سائر اقسامنده باشی محکم صارمقی نافعشدر (صحیح بخار بده ابن عباس حضرت نلرین
 عرض ایدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری شقیقه ایچون بر کره احرام باغلمش
 ایکن مبارک باشندن حجامت ایدی دیمشدر بعض روایتده ابن عباس رضی الله عنهما دن مرویدر که
 مبارک باشنک اور تاسندن حجامت ایدنی دیو یورمش (تاریخ بخار بده وسن ابی داوده وارد
 اولمشدر که خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینه هر بار که بر کپسه کلوب باشندن
 شکایت ایلد حجامت ایله دیر ایدی ابانم آغز دیمسه حنا باق دیو یورر ایدی (ترمذی روایتده
 وارد اولمشدر که علی بن عبدالله حضرت نلرینک چده سی خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نلرینه خدمت ایلر ایدی اندن روایت ایشدر که فخر عالم حضرت نلرینک بر رنده باره
 اولسه یا خود بر علت اولسه بکا امر ایدر ایدی اوزر بته حنا بقدم دیمشدر * ذکره حاجه
 صلی الله تعالی علیه وسلم لرمد * روایت اولور که فخر کاشان صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری
 کوز اغز یسنه آرام و سکون ایله و بر رنده حضور ایله او ثوب حرکت ایتموب راحت اولغله علاج
 ایدر ایش (سنن ابن ماجه ده سهیبیدن مرویدر که بر کره رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نلرینک خدمت شریفته واردم او کتده امکله خرما وار ایدی یقین کل سنده اکل ایله دیو
 یوردی بنده خرماندن اکلم اکل ایتم فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری سنده
 کوز اغز یسنی وار خرمانی رسک دیدی بن رسول الله اول بر طرفله چیزیم دیم فخر عالم حضرت نلری
 تبسم ایدی دیمشدر خرمانده کوز اغز یسنه نوع ضرر وار ایکن یکه رخصت یوردیغنسک
 حکمتی کندوسبله یله بک بر کاتنه منافع اولاجنی معلوم شریفلری اولغله ایدی (روایت
 اولمشدر که حضرت علیک کوزی آخرر ایکن باش خرما یکندن پر هیز یورمشدر (صحیح
 بخار بده سعید بن زیددن مرویدر که اشتم فخر کاشان صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری
 * الک، آه من المن وما واهشاهه لعین * یوردی دیمشدر یعنی منظر من قسمشدر وضوئی کوزه
 شفا در دیمک اولور (من المن یوردیغنه اختلاف ایشدر بعض بلر حق تعالی حضرت نلری
 بخار ایله انزال ایدیکی من دندر دیمکدر دبدیلر اولور بونسته ایدیکه اتاج براقلر بنده و شر
 ایدی دخی بال کپی جمع ایدوب بر ایدی (خطابی رحه الله تعالی علیه ایدر مراد بودکلدر که

منظار نوع شدن اوله بلکه مراد بود که ایکسی دخی تخم اکین و صواره دین زخمسز وجوده کلور بوجه شدن من دینشدر منظارک کوزاخر یسنه نفعی شول جهنشدندر که حلال محضدر اکنسابتنه شبهه یوقدر و بوندن اخذ اولنور که حلال محض استعمالی کوزه جلا و بر دیمشدر و منظارک صوتی کوزه شعا و برده ایکی قول وارد بری بود که حقیقه کندی صوتی نافع اوله اما بوبله دینلر انفساق ایتشدر که صوتی ضافی استعمال اولنجه و کیفیت استعمالده اختلاف ایتشدر بعض کوزه چکبلان ادویه ایله استعمال اولنه دیدیلر و بعضیلر شق ایله لر دخی قول اوسننه قویه لر قینایه صوتی جبقه اندن اول صوتی میل ایله ایجقله آلار دخی کوزه چکبل صغوق ایکن آینه لر قائده سی اولر دیدیلر بعضیلر ایتدیلر منطاری بریکی جواک ایجه قویه لر اوسننه صوتی قویه لر اما طوز قویه لر و بر پاک قباغله اغزین قباهل اول قباقدن افان بخاری آلر کوزه چکبل دیدیلر (ابن واقدا بدر منطاری صغوق صوتی آلدر دخی انمد دیدکاری دارویی انکه تربیه ایشملر کوزه نافع اولان ایشیاک اصلحی اوله و کوزه چکله قباقلرین قوی ایله در وح باصره به قوت وحدت و بره و زلات ایتکدن مانع اوله دیمشدر (ابن القیم ایدر منظار صوتی کوزه جلا و بر دیکنه فضلاء علیا عزت ایتشدر در جله دن بری معصی و بری این سبندر دیمشدر منظار حدیثه ضرردن سالم خلق اولمشدر اما بعضنه بر آفت بنشوردخی مضر اولور ضرری بعض مضر تلو نسته به مجاورت سبیله در و هر نسته که انک حفته حدیث شریف وارد اولمش اوله اقی صدق یننده استعمال ایتک ضرری دفع ایلر دیمشدر و الله اعلم (ذکر طیه علیه الصلاة والسلام من العذرة) عود هندیکه بر خوشبوی نسته در بخور ایتدیلر بوغاز اغز یسنه نافعدر سحقی ایدوب بر مقصدار اوزر یسنه ذکر کدر (صحیح بخاری بده ام قیس ثبت محسن حدیثنده وارد اولمشدر که فجر کائنات علیه اکل العیبات افتدیر حضرتلری اوغلا نیچلرک اوزر یسنه علاقی اصمهدن و بوغازین بصهدن نهی ایدوب عود هندی استعمال ایدک زیرا انده بدی درلودرده شفا وارد در جله دن بری ذات الجنیدر دیو بیورمشدر علاقی بر یسنه در اوغلا نیچلرک بو یسنه امرلر (جابر بن عبد الله دن مر و بددر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری بر کون حضرت عایشه یانته کیردی براوغلا نیچق کوردی بورتشدن قان اغز بونددر دیو صورتی یارسول الله بوغازی اغز یا خود باشنده اغزی وارد دیو جواب و بدیلر ایتدی اولاد بکری قتل ایتک یعنی عیث علاجلر ایله هلاک ایتک هر قتی خاتونک که ولدنه بوغاز اغزی یا خود باش اغزی عارض اوله اول قسط هندی بی السون دخی صوابله ازوب یورنسه طبر زسون بیوردی عایشه رضی الله تعالی عننها فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن اشدیکی اوزره امر ایلدی اول اوغلا نیچغه اوله ایتدیلر شفا بولدی دیمشدر (بعضیلر بوغاز اغز یسنه قسط نافع اولدیغنده استشکال ایدوب اول بر سار دارودر و بوغاز اغزی اراوغلا نیچقره اسی زمانده عارض اولور و انلرک مزاجلری اسپنر خصوصیا که حجاز ناخیه سنده اوله بو نیجه راست کلور دیدیلر بوکا جواب و بریوب دیمشدر که بو مرضک ماده سی فانددر که کابلغم غلبه ایله قسطده تیجیف وارد در بطوتی فورودر و جائزدر که بو مرضه نفعی یا خاصیه اوله دیدیلر (اما مرض مذکورک عروضی اسی زمانه تخصیصک معناسی یوقدر بلکه صغوقلرده دخی زیاده اولور جائزدر بیوردر قلی صغوقلر اولانه مخصوص اوله و ادویه ساره اولدر که امراض حاره به بالعرض نافع اولور و بالذات دخی نافع اولور (ابن سینا دیک ایتک علاجنده شب یمانی ایله قسط نافعدر دیو ذکر ایتشدر اکثر توجیسات مذکورده دن نسته بولنمه معجزه قواعد طبیعه دن خارجدر دیمک جواب اولور (ذکر طیه صلی الله تعالی علیه وسلم لاء استطلاق البطن) صحیحینده وارد

تدر

اولمشدر که

اولش در که بر کیمسه فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریبہ کلوب * ان اخی بشکی اطمنه * دیدی حاصلی قرند اشک اسهالی واردیو بیلدردی فخر عالم حضرت تری * اسقه عسلا * دیو بیوردی یعنی اکا بال شربخی ایچوردی اول کشی ایچوردی دخی بتراندی دیدی سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری * صدق الله وکذب بطن اخیک * دیدی یعنی حق یشارک و تعالی حضرت تری غسل ایچون (فیه شفاه للناس) دیمشدر کرچک سو بیلدی استنک قرند اشکک فارقی کذب ایندی دیدی (امام مسلم روایتده اوچکره غسل ایچوردی امر بیوردی اندنصره دردیجی کره کله کده بنه (اسقه عسلا) دیدی اولدخی * سفینه فم بزده الا استطلاقا * دیدی دیمشدر حاصلی اوج مرتبه ایچوردی نفی ظاهر اولدی دردیجی کلتده بنه انکله امر ایندی اولدخی ایچوردی اسهالی آرتورقدن غیری نسته زیاده ایندی دیدی (امام احمد نقلنده بزیدی هر وندن مرویدر که دردیجی مرتبه بیوردی ایچوردی شفاه بولدی و اول مرتبه فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری * صدق الله وکذب بطن اخیک * بیوردی یعنی مقرر ایندی برفاج مرتبه مختلف ایندی سنک قرند اشکک قبول شفاه عدم استعدادی اولدی ایچون ایندی دیمک اوله (خطابی ایبراهیل حجاز موضع خطاه کذب استعمال ایدرل مثلا بر کیمسه سو بلتان سوزی اذراک ایتمه اکا کذب سمعک دیرل بونده دخی فارقی کذب ایندی دیمک قبول شفاه صالح اولدی خط ایندی دیمکدر (امام فخر رازی رحمه الله تعالی علیه ایدرطن اولتور که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری اول غسل صکره دن نفی ظاهر اولدجن نور و حله تماش اوله و کندی بو معنای بیلور ایکن اول کشتنک فارقی فی الحال متفع اولدی یعنی کذب بخرامنه جاری قلوب اول لفظی اطلاق ایندی دیمشدر (بعض ملاحظه اعتراض ایدیوب غسل نغشته مسهلر اسهالی اولانه آتی صالحی و ریمک نیجه جائز اووردیمشدر (جواب و پروب ایندی بو اعتراض جاهل سوز بیدرزرا اطبا اتفاق ایتمشدر که مرض واحدک علاجی اختلاف سن و عادت و زمان وغیری حسبیه مختلف اوور و یوده مقرر در که اسهال نیجه نوعدر جمله دن بری هیضه دیمکدر بیدر که نمخه دن حاصل اولور انک علاجی بودر که طبیعتی حالی اوزر بنه قویار اگر مسهل محتاج ایسه خسته ده قوت اولیجق مسهل و برنر ایندی جائزدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریب کلوب ایچون ایندی اوله زبر ابو صفه غسل شول جهتدن نافعدر که نواحی معده ده مجتمع اولان اخلاط لزجه بی دفع ایدیوب معده ده غذا استقرار بولمه صلاح کلور (ابن جوزی رحمه الله علیه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریب کلوب اسهاله غسل ایچمک بیوردی بنده درت وجه ذکر ایتمشدر بری بودر که آیت کریمه واقع اولان شفایی عمومی اوزره اجل ایتمش اوله صدق الله دیدیکی بو معنایه اشاندر یعنی فیه شفاه للناس قول شریفی هر مرضه شفادر دیمک اوله (ایکجه وجه بو که غسل ایله تداوی به معنای اولان کیمسه به بیورمش اوله (اوچنجه وجه ذکر اولان اوزره هیضه علتیه بیورمش اوله (دردیجی وجه بو که غسلی مقدم قینا دیوب اندن ایچمک بیورمش اوله زبر ابو بله اولیجق بلغنی عدا یلر اولکی قونی حدیث شریف مؤید اولور زبر این مسعود رضی الله تعالی عنه روایتده * علیکم بالشفاه من العسل و القرآن * وارد اولمشدر و حضرت علی کلامی ده مؤیددر که * اذا اشکی احدکم فلیستوهب من امرئه شیئا من صدقها فلیشربه عسلا ثم یأخذ ماء السماء هبتا مریشا مبارکا * دیو بیورمشدر و بنه امام علیدن بر روایتده بو یله در که * اذا اراد احدکم الشفاء فلیکتب آیه من کتاب الله فی صحیفه ویغسلها بماء السماء ولبأخذ من امرئه درهما عن طیب نفس حتی یساقط شره عسلا فلیشربه فانه شفاه * بیورمش اولکی روایت اوزره بر کیمسه به بر مرض

نظر

عارض اولسه خاتوننه بکا مهر کدن بر مقدار نسته باغشله دبه اندن اول نسته ابله غسل صاتون آله و بعمور صویله ازه ایجه نافع و مبارک اوله (ایکنجی روایت اوزره کر کدر صکه بر پالک چنافت ایچنه کتاب الیهدن بر آیت یازه اندن بعمور صویله چنانجی یویه و خاتونندن صفای خاطر ابله بر ایجه اله و انکله بال صاتون آله اول صوابله قارشیدر ووب ایجه باذن الله تعالی شفا حاصل اوله (این کثیر رحمة الله تعالی علیه ذکر اوانسان حدیث شریف ابله حضرت علیدن منقول اولان اقوالی ذکر ایشد کده نص کره وجه مشروح اوزره معالجه ایدیجک شفا اولدیغک وجهنه اشارت ایدوب بیورمشدر که آیت قرآنده شفا اولدیغنه دلیل بودر که حق جل و علا حضرت نبری (ونزل من القرآن ما هو شفاء) بیورمشدر و بعمور صویله نفع اولدیغنه دلیل بودر که (وانزلنا من السماء ماء مبارکاً) بیورمشدر و کسک شنگ خاتونی مالتده شفا اولدیغنه (فان طین لکم عن شیئ منه نفا فکلوه هنیئاً مریئاً) قول شریفی دلالت ایلر و عسلده نفع اولدیغنه (فیه شفاء للناس) قول شریفی دلالت ایلر دیمشدر پس حضرت علی کرم الله وجهه بوجه بی جمع ایدوب بویله ایدیجک شفا حاصل اولور دیدیکنک سری ظاهر اولدی (ذکر طبه صلی الله تعالی علیه وسلم من یدس الطبیعة) یعنی دفع قبض ایچون معالجه سی بیان اولور (ترمذی و ابن ماجه روایت ایتشدردر که اسماء بنت عمیس رضی الله تعالی عنهما اول حضرت ندن روایت ایتشدردر که بر کون فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری ایتدی یا اسماء نه اصل مسهل ایچرسک اولدیغی شهرم ایچرم دیدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری * مارحار * دیدی یعنی شهرم قتی اسی دارودر دیو یوردی اندن اسماء ایتدی سنا ایچدم دیدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری ایتدی * لوان شیشا کان فیه شفاء من الموت لکان فی السنه * اگر بر نسته ده موتدن شفا اولادی سنا ده اولور ایدی دیو یوردی امام بخاری دخی تاریخ کیرنده احمد بن ترمذی کی روایت ایتشدردر و ابو محمد الحجدی کندی کتاب طبینده ذکر ایتشدردر که فخر کا اثنات علیه افضل التحیات افندیجی حضرت نبری * ایا کم والشهرم فانه حار جار و علیکم بالسنا فندوا ووا به فلودفع الموت شیئاً لدفعه السنه * بیورمشدر حاصلی شرفندن حذر ایدک زرافاتی اسیدر و سنا استعمال ایدک اگر بر نسته موتی دفع اید ایدی سنا دفع ایدر ایدی دیمک اولور (بعض روایتده سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری سنا بی امر ابله ایچدی دیمک وارد اولمشدر بال و شکر برینده خرماسو بن قانوب ایچدی دیمکدر (سنن ابن ماجه ده وارد اولمشدر که ابن ابراهیم بن عبده عبد الله بن حرامدن نقل ایدوب ایتدی اشدتم فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری بیورر ایدی * علیکم بالسنا و السنوت فان فیهما شفاء من کل داء الا السام * حاصلی تدای لازم اولیجی سنا و سنوت استعمال ایدک زرافا ایچسند ساعدن غیری هر درده شفا وارد دیمک اولور سام ندر بار رسول الله دیدیلر موتدر دیو جواب و یردی (معلوم اوله که شهرم دیدکیزی بر افاج کونک فایندر طبیعتی حاردر و درجه رابعده یابسدر خطرناک اولوب قتی زیاده مسهل اولدیغیچون اطبا استعمالندن منع ایتشدردر (سنا ترکیه سنا کی دیدکیزی نسته در مرصین بیراغنه بکزد یشل بیراقلدر در حجاز ولایتده حاصل اولور غایت اوسنی مکده بنادر مبارک دوا در ضروری یوقدر اعتداله قریبدر طبیعتی درجه اولاده حار و یابسدر صفرائی و سودایی و بلغمی اسهال ایلر و قلبک جرمنه قوت و بر منافعی چوقدر چله دن بری و سواس سودای به فائده اولور (امام رازی رحمة الله تعالی علیه سنا ابله شاهزاده اخلاط محترقه بی اسهال ایدر و جریه و حکمه به نافع ایلر در هر برینک مقدار شریفی درت در همدن یدی در همه وارنجه در دیمشدر (اما سنوت نه ایدیکنکده بر افاج قول وارد بر عضیلر عسلدر

دیدیلر بعضی کونیه بکرار برتخومدر دیدیلر بعضی لر دخی کون کرمانیدر دیدیلر کبسی راز باندردیدی
 کبسی شبت دردیدی (اما بعضی لر ابتدا بر ساده یاغله مخلوط غسلدر دیدیلر بعضی اطبا بوقولی ترجیح
 ایدوب صوابه اقرب اولان بودردیدیلر بر غسل ساده یاغ ایله اولیجی سنایی اصلاح ایدرلر واسه هاله
 معین اولورلر بالکرا استعمالدن بویه استعمال اصلحدر والله اعلم (ذکر طبه صلی الله تعالی علیه وسلم
 للفؤد) مفؤدا کا دیرلر که قلبنده هر صی اوله ابوداود نقلنده سعد رضی الله تعالی عنه هر یض
 اولدی دخی خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری عیادته کلدی سن مفؤدستک
 دیو بیوردی و مدینه تک بالحق خرما سندن بدی دانه خرما بک بیوردی خرما هر کئی به مفید
 دکلدر فخر کائات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری تک کلامی مدینه خلقته و اطرافنده
 اولان طائفه به کوره در ز برانلرک مزاجته نسبت خرما غیر یله نسبت بغسدای کیدر دیدیلر
 ویدی عذرا و لمده حاصبت و حی ایله معلومدر (صحیحینده وارد اولمشدر که * من یصبح بسبع
 تمرات عجو من عمر العالیة لم یضره فی ذلک الیوم سم و لاسحر * بیورمشدر یعنی بر کیمسه صباح
 وقتنده عالیه خرما سندن بدی دانه بالحق خرما یسه اول کون اکا زهر و سحر ضرر ایتمه
 دیکلدر و عالیه مدینه تک بوکسک طرفیدر (ذکر طبه صلی الله تعالی علیه وسلم لدها ذات الجنب)
 صحیح بخاری بده هر قوعا وارد اولمشدر که * علیکم بهذا العود الهندی فان فیه سبعة اشقیة
 منها ذات الجنب * بیورمشدر حدیث شریف فوجنجه ذات الجنب علته عود هندی
 استعمال ایتمک کر کدر انده بدی درلو مرضه شفا وارد رچه دن بری ذات الجنیدر و ترمذی نقلنده
 زید بن ارقم اولدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری روایت ایتمشدر که * تد اووا
 من ذات الجنب بالفسط البجری و الزیت * دیو بیورمشدر بو حدیث شریف بده مرض مزبوره
 قسط البجری دیدکلری دارو ایله و زیت یاغیله علاج بیورمشدر معلوم اوله که ذات الجنب
 براسی ورمدر که اینکولر البته اولان برده ده اولور بعضی اطبا اسی ورمدر ککوکس ایتمده
 وکوکسه یفین برده اولور دیو تعبیر ایتمشدر ذات الجنب الحقیقی بودر بو تک سببیه بش مرض
 پیدا اولور حی و اوکسورک و صانجو و ضیق النفس و ضیق منشاری گاه اولور که بکور اخر یسته
 دخی ذات الجنب دیرلر بو تک سببی بکور نواچینده غلیظ بللر محبتس اولمقدر اندن اخری پیدا
 اوور مولم مرضدر خواجه کائات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری عود هندی و قسط
 بجری استعمالن بیوردی بیورمشدر ز بر عود و قسط غلیظ بللری تحلیل ایدرلر (امام ابن القیم
 رحمة الله تعالی علیه مسیحین حکایه ایتمشدر که عودک طبیعی حار و یاسدر اسهالی طوز
 و اعضا باطنه به قوت و برز و بللری سور و سده لی آجر و رطوبات رذیه بی کیده در ذات
 الجنبه نافه در و ماعد قوت و برز جائدر که ذات الجنب حقیقی به دخی نافع اوله شولمانده که
 ماده بلغمی بدن حادث اولش اوله خصوصاً که مرضک اسکلسی زماننده استعمال اولنه دیمشدر
 (ذکر طبه صلی الله تعالی علیه وسلم لدها الاستسقاء) انس بن مالک رضی الله تعالی عنه روایتنده
 عربنه و عکال قبیله لرندن بعضی اشخاص سید عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری شه
 کلنلر ایدی مدینه هواسی بو نره خوش کلیوب مرض اولدی لر دخی فخر کائات علیه افضل
 التحیات اقدیم حضرت نرینه حال لرندن شکایت ایندی لر سید کائات حضرت نری شهر دن طشره
 صبا غلور صدقه دوه لی وار ایدی بو نری انده کوندردی و اوارک انلرک سوندن و بولندن ایچک دیو
 بیوردی اول یدینلر کتدی لر بر زمان انده طوروب صحت بولدی لر انده چو بانلری قتل ایدوب دومزی
 سوروب کتدی لر فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری اردلر نجه آدم لر صاندی
 یشدی لر طوتوب کتور دی لر انده عذابله قتل ایندی لر شویله معلوم اوله که استسقا و ح فسمدر

بری مجید بغایت صعبی بود و بوشول قفسدر که بونده ججمع بدنک اتی ماده بلغمیه سببیه
ارتار ماده فایله ججمع اعضا به بایلور بری دخی زنی در بوشول قفسدر که بطن اسفند ماده
مائیة ربه بجمع اولور دخی حرکت ابتدکیه تولوم ایچندن اشید لدیکی کپی قارندن صواوازی
اشیدیلور اکثر اطبا بقنده قتی برامز نوعی بود بری دخی طبایدر بونده بل ماده سببیه قار بن شبشیر
بر مغیله اور سمل طبل کپی آواز و بر فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری اول طبا بقنده
سود و بول ایچمک بیوردیغی بوایدیکه دوه سودی حل و تلین و ادرار ایدر و سد نزی ایچار شول
زمانده که برده شیخ و قبصوم دبدکری اونتری و بارونجی و اغوانی و اذخری و بوتلرک امشالی
اسنق سایه نافع ادویه بی چوق یش اوله بغایت نافع اولور خصوصاً که صاعدا دینی کپی اسیحغه
ایچله و بول فصیل ایله ایچله اولدخی اسیحق اوله بول سودک ملوحن زیاده ایدر و فضولی تقطیر
ایتمه سن و اسهال زیاده فیلور (و بعضی امر اضک دواسنی عز یزدن بعض کیمه فخر کائنات
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نردن واقعه ده آلمشدرر جمله دن بری ضعف معده ایچون
واقع اولمشدر (ابن الحجاج رحمة الله تعالی علیه مدخلده ذکر ایتمشدر که بعض کیمه تک
معهه سی فاسد اولمش ایدی بر کیمه شیخ جلیل ابو محمد المر جانی قدس سره واقعه سنده فخر عالم
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری کوردی بود وایه اشارت بیوردیکه هر کون آج قارنله
کل مر باسن صافزایه مخلوط ایله و بدی دانه چورک اوتن دخی قبوب استعمال ایدریدی کون
بو یله ایله اول کشی بو یله ابتدی شفا بولدی دیمشدر (بعض کیمه سمل دخی برودت معده سببیه
خسته اولمش ایدی شیخ قدس سره واقعه ده پیغمبر بر علیه الصلاة والسلام حضرت تری
کوردی بود وایه اشارت بیوردیکه اون ایکی درهم عسل ایکی درهم چورک اونی ایکی درهم
اناسون الی درهم یشل نانه بر درهم قرنفل بر مقدار ایچون قابغی بر مقدار سرکه بود و یه بی سحق
ایدوب اول عسل ایله آتش اوزره عقد ایدر دخی استعمال ایدر اول کشی اشارت بیور بلان
اوزره ایدوب استعمال ایددی صحت بولدی (سلس الریح ایچون بودخی شیخ مر جانین متقولدر
چورک اونی اوج درهم خرامی ایکی بیچق درهم آق کون اوج درهم سعتر شامی اوج درهم قلبسا
اوج درهم بلوط بر درهم زیت مرفی اون ایکی درهم عقدا ایدر جک مقداری عسل صباح وقتده
ایکی درهم بتاجق وقت بر بیچق درهم استعمال ایدر خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت تری رؤیاه بود وای صالقی و بر کد نصرکه نیجه مر ضه دخی نافعدر دبو بیورمشدر
جمله دن ریح و سلس الریح معده و برودت معده و وجع قوادالم حبض و الم نفاس و ریاح که
منعقد اولمش اوله بو جمله یه نافعدر دیمشدر و زیت مرفیدن مراد بودر که بر مقدار زنی بر پاک
جساعه قوباز دخی بر اغاج پاره سببیه فخریک ایدوب اوزرینه معودتین و اخلاص اوقبلر و دخی
(لقصد جاکم رسول من انفسکم) آیتندن سوره نك آخر بنه دکین اوقبلر و دخی (ونزل من
القرآن) آیتن اوقبلر و دخی (لوانزلنا هذا القرآن) آیتندن آخر سوره یه وارنجه اوقبلر بو اسلوب
اوزره ایدر باذن الله تعالی نفعی ظاهر اوله (قولنج ایچون اوج درهم عسل بر بیچق درهم زیت مرفی
یکرمی بر دانه چورک اونی جمله سی خلط اوانه صباح و اخشام استعمال اولنه غداسی طاوفن باقون
اتی مسلوقة سی اوله (وجع ظهر ایچون عسل و چورک اونی و قوا برق باغی و زیت مرفی و رفیق
بیضه جمله سن خلط ایدر دخی اولر موضع اوزره سوزرلر و دخی اوسته مر جک اونی و حرمل
اکه لر شفا حاصل اوله اکر چه بومذ کورانه واقعه ده اشارت اولمشدر و لکن تجربیه ایله
نفعی ظاهر اولوب مرتبه صحت و اصل اولمشدر * ذکر طبه صلی الله تعالی علیه وسلم لمداء عرق
النساء * انس بن مالک رضی الله تعالی عنه فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نردن

تلا

تلا

روایت بلرکه * دواء عرق النساء البتة شاة اهرابية نذاب ثم تجرأ ثلثة اجزاء ثم يشرب على
الريق في كل يوم جزء * دیو پیورمشدر یعنی بومرضت دواسی صرب قبونک قوی و بعبدر آر بدله
دخی اوج بلوک ایدله اردخی طعام بدین هر کون بر بلوکین ایچدله اما بوعلاج طمانقه هر بنه
واهل چساره وانلرک چوارنده اولان قومه مخصوصدر وانلره بغایت نافعدر زیرا بومرضن
پیوستدن اولور وکاه ماده غلیظه زبجدن اولور وعلایجی اسهالدر قوی بقی باغنده ایکی خاصه
وارد بری نصیح ورمک یعنی ماده بی بشورمک بری دخی لبت و برمک مرض مذکورک علاجی بویکی
معنایه محتاجدر و عرب قبون تعیین پیور دینی اولدر که فضول آزدرو بریده نفاصلو اولترو
انک اتی ویاغی اول اسی وانلرک خاصیت و منفعتن اخذاید (ذکر طبه صلی الله تعالی علیه وسلم
من الاورام والجرحات * حضرت علی رضی الله تعالی عنهدن مرویدر که فخر عالم صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرت بلرکه بر خسته کوره که وارمش ایدم خسته تک ارقاعنده شبش و اراپدی بعض
کیمدر بارسول الله بونده ابریک وارد دیدیلر امر ایددی اول شبشی بار دیلر کنده بی حاضر
ایدی دیو پیورمشدر (ذکر طبه صلی الله تعالی علیه وسلم بقطع العرق والکی * یعنی طمر که کله
وداخله معالجه ایددیکی ذکر اولنور (شیخین روایتلرده جابر رضی الله تعالی عنه پیورمشدر که
فخر کاشان صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت بلرکه ابی بن کعبه طیب کوندیدی اولدی واردی
بر طمرین قطع ایدوب اوزدین داغلدی دیمشدر (امام مسلم جابردن اخراج ایشدیر که سعد بن
معاذک اوق ابله اکل طمرینه اوزدقاری زمانه سید کاشان حضرت بلرکه داغلدی دیمشدر
(طحاوی نقلنده انس بن مالک حضرت بلرکه فخر کاشان صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت بلرکه
زمانده اویطلمه بکا داغ اوردی دیمشدر (زمذی روایتده * انه صلی الله تعالی علیه وسلم کوی
اسعد بن زراره من الشوکه * وارد اولمشدر بوروایت صحیح اولدینی تقدیرجه سید عالم صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت بلرکه بعض اصحابنه داغله علاج ایددیکی ثابت اولور (اما صحیح بخاری
ابن عباس حضرت بلرکه روایتله فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت بلرکه مرویدر که
* الشفاء فی ثلثة فی شرطة بحجم اوشربة عسل اوکبة بنار وانا نهی امی عن الکی *
پیورمشدر یعنی شفا اوج نسته ده در حجامت ایتمکده و عسل شربنده و آنله داخلنده و بن امی
داغ ایددن نهی ایدم دیمکدر بوحديث شریف موجبجه داغک نفعی مقرردر و لکن فخر عالم
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت بلرکه نهی پیورمشدر ایتک جائز دکدر (اما مسلم نقلنده
عمران بن الحصین رضی الله تعالی عنه پیورمشدر که * کان یسلم علی حتی اکتوبت فترکت ثم
ترکت الکی فعاد * یعنی اولدن ملائکه بکا سلام و برز ایدی شولز ماهه دگین که بن داغ اوردیم
اندن بنی ترک ایدیلر سلام و برز اولدیلر پس بن داغی ترک ایشدم یته صودت ایلدی دیمکدر یعنی
داغله علاجی ترک ایدم بنه سلام و برز اولدیلر دیمک اولور (امام احمد و غیر بلرکه نقلنده عمر اندن
مرویدر که سید کاشان علیه افضل التعینات ائندیمز حضرت بلرکه داغدن نهی پیوردی بز بنه
داغ اوردیق اندن نجاته و فلاح بولمق یعنی نفعن کورمدک دیدی مجموع احادیث مقتضاسی
بودر که داغدن نهی کراهت یا خود ترک اولایه محمول اولدیمشدر یا خود نهی عمرانه مخصوص اوله
زیرا اول باصوره مبتلایدی موضع خطرده اولمغین آتی داغدن نهی ایشلر ایدی مرضی مشند
اولیجیق کنده سی نفع امیدله داغ اوردی اما نافع اولدی دیدیلر (ابن قتیبه دن منقولدر که داغ
ایکی درلودر بری اولدر که صحیح مزاجلو کیمدر مر یض اولیه لم دیو ایدرر مثلا اشقلر و سباحلر
نزه ایغسون و بعض مواد حرکت ایتمسون دیو داغ بقارلر (بری دخی اولدر که مر یض بقارلر
شولز مانده که بعض بارلر و شلر و اغریلر ممد اوله داغه محتاج اوله بویله اولجه یتماق

شرعاً اما اولی ملا حظہ الیہ یعنی ترک اولی زبرا بر غیر محقق نیستہ ایچون کندویہ آنشلہ
 عذابہ استیصال اینکدر دیمشدر (حاصلی جمع بین الاحادیث بودر کہ فعلی جوازہ دلالت ایدر
 وعدم فعل منعه دلالت ایلر بلکه ترکی فعلتدن اولی ایدیکنه دلالت ایدر انکیچون تارکنه نسا
 واقع اولمشدر اما نهی صریح یا بودر کہ تزیہ ایچون اولہ یا خود شولر زمانہ کورہ اولہ کہ علاج طریق
 اکا منحصر اولہ آخر طریقیلہ دخی مبسر اولہ (فتح الباریدہ ایدر اثر صحیحہ کوردمکہ
 سید عالم صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت نوری کندو بہ داغ یقمش اولہ) اما قرطبی رجحانہ
 تعالیٰ علیہ طبرینک آداب النفوس آدلوکا بنہ نسبت ایدوب * ان النبی صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم
 اکتوی * دیمشدر (حلمی دخی * روی انه اکتوی للمرح الذي اصابه باحد * لفظیہ ذکر
 ایچندر بونلردن فہم اولنور کہ کندولر دخی داغ یقمش اولہ (ابن حجر رجحانہ اللہ تعالیٰ علیہ
 ایدر صحیحہ ثابت اولان بودر کہ غزوہ احدہ حضرت فاطمہ رضی اللہ تعالیٰ عنہا حصیر
 یاقدی دخی اول حضرتک یارہ سن انکلہ طولدردی بوخود معهود اولان داغ دکلدرد دیمشدر
 واللہ اعلم (ذکر طہ صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم من الطاعون) خلیل بن احمد رجحانہ اللہ تعالیٰ علیہ
 * الطاعون الوباء * دیمشدر یعنی ایکیسن برطومشدر (ابن اثیر * الطاعون المرض العمام
 والوباء الذي یفسدہ الهواء فتفسد بہ الامریحۃ والابدان * دیمشدر یعنی فرق ایدوب طاعون
 مرض عامدر دیدی یعنی خلق ایچندہ کثیر وشایع اولان مرضدر و باشول استندر کہ هوایی
 فاسد ایلہ دخی اول فاسد هوامیبیلہ مزاجلر و بدنلر فاسد اولہ دیمشدر و اطبا دخی طاعونک
 نعر یقندہ ہر بری بر تعیر ایچندر و الخاصل طاعونک حقیقی پرورمدر حرکت دعدن ناشی
 اولور برعضوہ حرکت ایدر دخی اتی افساد ایلر و بوندن غیر فساد هوادن ناشی اولان امر اض
 عامہ طاعون دیدکلری بطریق المجاز ذر طاعون و بپہ مغایر اولدیقنہ دلیل بودر کہ طاعون
 مدینہ منورہ کبرمز اما واکبررز برا حضرت عائشہ رضی اللہ تعالیٰ عنہا * دخلنا المدینة وھی
 اویاہ ارض اللہ * دیمشدر و بلال رضی اللہ تعالیٰ عنہ * اخر جونا الی ارض الوباء * دیمشدر
 بونلردن ظاہر اولور کہ و با غیر نسنہ اولہ (طاعون طعن چندندر یعنی ارواح خبیثہ انسانک
 بعض بر رینہ صانجرلر دخی اتک زخندن پیدا اولور اصل اعتقاد بودر فی الحقیقہ عقل سلیمہ
 موافق اولان قولدخی بودر بو خصوصہ اطبا قولنہ اصلا اعتقاد یوقدر نہ سین تعیندہ
 ونہ حقیقتنہ ونہ علاجندہ بر قول صحیحلری یوقدر عاجز و مخیرلر در (و طعن جن ایدیکنه
 احادیث شریفہ دخی وارد اولمشدر جلدن بری (امام احمد رجحانہ اللہ تعالیٰ علیہ و امام طبرانی
 روا تدرنہ ابی بکر بن ابی موسی الاشعری رضی اللہ تعالیٰ عنہما دن مرویدر کہ فخر عالم صلی اللہ
 تعالیٰ علیہ وسلم حضرت نوری طاعوندن سؤال ایتدم * هو وحز احدائکم من الجن وهو لکم
 شہادہ دیو یوردی دیمشدر یعنی اول طاعون جن طائفہ سندن سزک دشمنلر بکرک صیحہ سیدر
 و اول سزہ سبب شہادتدر دیمک اولور (و صحیحیندہ اسامہ بن زید دن مرویدر کہ اشتم
 فخر عالم صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت نوری یوردیکہ * الطاعون رجس ارسل علی طائفة
 من بنی اسرائیل و علی من کان قبلکم فاذا سمعتم بہ بارض فلا تدخلوا علیہ و اذا وقع بارض واتم
 بہا فلا تخرجوا منها فرارا منہ * دیمشدر یعنی طاعون بر عذابدر کہ بنی اسرائیل دن بر طائفہ بہ
 وسزدن اول کلنورہ ارسال اولمش ایدی امدی سزائک بر بردہ اولدیقن اشسکز انک اوزدینہ
 اول برہ وارمید سز و سز بر بردہ ایکن اول آندہ واقع اولسہ سز آندن فاجوب اول بردن چیقبہ سز
 دیو یوردی (عمار جہم اللہ تعالیٰ خروجدن نہی ایچندک حکمتندہ بعض وجوہ ذکر ایچندر
 جلدن بری بودر کہ طاعون واقع اولدیقن شہردہ غالباً شایع و کثیر اولور بس بر شہردہ واقع

اولسه ظاهر بود که آندہ ساکن اولان اشخاصه مداخله سبب واقع اولور یعنی سببی نه ایسه
آندہ اولنلرک چله سنه نوع تعلق ایتمش اولور بس قاچق مفید اولز عبث نسته اولور عاقل اولان
کیسه یه عبث فعل ارتکاب ایتمک لایق دکلدنر (بری دخی بودر که اگر خلق انک کی زمانده شهر دن
جیمغه باشلاسلر طاعون دن وسارنر مر اضدن خسته اولان مسلمانلرک اولوسته ودرسته عیسار
ایدر کیسه فالمزایدی انلرک مصالحی معطل اولنق لازم کلورایدی ودخی جیمغی مشروع اولسه
اغنیاجبقارلرایدی فقرا وضعفا فالورلرایدی بوجهتدن فقرانک قلوبی منکسر اولورایدی
چنک یوزنده قانلر کنهکار اولوب انلر حقتده وعید وارد اولدیغنک حکمتی بودر که قاچوب
قالان کیسه لک قناری منکسر اولور یورسکلر بنه قورقو دوشردیشلردنر (بری دخی
بودر که بعض اطیبادیشلردر که طاعونلو برک خلقی اول برک هواسنه معساد اولور ل غیر بلر
نست اول آنره هوای صحیح کی اولور اما کن صحیحه یه وارد قناری زمانده مزاجلر بنه موافق
اولز بلکه آز اولور که اول برک هواسن استنشاق ایندکلری زمانده طاعونلو برک هواسندن
تحصل ایندکلری یه مز بخاری جکوب قلبه ایلدراندن قلبی افساد ایدوب هلاک ایلر (بری دخی
بودر که عارف بن ابی جره رحه الله تعالی علیه یوردیغی اوزده حق تعالی حضرتلری بر مزله
بلا کوندردیکی زمانده مراد اول مرتک نفسی دکلدنر بلکه آندہ ساکن اولان اشخاصدر بس
هر کیسه که آکا بلا بتمک حق تعالی حضرتلر بنک مرادی اوله اول قنده یقه که حق تعالی
حضرتلر بنک بلاسی آکا بشیمیه هر نه مزله وارسه بلا کندی ایله ییله کیدر انکیچوندر که نیجه
کیسهلر شهر دن خوب خوش هوا کو بلره وناجیله کیدرلر آندہ مطعون اولوب هلاک اولورلر
و بالمله بو خصوصده جناب حق جل و علا حضرتلر بنه توکل واعتماددن غیره بحال بوقدر
انکیچون شارع صلی الله تعالی علیه وسلم بزه زجت جکوبوب توکل ایدوب انورمغه ارشاد
یوردیشدر (ابن القیم رحه الله تعالی علیه یوردیغی اوزده خواجه کاشات صلی الله تعالی علیه
وسلم حضرتلری بو خصوصده یوردیغی حدیث شریفده طاعوندن کمال تحریزی جمع ایتمیشدر
ز بر اولدیغی یه وارمق کشی کندو بی بلا یه قرشو ویرمکدر بو خود شرع شریفه مخالفدر
واولدیغی بدن جیمغه نهی یوردیغی ابکی معنی ایچوندر بری بودر که نفوسی حق جل و علا
حضرتلر بنه توکل واعتماده وقضالر بنه رضایه جل ایتمکدر بری دخی بودر که اطباقولیمه
بونک کی زمانلرده حرکات شدیددن احتراز کر کدر ایدمی بواصل وقتلرده کشی دبارندن چقبوب
سفر ایتمک حرکات شدیدده اقتضایلر بو خود جدا ضرر در حاصلی حدیث شریفدن معنای
طبی ظاهر اولدی (بعض مشایخ کر آمدن منقولدر که * الصدقه زدا البلاء و تزیدی العمر * حسنیه
بو یابده هرکز صدقه دن انفع نسته بوقدر و با زمانلرنده صدقه دن خالی اولمیان کیسهلردن
ایمیددر که حق جل و علا حضرتلری رد بلا ایدوب طاعون شریدن امین اولهلر (ذکر طبه
صلی الله تعالی علیه وسلم من الحمی) امام بخاری روایتده ابن عمر رضی الله تعالی عنهما
فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلردن روایت ایلمیشدر که * الحمی من فیج جهنم
فاطوفوها بالماء * یورمشلر یعنی حمی جهنم اسی منندنر ائی صوابله سوبندیرک دیمکدر جانک
جهنم نسبتده اختلاف ایدوب بعضیلر محمومک جسمنده حاصل اولان حرارت جهنم حرارتدن
برقطعه دردیبلر حقیقته جل ایتدیلمر حق تعالی حضرتلری انک ظهورنی بعض اسباب و مقتضی
حسبیه تقدیر ایدمی تا کیم عباد عبرت پذیر اولهلر شکیم فرح و سرور نعیم جشدنر حق تعالی
حضرتلری انلری دارنیه عبت و دلالت ایچون اظهار ایتمیشدر دیدیلر و بعضیلر تشبیه
طر یقیدر معنای حرارت حمی حرارت جهنم کیدر اندن بر نمونه در دیمک اولور
دیدیلر (طبرانی رحه الله تعالی علیه روایتده * الحمی حظ المؤمن من النار * وارد اولمشدر

یعنی حی مؤمنک آنس جهندن نصبتدر دیمک اولور بو حدیث شریف و وجبجه امیددرکه
مجموع اولان مؤمنلر نصبتلر بن آنس اولوب نارجهنم ایله معذب اولوب (شیخین روایتلرنده
نافع عبد الله بن عمر دن روایت ایلرکه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری * ان الحمی
اوشده الحمی من فیح جهنم قاردهوها بالماء * یوره شله قاردهوها روایت مشهوره اوزره همزه
وصل ایله وراه مضمومه ایله دراما کسرا را دخی حکایه اولمشدر این ماجده روایتده بالماء البارد
واقع اولمشدر حاصلی حی طونن کیمسه صفوق صواستعمال ایتمک مفیددر دیمک اولور
(امام بخاری قتبه ابی جره روایتده وارد اولمشدرکه ابن عباس حضرت نلریله مکده بحالت
ایدرایدم بی حی طوندی برجاج کون محبتس اولدم طشره چیفمدم ابن عباس رضی الله تعالی عنهما
ما حبسک دیو طشره چیفمدیعمک سین صورتی بدخی حی طوندی دیدم * ایدوها بماء
زمرم فان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم قال الحمی من فیح جهنم قاردهوها بالماء او بماء
زمرم * دیدی دیو روایت ایندی او بماء زمرم شک راویدر (ابن القیم ایدر بالماء یوردیغنده
ایکی قول وارد بری بودرکه مطلقاً صواوله بری دخی بودرکه زمرم صوبی اوله اما اولکی قول
صحیحدر دیمشدر و صواستعمالک طریقتده ذکر اولشان اقوالک اولاسی اسماء بنت ابی بکر
رضی الله تعالی عنهما دن روایت اولتانددرکه مجموعک کوکسته ولباسنه بر مقدار صوصاچرایدی
یویله ایتمک خویدر اسماء رضی الله تعالی عنها بو خصوصده سارندن ایشلدر زیرا حضرت
عایشه نک همشیره سیدر خاندان نبویه خدمت ایده کلشدر بو مقوله اوضاعدن خبرداردر
(ابو نعیم وغیری روایتلرنده انس بن مالکدن عرفوعا وارد اولمشدرکه * اذا حم احدکم فلیرش
علیه الماء البارد ثلث لیل من السحر * یورلش یعنی سزک بر بکر مجموع اولسه اوزرینه صفوق
صوصاچسون اوج کیجه مخر زماننده دیمک اولور (ابن القیم رحه الله تعالی علیه ایدر
بو حدیث شریفلرده فخرجهسان صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینک خطابی اهل حجازه
ونواحبسنده اولان قبائله مخصوصدر زیرالره عارض اولان حانک اکثری جای یومه عرضیه درکه
شدت حرارت شمندن حادث اولور بو مقوله حایه صفوق صواجمک و صفوق صویه کیرمک
نافعدر حانک اقسامی چوقدر ولیکن ماء باردک بو قسمته نفعی ظاهردر مراد شریفلری
یو اولمقدر دیمشدر سابقا اشارت اولتان اوزره برسنه نک حفته حدیث شریف وارد اولسه
افی حسن اعتقاد ایله اعتقاد ایلیان کیمسه نفعدن محروم اولماز خواجه کائنات صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرت نلرینک مبارک نفسلری رکائنده الیه فائده سی ظاهر اولور بونک امثالنده
اطباقولته اعتبار اولمخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری علتنده ماء بارد استعمال
ایندیکی مکرر وارد اولمشدر تنکیم بر حدیث شریفده * صوا علی من سع قرب لم یحل
او کیتهن * یورمشدر یعنی یاغلی جوزلمدک طوبطلویدی قریه دن اوزریمه صود و کلک دیمشدر
(مسنده وغیریده حدیث حسن دن وارد اولمشدرکه سمره رضی الله تعالی عنه فخر عالم صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت نلرندن عرفوعا روایت ایدوب * الحمی قطعده من النار قاردهوها بالماء البارد *
دیو ذکر ایتمشدر ودخی * وکان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اذا حم دعا بقریه من ماء
فافرعهها علی رأسه فاغسل * دیمشدر یعنی مجموع اولدیغی زمانده برقریه صوبی کتوردوب
مبارک باشنه دوکوب غسل ایدرایدی دیمکدر و الحاصل حی علاجنده صفوق صونافع ایدیکنه
احادیث شریفه چوق وارد اولمشدر بعضی صواچمتی طریقیله و بعضی غسل ایتمک طریقیله
استعماله دلالت ایدر هرکشی تحملنه کوره اختیار ایلیوب حدیث شریف موجبیه عمل
ایسه یاذن الله تعالی نفعن مشاهده قیلور (ذکر طبه صلی الله تعالی علیه وسلم من حکمة الجسم

بدنده كبرك اولئك سبي حرارت و بيوست و خشونت و ديمشدر فخر عالم صلى الله تعالى عليه
 وسلم حضرت نرى زبير بن عوام و عبدالرحمن بن عوف حضرت نرى حكه لى اولد بغير چون ايگيسته
 دخی حرير كيمه رخصت و برمش ایدی تنگيم صحیح بخاریده قتاده دن مرویدر که انس رضی الله
 عنه فخر کائنات صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نرى زبير ابه عبدالرحمانه حكه لى
 اولد بغير چون حرير كوماك كيمه رخصت بوردیغن اصحابه خبر و برمشدر بر روايتده بوبله در که
 عبدالرحمن ابه زبير رضی الله تعالى عنهما فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نرى بنه
 يتدن شكایت ايتديلر اولدخی حرير كيمه رخصت و بردی برغزاده كوردم آرقولنده حرير
 وار ایدی ديمشدر و بر روايتده همان رسول الله حضرت نرى اول ايگيسته حرير كيمه رخصت
 و برمش ایدی ديمشدر و بر روايتده حكه لى اولد بغير چون رخصت و بردی ديمشدر حاصل
 كلام احتیاطدر که بتدوشك و حكه عارض اولق ايگيسته دخی واقع اولمش اوله و حكه يه
 سبب بتدوشك اوله آنکيچون تعليله گاه سبب و گاه مسبب ذکر اولمش اوله (امام نووی ايدر
 حكه سي اولان و متی اولان و يونك امثالی عانی اولان كيمسه حرير كيمك مذهب شافعيده جائزدر
 و بو حدیث شريف اكا دلالتده صريحدر ديمشدر امام مالك جائز دكلدر ديمشدر مذهب
 حنفيده دخی رخصت بوقدر ابن القيم رجه الله عليه لباس حرير معتدل الخرار تدر و بدنی
 اسپيقي ايدر و گاه اولور که سرد دخی تبريد ايدر ديمشدر (رازی رجه الله عليه حرير كاندن
 اسپدر و بنه دن صغوفدر بدنی سرددر و هر لباس که خشن اوله اول بدنی ضعيفدر و جلدی
 قانی ايلرد ديمشدر دوه بوكندن و قبون بوكندن اولان لباسر كان و حرير دن اولان لباسردن
 اسپدر بدنی قردير كان لباسری باردو باسدر قبون بوی جاردو باسدر بنه معتدل الخرار تدر حرير
 بنه دن بوشقدر و حراری اندن آزددر چونکه حرير لباسردنه غير بيلر کي بيوست و خشونت
 بوقدر حكه يه بوجهندن نافعدر فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نرى بواجلدن
 انله كيمه رخصت بومش ایدی و جائز كورميان علما مذهب لرند رخصت زبير ابه عبدالرحمانه
 مخصوصدر و الله اعلم (ذکر طيه عليه الصلاة والسلام من السم الذي اصنابه بخير) خير
 غزا سنده بريهودی قاریسی رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نرى بنه زهر ليش
 برقبون هديه كتوردیكي اوائل كآبده بر مقدار ذکر اولمش ایدی (امام عبدالزاق معر دن اولدخی
 زهر يدن اولدخی عبدالرحمن بن كعب بن مالك دن روايت ايتشدر در که خبيده بريهودی
 قاریسی رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نرى بنه زبان اولمش برقبون كتوردی فخر کائنات
 حضرت نرى بوند ديو بيوردی قاری ایدی هديه در اولدن قاریه صاقن صدقه در ديمه سن
 بوخسه بوز ديو اصهار ليش ایدی اندن خواجه عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نرى بعض
 اصحابه بر ياندن بر مقدار كل ايتديلر اندن اصحابه اسكوا ديو بيوردی یعنی يمدن نهی ايتدی
 و قاریه خطاب ايدوب بوقیونی زهر ليشی بيوردی قاری ايتدی سكا كيم خبر و بردی بغير
 عليه الصلاة والسلام حضرت نرى مبارك الله ركوك وارا ایدی اشته بوخبر و بردی ديو
 بيوردی قاری نعم زهر ليش ديدی خواجه کائنات حضرت نرى نيچون بوبله ايتدك ديدی قاری
 ايتدی هر ادم بو ايدیكه اكر كذاب ايسك سندن بز و سائر خلق خلاص اولوب راحت اوله لم
 اكر حق بغير ايسك ضرر ايتیبه اندن رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نرى اوج دفعه
 مبارك بغير ندن حجامت ايتدی ذكر ايتشدر در که سمك علاجی استقر اغلله اولور دخی فعل
 سمه معارض ادويه ايله اولور سمك فعلنی ابطال ايدرل باصحابه باخاصيت لر بيه
 بر كيمه که دوا بوبله حجامته مباشرت ايتسون خصوصا که حار مملكتده اوله و حار زمانده اوله

زیرا قوت سمیه فانه سرایت ایدردخی اکا تبعیله عروق و مجاری بدن قلبه واصل اولور اما اولدن
 حجامته فان اخراج اولتیق ا کر شویله که استفراغ نام حاصل اوله سم ضرر ایلز یا بودر که بالکلیه
 جب قیوب کیدر یا خود ضعیف اولور دخی طبیعت غلبه ایلر سمک تأثیری اولماز یا خود قنی ضعیف
 اوزره اولور اولز مانده که رسول الله حضرت نوری مبارک یغزندن قلبه قریب اولد یغیون حجامت
 ایلدی ماده سمیه فانه خروج ایلدی اما بالکلیه خروج ایلدی حق سبحانه و تعالی حضرت نورتک
 ارادتی حسبیه بر مقدار اثری فالشیدی انکی چونکه حق تعالی حضرت نوری جمیع مراتب فضلی
 اول حضرت نه مرتبه شهادتله تکمیل ایدرسه کرک ایدی زاده الله تعالی فضلا و کرامته
 (نوع ثالث) فخر کائنات علیه اکل التحیات اقدیمز حضرت نورتک ادویه الهیه ایله ادویه
 طبیعیه دن مرکب اولانله معالجه سی بیستنده در حضرت عایشه صدیقہ رضی الله عنهما
 بیورمشدر که فخر عالم حضرت نوری خستدر ایچون * بسم الله تر به ارضنا و رقیه به ضنا یسینی
 سفینا * دیو بیوردی بر روایتده رقیه ده * تر به ارضنا و رقیه بعضنا یسینی سفینا یاذن ربنا * در ایدی
 دیمشدر بر نوری امام بخاری روایت ایشدر (وامام مسلم روایتده بو یله در که فخر بر کیمسه
 خسته اولسه یا خود جسمنده بر جانی یا بر باره سی اولسه مبارک بر معنی طیراغه بصرایدی دخی
 بخاری بیوردی رقیه بی اوقور ایدی دیمشدر تر به ارضنا مبتداء محذوفک خبریدر هده تر به ارضنا
 دیمکدر و یسینی ایکی وجهله ضبط اولمشدر بری بو که بناء مجهول اوله سفینا هر فوع او اوب
 ائک قائم مقام فاعلی اوله بری دخی بو که بناء معلوم اوله سفینا منصوب اولوب مفعول اوله (امام
 نووی رحمه الله علیه ایدر حدیثک معناسی مبارک شهادت بر مغیله اغزی یارندن آلدی دخی
 طیراغه باصوب بر مقدار طیراق یا بشدی اندن هر بضک آخر بیان بر بنده یا خود یاره لو بر بنده سوردی
 و سوردی ایکن رقیه مذکور بی اوقودی دیمکدر بونده خاصیت اسم الله ایله رسول الله حضرت نورتک
 مبارک الله در یوخسه بودکلدر که مجرد اول مقدار نو کرکله اول دکلو طیراقدن تأثیر واقع اوله
 و بر معنی طیراغه ذکورمه دن مراد جا زدر که انده دخی فی الجملة خاصیت اوله یا خود اسباب معتاده په
 مباشرت ایله آثار قدرتی اخفا ایتک حکمتیچون اوله امام قرطبی رحمه الله علیه بو یلجه بیورمشدر
 (وقاضی بیضاوی ایدر طب کابری شهادت ایدر که نطیح و برمه ده یعنی اخلاطی بسورمه ده
 و تعدیل مزاجه نو کرکک مدخلی وارد و تراب و بطنک دخی حفظ مزاجه و دفع ضرر ده تأثیری
 وارد دخی ذکر ایشدر که بر کیمسه سفره کسه کندی دیار یئک صوت بدن کتورمکه قابل دکل
 ایسه بر مقدار طیراقدن یله آوب کیده مخالف صوره بشدیکی زمانده صوت ائک ایچته بر اول
 طیراقدن قویه اول صوتیک مضر نندن امین اوله ورقبلر ده و عز بلترده آثار عجیبه واردر که عقلا
 نهایته یغیون دیمشدر (ذکر طبعه صلی الله علیه و سلم من لدغه العقر) ابن ابی شیبه مشندنده
 عبدالله بن مسعود حضرت نورتک روایت ایلر که بر کون فخر کائنات صلی الله تعالی علیه و سلم
 حضرت نوری نمازه مفعول ایدی سجده په وارد بیگی کی مبارک بر ماغن عقر صوتدی همان
 رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نوری برندن منصرف اولوب * لعن الله العقر
 مانع تیسوا لا غیره * ذیو عقر به لعن ایلدی اندن بر حناق طوزلو صوتی مبارک بر ماغن
 طوزلو صوتیک ایچند صوتدی قل هو الله احد و معوذتین اوقودی حتی ساکن اولدی دیو
 بیورمشدر سوره اخلاصک فضیلته نهایت بوقدر و معوذتینه اجالا و تفصیلا جمع مکر و هاندن
 استعانه واردر انکیچون خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نوری عقبه بن
 عامر حضرت نورتک هر نماز عقیقه معوذتین اوقومق و صحبت ایش ایدی امام ترمذی رحمه الله
 علیه بو یلجه روایت ایشدر هر نماز دن بر نمازه وارنجه دفع شر ایچون معوذتین اوقومقده

ت

سر عظیم

سرمعظیم وارد هیچ بولنه نظر تعویذ اولماز دیو بیورمشدر وطور لوصو استعمالی طب
 طبیعیدرز براطوزده قوت جاذبه محله وارد سموی جذب وتحلیل ابلر انکیجون استعمال
 بیورمش ایدی دبدیلر (ذکر طبه صلی الله تعالی علیه وسلم من المله) نمله قنخون وسکون
 میله بعض سویلجه در که انسانک باندده چبقار مبتلا اولان کیمسه اورا سنده قرینجا کرر واصیرر
 ملاحظه ابلر روایت اولنور که شفا بنت عبدالله نام خاتون زمان جاهلیتده نمله اوزرینه رقبه
 اوقور ایدی صکره دن حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم حضر ترینه مهاجرت ایتد کده
 ایتدی بن جاهلیتده نمله به رقبه اوقور دم دیلمر که اول رقبه می سکا عرض ایدم دیدی ائدن بشلوب
 * بسم الله ضلت حتی تعود من افواهما ولا تغرا احد اللهم اكشف البأس رب الناس * دیو
 اوقور ایدی رسول کبریا صلی الله تعالی علیه وسلم حضر تری ایتدی بورقبه بی بر اغایت
 اوسته یدی کره اوقو بهر ائندن برک برده برطاش بولوب صرب سر که ابله طاشی واناجی بری برینه
 سورملر مایینده ساصل اولانی نمله ننگ اوسته طلا ایدملر دیو بیوردی (ذکر طبه صلی الله علیه
 وسلم من حرق الناس) امام نسائی رحمة الله علیه مجید بن حاطیدن روایت ابلر که بر کره او جاقده قینان
 قابه ایشتم صیوندن بر مقدار التیه دوکلدی الیک آرقه سی باندی ائدن انام بنی فخر کاشان
 حضر ترینه آلوب کندی فخر عالم حضر تری * اذهب البأس رب الناس * بیوردی وطن
 ایدر مکه واشف انت الساقی دیوب الیک اوزرینه نو کوردی دیمشدر (ذکر طبه علیه الصلاة
 والسلام بالحیة) برهیز ایتک یسان اولنور معلوم اوله که برهیز ابی قسدر بر قسمی مرض
 کتورن نسه زدن صاف مقدر بری دخی مرض آرتوران نسه زدن صاف مقدر اولکبسی
 حبه الاحقاد یعنی مزاجی صاع کیمسه که برهیز ایدر ایتکبسی حبه المرضادر یعنی خسته
 برهیز ایدر اصل برهیز که دلیلی نیم آیدر تکیم بومقصد او ائنده اشارت اولمشدر زراحق جل
 و علا حضر تری مرض اولنور که صو استعماله ضرر حاصل ایدملر نیم بیورمشد رس
 هر نسه که مزاج انسانه ضرر ایلله ائدن برهیز ایتک لازمدر بعض افاضل اطبا رأس
 الطب الحیة دیمشدر ز جله سنک باشی برهیز در صحیح المزاج کیمسه زه برهیز ممنو حد
 صاع اولان کیمسه برهیز ایتک مر بضری تخلیط ایتک کبیدر و برهیز که زیاده نفعی
 ناقه در یعنی خسته لکن قانغان کیمسه زه برهیز حتی ناقه در زرا انلر تخلیط ایدیک یعنی اطعمه
 مخلطه تناول ایدیک نکس بولور خسته لکنده اوزنک ایتدله مرضدن مشکلز و ناقه در بولور دن
 صاف مقی کر کردر بر اقبول سریع الاستحاله در وانلرک طبیعتری ضعف اوزر در ام منذر بنت
 قیس رضی الله عنهدن مقولدر که فخر کاشان غلبه اکل العجبات ایدیمز حضر تری
 برگون حضرت علی ایلله بکا کلدیلر حضرت علیک کوزری آغز ایدی اوده مویه و ارایدی
 حبیب اکرم و نبی محترم ایتدیمز حضر تری مبودن کندیسی اکل ایدر ایدی حضرت علی بی
 منع ایدر ایدی بندخی بر مقدار آره ابله بازی پشورمش ایدم اورتایه کنوردم یا علی بوندن به
 یوسکا ایتقدر بیوردی دیمشدر آره ناقه در ایتقد ایتدیمز زرا آره ننگ صوبنده تغذیه و تطایف
 وتلین وارد و طبیعتی تقویه ابلر حاصلی برهیز ایدر اوده دندر هر کس حالته مناسب برهیز دن
 خالی اولمقی کرک انان القیم رحمة الله علیه بیوردی اوزر بونی دخی ننگ کرک که خسته کرک
 و ناقه در کوکلری برهیز واجب اولان نسه زدن برین بغایت آرزو ایلسه آئدن بر جزئی مقدار
 و یرمک کرک شویله اوله که هضمنده طبیعتی عاجز اولیه بولله اولیحق ضرر ایلر بلکه گاه اولور
 نافع اولور زرا طبیعت میل و محبتله تلقی ایدر دخی اصلاح ابلر حتی دیمشدر که بومقوله غدایی
 اشتها سی نام ایلله جزئی مقدار اکل ایتک طبیعت کر به کو روپ دفع ایتدیکی دوا بی استعمالدن

انقدر انکيچون ايدنکه سابقا ذکر اولتان صهيب خصوصنده فخر کائنات حضرت نلری طعمه دعوت ايدوب اولدخی خرمادن نیکه بشلیقی منع یورمدی باوجود که صهيب کوزی آخر رابدی ذراشتهای صادقله بر قاج دانه خرماضر را بتمدیجکی معلوم شریفلری ابدی * ذکر رجبة المريض من الماء * خسته ک صودن پرهیری خصوصنده قتاده بن النعمان دن مرویدر که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری * اذا احب الله العبد حياه من الدنيا كما یفضل احدکم بحمی سعیه الماء * دیو یورمشلر امام ترمذی بو حدیث حسن وضر ییدر دیمشدر حاصلی حتی جل وعلا حضرت نلری قولنی سودیکی زمانده دنیادن صاقنور تکیم سزک بریکر خسته سن صودن صاقنور دیمکدر اما بو کلام شریف شول خسته په کوره در که صوابچمک کا ضررا یلیه مثلا مسنة قبل کي یونلره صوابچمک ضرر یومشدر اصلا نفعی بو قدر سائر مر ضرلره دفع حرارت مقداری جائزدر صحیح المزاج کشلردخی صوبی آزیچمک خوبدر (حیدری رحمة الله علیه مرفوعا روایت ایتشدر که * لو ان الناس اقلوا من شرب الماء لاستقامت ابدانهم * یورمشدر یعنی اکر آدم اوخلانلری صوابچمکی آرایده ل ابدی بدنلری صحت واستقامت اوزره اولایدی دیمکدر طهراتی نقلنده ابی سعیددن مرفوعا وارد اولمشدر که * من شرب الماء علی الریق انتقصت قوته * یورمشدر یعنی بر کیمسه که برنسته اکل ایتدین آج قارنه صوابچه اناک قوتی اکلور دیمک اولور اما بو حدیث را و بترندن بعضی ایچون ضعیف در دینلشدر * ذکر امره صلی الله علیه وسلم بالحمية من الماء المشمس * کئنده طورمش صودن صاقمقی خصوصنده دار قطنی رحمة الله علیه عمر بن الخطاب رضی الله عنه حضرت نلردن روایت ایلشدر که * لا تغسلوا بالماء المشمس فانه یورث البرص * یورمشلر یعنی ماء شمس ایله غسل ایتک ذرا اول برص علتی و بر دیمکدر ماء شمس اول صودر که کنش حرارتی ایله اصممش اوله بو حدیث شریف موجب برص علتی کتورمک خوفیه ماء شمس استعمالی بعضیلر قئنده مکروهدر اما کراهته بر قاج شرط ذکر ایتشدر بری بوکه اغزی قیدلوا و ائیده اوله طاشده و اضاجده اولیه آلتونی و کشی دخی استلنا ایتشدر حاصلی بونلرده اولیچق مکروه اولمز باقرده و قلعیده و غیر یده مکروهدر دیدیلر (جوینی قولنده جله سی بر ابردر و حوضلرده و بر کدرده اولسه مکروه اولمز دخی استعمالی بدنده اولمز کر کدر لباس بوسهلر مکروه اولماز واسیلکی حالنده کر کدر که مکروه اوله پرودت کله کدنصرکه کراهتی زائل اولور بعض کابده زائل اولماز دینلشدر و صاحب التهذیب مکروه اولمده شوبله کر کدر که صوقا بیک اغزی قیدلو اوله صومچیس اوله دیمشدر و مکروهدر دیان علما کراهت تنزیهیه ایله مکروهدر دیمشدر و علماء حنفییدن کیمسه کراهته قائل اولدیفی معلوم دیکدر (امام نووی رحمة الله تعالی علیه روضنده مطلقا عدم کراهتی اختیار ایتشدر * ذکر الجمیع من طعام البخلاء * بخللر طعامن یمکدن پرهیر خصوصنده عبدالله بن عمر رضی الله عنهدن مرویدر که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری * طعمام البخیل داء و طعام الاسخياء شفاء * دیو یورمشلر یعنی بخیلک طعامی مرصدر سخیلک طعامی شفا در دیمشدر (تنبسی امام مالکدن بو یله روایت ایتشدر * ذکر الحمية من داء الكسل * کسدن صاقمقی خصوصنده امام ابو داود مر اسلنده یونسدن روایت ایلر اولدخی ریعنه بن عبد الرحماندن نقل ایلر که برکون غی کونشده یام اوزره یاتور ایکن کوردی دخی نهی ایتدی و ایتدی * بلغنی ان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم قال انها تورث الكسل وتثیر الداء الدفین * یعنی بکا خبر واصل اولمشدر که رسول الله حضرت نلری کنش کسل و برر و کیر او مرضی تحریک و اظهار ایلر دیمک اولور * ذکر الحمية من داء البواسر * بواسر علتدن پرهیرده حسندن مرویدر که

اول خراجہ کائنات صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت تارینہ قضاء حاجت لازم اولد یعنی حالہ
 بجاعدن نہی ایوب بو حالہ جاع بواسیر مرض کنورر دیمشدر دیدی * ذکر الحجیۃ من سم
 جناح الذیاب * طعام و شراب ایچنہ سکک دوشدیکي زمانہ بامیہ اوزرنده طورہ فاشق اوجیلہ
 یارسنہ ایہ باتیروب اندن چبقاروب بیانہ اتمق کرک (ابوهر برہروا بندنہ وارد اولمشدر کہ فخر کائنات
 صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت تارلی * اذا وقع الذیاب فی اناء احدکم فلیغمسہ کلہ فان فی احد جناحہ
 شفاء فی الآخر داء * یعنی بریکرک کاسہ سنہ سکک دوشدیکي زمانہ جملہ سن باتورک ز براتحقیقا
 برقتانده شفا و برقتانده زهر وارد دیمک اولور (طحاوی روایتندہ * فانه یقدم السم و یؤخر
 الشفاء * واقع اولمشدر مراد زهر لو فتادین اول صوقر اول برین صکرہ صوقر دیمکدر طعامہ
 دوشدیکي زمانہ کہ برقتادی طشرہ فالماش اولہ انی دخی باتورمق کرک جائز کہ شفاانده اولہ (ابن حجر
 رحمة اللہ علیہ شفاقتی قتانده ایدیکنہ بز برطریق بولمق لیکن بعض علمائظہ صاغ قتانده در
 دیو ذکر ایتمشدر دیدی (ابو یعلی ابن عمر حضرت تلرندن مر فوعا روایت ایتمشدر کہ سککک عمری
 قرق کیچہ در دیو یورمشلر و سککک جملہ سی جہنمہ کیرسہ کر کدر الآری کیرمز دیمشدر (جا حظ
 سککک جہنمہ کیردیکي عذاب اولمشچون دکلدرد بلکہ اهل جہنمہ عذاب ایتمکچوندر دیمشدر
 و نجایب احوالندن بری بودر کہ آق لباس اوزر بنہ اوتورسہ رجعی سیاه کور بتورسیاہ لباس اوزر بنہ
 اونورسہ آق کوربتور (روایت اولنور کہ بعض خلفا امام شافعی بہ سوال ایوب سککک نہ مصلحت
 ایچون خلق اولمشدر دیدی امام رحمة اللہ علیہ مذلت ملوک ایچون دیو جواب بیوردی خلیفہ سوال
 ایند کده برستکدن عاجز اولوب ایتمکدن بکنندن سوال ایتمش ایوبی شافعی رحمة اللہ علیہ ایتمدی حین
 سوالده بر حاضر جوابم یوق ایوبی همان اول حاصل اولان هبتندن اخذ ایوب جواب و یردم یعنی
 کور دیکم خلیفہ بر سککک التندن عاجز اولوب دفعنه قادر اولہ مدی اوراده ظاهر اولدیکہ حق تبارک
 و تعالیٰ حضرت تارلی بادشاهارہ کشدی عجز بن یلدریروب برضعیف مخلوق النده مذلتلرین مشاہدہ
 قیلدر معجزون خلق ایتمدی دیو جواب و یردم دیدی * ذکر امرہ صلی اللہ علیہ وسلم بتعظیۃ
 الاوائی باللیل * کیچہ جناقلری و صوفابلری آجق قومق حقتندہ جابر رضی اللہ عنہ رسول اللہ
 صلی اللہ علیہ وسلم حضرت تلرندن روایت ایتمشدر کہ * غطوا الاناء و اوکوا السقاء فان فی السنة
 لیلہ یبزل فیہا و بارالایم باناہلس علیہ خطا و اسقاه لیس علیہ و کاه الایزل فیہ من ذلك الویاء *
 دیو یورمشلر حاصلی امر ایتمشدر کہ قانی بقانی و قر بہنی کیچہ ایہ آجق قومہ ز آغزین
 اوزنر بغلیہ ز بر ایلمدہ بر کیچہ وارد رانده و باہ نازل اولور ہر آجق قابہ او غرسہ و ہر آغزی بغسز
 صوقابنہ راست کلسہ ایچنہ کیرد دیو یورمشدر فجمملر کانون اولک اوتورنجمی کیچہ سی آجق
 قاب قومہ ز دیو تقویلمزندہ بازر اول سوزلی بی وجہ دکلدرد اما حدیث شریفدن فہم اولنان
 بودر کہ فتقی کیچہ ایدیکی معلوم اولدہ انکچچون ہر کیچہ قانی بقانی آجق قومہ ز ہر برین نہ طریقہ
 قابل ایسہ ضبط ایدل دیو یورمشدر و حدیث شریفی امام مسلم رحمة اللہ علیہ صحیحندہ
 روایت ایتمشدر * ذکر حبیۃ الوالد من ارضاع الحنی * او غلیقلمری حاقت اہلی عورتلر امر زک
 منہی اولمق خصوصندہ امام ابو داود مر اسلده اسناد صحیحہ زیاد السہمیدن روایت ایتمشدر کہ
 نہی رسول اللہ صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم ان تسترضع الحنی فان اللبن یشبہ * دیو یورمش حاصلی
 بر عورتندہ کہ حافت اولہ کا اوغلان امر زکدن فخر کائنات افتدیمز حضرت تارلی نہی یورمشلر ز برا
 سودا و غلاتی دایہ سنہ بکرہ در دیمشدر (ابن حیب روایتندہ دخی مر فوعا وارد اولمشدر کہ * انہ نہی
 عن استرضاع الفاجرة * دیمشدر یعنی فخر عالم صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت تارلی زناہنجی
 عورنہ دخی امر زکدن نہی یورمشلر * ذکر الحجیۃ من البرد * صغو قدن صافتمق حقتندہ

لا

ابو نعیم و مستغفری طب نبویه و دار قطنی عللہ اندن مرفوعاً روایت ایتمشدر که * اصل کل داء البرد * بیور مشر یعنی هر مرضک اصلی صغوقدر دیمشربنه ابو نعیم عبد الله بن عباس حضرت نزلدن حدیث مذکورک مثلن روایت ایتمشدر اما بعض روایتده * اصل کل داء البرد * وارد اولت در رایت فقهه سببه بعضی بویروای صوابه اشهدن دیدیلر برده تخمه دبرلر دار قطنی کتاب نصیحتده اهل لغدن نقل ایلر که محدثلر بواغظی سکون را ایله نقلی ایتمیلر اما صواب بودر که قبح را ایله اوله دیمشدر لکن اهل لغت قوی ایله محدثین کلامن تخته تک معناسی بوقدر باوجود که انلرک روایتی واقعه مطابقدر زیبا اکثر اراض صغوقدن اولور بوجهندن اکثری قائم مقام کل ادوب کل داء بیور مشردر یا خود حقیقتی اوزره اوله شول جهندنکه اول بلادک خلقی اسیدن منتظر اولوب فی الحقیقه جمیع هر ضلری صغوقدن اوله اما هر مرض تخمه دن اولور دیمک وجهی اصلا ظاهر دکدر * (فصل ثانی) * فخر کائنات علیه اکل الحیات افندیمن حضرت نلریشک تعبیر روایری بیانده در روای دیو کندی او بخوده کوردیکی نسته به دبرلر فعلی وزنی اوزره در کاه اولور که همزه سین تلبین ایدولر عبرت الرؤیا دیسه لر تخفیف با ایله فسرت دیمکدر مبالغه قصد ایتمشدر تشدید با ایله عبرت دبرلر (قاضی ابی بکر رجه الله علیه بیور که روای دیدکلری بعضی ادرا کاندک که نکری تعالی حضرت نلری بر ملک الیه یا بر شیطان الیه قوائک قلبه تعلیق ایلر یا حقیقتلر الیه یا عبارتلر الیه یا خود تخلیط طریقده دیمشدر (مازری رجه الله علیه بیور دینی اوزره حقیقت روایده خلق قنی جوق کلام ایتمشدر اسلامونک غیری نیجه اقوال منکره سولمشدر ز بر اعقابه ادراک اولمیا جتی حقایقه وقوف و اطلاع قصد ایلرلر سوزلر ینک دلیل و پرهانی دخی بوقدر ادله سمعیه بی دخی تصدیق ایتملر لازم کلور که ضلالتده دوشلر و علم طبعه منسب اولشلر جمیع روایینی اخلاطه نسبت ایتمشدر ملابری کیمسک بلغمی غالب اولسه دوشنده کندی بی صوده بوژد کورد و یو کافنا سببه که وارایسه انلری مشاهده قیورلر بر بلغمک طبیعتی ضویه مناسبدر و بر کیمسک که صفراسی غلبه ایلسه اول واقعه سنده آتشلر کورد سائری دخی بویله در دبرلر اگر چه بوسوزی عقل تجویز ایلر واقعا جائزدر که عاده الله بولک اوستنه جریان ایتمش اوله اما بویله دلیل قائم اولما مشدر عادت دخی مطرده دکدر محل تجویزده قطع خاطرلر قلمسه به منسوب اوللرد دخی بوئدن فاسد سوزلر سولمشدر و الحاصل قول صحیح اهل سنت اتفاق و اعتقاد ایتمکلری معنادر که بیور مشر در حق سبحانه و تعالی حضرت نلری نائمه بعضی اعتقادات خلقی ایلمشکیم بقضائده خلقی ایلمش اول اعتقادلری خلقی ابتدیی زمانده کاه انلری ثانی حالده خلقی ایله چکی امور آخری اوزره علامت قیلور هر بار که انلردن برتسنه خلاف معتقد اوزره واقع اولسه اول بقضائده واقع اولدینی ککیدر و بولک نظری بودر که حق تعالی حضرت نلری بولور بیغموره علامت قیلدر اما کاه اولور که بولور کوردنور بیغمور یا تمیز و اعتقادات مذکور کاه اولور ملک حضورنده واقع اولور صکره دن بعضی مسرور اوله جق نسته ظاهر اولور و کاه اولور که شیطان حضورنده واقع اولور صکره دن ضرر و برعکس نسته ظاهر اولور و العلم عند الله تعالی (حاکم رجه الله علیه ایدر حق تعالی حضرت نلریشک (وما کان لبشر ان ینکله الله الا وحیا اومن وراء حجاب) قول شریفنده بعضی مفسرین وراء حجابدن مراد رؤیا لر دیدیلر و انبیا علیهم السلامک رؤیا لر وحی در غیر بولرک رؤیا بسنی انلر بکره من وحی محفوظ و محرور سد شیطان آکار خل ایله مزامان غیر بولرک رؤیا بسنه حاضر اولوق جائزدر دیدیلر) و ینه بیور مشر که حق سبحانه و تعالی حضرت نلری رؤیا به بر ملک مسلط ایتمشدر لوج محفوظه نظر ایدوب بی آدمک احوالته اورادن مطلع اولور دخی هر بر ینک حالته

مناسب بر مثل ضرب ایدر اول کیمسیدیه طریق حکمت اوزره اتی او یخوسنی اراستنده کوستر کینده
 بشارت اولور کینه نذارت اولور کینه عتاب اولور و آدم اوغلاقی ایله شیطانک مایینده کمال
 عداوت اولدیغیچون بعضنه شیطان مسلط اولور کاکمکرایمک ایچون رؤیا سنده بعض تلبیس ایلمر
 دیمشدر (صحیح بخاریده انس بن مالکدن مرویدر که خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نلری * الرؤیا الحسنة من الرجل الصالح جزء من سنة واربعین جزء من النبوة * بیورمشدر
 یعنی صالح کیمسیدن کوزل رؤیا نبوتک قریق التی جزئین برجزرد دیمکدر و مراد صلحک اکثر
 رؤیایی بویه دیمکدر و الازا اولور که ایلمر دخی اضغاث احلام کوزمک اولور دیمشدر (بعضیلر
 بوحديث شریفده اسشکال ایدوب نبوت خود منقطع اولمشدر رؤیای صاطه نبوتدن جزؤ اولمق
 نیجه راست کلور دیدیلر جواب و برادیکه رؤیا فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلردن
 واقع اولمق نبوتدن علی سبیل الحقیقه جزؤ اولور اما غیر بدن واقع اولمق نبوتدن جزؤ اولمق علی
 سبیل المجازدن دیندی (امام احمد روایتده ام کرز حدیثده * ذهبت النبوة و بقيت المبشرات
 وارد اولمشدر و بنه احمد روایتده حضرت عایشه دن مرفوعا وارد اولمشدر که * لم یبق من مبشرات
 النبوة الا الرؤیا * بیورمشدر و اکثر احادیثده * من سنة واربعین جزء * وارد اولمشدر (اما
 مسلم روایتده ابی هریردن * من خمسة واربعین جزء * وارد اولمشدر و ابن عمر دن * من سبعین
 جزء * واره اولمشدر بونلردن غیری دخی روایات واقع اولمشدر اقواسی اول ذکر اولمشدر
 قریق التی جزؤدن برجزرد دیمک و جهنده بعض علمادن مرویدر که فخر کائنات صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت نلری قول صحیح اوزره نبوت کلد که نصکرة بکرمی اوج بیل عمر سورمشدر ایستاده
 نبوتدن التی آیه و ارنجه منامده وحی اولمشدر بو تقدیر اوزره رؤیا قریق آتی جزؤدن برجزؤ اولدیجی
 ظاهر اولور اما بعضیلر بونا بیه مناقشه ایدوب مدت نبوت بکرمی اوج بیل ایدیکي مقرر دکلدر
 اختلافیدر و سبعین جزءا روایتی بی معنفا اولور دیمشدر و تاویل مذکور ایستلر ظنه سو ایستلردن
 ظنه ماهو الحق معلوم اولماز و بویه دکلدر که هر سنه بی بیک و حجت اقامت ایلمک بزم اوزر بزم
 واجب اولدیجه سنه وارد که حقیقی بزم ادراکزدن خفیدر و جهی معلوم دکلدر همان بزم
 لازم اولان و جوینده اعتقاددر مثلا صباح غازی ایکی رکعت و او بیه غازی درت رکعت اولدیغنی
 سری بزم معلوم دکلدر و بونک امثالی نیجه سنه وارد که علمنه طریق بو قدر همان بزم وظیفه عمر
 بویه ایستکنه اعتقاددر غیری دکلدر دیو بیورمشدر و الله اعلم (زمندی و دارمی روایتلرده
 ابوسعید رضی الله عنه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلردن * اصدق الرؤیا
 بالاصحار * دیو روایت ایستدر یعنی رؤیا لک زیاده کرچکی سحر و قتلرده کور بیلان رؤیایار
 دیمشدر (امام مسلم روایتده ابهریره رضی الله عنه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نلردن روایت ایلمر که * اذا اقترب الزمان لم تکدر رؤیا المؤمن تکذب و اصدقکم رؤیا اصدقکم
 خدیثا * بیورمشدر خطابی رحمة الله علیه ایدر اقترب الزمان بیور دیمنده ایکی قول واردن
 بری بودر که کیمه ایله کوند و لک تقاریب زما تیدر یعنی ایلم ریبده ایکیسنی برابر اولدیجی زمانلردن
 و اول زمانده عناصر ار بعد اعتدال بولور غالباً دیدیلر ایکیجی قول بودر که اقترب زمان انتهیه
 میدندر که قیامت یقشد یعنی زمانلردن این ابطال بوقول ترجیح ایندی زبیرا بعض روایتده
 * فی آخر الزمان لا تکذب رؤیا المؤمن * وارد اولمشدر و بعضیلر زمان مذکور دن مراد مهدی
 زمانلردن زبیرا الوقت عدل و امن چوق اولسه ککرک و خیر و زوق زیاد اولسه کرکدر بواصل
 زمان کمال لذتدن قصیر بعد اولنور اولی آخریننه قریب ظن اولنور ایکیچون اقترب زمان
 بولردی دیدیلر (امام قرطبی رحمة الله علیه مفهوم آدلو کاینده ایدر بوحديث شریفده مذکور

اولان زماندن مراد الله اعلم شول طائفهك زمانيدركه عيسى عليه السلام ايله قاهره دجال قتل اولدوقد نصكره زيرا اول زمانك خلق صحابه كرامد نصكره بوانتك احسن احوال اوزرينه اولنريدن وسوزلري زياده كرچك اولنريدن انكيچون كور دكلري رؤيا تخلف اينلن ديدى اند نصكره واصدقكم رؤيا اصدقكم حديثا ديدى و بوبيله اولديغلك وجهى بودر كه بر كيمه نك ضدنى كئير اوليحق قلبى نور نور وادراكى قوى اولور معانى قلبنده صحت اوزره منغش اولور اما كاذب اوله نك وكاه ميلان كاه كرچك سويليه نك قلبى قراكو اولور انكيچون دوشلري مخلوط و مشوش اولور لكن نادرا بودنى واقع اولور كه صادق قلمر غير صحيح و كاذبلر صحيح واقعه كورلر ديمشدر بخارى روايتده ابو سعيد رضى الله تعالى عنه فخر كاشات عليه اكل التحيات افنديم حضرت نريدن روايت اينمشدر * اذاراى احدكم رؤيا يجيها فانما هي من الله فليحمد الله عليها وليتحدث بها واذار اى غير ذلك مما يكره فانما هي من الشيطان فليستعذ بالله من شرها ولا يدكرها لاحد فانها لا تضر * بيور مشلر يعنى سزك بريكر برسوديكى واقعه كورسه نك اوزرينه حق جل و علا حضرت نرسته جدا ايلسون اول واقعه دى سويلسون فچن سومديكى واقعه دى كورسه اول واقعه شيطان نيدر اول واقعه نك شردن باري تعالى حضرت نرسته استعاذه قيلسون و بر كيمه بهانى ذكر ايمسون تحقيقا اول كا ضرر اينتر ديمكدر (امام مسلم روايتده * رؤيا بالسوء من الشيطان فن رأى رؤيا فكره منها شيئا فليبتغ عن يساره وليتعوذ بالله من الشيطان ولا يخبر بها احدا فان رأى رؤيا حسنة فليشر ولا يخبرها الا من يحب * بيور مشلر فليشر بشر ائدر فليشر و زنى اوزر يه در حديث شريفك معناسى برامز دوش شيطان نيدر ايمدى بر كيمه بردوش كورسه دى اندن بر سندنى كراهت ايلسه يعنى كورديكى دوشك اراستده بعض دنسه كوكلنه خوش كاسه صول جانينه نو كورسون دى الله تعالى حضرت نرسته شيطان دن استعاذه ايلسون و اول دوشى كيمه به سويلسون اكر كوزل دوش كور ايسه مزده و برسون و اول دوشى سوديكى كيمه دنن غيره خبر و برماسون ديمكدر دى بعض عبارات ايله روايت اولمشدر جله نك حاصلى بودر كه رؤياى صالحه نك ادبى اوج نسته در بر ايسى حق سبحانه و تعالى حضرت نرسته جدا اينمكدر بر ايسى شادا و مقدر بر ايسى محب و مخلص دوستنه سويلمكدر و برامز دوشك ادبى درت نسته در نك شردن و شر شيطان دن الله تعالى حضرت نرسته صميم مقدر و او بنمودن او باندقده صول يانته نو كورمكدر و هر كز اول دوشدن كيمه به خبر و برمكدر (بخارى روايتده * فن رأى شيئا يكرهه فلا يقصه على احد وليقم فليصل * واقع اولمشدر بيور روايت اوزره مكره دوش كور ييك كيمه به سويليه و بطور و بر مقدار نماز قيه ديمشدر مسلم روايتده چا بدن مرفوعا وارد اولمشدر كه * اذاراى احدكم رؤيا يكرهها فليصق عن يساره و ليستعذ بالله من الشيطان ثلاثا وليتعوذ عن جنبه الذى كان عليه * بيور مشلر بيور روايت اوزره بر كئشى مكره دوش كورديكى زمانده صول جانينه نو كوروب اندن حق تعالى حضرت نرسته شيطان دن اوج كره استعاذه اينك كرك و دونوب اول بر جانينه بائق كرك (امام نووى رحمه الله عليه لايق بودر كه روايات مذكوره جمع و انوب جله نك مضمونى ايله محل اولنه اكر بعضيله اكتفا اولنسه دفع ضرره كفايت ايندر ديمشدر (ابن حجر ايندر احاديثدن بر شيدده كورلمديكه واحدا اوزره اقتصار اولنه اندن ابتداى و ليكن مهلب رؤياى مكره نك شردن دفع ايننده استعاذه كفايت ايندر ديو اشارت اينمشدر ديدى و نو كورمه نك حكمتى شيطاني تخميردر وصول جانب تعيين اولنديغى جانب خيس بس اولوب محل افتذار اولديغجه و ندر و او چكره بيورلديغى تا كيد اينچوندر و بر جانينه و نك اول حالدن تحول اينچون تنالدر رؤياى حسنه ده سوديكى كيمه دنن غيره ديمسون ديو بيورديغلك حكمتى بودر كه

سومنیکی کیمسه به سو بلزاسه جائز که برامن تعبیر نیلوه و اول صفت اوزره ظمور ایدوز براحدیث
 شریفده واقع اولشدر که * ازو باغلی رجل طائر عالم بعبر فاذا عبرت وقت * پیورلشدر یعنی
 رز بارفوش ایاننده معلقتن مادانکه تعبیر اولتیه و فیکه تعبیر اولته اینزدوشر دیکدر مقصود
 تعبیر اولتین اثری ظاهر اولماز نه تعبیر اولندیعی کئی ظهور ایلدیمک اولور حضرت عایشه رضی الله
 عنهار وابتنده * ازاعبرتم لیسلم الزو با فاعبره هاعلی تعبیر فان الزو بانکون علی عالم یعبدها صاحبها *
 پیورلشدر یعنی معبک رؤیاسین تعبیر ایلدیمک زمانده خیر اوزره تعبیر ایلدیمک زرا تحقیقا رؤیامعبرک
 تعبیر ایلدیکی اوزره واقع اولور دیمکدر بعض روایتده وارد اولمشدر که فخر عالم صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت نلریه برساتون کلدی ایلدی یار رسول الله اویمک کریشی حشش کوردم
 و خاتونک زوجی سفرده ایدی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری نگری تعالی
 حضرت نلری زوجکی سکا دونه دروب کشور پیوردی اندن خاتونک اری سلامتله رجوع ایدوب
 کلدی و معبرک آد ایلدیمکدر که بر کیمسه کلوب رؤیاسین تقر بر ایلدیکی زمانده * خیر لسا وشر
 لاعدات * دیز برامردن مرویدر که ابی موسابه مکتوب کونده دروب ایلدی سزک بریکر رؤیا
 کوروب فریاداشنه تقر بر ایلدیکی زمانده * خیر لسا وشر لاعدات * دیسون دیو پیوردی حدیثی
 عبد الزاق اخراج ایلشدر رجالی تقادر و لیکن سندی منقطعدر (طبرانی و بیهقی نقلارنده
 ابن زمل حدیثده وارد اولمشدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلریه رؤیاسین
 تقر بر ایلدیمک فخر کائنات صلی الله علیه وسلم حضرت نلری * خیر لقا وشر نتوقا و خیر لانا وشر علی
 اعدائنا و الحمد لله رب العالمین * دیو پیوردی دیمشدر امامندی قتی ضعیفدر دخی کر کدر که کنش
 طوغر ایکن و با ترا یکن وزوال وقتنده و کیمسه ابله دوش تعبیر ایلدی دخی خاتونلره سو یلمه
 (صحیح بخاریده وارد اولمشدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری صباح
 نمازین قیلدقدنصکره بو کیمسه واقعه کوردیمی دیو پیور ایدی اصحاب گرام رضی الله
 عنهم دن کورنر کلوب تقر بر ایلدی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری
 تعبیر پیور ایدی (بعضی اماره هم الله تعالی پیورمشدر که رؤیای صباح نمازینصکره تعبیر
 ایلتمک سائر واقعه تمبردن اولی در زرا اولمانده کورن کیمسه نک رؤیایم محفوطدر دخی نسته
 اونقاشدر و معبرک ذهنی صافیدر دخی اشعانه مباشرت ایتامشدر انکر واقعه خیر ایلد
 کورن شاد اولور وشر ایلدیمک خیر اوزره وندازک اوزره اولور صیاحدن تعبیر ایلتمک بوقدر فائده سی
 وارد ائمه تعبیر ذکر ایلشدر که واقعه کورن کیمسه نک قرنی صادق کر کدر و ایلدی زمانده
 آدسته صاع جابنه یا معنی کر کدر و او یغو زماننده والنس واللیل والتین و اخلاص و معوذتین
 اوقیوب اندن بودعایی ارقومه ککر کدر * اللهم انی اعوذک من سی الاجلام و استعبرک
 من نلعب الشيطان فی البقضة و المنام اللهم انی استلک رؤیایصالحه نافعه حافظه غیر منسیه
 اللهم انی فی مناهی ما احب * دخی عدوسته و جاهل کیمسه دوشین سو یلمک کرک بونلردنصکره
 معلوم اوله که جیع رؤیایکی قسم اوزره در بر قسمی اضغاث احلامدر یعنی قرشمورش شیئی فی محصل
 دوشلردر بودخی بر قاج نوعدر بر نوعی شیطانتک لعیدر مثلا کئی کند ینک باشنی کیش
 کورمک کئی یا خود بر اضطراره و بر قور قولونسته به دوشوب ایلدیمک کیمسه بوله معنی کئی بو اصلار
 ایلین علیه اللعنه نک او بونلردن انسانه حزن و بر مکجهون ایلر بومه قوله رؤیایک حکمی بوقدر
 (امام مسلم رحمه الله علیه جابر رضی الله عنهدن روایت ایلر که بر اعرابی فخر کائنات علیه
 اکل اعیان ایلدیمک حضرت نلریه کلوب ایلدی یار رسول الله دوشده کوردمک باشم کیش
 بی آردنه دوشوب ککر بدم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری * لا تخبر

بتلعب الشيطان بك في المنام * ديو یوردی یعنی دوت کده شیطان سنگله او پند یعنی خیر و برمه
دیو یوردی بری دخی بودر که کشتی شوبله کوره که بعضی ملائکه اکتدینه حرام فعل ایستلک
یوردر بو اصلردخی باطلدر ز براملکر نامشروع ایش یورمز لر بری دخی بودر که کشتی کوندوزین
کونکندن کوردیکی و آنزو ایستدیکی نسنه لری کوره عوجوق مشغول اولدیغی احتمالی مشاهده قبله
بو نلر کده حکمی بو قدر (ایکنی قسم رؤیای صادقه در اول انبیا علیهم الصلاة والسلام
رؤیای بدر و انوره تابع اولان صلحا واقعه لر پدرا آز اولور که غیر یلردخی رؤیای صادقه کوردر
بو شول اصل رؤیای بدر که او بخوده نیجه کور یلور ایسه او یا نقلده شو بیه واقع اوله بود قوله واقع لر
فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلر بیه بی حد و بی قیاس واقع اولمشدر حضرت
عایشه دن مر و پدرا که خواجه کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلر بیه وحی آلهی
رؤیای صادقه ایله ابتدا اولمش ایدی هر واقعه که کورسه طاک بری کبی ظهور الیر ایدی دیمشدر
حاصلی پیغمبر علیه الصلاة والسلام حضرت نلر بیک رؤیای جیعا رؤیای صادقه در رؤیای
صالحه ایله رؤیای صادقه انبیا علیهم السلام حقه در آخر نه نسبت بر معنایه در اماذایه نسبت
صالحه اخصد در شول رؤیا که نفع دبو ایسی اوله صالحه والا غیر صالحدر در تکیم آخدر رؤیایسن کوردیکی
زمانده شو بیه کوردیکه بر صغیر بو غزل نور و کندیستک مه ارنک قیلنک لغزی کدلمش اول صغری
احد جتکنده باشن شدانله تعیر ایشدی و قلیجی کدلدیکن اهل یشدن بر کیمسه مقبول اولمقله
تعیر ایشدی واقعا حضرت جزه رضی الله تعالی عنه اول کون مقام شهادته قدم بصدی بودخی
معلوم اوله که رؤیا ووح قسمدر بر بیسی انبیا علیهم السلام رؤیا سیدر که جمله سی صادقه در
انلرک رؤیای غالباً عینی واقع اولور قنی آز دوشر که تعیره محتاج اوله و صالحدر رؤیا سیدر که
اکثر واعلی صدق اوزره اولور و آز اولور که تعیره محتاج اولماز بر قیمی دخی بو نلرک ماخذاسی
اشخاصک رؤیا سیدر بو نلر اوح قسم اوزر مدر بر قیمی شول مستور احوال اولانلرک رؤیا سیدر غالباً
بو نلر ده استواء خالدر یعنی کیمی صادق و کیمی غیر صادق واقع اولور بریدیخی فسقه رؤیا سیدر بو نلرک
اکثری اضغاث احلامدر آز اولور که بعضی صادق اولور بریدیخی کفار رؤیا سیدر بو نلر ده صادق رؤیا
قنی آز اولور اما کاه اولور که واقع اولور بو سف علیه السلام ایله زندانده اولان ایکی شخصک رؤیای
کبی و ملاکرتک رؤیای کبی و انلرک غیر دخی نیجه واقع اولمشدر حتی بعضی عارقبین بو خصوصده
یور مشلدر که رؤیا کورمه اسلام و صلاح نفس شرط کلددر رؤیا هیمان صفای مشرب انسانی به
متعلقدر کافر ده کورر مسلمانده کورر صالحده کورر فاسقه کورر مثلاً آی و کش و سار کواکب صاف
و پاکه صوابچنده کوردیکی کبی حاشا بول ایچنده دخی کورر نوراندن لازم کلر که بول بر معتبر نسته اوله
اکا بر زمانه دن بعضی رؤیا باینده نیجه فسقه به حسن ظن ایدوب ولایت و کرامته اعتقاد ایدر لر رؤیای
صادقه ایسه نیجه مشرکله و یهود و نصاریه واقع اولمشدر (امام دینوری ذکر ایشدر که کیمه اولنده
کور بلان دوش اکتور نصف آینه کور بلان آدن سریع اولور بقدر صباحه قریب اولسه اولنکلر
سرعنی آرنق اولور بغایت سریع الوقوعی محروقتنده کور بلاندر خصوصاً که صبح صادق طلوع
ایشدیکی زمانده اوله امام جعفر صادق دن مرویدر که زیاده اسرعی قبلوله رؤیا سیدر یعنی قوشلغله اوله
مابینده کور بلان دوشدر (ابن سیریندن روایت اولنور که کوندردوشی کیمه دوشی کیدر و خاتونلر
دوشی ازلردوشی کیدر دیمشدر (قبر و آیدن منقولدر که خاتونلر واقعه کورسه لر که انک اهلی اولمشدر
مثلاً نه بنگ قلی طغنی و بوک امثالی نسنه لر کورسه لر اول واقعه ارلر بنگدر قول واقعه سی دخی
افند بیسی ایله بو حکم اوزره در تکیم اطفال کوردکلری واقعه انلر بیه و اتار بیه متعلقدر دیمش
فخر عالم حضرت نلر بیک جمله رؤیا لر دن بری بودر که کندی بیسی سود ایچر کوردی عماله ناویل ایشدی
تکیم بخار بده ابن عمر رضی الله عنهما روایتیه وارد اولمشدر که ایشتم فخر کاشات صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت نلری * ینا انام آیت بقدر لب فشر بت منه حتی انی لاری ازی فی اطراف بری

ثم اعطيت فضلي عمر * ديو بيوردي اصحاب يار رسول الله ياه تعبير بيوردك ديد بيلز * العلم * ديو بيوردي
 حاصل بيوردي كه رسول اكرم بن او يورايكن واقعه ده بكار قدح سود كه شور د بيلاندن ايجدم حتى شمدي
 انك سير آب لعن طرف نظر مرده مشاهده قبلورم اتد نصكره فضله مي عمره و پردم ديدى صحابه كرام
 تعبير بيوردي بيلز بيلز ديو بيوردي عازف بن ابى جبره رجه الله تعالى عليه ايدر فخر كائنات
 صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نبي سوي عمله تا ويل ابتدكي اكا اعتبارا ايد بيه اول امرده
 كند بيه بر قدح خور و بر قدح سود كه شور د كمرده سوي آلدى دخی جبرائيل عليه السلام
 * اخذت الفطرة * ديمش ايدى بونده عمله تعبير نك وجهى بود ديدى (بعض احاديث شريفه
 فطرته تا ويلي واردا اولت در فطرتدن مراد دين حق قول ايد بيهي خلقندر (بزار نقلنده ابى هريره
 رضى الله تعالى عنه مر فوعار و ايت اباركه * اللين في المنام فطرة * بيورم سريعى سود واقعه ده
 فطرتدن بيلز (ديورى ذكر ايشدر كه بونده مذكور اولان لب دوه سويددر واقعه ده دوه سوي
 حلال مالدر و علمندر و صغر سوي اول يك اوجوز ايددر و مال حلالدر و فطرتدر و قيون سوي
 مالدر و سروردر و صحت بيلز و حتى جاتورز سوي دينه شكدر و بر بيلز سوي ممدوح دكلدر
 اما ارسلان سوي بر صاحب حكيم عداونله مالدر ديمشدر و حديث شريفه سوي عمله
 تعبيرك وجهى كرت نفع معناسنده اشتر كلرى اولد ايجوندر و ايك بيهي دخی سبب صلاحدر
 سود عداه جسماني علم عداه روحاندر ديمشدر اما حقيقت حال حق تعالى حضرت نريسه
 و رسوله معلومدر (برى دخی كرملاك كورد يكدر كه دينه تعبير ايشدر (بخارى نقلنده ابى سعيددن
 مر و بيلز كه فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نري بيورمشدر * بينا انانام رأيت الناس

بعضون تلى و عليهم قبض منها ما يبلغ الندى ومنها ما يبلغ دون ذلك و مر على - عمر بن الخطاب
 و عليه قبض بجره قالوا ما اولته يار رسول الله قال الدين * يعنى واقعه ده كوردم خلقك آرقم زنده
 بر كرملاك وار بو حالمه بكار عرض اولتورل بعضى عمل بيه بشور و بعضى دخی اشاعه بيه بشور
 عمر بن خطاب بكار و عرابوت بيلز آرقم بنده بر كرملاك وار ايد بيه ره سور بشور ايدى ديدى اصحاب
 يار رسول الله تا ويل ابتدكي ديد بيلز دين ديو بيوردي و كرملاك دينه تعبيرك وجهنده كرملاك
 دينا ده ستر عورت ايلز نكهم دين آخزنده ستر عورت ايلز و هر مكر و هدين حجاب اولور ديد بيلز بومعاده
 اصل نكرى تعالى حضرت نري نك قول شريفدر كه (ولباس التقوى ذلك خير) بيورمشدر اهل
 تعبير اتفاق ايشدر كه كرملاك دينه تعبير اولتور و طولى صاحب نك صو كنده آكارى قالمغه تعبير اولتور
 (ابو بكر بن اعرابي ايدر فخر عالم صلى الله عليه وسلم حضرت نري نك قبصى دينه تعبير ايد بيه بوايد بيه
 قبض كند بيلز عورت برين ستر ايد بيه كپي دين عورت جملي ستر ايلز حضرت محمد بن غبر بيلز نككه
 بعبه نك عمل بيه نك ستر ايد بيه انك معناسى قلبي كوردن ستر ايد بيلز نك كلوم معاصى دخی ارتكاب
 ايمش ايسه ايمانى محفوظ اوله حق قدر حالى وارد اول كرملاك كه دخی اشاعه ايتوب اما ستر عورت
 ايتامش ايدى نك معناسى اول ايد بيه اياقلى بن معصيت بوللر بيه كتمكدن منع ايتامش ايدى وانك كه
 اياقلى دخی ستر ايتامش ايدى اول من جيع الوجوه تقوى لباسه كند بيه ستر ايتامش ايدى وانك كه
 اياغندن اوزون اولوب برده سور بشور ايدى بومر بيه دن زياده عمل صالح و خالص اشليا نلردن ايدى
 و حديث شريفه مذكور اولان ناسدن مراد اهل اسلامدر ز بر قبصى دينه تعبير بيوردي
 ديمشدر ظاهر بودر كه بواستدن بعض جماعت مراددر و ديدندن مصفود انك مقتضاسيله عمل
 ايتكدر امتثال اوامر و اجتناب نواهي اوزره فخر بيلز بومعاده حضرت عمر ك مقامى بغايت
 عالي مقامدر واقعه ده لباس قبصه لعي كاه اولور نقص ايمان ايجون كاه اولور نقص عمل ايجون
 اولور ديمشدر و نقص ايماندن مراد ضعفدر حديث شريفه وارد اولشدر كه * ان اهل الايمان
 يتفاضلون في الدين بالقلة والكثرة والقوة والضعف * بيورمشدر يعنى ايمان اهلي دينه قلت
 و كثر و قوت و ضعف حسبيله متفاوتردر ديمك اولور و بوقبص خصوصى واقعه ده ممدوح

و بقطعه مذموم اولان قسم ندر زیر واقع شده تقدیر اوزون اولسه خو بدر اعایقه فقهده اوزون اولوب برده سورتمک مرتبه سی مشروع دکندر بلکه حقیقته و عید وارد اولمشدر (بری دخی اولدر که واقعه سنه مبارک اللزنده ایکی آلتون بلزک کورسه ایکی کذابه تعیر اینمش ایدی (امام بخاری نقلنده ابن عباس حضرت نزلندن مرو بدر که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری بیورمشدر که * بنانا نام رأیت انه و ضم فی بدی سوان من ذهب فقطعهما و کرهنما فانی لی ففتحتهما قطارا فاوتهما کداین بخرجان * حاصلی او بور ایکن کوردیمکه ایکی الومه ایکی آلتون بلزک وضع اولندی بن انتری کسدم و کر به کوردیم اندن بکا اذن اولندی انتره او فوردیم بس انتره او خوب کتدیلمن اول ایکی بلزکی ایکی کذاب خروج ایلردیو تعیر ایتدم دیمکدر عبدالله حضرت نوری بیومشدر که اول کذاب بلزک بر بیسی عسی ایدیکه فیروز قتل ایتدی بری دخی مسئله ایدی دیمشدر حدیث شریف بنه بخاری و سلم روایتلرنده لفظ آخر ایله دخی وارد اولمشدر حضرت نوری بدر (مهل ایدر بو رؤیا وجهی اوزره دکندر ضرب مثل قسمنندر یعنی بیوردقلری تعیر واقعه نک ظاهرندن فهم اولنمز رموز مقوله سند ندر خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری بلزکی کذابه تاویل ایتدیکنک وجهی بودر که کذب اول سنه در که برینه وضع اولتیوب خبری موضعه وضع اولمش اوله بلزک دخی نسا علیه سنندر وقتاکیم فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری کندی فوانده بلزک کوردی بختلنده واقع اولدی بیچون کذابه تعیر بیوردی و بیلدیکه ایکی کذاب خروج ایدوب اهلی اولدقلری نسته بی دعوی ایتسه لکر کدر ذکر اولسان ایکی ملعون دعوی نبوت ایتسدر ایدی و دخی آتوندن اولدیغی دلیل کذبدر زیر ایتکسیده هنی عندهل دیدیلر او فوردیمک ایله انتری او چوردیغی من عندالله کتوردیکی وحی ایله انتری برزندن ازله ایتدیکی ایدی (اگر بو خاطره کلور ایتسه که موضعک غیرینه وضع اولمش نیجه نسته وار ایدی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری اول کذاب ایله تاویلی قسندن آلدی دینلور ایتسه (ابن العزبی رجه الله تعالی علیه ایدر فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری رؤیای مذکور کوردیکی زمانلرده عسی ایله مسئله نک امری باطل اوله جفته امید و توقع اوزره ایدی کوردیکی کچی انترک اوزلرینه یوز بدی بویه واقع اولدی یا خود جائز در که وحی ایله تعیر اینمش اوله ز بره یومرتبه تعیین مجزه قسمنندر (بری دخی بودر که واقعه سنده صاچلری اوزر پرمش و طاعیش برعورت کوروب و بیه مدینه به انتقال ایتکله تعیر ایتدی کیدر (امام بخاری روایتنده عبدالله بن عمر رضی الله تعالی عنهما فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نزلندن روایت ایلرکه * رأیت امرأة سوداء تأثره الرأس خرجت من المدينة حتى قامت بمهجة وهي الحقة فاوالت ان و بیه المدینة نقل الیهما * بیورمشدر یعنی برصاچلری پریشان سیاه صورت کوردیم مدینه دن جعتدی مهیغه به واردی بدخی شویله تاویل ایتدیمکه و بیه مدینه انده نقل اولندی دیمکدر مهیغه و حقه ایدیکسی برزک اسملر بدر سابقا بو قصه به اشارت مرور اینمش ایدی بو دخی رؤیا معبره و ضرب مثل قسمنندر وجه تمثیل بودر که سوداه لفظندن سوء و داه لفظلرین اخذ ایتدی که بری قبیح و بری مرض معنسانه در (بری دخی بدرع حصین و بر بوخاننور بقره کوردیکیدر (امام احمد نقلنده جاردن مرو بدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری * رأیت کانی فی درع حصین و رأیت بقرا تتحر فاوالت الدرع الحصینة بالمدينة والبحر بقرا * بیورمشدر حاصلی شویله کوردیمکه کویا بر محکم جوشن کیشم و کوردیم بر صغر بوغرتور اول جوشنی مدینه ایله تاویل ایتدم و اول صغری بقردردیو بیوردی (بقردوه نک

قرن بارمعه دبر یعنی جوشن کبدیکن مدینه به هجرته و بوغرنور صفر صکوردیکن احد
 غزاسنده مسلمانر شهید اوله جغیله تعمیر بیوردی (بری دخی رطب کوروب رفعت و حسن
 عاقبت وطیب دینله تعمیر بیوردیغیدر ورطب تازه خرمادر) امام مسلم روایتنده انس بن مالکدن
 حرو و بدرکه * سمعت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بقول رأیت فیما بری الناسم کانافی دار
 عقبه بن نافع وایت برطب من رطب ابن طاب فاوتنه ان الرفة لنا فی الدنیا والعاقبة فی
 الآخرة وان دیننا قد طاب * دیو بیورمشدر یعنی اشندم فخر کاشات صلی الله تعالی علیه
 وسلم حضرتلری بیوردیکه واقعهده کوردم کویا بر عقبه بن نافعک اونده ایشز بکا ابن طاب
 خرماسندن تازه خرما کتوردیلر بن اتی دتباد رفعت بزم اولغنه و آخرنده عاقبت حمیده بزم
 اولغله و بزم دینر کونکک اولدیغیله تاویل ایشدم درایدی دیمکدر (برواقعه سی دخی اولدرکه
 مبارک الله برقلج کوردی اول فلجی سبلکوب دتره درایدی سابقا ذکر اولتان ابو موسی روایتنده
 وارد اولمشدرکه * و رأیت فی رؤیای هذه اتی هرزت سیفا فانقطع صدره فاذا اصعب به المؤمنون
 یوم احد ثم هزته اخری ففساد احسن ما کان فاذا هو ماجاء الله به من الفتح واجتماع المؤمنین *
 بیورمشدر بخاری و مسلم بو یلجه روایت ایشلردر حاصلی بودرکه فخر عالم صلی الله تعالی علیه
 وسلم حضرتلری برواقعه کورمش ایدی انک ایچنده بونی دخی مشاهده فیلش ایدیکه مبارک
 الله اولان فلجی نحر یک ایلدی همسان فلجک چالم برندن اخری فرلدی بوا کا اشارت ایدیکه
 احد غزاسنده مسلمانره زبان یتشدی اتدن بر دخی نحر یک ایلدی یته اولکبدن کوزل اولوب خللی
 قالدی بوا کا اشارت ایدیکه حق جل و علا حضرتلری قیح مکه بی روزی قبلدی و مؤمنلر
 کله توحید اوزره اجتماع ایتدیلر خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری بو یلجه
 تعمیر بیوردی و بوبله واقع اولدی (اهل تعمیر قولجه بر کیمسه نک الله فلج کیمسه منصب
 و حکومت الله کیمه یاخود ودیعه نسنه و برملر بارخاتون آله یاخود ولدی طوضه اگر فلجی قندن
 صبر بر ایکن کدلسه خاتونی طغوردیغی اوغلانه آفت یتشه و خاتون سلامتله خلاص بوله اگر
 قینه ضرر کلسه و فلج سالم اولسه امر بر عکس اوله اگر ایکیسی دخی سالم اولسه اوغلان و خاتون
 ایکیسی بيله سالم اولار اگر ایکیسنه ده ضرر کلسه ایکیسنه دخی ضرر یتشه فلجک قبضه سی
 اتایه و عصباته متعلقدر و دیلسکی اتایه و ذوی الارحامه متعلقدر اگر بر کیمسه نک اوزر یته فلج
 صیرسه لسان اول کشتک اوسته خصوصتله دراز ایلده کاه اولورکه واقعهده فلج کورمک ظالم
 بادشاهه دلالت ایلر و بعض معبرلر واقعهده فلجی قنه وضع ایتمک تزویج دلالت ایدر دیمشدر
 اگر بر کیمسه بی فلجه اوزسه انک حقتده ناسزا سو یلمکدر اگر کورسه که بر کیمسه ایله قتال ایلر
 و کندو فلجی آنک فلجندن اوزون اولسه آنک اوستنه غالب اولور واقعهده بر عظیم فلج کورمک قنه
 کورمکدر اگر بر کشی دوشنده فلج طاقنسه بر امر تقلد ایشمکدر یعنی بکلک بافاضلیتی یاخود
 بر منصب المقدر اگر فلج قبضه ایسه اول امرده دوام اولما مقدر (بری دخی اول حضرت کسندوی
 بر قبودن صوچکر کوردی کیدر) ابو هریره روایتنده وارد اولمشدرکه * ینا انانام رأینی علی قلب
 وعلیها دلو فنزعت منها ماشاء الله ثم اخذها ابن ابی عوفه فنزعها ذنوبیا اودنوبین و فی نزعها
 ضعف بغیر الله له ثم استخالت غربا فاخذها عمر بن الخطاب فلما عبقر یا من الناس بترع نزع
 ابن الخطاب حتی ضرب الناس بعطن * بیورمشدر (حدیث شریفده واقع اولان الفاضلندن
 قلب شول قبودرکه قازلش اوله و ایچی طاشله یا بلش اولیه (دلو قوغه به دبر) (ذنوب قیح ذالده
 شول قوغه درکه صوابله طلور اوله) (غرب بیوک قوغه به دبر) عبقری هر نسنه نک ابوسنه
 و اعلاسته و قوبسته دبر مثللا بر کشی ایچون عبقری القوم دیسهلر قومک سیدی و اولوسنی

وقویستی دیمک اولور اصل عبقرطائفه عربك زعجه بر پردر که جنیلر انده سا کن اولور یعنی جن ولایتیدر صکره دن هر نسته بی که بکنسملر بوجهه کالندن نجب اینسملر اکا عبقری دیر ایدی حدیث شریفک محصلی بودر که رؤیاده کندیمی برقبو اوزرنده کوردم قیونک قوغه سی دخی و ارایدی اندن الله تعالی حضرت نلری دیکلر بیکی دکلو چکدم صکره ابو بکر حضرت نلری المین آدی بر قوغه با یکی قوغه چکدی و آنک چکشنده ضعیف و ارایدی الله تعالی حضرت نلری آتی مغفرت ایله که اندن صکره اول قوغه بر عظیم قوغه اولدی اندن عمر بن الخطاب آدی آدم اوغلانلرن دن عمرک چکدی کی چکر بر قوی کیمه کوردم حتی شویله اولدی که خلق کلدیلر دوهری ایچوب قاندیلر رزنده چو کدیلر قالدیلر دیکدر * ضرب الناس بعطن دیسملر رویت ایلهم حتی برکت و اقامت مکانها * دیکدر مقصود بغایت سیراب اولدی ایدم اولور و حضرت صدیق خصوصنده * یغفر الله * یوردیغی آندن بر تقصیر واقع اولدی ایچون دکل ایدی محض دعا ایدی و چکشنده ضعیف اولدیغی مدت خلافتی آزا اولوب زماننده چوقلق قحج بلاد واقع اولدیغنه اشارت ایدی و حضرت عمرک چکشی قوی اولدیغی زمان خلافتی چوق اولوب عهد دنده قحج ممالک و جمع غنایم زیاده اولغله اسلام زیاده قوت بو ایدیغی ایدی حدیث شریف عبارات متعدده ایله دخی روایت اولمشدر مجموعک ماکی ذکر اولشان معنادر (و غیرلرک رؤیاستده خواجه کائنات علیه اکمل الطیبات افندیمن حضرت نلرک عجاایب تعیینندن بری بودر که (زراره بن عمرو النخعی اول زمانده که نفع ایلچیسینه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرک خد مشه کیش ایدی ایندی یارسول الله بولنده کلور ایکن بروافعه کوردمکه قبیله من اراستده بن بر دیشی جار قوش کتشم و اول بر اسقع و احوی اوغلاق طغورمش اسقع کادیرلر که چکشنده بر لون آخراوله مثلاً بدقی آقی اوله بر مقدار بری قره اوله یا خود بدقی قره اوله بر ازی بری آقی اوله و احوی سیاه دیکدر اما قحی سیاهه دیمزل رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری کتدی بک زمانده هیچ بر حمله جار به قیوب کتدی کی یوردی زراره ایندی نعم یارسول الله بر جار به قیوب کتشم ایدم ظن ایدرمکه حامله ایدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری ایندی ایندی اول جار به اوغلان طغوردی و اول اوغلان سنک اوغلا کدر زراره ایندی با سبب ندر که اسقع و احوی کورینه خواجه صاحب کرم صلی الله تعالی علیه سلم حضرت نلری زراره بی یانته دعوت ایدوب ایندی هیچ سنده برص علنی واره بدر که سن اتی صقلرک اولدیغی نعم یارسول الله وارد اما اول نگری چچچونکه سنی حق پیغمبر کوندردی اصلا بر مخلوق بنده اول علنی کورمش و بیلش دکلدن دیدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری ایندی اشته اول اسقع و احوی کورندیکی اولدر * فصل ثالث * رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرک مغیباتن خبر و بر دکلرک بیسانده در اولا معلوم اوله که علم غیب حق تبارک و تعالی حضرت نلرک منحصدر غیب اطلاع مخلوقک شانندن دکلدن شول نسنه که لسان رسول علیه الصلاة و السلام اوزره واقع اولمشدر اول حق جل و علا حضرت نلری قبلندنر یا وحی یا الهام طرفله اعلام اینمشدر بوکا دلیل حق تعالی حضرت نلرک قول شریفیدر که (عالم الغیب فلا ینظهر علی غیبه احد الا من ارتضى من رسول) یورمشدر آیت کریمه مقتضاستجه عالم الغیب حق سببانه و تعالی حضرت نلرک هر کز بر کیمه بی غیبه مطلع اتمز الا رسولدن اختیار ایندیکن مطلع ایلر بعضیلر بو آیتله کرامت اولشانک ابطالنه استدلال ایندیلر و جواب و بر نلر رسول ملکک تخصیص ایندیلر و اظهاردن مراد بلا واسطه ملکدر اولشانک مغیبات اوزره اطلاع لری ملک رؤیاسته مبدلر اولور یعنی رؤیاده ملائکه دن اخذ ایلر دیکدر نلرک ملائکه احوالنه

بر ابتدا توسط اهل مظلوم او روز دین بر خدایت شریفه فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرت نوری
 * والله انی لاعلم الا ما علی ربی * بیور مشاگرد حاصلی هر نسیه که علم غیبین اوله فخر عالم
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری اندن خبر و برمش اوله آنده شبهه بوقدر که الیک نبوت
 نبوت و صدق رسالت دالات ایچون الله تعالی حضرت نوری اعلام ایتمشدر فخر کاشان صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نوری اعلامیه و امر یله خلقه خبر و برمشدر اول حضرتده بوصفت
 اولدینی صحابه کرام اراسته شویله مشهور و منتشر اولمش ایدیکه بری برینه * اشکت
 فوالله لو لم یکن عنده من یخبره لآخبره بحجارة بطحاء * دیرلایدی یعنی ساکت اول والله اگر
 بایسته خبر و بر کیمسه اولزایسه بطحاء دره سنک طاشلری خبر و بر دیرلایدی مقصود
 الیه واقع اولور الله تعالی حضرت نوری اکا بیلدیرر دیمکدر بوقسه فی الحقیقه طاشلر خبر
 و بر دیو اعتقاد ایتمز لایدی بوفصل ایکی قسم اوزره در بر قسمی انک بیایسته در که قرآن
 عظیمده وارد اولمشدر جمله دن بری (وان کنتم فی ربیب مما نزلنا علی عبدا فأتوا بسورة
 من مثله) قول شریفیدر (فان لم تفعلوا وان تفعلوا) قول شریفنده و ازینجه بوقلام شریف
 غیبین ایچیلدر حاصلی بودر که اگر سرزیم قولر محمد مصطفی اوزره اترالی ایدیکر نسیه دن
 شک و شبهه ده ایسکر ایدمی انک مثلندن برسوره مقداری کتورک واکرم معارضه یه کندیکر
 قادر دکل ایسکر شهیدا کری دعوت ایدک یعنی سزه معین و ناصر اولانلرک جمله سن دعوت
 ایدک کلسونلر سزه معاونت ایدسونلر اگر قرآن کلام بشاردر دیکر قولده صادقلا ایسکر
 دیمکدر و دخی اگر یکمتر زمانده معارضه ایقبوب انک مثلندن برسوره کتورمدیکر ایسه بوده
 مقرر در صکه کله جک زمانده دخی ایدم مسکر کرک دیمک اولور فی الحقیقه الی الان کیمسه
 معارضه یه قادر اولوب مثلندن برسوره کتورمک ممکن اولدنی و من بعد قادر اولوب دخی بوقدر
 (بری دخی) و اذیعلم الله احدی الطائفتین انهما لکم و نودون ان غیر ذلک الشوکه تکون لکم
 آیت کریمه سیدر بونک اصلی سابقان کر اولتان اوزره بو ایدیکه قریشک ایکی قافله سی و ارایدی
 یعنی اسباب تجارتله قافله لری بولده ایدی انلری آنغیچون فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نوری صحابه کرامله طشره چیمش ایدی اهل مکه اشتدیلر دخی یک نفره قریب کیمسه
 قافله بی جانب ایچون اسباب حرب و قتاله طشره جقدیلر اورده که مذکور اوله و قاتله
 او انق صحابه یه عرض اولدنی کندیلر اوچیز اون اوج نفر کیمسه اولغین اول سلا حلوطائفه ایله
 معاونه میل ایقبوب قافله بی تجارتله طوفقینی ترجیح ایدیلر مبللری اول جانب اولدی حق سبحانه
 و تعالی حضرت نوری ضمیر زنده اولانی خبر و بردی و ایدیکه وعده بی برینه کتوروب اول مسلح
 طائفه تک اوزر نسیه اهل اسلامی منصور و مظفر قیلدی تفصیلی غزوه بدرده مزور ایتمشدر
 (بری دخی) (سبهرم الجمع و بولون الدبر) قول شریفیدر بودخی منقبلدن ایچیلدر حاصلی
 قریش بدر کوننده منهرم اولوب آرقدر بن دوندوره جکلرندن خبر و برمشدر (بری دخی) بنه
 قریش حفته (سنتی فی قلوب الذین کفروا الرعب بما اشهرکوا بالله ما لم یترزل به سلطانا) قول
 شریفیدر بوندن مراد احد غراسته قبلر نسیه قورقو القابله چکتندن خبردر حتی شویله
 اولدیکه جنکده بوقدر غلبه صورتن طومشلا ایکن کواکلرینه خوف دوشدی همان قسانی ترک
 ایدوب بلا سب درندیلر بوریو و بر دیلر به ضیلر ایدر بولده کیدر ایکن دوندکار بنه نادم اولوب
 یته دونه لم و رالم جمله سن قیره ام هیچ بر مسلمان قانسون دیدیلر حق تعالی حضرت نوری قبلر بنه
 خوف بر اقدی دونه که قادر اولدیلر (بری دخی) (الم غابیت الروم فی ادنی الارض وهم من بعدنا لهم
 سیخلون فی بضع سنین) آیت کریمه سیدر (لا یخلف الله وعده) قول شریفنده و ازینجه بونک سبب

نزولی اول ایندیکه خسرو پسر یکی برار بکر بنده فراوان عسکر قوشوب گوندردنش ابتد
 کلدیلر روم دیارینک ولایت عربیه قریب اولان برزیدن بعضی مملکتلرین آندیلر و روم عسکری
 منهنم اولدی کفار قریش بو حاله شاذ اولوب قال طوندیلر شو جهندنکه اهل اسلامه ایشدیلر
 سنز و روم طائفه سی اهل کتاب سنز و یز و فارس قومی امیلر یس فارسیلر روملره علیه ایتدیکندن
 قال طونارز که یزده سنزه غالب اولورز دبدیلر حق سبحانه و تعالیٰ حضرتلری آیت کوندروب
 خبر و پردیکه رومیلر دخی بضع سنین ایچننده یعنی او یچ ییلدن طفوزه وارنجه فارسیلره غالب
 اولار آیت کریمه نزول ایدیجک حضرت صدیق رضی الله تعالیٰ عنه کفاره ایتدی ملعونلر
 هیچ سوتمک نظر عاقبتدر عاقبت طائفه روم فارسیلره غالب اولسه کر کدر حق تعالیٰ حضرتلری
 بوبله خبر و پردی ایتدی قریشک سرکشلردن ابی بن خلف دبدکری امین ایتدی بوبله دکدر
 کلبر و سنک ایله مساحته ایدلم پس او نزوده قیوب اوچ ییل مدت قودیلر ابو بکر رضی الله تعالیٰ عنه
 صورت ماجرای فخر کاشات صلی الله تعالیٰ علیه وسلم حضرتلرینک خدمته عرض ایلدی
 فخر عالم حضرتلری ایتدی بضع سنین اوچ ییلدن طفون ییله وارنجه دبدکروار مالی ومدتی
 زیاده قیل دبدی ابو بکر الصدیق حضرتلری کلوب طفون ییله دکین یوز دوه اوزره بحث
 ایلبوب مدت باغلدی و بری برندن یزاکفیل آلدیلر آخر الامر اول کونکه اهل اسلام بدر
 دبدکری موضعه کفار قریشه علیه ایتدیلر روملر فارسیلر ایله جنسک ایدوب غالب
 اولدقارینک خبری ایتدی بعض قولده خبر حدیبیه کوننده کلدی دبدیلر والحاصل حضرت
 صدیق یوز دوه بی اولکی قول اوزره یعنی خبر بدره کلمک قولنجه ابی دن آلدی ایکنی قول
 اوزره کفیلندن آلدی ز برابی لعین بدره مقول اولمش ایتدی سید کاشات علیه اکل الحیات
 اقتدیم حضرتلری یا ابابکر انلری صدقه ایله دیو بیوردی و باجمله آیت کریمه مغیباتدن
 اخبار ایدیکنده شبهه قائمندی (بری دخی) (وعد الله الذین آمنوا منکم و عملوا الصالحات
 لیستخلفنهم فی الارض کما استخلف الذین من قبلهم) آیت کریمه سیدر بونک حاصلی حق تبارک
 و تعالیٰ حضرتلردن رسول اکرمته و عدد رکد یقین زمانده امتنی خلفاء ارض و ائمه ناس قیلسه
 کر کدر و خوفلرین امنه تبدیل ایتسه کر کدر آخر وعده سن انجاز بیوروب ایتدکری مواجبدی
 روزی قیلدی حتی مکه الله و خیر و بحرین و سائر جزیره العرب و ارض یمن بالنسبام فتح اولنجا بجه
 فخر کاشات صلی الله تعالیٰ علیه وسلم حضرتلری دار آخرته انتقال ایتدی (و محوس هجردن
 و شامک بعض اطرافندن جزیه آلدی و روم بادشاهی و مصر و اسکندر یه ساکری و عمان ملوکی
 و اصحبه تک وفاتند نصکره حبش سلطانی اولان شخص جله سی فخر عالم صلی الله تعالیٰ علیه وسلم
 حضرتلریشه یش کشلر کوندیلر حق سبحانه و تعالیٰ حضرتلرینک دعوتنه اجابتد نصکره
 خلیفه اعظمی ابو بکر الصدیق رضی الله تعالیٰ عنه اقامت امر دینه قیام کومستروب مهمات
 وظائف اسلامه کما ینبی ترتیب و نظام و پردی خالد بن ولیده عسکر قوشوب فارس ولایتنه
 گوندردی واردیلر بعون الله تعالیٰ برجانین فتح ایتدیلر بر بلوک عسکر دخی عبیده بن جراحه قوشوب
 ارض شامه ارسال ایتدی و بر مقدمه عسکر ایله دخی عمرو بن العاصی مصره گوندردی حق تعالیٰ
 حضرتلری شاهه کیدن عسکره بصری و دمشق شهرلرینک فتحن مبعبر ایلدی و اطرافنده
 اولان حوزان و سایر قصبات و بلدانده نه وار ایتسه حوزه تصرفه داخل ایتدیلر اتدن
 عمر بن الخطاب حضرتلرین استخلاف ایدوب کندی دار آخرته انتقال ایدیجک حق سبحانه
 و تعالیٰ حضرتلری حضرت عمرک زمان خلافتنده اسلامه بقوت و قدرت ارزانی بیوردیکه
 هر قنده منوجه اولدیلر ایتسه فتح و نصرت ربانیه یش روانشکر اسلام اولوب ممالک مصر

وشام بالتام والكمال فتح اواندى واكثر ممالك فارس و مضافات بلاد اسلاميه دن قبلتوب كسرى
 ناچدى اقصاى مملكتنه كندى قيصردخى ديارشامدن الن حكوب قسطنطينيه به الجا ايتدى
 عمر رضى الله تعالى عنه ايكسلك مال و ممالرين الكوب في سبيل الله انفاق ايتدى حق سبحانه
 و تعالى حضرت نبرى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نبرته نيجه وعده بيوردى ايسه
 اوبله واقع اوارى اندنصكره حضرت عثمان بن عفان رضى الله تعالى عنه مستد خلافتنه
 جلوس ايدنجك ممالك اسلاميه اقصاى مشارق و مغارب ارضه ممتداولدى ديار مغرب تا اندلس
 و قبروان مملكتلر ايسه و سواحل بحر محيطه و ارنجه فتح اولدى و ديار مشرق تا نهايت بلاد
 چينه و ارنجه قبضه تصرف اسلامه داخل اولدى مداين عراق و خراسان و اهواز فتح
 اولتوب مسلمانلر كفره ازا كله قتال عظيم ايتديلر بنى حد و بابان كيسه ل بن قيرديلر غالباً
 ازا كدن مراد لشكر خاقاندر زبرا چين ولايتنه وارديلرد بمشدر امير المؤمنين عثمان رضى الله
 تعالى عنه حضرت نبرته ممالك شرق و غربك خرابجى كلدى بو جهه نشر يفات انلره بركت
 جمع و تلاوت قرآن و كتاب كريم سبيله ايتدى رضى الله تعالى عنه وعن سائر الصحابه اجمعين
 (برى دخى) و ضربت عليهم الذلة والمسكنة) آيت كريمه سبدر كه طائفة يهود حقتنه نازل
 اولمشدر في الحقيقه بو قول شريف موجبجه انلر دائماً ذلت و خسارتدن خلاص بولممشدر
 (برى دخى) اذاجاه نصرالله و الفتح) سوره سبدر كه حق سبحانه و تعالى حضرت نبرى قریش
 اوزره نصرت و فتح مكه و سائر بلادى وعده بيوروب بنى آدم كروه كروه دين اسلامه
 كبره چكلىن خير و برمشدر و نيجه بيوردى ايسه اوبله واقع اولمشدر صدق الله تعالى و بلغ
 رسوله الجنى *) قسم ثانى * رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نبرتك آيات قرآنيه دن
 غير بيله اخبار عن المغيبات ايتديكسلك بياتنه در حذيفه رضى الله تعالى عنه بيورمشدر كه
 بركون فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نبرى اصحاب كز بن اراسنده طوروب خطبه
 بيوردى تا قبائمه دكين ظهور ايدجه جك حوادندن خير و بردى برنسنه قومديككه اندن خير
 و برمه حفظ ايدن حفظ ايتدى و اونودن اوتىدى اصحاب رضى الله تعالى عنهم بو حالدن
 آگاه ايديلر و بيوردى حوادندن برنسنه ظهور ايسه اول زمانده فخر عالم صلى الله تعالى عليه
 وسلم حضرت نبرى بوندن خير و برمش ايتدى ديو يادعه كلورا ايتدى كانه بركنى بركيمه بنى بر زمانده
 كورمش اولسه و اوتمش اولسه صكره كوردبكي زمانده خاطر ينه كلسه كه بو كيسه اول كيسه در
 اشنه فخر عالم حضرت نبرتك خبر بن صكره دن شوبله تذكر ايدرايدم ديدى و بين ايتديككه
 مجلسده اوچوز كيسه و دخى زياده و ارا ايتدى فخر عالم حضرت نبرى قيسامنه دكين ظهور ايدجه جك
 فتنه ره كيم قائد اولورا ايسه يعنى هر كيم سردار لشكر فتن اولورا ايسه اسميله و اتاسك اسميله
 و قبيله سبيله ذكر ايتدى ديو بيوردى ابو داود رجة الله تعالى عليه حذيفه حضرت نبرندن
 بو بجه روايت ايتمشدر (و امام طبرانى نقلنده ابن عمر رضى الله تعالى عنهما خواجه كاشفات
 حضرت نبرندن روايت ابلر كه * ان الله قد رفعى الدنيا فانا انظر اليها والى ما هو كائن فيها الى
 يوم القيمة) كانما انظر الى كنى هذا * ديو بيورمشدر يعنى تحقيقاً حق سبحانه و تعالى حضرت نبرى
 تمام دنيا بنى بكار رفع ايتدى يعنى هر برن فارس و طوندى بن اول دنيا به و قيسامت كونه دكين
 انده اولاجق حوادنه نظر ايدرم كونا شواومك آيه سنه نظر ايدرم ديمكدر و بوندن غيرى
 دجال خصوصنه و سائر امور و حوادنه متعلق بعض روايات دخى وارد اولمشدر احاديث
 مذكوره نك شواهدندن برى بودر كه (شيخين روايتلرنده ابي هريره رضى الله تعالى عنه
 بيورمشدر كه * ان النبي صلى الله تعالى عليه وسلم نعى الجاشي للناس فى اليوم الذى توفى فيه

وخرج بهم الى المصلى وصف بهم وصلى عليه وكبر اربع تكبيرات * حاصلی بودر که حبش
 پادشاهلرندن فخر عالم حضرت تری بنه ایمان کتورن نجاشی دیار حبشه وفات ایتدیکی کون
 خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری خلفه نجاشی بوکون وفات ایتدی دیو
 خیر و یروب اصحابیله مصلا یه چیقدی انلرایله صف باغلیوب نجا شبتک اوزرینسه قائب
 نمازین قیلدی ودرت تکیر ایلدی دیمکدر فی الحقیقه صکره دن کون کبی ظاهر و باهر
 اولدیکه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری غازی بن قیلدینی کون نجاشی حبش
 ولایتنده وفات ایتش ایتش (نجاشی افصح لغات اوزره کسرون وکسر شین و تخفیف یایله
 حبش پادشاهنه دیرلر تکیم روم پادشاهنه قیصر و عجم پادشاهنه کسری دیرلر مذکور
 نجاشینک اسمی اصححه ایدی رحمة الله تعالی علیه (بری دخی بودر که سابقا اشارت اولتان
 اوزره رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری ابو بکر و عمر و عثمان ایله احد طاغنه
 چیقدی لر دخی طاغ حرکت کلدی مبارک ایاغیله اوروب طاعنه ایتدی * ایت احد ایتا
 علیک نبی و صدیق و شهیدان * یعنی یا احد ثابت اول و فرار ایله اوستکده اولانلر دکلدر
 الا بریغمبر و بر صدیق و ایکی شهیددر دیدی واقعا حضرت عمر و عثمان رضی الله تعالی عنهما
 صکره دن مقام شهادته قدم بصدیلر (بری دخی یته بخاری و مسلم روایتلرندره ابوهریره
 حضرتلرندن مر و بدر که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری * اذا هلك کسری
 فلا کسری بعده و اذا هلك قیصر فلا قیصر بعده و الذی نفسی یده لتنفق ککوزهما
 فی سبیل الله * بیورمشدر (امام نووی ایدر شافعی و سایر علما رجهم الله تعالی قوللرندره
 معناسی کسری هلاک اولدقدن صکره عراقده کسری اولسه کرک و قیصر هلاک اولدقدن صکره
 شامده قیصر اولسه کرک دیمکدر یعنی کندی زمان شریفته عجم پادشاهی ولایت عراقده
 و روم پادشاهی دیار شامده اونور برلر ایدی یونلر هلاک اولدقدن صکره آرتق عراقده عجم
 پادشاهی و شامده روم پادشاهی اونورمه کرک دیمک اولور واقعا بیوردینی کبی اولدی
 (بری دخی بودر که سراقه رضی الله تعالی عنه حضرت تری کسرانک بلزکلرین طاقنه چقنه
 اشارت بیوروب * کیف بک اذ البست سوارى کسرى * دیمش ایدی وقتنا کیم حضرت عمر
 رضی الله تعالی عنک خلافتنده دولت کسری کسراونوب اول بلزکلری امیر المؤمنین خد متنه
 کتوردیلر انلری سراقه یه کیدردی * والحمد لله الذی سلهما من کسرى و البسهما سراقه *
 دیو حق تعالی حضرت تری بنه عهد ایلدی (بری دخی بودر که عجمی عباس دخی اسلامه کلدین
 اهل مککه ایله بدر محاربه سنه کتدیکی زمانده خانوته کیچه ایله بر مقدار مال و برمش ایدی اصلا
 خاتونیه کتدین غیر کیچه بیتلر ایدی اول کون اسیر اولوب بهسایه کسلدی فخر کائنات
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری ایتدی بنم عالم یوقدر شمعی بنی ایلاره محتاجی ایلرک
 خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری ایتدی خانوته و پردیک مال نیچه
 اولدی عباس همان نیوتسه تصدیق ایدوب ایمانه کلدی (بری دخی خاطب بن ابی بلتعنه تک
 اهل مککه مکتوب کوندر دیکنده فخر عالم حضرت تری بنه باذن الله تعالی معلوم اولوب مکتوب
 ایلدن عورتک اردنیچه آدم کوندروب فلان موضعده تشور سز دیو بیوردیغیدر تفصیلی
 مقصد اولده مر و ایتش ایدی (بری دخی یته سابقا تفصیل اولتان اوزره) مؤته غزاسنده
 زید بن حارثه اندن صکره جعفر بن ابی طالب اندن صکره عبد الله بن رواحه شهید اولدقلری
 مساعت تفصیل اوزره حاللرندن اصحابنه خیر و بر دیکدر سید کائنات صلی الله تعالی علیه
 وسلم حضرت تری مذکورده عسکر قوشوب شام قرینده مؤته دیکلری موضعه کوندروب

کندی سعادتله مدینهده قالمش ایدی (اممنا بنت عبس رضی الله تعالی عنهما بیورمشدرکه
 جعفر شهید اولدینی کون صباح وقتنده پیغمبر من علیه الصلاة والسلام اصحابه بکا کلوب
 باسمه جعفرک اوغلا بقلری قنده در دیدی بندخی کنوردم آلوب قوجدی وقوخولدی اندن
 مبارک کوزلی یاش آقندی بن ایتدم بارسول الله جعفردن سکا برخبری یاشدی
 * نعم قتل الیوم * بیوردی دیمشدر (بری دخی بودرکه طاشقه قریش بی هاشمدن آلد قزلی
 عهد نامه نک خطی کووه یدی همان جایجا اسماء الله قالدی دیو قریشه خیر و بردی کاغدی
 اورنایه کتوروب آجدیلر فی الحقیقه بیورد یعنی کپی بولد یلر تفصیلی مقصد اولده سبقت
 ایتشدر (بری دخی اولدرکه طبرانی و بزار روایتلرنده) (بن عمر رضی الله تعالی عنهما بیورمشدرکه
 رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلریله منی مسجدنده اوتور ایتم انصاردن بر کیمسه
 وثقیفدن بر کیمسه سید کاشات حضرت نلریله کلوب سلام و بر دیلر بارسول الله سکا بعض نسنه
 سؤال ایتکه کلنک دیدیلر سید عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری ایتدی اگر دیلر سکر
 سره خیر و بره یمکه بکا نه سؤال ایتکه کلش سکر و اگر دیلر سکر سکوت ایدیم سکر سؤالگری نقریر
 ایدک تقی انصاری به ایتدی سؤال ایله نه کلنک خیر و برسون اندن رسول الله صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نلری ایتدی انکی چون کلنک بکر که یت الحرام یتنه او کدن نوقت جیفنک
 و اول عئله سکا نه نواب و فضیلت وارد بکا سؤال ایدم سک و طوافه تصکره قیلد بفسک ایکی
 رکعتی وصفار مروه مایینده اولان سعی و عرفه ده اولان وقوف ورمی جباری و قر بانی و بونلرده
 سکا نه نواب حاصل ایدیکن سؤال ایدم سک دیو بیوردی انصاری ایتدی اول الله حقیچون که سنی
 حق پیغمبر کونوردی بونلردن سؤال ایچون کلش ایدم و بونک نظیری بر خصوص دخی واثله بن
 الاسقع رضی الله تعالی عنه حضرت نلریله واقع اولشدر (بری دخی بودر که فاطمه رضی الله تعالی
 عنها حضرت نلریله * انک اول اهل لحوقا بی * دیو بیوروب اهل یتشدن کندو به اول واصل
 اولاجق حضرت فاطمه ایدیکن مر مننده خبر ووردی فی الحقیقه اولیه واقع اولدی بر و ایتده
 سکر ایدن صکره و بر فواده الی ایدن صکره حضرت فاطمه آخر نه انفصال ایتدی (بری دخی اولدر که
 خاتونلر نه ایتدی * امر حکم بی لحوقا طولکن اید * مراد سکر بکا زاده سر عئله اوله شاتکن
 زینده سخاوت اوزره اولانکر در دیمک اولور امهات مؤمنین دن رضی الله تعالی عنهن زینب بنت
 محسن ایش اشر ایددی دخی کندی الی امکندن صدقه و بر ایدی رسول الله حضرت نلریله اول
 اولاشن اول اولدی رضی الله تعالی عنها (بری دخی اولدر که علی بن ابی طالب رضی الله تعالی عنه
 حضرت نلریله شهید اولاجقندن خبر و بروب ایتدی * من اشقی الاخرین * یعنی آخرینک بغایت
 شقیبی کیندر دیدی اولدخی الله ورسوله اعلم دیدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری
 * قاتلک * دیو بیوردی یعنی سن قتل ایدن دیدی امام احمد مشاقینده ذکر ایتشدر (بری دخی
 اولدر که) (بن عساکر و ایتده معاویه به ایتدی * اما لک سنلی امر ایتی بعدی فاما کان ذلك
 فاقبل من محسنهم و تجاوز عن مسیئتهم * حاصلی معاویه به امی اوزره والی اولاجقندن خبر
 و بروب واقع اولدینی زمانده انلرک ابوسی و یاتلوسیه حسن معامله قیلق سیارش بیوردی (وینه
 ابن عساکر رحه الله تعالی علیه عروه بن روعمدن مرفوعا روایت ایتشدر که معاویه حقتده
 * لن یغلب معاویه ابدا * بیوزلش حضرت علی کرم الله وجهه صفین کوننده اگر بو حدیث
 بنم خاطر عم کلیدی معاویه ایله قتال ایتز ایدم دیو بیورمش معناسی معاویه ابدا مغلوب
 اولر دیمکدر (بری دخی حضرت عثمان بن عصفه اشارت ایدوب * یقتل هذا مظلوما * دیو
 بیوردی عیدر یعنی بو کشتی مظلوم اولدینی خالده قتل اولتور دیدی عاقبت بیورد یعنی کپی

اولدی تلاوت مصحف ایدر ایکن چالده یلر فانی (فیبک شیکهم الله وهو السميع العليم) یازومی اوستنه
صاچلدی (شغاده مسطوردر که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری پورته بی
تعین ایتش اوله حاکم نقلنده ابن عباسدن مرویدر که * ان رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلم قال یاعثمان تقاتل وانت تقرأ سورة البقرة فتقع قطرة من دمک علی فیبک شیکهم الله *
دیو یورمشرولکن حافظ نهی یوحدیث موضوعدر دیمشدر (امام مسلم روایتنده اسامه بن
زیددن مرویدر که یورمشدر * ان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اشرف علی اطم من اطام
المدينة ثم قال هل ترون ما یری ائی لاری مواقع الفتن خلال بیوتکم کواقع القطر * یعنی فخر عالم
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری برکون مدینه اولزندن برینک اوستنه چیقندی دخی
یارانته سؤال ایدوب ایتدی بنم کوردیکیمی سز کوررم بسکن اندن ایتدی تحقیقا سنک اولر یکر
ازاسنده فتنه موافقی کوریم قطر مر موافقی کبی دیو یوردی حاصلی شهر یکر ایچنده فتنه
واقع اولسه کر کدر دیو اشارت یوردی اندن صکره فتن ظهور ایتمک باشلدی حضرت
عثمان رضی الله عنه شهادتندن صکره فتنه بری برین تعاقب ایلدی تا حجاج فتنه وارنجده اولدیار
انواع فساددن آسوده اولدی تنکیم کتیب توار یخده مفضلا مسطوردر امام مالکدن
مرویدر که (یوم الحره جله قرآندن بدیوز کیمه قتل اولندی اوجوزی صحابه کر آمدن
ایدیلر رضوان الله تعالی علیهم اجمعین و بو خصوص خلافت بز پدده واقع اولمشدر) و بعض
روایتنده وقعت جلدن وصفیندن خبر و یردی دیو وارد اولمشدر حاکم روایتنده ام سلمه رضی الله
تعالی عنهدن مرویدر که برکون خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری بعض
اهمات مؤمنینک خروج ایده چکن ذکر ایتدی اندن حضرت عایشه کولدی فخر عالم صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت نوری ایتدی * انظری یا حیرا ان لا کونی انت * یعنی نظر ایله یا حیرا
اول خروج ایده چک سن اولیه سک دیندی اندن حضرت علی به متوجه اولوب ایتدی
* ان ولیت شبثا من امرها فارفق بها * یعنی حضرت عایشه نک امورندن برسنه به مالک
اولور ایسک اکا رفق و ملاطف ایده سک دیو یوردی (ابن عباس حضرت نرندن دخی بوکا
متعلق روایت وارد اولمشدر) حاکم و بیهقی روایتلرنده ابی الاسوددن مرویدر که کوردم برکه
ز بیر خروج ایتدی مرادی حضرت علی ایله قتال ایدی حضرت علی ایتدی * انشدک الله
هل سمعت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یقول تقاتله وانت له ظالم * یعنی زبیره آند
و یروب ایتدی سن اشدکی که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری سکاسن علی ایله
قتال ایدر سک شول حالده که سن اکا ظالم سک دیندی دیو سؤال ایتدی همان زبیر دوندی
کندی دیمشدر ابو یعلی و بیهقی روایتلرنده * بلی و لکن نسبت * دیدی یعنی بلی ایشتم اما
اوتدم دیو جواب و یردی دیدیلر (بری دخی حضرت حسن رضی الله تعالی عنه حقتده
* ان ابی هذا سید و سیصلح الله به فتنین عظیمین من المسلمین * یورددیغدر یعنی تحقیقا بنم
شو اوغلم سیددر و یقین زمانده حق تعالی حضرت نوری مسلمانلردن ابکی عظیم عسکری یونک
سببه اصلاح ایتسه کر کدر دیمک اولور آخر یوردی کبی اولدی زبیر حضرت علی بن ابی طالب
کرم الله وجهه شهید اولدقدن صکره فرق بیکدن زباده کیمسه حضرت حسنه بیعت ایتدیله
بلاد عراق وخراسانده یلی آئی خلافت اوزره اولدی آخر لشکر چکوب حضرت معاویه نک
اوستنه واردی معاویه دخی قاز شوکلدی ابکی عسکر بری برین کور یچک حضرت حسن
یلدیکه بر جانب خلقنک اکثری قیرلیجه اول بر جانب علیه ایده مر مسلمانلردن بو قدر کیمسه نک
فانی دو کای رو کور دیوب حضرت معاویه به مکنو بله خیر کولردی بن خلافتی سکاتمو یض ایدرم

اما شول شرطه که باام زماننده سنکاه قنسال ایدن کیمسه زادن اهل مدینه به تعرض ایتمه اسک
 و کیمسه بی الحقیقه سک دیدی معاویه دخی اون کشیدن غیره کیمسه به تعرض ایتمیم دیوجواب
 کوندردی و الحاصل ما بینده و افرمر اسلات واقع اولدی آخر الامر حضرت معاویه بریاض
 کاغذ کوندروب بونک ایچنسه هر نه دیلر ایسک یاز بن قبول و التزام ایندم دیدی بونک اوزریشه
 صلح ایندیله حق سبحانه و تعالی حضرت نلری حضرت حسن و کاتیله فخر کاشیات علیه افضل
 التحیات حضرت نلری تک بیوردی اوزره ایکی عظیم عسکری فتنه دن صافلیوب مایینلرن صلح
 ایندی (دولابی رجه الله تعالی علیه فخر ایچنشدو که حضرت حسن رضی الله تعالی عنه ابتدی

* کانت حجاج العرب بیدی یسالمون من سالمون و بحار بون من حاربت فترکتها ابتغاء وجه الله
 وحقق دعاء المسلمین * یعنی رؤسای عرب بنم المده ایدی بن مصالحه ایندی کلمه مصالحه
 ایدر ایدی و بی محاربه ایندی کلمه محاربه ایدر ایدی بن حق تعالی حضرت نلری تک جهت
 رضاسن دبلد بکیم ایچون و مسلمانلرک فالری دوکلدن منع مراد ایندی بکیم ایچون خلافتی ترک
 ایندم دیو بیوردی (بری دخی اولدر که امام حسین رضی الله تعالی عنه حضرت نلری تک طف
 دیدکلری موضعه شهید اولاجن اعلام ایدوب بر آوج طبراق چیقاروب حسین بو طبراقده
 مدفون اولسه کر کتر دیو بیورمشدر (امام بقوی میچننده انس بن مالک حدیثندن روایت
 اینشدو که (مالک القضر حق تعالی حضرت نلری تک فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری تک
 زیارت اینکمه اذن طلب ایندی باری تعالی حضرت نلری اذن و یروب اول کون که فخر کاشیات
 حضرت نلری ام سلمه به کار بکی کون ایدی ملک اول حضرتی زیارنه کلدی ایدن خواجه عالم
 حضرت نلری باام سلمه قیوی بلکه اوزریمزه کیمسه کیر مسون دیدی ام سلمه رضی الله تعالی عنها
 قیوده طور رایکن همان حضرت حسین کلوب ایچر و کبردی اول حضرتک رضی الله عنه اوزریشه
 صحرا دی خواجه کاشیات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری حضرت حسین ایدی
 و قوجدی او خشامغه بشدی ملک ایندی بونی سورمبسک فخر عالم حضرت نلری * نم * دیو
 بیوردی ملک ایندی تحقیقا سنک امتک بونی قتل اینسه کر کدر اکر دیلر ایسک قتل اولنه جنی مکانی
 سکا کوشته یم اذن اول شهید اوله جنی موضعی کوشتردی فخر جهان صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نلری اورادن بر آوج قزل طبراق آلوب کتوردی ام سلمه رضی الله تعالی عنها اول طبراقی
 آکدی دخی برز ایچنه باغلدی نابت رضی الله تعالی عنه اول موضع کر بلاد دیو بوسو یلشوریک
 دیمشدر ابو حاتم صحیحنده و امام احمد رجهما الله تعالی روایت مذکوره نک مثلن نقل بیورمشدر
 (بر روایتده بویه در که ام سلمه ایندی اول حضرت بکا بر آوج طبراق صوتوب بو طبراق حسین
 شهید اوله جنی برک طبراقنددر بونه وقت که طور دینی برده قان اوله بیله سنکه حسین شهید
 اولمشدر دیدی بدخی آلم بر ششده قوبدم بو طبراق بونده قان اولدینی کون عظیم کوندرد
 دیر ایدم دیمشدر سوق کلام اقتضاسی بودر که عاقبت الامر بیوردقلری کبی اولمش اوله ولیکن
 اول مرتبه مذکور اولیوب تعیین بیوردقلرن ذکر ایله اکتفا اینمشدر (روایت اولتور که
 فخر کاشیات صلی الله علیه وسلم حضرت نلری بیوردی اوزره ارض عراقدن کوفه ناحیه سنده) طف
 دیدکلری موضع که کر بلادیکله مشهوردر حضرت حسین آنده شهید اولدی قتل ایدن سان بن
 انس التیمی دیدکلری ظالم ایدی بعضیلر غیر کیمسه در دیدیلر بویاده بعض اقوال بعیده ذکر
 اینمشدر و الله اعلم بحقیقه الحسان (ابونعیم دلائل نبوته نضرة ازیه دن روایت اینمشدر که
 حسین بن علی رضی الله تعالی عنهم ائمه اولندینی زمانده کوکدن قان باغدی و صباح قانقوب
 قبول بیزی و دسایلر بیزی طاقان بولدی دیمشدر (بری دخی اولدر سکبه (بخاری و مسلم

روایت کرده بخار رضی الله عنه حضرت تریته * تغلک الثمة الباغية * یورمشدر یعنی سنی باشی
عسکر قتل ایدر دیمشدر و آخر الامر یوردیغی کی اولمشدر (بری دخی اولدر که ابو عمر بن عبد البر
روایتند عبدالله بن عمر رضی الله عنهما پر کون رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریته
یانتند پر کیسه کوردی کیم ایدیکن بیله مدی فخر عالم حضرت تری ایتدی اول کشی بی کوردکی
عبدالله نعم دیوجواب و بردی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری ایتدی اول جبرائیل
ایدی اما سن کله جک زمانده کوزیکی یورسک کرک دیدی واقعا عبدالله آخر عمرنده اعنی اولدی
(بری دخی اولدر که قیس بن شماسه * تعیش حیدما و تغلک شهیدا * دیدی یعنی مادامکه صاعسک
خوب و معدوح و عبثت ایلرسک و آخر شهید اولورسک دیمک اولور فی الحقیقه یوردیغی کی
اولدی قیس رضی الله عنه بماده مسیطة الکذاب حکمنده شهید اولدی حدیث شریفی حکم
روایت ایشدر و علماء حدیثدن بیهقی و ابو نعیم حدیث صحیحدر دیمشدر (بری دخی اولدر که
عبد الله بن زبیر * ویل لک من الناس و ویل للناس منک * دیمشدر آخر حجاجله مایترنده
یوقدر فننه و فساد اولدی تکیم توار بخنده مسطوردر (بری دخی عالم المدینه به اشارت
یوردیغی (ابو هریره حضرت تریته روایت اولمشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت تری * یوشک الناس ان یضر بوا اکباد الایل ولا یجندوا حالما اعلم من عالم المدینه *
یورمشدر یعنی قریب اولور که خلق منازل بعیده دن طلب علم ایچون سفر ایدر ل و مدینه
حالتدن اعلم کیسه بولیر دیمکد سفیان بن عیینه رحمة الله تعالی علیه بز شوبله رأی
ایدرایدک که اول یوردیغی عالم امام مالک حضرت تری ایدی دیمشدر (عبدالزاق دخی مالکدن
غیری عالم المدینه اسمبله کیسه معروف اولمشدر و اطراف مالکدن اکا کلدکاری کی پر کیسه به
کلامشدر دیدی مصعبدن مر و بدر که امام مالکدن اوقومعیچون خلق قیوسنده ازدحام
ایدوب بری پر بله دو کوشور ل ایدی دیمشدر ائمه دین و علماء مشهورین دن نیجه کیسه ائمن
حدیث شریف روایت ایشدر درجه دن بعضی یونلدر که ذکر اولور (الامام الاعظم
ابو حنیفة الزهری و السفیان و الشافعی و الاوزاعی امام اهل الشام و اللیب بن سعد امام اهل مصر
و ابو یوسف و محمد بن الحسن و عبد الرحمن بن مهدی شیخ الامام احمد و یحیی بن یحیی شیخ
البخاری و ابوجا شیخ البخاری و مسلم و ذوالنون المصری و الفضیل بن عیاض و عبد الله بن
المبارک و ابراهیم ادهم رحمة الله تعالی علیهم اجمعین (بری دخی اولدر که رافضیه و قدریه
و مر جئه طائفه سی ظهور ایدر حکلرینه اشارت یورمشدر تکیم بیهقی روایتند حضرت
علی دن مر و بدر که * بکون فی امتی قوم یسمون الرافضة برفضون الاسلام * یورمشدر یعنی
بتم اتم اراسته بر قوم اولور که رافضه سمیه و انور انلر اسلامی ترک ایدر دیمک اولور (وطبرانی
نقلند قدریه و مر جئه ایچون * هم بحوس هذه الامة * یورمشدر انس بن مالک حضرت تریته
مر و بدر (ودخی کتب الحادیشه مسطور اولان اوزره اشراط ساعتیه متعلق نیجه حدیث
شریف یورمشدر درجه دن بری صحیح بخاری ایدر بی هر ره رضی الله تعالی عنهدن مر و بدر که
* لا تقوم الساعة حتی تغلقتان عظیمتان بکون ینهما مقلة عظيمة دعواهما واحدة و حتی
یبعث دجالون کذا یون قریب من ثلثین کلهم یزعم انه رسول الله و حتی یقبض العلم و یبکثر
الزلزل و یتقارب الزمان و تظهر الفتن و یبکثر الهرج و هو القتل و حتی یبکثر فیکم المنال
فیقبض حتی بهم الرجل من یقبض صدقته و حتی یعرضه فیقول الذی یعرضه علیه لا ارب لی
فیه و حتی یتناول الناس فی البیتان و حتی یمر الرجل بقبر اخیه فیقول لینی مکابه و حتی یطلع
الشمس من مغربها فاذا طلعت و رآها الناس اجمعون فذلک لا یبقع نفایمها لم یکن آمنت من قبل

او کسبت فی ایمانها خیرا و لتقوم من الساعة وقد نشر الجلان نو بهما فلا یسابعانه ولا یطو بانه
 و لتقوم من الساعة وقد انصرف الراجل بلین لخصه فلا یطعمه و لتقوم من الساعة وهو یلبط حوضه
 فلا یسقی فیہ و لتقوم من الساعة وقد رفع اکلته الی فیہ فلا یطعمها * دیو یور مشر در حدیث
 شریفه ابو هریره رضی الله تعالی عنه بر نیجه علامت تذکر ایتمشدر احتمالدر که فخر عالم صلی الله
 تعالی علیه و سلم حضرت تارندن مجموع عن مجلس واحد ده استماع ایتمش اوله و جازدر که مجالس
 متعدده ده استمش اوله حاصلی جلاه دن بری ایکی عظیم عسکر دعوازی برابکن یعنی کله اسلام
 اوزره متفقرا ایکن جنک ایدر دبدیکی عسکر علی و معاویه ابوبیکه رضی الله عنهما مصنفین دیدکاری
 موضعه قتل ایتمشدر بری دخی دعوازی رسالت ایدن کنابلردر که شدی به دکن نیجه سنی
 ظهور ایتمشدر و جفتارندن کلتمشدر بری دخی خلق ارادتین علم قبض اولتمشدر علم احوالی
 و علم انصافی نه مرتبه به وارد یعنی یانه محتاج دکلدر بری دخی تقارب زماندر که ییلر ایلر قدر
 و ایلر هفتل قدر تصور اولتور بری دخی ظهور فتندر که علی التوائی اولتی اوزره بری دخی
 کثرت قتلدر بری دخی مال جو خالمقدر شوبله ~~که~~ صدقه قبول ایدر کیسه بولتمقدر
 بودنی ظهور ایتمشدر بری دخی ناس منصل عالی بسار بنیادینه همت صرف ایتمقدر بری دخی
 بر کیسه بر مؤمن قرداشنک قبرینه اوغرا یوب نولایدی بونک برنده بن اولایم دیمکدر یعنی فتنه
 و فساد کثرتندن خلق نمئی موت ایلمکدر و دخی کونش مقرر بدن طوعمقدر و قیامت شول حال اوزره
 قویه که ایکی کشتی قاش آجوب صاق بازار ایدر ایکن نه میایعده قادر اولار و نه قماشی دورمه
 قادر اولار یعنی شوبله ناکاه قویه و خلقی شوبله خیرت آله دیمکدر و دخی بک ایچون سود
 صاعش اولان کشتی بیکه قادر اولیه و دوه سن سوار میچون حوض طولدیران کیسه نرک ایدر
 سقایته قادر اولیه و اتمه قادرین کشتی اغزینه ابلدوب بیکه قادر اولیه و الحاصل تقدر امر مهم
 اولور ایسه کشتی نرک ایلله خیرت غلبه سندن ندر که بحالی اولیه دیمکدر (و جمله اخبار عن
 المغیباتدن بری دخی بودر که امام بخاری و مسلم روایتلرنده ابو هریره رضی الله تعالی عنه
 فخر کاشان علیه افضل الصلوات حضرت تارندن روایت ایتمشدر * لاتفوم الساعة حتی تخرج
 نار من ارض الحجاز نضی لها اعناق الابل ببصری * یور مشر در حاصلی قیامت قویه نرک تا
 شوبله واقع اولمیجه که زمین هجازدن بر عظیم آتش چبغه ضیاسی اطراف مانکه شوبله
 کیده که شام ولایتنده بصری دیدکاری شهرده او آتشدن دوه نرک بیونتری ضیالته دیمکدر
 مقصود آتشک ضیاسی تا اول ملکتره واره دیمک اولور واقعا سنه اربع و خمسین و ستائنه
 جادی الاخره سندن اوچمی کیجه چار شنبه کیجه سی اولدینی کی مدینه منوره به رفوناق
 یغین بردن بر عظیم آتش چبغدی ایشدا سنده شوبله برزله عظیمه و برنجیب و مهیب صبت
 و صداز پیدا اولدیکه قیامت قوبدی صاندیلر و اهل مدینه هلاک اولمی مقرر ییلدیلر بر کونده
 اون سکر کره زلزله واقع اولدی و ذکرا و انسان آتش در یالر کی جوش و خروش ایدر ایدی شوبله
 تمت اولدیکه بن فریه سندن برقریه به منتهی اولوب آتی احراق ایشدی (امام قرطبی رحمه الله
 علیه ایدر بعض دو ستمز شو بله خبر و بر دیکه بش کونلک بولدن آتشک ارتعاعی هواده مشاهده
 ایدر ایتمش و بنه اندن منقودر که رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نلری بر کاشنده
 مدینه فریته صغوق هوالر اسر ایدی دیمشدر و دخی اشند مکه آتش مذکور مکة الاهدن
 و بصری طاعنلرندن کوردی دیدیلر دیو یور مشدر (شیخ قطب الدین القسطلانی رحمه الله
 علیه الی ایکی کون طور دی آخر رجب آیتندن بکرمی بدینی کیجه که خواجه عالم صلی الله تعالی علیه
 و سلم حضرت نلریشک معراجی آنده واقع اولمشدر اول کیجه سیوندی دیمشدر و بالجمله بو آتش

تل

قصه سنک تفصیلی فتی جو قدر امام قرطبی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ تذکرہ سندہ بارشیر و قطب
قسطلانی قدس سرہ ہونک ایچون بشقہ کتاب تالیف ایڈوب جل الایجاز فی الایجاز بتار الحجاز
دیو نسیمہ قیلک در حاصلی بو بر جادہ معظمہ ادر کہ اگر فخر عالم صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت تری بیک
عازر مجرتین قطع نظر اولنسه صدق رسالتہ بو مجزہ سی کفایت ایلر فی الحقیقہ تا بیجہ خبر
وردی ایسہ اولہ واقع اولمشدر و بیجہ بیک بلکہ بیجہ یوز بیک کیمسہ بو خصوصی مشاہدہ قیلنلردن

*** (مقصود ناسع) ***

رسول اللہ صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت تری بیک طاعت و عبادت لری بیانندہ در حق سبحانہ
و تعالیٰ حضرت تری فخر کائنات حضرت تری بندہ خطاب ایڈوب (ولقد نعم انک یضیق صدرک بما
یقولون فسبح بحمد ربک و کن من الساجدین و اعبد ربک حتی یأتیک الیقین) یوز مشدر یعنی
تحقیقہ تا بیلورن کہ سنک صدرک طار یلور شول سوز ایله کہ کفار آئی سو بیلر یعنی تگری تعالیٰ
حضرت تری بندہ شریک کتوردکلر ایچون و قرآنہ طعن ایبتدکلر ایچون و سن استہزا ایبتدکلر ایچون
بمحض اولتی چکر سنک سوز لری سکا کوج کلور اجمدی تسبیح ایله بر تسبیح کہ جد پروردگار کہ مقربن
اولہ حاصلی سبحان اللہ و بحمدہ دیمکہ مشغول اول و ساجد لردن اول یعنی نماز قیلجیلردن اول
و پروردگار کہ بر سنش ایله ناسکاموت کلنجہ دینک اولور یقین دن مراد مؤمندر ایکنجیون یقین ایله
تسبیح اولمشدر کہ امر متیقندر (اگر سوال اولنوب عبادتہ امر دہ و اعبد ربک بجزی ایدی حتی
یأتیک الیقین نہ فائدہ ایچون ذکر اولندی دینلور ایسہ امام قرطبی وغیری رجہم اللہ تعالیٰ جواب
و یروب یوز مشدر کہ اگر همان و اعبد ربک دینش اولسہ بر کر طاعت ایبتکلمہ مطیع اولور ایدی
وقتا کیم حتی یأتیک الیقین یوزدی معنای جع عمر کدہ عبادتدن خالی اولہ دیمک ایدیکی ظاهر
اولندی دیمشدر (اما بو جواب اکا منیدر کہ امر مطلق تکراری مفید اولیہ بو مسئله مسائل
اصولدن بر مسئله مختلف قیاسدر (امر مطلق تکراری ہی افادہ ایلر بوقسہ مرہ واحدہ ہی افادہ
ایدر بوقسہ هیچ برین افادہ ایتمزی بوندہ بر قاج مذهب وارددر (اول کیسی بودر کہ تکراری
مفید اولیہ و مساف دخی اولیہ بلکہ مرہ و مراتی اشعار ایبتکلمن بن مأمور بہ نہ ایسہ انک
فطن طلبی مفید اولہ و لکن مرہ واحدہ ضرور یہ در امثال آتسز متحقق اولرز و ماہیت
اندن اقلدہ بولمقی یوقدر دیدیلر اجمدی این حاجب وغیر بلر بونی ترجیح ایتمشدر (ایکنجیسی
بودر کہ مطلقا تکراری مفید اولہ استاد ابواسحق اسفرانی و ابو حاتم قرظی بوکا ذاہب
اولمشدر پس اسکر تکرارہ برغایت تعیین اولندی ایسہ اتی اسعیاب ایدر و الا زمان عمری
اسعیاب ایدر و لکن بحسب الامکان اولور قضاء حاجت و نوم و بونلرک امثالک زمانلرین
اسعیاب ایتمز دیمشدر (اوجنجیسی بودر کہ مرہ واحدہ یہ دلالت ایله شیخ ابواسحق لمع
شرحندہ ای حقیقہ حضرت تری بندہ و اکثر شافعیہ دن وغیر بدن بومذہبی حکایہ ایتمشدر و بویله
دیسانلر ایبتدیلر اگر بر شرطہ یا خود بر صفتہ تعلیق اولنور ایسہ تکراری مفید اولور معانی
بیک تکراری حسبجہ دیدیلر مثلا (وان کتم جنبافا طہروا) کی و دخی (الزانیہ و الزانی
فاجلدوا کل واحد مہما) کی بونلردہ تکراری مفیددر دیدیلر و اللہ اعلم و اول سید عالم صلی اللہ
تعالیٰ علیہ وسلم حضرت تری بیک عبادتہ مأمور اولدیغنه جملہ دلالتدن بری بودر کہ
(امام بغوی روایتندہ جبرین نغیر و بونعم تغلندہ ابو مسلم خولانی فخر عالم صلی اللہ تعالیٰ علیہ
وسلم حضرت تری بندن روایت ایتمشدر کہ * ما اوحی الی ان اجمع المسال و اکون من التاجرین و لکن
اوحی الی ان سبح بحمد ربک و کن من الساجدین و اعبد ربک حتی یأتیک الیقین * دیو یوز مشدر
معنای بکا مال جمع ایڈوب تاجر لردن اولتی وحی اولمشدر و لکن پروردگار کت حدیثہ

مقرن

معتبرن تسبیح ابله و نماز گذارلردن اول و تا سکا موت کلبه ربکه عبادت ابله دیو وحی اولمشدر
دیگ اولور (وینه برآیت کریمه ده (فاعبده واصطبر لعباده) یورلمشدر یعنی حق تبارک
و تعالی حضرتلری رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه عبادت امر ایدوب
انذاره و ابلاغه تکالیف مشقترینه مصابره یورمشدر (وینه برآیتسه دخی (والله غیب
السموات والارض والیند برجع الامر کله فاعبده وتوکل علیه) یورلمشدر یوندن فهم اولنور که
سیرالی الله درجانتک اولی عبادتدر و آخری حقه توکلدر دیشلردر حاصلی جناب حقه مسافرت
ایدن کیسه زاد عبادته محتاج اولور اندن استغنا به مجال یوقدر و هر بار که عبودت الله تعالی
حضرتلرینه قربی زیاده اوله الیک یوانده مجاهده سی اعظم اولور حق جل وعلا حضرتلری
(وجاهدوا فی الله حق جهاده) یورمشدر انکیچون ایکی جهان فخری محمد مصطفی علیه
الصلاة والسلام افندیمز حضرتلری آخر عمرینه وارنجه وظایف عبادته قیامده واجتهاده
مجموع ناسدن اعظم ایدی هیچ الیک ایندیکی طاعت و عبادتی کپسه ایدنه بملک متصور دکل
ایدی صحابه کرامدن دخی هر کیک قرب و ترقیبی زیاده اوله اول حسب طاعت و عبادتی دخی
زیاده اولور ایدی اشته کتب و سنت مقتضاسی اوزره تحقیق بودر (بعض ملاحظه که قرب
حقیق عبودی عبادت ظاهره دن عبادت باطنه به نقل ایلر و مشقت عملدن روحو و جسدی
راحت ایلر دیشلردر و تکالیف ساقط اولور زعم ایتمشدر بو اعتقادلی کفر محضدر نعوذ بالله
تعالی من ذلک اگر کسی عبودت واصل اوله حق مقاماتک اعلاسته بنشورایسه اندن مثقال
ذره تکالیف ساقط اولمی احتمالی یوقدر یوندر نصکره معلوم اوله که رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرتلری بعثتدن اول شرایع مقدمه دن بریله مکلف می ایدی دکلی ایدی
علم ارحمهم الله تعالی اختلاف ایتمشدرر جمهور قول بودر که هیچ برینه اتبعای یوق ایدی
زیرا اگر برینه تابع اوله ایدی اشیدیلور ایدی البته نقل اولنور ایدی ستره مجال یوق ایدی دیدیلر
ودخی واقع اوله ایدی اول شرعته منسوب بکنلر اقتضای ایدوب محمد بر زمان بزم شرعتمزه
تابع ایدی دیلر ایدی هیچ یوندر دن برنسته نقل اولنمدی دیدیلر (بر طائفه دخی بوکا ذهاب
اولدیلر که الیک حقیقده شریعت احرایه اتباع عقلا منع اوله زیرا تابع الیک معروف اولان
متبوع اولمی بعد در دیدیلر (بر قوم دخی یوبابده توقف ایدوب بر جانیه حکم ایتمک کرک
زیرا عقل حاکم اوله جن بر دکندر دیدیلر (بر جماعت دخی شرع من قبله بله عامل ایدی
دیدیلر اند نصکره اختلاف ایدیلر که اول شرع متعین اولورمی بوقسه اولز می بعضیلری
تعیین دن فاجدیلر توقف ایدیلر و بعضیلری اقدام و جسارت ایدیلر و اقدام ایدیلر دخی کیمک
شرعته تابع ایدیکنده اختلاف ایدیلر بعضی نوح پیغمبره و بعضی ابراهیمه و بعضی موسایه
و بعضی عیسایه دیدیلر صلوات الله علی نبینا وعلیهم اجمعین بو مسئله ده جمله مذاهب
بومذکور اولاند (اما یونده اظہر بودر که قاضی ابوبکر قولنجه اتباع واقع اولمیش اوله
وابعد مذاهب تعیین ایدیلرک مذہب در زرا اول ذکر ایدیکمز اوزره اگر واقع اوله ایدی نقل
اولنور ایدی و اشیدیلور ایدی اخصا ممکن اولماز ایدی و بوکا دخی جنجاری یوقدر که عیسی علیه
السلام آخر نبینا اولوب کندود نصکره کلنره شرعی لازم اوله زیرا قول صحیح بودر که بزم
پیغمبریمز محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلردن غیری بر پیغمبرک دعوت عامه سی
یوق ایدی والله اعلم بو ذکر اولنسان اقوال قاضی عباض کلانندن تلخیص اوزره نقل اولمشدر
بعنایت کلام حسن و بدیعدر و لکن جمله مذاهب بومذکور اولاند دیدیکنده نظر واردر
زیرا حضرت آدم علیه السلام شرعی اوزره اولمی دخی این برهاندن حکایه اولمشدر و بعضیلر

بنا

قولنده بجمع شرايع اوزره اولوق دخی روایت اولمشدر تکبیم مالکبه دن صاحب المحصول حکایه
 ایشدر (اما شول کیمسه که ابراهیم علیه السلام شریعتی اوزره ایدی دیشدر انک احتمادی
 تم اوجینسا البت ان اتبع ملة ابراهیم حنیفا) قول شریعتی در (اما بونکه استدلال صحیح
 دکدر بلکه بوندن مراد توحیدده اتباع ابله دیمکدرزرا بوآیت کریمه ده چونکه حضرت
 ابراهیمی (ماکان من المشرکین) دیو وصف ایدی اندن (ان اتبع) بیوردیغندن مراد ذکر اولنان
 معنی ایدیکی ظاهر اولدی بونک مثلی (اولئک الذین هداهم الله فبهدهم اقتده) آیت کریمه سیدر
 بونلرک ایچنده حق تعالی حضرتلری شریعت مخصوصه سی اولمسانی ذکر ایشدر حضرت
 یوسف کیمی شول کیمسه تک قولجه بوسف علیه السلام رسول دکل ایدی دیشدر ودخی
 حق تعالی حضرتلری آیت مذکورده بریجه بیغیری ذکر ایشدر که شریعتلری بری برینه
 مخالف ایدی ماینلرین جمع ممکن دکل ایدی ایدی دلالت ایدیکه مراد مجموعتک اتصاف
 ایشکری توحید و طاعت معناسنده اتباع اوله (اگر سوال اولتوب رسول الله صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرتلری فی شریک و ایسات توحیدی ادله قطعیه به منی فیشدر بونقصد برجه
 آخره متابعت راست کلز (وان اتبع) قول شریفی دخی بومعنایه جل ایتک صحیح اولماز دینلور
 ایسه امام فخر رازی رجه الله تعالی علیه جواب و یرمشدر که احتمالدر مراد کیفیت دعوتده
 اتباع اوله یعنی طریق رفیق و سهولته خلقی توحید و طاعتده دعوتده انلره اتباع واقتد ابله
 و مره به داخری انواع کثیره ابله دلایل ابرارنده انلرک اسلوبه تابع اول دیمک اوله دیو بیورمشدر
 (اول حضرتک بیان عباداتی بیدی نوع اوزره اقتصار اولمشدر (نوع اول) طهارتی بیاندمدر
 بونوعده بر فاج فصل واردر*) فصل اول * بیان وضوء و سواکنده در (معلوم اوله وضوء
 ضم و اوایله آیدست فعلیدر و فحله اول صوتدر که انکله آیدست اکثر اصلده وضوءندن مشتقدر
 وضوءات حسن دیمکدر اهل صلات اولان کیمدر آیدست ابله پاک و نظیف اولوب حسن
 صورت بولورر انکیچون اندن اشتقاق اولمشدر (بعض طهارجه الله تعالی علیه آیدست
 ایچون نیت واجیدر دیدیلر و بوآیت کریمه دن اخذ ایدیلر که حق سبحانه و تعالی حضرتلری
 (اذا قمتم الی الصلوة فاغسلوا) بیورمشدر تقدیر کلام اذا اردتم الی النیام الی الصلوة فتوضوا
 لاجلها دیمکدر و بونک مثلی اذار آیت الامر فیم دیمکدر بیدر مراد فیم لاجله دیمکدر دیدیلر
 (ابن قیم رجه الله تعالی علیه ایدر فخر کاشفات علیه افضل التحیات حضرتلرندن هر کس
 روایت اولمامشدر که آیدستک ابتداسنده * نوبت رفع الحدیث * دیمش اوله بارعباره دخی
 ذکر ایش اوله نه کندودن و نه صحابه دن اصلا مروی دکدر نه سند صحیحله روایت اولمشدر
 و نه سند ضعیفله نقل اولمشدر بیدی حاصلی مذهب حنفیه ده آیدسته نیت شرط دکدر
 و شافعییه ده شرطدر تفصیلی کتب فقیده مسطوردر و آیدست نه وقت فرض اولندیغینده
 علما رجهم الله تعالی اختلاف ایشدر بعضیلر مدینه ده فرض اولندی دیشدر در (اذا قمتم
 الی الصلوة فاغسلوا) آیت کریمه سیله استدلال ایشدر زرا آیت کریمه مدینه ده نازل اولمشدر
 (ابن عبد البر اهل تفسیردن اتصاف نقل ایشدر که اول حضرته جنبلکدن غسل مکده ایکن
 فرض اولندی همان صلات فرض اولندی کی اولدیخی فرض اولدی دیو بیورمشدر و سید عالم
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه هرگز بلا وضوء نماز قیاق واقع اولدی دیشدر (حاکم رجه علیه
 مستدرکنده ایشدی آیت مائده نزول ایچندن وضوء یوق ایدی دینلرک قوللرین رد ایتکه
 اهل سنت محتاجلردر و بونکه رد اولتور که عبده الله بن عباس رضی الله تعالی عنهما روایتده
 برکون حضرت فاطمه رضی الله تعالی عنها آظله رقی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم

حضرت نضر بن حجره سنه دخول ابتدای قریش طائفه سی سنی قتل ایتمکه اتفاق ابتدای دینو
 خبر بریدی اندن خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نضر آبدست صوتی استیوت قانقوب
 آبدست آلدی دیمشدر یوندن ظاهر اولدیکه مکده ایکن دخی آبدست وارایمش (این حجر رحمة الله
 علیه یومذ کور قبل الهجرة وجود وضوئی انکار ایدیه فی رده صالحدر وجود بن انکار ایدیه فی رده صالح
 دکلدردیمشدر (ابن الجهم مالکی رحمة الله علیه قبل الهجرة وضوء مستحب ایدیکنه جزم ایتمشدر
) و بعضی وضوء مدینه مشروع اولدی یوندن اول مشروع دکل ایدی دبد بلر اما بقول مردود در
 ز برای ایهمه روایتده ابی الاسود بن عروه دن مرویدر که جبرائیل علیه السلام وحی ایله نزول
 ابتدایکی زمانده فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نضرینه وضوء تعلیم ابتدای دیمشدر
 حدیث شریف امام احمد نقلنده و ابن ماجه وطبرانی روایتلرنده دخی وارد اولشدر
 (امام بخاری و ابی داود و ترمذی روایتلرنده انس بن مالک رضی الله تعالی عنهدن مرویدر که
 * کان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم يتوضأ لكل صلوة * دیمشدر یعنی فخر کاشات
 حضرت نضر هر نماز ایچون بر آبدست الور ایدی دیو یورمشدر سوال ایدوب سر نیجه ایلر دیکر
 دبدیلر * کان یجزی احدنا وضوء مالک یحدث * دیدی یعنی بزه بر آبدست کفایت ایلر
 ایدی مادامکه حدث واقع اولیه دیدی (ودارمی روایتده حضرت عثمان رضی الله تعالی
 عنهدن مرویدر که * ان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم کان يتوضأ لكل صلوة * دیمشدر
) و مسلم روایتده بریده دن مرویدر که * کان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم يتوضأ لكل
 صلوة فلما کان يوم الفتح صلی الصلوات بوضوء واحد فقال له عمر رضی الله تعالی عنه فعلت
 شيئاً لم تکن تفعله فقال نعمدا فعلته يا عمر * دیمشدر یعنی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نضر اولدن هر نماز ایچون بر آبدست الور ایدی فتح مکه کوننده بش وقتی بر آبدست ایله
 قبلی عمر رضی الله تعالی عنه ابتدای بار رسول الله بر نسته اشهدک که یوندن اول اتی اشهدک
 فخر کاشات علیه افضل العیانت افندیمز حضرت نضری قصد ایلدم یا عمر دیدی یعنی جواز بن
 بیان ایچون بویله ایتمدیمک ایدی (امام احمد و ابی داود روایتلرنده عبدالله بن ابی عامر دن
 مرویدر که سید کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نضرینه هر نماز ایچون بر آبدست آتقی
 امر اولمش ایدی کزک آبدستی اولسون کزک اولسون وقتاکیم بو عمل فخر کاشات صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نضرینه مدقت و یردی هر نماز وقتنده مسواک استعمالی امر اولندی
 و آبدست خصوصی اشافی فوندی یعنی مادامکه حدث واقع اولیه بر آبدست ایله تقدردیلر ایسه
 قیله سید کاشات حضرت نضرینه مسواک واجب ایدی دیانلر بو حدیثله استدلال ایتمشدر و لکن
 استنادده محمد بن اسحق و اردانک روایتی استنادده صالح دکلدرد خصایص نبویه دلیل صحیحدن
 غیری نسته ایله ثابت اولماز (امام طبرانی و بیهقی روایتلرنده حضرت عائشه دن مرویدر که
 فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نضری * ثلث هن علی فرائض وهن لکم سنه
 الور والسواک و قیام المیل * یورمشدر بو حدیث شریف مو جبهه و زومسواک استعمالی و کیجه
 نمازی فخر عالم حضرت نضرینه فرض و امته ستندر (و سید امام احمد رحمة الله تعالی علیه مستندده
 استناد حسنله و انله بن الاسع رضی الله تعالی عنه حضرت نضر دن روایت ایلر که سید کاشات
 علیه افضل العیانت افندیمز حضرت نضری * امرت بالسواک حتی خسبت ان یکتب علی *
 یورمشدر یوندن فهم اولتور که واجب اولیه علما رحمة الله تعالی اتفاق ایتمشدر که استعمال
 مسواک مطلقاً مستحب اوله و پرفاج حالده دناکده اوله جله دن بری آبدست و نمازده یعنی نمازده
 طورده حتی زمانده مسواک استعمال ایدیه اندن شروع اولیه بری دخی او یخودن قانقوبی زمانده

ز بر صحیحینده وارد اولمشدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری کیجه ایله
 او بخودن فالقسه مبارک آغزینی مسواک ایله بوردی دیمشدر و لکن بعضیلر نماز ایچون فالقحقیق
 بویله ایدر ایدی دیمکدر دیدیلریری دخی قرآه قرآن زماندر نیکم رافعی رحمة الله علیه قرآن
 او قومق دبلان کیسه آغزین مسواکله یومق بغایت مستحبدردیمشدر بری دخی آغز رایجه سی
 مقبر اولسه یاخود دیشلر صاررسه مسواک طومق مستحبدر کئی منزله کیردیکي زمانده دخی
 طومق کرک حضرت عایشه دن مرویدر که سید عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری اوینه
 کیردیکي زمانده مسواک طومغه بشلر ایدی دیمشدر دخی کئی او یومغه باندیخی زمانده طومق
 کرک دیدیلر اما بونک حفته وارد اولان حدیثک بعضی راویسی متروکدر دیمشدر بری دخی کیجه
 نمازندن فراغت زماندر (ابن عباس حضرت نردن امتداد صحیحله روایت اولمشدر که * کان
 رسول الله صلی الله علیه وسلم یصلی باللیل رکعتین رکعتین ثم یصرف فیسناک * دیدی یعنی فخر عالم
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری کیجه نمازینی ایکبشر رکعت قیلار ایدی دخی نمازندن
 منصرف اولوب مسواک طومق ایدی دیمکدر ایکبشر رکعت دیمشدر مراد دیلدیکي قدر قیلار ایدی
 وایکی رکعتده بر سلام و بر ایدی دیمکدر و هر نسنده که فی الجملة خسونت اوله آنکله مسواک کلک
 کفایت ایلر برماغیله ایلر ایسه دخی کافیدر اصحاب شافعی اراک اناجیله مسواک کلک مستحبدر ایدیکنه
 اتفاق ایشلر و اراک اناجی دیدکری بودیارد مشهور اولان مسواک کدر (طبرانی روایتسنده وارد
 اولمشدر که خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری * استاکوا بهذا * دیمشدر یعنی
 اراک اناجیله اشارت ایدوب بونکله اغز یکر مسواک کلک دیویمشدر (حاکم رحمة الله علیه
 مستدرکنده حضرت عایشه دن روایت ایشدر که فرنداشی عبدالرحمن بن ابی بکر الصدیق
 رضی الله تعالی عنهما فخر کائنات علیه افضل التحیات افندیمر حضرت نبریک مرصنده کلوب
 دخول ایتدگنه التده اراکدن بر مسواک وار ایدی حضرت عایشه فخر عالم صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نبریک مسواک سودیکن ییلور ایدی فرنداشندن آلدی دخی تطیبت
 ایدوب رسول الله حضرت نبرینه وردی فخر کائنات حضرت نبری دخی آلوب مبارک دیشلرینه طومدی
 دیمشدر حاصلی فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرت نبریک اراک اناجندن مسواک طومدیخی ثابت
 اولدی امام بخاری قنده بعض طرق حدیثده عبدالرحمن مسواک چریدنخلدن ایدی دیمشدر
 یعنی خرما دالتدن ایدی دیدیلر و چرید شول داله دیر که یارانی صبرلش اوله و مسواک طومق
 کیسه صاغ ایله می مباشرت ایدر صول ایله می مباشرت ایدر قنغیسی اولی ایدنیکنده اختلاف
 ایشلردر بعضیلر صاغ ایله ایتک اولادر دیدیلر زرا حدیث شریفده * کان یحبه الثمین فی ترجمه
 وتعله و طهوره و سوا که * یورمشدر بوندن ظاهر در که صاغ ایله استعمال اولی اوله بعضیلر
 ایتدیلر مسواک بوندن خالی دکلدو که باب تطهیر و تطیبتدن اوله یاخود اذله قازورات قسندن اوله
 اکرا ولکبندن اولور ایسه صاغ ایله کر کدر اگر ایکجیدن اولور ایسه صول ایله کر کدر زرا بود اود
 نقلنده حضرت عایشه دن اسناد صحیحله مرویدر که * کانت ید رسول الله صلی الله علیه وسلم
 الیمنی لظهوره و طعامه و الیسری لخلاته و ما کان من اذی * یورمشدر دیدیلر اما ظاهر بودر که
 اذله اذی بایندن اوله بو تقدیرجه صول ایله اولق کر کدر حتی ابو العباس القرطبی رحمة الله تعالی
 علیه منهم آدلو کاتبده امام مالکدن روایت ایشدر که * لا ینسوک فی المساجد لانه من باب
 ازالة القدر * دیویمشدر یعنی مسجدرده مسواک طومقیه زرا اذله قدر بایندندر دیمشدر یعنی
 توک ورمک و سومکورمک قسندنده بونک کیلر مساجدده جائز دکلدو دیویمشدر تصریح ایش
 و مقدم ذکر اولسان کان یحبه حدیثندن فهم اولنان صاغ جانلردن ابتدا ایدر ایدی دیمکدر

یوحسد صاع ایله سواک استعمال ایدر ایدی دیمک دکدر حاصلی مبارک ایاغن قومده ونعل
 کیده و آیدسته و مسواک طوعده صاع جان لریدن باشلر ایدی دیمک اولور بوندن فهم اولماز که
 مسواکی صاع ایله طوعش اوله بلکه فهم اولان مبارک آخرتک اول صاع جانین مسواک
 ایتکدر الله اعلم اما مقدار صوابله آیدست آورا ایدی ونه مقدار ایله غسل ایدر ایدی ایتک سیانده
 انیس حضرت لریدن مرویدر که * کان رسول الله صلی الله علیه وسلم یغسل بالصاع الی خمسة
 امداد و يتوضأ بالماء * دیمشدر یعنی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت لری برصاع ایله
 غسل ایدر ایدی نهایتی بش مده وارر ایدی و برمد ایله آیدست آورا ایدی دیمکدر صاع پرا و لیکدر که
 رطل بغدادی ایله بش رطل و ثلث رطل صو آور ورطل امام نووی دیمکی اوزره یوز یکر می
 سکر زخمه و برده همک ایدی بخشنده بر بخشنده (مداهل حجاز قنده بر رطل و ثلث رطلدر بر روایتده
 * کان یغسل بخسة مکاکیک و يتوضأ بمکوک * وارد اولمشدر یعنی بش مکوک ایله غسل ایدر ایدی
 و بر مکوک ایله آیدست آورا ایدی دیمکدر مکوک تنور و زنی اوزره اوج کیله در و کیله بر منا و بر منات
 سکر بخشنده ایدی بخشنده و منسا ایکی رطله در (امام بخاری و مسلم و ابوداود رحیم الله تعالی
 یوبله روایت ایتشدر و یته ابوداود قنده سید عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت لریدن
 مرویدر که * یجری فی الوضوء رطلان من ماء * یوز مشدر یعنی آیدسته ایکی رطل صو کفایت ایدر
 دیمکدر (عایشه رضی الله تعالی عنہا دن منقولدر که * کان النبی صلی الله علیه وسلم یغسل بالصاع
 و يتوضأ بالماء * یوز مشدر یعنی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت لری برصاع ایله غسل
 ایدر ایدی و برمد ایله آیدست آورا ایدی دیمشدر و الخاصل آیدست آیده و غسل ایتخده صوی
 اسراف ایتخده مناصق کر کدر امام احمد نقلنده وارد اولمشدر که برکون سعد رضی الله تعالی عنه
 آیدست آورا ایکن فخر کاشنات حضرت لری اوزر یته او غزادی * ما هذا السرف یاسعد * دیدی
 یعنی ندر بو اسراف یاسعد یوردی اولدخی آیدسته اسراف اولور می دیدی پیغمبر عزیم
 * وان کنت علی نهر جار * دیو یوردی یعنی اگر آقر صوا و شننده دخی اولور ایتک اسراف
 وارد حاصلی مقدار کفایتدن زیاده خر جمک اسرافدر کر کسه کشی ابرماق کارنده اولسون
 (ترمذی ابی بن کعبدن روایت ایتشدر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت لری
 * ان للوضوء شبطانا یقال له الولهان فانقوا وسوا من الماء * یوز مشدر محصلی آیدستک بر شبطانی
 وارد ایدی و لهسانک و سواسته او یوب صوی اسراف ایتخدن صافنک دیمک اولور
 * فضل ثانی * فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت لری آیدسته مبارک اعضاسنی بر در
 و ایکبشر ایکبشر و اوچرا اوچر غسل ایتدیکنک بیاننده در (بخاری نقلنده ابن عباس حضرت لریدن
 مرویدر که * توضأ رسول الله صلی الله علیه وسلم مرة * یوز مشدر یعنی بر کره یودی دیمکدر
 یوبله ایتدیکی (اذا قم الی الصلوة فاغسلوا) قول شریفنک مجملن بیان ایدی ذرا امر طلب ایجاد
 حقیقی مقیددر تعیین عددی مفید دکدر شارع صلی الله علیه وسلم مرة * واحده ایتجاب ایچون
 اولوب زیاده سی مستحب اولدیفن بیان ایلدی اما ابی بن کعب روایتده * دعا بماء فتوضأ مرة
 مرة وقال هذا وضوء لا یقبل الله الصلوة الایه * وارد اولمشدر بونده فعلله و قوله معایسان وارد
 ولیکن حدیث ضعیفدر این ماجه اخراج ایتشدر دخی بر قاج طریقه روایت اولمشدر بجه سن
 ضعیفدر تنکیم فتح الباز یده مذکوردر و زرین روایتده عبد الله بن زیددن مرویدر که
 * ان رسول الله صلی الله علیه وسلم توضأ مرتین مرتین وقال هو نور علی نور * دیمشدر یعنی
 فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت لری آیدست آیدی اعضاسن ایکبشر کره یودی و یوبله
 ایتک نور علی نوردر یوردی دیمک اولور (امام احمد و مسلم روایتنده حضرت عثمان

رضى الله تعالى عنه * ان رسول الله صلى الله عليه وسلم توشاً ثلثاً ثلاثاً * دجشردن
 وينه بر روايتده بويله برورد قد نصكره * هذا وضوءى ووضوءه لا ينسأ من قبلى ووضوءه ابراهيم *
 ديدى ديوروايت ايشندر رزين بويله ذكر ايشندر اما امام نووى مسلم شريحتده بو روايت
 ضعيفتر ديمش والاصل اوچكره غسل ايشدىكي ثابتدر اما اوچدن زياده واقع اولد ينى احاديث
 من فوعه دن هيج برنده وارد اولماشدر * (فصل ثالث *) فخر عالم صلى الله تعالى
 عليه وسلم حضرت نبيك كيفيت وضوءى يساندهدر (امام بخارى نقلده عثمان بن عفان رضى الله
 تعالى عنه بيوردهدز كه خواجه كاشان حضرت نبرى برناه طلب ايدلى يعنى برصوفابى استدى
 كتورد بىر آلوب ايكي مبارك المربه اوچر كره دوكدى اند نصكره صاغ ابن اناه ايجه صوفدى
 صو آلوب معضضه واستشاق ايشدى اند نصكره اوچ كره مبارك بوزين اوچر كره ايكي المربى
 دبرسكلر بنه وارنجه بودى اندن مبارك باشه مسح ايشدى اند نصكره اوچر كره ايكي مبارك اناقلر بن
 طوقلر بنه وارنجه بودى اند نصكره ايشدى * من توشاً نحو وضوءى هذا ثم صلى ركعتين
 لا يجتنب فيهما نفسه غفراً له ما تقدم من ذنبه * يعنى ركعتيه كه بنم شوايدستم كي آيدست آله اندن ايكي
 ركعت نماز قبله شول حالده كه اول نماز ايجده كندى نفسنه تحديت ايتيه يعنى ممكن اولد هجه نبي
 خواطرايده برنسته بى صك وكنه كتور عيه انك كشمش كاغلى مغفرت اوانه ديمكدر (عبدالله
 ابن زبدين عاصم الانصار يدين مرويدز كه بعض كيمهل بغير نماز عليه الصلاة والسلام
 حضرت نبيك آيدستى صكى آيدست آل كوره لم ايد بيلر عبد الله رضى الله تعالى عنه صواستدى
 كتورد بىر اولايكي المربى هوقلدى المربى اوچ كره بودى اندن انايه ابن صوفدى صو آلوب اوچر كره
 بوزين بودى اندن بنه صوفيه صوفدى صو آلوب دبرسكلر بنه دل ايكبشكره المربى بودى اندن
 بنه ابن انايه صوفوب صو آلدى باشه مسح ايشدى ومسحنى شوبله ايشدىكه باشك اوكتندن ايكي
 المربى قفاسنه وارنجه سوردى اندن بنه سوزوب اوكنه كتوردى اند نصكره طوقلر بنه دلنا ايكي
 اياغن بودى ايشدى اشنه فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نبيك آيدستى بودن
 بخارى ومسلم ومالك وابن داود ونسائى روايتلر بنك حاصلى بودا كر اولنا اندن ابى داود دن بر روايتده
 بويله در كه باشه مسح ايشدى وايكي قولاغلك خارجته وداخلته مسح ايشدى دجشردن وروايت
 اخراده قولاقلر بنك خارجته وداخلته مسح ايشدى وبارمقلر بن قولاقلر بنه دلوكلر بنه صوفدى
 دجشردن (ابن القيم رحة الله عليه ايدى صحيح بودر كه فخر كاشان صلى الله تعالى عليه وسلم
 حضرت نبرى مسح رايسى تكرر ايشدى يعنى مبارك باشه همان بر كره مسح ايدرايشدى (امام نووى
 رحة الله عليه ايدرا احاديث صحيحده * المسح مرة واحدة * واقع اولمشدر وبعضنده مسح قول
 اوزره اقتصار اولتوب مرة قيندى واقع اولماشدر اما بعض روايتده اوچكره مسح ايدرايدى
 ديمك وارد اولمشدر (ابن السمعانى اندر اختلاف روايت تعدده جل وانور يعنى كادبر كره مسعله
 اكتفا بدير ايمش وكاه اوچكره مسح ايدرايمش ومسحك تعدده غسله دخى استدلال ايشندر يعنى
 چونكه اعضا اوچر كره بو نور مسح دخى اوچ كره كرلر زرا آيدست طهارت حكيمه در طهارت حكيمه ده
 غسله مسح باينده فرق بو قدر ديدلر اما علم نه در مسح اقوى ايله دن برى حديث مشهوردر كه
 ابن خزيمه وغيرى صحيح ايشلردر يعنى عبد الله بن عمرو طر يقندن صفت وضوءه نقل ايشكرى
 حديث شريقتدر كه * ان رسول الله صلى الله عليه وسلم توشاً ثلثاً ثلثاً ثم قال من زاد على هذا
 او نقص فقد اساء وظلم * ديوروايت ايشلردر لفظ مذكوره اكرجه مسح كر اولماشدر اما سعيد
 ابن منصور روايتده * مسح رأسه مرة واحدة * ديوروايت ايشلردر بو تقدير اوزره * من زاد
 على هذا فقد اساء وظلم * قول شريفى ايجاب ايدر كه مسح بر كره دن آرتقى اولاقى مسح اوليه

واول حدیثی است که اوج کرده مسح ایدر ایدی دیمت وارد اولمشدر انلر صحیح اولدیغی تقدیرجه محمل
 بودر که مسحه استیعاب مقصود اوله یعنی اوج کرده مسحه تمام باشه مسح اولنه برسور بلان بره
 بردهخی سورلیله حاصلی بردفعه برجاننده بردفعه برجاننده سور بله او حجبیده مجموع رأس مسح اولنه
 بوخسه نه آنکه تمام باشه اوج دفعه بری بری اوسانه مسح اولنه اخادیت شریقه بی تقریرمذکور
 اوزره محل ایتمک کرکنز بویله اولیجیق اوله یعنی جع اولنوب تعارض صورتی فالمر و الله اعلم و مسح
 باشک نه سنه کرکنز موضع معین وارمیدر بوخسه نه سنه کرکنز جائزیدر دیتلور ایسه (عظادن
 مر ویدر که * انه صلی الله علیه و سلم توضأ فمسح العمامة عن رأسه و مسح مقدم رأسه *
 دیمشدر یور وایتده مبارک باشک او کنه مسح ابتدایی ثابت اولمشدر و بوحدیت هر سنلر
 ولکن آخر وجهله دخی موصولا وارد اولمغین قوت بولمشدر تکبیر امام شافعی رحمة الله علیه
 برمر سلی برمر سلی آخر ایله باخود برمسند ایله قوت بولور دیمشدر بعض حضرت عمامندخی
 مرویدر که * و مسح مقدم رأسه دیمشدر (اما ابن عمر حضرت تلمذدن نقل صحیح ایله وارد اولمشدر که
 بعض رأسی مسح کفایت ایله یعنی نه می اولور ایسه اولسون بر مقدار بر بنده مسحه آیدست تمام اوله
 (ابن منذر رحمة الله علیه بویله دیمشدر و ابن خزیمه دیدیکی اوزره قول مد کوریک انکاری نقل
 صحیحله صحابه کر آمدن مروی دکلدن و مسح رأسه قدر واجب نه ایدیکنده اختلاف ایتمشدر
 امام شافعی و بر جماعت قتلرند * ادنی ما یصلی علیها اسم المسح * کافیدر یعنی اگر یالکن بر قبله
 مسح ایدر ایسه کفایت ایدر دیدیلر امام مالک واجد و بر جماعت تمام باشه مسح اولنق کرک
 دیدیلر (امام اعظم حضرت تلمذی قتلده ریح رأسه مسح ایتمک کرکنز واجب بودر که زیراحیب
 اکرم صلی الله علیه و سلم حضرت تلمذی ناصیه سنه مسح ابتدی ناصیه ربعه فر بیدر یور یور مشدر
 و مضمضه و استنشاق پاشنده طلحه بن مضر قد ن مرویدر اولدخی اناسدن حدندن روایت
 ایتمشدر که * دخلت علی رسول الله صلی الله علیه و سلم وهو يتوضأ والماء يسيل من وجهه وخيته
 علی صدره فرأيتہ بفضل بین المضمضة والاستنشاق * دیمشدر یعنی بر صکره رسول کبریا
 صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت تلمذینک اوزرینه دخول ایتم شول حالده که خضر کاشیات
 حضرت تلمذی آیدست آلور ایدی و آیدست صوتی مبارک و جهندن و صفالندن کوکسی اوزرینه
 آثار ایدی کوردم مضمضه ایله استنشاق بین فضل ایدر ایدی دیمکدر مراد هر بر یچون الله
 بیغه صو آلور ایدی دیمک اولور (مسلم روایتده وارد اولمشدر که حضرت عمامان صواستدی
 کتور دیدلر کلوب گفته فویدی اوج کره اللرین بودی ایدن صاع الی صواقینه صوقدی صواکوب
 مضمضه ایدی و یورن بودی اندن صکره اوج کره یورن بودی دیمشدر (بخاری قتلده عبدالله
 این زید * ثم غسل او مضمض واستنشق من کف واحد ثم قال هكذا وضوء رسول الله * دیدی دیو
 روایت ایتمشدر بوندن فهم اولنان ظاهر اوزره بودر که بر اوج صوابله هم مضمضه وهم استنشاق
 ایتمش اوله اندن رسول اکرم و نبی محترم اخذدیم حضرت تلمذینک آیدستی بویله ایدی دیمش اوله
 امام نووی رحمة الله علیه ایدر بونده دلالت واردر که مضمضه و استنشاق قد سنه صوتی صاع ایله
 آیوب استعمال ایتمک اوله اندن صکره ایدی مضمضه و استنشاق امرنده بش طریق واردر
 اصح و جوه بودر که اوج غرضه ایله مضمضه و استنشاق ایده یعنی بر صکره صوبه طالدره
 آید یعنی صوابله بر مضمضه و بر استنشاق ایده اندن به طالدره بر مضمضه و بر استنشاق دخی ایله اندن
 به طالدره و بویله ایله (ایکجه وجه بودر که غرضه واحده مضمضه و استنشاق بین جمع ایده یعنی
 بر کره طالدره دخی اوج مضمضه و اوج استنشاق ایده مضمضه لری استنشاق لردن تقدیم ایده (او ججهی
 بودر که بر کره طالدره اندن بر مضمضه ایده و بر استنشاق ایده به بر مضمضه ایده و بر استنشاق ایده

بنده مضطرب استنشااق ایدہ (در دنجی بود کہ الہی ایکی کرہ مطالدیرہ برندن اوج مضضہ ایدہ برندن
 اوج استنشااق ایدہ) (بشعی بود کہ الہی صویہ آئی کرہ مطالدیرہ اوچندن مضضہ ایدہ و اوچندن
 استنشااق ایدہ) (نوی رجة اللہ علیہ وجہ صحیح اولدیر و انک حقتہ احادیث صحیحہ وارد اولمشدر بو
 یوردی معلوم اولہ کہ اصل اعتماد فقہ القوائتہ درز برانلرا احادیث شریفہ فی نقد ایدوب اجتهادری
 حسیجہ اصح و اولی نہ ایسہ آئی باز مشلدر پس کئی کندی امامتک قولی نہ ایسہ ا کا کورہ عمل
 ایتمک کر کدر تکیم کتب فقیہہ مفصل و مشروح بیان اولمشدر و الاہر کئی احادیث شریفہ دن
 و آیات کریمہ دن حکم استخراجتہ قادر دکلدیر (امام احمد بن حنبل و ابی ثور مذهبہ رندہ استنشااق
 و اجدر و استنشااق معناسی صوی ککرہ دک جبقار مقدر دایلاری ابوہریرہ روایتہ وارد اولان
 حدیثدر کہ * اذ اتوا اجدکم علی عمل فی انفہ ماء ثم یسئذون * بیورمشدر یعنی بخان بریکر آیدست
 آسہ صوی بورتہ قیوب اندنصرکہ سومکوروب جبقار سون دیمک اولور ظاهر امرہ نظر ایدوب
 بونلر وجوبہ ذاہب اولدیلر اما جہور علما مذهبہ استنشااق مستحبر انلر امری بندہ حل
 ایتمشدر در زرا فخر کائنات صلی اللہ تعالی علیہ وسلم حضرت نلری براہر ایہ * توضعاً کا امر اللہ *
 دیمشدر یعنی حق تعالی حضرت نلریک بیوردیگی صکی آیدست آل دیمکدر آیت کریمہ
 خود استنشااق یوقدر دیمشدر در ابی داود نقلتہ * کان علیہ الصلوۃ والسلام یسبح الملقین *
 وارد اولمشدر یعنی فخر کائنات اقدیمز حضرت نلری کوز سکار لہی مسیح ایدر ایدی دیمشدر در
 (ترمذی روایتہ حضرت عثمان مر و بدر کہ * اللہ صلی اللہ علیہ وسلم کان یخال خلیتہ *
 بیورمشدر یعنی رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم حضرت نلری آیدست آسہ بارک صقالتی خللا لرا ایدی
 دیمشدر و این ماجہ قتلہ ابن عمر رضی اللہ عنہ دن مر و بدر کہ * کان علیہ السلام اذ اتوا ضاعرک
 عارضیہ بعض العرک ثم شبک خلیتہ باصابعہ من تحتہ * بیورمشدر یعنی فخر عالم صلی اللہ تعالی
 علیہ وسلم حضرت نلری بقی آیدست آسہ عارضلرین بر مقدار اووار ایدی اندنصرکہ مبارک
 صقالتک التندن بار مقلرین صوقوب خللا لرا ایدی دیمک اولور عارضندن بورادہ مراد بوزینک
 ایکی جانبندہ بن صقالدر (ابوداود انس حضرت نلری دن روایت ایتشدر کہ فخر عالم صلی اللہ تعالی
 علیہ وسلم حضرت نلری آیدست الدبغی زماندہ بر اوج صو آور ایدی دخی مبارک چکہ سنک
 آکتہ ادخال ایدر ایدی وصقالتی خللا لرا ایدی و زیم بکا بونی امر ایدی دیر ایدی و ابی رافع دن
 ابن ماجہ نقلتہ وارد اولمشدر * کان رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم اذ اتوا ضاعرک خلیتہ * بیورمش
 یعنی آیدست آلدقہ مبارک بار ماخذہ اولان خانی شریک ایدر ایدی تاکہ بارقی تمام اصلتہ دیمک اولور
 (ابوداود و ترمذی و ابن ماجہ روایتلرندہ مستوردین شداددن مر و بدر کہ بقی اول حضرت آیدست
 آسہ مبارک اباضک بار مقلری اراسن صرچہ بار مقبلہ اووار ایدی دیمشدر (بخاری و مسلم روایتلرندہ
 وارد اولمشدر کہ بعض سفرہ مغیرہ بن شعبہ رضی اللہ عنہ فخر کائنات حضرت نلریک الینہ
 صوقو بار ایدی اول آیدست الود ایدی دیمشدر در (ابن ماجہ نقلتہ صفوان بن عسالدن مر و بدر کہ
 * صیبت علی النبی صلی اللہ علیہ وسلم الماء فی السفر والحضر فی الوضوء * دیمشدر یعنی سفرہ
 وحضرہ پیغمبر میز علیہ الصلاة والسلام حضرت نلریک الینہ آیدست آلدیغندہ صوقو بیلیم
 دیمک اولور بیور وایتلر دن فہم اولنور کہ آیدست المذہب غیر بلہ استعمانتہ بکروہ اولیہ و آیدست
 ایچون غیر بلر صوحاضر لمقی خود جوازہ اولی در (حاکم نقلتہ ربیع بنت معوذ رضی اللہ عنہا دن
 مر و بدر کہ ایدی * آیت النبی صلی اللہ علیہ وسلم یوضوء ففقال اسکبی فسکت علیہ * یعنی
 فخر کائنات علیہ اکل الحیات اقدیمز حضرت نلریتہ آیدست صوی کتوردم صوی
 قیو و بر دوام ایدی بندہ قو بیلیم دیدی مقصودہ مبارک الینہ صوقو بیلیم آیدست الودی دیمکدر

پور و ابته جواز فنی ظاهر در زیراهم حضرتده واقع اولمشدر هم کشد بلرامر ایتمشدر (دارقطنی
 روایتده وارد اولمشدر که رسول الله حضرت نری حجات ایشد کد نصکره آبدست المین نماز قیادی
 همان حجات برندن آرتق برین یومدی دیمشدر و عادت کریمه سی بوایدیکه بر باغلو نسته
 اکل اینسه مبارک آغزین بیغاریندی اما گاه اولور ترک ایدر ایدی و او یخودن فالقدقه گاه آبدست
 الورایدی گاه آلمزایدی زیراکوزی او یوردی گوکللی او یومزایدی تکبیر بخاری حدیثده بو یله
 وارد اولمشدر و بوند دلالت وارد که نوم کندیمی حدث اولیه بلکه منظمه حدث اوله اول حضرتک
 مبارک قلب شریفی بیدار اولمغین حدث واقع اولدیغین ییلور ایدی غیر بلرده بو حال یوقدر
 (خطابی رحمة الله علیه آنکیچون قلبی او یومزایدی تا که منامده کلان وحی حفظ ایلیه
 دیمشدر) * فصل رابع * مسخ علی الخفین بیانده در معلوم اوله که علماء حدیثدن
 برجاعت تصریح ایتمشدر که مسخ علی الخفین متواتر اوله و برجاعت دخی راو بلرینی جمع
 ایتمشدر سکساندن زیاده کیشدر وعشره مبشره جمله روایتند (ابن عبدالبر رحمة الله علیه
 ایدر بن یلمرکه فقهاء سلفدن بر کیمسه اتی انکار ایتمش اوله الا مالکدن انکار نقل اولمشدر مع هذا
 اندن وارد اولان روایات صحیحه اثباتی تصریح ایدر دیمشدر و الحاصل امام مالکدن بر روایتدر که
 وارد اولمشدر اما شمدیکی حالمه علماء مالکیه قتلرده ایکی قول وارد بری بودر که مطلقا جائز
 اوله بری دخی بو که مسافر جائز اوله مقیمه جائز اولیه قول ثانی کتب مدونه ده اوله تک مقتضاسیدر
 این حاجب دخی بو که جزم ایتمشدر اما سائر مجتهدین رحمة الله تعالی مذهب لرده مطلقا جائزدر
 (ابن المنذر رحمة الله علیه ایدر خفین اوزره مسخ ایتمکمی افضلدر بوخسه جبقاروب اباعی
 یومقی افضلدر دیو علما اختلاف ایتمشدر اما بنم اختیار ایتدیکم بودر که مسخ افضل اوله
 شول جهندنکه اکا طعن ایدن اهل بدعت خوارج و روافضدن کیم و ارایسه انلره رعیم و مخالفت
 حاصل اولور دیمشدر (علماء شافعیه دن امام نووی ایدر بزم اصحاب بر قتلده غسل افضلدر زیر
 اصلدر و لکن شول شرط ایله افضلدر که مسخ دخی ترک اولنیمه یعنی گاه گاه مسخ دخی اولنه
 اما مسخله اکتفا ایدر وارجلکم قوتلک ظاهر بته نظر ایدر اباعی تمسک ایدر ایدی یعنی جرله اولان
 قرات اوزره و امسحوا برؤسکم قوتله معطوف اولوب رجل دخی رأس کی مسخ ایله اکتفا اولور
 صاندیلر صحابه و تابعین دن برجاعت ظاهر بن مذهب ایدر ایدی بر روایت ضعیفه ده ابن عباس
 حضرت نردن دخی بو قول مرویدر اما انلردن ثابت اولان قول خلاق اوزره در دخی صکره مددن
 و شعبیدن وقتاده دن مرویدر که واجب غسلدر یا خود مسخدر دیمشدر بعضی اهل ظاهر دن
 ایکیسی بین جمع واجبدر روایت اولمشدر (جمهور علمائک مجتلی احادیث صحیحه در تکبیر
 عن قریب ذکر اولنسه کرکدر ان شاء الله و آیت کریمه دن برفاج وجهله جواب و برمشدر
 بری بودر که (ارجلکم) نصله قرات اولمشدر (وایدیکم) لفظنه معطوفدر دبدیلر (بعضیلر
 ایتدیلر آیتده اولان مسخ خفین اوزره مسخک مشر و عینته محمودر ایدی قرات جر مسخ علی
 الخفین اوزره و قرات نصب غسل رجلین اوزره حل اولنقی کرک دبدیلر (قاضی یضاوی رحمة الله
 علیه جر جوار ایدر دیمش و بونک نظاری قرآنده جوق وارد اولمشدر جمله دن بری (عذاب یوم
 الیم) بری دخی (و حور عین) قول شریفندر که جزء و کسائی قرات لرده جرله واقع اولمشدر
 و کلام عربده بحر صب خرب دیدکلر ایدر یومذ کورک جزء اخیر زنده اولان جرله جر
 جوار ایدر نحو یون بونک ایچون بشقه بر باب یازمشدر آیت کریمه ده وارجلکم لفظی جر جوار
 اوزره کلدیکنک فائده سی بوکا نیه بدر که اناعه صود و کده اقتصار ایدر دیمکدر دبدیلر امام
 مسخر رحمة الله تعالی علیه نقلده مغیره بن شعبه دن روایت اولمشدر که مغیره رضی الله عنه فخر عالم

صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری ایله نبوک غرامنه بیله وارمشیدی اول ابتدی برکون صلات
 بکردن مقدم رسول اکرم افندم حضرت نوری صحر اجانبه کندی بندخی مطهره کنوردم اردنجه واردم
 آبدست المهلو اول یحیی مبارک اللربنه صوقو یدم ابکی الین و یوزین بودی دخی آرقه سنده برصوف
 جبهسی وار ایدی قولارین صبغه منی استدی بکری طار ایش قوی صغندی همان اللربین
 ایچرو چکوب جبهک الشدن طشره چیقاردی وجبه بی مبارک اوموزین اوستنه براقدی قولارین
 بودی اندن مبارک النده عمامه اوسندن مسح ایندی بن اکیلوب ایستد بکله ایچ ادکلرین چکم
 قخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری قو طورسون بن النری طهارتله کپش ایدم دیدی
 اندن اوزرینه مسح ایندی اندن صکره دوه سنه سوار اولدی بنده سوار اولدم دیمشدر (نمندی
 قتده بنه مغیره دن مرو بدرکه * انه صلی الله علیه وسلم مسح علی الخفین علی ظاهرهما *
 دیمشدر بنه اندن مرو بدرکه خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری خفین اوزرینه
 مسح ایندی بن نسبت دیدم یعنی اونونک بار رسول الله ایندی * بل انت نسبت بهذا امری ربی عن
 وجل دیمشدر یعنی بلکه سن اونونک بن بونی قصده ایده رم بیم بکایونی امر ایندی دیمکدر ابود
 واحد بو بلجه روایت ایتمشدر (امام احمد و بخاری عمرو بن امیه الصمیریدن روایت ایتمشدر که
 * رأیته علیه الصلوة والسلام مسح علی عمامه و خفيه * یوم مشدر یعنی کوردیم قخر کاشات
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری عمامه سی و خفینی اوزره مسح ایلمشدر (امام
 مسلم روایتده حضرت علی بن ابی طالب رضی الله عنه * جعل صلی الله علیه وسلم المسح علی الخفین
 ثلاثة ايام ولبساليهن للمسافر و يوما و ليلة للمقيم * دیو یور مشدر حاصلی رسول الله صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نوری خفین اوزره مسح ایتمکی مسافر ایچون اوج سکون و مقیم
 ایچون برکون رخضت یوردی دیمک اولور * فصل خامس * رسول بشر و شفیع روز
 محشر افندم حضرت نوری شک یممی بیاتده در اول معلوم اوله که نیم کابله و سنتله واجاعله تا بندر
 علمار جهم الله تعالی اجاع ایتمشدر که نیم یوزدن و آدن عبری بره اولماز کر که حدت اکردن
 اولسون کر که حدت اصغردن اولسون حاصلی بحب اولان و آبد سنی یوز بلان ایچق یوز بنه
 ودر سکار بنه وارنجه ابکی اللربنه نیم ایتمک کر کدر اما کفیت نیمده اختلاف ایتمشدر اکثر
 ائمک مذهب لرند ابکی ضرر به لازمدر یعنی ابکی کره اللربین طیب و طاهر طبر اغدا و زمق کرک
 بر کره یوز بنه سور مکیچون بر کره دخی قولار بنه سور مکیچون (امام مسلم رحمة الله علیه روایتده
 حذیفه رضی الله عنه قخر کاشات حضرت نوردن روایت ایتمشدر که * فضلنا علی الناس بثلاث
 جعلت صفوفا کصفوف الملائكة و جعلت لنا الارض کلها مسجدا و جعلت تربتها انا طهورا *
 یور مشدر یعنی بر سار اعم اوزر بنه اوج خصصتله مفضل قیلندق بری بو که صفقر بجز ثلاثه صفقری
 کبی قیلندی بری دخی بو که جمیع روی زمین بره مسجید قیلندی هر فنده نماز قیلسق بپاژدر سائر
 ادیانده یوز خصصت یوق ایدی همان مسجید لرند قیلندق کرک ایندی بری دخی بو که برک طبر اغنی
 بره طهور قیلندی شول زمانده که صو بولیدم دیمکدر یعنی صو بولند بخی زمانده طبر اغنی بری
 حدشدن پاک ایلمدیمک اولور (بخاری رحمة الله تعالی علیه روایتده ابی امامه دن مرو بدرکه
 * و جعلت الارض کلها لی و لانی مسجدا و طهورا * یور مشدر بو حدیث شریف حذیفه
 حدیثدن ایدر ز براتده تراب ارض یورمشیدی بونده نفس ارض یورلدی بو تقدیرجه مجموع
 جنس ارضدن اولانه متناول اولور اما طبر اقدن خبری ایلله نیم جائز دکلدن دیلنر عامی خاصه
 چل ایتمشدر امام اعظم حضرت نوری مذهبده هر نسته که جنس ارضدن اوله و یومشدر
 قسمندن اولیه التون و کوس و غور کبی دخی باغله کل اولیه انکله نیم جائزدر مثلا طبر اغله و قوعنه
 و طاشله و کلاله و زرنیخله و طبراق قاریشق التون و کوشله و اوزرلی تونش اربه و بغدادی ایلله

بسم الله جازدر (امام بخاری و مسلم روایت کرده عمار بن یاسر خواجه کائنات صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت نلرینک کندیندیم تعلیم ایتدیکن نقل حدیثده * وضرب لنبی صلی الله علیه
 وسلم بکنیه الارض وفتح فیهما تم مسح بهما وجهه * بیورمشدر یعنی مبارک کفر بله بره ضرب
 ایتدی دخی النری اوقلدی اندن یوزینه مسح ایتدی دیکدر * (فصل سادس) * فخر کائنات
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینک غسل بیاننده در اول معلوم اوله که غسلک فرضی آغزن
 وورن و ساریدن یومقدر بزیم مذهمزده نیت مستدر و جنب اولانه وجوب غسلک دلیلی
 (وان کنتم جنباً فاطهروا) قول شریفدر دخی (لا تقربوا الصلوة وانتم سكارى حتى تعلموا ما تقولون
 ولا جنباً الا عابری سبیل) آیت ~~مکرر~~ سیدر وکشی به مکرر جنابت واقع اولسه بر غسل
 کفایت ایدر (مسلم روایتده انس رضی الله عنه * کان رسول الله صلی الله علیه وسلم یطوف علی
 نسائه یغسل واحد * دیمشدر یعنی افند مز حضرت نلری خاتونلرین طواف ایدر ایددی آخرنده بر غسل
 ایدر ایددی دیمک اولور اما امام احمد و غیر یلر نقلنده ابنی رافعدن مرویدر که فخر کائنات صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نلری خاتونلرین طواف ایتدی وهر برینک قنده بر غسل ایتدی بن ایتدم
 یارسول الله آخرنده بر غسل ایله اکتفا ایتمزیمسزیدیم ایتدی * هذا ازکی واطیب واطهر * بیوردی
 بولدن فهم اولتان اولدر که آخرنده جله به بر غسل کفایت ایله وکن هر جنبیلکده بر غسل ایتدی
 افضل اوله (علمار حهم الله تعالی دخی اجماع واتفاق ایتشلردر که ایکی جماع اراسنده بر غسل
 واجب اولیه اما جمهور قنده آبدست الموق مستحدر امام ابنی یوسف مستحب دکلدردیمشدر
 ومانکیده دن ابن حیب واجبدر دیمش واهل ظاهر دخی بوکا ذاهب اولمشلردر تمسکاری امام
 مسلم نقلنده وارد اولان * اذا اتی احدکم اهلہ ثم اراد ان یعود فلیتوضأ ینهما * حدیثدر اما
 بعضیلر قنده بونده واقع اولان فلیتوضأ عبارتندن مراد وضوء لغویدر یعنی غسل آلت
 مقصوددر دیمشدر حضرت عایشه دن مرویدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری
 جنبیلکدن غسل ایسه اول ایکی مبارک الین یوز ایددی اندن آبدست الورد ایددی تکبیر نمازه آبدست
 الورد اندن المرین صویه صوقر ایددی دخی قبلرینک دیلرین خللالر ایددی اندن اوج کره ایکی
 المرین صویه طالدیروب باشنه دوکر ایددی اندن فخره جمیع جسمه صوقو یوز ایددی بعضی روایت
 صحیحده مبارک المرین بودقدن فخره فرجن یوز ایددی دیمک وارد اولمشدر غسلده اعضایی دلاک
 ایتدی یعنی یوز ایکن المرین سورمک واجیمیدرد کلیدر اختلاف ایتشلردر امام مالیکدن و مزیندن
 متقولدر که واجب اوله (ابن بطال رحمه الله علیه اعضاء وضویه امر ایدر بالاجماع واجبدر ایددی
 غسلده واجب اولقی کرک زبرا ایکنسی یننده فرق بو قدر دیمشدر اما بوکا اعتراض ایدوب
 ایتدی اوغنی واجب دکلدردیبارک مجموعی اجازت و برمشلردر که آبدست ایچی کجسه البنی
 صویه طالدیروه هیچ امر اراقیمه بو قدر جله اجماع اطل و ملازمت متقی اولدی دیدیلر حاصلنی همان
 لازم اولان بدک اوزرینه صواقتمده دلاک اولور ایسه خوب و نغیسدر اولقر ایسه نسته لازم کار
 غسل صحیح اولور و حدیث مذکورده ایکی المرین طالدیروب اوج کره صودوکر ایددی دیدیکنده
 دلالت وارددر که غسلده اوج کره یومق مستحب اوله امام نووی ایدر بونده عمادکن کجسه نک
 خلاقی وار ایدیکن بطریم الا ماوردی خلاف ایدوب غسلده تکرار مستحب دکلدردیو بیورر
 اما ابن حجر ابوعلی السجعی وقرطبی دخی بوبله دیدیلردیمشدر وینه فخر عالم صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت نلرینک غسلی صفتده ام المؤمنین * یومنه رضی الله تعالی عنهما بیورمشدر که
 فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینه غسل ایچون صوقومش ایدم صوبی الیدی
 ایکی المرین ایکی کره یا خود اوج کره بودی اندن صول الینه صودوکر دخی اودرلرین بودی

اندن البنی بره سوردی اندن صکره مضمضه واستنشاق ابتدی و یوز بینی بودی و ایکی اللربین بودی
 اندن صکره سائر جسدینک اوزرینه صواقتدی اندن برندن کندی دخی ایکی ایاضن بودی دیمشدر
 (امام بخاری بو بلجه روایت ایشدر غسل برندن کتد کدنصکره ایاق یومقی شولرمانده در که
 طور دینی برده غسل صوبی ایرکیش اوله اما شویله که برمر هر یارنخته اوزرنده غسل ایش
 اولسه دو کیلان صواقتوب اوراده نسته فالسه همان غسلدن اول طور دینی برده ایاضی یومقی
 صحیحدر یعنی مقدا تمام آبدست ابله اندن صکره غسل ایده بو جائر در ایاق یومقی تاخیر ایتیه
 صحیح بخاریده جیرین مطعمه دن مرویدر که فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نری * اما انا فایض علی رأس ثلاثا و اشار بهنه کلیمها * یورمشدر یعنی بن غسل ایدینک
 شو ایکی الیه اوج کره بایتمه صود و کرم دیمک اولور بوندن مراد بو نکلہ غسل تمام اولور دیمک دکدر
 بلکه مقدم بو یله ایدم اندن سائر جسدی غسل ایده رم دیمکدر (ینہ بخاری نقلده ابی هر برمدن
 مرویدر که برکون نماز ایچون اقامت اولندی وصف دیزیلوب طور دینی اندن فخر عالم حضرت نری
 حجره سندن چیقوب کندی مصلاسته طور دینی اوراده خاطر ینہ کلدیکه کتدینہ غسل واجب ایش
 دونوب کندی غسل ایدوب ینہ کلدی شول حانده که عبارک باشندن قطره قطره صوطا ملردی همان
 تکبیر ایشدی بزخی انکله یله قبلدق دیمشدر راوی فخر عالم حضرت نری ینہ غسل واجب اولدین
 قرینه ابله فهم ایشدی یا خود صکره دن فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری اعلام ایشدی
 انکله یلندی دیمشدر و حدیثده غسلدن کلدیکه کبی همان تکبیر ایشدی دیدیکندن فهم اولور که
 اقامتله نمازه دخول مایینده عمل کثیر جائز ایش نکر اقامت لازم دکل ایش و میونه دن بررو ایتیه
 بو یله در که غسلدن صکره اول حضرته سلیمک ایچون بز و بر دم آمدی اللربین سلیمک کندی
 دیمشدر بعضیلر بو نکلہ استدلال ایتدیلر که غسلدن صکره سلیمک مکروه اوله اما حدیث مذکورده
 اکا دلالت یوقدر جائز که بز المدینغی برضری علت ایچون اوله مهلب ایشدی احتمالدر که المدینغی
 جسم شریفنده باشلق برکتی فالغیچون اوله یا خود تواضع یا خود برده ایکی وارایدی یا کبرلو
 بز ایدی بو مقوله برنسه ملاحظه سیله المدی اوله دیدی ایشدن مرویدر که بو خصوصی
 ابراهیم نخعی حضرت نری نه آکدم * لا بأس بالتدبیل وانما دره مخافة ان یصیر عادة * دیو جواب
 و بردی دیمشدر یعنی متدبیل استعساننده بأس یوقدر جائز در فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نری میونه دن المدینغی عادت اولمق خوفندن ایدی دیمکدر نعی شرحنده ایشدی بو حدیثده
 سلیمک عادت ایدیکنه دلیل وارد ز را اکر او یله اولسه میونه اکا متدبیل کتورمز ایدی
 دیمشدر بعضی علما دخی اللری ابله صوبی سلیمک دلالت ایدر که سلیمک مکروه اولمه ز را
 ایکیستندمه مراد صوبی ازاله در دیدی (صحیح بخاریده وارد اولمشدر که خواجه عالم صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نری جنب ایکن یا تمق دیلسه او دیزر بن غسل ایدر ایدی و نماز آبدستی کبی
 آبدست الوب اندن یا نور ایدی بونده حکمت بودر که حدت تخفیف اولور اول غسل اولنان
 اعضادن جنابت زائل اولور این ابی شابه روایتده شداد بن اوسدن مرویدر که * اذا جنب
 احدکم من اللیل ثم اراد ان یتام قلبوضاً فانه نصف غسل الجنابة * دیمشدر یعنی فین بریکر
 کیجه ابله جنب اولسه دخی یا توب او یومق دیلسه آبدست السنون ز را آبدست جنابت غسلدنک
 اصفدر دیمک اولور بعضیلر ایتدیلر بونده حکمت بودر که وضوء احد طهارتیندر دیدیلر
 یوقدر ججه نیم دخی انک مقسامنه قائم اولور (بیهقی رجعه الله تعالی علیه حضرت عایشه
 رضی الله تعالی عنهادن روایت ایلر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری نه فین
 جنبتک واقع اولسه یا توب او یومق دیلسه آبدست اولر ایدی یا خود نیم ایدر ایدی دیو یوروش

اما احتمال در که بوراده تمامی صوبه بولده حضرت اولاد بچون ابدی اوله الله اعلم
 (* نوع نانی *) فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناریک صلاتی ذکر کرده در
 معلوم اوله که تحقیق عبودیت و اداه حق ربوبیت صلااته حاصل اولور سائر عبادات صلاتک
 تحقیقته و سائدر حق سبحانه و تعالی حضرت ناری جیع سموات اهلته تفریق اولشان عباداتی
 بی آدمدن اهل صلات قوللرینه برکعتده مبسر ایشدر زبرحق جل و علا حضرت ناریک
 بعض ملائکه سی وارد که اناری خلق ایده لیدنبرو رکوعده طوروز ناقیامتده باشلرین رکوعدن
 قالدرمز و بیجه ملائکه دخی وارد که سجودده و قیامده و قعودده قیامتده دانلردر بس بوجه
 عبادتله نمازک برکعتده حاصلدر و صلاهی ایچنده بیجه عبادت دخی جمع اولمشدر که غیری عبادتدره
 جمع اولمشدر جمله دن طهارت و صحت و استقبال قبله و تکبیره الافتاح و قرأت و قیام و رکوع
 و سجود و تسبیحات و غیره هب بونده بجمتدر بومذکورانک هر بری حد ذاتده بشقه عبادتدر
 صلاهی بودکلو عبادتدردن مرکب بر عبادت عظیمدر حق تعالی حضرت ناری رسول اکرمه
 صلافا مر ایدوب (انل ما و حی البک من التکلب و اقم الصلوة) بیوردی دخی (وامر اهلک بالصلوة
 و اصطر علیها) بیوردی بوقول شریفده صاحب التور بقدرس سره بیوردی اوزره صلاانه
 نفوسه عظیم تکلیفی و ارایدیکنه اشارت اولمشدر شول جهندن نفوسه تکلیف و مشقتدر که
 عبادک تلذذی و اشتغالی زمانلرینه کلور انلردن نفسی فارغ ایدوب بالکلبه ماسوی اللهم ترک ایتمکله
 بین یدی الله قیام اقتضا ایلر انکیچون و اصطر علیها قولی ایله انک مشقتلرینه صبر ایله دیو
 بیورمشدر و بومعنایه دلالت ایدن آیت کریمک بری دخی (واستعینوا بالصبر و الصلوة و انها الکبیره
 الاعلی الخاشعین) قول شریفدر که بونده صبرله صلاتی بری برینه قرین ایشدر بوکا اشارت
 ایلر که صلات ایچنده صبره احتیاج وارد کشتی اعضا و حوارحن ضبط ایدوب خواطر و افکار بن
 مالایغنی به صرفدن محافظه ایتمک لازمدر نفسه معنادن ترک ایدوب خلاف مقتضای ایله مقید
 اولقی مشقت عظیمدر لاجرم صلاهی ایچنده بومشقه صبر کرکدر و بو صلاهی خصوصنده کلام اش
 قسمه منقسم اولور (قسم اول) فرائض بیانده و اکامتلدی اولانلرد کرده در و بونده بر قاج باب وارد

(* باب اول صلات خمس بیانده در *)

بودخی بر قاج فصله مشتملدر (* فصل اول *) فرائضی بیانده در ترمذی و ابنده انس حضرت ناریدن
 مرویدر که * فرضت علی النبی لیلته اسری به خمین صلوة تم نقصت حتی جعلت خسا ثم نادی
 یا محمدانه لا یدل القول لیدی و انک بهذه الخمس خمین * دیشدر یعنی معراج کیمه سی فخر عالم
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نارینه الهی وقت نماز فرض اولمش ابدی صکره دن نقص
 اولندی حتی بش وقت قیلندی اندن الله تعالی حضرت ناری ندا ایدوب یا محمد بنم فتمده قول تبدیل
 اولنماز و تحقیقا سکا بویش وقت نماز مقابله سنده الهی وقت نماز فضیلتی وارد دیمک اولور بخاری
 و مسلم روایتلرنده وارد اولان حدیث طویل مقصد اسراده مذکور اولوب فرض صلاهی خصوصی
 ایده مفصلا بیان اولمش ابدی (ابن عباس رضی الله عنهما * فرض الله الصلوة علی لسان
 نیکم فی الحضرة ربما و فی السفر رکعتین و فی الخوف رکعة * دیشدر یعنی حق سبحانه و تعالی
 حضرت ناری سزک یقینر بکزلسانی ایله صلاتی فرض ابدی حضرده درت رکعت فرض ابدی
 سفرده ایکی رکعت فرض ابدی زمان خوفده بر رکعت فرض ابدی دیمکدر بر رکعت نماز اولماز
 مقصود امامله بر رکعت و بالکسر بر رکعت فرض ابدی دیمکدر (بخاری نقلنده حضرت
 عایشه رضی الله عنهما دن مرویدر که * فرض الله الصلوة حین فرضها رکعتین ثم اتها
 فی الحضرة و اقرت صلوة السفر علی الفریضة الاولی * بیورمشدر یعنی الله تعالی حضرت ناری

نمازی فرض ابتدا یکی زمانه ایکی رکعت فرض ابتدا ایکی صکره دن حضرتده تمام ایلی
 وسفرده اوکی فرض اوزره مقرر قیلندی دیمک اولور (وین بخاری قنده طریقی آخر ایله حضرت
 عایشه دن مرویدر که * فرضت الصلوة رکعتین ثم هاجر صلی الله علیه وسلم ففرضت اربعا *
 بیورمشدر بوراوت تعیین ایلر که روايت سابقه و زید فی صلوة الحضر بیورده بنده زیاده مدینه ده
 واقع اولمش اوله (علماء حنفیه رحیم الله تعالی حدیث مذکور دن اخذ ایتمشدردر که سفرده صلاتی
 قصر ایتمک عزیمتدر رخصت کلدرد یعنی اصلی ایکی رکعتدر زدن ایکی اولفد کلدردنا که دیلیان
 درت قیلوب دیلیان ایکی قیلوب جائز اوله قسطلاتی بویه ذکر ایتمشدردلکن بونده نظر واردر زبیر
 حنفیه قنده قصر عزیمت کلدرد رخصت اسقاطدرو بونک حکمی عزیمتله عامل اولان آتم اولمقدرد
 انکی چون مسافر یا کفر قیلسه البته ایکی قیلوب کرکدر شویله که درت قیلسه کنه کار اولور
 اما نمازی تمام اولور ایکی رکعتی فرض اولور و ایکی رکعتی نافله واقع اولور نمازی تمام اولدیغی
 شول جهتندردر که ایکی رکعت قیلوب اولمقدرد و کنه کار اولدیغی بودر که سلامی تأخیر ایتمشدرد
 و نافله ده ترک واجب ایتمشدردر که اول تکبیره لافتتاحدر و ذیحی حق تعالی حضرتتربنک صدقه سن
 عدم قبول شبهه سی واردر و ذکر اولنان اوزره قصر رخصت اسقاطدر بوجتندردن درت قیلان
 آتم اولور *) فصل ثانی *) شول اوقات بیساننده در که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرتتربنک ائزده نماز قیلمشدر (امام نسائی روایتی اوزره یابردن مروی اولانک حاضلی بودر که
 جبرائیل علیه السلام فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتتربنک موافقت صلاتی بعلیه
 کلدی کوش زواله وارد بیغی زمانده جبرائیل علیه السلام ایرو طوردی فخر کائنات حضرتتربنک
 ائت آردینه طوردی صحابه کرام رسول الله حضرتتربنک آردینه طوردیلر ائدن اویله نمازین
 قیلورایدی و هر تنه تک ظلی کندی قدر اولدیغی زمانده کلدی بیه ترتیب مذکور اوزره طوردیلر
 ایکندی نمازین قیلوریدی ائدن کوش باند بیغی زمانده کلدی بیه ترتیب مذکور اوزره طوردیلر
 اختتام نمازین قیلوریدی ائدن شفقت غائب اولدیغی زمانده کلدی بیه ترتیب مذکور اوزره طوردیلر
 یانسو نمازین قیلوریدی ائدن فجر طلوع ایندیکی زمانده کلدی بیه ترتیب مذکور اوزره طوردیلر
 صباح نمازین قیلوریدی بیه ایکنهی کونده هر شخصک ظلی کندی مثلی قدر اولدیغی
 زمانده کلدی دونکی ترتیب اوزره طوردیلر اویله نمازین قیلوریدی ائدن هر شخصک ظلی
 ایکی مثلی قدر اولدیغی زمانده کلدی دونکی ترتیب اوزره طوردیلر ایکندی نمازین
 قیلوریدی ائدن کوش باند بیغی زمانده کلدی ترتیب مذکور اوزره طوردیلر اختتامی
 قیلوریدی ائدن شفقت غائب اولدقه کلدی ترتیب مذکور اوزره طوردیلر یانسو نمازین
 قیلوریدی ائدن فجر منند اولدیغی زمانده یعنی صبح کاذب طلوع ایندیکی خنده ییلدول
 تمام مظاهر ایکن کلدی بیه دونکی اسلوب اوزره طوردیلر صباح نمازین قیلوریدی ائدن نصره
 * ما بین هاتین الصلوتین وقت * دیدی یعنی صباح نمازین اولکی کون کچ قیلش ایلی
 ایکنهی کون ایرکن قیلدی ائدن ایندی بویکی نماز وقتک ما بینی صباح نمازینک وقتدر حاصلی
 صباح نمازین شویله قیلوب کرکد که نه قرا کولوب اوله نه قی آیدنلق اوله (وامام ترمذی روایتده
 ابن عباس حضرتتربنک مرویدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتتربنک بیورمشدر
 * امی جبریل عند الیبت مرتین فصلی الظهر فی الاول حین کان النبی مثل الشراک ثم صلی العصر
 حین کان ظل کل شیء مثله ثم صلی المغرب حین وجبت الشمس و افطر الصائم ثم صلی العشاء حین غاب
 الشفق ثم صلی الفجر حین برق الفجر و حرم الطعام علی الصائم و صلی المرة الثانية الظهر حین
 کان ظل کل شیء مثله کوقت العصر بالامس ثم صلی العصر حین کان ظل کل شیء مثله ثم صلی

المغرب لوقت الاولى ثم صلى العشاء الاخرة حين ذهب ثلث الليل ثم صلى الصبح حين استفرغ
التفت الى جبريل فقال يا محمد هذا وقت الانبياء من قبلك والوقت فيما بين هذين الوقتين **صاحلي**
خواجة كائنات صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نوري ابتد جبرائيل ايكي كره بكايات الله قنده
امامت ابلشدر اويله نمازنى شولمانده قيلديك في شرك مثل اواش ايدي (وفي ذابو شول
كواكبه به درلز كه كوش وسط صحابي بكد كد نصكره دوشه حاصل كوش اويله برينه وارمدين
جمع اجسامك ظلي غرب جانبته دوشر واويله برين بكد كد نصكره دونوب شرق جانبته
دوشر اول دون كولاكبه به في درلز (وشرك ديونعلين نهمه سنه درلز امامدار عرب تعليلربك
نصمه سي ديار روم اسلوبى صكبي دكلدر بارمغه بگر رنسنه در شكيم كورنلره معلومدر حاصل
اول مقصدار كولاكبه دوش ابدى ديكدر ودخى ابدى ايكندى نمازى شولمانده قيلديك
هر شبك ظلي بر كندى قدر اولش ابدى اند نصكره اخشام نمازى كون باتدبغى زمانده صلتم
اوروجن آجديغى حينده قيلدى اند نصكره بنسو نمازى شوقى غائب اولديغى زمانده قيلدى
اند نصكره صباح نمازى ن طلك بى آغردبغى زمانده صلتم اولانه طمسام حرام اولديغى وقتده
قيلدى ايكنجى كره ده اويله نمازى هر شبك ظلي بر مثل قدر اولديغى حينده دونبى كون
ايكندى نمازى قيلديغى زمانده قيلدى ديدى وبوندر مراد اويله نمازى شويله قيلديك
تمام ابدىكي زمانده هر شبك ظلي بر مثل قدر اولش ابدى ديكدر تاكيم اويله ايله ايكنديغى
وقترى براولق لازم كليه ديشلردر ودخى ابدى اندن ايكندى نمازى هر شبك ظلي ايكي
كندى قدر اولديغى زمانده قيلدى اند نصكره اخشامى اول كره قيلديغى زمانده قيلدى
اندن بنسو نمازى كچه نك ثلثي بكدبكي زمانده قيلدى اند نصكره صباحى تمام آغردبغى زمانده
قيلدى اندن جبرائيل بكا دونوب ابدى يا محمد بو وقت سندن اول كلن انبىسانك وقتيدى
وسنك وقتك بوايكى وقت مايننده در يعنى صباحى نه قى ايركن قيل ونه قى كچ قيل طلوع
بحرايله تمام آغرىق مايننده قبل ديدى ومعلوم اوله كه كوش زوال بولدقد نصكره اويله
نمازى نك وقتيدر في شرك مثل اولجه تاخير لازم نصه دكلدر (جاى رضى الله تعالى عنه
خديبنده واقع اولان * فصلي الظهر حين زالت الشمس * عباره سي بويدي بكمز معنابه
دلاله ايدر (ابن اسحق مغازيده ذكر ايشلدر كه جبرائيل عليه السلام كلوب سيد كائنات افنديمن
حضرت نوريه نماز قيلديغى ليله الاسرا نك صباحى ابدى لفظى بودر * قال نافع بن جبير
وعنه لما اصبح صلى الله تعالى عليه وسلم من الليلة التي اسرى به لم يرعه الا جبريل نزل حين
زاضت الشمس ولذا سميت الاولى * اى صلوة الظهر * فامر فصيح باصحابه الصلوة جامعة فاجتمعوا
فصلى بهم جبريل وصلى النبي باصحابه * ديدى اندن تفصيل حديثي ذكر ابدى معناسى نافع
وغيري ديشلردر كه وقتا كيم فخر كائنات صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نوري معراج كچه سندن
صباحه داخل اولدى جبرائيل عليه السلام كوش زواله وارديغى زمانده نزول ابدى اويله
نمازى قيلده * الصلوة جامعة * ديو چاغردى اصحاب جمع اولدبلر جبرائيل عليه السلام
ورسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نوري ايلرايله نماز قيلدبلر اول قلنان نماز اويله نمازيدر
انكيجون اكا اول ديونسيه اولمشدر ديك اولور * الصلوة جامعة * ديو چاغربلوب دعوت
اولديغىك اصلى بوايديكه دخى اذان مشروع اولماش ابدى وبورواينده اوقات هجرتد نصكره
تعين اولندي ديانلرك كلامنى رد واردر اماحق بودر كه تعين جبريل بيابيله هجرتدن مقدم واقع
اولمشدر ورسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نوري بيابيله صكره دن واقع اولمشدر
ديديلر (بخارى رجه الله عليه نقلنده وارد اولمشدر كه فخر كائنات افنديمن حضرت نوري

حجره عایشه ده ایکندی نمازین قیلدی حجره دن فی زوال ظاهر اولماس ایندی دیمشدر
 (یند بخاری رحمة الله تعالى علیه انس بن مالک رضی الله تعالی عندهن روایت ایتشد که فخر عالم
 حضرت نلری ایکندی نمازین شویله کون یوکسک ایکن قیلارایدیکه بر کیمسه عوالی به وارر ایندی
 یند کلورایدی دخی کون یوکسک ایندی دیمشدر عوالی دبدیکی مدینه منوره نك بر ناحیه سیدر
 بعض پری مدینه دن درت میل در یوندن اکلنور که ایکندی نمازنی تعجیل اولوزه قیلار لر ایش
 (ویند بخاری ومسلم وترمدی روایتلرنده سلمة بن الاکوع رضی الله تعالی عنه * انه صلی الله
 تعالی علیه وسلم کان یصلی المغرب اذا غربت الشمس وتوارت بالحجاب * دیمشدر یعنی فخر کاشات
 حضرت نلری اخشام نمازنی کونیش باتوب حجابده مستور اولدیغی زمانده قیلار ایندی دیمکدر
 (ویند بخاری ومسلم روایتلرنده رافع بن خدیج رضی الله تعالی عنه * کان صلی المغرب معه
 صلی الله تعالی علیه وسلم فینصرف احدنا وانه لیبصر مواقع نبله * دیمشدر یعنی بز رسول الله
 حضرت نلریه اخشام نمازین شویله قیلدی که بر عمر نماز د نصکره کیدوب وارر ایندی اوقی دوشدیکه
 بری کورر ایندی دیمکدر یعنی اوق آندیغی زمانده زه به دوشدیکن تشخیص ایدر ایندی شویله
 ایرکن قیلاردق دیمک اولور واقعا کون آندیغی کبی اخشام فیینیحق دبدیکی معنی متحقق اولور
 (امام نسائی رحمة الله علیه نقلنده انس بن مالک رضی الله تعالی عنه * وكان صلی الله تعالی
 علیه وسلم اذا کان الحر اربد بالصلوة واذا کان البرد جعل * دیمشدر یعنی خواجه کاشات صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نلری اسی زمانلر اولسه نمازنی بر مقدار هوا صغوق اولجیبه دکین تاخیر
 ایدر ایندی وصفوق زمانلرده تعجیل ایدر ایندی دیمکدر (ابی داود روایتلنده وارد اولشد که
 * و یؤخر العصر مادامت الشمس بیضاء نقیة * دیمشدر یعنی مادامکه کونش صراریمه
 وفزاریمه ولونته تغیر گلش اولیه بیاض وپاک اوله ایکندی نمازین تاخیر ایدر ایندی دیمکدر
 (امام بخاری ومسلم روایتلرنده * اذا قدم العشاء فابدؤا به قبل صلوة المغرب ولا تجلوا عن
 عشاءکم * بیورمشدر عشاء قتم عینله اخشام بکنده دیرل یعنی اخشام نمازیدن اول اوکوکره
 طعام قونسه طعامکزیمکه باشک عجله ایتک دیمک اولور یوندن مراد اولدر که صلاتی قتی
 تاخیر لازم کلبه برطعام یند حک قدر زمانله تفاوت ایدر دیمکدر (ابی داود روایتلنده * لا تؤخروا
 الصلوة اطعام ولا غیره * وارد اولمشدر یعنی طعام ایچون وغیری نسنه ایچون نمازنی تاخیر ایتک
 دیمکدر مراد زمان کچورمک دیمکدر (ابی هریره رضی الله تعالی عنه فخر کاشات صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت نلرین روایت ایتشد که * لولا ان اشق علی امتی لامرتهم ان یؤخروا العشاء
 الی ثلث اللیل وانصفه * بیورمشدر یعنی اگر اتم اوزره مشقت و برمک خوف اولمایدی باتسو
 نمازین کیخه نك ثلثه یا نصفه دکین تاخیر ایتک بیور ایدم دیمک اولور (امام ترمذی رحمة الله
 علیه حدیث شریف صحیحدر دیو بیورمشدر (ائمة حنفیه دن طحاوی رحمة الله تعالی علیه
 ثلث الیه دکین تاخیر مستحبدر دیمشدر امام مالک وامام احمد بن حنبل واکثر صحابه و تابعین
 بوکا ذاهب اولمشدر امام شافعی دخی قول جدیدنده بویله دیمشدر اما قول قدیمنده تعجیل
 افضلدر دیمشدر * (فضل ثالث) * فخر جهان صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینک
 کیفیت صلاتی ذکرنده در و بونده بر قاح فرع وارد (فرع اول) صفت افتساحی بیاننده در
 (ابوداود رحمة الله تعالی علیه روایتلنده وارد اولمشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نلری بلال رضی الله عنه اقامت ایدر ایکن اشدی دخی * اقامها الله وادامها * دبدی
 یعنی الله تعالی حضرت نلری صلاتی قائم و دائم ایلسون دبدی و صلاتی تکبیرله افتساح ایدر ایندی
 دیمشدر (امام بخاری روایتلنده ابن عمر حضرت نلرین وارد اولمشدر که * رأیت رسول الله

صلی

صلى الله تعالى عليه وسلم افتخ التكبير في الصلوة * بيور مشدر بوايكي روايته جمهور استلال
 اينشدر كه افتخاحه لفظ تكبير معين اوله غير نسي اوليه امامها حنفيه قائلنده هر افظله كه
 تعظيم قصد اوانه اشكله ضلالت منه شد اولور مثلا الله اعظم ديسه يا خود الله اجل ديسه
 صك فابت ايدر ونسبح وتهلل ونبي جازدر مثلا سبحان الله ديسه يا خود لا اله الا الله ديسه
 نماز معتقد اولور وفارسي اسائيله دخی (خدا بزرگست) ديسه جازدر (بودن معالوم اوله كه تكبيره
 الافتخاح جمهور قنده ركندر و امام اعظم ابوحنيفه رجه الله عليه منزه بنده شرط در
 بعضيلر مستدر ديمشدر (ابن المنذر رجه الله عليه زهر بدن غیری كيمسه بوشوزی سو بلدی
 ديمشدر) و نمازده نيت واجب ايد بكنه عبادن بر كيمسه مخالفت اينس دكلدر (بخاری رجه الله
 تعالى عليه * الاعمال بالنيات * حديثه * فدخل فيه الايمان والوضوء والصلوة والركوع * ديمشدر
 اما لفظه نيت خصوصنده ابن القيم رجه الله تعالى عليه هدی بويده رسول الله صلى الله
 تعالى عليه وسلم حضرت نری نماز طورد بغي زمانه الله اصك بر دیر ایدی اندن مقدم برسته
 سو بلز ایدی و نيت لفظن اكر ایدی * واصلی صلوة كذا من قبل القبلة اربع ركعات اماما *
 يا خود ما موما ديمز ایدی و اداء وقضاء ديمز ایدی و فرض الوقت ديمز ایدی حاصلی بواون
 بدعندر كه هر كره فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسما حضرت نرندن نقل اولنما مشدر نه اسناد صحيله
 ونه ضعيفه ونه مستنده ونه هر سل ايله كشمدر و صحيله دن دخی بر كيمسه دن منقول دكلدر
 و تابعين دن و ائمهار بعدن بر كيمسه مستحب كور عام مشدر ديود كرايشدر و بالجله نيت افظله
 تلفظ اينسكي بر كيمسه فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسما حضرت نرندن نقل ايتام مشدر و اصحابندن
 بر كيمسه بيه نيت تلفظي تعليم ايتام مشدر بلکه سننده اندن منقول اولان بودر كه * مفتاح الصلوة
 ان ظهور ونحو مجها التكبير ونحو مجها التسليم * ديمشدر بوندن ظاهر اولان بودر كه سلامه اول
 آيدست كركدر اندن قيام ايد شيك تكبير كركدر و آخرنده سلام ويرك كركدر (صحيفه
 وارد اولشدر كه خواجه كاشفات صلى الله تعالى عليه وسما حضرت نری مبيته تعليم صلوات
 ايتديكي زمانده * اذا نعت الى الصلوة فكبر ثم اقرأ ما تيسر معك من القرآن * ديدى تكبير دن اول
 برسته تلفظ اينك بيور دى همان نماز طورد اينك زمانده تكبير ايله و هيسر اولان برون
 بر مقدار قرآن اوقى ديوا امر ايتدى (امامها رجههم الله تعالى تلفظ بالنيه ده اختلاف ايتديلر
 بعضيلر بدعت ديدى و بعضيلر مستحدر ديديلر كلاما حنفيه قنده و دخی بعضيلر قولنده
 مستحدر زير ان لفظه استحضار قلب وارد ديمشدر نكيم كتب فروعه مذكوردر (ودخی
 فخر كاشفات صلى الله تعالى عليه وسما حضرت نری نماز طورد بغي زمانه اينكى المرين اوموزلر يته
 برابر قائم و بنانن تكبير ايدر ایدی و ركوع اينك ديسته يسه بويله ايدر ایدی و ركوع دن باشن
 قائم يسه بويله ايدر ایدی (و برواينده بويله در كه ركوع دن باشن قائم ديدى زمانه اينكى
 المرين اوموزلر يته برابر قائم ايدر ایدی و دخی * سمع الله لمن حمده ريشالك الحمد * ديرايدى ديمشدر
 اوليكى رواينده ركوع دن قائم همان تكبير ايدر ایدی ديمشدر برواينده تكبير يريته
 * سمع الله لمن حمده ريشالك الحمد * ديرايدى ديمشدر (بر رواينده دخی يسه بويله
 نيتلر كد نصكره سجده ايتديكي زمانه وسجده دن باشن قائم ديدى زمانه بويله ايدر ایدی
 ديمشدر يعنى اول تكبير رده المرين قائم ايدر ایدی ديمشدر (امام نووى رجه الله تعالى عليه
 ايدر تكبيره الافتخاحه ال قائم مق مستحب ايد بكنه اجاع امت وارد و كبر و قلان تكبير برنده
 اختلاف ايتشدر شافعي واحد و صحابه دن رجعت ركوعه وارد قده و ركوع دن قائم قده
 رفع بدن مستحدر ديمشدر و شافعي دن بر قولنده تشهد اولدن قائم قده دخی مستحدر

اما علماء حنفية فترويه نمازها اولاً ورفع يدها في تكبيرة الافتتاحية وقنوته وصلات عبد بن د
 كركر تكبيرة كتب فقهه تفضل اوله تدبر (ابو داود روايته فخر كاشفات صلى الله تعالى
 عليه وسلم حضرت نوري نمازها صراغ النصول البتة اوزد به وضع ايدي ابدى ديمشدر (شافعي
 فتبه نماز قبلان كبره التي كوكسنتك التده وكوكسنتك اوسنته بعلمق كركدر (امام اعظم
 حضرت نوريك مذهبه كوكب التده بعلمق كركدر زيرا رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
 حضرت نوريك مرويدركه * ان من السنة وضع اليدين على الشمال تحت البرة * بيورمشدر
 بوجديت شريفين ظاهره كركسنتك التده بعلمق اوله (وعنه شافعيه دن بعضي دخي
 بوزكافان اولمشدر (امام بخاري و امام مسلم رجها الله تعالى روايتن ابن هريره رضي الله
 تعالى عندهن مرويدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرت نوري تكبيره قرات اراسته
 برمقدار سكوت ايرايدي ابو هريره رضي الله عنه اندي * ياني انت وامى يا رسول الله * تكبير ايله
 قرات اراسته سكوت ايند كره نه برسين فخر كاشفات صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نوري
 ايندي * اللهم باعد بيني وبين خطاياي كما باعدت بين المشرق والمغرب اللهم تقني من خطاياي
 كما تقني الثوب الابيض من الدنس اللهم اغسل خطاياي بالماء والتيلج والبرد * ذرم ديوردي
 امام مسلم روايته حضرت علي رضي الله عندهن مرويدركه فخر كاشفات صلى الله تعالى
 عليه وسلم حضرت نوري نمازها تطويديني زمانه و پروايشه افتاح صلوات ايندكي زمانه تكبير
 ايدر ايدي اندنصكره بوبه ديوردي * وجهت وجهي للذي فطر السموات والارض حنيفا
 وما انا من المشركين ان صلواتي وسئلي ومحبياتي ومناي لله رب العالمين لا شريك له وبذلك امرت
 وانا اول المسلمين اللهم انت الملك لا اله الا انت انت ربي وانا عبدك ظلمت نفسي واعترفت بذني
 فاغفر لي ذنوبي جميعا فانه لا يغفر الذنوب الا انت واهدني لاجل الاخلاق لايهدي لاجلها
 الا انت واصرف عني سبهم لا يصرف عني سبهم الا انت ليك وسعديك والخير كله في يدك والشر
 ليس اليك اياك واليك تباركت وتعاليت استغفرك واتوب اليك * وتزدي و ابو داود روايته
 حضرت عايشه رضي الله تعالى عنها بيورمشدر كرسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم افتاح
 صلوات اينديكي زمانه * سبحانك اللهم وبحمدك وتبارك اسمك وتعالى جدك ولا اله غيرك *
 ديوردي وديني بوندن غيري بعض اقول روايت اولمشدر * فرع ثاني * فخر كاشفات
 صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نوريك اول فاتحه به اسمله او قودينك بياننده در (ابن عباس
 حضرت نوريك مرويدركه فخر كاشفات صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نوري صلواتي اسمله ايله
 افتاح ايرايدي ديمشدر (و به انلردن روايت اولمشدر كره * كان رسول الله صلى الله تعالى
 عليه وسلم يجهر باسم الله الرحمن الرحيم * ديمشدر يعني صلواته اسمله في جهرله او قورايدي
 ديمشدر (وصحيح ابن خزيمة له ام سلمه رضي الله تعالى عنها دن مرويدركه * ان رسول الله
 صلى الله تعالى عليه وسلم قرأ البسملة في اول الفاتحة في الصلوة * ديمشدر وليكن بوجديت
 شريف عمر بن هرون البجلي روايتن وانه ضعف واورد وبعض روايته اتى هريره دن
 مرويدركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم * الحمد لله رب العالمين سبع آيات بسم الله الرحمن
 الرحيم الحمد لله وهي السبع المثاني والقرآن العظيم وهي لم الكتاب * بيورمشدر يعني
 سورة فاتحه يعني آيترو اسمله اول آيتروك بريدن واول سورة سبع المثاني والقرآن العظيم در
 واول لم الكتاب ديمشدر يعني بونلر ايله اسميه اولمشدر ديمشدر اولور (يهقي ابن عباس دن وعابدين
 و ابى هريره دن رضي الله عنهم روايت ايلركه حق سبحانه وتعالى حضرت نوريك قرآن عظيمه
 (يدعاهن المثاني) قول شريفين فاتحه ايله تفسير ايشلردن و اسمله اندن بدني آيتنر ديمشدر

(رو بخاری نقلند شعبه دن قندهار دن انس بن مالک بن مر و بدر که تحفه رسا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم و ابو بکر الصدیق و عمر قرانی الحمد لله رب العالمین ایله افتتاح ایدر ایدی یعنی فاتحه ایله باشلر ایدی دیمشدر (مسلم روایتند انس بن مالک بن مر و بدر که) فی اسمع احدا منهم یقرأ بسم الله الرحمن الرحیم * دیمشدر عیسا حدیث دن دخی بعض کیمسه بویه نقل ایشلردن حاصلی سوره فاتحه ایله باشلر ایدی هیچ اثر دن برین ایشتمکه ایسه فرامت ایده دیمشدر اما بوریاینده چوق تراخ ایدوب بعض کیمسه راوی بونده غلط ایدی دیمشدر بعضیلر دخی انس حضرت نزلتک ایشتم ددیکن جههره او قوملر ایدی دیمکه حمل ایشلردن و بائمله عبارات متغایره ایله چوق حدیث روایت ایدوب تحفه یقنده تکلفات ارتکاب ایشلردن و ایسه تک جهری خصوصتند دخی بعض اقوال ذکر ایشلردن (امام فخر رازی رحمه الله علیه تصنیفند شافعیان روایت ایله که ایدی حضرت معاویه مدینه به کلدی دخی صحابه کرامه امامت ایدوب نماز قلبو بردی ایسه او قومدی و رکوعده و سجوده اکلدیکی زمانلردن تکبیر ایدی اتن سلام و بر بیک مهاجرین و انصار نما ایدوب

* یا معاویه سرفت الصلوة ابن بسم الله الرحمن الرحیم ابن التکبیر عند الركوع و السجود * دیمشدر یعنی یا معاویه نمازدن اوغزلتک قتی ایسه قتی رکوع و سجود وقتند تکبیر دیمشدر اتن نمازی دوند یروب نسیمه و تکبیرله قبلدی دیدی بوند نسکره (شافعی رحمه الله علیه ایدی حضرت معاویه بر سلطان عظیم القوة و شدید الشوکه ایدی اگر جههره نسیمه جمع صحابه قنده بر امر مقرر کی اولسه قی نزل ایدیکله حضرت معاویه بید انکار و مخالفت قدر اولم ایدی ایدی صحابه تک انکاری دلالت ایدر که ایسه بی جههره اوقتی اثر مایندنه بر امر متواتر کی اوله دیدی (ابن عباس رضی الله تعالی عنهما حضرت نزلدن دخی مر و بدر که

* کان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یبهر یبسم الله یند بها صوته * دیمشدر یعنی فخر کاشان حضرت نلری ایسه بی جههره اوقور ایدی و ایکنه مد صوت ایدر ایدی دیمشدر حاصلی صحابه و تابعینک علمانندن نیجه کیمسه جههره اوقتی رأی ایشلردن شافعی مذہبی بودر (شیخ ابوامامه بن النعمان رحمه الله علیه بوریاینده که بومشله تک تحفه یقن طلب ایدن کیمسه بیان کرک که بونک علم قرانه تعلق نامی وارد زبیرا خواجه کاشان صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نزلدن قرانلری متواتر و صحیح اولان کیمشدرک بعضی سوره فاتحه دن برایت لولوق اوزره فرامت ایشلردن و بعضی اندن آیت دکلدن دیمشدر ابن عامر و ابی عمر و بوریاینده نافع قنلرند ایسه فاتحه دن آیت دکلدن حیره و کاشی و ابن کثیر ایشلردن دیمشدر بس شول کیمسه که آیت طوئیلر قرانی اوزره اوقده اکا فرمندر که ایسه بی قرانت ایله و شول کیمسه که آیت طوئیلر قرانی اوزره اوقیه اول مجرور دیمشدر ایسه اوقسون دیمشدر ایسه ترک ایسون بونقدرجه بونده خلاف حروف قرادن بر حرفده واقع اولان خلاف کیدر ذکر اولنان قوایینک ایکیسی دخی صحیحدر و باند هرجه طمن یوقدر و شک یوقدر که فخر عالم صلی الله علیه و سلم حضرت نلری گاه اوقومشدر گاه ترک ایشلردن شیخ مز بوریاینده ایسه اشته انصاف اوزره سوزیمدر دیمشدر و دخی ایدی تحفه یقن بودر که عملینک هر بری نایندر ز بر ایدی قرانتک بجهه سی حق اولوب من عند الله ایدیکی مضبوط به اولمده اهل اسلامدن ایکی کشی اختلاف ایلمن حاصلی بعض قرانده بر شیک ایسانی وارد و بعضنده حدیثی وارد در قران عظیمده از سوره واردن که بویه واقع اولمده مثلا سوره حدیدده (وهو لظی که) (وهو الغنی الجمید) قول شریفنده واقع اولمدر بعض قرانده نایندر بعضنده محذوفدر و بویه نوبده (جنات بخاری

ثمن نحتها الاظهار) قول شریفنده واقع اولان من لفظی دخی بو بده درونخی نیجه الفلر و نیجه و اولر
 و نیجه هار وارد که قراءت سبعک بعضنده ثابت و بعضنده غیر ثابتدر یوجمله اختلافات که وارد
 قرآن یدی قراءت اوزره نازل اولدیغیک نیجه سیدل تفر یهذ کوری اذعان بدن کیمسه طرفیندن
 واقع اولان زاعک دغدغه سندن راحت بولور (ودخی بیورمشدز که فخر کاشات علیه اکل
 التحیات افندیمن حضر تارندن جهر و اسرارک ایکسی دخی واقع اولمشدر یعنی نمازده فاتحه
 اولنده بسمله بی جهره اوفق واقع اولمشدر و کبر لو اوقوبه فاتحه بی جهره اوفق دخی
 واقع اولمشدر اما کبر لو اوفق آشکاره اوقفندن چوق واقع اولمشدر ائمذ حنفیه قشده
 کبر لو اوفق کر کدر و آشکاره اوفق حشده دخی اوج حدیث شریف وارد اولمشدر شکیم
 کبر لو اوفق حشده نیجه حدیث شریف وارد اولمشدر و یکی جائده متعلق اولان حدیثلردن
 هیچ برسی محل طعن دکادر هب صحیح و ثابت حدیثلردن اهل انصاف اولوب تعصب اهلی
 اولمشدر انره طمن ایتمز و شافعیه دن شول کیمسه که فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضر تارندن هیدان جهره واقع اولمشدر دیدی انک سوزینه لغات اولنجه دیمشدر * فرغ ثالث *
 فخر کاشات علیه اکل التحیات افندیمن حضر تارنک سوره فاتحه آخرنده آمین قرائتی ذکر نده در
 نرندی روایتده (غیر المغضوب علیهم و لا الضالین) دیدیکی زمانده آمین دیر ایدی و مدصوت
 ایلر ایدی دیمشدر در و پروایتده آمین دیدیکی زمانده صوتی اشغالی طو تر ایدی دیمشدر در
 ابو داود نقلنده دخی پروایتده آمین دیمسه رفع صوت ایدر ایدی دیمشدر در و پروایتده آمین
 لفظن آشکاره اوقور ایدی دبو تعبر ایتمشدر در ابن شهاب دخی فخر عام صلی الله تعالی علیه
 وسلم حضر تارنی و لا الضالین دیمه آمین لفظنی جهره در ایدی دیمشدر وینه ایدن پروایتده
 * کان اذا فرغ من قراءة القرآن رفع صوته وقال آمین * وارد اولمشدر یعنی قرآن اوقوشدن
 فارغ اولنده رفع صوت ایدوب آمین دیر ایدی دیمشدر (امام اعظم رحمه الله تعالی حضر تارنک
 مذهبنده آمین اخضابله دینک کر کدر زیرا ابن مسعود رضی الله تعالی عنهما دن مرویدر که
 * اربع یخفیهن الامام * دیدی ایدن نعوذی و تسبیح بی و آمین دیمکی و تشهدی ذکر ایلدی
 و بوجه دخی بودر که آمین دعادر و دعاک مناسی اخفا اوزره در دیمشدر * فرغ رابع *
 صباح نمازده فاتحه دیمشدر اوقور ایدی که (امام نسائی روایتده ابو یزید دن مرویدر که
 رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضر تارنی صباح نمازنده الشمس ایدن یوز آتیه وارنجه
 اوقور ایدی دیمشدر یعنی شولقدر اوقور ایدی که ادناسی الشمس آیت و اعلاسی بوز آت اولور ایدی
 دیمشدر حاسلی حدیثن صحیحده التمشدن اکسک اوقور ایدی (عمرو بن حریث دن مرویدر که
 فخر عام صلی الله تعالی علیه وسلم حضر تارنی فخرده و البیل اذا عسس قراوت ایدر ایدی
 دیمشدر نسائی روایتده فخرده اذا الشمس کورت اوقور ایدی دیمشدر در (ابو یزید سمره دن
 مرویدر که فخرده قی و القرآن المجید اوقور ایدی و آنک مثلی سوره اوقور ایدی و قرائتی
 اوزمانده تخفیف اوزره ایدی دیمشدر (مسلم روایتده بو یلمه وارد اولمشدر) و عبید الله بن
 السائبین یه مسلم نقلنده وارد اولمشدر که خواجه کاشات علیه اکل التحیات حضر تارنی
 مکه ده ایکن برکه صباح نمازنده سوره المؤمنین یسندی موسی و هرون یاخود عبسی ذکر
 اولندیغی یه دیک قراءت ایشدی دیمشدر شک راوی اوزره یاخود اختلاف روایتن اوزره
 ایدن اول حضر تی اوصکسرتک طو تر ایدی دخی رکوعه واردی دیر دیلر (نووی رحمه الله علیه
 یونده دلالت وارد که سوره تک بعضن قطع ایدوب بعضن قراءت ایتمک جا تراوله و مالک
 نووی کریمه کوردی دیمشدر اما بوسوزده اعتراض ایدوب ایشدیلر انک کریمه کوردیکی بودر که

اختیار

اخبار به سوره ن که بعضی اوزره اقتضار او انه بواسطه استدلال بتدبیک مادده ضرورت واقع اولمشدر
 دیدیلر (وزیدی) ثابت حدیثنده وارد اولمشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری
 ایکی رکعتده سوره اعراقی اوقودی دیمشدر (وابو بکر الصدیق رضی الله عنه صلات صحیده
 صحابه ینه امامت ایدوب ایکی رکعتده سوره البقره بی قرانت ایشدی و یوالردن ایچاندردیدیلر
) و ینه صلات صحیده ایکی رکعتده به سوره اذازرات اوقودی دیمشدر در راوی ایشدی بیازم
 اونونده بی ایکیکننده به اذازرات اوقودی بوخسه قصده له می اوقودی دیدی (ابوداود
 رحمت الله علیه بویه روایت ایشدر) (وائمه حدیثدن بخاری ومسلم وابوداود و ترمذی ونسائی
 روایتلرله بویه رضی الله عنهدن مرویدر که * کان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 یقرأ فی صبح الجمعة الم تنزیل السجده وهل فی علی الانسان حین من الدهر * یورمشدر یعنی
 جمعه کون صباح نمازنده سجده الم الله هل فی سوره سن اوقور ایددی دیمشدر و ذکر اولسان
 سوره نوری تمام اوقور ایددی بزرگسارین اوقن سنته محافلدر و آنکچون اول کون صباحده
 یونری اوقور ایدیکه یولرده سبأ و معاد احوالی و حضرت آدم علیه السلام خلق اولدیغی
 و جنته و جهنمه دخول قصه سی و یوم قیامت احوالی ذکر اولمشدر و قیامت دخی جمعه کون
 قویسه کر کردیدیلر (ابن سعید حدیثنده تصریح واقع اولمشدر که جمعه صحیده فخر عالم
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری بوسوره نری اوقومغه مداومت ایدر ایددی (امام طبرانی
 بویه نقل ایشدر و حضرت علی رضی الله تعالی عنهدن دخی روایت ایشدر که * کان

رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یقرأ فی الرکعة الاولى من صلوة الصبح یوم الجمعة الم تنزیل
 و فی الرکعة الثانية هل فی علی الانسان * یورمشدر (علماء حدیثدن صاحب الشیخ رحمة الله
 علیه ایشدی جمعه صباحده اول ایکی سوره بی اوقن مستحدر شول شرطله که احیاناً طبری
 سوره نری دخی اوقن تا کیم جاهل انلردن خبری اوقن کفایت ایشر صائم ایددی (وطبرانی قتده
 حضرت علی رضی الله تعالی عنه * ان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم سجد فی الصبح
 یوم الجمعة فی الم تنزیل * دیمشدر یعنی سوره مز بوره ده سجده آیتن تلاوت ایدیکه کنی ایوب سجده
 ایشردن و الله اعلم *) فرغ خامس (* صلات طهرله عصرده قران نری بیانددر (امام بخاری
 و مسلم روایتلرله ابی قسیده مرویدر که * کان النبی صلی الله تعالی علیه وسلم یقرأ فی الظهر

فی الاولین بام الکتاب و سورین و فی الرکعتین الاخرین بام الکتاب و یسمنه الآیه حیانا و یطول
 فی الرکعة الاولى هالایطیل فی الرکعة الثانية و هكذا فی العصر و هكذا فی الصبح * دیمشدر یعنی
 اول فخر کائنات علیه اکل النجیات اشد بمر حضرت نوری اویه نمازینک ایکی اولکی رکعتنده سوره
 فاتحه ایله ایکی سوره اوقور ایددی صکره بی ایکی رکعتده سوره فاتحه اوقور ایددی و احیاناً بیه اوقور دخی
 آیتن الشهور ایددی و رکعت اولایی رکعت ثانیه دن اوزون ایلر ایددی ایکنندی نمازنده و صباح
 نمازنده دخی بویه ایلر ایددی دیمکدر (شیخ تقی الدین رحمة الله علیه ظن ایدر که رکعت اولاده
 تطویل ایشدی کی آتده شوق و نشاط اکثر اولد بچوندر و رکعت ثانیه تخفیفه مناسبتدر تا کیم
 مضی به ملال کک احسانی اولده دیمشدر (امام عسکدر الزقاق بوعده نیک آخرتده معمر دن بخاری دن
 روایت ایلر که عواجده عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری بویه ایشدی ایکی ظنر بودر که
 خلق رکعت اولاده یسوسولردیم اوله دیمشدر (ابو سعید الخدر رضی الله عنه ایشدی سید عالم
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری نیک اولده نمازنده و ایکنندی نمازنده طولرد قلردن قنبر
 ایدرک اولده نیک ایکی اولکی رکعتنده سجده الم اوقبه جتی قدر تقدیر ایشدی و بروه ایددی
 اوزون آیت اوقه جتی قدر تقدیر ایشدی و صکره کی رکعتلرله انلرک نصقن تقدیر ایشدی دیردی

وایکند بنک دخی ایکی اولیکی رکعتن اویله رکعتلری قیامی قدر تقدیرایتک وصکره کی رکعتلری
 نصف اوزره تقدیرایتک دبدی امام مسلم رحمة الله علیه بویله نقل ایتشدور (وجابر بن سمره
 رضی الله عنه فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری اویله نمازنده (واللیل اذا بغشی)
 اوقور ایدی دیمشدر و بروایتده (سیح اسم ربك الاعلی) اوقور ایدی وایکندی نمازنده بنه
 بویله ایدر ایدی دیمشدر (و بنه اندن مرویدر که اویله ده وایکند بیده (والسماء ذات البروج
 ووالسماء والطارق) اوقور ایدی دیمشدر (و براه رضی الله عنهدن مرویدر که اویله نمازین
 خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینک اردنده قبلاردق واندن برآتی برآیند نصکره
 استماع ایدرک سورہ القمان ووالذاریات اوقور ایدی دیمشدر (وانس بن مالک رضی الله
 عنهدن مرویدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری اویله نمازنده (سیح اسم ربك
 الاعلی) (وهل ایتک حدیث الفاشیة) اوقور ایدی دیمشدر (امام مسلم نقلنده ابو سعید الخدری
 رضی الله عنه ابدی صلوات نظر اقامت اولند قد نصکره بر کیمسه بقبعه کیدر ایدی انده حاجتن
 قضا ایدر ایدی اندن اهلند کلوب آیدست الور ایدی بنه خواجه عالم حضرتلری رکعت اولاده
 ایکن پت شور ایدی دیمشدر (و معلوم اوله که اول حضرتندن صحابه کرامک نقل ایتدکاری احوال
 بری برینه منافی دکلدیر که اویله ایدر ایدی وکاه بویله ایدر ایدی هر بری مطلع اولدیغن
 سید عالم حضرتلرینک تبرکات ایتشدور (فرج سادس) * اخشام نمازنده قراءت
 ایتدیکنک یسانده در (بخاری و مسلم روایتلرند ام الفضل بنت الحارث رضی الله عنهما
 فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرین ایشتم اخشام نمازنده (والمرسلات عرفا)
 اوقور ایدی دیمشدر امام مالک ورمندی و نسائی دخی بویله نقل ایتشدور (عقیل رحمة الله
 علیه ابن شهابدن روایت ایتشدور که اول اخشام نمازیکه فخر کائنات علیه اکل التحیات
 اقدیمز حضرتلری انده والمرسلات سورہ سن اوقودی اول فخر عالم حضرتلرینک آخر نمازی
 ایدی دیمشدر عباره سی بودر * ثم ما صلی لنا حتى قبضه الله * دیمشدر امام بخاری باب
 الوفاة کتورمشدر (و بنه بخاری رحمة الله علیه باب آخرده حضرت عابسه دن نقل
 ایتشدور که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینک مرض موتده قبلدیغی نماز
 اویله نمازی ایدی دیمشدر اما بوابکی روایت یینن بویله جمع ایتشدور که عابسه صدیقه
 دیدیکی نماز مسجد ده قبلدیغی اوله وام الفضل دیدیکی نماز اوئده قبلدیغی نماز اوله
 (وجبر بن مطعم دن مرویدر که ایشتم سید عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری
 اخشام نمازنده والطور اوقور ایدی دیمشدر (بخاری و مسلم بویله روایت ایتشدور
 و مروان بن الحکم ابدی زید بن ثابت بکاسن نیچون اخشام نمازنده قصار مفصل
 اوقورسک بن ایشتم فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری (طولی الطولین)
 اوقور ایدی دبدی دیو نقل ایتشدور (بخاری نقلنده بویله در (اما ابو داود نقلنده بودخی
 واردر که طولی الطولین ندر دیدیم سورہ اعرافدر دبدی دیمشدر و قصار مفصل دیدکری
 لم یکن سورہ سندن آخر قرآنه وارنجه اولان سورہ زدر سورہ الحجر ایدن سورہ البروج وارنجه
 طوال دیرلر اندن سورہ لم یکنه وارنجه اوسالدر واندن آخره وارنجه قصاردر (و حضرت
 عابسه دن مرویدر که سورہ اعراف ایشتم نمازینک ایکی رکعتد تفریق ابدی دیمشدر
 و عبدالله بن عبه خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری اخشام نمازنده
 سورہ دخان اوقودی دیمشدر (ابن حجر رحمة الله علیه ابدی بن رحمت مرفوع کوردیمکه
 فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری قصار مفصلدن اوقودیغی آنده تصریح

اولینش اوله الا این ماجه روایتده کوردم این عمر حضرت نزلندن نص واقع اولمش که فخر کائنات
صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نلری سوره کافرونه سوره اخلاص او قومش لریدی
(و این حسان دخی جابر بن سمره دن بونک مثلن روایت اینشدر اما بو ایکی روایتک دخی
استانده طعن اینشدر اصل محفوظ اولان علیه الصلاة والسلام حضرت نزلندن بودرکه
اول سوره نلری احشامک سننده او قودنی دیمشدر (اما سابقا ذکر اولنان زافع قولندن فهم
اولنور که صلات مغربک قراءتده تخفیف واقع اولور ایمش زرا نماز دنصکره اوق اتان کیمسه
اوقی دوشدیکه بری کورر ایدی دیمشدر بوندن فهم اولنور که قصاردن او قورل ایمش حاصلی
گاه اولور ایمش که طوالندن او قورل ایمش بوندن مراد یا جوازین بیان اوله یا خود نقصدن ایدن
کیمسه مشقت چکدیکه معلوم شریغاری اوله (جبر نقلنده اگرچه والطور او قودنی دیمک
وارد اولمشدر اما تکرره دلالت ایدر سنه یوقدر سارینه دخی بر جواب و برمشدر (این خزیمه
صحیحنده دیمشدر که بومذ کور اختلاف مباح فستندنر مصلی اولان کیمسه احشامده وسائر
نمازده نه دبلر ایسه اوقی جائزدر ابوقدر واره که امام اولان کیمسه قرائتی تخفیف ایتمک اولادر
(اعنه حنیفه قتلنده قراءتک سننی بودر که سفرده اگر کجمله واضطراب زمانی ایسه فانیجه ایله
هر قنغی سوره بی دبلر ایسه اوقیه اگر کجمله وقتی دکل ایسه سوره البروج و نشقت مثلن اوقبل
) واستحسان اولمشدر که صیاحده و اوبله ده طوال مفصل اوقبلر و اینکندیده و بنسوده
اوساط اوقبلر و احشامده قصار اوقبلر و ضرورت حائده مناسب حال نه ایسه اتی اوقبلر
) فرع سابع) صلات عشاءه قراءت ایتدیکنک بیاننده در (امام بخاری و مسلم و ابونور
براه رضی الله عنه * کان رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم يقرأ في العشاء والتين والزيتون
فاسمعت احدا احسن صوتا اوقراءه منه * دیو بیورمشدر یعنی فخر کائنات حضرت نلری بنسو
نمازنده والتین سوره سین او قور ایدی بن هرگز ندن صوتی کوزل یا خود قراءتی کوزل بر کیمسه
اشتمم دیمکدر (حنیفه بیورمشدر که فخر عالم حضرت نلری قراءت ایدر ایکن عذاب آیتده کلسه
طورر ایدی دخی نعوذ ایدر ایدی دیمشدر و عادت کر عسی بو ایدیکه سبح اسم ربک او قودنی
زمانده (سبحان ربی الاعلی) دیر ایدی (احمد و ابوداود رحه الله علیهما ابن عباس حضرت نزلندن
بو به روایت اینشدر و دخی وارد اولمشدر که فخر کائنات حضرت نلری والتین و الزیتون سوره سین
اوقبان کیمسه (اليس الله باحكم الحاكمين) دیدیکه زمانده * بلی وانا علی ذلك من الشاهدين *
دیسون و دخی (لا اقسم بيوم القيمة) اوقبان کیمسه (اليس ذلك بقادر علی ان یحیی الموتی) دیدیکه
زمانده * بلی * دیسون و دخی والمرسلات اوقبان کیمسه (قبأی حدیث بعده یؤنون) دیدیکه
زماندن * اصابانه * دیسون دیو بیورمشدر (سمرة بن جندب رضی الله عنه ایتدی فخر عالم
صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نزلندن ایکی سکنه حفظ ایتدم یعنی ایکی برده بر مقدار سکرت ایدر
ایدی بری صلاته داخل اولدینی زمانده بری دخی و لا الضالین دیدیکه زمانده و قراءندن فراغت
ایتدیکه زمانده بر مقدار نفس الجهد سکوت ایتمک فخر عالم حضرت نلری نه خوش کلور ایدی دیمشدر
قراءت سوره نصرکه سکوت خود بر زرا اوقیه رقی رکوعه وارقی لازم تکون قراءت تمام
قطع اولنور ندن رکوعه وار یلور *) فرع ثامن *) فخر عالم حضرت نلری نه صفت رکوعی بیاننده در
(ابو جیدالسعدی رضی الله عنه سید کائنات علیه اکل التحیات اقدیمر حضرت نزلندن صفت
صلاتی نقل ایتدکده اللین او موزلرینه برابر قالد بروب تکبیر ایدر ایدی اندن رکوعه وار ایدی
و ایکی الیک آیه سین دزل بیک اوستنه وضع ایدوب اعتدال اوزره رکوع ایدر ایدی مبارک
باشن نه یوقاری طوز ایدی و نه اشانی طوز ایدی دیمشدر *) فرع ناسع *) فخر کائنات حضرت نلری نه

مقدار رکوعی بیست و نه در این چیز در هر و بدر که ابتدای آنس بن مالک حضرت نزلند اشتد
 فخر جهان علیه صلوات از جن حضرت نزلند نصکره بر کعبه تک اردنده نماز قیامه مکه
 آنک نمازی بود یکدک نمازیدن رسول الله نمازیه اشبه اوله دیدی هرادی عمر بن عبدالعزیز ابیدی
 ضلای سید کائنات حضرت نزلتک صلاته زیاده بکر ابیدی راوی ابیدی بزعمک رکوعن
 اون تسبیح زمانی قدر تقدیر ابیدک وسجودین دخی بویله تقدیر ابیدک دیدی (بخاری و مسلم
 روایت کرده بر آمدن هر و بدر که * کان رکوع النبي صلى الله تعالى عليه وسلم وسجوده بين
 المسجدین واذرفع من الركوع ما خلا القیام فالقعود قربا من السواء * دیدی بوندن فهم
 اولنان سید موجودات حضرت نزلتک صلاتی خفت اوزره قیلا ابیدی دیمکدر (امام نووی ابدر
 یو حدیث بعض احواله محمولدر و الا سابقا بعض روایته تطویل قیام ابیدیکی وارد اولمشدر
 تنکیم صلات سجده الشمس آیتدن یوز آیته دکن اوقور ابیدی دیمشدر و ظهر در و ظهر دره سجده الم
 اوقور ابیدی دیمشدر و بونک امثال اطالته قیامی اقتضا ابدر روایتلر ذکر اولمشدر (ابن القیم
 ابدر براه حضرت نزلتک هرادی فخر کائنات صلی الله تعالى علیه وسلم حضرت نزلتک صلاتی
 اعتدال اوزره ابیدی بقی اوزانه قیامی ورکوعی وسجودی اوزدر ابیدی و تخفیف ایلسه رکوعی
 وسجودی تخفیف ابدر ابیدی و گاه اولور که رکوعی وسجودی قیام مقفاری ابدر ابیدی دیمکدر
 و غالباً عادت بویدیکه صلاتی تعدیل و تناسب اوزره قیلا ابیدی دیمشدر * فرغ عاشر *
 فخر عالم حضرت نزلتک رکوعه دیدیکی تسبیحات بیست و نه در (امام بخاری و مسلم نقلنده
 حضرت عایشه صدیقہ رضی الله تعالى عنهما * کان رسول الله صلی الله تعالى علیه وسلم
 یکنز ان یقول فی رکوعه وسجوده سبحانک اللهم ربنا وبحمدک اللهم اعفونی بتا اول القرآن *
 دیمشدر یعنی رکوعنده وسجودنده * سبحانک اللهم وبحمدک اللهم اعفونی * دیمکی جوق
 ابدر ابیدی قرآن موحیه عمل ابدر ابیدی الله تبارک و تعالی حضرت نزلتک کلام قدیمده (صبح
 بحمد ربک واستغفره) بیورمشدر بوا مر شریفه امشال ابدر ابیدی دیمک اولور (و بتنه انزلدن
 هر و بدر که رکوعنده * سبحان قدوس رب الملائکه والروح * دیر ابیدی دیمشدر (خذ یقده
 رضی الله تعالى عنه * انه صلی الله تعالى علیه وسلم کان یقول فی رکوعه سبحان ربی العظیم
 و فی سجوده سبحان ربی الاعلی * دیمشدر (مسلم روایتده رکوعندن فالقعود بقی زمانده * سبحان الله
 لمن حده ربنا و لک الحمد ملا السموات و ملا الارض و ملا ما شئت من شیء بعد * دیر ابیدی دیمشدر
 (ابن القیم ابدر فخر عالم صلی الله تعالى علیه وسلم حضرت نزلتک رکوعندن فالقعود تمام طوخر لیدی
 زمانده * ربنا و لک الحمد * دیر ابیدی و گاه اولور ابیدی * اللهم ربنا لک الحمد * دیر ابیدی بونک
 روایتی سخت بولمشدر و لکن اللهم ایله و اویسق جمع صحیح اولمشدر دیدی السقاط و اوک
 حکیمده ابن العزاقی امام شافعیندن حکایه ایتمشدر که و او عطف ایچوندر بوراره برانسته
 بوقدر که اکا عطف اولنه دیمشدر اما امام مالکله امام احمدن بونده خلاف روایت اولمشدر
 (نووی ابدر و اوک آیتنه و حدقه دخی روایتلر وارد اولمشدر بختار بودر که جائز اوله آیتات
 و حدقدن برینتی آخرله اوزرینه ترجیح اولنجه دیمشدر (ابوسعید الخدری رضی الله تعالى
 عنه خواجه صاحب کرم صلی الله تعالى علیه وسلم حضرت نزلتک مبارک باشن رکوعندن
 قال یریحی بویله دیر ابیدی دیمشدر * اللهم ربنا لک الحمد ملا السموات و ملا الارض و ملا
 ما شئت من شیء بعد اهل النساء و الحمد الحق ما قال العبد و کلنا لک عبد لا مانع لما اعطیت
 ولا معطى لما منعت ولا ینفع ذالجار منک الجدر * امام مسلم بویله روایت ایتمشدر و ملا السموات
 و الارض دیمکدرن مراد بر حده که اگر جسم اول ابیدی بر لری و کونکری طولدر ردی دیمکدر

وسمع الله لمن حجه دیمت اجاب دیمکدر یعنی بر کبسه اندن نواب امید بیله اکاجدا بلیه اول آئی
 اجلبت ایله دیمدیکن ویرد دیمک اولور ر بنالت الحمد دیدیکی بندخی اول مراد حاصل اولمچون
 ر بنالت الحمد دیریمدیمکدر (واهل کلمسی منصوبدر زیر اماندای مضامقدیر تقدیر کلام باهل
 الثناء دیمکدر وکلنالت عید واوله جمله معترضه در اصل کلام احق ما قال العبد لامانع لما
 اعطت دیمک ایدی بواعتراض حق تعالی حضرت نرینک کلامنده (رب انی وضعنا شیء والله
 اعلم بما وضعت ولبس الذکر کالاتی) آبت کریمه سنده واقع اولان اعتراض کیدر یعنی وضعت
 قبح عین و سکون تائه قرائت اولند یعنی تقدیرجه (والله اعلم بما وضعت) جمله معترضه
 اولور بودخی انک کیدر دیدیلر (الجسد دیدیکی جیمک قحیله ضنا دیمکدر یعنی غنا صاحب اولترک
 غنا صاحب سنک حضرت کده کندوبه نافع اولماز اکا نافع اولان ایمان و طاعتدر دیمک اولور
 بروایتده من شیء بعد دیدکد نصکره * اللهم طهرنی بالتلیج والبرد والماء البارد * در ایدی
 دیمشلردر (ائمه حقیقه قتلنده امام اولان کبسه سمع الله لمن حجه دیمکله اکتفا ایتمک کر کدر
 و مقتدی اولان کبسه ر بنالت الحمد دیمکله اکتفا ایتمک کر کدر زیر بخاری و مسلم روایتلنده
 وازد اولنددر که * اذا قال الامام سمع الله لمن حجه فتولوا ر بنالت الحمد * پیورمشلردر یعنی امام
 سمع الله دیدیکی زمانده سز ر بنالت الحمد دید سز دیمکدر حاصلی حدیث شر بفسده تقسیم
 پیورمشلردر و تقسیم شرکته منافیدر دیدیلر (اما بالکر قبلان کبسه بروایتده مقتدی کنی تحمید
 ایله اکتفا بلیسه دیمشلردر) امام زبلی اکر مشایخ بونک اوزر بنمدر دیمشدر مسو طده دخی
 اصح بودر دیمشدر و بروایتده من فرد ایکس جمع ایلیه دیمشلردر یعنی * سمع الله لمن حجه ر بنا
 لک الحمد * جمله سن دیه دیدیلر صاحب الهدایه اصح بودر دیمشدر * فرع حادی عشر *
 فخر عالم صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نرینک مجودی یسانده در (رکوعدن طوخر بلوب
 سجده په ایسه یکی زمانده بعضی روایتده رفع ید ایلمز ایدی و بعضی روایتده ایله ایدی
 دیمشلردر اما علماء حقیقه قتلنده سابقا اشارت اولسان موضع لردن غیر ی برده رفع ید یوقدر
 (ابوداود روایتی اوزره سجده په واردقده دز لرین اللرندن مقدم بره قور ایدی اند نصکره
 مبارک اننی و مبارک بورتی وضع ایدر ایدی مسل نقلنده * امرت ان امجد علی سبعة اعظم
 الجیهة والیدین والکریمین و اطراف القدمین * پیورمشلردر یعنی بکا امر اولندیکه یدی کف
 اوسننه سجده قبل جهسه یعنی آئن اوسننه وایکی اللر وایکی دز لر وایکی ایاق اوچاری اوسننه
 سجده قبل دیمکدر (امام نووی ایدر سجده قبلان کبسه په لایق بودر که اعضاء مذکورده نیک
 جمله سی اوسننه سجده قبله و آئن ایله بورن اوسننه معا سجده ایلیه اننی براسننه مکشوف
 وضع ایتمک و اجسدرو بعضی وضع کفایت ایدر و بورتی وضع مستحبدر اکر ترک اینسه جائزدر
 اکر بیرون اوزره اقتصار اینسه جائز دکدر دیمشدر و لکن بومذکور شافعی و مالک مذهبلر ایدر
 (امام اعظم مذهبنده آئن و بورتی معا بره وضع ایتمک کر کدر یعنی سجده ایکسنتک اوسننه
 اولقی کر کدر زیر فخر عالم صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نری دائما او یله ایدر ایدی اکر بالکر
 بر نیک اوسننه سجده ایلیه بیه امام اعظم رجه الله علیه قنده جائزدر اما بالکر بیرون اوسننه
 سجده ایتمک اکر جمه جائزدر اما کر بهدر و بالکر آئن اوسننه سجده ایتمکده کراحت یوقدر (امامین
 قتلنده ضرورت اولمچنی بالکر بیرون اوسننه سجده ایتمک جائز دکدر و بولر هدایده وغیرنده
 مصر حیدر مؤلف رجه الله علیه * وقال ابو حنیفه علیهما معالظاهر الحدیث قال الاکبرون
 بل ظاهر الحدیث انهما فی حکم عضو واحد لانه قال فیہ سبعة فلو جملا عضوین صارت
 ثمانية * دیمشدر حاصلی بودر که ابو حنیفه قنده یکسینی یله وضع اولنسه بالکر بوری وضع

اوانسہ سجدہ جائز اولاً ذیونقل ابدوب بوزعمہ ہنسا، منافقہ صورتی دخی کوستر مشدر
 عمر حوم شافعی المذہبدر بوجانبہ طعن ایتمکہ حریص اولدیغندن بتدیکی برده دخی جرمت
 ایتمشدر خبری بوقدرکہ تقدیم اوانسہ اوزره امام اعظم حضرت تریبک مذہبندہ اولی اولان
 ایکسی اوسندہ سجدہ قیظقدر اگر بالکمز بریمی اوزره دخی اکتفا ایلسہ جائزدر والله اعلم
 وشخین روایتلرندہ * کان اذا سجد علیه السلام فرج بین یدیه حتی ید و یناض ابطیه *
 پیورمشدردر یعنی ایکی المری مابین شوبله اچار ایدیکه نامبارک قوتوقلریبک بیاضی کور پیور
 ایدی دیمشدردر حاصلی مصلی سجدہ ده ایکی قوللرین کندودن آچق کرکدر وقارن بودلری
 اوسندن آیرق کرکدر اگر کور عامه سی اوزره یاخود یکی بالیکسی اوزره سجدہ قیلسه جائزدر
 اماشوبله کرکدر کہ برک قایلغی طبوله وشافعیلرک بو باده خلاقلری واردر (ابوهریرہ رضی اللہ
 تعالیٰ عنہ پیورمشدرکہ فخر عالم صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت تری سجدہ ده بو بلہ دیر ایدی
 * اللهم اغفر لی ذنوبی کله دفعه وجله اوله وآخره وعلاینتہ وسره دفعه وجله * دیدیکی قلبه
 وکثیره دیمکدر دیدیلر حاصلی یارب کاهلرمک آرنی وچوغنی واولئی وآخرنی وآشکاره سنی
 وکیرالوسنی سن یارنغه دیمک اولور (مسلم روایتندہ حضرت عائشہ صدیقہ رضی اللہ تعالیٰ
 عنہا فخر کائنات صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت تری سجدہ ده بو بلہ دیر ایدی دیو پیورمشدر

* اللهم انی اعوذ بک برضاک من مخطئک وبعافاک من عقوبتک واعوذ بک منک للاحصی
 ثناء علیک انت کما انیت علی نفسک * خطابی رحمه الله علیه ایدر حدیث شریفده بر معنی اطفیف
 واردر زبرا خواجہ عالم صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت تری اللہ تعالیٰ حضرت تری رتہ استغاده
 ایلدی وائی دیدیکه رضاسیلہ مخطئدن خلاص ایدہ ومعافاتیله یعنی عقوبله عقوبتندن
 خلاص ایدہ سخط رضاتک مقابلدر یعنی خوشود اولما قدر معافات ومعافیه دخی بری برینک
 مقابلدر حاصلی بونلری ضدبله ذکر ایتدی وقتاکیم ضدی اولمان یاری تعالیٰ حضرت تریبک
 ذکر یتہ کلدی * اعوذ بک منک * دیدی بوندن دخی مراد انک حق عبادت وشناسندہ
 تقصیردن استغفاردر للاحصی دیمک لاطیفه ولائی علیہ دیمکدر یعنی تاسکک طاقت
 کتوره مزم حق اوزره شالیده مزم دیمکدر بعضیلر للاحیط دیمکدر دیدیلر یعنی سنک سناکی
 احاطه ایدہ مزم دیمک اولور زبرا حق جل وعلا حضرت تریبک صفاتہ نیجه نهایت یوق ایسه
 شناسندہ دخی شوبله نهایت بوقدر انسان آئی احاطه به قادر اوله مز (امام مالک رحمه الله
 علیه ایلدی معناسی * للاحصی نعمتک واحسانک والثناء بها علیک وان اجتهدت فی الثناء
 علیک * دیمکدر دیدی یعنی سنک نعمت واحسانکی وانلرمقابله مندہ سکا ثنایی عدایدہ مزم
 اگر سکا شناسدہ سعی وکوشش دخی ایلم ایدہ مزم دیمک اولور انت کما انیت علی نفسک دیدیکی
 تفصیل شاندر بجزه اعترافدر زبرا انک حقیقتہ بنشک مقدر بشر دکلددر ودخی ثنایی اجاله
 رد ایلدی تفصیل واحصا ونعینن الله تعالیٰ حضرت تری رتہ مفوض قیلدی زبرا جمیع اشیایی
 حق تبارک وتعالیٰ حضرت تری اجالا وتفصیلا محظدر (بعض محققین رحیم الله تعالیٰ
 سید کائنات صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت تریبک رکوع وبعجوده قرآن اوخندن نهی
 پیوردنکده بوجه ذکر ایشلدردر حاصلی بودرکہ رکوع وسجوده حائلری قولک
 حقه ذلت ونزل عرض ایتدیکی حائلدر قرآن عظیم اشرف کلامدر پس کلام اللهم
 ادین ربانہ مناسب اولدرکہ اول حائلدره اوقتیہ قیام واتصاب حالندہ اوقته والله اعلم
 ابوداود روایتندہ * انه صلی الله تعالیٰ علیہ وسلم سجد علی الماء والطين * وارد اولمشدر
 یعنی صو ویا لحق اوزره سجدہ قیلدی دیمشدردر وسجدہ دن قانقین تکبیرده رفع ید

ایز ایدی مجده دن باشی ایکی تمدن مقدم قالدیر ایدی صول ایانک اوستنه جلوس ایدوب
وصباغ ایاغنی دیکر ایدی (صحیح بخاری ده مجده دن قالمقوله رکعت نایدیه قسام مایندنه
اعضناسی سکون بولاجق قدر اوتوروب استراحت ایدر ایدی دیمشدر (امام علمه حنفیه
بوروائی اخذ ایتمه لرا ارفنده جلسه استراحت ویره طیانوب قالمق بوقدر امام شافعی
قنده وارد زری اضر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری بویه ایتدی دیمشدر
(امام اعظم حضرت نبری ابوهریره رضی الله عنهدن روایت اولسان حدیثله عمل ایتشدر زری
اول * ان النبی صلی الله تعالی علیه وسلم کان ینهض علی صدور قد میه * دیمشدر بونک
مقتضاسی هیچ طیانوب قالمق قدر ودخی اوراده اوتورمق استراحت ایچوندر صلاحک وضعی
استراحت ایچون دکادر دیمشدر و بخاری روایتن کبر حالنه حمل ایتشدر یعنی بیروک عالمی
یتشدر کده اویله ایدر ایدی و اول ضرورت حالدر دیمشدر انکیچون علماء حنفیه اول روایتی
اخذ ایتدیلر و ابن عباس رضی الله تعالی عنهما حضرت نردن مرویدر که ایکی مجده مایندنه * اللهم
اغفر لی وارحمتی وعافیتی وارزقنی * دیو یوزر ایدی دیمشدر * (فرع ثانی عشر) * سید عالم
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبرینک تشهدده جلوسی یساننده در (امام مسلم نقلنده
حضرت عایشه صدیقہ رضی الله تعالی عنہا * کان صلی الله تعالی علیه وسلم اذا جلس
للتشهد یفرش رجله البسری و ینصب الیمینی * دیمشدر یعنی خواجه کائنات علیه اکل التحیات
حضرت نبری تشهدده اوتور دخی زمانده صول ایاغنی دوشوب اوستنه اوتورر ایدی وصباغ ایاغنی
دیکر ایدی دیمک اولور امام اعظم حضرت نبری قنده جمیع جلسهلر بویه کر کدر (امام مالک
قنده منور کا اوتورمق کر کدر سنت اولان بودر دیمشدر و تورتک اولدر که ایکی اناقرین التشدن
صباغ جابنه چفساره دخی او پر بابتک اوستنه اوتور علماء حنفیه بونی جائز کور مامشدر زری
طحاوی رحمه الله تعالی علیه بونک تحفته وارد اولان حدیث ضعیفدر دیمشدر و بابت اولدایغی
تقدیرجه کبرسن حالنه محولدر و اول عذرده متبدر ودخی حضرت عایشه روایتی اوزره جلوس
بودن مسقطبدر ایدی اول اولدر دیمشدر (امام شافعی جمیع جلسله لده افتراس رجل کر کدر
الاجلسه اخیرده تورتک کر کدر دیمشدر بوقوان ابو حنیفه الساعدی روایتله استدلال ایتشدر
اما اصحاب عایشه رضی الله عنہما قولنده در زری اصح روایت اولدر (امام مسلم رحمه الله تعالی علیه
روایتنده * وضع یدیه علی رکبته ورفع اصبعه الیمینی الی تلی الابهام بیدعو بها * وارد اولشدر
یعنی تشهدده ایکی الت ایکی دزینک اوستنه قور ایدی وصباغ التک شهادت بارمعن قالدیروب
دعا ایدر ایدی دیمک اولور بارمعن قالدیرمق سنت اولدایغی نایتشدر ولکن بعض روایتنده بارمعن
قالدیر ایدی و تحریک ایدر ایدی و دعا ایدر ایدی دیمک وارد اولشدر و بعض روایتنده تحریک
ایچن ایدی دیمشدر و رکوعنده و سجودنده و تشهدنده مبارک بارمقار بیه قبله به استقبال ایدر ایدی
و سجودنده ایاقری بارمقار بیه دخی قبله به استقبال ایدر ایدی دیمشدر یعنی سجده قبلدقه
مبارک ایاقرین شوبله وضع ایدر ایدی که بارمقار بونک اوجلمی قبله به منوجه اولور ایدی آرقه لری
یره دوشوب اوجلمی خلاف قبله به کتر ایدی * (فرع ثالث عشر) * تشهدی یساننده در
(ابن مسعود رضی الله تعالی عنده ایدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری
الجمه یاشدی دخی بکا قرآندن بر سوره تعلیم ایتدی کی تشهد تعلیم ایدی * و قول التحیات
لله والصلوات والطیبات السلام علیک ایها النبی ورحمة الله وبرکاته السلام علینا وعلی عباد الله
الصالحین اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شریک له واشهد ان محمدا عبده ورسوله * دیدی دیو
یوزدی (امام اعظم حضرت نبری و امام احمد بن حنبل رحمه الله تعالی عنہما مدھیرنده
تشهدی ابن مسعود کی اوفق کر کدر زری رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری

بویله امر ایتمشدن امر که اقل مرتبه سی مستحب اولمقدر دیدیلر اما شافعی رحمه الله علیه
 ابن عباس تشهدین اختیار ایتمشدن اول تشهد بودر * التحیات المبارکات والصلوات الطیبات
 لله السلام علیک ایها النبی ورحمة الله وبرکاته السلام علینا وعلی عباد الله الصالحین اشهد
 ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا عبده ورسوله * امام شافعی بدن منقولدر که تشهد خصوصتده
 رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تولد ن روایات اختلاف اوزره وارد اولدی ابن
 مسعود بوشهده معاصر روایت ابتدی اماز بودر . وسعت وصحت وکثرت لفظ کوروب
 بونی اخذ ایتمشدن اگر بر کیمسه غیر یسن اخذ ایدر ایسه اکثرت ایتمزدر بوعباردهن
 فهم اولان ابن عباس روایتین تفضیل دکلسر (اما امام ابوحنیفه و امام احمد وجهور فقها
 و مجتهدین ابن مسعود حدیثی افضلدر ز بر ائمہ حدیث قنده اول بغایت صحیحدر دیمشدر
) امام اعظم و امام مالک وجهور فقها رحیم الله مذهبیرنده تشهد اوقومنی قنده اولده
 وقنده ثابته ایکیسند مدخی سنندر شافعی قنده تشهد اول سنندر و تشهد ثانی واجیدر و جمهور
 حدیثین ایکیسند بیه واجیدر دیمشدر (بیهتی روایتده قاسم بن محمد رضی الله تعالی عنه
 بکا حضرت عایشه تشهد تعلیم ابتدی دیدی اندن بعینه ابن مسعودن مروی اولان تشهد
 اوقودی دیمشدر نووی ایدر بونده فائده بودر که خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت تیرینک لفظی دخی بزم لغضم رکعی ایدیکی ظاهر اولدی ز بر حضرت عایشه بوشهد
 فخر عالم حضرت تیرینک تشهد بدی دیور روایت ایتمشدن (ابن حجر ایدر کانه نووی راقعینک
 قولن رد ایتر ز بر اول فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیری تشهدده * واشهد انی
 رسول الله * دیر ایسی دیمشدر عایشه روایتدن ظاهر اولدی که * واشهد ان محمدا عبده ورسوله *
 دیر ایتمش (قاضی بیضاوی دیدیکی اوزره تشهد جملة لطافتدن بری بودر که اول حضرت
 کمال شرفندن و امتی اوزره مزید حتی اولدیغندن کندینی بشفه ذکر ایتمک تعلیم بیورمشدر
 تکبیر * السلام علیک ایها النبی ورحمة الله وبرکاته * دینلور (احقر سوال اولنوب بولفظ نیجه
 مشروع اولدی بوخود بشره خطایدر نمازده بوندن نهی اولمشدر دینلور ایسه جواب بودر که
 سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیرینک خصائصندنرا کر غیره خطاب
 اولایدی جائز اولزایدی دیمکدر (زمندی رحمه الله علیه فخر عالم حضرت تیرینک * السلام علینا
 وعلی عباد الله الصالحین * قول شریفده ابتدی بر کیمسه نماز اهلی اولوب بوسلامه تسلیم
 ایتمکدرندن خصمه دار و بهر مند اولتی استرایسه عبد صالح اولسون والافضل عظیمدن محروم
 اولور دیمشدر (یعنی علامتک صلاتک بغایت کلاه اولمشده ابتدی معصی اولان کیمسه اللهم
 اغفر لی وللمؤمنین والمؤمنات ذبور دعا ایلمر و تشهدده السلام علیک ایها النبی ورحمة الله وبرکاته
 السلام علینا وعلی عباد الله الصالحین دیور تسلیم ایدر نمازی ترک ایتمدیکی تقدیرجه حتی تعالی
 حضرت تیرینک خدمتده ورسول الله حضرت تیرینک خدمتده وجمع مسلمانر خدمتده تفصیر ایتمش اولور
 انکیچون کاهمی عظیم اولور دیمشدر حتی سبحانه و تعالی حضرت تیرینک خدمتده تفصیری نفس نمازی
 ترکلاه حاصل اولور و فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیرینک خدمتده و مسلمانر خدمتده
 تفصیری المرسلاتی ترکلاه حاصل اولور (و تشهد نصکره خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه
 وسلم حضرت تیرینک صلاوة ایلمک سنندر امام شافعی فرمودر دیمش حاکم روایتده ابن مسعود
 رضی الله تعالی عنه فخر عالم حضرت تیرینک حقن صلاتده بریکر تشهد ایلمسه بویله دسین
 دیدی دیور نقل ایتمشدن * اللهم صل علی محمد وعلی آل محمد وارحم محمد و آل محمد کاصلیت
 وبارکت ورحمت علی ابراهیم وعلی آل ابراهیم انک حید مجید * بعصیلر وارحم محمد ایدیکی کر به

گوره شلردر

گویند در (امام زبلی صحیح بود که کریمه ذکر در پیش دخی عبارات متغایره ایله بعضی
 صلوات روایت ایتمشدر (طبرانی روایتده بی هر یه رضی الله تعالی عنه فخر کائنات صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نازیدن نقل ایتمشدر که * من قال اللهم صل علی محمد کما صلیت علی ابراهیم
 وعلی آل ابراهیم وبارک علی محمد وعلی آل محمد کما بارکت علی ابراهیم وعلی آل ابراهیم
 وترحم علی محمد وعلی آل محمد کما ترحم علی ابراهیم وعلی آل ابراهیم شهدت له يوم
 القيامة وشفت له * دیشلر حاصلی بو یله صلوات ایدن کیمسه به قیامت کوننده شهادت
 وشفاعت ایلرم دیو بیورمشلر وکنن بونک سندنده سعید بن سلیمان مجهولدر دیشلر (بوهر یه
 رضی الله تعالی عنه روایتده وارد اولمشدر که اصحاب رضی الله عنهم سؤال ایدوب یارسول الله
 سکاچیه صلاح ایدلم دیدیلر بو یله صلاح ایتمک ایله امر ایلدی * اللهم صل علی محمد وعلی آل محمد
 وبارک علی محمد وعلی آل محمد کما صلیت وبارکت علی ابراهیم وعلی آل ابراهیم انک حید مجید * و بریده دن
 مر فوعاروایت اولنان یودر * اللهم اجعل صلواتک ورحمتک وبارکتک علی محمد وعلی آل محمد
 کما جعلتها علی ابراهیم وعلی آل ابراهیم * ابن مسعود حدیثنده علی محمد النبی الامی واقع اولمشدر
 و ابو سعید حدیثنده * علی محمد عبدک ورسولک کما صلیت علی ابراهیم * واقع اولمشدر آل محمد
 و آل ابراهیم واقع اولمشلر در ابوهر یه دن یروایتده * اللهم صل علی محمد النبی وازواجه
 امهات المؤمنین وذریته واهل بینه * وارد اولمشدر (و ابن مسعود حدیثک آخرنده فی العالمین
 انک حید مجید واقع اولمشدر) امام نووی شرح مهذبده ایدر لایق بودر که احادیث صحیحده
 واقع اولانلر جمع اولنه دخی بو یله دینله * اللهم صل علی محمد النبی الامی وعلی آل محمد وازواجه
 وذریته کما صلیت علی ابراهیم وعلی آل ابراهیم وبارک علی محمد النبی الامی وعلی آل محمد وازواجه
 وذریته کما بارکت علی ابراهیم وعلی آل ابراهیم فی العالمین * واذکارنده بته بونک مثلن ذکر
 ایتمشدر اماصل علی محمد و نصلکره عبدک ورسولک زیاده ایتمشدر بارککد نصلکره زیاده
 ایتمشدر بعض کیمسه مقصود احادیث شریفده وارد اولانلری جمع ایسه بوددیکنکله جمع
 اولمادی دیشلر در دخی بعض طعن ایدوب افضل بودر که بیوت وصحت بولانلردن کاه بری
 وکاه برین اوققدر دیشلر (ائمه حنفیه وغیر یارقنده سندنده صلاحیه قرآنه بکرردعال وخواجه
 عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نازیدن منقول اولان دعا لردن اوقیدلر و تقسیرنه و سائر مؤمنلره
 دعا ایدله قرآنه بکررددینکی لفظا و معنی بکررددیکدر مثلا * اللهم اغفر لی ولوالدی دیه یاخود اغفر
 لابی دیه منقول اولانلر مثلا * اللهم انی ظلمت نفسی ظلما کثیرا وانه لا یغفر الذنوب الا انت فاغفر لی
 مغفرة من عندک وارحمتک انت الغفور الرحیم * دیه بونک کی دخی نه واریسه دیدیکندن
 اوقیه بخاری و مسیحهم الله تعالی روایتلرده حضرت عایشه رضی الله عنها دن مر ویدر که
 فخر کائنات علیه افضل الصلوات حضرت نری صلواتنه بودعالی اوقورلر ایدی * اللهم انی
 اعوذک من عذاب القبر واعوذک من فتنة المسیح الدجال واعوذک من فتنة الحيا والممات
 اللهم واعوذک من المأثم والمغرم * بر کیمسه سؤال یارسول الله مغرمندنه حقوق استعاذه
 ایدرین دیندی فخر کائنات حضرت نری * ان الرجل اذا غرم حدث فکذب ووعده فاخلف *
 یوردی یعنی کئی مدیون او ایجتی سوز سوزیلر دخی بلان سویلر و وعده ایلر و وعده منه خلاف
 ایلر دیو یوردی بعض علما قولجه فتنة الحیا دیدیکندن مراد کئی به مدت حیاتنه عارض
 اولان فتنه و شهوات و جهالتدر واعظمی العباد بالله آخر نفسده سوخا تمه جالیدر و فتنة الممات
 دیدیکندن مراد جا زدر که عند الموت اولان فتنه اوله مونه قریب اولدیغیچون اکا اضافت
 اولمش اوله جا زدر که فتنة قبر اوله و بو یله اولدیغی تقدیرجه من عذاب القبر یوردی بیه نکرار

لازم کلرز برا عذاب قنديه مرتبدر سبب مسيک خير بدر بعضيلر بغير مجزئله الصلاة والسلام
 حضرت تيرينک دنو بندن ما تقدم وما تاخر مغفرت اولمش ايکن بوبله دعا ايکن نه ايدى ديو
 امشکال اينديلر بواکبر قاج وجهله جواب و بر مشلردر (برى بودر که مقصودى امنه دعا تعلیمی
 ايدى ديديلر برى دخی بودر که امتیجون استعاذه ايدرايدى کانه اعوذیک لامتی ديمش ايدى ديديلر
 برى دخی بودر که طريق تواضعه سلوک ايدى و اظهار عبوديت ايدى و حق سبحانه و تعالی
 حضرت تيرينک خوفنى التزام ايدى و اکافتقار و احتیاج عرضی ايدى و مراد حاصل ايکن بوبله
 ايلکده امتناع يوقدر بلکه بونده تحصیل حسنات و رفع درجات واردر و امنی بواستعاذه له
 قيندرمق واردر ديديلر واقعا مغفرتی مقرر اولان کيسه نضرعى ترک ايتيوب دائما سازا و زره
 اوليحق مغفرتی مقرر اولسايلر ملازمته اولی اولور و دجال فتنه سندنن استعاذه اينديکي
 باوجود که کنديسى اکا بشيمه چکی متحقق ايدى ظاهر در که مراد تعليم ايدى يا خود امتیجون
 استعاذه ايدى بعض وجه دخی ذکر ايتمشلردر والله اعلم (ابن عباس رضی الله عنهما فخر عالم
 صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت تيرى تشهد نصکره بونی اوقور ايدى ديمشدر * اللهم انى
 اعوذک من عذاب جهنم و اعوذک من عذاب القبر و اعوذک من فتنة الدجال الاعور و اعوذک
 من فتنة الضمير و الممات * ابوداود رجة الله عليه بوبله روايت ايتمشدر (امام مسلم و غيره نقلنده
 على بن ابى طالب رضی الله تعالى عنه اول حضرت تيرى بعد القشهد بونک قرأتی روايت ايتمشدر
 * اللهم اغفرلى ما قدمت و ما اخرت و ما اسررت و ما اعلنت و ما اسرفت و ما انت اعلم به منى
 انت المقدم و انت المؤخر لاله الا انت * دعاء مزبوری تشهدله سلام اراننده اوقور ايدى ديو
 روايت ايتمشدر *) فرع رابع عشر *) فخر کاشفات عليه افضل العجيات افنديم
 حضرت تيرينک صلاهد نصکره تسليمی بياننده در مسلم و نسائی روايتننده عامر بن ربيعة اتاسندن
 روايت ايتمشدر که فخر کاشفات صلى الله عليه وسلم حضرت تيرى صاعته وصولنده سلام و برديکي زمان
 نامبارک بکاغذک ياضى کور بنور ايدى ديمش (ابن مسعود رضی الله تعالى عنه * کان يسلم
 عن يمينه و عن يساره السلام عليكم و رجة الله * ديو يورمشدر يعنى صاعته وصولنده السلام
 عليكم و رجة الله ديو سلام و برد ايدى ديمشدر بونده دخی بر روايتنده * حتى برى يياض خده *
 وارد اولمشدر يعنى سلامده مبارک باشن شويله دونده در ايدیکه مبارک بکاغذک يياضى آردنده
 طورنلره کور بنور ايدى ديمک اولور و ايکي جانبه سلام و يرمک فخر جهان صلى الله تعالى عليه
 وسلم حضرت تيرينک دائما عادتى ايدى بونی صحابه کرامدن اون بش نفر کيسه نقل ايتمشلردر
 انلر بونلردر که ذکر اولنور (عبدالله بن مسعود) سعيد بن ابى وقاص (سهل بن سعد) وائل بن حجر
 (ابوموسى الاشعري) حذيفة بن اليمان (عمار بن ياسر) عبدالله بن عمر (جابر بن سمرة) براد بن عازب
 (ابومالك الاشعري) (طلق بن علي) (اوس بن اوس) (ابونور) (عدى بن عمرو) رضوان الله تعالى
 عليهم اجمعين) و قول مذکور امام اعظم و امام مالك و امام شافعى و امام احمد بن حنبل رحمهم الله
 تعالى مذهلر بدر و امام مالك دن بر طائفة قولنجه بر سلام مشروعدر و بعض روايتنده که
 * انه صلى الله عليه وسلم كان يسلم تسليمة واحدة تلقاه وجهه * و ارد اولمشدر وجه صحیح اوزره
 ثابت دکلد و حضرت طايشه دن مروى اولان حديثکه * انه صلى الله عليه وسلم كان يسلم تسليمة
 واحدة السلام عليكم رفع بها صوته حتى يوقفنا * ديمشدر بونی کيسه نمازى خصوصده روايت
 ايتمشدر و مقدم ذکر اولان فرضده و نقلنده واقع اولمشدر صحابه کرام فخر عالم صلى الله تعالى
 عليه وسلم حضرت تيرينک مشاهده قبلو بر روايت ايتمشلردر مع هذا ما يشه قولنده سلام واحد اوزره
 اقتصار صريح دکلد بلکه همان رفع صولته بر سلام و برد ايدى انکله برى او بار ايدى ديمشدر

اول بر سلامه نصیره سکوت ایتشدر انک سکوتی حفظ وضط ایدنلرک روایتلردن مقدم دکادر
 وانلرک عددی آکزدرد و حدیثلری اصحدر والله اعلم و لفظ سلامه ائمه دین اختلاف ایتشدر مالک
 و شافعی و جمهور مذهبلرند فرضدر اول اولسه نماز صحیح اولماز و دلایلاری * مفتاح الصلوة
 الظهور و تحلیلهما النسلیم * حدیثدر (امام اعظم و سفیان ثوری و امام اوزاعی رحمهم الله
 تعالی سندر ترک اولسه دخی آنسن نماز صحیح اولور دیشدر (مؤلف رحمه الله بویه نقل
 ایتشدر اما سهوا ایتشد وزیرا امام اعظم مذهبند لفظ سلام واجددر صاحب الهدایه تک
 عبارتی بودر * ثم اصابت لفظ السلام واجبه عندنا و لیس بفرض خلافا لشافعی رحمة الله علیه *
 دیشدر حنفیه تک دلایلاری بودر که ابن مسعود حضر تری بنه فخر عالم صلی الله تعالی علیه و سلم
 حضر تری تشهدی تعلیم ایتدیکی زمانده قعدده اخیره و تشهد خصوصنده * اذا قلت هذا
 او فعلت هذا فقد تمت صلواتك ان شئت ان تقوم فقم وان شئت ان تقعد فاقعد * بیوره سندر
 صلاتك ثماني فعله نعلقب ایتشدر ركرك قراءت ایتسون كرك ایتسون بو تقدیرجه قعدده
 اخیرده مقدار تشهد او تورددن نصیره نماز تمام اولور یوند نصیره کشتی قیامده قومدیننده بخیردر
 و تخیر فرضیت و وجوبه منساقیدر الاعلماء حنفیه * مفتاح الصلوة الظهور و تحلیلهما النسلیم *
 حدیثله احتیاطا و جوب اثبات ایتشدر و انک مثلیله فرضیت ثابت اولماز تکیم محلتده مفصل
 و مشروحدردخی معتدیلر حالتی رعایت ایدر ایدی یعنی نمازه طور دینی زمانده تطویل مرادی
 ایکن برا و علیحقی اغلبدین ایتشه اناسنه کوچ کلسون دیو نمازی تخفیف ایدر ایدی امام بخاری
 و ابوداود و نسائی بویلیجه روایت ایتشدر رحمه الله تعالی و حدیث صحیحده وارد اولمشدر که
 سجدهده ایکن حسن و حسین رضی الله تعالی عنهما کلوب مبارک آرقه سنه بیزلر ایدی انلری
 آرقه سندن الفایتمکی کره کوردیکتدن سجده سن اوزاد ایدی دیشدر و کندی نمازده ایکن
 کلوب سلام و یرمنک سلامن اشارتله ردایلر ایدی جابر رضی الله تعالی عنه رسول الله صلی الله
 تعالی علیه و سلم حضر تری بی بر حاجته کوند رمش ایدی کلدیکم زمانده نماز ایچنده بولدم
 سلام و یردم سلامی اشارتله آلدی دیشدر (عبد الله بن مسعود دن دخی مرویدر که حبش
 ولایتندن کلدیکم زمانده خواجه کاشات صلی الله تعالی علیه و سلم حضر تری بنه واردم
 نماز ایچنده ایدی سلام او یردم مبارک باشله اشارت ایلدی دیشدر و نمازده التفات ایتز ایدی یعنی
 دو توب بر بانه نظر ایتک واقع اولمز ایدی (صحیح بخاریده حضرت عایشه دن مرویدر که
 فخر کاشات علیه افضل الصلوات حضر تری بنه نمازده التفاتدن سؤال ایتدم * هو اختلاس
 یختلسه الشیطان من صلوة العبد * بیوردی دیشدر اختلاس قاعقدیر یعنی اول اختلاسدر
 شیطان عبدک صلاتندن اختلاس ایدر دیو بیوردی مراد و سوسه ایله صلاتنه نقص و یردم بکدر
 (اما ابوداود و سهل بن حنظله دن روایت ایلر که ایتدی حنین غزاسنده فخر کاشات حضر تری
 بویکیجه بزى کیم حراست ایلر ایدی انس بن ابی مرثد رضی الله تعالی عنه یا رسول الله بن سبزی
 حراست ایدریم دیدی اندن خواجه عالم حضر تری ارکب دیو امر ایتدی اولدخی آتیه
 سوار اولدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه و سلم حضر تری امدی شو طاع بولنه متوجه اول
 تا یوفار یسنه وار دیدی اندن اول کیجه یانلق صباح اولیچقی صلاته دعوت اولدی اول حضر تله
 نمازده طور دق نماز ایچنده اول طاع بولنه التفات ایتکه باشلدی نماز تمام اولیچقی * ایتشرو واقفده
 فارسکم * دیدی دیو روایت ایتشدر بو روایتک حاصلی بودر که رسول الله حضر تری بنک نمازده
 التفات عادتنی دکل ایکن خصوص مذکورده اول طاع بولنه التفات ایلدی و اول آنلورنی کوردی
 نماز دن فارغ اولیچقی انک کله سبله اصحابنه بشارت ایلدی بولنک وجهی اول ایدیکه نماز ایچنده

چم باد مصحفه مشغول ایدی خاطر ای اول جانبہ متعلق ایدی یوحضر عمرک پیوردیغنه
 قریبدر که * اتی لاجمہ الجیش و اتانی الصلوٰۃ * دیمشدر یعنی نماز ایچنده ایکن عسکر او ازمن
 کوزرم دیمکدر بونلر مداخل عبادتده داخلدر شوکا بکرزر که نماز ایچنده قرآن عظیمک معناسی
 تفکر اولتوباندن مسائل علیہ استخراج اولتد امام احمد روایتده مطرف بن عبدالله اتاندن
 نقل ایتمشدر که * آیت النبی صلی الله علیه وسلم وهو یصلی و یلوفه از بکاز بزالرجل * دیمشدر
 و پروایتده * و بصد ره از بکاز بزالرجی من البکاء * وارد اولمشدر محصلی فخر کاشات
 علیہ اکمل التحیبات حضرت تریته وارد شول حالده که نماز قیلار ایدی و دروندن مرجل
 صوتی کبی صوت کلوردی دیمکدر مرجل طعام بشور ذکری هریدر مراد اوغلاری دیمکدر
 روایت اخیری اوزره مبارک سینه سنده اختلافدن ذکر من صوتی کبی صوت و ارایدی دیمکدر و نمازده
 مبارک کوز بن یونماز ایدی و نمازده کوز یومیق مکروهدر و کراهتده فقها اختلاف ایتمشدر
 بعضیلر ایدی اگر کوز خشوعه خلل و برمزایسه افضلدر اما اگر قاء شوسنده تماشا به قابل بعض
 نقوش و صور واقع اولور ایسه که قلبی اکامشغول اولیق لازم کله کوز یومیق مکروه اولمز بلکه
 اول حالتده لایق بودر که مستحب اوله دیمشدر و صور دید بکمزدن مراد ذی روح صورتنک غیریدر
 اگر ذی روح صورتی اولسه مکروهدر مگر که قتی صغیر اوله بادی نظرده مجله به یا خود باشی
 کسلس اوله بوتقدیر چه کراهتی بو قدر و لایق بودر که کشتی نمازده اول حضرتک سنن رعایت
 ایدوب جمیع احوالده اعتدال اوزره اوله مثلا عقد نینده و سوسه قولنامه و کیر اودی عیسی مشروع
 اولان اذکار و دعواتده جهر ایلیه و تخفیفی سنت اولان نسنه لری تشهد اول کبی مثلا تطویل
 آقیمه و یونک امثالی نسنه لری که اهل و سوسه مبتلی اولمشدر العباد بالله جنون سمندندر انلردن
 احتراز ایلیه یونله ایدن کیمسدر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری و اصحاب کرام
 ایشکلرینه مخالف و مبتدعلردن مسلمانه لازم اولان انلرک طریقہ سن اختیار ایدوب کندیدن
 برسنه احداث ایتمکدر سید عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریدن * خیر الہدی
 ہدی محمد * صلی الله علیه وسلم * و شر الامور محمداتہا * پیورمشدر یعنی سیرت و طریقتک یکری
 فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریتنک سیرتسدر و امورک شری شول احداث
 اولمشدر دیمشدر و بش رسول الله حضرت تریدن مرویدر کہ * و یا کم و محمدات الامور فان کل
 محدث بدعة و کل بدعة ضلالة و کل ضلالة فی النار * پیورمشدر حاصلی محمدات امور دن احتراز
 ایدک زیرا تحقیقا هر محدث بدعتدر و هر بدعت ضلالتدر و هر ضلالتک اہلی جہنم کیدر
 دیمک اولور (امام الحرمیندن منقولدر کہ و سوسه عقلمد نفصاندر یا خود احکام شرعہ جہاندر
 دیمش *) فرغ خامس عشر (*) خواجہ عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریتنک قنوتی
 بیانده در معلوم اولان لفظ قنوت برجاج بمنایہ اطلاق اولور قیام و سکوت و دوام عبادت
 و دعا و تسبیح و خضوع بونلرک هر بزینہ قنوت دینلور تکیم قرآن عظیمده وارد اولمشدر اما
 بو قسامده قنوتدن مراد صلاۃ ایچنده قیامدن محل مخصوصده اوقیان دعادر امام اعظم
 رحمة الله علیه مذهبده قنوتک محلی همان و ترواجیدہ او جنی رکعتدر کوعدن مقدمدر و شافعی
 مذهبدر کوعدن مؤخردر و انک مذهبده و زده قنوت اوفق شهر رمضانک نصف اخیرده در
 سائر زمانده و زده قنوت بو قدر دیمشدر دخی صباح نمازینک رکعت ثانیہ سنده در دلیلی انس
 حدیثیدر کہ * انہ صلی الله علیه وسلم کان یقنت فی صلوٰۃ الفجر الی ان یطرق الدنیا * دیمشدر
 (امام اعظم حضرت تریتنک دلیلی ابن مسعود حدیثیدر کہ * انہ علیہ السلام قنت فی صلوٰۃ الفجر
 شہرا یدعو علی حی من احياء العرب ثم ترکہ * دیمشدر یعنی صباح نمازده برآی قنوت او فودی

قیل عن عبد بن برقیبه به بدعا به زادی صکره ترک ابتدی دیشدر یعنی تفصیلی کتب احادیثه
 مسطور در دعاء قنوت بود * اللهم ان انت عینک ونسختک ونسختک ونسختک ونسختک ونسختک ونسختک ونسختک
 وتوکل علیک ونسختک ونسختک ونسختک ونسختک ونسختک ونسختک ونسختک ونسختک ونسختک ونسختک
 ولا تضرک ولا تضرک ولا تضرک ولا تضرک ولا تضرک ولا تضرک ولا تضرک ولا تضرک ولا تضرک ولا تضرک
 مطلق * بویا کلجید قوم امامه تابع اولی یعنی جماعت دخی قنوتی اوقیدر اما دعایه بسلیجی
 ابو یوسف قولنده تابع اولمقدر امام احد قولنده تابع اولمقدر یعنی دعای اعامله یله اوقومیدر
 دیشدر دعای بود که * اللهم اهدنا فین هدیت وعافنا فین عافیت وتوکلنا فین تولیت وبارک لنا
 فیما اعطیت وقبار بنا سر ما قضیت انک تقضی ولا یقضی علیک انه لا یبدل من والیت ولا یعز
 من عادت تبارکت ربنا وتعالیت فلک الحمد علی ما قضیت وتغفرک اللهم ونسختک ونسختک ونسختک
 وسأغفر وارحم وانت خیر الراحمین * * فصل رابع * فخر کاشفات صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت بیک سجده سهو ذکر کرده در معلوم اوله که سهو دیو برسته دن غفلت
 ایدوب قلب رغبری تنه به کتمکه دیر ازهری بویله نفسیر ایشدر ونه ایده ایدر * المسهو
 فی الشیء ترکه عن غیر علم والسهو عنه ترکه مع العلم * دیشدر حاصلی سهی فی الشیء دیشدر
 بیانت ترک ابتدی دیش اولور وسهی عن الشیء دیشدر بیلور کن ترک ابتدی دیش اولور بوفرق
 بر خوب نسنه در رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت بیک سهو ایله حق تبارک وتعالی
 حضرت بیک فاعل ذم ابتدکی سهو عن الصلوة مایتنده فرق بونکله ظاهر اولور فخر کاشفات
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت بیک سهو واقع اولدیغی باری تعالی حضرت بیک بوانته
 اتمام نعمت واکمال دین قبلد یغندندر تا که سهو ابتدکی زمانده نیجه اینک کرک یلهز کند بلر
 ایچون مشروع اولان عملده سید کاشفات حضرت بیکه اقتدا ایدر تکیم حدیث شریفده
 * انما انسی وانسی لاسن * دیو پیور مشدر حاصلی اذن واقع اولان سهو ونسخت حکمتی بودر که
 احکام شرعی بیان اوتوب قیامته ذک افنی کا کوره عمل ایدر علما رحیم الله تعالی یننده سجده
 سهو خصوصتده اختلاف وارد اما شافعی قنده جمله سی سندر وما لیکه دن مرویدر که
 نفس ایچون اوله فی واجیدر زیاده ایچون اوله فی دکلدر یعنی بر کیمسه بر کوخ زیاده ایله بارقه
 زیاده ایله سجده سهو واجب اولر اما اکثک ایله واجب اولور دیشدر وحنبله دن
 مرویدر که ترک واجباته واجب اولور وشنن قویله ترکیله واجب اولر دیشدر شول قول
 یاقول که قصده اولدیغی تقدیرجه صلاتی ابطال ایدر انک سهو زیاده سببه دخی واجب اولور
 دیشدر وحنبله دن مرویدر که جمله سی واجب اوله مؤلف رحمه الله علیه بویله نقل ایشدر
 (امام معلوم اوله که علماء حنفیه قنلنده سجده سهو واجب و بعض قول اوزره سنندر اما صحیحی
 قول اولدر ایکی سلامد نصکره سجده اولنه صاحب الهدایه وشمس الأئمه و امام ظهیر الدین
 المرغینانی بویله اختیار ایشدر یا خود بر سلامد نصکره ایدر صاحب الکافی و فخر الاسلام
 و شیخ الاسلام خواهر زاده و صاحب الايضاح بویله اختیار ایشدر تاج الشریعه رحمه الله
 علیه هدایه شر حدیده ذکر ایشدر که شمس الأئمه ایکی سلامد نصکره ایله اصح بودر زبر ابو قول
 کبار صحابه تک قولدر عمر وعلی و ابن مسعود رضی الله تعالی عنهم وجموعه علمای یله دیشدر
 و فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت بیکه قریب اولان صحابه تک قویله عمل اولدر
 دیشدر وروایت اخری یعنی بر سلامد نصکره سجده ایتمک حضرت عایشه دن وسهل بن سعد دن
 مرویدر رضی الله تعالی عنهما عایشه خانولر صغنده ایدی وسهل اوغلیجی ایدی انلر
 فخر کاشفات علیه افضل التحیات اقدیمز حضرت بیک ایکنی سلامن ایشدر لزر بر ایکنی

سلامی او کبیرین اخفض ایدر ایدی یعنی اینکجه فی سوبلز ایدی دیمشدر در کتاب
مشهوره ده مسطور اولان بود (و معلوم اوله که سجده سهو ایکی سجده در و نشهد در
صاعه وصوله سلام و بر مکدر و موجهاتی کتب فروعده مفصلدر (امام شافعی مذهبده
سلامدن مقدم ایدر زیرا * انه علیه السلام سجد للسجود قبل السلام * دیو روایت
اولمشدر (وامام اعظم حضرت تریک مذهبده سلامدن صکره کر کدر زیرا فخر کائنات علیه
اکمل الخیبات افضدیمز حضرت تری * لکل سهو سجدتان بعد السلام * بیورمشدر دخی * انه
علیه السلام سجد سجدتی السهو بعد السلام * وارد اولمشدر فعلیکت روایتی تعارض ایدیکت
قولیه تمسک اینک لازم کیشدر و بخلاف اولو تنده در اصکر سلامدن مقدم ایتمل زم
مذهبده دخی جائدر * (فصل خامس) * رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت تریک
بخازدن صکره ایدیک تسبیحات و سایر احوال ذکرنده در (امام مسلم نقلنده ثوبان رضی الله عنه
* کان النبی صلی الله علیه وسلم اذا انصرف من صلوته استغفر الله ثلثا وقال اللهم انت السلام
ومنتک السلام تبارکت یاذا الجلال والا کرام * دیمشدر یعنی نمازین فارغ اولسه اوج کره استغفار
ایدر ایدی واللهم انت السلام دیر ایدی الخ و قبله فارغ او تور عمده ایجق بو تری دیه جک قدر
اکتور ایدی دونوب اصحابه اندن متوجه اولور ایدی * کان اذا صلی اقبل علی اصحابه * ثابت اولمشدر
بو قدر چه نماز دن صکره مبارک وجهله اصحابه اقبال ایتد کدن صکره ذکر اولتان دعایی
او قور ایدی دیمکه حل ایتمشدر و عادت کریمه سی نمازی فیلقدن صکره تیر دو تمک ایدی
صاع جانبدن دور ایدی وصول جانبدن دور ایدی (ابن مسعود * رأیته صلی الله علیه
وسلم کثیرا ینصرف عن بساره * دیمشدر شیخین بویه روایت ایتمشدر و مسلم نقلنده انس
رضی الله تعالی عنه * اکثر ما رأیته صلی الله علیه وسلم ینصرف عن یمینه * بیورمشدر امام
بخاری روایتده ام سلمه رضی الله عنها فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری سلامدن صکره
رجزق زمان برنده اکتور ایدی بر شو یله رای ایدر ک که ارل بشیردن اول حاتونلر منصرف
اولمچون اکتوردی دیمشدر بوندن فهم اولتور که رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت تریک
انصرافندن مراد مجمل صلاتندن طوروب گنمک اوله و حضرت عایشه دین مری و بدر که * کان
لم یفقد الامقدار ما یقول اللهم انت السلام ومنتک السلام تبارکت یاذا الجلال والا کرام * دیو
بیورمشدر یعنی نماز دن صکره او تور من ایدی ای دعای مزبوری اوقبه جق قدر زمان
او تور ایدی دیمش و شول کجهلر که بعد الصلوة دعا مشروع دکدر دیمشدر انلر بو حدیثی
تمسک ایدیمشدر یوکا جواب و یروب حضرت عایشه تک مرادی سلامدن اول اولان هیتی
اوزره او تور من ایدی ایومقدار دیمکدر دیدیلر حاصلی هیتت نهد اوزره مذکور دعایی اوقبجه
او تور ایدی اندن تغییر وضع ایدر ایدی دیمک اولور (بخاری و مسلم روایتلنده مغیره بن شعبه
رضی الله عنهدن مری و بدر که حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم حضرت تری نماز دن صکره بوقی
او قور ایدی * لاله الا الله وحده لا شریک له له المملک وله الحمد وهو علی کل شیء قدير
اللهم لا مانع لما اعطیت ولا معین لما منعت ولا یففع ذا الجند منک ایلد * وسته مسلم نقلنده عبد الله
ابن الزبیر رضی الله عنهما رسول اکرم و نبی محترم افضدیمز حضرت تری اعلی صوتله بونی بویه
او قور ایدی دیو روایت ایتمشدر * لاله الا الله وحده لا شریک له له المملک وله الحمد وهو علی کل
شیء قدير لا حول ولا قوه الا بالله ولا نعبد الا اياه له النعمه وله الفضل وله الشانه الحسن الجمیل لاله
الا الهیة مخلصین له الدین ولو کره الکافرون * امام بخاری رحمه الله علیه روایت ایلر که سعد بن
ابی وقاص رضی الله عنه بود دعایی او غلر بنده تعلیم ایدوب فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم

حضرت تری

حضرت نوری هر نماز صو کند بگو کاتبه نعوذ ایدر ایدی دایو بیوردی * اللهم انی اعوذ بک من الجبن
واعوذ بک من الجن و اعوذ بک من اذل العبر و اعوذ بک من فتنه الدنیا و عذاب القبر * و امام احمد
و ابی داود و ابی یونس زید بن ارقم رضی الله عنه هر صلاة صو کند بویله در ایدی دیور و ابی
ایمشدر * اللهم ربنا ورب کل شیء انشاءتک الارب و حدک لاشربک لک اللهم ربنا ورب کل
شیء انشاءتک ان همد احدک و رسولک اللهم ربنا ورب کل شیء انشاءتک ان اعدا کلهم اخوة اللهم
ربنا ورب کل شیء اجعلنی بمخالفک و اهلی فی کل ساعة من الدنیا و الآخرة باذ الجلال و الاکرام
اسمع و استجب الله اکبر الله اکبر الله نور السموات و الارض الله اکبر حسی الله و نعم الوکیل
الله اکبر الله اکبر * ابی القیم رحمة الله علیه هدی نبویه ایدر نمازی قبیلوب سلام و برد کند نصکره
قبلا به فارشوا و تور کن دعا ایتمک اصلا سیرت نبویه دن دکدر رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم
حضرت نوری سناد صحیح به با خود حسنه روایت اولیما مشدر بو خصوصه منفرد و امام و مأوم
بر بردر دیمشدر و نمازه متعلق اولان دعا زی نماز ایچنده ایلمشدر و انه ایلمکی امر ایتمشدر
و مصلی حاله بو ایقدر زراحی تعالی حضرت نوری به مناجات اوزره در سلام و ربوب مناجاتین
منقطع اولدقد نصکره خود اولکی تقربی بو قدر پس نه مناسبتکه تقرب حالنده دعا ایتمه دخی
صکره دعا ایلمه دیمشدر اند نصکره ایدی و لکن فرض اولان نماز دن نصکره وارد اولان اذکاری
اوقیان کیمسه به اوقود قد نصکره فخر کائنات علیه افضل التحیات اقدیمز حضرت نوری به
صلوات و ربوب اند نصکره نه دینلر اینه دعا ایلمه بو تقدیر چه ایدیکي دعا اول اذکار دن نصکره اولور
صلوات مفروضه دن نصکره اولتی اعتبار اولور دیمشدر اما ابی حجر رحمة الله علیه بو کلامه اعتراض
ایدوب مطلقانی دعوی ایدیکي مر دوددر زرا احادیث شریفه نابت اولمشدر که فخر عالم
صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نوری معاذین جیل حضرت نوری به با معاذ * انی لا یجک فلا تدع
در کل صلواتان تقول اللهم اعنی علی ذکرک و شکرک و حسن عبادتک * دیمشدر یعنی با معاذین سنی
سورم ایدی هر نماز صو کند بو دعای ترک ایتمه دیو بیورمشدر (وزید بن ارقم حدیثنده ایتمدم
فخر کائنات علیه افضل التحیات اقدیمز حضرت نوری هر نماز صو کند * اللهم ربنا ورب کل
شیء * در ایدی دیو وارد اولمشدر و صهیب حدیثنده نمازدن دونه * اللهم اصح علی دینی * در ایدی
دیو وارد اولمشدر (وزید بن ارقم روایتنده ابی امامه دن مرویدر که بار رسول الله قننی دعا یاده مقبولدر
دیدیلر کیمه نلک آخرنده و صلوات مکتوبه نلک عقبنده اولان دعا دیو بیوردی (امام طبرانی
چعفر صادق روایتندن اخراج ایتمشدر که صلوات فر بضعه دن نصکره دعا صلوات نافله دن نصکره اولان
دعا دن افضلدر فر بضعه صلوات نافله دن افضل اولدیغی کبی دیو بیورمشدر دخی ایدی حنابله دن
چوق کیمسه ابن القیم بیورندن بویله فهم ایدیکه نماز دن نصکره مطلقا دعای نئی ایتمش اوله اما بویله
دکدر بدیکه محصل کلامی سلام عقبنده قبله به منوجه ایکن نئی ایتمکدر اما قبله دن دونه با خود
اذکار مشروعه بی تقدیم ایلمسه بو تقدیر چه بدیکي دعای ایلمک جا ردر دیدی و اذکار مشروعه دن
مز ادبایقا ذکر اولتان رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نوردن منقول اولان دعا در
والله اعلم بیغمیر عز علیه الصلاة والسلام حضرت نوری عادت کریمه سی بو ایدیکه صلواته
اقامت اولدیغی زمانده نظر ایدر ایدی اگر مسجدده اولانلر آریسه او تور ایدی اگر چوق کیمسه
گورسه قالقوب نمازی قبلا ایدی (امام مسلم رحمة الله تعالی علیه اومسعود بدریدن روایت
ایدر که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نوری نمازه طور دیمشدره بزم اوموزلر بزم
مسح ایدوب برابر طورک مختلف طورک تا که قبلر بکر مختلف اولیده در ایدی و عاقل بالغ اوللر بکر
بکایمین طور سونلر اند نصکره انلره قریب اولانلر طور سونلر دیو بیوردی دیمش ابن عباس

رضی اللہ عنہما دن مرویدر کہ * قام رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم یصلی فتمت عن یساره فاخذ
 یسری من وراء ظہری فعدائی کذلک من وراء ظہری الی الشق الايمن * دیمشدر ہوندن فہم
 اولتور کہ امامہ مقتدی ایکی کشی اولسہ مقتدی امامک صاع جاننہ طور منی کر کدر (امام بخاری
 ومسلم روایتلرندہ انس بن مالک رضی اللہ عنہ ابتدی برکہ سید کائنات صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم
 حضرت نری آندن دوشدی دخی صاع جانبی آغریدی بزخی عبادت ایچون حجرستہ واردق
 نمازوقتی بنشدی بڑہ اوتوردیخی بردن امامت ابدوب نماز قلیو بردی بزخی اوتوردیخی بردن اقتدا
 اینک نمازی قبلدی دخی ابتدی * انما جعل الامام لیؤتمر بہ فاذا رکع فارقک مواحی قال واذا صلی قاعدا
 فصلوا قعودا اجہین * دیدی بعض روات زیادہ ابدوب واذا صلی قائما فصلوا قیاما دیدی
 دیمشدر یعنی ابتدی امام ہمان انکیچون وضع اولمشدر کہ اکا اقتدا اولنہ بس شیکہ امام
 رکوع ایدہ سزہ ابدک وحقن قاعد اقلہ سزہ جہہ کز اوتور کز اقتدا ابدک وحقن قائما قلسہ
 سزہ طور کز اقتدا ابدک دیمک او اور امامرض موندہ اوتور ایکن قبلدی وخلق طور کز
 اقتدا ابتدیلر انلرہ اوتور منی پیورمدی انکیچون امام اعظم وشافی رحمہما اللہ تعالیٰ قسامہ
 فادر اولان کیمسہ قاعدہ اویسہ طوروب اویق کر کدر اوتوروب اویق جائز کدر زیرا
 رسول اللہ حضرت نری مرض موندہ قاعدا اقتادت ابتدی حضرت ابو بکر وسار صحابہ کرام
 رضی اللہ عنہم طور کز اقتدا ابتدیلر دیو پیوردیلر اگرچہ کیم بعض علما امامتی ابدن ابو بکر ابدی
 فخر کائنات افتدیمز حضرت نری اکا اقتدا ایمنش ابدی دیو زعم ابتدیلر امام صواب بود کہ
 امامتی رسول اللہ صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت نری ایمنش ابدی

(*باب نانی جمعہ نمازی قبلدقلمری یاشندمدر*)

انس بن مالک رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت نریدن مرویدر کہ جبرائیل علیہ السلام خواجہ عالم
 صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت نری بنہ بریاض آینہ کنوردی اوزرندہ برسیاہ نقطہ وارایدی
 فخر عالم حضرت نری باچہ ایل بونہ درد دیو سوال ابتدی جبرائیل علیہ السلام ابتدی یو جمعہ کونیدر
 سن وامنک بونکله تفضیل اولنہ بکزناس بونہ سزہ نابعلر در یہود و نصاری سزہ نابعلر در یعنی
 انلرہ سبت واحد کونلری و پلشدن انلر جمعہ دنصکرہ کلور وسزہ یو کونہ عظیم خبر واردرو بونہ
 بر ساعت واردر کہ ہر مؤمنکہ اکراست کلوب خیر دعا ایلہ البئہ مستجاب اولور و یو یز فخرندہ
 یوم المزیدر دیدی رسول اللہ صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت نری یوم المزیدر دیدی جبرائیل
 علیہ السلام ابتدی تحقیقا سنک ربک فردوس ایچندہ برواسع وادی خلق ایتمشدر اندہ بیغلمش
 منسکلر واردر جمعہ کونی اولدیغی کبی حق تعالیٰ حضرت نری ملائکہ دن دیدیکن اندہ ازال
 ایدر اول وادینک اطرافندہ نوردن منبرلر واردر اوزرندہ بیغمبرلر اوتورہ حق پرلر واردر وانلرک
 اطراف ونواحبسنده یا قوت و ذمرداہلہ ہر صغ التون منبرلر واردر اوزرندہ شہدا و صدیقون
 اوتور مشلر در اندن حق سبحانہ و تعالیٰ حضرت نری (انار بکم قد صدقتم وعدی فاسئلونی
 اعطکم) دیو پیور یعنی بن سرنک ر بکرم تحقیقا سزہ بتم وعدی تصدیق ایتمدیکر ایمدی پندن
 مراد بکرنہ ایسہ سوال ابدک سزہ اعطسا ایدیم دیکدر المردخی پارب سندن رضا کی استرزدرل
 اندن حق تعالیٰ حضرت نری (قدر صیبت عنکم ولکم ما تمنیتم ولدی مزید) دیو پیور یعنی تحقیقا
 بن سزیدن راضی اولدم وسزہ آرزو ایتمدیکر نسنہ لری ویردم و بتم فتمدہ دخی زیادہ ل واردر یعنی
 سزہ آرزو ایتمدیکر مراد اندن زیادہ سزہ احسانلرم واردر دیمک او اور اندن جبرائیل علیہ السلام
 ابتدی اول ارواح انبیا وشہدا و صدیقین جمعہ کونہ سوزلر زیرا اول کونہ تکری تعالیٰ
 حضرت نری انلرہ خیر واحسان عطا ایلر وسنک ربک اول کونہ عرشہ استوی ابتدی دیدی استوی

دیدیکی

دیدیکی استولی دیکدر استیلاک بر معناسی اوزرنده قرار طومقدر بورا اول معنی ممکن دکلدر
 زبرا حق سبحانه و تعالی حضرت تری مکنانن مزهدر و بر معناسی دخی برنسنه بی
 اله کتوروب کا غالب اولقدر اگرچه حق تعالی حضرت تریک جیع اشبا قبضه قدرته مسخردر
 ولکن عرش مخلوقانک اعظمی وجهه سین محبطدر اول جهندن (استوی علی العرش)
 بیورمشدر و نأویلات امام زمزیده مذکوردر که عرش ملک معناسه کلور ایدی استوی علی العرش
 دیمک استولی علی ملکه دیکدر حاصلی اول کونده ملکنه مستولی وغالب اولدی دیمک اولور
 مع هذا حق جل و علا زمانن و مکنانن مزهدر (وینه جمعه فضلنده ابوهریره رضی الله عنه
 فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریدن روایت ایشدر که * خیر یوم طلعت
 الشمس علیه یوم الجمعة فخلق آدم وفيه ادخل الجنة وفيه اخرج منها ولا تقوم الساعة الا فيها *
 بیورمشدر حاصلی جیع ایامک اشرفی و افضلی جمعه در حضرت آدم صلوات الله علیه اول کونده
 خلق اولندی و اول کونده جنه ادخال اولندی و اول کونده جتدن اراج اولندی و قیامت قو بمر
 الا اول کونده قو باردیکدر بالجمه بر عظیم الشان کون اولدی بچون بو قدر معضمان امورک اکا
 اختصاصی وارد (انس رضی الله عنه بیورمشدر که رجب آبی داخل اولدقه فخر عالم صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت تری * اللهم بارک لنا فی رجب وشعبان و بلغنا رمضان * دخی * لیله الجمعة
 لیل اغرو یوم الجمعة یوم ازهر * در ایدی دیمشدر اشرف اصل معناسی شول آندر که النده بیاض
 اوله طائفه عرب ایچنده بو اصل آت مدوح و معتبر اولغین هر نسنه که انده قدر و شرف اوله اکا
 اشرف دیمشدر و فخر دیکری بونک نأینشدر و ازهر دیو آق و نورانی شکلو نسنه به دیرز حاصلی
 کیچه سی کیچه لک اشرفی و کونیزی کونلرک اشرفیدر دیمک اولور و کونلردن مراد هفته
 کونلر دیرز راهفته کونلرینک افضلی جمعه در وسنه کونلرینک افضلی یوم عرفه در و جمعه
 کیچه سیله قدر کیچه سی دخی بو یله در و شول مانده که عرفه جمعه کوننه کله ابکی شرف جمع اولس
 اولور (اما شیخ ابی امامه بن القاسم رحمه الله تعالی علیه هفته کونلرینک افضلی جمعه در وسنه
 کونلرینک افضلی یوم تحردر بوندن غیر سوزسو بلبان اعتراضدن سالم اولماز دیمشدر
) ابوهریره در رویدر که خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری ایدی
 * نحن الآخرون السابقون یوم القيمة یدانهم اوتوا الکتاب من قبلنا ثم هذا الیوم یومهم الذی
 فرض الله علیهم فاختلفوا فبه فهدانا الله له والناس لنا تبع والیهود غدا والنصارى بعد غد *
 بیورمشدر یعنی بزر زمان حسابله آخرز و قدر و منزلت حسابله قیامت کونده اولرز اولبو قدر
 وار که ام سالفه یه کاب بزدن اول و برلدی اندنصرکه بو جمعه کونی شول کوندر که حق تعالی
 حضرت تری اتی یهود طائفه سنه فرض ایش ایدی انده اختلاف ایتدیلر پس حق جل و علا
 حضرت تری اتی یهود قیلدی خلق یزه نابعلدر یهود امک ابرنسی و نصاری ایزنه سندنصرکه
 کلان کونه موفق اولدیلر دیمک اولور (بعض علما حدیث شریفده یومهم الذی فرض الله
 علیهم بیورلدیفنندن مراد بودکدر که حق تعالی حضرت تری بعینه فرض ایش اوله دخی
 انلر مخالفت ایدلر زبرا هیچ بر مؤمنه جائز دکلدر که حق سبحانه و تعالی حضرت تریک فرض
 ایتدیکن ترک ایلله بلکه الله اعلم مراد بودر که حق تعالی حضرت تری انلره بر کون فرض ایدوب
 انده شر بعنری اوزره قیام بیوردی و اول کونی کندیلرک اختیار یزه تفویض ایدی آخر تعیین
 ایدمیبوب اختلافه دوشدیلر و جمعه کوننه مهتدی اولدیلر دیکدر دیدی (اما ابن ابی حاتم
 روایتده سدیدن تصریح واقع اولشدر که انلره بعینه یوم جمعه فرض اولمش ایدی انلر رضی
 اولدیلر ایه ایتدیلر دیمشدر و لغظی بودر * ان الله فرض علی الیهود الجمعة فابوا وقالوا بل موسی

اجعل لنا يوم السبت فجعل ذلك * دیمشدر بو مخالفت یہودی طائفہ سندن بعید دکلمہ انتر امرہ
مخالفت ابدہ کلش طائفہ در تکبیم حق جل و علا حضرت تیرنک (ادخلوا الباب سجدا)
یور د یقندہ امرہ مخالفت و عصیان ایدوب اور زور بنہ کو کدن عذاب نازل اولمش ایدی دخی
(خذوا ما آتینا کم بقوة) امر شریفنه سمعنا و عصبنا دیو عصیان ایتشلردرد بو یوردی وحدیث
شریفنه فهدانا الله له قول شریفی جائزدر که تگری تعالی حضرت تیری فصله هدایت ایتدی
دیمک اوله و احتمالدر که اجتهادله هدایت مراد اولند (امام عبدالرزاق رحمه الله تعالی علیه
محمد بن سیرین دن اسناد صحیحله روایت ایتشددر که اهل مدینه فخر جهان صلی الله تعالی علیه
وسلم حضرت تیرنک هجرتندن مقدم جم اولدیلر انصار طائفه سی ایتدیلر یہود و نصاری بنک
اجتماع ابدہ جنگ بر کونلری وار هر هفته اول کونده جمعیت ایدرلر زم اول اصل بر کونمز یوق
کلوک اتفاق ابدہ لم زده بر کون تعیین ابدہ لم انده جمع اولوب الله تعالی حضرت تیری ذکر ایدلم و غایز
قیله لم و شکر ابدہ لم دیدیلر ندن بر کون تعیین ایدوب آدینی عرو به قودیلر و اسعد بن زرارہ تک یانہ
جمع اولدیلر یونلره اول کون نماز قلبو بردی انده صکره حق تبارک و تعالی حضرت تیری رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیرنک (اذانودی للصلوة من يوم الجمعة) آیت کریمه سن اترال ایلدی
جمعه نمازی فرض اولدی دیمشدر (امام احمد و ابوداود و ابن ماجه روایتلرنده کعب بن مالک
رضی الله تعالی عنه * اول من صلی بنا الجمعة قبل مقدم رسول الله صلی الله علیه وسلم المنیة
اسعد بن زرارہ * دیمشدر یعنی فخر کائنات حضرت تیری مدینه مکہ زدن اول اسعد بن زرارہ برمله
جمعه نمازین قیلدی دیمشدر ابن سیرینک حدیث مرسلی دلالت ایلر که انده اولان صحابه کرام
جمعه بی اجتهاد لری ابله اختیار ایتش اوللر و بومانع دکلمدر که رسول الله حضرت تیری دخی مکده
ایکن وحی ابله یتش اوله اما انده مشرک لرا سنده اقامت جمعه یه قدر اولیسه انکیحون ایدی که
مدینه یه کادیکی زمانده همان اول جمعه کونی اجماعیله جمعه نمازین قیلدی (ابن اسحق ایدر
فخر عالم حضرت تیری مدینه یه کادیکی زمانده (قباء ناحیه سنده عمرو بن عوف ارا سنده ایتن و ثلثا
وار بعسا و خمس کونلری اقامت ایلدی وقبا مسجدینه اساس اوردی آندن جمعه کونی قبادن
جیقندی بنی سالم ارا سنده کلد کده جمعه وقتی یتشدی اوراده وادی اورته سنده اولان مسجدده
جمعه نمازین قیلدی مدینه دیارنده اول قیلدی بی جمعه نمازی اول نماز ایدی دیمشدر (و جمعه نماز بنک
وقتن تعیینده وارد اولان حدیث شریف (بخاری نقلنده انس بن مالک کن مرو بدر که * کان
رسول الله صلی الله علیه وسلم یصلی الجمعة حین یقبل الشمس * دیمشدر یعنی کون زواله وارد یعنی
زمانده قیلر ایدی (و معلوم اوله که جمعه تک انعقادنده خطبه شریفدر آتسز جمعه صحیح اولمز
سعید بن جبیر رضی الله تعالی عنه خطبه اولیله نمازندن ایکی رکعت بریندر فین خطبه بی ترک
ایدوب جمعه نمازین قیلسه اولیله نمازندن ایکی رکعت ترک ایتش اولور دیمشدر (امه حنقیه
و مالکیه و شافعیه و غیر یلر تصریح ایتشلردر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیرنک
زمانده هم مناره ده هم فخر کائنات حضرت تیرنک او کنده اذان او قمر ایدی همان بلال حبشی
رضی الله عنه یا لکن فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیرنک قارشو سنده طوروب
اذان او قور ایدی شوزمانده که منبره جیفوب اوتورهش اولمز و الحاصل سنت بودر که خطیب
منبره جیفوب اوتوره آندن مؤذن طوروب منبر او کنده اذان او قبه (صاحب الهدایه تک * و اذا
صعد الامام المنبر جلس و اذن المؤذن بین یدی المنبر بذلك جری التوارث ولم یکن علی عهد رسول الله
صلی الله علیه وسلم الا هذا الاذان * دیدیکی بودر (مالکیه دن ابن ماجه رحمه الله علیه دخی
عهد رسول الهمده اولان اذان مذکور اذاند صکره دن حضرت عثمان خلافتده خلق
چو غالدی دخی امر ایتدی خطبه اذاندن مقدم زورا اوسننده اذان او قودیلر صکره دن خلفاء

بی آمدن هشام اول اذانی دخی مسجد کتوردی مسجدده بر اذان او قنوردی بر اذان دخی منبر
 او کتند کنندی قارشوسنده او قنور ایدی دبعشدر (زورا دید کبری مدینه منور بازارنده بره وضعدر
 معلوم اوله که حضرت عثمان زباده ایتدیکی اذان اگر چه خطبه اذاندن مقدم او قنور اما فقها
 و محدثین تعبیر نده اکان اذان نانی دبرلز بر انا نسا وضع اولشدر و گاه اولور که اذان ثالث دبرلز
 شول اعتبار ایله که خطبه اذاندن اول طوترل واقاسی اذان نانی طوترل و اول اذانی اذان
 ثالث طوترل انکیچوندر که سائب بن یزید رضی الله تعالی عنه ایدی * کان النداء يوم الجمعة
 اوله اذا جلس الامام على المنبر على عهد رسول الله صلى الله عليه وسلم و اى بكر و عمر فما كان
 عثمان و كثر الناس زاد النداء الثالث على الزور * دیو بیوردی امام بخاری بویه روایت
 ایتشدر و بنه اندن بر روایتده * التاذین الثاني يوم الجمعة امر به عثمان حين كثر اهل المسجد * وارد
 اولشدر و بالجملة پور و ایتلریک برنده اذان ثالث برنده اذان نانی دینلدیکی ذکر اولسان اعتبارله
 منبر و معلوم اوله که خطبه اذانتک وضعندن مراد بودر که مسجدده اولان خلق خطیبک
 منبره جقبوب او قنوردین بیلر حاضر اولهل خطبه به باشلدیغی کبی سوزی کسوب خطیبی
 استماع ایدهل حاصلی اذانتلرک وضعنده وارد اولان اخبارک اصح واقواسی روایات مذکوردر که
 حد تواتره وارمشدر فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری بی سالم ایچنده قبلدیغی
 جمعه نمازیکه اول قیلنسان جمعه اول ایدیکی **ذکر اولنمن ایدی** انه او قودینى خطبه
 بو خطبه ایدی * الحمد لله اجده واستعينه واستغفره واسئديه واومن به ولا اكفره واعادى من
 يكفر به واشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له واشهد ان محمدا عبده ورسوله ارسله بالهدى
 ودين الحق والنور والموعظة والحكمة على فترة من الرسل وقلة من العلم وضلالة من الناس وانقطاع
 من الزمان وودنوم من الساعة وقرب من الاجل من يطع الله ورسوله فقد رشد ومن يعص الله ورسوله
 فقد غوى وفرط وضل ضلالا بعيدا اوصيكم بتقوى الله فانه خير مما اوصى به المسلم المسلم ان يحضه
 على الآخرة وان بأمره يتقوى الله واحذروا ما حذركم من نفسه فان تقوى الله لمن عمل به على وجل
 ومخافة من ربه عون وصدق على ما يتقون من الآخرة ومن يصل الذى بينه وبين الله من امره
 فى السر والعلانية لا ينوب به الا وجه الله يكن له ذكرا فى عاجل امره وذخرا فيما بعد الموت حين
 يشتر المرء الى ما قدم وما كان مأمورا بذلك لو ان بينه وبينه امدابعدا ويحذركم الله نفسه والله
 رؤوف بالعباد هو الذى صدق قوله وانجز وعده لا خلف لتلك فانه يقول ما يبدل القول لى وما انا
 بظلام للعبيد فاتقوا الله فى عاجل امركم وآجله فى السر والعلانية فانه من يتق الله يكفر عنه سبائته
 ويعظم له اجر او من يتق الله فقد فاز فوزا عظيما وان تقوى الله توفى مقته وتوفى عقوبته وسخطه
 وان تقوى الله تبيض الوجه وترضى الرب وترفع الدرجة فخذوا بحظكم ولا تفرطوا فى جنب الله
 فقد علمكم كتابه ونهجه لكم سبيله ليعلم الذين صدقوا ويعلم الكاذبين فاحسنوا كما احسن الله
 اليكم وعادوا اعداءه وجاهدوا فى الله حق جهاده هو اجنبيا كم وسماكم المسلمين ليهلك من هلك
 عن بينة ويحيى من حي عن بينة ولا حول ولا قوة الا بالله فاكثروا ذكر الله واعملوا لما بعد الموت فانه من يصلح
 ما بينه وبين الله يكفه الله ما بينه وبين الناس ذلك بان الله يقضى على الناس ولا يقضون عليه ومهلك من
 الناس ولا يهلكون منه الله اكبر ولا حول ولا قوة الا بالله العلى العظيم * امام قرطبي رحمة الله عليه
 بو خطبه تفبرنده بازمشدر (روایت اولتور که فخر كائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری
 خطبه او قودنده بر باى ياخود بر عصا اوسننه طيانوب او قور ایدی (سنن ابن ماجه ده
 بویه در که جنكده اولدیغی زمانده بر قوس اوزره طيانوب او قودى وجعهده او قودینى زمانده
 عصاه طيانوب او قور ایدی دبعشدر (ابوداود قنده اسناد حسنه وارد اولشدر صكه
 * قام متوكا على قوس او عصا * دبعشدر بعضلر خطبه ده قلیغ وغیری آلات حربدن استنه به

اول خطبة النبي عليه السلام

طایبوت او قومك حكتمتہ دین اسلام سلاجلہ قائم اولدی دیمکه اذان در دیدیلر بعضیلر بوسوزه
راضی اولوب دین اسلام قیامی وحی ایله وقرآنله در دیدیلر این ماجه نقلنده * کان علیه السلام
اذا صعد المنبر سلم * دیمشدر یعنی منبره چیقدیخی زمانده ایجابنه سلام و برزایدی دیدیلر (مسلم
روایتده جابر بن سمیرہ دن مرویدر که * کان صلی الله علیه وسلم یخطب فأنتم یجلس ثم یقوم
فیخطب * دیمشدر یعنی طور در کن خطبه او قورایدی اندن صکره او تورایدی اندن صکره ینه
قالقوب خطبه او قورایدی دیدی ینه اندن مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلری ایکی خطبه سی وارایدی مایئلرنده او توروب قرآن او قورایدی و خلقه تدکیر
ایدرایدی دیمشدر عبارتی بودر * کانتله صلی الله علیه وسلم خطبتان یجلس بیئهما یقرأ القرآن
ویذکر الناس * پیورمشدر تذکیرک معناسی آکدر مقدر انا بوراده وخط و نصیحتدر بونده دخی
مبدأ ومعاد واحوالن آکدر مقی واردر انکیچون تذکیر دینلور و اود اود نقلنده (ابن عمر رضی الله
عنهما سیورمشدر که * کان علیه السلام یخطب خطبتین کان یجلس اذا صعد المنبر حتی یرفع
المؤذن ثم یقوم فیخطب ثم یجلس فلا ینکلم ثم یقوم فیخطب * دیمشدر یعنی فخر عالم صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرتلری ایکی خطبه او قوردی عادتی بوایدیکه منبره چیقدیخی زمانده مؤذن
اذانی تمام ایدنجه او تورایدی اندن طوروب خطبه او قورایدی اندن صکره او تورایدی سوز
سو یئلزایدی اندن صکره ینه طورایدی خطبه او قورایدی دیمکدر (ابن المنذر ایدر علماء امصار
اتفقوا یونک اوزر ینه در که خطبه طور ایکن اوقته (امام اعظم رحمه الله علیه قنده دخی
طور ایکن اوقتی کر کدر اگر او تور ایکن اوقسه لر جا زردر اما مکر وهدر جوازی بودر که
مقصود حاصل اولور و گراهنی بودر که نوازه مخالفدر رسول الله زمانندینرو فائما اوقته تکشدر
(امام مالکدن دخی مرویدر که قیام واجیدر اگر ترک ایلسه کنه مکار اولور و خطبه صحیح
اولور دیمشدر وسائر علماء رحهم الله تعالی قولر نده خطبه یه قیام شرطدر قادر اولان کیمسه
فائما اوقتی کر کدر صلات کچی دیدیلر (جابر حدیثله استدلال ایتدیله و فخر عالم صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرتلری قیامه مداومت اوزره ایدی دیدیلر و ایکی خطبه ماییننده جلوس
مشروعدر اگر خطبه تک ایکیسنده دخی مشروع اولور ایسه جلوسله فصله احتیاج
اولماز دیدیلر و حضرت معاویه او تور ایکن خطبه او قودینغه جواب و پروب اول معذور
کشی ایدی طورمغه قادر دکل ایدی دیدیلر برا ابن ابی شیبه قنده شعبی طریقتدن وارد
اولمشدر که * ان معاویه انما خطب فاعدا لما کتر شحم بطنه * دیمشدر یعنی حضرت معاویه
خطبه بی قاعدا اوقتی شوز مانده اولدیکه فارتنک یاغی چوقالیدی سمی غلبه اشدی دیدیلر
بوندن فهم اولنور که طورمغه قادر ایکن حضرت معاویه دن او تور ایکن اوقتی واقع
اولماش اوله (مسلم و نسائی روایتلرنده وارد اولمشدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلری خطبه پیوردیخی زمانده مبارک کوزلری قرار ایدی و صوتی عالی اولور ایدی
و غرضی مشتدا اولور ایدی گاه بر عسکری انذار ایدوب * صحیحکم و سلام * دیرایدی یعنی مندر عسکر
دشمن جانندن خیر کتوروب اشته سزی صباح بصدیلا شته سزی اخشام باصدیلا دیونجه اهمتمله
سویلر ایسه فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرتلری دخی امته اشته موت ینشدی اشته قیامت کلدی
تدارک ایدک دبو شوبله اهمتمله سویلر ایدی دیمک اولور و دخی ایکی مبارک بارمغن یعنی شهادت
بارمغله وسطی بارمغن بریره جمع ایدوب * بعثت انا والساعة ککها تین * دیرایدی یعنی بن
آخر ازمان پیغمبری یم بنم زمانه ایله قیامت بر برینه یقیندر نسبتلری شو ایکی بارمغنک نسبتی
کیبدر دیمک اولور و دخی * اما بعد فان خیر الحدیث کتاب الله و خیر الهدی هدی محمد و شر الامور

و کتبه فی...

محمد نامها

محمد نازها وکل بدعه ضلاله * در ایدی معناسی قریباً ذکر اولمشدرودخی * انا اولی بکل مؤمن
 من نفسه من ترک ما لافلا هله و من ترک دینا و ضیاعانی او علی * در ایدی دیمشدر یعنی بن هر مؤمنه
 کندی نفسندن اولایم بر کیمسه که مال ترک ایدیه یعنی وفات ایدوب مالی قاله اول مال اهلنکدر یعنی
 کندی وارنلرینکدر و بر کیمسه که بورج ترک ایدیه یا خود کندی امر لرین ندار که قادر اولسان
 ذریات صفار ترک ایدیه انلرک و لیس بنی المالدن انک بورجن ادا ایدرم و انلرک رزق لرین
 ندارک ایدرم دیمک اولور (بعض روایتده فخر عالم صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت لرینست
 خطبه سی یو به ایدیکه جمعه کون جبصار ایدی الله تعالی حضرت لرینت جدد و ثنا ایلر
 ایدی اندن کلیات مذکورده بی سو یلر ایدی دیمشدر بر روایتده دخی جدد و ثنا ایلر ایدی
 اندنصکره * من ینهدی الله فلا مضل له و من یضلل الله فلا هادی له و خیر الحدیث کتاب الله *
 در ایدی اندنصکره ذکر اولسان کلیات امثالن سو یلر ایدی (ام هشام بنت حاربه رضی الله
 تعالی عنهما بن (قی و القرآن المجید) اخذ ایتمم الا سید کائنات صلی الله تعالی علیه و سلم
 حضرت لری لسانندن اخذ ایتمم هر جمعه کون منبر اوسننده خلقه خطبه او قود بی زمانده
 افی او قور ایدی دیمشدر (احد و ابوداود روا بئرند حکم بن حزن کللی ایدی بزقبه مز دن
 فخر عالم صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت لرینت کلک یدی کشی ایدک بد بجزیری بن ایدم یا خود
 طغوز کشی ایدک طغوز نجساری بن ایدم بر قاج کون خدمت شریفلرند طوردق جمعه کونی
 ینشدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت لری خطبه یه قیام ایدوب بر قوس اوسننه
 طیباندی الله تعالی حضرت لرینت جدد و ثنا ایدی کلیات خفیات طیبات مبارکانه ثنا قبلدی
 اندنصکره * ایها الناس انکم لن تفعلوا وان تطیعوا کل ما امرتکم به و لکن سددوا و ابشروا *
 دیدی دیو روایت ایدی یعنی ای آدم او غلانی تحقیقا سزیم هر امر ایتدیگمی اشلیه مر سز
 و طافت دخی کتوره مر سز و لکن اعمال کزده سداد و استقامت و عدالت اوزره اولک دخی
 شادمان اولک دیمکدر حاصلی سید عالم صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت لرینک حذیب شریفی
 بر کلام جامه در که جمیع خیراتی متضمندر کشی هر عملده عدالت اوزره اولدقدنصکره سعادت
 دارینه و اصل اولور و بخاری و مسلم یعنی بن امیه دن نقل ایدر که فخر جهان صلی الله
 تعالی علیه و سلم حضرت لری منبر اوسننده (و نادوا یا مالک لبقض علینا ربک) آیت کریمه سن
 او قور ایدی دیمشدر (و ابوالدرده رضی الله تعالی عنه روایت ایتمشدر که خواجه کائنات
 علیه افضل الصلوات حضرت لری بزه جمعه کون خطبه او قودی و یوردیکه * تو یوالی الله
 قبل ان تموتوا و یادروا بالاعمال الصالحة قبل ان تشغلوا و صلوا الذی ینکم و بین ربکم تسعدوا
 و اکثروا الصدقة رزقوا و مروا بالمعروف و نهوا عن المنکر تنصروا ایها الناس
 ان اکبکم اکثرکم ذکر الموت و اکرمکم احسنکم استعداداله الا وان من علامات العقل التجانی
 عن دار الغرور و الانابة الی دار الخلود و التزود لسکون القبور و التأهب لیوم التور * و ابوداود
 زهریدن مر سلاروایت ایتمشدر که * کان صدر خطبه النبی صلی الله تعالی علیه و سلم الحمد لله محمد
 و نستعینه و نستغفره و نعوذ بالله من شرور افسانمن ینهدی الله فلا مضل له و من یضلل الله فلا هادی له
 و اشهد ان لا اله الا الله و ان محمدا عبده و رسوله ارسله بالحق بشاراً و نذیراً بین یدی الساعده
 من یضام الله و رسوله فقد رشد و من یعصمها فقد غوی فسال الله ربنا ان یجعلنا من یطبعه
 و یطیع رسوله و یتبع رضوانه و یجتنب سخطه * دیو یورمش یوندنصکره معلوم اوله که
 امام اعظم رحمة الله تعالی علیه مذهبده خطب خطبه یه جبقد بی زماندن نماز تمام اولنجه
 سوز سو یلک حرامدر اگر نماز قبل از این کن یوانسه کر کسه جمعه سنتی دخی اولور ایسه ایکی رکعت

قیلوب قطع اینک کر کدر اگر او جی رکعتده بولنور ایسه دزدی تمام اینک کر کدر (امام شافعی بدن بو ایله ابکی قول روایت اولمشدر بقولده سکوت واجبدر برنده دکلدن دیشدر امام احمد دخی بو ایله دیشدر وایکسندن یور وایت دخی وارد که خطبه اشیدیلور برده اوتورلره سکوت واجبدر غیر بلیرنه واجب دکلدن دیشدر امام علماء حنفیه دن یوفرقتقول دکلدن (امام مسلم و امام ترمذی روایتلرینده) * کانت صلوتیه صلی الله تعالی علیه وسلم قصدا وخطبه قصدا * دیو یورلشدن یعنی سیدک کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری تک نمازی وخطبه سی نه طویل ونه قصبر ایدی اعتدال اوزره ایدی دیمک اولور بر وایسنده * کان لا یطیل الموعظة یوم الجمعة انما هی کلمات یسیرات * وارد اولمشدر یعنی جمعه سکوتی موعظه بی اوزاتر ایدی همان بر قاج کلمات یور زایدی دیمک اولور (مسلم روایتده عمر بن خریث * انه صلی الله تعالی علیه وسلم خطب وعلیه عمامة سوداء قد ارجی طرفیهما بین کتفه * یورلشدن یعنی سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری خطبه یور دی شول حالده که مبارک باشنده سیاه عمامه وار ایدی او جلیخی باغری اور تاشنه صبار فتمش ایدی دیمک اولور وعاتت کریمه سی بو ایله که خلق جمع اولدیغی کبی حجره شریفه سندن بالکر جیقشار ایدی او کتفه چاغرر کیمه یوق ایدی شمدیکی زمانده دیار عربده خطبه الحداث ایشدکاری اوضاعدن خواجه کائنات علیه افضل التحیات حضرت نلری تک زمانده نسته یوق ایدی (ابن القیم رحمة الله تعالی علیه فخر عالم حضرت نلری طیلسان کیمدی و سیاه کیمدی دیشدر مقصود جمعه کونی کیمدی دیمکدر و مسجوده کیردییکی زمانده اصحابه سلام و برز ایدی و منبره جیقبوب یمه خلقه متوجه اولدوقده سلام و برز ایدی اذن اونور ایدی و بلال رضی الله عنه اذانه بشلر ایدی تمام ایتدیگی کبی خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری اذان ایله خطبه مابین فصل ایندین خطبه به بشلر ایدی یعنی اذانه نکره خطبه دن اول یا حدیث یا آیت یورمق اولساز ایدی همان اذان اوقندیگی کبی خطبه به شروع ایدر ایدی و الله سیف وغیری نسته آلمز ایدی قوس اوزر بنه یا خود عصایه طبا نور ایدی منبر انقاد ایندین اول حال بو ایدی و خلقه بقین کلک دیو امر ایدر ایدی وانصات یورر ایدی یعنی سکوت اینک دیو امر ایدر ایدی دیشدر و لکن الله سیف وغیری آلمز ایدی همان قوسه یا خود عصایه طبا نور ایدی دیدیکنده نظر وارد دیدیلر (علماء حنفیه دن امام قاضیحان رحمة الله تعالی علیه ایلمر هر شهر که قیله قهرا فتح اولمش اوله انده خطیب منبر اوزره قیله خطبه اوقبه و هر شهر که انک اهلی طوعا اسلامه کاش اوله انده خطیب قیلمسز خطبه اوقبه مدینه بی سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری قیلمسز فتح ایتمشدر انده خطیب قیلمسز خطبه اوقور مکة الله قیله فتح اولمشدر انده قیله خطبه اوقور قساوی نانا رختیله بو ایله ذکر اولمشدر (وصلات جمعه تک اول رکعتده سورة جمعه اوقور ایدی اینک رکعتده (اذا جاءک المنافقون) اوقور ایدی امام مسلم و امام ترمذی بو ایله نقل ایتمشدر سورة جمعه اوقور یتمده حکمت بو ایدی که وجوب جمعی و سائر قواعدی و توکل و ذکر اوزره تدبیهی مشتملدر و سورة منافقین اوقور اینک حکمتی حاضر اولان مشافقظه تو بیخ و سرزنش اینک ایدی و تو بنه نسیه ایدی و بونلرک غیر قواعدی ذکر ایدی زراضا فقلر اول گونده سائر کونلردن آرتق جمع اولوب مسجوده کلور زایدی بو ایله دکلدن که دائم جمعه کونلر نده اول سورة زری اوقور ایدی مر ادا کتر زمانده بو ایله ایدی دیمکدر (زیرا مسلم روایتده نعمان بن بشردن مرویدر که جمعه سکوتلرنده و براملرده (بیخ اسم ربک) سورة سبأه (هل آتیک خدیث الغسانیة) سورة سن

اوقور

اوقور ایندی دیشدر (و چهره منعقد اولغه قاج کشی کر کدر دیو ملا اختلاف ایدوب بوسه شده) برنجیه قول بیورمشدر امام اعظم ابوحنیفه رحمة الله تعالی علیه وسفیان ثوری امامین عبری اوج کشی کر کدر دیدیلر قول اصح بودر زیرا صحت جمیع شریعی جماعتی و اقل جماعت اوجدر (و این حزم روایتند بر کشی قلیق صحیح اولور (ونحنی و اهل ظاهر قنده ایکی کشی دخی جماعت کیدر) (ابو یوسف اولث قولرنده امامین غیر ایکی کشی اولیق کسایت ایدر بروایتند امام محمد دخی قولی بونلر کیدر حتی مؤلف رحمة الله تعالی علیه یونلرایله ذکر اینمشدر اما هدایه ده اصح یونلر که بو همان ابو یوسف قولدر دیشدر امام محمد امام اعظم حضرت نرینه موافقتدر رحمة الله علیه (و عکرمه قنده یندی کشی کر کدر (وربعه دن بروناییمه طغوز و بروایتند اون ایکی کشی کر کدر) (واسحق قنده امامین غیر ایون ایکی کشی کر کدر) (شافعی قنده فرق کشی کر کدر امام ایله و هر بری حر و عاقل و بالغ و مقیم کر کدر و خطبه نیک اولندن جمعیله اقامت اولیجه خاصرا اولیق کر کدر و شافعیین بروایتند امامین ظهیری فرق بر کشی کر کدر محمد بن عبد العزیز و برطانیته دخی یوریه دیشدر (امام احمد قنده بروایتند المذنبی کیمسه کر کدر بو دخی عمر بن عبد العزیزدن حکایه اولمشدر (و غازی روایت ایشدیکی اوزره شکسان کشی کر کدر و مسلمان بعضی فارسی جمع کثیر بغیر حضرت کر کدر دیشدر یعنی عدد شرط دکادر همان حقوق کیمسه اولیق کر کدر دیدیلر والله اعلم

باب ثالث فی حال حضرت نرینه لهجندی یلنده در *

حق جل و علا حضرت نرینه قرآن عظیمنده فخر کاشات علیه افضل التحیات حضرت نرینه خطاب ایدوب (ومن الیل فتحجده نافلة لک) بیورمشدر (به ضمیری قرآنه راجعدر هجود لغته او یحویه دیر ای عبیده دن منقولدر که الهاجد النام دیشدر و دخی الهاجد المصلي باللیل دیشدر و ازهری دخی الهاجد النام دیشدر ملازنی * التهجدا الصلوة بعد الرقاة ثم صلوة اخرى بعد رقدة ثم صلوة اخرى بعد رقدة * دیشدر و دخی * و هكذا کانت صلوة رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم * دیشدر یعنی تهجد او بخود نصکره نماز دیشدر آندن ینه بر او بخود نصکره بر نماز دخی قنقدر و ینه بر او بخود نصکره بر نماز دخی قنقدر خواجه کاشات صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نرینه نمازی یوریه ایدی دیشدر (نافلة لک) بیورده یعنی عبادة زائدة علی قرانک دیشدر یا خود فضیلة لک لاخصاص و جوبه یک دیشدر نماز صلی الله تعالی علیه و سلم خاصته فخر عالم حضرت نرینه و اجددر بوجه شدن اکا فضیلت اولور (ظهری رحمة الله تعالی علیه) ابن عباس حضرت نرینه روایت ایلر که * ان الشافعی للنبی صلی الله تعالی علیه و سلم خاصة لانه امر بقیام اللیل و کتب علیه ذون امته * دیشدر یعنی نافله فخر عالم حضرت نرینه مخصوصه ز بر قیام لیل ایله اول مأمور اولمشدر و اکا فرض اولمشدر ایشده دکادر دیشدر اولور اما بوروایت استادی شعیبدر بعضیلر (زائدة لک خاصة) دیشدر دیکر دیکر نصکره زیرا غیرک تطوعی ذنوب مکفر اولور و اول حضرتک تطوعی خاصا نصکره کیمدنک اولور و بر انک ذنوب یوقدر هر طاعتک اول اشر زاده درجات و کثرت خیراتن ایشدر انکیچون نافله نسجه اولمشدی اما امی یوریه دکادر انک ذنوبی واردن کفارت ذنوبه مختلجلدر بوظاعتلره احتیاجلری اولدر که کاهلرین سیر ایلیمه دیشدر

(مسل روایتند حضرت عابد صید بقیه دن مرویدر که * ان الله افترض قیام اللیل فی اول هذه السورة فقام نبی الله صلی الله تعالی علیه و سلم و اصحاه حولا حتی انزل الله فی آخر هذه السورة العتق فصار قیام اللیل تطوعا بعد فرضه * دیشدر یعنی حتی تعالی حضرت نرینه

(یا ایها المزل) سوره سنك اوئنده كچه نمازنی فرض اینش ایدی حیب اكرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری واصحابی بریل قبادیلر حتی حق جل وعلا حضرت نلری بوسوره نك آخرنده تخفیف ازال ایندی اندن كچه نمازنی فرض اولدقدنصكره تطوع اولدی دیدی حاصلی اول سوره ده (فم اللیل) قول شریقه فرض اولمش ایدی صكره دن سوره آخرنده (واقیموا الصلوة) آیت كرمه سیله صلوات خمس اقامت اولتیق یوز یلوب بوتذوع اولدی دیمكدر (محمد بن نصر قیام لیل حفته ابن عباس حضرت نلرندن روایت ایلر كه ایجابله نسخ ماینشده بریل كیدی دیویورمشلر) امام شافعی بعض اهل علمدن حکایه ایلر كه سوره نك آخری قیام لیلك فرضینی نسخ اینشدر الا مسر اولان مقدارین دكل اندنصكره صلوات خمس ایله اول مقدارك فرضینی دخی منسوخ اولدی دیمشدر (محمد بن نصر نقلنده جابر حضرت نلرندن مرویدر كه نسخ قیام لیل هجرتدنصكره حبش خط اراننده ابو عبیده ایله توجه ایندكلی زمانده واقع اولمش اوله اما پورواينك اسنادی ضعيفدر (حبش خط دینكلی اوچبوز نفر كچه در كه ابو عبیده ایله كوندلشلر ایدی زادلی قالمادی دخی اغاج بیراقلرین سلکوب بدیلر تفصیلی سابقا ذكر اولمشدر (وقیام لیل بزم حفرده منسوخدر اما خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری حفته دخی منسوخی ایدی دكلی ایدی اختلاف اینشدر در صحیح بودر كه انك حفته دخی منسوخ ایدی دیمشدر در حاصلی صكره دن وجوب طریقیله قتلز ایدی تطوع طریقیله قیلار ایدی (اول حضرت نك كچه نمازینته كزت قیامی حفته حضرت عایشه صدیقه رضی الله تعالی عنهما * قام النبي صلی الله تعالی علیه وسلم حتی تورمت قدماه * دیویورمشدر یعنی شولقدر طور ديكه میارك ایاقلری شدی دیمشدر بر روایتده حضرت عایشه رضی الله تعالی عنهارسول الله حضرت نلرینه نیچون بوبله ایدرسك سنك خودكاهلر كدن مانقدم وماناخر مغفرت اولمشدر دیدم * افلا اكون عبدا شكورا * دیویوردی دیمشدر معنایی باعایشه بن عبد شكور اولیه یعنی ديمك اولور حاصلی طوبیك كه اصلا كاهم یومش باحق تعالی حضرت نلری بكا بودولتی ارزانی یوردیغنه شكر كركیمی ديمك اولور (امام بخاری ومسل روایتلرنده وارد اولمشدر كه * قلمبدن وكنز لجه صلی الله تعالی علیه وسلم صلی جالسفا فاذا اراد ان یركع قام فقرا ثم ركع * دیویورمشدر یعنی فخر كائنا صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینك وقتا كیم مبارك بدنی سموردی ولحی چوخالدی اوتوردیغنی بردن قیلار اولدی ركوع ایتمك دیلسه قالفوب قراءت ایدر ایدی اندنصكره ركوع ایلر ایدی دیمشدر (بعض علما یورمشدر كه مغفرت موجودات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری حق تعالی حضرت نلرینك كندی حفته سابقه فضلن یلور ایكن بو قدر طاعت وعبادته كوشش ایدوب نفسنه مشقتلر وریجك استحقاق ناردن امین اولیان طائفه نیچون نفسلرینه مشقت و یوب چالشیدلر امدی انسان عبادته فنی جالشق كرك اكر بدنه ضرر ایدر ایسه دخی ترك اینبوب جالشق لازمدر كوزمبسنر كه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینك طور مقدن مبارك ایاقلرینه ضرر بنشور ایدی بنسه نهجدی ترك ایتمبوب قیلار ایدی دیمشدر اما ان حجر رجه الله تعالی علیه یوردیغنی اوزره جالشق شوبله كركدر كه نفسه ملال کلیه مادامكه عبادته شوق اوله مداومت كركدر وبقن كه اوصافك كله استراحت ایتمك كركدر خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینك حالنه كچه نك حال مشابه اولتیق یوقدر انك حالی اكل احوال ایدی بدنه ضرر ككلیدیكی تقدیرجه بدنه عبادتدن اوصافن ایدی نكیم حدیث صحیحده * وجمعت قره عینی فی الصلوة * وارد اولمشدر

انك صفا و سروری و شوقی نماز ایچنده ایدی غیر یلر شو بله کر کدر که او صامتق احتمالی اولیچق
 نفسلرینه مشقت و برمه لر فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلر نیک * خذوا من الاعمال
 ما تطیقونه فان الله لایمل حتی تملاوا * پیوردیغی معنای مذکوره اشارتدر (بعض علما رحیم الله
 تعالی ایشدیلر انبیا علیهم السلام انکیچون نفسلرینه شدت خوف القرام ایتملر ایدیگه حق چل
 و علا حضرتلر نیک ککندولر اوزرنده اولان نعمت عظیمه سن یلورلر ایدی و کتندولر بن
 استحقاقندن اول الله تعالی حضرتلر نیک سابقه احسانی اولدیغین فهم ایدرلر ایدی لاجرم
 آندن کال خوف اوزره اولوب عبادتنده بذل مجهود ایدرلر ایدی تا کیم انک بعض شکر بن ادا
 ایدرلر ایدی مع هذا حقوق الله آندن اعظمدر که عباد آنک شکرینه قیام ایده بیلر دیو
 پیوردی و اول حضرتک نهج دی احوالنده (شرح بن هانیدن منقولدر که حضرت
 عایشه رضی الله تعالی عنهما پیورمشدر که * ما صلی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم العشاء
 قط فدخل بیئتی الاصلی اربع رکعات اوست رکعات * دیمشدر دیدی حاضلی هر یار که فخر عالم
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری یانسو نماز بن قیلوب بنم اویمه داخل اولیدی درت
 رکعت بالائی رکعت نماز قیلور ایدی دیمک اولور (بخاری و مسلم روایتلرنده * کان یقوم اذا سمع
 انصارخ * واقع اولمشدر حضرت عایشه رضی الله تعالی عنھان مرویدر یعنی خروس
 اوتدیکنی اشندیکی زمانده قالفار ایدی دیمکدر) وینه شیخین روایتلرنده حضرت عایشه دن
 منقولدر که خواجه جهان صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری کیجه نک اولنده او یور ایدی
 و آخرنده قاقوب نماز قیلور ایدی اندنصرکه ینه دوشکینه رجوع ایدر ایدی مؤذن اذان
 اوقودیغی کی ینه قالفار ایدی ککر لازم ایسه غسل ایدر ایدی والا آبدست آلوب دخی
 مسجدده چیقار ایدی و دخی حضرت عایشه دن مرویدر که غسلی گاه اولور ایدی کیجه نک
 اولنده ایلر ایدی و گاه اولور ایدی آخرنده ایلر ایدی و صلوات وری کیجه نک کاه اولنده
 قیلور ایدی و گاه آخرنده قیلور ایدی و قرائنده گاه جهر ایلر ایدی و گاه اخفا ایلر ایدی دیمشدر
 (وابوداود و ترمذی و نسائی روایتلرنده) ام سلمه رضی الله تعالی عنھان فخر کائنات حضرتلری
 بزمله نمازی قیلوردخی باتورا و یور ایدی اندنصرکه طوروب او بودیغی قدر نماز قیلور ایدی
 آندن ینه نماز قیلدیغی قدر او یور ایدی آندن ینه او بودیغی قدر قاقوب نماز قیلور ایدی
 ناصباح اولیچده حال بو ایدی دیمشدر و بومعاده عبارات متغایره ایله روایات وارد اولمشدر
 (حضرت عایشه دن مرویدر که سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری کیجه ایله
 او یخودن او یانسه بویله دیر ایدی * لا اله الا انت سبحانک اللهم و بحمدک استغفرک لذبحی
 و استغفرک رحمتک اللهم زدی علما و لاترغ قلبی بعد اذ هدیتنی و هب لی من لدنک رحمة انک
 انت الوهاب * ابوداود رحمة الله تعالی علیه بویله روایت اینمشدر وینه حضرت عایشه دن
 نقل اینمشدر که کیجه ایله او یخودن او یانسه اون کره نکیر ایدر ایدی و اون کره الحمد لله دیر ایدی
 و اون کره سبحان الله و بحمده دیر ایدی و اون کره سبحان الملك القدوس دیر ایدی و اون کره
 لا اله الا الله دیر ایدی اندنصرکه اون کره * اللهم انی اعوذ بک من ضیق الدنیا و ضیق یوم
 القیمة * دیر ایدی آندن نمازه باشلر ایدی دیمشدر اول حضرتک کیجه نمازی قیلدیغین
 و صلوات ورتیلدیغین عایشه و ابن عباس رضی الله تعالی عنھما روایت اینمشدر در ابن القیم
 ایدرغین ایکیسی قیام لیل خصوصنده برنسته اوزره اختلاف اینمشدر سوز عایشه نک سوز بدر
 ز برافخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلر نیک کیجه قیلدیغی نماز خصوصنده حضرت عایشه
 چله دن اعلمدر دیمشدر (انام بخاری و مسلم روایتلرنده ابن عباسدن مروی اولانک حاضلی

بود که ابتدای بویکجه خاتم اولان ام المؤمنین میبونه رضی الله تعالی عنها اوندی بایدم فخرکاشات
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری دخی اول کیجه ائده ایدی بر ساعت اهلبله سو بایندی
 اندن یاقوب او بودی وقتساکیم کیجه نك ثلث اخیری اولدی یاخود بعضی قالدی سیدکاشات
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری قاقوب او توردی دخی کوکلره نظر ایتدی اندن (ان فی خلق
 السموات والارض واختلاف الليل والنهار) آیت کریمه سندن باشلدی سوره نك آخرینه
 وارنجی اوقودی اندن قاقوب قر به یاتنه واردی باغنی چوزدی چناق ایجه برآز صوقو پدی
 برکوزل آبدست آندی صوتی نه قلت او زره خرج ایتدی نه اسراف ایتدی اندن نمازه
 طور دی بنده قاقوب آبدست آندم صول جائینه طوردم قولانجه بایندی دخی بی صباغ
 یاتنه طولاندردی اندن اوج رکعت نماز قیلدی اندن یاقی او زره یاتنه یاقوب او بودی حتی نفع
 ایلدی یعنی مبارک نفسک صوتی کلکه باشلدی حیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نربک عادی بو ایدی اندن بلال قاقوب اذان اوقودی طوردی صکره آبدست آندی
 دیمشدر و سابقا بیان اولمشدر که بنم کوزلم او پور و قلبم او پوز دیو بیور مشدر تجدید وضوء
 ایتدی کتک حکمتی بو ایدی و ایتدیکی دعائک بعضی بودرکه * اللهم اجعل فی قلبی نورا

نور

وفی بصری نورا وفی سمعی نورا وعن یمنی نورا وعن یساری نورا وفوقی نورا وحتی نورا
 وامامی نورا وخلقی نورا واجعل لی نورا * دیو بیوردی و پروا بنده بو به درکه ایکی رکعت
 ختیغه قیلدی هر رکعتده ام الکتاب اوقودی اندن سلام و یردی صکره دن و ترابه اون بر رکعت
 دخی قیلدی اندن او بخوبه واردی اندن صکره بلال کلدی الصلوة بارسول الله دیدی اندن
 فخرکاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری قالدی ایکی رکعت نماز قیلدی اندن صکره
 خلقه نماز قیلوردی دیمشدر (وینه پروا بنده اون اوج رکعت نماز قیلدی ایکی رکعتی صباح
 سنتی ایدی دیو نسیل اولمشدر) بودخی اندن هر و بدرکه ایکی شکر رکعت نماز قیلدی
 سکر رکعت اولدقدن صکره بش رکعت و ز قیلدی هر رکعتده قیامت (یا ایها المرسل) اوقیه حق
 زمان تقدیر ایتدی (نسیلین پروا بنده بو به درکه آبدست آندی و مسواک استعمال ایتدی
 و یو آتی اوقودی (ان فی خلق السموات) الخ اندن ایکی رکعت نماز قیلدی صکره او بخوبه
 واردی حتی نفعن ایتدی اندن صکره بنه قاقوب آبدست آندی و مسواک استعمال ایتدی و ایکی
 رکعت نماز قیلدی وینه او بخوبه واردی صکره یته قاقوب آبدست آندی و مسواک استعمال ایتدی
 و ایکی رکعت نماز قیلوب اندن صکره اوج رکعت و ز قیلدی دیمشدر (امام مسلم پروا بنده دخی
 او بخودن او باندی مسواک طوندی و آبدست آندی (ان فی خلق السموات) آیتندن سوره آخرینه
 دکن اوقودی اندن طوروب ایکی رکعت نماز قیلدی ایکی بنده یله قیامی و رکوعی و سجودی
 اوزاندی اندن کیدوب بایندی او بودی حتی نفسک صوتی اشدلدی صکره بنه طوردی حاصلی
 اوج دفعه او یله ایلدی التي رکعت نماز قیلدی هر دفعه ده مسواک طو تر ایدی و آبدست آلور ایدی
 و اول آیتلری اوقور ایدی اندن صکره اوج رکعت و تر قیلدی دیمشدر (و حضرت عایشه
 رضی الله تعالی عنها حدیثی سعد بن هشامدن بو یله وارد اولمشدر که ایتدی بر کون حضرت عایشه
 رضی الله تعالی عنها خدمتده واردیم یام المؤمنین بکافخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نربک
 خلقندن خبر و یردیم ایتدی سن قرآن اوقوزم بسن ایتدی بی اوقوزم دیدیم حضرت عایشه
 ایتدی آنک خلقی قرآن ایدی یته بی ایتدی یام المؤمنین بکاخبر و بر فخرکاشات صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت نوری و زری نیجه قیلور ایدی ایتدی عادی بو ایدی که انک مسواکتی و آبدست
 صوتی احضار ایدرک اندن حق تعالی حضرت نوری دیلدیکی زمانده اتی او بخودن او یارر
 ایدی قاقوب مسواک طو تر ایدی و آبدست آلور ایدی و طووز رکعت نماز قیلار ایدی نیجه

او نور مزاییدی الا سکرچی رکعتیہ اونورز ایدی اندن حق تعالیٰ حضرت تری بن ذکر ایدر ایدی
 وجد و دعا قبلار ایدی اندن سلام و برمدن قاقوب طقوز بی رکعتی قبلار ایدی
 ینہ ذکر ایدر ایدی وجد و دعا ایدر ایدی اندن سلام و پروب سلامنی بزه اشتر ایدی
 اندن صکره اونور دینی بردن ایکی رکعت نماز قبلار ایدی ای بنم اوغلا نجفم اشته انک اون بر
 رکعت نمازی پوایدی وقتا کیم بیرک بئدی و عمر بئدی یدی رکعتی و زاید ایدی و اول ایکی
 رکعتی ینہ اولکی اوسلوب اوزره قبلار ایدی اشته پو طقوز رکعتی ای بنم اوغلا نجفم دیدی
 دیمشدر (و ینہ حضرت عایشه دن مرویدر که باتسو نمازندن فراغتله فجر مایینده اون بر
 رکعت نماز قبلار ایدی هر ایکی رکعتی سلام و بر ایدی صکره بر رکعت و تر قبلار ایدی اندن
 اون و ترک بر سجده سن سرتک بر یکز اللی آیت او قودینی زمان قدر اوزادر ایدی اندن مؤذن
 صبح اذان او قوب تمام ایشه کدنصکره قاقوب ایکی رکعت خقیقه قبلار ایدی اندن چون
 مؤذن اقامته کلچیه صاخ بانک اوسنه باتور ایدی دیمشدر و ینہ اندن مرویدر که * کان یصلی
 ثلثة عشر رکعة یوتر من ذلک بجمس ولا یجلس فی شیء الا فی آخرها * پیورمشدر یعنی اون اوج
 رکعت قبلار ایدی اون اوچدن بش رکعت و تر قبلار ایدی هیچ بر برده جلوس ایتمز ایدی
 الا آخرینده جلوس ایدر ایدی دیک اولور (صحیح بخاریده مسروقدن مرویدر که حضرت
 عایشه به فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری بنک صلاتندن سوال ایشم ایشدی
 * سبعا و نسا و احدی عشره سوی رکعتی العجر * دیمشدر یعنی یدی رکعت و طقوز
 رکعت و اون بر رکعت قبلار ایدی صبح سنندن خبری دیمکدر حاصلی کاه آرتوق و کاه اکسوک
 قتلوق واقع اولور ایدی دیمکدر و ینہ بخاری نقلنده قاسم بن محمد حضرت عایشه دن روایت
 ایشدر که * یصلی من الیل ثلث عشرة رکعة منها الوتر و رکعتا الفجر * دو پیورمش یعنی
 اون اوج رکعت قبلار ایدی وتر و صبح سنی اول اون اوچدن ایدی دیمکدر و بالجملة
 خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری بنک کجه ایله قبلدینی نمازلر حقتده عایشه
 رضی الله تعالی عنهدن برفاج درلور روایت وارد اولمشدر بهضنده آرتوق قتلوق و بعضنده
 اکسک قتلوق ذکر اولمشدر اصلی بودر که اوقات متعدده واحوال مختلفه حسبیه صلاتک رکعتنده
 زیاده و نقصان واقع اولور ایدی مزاج شر بفارنده شوق و نشاط اولسه آرتوق قبلار
 و بشریت مقتضاسنجده بحال واقع اولسه برفاج رکعت اکسک قبلار ایدی و بر حکمتی دخی
 جوازین یساندر تا کیم کندیلردن صادر اولانه خلق اتباع ایدر وجوه مذکور مدن قنفسین
 اختیار ایدر ایسه اوبله قبله (بعضی علما فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری بنک
 صلات ابلی اون بر رکعت اولدیفنک حکمتن یسان ایدوب پیورمشدر که نهجد ایله وتر کجه به
 مخصوص نمازدر کوندز نمازلی و تراویحی کجه نمازی دخی و تراویح مناسبدر یعنی اوبله
 نمازی دزت رکعتی و ایکندی دخی دزت رکعتی و اخشام اوج رکعتی بوجه اون بر رکعت
 اولور حاصلی کوندز مخصوص اون بر رکعت فرض وارد بوکا مناسب اولدر که نهجد ایله
 و تر دخی جسته سی اون بر رکعت اوله دیمشدر و اون اوج واقع اولدینی صبح نمازین کوندز
 نماز ینہ ضم ایکنک اعتبار یلدر پو تقدیرجه کوندوزک فرائضی اون اوج اولور کجه نمازی
 دخی صلات و تر ایله عددده اگا موافق اولور دیمشدر و معلومدر صلوات مفروضه دن صبح
 نمازی نهار شرعبده داخلدر و اخشام نمازی دخی آثار نهار غالب ایکن بشور بوجه مندن
 اربکسی دخی صلوات نهاردن معدوددر اربکسی معا اعتبارا و انوب فرائض نهار اون اوجه
 بشوب و تر ایله نوافل لیل دخی اون اوج قلمشدر و کاه بریسی اعتبارا و انوب اون بره بشوب

اندر دخی اون بر قلمند و بر بی اعتبار اولدینی تعدیرجه اخشام نمازی اعتبار اولدینی
 وثر اولدینی جهنددر الله تعالی اعلم (وبالجملة فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریبک
 کیجه نمازی خصوصنده وارد اولان روایتک اجمالی بودر که (مسلم فتنه ابن عباسدن التي
 رکعت قبلورایدی هر ایکی رکعتده سلام و پرایدی اندنصکره اوج رکعت و تر قبلورایدی
 دیو مرویدر) و بخاری و مسلم روایتلرنده حضرت عایشه رضی الله تعالی عنهدن مرویدر که
 صلاتی ایکی رکعت خذیفه ایله ابتدا ایلرایدی اندن اون بر رکعتی تمام ایلرایدی هر ایکی رکعتده
 بر سلام و پرایدی اندنصکره بر رکعت و تر قبلارایدی دیمشدر (و مسلم نقلنده زید بن خالد
 الجهنی اسلوب مذکور اوزده اون اوج رکعت قبلارایدی دیمشدر) و بنه بخاری و مسلم
 روایتلرنده ابن عباس رضی الله تعالی عنهما سکر رکعت قبلارایدی هر ایکی رکعتده سلام
 و پرایدی اندنصکره بش رکعت و تر قبلارایدی جلوس ایتمزایدی الاخرنده ایلرایدی دیمشدر
 (و مسلم روایتنده حضرت عایشه رضی الله تعالی عنها طقوز رکعت قبلارایدی جلوس ایتمزایدی
 الاسکر بنجیده ایلرایدی ذکر الله ایلرایدی وجد ایلرایدی و دعا ایلرایدی سلام و پردن فاقوب
 طقوزنجی رکعتی قبلارایدی اندنصکره اونوز و ب الله تعالی حضرت تریبته جد
 و دعا ایلرایدی اندن سلام و پرایدی صکره دن ایکی رکعت دخی اونوز دینی بردن
 قبلارایدی دیمشدر (و مسلم حضرت عایشه دن پر وایتنده دخی اول طقوز رکعت اسلوبی
 اوزده بدی رکعت قبلارایدی صکره اونوز دینی بردن ایکی رکعت دخی قبلارایدی دیمشدر
) امام احمد فتنده بنه حضرت عایشه دن مرویدر که ایکشرا یکشرا قبلارایدی اندنصکره
 اوج رکعت و تر قبلارایدی مابین جلوسله فصل ایتمزایدی دیمشدر یعنی ترک همسان آخرنده
 جلوس ایلرایدی دیمشدر (و نسائی نقلنده خذیفه دن مرویدر که رمضانده برکه فخر عالم
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریبته صلات لیل قبلشدر و دیمشدر که فخر کاشات صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت تریبکی رکوع ایلدی و رکوعنده قیامی قدر طور و ب * سبحان ربی العظیم *
 دیدی اندن جلوس ایتمدی * رب اغفر لی رب اغفر لی * دیدی همان درت رکعت نماز قیلدی آخر
 بلال رضی الله تعالی عنده کلوب صباح نماز بنه دعوت ایتمدی دیو بیورمشدر حدیث مذکور
 بعضی محدثین لفظ آخر ایله دخی روایت ایتمشدر (فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت تریبک صلاتی اوج هیئت اوزده ایلی اکثر حالده قائما قبلارایدی) ام المؤمنین حفصه
 رضی الله تعالی عنهما * ما رأیته صلی الله تعالی علیه وسلم صلی فی سبحة فاعدا حتی کان قبل
 وفاته بعام فکان یصلی فی سبحة فاعدا * دیمشدر حاصلی بن فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت تریبکی کورده که تطوع نماز بنی اوتورر ایکن قبله حتی وفاتندن بریل مقدم اولدنده
 تطوعی اوتورر ایکن قبلار اولدی دیمشدر ایکنی اسلوبی بوایدیکه اوتورر ایکن قبلارایدی
 و اوتورر ایکن رکوع ایلرایدی (بخاری و مسلم و غیر ایلر حضرت عایشه دن بولفظله روایت
 ایتمشدر * و اذا قرأ وهو قاعد رکع وسجد وهو قاعد * دیمشدر اوجنی طرفه سنی بوایدیکه
 اوتورر ایکن قرات ایلرایدی قراتدن آز قالدینی کی قسام ایلرایدی اندن رکوعه وارایدی
) امام مسلم رحمه الله تعالی علیه حضرت عایشه دن بویه روایت ایتمشدر و آز قالدینی دیدگری
 اونوز آیت با فرق آیتدر زبرا حضرت عایشه نک عباره سی بودر که * ان رسول الله صلی الله
 تعالی علیه وسلم کان یصلی جالساً و یقرأ وهو جالس فاذا بقی من قرآنه قدر ما یکون ثلثین آیه
 اوار بعین آیه قام وقرأ وهو قائم ثم رکع ثم سجد ثم یفعل فی الکرمة الثانية مثل ذلك * دیمشدر
 و نمازده جلوسی خصوصنده (دارقطنی حضرت عایشه دن نقل ایلر که * کان رسول الله صلی الله

تعالی علیه وسلم بصلی هر بعا* دیو یورمش تربیع بغد اش قوروب اونورمه دیرل ساصلی
 فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری بغد اش قوروب اونورر ایکن قیلرایدی دبعک
 اولور (و این ماجه نقلنده بنه حضرت عایشه دن هر ویدر که * کان یوتر یواحدہ ثم برکع
 رکعتین یقرأ فیہما وهو جالس فاذا اراد ان یرکع قام فركع * دیمشدر یعنی بر رکعت وتر
 قیلرایدی اندنصکره ایکی رکعت دخی قیلرایدی اول ایکی رکعتده اونورر ایکن قرأت ایدر
 ایدی رکوع ایتمک دیلدبکی زمانده قانقرایدی دخی رکوع ایدرایدی دیمکدر (امام احمد
 نقلنده ابی امامه رضی الله عنہ * ان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم کان یصلی رکعتین
 بعد الوتر وهو جالس یقرأ فیہما اذاززلت والکافرون * دیمشدر یعنی وتر دنصکره اونورر یعنی
 یردن ایکی رکعت نماز قیلرایدی انلرده اذاززلت سوره سبله قل یا ایها الکافرون سوره سن
 اونورر ایدی دیمکدر (امابو ذکر اولنان ایکی رکعتده اختلاف اولنوب امام مالک انکار ایتمشدر
 نووی دخی انکار ایتمشدر و امام احمد نه قیلارم ونه منع ایدمرم دیمشدر اما صواب بودر که
 خواجہ عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری اول ایکی رکعتی قیلد یعنی وتر دنصکره صلوات
 جائز ایدبکی بیان ایدی وسید کائنات علیه اکل التحیات حضرت نوری ذکر اولنان ایکی رکعتی
 قیلرایدی دبعک دوام لغاره ایتمز و اکثر بیت دخی افاده ایلمز و آتی سنت راتبه ظن ایدن غلط
 ایتمشدر ز برافخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرت نوری اکا مداومت ایتمز ایدی دیمشدر ز الله اعلم
 (اما شهر شعبانک نصی کیجه سی قیام ایتمشدر که سید کائنات علیه اکل التحیات حضرت نوری
 عایشه صدیقه رضی الله تعالی عنہا یورمشدر که سید کائنات علیه اکل التحیات حضرت نوری
 اول کیجه نماز قیلدی وسجده بی زیاده اوزاندی حتی بن شوبله ظن ایندمکه قبض روح
 اولمش اوله وقتا کیم آتی بویله کوردم طوروب باش بارمغه باشدم تحریک ایتم اول دخی
 حرکت ایددی بنده یرمه رجوع ایتم مبارک باشی سجدده دن قالدیروب نمازدن فارغ اولد یعنی
 زمانده یا عایشه شوبله می صاندک که یغمبر سکا صدر ایتمش اوله دیدی بن ایتمم بوق والله
 یارسول الله اویله صاعتم و لکن سجدده بی اوزاندی فکدن سنی قبض اولندی مساندیم دیدم
 سید جهان صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری ایتمدی ییلورم بسک بو کیجه فتنی کیجه در
 بندخی الله ورسوله اعلم دیدم ایتمدی * هذه لبلة النصف من شعبان ان الله عز وجل یطلع
 علی عبادہ لبلة النصف من شعبان فیغفر للمستغفرین ویرحم المسترحین ویؤخر اهل الحقد
 کاهم * یعنی بو کیجه شعبانک نصی کیجه سیدر تحقیقا حق سبحانه و تعالی حضرت نوری بو کیجه ده
 نظر فضل ورحمتیه قوللرینه ناظر اولور اندن مغفرت استیائری مغفرت ایلر ورحمت استیائری
 رحمت ایلر و اهل حقصدی یعنی کورکلرنده کین طوئلری حاللری اوزره تأخیر ایلر اول کیجه ده
 انلرحقت فضل واحسانندن بهر مند اولرلر دیمکدر ولبله مذکوره فضلنده احادیث کثیره
 وارد اولمشدر و لکن علمادن چوق کیجه ضعیفترینه اشارت ایتمشدر (و این حسان بعضی
 صحیح ابدوب کنندی مستفنده ایراد ایتمشدر و اول حدیثلرک امثلندن بری حضرت عایشه
 حدیثدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوردن روایت ایتمشدر * ان الله ینزل لبلة
 النصف من شعبان الی السماء الذی فیغفر لا کثر من عدد شعر غنم کلب * دیو یورمشدر یعنی
 اول کیجه ده تحقیقا حق سبحانه و تعالی حضرت نوری فضل ورحمتیه سما ذنبایه نزول ایدر اندن
 کلب قبیله سنک قبونلری تو ینک صاعشندن آرتوق کیسه به مغفرت ایلر دبعک اولور قبیله
 مذکوره قبونلری چوق طائفه اولغن انلرک قبونلری تو بیله تمثیل یوردی امام ترمذی ایدر که حدیث
 مزبور ی بخاری رحمة الله علیه ضعیفدر دیمشدر (وسن این ماجه ده حضرت علی رضی الله تعالی

عنه دن اسناد ضعیفه امر قویا روایت اولمشدر که * اذاکان ليله النصف من شعبان فقوموا
 لیلها و صوموا نهارها فان الله تعالى یزل فیها الغروب الشمس الی معاء الدنيا فبقول الامام
 فاعفره الامام سترزق فارزقه الاممبلی فاعافیه الا کذا الا کذا حتی یطلع الفجر * یوم مشدر
 یعنی اول کیجه اولیحق کیجه سی قائم و کوندزی صائم اولک ز بر تحقیق بحق سبحانه و تعالی حضرت نوری
 غروب شمس قشیده اول کیجه ده سماء دنیایه نزول ایلردخی ایدر بر مستغفر بوقمیدر که مغفرت
 ایلیم و بر نذوق استر یوقمیدر که اکا رزق و یرم بر مبتلی یوقمیدر که اکا عافیت و یرم بو اسلوب اوزره
 سوبلرنا فخر طلوع ایدنجه دیمکدر (اهل شامدن بعض تابعین خالد بن معدان و مکحول و انارک
 امثالی رضی الله تعالی عنهم بو کیجه ده عبادته قتی جالشورل ایدی ليله من یوره تک تعظیمی
 خلق ایلردن ایشلردر بعضیتر قولنجه بو کیجه تک حفته انره انار اسرا ایلره واصل اولمش
 ایدی انلردن اول اشهار بولیحق بعضیتری قبول ایتدیلر دیمشدر (اما اهل حجاز علماسندن
 چوق کیجه انکار ایتشلردر جمله دن بری عضادر و بری این ملکه در و بعد الرحمن بن زید بن
 اسم فقهاء اهل مدینه دن نقل ایتشدر که * ذلک کلمه بدعة * دیمشدر حاصلی امام مالک اصحابی
 وغیری علما بدعتدر دیمشدر (اما علما اهل شام بو کیجه تک صفت احیاسنده اختلاف ایتشدر
 بر قول بودر که جماعت اولوب مسجوده احیا ایتن مستحدر ز بر خالد بن معدان و قهتان بن
 عامر بو کیجه ده احسن نیالرن کبرلر ایدی و بخورلنور ایدی و کلر چکسورل ایدی و مسجوده
 قیام ایلدر ایدی (امحق بن راهو به دخی انره موافقت ایدوب مسجوده قیامی بدعت دکلدن
 دیمشدر و بر قول دخی بودر که بو کیجه تک تعظیمی ایچون مسجودره نماز دن اوزری و طمان
 اوزری جمعیت ایتن مکر و هدر اما ليله مذکورده کشتی خاصه کندیسی طاعت و عبادت ایتن
 مکر و دکلدن جا زدر دیلر بو قول امام اوزاعی رحه الله تعالی علیه قولدر (وامام احمدن
 بو کیجه خصوصنده روایت معلوم دکلدن اما بگرام کیجه لری خصوصنده ایدن روایت اولسان
 قولدن بوکا دخی حصه جعفر مق قابلدر ز برابر و اینده بگرام کیجه لری جماعت اولوب قیام
 ایتن مستحب دکلدن ز بر فخر عالم صلی الله تعالی علیه سل حضرت نلردن و اصحاب کرامندن
 بویه ایتن منقول دکلدن دیمشدر و بر روایتده مسجودر دیمشدرن بر تابعین دن عبدالرحمن بن
 زید الاسود اویله ایلدی دیمشدر شعبان خصوصی دخی بویه در فخر کاشیات علیه اکل
 التحیات حضرت نلردن آنک حفته ده نسته نایت اولمشدر ایچق تابعین دن و احیان فقهاء
 شامدن منقولدر والله اعلم * فخر کاشیات صلی الله تعالی علیه و سل حضرت نلر تک رمضان
 آینه تراویجی و کیجه لری احیا ایتدیکی بیاننده وارد اولان احادیث شریفه دن بری بودر که
 بخاری و مسلم و ابوداود حضرت عایشه دن روایت ایلدر که * کان رسول الله صلی الله تعالی علیه
 و سل اذا دخل العشر الاواخر من رمضان احیی اللیل و ایقظ اهله و وجد و شد المرز * دیمشدر
 یعنی رمضان آیتدن عشر اخیر داخل اولدینی کی کیجه لری احیا ایلدر ایدی و اهلق او بار ایدی
 و حالشوب عبادت ایلدر ایدی و عزیزین شد ایلدر ایدی دیمکدر بو لفظ اخیر تک معنسی
 نه ایدیکنده اختلاف ایتشدر بعضیلر شد میردن مراد خاتونلرله معاوله بی ترک در دیلر
 و بعضیلر عبادته بل باغلا ایدی دیمکدر دیدیلر (و ینه مسلم نقلنده حضرت عایشه دن مرو بدر که
 * کان یجتهد فی رمضان ما لا یجتهد فی غیره و فی العشر الاخر منه ما لا یجتهد فی غیره *
 دیمشدر حاصلی طاعت و عبادته رمضان آینه سائر ایلردن زیاده جالشور ایدی و ده ضایت
 عشر آخنده سائر کولردن زیاده جالشور ایدی دعوت اولورد (و ینه بخاری و مسلم وغیری
 روایتلرنده ایدن مرویدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نلری بر کیجه مسجودره

نماز قبله‌ی خلق دخی انکه بیله قبله‌ی ائندن ابرسی کیجه بنه قبله‌ی وخلق چوانالدی اوجینی
 کیجه بنه جمع اولدیله فخر کائنات علیه اکل التحیات حضرت نوری چیغدی صیاح اولدینی کچی
 اصحابنه ائندی سزک بیلدی بکیزی کوردن یعنی کثرت اوزره جمع اولدی بکیزی کوردن و بنی
 چیغمدن نسته منع ایتمدی الاخوف ائند مکه صلات لیل سزمه فرض اوله و بو خصوصک
 وقوعی رمضانده ایدی دیمشدر و فرض اوله دیوخوف ایتمیم دیکچی فرضی اوله دخی عهدده سندن
 کله مبه سز عاصیار اوله سز دیو قورقدیم دیمکدر و حدیث مذکور بنه بخاریدن عبارته اخیری
 ایله دخی وارد اولمشدر (خطابی رحمه الله علیه بو مقامده اسشکال ابدوب ائندی ایله اسمراده
 خود نمازیش وقت اولوب قالمشیدی حق جل و علا حضرت نوری (ما بیدل القول لدی) یورمشیدی
 بو تقدیرجه فخر کائنات حضرت نریبک فرض اوله دیو قورقدیم دیدیکنک وجهی ندر دیدی
) بنه جواب و یروب ائندی صلات لیل اکا واجب ائندی و آنک افعال شرعیه منه که مداومت
 اوزره اشطاس اوله امتنک اقتداسی واجب اولور بس برکیجه خروچی ترک ائندی تا کیم اکا اقتدایه
 امر طریقتندن واجب اولوق لازم کله بوقسه بومعنی دکلدنر که بش وقت اوزره فرض جدید
 انسانی طریقتندن واجب اولوق احتمالن ویره و بو اکا بکزر که برکیجه کئند و نفسنه صلات ندر
 ایجاب ایدی دخی صلات واجب اوله و بوندن لازم کار که اصل شرعه زباده فرض واقع
 اولایدی دیدی (و بنه ائندی بوده احقا الذکر که حق تعالی حضرت نری اول صلاتی الہی وقت
 فرض ائتمشدر خواجه کائنات علیه اکل التحیات حضرت نری شفاعة ایله اکثرین باغشلیوب
 بش وقت اندر مش ایدی حق امت کئندولره باغشلمان نسته لری دونده روب بنه التزام ایدیکنک
 بونده بعد یوقدر که اول نسته کئندولره فرض طریقی ایله ثابت اوله دیدی (اما ابن حجر بوجوابلره
 اعتراض ایدوب ائندی بونلر اکا مینسدر که صلات لیل سید عالم حضرت نری بنه واجب اوله
 و آنک افعاله اقتدا دخی واجب اوله و لکن بومسئله لک هر برنده نزاع وارد بو تقدیرجه
 جواب شافی اولامز دیدی ائندن کئندوسی اوج وجهله جواب و یردی (بری بودر که جماعتله
 مسجدده قلمتی فرض اوله دیو قورقدیم دیمکدر یعنی جائز که کیجه ایله نافله قلمتک صحنه مسجدده
 جماعت اولوق شرط اوله و زایدن ثابت حدیثده فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نریبک
 * حتی خشیت ان یکتب علیکم ولو کتب علیکم ما قم به فصلوا ایها الناس فی یتونکم * دیو
 مسجدده جمع اوله دن منع یوردیقی شرط اوله سندن خوف ائندیکنندن ایدی و اولرند
 مداومت ایتیکه اذله انلره فرض اولوق خاطره سندن امین اولدی دیدی (بری بودر که
 فرض کفایه اوله دیو خوف ایتمیم دیمک اوله بو تقدیرجه دخی فرائض خمس دن زیاده اولوق
 لازم کلر (بری بودر که خاصه قیام رمضان فرض اوله دیو خوف ایتمیم دیمک اوله زبرا
 حدیثده * ان ذلک کان فی رمضان * واقع اولمشدر و سفیان بن حسین حدیثده * خشیت
 ان یفرض علیکم قیام هذا الشهر * وارد اولمشدر بو تقدیر اوزره دخی اشکال قالمز بر قیام
 رمضان سنه ده هر کون مکرر اولور سمکدن دکلدنر بنه خمس اوزره زائد اولوق لازم کلر دیدی
 اما جویب ثلاثه تک اقواسی اولر ذکر ایتدیکی جوابدر و الله اعلم (نعمان بن بشیر دن منقولدر که
 شهر رمضانک بکرمی اوجینی کیجه سی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نریبک
 ثلث اول خاینه وارنجه قیام ایتدک و بنه بکرمی بشتی کیجه نصف اللیله وارنجه قیام ایتدک
 ائندن صکره بکرمی کیجه شولقدر قیام ایتدک که حتی فلاحه بشعر ز ظن ایتدک و صحابه کرام
 اکا تصور نمجه ایدرل ایدی دیمشدر (و صلات تراویح جماعتله مسجدده قلمتی می افضلدر
 بوقسه هر کشتی اوند قلمتی می افضلدر علما رحهم الله تعالی اختلاف ائتمشدر (امام اعظم

حضرت نوری و اما شافعی و بعضی مالکیه و غیر یلر افضل بود که جماعته قلنه تکیم حضرت
 عمر بن الخطاب و سایر صحابه رضوان الله تعالی علیهم اجمعین بویله ایتمشایدی و مسلمانلرک
 علی بونک اوزرینه مستراوله کیشدر زرا شاعر نظراره دندر اوتقدیرجه صلات عیده مشابه در
 دیدیلر (اگر بو خاطره کلوب رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری * انی حُشِبْتُ
 ان یفرض علیکم * دیو یوردی یعنی مسجدده جماعته فطلق فرض اوله دیوخوف ایتدم دبمکه
 حل اولیق بنه مسجدده فطلق نیجه افضل اولور دینلور ایسه جوابی بودر که اول احتمال
 رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینک حال حسابنده ایدی شدی فرض اولق
 احتمال قائدی ایدی افضل بودر که مسجدده جماعته قلنه و حضرت عمر رضی الله تعالی
 عنه جماعت جانبین ترجیح ایتدیکنک وجهی بودر که اکثر ناس جماعته فطلقه نشاطی آرتوق
 بولورل خلق بری بری شوقنه قیلنه دن حظ ایدرل بالکر ایقده بوحالت بولنمز دبمشدر (امام مالک
 و ابو یوسف و بعضی علماء شافعیه و غیر یلر ایتدیلر افضل بودر که هرکشی کند و اوند قیله
 زرا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری * افضل صلوة المرء فی بینه الا المکتوبه *
 یورمشدر بوحده بش شریف مقتضاسیجه فرأضدن غیر ی نمازری اوده فطلق افضل
 اولور مؤلف رجه الله علیه ابو یوسفدن بویله روایت ایتمشدر و لکن بونده نظر واردر زرا
 اندن منقول اولان بودر که بر کیمسه مسجدده قلنسان اسلوب اوزره اوند فطلقه قادر اولیق
 یعنی اوند جماعت اولاجق قدر کیمسه ایله قلییق مسجدده قلفدن اوده فطلق افضلر دبمشدر
 و لکن صحیح بودر که اوده کی جماعتک بر فضیلتی واردر و مسجدده کی جماعتک بر فضیلت احراسی
 واردر اوده فلان کیمسه بر فضیلتی احرار ایدوب اول بر فضیلت زائده بی فوت ایتمش اولور
 (و عدد رکعات تراویح بکرمی در چله سی بش ترویجه در وهر ایکی رکعنده سلام و بر بلور
 و هر دت رکعنه ترویجه دیرل اصلده ترویجه اول ماینده اولان جلسه تک اسمی ایدی خلق
 دت رکعتی قلدقدنصرکه اول جلسه ایله راحت بولدقاریچون ترویجه دینش ایدی
 صکره دن هر دت رکعنه مجازا ترویجه دیدیلر انکیچونکه آخرنده ترویجه واردر حاصلی
 نسیمه الشیء باسم ما یجاوره قیلند ندر وهر ایکی ترویجه تک از اسنده بر ترویجه مقصداری
 اوتورمق کر کندر و بشنی ترویجه ایله و تر ماینده دخی بر ترویجه قدر اوتورمق کر کندر زرا صحابه
 کرام زماندن الی یومنا هذا توارث بونک اوزرینه در و این ابی شهبه نقلنده ابن عباس رضی الله
 تعالی عنهما خواجه جهان علیه صلوات الرحمن حضرت نوری رمضانده بکرمی رکعت قیلارایدی
 ودخی و تر قیلارایدی دبمشدر (اما امام بخاری و مسلم روایتلنده بودخی واردا و لشدر که ابو سینه
 رضی الله تعالی عنه عایشه صدیقہ رضی الله تعالی عنہایه سؤال ایتدم فخر کائنات صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نلرینک رمضانده صلاتی نیجه ایدی ایتدی * ماکان یزید فی رمضان
 و لاقی غیره علی احدى عشرة رکعة یصلى اربعا فلاتسأل عن حسنهن وطولهن ثم یصلى
 اربعا فلاتسأل عن حسنهن وطولهن ثم یصلى ثلاثا * حاصلی بودر که رمضانده و غیر بده
 اون بر رکعتدن آرتورمز ایدی و اون بر رکعتی قلیقی بوا سلوب اوزره ایدیکه بغایت حسن
 و بغایت طول اوزره دت رکعت قیلارایدی اندنصرکه بنه بغایت حسن و بغایت طول
 اوزره دت رکعت دخی قیلارایدی اندنصرکه اوج رکعت قیلارایدی دبمکدر عایشه رضی الله
 تعالی عنہادن مرویدر که بار رسول الله و زری قیلدن او بوردبسنز دیدم ایتدی یا ایشه * ان عینی
 تسلمان ولا ینام قلبی * دبمشدر یعنی تحقیقا بنم کوزلم او بوز قلم او بوز دیدی و فخر کائنات
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری زمانده حال بونک اوزرینه مسمر ایدیکه هرکشی رمضان

آینده صلوات ایلی اوئده قیلار ایدی تا حضرت عمر خلافتدن بر زمان کجه بوبله ایدی
 (امام بخاری روایت ابتدیی اوزره بر کجه حضرت عمر رضی الله تعالی عنه مسجد چقبوب
 کوردی خلق بلوک بلوک اولسار کیمی تنها قیلار کیمی برفاج اولوب جاعتله قیلار ایدی بن
 بونلری قاری واحد اوزره جمع ایلم جمع اولور ایدی ایدن امر ایدوب ای بن کعب حضرت نلر بن
 امام ایتدی و خلقی اکا او بدزدی صکره بر کجه دخی کوردی خلق اماملر بله نماز قیلار
 یعنی ای بن کعب قرآن اوقور و خلق اکا اقتدا ایدوب سکوت ایتشلر انکله بوبله قیلار بوبله
 کور بیچک * نعمت البدعة هذه والی تنامون عنها افضل من الی تقومون * دیدی یعنی بوضع
 اوزره قلدر مق نه کوزل بدعندر وشول نماز که او بخود تصکره کجه تک او اخرنده قلا رسر
 اولنده قیلد بکزدن فضیللو در دیمک اولور (وای بن کعب رضی الله تعالی عنه صحابه کرامک
 اقرائی اولد بچیمون امانه اتی اختیار ایتش ایدی) وسعید بن منصور عروه طریقتدن نقل
 ایتشدر که حضرت عمر رضی الله تعالی عنه خلقی ای بن کعب اوزره جمع ایتش ایدی اول رجال ابله
 قیلار ایدی و نمیم داری رضی الله تعالی عنه خاتونلر ابله قیلار ایدی دیمشدر یعنی ایکسی ایکی
 جاعته امامت ایدر ایدی (موطأده بوبله در که * امر عمر ای بن کعب و نمیم الداری ان یقوما
 للناس فی رمضان * دینلشدر و یهتی رجه الله تعالی علیه اسناد صحیح ابله روایت ایتشدر که
 ناس عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه زمانده شهر رمضانده تراویچی بکرمی رکعت قیلار
 ایدی دیمشدر و موطأده بکرمی اوج قیلار ایدی دینلشدر اصلی بودر که و تر ابله تراویچک
 جله سی بکرمی اوج اولور و بوندن غیری دخی روایات مختلفه وارد اولشدر اما اختلاف
 احواله محمود دیمشدر و معلوم اوله که سنت تراویچی ختمه فقطدر و ختمی بکرمی بدیچی
 کجه ده تمام ایتک کرکدر زیر ابله قدر اول کجه ایدیکنه اخبار کثیره وارد اولشدر
 اما صاحب الاختیار ایدر فی زماننا افضل بودر که خلقه آخر کلبه جک قدر قلیق کرکدر و الله تعالی اعلم
 *) باب رابع فخر کاشات حضرت نلر بنک و تری بیاننده در *

اولا معلوم اوله که صلوات و تر امام اعظم رجه الله علیه قنده فرض عملدر فرض اعتقادی
 دکلدن و اکا واجب دینلکرندن مراد بودر و امامین رجه الله تعالی قندرده سنت مؤکده در
 وعددر رکعاتی اوجدر ایکی تشهد و بر سلامه تمام ایتک کرکدر و اوجخی رکعتده رکوعدن
 مقدم ال قالد بروب تکبیر ایتد کد نصکره قنوت اوقومق کرکدر زیر رسول الله صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نلر دن هر ویدر که اوج رکعت و تر قیلدی اولکی رکعتده
 سبح اسم ربک اوقودی ایکی کجیده قل با ایها الکافرون اوقودی اوججیده قل هو الله احد اوقودی
 دیمشدر قول صحیح اوقوی بونلر در که ذکر اولندی اما بعضیلر قوالجه همان آخرنده بر تشهد ابله
 قلیق کرکدر دیدیلر * لا توتره اثلاث تشبهوا بصلوة المغرب * روایتن ایکی تشهد ابله قلیق
 ایتدیلر یعنی منوع اولان ایکی تشهد ابله قلیق در دیدیلر و طاوسدن هر ویدر که (انه کان یوتر بثلاث
 لا یقع یمنهن) دیمشدر اما سلف رضی الله تعالی عنهم ایکی تشهد ابله قیلد قلمری نابندر فخر عالم
 صلی الله علیه وسلم حضرت نلری و تری بس رکعت قیلد یعنی دخی روایت اولشدر تکبیر سابقا
 اشارت اولنش ایدی بعضیلر قولنده رکعات مابتن جلوسله فصل ایتدی همان آخرنده جلوس
 ایتدی دیمک واقع اولشدر اما احادیث فصل ایتدیر و طریقی چوقدر (سلف رجه الله تعالی
 ایکی نسنده اختلاف ایتشدر بری بو که و تر قیلد نصکره جالب ایکی رکعت قلیق مشر و عبیدر
 دکلدن دیمشدر بری دخی بو که بر کجه که و تری قلیق اوله کجه ابله بعض نوافل قلیق مراد
 ایدنسه نیجه قلیق کرکدر اولکی مسئله امام مسلم قنده ای سله طریقتدن حضرت عایشه دن

مرویدر که مشروع اوله ز برا* انه صلی الله علیه وسلم کان یصلی رکعتین بعد الوتر وهو جالس*
 دیمشدر بعض علماء بوکا ذهاب اولوب* اجعلوا آخر صلوتکم باللیل و ترا* حدیثن کیجه تک آخرتده
 وتر قبلانه مخصوص ایتمشدر وفائل اولدیلر اول ایکی رکعت صباح سنتی ایدی دیمشدر
 (نووی رحمة الله تعالی علیه بوکا جل ایتمشدر که خواجه کاشان صلی الله تعالی علیه
 وسلم حضرت نوری آقی وتر دن صکره نافله جائز ایدیکن و جالساً نافله فلیق جائز ایدیکن یسان ایچون
 قیلس اوله ایکنی مسئله ده اکثر علماء تک قوی بودر که وتر دن صکره ایکبشر یادردر یادخی ز باده
 نماز که رکعتی چفت اوله فلیق جائزدر صکره دن تکرار وتر فلیق جائز دکلد ز برا رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری* لا وتران فی لیله* بیور مشدر حدیث حسندر امام نسائی
 و ابن خزیمه اخراج ایتمشدر (بنه و ترک قضای خصوصتده اختلاف اولمشدر) امام اعظم
 رحمة الله علیه قنده قضا و لقی کر کدر ز برا تک مذهبنده فرض ایدر امامستدر دیانلر
 قولجه قضا و نماز اکثری بونک اوزریندر مسئله و غیر بده حضرت عابسه دن مرویدر که
 فخر عالم حضرت نوری اول کیجه که وجع پارغیری سیدن او بوسه کیجه نمازین قله سه کوندز
 اون ایکی رکعت قبلار ایدی دیمشدر محمد بن نصر دخی اول حضرت دن قضا و ترک خصوصتده
 احسار دن نسته بولدی دیمشدر (عطا و اوزاهی قضا و لقی کرک ا کر کونش طوعدی ایسه
 ناغروب ایدنجه قضا و لور دیمشدر عطاء شافعه قلدنده دخی قول مذکور بوجهدر امام نووی
 شرح مسئله ذکر ایتمشدر و سعید بن جبیر ابره سی کیجه قضا و لور دیمشدر شافعه دن بوقول دخی
 بودر که مطلقاً قضا اولنه (حضرت عابسه دن مرویدر که* اوزر صلی الله علیه وسلم من کل
 اللیلة من اوله و اوسطه و آخره و انتهى وتره الی المحصر* دیمشدر اول لیلدن مراد یا تسونمازین تک
 صوکنده دیمکدر حاصلی یانسوی قبلد قند صکره تا سحر زمانته تک و ترک وقتیدر حدیث
 مذکور ی بخاری و مسلم و غیر یلر روایت ایتمشدر احتمالدر که اولنده قبلد یعنی وجعی اولدیغی
 زمانده اوله و وسطنده قبلدیغی سفرده اوله اما آخرنده قبلدیغی اکثر احوالی ایدی ز بر اول حضرت تک
 وتری آخر ایلده قطفه مداومتی معروفدر (سحر دیوصبحک ما قبلته دبر ز) (ماوردی رحمة الله
 علیه سحر کیجه تک التخی بخشیدر دیو حکایه ایتمشدر اکثر ناس صبحله سحری پرنسته
 صانورلر اما حقیقنده سحر صبحدن مقدم زماندر که کیجه تک آخرل بدر) (ابن خزیمه قنده ابن
 عباس حضرت نریندن مرویدر که* فلما انفجر الفجر قام رسول الله صلی الله علیه وسلم فاوزر
 برکعة* دیمشدر ابن خزیمه بونده فجر دن مراد فجر اولدر دیدی (امام احمد رحمة الله علیه
 روایتده معاذ دن مرفوعا وارد اولمشدر که* زادنی ربی صلوة وهی الوتر و وقتها من العشاء الی طلوع
 الفجر* بیورمشدر اما صلاوة و ترک وجوبنه قائل اولسانلر اسنادنده ضعف وارد دیمشدر) (بریده
 روایتده مرفوعا وارد اولمشدر که* الوتر حق فن لم یوتر فلیس منا* بیورمشدر و لفظ مذکور ی
 اوج کره اعاده قیلسدر اما مخالفون بوکادخی بعض مناقشه ایتمشدر روایت اولنور که
 فخر کاشان علیه اکل التحیات حضرت نوری کیجه ایله نماز قبلار ایدی حضرت عابسه یا توب او یور
 ایدی اول زمانده که وتر فلیق دیله عابسه رضی الله عنہا ی او بار ایدی اولدخی فالقوب و تر قبلار ایدی
 صحیح بخاریده بویله مسطوردر بودخی وتری کیجه تک آخرنده فلیق مستحب ایدیکنه دلالت
 ایلر و وجوبنه دخی دلالت ایلر دیمشدر ز برا خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری
 نهج دی قبلار ایکن او بار من ایدی وتری قبلار کن او بار ایدی بوراده مسلک واجبه سلوک
 ایدیکندن فهم اولنور که واجب اوله دیدیلر اما بعضیلر بوکا اعتراض ایدوب بوندن وجوب
 لازم کلز نهایی کیجه نمازین تک موکدی اولغه دلالت ایلر دیدیلر (امام ترمذی روایتده حضرت
 صلیدن مرویدر که* کان رسول الله صلی الله علیه وسلم یوتر بثلاث یقرأ فیهن بسع سور من المفصل

یقرأ فی کل رکعة ثلاث سور آخرهن قل هو الله احد * دیمشدر یعنی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری اوج رکعت و ترقب لرایدی انلرده مفصلدن یدی سوره اوقورایدی هر رکعتده اوج سوره اوقورایدی اول اوج سوره نك آخری قل هو الله احد سوره سی ایدی دیمشدر مثلاً اولکی رکعتده ایکی سوره اوقورایدی اوجنی سوره فی اخلاص اوقورایدی و ایکنجی رکعتده ایکی سوره دخی اوقوب بنه اخلاص اوقورایدی اوجنی رکعتده دخی بویه ایدرایدی دیمشدر (بوداود و ترمذی نقلینده) حضرت عایشه رضی الله تعالی عنهادن مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری و ترک اول رکعتده (سبح اسم ربك الاعلی) و ایکنجی رکعتده (قل یا ایها الکافرون) و اوچجیمده (قل هو الله احد و معوذتین) اوقورایدی دیمشدر (ابن عباس حضرت نلردن مرویدر که بر رکعتده (سبح اسم و قل یا ایها الکافرون و قل هو الله احد) اوقورایدی دیمشدر (بوداود سلام و پردیکی زمانده * سبحان الملك القدوس * دبرایدی دیو روایت ایتشدر نسائی روایتده اوج کره دبرایدی و آخرلنده اوزادرایدی دیمشدر و پروایتده اوچجیمده رفع صوتله دبرایدی دیمشدر) بنه ابی داود و ترمذی و نسائی و ابن ماجه روایتلنده حضرت علی رضی الله عنه سید عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری و ترک آخرنده بویه دبرایدی دیمشدر * اللهم انی اعوذ برضاك من سخطك و بمعافاك من عقوبتك و اعوذ بک منك لا احصي نساء علیک انت کانت علی نفسك * ابن تیمیه صباح سنتی بدایت عمل و صلوة و ترخامة عمل مجراسته جار یلر در دیمشدر پیغمبر بمن علیه الصلاة والسلام حضرت نلر ینک عادت کریمدی ایدیکه سنت فجرده و صلاة و ترقده قل هو الله احد و قل یا ایها الکافرون سوره لربن اوقورایدی و اول ایکی سوره کریمه توحید علم و عملی و توحید معرفت و ارادتی و توحید اعتقادی جمع ایتشدر در سوره اخلاص کندینی قرأت ایده فی شریک علمیدن خلاص ایلر نیکیم سوره قل یا ایها الکافرون شریک علمیدن خلاص ایلر دیمشدر

(* باب خامس صلوة ضحای بیاننده در صلی الله علیه وسلم *)

معلوم اوله که رواة حدیث فجر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری صلاة ضحی قبلدیننده اختلاف ایدوب بعضیلری اثبات و بعضیلری نفی ایتشدر در علمادن بعضی اثبات ایدمک روایتن ترجیح ایتشدر ز برافاعده معروفه بودر که اثبات زیاده عملی متضمندر که نافیلردن خفی اولشدر و بیورمشدر که بومقوله خصوصک علمادن اکثر ناس عاقل اولوب اقلی خبردار اولتی جائزدر بعضیلر دخی نفی ایدمک روایتن ترجیح ایتشدر در و التریک قرآنی تفصیل روایات اثباتنده منکر اولور ان شاء الله تعالی (حا کر حجة الله علیه بیوردینی اوزره اثبات جانبنده صحابه کر آمدن بونلر و اردن با وسعبد ابوذر غفاری زید بن ارقم ابوهریره بریده الاسلمی ابو الدرداء عبدالله بن ابی اونی عتبان مالک و عتبه بن عبدالسلمی نعیم بن همام ابو امامة الباهلی عایشه بنت ابی بکر و ام هانی و ام سلمة رضوان الله تعالی علیهم اجمعین بونلرک جمله سی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری ضحی نمازی قبلدینغه شهادت ایتشدر در اما ابو سعیدک حدیثی بودر که * کان رسول الله صلی الله علیه وسلم یصلی الضحی حتی نقول لا یدعها و یدعها حتی نقول لا یصلیها * دیمشدر یعنی فجر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری ضحی نمازین قبلرایدی شویله مداومت ایدرایدیکه حتی بزترک ایلر صا توردنی و کاه شویله ترک ایدرایدیکه آرتیق فیلر صا توردنی دیمک اولور (ابوهریره حدیثی یزاردن مرویدر * ان رسول الله صلی الله علیه وسلم کان لا یترک صلوة الضحی فی سفر و لاق غیره * دیو بیورمشدر اما اسنادی ضعیفدر دیمشدر) و ابن ابی اونی حدیثی بولم نقله وارد اولشدر * رأیت رسول الله صلی الله علیه وسلم صلی الضحی رکعتین یوم بشر برأس ابی جهل * دیمشدر یعنی کوردیم فجر کائنات صلی الله

تعالیٰ علیہ وسلم حضرت نوری ابو جہمک باشد بشارت اولندیغی کون ابکی رکعت ضحیٰ قیلدی
 دیمشدر امانی ایدنلر جواب و یروب حدیث صحیح اولدیغی تقدیرجه صلوات شکر ایدی ضحیٰ
 وقتنه رات کلدی فتح مکه کوننده واقع اولان شکری کبی ایدی دیمشدر (و عبیدان حدیثی
 امام احمد روایت ایتمشدر * ان النبي صلى الله عليه وسلم صلى سبعة الضحى فقاموا وراه فصلوا *
 دیمشدر یعنی فخر کائنات صلی الله تعالیٰ علیہ وسلم حضرت نوری ضحیٰ نماز بن قیلدی اصحاب
 انک آردنده طوریلدی قیلدیلم دیمشدر (و حضرت عائشه حدیثی امام مسلم و ابن ماجه
 رحمهم الله روایت ایتمشدر لفظی بودر * کان رسول الله صلى الله عليه وسلم يصلي الضحى اربعاً
 و يزيد ما شاء الله * یعنی خواجه عالم صلی الله تعالیٰ علیہ وسلم حضرت نوری ضحیٰ نماز بنی درت
 رکعت قیلار ایدی حق تعالیٰ حضرت نریک دبلدیکن زباده ایدر ایدی دیمشدر یعنی غالباً
 درت قیلار ایدی و نگری تعالیٰ حضرت نریک ارادتی حسبنجه کاهز یاده قیلدی واقع اولور ایدی
 دیمک اولور (ام هانی حدیثی بخاری و مسلم بولفظله روایت ایتمشدر که * ان رسول الله صلى الله
 عليه وسلم دخل بيته يوم فتح مكة فاغسل وصلى ثمانى ركعات فى ارضه فمما سقط اخف منها غير
 انه يتم الركوع والسجود * دیو یوروش یعنی مکه فتح اولندیغی کون خواجه کائنات
 صلی الله تعالیٰ علیہ وسلم حضرت نوری انک اوینه داخل اولوب غسل ایتمشدر و سکر رکعت
 نماز قیلشدر ام هانی بن هر کراندن اخف صلوات کوردمم الابوقدر وار که رکوعنی و سجودنی اتمام
 ایدر ایدی دیدی کرجه بورو ایتنده صلوات ضحیٰ ایدیکی تصریح اولنمشدر اما روایت آخراده
 وذلك ضحیٰ یورمشدر (نسائی نقلنده دخی عباره اخری ایله وارد اولمشدر بعضیلر بخاری
 و مسلم روایتله استدلال ایتدیلمر که ضحیٰ نماز بن خفت اوزره قیلدی مستحب اوله اما بو استدلالده
 نظر وارد زرا احتیاطدر که اول کون مهمات فتح کثیر اولغین فخر کائنات صلی الله تعالیٰ علیہ
 وسلم حضرت نوری اکا اشتغالدن صلاوده بحله ایتش اوله زیر خواجه عالم حضرت نریک فعلندن
 ثابت اولمشدر که ضحیٰ نماز بن قیلدی و تطویل ایدی دیمشدر ابن ابی شیبه حدیثیه حدیثندن
 بویله اخراج ایتمشدر الله اعلم (حاکم رحمه الله علیه ام سلمه دن روایت ایلر که * کان صلی الله
 علیه وسلم يصلي الضحى ثنى عشر ركعة * دیمشدر بورو ایتنده اون ابکی رکعت ضحیٰ قیلار ایدی
 دیمشدر (انس بن مالک رضی الله عنه * رأيت رسول الله صلى الله عليه وسلم صلى في السفر
 سبعة الضحى ثمانى ركعات * دیمشدر امام احمد روایت ایتمشدر ابن خزیمه و حاکم حدیث صحیحدر
 دیمشدر معناسی کوردم فخر عالم حضرت نری بی سفرده سکر رکعت ضحیٰ نماز بن قیلدی دیمشدر
 (وینه امام احمد نقلنده حضرت علی رضی الله عنه * ان رسول الله صلى الله عليه وسلم كان
 يصلى من الضحى * دیمشدر ابو یعلیٰ نقلنده من لفظی یوقدر هسان کان يصلى الضحى واقع
 اولمشدر اما احبک رجالی تقادیر (و حاکم روایتنده عبیدان بن مالک ان النبي صلى الله عليه وسلم
 صلى الضحى ست ركعات دیمشدر بورو ایتنده الی رکعت قیلدی دیمشدر و الحاصل صلاوه
 ضحیٰ نافله نمازدر انک قدرنده عدد معین یوقدر ذکر اولنان روایتلرده موجود اولان اوزره
 قیلدی کرکدر (شیخ ولی الدین ابن العراق رحمه الله علیه یوردیغی اوزره بو صلاتک حفته
 جوق مشهور حدیث صحیح وارد اولمشدر حتی محمد بن جریر الطبری رحمه الله علیه حدیثواره
 و اصل اولدی دیمشدر (ابن العربی دن منقولدر که صلوات ضحیٰ سید عالم صلی الله تعالیٰ علیہ
 وسلم حضرت نریدن اول کلان انبیا علیهم السلامک نمازی ایدی تکبیر حق تبارک و تعالیٰ
 حضرت نری داود علیه السلامن خبر و یروب (انا حضرتنا بالبسان معه بسکن بالعش والاشراق)
 یورمشدر بس حق جل و علا حضرت نری دین محمد علیه السلامده دخی ایتکندی نماز یله اشراق

نماز بن ابقا ایندی دیمشدر وانی ایدنلردخی بعض احادیث اینه استدلال ایتشدر درجه دن بری
 حضرت عایشه دن منقولدر که * کان رسول الله صلی الله علیه وسلم یدع العبل وهو یحب ان یمیل
 به خشية ان یمیل به الناس فیغرض علیهم وما سجع رسول الله صلی الله علیه وسلم سبحة الضعی
 قط وانی لاسبها * دیمشدر بخاری و مسلم بوبله روایت ایتشدر در حاصلی بودر که فخر عالم
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری بر عملی ایشلکی سورکن خلق ایشلوب اوزر اینه
 فرض اولقی خوفندن ترک ایدر ایدی و فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری هرگز ضعی
 قیامشدر تحقیق سانی بن قیلورم دیمک اولور دخی مورق عجلی حدیثله استدلال ایتشدر در که
 اول ایتدی ابن عمر حضرت نلریه * اتصلی الضعی * دیدم یعنی سن ضعی قیلار مین دیدم * لا دیدی
 یا حضرت عمر قیلار می ایدی دیدم * لا دیدی یا حضرت ابو بکر قیلار می ایدی دیدم * لا دیدی
 یا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری قیلار می ایدی دیدم * لا آخاله * دیدی دیمشدر بونی
 دخی امام بخاری نقل ایتشدر * لا آخاله * دیدی کی توقفدر دیدیلر یعنی نه قیلدیمندن خبر و بر میلدی
 نه قیلدیمندن و شجیدن دخی مرویدر که ایشدم ابن عمر حضرت نلری مسلمانلر صلات صحابن افضل
 بدعت احداث ایتدیلر در ایدی دیمشدر (و مجاهد دن منقولدر که بن و عروه بن از بیر مسجدده کردک
 ابن عمر حضرت نلریه مسجدده راست کلک حجره عایشه قر بنده او تور ایدی و خلق مسجدده
 ضعی نماز بن قیلار ایدی انلرک نمازی حالتدن ابن عمره سؤال ایتدک بدعتدر دیو جواب و بردی
 دیمشدر (ابن ابی شیبه نقلنده ابن عمر دن مرویدر که ضعی نمازی ایچون بدعت و نعمة البدعت دیمشدر
 علما رحهم الله تعالی بو اختلاف ربانی کوروب مجموع احادیث ینن توفیق ایچون ایتدیلر
 رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری ضعی نماز بنه مداومت ایتدیلر انکیچونکه
 امتنه فرض اوله دخی مداومتدن عاجز اوله زدیو خوف ایدر ایدی اما حضرت عایشه و ام هانی
 و غیر بلر نقل ایتدی کی اوزره کاهی قیلار ایدی دیدیلر و حضرت عایشه رضی الله عنها ک مارا بنه
 صلاها دیدی کی کان یصلیها دیدی کنه مخالف دکلدر ز برا فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نلری اکثر زمانده ضعی وقتنده انک یاننده اولمرا ایدی کاه مسجدده و کاه مهمانده اولور ایدی
 انکیچون کورمک واقع اولندی و کان یصلیها دیدی کی اشدوب خبر و برمه در یا فخر عالم
 حضرت نلری کندیلردن یا غیر بلردن ایشدر دیدیلر (و ابن عمرک لا آخاله دیدی کی توقفدر و سبب
 توقف غیریدن اشدوب اول غیرک خبر بنه چندان اعتمادی اولدیمغنددر و بدعتدر دیدی کی
 یا بودر که احادیث مذکوره اکا واصل اولماشدر یا خود فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نلری مداومت ایتدی بونلرک مداومتی بدعتدر دیمک اوله یا مسجدده اظم ساری بدعتدر
 سنت اولان اوده قیلقددر دیمک اوله دیدیلر و بالجملة ابن عمر سوزلنده مشروعتین نفی ایدر نینه
 یوقددر ز برا کلامی کندی کورمکه محمودلر یوقسه بودکلدر که فی نفس الامر عدم وقوعی مقصود
 اوله بلکه نفی ایتدی کی صلات مذکوره اوصافنده بر صفت مخصوصه در تکمیل اشارت اولندی
 (ابن مسعود حضرت نلری دن مرویدر که بر قومی کوردیکه مسجدده ضعی نمازی قیلار انلرک
 ایتدی کن انکار ایدوب * ان کان ولابد فی بیوتکم * دیدی و بعض علما رحهم الله تعالی مستحب
 بودر که کاه قبلته و کاه ترک اولنه ابن عباس حضرت نلریشک عادتی بو ایدیکه بر کون قیلار ایدی
 بکرمی کون ترک ایدر ایدی دیمشدر و بعضیلر ایتدیلر اسبابدن بر سببه قیلور فخر کائنات علیه
 اکمل التحیات حضرت نلری یوم قعده فتح ایچون قیلش ایدی امرا اول صلوة صلوة فتح
 دیو نسیه ایدر ایدی ز پراقضی عیاض و غیر می ام هانینک دیدی کی اول حضرت سنت ضعی
 قصد ایتدیکننده ظاهر دکلدر انحق حدیثندن فهم اولانان بودر که وقت صلاتی تعیین ایتشدر

دیدار به ضلوعی اول کجه اشغال سببه ترك ابتدایی کجه نماز نیتک قضای ایدی دیدار
 اما امام تووی رحمة الله علیه بوسوزاری بکثوب ایتدی صواب بودر که امهاتی حدیثیه استدلال
 صحیح اوله ز پرا بوداود کریم طرفیندن امهاتیدن روایت ایتشدر که * انه صلی الله علیه
 وسلم صلی سبحة الضحی * دیمشدر بونده صبر بحدر که ضحی نمازین قبلدی دیمشدر سبحة نیتک
 معنسی نافله نمازدر امام مسلم دخی کتاب الطهارتده ابی مره طرفیندن امهاتیدن فخر کاشات
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری نیتک بوم فحده فسی قصه سن روایت ایدی بولنظی
 دخی نقل ایتشدر که ثم صلی ثانی رکعات سبحة الضحی دیمشدر وعکرمة بن خالد طرفیندن
 ابن عبد البر دخی امهاتیدن روایت ایتشدر که * قدم رسول الله صلی الله علیه وسلم مکه فصلی
 ثانی رکعات فقلت ما هذه الصلوة قال هذه صلوة الضحی * دیمشدر یعنی بیغصبر بر علیه الصلاة
 والسلام حضرت تری مکیه کلدی دخی سکر رکعت نماز قیلدی بن ایتیم بو نماز ندر بو ضحی
 نماز یدر دیدی دیمشدر به ضلوعی بوروبه استدلال ایدوب صحیح اکتری سکر رکعتدر دیمشدر
 یعنی فعلندن منقول اوله نیک اکتری سکر رکعتدر وایکی رکعت قبلدینی دخی وارد اولمشدر
 تکبیر سابقا ذکر اولمش ایدی اما قوائدن منقول اولان حدیثده دخی زیاده در تکبیر ترمذی
 اسدن روایت ایتدی اوزره * من صلی الضحی ثنی عشرة رکعة بنی الله له قصر فی الجنة *
 یورمشدر بونده اون ایکی رکعت واقع اولمشدر وطبرانی نقلنده ابو الدرداء رضی الله تعالی عنه
 مرفوعا روایت ایتشدر که * من صلی ثنی عشرة رکعة بنی الله له بیتان فی الجنة * یورمشدر
 و بزارقنده وارد اولان ابی ذر حدیثده دخی بوبله واقع اولمشدر حاصلی بوروبانیک مجموعی
 بری برنه انضمامه قوت بواب احتیاجه صالح اولمشدر امام ترمذی امام احمد بن حنبل نقل ایلر که بوباده
 وارد اولان احادیثک اصنی امهاتی حدیثدر دیو یورمشدر واقعا دیدیکی کیدر آنکیچون امام
 نووی روضه سنده * افضلها ثمان واکثرها ثنی عشرة * دیوب افضل ایله اکثرها یعنی فرق ایتشدر

(* قسم ثانی *)

خواجه کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری ندر مر وی اولان نوافل وانلک احکامی
 بیاتنده در بونده ایکی باب وارد (باب اول) اوقاته مقرون اولان نوافل بیاتنده در
 بونده دخی ایکی فصل وارد (فصل اول) صلاة خمس وجعه سنت نیتک بیاتنده در
 و بونده دخی برفاج فرع وارد (فرع اول) روایت مشرکده فی جامع اولان احادیث
 شریفه بیاتنده در (امام بخاری روایتنده نافعین ابن عمر دن وارد اولمشدر که تحقیقا بیغصبر بر
 علیه الصلاة والسلام حضرت تری ظهر دن اول ایکی رکعت و ظهر دن صکره ایکی رکعت
 و مغرب دن صکره اوند ایکی رکعت قیلور ایدی و یاتسو دن صکره ایکی رکعت قیلور ایدی و وجعه
 نماز دن صکره تا منصرف اولجه نسته قیلور ایدی کلوب اوند ایکی رکعت قیلور ایدی دیمشدر
 وام المؤمنین حفصه دن دخی روایت ایتشدر که مؤذن صباح اذانتدن سکوت ایتدیکی زمانده
 و کندیبه صبح ظاهر اولدینی حینده اقامت صلاتن مقدم ایکی رکعت خفیفه قیلور ایدی
 دیمشدر عبارسی بودر * کان یصلی قبل الظهر رکعتین و بعدها رکعتین و بعد المغرب رکعتین
 فی بیته و بعد صلوة العشاء رکعتین و کان لا یصلی بعد الجمعة حتی ینصرف فی بیته رکعتین
 و أخبرنی حفصة ان رسول الله صلی الله علیه وسلم کان اذا سکت المؤذن من الاذان اصلوة الصبح
 و بداهه الصبح صلی رکعتین خفیفین قبل ان تقام الصلوة * بعضیلر کان لفظنک تکراره
 دلالتنده اختلاف ایتشدر در این حاجب اقتضایدر دیو تصحیح ایتشدر بو معنای کان سائم یقری
 الضیف دیدکلرندن استفاد ایتدی دیمشدر و امام فخر رازی محصولده اقتضای بنز لافعه و لاعرفا

دیشدر نووی دخی شرح مسلمہ بخار بودر که اقتضا ایجه اکثرین و محققون بونک اوزر بنه در
دیمش (و این دقیق العبد رجه الله علیه عرفا اقتضا ایله دیمشدر بونق در اوزره حدیث شریفه
دلالت وارد که فخر کائنات علیه اکل العجیات حضرت نزلدن نوافل مذکورہ تک فعلی تکرار
واقع اولش اوله و رسول الله حضرت نزلدن عادت بونک اوزر بنه اوله (مسلم نقلده حضرت
عایشه دن مرویدر که * کان صلی الله علیه وسلم یصلی فی ینه قبل الظهر اربعاً ثم ینزل فی صلی
بالناس ثم یدخل فی صلی رکعتین * دیمشدر و حدیثک آخرنده و کان اذا طلع الفجر صلی
رکعتین دیمشدر یعنی او بله نمازندن اول اونده درت رکعت قبلار ایدی اندن صکره مسجدہ
چقبوب خلقله او بله تک فرضن قبلار ایدی اندن بنه او بنه کبروب یکی رکعت قبلار ایدی و فجر
طلوع ایدی یکی زمانده یکی رکعت قبلار ایدی دیمشدر بونق در بجه سنن رواتب اون یکی رکعت
اولور) و بنه اندن مرویدر که فخر کائنات حضرت نزلدن درت رکعتی ظهر دن اول و یکی رکعتی
صبح دن اول دائماً قبلار ایدی ترک ایتمز ایدی دیمشدر و پروایتده * لم یکن یزکعهما سرا و علانیة
فی سفر ولا فی حضر رکعتان قبل الصبح و رکعتان قبل العصر * وارد اولمشدر بونق حدیث
مقتضیا سنجه صباح دن و ایکندیدن اول ایکشدر رکعتہ مداومت ایدر ایدی دیمشدر
* فرغ ثانی صباح سنتی بیانده در * بخاری و مسلم و ابوداؤد و ترمذی روایتلرندہ حضرت عایشه
رضی الله عنہا * لم یکن صلی الله علیه وسلم علی شیء من النوافل اشد تعاهدا منه علی رکعتی
الفجر * یوم مشدر حاصلی سائر نوافل دن صباح سننه مداومتی اشد ایدی هیچ بوکا ایدر یکی
تغظی انلرک برینه ایتمز ایدی دیمشدر مسلم روایتده * لهما احب الی من الدنیا جیعا *
وارد اولمشدر یعنی اول ابکی رکعت صباح سنتی بکا تمام دنبادن سوکلور دیمک اولور شیخین
و غیر بلر نقلده صباح سنتی فجر اتار دقندن صکره قبلار ایدی و نمازی اوزر ایوب خفت اوزره
قبلار ایدی دیمک وارد اولمشدر و تخفیفک حکمتده بعضیلر صلاہ صبحه اول وقتده یتشمکه
اود بکنندن ایدی دیدیلر قرطبی بوکا جزم ایتمشدر و بعضیلر ایتدیلر صلات نہاری ابکی رکعت
خفیفه ایله بشلر ایدی تنکیم صلات لیلی دخی او بله ایدر ایدی وجهی بوایدیکه فرأضه
و فضیلتده فرأضه مشابہ اولانه نشاط و رغبتده شروع ایله واستعداد تامه دخول ایدر دیدیلر
و بعض علما قندہ سنت فجرده قرائتی تطویل ایتمک کرکدر دیدیلر شعبیدن دخی بوقول متقولدر
بعضیلر تطویل قرائت شولر مانده در که کیجه اوقبه جعفرندن بعض نسنه فوت اولمش اوله دیدیلر
(ابن ابی شیبہ سند صحیح ایله حسین بصریدن نقل ایتمشدر که صباح سنننده کثیرا مارکعت اولاده
سوره بقره دن (قولوا انما لله و ما اتزل الینا) آیتن اوقور ایدی رکعت ثانیده (قل یا اهل الکتاب
تعالوا الی کلمة سواء بیننا و بینکم) آیتن (واشهد باننا مسلمون) و ارنجه قرائت ایدر ایدی دیمشدر مسلم
و نسائی و ابوداؤد دخی ابن عباس حضرت نزلدن بویله روایت ایتمشدر و ابوهریره دن پروایتده
رکعت اولاده (قولوا انما لله) آیتن اوقور ایدی یاخود (ربنا انما بما اتزلت و اتبعنا الرسول) آیتن
یاخود (انا ارسلناک بالحق بشیرا و نذیرا و لا تستل عن اصحاب الجیم) اوقور ایدی ابوداؤد شک راویدر
دیمشدر (و مسلم و غیر بلر نقلده بنه ابوهریره رضی الله تعالی عنہ خواجه کائنات صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت نزلدی صباح سنننده (قل یا ایها الکافرون و قل هو الله احد) اوقور ایدی
دیمشدر این ماجه نقلده دخی عایشه رضی الله عنہا دن مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرت نزلدی فجر دن اول ابکی رکعت نماز قبلار ایدی * ثم السورتان یقرأ بهما
فی رکعتی الفجر قل یا ایها الکافرون و قل هو الله احد * در ایدی دیمشدر حاصلی بوسور نزلدی صباح
سنننده اوقتمسی مستحب اولور و این سیرین طریقتدن ابن ابی شیبہ روایتده دخی بوسور نزلدی

او فوراً دیدی دو حضرت عایشه دن منقولدر (ترمذی و نسائی ابن عمر حضرت نزلدن نقل ایدرلر که
 برای اقدم فخر کاشات علیه افضل الصلوات حضرت تری یوسورمزی او فوراً دیدی دیمشدر
 بعضی یورواپله صباح سننده جهراپله او قومی جائزایدیکنه استدلال ایشلردر اما بونده
 اکا حجت یوقدر جائزدر که سورنک بعضی اشتمکه ییلدی اوله زیرا ابن سیرینک روایتده
 یسر فیهما القراءة واقع اولشدر بوتقد برجه جهراپله یکی ظاهر اولور وعادت کریمه سی
 بوایدیکه صباح سنن قبله قد نص صکره صاغ یانک اوسنه براز یاتورایدی دیمشدر
 اما بو خصوصده جوق بحث ایشلر و لیکن صحیح جانی غالبدر بعض سلف اوده مستحدر
 مسجدده دکلر دیدیلر و این عمر حضرت نزلدن دخی بو یله منقولدر (و بعضی مشایخ رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نزلدن هر کر مسجدده یاتمق نقل اولمندی دیمشدر (ترمذی
 روایتده ابوهریره رضی الله عنه خواجه عالم حضرت نزلدن روایت ایلر که * من لم یصل رکعتی
 الفجر فلیصلهما بعد ما تطلع الشمس * دیو بیورمشلر حاصلی صباح سننی قتی مؤکد نمازدر
 قیلان کیسه کون طوغد قد نصکره قبلسون دیو بیورمشدر ز بر اقدم فیلتیوب صکره په فالیحق
 نفل مطلق اولور صباح فرضند نصکره کون طوغد بن نافله قطعی مکر و هدر *) فرع ثالث
 سنت ظهر یساندهدر *) صحیحینده وارد اولشدر که ابن عمر رضی الله عنهما فخر کاشات
 حضرت نر یله ایکی رکعت ظهر دن مقدم و ایکی رکعت ظهر دن مؤخر قیلدم دیمشدر و حضرت
 عایشه دن دخی مرویدر که او یله دن اول درت رکعتی و صباح دن اول ایکی رکعتی ترک ایتیرایدی
 دیمشدر بو مخالفتک اصلی یابودر که اوده قبلدینی زمانده درت قیلده مسجدده ایکی یا خود شویله
 دنبه که ایکی قطعه اوله درت قیلده اوله هر بری کوردیکن روایت ائندی ز بر احدی نرک ایکیسی
 دخی صحیحدر طعنه مجال یوقدر دیدیلر (ابو جعفر طبریدن مرویدر که رسول الله حضرت تری
 اصکر زمانده درت قیلارایدی آز واقع اولور دیکه ایکی قبله دیمشدر اما اعتقاد فقها
 کلامه در کتب فقهده متعیندر که او یله دن اول درت رکعت سنت قبله ز بر رسول الله صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت تری * من ترک الاربع قبل الظهر لم تنله شفاعتی * بیورمشدر یعنی
 بر کیسه که ظهر دن اول درت رکعتی ترک ایلر اکا بنم شفاعتم یشمزدیمکدر بعضی دخی اول درت
 رکعت او یله سننی دکل ایدی بشقه نمازایدی فخر عالم حضرت تری بعد از زوال قبلورایدی دیمشدر
 اما یوسوز بعدنسنهدر (توباندن مرویدر که سید کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری
 نصف نهسار دن صکره نماز قطعی سورایدی حضرت عایشه ائندی یار رسول الله سنی کور بر
 یوساعنده نمازی سورسن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری ائندی یوساعنده
 کولقبوری آچیلور و حق سبحانه و تعالی حضرت تری مخلوقنه نظر رحمت ایلر بو بر صلاتر که
 آدم و نوح و ابراهیم و موسی و عیسا بوکا مداومت و محافظت ایدرلر ایدی دیو بیوردی (ترمذی
 نقلنده ابن سائب ائندی فخر کاشات حضرت تری زوال شدن صکره او یله فرضندن مقدم
 درت رکعت نماز قبلورایدی یوساعت بر ساعتدر که بونده کولرک قبوری آچیلور و بن سورمه
 یوساعنده بندن کولر بر صالح عمل حقیقه دیو بیوردی و یونلردن غیری نقل دخی وارد اولشدر
 حضرت عایشه اول درت رکعتک فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری ترک ایتیرایدی
 دیدی الله اعلم یونمازدر دیدیلر *) فرع رابع سنت عصر یساندهدر *) ابو داود نقلده
 حضرت علیدن مرویدر که * کان صلی الله علیه وسلم یصلی قبل العصر رکعتین * دیمشدر
 و ترمذی روایتده بنه اندن مرویدر که * کان صلی الله علیه وسلم یصلی قبل العصر رابع رکعات
 یفصل بینهن بالتسلیم علی الملائکة المقربین ومن تبعهم من المسلمین و المؤمنین * دیمشدر ذکر

اولسان روایتلرک بریده ایکی رکعت قبلار ایدی و برنده درت رکعت قبلار ایدی مایئلری
 سلامه فصل ایدر ایدی دینلشددر اصلی بودر که کاه او یله و کاه بو یله ایدر ایدی
 ایکنده بد نصکره قلنان درت رکعت نماز مستحبانددر مؤکداندن دکلدن برزوا بنده مرفوعا
 وارد اولشددر که رسول الله حضرت نبری * رحم الله امرأ صلی قبل العصر ارعما * بیورمشدر
 یعنی ایکندیدن اول درت رکعت قبلانه رحمتله دعا ایتمشددر ایکندیدنک اولنده نافله مستحبدر
 سوکنده مکر و هدر و بعض روایتلرده ایکندیدنصکره ایکی رکعت قبلار ایدی دیو وارد اولشددر
 (اما بوداود روایتی اوزره عایشه رضی الله عنهما ایتدی خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نبری ایکندیدنصکره ایکی رکعت نماز قبلار ایدی و غیره فی آندن نهی ایدر ایدی و کندی صوم
 وصال ایدر ایدی غیره فی وصالدن نهی ایدر ایدی دیمشددر (و این عباس حضرت نلردن مر ویدر که
 اول ایکی رکعت که ایکندیدنصکره قیلش ایدی انک اصلی بوایدیکه فخر عالم حضرت نلرینه
 بعض یردن مال کلس ایدی اتی اصحابنه فسمعت ایتیکه مشغول اولد یغندن او یله تک ایکی رکعت
 سوکنده قلنان سنی قالمش ایدی ایکندیدنصکره اتی قضا ایتدی صکره دن بردخی قیلدی واقع
 اولدی دیمشددر (ام سلمه رضی الله تعالی عنهما دخی عباره اخری ایله مرفوعا روایت ایدوب
 اولدخی او یله سنن قضا ایتدی دیمشددر (علماء شافعیه دن ابن القیم ایدر اوقات نهی ده سنن روایتی
 قضا ایتیک فخر کائنات حضرت نلرینه و امته عامدر اما اول ایکندیدنصکره قیلدی یعنی ایکی
 رکعتکه وارد وقت نهی ده انلرمنداومت پیغمبر یمز علیه الصلاة والسلام حضرت نلرینه شامدر
 و عبار می بودر که * قضاء السنن الرواتب فی اوقات النهی عام له و لامته و اما المداومه علی تک الرکعتین
 فی وقت النهی فخاص به * دیمشددر دخی قد عددهما من خصائصه دیمشددر و بو کادلیل حضرت
 عایشه دن روایت اولناندر که * کان یصلی رکعتین بعد العصر و ینهی عنهما و یواصل
 و ینهی عن الوصال * دیمشددر معنای سابقا ذکر اولناندر که اول حضرت بعد العصر
 کندیبی ایکی رکعت قیلوب غیره آندن نهی ایدر ایدی و کندی صوم وصال ایدر ایدی غیره فی
 صوم وصالدن نهی ایدر ایدی دیمکدر *) فرع خامس سنت مغرب بیانددر *) امام
 ترمذی رحمه الله علیه ابن مسعود حضرت نلردن روایت ایلر که * ما احضی ما سمعت رسول الله
 صلی الله علیه وسلم یقرأ فی الرکعتین بعد المغرب و فی الرکعتین قبل الفجر یقل یا ایها الکافرون
 و قل هو الله احد * دیو بیورمشدر حاصلی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری
 اخشام و صباح سنلریده ذکر اولنان سوره زی او قود یغن جوق اشدتم عددین تعیین ایدمزمکه
 تقدرا شدتم دیک اولور (ابن عباس رضی الله عنهما * کان صلی الله علیه وسلم یطیل القراءة
 فی الرکعتین بعد المغرب حتی یتفرق اهل المسجد * دیمشددر یعنی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نبری اخشام سنلده قرائتی اوزادر ایدی حتی اهل مسجد طاغیلوب کیدنجه دیمکدر
 (بخاری و مسلم روایتلرده اصحاب کرام رضی الله عنهم اخشام فرضندن اول رسول الله
 حضرت نبری دخی مسجد جیفمدن ایکی رکعت نماز قبلار ایدی (انس رضی الله عنهدن
 مر ویدر که بو یله ایتدی کیزی فخر کائنات علیه افضل التحیات حضرت نبری کوردی بزه امر
 ایتدی و نهی ایتدی دیمشددر یعنی بو قیلدی عکری قبلک دیمدی و قیلک دخی دیمدی دیمکدر
 (عقبه دن دخی مر ویدر که * کانفعه علی عهد رسول الله * دیمشددر یعنی رسول الله صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نلرینک زمانده قبلاردیق دیمکدر بو روایتلرک ظاهری بودر که کون
 باتقد نصکره اخشام فرضندن مقدم ایکی رکعتی اصحاب قبلار ایش فخر عالم حضرت نبری
 نهی ایتیبون انک اوزر بنده اصحابی مقرر قیلش بو یله ایتدیکی استجابیه دلالت ایدر دبدیلر

واول حضرت كندى قتلذبحى استجابه مانع دكلدر بلکه سن روآئیدن دكلدكلر بینه دلالت
 ایدر دیدیلر و ائسب و ائسول مقرر اولان سنت مؤکده له دیرلر که پیغمبر عن علیه الصلاة والسلام
 حضرت تری انله مداومت ایدر ایدى وانلرک جمله سى اون ائکى رکعتدر ائکبسى صلات فجردن
 مقدم ودردى ظهر دن مقدم و ائکبسى ظهر دن نصکره و ائکبسى اخشامدن نصکره و ائکبسى
 یا س و دن نصکره قیلنور و اول اخشامدن اول قلنان ائکى رکعت امام اجد واسحق و اصحاب
 حدیث قتلرزه مستحدر امام اعظم حضرت تری قنده اخشامدن مقدم نماز یوقدر همان وقتى
 ابرشد کده اخشامک فرضى ادا اولمقی کرک (ابن عمر حضرت نلر دن مرویدر که بن فخر کاشات
 علیه افضل العجبات حضرت نلر بئک زمانده اخشام فرضندن اول ائکى رکعت قیلد قیلر بن
 کوردم دیمشدر و خلفاء اربعه دن و برجا عت صحابه دن رضی الله عنهم روایت اولمشدر که
 اول نمازى قیلنور ایدى دیمشدر بومقامده شافعیه و غیرى تراغ ایدوب بعضیلر ائبانه و بعضیلر
 نغینه سعى ائمشدر و بر روایت دخی وارد اولمشدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم * صلوا قبل المغرب
 رکعتین لمن شاء * دیدى دیمشدر حاصلی دلیلان قیلسون دیو بیوردى و خبر ائسب کئک
 وجهی خلق سنت اتخاذا ائتمدن خوف ائندیکى ایدى دیمشدر ایدو اوددن یوبله منقولدر
 و سنت اتخاذا ائتمک دیمهک معناسى شریعت و طریقت لازمه دیمکدر دیدیلر یوتفسیردن مراد ظن
 اولنور که روآئیدن مرثیه سى ادنى ایدیکنه اشارت اوله دیمشدر (ایدو اولمشدر که
 اخشامدن نصکره قلنان ائکى رکعت ایچون رسول الله حضرت تری * هذه صلوة البیوت * دیو
 بیورمشدر یو حدیث شریفه موجه اوده قتلای افضلدر و صلات مذکور هک فضیلتی باینده
 فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلر دن مرویدر که * من صلی بعد المغرب رکعتین
 قبل ان یشکم رفعت صلوته فی علین * بیورمشدر یعنی اخشام نمازند نصکره سو یلدر بن بر کئسه
 ائکى رکعت نماز قیلسه انک نمازى مقام علیینه رفع اولنور دیمکدر حاصلی قبولدن کابندر الله اعلم
 *) فرع سادس یا س و نماز بئک سنتی باینده در * حضرت عایشه دن مرویدر که * ماصلی
 رسول الله صلی الله علیه وسلم العشاء قط فدخل بئى الاصلی اربع رکعات اوست رکعات *
 دیمشدر ایدو ایدو یوبله نقل ائمشدر اما امام مسلم نقلنده * ثم یصلی بالناس العشاء فیدخل بئى
 فیصلی رکعتین * وارد اولمشدر ابن عمر دن دخی یوبله منقولدر حاصلی روایت اولی اوزره
 یا س و نصکره بیت عایشه یه داخل اولسه دت رکعت بالئى رکعت قیلار ائمش روایت ثابته
 اوزره ائکى رکعت قیلار ائمش *) فرع سابع رابته جمعه باینده در * بخاری نقلنده
 عبد الله بن عمر حضرت نلر دن مرویدر که * ان رسول الله صلی الله علیه وسلم کان یصلی قبل الظهر
 رکعتین و بعدھا رکعتین و بعد المغرب رکعتین فی بیته و بعد العشاء رکعتین و بعد الجمعة لا یصلی
 حتی ینصرف فیصلی رکعتین * دیمشدر یو حدیثده جمعه دن اول سنت قیلد بئى ذکر ائتمشدر
 (بعض علما ائندیلر ذکر ائتمدیکئک وجهی بودر که طهارتله جمعه بر ایدر تا خلافتده دلیل قائم اولنجده
 زیرا جمعه ظهر بدایدر دیمکه اشارتدر دیدیلر بعضیلر دخی جمعه سنتن فخر عالم صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت تری اوده قیلار ایدى انکچون طهر دن نصکره جمعه یی ذکر ائندى دیدیلر یعنی
 چونکه جمعه ابله طهر بر ایدى طهری ذکر ابله نیچون اکتفا ائتمدن جمعه یی شفه ذکر ائندى
 دیمک خاطر سى کلور اتی دفع ایچون مذکور بعض ائندى جمعه یی ذکر ائندیکى سو کئنده قلنان
 ائکى رکعتى رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری اوده قیلد بئى یسان ایچون دیدى
 واقعا مقدم سنت خصوصنده حدیث مذکورده جمعه یه تعرض اولمشدر اما سو کئنده قلنان
 سنت ایچون ذکر اونوب و یوسنتی اوده قیلور ایدى دیمشدر ماصل کلام طهارتله جمعه بر ایدر

اگر سنت مذکوره تک اوده قبلند یعنی یسان مراد اینست هیچ جمعه در عرض اینست ظهیر
ذکر ایله اکتفا ایدر ایدی دیمک اولور دخی بعد الجمعه ایکی رکعت مسجدده قیلد بنگ حکمتی
بوایدیکه جمعه ظهر بدایدن وایکی رکعت اوزره جمعه ده اقتصار واقع اولمشدر سوکنده ایکی
رکعت سنت قیلنور ایسه خلق شویله ظن ایدر که اول حذف اولسان ایکی رکعت نماز اوله
بوخوفدن مسجدده قیلوب اوده قیلار ایدی دیمشدر بوتقدیرجه لایق بودر که جمعه نماز بنگ
عقبجه مسجدده ایکی رکعت قیلنجه دایدیلر (ابوداود روایتده نافعدن مرویدر که ابن عمر
حضرت نوری جمعه دن اول صلاقی اوز ایدر ایدی وضوکنده اوینه واروب ایکی رکعت نماز قیلار ایدی
وفخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری بویله ایدر ایدی دیوسو یلر ایدی دیمشدر
(امام نووی یور روایتله جمعه دن اول سنت وازایدیکنه احتجاج اینشدر وقاتل اولبیلر بعض
اعتراضات اینشدر و بعضیلر قبل الجمعه سنت یوقدر دیوانکارده مبالغه اینشدر باوجود که
شوته بعض احادیث دخی وارد اولمشدر واهل انکار اول حدیثله ضعیفدر دیمشدر ابن عمر ایدن
مرویدر که خفیه دن ومانکیده دن فقها کلامده جمعه دن اول سنت مستحب ایدیکن کوردم
دیمش اما بوسوز عبث نسنه در کتب خفیه ده درت رکعت جمعه دن اول ودرت رکعت
جمعه دن صکره سنت وار ایدی مسطور و مشهوردر (احادیث شریفه دن دخی هزار روایتله
ابوهریردن مرویدر که جمعه دن اول وجمعه دن صکره دوردر رکعت قیلار ایدی دیمشدر لفظی بودر
* کان یصلی قبل الجمعة بما وبعدها ربعه * حاصلی درت رکعت ایدی بونکده واده اخیری ایله
نایدن (وینه ایکی رکعت قبل الجمعه مشروع ایدی ابن سنان صحیح ایندی حدیث ایله ثابتدر که
عبدالله بن الزبیردن مر فوعا وارد اولمشدر وعباره سی بودر * ما من صلوة مقر وضة الا وین
یدبها رکعتان * دیمشدر بوتقدیرجه جمعه دن اول دخی ایکی رکعت سنت ثابت اولور
و جمعه دن صکره دخی درت رکعت وایکی رکعت قیلنجه دلالت ایدر صحیح حدیثله وارد اولمشدر
* (فصل ثانی) * صلات عبد بن یسائنده در آده دخی اوج فرغ واردر * (فرغ اول) *
عبد رکعتی بیاتنده در (ابن عباس رضی الله تعالی عنهما دن مرویدر که * ان رسول الله صلی الله
علیه وسلم خرج یوم عید فصلى رکعتین لم یصل قبلهما ولا بعدهما ثم اتى النساء ومعہ بلال
خامرهن بالصدقة فجعلت المرأة تصدق بخرصها وسخا بها * دیمشدر یعنی تحقیقا فخر عالم
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری بر بیرام کوفی چیقدی ایکی رکعت نماز قیلدی اول ایکی
رکعت اولنده نماز قیلدی و صکره سنده نماز قیلدی اذن خاتونلره کلدی حضرت بلال رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوریک یا نجه ایدی انلره صدقه و برکت پیوردی انلردخی بشلایلر
قوافلرندن کوبه لرین و پیونلرندن قلاده لرین تصدق ایدیلر دیمشدر بروایتده خرج فی یوم
اضحی اوفطر واقع اولمشدر یعنی راوی قنقی بیرام ایدیکنده شک اینشدر و بروایتده * ان النبي
صلی الله علیه وسلم صلی یوم الفطر رکعتین * وارد اولمشدر بروایتده رمضان بیرامی ایدی
تعیین اولمشدر بخاری و مسلم و ابوداود و نسائی رجهم الله تعالی علیهم روایت اینشدر
* (فرغ ثانی) * عدد تکبیرات بیاتنده در (ابوداود نقلنده عایشه رضی الله عنہا دن
مرویدر که * ان رسول الله صلی الله علیه وسلم کان یکبر فی الفطر والاضحی فی الاولى سبع
تکبیرات و فی الثانية خمس تکبیرات * دیمشدر بروایتده سوی تکبیری الاحرام والکوع زیاده
اینشدر یعنی بیراملرک ایدیکسنده بله رکعت اولاده یدی تکبیر و رکعت نایده بش تکبیر ایدر ایدی
دیمشدر روایت اخرا ده احرام و کوع تکبیرلرندن غیر دیمشدر احرام تکبیری دیندی
تکبیرة الافطرحدر (رمذی و دارمی روایتلرند کثیر بن عبدالله اناسدن جنددن روایت

ایله که * ان النبي صلى الله عليه وسلم كبر في العيدين في الاولى سبعاً قبل القراءة وفي الاخرى
 خمساً قبل القراءة * دیمشدر روایت اوزره قراندن مقدمیدی تکبیر رکعت اولاده و بس
 تکبیر رکعت نایده ابتدی دیمشدر (اما امام اعظم رحمه الله علیه مذهبنده صلات عبدك
 صفنی بود که ایکی رکعت تکبیر الافتتاح ایدوب ثنا اوقونددنصکره اوج تکبیردخی ایدوب
 اندن فائحه و برسوره اوقومق کر کدر اندنصکره تکبیر ایدوب رکوعه وارمق کر کدر رکعت نایده
 قرانه بتلیوب تمام ابتدی کی اوج تکبیر ایدوب دردنجی تکبیرده رکوعه وارمق کر کدر صفت
 مذکور ابن مسعود رضی الله تعالی عنهما قولیدر علماء حنفیه بونکه عمل ایشدر و ابن عباس
 قولنده رکعت اولاده تکبیر الافتتاح ایدوب اندنصکره بش تکبیردخی ایتمک کر کدر و ایکنجی رکعتده
 بش تکبیر ایدوب اندن قران ایتمک کر کدر پرواینده دزت تکبیرایده دیمشدر صاحب الهدایه
 رحمه الله علیه عامه نیک علی غالباً ابن عباس قولیه اولدینی آنک ایچوندر که خلفاء بنی عباس
 جلدی قولیه عمل یهودی ایدوب اما مذهب ابن مسعود قولیدر زرا تکبیر و رفع بد خلاف
 معهود در ایدی اخذ بالاقول اولادردی یهودی و تکبیرات عبده ال باغلقی و صالیو برمک
 خصوصنده خلق قنی چوق غلط ایدر ایدی معلوم اوله که تکبیر الافتتاح ابتدکنده ال بغلیوب
 سبحانک اوقومق کر کدر اندنصکره اوج تکبیردخی ایدوب انلرک ایکنسنده الر بن صالیو یروب
 اوجنچیده باغلقی کر کدر و ایکنجی رکعتده قرات تمام اولدقدنصکره اوج تکبیر ایدوب
 هر برنده الر بن صالی و یروب دردنجی تکبیرده رکوعه وارمق کر کدر *) فرع ثالث *)
 وقت و مکانی بیاننده در بخاری و مسلم رجھما الله روایتلنده ابو سعید الخدری رضی الله عنه

* كان النبي صلى الله عليه وسلم يخرج يوم الفطر والاضحى الى المصلى فاول شي يبداً به الصلوة *
 دیمشدر یعنی رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نری بیراملرک ایکنسنده دخی مصلی به
 چیقاردی هیچ نسته به مباشرت ابتدین صلاته مباشرت ایدر ایدی دیمکدر بوحدبنده دلالت
 وارد که بیرام نمازی ایچون مصلی به چیققی مستحب اوله و مسجدده قیلندن افضل اوله زرا
 سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری مصلی به چیقمنده مداومت ایدر ایدی
 اکثر بلادده خلق بونک اوزر بنه در اما اهل مکة تا زمان قدیمدن مسجد حرامده قیله کشاردر
 (و علماء حنفیه رجھم الله دخی نماز کاهره چیققی سنندر اگر مسجدده وسعت اولور ایسه دخی
 چیققی مسجد ردیمشدر امام شافعیدن ایکی روایت وارد بری بوکه چیققی افضل اوله
 بری دخی بوکه مسجد واسع ایسه مسجدده قیلق افضل اوله) ابن القيم ابتدی رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری بیرام نمازین مسجدده قیلق همان برکه واقع اولدی
 انده دخی یغور باغمش ایدی آنکیچون مسجدده قیلدی دیمشدر ابوداودلنظنده انی هر برندن

وارد اولان بودر که * اصابتاً فطر يوم فطر فصلی بنا رسول الله صلى الله عليه وسلم في المسجد *
 دیمشدر *) فرع رابع اذان و اقامت بیاننده در *) جابر بن سمرة دن مرویدر که * صلیت
 مع رسول الله صلى الله عليه وسلم العيدين غير مرة ولا مرتين بغیر اذان و اقامة * دیمشدر یعنی
 بن سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نریله بیرام نمازین برکه ایکی کره دکل
 نیجه کره قیلدم اذان و اقامت یوق ایدی دیمک اولور ابوداود روایتنده ابن عباس رضی الله عنه
 دخی * صلی العید بلا اذان و اقامة * دیو یورمشدر *) فرع خامس قرانی بیاننده در *)

(امام مسلم و امام مالك و غیرلرانی و قدندن روایت ایدر که * كان صلى الله عليه وسلم يقرأ في الاضحى
 والفطر بقاف والقرآن المجيد واقتربت الساعة وانشق القمر * دیمشدر یعنی بیراملرک ایکنسنده
 دخی نمازده بوا یکی سوره بنی اوخور ایدی دیمکدر (وینه نعمان بن بشیردن روایت ایشدر که

* یقرأ فی العیدین وفق الحجة بسبح اسم ربك الاعلیٰ وهل اتیک حدیث الغاشیة ویر بما اجتمعوا فی یوم واحد فقرأ بهما * دیمشدر یعنی فخر کائنات صلی الله تعالیٰ علیه وسلم حضرت نلری ابیکی برآمده وجعه گونلرنده سبح اسم ربك الاعلیٰ وهل اتیک حدیث الغاشیة سوره لربن او قورایدی کاه اولورایدیکه برآمده جمعه جمع اولورایدی ینه بوسوره لری او قورایدی دیمشدر (* فرغ سادس) * فخر جهان صلی الله تعالیٰ علیه وسلم حضرت نلرتک خطبه سی بیاننده در (بخاری و مسلم و ترمذی و نسائی و حجهم الله ابن عمر حضرت نلرتدن روایت ایدر که * کان رسول الله صلی الله علیه وسلم وابو بکر و عمر یصلون العیدین قبل الخطبة * دیمشدر یعنی فخر عالم حضرت نلری وابو بکر و عمر رضی الله عنهما برام نماز بن خطبه دن اول قیلارزایدی دیمشدر (جایدی بو بله روایت ایتشدر عبارته سی بودر * انه صلی الله تعالیٰ علیه وسلم خرج یوم الفطر قبله بالصلوة قبل الخطبة * دیمشدر نمازی خطبه دن اول قیلدی دیمشدر در این عمر روایتله فرقی یوقیدر اما اول روایتده برام لریک ابکیسنده بیه بو بله ایدرایدی دیمشدر بو بله یادکر عبد فطری ذکر ایتشدر (و برروایتده بو بله در که فخر عالم حضرت نلریله برام نمازته حاضر اولدم اول حضرت خطبه دن اول بلا اذان و لا اقامة سلامه بشلدی تاریخ اوندیخی زمانده بلاه طیاروب طوررایدی خلقه حق تعالیٰ حضرت نلرتک تقواسن یوردی و طاعنه قدردی و ناسه وعظ و نصیحت برسی اندنصکه مگدی خانه نلر طور دینی بیه واردی انلره دخی وعظ و نصیحت ایلدی اندن ایتدی (نصیحتن فان اکثرکن خطب جهنم) یعنی صدقه و یرک ز براسنک اکثر بکر جهنم اودونیدر دیدی اندن بکافلرتک رتکی متغیر اولس بر خالون بریدن قاقوب نیچون برسول الله دیدی خواجه عالم صلی الله تعالیٰ علیه وسلم حضرت نلری * لانکن تکون الشکاة و تکفرن العشر * یوردی یعنی انکیچونکه سز شکایتی چوق ایدرسن وار بکره کفران نعمت اوزره اولورسن دیمشدر اندن خاتونلر بشلدی کوی بیزندن و یوز کارندن چیغاروب حضرت بلالک قفنانده آیدلر دیمشدر امام بخاری و مسلم بو بلیه روایت ایتشدر در این خزیمه رحمة الله تعالیٰ علیه فخر عالم صلی الله تعالیٰ علیه وسلم حضرت نلری یوم عیدده ایاق اوزره طوروب خطبه ایدرایدی دیمشدر یوقول اتی مشعردر که فخر کائنات حضرت نلرتک زمان شر یقنده مصلی ده منبر اولیه (بخاری نقلنده ابی سعیددن مرویدر که سید کائنات صلی الله تعالیٰ علیه وسلم حضرت نلری اولابرام نماز بن قیلارایدی اندن منصرف اولورایدی و ایاق اوزره ناسه مقابیل طوررایدی و انلر اوتوررل ایدی فخر عالم صلی الله تعالیٰ علیه وسلم حضرت نلری وعظ و نصیحت ایلرایدی و هر نه که دیلر ایسه خلقه امر ایدرایدی یعنی اگر دین امریدر اگر مملکت احوالیدر نه لازم ایسه یورر ایدی اندن منصرف اولور ایدی و فخر کائنات حضرت نلرتدن نصکره دخی عادت بوایدی تا اول زمان اولجه که بر برام کوفی مروانله مصلی به جبقدم و اول مانده مروان مدینه بکی ایدی وقتا که مصلی به کلدک بر منبر کوردم اتی کنیر بن الصلت بنا ایش ایدی همسان مروان استدیکه منبره جبقه بن ایتدم غیرتم والله یعنی سلات عیداسلوبن تغیر ایشدی بکر دیو یورمشدر یور و ایتدن حاصل اولانک بری بودر که ابو سعید حضرت نلری خطبه عیدی صلاتن مقدم اوقفندن مروانی منع ایتدی بری دخی بودر که فخر عالم صلی الله تعالیٰ علیه وسلم حضرت نلرتک زمانده مصلاده منبر یوق دیمک فهم اولندی امام مسلمدن دخی یور و ایشک منلی وارد اولمشدر اما امام مالک رحمة الله علیه اول کیمسه که مصلی ده منبر اوزرنده خطبه اوقودی حضرت عثمان بن عفان ایدی دیمشدر و لکن صحیحینده وارد اولان ایتشدر (شیخ الاسلام ابن حجر رحمة الله علیه روایتین ینن توفیقده جائزدر که حضرت عثمان رضی الله عنه بر زمانده مصلی ده منبر وضع ایدوب صکره رفع ایش

اوله مروان وندن خبردار اولوب گندی زمانده بته وضع ایتمش اوله دیمشدر * (فرع رابع) *
 خواجه جهان صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلر نك عبد فطرده مصلی به چیقیدین طعام
 یدرکنک بیاندده در (امام بخاری روایتده انس بن مالک رضی الله عنه * کان رسول الله
 صلی الله علیه وسلم لا یعدو یوم الفطر حتی یا کل ثمرات * دیو یورمشدر سا کم نقلنده دخی
 بته انس حضرت نلر نك مرویدر که * ماخرج یوم فطر حتی یا کل ثمرات ثلاثا وخبسا ووسعا
 او اقل اوا کثر * دیمشدر روایتلرک ایکبشندده مراد اول حضرت عبد فطرده بر فاجدانه خرما
 عدین صباح طشره چیمازایدی دیمکدر اما روایت نایبده اوج دانه یاخود بش دانه یاخود
 یدی دانه بادخی آزیادی چوق اکل ایدر ایدی دیمشدر مقصود آزیادی وتک ایدی
 چفت بزیادی دیمکدر (مهل ایتدی صلاتن اول اکل ایتدیکنک حکمتی بوایدیکه
 تا نماز قبلنجه صائم اولق لازمدر صائمه لکانه بو احمسانی دفع ایچون اکل ایدر ایدی یدی
 بعضیلر ایتدیله وقتا کیم وجوب فطر وجوب صومک عقبنده واقع اولدی فطر عالم
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری حق سبحانه و تعالی حضرت نلر نك امر شریفنه امثالده
 مبادرت ایدوب اکلده تعجیل ایلدی اگر محض امتثال اولسه برغیر معنی مقصود اولسه
 آزیله اکتفا بزیادی بلکه طوبیجه اکل ایدر ایدی دیدیلر این ای جمره بومعنا به اشارت
 ایتشدر و بعض کیمسه ایدی رمضانده شیطان مجوسدر صلات عیددن صکره اطلاق اولنور
 انک وسوسه سندن سلامت رجاسیله تعجیل فطری مستحب طوندی دیدی (وخرمایمک مستحب
 اولدیفنک حکمتی بودر که صوم ضعیف بصر و پر و خرما طانلو اولغله تقویت بصر ایلر
 ودخی طانلو ایمانه موافقدر واقعه ده دخی طانلو کورسه ایمانه تعیر اولنور ورتقی دخی
 بودر که انسانه رقت قلب و پر انکیچون بعض نابعین غسل واکا بکزرنه وار ایسه مطلقا
 طانلو نسه ایله اورج آچنی مستحب کورمشدر (ترمذی وحا کم روایتلرند برنده حدیثده
 وارد اولمشدر که * کان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم لا یخرج یوم الفطر حتی یضم ولا یطعم
 یوم الاضحی حتی یصلی * یعنی خواجه صاحب کرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلر نك
 عادت کریمه سی بوایدیکه عبد فطرده طعام بچیجه صلات عیده چیقیر ایدی وید اضمحاده
 صلات عیدی قیلیمچیجه طعام بزیادی دیمکدر (بزار قننده جابر بن سمره دن دخی بونک
 مثلی وارد اولمشدر (طبرانی و دارقطنی دخی ابن عباسدن روایت ایتشدر که * من السنة الا
 یخرج یوم الفطر حتی یخرج الصدقة و یطعم شبسا قبل ان یخرج * دیمشدر یعنی عبد فطرده
 صدقه فطره بی اخراج ایتدین و طعام بیدین صلات عیده چیقیمی فخر کائنات حضرت نلر نك
 سنشنددر دیمک اولور اما بو اسنادلرک هر برنده کلام وارد و اکثر فقها مدلوللر بله عمل ایتشدر
 (امام شافعی رحمه الله علیه زهر بدن روایت ایلر که * مارکب رسول الله صلی الله تعالی علیه
 وسلم فی عید ولا یجسازنقط * دیمشدر عیده و جنازه ده هر کز فخر کائنات صلی الله تعالی علیه
 وسلم حضرت نلری حیوانه بقدی دیمکدر مقصود مصلابه بیان ککیر ایدی و جنازه ده دخی
 بیان یور ایدی دیمکدر (ترمذی نقلنده حضرت علی کرم الله وجهه * من السنة ان یخرج
 الی العید ماشیا * دیمشدر یعنی صلات عیده بیان چیقیمی سنشنددر دیو یورمشدر (ابن ماجه
 دخی سعد القرظ حدیثندن روایت ایلر که * انه صلی الله تعالی علیه وسلم کان یخرج الی العید
 ماشیا * دیمشدر اما روایات مذکوره نك اوجنده بیه ضعف وارد (ترمذی رحمه الله علیه
 ابوهریره رضی الله عنه روایت ایلر که * اذا خرج یوم العید فی طریق رجع فی غیره * دیمشدر
 یعنی برام کونی مصلایه بر بولدن کیمسه کلدیکی زمانده برغیری بولدن کلور ایدی دیمکدر

و بویله ایتمدن مراد شریفی نه ایدیکنده علمای رحیم الله اختلاف ایشلردن (ابن حجر حجه الله علیه ابتدی بو خصوصده یگری دن زیاده قول واقع اولمشدر و بن لخص ایدوب ضعیفترین طرح ایشدم بجه دن بری بودر که ایکی طریق اکا شهادت ایدمل بری دخی بودر که ایکی طریق سکافی اولان انس و جن شهادت ایدمل بری دخی بو کا فخر صالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینک مروریله حاصل اولان مزیت فضیله طریقک ایکیسی برابراوله بوقضایله ایکی طریقدن کیدوب کلورایدی یاخود فخر کائنات حضرت نلریله برکت بولنده ایکیسی برابراوله یاخود اوغرا دینی بوللردن مسک رایحه سی شم اولسون دیوایدی زیا انکله معروف ایدی هر فنده اوغراسه مسک رایحه سی فالورایدی بوقول دخی بودر که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینک مصلايه کیدن یولی صاع جانینده ایدی اکر اول بولدن کلسه رجوع ایتدکده صول جانیندن رجوع لازم کلورایدی آنکیچون غیری بولدن کلورایدی دیدیلر اما بوقول دلیله محتاجدر به ضیلر دخی شرایع اسلامی اظهار ایچون ایلر ایدی و بعضیلر اظهار ذکر الله ایچون ایلر ایدی دیدیلر بعضیلر دخی منساقلری یاخود یهود طائفه سنی انجمنک ایچون ایدر ایدی دیدیلر بعضیلر منساقلرک و یهودک مکریدن حذر ایدوب ایلر ایدی دیدیلر بوقوله بودر که اهل طریق ائک مروریله مسرور اولار و بعض مسئله استفتا ایتمده و تعلیمده و افتداده و غیریده ائدن متفق اولمچچون ایلر ایدی دیدیلر بعضیلر دخی کندونک احبسا و امواتدن افار بی زیارت ایچون ایدی دیدیلر بعضیلر دخی تغییر طریقله تعبیر حاله تفأل ایدی یعنی حق تعالی حضرت نلرینک مغفرت و رضاسنه نحول ایچون فال طوعنی ایدی دیدیلر بعضیلر دخی مزاحمه خلی تخفیف ایدی دیدیلر شیخ ابو حامد بونی ترجیح ایشدر بعضیلر ایدیلر کتیبکی یول ابراق ایدی کلدیکی یول یسین ایدی مقصودی مصلايه کیدر ایکن جوق آدملوب اجر کثیر حاصل اولن ایدی و کلدیکی زمانده منزله نیز کلک استزایدی دیدیلر (امام رافعی رحه الله علیه بوقول اختیار ایشدر اما بو کاده اعتراض ایدوب ایدیلر اولادلیله محتاجدر نایا آدملا مقده کیدر ایکن اجر حاصل اولدینی کی کلور ایکن دخی حاصل اولور نیکیم ترمذی و غیری قتلرنده ابی بن کعب حدیثله ثابت اولمشدر دیدیلر بعضیلر دخی ملائکه بوللرده طورر ایدی خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری ایکی بلوک ملائکه کندویه شاهد اولمچچون او یله ایدر ایدی دیدیلر (ابن ابی جرره دخی ابتدی فخر کائنات علیه اکل التحیات حضرت نلرینک بویله ابتدی حضرت یعقوب علیه السلامک اوغلا رینه (لا تدخلوا من باب واحد) دیدیکی معنی ایچوندر دیدی یعنی اصابت عین دن حذر ایدر ایدی دیمکه اشارتدر والله اهل بحقیقه الخال (رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینک عادت کریمه سی بو ایدیکه فرزلی و اهل پرده خاتونلری و حاتونلری بیرام نمازینه چقار ایدی حاتونلر صلا دن برجا ییده طورر ایدی صکره مسلمانلریله دعایه حاضره اولور ایدی برکره بر خاتون ابتدی یار رسول الله جلیلی اولمنا غیر مصلايه نیچه چقسون دیدی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری * فلترها اختها من جلا ییها * دیدی یعنی قزقرنداشی جلیسابلرندن اکا عاریت و پرسون دیو بیوردی جلیسابلر خاتونلرک بورندکلری نسنه در حدیث شریفی امام بخاری و مسلم و ترمذی روایب ایشلردن لفظ ترمذیکدر بعض علما رحیم الله تعالی بونده دلالت واردر که خاتونلر صلات عبده حاضره اولن مستحب اوله کرک کنج اولسونلر کرک باشلو اولسونلر دیشدر امام شافعی رحه الله علیه امله معنی اولان کابده ابتدی بن سورمه که اختیاره خاتونلر و هیئات صاحبزلی اولمنا صلا نه حاضره اولار

ویرام نماز به حاضر اولدقلری بنم فتنه زبانه سوکلودر دیدی (امام اعظم رحمة الله علیه
 حضرت نوری مذهبنده کجیح خانو نلرک جهامته حضورری مکر وهلدن برافتنه اولقی خوبی واردر
 اما اختیاره خانو نلر صباح نماز به واخشام نماز به ویا تسو نماز به جیحقی جائزدر (امامین قولنده
 اختیاره خانو نلر جمع افغانده جیحقی جائزدرن برانلره رغبت آزدر فتنه احتمالی اولماز دیمشدردر
 امام اعظم حضرت نوری بیورمشدرکه فرط شبق یعنی جماعه ارزومند اولقی فتنه به باعثدر
 اما صباحه واخشامده ویا تسوده جائز کوردیکم بودرکه فاسقلر صباحده ویا تسوده او یوزر
 واخشام زماننده طعمامده مشغولدر ویرام نمازنده دخی صحرا واسعدر انلر برجانیه طور وبا
 ناسله اختلاط ایتمک جائزدر واوله نمازنده وجعسه نمازنده وایکندو نمازنده یحقدقلرن
 جائز کوردیکم بودرکه فاسقلر اول زمانلرده یا بلوب کزدر دیمشدر وایکنی فی زمانتا فسقه نک
 اخشامده ویا تسوده انتشارری غالبدر والله اعلم (یوندفصکره معلوم اوله که مؤمنلرک
 اوج یرامی واردر بریسی هر هفته ده برکره کلور ایکبسی ییلده بر کره کلورن وهفته ده
 برکلان یوم جمعهدر بو یرام هر هفته ده قلنان صلوات مفروضه نک تکمیلی اوزره ترتیب اولمشدر
 اما اول ایکی براملرک بری که عید فطردر بو ارکان اسلامدن اوجخی رکن اولان صوم رمضانک
 تکمیلی اوزره ترتیب اولمشدر براملر اوزرلی به فرض اولان اوجخی تمام ایدوب حق تعالی
 حضرت نلر ندن مغفرته وناز جهمدن آزادلغه مستحق اولیحق حق سبحانه و تعالی حضرت نلری
 اول صیام عقیجه انلره برعید مشروع ایلدیکه انده جمع اولوب حق جل و علا حضرت نلر تک
 شکره و ذکره و تکبیره مشغول اولار و دخی صلات عبیدی و صدقه فطره فی مشروع قیلدی
 و الحاصل بو عید شریف اول کوندر که صائمرا اجر و ثوابلرین اسلیفا ایدوب حق تعالی
 حضرت نلر تک مغفرته رجوع ایلدر بری دخی قربان یرامیدر که ارکان اسلامندر دردی
 رکن اولان حج شریف تکمیلی اوزره مرتبدر و حجک تمامی عرفه کونده در اول کون که سلطانلر
 حاکمین تمام ایدرر حق سبحانه و تعالی حضرت نلری کاهلرین مغفرت ایلر (و حجک رکن اعظمی
 عرفهده و قوفدر عرفه کونی اهل اسلامک ناز جهمدن آزادلغنی کونیدر حق سبحانه و تعالی
 حضرت نلری اول کون جله سن مغفرت و آزاد ایلر کر که و قوف ایتمش اولسونلر کر که
 اولسونلر انکیچوندر که ابرسی کون جیع دیار و اعصار خلقی یرام ایدوب نصایه قادر اولنلرک
 جله سنه قربان بو غزلق واجب اولمشدر اول کونده ایندکلری طاعات و تقرب حق تعالی
 حضرت نلر تک ائمت مغفرتی مقابله سنده شکردر بو یرامده جمع اولان صلات و نحر عید فطرده
 واقع اولان صلات و صدقه دن افضلدر انکیچون حق جل و علا حضرت نلری فخر کاشات علیه
 اکل العیبات حضرت نلرینه کوراعظ ایندیکنک مقابله سنده شکر ایچون (فصل رکن و انحر)
 دیو بیوروب صلاته نحر امر ایشدر و نحرک معناسی بوغازلقدنر خواجه کاشات صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نلری ایکی قوج قربان ایشدر انلرک ایکبسی دخی املح و اقربن ایدیلر املح
 اکادیر که نوری آق اوله و سیاهلق قاریشه اقربن دیو بو یوزلو قبونه درلر بوصفتلو ایکی قوج
 قربان ایندیکی بخاری روایتده وارد اولمشدر (انس رضی الله تعالی عنه دن مرویدر که * و آیته
 واضعافده علی صفاحها یقول بسم الله والله اکبر * دیمشدر حاصلی فخر عالم صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت نلری کندی مبارک الیه بوغاز ایشدر و مبارک ایاضن قربانک یوزینه قومشدر
 بیساق جالدیغنی زمانده * بسم الله والله اکبر * دیمشدر (مسلم نقلنده حضرت عائشه دن
 مرویدر که * امر یکبش یطأ فی سواد و ینزل فی سواد فاتی له لیضنی به قال یا عائشه هلمی
 المدینه ثم قال اشحذینها یحجر ففعلت ثم اخذها واخذ الکبش فاحجمه ثم ذبحه قال بسم الله

اللهم تقبل من محمد وآل محمد ومن أمة محمد ثم ضحى به * دینشدر یعنی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری امر ایندی که بر قوج کتور ملر سیاه اوزره بصر اوله و سیاه اوزره یاتور اوله یعنی اباقلری و کوکسی و قاری سیاه اوله اذن دیدیکی کبی بر قوج کتور دبلر فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری باعابسه * هلی المدیة * دیدی یعنی بجاق استدی اذن طاشه بیله کسکین ایله دیدی بنده یورد یعنی کبی ایتدم اذن بجاقی آدی و قوجی طوتوب بر بانک اوسننه یاتوردی اذن بوغازلدی * بسم الله اللهم تقبل من محمد وآل محمد ومن أمة محمد * دید کدن صکره بوغازلدی دینشدر (امام احمد و ترمذی روایتلرنده دخی کندی مبارک الله بوغازلدی * بسم الله والله اکبر اللهم هذه عنی وعن لم یضح عن امتی * دیدی دینشدر یو ذکر اولسان اوج برام اهل اسلامک دینده اولان براملر بدر و آخر تنده روضه رضوانده اولان براملری حق تعالی حضرت تبریک دینارین مشاهده قیلد قلی کوندر که اهل جنته اذن عظیم دولت و اذن شریف عزت و اذن لذیذ نعمت یوقدر یسر لنا الله و ایاکم و لجمع اهل الایمان بالفضل و الاحسان

(*) باب ثانی (*)

رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبریک اسبابه مقرون اولان نوافلی بیسانده در بو باندہ درت فصل واردر (*) فصل اول (*) صلات کسوف بیانده در کسوف لغتده رتک متعرا اولوب سیاه لعه دو تکدر کسوف الشمس دبرر معناسی کونشک شعاعی کندی لونی فراردی دتکدر (امام ابی داود و نسائی روایتلرنده قیصه بن مخارق رضی الله تعالی عنه یورمشدر که فخر کائنات علیه اکل الخبایب حضرت نوری زماننده کونش طوتلدی اذن فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری بحجه ایله خوف ایدرک طشره چیقدی ایکی رکعت نماز قیلدی ایکی کسندہ دخی قیامی اوزاندی اذن کونش بنه نورلندی یعنی حالده دونوب کندی و یوردیکه * انما هذه الايات تخوف الله بها عباده فاذا رايتوها فاضلوا * دیدی یعنی بو علامتله همان اولدر که حق تعالی حضرت نوری بونلریله قوللر بن قور قوردر پس بچکم بونلری کوره سز نماز قیلک دیدی (علماء حنفیه رجهم الله تعالی قتلرنده صلات کسوفک طریق بودر که جمعه امامی یا خود سلطان جانندن صلات کسوف قطعده مأمور اولان کیمسه کون طوتلدی یعنی زماننده خلقه امامت ایدوب ناقله صورتنده ایکی رکعت نماز قیلو بره یعنی اذان و قیمة واقامت اولنیمه و قراءنده جهرا یتیمه و خطبه اوقیه هر رکعتده بر کره رکوع ایدر ل شافعی هر رکعتده ایکی رکوع ایدر ل دینشدر و دخی کر کدر که امام اولان کیمسه رکعتلرک ایکی کسندہ دخی قراءتی اوزاده نمازی قیلد قد نصرکه تا کونش آچلیجه دعا ایله اکر امام یا خود مأمور سلطان حاضر اولمز ابد هر کشی بشقه قبله تکیم آی طوتلدقد و قتی یل اسدکنه و قور خولو ظلمت اولدقد و عدودن زیاده خوف اولدقد و هر کشی بشقه قلیل کر کدر اصل اعتماد و اعتقاد ذکر اولنان اقواله در بوکا مخالفت ابدن علما ایتشدر در مخالف مذهب اولغین ذکرینک طی اولی کورلدی (*) فصل ثانی (*)

سید عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبریک صلات استسفا سی بیانده در استسفا ک معناسی احتیاج زماننده حق سبحانه و تعالی حضرت نوردن صواستکدر (امام ابوحنیفه رجه الله علیه فوننده استسفا ده جاعتله صلات مسنونه یوقدر اکر هر کشی بشقه قیلار ابده جا بزر استسفا همان دعا ایله استغفار در زرا حق تبارک و تعالی حضرت نوری (استغفروا ز بکم انه کان ضغارا یرسل السماء علیکم مدرارا) یورمشدر آیت کریمه ده استغفاری بعمور ارساله سبب قیلشدر صلات مذکور دکلدر و دخی خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری استسفا

ن

ایشدر و اندن صلات مروی دکادر امام اعظم رحمه الله تعالی حضرت نلربنک قوی بودر
 (امامین قوللرنده امامله ایکی رکعت فطنی مشر و عدد زبر ابن عباس رضی الله عنهما رواینده
 رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری اسنسفاده بیام نمازی کی ایکی رکعت نماز قیلشدر
 دیدیلر امام اعظم رحمه الله علیه حضرت نلری جواب و یروب ایشدیلر بر کره ایلدی صکره ترک
 ایدوب پردخی ایغدی بونقصد برجه سنت اولماز دیدیلر کتب حنفیده مسطور اولان بودر وسائر
 علمار جههم الله امامین قوللری اوزره اتفاق ایدوب بعض احادیث شریفه بی تمسک ایدتمشدر
 ویورمشلردر که اسنسفاقا و ح نوع اوزره در (نوع اول) بودر که ایکی رکعت نماز ایلله و خطبه ایلله
 و مقدما صوم و صدقه و توبه قیلمه و خیراته متوجه اولوب شر و فساددن اعراض ایتکله اولور
 این عباسدن مرویدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری خضوع و خشوع
 و تضرع اوزره صلات اسنسفایه جیقیدی مصلا به کلوب منبره جیقیدی سزک بو خطبه کز کی
 خطبه او قیدی ولکن متصل دعا و تضرع و تکبیر ایدر ایدی اندنصکره ایکی رکعت نماز قیلدی
 تکبیم هیدده قیلار ایدی دیو یوردی (ترمذی وغیری بویله نقل ایشلردر و عبدالله بن
 زید المازنی رواینده بویله در که ابتدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری مصلا به
 اسنسفایه جیقیدی اصحابه ایکی رکعت نماز قیلدی و قرائنده جهر ابتدی و قبله په متوجه
 اولوب دعا ایلدی ایکی مبارک اللربن دعایه قالدردی و توجه ایشدیکی زمانده ردا سن قلب ابتدی
 دیدی و قلب ردانک طریق بودر که اگر چار گوشه ایسه یوقاروسن اشانغی و اشانغیسن یوقارو
 ایتک کرک اکر مدور ایسه یعنی جبه ایسه صاغ یانی صول جانبه وصول یانی صاغ جانبه
 کتورمک کرک (امام ابی داود و ابن حبان روایتلرنده حضرت عایشه رضی الله تعالی عنهادن
 مرویدر که خلیق رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینه کلوب یار رسول الله یعمور
 یعمار اواندی دیو شکایت ایشدیلر اندن فخر کائنات حضرت نلری امر ایلدی مصلا به بر منبر
 قودیلر و فلان کون جبقه سز دیو بر کون تعیین ایلدی اول کون اولدینی کی کونش طوخر ایکن
 کندی مصلا به جیقیدی منبر اوسلنه اوتوردی اندن تکبیر ایدوب حق تعالی حضرت نلرینه
 حد ایلدی اندنصکره خلفه خطاب ایدوب ابتدی سز دیار یکرک قتلغندن و یعمور زمانه
 یغما یوب اکلندیکندن شکایت ایشدیکر حق سبحانه و تعالی حضرت نلری سزه امر ایشدیکه
 دعا ایلده سز و وعده قیلدیکه سزک دعا کز می سبحان ایایسه دیدی اندنصکره بشلدی

* الحمد لله رب العالمین الرحمن الرحیم مالک يوم الدين الذی لا اله الا هو یفعل ما یرید اللهم

انت الله لا اله الا انت الفنی و نحن الفقراء انزل علینا النبی و اجعل ما انزلت البنا قوتا و بلاغا
 الی حین * دیدی اندنصکره مبارک اللربن یوقارو قالدردی حتی قولتقر بنک یساضی کورندی
 اندن خلقه ارقاسن دوندردی و مبارک ردا سن قلب ابتدی مبارک اللری هنوز یوقاروده ایدی
 اندنصکره خلقه یوز بن دوندی و ایتوب ایکی رکعت نماز قیلدی همان حق سبحانه و تعالی حضرت نلری
 بر یولوت پید ایلدی رعد و برق اظهار ایدوب باذن الله یعمور باغدی فخر کائنات علیه افضل
 النبیات حضرت نلری مصلادن مسجدنه کلدین سیلار آتقه بشلدی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه
 وسلم حضرت نلری خلقک اوزی السنه یتشککه سر عتترین کوردی دخی شو بیه کولدیکه نواجندی
 کورندی اندن ابتدی * اشهد ان الله علی کل شیء قدير و انی عبده و رسوله * دیدی و نواجذ
 نهایتده بنن دشلردر که بعد البلوغ بتر (بعض علماصلات اسنسفانک و فتنده اختلاف وارد
 دیدیلر قول راجح بودر که وقت معینی یوقدر اکر چه کیم اکثر احکام صلات عیدنه بکوز
 دیشلردر (ابن قدامه اجماع نقل ایشدر که وقت کراهته و نقیمه و اول حضرتک صلات اسنسفایه

چندی تاریخ هجرتدن آنحضرتی میل رمضانده واقع اولمش ایدی ابن حبیباندن بویله منقولدر
 (وامام واقعی رحمه الله تعالی علیه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری مبارک
 رداسی و مبارک ازارینک مقصدار طول و عرض نریده بیورمشدر که رداسنک طولی الی ذراع
 و عرضی اوج ذراع ایدی و ازارینک طولی درت ذراع و ایکی فارس و عرضی ایکی ذراع و بر فارس
 ایدی و یونلری جمعه کونلرنده و براملرنده کیر اییدی دیمشدر) * نوع نای (* خطبه جمعه ده
 اسنقساقیدر) امام مسلم روایتده انس بن مالک رضی الله تعالی عنهدن مرویدر که بر جمعه کون
 فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری منبر اوزرنده خطبهده ایکن بر شخص کلوب
 قور اقلقدن شکایت اییدی یارسول الله دعا ایله حق تعالی حضرت نری عنایت ایوب یعمور
 و یسون فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری مبارک الیرین قالدربوب * اللهم اغننا
 اللهم اغننا * یوردی والله اصلا کونک بوزنده بولوت یوق ایکن بر پاره بولوت پیدا اولوب وسط
 سمایه کندی اندن یایلدی یاغنه بشلدی برهفته تمام یاغدی ارنسی جمعه یته بر کیمسه کلوب
 فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری خطبهده ایکن یارسول الله دعا ایله حق تعالی
 حضرت نری بو یعموری دکدر یسون طوارلی عزم هلاک اولدی دیدی یته فخر عالم صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت نری * اللهم حوالینا ولاعلینا اللهم علی الاکام والنظراب و بطون الادویبه
 و منابت الاشجار * دیودعا اییدی همان یعمور دکدی طشره جیقوب کونشده کردک دیمشدر
 قصه مذ کوره مفصلا معجزانده مرور ایشدر واسلسقا خصوصنده فخر عالم صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت نری عاجلادعاسی مقبول و مستجاب اولوب حق جل و علا حضرت نری مستوفی
 یعمور احسان ایشدیکی نیجه دفعه واقع اولمشدر جمله دن بری دخی نیوک غزاسندن دوندیکی
 زمانده بی فزاره قومندن بر قاج کیمسه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری بنه کلوب
 مسلمان اولدقلرنده مملکتلری حاندن سوال ایوب انلردخی ققطدن شکایت ایشدکلرنده دعا
 ایوب حق تعالی حضرت نری واسع یعمور احسان ایش ایدی قصه نک بر مقصداری وفود
 احوالی مذکور اولان معجزه مرور ایشدر اوزمانده که فخر کاشات علیه افضل الصلوات حضرت نری
 مبارک الیرین قالدربوب انرا یچون دعا ایله اییدی اصحابدن ابولبابه بن مشر نام بر کیمسه ایاق
 اوزره قاقوب اوجکده اییدی یارسول الله * ان التری المراید * دیدی معناسی یارسول الله
 خرماریمز سر کوده در نیلمسک یعمور اسقه بزه ضرر ایله دیمک اییدی فخر عالم صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت نری * اللهم اسقنا حتی یقوم ابولبابه عربانا یسدنعلب مریده بازاره * دیو
 دعا اییدی یعنی یارب سن یعمور و بر شو یله اولسونکده حتی ابولبابه جلاق اولوب ازار یله
 سر کوسینک دلونکن طبقه سن دیمک اولور اول خرما سردکلری سر کونک برجا بنده صو
 اقاچق بر بری وارد یعمور یاغدی بی زمانده اکلیغوب اورادن اقرار کیدر اما یعمور چوق
 یاغدی اورادن خرمانی یته آور کیدر فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری
 یوردی بی بومعنادر) راوی عین ایوب اییدی کونک بوزنده آزدن چوقدن بولوت یوق ایکن
 کوزومزک اوکنده صلح طماننک اردندن بر قلقان کی بولوت پاره سی چیقدی وسط سمایه
 وار یچق منشور اولدی خلق طوروب نظر ایدرلر ایدی والله برهفته کونش بوزین کیمسه
 کورمدی متصل یاغدی ابولبابه ازار یله سر کوسینک دلونکن طبقه مغه بشلدی و اول یعمور
 اسنیان کیمسه یارسول الله * هلاکت الاموال وانقطعت السبل * دیدی یعنی ماللریمز هلاک
 اولدی و یوللر کسلیدی دیدی اندن فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری منبره
 چیقدی مبارک الیرین بوسکسکه قالدربوب * اللهم حوالینا ولاعلینا علی الاکام والنظراب

و بطون الاودية و منابت النجر * دیوب دعا ابتدی معنای بارب اطرافه یاغدر اوزر بزه یاغدرمه طافله دپزه دره اچنه و انا جابر بدیگی بره یاغدر دیمکدر بونک مثلثی پروایت دخی انس بن مالک رضی الله تعالی عنهدن وارد اولمشدر و بنه علماء حدیثدن بخاری و غیر بیلر روایت ایشلدر درکه رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت تیری قزیش طائفه سنه بد دعا ایدوب حق تعالی حضرت تیری اوزرلر بنه قیظ مسلط ایشلر ایدی حتی مینه و عظام اکل ایشلر ایدی آخر کلوب نضرع ایتدیلر بنه دعا ایلدی تگری تعالی حضرت تیری یعمورلر و بردی شو بیه اولدی که کزتندن شکایت ایتدیلر بنه دعا ایلدی حق تعالی حضرت تیری دفع بیوردی بواسنسقارده نماز قلیوب همسان دعا ایشلدر بر کره دخی مدینه ده مسجد شریف قز بنده اجاز زیت دیمکله معروف محله اسسقاییورمشدر ابو الحکم دیکلری کیمسه نک مولاسی اولان (عمر بنام حسایدن ابوداود و ترمذی روایت ایشلدر درکه سید کاشفات علیه افضل التحیات حضرت تیرین کوردیم اللین فالدیوب مبارک وجهسه قز شوطوش ایدی باشند بوقارو نجس اوز ایتدیرماش ایدی اسسقانیلر ایدی دیمشدر (بری دخی بعض غزواتنده اسسقاییمشدر روایت اولور که بر صکره مشرکلر بوضعده ایلر و اروب صوفی ایشلر ایدی مسلمانلر صوسز قالوب سید عالم صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت تیر بنه شکایت ایلدیلر و منافقلر اگر بو یقمبر اولایدی حضرت موسی کنندی قومنه اسسقاییتدیکی کبی بودخی امته اسسقاییدر ایدی دیدیلر بو خیر خواجه عالم علیه الصلاة والسلام حضرت تیر بنه واصل اولیجی ایتدی بو یله دیدیلری ایدی حق تعالی حضرت تیری عن قز بسره صوا حسان ایلر ایدی اندن مبارک اللین آچوب دعا بیوردی دخی اللین یوز بنه سورعین بولوتلر ایدی اولوب یعمورلر یاغدی دره زده سیلر آقدی خلق مراد لر نجیه اچدیلر و صوبه غنی اولدیلر * فصل * سالم بن عبدالله اناسندن مرفوعا روایت ایشلدر که سید عالم صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت تیری اسسقاییتدیکی زمانده بو یله دعا ایلر ایدی * اللهم اسقنا

الغیب و لا تجعلنا من القانطين اللهم ان بالعباد والبلاد والبهائم والخلق من الاواء والجهد والاضنك ما لا نشکوه الا لیک اللهم انبت لنا الزرع وادرننا الضرع واسقنا من بركات السماء وابت لنا من بركات الارض اللهم ارفع عنا الجهد والجوع والعری واكشف عنا من البلاء ما لا یشکفه غیرک اللهم اناسغفرک انک کنت غفارا فارسل السماء علینا مدرارا * امام شافعی رحمه الله علیه بو یله روایت ایشلدر * فصل * ابوالجوزادن مرویدر که بر زمانده اهل مدینه به زباده قیظ یشدی جمع اولوب عایشه رضی الله تعالی عننها کلدیلر قیظدن شکایت ایتدیلر حضرت عایشه ایتدی وارک فجر عالم صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت تیرنک قیرشر یقندن کوه قز شو بردلک آچوک انکله معما ایتنده سقف حائل اولسون دیو بیوردی واردیلر او یله ایتدیلر حق تعالی حضرت تیری یعمورلر و بردی برون اولر بندی دوهر شو بیه یعموردی که حتی بعضی چالادی طائفه عرب اول یله (عام الفتنی) دیو نسجه ایتدیلر بو قصه بر مشهور و معارف قصه در (ابن ابی شیبه روایتنده اسناد صحیحله وارد اولمشدر که حضرت عمر رضی الله تعالی عنه زمانده بر قیظ واقع اولمشیدی بر کیمسه رسول اکرم و بنی محترم صلی الله علیه و سلم حضرت تیرنک روضه شریفه سنه کلوب باز رسول الله امکن ایشون اسسقاییله دیدی اول کیمجه مذکور کیمسه نک واقعه سنه وار حضرت عمر دیو بیوردیلر (عبدالرزاق روایتنده وارد اولمشدر که حضرت عمر رضی الله عنه مصلایه اسسقاییه چیقدی حضرت عباس * قم فانسق * دیدی یعنی طور سن اسسقایی یعنی یعمور طلب ابله دیدی (زبیر بن یحیی) بکاردن مرویدر که حضرت عمر حضرت عباسه اسسقاییتدیکی زمانده حضرت عباس بو یله

دیش ایدی * اللهم انی لم یزل بلاء الا بذنب ولم یكشف الا بتوبة وقد توجه بی القوم الیک
 لیکانی من ذنبک وهذه ایدینا الیک بالذنوب ونواصینا الیک بالتوبة فاسقنا الفیت * دیدی
 * بیان یغوریل بوشانوب بفضل الله تعالی وسعته حاصل اودی خلق مراد لئجه عبس ایتدیله
 (وینه بر روایتده وارد اولت در که بر زمانده حفظ واقع اودی حضرت عمر رضی الله تعالی عنه خلفه
 ایتدی تحقیقا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری عباس حضرت نوری شویله
 حرمت ایدر ایدیکه اوغل اتایه حرمت ایدر کی ایدی سر زده عمی عباس حقیقده رسول الله
 صلی الله علیه وسلم حضرت نوریته اقتدا ایدک عباسی حق تعالی حضرت نوریته وسیله اتخاذا
 ایدک دیویوردی حاصلی عباس رضی الله عنه دعا ایتدی حق تعالی حضرت نوری یغور احسان
 ایددی دیشلرد *) قسم ثالث *) فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوریته سفرده
 قبلد یعنی صلوات بیاندده در و بونده برفاج فصل واردر *) فصل اول *) قصر واحکام
 قصر بیاندده در بودخی ایکی نوع اوزره در *) نوع اول *) فخر کائنات علیه افضل التحیات
 حضرت نوری نه قدر منزله قصر صلوات ایدر ایدی انک بیاندده در (بخاری ومسلم روایتلرند
 انس بن مالک رضی الله عنه *) صلیت الظهر مع رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بالمدينة
 اربعا وخرج برید مکة فصلی بیدی الخلیفة العصر رکعتین *) دیشدر یعنی رسول الله صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نوریته مدینهده اویله نمازنی درت رکعت قبلدم فخر عالم حضرت نوری
 مکة به کتک نیتله یوله حبه ایدی ذی الخلیفة دیککاری موضعهه ایدکنده نمازنی ایکی رکعت
 قبلدی دیدی اهل ظاهر بو حدیثله استدلال ایتدیله در که سفرک اراغنده و بقینده قصر صلوات
 سائر اوله ز برامدینه ایله ذی الخلیفة تک مابین الی میل بردر بعضیلر ایدی میل دیشلرد جمهور
 مذهبنده ایکی قوناق بر اولنجده قصر صلوات جائز دکلددر (امام اعظم رجه الله علیه مذهبنده
 دوه ایاعبله اویچکونلک بول اولنجده قصر صلوات جائز دکلددر و بوندن مراد بودکلددر که دوه
 اویچکون متصل کیده هیچ طور میده بلنکه بودر که عادت اهل سفر اوزره اراده طعام بک
 ایچون و بمقدار استراحت ایچون وغیری مهم ایچون طور مقی و اوتور مقی و یا مقی هب حسابده
 داخلدر ز بر آکسر سفر مینر دکلددر و کیجهل زمان استراحتدن اولمین بعض کسینده
 ذکر می ترک اولمشدر و انس بن مالک رضی الله عنه روایتلده اهل ظاهر مذهبنده اصلا دلالت
 یوقیدر ز بر اذی الخلیفة فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوریته غایت سفری دکلددر که
 انکله استدلال ایدله بلنکه سفره چیققدی مرادی مکة به واروق ایدی ذی الخلیفة به
 وارد یعنی زمانده ایدکنده نمازنی ایدده قصر ایددی مسافر خود نیت سفرله جیغوب کتیبکی
 بک بیوتندن دفارقت ایتدیکی کی قصر صلوات جائز اولور احادیث و ظاهر قرآن بوکا دلالتده
 متعارضده اولمشلرد پس انلر بونکله نیجه استدلال ایدر (بعض شافعییه سفر طوبل اودر که
 فرق سکر میل اوله میل هاشمی ایله دیدیلر و مسافه مذکوره اون الی فرسخ بر اولور و درت
 برید اولور اون ایکی میل ره بر پرید درلر و میل دیککاری مد بصرک منتهاسیدر دیشلرد
 و بعضیلر ایتدیله میل حدی بودر که بر دوز زده بر شخصه نظر ایدله سک ارمیدر عورت میدر
 اونه می کیدر برومی کلور بیلمیه دیدیلر (امام نووی ایتدی میل الی ییک ذراع بردر و ذراع
 بکرمی درت بار مقدر دیدی اما بار مقدری آچوق طو و غیب بری بری یانسه کتور ملک کرک
) عطفادن مر ویدر که ابن عمر و ابن عباس رضی الله تعالی عنهم درت برید منزله صلواتی
 قصر ایدوب درت رکعت اولتدی ایکی رکعت قبلدر ایدی دیشدر امام بخاری دخی یوله
 ذکر ایتشدر بعضیلر صحیح ابن خزیمه دن ابن عباس رضی الله تعالی عنهم عدن مر فوطا یوله

روایت ابوشامه (وامام اعظم رحمه الله تعالى قتله فرسخه اعتبار بوقدر) امام بخاری رحمه الله تعالى علیه روایتند عایشه رضی الله تعالی عنهما مرویدر صلات اولده ایکبشر رکعت فرض اولمشیدی وقتا کیم خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری هجرت ایلدی درت رکعت فرض اولندی دیمشدر معناسی حالدرت قلانلر اولزمانده درت اولدی دیمکدر (امامام مسلم روایتند ابن عباس رضی الله تعالی عنهما * فرضت الصلوة فی الحضرار یساقی السفر رکعتین * دیمشدر امام مسلم رحمه الله تعالی علیه ابیکی روایت مابین جمعه جوق تطویل ایشدر والحاصل درت رکعت قلانلر نماز مثبت ومقرر اولدقدنسکره (فلیس علیکم جناح ان تقصروا من الصلوة) آیت کریمه سی نازل اولدیغی زمانده ینه سفرده تخفیف اولمشیدلر (ابن الاثیر شرح مسنده قصر صلات هجرتدن سنه زابعه ده واقع اولدی دیمشدر دولابی قولنج سنه تأیه ربیع الاولنده واقع اولمشدر بعضیلر هجرتدن قرق کون صکره واقع اولدی دیمشدر * (فرع ثانی) * امامتله قصر بیاننده در بخاری ومسلم رحمه الله تعالی انس بن مالک رضی الله تعالی عنده حضرت نوردن روایت ایدر که * خرجنا مع رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم من المدينة الی مكة وكان یصلی رکعتین حتی رجعنا الی المدينة * دیدی حاصلی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوریله مدینه دن مکه به سفره جبقتق نمازی ایکبشر رکعت قبلرایدی تامدینه کلجه بویله ایتدی دیمکدر انس بن مالک رضی الله عنده حضرت نورینه * ایشتم بمکه شینا * دیدیلر یعنی هیچ مکه ده اقامت ایشدیکرمی دیدیلر * ایشتما عشره * دیدی یعنی اون کجه اقامت ایشدیک دیدی (ابن عباس حضرت نوردن دخی مرویدر که * اقام انبی صلی الله علیه وسلم تسع عشرة بقصر الصلوة * دیمشدر یعنی اون طقوز کجه اقامت ایلدی صلاتی قصر ایدرایدی دیمشدر ائدن ایتدی * فتحی اذا سافرنا قصرنا وان زدنا اثمنا * دیدی بخاری رحمه الله تعالی علیه بویله روایت ایشدر بویله معناسی ابوداود نقلنده وارد اولاندن فهم اولنور که * انه صلی الله تعالی علیه وسلم اقام مع عشرة بمکه بقصر الصلوة قال ابن عباس فلما قام اکثرهم * دیمشدر یعنی مکه ده اون بدی کجه اقامت ایتدی صلاتی قصر ایدرایدی ابن عباس رضی الله تعالی عنهما ایتدی اکر دخی جوق طوره ایتدی تمام ایلر ایدی وینه ابود اوز روایتند عمران بن حصین رضی الله عنده * غزوت مع رسول الله صلی الله علیه وسلم الفتح فاقام بمکه ثمانی عشرة ایله لا یصلی الا رکعتین * دیمشدر یعنی فتح مکه به خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوریله بیله خزا ایشدیم مکه ده اون سکر کجه اقامت ایتدی همان ابیکی رکعت قبلرایدی یعنی درت رکعت اولان فرضلری ایکبشر رکعتدن آرتوق قتلرایدی دیمکدر (ویله ائدن بروایتند اون بش کون اقامت ایتدی دیمکد وارد اولمشدر والحاصل عدد ایاام اقامتده اختلاف اوزره روایات وارد اولمشدر اون طقوزله اون بدی روایتلرین توفیقده جائزدر که بعضی دخول وخروج کونلرین بیله حساب ایدوب بعضی انلری اسقاط ایله دیدیلر واون بش اولوق روایتی نویی رحمه الله تعالی علیه تضعیف ایشدر امامانده ضعف بوقدر زرار اولری نفسانلی روایت ایدن همان ابن اسحق دکلدر امام نسائی رحمه الله تعالی علیه دخی اون بش اولوق اوزره روایت ایشدر صحیح ایدیکی نایت اولیق بو کاجل کرکدر که راوی روایت اصلی اون بدی ظن ایله دخی دخول وخروج کونلرین حذف ایدوب اون بش کون دیه واین عباس حدیثله انس بن مالک حدیثلری یننده تعارض بوقدر زرار ابن عباس حدیثی فتح مکه ده ایدی وانس حدیثی حجة الوداعده ایدی دیمشدر (و معلوم اوله که امام اعظم رحمه الله تعالی علیه مذهبنده

مسافر اولان کیمسه بر شهزده یار قره ده بو چق آی اقامت نیتن ایلسه درت رکعت اولان
 فرضی ینه تمام قیلق کر کدر اصر نصف شهر دن ا کسک اقامت نیت ایلسه قصر
 ایتمک کرک و نصف شهر اقامتی مکة ایله منی ده ایلسه یعنی ایکی سنده بو چق آی طور مق نیت
 ایلسه ینه قصر ایتمک کر کدر و بر کیمسه بر شهزده دخول ایلسه و اقامت نیت ایلسه بو کون
 چقبوب یارین چیقق عزمی اوزر ینه اواسه بو ترده ایله نیجه ییلار قالسه ینه صلاتن قصر ایتمک
 کر کدر و بر عسکر دار الحریه کیمسه انده نصف شهر یادخی زیاده اقامت نیت ایلسه ینه
 قصر ایتمک کر کدر ز یادار الحرب اقامت یری دکلدن اماشول کیمسه که دار الحریه امانله کیمه
 و انده بر شهزده یار کیمسه اقامت نیت ایلسه جا زدر اقامتی صحیحسه اولور والله اعلم
 * (فصل ثانی) * بونده دخی ایکی فرع وارد (فرع اول) فخر کاشان
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری ایکی صلات نیتن جمع ایندی بکنک بیاننده در (انس بن مالک
 رضی الله تعالی عنه روایتده بو یله در که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری کونش
 میل ایندی یعنی زواله وار مدین بریدن کوچسه او یله نمازی ایکندی وقتنه د کین تا خیر
 ایدردی اندنصره ایزدی ایکیسین بردن قیلاردی اگر دخی کوچدین کون میل اینمش اولسه
 ظهیری قیلاردی اندنصره بزدی دیمشدر (و بر روایتده بو یله در که * اذا اراد ان یجمع بین
 الصلوتین فی السفر اخر الظهر حتی یدخل اول وقت العصر * دیمشدر یعنی یخ سفرده ایکی
 صلات نیتن جمع ایتمک دیلسه ظهیری عصرک اول وقتی دخول ایندیجه تا خیر ایدردی دیمشدر
 بر روایتده دخی بو یله در که * اذا عجل علیه السیر بوخر الظهر الی اول وقت العصر فیمجم
 ینهما و یؤخر المغرب حتی یجمع ینهما و بین العشاء * دیمشدر بخاری و مسلم و ابوداود بو یله روایت
 ایتمشدر یعنی رسول اکرم یخ تیر کتلواو یعنی ظهیری عصرک اول وقتنه د کین تا خیر ایدردی اندن
 جمع ایدردی و مغربی دخی تا خیر ایدردی حتی عشاء جمع ایدردی دیمشدر و بخاری تک بر روایتده
 * کان یجمع بین هاتین الصلاتین فی السفر یعنی المغرب والعشاء * وارد اولمشدر یعنی سفرده
 اخشامله یا تسوی جمع ایدردی دیمشدر بو نلردن غیری دخی روایات وارد اولمشدر و لیکن
 علماء حنفیه نقلنده روایات مذکورده یله عمل بو قدر و انلرک مذهبنده سفرده جمع بین الصلاتین
 بو قدر ایچق عرفانده بعد از زوال ظهرا یله عصری جمع ایندوب مزدلفنده وقت عشاءه مغریله
 عشا ی جمع ایتمک وارد و الله اعلم * (فرع ثانی) * مزدلفنده جمع ایندی بکنک بیاننده در
 بخاری رحمه الله تعالی علیه روایتده ابن عمر رضی الله تعالی عنهما * انه صلی الله تعالی علیه
 وسلم صلی العشاء والمغرب بالمزلفه جمعا * دیمشدر مسلم و مالک و ابوداود دخی بو یله روایت
 ایتمشدر بخاری تک بر روایتده دخی بو یله در * ککل واحدة منهما باقامة ولم یسبح ینهما *
 دیمشدر یعنی هر برین یسغه براقامته قیلدی ایکی صلات اراننده نافله نماز قیلدی دیمشدر
 (مسلم روایتده * جمع بین المغرب والعشاء یجمع وصلی المغرب ثلث رکعات وصلی العشاء رکعتین *
 دیمشدر یعنی اخشامله یا تسوی جمع ایندی اخشامی اوج رکعت و یا تسوی ایکی رکعت
 قیلدی دینی (امام بخاری رحمه الله علیه نقلنده ابو ایوب انصاری رضی الله تعالی عنه * جمع
 فی حجة الوداع بین المغرب والعشاء فی المزدلفه * دیمشدر یعنی فخر جهان حضرت نوری
 حجة الوداعده مزدلفه ده اخشامله یا تسوی جمع ایندی دینی (امام نسائی رحمه الله تعالی علیه
 نقلنده ابن عباس رضی الله تعالی عنهما * انه صلی المغرب والعشاء باقامة واحدة * دیمشدر
 یعنی ایکیسین براقامته قیلدی دیو یورمش و جعفر بن محمد رحمه الله علیهما اتانندن روایت
 ایندوب * صلی الظهر والعصر باذان واحد و اقامتین ولم یسبح ینهما * دیمشدر (امام اعظم

رحمة الله عليه قولى بوروا بيه موافق زظهر ايله عصر براذانه و ابكى اقامته قلمق صكره
 و ابكسى ماينده اوبله سنندان غبرى نافلة قلماق كرك دبو يورمشدر * (فصل ثالث) *
 حواجه كائات صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نربك سقرده نافلة قیلدبغتك يسانده در
 (امام ترمذى رحمه الله عليه رواينده) (ابن عمر رضی الله عنهما * ساخرت مع النبی صلى الله تعالى
 عليه وسلم و ابى بكر و عمر و عثمان فكانوا يصلون الظهر والعصر ركعتين ولا يصلى قبلهما
 او بعدهما ولو صلى لاعمتهما * ديمشدر حاصلی فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نربك
 و ابو بكر و عمر و عثمانه سفرل ايتيم طهرى و عصرى ايكبسر ركعت قیلار ايدى و بونلك
 هر ريدن مقدم و مؤخر نماز قیلماز ايدى اكر قلمش اولايدي بن امام ايدردم ديدى و پررواينده
 * صحبت النبی صلى الله تعالى عليه وسلم فم ااره بسج في السفر * ديمشدر يعنى سيد عالم صلى الله
 تعالى عليه وسلم حضرت نربك يسه بولداس اولدم بن آت سقرده فرأضدن اول و صكره سن
 رواب قیلدبغن كوردم ديمكدر معنای مذکور روايت اخراده * فكان لا يزيد في السفر على
 ركعتين * يوردبغندن استفانده اولمشدر (ابن دقيق العبد ايتدى بولفظ محمد كدر كه مراد
 عدد ركعات فرضده زياده ايتزدى ديمك اوله و نفي ايتامدن كناه اوله و بوندن عرض قصر
 اوزره مداومتدن اخبار اوله و احتمالدر كه نفل زياده ايتز ايدى ديمك اوله و يمكندر كه بوندن
 اعم بر معنى اوله ديمشدر (وسم رواينده بعض سلفدن هر ويدر كه ايتدى طريق مكده ابن عمر
 حضرت نربك رفیق اولدم بزه اوله نمازنى ايكى ركعت قیلو بردى اندن مزانده اوتوردى بردى
 يله اوتوردى نماز قلنان موضعه نظر ايتدى كوردى خلق ايق اوزره مطوردر بونلر بولر دبو سوال
 ايتدى * بسبحون * ديديلر يعنى سنت قیلار دبو جواب و پرديلر * لو كنت مسجلا لعمت *
 ديدى بو عياره نك ظاهر دن فهم اولنان بودر كه اكر بن سقرده سنت قیلدم فرضى تمام
 قیلاردم ديمكدر زيرا ترمذى قنده * لو كنت مصليا قبلها و بعدها لعمت * واقع اولمشدر
 بونلك محصلی چونكه سقرده تكثير صلوات جائز اوليحق فرضى تمام قیلق كرك ايدى زيرا
 اول جمله دن اولدر ديمكدر امام نووى ايدر بعضيلر ابن عمر حضرت نربك بوقولدن جواب
 و يروب ايتديلر فرضه واجب مخصوصه در اصكر تامة قلمق مشرووع اولايدي تمامى
 واجب محتم اولوردى اما نافلة اختيار مصلى به مفوضدر بطريق رفق بودر كه مشرووعه
 اوله اندن خير اوانه ديديلر اما بسوزره اعتراض ايدوب ايتديلر عساره مذكوره دن ابن عمر
 حضرت نربك مرادى بودر كه اكر بن تمام فرضيه صلوات رابيه يانده بخير اولايدم بكا
 تمام اندن احب اولوردى ديمكدر لکن قصر دن تخفيف فهم ايتدى لك ايجون رابيه
 قیلاردي و اعتمام ايتز ايدى ديديلر علماء شافعيه بومتمامده بعض روايات دخى ايزاد ايدوب
 مذمبلر بيه متعلق بعض قيل وقال ايتشدر در واصل مقصود انهم خفي قوللر بن ايتكدر
 ايتدى معلوم اوله كه سقرده سنت قلمق خصوصى بونلر يانده مختلف فيده در بعضيلر ايتديلر
 رخصتارى افضلدر و بعضيلر دخى نفر با قلمه سى افضلدر ديديلر هندوانى رحمه الله عليه
 ايتدى حال زولده قلمه سى افضلدر و حال سقرده تركى افضلدر ديدى بعضيلر ايتدى خاصة
 صباح و اختام سنترى قلوب سارى ترك اولمق كرك ديديلر محبطينده بوبله ذكر اولمشدر
 * (فصل رابع) * فخر كائات عليه افضل التحيات حضرت نربك سقرده دابه اوستنده
 نافلة قیلدبغتك يانده در ابن عمر رضی الله عنهما * كان رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
 يصلى سجته حيث ما توجهت به ناقه * ديمشدر يعنى نافلة سنى قیلاردي ناقه سى هر رفتى
 جايه توجه ايتسه ديمكدر و پررواينده مكه دن مدینه به متوجه اولوب كيدر لکن عتبه

جانبه قیلاردی (ایمانت و اواقم وجه الله) آئی انده نازل اولدی دیمشدر و بروایتده کوردیم
 فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری خیره متوجه اولوب کیدر ایکن حصار اوزرنده
 نافله قیلار ایدی دیمشدر و بروایتده * کان یوتر * واقع اولمشدر یعنی وتر قیلاردی دیمشدر
 امام مسلم بویله روایت ایشدر و الحاصل فقهاء امصار بوحیدینلر ایله استدلال ایشلردر که
 طوار اوزرنده نافله فلتی جائز در هر قننی جانبه متوجه اولور ایسه اولسون الا امام احمد
 و ابانور ایشدیلر مستحب بودر که نمازه ابتدا ایندیکی زمانده قبله به متوجه اولوب تکبیر ایلیسه
 اذن هر قننی جانبه کیدر ایسه قبله رق کیده دبدیلر بوقوله مجتلی بودر که ابو داود روایتده
 انس بن مالک رضی الله تعالی عنه * انه صلی الله تعالی علیه وسلم کان اذا اراد ان یتطوع
 فی السفر استقبل بشفاته القبلة ثم صلی حیث وجهت رکابه * دیمشدر معنای تقدیم اولتان
 تقریردر (جهور علما رحهم الله تعالی منزهلی بودر که طوار اوزرنده نافله فلتی جائز اوله
 کرکه سفر طویل اولسون کرکه قصیر اولسون الا امام مالک رحه الله تعالی علیه سفر
 طویل کرکرکه جائز اوله دیمشدر زیرا احادیث مذکوره خواجه کاشفات صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت نبریک سفر زنده وارد اولمشدر سفر قصیره کیدوب بویله قبله یعنی نفل
 اولمشدی دیمشدر و حجت جهور اخبار مطلقدر که بومعناده وارد اولمشدر ذکر اولتان خبردره
 طویل و قصیر قیلری یوقدر همان فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری بویله
 ایلدی دیمشدردر (امام اعظم رحه الله علیه مذهبنده هر موضع که انده مسافره قصر صلات
 مشروع اوله انده رکبا نافله فلتی جائزدر و قبله به توجه شرط دکلدنر و نماز دخی ایما
 طریقیسه قبلنور مثلاً بولجی آینه بنوب کیدر ایکن نافله نمازه نیت ایدوب تکبیر ایدر اذن
 لازم اولنلری قرات ایدر رکوعه وارر سجده به وارمه سی بودر که رکوعندن آرتوجتی اکلور
 تمام ایشدکه سلام و برر وسن روایت یعنی مؤکدات دخی نوافلدندر انلر دخی بویله فلتی
 جائزدر (ابوحنیفه رحه الله تعالی علیه حضرت نبردنر روایت واردر که صباح ستن اینوب
 قبله لر برانک مؤکدکی خیر یلردن زیاده در دیمشدر (اما وتر فقط اولسه ایتمک کرکر
 (وامامین رحهما الله تعالی انده دخی ایتمک لازم دکلدنر دیمشدردر و الحاصل سفرده برکشتمک
 اصلا عذری یوق ایکن ایمالله طوار اوسنده نافله فلتی بزم اماملریم رحهم الله تعالی
 قتلرنده و سائر علما منزهلرنده جائزدر و عذری اولدیغی تقدیرجه فرائضی دخی طوار اوزرنده
 اسلوب مذکور اوزره فلتی جائزدر (فاضلین رحه الله تعالی علیه ایدر عذر ایله طوار
 اوسنده قیلان کیمسه اکر طواری توفیقه قادر دکل ایسه جائزدر بوتقدیرجه طوارک
 یورودیکی ضرر ایتمز فلتی کرکر اکر توفیقه قادر ایسه کیدر ایکن فلتی جائز دکلدنر دیمشدر
 (قنیه ده مذکوردر که برکیمه طوارک اوسنده بنسه و طوارک صاحبی اتی سیر ایشدرسه یعنی
 طواری صاحبی قولانسه هر جانبه سورن اول اولسه اوسنده کی تصرف ایتمسه اول کیمسه
 طوار اوسنده فرض فلتی جائز دکلدنر و نافله فلتی جائز دکلدنر و فرض قیلان کیمسه به عذر
 یونلردر که ایندیکی تقدیرجه کندی نفسی یا خود طواری بریمی جانوردن یا خود حرامیدن
 ضرر کله دیو خوف ایتمه یا خود هر بر بلخی اولسه نماز قبله جتی قوری بر بولامز ایسه یا خود
 پیر اولسه یا ضعیف الحال کیمسه اولسه و باطواری سرکش اولسه ایندیکی تقدیرجه بالکثر بتمکه
 قادر اولسه بومذکور اولنلردن بر بسی عارض اولسه طوار اوسنده فرض فلتی دخی جائزدر
 کاتب حنفیه ده بویله مسطوردر و الله اعلم (ترمذی نقلنده بودخی وارد اولمشدر که
 یعلی بن مره اتامندن جلدندن روایت ایدوب ایندی اصحاب گرام برکره فخر کاشفات صلی الله

تعالی علیه وسلم حضرت نبریه کیدلر ایدی برطاریزه کادیلر نماز وقتی بئندی ائدن بئورد
یاغدی و بر اصلاوب قوری بر ائدی همان فجر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری
طوار اوزرنده ایکن اذان او قودی اصحابه نماز قیلدی ایما ایدر ایدی بئوردنده رکوع عدن
آرتیق آکیور ایدی دیمشدر * (قسم رابع) * فجر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نبرینک صلات خوف قیلدیغنیک بسانده در بخاری و مسلم و ابوشامره جابر دن
مر و یدر که سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبریه بفره متوجه اولدی (ذات الرقاع
دیدکاری موضعه کلد کده رسایه دار الحاج بانسه کلک بوردده رسول الله حضرت نبری استراحت
ایسون دیدک فجر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری اوراده نزول ائدی اصحاب
عبری بره ائدیله و رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبرینک فلیبی اتاج طائفه اصلوب
طورردی همان مشرکلردن بر کافر ناکهان فجر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبرینک
اوزرنده کلدی طور دینی بردن فلیبی آدی صردی ائدن خطاب ایدوب فجر عالم حضرت نبرینه
* مخافی * دیدی یعنی قورقار بئسک دیدی فجر عالم حضرت نبری دخی * لا * دیوروردی
کافر ایدی * من بئعک منی * یعنی سنی بنم المذن کیم آبقور دیدی رسول الله حضرت نبری
* الله * دیوروردی ائدن اصحاب بو حالدن آکاه اولوب کافر قورقور دیلر قیچی
قنه وضع ایدوب برینه آصدقد نصکره قاجوب کندی ائدن نمازه اقامت اولندی فجر کائنات
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری اصحابدن بر طائفه ایله ایکی رکعت نماز قیلدی انلر کور
چکلدیلر بر طائفه ایله دخی ایکی رکعت قیلدی فجر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبرینک
نمازی درت رکعت اولدی وقومک ایکبشر رکعت اولدی دیمشدر (وسلم روایتده بو یله
دخی وارد اولمشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبرینک اردنده ایکی صف
باغلاب دشمین برمله قبله مایبئنده ایدی خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری
تکبیر ائدی بر دخی تکبیر ائدی ائدن رکوعه واردی بر دخی رکوعه واردی و رکوع عدن
باشنی فالدردی بزه جیعا باشمیری فالدردی ائدن سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری
کندوبه فریب اولان صفیه سجدیه واردی صف مؤخر عدوبه قارشو ایاق اوزرنه طور دیلر
مفخر موجودات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری سجدیه سن تمام ایدیجک صف مؤخره قیام
ائیدی وصف مقدم کور و چکلدیلر ائدن سید عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری رکوع
ائیدی بر دخی جیعا رکوع ائدی ائدن رکوعدن باشن فالدردی بزه جیعا باشن فالدردی
ائدن سجدیه واردی اول صف که رکعت اولاده مؤخر ایدی صکره تقدم ائیدی سید عالم
علیه افضل التحیه والسلام حضرت نبریه یله سجدیه ائدیله اول بر صف عدوبه قارشو ایاق اوزرنه
طور دیلر وقتا کیم سجدیه سن تمام ائدیله صف مؤخر سجدیه اینوب سجدیه قیلدیلر اند نصکره
سید موجودات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری سلام و یردی بزه جیعا سلام و یردی
دیمشدر وینه بخاری و مسلم روایتلرده وارد اولمشدر که فجر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نبری غزوه ذات الرقاعده صلات خوف قیلدی صحابه دن بر طائفه آنکله صف باغلاب
نمازه طور دیلر بر طائفه دخی دشمنه قارشو طور دیلر سن سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نبری کندوسیه اولان طائفه ایله بر رکعت قیلدی دخی ایاق اوزرنه طورردی اول
طائفه نمازلرین تمام ائدیله دخی کیدوب دشمنه قارشو طور دیلر اول بر طائفه کلوب فجر کائنات
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبرینه اقتدا ائدیله انلر ایله دخی بر رکعت قیلدی ائدن
اوتوروب قادی بر طائفه دخی بقیه صلاتلرین قیلدیلر ائدن رسول الله صلی الله تعالی علیه

وسلم

وسم حضرت نوری انرا ایله سلام و بردی دیمشدر امام مالک بواسطه او بی ترجیح ایدوب شافعی
واحد دخی اکا موافقت ایشلدرد (علماء حنفیه رحیم الله قلمزنده صلوات خوفک صغنی
بودر که امام اولان کیمه جصاصی ایکی بلوکه ایلیمه اندن بر بلوکن دشمنه قارشو قیوب اول بر
بلوکه نمازه بشلیه اکر قبلدینی ایکبشر رکعتلو نماز اردن ایسه بونلر ایله بر رکعت قبله دخی
بونلر کیدمل دشمن قارشوسنه طور مزل و اول طور نلر کلوت اقمندا ایلیمه بونلر ایله دخی بر رکعت
قبله و اما بالکتر کندوسی سلام و بره اندن بونلر یته دشمنه قارشو طوره ل اول قبلانلر کله ل
بقیه صلانلرن قراءتسز اتمام ایدملر سلام و برمز بر بونلر ل احفلدر امام آردنده طوره ی حکمنده در
بونلر د نصلره اول بر طاقعه دخی کله ل قراءتله نمازلر بن تمام ایدملر سلام و بره بونلر قراءت لازم
اولدینی اولدر که بونلر مسبو فلدر اکر قلدینی درت رکعتلو یا اوج رکعتلو نمازلردن ایسه بر بلو کیه
اول ایکی رکعت نماز قبله اند نصلره تقر بر مذکور اوزره نمازلر بن اتمام ایدملر و برنجی جانور خوفی
اولدینی زمانده دخی بویه قبله ل اکر خوف زیاده اولور ایسه بو طرز اوزره قیلغه اقدام ایدملر ایسه
هر کس بی بدیکی طوار اوزردن بشقه قبله و نه جائیه قابلیت اولور ایسه ایما ایله اول جائیه قبله امام
اعظم رحمة الله علیه مذهبنده صلوات خوف بوانستوب اوزره قیلنور والله اعلم (اما مذاهب
مختلفه صاحب لری دخی جوق روایت ابراد ایشلدرد بعضی بونده اون درت وجه وارد اولدی
دیمشدر (ابن العربی قس آدلو کابنده ایدر بو صلوات خصوصنده جوق روایت وارد اولمشدر
واضحی اون النی روایت مختلفه در دیمشدر اما آنچه ایشکلر بن بیان ایشلدرد بعضی لری بیان
ایدوب بوجه دخی زیاده ایشلدرد و الحاصل فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری تک
فعلنده هر بار که اختلاف روایتی کوردیلر بوجه زیاده ایشلدرد کثرت و جوه اختلاف روایتدن حاصل
اولمشدر (ابن القصار المالکی ایشدی رسول الله حضرت نوری صلوات خوفی اون کره قیلشدر
و ابن العربی اون درت کره قبلدی دیمشدر خطابی رحمة الله علیه ایدر ایام مختلفه ده اشکال
متغایره اوزره قیلشدر هر برده صلاته احوط و حراست ابلغ اولاتی نحری ایدر ایدی اکر چه
صور صلوات اختلاف اوزره ایدی و لکن جمله سی متغایره المعنی ایدی *) قسم خامس *)
صلوات جنازه قبلدینغنت بیاننده در بونده دخی رفاح فرج وارد *) فرج اول *) عدد تکبیرات
بیاننده در (بخاری و مسلم روایتلرده ابو هریره رضی الله عنه ایشدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نوری نجاشی وفات ایشدی کون وفاتی خیر بن و بردی و اصحابیله مصلی به جیفوب صنف
باغلدیلر درت تکبیر ایشدی دیدی (یعنی قنده ابو هریره دردن هر ویدر که رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت نوری بر جنازه اوسنه تکبیر ایدوب اول تکبیره مبارک اللربن قالدردی
صاغ الن صول التک اوزرینه وضع ایشدی دیمشدر عبارته سی بودر که *) انه صلی الله علیه وسلم
کبر علی جنازه فرغ یدیه مع اول تکبیره و وضع المینی علی البسری *) فرج ثانی *) قرائتی
ودعایتی بیاننده در ابن المنذر رحمة الله علیه ابن مسعود و حسن بن علی و ابن الزبیر و مسور بن
مخرمه رضوان الله علیهم حضرت نلردن صلوات جنازه ده فائحه اوقتی مشر و عذر دیو نقل
ایشدر امام شافعی واحد و اصحیح رحیم الله تعالی بو قولی مذهب ایدمشلدرد و ابو هریره دردن
و ابن عمر دن صلوات جنازه ده قراءت بو قدر دیو نقل ایشدر عبدالرزاق و نسائی روایتلرده اسناد
صحیحله ابی امامه دن هر ویدر که صلوات جنازه ده سنت بودر که تکبیر ایلیمه اندن ام القرآن
اوقیه اندن خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینه صلوات ایلیمه اند نصلره
دعای مینه اخلاص ایلیمه یعنی همان آنکی چون دعا ایلیمه و قراءت ایشیمه الا اولی ده قراءت ایلیمه
دیمشدر (و صحیح بخار بدمه مددن طلحه دن هر ویدر که ابی عباس حضرت نلرینه آردنده جنازه

نمازین قبله م فاتحه الكتاب او قودی و بیه سز که بوستدر دیدی دیمشدر و محل فراتک
 یسانی انده بو قدر یعنی قنغی تکبیردنصکره قرامت کر کدر اول ذکر اول نماشدر اما امام شافعی
 قنده بابر رضی الله عنه حدیثه ذکر اولمشدر * وقرأ بام القرآن بعد التکبیرة الاولى * لغضبه
 وارد اولمشدر بومعاده دخی بعض روایات ایراد اولمشدر (اما علماء حنفیه رحهم الله قتلزنده
 صلات جنازه فاتحه اوقتی بو قدر زیرا فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری آخر
 قبله یعنی جنازه بویه فطشدر که یعنی فاتحه اوقتی واقع اولمامشدر بویه اولیحی مقدم قبله یعنی
 اسلو یلمن سوخ اولور اسلوب آخر ایله عمل لازم اولور ایمدی امام اعظم قولنجه صلات جنازه بویه
 کر کدر که تکبیر اولده ایکی المیزین قالدره تکبیر ایدمه اندنصکره سبحانک اوقویه و تکبیر تایدنصکره
 سید کائنات علیه اکل التحیات حضرت نوری به صلات ایله تکبیر تشهددنصکره صلات ایلمزیدی
 و اوجنهی تکبیردنصکره اللهم اغفر لحینا و میننا دعاسین اوقیه اندن سلام و یره دعاء مذکور
 امام احمد و ابی داود رحه الله علیهما روایتلر زنده وارد اولمشدر (و امام مسلم رحه الله علیه نقلنده
 عوف بن مالک رضی الله عنه دخی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری بر جنازمتک
 نمازین قبله ایتمه ایتمه کی دعادن بونی حفظایتک دیدی * اللهم اغفر له و ارحمه و عافه و اعف
 عنه و اکرم نزه ووسع مدخله و اغسله بالماء و الثلج و البرد و نقه من الخطایا کما ینقی الثوب الابيض
 من الدنس و اتزله دارا خیرا من داره و اهلا خیرا من اهله و زوجا خیرا من زوجته و ادخله الجنة و انقذه
 من عذاب القبر و من عذاب النار * عوف ابتدی خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نوری بودعایی او قودی یعنی بون بن آرزو ایتمه که اول یتان میت بن اولام دیدی (ابو داود
 نقلنده و ابی بن الاسقع رضی الله عنه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوردن بودعایی اشتم
 مسلمانلردن بر ینک نمازین قبله یعنی اوقور ایددی دیمشدر * اللهم ان فلان بن فلان فی ذمتک
 و حبل جوارک فقه من عذاب القبر و عذاب النار و انت اهل الوفا و الحق اللهم اغفر له و ارحمه
 انک انت الغفور الرحیم * ینه ابو داود نقلنده ابوهر یره دن مرویدر که فخر عالم صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت نوری * اللهم انت ربها و انت خلقتها هدیتهای الی الاسلام قبضت روحها و انت
 اعلم بسرها و علانیتهای جنتنا شفعا فاغفر لها * بویه در ایددی دیمشدر (فرع ثالث) رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری قبر اوزره صلاتی ذکر ندهدر (بخاری و مسلم روایتلر زنده
 ابی هر یره دن مرویدر که اختیاره خاتون و ارایدی مسجدی سیور ایددی فخر کائنات حضرت نوری
 اتی باقد اولدی یعنی کور معزه اولدی و اول خاتون نیجه اولدی کور معزه دیو سوال ابتدی
 یارسول الله وفات ابتدی دیدیلر سید کائنات علیه اکل التحیات حضرت نوری یعنی بکا اعلام
 ایتمه بکر دیدی اندن ایددی گویا انک امرینی صغیر و حقیر حد ایتمه یلر اندن ایددی بکا دلالت
 ایدک انک قبرینی کوسرتک دلالت ایدوب کوسرتدیله واردی اوزر ینه نماز قبله (وابن حبان
 روایتنده حاد بن سلمه ثابندن روایت ایشدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم * ان هذه القصور
 مملوءة ظلمة علی اهلها و ان الله ینور بصلواتی علیهم * دیو یورمشدر یعنی تحقیقا بوقبر ظلمته
 طلوردر اهلر ینه و تحقیقا حق سبحانه و تعالی حضرت نوری بنم انلر اوزره نماز سببیه انلری
 نورلندیردیمک اولور بعضیلر قولنده بویه در که قبر اوزره صلات اول حضرتک خصائصندن
 اوله غیر یلر ایتک جائز اولمه این حبان نقل منکره کوری ایتدکدنصکره ایتدی خصائصندن
 دیانلر بونکله استدلال ایتدی یلر دیدی وجه استدلال بودر که ینم صلاتم ایله انلر قبرلر ین
 نورلندیردیردیو یوردی اما غیره دخی جائز اولدیفن طریق آخردن روایت ایتدی حدیثله استدلال
 ایدوب ایتدی یور و ایتده * ثم اتی القبر فصفنا خلفه و کبر علیه اربعا * واقع اولمشدر

فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری کنند و سبیلہ قبلتک صلاتن انکار ایقیدی
 کنیدی خصائصندن اولیوب غیرہ دخی جائز اید بکن بیاندردیدی اما بوکا اعتراض ایدوب
 فخر کائنات حضرت نرینه تبعیتله جائز اولق اصلالہ قلیق جائز اید بکنہ دلالت اینتر دید بلر
 (وعقبہ دن مرویدر کہ برکون رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری احد شہداسنک
 اوزرینہ واردی میت نمازی قبلدینی کی نماز قبلدی دیمشدر پر وایتدہ دخی احد شہداسنک
 اوزرینہ سکر ییلد نصکرہ نماز قبلدی دیو وارد اولمشدر) وشخصین روایتلرندہ دخی قبلدی
 دیو وارد اولمشدر عبارہ سنی بودر کہ * خرج یوما فصری علی اهل احد کصلامہ علی المیت *
 بیورمشدر بو حدیثہ حرب کفارہ شہید اولانلر اوزرہ نماز قیلمک جوازینہ دلالت وارد
 وبومسئلہ عطا رحیم الله تعالی اختلاف اینمشدر (امام اعظم رحمہ الله علیہ مذہبہ
 شہداتک نمازنی سائر مؤمنلرک نمازنی کی قلیق کر کدر امام شافعی ومالک واجد واسحق
 مذہبلرندہ نمازنی قلیقاز بونلر ایتدی لر نمازینہ شفاعتدر قلیق خود کناہلری محوایلر کیدہ رشفاعتہ
 احتیاج قائلر دیدیلر امام اعظم حضرت نوری بیورمشدر کہ میتک اوزرینہ نماز قلیق کرامتن اظہار
 ایچوندر شہید خود کرامتہ غیریدن اولدرا وکناہدن بک اولق دعادن مستغنی اولماز کورمبسر کہ
 فخر کائنات علیہ اکل التحیات حضرت نوری ذنوبین بک و فبرا ایدی بہ اوزرینہ نماز قبلدی
 ومعصوم اوغلی قلیق کناہلری یوقدر بہ نمازنی قبلتور دیدی حدیث صحیحہ بودخی وارد
 اولمشدر کہ فخر کائنات حضرت نوری شہدا احد اوزرہ نماز قیلمشدر دیو بیوردی ہدایہ وشروحندہ
 بویلمیازمشدر وشافعیہ لایصلی علی الشہید دیدکری نہ معنایہ ایدیکندہ بری بریلہ اختلاف
 ایتدی لر بعضیلر شہید اوزرہ نماز واجب دکلدر اما قبلنسہ جائز معناسنہ در دیدیلر واکثری
 شہید اوزرہ نماز قلیق حرامدر دیدیکدر دیدیلر شافعیہ قندہ صحیح اولان قول بودر مؤلف
 رحمة الله علیہ فقہ حنفیدن بی خبر اولغین بومقاندہ * والحنفیۃ یمنعون الصلوۃ علی القبرہ مطلقا *
 دیو تعبیر اینمشدر اما بویلمہ دکلدر بر میتک نمازنی قلیقازین دفن اولانسہ قبری اوزرینہ واروب
 قلیق کر کدر زرافخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری انصار قومندن برخاتونک قبری
 اوزرہ نماز قیلمشدر وقلہنک جوازی شولر مانده در کہ میتک بدق طاعلمش اولدہ واولندن معلومدر
 دیدیلر ایسہ غالب رأیہ مفوضدر زرا بعضی سمن اولور تیر طاعلمش و بعضی آرق اولور کیچ
 طاعلمش مسلمانلرک رأی غالبی نیہ منجر اولور ایسہ اکا کورہ عمل اینک کرک ہدایہدہ وغیر کتب
 حنفیہ دہ بویلمہ مسطور در * (فرع رابع) * خواجہ کائنات علیہ اکل التحیات
 حضرت نرینک صلات غائب قبلدینک بیاندہ در (بخاری ومسلم روایتلرندہ جابررضی الله عنہ * انه
 صلی الله علیه وسلم قال قدتوفی الیوم رجل صالح من الحبش فہطلوا فضلوا علیہ * دیمشدر
 معناسی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری برکون ایتدی بو کون حبشندن بر صالح
 کیمسہ وفات ایتدی کلک نمازین قبلک دیدی دیدیکدر جابر ایتدی بز دخی صف بغلقد سید عالم
 حضرت نرینہ نماز قبلدق دیدی (ابو ہریرہ روایتلہ فرع اولدہ نقل اولمشدر کہ نجاشی اولدیکی کون
 رسول الله حضرت نوری خبر وروب صحابیلہ مصلی بہ حیقتیلر صف بغلیوب نمازین قبلدیلر (بخاری
 قندہ این عینہ طریقتدن این خبر یچدن مرویدر کہ * فقوموا فضلوا علی اخیکم اصحمتہ *
 بیورمشدر یعنی طورک قدرند اشکر اصحمتہنک اوزرینہ نماز قیلم دیدی امام شافعی واجد وجہور
 سلف رحیم الله بوقصہ ایلمہ غائب نمازنی مشروع اید بکنہ استدلال اینمشدر امام اعظم ومالک
 رحیم الله مشروع دکلدر دیمشدر و بعض عماد دخی وفات ایتدیکنہ قریب زمانلردہ قلیق جائزدر
 مدت بعد اولدقد نصکرہ جائز دکلدر دیمشدر این حیاند دخی اکرمیتک شہری قبلہ سمتہ ایسہ

فلیق جائز در اگر خلاف سمند ایسه جائز دکدر دیمشدر وقصه نجاشینک دلانته قائل اولیانلر
یعنی غائب نماز بن قطعہ قصه مذکورہ دلالت ایتر ورسول الله حضرت نلرند نصکره غائب نمازی
مشروع دکدر دینانلر برفاح وجه ذکر ایتمشدر بری بودر که صلوات غائب فلیق فخر عالم
حضرت نلرنته مخصوص ایدی غیر فلیق جائز دکدر دیدیلر امام اعظم ومالک رحمهما الله
بو یله دیمشدر (بری دخی بودر که فخر کائنات حضرت نلری نجاشینک نماز بن انکیچون قیلدی که
انک وفات ابتدکی برده اوزرینته نماز قیلار کیمسه یوق ایدی دیدیلر بعضیلر ایندی رسول الله
حضرت نلرنته مکشوف اولدی کشدی مشاهدہ ایلر ایدی اقتدا ایدنلر کورمرز ایدی انکیچون
قیلدی یونک جوازنده خود خلاف یوقدر دیدیلر بعضیلر یوقول نقله محتاجدر احتمال ایله
ثابت اولماز دیدیلر و بعضیلر یونک مثلنده احتمال کافیدر دیو جواب و پردیلر اما بو یله دینانلرک
مسئدی گانه واحدینک اسباب نزولده بغير اسناد ذکر ایتمک بدر که این عیسان حضرت نلرند

* کشف للنبي صلی الله علیه وسلم عن سریر الجحاش حتی رأه وصلى علیه * دیمشدر (دخی ابن
حسان عمران بن حصین حدیثندن روایت ایدیوب * فقام وصفوا خلفه وهم لا یظنون الا ان
جنازه بین بدیه * دیمشدر یوحدیثندن فهم ایتمشدر که فخر عالم حضرت نلری نجاشینک
جنازه سن کورمش اوله و بعضیلر بو یله دیمشدر که غائب نمازی قیلنق نجاشی به مخصوص
ایدی انکیچون فخر کائنات حضرت نلری صکره دن غیر کیمسه نک نماز بن قیلدی دیدیلر
اما بو یله دینان کیمسه نک قنده غیر غائبک نماز بن قیلدی گانه ثابت دکدر زرا معاو بدین
معاو به نام کیمسه نک دخی قیلدی دیو وارد اولمشدر و بو بابه متعلق کلانک برمقداری دخی
معجزات ایشاننده مرور ایتمش ایدی *) نوع ثالث * رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرت نلرینک زکوٰۃ خصوصنده سیرتی ذکر ندهدر معلوم اوله که زکات ائقده نماواظلمیره
دیرلر یعنی زیاده اولغه و باک اولغه اهل لغت زکات دیرلر بونده دخی انک سبیلہ مال برکتلتوب
زیاده اولدیغیچون وادا ایلان کیمسه بی ذنوبدن باک ایتمک بکیچون زکات دیتلنلر و بعضیلر
عندالله اجری زیاده اولدیغیچون دینلدی دیدیلر و بعضیلر دخی صاحبی باک ایدر صحت ایمانه
شهادت ایدر انکیچون دینلدی دیدیلر و صدقه دخی صدقه دبتلدیکی صاحبینک تصدیقه
وظاهر و باطنیه صحت ایمانه دلالت ایتمک بکیچوندر دیدیلر و شرح شریف محمدیدن صلی الله
تعالی علیه وسلم فهم اولنان بودر که زکات واجب اولدیغی مواسات ایچوندر یعنی مسلمانلری بری
برینہ مالیه احسان ایتمک ایچوندر و مواسات اولماز الا برمالده اولور که انک شانی اوله و شانی اولان
اولدر که نصابه یتسه بوند نصکره اول حضرت زکاتی اموال نامیده شروع قیلدی بودخی
درت قسم اوزره در بر قسمی آنتون وکشد بری دخی زروع و نمازدر بری دخی بهجه الانعامدر
بری دخی اموال نجارندر و نص حدیث و ایجاعله کنشک نصابی اینکوز درهمدر و التوبک
نصابی بکرمی مثقالدر و زروع و نمازک یعنی بردن یتسانلرک امام اعظم قنده نصابی
یوقدر همان اگر آزا کر چوق نه ایسه عشری و برلک کر کدر کر کسه ماء جاری ایله
صواریسون کر کسه یغورایله اما اودنده وقامشده و سپار اوئنده عشر یوقدر دیمشدر و اما این
قتلرنده عشر شول اصل نسنده واجبدر که انک نمره باقیه سی اوله یعنی اکثر یا آنی ایشار ایتمک
بر ییل مقداری یادخی زیاده طوره مثلا بغدادی وآر په وخرما و بوتلرک امثالک نه وار ایسه سن
وسق اولدیغی زمانده عشری و برلک کر کدر (وسق دیدکلری التمن صاعدر) صاع مکر
رطلدر (رطل اون ایکی اوقبهدر و اوقبه قرقی درهمه دیرلر) و قیونک نصابی قرقدر و صفرک
اوتوزدر و دوه نک بشدر و الحاصل مقدار واجب مالک مؤنت و تعبی حسبیه در مالک اغلانی

نظر

وبعی آزاوانی رکازدر یعنی مطلقا براننده بوشان مالدر کرکه آنده خلق اولتسون معادن کی
 کرکه مدفون اولسون بونده واجب اولان نجدر اما مدفون اولان کافر زماننده کفارک دفن
 ایتمکندن کرکدر وعمار ووزر وعده اکر یغور ابله باخود اقرار صوابله صوار بلور ایسه عشر
 ویرمک کرکدر والا نصف عشر و یرمک کرکدر وقتا که دوه تک نصابی کشدی جفتندن
 مواستی محتمل اولدی لاجرم آنده نصابه بنشیجک برقیون و یرمک واجب اولدی و بکرمی بس
 عدده واصل اولیجی نصابی محتمل اولدی بوقدرجه ایکی باشنه بعمش برده و یرمک واجب
 اولدی و اوتوز بس عدده و ارنجه واجب اولان بودر اوتوزالتی عدده و ارنجه کی اوج باشنه
 بعمش برده و یرمک واجب اولور قرق بس دوه و ارنجه بویله و بریلور قرق التی دوه اولدی
 کبی تا التمه و ارنجه درت باشنه بعمش برده و یرمک واجب اولور و التمش بر اولدی
 زمانده بعمش بشه و ارنجه بس باشنه کبرمش برده و یرمک واجب اولور بعمش التیدن طقسانه
 و ارنجه اوج باشنه کبرمش ایکی دوه و یرمک واجب اولور طقسان برن بوز بکرمی به و ارنجه دردر
 باشنه کبرمش ایکی دوه و یرمک کرک آند نصکره به فروض اسنیا انا و انوب کتب فر وعده تفصیل
 اولدیغی اوزره اخراج اولتی کرکدر و صغریک نصابی تمام اولیجی یعنی اوتوز رأس صغرا و یجی
 برتبع و یا برتبعه یعنی کرک ارکک کرک دیشی بر باشنده طنه و یرمک کرک و قرق رأس اولیجی
 برمن یا برسته یعنی کرک ارکک کرک دیشی ایکی باشنده اوله تی و یرمک کرک و قرق ن زیاده
 اولیجی التمه و ارنجه حسابی اوزره و یرمک کرک یعنی بر زیاده اولسه برسته تک ربع عشرین
 و بره اکر ایکی زیاده اولور ایسه نصف عشرین و بره اکر اوج زیاده اولور ایسه ثلاث
 ارباع عشرین و بره بوقول ابو حنیفه حضرت نرنگدر اما ابو یوسف و محمد رحمهما الله تعالی
 قرق ن یوقاری التمه و ارنجه زیاده زده نسنه و برلز دیمشدر و التمش تمام اولدقده برتبع
 و بریلور و بتمش اولدقده برتبع و برمنه و بریلور سکان اولدیغی کی ایکی مسنه و بریلور
 طقسان اولدقده اوج تبع و بریلور و بوز تمام اولیجی ایکی تبع و برمن و بریلور بواسلوب
 اوزره هر اوج عددده فرض تبعدن مسنه به و مسنددن تبعه به متبر اولور یعنی هر اوزره برتبع
 و هر قرقده برمن لازم اولور (وقیونک نصابی تمام اولیجی یعنی قرق قیون اولیجی برقیون
 و یرمک کرک تابوز بکرمی قیونه و ارنجه زکاتی برقیوندر قن یوز بکرمیدن برقیون زیاده
 اولسه تا ایکوزه و ارنجه ایکی قیون و یرمک کرک ایکوزدن برقیون زیاده اولسه اوج قیون
 و یرمک کرک فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرنگ کتاب شریفده و حضرت
 ابی بکرک کتابنده بویله بیان یورمشدر و اجاع دخی بونک اوزر به منع اولمشدر دخی در بوز
 قیون اولدقده درت قیون و یرمک کرکدر آند نصکره هر یوز قیونده برقیون و یرمک کرکدر
 و زکات جمع ایدن کیمه قیونک بر باشنده اوله تی التی کرک بر باشنه و ارمایه التی کرکدر برا
 واجب اولان وسطدر بر باشنه و ارمایه صغردر و آتک نصابی بسدر بعضیلر اوجدر دیدیلر
 مجمع الفتاوی صاحبی خزانه الفتاواده ابو جعفر طحاویدن نصاب خیل بشدر دیونقل ایندی
 اکر بشدن اسک اولور ایسه زکاتی بوقدر دیو بیورمش ابو احمد العیاضی نصابی اوجدر
 اوجدن اسک اولیجی زکاتی بوقدر دیمش ساصلی هر عری آنکه انکله آیمر مختلط اوله
 صاحبی بخیردر دیلر ایسه بر آتون و پرسون دیلر ایسه قیونک ربع عشرین و پرسون امام اعظم
 رحمه الله علیه بویله بیورمشدر و آتک جمله سی ارکک اولسه زکاتی بوقدر ز ارمال نامی دکدر
 یعنی زیاده اولماز و جمله سی دیشی اولسه آره زنده ارکک اولسه بوقدره بونک دخی زکاتی بوقدر
 ز بر بالکر دیشیلردن نسنه حاصل اولماز و بوقدره زکاتی وارد ز بر عاریت آیمر کتوروب

آرزو بنه صالح جاؤردر معلوم اوله که بو ذکر اولنان حیواناتک زکاتلری شول زمانده واجب اولور که
 ساند اولهز و اولدر بنه بریل بکه بویله اولمیچق واجب اولمز (وسائمه کا دیر که بیلک اکثرده
 بیسانده اولنه به اکبر بیچق بیل بیانده اولتوب بیچق بیل علف یدرسه زکاتلری یوقدر
 وشول آنلر که عمل ایچون و رکوب ایچون بسکنلر انلرک دخی زکاتی یوقدر دخی قار و چار که
 تجارت ایچون اولهز انلرده دخی زکات یوقدر اما اکوب صائغیچون بسلیچک زکات مالبنه تعلق
 ایدر سار اموال تجارتدن فرقی اولمز (وصدقه فطر برصاع خرما یا خود برصاع آره یا خود
 برصاع قوری اوزم در یا خود یارم صاع بقدا یا خود یارم صاع بقدا یا اوقی در بو صدقه هر مسلم
 حرك اوزر بنه واجبدر اگر نصابه مالک ایهه ونصاب دخی مسکنندن و لیا سندن و اومتا عندن
 و آئندن و سلاحتندن و قولندن زیاده اولان مالدر کشی بو صدقه بی کندی نفسیون و طفل
 فقیر ایچون و خدمتکار قولر ایچون و مدبری وام ولد ایچون و برک کر کدر (ومصارف صدقات
 فقراء و مساکین و عامل صدقه و مکتبدر دخی شول مدیوندر که دینندن زیاده نصابه قادر اوله یا خود
 خلق اوزر بنه مالی اوله اما آله سی ممکن اوله و منقطع غزاندن یعنی غاز بیلک فقرا سیدر و منقطع
 حاجدر یعنی حاجلرک فقرا سیدر فقراء و مساکین مقدمه بشقه ذکر اولمش ایکن بونر تکرار
 ذکر اولندیغی انقطاع سببیه زیاده احتیاجلری اولدیغیچون دخی مسافر لدر بونلر دخی
 حاجتلری مقدار نیجه زکات آلتی جاؤردر دخی هر کیمسه که یانده مالی اوله اگر کندی دینار بنه
 مالی و ارایسه دخی ضرر ایتمز زکات آلتی جاؤردر (بو دخی معلوم اوله که انبیا علیهم السلام
 اوزر بنه زکات واجب دکل ایدی زیرا انلرک ملکلری یوق ایدی و اللرنده اولان اشیا الله تعالی
 حضرتلر بیلک و دانغندن ایدی زمانی اولیچق بدل ایدر ایدی محلی اولمیچق منع ایدر ایدی
 دخی زکات انکیچوندر که صاحبی نظهر و ترکیه ایله تنکیم حق سبحانه و تعالی حضرتلری (خذ
 من اموالهم صدقه نظهرهم و ترکیهم بها) یورمشدر انبیا علیهم السلام خود ذنوبدن پاک
 و مطهر لدر انکیچوندر که امام اعظم رحمه الله علیه صیان اوزره زکات واجب دکلدر دیمشدر
 زیرا انلر معصوم لدر کاهلری یوقدر و رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلر بیلک
 صابت کریمه سی بو ایدیکه بر قوم کلوب زکاتلرین کتورسه ل انلر صلات ایدر ایدی * اللهم صل
 علی آل فلان * دیر ایدی ابو اوقی صدقه کتور دیکي زمانده * اللهم صل علی آل ابی اوقی * دیو یوردی
 (وزکات نماز مانده فرض اولندی دیو عیالرحمهم الله تعالی اختلاف ایتدیلمر امام نووی روضه
 هجرتک ایکنی بیلنده فرض اولندی دیو یازمشدر و ابن اثیر نار بختده موقوفنجی بیلده واقع
 اولندی دیمشدر اما بونده نظر وارد زرا ابو سفیان سابقا بیان اولنان اوزره بدیجی بیلک
 اوائلنده قیصره وارد قده اولندی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلر بیلک احوالندن
 سوال ایتدکده * یا امرتا بالزکوة * دیمشیدی و ابن خزیمه هجرتدن مقدم فرض اولندی دیو
 دعوی ایتمشدر و ام سلمه تک هجرت حیشه قصه استنده وارد اولان حدیثیه استدلال ایتمشدر
 اما انکله استدلالده نظر وارد زرا اول زمانده هنوز نه زکات فرض اولمش ایدی و نه صیام رمضان
 فرض اولمش ایدی دیدیلر و حدیث ام سلمه تک اسنادی قدحندن سالم اولدیغی تقدیر اوزره
 تاویل اولتیق کر کدر دیو بعض وجه ذکر ایتمشدر و بالجمله اکثر علمائک قول بعد الهجرة
 فرض اولتیق اوزره در و بو کا جمله دلائلندن بری دخی بودر که صیام رمضان بالاتفاق
 هجرتدن تصکره واقع اولمشدر زرا فرضینه دلالت ایدن آیت کریمه بلا خلاف مدینه در و ائمه
 حدیث قنده بودخی تا ایدر که صدقه فطره زکاتدن مقدم واجب اولمشدر زرا امام احمد
 و ابن خزیمه و نسائی و ابن ماجه و حاکم رحمهم الله تعالی روا ایلرنده قیسین عباده رضی الله عنه

پیور شد در که * امرنا رسول الله صلی الله علیه وسلم بصدقة الفطر قبل ان تنزل الزکوة ثم نزلت
 فریضة الزکوة فإمرنا ولم ينهنا ونحن نفعله * درمشدر حدیث مذکور اسناد صحیح ایله وارد
 اولمشه روصریحا دلالت ایدر که زکات صدقة فطر دفسکره فرض اولمش اوله پس لازم
 کلور که فرض رمضان مؤخر اوله وهجرته نصکره ایدیکی مقرر اوله (امام بخاری نقلنده
 وارد اولمشدر که حضرت عائشه رضی الله تعالی عنها فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نوری هدیه قبول ایدر ایدی دیو پیور مشدر وینه شیخین روایتلرند ابوهریره رضی الله تعالی
 عنه پیور مشدر که حق رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینه برطعام کنور مسؤل
 بوهدیه میدر یوحسه صدقه میدر دیو سؤال ایدر ایدی اصکر صدقه در دیرل ایسه صحابته
 سزاکل ایدر دیو پیور ایدی وکندی یر ایدی اگر هدیه در دیرل ایسه کندی دخی انلر ایله
 ایله اکل ایدر ایدی دیمشدر (وینه شیخین روایتلرند وارد اولمشدر بر کون فخر عالم صلی الله تعالی
 تعالی علیه وسلم حضرت نوری حضرت عائشه * تحنکم شی * پیوردی یعنی پاکزده اکل ایدر جک
 نسنه وار میدر دیو سؤال ایدی رضی الله عنها ایدی * لا الاشی بعثته الی نسیمه من الشیاء
 الی بعثت الیه من الصدقة * دیدی یعنی نسنه بوق الا بر مقدار قیون آتی وار که سن آتی نسیمه
 کوندر دیکل صدقه قیون نسنه بزه کوندردی دیدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نوری * بلغ مجله * پیوردی یعنی اندن حکم صدقه زائل ایدی سبب کوز بزه حلال اولدی
 دیمکدر حاصلی بزاکا کوندردی کوزده صدقه ایدی المکملکی اولدق نصکره بر مقدار بن سنه
 هدیه ایتمش بزاول هدیه دن اکل ایتمک جائزدر دیمک اولور (یند بخاری ومسلم وابدود نقللرند
 برزه به بر مقدار صدقه ایتمش ایدی انی فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینه
 کنور دیر * هو علیها صدقة ولنا هدیه * دیو پیوردی یعنی اول ات برزه صدقه در و بزه
 هدیه در دیدی الله اعلم *) نوع رابع رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینک
 صبابی ذکر نده در (* اولامعلوم اوله که صوم دن مقصود نفسی عادات خبسه دن امسالک
 ایدوب شهوات دن منع وجس ایتمک رسوم دیکلری حق تعالی حضرت نرینک مؤمن و منق
 قوللرینک ریاضتیدر و بر عبادتدر که سائر اعمال ینندن حق جل و علا حضرت نری انی کنده
 مخصوص قطندر تکیم صحیح مسلمه حدیث قدسیدن وارد اولمشدر که حق جل و علا حضرت نری
 (کل عمل ابن آدم له الا الصیام هولی وانا اجری به) پیور مشدر یعنی آدم او قلاتنک هر عملی کند بکندر
 الا صیام بکندر انک اجر بنی ایلرم دیمک اولور و بواضافت اضافت شریف و تکریمدر تکیم نافقه الله
 پیوردیغندن مراد اولدر والا مجموع کاشات تکرری تعالی حضرت نرینک اراده کیمه مک مدخلی
 یوقدر بعضیلر ایدیلر انکیچون باری تعالی حضرت نری نفسه اضافت قیلدیکه اندن غیره
 صیامله هیچ بر زمانده عبادت واقع اولمشدر اما صورت صلات و سجوده عبادت ایدر ایدی
 دیدیلر و لکن تقریب الامانید شرحنده ایدر بوقوله اعتراض ایدوب ایندیلر نجوم و هباکله
 پرسش ایدلر انلره صیامله عبادت ایدر ایدی حق تعالی حضرت نریندن غیره بونکله عبادت واقع
 اولدی دیمک راست کلر دیدیلر (اما بوکا جواب و ردیلر که انلره عبادت ایدلر انلری بانفسها
 فعاله اعتقاد ایتمز ایدی دیدیلر بعضیلر دخی وجه اضافت بودر که ریادن بعیددر زبرا امر
 خفیدر ظاهر ندن معلوم دکندر صلات وحج وغیری عبادات بویله دکللردن دیدیلر (ابن حجر
 ایدی لاریا فی الصوم دیمک معنای فعلنه ریاداخل اولمز دیمکدر والا بر کیمسه صائم اواسه
 دخی غیره یلدرمک مراد ایدوب سویلسه قولی جهندن ریاداخل اولور اما سائر اعمال بویله
 دکللردن انلر کیمزد فعللرینه ریاداخل اولور دیو پیوردی انکیچوندر که بر کیمسه غیره یلدرمک

ایچون صائم اولسه اشراک ایش اولور یعنی عملی خالص اوجه الله اولماز تکبیر یعنی روایتده
 شد ابن اوس رضی الله عنه فرموده روایت ایشدر که * من صام برأى فقد اشرك * یورمشدر
 یعنی برکیده ریاید اولدیغی حالده اورج طوآسه تحقیقا اول کیمسه اشراک ایشدی دیکدر
 و بعضیله تبدیلر صائمک کندی نفسنه صومده حفظ اولدیغیچون حق سبحانه و تعالی حضرت تری
 مخصوصدر تبدیلر بویله دخی دیشدر که طعامدن و سائر شهواتدن استغنا صفات تکرری تعالی
 حضرت تری وقتسا که صائمک صغته موافق اولان ایشله عمل اولدی اولدیغی نفسنه
 اضافت ایشدی دیدیلر امام قرطبی رحمه الله علیه ایشدی معناسی بودر که عبادتک صومندن غیر
 اعمال کندی حالریته مناسب در و صوم صفات حقندن بر صغته مناسب در کانه تکرری تعالی حضرت تری
 صائم بنم صفا تمدن بر صغته مناسب اولان شیشه بکاترب ایشدی دیو یورر یا خود صومک توایی
 مقدارین بیلکه باری تعالی حضرت تری منفرد اولدیغیچون نفسنه اضافت ایدر اما سائر عبادات
 بویله دکالردر انلرک توایی بعض مخلوقاتنه اعلام ایشدر انکیچوندر که حدیثک آخرنده وانا
 اجری به دیو یوردی و بومعنی ظاهر در که بر صاحب کرم کیمسه فلان نلسنه به بن کندم جزا
 و عوض ایدرم دیدیکی زمانده مرادی کلی احسان و جوق عطا ایلرم دیمک اولور و صائم اولان
 کیمسه بوقدر اجر و ثوابه لایق اولدیغی بودر که معبودی ایلچون ترک شهوت و طعام و شراب
 ایشدر اصل شهوت دیواغنده مطلقا آرزویه دیرل بومقارده مراد آرزوی طعام و شراب و جماعدر
 ز بر بعض روایتده * لانه ترک شهوته من الطعام و الشراب و الجماع لاجلی * واقع اولمشدر و صومک
 اعضاء ظاهره و قواء باطنیه لیجه منافی اولدیغندن غیرتی حق تعالی حضرت تری بنک تقواغنده
 معین اولان اشیائک ا کیزیدر تکبیر حق سبحانه و تعالی حضرت تری بنک کتاب کرمیمده
 (کتب علیکم الصیام کا کتب علی الذین من قبلکم لعلکم تتقون) یورمشدر (و صحیح بخاریده
 * الصوم جنه * وارد اولمشدر جنه ضمه جملة قلنا قدر معناسی صوم جهنم آیشندن صاحبی ستر
 ایدوب صافلر دیمک اولور) این عبدلیر و غیرتی بومعنیله جرم ایشدر اما مایه به این اثر
 صوم صاحبی شهوات مؤذبه دن صافلر دیکدر دیدی بعضیلر دخی کاهاردن صافلر دیمک معناسنه
 الدیلر اتفاق علمایونک اوشنه در که بوراده صیامدن مراد شول صیامدر که صاحبی قول و فعلا
 معاصیدن سالم اوله بوخسه مجرد حیوان کنی آج طور مق دکلر و صومله صلاندن قنغیبی
 افضلدر دیواخلاف اولمشدر بعض علمای عمل بدینه ک افضلی صومدر دیدیلر ز بر انسانی
 نقلنده ابوامامه دن مر ویدر که * آیت رسول الله صلی الله علیه وسلم قفلت بارسول الله
 مر فی بامر آخذه عنک قال علیک بالصوم فانه لا عمل له * دیشدر یعنی فخر کائنات علیه
 اکل التهیات حضرت تری بنده کلم دخی یارسول الله بکا بر نسته امر ایله سندن اخذایده
 دیدم ایشدی صومه منقول اول ز بر انک منلی بوقدر دیدی دیمک اولور امام مشهور بودر که
 صلات صومدن افضل اوله امام شافعی و غیرتی بوکا ذاهب اولمشدر ز بر ا فخر عالم صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت تری * واعلموا ان خیر اعمالکم الصلوة * یورمشدر و فخر کائنات
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری بنک صیامی ایسکی قسم اولزه در قسم اول
 صیام رمضان بیاتنده در بونده بر قاج فصل واردن * (فصل اول) * صیام رمضانده
 واقع اولان عباداتی بیاتنده در اول معلوم اوله که رمضان رمضان مشقندر رهص بغایت
 اسی به دیرل طائفة عرب اسماء شهروی وضع ایشدری زمانده شهر مذکور بغایت اسی زمانه
 دوشدی واردلر رمضان دیو نسیمه ایشدر تکبیر ر بیعین زمان ر بیعه راست کلسلر ایشدی و شهورک
 افضلی رمضاندر (امام نووی رحمه الله علیه ایدر رمضان اسماء الیه دندر دیککاری صحیح دکلر

اگر

اگر چه کیم بو خصوصه برارضه جف وارد اولمشدر اما اسماء الله توفیقیه در دلیل صحیح قائم
 اولنجه ثابت اولمز ورمضانن مقدم صیام فرض اولدیعی یا اولنجدیعی دیوسلف اختلاف
 ایشلردر علماء حنفیه اولاصوم عاشوراء فرض اولمش ایدی صکره رمضان فرض اولدی دخی
 اول منسوخ اولدی دیدیلر و علماء شافعیه رمضانن اول صوم فرض اولنجدی دیدیلر دلبلری کتسه
 کر کدر ان شاء الله تعالی (وصوم رمضان هجرتک ابیکنی ییلنده فرض اولمشدر سید کاشات
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری وفات ابتدیکی زمانده طقوز رمضان طولمش ایدی
 و بوشهر کریم موسم خیرات و موقع جود و حسنات اولدیعی چون سلطان اتینا صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرتلری شک بونده ابتدیکی طاعت و عبادتی و لطف و احسانی سائر شهوردن
 زیاده ایدی شیخین روایتلریده ابن عباس حضرتلرندن مرویدر صکره فخر جهان صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرتلری اجود ناس ایدی و نهایت مرتبه اجود اولدی رمضان آینده
 جبرائیل علیه السلام ملاقات ایدوب مدارسه قرآن ابتدیکی زمانده ایدی دیمشدر امام احمد نقلنده
 حدیث مذکورک آخرنده * لایسأل شبتا الا اعطاء * واقع اولمشدر یعنی ائدن برسته استخرا ایدی
 الا اول آتی اعطا ایدر ایدی دیمکدر و الحاصل اگر عبادت مالیه دروا اگر عبادت بدنیه در ماه رمضان
 سائر ندر زیاده ایلر ایدی و نزول قرآنک ابتداسی رمضان آینده ایدی و سماء دنیایه دخی جمله واحده
 نازل اولدیعی رمضان آینده ایدی تکیم ابن عباس رضی الله عنهما حدیثنده ثابت اولمشدر
 و جبرائیل علیه السلام هر یل سید کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلریته ملاقات
 ایدوب احوالن محافظه قیلر ایدی خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری رمضانن
 رمضانن نازل اولان قرآنی اکا عرض ایدر ایدی و اول سنده که اروضه رضوانه انتفال ایدی
 ایکی کره عرض ایدی فتح الباریده ایدر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری
 هر رمضان جبرائیل علیه السلام ایله قرآن دکلمه ده ایکی حکمت و از ایدی بری بو ایدیکه
 حفظ قرآن ایدر ایدی بری دخی منسوخ اولسانی ابقا ایدوب منسوخ اولاتی رفع ایتک ایدی
 و الحاصل قرآن حفظک جمله و تفصیلا زولی و عرضی و احکامی رمضان آینده واقع اولمشدر
 حدیث شریف دلالت ایلر که شهر رمضان مدارسه قرآن ایتک یعنی قرآن او کر تک و بطور ایسه
 غیریدن او صکره تک و کندیدن احفظ اولانه عرض ایتک مستحب اوله (و ائله بن الاسف
 رضی الله تعالی عنه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن روایت ایلر که صحف
 ابراهیم علیه السلام شهر رمضانک اول کیمه سی نازل اولدی و انجیل اون او چنی کیمه سی
 نازل اولدی و تورات النبی کیمه سی نازل اولدی و قرآن عظیم یگرمی دردنجی کیمه سی نازل اولدی
 دیمشدر و حدیث ابن عباسده وارد اولمشدر که فخر عالم حضرتلری جبرائیل علیه السلام ایله
 مدارسه قرآنی کیمه ایله ایدر ایدی بونده دلالت وارد که رمضان کیمه لرنده تلاوت قرآنی چوق
 ایتک مستحب اوله زیرا کیمه لرنده صفای ذهن و جعبت خاطر زیاده اولور خصوصاً که رمضان
 کیمه سی اوله و بوشهر شریفده فضیلت اول قدر در که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرتلری اصحابنه بونک قد و من بشارت ایلر ایدی * قد جاءکم شهر رمضان شهر مبارک
 کتب الله علیکم صیامه نفتح فیہ ابواب السماء و تغلق فیہ ابواب الجحیم و تغلق فیہ الشیاطین
 فی لیلته خیر من الف شهر من حرم خیرها فقد حرم * دیو بیورز ایدی و بعض علماء رحیم الله
 تعالی بو حدیث شریف خلقک بعضی بعضه نهینه رمضان ایتک اصل واقع اولمشدر
 دیو بیورمش (طبرانی روایتنده انس رضی الله عنهدن مرویدر که رجب و شعبان ایلری داخل
 اولدیعی زمانلرنده * اللهم بارک لنا فی رجب و شعبان و بلغنا رمضان * دیو دعا ایلر ایدی دیمشدر

یعنی بار بربرجب وشعبان آیلرین یزه سن مبارک ایله وره ضانه سن یئشدر دیمک اولور (ونسائی نقلنده یننه انس رضی الله عنه یوره شد در که سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری رمضان این کوردیکی زمانده * هلال رشد و خیر هلال رشد و خیر امتت بالذی خلقک * دیر ایدی دیمشدر رشدک معناسی طوغری بول بولقد (ور و ابیت او انور که رمضان شریف کوردیکی زمانده * اللهم سلنی من رمضان و سلم رمضان لی و سلمه منی * دیو بیور اول ایدی سلنی من رمضان دیمک شو بله اوله که بئله صوم رمضان اراسته هر صندن یاغیریدن بر حائل نسته واقع اولیه دیمکدر و سلمه لی دیمک شو بله اوله که اوئنده و آخرنده هلال بولوده کیروب صوم و فطر احوالی ملتبس اولیه دیمکدر و سلمه منی دیمک بی اول رمضانده معاصیدن سن صافله دیمکدر و فخر کائنات حضرت نوری بولیه یوردیغی اعنته تشریح و ارشاد در و الله اعلم (فصل ثانی) رؤیت هلال ایله صیامی یساننده در اوداود نقلنده حضرت عابسه دن هر او یدر که * کان رسول الله صلی الله علیه وسلم یحفظ من شعبان ما لا یحفظ من غیره ثم بصوم رؤیه رمضان فان غم علیه عد ثلثین یوماً صام * دیمشدر معناسی رسول اکرم حضرت نوری سائر ایلر ده تحفظ ایندیگی نسته بی شعبان آینده تحفظ ایدر ایدی اندنصره رمضان آبی کورئنده صائم اولور ایدی اگر هلال بولوده کیروب کور عیسه شعبان دن اوتوز کونی صبار ایدی دخی تمام اولدیغی کبی صائم اولور ایدی دیمکدر و شعبانی تحفظک معناسی هلالنی و عند ایلمنی کورئنده اهتمم ایتکدر الله اعلم (و مسلم نقلنده * اذا رآ یغوه فصوموا و اذا رآ یغوه فافطروا فان غم علیکم فاقدروا له * وارد اولمشدر یعنی هلال رمضاننی کوردیکر زمانده صائم اولک هلال شوالی کوردیکر زمانده اقطار ایدک اگر هلال رمضاننی کورمده سزکله انک فایتمده بولوت حائل اولور ایسه شعبان دن اوتوز کونی تمام ایدک اندنصره صائم اولک دیمک اولور و صاحب الهدایه حدیث شریفی بو عباره ایله ابراد ایتشدر * صوموا لرؤیته و افطروا لرؤیته فان غم علیکم الهلال فان کلو اشعبان ثلثین یوماً * ما زلی رحمة الله علیه ایدر جمهور فقهاء فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری رشک فاقدر و اله قول شریفین اوتوز عددی تکمیل ایدک دیمکه حجل ایتشدر دخی بیور مشدر که مراد منجملر حسانی اولاق جائز دکدر زیرا اگر عوام الناس اول حسابله مکلف اولور ایسه انلر مضایقه اولور زیرا منجمه بین حسابان ایتیق افراد ناس بیلور و شرعک یئلدر دیک شول نسته در که انی اکثر ناس بیله ل (امام اعظم و مالک و شافعی و جمهور سلف و خلف مذهببری بومذکور اولان قول اوزره در (اما امام احمد * فاقدر و اله تحت الصحاب * دیمکدر دیو بیور مشدر انک مذهبنده شعبانک اوتوزنجی کیمده سی هوا بولونلوا اولوب هلال کور عیسه ایرنه سی کونی رمضان دن طومق و اجیدر اما انما نلکه و جمهور مذهبزنده شعبانک اوتوزنجی کیمده سی هوا بولونلوا اولوب هوا کور عیسه ایرنه سی کونی رمضاننی طومق و اجیدر و اما انما نلکه و جمهور مذهبزنده یوم شکی رمضان دن صائم اولاق جائز دکدر صائم اولیق تطوع طومق کرکدر (وابن شریح و مطرف بن عبدالله و قتیبه دخی بعضیلر معناسی قدر و ه بحسب المنازل دیمکدر و بدیلر * (فصل ثالث) * رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری رشک عدل واحد شهادتیه صومی یساننده در * ابن عمر رضی الله تعالی عنه * تری الناس الهلال فاختبرت رسول الله صلی الله علیه وسلم انی رأته فصام و امر الناس بصیامه * دیو بیور مشدر یعنی خلق رمضان آینی کوردیلر بندخی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری رشه واروب بن کوردم دیو خبر و یردم کندی صائم اولدی و خلقه صیام رمضاننه امر ایتدی دیدی اوداود و غیریلر نقلنده ابن عباس حضرت نوردن هر و یدر که بر اعرابی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری رشه کلوب بار رسول الله بن هلال رمضاننی کوردم

دیدنی فخر عالم حضرت نوری * اشهد ان لا اله الا الله * بیوردی یعنی حق تعالی حضرت نوری
وحدایتہ شہادت ایدر بسن دیو بیوردی اعرابی نم دیدی اندن * اشهد ان محمد رسول الله *
بیوردی یعنی محمدک رسالتہ شہادت ایدر بسن دیدی ینہ اعرابی نم دیدی اندن فخر کائنات
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری * یا بلال اذن فی الناس فلیصوموا * یعنی یا بلال خلق
از اسندہ ندا ایله صائم اولسونلر دیو بیوردی وحديث سابقده اذرا ایتوه لفظ شریفندن مراد
بعض مسلمین کور مکدر بوخسه هر کشتی کور مکدر (امام اعظم رجه الله علیه مذهبنده
شوزمانده که سماء علت اوله یعنی هوا بولوتلو اوله یا خودتوز قالعش اوله بر عدالت شهادتن
قبول ایتمک کر کدر کر که ار اولسون کر که عورت اولسون کر که حر اولسون کر که عبد اولسون
دیشدر *) فصل رابع * (خواجہ کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری صائم ایکن
ایتدیکی ندای وغیر احوالی ذکر ندهدر (بخاری ومسلم روایتلرنده ابن عباس رضی الله عنهما
* ان رسول الله صلی الله علیه وسلم احجم وهو صائم * دیو بیورمشدر یعنی فخر کائنات علیه
اکل العجائب حضرت نوری صائم ایکن حجامت ایلدی یعنی کندی جسم شریفندن قان چبقارندی
دیمکدر امام اعظم وا کز علما رجهم الله تعالی مذهبلرنده مطلقاً حجامتله اورج بوزلر اما
علی وعیسا واوزای واحد واسحق وابوتور حاجک ومجمومک ایکنستک دخی اور چلری
بوز بلور واوزلر ینہ قضا واجب اولور دیشدر در عطا رجه الله علیه کفارت دخی واجددر
دیشدر انردن بویله روایت اولمشدر تمسکری شداد حدیثدر که ایتدی زمان فخر عالم
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری یله ایکن رمضانک اون سکر نده کور دیکه
بر کیمه حجامت ایلر الیمه یا شوب فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری ایتدی
* افطر الحاجم والمحجوم * دیشدر امام شافعی رجه الله تعالی علیه بو بایده وارد اولان
حدیثلرک اسناد جهندن امثلی ابن عباس حدیثدر کر رکشی حجامتدرن برهیز ایدر ایسه حال صیامده
اول بکا احتیاط جهندن اجدر و قیاس ابن عباس حدیثله درینم صحابه و تابعین و عامه اهل عدلن
حفظ ایتدیکم بودر که حجامتله بر کیمه نک اورچی بوزلر دیو بیورمشدر * وافطر الحاجم والمحجوم
حدیثن بعضیلرنا وبل بعد ایله توجیهلر ایتمشدر اما ابن حزم رجه الله علیه بو حدیث بلا رب
صحیحدر و لکن ابی سعید حدیثده بولدقکه سید کائنات علیه افضل العجائب حضرت نوری حجامت
خصوصنده صائم رخصت و یردی دیو بیورمش و حدیث ابی سعیدک اسنادی صحیحدر پس
انکله عمل واجب اولور زیرا رخصت عن یمند نصکره اولور بو تقدیرجه * افطر الحاجم والمحجوم
حدیثک نخسنه دلالت ایدر دیشدر و تقبیل دخی صومی بوزماز زیرا اسناد صحیحله وارد
اولمشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری بعض ازواجنی تقبیل ایدر ایتدی دیو
حضرت عایشه روایت ایدوب صکره کولمشدر بعضیلر کولدیکی کندوبی او پدیکنه اشارت
ایتدی دیدیلر بعضیلر دخی بومقوله خبری خاتونلر ارله سونک اسحبابا و اتور قسمنددر و لکن
امته مسئله نک اعلامی لازم اولمغین سو بلدی و حجامتدرن ضحک واقع اولدی دیدیلر (امام نسائی
روایتلنده دخی حضرت عایشه دن مرویدر که * اهوی الی التی صلی الله علیه وسلم لبقبتی
فقلت انی صائمة فقال وانا صائم * دیشدر معناسی بیقیمبر مز علیه الصلاة والسلام حضرت نوری
نی او بک ایچون اکلدی بندخی بن اور جلوم دیدیم بنده اور جلوم دیدیم بیوردی دیشدر ابو داود
نقلنده عایشه رضی الله تعالی عنهادن مرویدر که خواجہ عالم حضرت نوری اتی او بر ایدی
و دبتی امر ایدی یعنی صائم ایکن بویله ایدر ایدی دیشدر اما بو حدیثک اسنادی ضعیفدر
صحیح اولدیغی تقدیرجه بوکا محمودلر که اغزندن مخالطه ایلان صوابله کندی اغز نک بارین
بو طیمه دیدیلر (دخی صائم ایکن مبارک کوزلر ینہ سرمه چکر ایدی بیهقی روایتلنده بویله وارد

اولش در وجاع بدن اولان جنبه يك ايله صباحه جفتحق واقع اولور ايدى صباح غسل ايدر ايدى بخارى و مسلم بويله روايت ايتشدر و معلوم اوله كه بركيسه صائم ايديكن او نودوب طعام بيشه باشراب ايجسه باججاج ايتسه اوروجى بوزلمز دخی احتلام اولسه يا خود نظر له انزال واقع اولسه يا ايدنه ياغ سورنسه يا سورمه چك نسه يا بركيسه يك خبثت و مساو يسن سو بلسه يا بوجان بشه تون كئسه يادونون كرنه يا سگان كبرسه صائم ايديكى خاطر نده اولور ايتسه دخی صومى بوزلمز و ايرتسه جنبه چقبسه يا خود افشان دلو كئسه ياغ آفتسه يا صو آفتسه يا خود قولان صو كبرسه بوعد كورلوك هيج برنده اوروج بوزلمز اما قولانغ ياغ كبره كله بوز بيلور الله اعلم (*) فصل خامس (*)
 فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نبيك زمان افطاري ياتنده در بخارى و مسلم روايت كرده عبدالله بن ابى اوفى رضى الله تعالى عنه بيور مشدر كه بر صكره فخر كاشان عليه افضل التحيات حضرت نبيك رمضان اينده سفرده اينك كون باند ينى زمانده * يا بلال انزل فاجدح لينا * ديو بيوردي يعنى اشاعه ابن بزه صوابه فاود قارشدر بلال ايدى يا رسول الله * ان عليكم نهارا * يعنى دخی كوندزدر بنه فخر كاشان صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نبرى * انزل فاجدح لينا * ديو بيوردي ايدن بلال اينوب قارشدير و ب كتوردي فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نبرى آكوب ايجدي ديمشدر و رسول الله حضرت نبرى امر ايند كد نصكره بلال دخی كوندزدر ديدر كئنك وجهى بو ايديكه دخی آنار ضيا و حرت زابل اولديغن كوردي بوزمانده افطار جازر دكلدر فخر كاشان صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نبرى بو اناره نظر ايتامشدر در بن اعلام ايله بن پيشونلر ديمك ايدى وقتا كه خواجه عالم حضرت نبرى تكرار بيوردي بلال يلديكه انار صوم و حرت قالمق ضرر ايتيوب افطار جازر اولور ايمش (*) فصل سداس (*) فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نبرى كه ايله افطار ايتكلر ينك ياتنده در (ابوداود روايتنده انس بن مالك رضى الله تعالى عنه بيور مشدر كه * كان صلى الله عليه وسلم يقطر قبل ان يصلى على رطبات فان لم يجدر طبان فخرات فان لم يجدر غمرات حاسحات من ماء * ديمشدر معناسى فخر عالم حضرت نبرى عادق بو ايديكه اخشام نماز ندين اول برفاج دانه ياش خرما ايله اوروجن آجرايدى ياش خرما بولسه قور و خرما ايله آجرايدى قور و خرما بولسه برفاج بو طم صوابه آجرايدى ديمكدر بو مذكورات ايله افطاري انك ايجون ايديكه معده خالى ايكن طبلونسته يك قبولته و قوانك انتفاعنه ادعى در خصوص اقوت باصره به فنى نافعدر و صواب ايديكى بو ايديكه صومله جكره نوع بيوست عارض اولشدر بر مقدار صوابه رطوبت حاصل ايديكى صكره دن طعام ايله انتفاعى كامل اولور انكي بيوندر كه بركيسه آج و صوسنر اواسه طعامدن مقدم آره جق صوابه ايدن طعام يك كرك ديمشدر (*) فصل سابع (*) فخر كاشان صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نبرى عند الافطار بيورديغى كالت ياتنده در معاذ بن زهره دن مرو يدركه بن خيرا كدم فخر كاشان حضرت نبرى افطار ايتديكى زمانده * اللهم لك صمت وعلى رزقك افطرت * دبر ايدى ديمشدر و بو حديث مرسلدر و مذكور معاذى امام بخارى تابعيندن ذكر ايتشدر و لكن معاذ بو زهره ديمشدر و بعضيلر صحابه دندر ديديلر اما بسوز غلطدر ديمشدر و بعض علماء حديث سند ضعيفه ابن عباس حضرت نبردين روايت ايتشدر كه فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نبرى افطار زمانده * اللهم لك صمت وعلى رزقك افطرت فتقبل مني انك انت السميع العليم * دبر ايدى ديو بيور مشدر ابن عمر حضرت نبردين دخی مرو يدركه فخر عالم حضرت نبرى افطار ايتديكى زمانده * ذهب الظمأ وابتلت العروق وبت الأجر ان شاء الله * ديو بيور ايدى روز بن روايتنده اول حديثه الحمد لله واقع اولشدر و ابن مثنى معاذ بن زهره دن * الحمد لله الذى

اعانی فصحت و رزقی فافطرت * دیو روایت اینست در ذکر اولاد کلمات طیبه است هر بری فخر عالم
 حضرت نردن روایت اولش در هر قفسی عند الإفطار دینسه سنت اوزره افطار اولش
 اولور * فصل نامن * * فخر جهان صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نربک صوم
 وصال یاننده در بخاری و مسلم زجهما الله روایت کرده عبدالله بن عمر رضی الله تعالی عنهما روایت
 مروید که * ان النبي صلی الله علیه وسلم نهی عن الوصال قالوا انک لو اصل قال انی لست کهبیتکم
 انی اطعم واسقی * دیشدر یعنی فخر عالم حضرت نربکی صحابی صوم وصالدن نهی ابتدای اولور
 دخی یارسول الله سن صوم وصال ایدرسن دبدیلر بن سرتک کی دگلم بن اطعام و شغایت اولور
 دبعک اولور و صوم وصالک معناسی بودر که ایکی کون یادخی زیاده صائم اولور اراده هیچ اکل
 و شرب ایتمکدر و معنای مذکور احادیث شریفه الفساط متعدده اینه نقل اولشدر بنده
 بخاری نقلده وارد اولشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نربکی صوم وصال ایدیلر
 اندن وصال خلفه کوچ کلدی فخر کائنات حضرت نربکی انری وصالدن نهی ابتدای انردخی
 یارسول الله سن وصال ایدرسن دبدیلر * لست کهبیتکم انی اطل اطعم واسقی * دیدی بروایتده
 دخی انسدن مرویدر که رسول الله حضرت نربکی بر رمضان آخرنده صوم وصال ابتدای مسلمانردن
 بعض کیمهل دخی وصال ایدیلر بوخبر اول حضرت نه بنددی اندن ایدی اگر رمضان آبی
 بره اوزادسه بزوصال ایله مواصلت ایدیک که متممقلره مقلر بن ترک ایدل ایدی اندن * انکم لستم
 مثلی انی اطل یطعمنی ربی و یسقی * دیو یوردی و متممقلردن مراد بر امرده شدت ایدوب
 قواده یا فغله حددن تجاوز ایدیلردن بروایتده دخی * انی ایت یطعمنی ربی و یسقی * وارد
 اولشدر و بنده بخاری و مسلم روایت کرده حضرت عایشه رضی الله تعالی عنها ابتدای رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نربکی صحابی اسر که دیکندن صوم وصالدن نهی ابتدای انردخی
 یارسول الله سن وصال ایدرسن دبدیلر * انی لست کهبیتکم انی یطعمنی ربی و یسقی * یوردی
 دیشدر و جمله نک محصلی بن سرتک کی دگلم ربی بدیلر و ایچیرر دیمکه راجعدر (شیخ الاسلام
 ابن حجر رحمه الله علیه ایدر * یطعمنی ربی و یسقی * معناسنده علما اختلاف ایدیلر بعضی
 حقیقی اوزره حل ایدوب رسول الله حضرت نربکی کرامته صومی کیمه ربی من عند الله
 طعام و شراب کلور ایدی دیدیلر اما بوکا اعتراض ایدوب اکر بویه اولایدی صوم وصال
 اولماز ایدی ودخی اطل دیدیکی کوندر اولغه دلالت ایدر اکر حقیقه حل اولتور ایسه صوم
 یولتماز دیدیلر و بواعتراضه جواب و ربوب روایاتک راجعی آیت لفظیه کلان روایتدر
 لفظ مزبور کیمه اولغه دلالت ایدر و اطل لفظی صحیح اولدیغی تقدیرجه مطلقا کون معناسی
 مقصود در وقت اولور ظل دینوب کان دبعک مراد اولتور بوخسه نههار اولقی مراد دکلدر تکیم
 (واذا بشر احدکم بالانی ظل وجهه مسودا) قول شریفنده مراد مطلقا کون معناسی در نهاره
 اختصاص دکلدر دیدیلر و طعام و شرابی مجازه حل ایتمک اطل لفظن مجازه حل ایتمکدن اول دکلدر
 تسلیم ایدلم که نهاره دلالت ابرایس بونفسدر اوزره دخی ضرر ایتمز بر فخر کائنات
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نربکی علی سبیل الکرامه کنورد کلری طعام بخت طعماندن
 و بخت شربندن ایدی انه احکام مکلفین جاری دکلدر تکیم صدر شربی التون لیکن ایچنده
 غسل اولمش ایدی باوجود که دنیا التونندن اولان اوایتمک استعالی حر ایدر دبدیلر و چه بور علما
 زجهما الله ایدیلر حقیقی مراد دکلدر بلکه قوت مراددر که طعام و شرابک لازیمدر * یطعمنی
 و یسقی * دبعک بکا بیوب ایچن کیمهل قوتی و بر و طعام برین طونار نسته اناضه ایلر انواع
 طاعت و عبادته تقویت ایدر بکا ضعیف کتور من دیمکدر دبدیلر باخود فخر عالم حضرت نربکی

خلق تعالیٰ حضرت نبری بر طوق خلق و بر قاع خلق خلق ایدر که طعام و شراب بدن مستغنی اولور ایدی دیدیلر
 معنای سابقه بونک فرقی بودر که آنده اجلق و صوسزلق باقی ایکن قوت خلق اولمقدر بونده
 اجلق و صوسزلق اولوب قوت خلق اولمقدر اما اولکی معنایی ترجیح ایتیلردر زیر اصوم وصالدن
 مقصود اجلق و صوسزلق چکمدر که فی الحقیقه بو عبادت مخصوصه تک روحی اولدر و اول اولنجیمه
 غرض قوت اولور (امام فرطی رحمه الله تعالی علیه ایدر معنای ناتی فخر کاشان صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نبرینک حالته مناسب دکلدردر زیرا اکثر زمانده اجلق اوزرینسه ایدی
 حتی مبارک قرینه طاش باغرایدی و بعضیلر دخی بویله تغییر ایتدیلر که مراد معرفه الله
 ولذت مناجات و شوق و محبت اکهبه بکا خداه روح اولور طعام و شرابدن مستغنی قیلور
 دیکدر دیدیلر بوسوز همان اولکی جواپک عیندردر مخالفتی ایچق عبادتدر زیرا بویله دیکر
 دخی مرادی بودر و اطعام و سقایی اسم ربیه ذکر ایتدی * بضم می ربی و بسقی *
 دیدی لفظه الله ایله ذکر بیورمدی زیرا صفت ربو ایتنه تجلی الوهیت ایله تجلی دن عباده
 اقر بدر زیرا اول تجلی عظمتدر اکا بشر طاقت کتوره مز و تجلی ربو ایتنه تجلی رحمت و شفقتدر
 صلا رحیم الله تعالی صوم وصال جائزیدر یوخسه حرام میدر یوخسه مکروه میدر یواختلاف
 ایتیلردر بر طاشنه قادر اولانه جائزدر دیدیلر زرا عبد الله بن الزبیر و دخی بعض صحابه
 و تابعین موصلت ایدر ایدی نهی بیورلدیغی حدیث عایشه ده واقع اولان اوزره امتی مرحمت
 و شفقت ایتدیکندن ایدی انکی چون نهی دنصکره بده بعض اصحابیله موصلت ایدر ایدی قادر
 اولانه مانع بو قدر دیدیلر (وامام اعظم و مالک و اکثر ائمه رحیم الله تعالی مذهبلرینه جائز
 دکلدردر وصال ایتامک کرک) (وامام شافعی و اصحابی رحیم الله تعالی کراهته نص ایتیلردر
 اما بونلرک بعضی کراهت تزیهیددر و بعضی کراهت تحریمه در دیدیلر اما قتلرینه قول اصح
 کراهت تحریمه اولمقدر (وابن وهب و احمد بن حنبل و اسحق رحمه الله تعالی علیهم صحر
 وقتنه دکن وصالی جائز کورمشلردر زرا بخاری قتنده ابوسعید رضی الله تعالی عنه روایتله
 وارد اولمشدر که * لا تو اصلوا فایکم اراد ان بو اصل فلیواصل الی السحر * بیورلمش بوندن
 ظاهر در که سحر زمانه دکن صومی بوزمق جائز اوله بونده نینه بو قدر زرا صائم اولان
 کیسه یه لازم اولدر که صومله ایکی کونی بری برینه اولاشدریمه برگون ایله بر کیسه ده طعام
 اکل ایده نهابت اخشام بیچک طعامی صباحه قرشومش اولور و بواکا بکزد که باسو نمازی
 کیسه تک آخریتنه تأخیر ایله دیدیلر اما ظاهر بودر که بویله ایدن کیسه کندویه کوج
 کتورمک کرک اخشامدن طعام تقاضیسی اولیچق همان مجعلا افطار ایتمک کرک و الا عبادت
 فحشندن اولماز دیمشدر و جائز کورمیشلر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبرینک
 خصایصندردر زرا * انی است علی هیتکم * بیورمشدر دیدیلر و صحیحینده حضرت عمر بن
 الخطاب رضی الله تعالی عنهدن مرویدر که * قال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اذا قبل
 اللیل من ههنا و غربت الشمس من ههنا فقد افطار الصائم * دیمشدر بو حدیث شریف مورججه
 فخر کاشان صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری وقت فطرک دخولیه صائم حکما مقرر قیلدی
 بومعنی بحسب الشریع موصلتی محال ایلر و جمهور علمانک وصال حرام ایدوکنه دلیلاری
 * لا تو اصلوا * قول شریفنده اولان عمومی نهی درو حضرت عایشه قولنده اولان * رحمتهم *
 لفظندن جواب و یروب ایتدیلر بو عباره تحریم ایچون نهی اولدیننه منافی دکلدردر بوجائزدر که
 سبب تحریم شفقت و رحمت اوله دیدیلر و دخی کیسه ده صوم جائز اولدیننه بوده دلالت ایلر که
 فخر کاشان صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری * اذا قبل اللیل من ههنا و ادبر النهار من ههنا

اهل ظاهر دن مرویدر که سفر ده صوم رمضان صحیح اولیه طوتلدیغی تقدیرجه منعقد
اولیه قضاسی واجب اوله انرایت وحدینک ظاهر لینه نظرا یتشددر اما جمهور علماءو جمع
اهل فتوی قولی بونک اوسته در که جائزدر ومنعقددر وحدینک اول کیمده کوره در که صومه
متضرر اوله * (قسم نانی) * سیدکاشانات علیه افضل الصلوات حضرت تکریمتک صوم
رمضاندن غیر صباغی ذکردهدر و بونده برفاق فصل وارد (فصل اول) بعض
آیلده برفاق کون صوم و برفاق کون افطار ایتدیکسک یشانددر (نسائی نقلده ابی اسامه دن

مرویدر که * ان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم کان یسرده الصوم فیقال لا یفطر
ویفطر فیقال لا یصوم * دیمشدر یعنی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تکریم
برفاق کون بری بری از دجه صائم اولورایدی شوبله دینلور ایدیکه شمدید نضکره افطار ایتد
و بر زمان شوبله ایدر ایدیکه غیر صائم اولماز دینلورایدی دیمکدر حاصل کلام ایجه زمان
صائم اولور و ایجه زمان افطار ایدر ایدی دیمک اولور و بومعاده برفاق روایت دخی وارد
اولشدر بخساری نقلده افس بن مالک رضی الله تعالی عنهدن مرویدر که * کان رسول الله

صلی الله تعالی علیه وسلم یفطر من الشهر حتی یظن ان لا یصوم منه ثم یصوم حتی یظن
ان لا یفطر منه شیئا وکان لا یتناهان تراه من اللیل مصلیا الی رأیته ولا یتناهان الی رأیته * دیمشدر
واندن بروایتده * ما کنت احب ان اراه من الشهر صائما الی رأیته ولا یفطر الی رأیته

ولامن اللیل فاما الی رأیته ولا یتناهان الی رأیته * وسمی نقلده * کان یصوم حتی یقال قد صام و یفطر
حتی یقال قد افطر * دیمشدر حاصلی کاه اولور بر زمان صومه مداومت ایدر و کاه اولور
بر زمان افطاره مداومت ایدر ایدی و ایجه نمازنده دخی حالی کیمتک برمقدارنده نماز قیلار
و برمقدارنده اولور ایدی دیمکدر ابن عباس حضرت تکریمتک مرویدر که * ما صام رسول الله

صلی الله تعالی علیه وسلم شهرا کمالا غیر رمضان وکان یصوم حتی یقول القائل لا والله
ما یفطر و یفطر حتی یقول القائل لا والله لا یصوم * دیمشدر یعنی رمضاندن غیر بر آبی تمام
طوعتی واقع اولدی و عادت علیه بری بو ایدیکه صائم اولدیغی زمانده ایجه کون صائم اولور ایدی
شوبله صائور ایدیکه آی تمام اولجه افطار ایجه و افطار ایتدیکه زمانده شوبله صائور ایدی
آی تمام اولجه صائم اولیه حاصلی بو حدیلر ده دلالت واردر که رسول الله صلی الله

تعالی علیه وسلم حضرت تکریمتک صائم الدهر اولدی و کیمتک نمازنده نماز قیلدی و بو یله ایدیکه
کانه سنت قابول ائتمه مشقت اولماق ایچون ایدی بو خسه حق جل و علا حضرت تکریمتک آکا اولقدن
قوت و برمشدیکه بونلری التزام ایتسه طساققت یشددر ایدی ائتمه امر سهل اولمچون
طریقه وسطی اختیار ایدوب کاه صائم اولدی و کاه افطار ایددی و کاه قائم اولوب کاه
تائم اولدی * (فصل نانی) * خواجه کاشانات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تکریمتک
صوم عاشورا طوتدیغک بیانده در و عاشورا قنغی کون ایدیکنده اختلاف ایتشدر در

حکیم بن الاعرج ایدر ابن عباس رضی الله عنهما حضرت تکریمتک واردیم بکا صوم عاشورادن
خبر و یردیم ایتدی * اذا رأیت هلال محرم فاعدوا واصبح یوم التاسع صائما * دیدی
بندی * کان محمد صلی الله تعالی علیه وسلم یصومه * یردیم * نعم * دیدی دیمشدر امام مسلم
بو یله روایت ایتشدر (نووی ایدر بواسی عباس حضرت تکریمتک تصریحدر که کندی مذهبی
اوزره محرمک طقوزنجی کونی عاشورا اوله بونده بعض تاویلر ایتشدر در) اما سلف و خلفدن
جمهور علماء مذهبی بودر که عاشورا محرمک اونجی کونی اوله ز بر اتمقتضاه ظاهر احادیث شریفه
واقف عاشورا بودر (و این عباس رضی الله عنه حدیثه بودخی وارددر که فخر کاشانات صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت تکریمتک یوم عاشوراده صائم اولدی ایجاب ایتدیلر رسول الله بو گونه

هود طائفه سی تعظیم ایدرل دیدیلر خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری ایتدی
 انشاء الله کله حک ییل طقوزنجی کونی طونالم دیدی کله حک ییل کلدین فخر عالم افند من
 حضرت نوری ارتحال دار بقا پیوردیلر یوروایتده صریح حدیث که خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نرسک صائم اولدیغی کون طقوزنجی کون دکل ایدی امام نووی بو یله دیمشدر
 (وامام فرطی ایدر عاشورا عاشردن معدولدر مبالغه وتعظیم قصد اولند بچون عاشورا دینلدی
 زیر عاشردن ماخوودر واصلده ایله عاشره تک صفتیدر یوم عاشورا دینلدیکی زمانده کانه یوم
 الیله العاشرة دینلور وایمه علیه سیله صکره دن موصوفدن دخی مستغنی اولدی ایله حذف
 اونوب یوم عاشورا دینلدی دیمشدر بوتقدیر اوزره یوم عاشورا اونغی کون اولور نیکیم
 خلیل بن احمد وغیری بو یله دیمشدر ابن القیم رحمه الله تعالی علیه ایتدی ابن عباس حضرت نرسک
 جیع روایتی ملاحظه ونامل ایدن کیسه انک ساعت عملی ییلور وشبهه سی زائل اولور زیرا اول
 دیدیکه طقوزنجی کونی عاشورا اوله بلکه طقوزنجی کونی صائم اول دیدی وسائل یوم عاشورا اونغی
 کون ایدیکن ییلدیکله اکتفا ایتدی زیرا جمیع ناس اونغی کون اولدینن یلور لر ایدی
 مقصودی طقوزنجی کون فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری صائم اولور ایدی
 سنده صائم اول دیوار شاد ایدی (بخاری ومسلم وغیر یلر روایتده عایشه رضی الله تعالی عنهامدن
 وارد اولمشدر که زمان جاهلیتده قریش قومی عاشورای طوتر ایدی اول زمانده رسول الله صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نوری دخی طوتر ایدی دینیمه کلدیکی زمانده دخی طوتدی وغیر یلر
 طوتدی امر ایتدی رمضان فرض اولندیغی زمانده انی ترک ایتدی دیلیان طوتر ایدی دیلیان
 ترک ایدر ایدی دیمشدر و یوروایتدن فهم اولندیکه عاشورا صومن طوتغده مدینه اول کلدیکی
 زمانده امر وارد اولمش اوله ومدینه کلدیکی ربیع الاول آیتده ایدی بوتقدیر چه ایکنی یلک
 اولنده امر اولمش اولور صوم رمضان دخی ایکنی ییلده فرض اولمشدر والحاصل ایکنی
 بریلده فرض اونوب صکره دن صوم عاشورا فرضینی منسوخ اولوب دیلیان طوتسون دیلیان
 ترک ایتسون دینمش اولور (امام قریش طائفه سی عاشورا طوتر ایدی دیکلر نرسک اصلی جائزدر که
 شرع سابقدن اخذ ایتشلر اوله انکیچون عاشورای تعظیم ایدوب آتده کعبه به کسوه اوتزلر ایدی
 فتح الباریتده ایدر روایت اولمشدر که قریش بچون عاشوراده صائم اولور لر دیو عکره دن
 سوال ایتدیله ایتدی زمان جاهلیتده انلر دن برکاه صادر اولدی دخی بوکاه اولوکاهدر بزم
 حالمز نیجه اولور دیو کوکلر ننده قادی بس بعضیلر انلره عاشورای طوتک مکفر ذنوب
 اولسون دیدیلر انلر دخی طوتغده بسلا دیلر دیدی عبد الله بن عمر رضی الله تعالی عنهامدن
 مرویدر که اهل جاهلیت عاشورای طوتر ایدی خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نوری ایتدی * ان عاشوراه یوم من ابام الله من شاء صامه * دیدی بخاری ومسلم وابوداود
 بو یله روایت ایتشلردر یعنی عاشورا حق تعالی حضرت نرسک کونلر دن برکوندر بس
 برکیمه که آتده صائم اولقی دیلیه صائم اولسون دیو یوردی (مسلم روایتده سنه بن الاکوع
 رضی الله تعالی عنه ایتدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری عاشورای کونی اسم
 طائفه سندن برکیمه بی کوندر دیکه خلق اراسنده * من کان لم یصم فلیصم ومن کان اکل
 فلیتم صیامه الی اللیل * دیو ندا ایله یعنی صیامدن صائم اولیان اولسون وطعام اکل ایتمش
 اولان صیامتی کیجه به دکن اتمام ایتسون یعنی احشامه دکنین تک بیسون دیمکدر
 (امام نووی ایدر اول سلامده صوم رمضانندن مقدم صوم عاشورا مشروع اولدقدن حکمی
 نه ایدی واجبی ایدی بو حده سنتی ایدی دیو علما اختلاف ایتدیله (امام اعظم رحمه الله علیه

حضرت نیری واجب ابدی دیو بیور مشدر واصحاب شافعی یکی قول اوزره اختلاف اینست در
 شهری بود که مشروع اولدینی زماندن سنت اولدن خالی اولدی هرگز یوامت ایچنده
 واجب اولش دکدر دبیلر ولکن ره ضان شریف فرض اولمدر بن مسکب لخی فتا کد ایدی
 صکره دن مسکب لخی اولیکی مرتبه دن اسکدر دبیلر و بر قول دخی بودر که ابوحنیفه
 رجه الله علیه حضرت نیری بیوردینی کی واجب اوله و عمره خلاف صوم واجب کیجه دن بتی
 شرط اولمقدنه طامعرا اولور امام اعظم رجه الله علیه حضرت نیری آتی شرط ایتمشدن زیرا
 یوم عاشوراک اولنده خلق مغطر ایدی صکره دن ککوندر نیشله صائم اولنده امر اولندیلر
 و صومدن صکره قضا ایله مامور اولندیلر دیو بیور مشدر واصحاب شافعی ایتمیلر مسکب ایدی
 انکی چون کوندر نیشله صحیح اولدی دبیلر (امام اعظم رجه الله علیه حضرت نیری واجب ایدیکنه
 * امر بصیامه * قولیه استدلال ایدوب امر وجوب ایچوندر دیمشدن شافعیه دخی بعض
 مسکانه مذهبلیته نصرت اینستدر اما فضلاء شافعیه دن شیخ الاسلام ابن حجر ایدر مجموع
 احادیث شریفه دن اخذ اولنور صکره واجب اوله زیرا صومنه امر وارد اولدینی ثابتدر
 اندن صکره صومنه تا کید امر واقع اولمشدر اندن صکره نداء عامه تا کید زبده اولمشدر
 اندن صکره اکل ایتمش اولان اخشامه دکی طوتسون دیمکله تا کید دخی زبده اولمشدر
 اندن صکره امهات اول کونده او فلاحه قترین امر زمسوندر دیو بیور نیشله دخی زبده اولمشدر
 هب بوندر دلالت ایدر که بلاشبهه واجب اوله (وصحیح مسلمه ثابتدر که عبدالله بن مسعود
 رضی الله عنه * لما فرض رمضان ترک عاشورا * دیمشدن بومعلومدر ترک اولسان استحبایی
 دکدر زیرا استحبایی باقیدر بس دلالت ایدر که متروک اولان وجوبی اوله (اما انکرکه متروک
 اولان تا کد استحبایی ایدی باقی قلان مطلقا استحبایی دید بر سوزل نیش صغفی ظاهر در بلکه
 تا کد استحبایی باقیدر خصوصا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نیر نیش وفاتی
 یکنده اهتمامی استمرار اوزره ایدی زیرا * لئن عشت لاصومن التاسع والعاشر * بیور مشدی
 یعنی صباغ اولور سم کله جنک ییل طفوزنجی و اونفی کونری صائم اولام دیمشیدی و صومشده
 زعب ابلر ایدی و بر صوم که برسه بی مکفر اوله بوندن زبده تا کید نیجه اولوردیو بیور مشدر
 (امام مسلم رجه الله علیه روایتده ابو قتاده دن مر فوعا وارد اولمشدر که یوم عاشورا برسه بی
 مکفر اولور و یوم عرفه ایکی سنه بی مکفر اولور و بونک ظاهری بودر که یوم عرفه یوم عاشورادن
 افضل اوله و حکمتی بودر که عاشورا حضرت موسی علیه السلامه منسو بدر و عرفه قهر کائنات
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نیرینه منسو بدر دبیلر (ابن عباس رضی الله تعالی عنهما دن
 مر و بدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نیری مدینه به کلوب دخی کوردی یهود
 صوم عاشورا طوزر بو صوم ندر دیو سوال ایدی ایتمیلر بو بر صالح کوندر که حق سبحانه و تعالی
 حضرت نیری بونده موسی علیه السلامه و بی اسر ایله عدوزیدن نجات و یردی حضرت
 موسی بو کونده صائم اولدی دبیلر قهر کائنات علیه افضل الصلوات حضرت نیری دخی * اما
 احق بموسی منکم * دیوب اول کونی صائم اولدی و غیر یله صیامن امر ایدی معنای مد کور
 عبارات متغایره ایله دخی روایت اولمشدر امام بخاری و مسلم رجهما الله نقل اینستدر و روایت
 مزبوره دن بویله فهم اولمیه که خواجه کائنات علیه اکل الحیات حضرت نیری صوم عاشوراده
 یهوده اقتصد ایتمش اوله بویله دکدر سابقا اشارت اولتان اوزره دخی مکده ایکن طوزر ایدی
 نهایت مدینه به کلد کده کوردی یهود دخی طوزر ایتمش انله مخالف ایدوب ترک ایدی زیرا
 دخی اولمانده نهی اولمیان نسته زده اهل کابه موافقی واجب ایدی خصوصا اول نسته زده که

مشکره

مشركه مخالفتمى اولادى صكره دن مكه قح اولتوب اسلام اشتهار بولمى اهل كابه دى
مخالفنى سور اولدى تكيم كله جك ييل يوم تاسعى طونالم ان شاء الله دبديكى نيجه معنى ايدى
بروآينده * لمن بقيت الى قابل لاصومن التاسع * بيورمشدر يهنى كله جك ييله فالورسم البته
طفوزنجى كوني صائم اولام ديدى بوحدينه شافعى واحد وغير يلاستدلال ايتديلكر كه يوم
تاسعه يوم عاشرك ايگسن ييله طومقى مستحب اوله ز براعاشرى طوندى وتاسعه نيت ايتدى
ديديلكر (نووى ايدر بعض علما بيورديكه ظن اولتور كه تاسعه عاشرك ايگسن ييله طومقى
بالكز عاشرى طومقمده يهوده تشبهدن فقمقدر ديدى وحدثنده بومعنايه اشارت وارد
بعضيلر يوم عاشورايى تحصيل همچون اولقى احتمالي و بريلر اما اولكى سوز اولادر (بزارقلنده
ابن عباس رضى الله عنهما بيورمشدر كه * ان رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم قال يوم عاشوراء
صوموه وخالفوا فيه اليهود وصوموا قبله يوما وبعده يوما * ديمشدر يعنى يوم عاشورايى طونك
وانى طومقه ده طائفه يهوده مخالفت ايدك اندن اول بركون واندن صكره بركون صائم اولك ديمك
اولور (امام احمد دى بوحدينك مثالن روايت ايتشدر و باجمله رسول الله حضرت نبيك مراتب
صومى اوج مرتبه ايدى (بريسى مرتبه اذنادر كه بالكر اونجى كوني صائم اولمقدر (بريسى اعلادر كه
طفوزنجى واونجى واون برنجى كونلرى طومقمدر و بو كافر يب اولان طفوزنجى واونجى كونلرى
طومقمدر واكثر احاديث بونك اوزر بنه در (صحیح بخارى به ابى موسادن مر و بدر كه يهود طائفه سبى
عاشورا كوني براملردن عد ايدر ايدى فخر كاشات حضرت نلرى * فصوموه اتم *
ديو بيوردى بوندن ظاهر در كه مرادى مخالفت يهود ايدى ز برا بيرام كوني صوم كوني دكلدر
كندور اول كونده صومه انلره مخالفت ايتديلكر و حديث ابن عباس دلالت ايدر كه باعث صيام
انلره سيده موافقت اوله يعنى حق نعمان حضرت نلرى حضرت موسى عليه السلام نجات
ورديكنه شكرا اوله اما بودى لازم كلز كه انلر اول كوني عيد اعتقاد ايدوب تعظيم ايتمه دن
صائم اوليه ز احتمالدر كه شريعتلرنده اول كون صائم اولقى غايت تعظيم دن اوله و بومعنى حديث
مسئله صريحاً وارد اولمشدر كه اهل خيبر يوم عاشورايى طونلر ايدى و بعد انقاد ايدر ايدى
عورنلر بنه حليد بن كيدر ز ايدى ديمشدر * (فصل ثالث) * سيد كاشات صلى الله تعالى
عليه وسلم حضرت نلر بنك شعبان آينده صائم اولديغلك بياننده در (امام بخارى و مسلم و ابولرنده
حضرت عائشه رضى الله تعالى عنها بيورمشدر كه * ما رأيت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
استكمل صيام شهر قط الا شهر رمضان وما رأيت في شهر اكرم منه صياما في شعبان * ديمشدر
حاصلى فخر كاشات صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نلر بنى كوردمككه رمضان آيدن خبرى
برآنى تمام طومش اوله و كوردمككه شعبان آينده طونديغندن چوق برآينده طومش اوله ديمك
اولور روايت اخراده * ثم يكن يصوم شهرا اكثر من شعبان فانه كان يصوم كله * ديمشدر
يعنى همچ برآينده شعبان چوق صائم اوللاز ايدى انى جبهه صامتور ايدى ديمكدر روايت ترمذنده
* كان يصوم الا قليلا بل كان يصوم كله * ديمشدر بوللردن فهم اولتور كه شعبان تمام
طومقى دى واقع اولور ايمش و بومعنايه بعض روايات ايتدى وارد اولمشدر كه ابو داود رجة الله
عليه نقلنده * كان احب الشهور الى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ان يصوم شعبان ثم
يصله رمضان * ديمشدر يعنى آيلردن شول آى كه صائم اولمسن ز ياده سور ايدى شعبان
آنى ايدى انى صائم اولور ايدى اندن صكره رمضان اولمشدر ايدى ديمكدر نسائى روايتنده * كان
يصوم شعبان اوامه شعبان * ديمشدر و برواينده دى * كان يصوم شعبان الا قليلا *
ديمشدر و برواينده دى * كان يصوم شعبان كله * ديمشدر (ابن حجر رجة الله عليه

بوحد بلردن مراد شعبانك اكثرين طورترايدى ديمكدر ديدى و امام ترمذى ابن المبارك كن زوايت
 ابتدئى اوزه كلام عربده جائزدر كه بر شهرت اكثرى طولسه * صيام الشهر كله * دبرل
 و بر كچه كچهك بعضنده طاممو بعضنده امور سازه ايله مشغول اولسه و اكثرنده نماز قبلسه * قام
 البته اجع * دبرل ترمذى ايدر ابن المبارك رحمه الله حديثين بين بو تاويل ايله جمع ايدرايدى
 و الحاصل كل دن مراد اكثردر محازظر يقيدر ديمك اولور اما طيبى بومعنائى استبعاد ايدوب
 بويله تاويل ايتشدر كه گاه اولور ايديكه شعبانك چله سين طورترايدى و گاه اولور ايدى واجب
 صائمونلر ديو اكثرين طورترايدى ديمشدر و ابن المبارك ايدور كه كل دن مراد اكثر اوله و عايشه
 قولى ماعديه جل اوئه و باخود قول نائسى متأخر اوله قول اولى فخر عالم صلى الله تعالى عليه
 و سلم حضر تلرندن اول مشاهده ايتديكنه كوزه اوله و قول نائى صكره مشاهده ايتديكنه كوزه
 اوله ديمشدر اما صواب اوليكى تاويلدر بو كلفدر ديديلر و شعبانده صومى اكثر ايتديكنه
 حكمت نعايدى ديو اختلاف ايتشدرر بعضيلر ايتدى هر آيدن اوج كون طوموق صادت كرمه سنى
 ايدى اما گاه اولور ايديكه سفر يا غير بر مانع سبيله ترك ايدرايدى و انارى جمع ايدوب شعبانده
 طورترايدى ديديلر بعض علما مرادى شعبانى تعظيم ايدى ديمشدرر بوروايشده رمضاندا نصكره
 افضل شعباندر ديو وارد اولشدر و بعض روايشده ابو هريره رضى الله عنهدن مر فوجا
 * افضل الصوم بعد رمضان صوم الحرم * وارد اولشدر اما بو يابده اول بو نلردن اصح اولان
 حديث شريفدر كه نسائى و ابوداود زوايتلرنده امامه بن زيد رضى الله عنه ايتدى فخر عالم
 صلى الله تعالى عليه و سلم حضر تلرنته بار رسول الله شعبانده طوئديك صكى صائر آيلرده
 طوئديك كورمزم ديدى ايتدى * الله شهر يفعل الناس عنه بين رجب و رمضان * ديمشدر
 فخر كاشان عليه افضل الصلوات حضر تلرئى حديث شريفله بو كا اشارت ايدركه شعبان آبي
 ايكي شهر عظيكم اراشده واقع اولمخين خلق انلره اشتغال ايدوب بوندن تحفمت ايتشدرلر
 بوه خفول عنه اولدى و ناسدن چوق كيمه طن ايدركه صيام رجب صيام شعباندن افضل
 اوله اما بويله دكلدر خلق عقلت ايتدكلرى و فحق طاعتله اجسا انجمده فوائد واردر چشله دن
 برى اخفاء طاعتدر لواظلى اخفاء ايتك افضلدر خصوصاً كه صوم اوله زير صوم عبدالله مولى
 بننده بر سردر برى دخی بودر كه شعبانى طوموق نفسه مشغولدر شول جهنديكه انلرده طاعت
 و عبادت چوق او اور خلق برى برى كوزوب اشتغال ايديكه نفسه آسان كالور اما هر برى
 غيرعالمه دوشد كده طاعت اشتغال نفسه مشكدر مثلا رمضان آينده اولان طاعت و عبادتى
 يته شوال آينده فرض ايلسك امر واضح اولور بعضيلر دخی صيام شعبانى چوق ايتديكنك
 وجهى بو ايديكه بر صومون عايشه رضى الله عنها بار رسول الله اكثر صيامكى شعبانده
 كوريم ديدى حواجه عالم صلى الله تعالى عليه و سلم حضر تلرئى ايتدى ملك الموت كيتك روحن
 قبض ايده جك ايسه بو آينده باز بلور و ين سورم آينكه صيام ايكن نعم تازه لرديو بوردى
 اما بوروايتك استنادنده ضعف واردر بو حديث مر سلا دخی وارد اولشدر (و بو ايتشدر
 ديمشدرر و بعضيلر دخی نفسى صيامه آلدرو ب معناد ايتك همچون شعبان آينده چوق
 طورترايدى رمضان قوت و نشاطه دجول ايتك مراد ايدنور ايدى ديديلر و محرم آينده
 صوم شعبان آيدن افضل اولديغه حديث شريف وارد اولمخين همچون رسول الله صلى الله
 تعالى عليه و سلم حضر تلرئى محرمده چوق طوموق ايدى ديلور ايسه امام نووى بوكل جواب
 و روي ديمشدر كه احتمالدر كه قضيلقى آخر عمر لرنده معلوم اولوب محرمده كرت صيامه
 مجال اوله (و باخود اول آينده سفردن و غير بدن موانع ظهور ايتش اوله ديمشدر) اما شهر رجب

خصوصنده

خصوصاً بعض شافعیہ سازشہور دن افضلتر دیکھ کر بن امام نووی کہتے ہیں بوسواز
 ضعیفتر دیکھتے ہیں لیکن رجبہ صائم اولمک فضیلتہ دلالت آید احادیث شریفہ وارد
 اولشدر جملہ دن پری سنن ابن داود * ان رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم يقابل الصوم
 من الأشهر الحرم ورجب أحدها * ذہبتشدر یعنی فخر کائنات علیہ افضل التحیات حضرت نوری
 اشهر حرمہ اور ح طومعنی مستحب کوزیادی رجب اول اشهر حرمک پر آید دیکھ اولور
 واشهر حرم دیکھ کری درت آید (پری رجبدر) (پری ذی القعدہدر) (پری ذی الحجہدر) (پری
 محمددر بعض روایتہ وارد اولشدر کہ رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نوری
 بعض کہتے ہیں * صوم من الحرم واترك * دیو یورمندر بوندن فہم اولور کہ اشهر حرم دن بعض کوئی
 طوتوب سائر بن ترك ایفک کرک ایش وسم روایتہ عثمان بن حکیم انصار بدی مرویدر کہ
 صوم رجب احوالندن سعید بن جبیرہ سؤال ایتم ایندی بن ابن عباس رضی الله تعالی عنہما
 حضرت ایترندن اشتمک * کان رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم يصوم حتى لا يظفر
 ويفطر حتى يقول لا يصوم * بدی دیو جواب ویردی ابو سعید بدک ابن عباس قوالہ
 جوابندن فہم اولور کہ مرادی اندہ نہی بوقدر واسحاب بوقدر بلکہ کبر وقلان شہور
 حکمتہ در دیک اولہ ابوداود وغیری روایتلر تہ عطادن مرویدر کہ عروہ برکون
 عبد الله بن عمر حضرت نوریہ سؤال ای دیوب ایندی * هل كان رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
 يصوم في رجب * یعنی خواجہ کائنات صلی الله تعالی علیہ وسلم حضرت نوری رجب
 آیتہ صائم اولور می ایندی بدی اولدخی اوج کر * نعم ویسرفہ * دیو یوردی یعنی صائم
 اولور ایدی ورجی تعظیم آید ایدی بدی * وابی قلابہ دن مرویدر کہ * ان في الجنة قصر
 لصوام رجب * دیکشدر یعنی تحقیقاً رجب صائم لری چون جنتہ بر فطر واوردر دیک اولور
 یہی رجبہ تعالی علیہ ابو قلابہ کبار تابعون دندر کدوبہ بلوغ ایفیان خبری سولت
 دیکشدر والله اعلم *) فصل رابع *) فخر کائنات صلی الله تعالی علیہ وسلم
 حضرت نریک عشر ذی الحجہ بہ صیامی ذکک زتہ در مراد اول ذی الحجہ دن طقوز کون
 طومقدر (امام ابوداود روایتہ عتیدہ بن خالد کندوسا توندن اولدخی اہیات مؤمنک
 بعضندن روایت آیتشدر کہ * کان رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم يصوم تسع ذی الحجہ *
 دیو یورمش یعنی فخر کائنات صلی الله تعالی علیہ وسلم حضرت نری اول طقوز کون طوز ایندی
 دیکش اما حضرت عائشہ دن روایت اولسان بوزر کہ بن طوتد یعنی هیچ کوردم دیکشدر
 مسلم ورمیدی از دن بویہ نقل آیتشدر بولک طاسہری صوم عشرک کن اہلن موہندر اما کرید
 ذک بلکہ بعایت مستحبر خصوصاً طقوز بی کک ویکہ عرفہ کونیدر (و صحیح بخاری آیدہ
 بودخی ثابتدر کہ خواجہ عالم صلی الله تعالی علیہ وسلم حضرت نری * مامن ایام العلم الصالح
 فیہا افضل منه فی ہذہ * دیکشدر مرادی ذی الحجہ دن عشر اولی ایندی معنی ہستی هیچ ایام
 بوقدر کہ انردہ اولان عمل عشر ذی الحجہ اولان عملدن افضل اولہ دیکشدر صوم دخی جملہ
 اعمالشدر پس حدیث شریف عشر ذی الحجہ اولان صومک فضیلتہ دلالت آیدر عشر
 تعبیری قائمہ مجولدر اصل طوتیلان طقوز کونیدر (حضرت عائشہ قولن دخی تاویل آیدر
 ایندیتر فخر کائنات صلی الله تعالی علیہ وسلم حضرت نریک طومعنی سائر کہ سفر کئی باہر من
 کئی بر عارض سیدہ اولہ یا خود عائشہ رضی الله تعالی عنہا کورمدی اولہ بوندن فی نفس الامر
 صائم اولیامق لازم کلز (ابن جریر ایندی قاسم بن ابی ایوب روایتہ واقف اولشدر کہ * اما من عمل
 ازک عند الله ولا اعظم اجرا من خبر یملہ فی عشر الاضحی * دیو یورمندر بوندن دخی

ظاهر در که سائر ایامده اشکان خبر و حساستدن عشر ذی الحجه ده واقع اولان عندالله باکبره در
 واجری زیاده در ابو عوانه و ابن حبان صحیحین زنده حضرت جابردن مروی بدر که * ما من ایام
 افضل عند الله من ایام عشر ذی الحجه * دیو بیور مشدر حاصلی بو حدیث شریف لایله ثابت
 اولدیکه ایام سنه تک سائری اوزره عشر ذی الحجه فضیلتلو اوله و بیور مشدر که بر کیمسه
 افضل ایامده صیام ندرم اولسون دین با افضل ایامه بر عمل تعلیق ایله اکر مطلقا افضل دیمک ایسه
 یوم عرفه متعین اولور زیرا سنه ده اندن افضل کون یوقدر اکر هفته کونلر تک افضل دیمک
 ایسه جمعه کون متعین اولور تکیم فضیلتنه نقل وارد اولدیغی سبقت ایتمشدر و شول جمعه که
 عشر مذ کورده واقع اوله ایکی جهندن فاضل اولور بری بو که ایام هفته تک افضل بری بو که
 ایام سنه تک افضل بری ایام مذ کوره سنه تک سائر ایامندن افضل اولدیغنه حکمت الله اعلم
 بودر که انده امهات عبادتک اجتماعی تمکندر و انلر صوم و صلوات و صدقه و حج بیت الله در
 بونلرک مجموعی سائر ایامده اولوق قابل دکلدر (ابو امامه بن النعمان ایدر اکر سوال اولنوب
 عشر ذی الحجه می افضل بر یوقسه رمضانک عشر اخیر می افضل بر دینلور ایسه جواب بودر که
 عشر ذی الحجه افضل بر شول جهندنکه یوم عرفه یوقسه مشتملدر و یوم عرفه بر کوندر که یوم بدر دن
 ضری ایامده شیطان لعنه الله علیه هیچ عرفه کوننده خور و حقیر و ذلیل اولدیغی کی بر کوننده
 اولماز عرفه کونی ملعونک قتی باشی سالودر و یوم عرفه مکفر ستین اولدیغی خود سبقت ایتمشدر
 و یوم نحرک حق تعالی حضرت نلری قنده حرمت جهندن اعظم ایامدر و اکا یوم الحج الاکبر
 دیو نسیمه ایتمشدر اول عشر ذی الحجه ده در و رمضانک عشر اخیر شول جهندن افضلدر که
 لیله قدری مشتملدر حق سبحانه و تعالی حضرت نلری (لیله القدر خیر من الف شهر) بیور مشدر
 حاصل کلام ایکنسک بری برندن من وجه افضل بری وارد بعض جهاتله بو اندن افضل
 و بعض جهاتله اول بوندن افضلدر دیمکه جعفر تکیم فخر عالم صلی الله تعالی علیه و سلم
 حضرت نلر تک حدیث شریفنده * ما من ایام * دیو تعبیر بیور و ب ما من عشر دیمدیکی
 یا یوم مقوله بر افط بیور مدیغی جواب مذ کوره اشارتدر ز بر اعر عشر ذی الحجه تک شرف کونلرنده
 زیاده در عشر اخیر رمضانک شرف کیمه زنده زیاده در اما ایکی عشر تک هر بری کیمه زنده و کوندر زنده
 اعتبار اولنوب جله بی جله به نسبت اعتبار ایدر ایسه رمضانک عشر اخیر افضل اید بکننده
 شبهه یوقدر ز بر لیله القدر خیر من الف شهر بهر حال افضلین اقتضایله * (فصل خامس) *
 فخر کائنات علیه اکل التحیات حضرت نلر تک ایام اسبوعده صیامی بیاتنده در ترمذی و نسائی
 روایتلرنده حضرت عائشه رضی الله عنها * ان رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم کان یحری
 صیام الاثین و الخمیس * دیو بیور مشدر حاصلی دوشنبه و پنجشنبه کونلرنده صائم اولور ایدر
 دیمکدر و یحری لفظی استعجابی مشدر در (ابن قتاده رضی الله عنه ابتدی فخر عالم صلی الله
 تعالی علیه و سلم حضرت نلر تک دوشنبه کون صائم اولدیغندن سوال ایدیلر * فیه ولدت و فیه
 ازل علی * دیو بیور دی یعنی اول کوننده طوعدم و اول کوننده اوزریمه و حی نازل اولدی دیدی
 ترمذی نقلنده ابن هریردن مروی بدر که * انه صلی الله تعالی علیه و سلم قال تعرض الاعمال
 علی الله تعالی یوم الاثین و الخمیس فاحب ان تعرض علی و اناصائم * دیمشدر یعنی فخر کائنات
 صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نلری بیور مشدر که اعمال عباد حق تعالی حضرت نلر تک دوشنبه
 و پنجشنبه کونلرنده عرض اولور پس بن سورمکه بنم علم صائم اولدیغیم حالده عرض اولنه
 دیمکدر علی بن طلحه ابن عباس رضی الله عنهما دن روایت ایلر که حق تعالی حضرت نلر تک
 * ما یلفظ من قول الالیه رفیق عبید * قول شریفک تفسیرنده بیور مش که کتبک خیر

و شرسو بیلدیکی هب باز یلور حتی بدم ایچدم و کلدیم و گندیم و کوردیم و اشدیم دینکاری بیله باز یلور
 هیچ یازلمدی لفظ قالماز بوم الخمس اولیحق قولی و فعلی جنسب عزته عرض اولور اولور اولور که
 خیر و شرسو قسندندر مقرر اولور و سائری ترک اولور و بیورمشلردر که عرض ایکی در اولور (بری
 عرض عامدر که هر صباح و اخشام واقع اولور) بری دخی عرض خاصدر که دوشنبه و پنجشنبه
 کونلریده واقع اولور (صحیح مسلمیه ابو موسی رضی الله عنهدن من و بیدر که * قام قیما رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم بخمس کلمات فقال ان الله لا یبام ولا ینبی له ان ینام بحدض و یرفع
 یرفع الیه عمل اللیل قبل النهار و عمل النهار قبل اللیل * دیمشدر بو حدیث شریفدن ظاهر در که
 کیچمه واقع اولان عمل کونلر اولدین و کونلریده واقع اولان عمل کیچمه اولدین جنسب
 عزته عرض اولور فخر ککاشات علیه افضل العبادات حضرتلری دوشنبه و پنجشنبه
 کونلرین طوئریغک طرفده امام نسائی ام سلمه رضی الله عنهدن روایت ایشدر که * کان
 صلی الله تعالی علیه وسلم یصوم من کل شهر ثلثه ايام الاثین و الخمس من هذه الجمعة والاثنین
 من القبله * دیمشدر یعنی عادت کریمه شی بو ایدیکه هر آیدن اوچکون طوئر ایدی دوشنبه ایله
 پنجشنبه بوجه دن طوئر ایدی دوشنبه کله چک جمعه دن طوئر ایدی دیدی یعنی برهفته ده
 ایکیسن طوئر ایدی او برهفته ده یالکر دوشنبه طوئر ایدی دیمک اولور و بر روایت ایلک اول
 دوشنبه کون طوئر ایدی صکره پنجشنبه کون طوئر ایدی اندنصکره بته کلان پنجشنبه کون
 طوئر ایدی دیمشدر حاصلی کاه او بیله و کاه بو بیله ایدرل ایش بر روایت دخی عایشه رضی الله
 عنهدن وارد اولمشدر که بر آیدن سبت واحدی طوئر ایدی اول بر آیدن ثلثا وار بعا و پنجشنبه
 طوئر ایدی دیمشدر بعض روایتده سبت واحد کونلری یهود ایله نصار ایلک بمراملری اولغین
 انلره مخالفت ایچون اول کونلریده چون صائم اولور ایدی دیمشدر اما بو روایتده چندان قوت
 و صحیح الکمز (وامام احمد و ترمذی و ضریلر نقلنده * لا تصوموا یوم السبت الا فیما افترض
 علیکم فان لم یجدوا الاغیاء عبیه او عود سحرة فلیصمه * وارد اولمشدر حاصلی صوم قرصدن
 غیر اوری جمعه ایتسی کون طوئر ایدی نه بیوروب اصکر سزدن بریکر برده اوزم قانندن
 یار اناج بدافندن غیر نشه بولمز ایسه آئی چیناسون دیمشدر اما بو کراحت شوز مانده در که
 جمعه ایتسی یالکر طوئر شوبله که احد کونی بیله طوئر ایسه مکره اولماز دیمشدر بو اکا بکرر که
 بر کیسه یالکر جمعه کونی صیامه تخصیص ایده اوکنده و صوکننده اولملری طوعیه امام مالک
 بو قولی انکار ایدوب جمعه کونی طوعق حسندر دیمشدر امام نووی ایدر امام مالک بو بیله دیدیکی
 اجتهاد بیله در وضریلر اکا مخالفت اجتهاد ایشلردر اما فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرتلر بیک سنتی انک بو غیر بیلک اجتهادلر دن مقدمدر و تحقیقا ثابت اولمشدر که جمعه کون
 صومندن نهی بیورمشدر ایچدی بو کاقائل اولوق متعین اولدی و امام مالک معذوردن زبیر
 بو خبر اکا و اصل اولدی دیمشدر (امام مالک ایچسایتین داودی دخی بو حدیث امام مالک
 و اصل اولدی بوقسه مخالفت ایچدی دیمشدر) (جمعه کون بیک مستحب اولد یعنی بودر که
 جمعه ده مشروع اولان وظائف اداسنه قوت و نشاط حاصل اولور اوصافق و اوشک کلر
 تکیم عرفنده حاجک فطری مستحبر اکر سوال اولنوب جمعه ده فطریک استعجابته سبب بو ایسه
 قبله و بعدده بر کون طوئر کراحت زائل اولماز زبیر معنای مذکور باقیدر دینلور ایسه
 جواب بودر که انلری طوعق فضیلتی و طوائف جمعه ده واقع اولان قنور و تقصیرک برینه قائم
 اولور دیمشدر و الله اعلم * (فصل سادس) * رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرتلر بیک ایام رضی طوئر بیک یاننده در ایام بیض اول کونلریده بیلر که کیچملری صباح قدر

روشن اوله وانلر آيك اون اوچنى واون دزدنجى واون بىنچى ككونلر بذر آيدم بونلردن غبرى
كون يوقدر كه تمام كوندزى و كيجه سى روشن اوله ايام بيض آق كونلر ديمكدر بوم كامل كيجه سبيله
پيله معتبر اولدغيچون بو كونلره الابام البيض ديتلوب صفت وموصوف صورتده ذكر ايتشلردر
(امام نسائي رحمة الله عليه نقلده ابن عباس رضى الله تعالى عنهما دن مرويدركه * كان
رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم لا يقطر ايام البيض في حضر ولا سفر * ديمشدر يعنى
فخر كاشان عليه اكل الحيات حضر تارى ايام مذكوره في سفر وحضرده افطار ايتن ابدى
ديمشدر) امام احمد رحمة الله عليه ام المؤمنسين حفصه دن روايت ايلركه * ان يع لم يكن النبي
صلى الله تعالى عليه وسلم يدعهن صيام عاشوراء والعشر وايام البيض وركعتي الفجر * ديوم
بيور مشلر يعنى عاشورا كوتنده وعشر ذى الحجه وايام بيض ده صائم اولور ابدى ومباحك ايكى
ركعت سنتن قيلار ابدى و بودرت نسنه بي ترك ايتن ابدى ديمشدر بعض روایتده حضرت
عايشة صديقه رضی الله عنهما دن مرويدركه * لم يكن يرالي من اى ايام الشهر يصوم * ديمشدر
يعنى مساللات ايتن ابدى آيك قننى كونلرى اولور ايسه هر آيدن اوچ كون طوتر ابدى ديمشدر
بعضيلر ايتديلر انكيچون ثلاثه معينه بي طوتر ايلركه تعيين ظن اولميه ديديلر وحق تعالى
حضر تارى بو اوچ كوني صيام دهره بوله سينده قلمشدر ديوم مشلردر (اصحاب سنت
روايتلرده ان مسعود حضر تازدن مرويدركه * كان النبي صلى الله تعالى عليه وسلم يصوم
ثلثة ايام من غرة كل شهر * ديمشدر يعنى هر آيك غره سندن اوچ كون طوتر ابدى ديمشدر
مجموع روايتدن بو حاصل اولدبكه خواجه كاشان صلى الله تعالى عليه وسلم حضر تازنينك
صيامى براق وجه اوزره ايش (برى بو كه هر آيك اوليكى دوشنبه كوني طوتوب ايدنصكره
بجشنه كوني ايدنصكره بر بيشنه دى طوتر ايش (برى دى بو كه بر آيدن سبك واحد
وايتن كونلرين طوتوب اول بر آيدن ثلثا واردها وخيس كونلرين طوتر ايش (برى دى بو كه
ايام بيضى طوتر ايش (برى دى بو كه هر آيك اولندن اوچ كون طوتر ايش بر جاسمت
وحسن بصري رحمة الله تعالى بو طريق اختيار ايتشلردر) برى دى بو كه ثلاثه غير معينه بي
طوتر ايش (قاضى هياض ايدر امام نجفى رحمة الله تعالى عليه كه امام اعظم حضر تازنينك
ايتسازلندن اول بوى اختيار ايتشدر كه هر آيك آخرندن اوچ كون طوتوله تا كيم يكن كونلرده
واقع اولان كاهلره كفارت اوله بعضيلر دى هر آيك اول كوني واوتنجى كوني ويكرهنى كوني
طوتر دى اختيار ايتشلردر امام مالك رحمة الله تعالى عليه بويلا طوتر ابدى ديمشدر
مالكيه دن بعض كيشه اوليكى كوني واون برنجى ويكره برنجى كونلرى طوتولق ككرك
ابوالدرداء رضی الله عنهما رضی الله تعالى عنه حضر تازندن بويلا منقولد ديمشدر (اشوي ماورديدن حكايه
ايتشلردر كه ايام سواد طوتولق دى مستحب اوله وايام سواد ديدكلرى آيك بكره بديجي كونيله
ماعدنده اولان ايكى كوندر اما ايام بيضى طوتولق ائدن راجد ز بر آيك اوزنه سيدر هر نسنه نك
اوزنه سى اعلادر ديمشدر (و بعضيلر اولندن اوچ كون طوتولق ترخيچ ايدوب كيم بلورصكره دن
نه مانع ظهور ايله همان اولندن طوتولق بكدن ديمشدر والله اعلم) نوع خافس) فخر كاشان
صلى الله تعالى عليه وسلم حضر تازنينك اعتكافى ورمضانك عشر اخيرنده ايتسهادى وليله
القدرى تحرى سى سنانده در اوله معلوم اوله كه اعتكاف لغته اكلتك وبر نسنهك اوزر نسنه
دائم اولوب طور مقدر وشرعده ار كشي مسجد جاعتنده و خاتون كشي اولده نك اعتكافه
اكلتكدر واعتكاف اوچ قسدر (برى واجبدن واول نذر اولسان اعتكافدر (برى دى
سنت مؤكده در واول رمضانك عشر اخيرنده اولان اعتكافدر) برى دى مستحبدر واول

هره

هر نه زمانه کر که ابتدکاری اعتکاف در واعتکاف واجب است. صوم شرط در مستحب
 شرط دکدر ظاهر روایند امام اعظم حضرت نریدن مروی اولان بودر امام بن حضرت نری
 دخی بوقی اختیار اینتلدر در یور وایت اوزره مستحب اقلی بر ساعتدر واکا برحد معین بوقدر
 حتی بر کیمه مسجد کبرسه و طشره چیتجه اعتکاف نیت ایله مسجد و بینه امام اعظم
 حضرت نریدن بعض روایند مستحب صحنه دخی صوم شرطدر و اقلی بر کوندر دیمشدر
 کتب حقیقه مسطور اولان بودر و امام شافعی رجه الله تعالی علیه جامعه اعتکاف اینکی
 مستحب طومشدر و امام مالک شرط طومشدر سلفدن زهری و برطانیفه رجه الله تعالی
 مطابقا جامعه مخصوص قیلشدر و شافعی رجه الله علیه دخی قول قدیمنده بوکا اشارت
 اینتلدر و حذیفه بن الیمان رضی الله تعالی عنه مساجد ثلاثه به مخصوص قیلشدر و عطا
 مکه و مدینه مسجد بنه مخصوص قیلشدر و ابن المسیب رضی الله تعالی عنه مدینه مسجد بنه
 مخصوص قیلشدر (وعطا رجه الله تعالی انفساق اینتلدر که اعتکاف اکثرینه حد بوقدر
 اما اقلی مقدار اید بکنه امام اعظم حضرت نریدن و ارد اولان روایتلر تقدیم اولندی امام مالکدن
 بر روایند اون کون و بر ایستده بر کون یا ابکی کوندر و بالاتفاق جماعله فاسد اولوز دیمشدر
 (بخاری و مسلم روایتلرند عایشه صدیقه رضی الله تعالی عنها این مرویدر که رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری رمضانک عشر اوخرنده اعتکاف ایلر ایدی (بخاری
 رجه الله تعالی علیه نقلنده ابوهریره رضی الله تعالی عنه * کان رسول الله صلی الله تعالی
 علیه وسلم یعتکف کل عام عشر ااعتکف عشرین فی العمام الذی قبض فیه * دیمشدر
 یعنی هر ییل اون کون طونز ایدی قبض اولندی بیل بکرمی کون طوندی دیمشدر (شیخین
 روایتلرند ابی سعید الحدادی رضی الله تعالی عنه و ارد اولان حدیث شریفده بویه ذر که
 فجر کائات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری رمضان آیتدن عشر اول اعتکاف اینندی
 اند نصکره عشر اوسطی اعتکاف ایندی ائدن مبارک باشن اعتکاف ایندی برون خیر و اید
 ایندی بن لیله قدر استوب عشر اول اعتکاف ایدم و عشر اوسطی اعتکاف ایدم اند نصکره
 واقعهده لیله القدر عشر اوخرده در دیدیلر ایدی اعتکاف ایدن عشر اوخری اعتکاف اینسون
 تحقیقا لیله القدری بکا کوسر دیدیلر صکره اونوندر دیدیلر و تحقیقا بن بی شویله کوردمکه
 اول کیجه تک صبا حنده ماء و طین از استده سجده قیلورم ایمدی عزده آتی عشر اوخرده
 التماس ایندک و هر ورده التماس ایندک دیو میوردی ابو سعید ایدز اول کیجه بهمور باغدی و مسجدک
 اورتومی طبلدی اندن بکرمی برنجی کونک صبا حنده کندی کوزله کوردمکه فجر کائات
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینک مبارک آئنده از ماء و طین و ارایدی دیمشدر فی الحقیقه
 لیله القدر قننی کیجه اید بکن الله تعالی حضرت نریدن غیری کیجه بیلر اما فجر عالم صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نریدن مروی اولان اوزره مبارک رمضانک عشر اوخرنده التماس ایندک
 کور کور و انک دخی تک زنده اولق طن و انور امام اعظم ابو حنیفه رجه الله تعالی علیه مذهبی
 اوزره بکرمی بدنجی کیجه در زرا بو کیجه اولغه دلائل و قرآن قویده و ارد (وسنن ابی داود بن
 مسعود حضرت نرندهر مر فوعا و ارد اولمشدر که اون بدنجی کیجه اوله (وطبرانی دخی ابی هریره
 حدیثدن مر فوعا روایت اینتلدر که * التماسوا لیله القدر فی لیله سبع عشره فواتع عشره
 اوحدی و عشرین اوثلث و عشرین اوخمس و عشرین او سبع و عشرین او تسع
 و عشرین * دیمشدر معناسی ظاهر در حاصلی بو بایده علماتی حوق اختلاف اینتلدر بعضیلر
 بو نکونون شقه رساله تألیف اینتلدر (ابن حجر رجه الله تعالی علیه بو خصوص صیده کلام

علمان قرقدن زبانه قول جمع ایشدر شکیم مناقت جمعه اقوال کثیره جمع ایشدر بوند مدخی
 اویله در (ومذهب شافعیه عشر ایره * حضرت در غیری کیجه زده قدر واقع اولنا زده شد
) محامی رحمة الله علیه شهر رمضان هر کیجه سنه الخماس اولنور دیشدر شیخ ابواسحق
 و امام غزالی مدخی بویله دیشدر در امام قرطبی رحمة الله علیه شعبانک نصی کیجه سیدردیو
 حکا به ایشدر و مدخی نیجه اقوال ذکر ایشدر در علماء تفسیر رحیم الله تعالی سوره
 انزلناه تفسیرنده ایراد ایشدر در (بعض علماء مالکیه و شافعیه دن مرویدر که لیله القدر
 بواند مخصوص در امام شافعیه به و برنامشدر دیدیلر بعضیلر امام شافعیه به ده و برلمیدی دیدیلر
 و بونکله استدلال ایشدر که امام نسائی ابی ذر رضی الله تعالی عنهم روایت ایشدر کی حدیثه
 * قلت یا رسول الله انکون مع الانبیاء فاذا ماتوا رفعت قال بل هی باقیه دیشدر یعنی ابوذر بویله
 ملاحظه ایش که لیله القدر رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نزلندن مقدم کلان
 انبیا علیهم السلام زمانلرنده اوله مدخی انلر وفات ایشدر که رفع اولمش اوله پس بومعادن
 سید عالم صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نلرنده سؤال ایشدر که اوله دکادر بلکه اول کیجه
 باقیدر شمدیکی زمانده مدخی واردردیو جواب بیوردی (معلوم اوله که ایله قدرک بعض علامتلی
 واردردجه دن بری صحیح مسلمه ابی بن کعبدن مرویدر که * ان الشمس تطلع فی صیحتها
 لاشعاع اها * دیشدر یعنی انک صاحبنده کونش شعاعسز طلوع ایلر دیشدر و ابن عباس
 رضی الله عنهم مرویدر که * لیله القدر لاجاره و لایاره نصح الشمس یومها جرایضعیفه * دیشدر
 یعنی قیبر کیجه سی امی دکادر وضو دکادر انک ایشدر کون صباحن کونش قزل وضعیف اولدی یعنی
 سالدله طوغاردیمک اولور اما بوصفت ندرت اوزره واقع اولن دیارعه به بلکه ارض حجازه کوره
 اولمدر اول مملکتلرده بخار آراولمغین اکثر صباحنده کونش نورانی طلوع ایلدوب صفت مذکوره
 اوزره طلوعی نادر اولمغندن ایله قدره هلاکت اولمشدر و لایاره رومده و سائر بخاری غالب اولان
 برلده کونش هر صباحن صفت مذکوره اوزره طلوع ایلر تابری سکی بوی قافله نیجه جزئی
 کیدوب نورلنم (امام احمد نقلنده عباده بن صامت رضی الله تعالی عنده مرویدر روایت
 ایشدر که * انها صافیة کان فیها فرماطما ساکنه صابحة لاجر فیها ولا یرد ولا یجل لکوکب
 یرمی فیها * بیوردیشدر حاصلی اول کیجه شویله مسفا اوزره در که کوب آبی طوغوب ارتفاع
 بولمشدر و مخالف بلر اسمن هوامی سکون اوزره در مدخی اکوک بوزی آچقدر آند اسی وضو
 بوقدر مدخی اول کیجه رده یلنر آلمن دیشدر و صاحبنده کونشک شعاعی اولم شول بدر کیجه سی
 فر نیجه طلوع ایلر ایش شویله طلوع ایلر دیشدر (امام بیهقی فضائل اوقانده اول کیجه هب
 طوزلو سول طلوع اولور دیشدر) صحیح بخاریده حضرت عایشه دن مرویدر که * مکان
 رسول الله صلی الله علیه و سلم اذا دخل العشر شد مبرزه واحی لیله و ایفظ اهله * دیشدر
 یعنی سید کائنات صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نلرنک عادی بواید که عشر اخیر کردیکی زمانده
 شیمیز ایلر ایمنی یعنی مباشرت نیساقی ترک ایلر ایدی یا خود طاعت و عبادنه منهی اولور
 ایدی وجد سعی ایلر ایدی دیشدر و احباب لیلدن مراد کیجه ده او پنجوی ترک ایشدر یا خود
 کیجه ده او پنجوی ترک ایشدر یعنی احباب ایلر دیشدر زبرا * انوم اخ الموت * دیشدر
 و کیجه به اضافتی اتساع طریقله در خواجه عالم صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نلری
 * لا یعملو ینکم قبورا * بیوردی کیجه زبرا بوندن مراد اموات کی نام اولوب اول بکری
 قبور کی انک دیشدر و عادت کریمه سی بوایدیکم رمضانک عشر اخیرنده ایشدر کی عبادتی
 سائر کونلرندن زبانه ایلدی و عشر اخیره مخصوص بعض حالات ایلر ایدی جمله دن بری ذکر اولنلر

زطر

اوزره

اوزره احیاء لیلدر بودن مراد احتمالدر که کیجه تک تمامنده او بخوئی ترک ایدوب اصلا او یومی
 اوله تنکیم بوجه ضعیفله عایشددرن مرویدر که * واحیاء الله کلمه * دیمشدر ومستنده اندن
 مرویدر که * کان رسول الله صلی الله علیه وسلم یحفظ العشرین بصلوة ونوم فاذا کان العشر
 شمر وشدمیزه * دیمشدر یعنی رمضانک بکر مین صلاته ونومه مخلوط ایدر ایدی کاه نماز
 قیلوب کاه او یور ایدی عشر اخیر اولدقده شمیر وشدمیز ایدر ایدی یعنی جدو کوشش ایدر ایدی
 عبادتن خالی اولر ایدی دیمک اولور و بعض روایت ضعیفده انس رضی الله عنهدن وارد
 اولمشدر که رمضان کبر دکده کاه قائم و کاه نام اولور ایدی بکرمی دردیجی کون اولد یعنی کبی
 او بخو ذوقن ایتمز ایدی دیمشدر بودخی احتمالدر که کیجه تک اکثرنده او بخو ترک اولنسه احیاء
 لیل ایدنی دیهر فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلمیثک احیاءندن دخی مراد یواوله
 دیمشدر (امام شافعی رحمه الله علیه قدیمده * من شهد العشاء والصبح فی جماعة ليله القدر
 فقد اخذ بحضه منها * دیمشدر یعنی بر کیمسه قدر کیجه منده یاتسو وصباح نماز لیته جماعتله
 حاضر اولسه تحقیقا اول کیمسه ليله قدر دن نصین المشر دیمک اولور (ابو الشیخ روایتده
 ابوهریره رضی الله عنهدن مرفوعا وارد اولمشدر که * من صلی العشاء الاخره فی جماعة فی رمضان
 فقد ادرك ليله القدر * بیور مشر یعنی بر کیمسه که رمضان آیدن یاتسو نماز لیت جماعتله قبله تحقیقا
 اول کیمسه ليله قدره بشدی دیمک اولور (و بر عادت کریمسی دخی یوایدن که عشر اخیرده اهلی
 او بخودن او بار ایدی یعنی انله دخی کیجه ليله طاعت و عبادت ایدر ایدی وعشر اخیرده اخشام
 طعامن * عشر زمانهدک تاخبر ایدر ایدی تنکیم انس و عایشه رضی الله تعالی عنهما حدیث لرنده
 * انه صلی الله علیه وسلم یجعل عشاء محورا * وارد اولمشدر عشاقح عینله اخشام طعامدن
 وسحور قح سبته * سحر طعامدن ابن ابی عاصم رحمه الله علیه حضرت عایشه حدیثن بو اغظله
 اخراج ایشدر * کان صلی الله علیه وسلم اذا کان رمضان قام ونام فاذا دخل العشر شد المبرز
 واجتنب النساء واغتسل بین الاذنین وجعل العشاء محورا * و انس حدیثنک لفظی بودر
 * اذا دخل العشر الاخر من رمضان طوی فرأته واعتزل النساء وجعل عشاء محورا * مجموعک
 تحصیل بودر که عشر اخیر داخل اولد یعنی کبی خانو نلرایله معامله بی ترک ایدوب عبادته متحصص
 اولور ایش و اخشام یهدک طعامی تا سحر وقتند تاخبر ایدر ایش و ایکی اذان آراسته
 غسل ایدر ایش اما اذ انلر قتی اذ انلر ایدنکی حضرت علیدن اسناد ضعیفله وارد اولان
 حدیثده بیان اولتوب اخشام ایلله یاتسو مایتنده غسل ایدر ایدی دینمشدر الله تعالی اعلم
 (* نوع سادس *) رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلمیثک حجی
 وعمرمی بیانده در اول معلوم اوله که حجک معنای لغت قصدر و شرعا مکان مخصوصی زمان
 مخصوصده فعل مخصوصله زباندن و فرضی کابله ثابتدر حق سبحانه و تعالی حضرت تلمی
 کلام قدیمده (والله علی الناس حج الیت من استطاع الیه سبیلا) بیور مشدر آیت کریمه
 حکمجه بر کیمسه تک که گتمکه قدرتی اوله یعنی حر اولوب عاقل و بالغ اولدقدنصرکه
 مسکندن و لازم اولان اسباب و خدمتکاردن زیاده ماله قادر اولان کیمسه به عمرنده
 بر کره حج ایتمک فرزند و اول مال شویله کر کردر که کشتی مکبه واروب اوینسه کلجه بولده
 بنه چکته و کندی نفقه منه دخی اوینده فلان خانوشک و عیالتک نفقه لرنده کفایت ایلله
 و بر شرطی دخی بودر که بوللر امن اوزره اوله اگر خانوشک کشتی ایه زوی یا خود مجرمی بیله کیده
 ذریا بوللر سز کیدیمک فساد احتمالی وارد دخی بر کیمسه حج ایتمک فرض ایدکنه دلیل
 بودر که ذکر اولان آیت کریمه نزل ایدنکی زمانده فخر کاشان علیه اکمل التحسان حضرت تلمی

ناسخ حج ایسک دیو امر ابتدی ابتدیلر هر ییل می حج ایدهلم یوخسه همان برگره می ایدهلم
 ابتدی هر ییل دکل همان برگره حج ایسک دیو بیوردی امام نسائی نقلنده ابن عباس رضی الله تعالی
 عنه همدان مروی و بدر که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری * ان الله کتب علیکم الحج *
 بیوردی اندن افرع بن حابس * اکل عام یار رسول الله * دیدی فخر کائنات حضرت ناری * اوقات
 نعم لوجب * بیوردی یعنی تکرری تعالی حضرت ناری سرتک اوزر بکره جمعی فرض ابتدی
 دید کده مذکور افرع هر ییل می یار رسول الله دیدی خوواجه کائنات علیه اکل النبیات
 حضرت ناری اگر نعم دیه ایلم هر ییل واجب اولور ایسک دیو بیوردی و الحاصل حجک وجوبی
 دلیل قطعی ایله ثابتدر حتی بر کیمسه مستحیلا ترک ایسه کافر اولور تکبیر (ترمذی نقلنده
 صلی بن ابی طالب رضی الله عنه فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری روایت
 ایسدر که * من ملک راحله و زادایله الی بیت الله الحرام فلیحج فلاحیه ان يموت یهودیا و نصرانیا
 بیورمشلدرد یعنی بر کیمسه تک که بیت الله پیشدیره حج قدر زادور اجه به قادر اوله دخی حج ایتمیه
 ا کایهودی یا نصرانی اولدینی حالده اولک لازم دکدر دیتک اولور یعنی البسه کافر در ایمانسز
 کیدر دیکدر العباد بالله حدیث شریف ترکی حلال اعتقاد ایسدر کوردر علیا رحیم الله
 تعالی حجک وجوبی علی الفور میدر یوقسه علی التزانی میدر دیو اختلاف ایسلدرد امام
 ابن یوسف قنده و امام اعظمین روایت اولسان مسئله تک دلالتی اوزره علی الفور واجبدر
 یعنی تقدیم اولسان شرائط بولند قدر نصکره همان اول سنه و اروب حج ایتمک کر کدر اگر تاخیر
 ایدر ایسه فاسق اولور و شهادتی رد اولتور امام محمد و شافعی قلمنده علی التزانی و اولکی
 یلدن تاخیر ایله آیم اولر اما اجل یشوب حج ایتمدن وفات ایدر ایسه بونلر قنده دخی فاسق
 و کهنکار کنش اولور قول اول راجددر ز بر کنشی بر ییل ایچنده وفات ایتمک نادر دکدر احتیاط
 بودر که قبرت حاصل اولدینی ییل حج ایدهر امام مالک قولی دخی بودر که علی الفور واجب
 اوله مؤلف رجه الله علیه بومقامده ابو یوسف و شافعی قلمنده علی التزانی ایسلدرد بونقل ایسدر
 اما کلدرد تکبیر نفر بر مذکور دن حقیقت حال ظاهر در ایور اولر رجه الله تعالی علیه نقلنده
 (عبد الله بن عباس رضی الله تعالی عنهما فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری روایت
 ایسدر که * من اراد الحج فلیتجهل * بیورمشلدرد بوجدیث شریفدن دخی ظاهر در که
 علی الفور واجب اوله ابتداء فرضیت حج نوقت فرض اولسدر دیو اختلاف ایسلدرد به ضیلر
 هجرت دن اول ایسی دیدیلر بوقول شاذدر بعضیلر سکره ایسک دیو ایسلدرد بوقول راجددر
 و سکره ایسک دیو ساندردخی فتنی سنهده ایسک دیو اختلاف ایسلدرد به ضیلر ایسک دیو واقع اولدی
 ز بر (و اعوا الحج و العمرة لله) قول شریفی اول سنهده نزول ایسک دیو بولالت ایسک دیو که ایسک دیو مراد
 ابتدا فرض اوله دیدیلر بومعنای تأیید ایسک دیو که علیه و مسروق و ابراهیم النخعی رحیم الله
 و اقیوا قرأت ایسلدرد امام طبرانی رجه الله علیه بونلردن اسانید صحیحیه ایله بویله روایت
 ایسدر و بعضیلر امامدن مراد فرض اولند قدر نصکره ا کالدر دیدیلر بوقول اوزره مقننم فرض
 اولنق اقتضا ایسدر امام واقدر تک بعض قصه نقل ایسک دیو بشنی ییل ایسک دیو یا سنی مقدم
 اولنق فهم اولسدر بعض طایفه قنده فرض اولنقی تا هجرتک طغوزنجی و اولنقی یسندن تک
 تاخیر اولسدر بونلردخی بعض دلیل ذکر ایسلدرد حاصلی و چون د دلالت ایسک دیو آیت
 طغوزنجی یسندن غزوه نبوک واقع اولدینی سنهده نزول اولدی دیشلدرد و رسول الله صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت ناری قدر حج ایسک دیو یکننده اقول روایت اولسدر ترمذی سپاردن
 روایت ایسک دیو اوزره جله اوج حج ایسدر ایسک دیو هجرت دن مقدم بر یسک دیو واقع اولسدر

و سکره

وسکره ابتدایی حج بانچه عمره دخی ایتمشدر (ابن ماجه وحاکم روایتلزده قبل الهجرة اوج حج
ایتمشدر) ابن الجوزی برفاح حج ایتمشدر عددی معلوم دسکلدر دیدی (ابن الاثیر
ایندی هجرتدن اول هر سنده حج ایلرایدی الله اعلم بحقیقه الحال) امام مسلم رحمه الله علیه
روایتنده واقع اولان اوزره جاپردن مرویدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتنری
مدینه به کلدی دخی طقوز ییل اکلندی حج ایتمدی اونخی ییلده رسول الله حضرتنری چه کدر دیو
خلق اراسنده ندا ایتمدی امدن اطرافدن مدینه به جوق کیمسدر کلدی مرادری بوایدیکه فخر عالم
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتنری شه او یوب چه ییله کیده و افعال حجدن فخر کاشات
حضرتنری نه ایلرایسه اکاقتدا ایدهل انلردخی او ییله ایدهل بس فخر عالم حضرتنری ییله مدینه دن
جبعوب ذی الخلیفه کلدک اوراده اسمانت عیسی رضی الله عنها محمد بن ابی بکری طغوردی
اندن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتنری شه آدم کونده روب بن نیمه ایلک کرک
دیو سوال ایلدی فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتنری ایندی * اغتسلی وائشده زری
یثوب و احرمی * یوردی یعنی غسل ایله و محل عذری یزرایله ندرک ایله و احرام کی اندن قصوی
آدلو دوهمه سوار اولوب یوله کیدی شوزمانده که صحرا به جبهه دیلر نظر ایتمد او کچه راکب
وماشی گوزم یئشدی بکی بره قدر آدم ایدی و آردنجه وضاغنده وضو لنده یئشه بو ییله ایندی
ورسول الله حضرتنری ارا مرده کدر ایدی و فخر عالم حضرتنری شه قرآن نازل اولور ایدی دخی اول
تاویل و تفسیر بن ییلور ایدی و هر نسته که اول ایلرایدی بزخی ایلدرک دیو یوردی
امام نسائی نقلنده مدینه دن ذی القعدة ک بشی قالدقه چیقدی بزخی ییله جبعوب ذوالخلیفه
کلدک دیمشدر ذوالخلیفه دیکلری مدینه قریشده بر موضعدر حنی مدینه دن او ییله ایله ایکندی
ماینده چیقدی ایکندی زمانده ذوالخلیفه کلدی ایکندی نماز بن ایله ایکی رکعت قبلدی
اول کچه انده یائی احشامی و یاتسوی و صباخی و او ییله بی انده قبلدی جبع خاتونلری ییله
ایدی اول کچه جله سین طواف ایتمدی اندن غسل ایلدی مسکره احرام ایچون بردخی غسل ایلدی
دیمشدر (ترمذی روایتنده خارج بن زیدنا سندن روایت ایلر که * نجرد صلی الله علیه وسلم
لاهلالة و اغتسل * دیمشدر اهللال دیو رفع صوتک لبیک اللهم لبیک ذبک دیرر حج احرام
بغلند قبری زمانده بو ییله دیرر فخر جهان صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتنری احرام بغلندی مراد
ایندکده صوتوب غسل ایتمشدر) صحیحینده حضرت عایشه دن مرویدر که * طیبته پذیر یز *
دیمشدر ذریه طیب نوعدن برسته در بعض اجزادن ترکیب اولتور یعنی سید کاشات
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتنری احرام کیدی بکی زمانده ذریه ایله جسم شریفن
خوشبوی ایندی دیدی بو معنی بعض عبارت ایله دخی روایت اولتمشدر حاصلی دلالت ایدر که
احرام بغلندی استدلکری زمانده طیب استعمالی مستحب اوله و بغلندقدن مسکره رایحه سی قالدی
ضرب ایلمز همان احرامی بغلندقدن مسکره استعمال ایتمک حرامد و بوخصه مقدم استعمال
ایدیوب مسکره بغلندی مستحبدر امام اعظم و امام شافعی و امام ابی یوسف و امام احمد رحیم الله
تعالی مذهبلزده بو ییله در واکر صحابه کرامدن بو ییله مرویدر و امام نووی جهو و
علماء سلف و خلفدن بو ییله روایت ایتمشدر (امام مالک رحمه الله علیه قیل الاحرام شول
اصل طیب استعمالن منع ایتمشدر که بعد الاحرام رایحه سی قله لیکن ابتدایی تقدیرجه اسمانت
ایتمش اولور اما اوزر شه قدیه لازم اولمز دیمشدر) حضرت عایشه دن مرویدر که رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتنری احرام بغلندی استدلکده مسارک باشی خطمی ایله
وچوکن ایله یورایدی دیمشدر (انس بن مالک رضی الله عنهدن مرویدر که فخر عالم صلی الله

تعالی علیه وسلم حضرت نوری او به نمازین موضع مذکورده قبله ی دخی را حله شده بندی
چهل یه آنک اوسته چیدینی زمانده اهلل ایتدی دیمشدر (ابوداود بو به نقل ایتمشدر ولکن
شیخین روایتلرده ابن عمر حضرت نزلندن مروی اولان بودر که * ما اهل الامن عند المسجد *
دیشلردر یعنی ذوالحلیفه مسجدی بانندن اهلل ایتدی غیری بزدن ایتدی دیمشدر برروایتده
دوه سنه نبوب دوه قالدینی زمانده اوراده برشجره وارایدی انک بانندن اهلل ایتدی دیمشدر
جاردر که اول شجره مسجد قرینه اوله اوراده دوه سنه سوار اولدینی کی * لیک اللهم لیک *
دیمش اوله برروایتده مبارک اباعن رکابه بصدینی زمانده اهلل ایتدی دیمشدر
(ترمذی و ابوداود روایتلرده جابردن مرویدر که سلطان انبیا صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نوری حجه کتک مراد ایتد که خلق اراستده ندا ایتدی ایتدی اندن بانه جمع اولدیلر
وقتا که یدایه کلوب احرام بغلدی دیمشدر (بیضاء لغتده صحرا و بیابانه دیرلر اما بومقاده مذکور
اولان یدادن مراد ذوالحلیفه مسجدتک باننده بر مقدار دوزیر واردر اولدر ابوداود قنده
ابن جبیردن وارد اولمشدر که ابن عباس حضرت نزلنده بن ایتدم اصحاب رسول اللهم اهلل
خصوصنده ایتدکلی اختلافدن نجه ایدرم بونک اصلی ندر دیدم ایتدی بن اول خصوصی
چله دن تک ییلورم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نزلندن بر حج واقع اولمشدر
اختلافلی بوردندر که فخر عالم حضرت نوری حجه نبث ایدوب چیدینی زمانده ذی الحلیفه
مسجدنده ایکی رکعت نماز قیلدی همان فارغ اولدینی کی اهلل ایتدی بر طائفه بونی اشدوب
حفظ ایتدیلر ایتد نصرکه دوه سنه بندی دوه خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری
کنوردیکی زمانده ته اهلل ایتدی بر قوم دخی بو اهلله ایتدیلر بونی حفظ ایتدیلر اندن کندی
یتدا بو قوشنه چیدینی زمانده ته اهلل ایتدی بر طائفه بونی اشدیلر حاصلی هر کشتی
اشتبکن روایت ایتدی اما بن چله سن ایتدم دیککی افاده بیوردی سعید بن جبیر ایتدی
ابن عباس رضی الله تعالی عنهما قولیه عمل ایتدن کیمسه اهلالی مضلاستده نماز دن فارغ
اولدینی زمانده ایتسون دیدی امام اعظم حضرت نوری حجه منتهی دخی بودر و الحاصل احرام
کیمک اسنان کیمسه غسل ایدر یا خود ایدست آله اما غسل افضلدر و طیب استعمال ایدر و احرام
کیوب ایکی رکعت نماز قبله ایتد نصرکه * اللهم انی ارید الحج فیسره لی و قبله منی * دیه ایتد نصرکه
صلاتی حقیجه اهلل ایدر یعنی * لیک اللهم لیک لاشربک لک لیک ان الحمد والتعمه
لک والملك لاشربک لک * دیه کتب ختفیده بو بجه مسطوردر (وجه الوداعه رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نزلندن آخر حیدر صحابه گرام بونده اختلاف ایتدیلردر
بعضیلر بوجده مغرد ایتدی دیمشدر و مفردا کادیرلر که بالکرت حج بینه احرام بغلتمش اوله بعضیلر
دخی متتع ایتدی فتمعدن حلال اولدی دخی مسکره در حجه احرام بغلندی دیدیلر (ومتتع کادیرلر که
اولا عمره ایچون احرام بغلنه افعال عمره بنی تمام ایتد کد نصرکه احرامن چیقاره نگرار حج بینه
احرام بغلنه و بعضیلر ایتدیلر متتع ایتدی اما سوقی هدی ایتد کیچون فتمعدن حلال اولماشیدی
وقرن دکل ایتدی دیدیلر حلال اولمک بوراده معناسی احرامدن چیمشدر احرام ایچنده اولان
کیمسه به حرام دیرلر احرامدن چیمشدر حلال دیرلر حاصلی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نوری عمره بینه احرام بغلتمش ایتدی اما اول احرامدن چیقوب حج ایچون بینه بغلتمش ایتدی
همان آنک اوزر بینه حجه تمام ایتدی ذیک اولور بر قول دخی بودر که قازن ایتدی دیدیلر (قازن اکا
دیرلر که احرام بغلندینی زمانده ایکی رکعت نماز قیلدند نصرکه حج و عمره تک ایچکن بینه نیت
ایدوب * اللهم انی ارید الحج والعمرة فیسره هالی و قبل همامی * دیه ایتد نصرکه طواف وسعی

ایدو

ایده اندنصرکه حج افعاله بشایه حاصلی بویله دیانلر عمره احرامندن جیمدی جمیع افعال
عمره وبعی تمام ایند کدنصرکه جبقدی حج وعمره تک ایکیسی ایچون طواف واحد وسعی واحد
ایندی وسوق هدی ایندی دیمشدر (احرامنده دخی الی قول اوزره اختلاف ایسدیلر
بری بودرکه بالکز عمره ایچون تلبیه ایندی وآنک اوزرینه مستر اولدی دیدیلر تلبیه تک
معناسی لبیک اللهم لبیک لبیک دیمکدر یعنی اول عمره ایچون تلبیه ایندی وآنک اوزرینه حج
تمام ایندی دیدیلر ایکنخی قول بودرکه بالکز حج ایچون تلبیه ایندی وآنک اوزرینه مستر اولدی
دیدیلر اوچخی بودرکه بالکز حج ایچون تلبیه ایندی وکنکره دن عمره ادخال ایندی دیدیلر
دردنچی بودرکه اول بالکز عمره ایچون تلبیه ایندی وکنکره دن حج ادخال ایندی دیدیلر بشخی
بودرکه مطلقاً احرام کیدی هیچ برین تعیین ایندی وکنکره دن تعیین ایندی دیدیلر النخی
قول بودرکه حج وعمره به معنا تلبیه ایندی دیدیلر بوخصوصده بعض علما چوق تطویل
کلام ایتمشدر لکن بو مقامده مهم اولان بودرکه افراد وتمتع وقراندن قنعبسی افضلدر اول بیان
اولند اعدی معلوم اوله که صحابه و تابعیندن چوق کیمسه قتمده و امام اعظم و شافعه دن و غیردن
بعض علما قنکرده حج قران افراد وتمتع دن افضلدر صحابه کاربردن نقل اولنان احادیث مشرفه تک
معارضه دن سالم اولنلری موجبجه فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری بخنده
قران ایتمشدر یعنی حج وعمره به معنا الهلال ایتمشدر (وامام شافعی و مالک ودخی بعضیلر قولنده
افراد افضلدر صحابه دن برجاعت و بعض تابعین ودخی وکنکره کلنردن بعضیلر قتمده تمتع
افضلدر و امام احمد مذهبی بویک اوزرینه در آمده دن هر بری مذهبه مناسب برنسنه فایز
اولوب انی تمسک ایتمشدر (ابن عباس رضی الله تعالی عنهما حضرتلردن مر و بدرکه
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری ذوالخلیفه ده اوبله نمازین قیلدی دخی نافه سنی
ایندی وستامک صاع جانندن نشان ایندی وقانی سیلدی و بو بنه ایکی نعل قلاده ایندی
دیمشدر اصلی بودرکه قریان اوله حق دو تک صرنندن بر برین بجاعله چالوب فان اقدیرلر
واول قانی باره سنک اوسنه و اطرافه بولاشدیرلر و بو بنه بعض سنه اصارلر مقصود قریانلق
ایدیکی معلوم اولمقدر اگر سوال اولوب عرض قریانلق ایدیکنه نشان ایسه کسمک نه لازم
غیری طریق یوقی ایدی دیلور ایسه اول زمانده مشرکین سار نشان اعتبار ایتمز ایدی قادیر
اولوب بولدقنلری برده چکوب آلورلر ایدی اما بویله باره نمش کورسدر آلرلر ایدی فخر کاشات
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری انکیچون نافه سنی باره نمش ایدی امام اعظم رحمة الله تعالی
علیه شعبکی زمانده باره لقی مکر وهدر غیر نشان ایتمک کرک سید کاشات صلی الله تعالی علیه
وسلم حضرتلرینک باره لیدی مشرکیندن صافتمق ایچون ایدی شمعی اول محذور یوقدر
دیویور مشدر هدایه ده وسار کتب فروعده بویله مسطوردر ورمضی روایتنده * قلادعلین
واشعر الهدی فی الشق الايمن یندی الخلیفه و اماط عنه الدم * وارد اولمشدر بوندنخی مراد
ابن عباسدن مروی اولانک معناسیدر برفاح عباره ابله دخی وارد اولمشدر ذکر اولنان روایتلردن
فهم اولنان بودرکه باره ل کدنصرکه قانی سیلوب کیدرمش اوله زرا اماطه عنه الدم لفظنک
مقتضاسی بودر اما کتب فروعده و یلطح سنامها بالدم دیو ذکر اولمشدر معناسی دو تک
صرننی قانله بولاشدیره دیمکدر اعتماد مجتهدین قولنده اولمغین اوبله تعریر اولندی والله اعلم
(ترمذی و ابن ماجه حدیثلرند وارد اولمشدر که فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلری براسکی رحل اوزره حج ایتمشدر که درن درهم با کافر یب قیمت ذکر ایدی دیمشدر
رحل دو تک عمر یدر که بر کوجک عمر در آدم بتمکه محض وصدیر و اول زمانده فخر کاشات حضرتلری

حج شریفہ جہادی صحاب کرامی پہلے چہ قدیلروانہ جہاد غیر بنسہ بلزل ابدی یعنی عمرہ
 نہ ابدی کنند خیردار دکلم ابدی رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم حضرت نوری وجوہ اجرامی
 بیان ابتدی وآنرہ حج آبلزندہ عمرہ قطنی جائز کوردی بخاری نقلی اوزرہ من احب ان یھل
 بعمرة فلیھل ومن احب ان یھل بحج فلیھل * دبدی یعنی عمرہ بہ اھلال ایتمکنن حظ ابدین
 ایلسون وجہ اھلال ایتمکنن حظ ابدین آئی ایلسون دیمک اوور حاصلی خلقی خیر طقتن
 دپلیان عمرہ نین ایلید دپلیان حج نین ایلید و امام احمد روایتندہ لمن شاء فلیھل بعمرة لفظیلا
 وارد اولشد (امام بخاری و مسیروایتی اوزرہ فخر عالم حضرت نوری ابواء یا خود و دان دید کوری
 منزله کلد کدہ صعب بن جشامہ نام بر کبہ بر جار وحش اھدی ایلدی فخر کاشات حضرت نوری
 قبول ابتدی صدکرہ اول کبہ سنک وجھندن بحضوراتی فہم ایدیچک قبول بیوروب * انام زد علیک
 الا ان احرم * دبدی یعنی سنک ہدیہی بر سنک اوزر یکہ رد ایتمک الا بر احرام کپشاز دبدی پروایتدہ
 جار وحش و پروایتدہ لم جار وحش وارد اولشد و پروایتدہ * عجز جار وحش بفطر دما *
 اقع اولشد و پروایتدہ شق جار وحش و پروایتدہ عضوا من لحم صید * وارد اولشد و
 حاصلی مذکور صعب فخر عالم صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت نوری بر صید طونوب ہدیہ کتوردی
 یا خود صیدک بر مقدار اتدن کتوردی فخر عالم حضرت نوری احرام ایچندہ اولغین قبول ابتدی
 دیمکدر روایت مذکورہ ایلہ عمل ایدنلر احرام کپش اولان کبہ صید ایتمک و غیرک
 صیددن اکل ایتمک جائز دکلد بر دیمشدر اما بن وہب و بیہقی روایتدہ قبول ابتدی و اکل
 ابتدی و قوم دخی اکل ابتدی دینشد (امام اعظم حضرت ترمذی مذہبی بودر کہ بر کبہ کہ
 احرام ایچندہ اولہ انک طونوب بوغازلد یعنی صیدک اتدن احرام کپش کبہ یہ اکل ایتمک
 حلالدر اما شویہ کر کدر کہ صیدی کو سترش اولہ و صیدایت دیوار ایتمش اولہ اکر یونوری
 ابتدیہ حلال اولماز (امام شافعی قولندہ بو یہ در کہ احرام کیان کبہ کندی صید ایسم
 یا خود غیر کبہ بونک ایچون صید اید بوریہ اول صیدک آئی بو کا حرام اولور کر کہ صید
 ایچندہ اتنی اولسون کر کہ اولسون اما احرام کیان نوردن بر کبہ کندی نفسیچون صید
 ایتمش اولسہ انک اتدن احرام کپش کبہ پہ اھدی ایلہ یا بیع ایسم اولدخی آوب اکل ایسم
 حلالدر دیمشدر امام مالک واحدود اود منہ لری دخی بودر و بر طائفہ قندہ عزم اولان کبہ یہ
 لم صید اصلا حلال اولتی بودر کر کہ کندی صید ایتمش اولسون کر کہ غیر صید ایتمش
 اولسون حاصلی مطلقا حرام در دیدنلر قاضی عباس رجا اللہ علیہ حضرت علی و ابن
 عمر و ابن عباس رضی اللہ عنہم حضرت اتلردن بو یہ روایت ایتمشدر ز ر احق جل و علا حضرت نوری
 (و حرم علیکم صید البر ماد منہ حرما) بیورمشدر و صیددن مراد صیددر دیدنلر یعنی آبت
 کریمہ حکمچہ کشتی مادامکہ احرام ایچندہ اولہ اکا صید البر حرامدر و صیددن مراد
 منسای مصدری دکلد کہ اولتی حرامدر دیمک اولہ لیکہ مفعول معناسی مراددر یعنی اولتمش
 حیوان سزہ حرامدر مادامکہ احرام ایچندہ اولہ سز دیمکدر دیدنلر و صعب حدیتمک ظاہری
 دخی دلالت ایدر کہ حرام اولہ ز ر احق فخر کاشات صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت نوری
 قبول ایچوب ردایتدکن محرم اولہ سبیلہ تعلیل ابتدی سنک کتوردیکن صیدی قبول ابتدی کور
 انکیچوند کہ بر محرمزدیو بیوردی سن برم ایچون صیدایتک دبدی اھدی همان احرام ایچندہ
 اولتی لم صیدی حرام قیلار دیدنلر (و شر اظنی اوزرہ اکللی حلالدر دیدنلر صحیح مسئلہ
 مذکور اولان ابو قتادہ حدیبیلہ استدلال ابتدیلر ز ر ابو قتادہ محرم دکل اکرک طونوب یعنی
 صید حقدہ رسول اللہ صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت نوری شرم لہرہ ابتدی * و حلال فکلوہ *
 یعنی اول صید سزہ حلالدر ابتدی اکل ایتمک دیو بیوردی پروایتدہ بو یہ در کہ * فہل معکم

و نه شی؟ * پیوردی یعنی اول صیدک بقیه سندن نسنه واریدر دیو صورتی انوردی معنارجله
 دیدیلر یعنی ایاتی بزده در دیدیلر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری آلوی اکل ایندی
 دیمشدر مراد شریفی ائک اکل حلال وطیب ایدیکن بیان ایدی (وطریق مکه ده
 کیدر ایکن وادی عسغان دیدکلی دریه کلدکلرنده فخر جهان صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نوری بابا بکر بو وادی فغنی وادیدر دیو پیوردی حضرت ابی بکر ایدی وادی عسغاندر
 رسول الله حضرت نوری * لقدمه به هود وصال علی بکرین اخرین خطسهما البقی وازهم
 العبا وار دیتهم الخار یلبون یحجون الی بیت العتیق * پیوردی لقدمه اولان لام موطنه
 قسدر یعنی واهه تحقیقا هود وصال علیهما السلام بو وادی * بکوب حج بیت الله کتدیار
 ایکی قرل کج دویه بئشلر ایدی دویلر بیگ زمامی لیفدن ایدی و کتدیلر بیگ از اولی عبادن
 وردازی غار دن ایدی دیمشدر ازار وردانه ایدکلی سابقده بر ایکی محله بیان اولمشدر
 و عسغانه ایدیکلی معلومدر اما نماز عمره کله و غیره کله و زنی اوزره صوف قسندن بر برده در
 اوزرنده آق و سبانه بول بول آلمش خطلر وارد و اوزهم وار دیتهم جمع ضمیر یله اولدی یعنی
 رفیقاری اعتبار یله در (امام مسلم رحمه الله علیه ابن عباس حضرت نوردن روایت ایلر که رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری وادی الازرق دیدکلی دریه اوغرا دینی زمانده * کاتی
 انظر الی موسی من النبهه واضعنا الصعبه فی اذنه مارا بهذا الوادی وله جوار الی الله بالنبیه *
 دیو پیوردی دیمشدر یعنی کویا شو یوقوشدن موسایه نظر ایدرم ایکی بره یعنی ایکی قولاشنه
 قومش بو وادیدن مر و ایدر اولدی یعنی حالده دخی سول حالده که لیلک لیلک دیمکله حق جل و علا
 حضرت نوری نضرع ایدر ایدی دیمک اولور جار الی الله دبسر اضرع الیه بالدعا دیمکدر بخاری
 نقلنده وادی تعیین اولنجوب همسان بو لفظله مذکور اولمشدر * امام موسی کاتی انظر الیه
 اذا انشدر من الوادی بلی * مهلب ایدر موسی لفظله وارد اولدی یعنی بعض روایت و همتنددر
 بلکه عیسی لفظله کر کدر زیراموسی حی اولوب صکره حج ایدر جکی خبر وارده کلس دکلدر
 بلکه عیسی حقیقه وارد اولمشدر راوی به مشابه اولوب موسی نقل اینمشدر * لیلان ابن مریم
 حج از واه * حدیثی بن دیدیکمه دلالت ایدر دیمشدر اما مهلب بو مقامده توهم ایدی ز بر
 بخاری حدیثنده حضرت ابراهیم علیه السلام دخی ذکر اولمشدر مسلم روایتنده یونس
 علیه السلام دخی ذکر اولمشدر بونلرده دخی راوی غلط ایتدی دیمک بجز کندی
 توهم یله نفاق غلطه نسبت نه معناسی وارد دیدیلر (علما حدیث فخر کاشفات صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت نوری کاتی انظر دیدیکندن مراد نه ایدیکنده اختلاف ایدیلر بعض کجه
 اول حالته حضرت موسای روایه مقدما کورمشدی حجه کیدر کن تذکر ایدوب سوبندی
 و انبیا تک روایسی وحی در دیدی و بعضیلر دخی حقیقه جل ایدوب انبیا علیهم السلام
 حق جل و علا حضرت نوری قنده احبار رزقاری و ریلور بو حالته حج ایتمه دن انلره مانع
 نسنه یوقدر دیدیلر تکیم انس رضی الله تعالی عنه روایتنده موسی علیه السلامی قبرنده نمازه
 طور مشکور دیکلی سابقا ذکر اولمش ایدی (امام قرطبی ایدر انبیا علیهم السلام عبادت
 محبوب اولمشدر انلر عبادتی نفسانیک تقاضی سبله ایدر تکیم اهل جنت ذکر الله ایتمه یوله در
 یوخسه اوزر یله لازم قبلتوب ایتمه دکلدر اما بوده معلوم اوله که کوریشان روحلر بدر جسماری
 دکلدر جسماری قبرلنده در ظن اولشان بودر که روحلری بر صورتی مثل ایدوب رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری کورمشدر تکیم لیله الامرا ده مثل ایدوب کورمشدر ایدی
 ابن المنیر رحمه الله علیه وغیری پیوردقاری اوزره حق تعالی حضرت نوری انلر روحلر نسنه

بر مثال خلق اینرا ندنصکره واقعه ده کورندکاری کی نذهر ده دخی کور پورور و اعیاض
 ایندی انا رجیوتلرند نیجه حج ایدوب نیجه نلیبه ابتدکاری تمیل اوتمشدر انکیچون فخر عالم صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرتلری کانی دیو یوردی دیدیلر بر قول دخی بودر که انلرک احوالندن
 کندینه وحیه خیر و برلدی و شدت قطعی اولغله کانی انظر دیدی دیشلردن و مقصد اسرا ده
 بوکا متعلق کلام مستوفی سفت اینمشدر (روایت اولنور که سرف دیدکاری موضعه کلدکده
 فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری اصحابینه جیغوب ایتدی * من لم یکن معه هدی
 فاحب ان یجعلها عمره فلیفعل ومن کان معه الهدی فلا * یوردی یعنی شول کیمسه که با نیجه قر باتن
 سورمش اولیه و حج برینه عمره فلیق امنیه عمره ایلسون اما انک که قر بانی اوله اینسون یوردی
 مراد قر بانی اولیان مجرد عمره ایله اکتفا دیلر ایسه ایلسون اما قر بانی اولان حج ایلسون
 عمره ایله اکتفا ایلسون دیکدر موضعه مذکورده حضرت عایشه رضی الله تعالی عنها جنس
 کوردی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری حضرت عایشه اوزره دخول
 ایدیک کوردیکه عایشه اضلر نیچون اضلرسین دیدی حضرت عایشه ایتدی اصحابینه دیکرک
 سوزی اشتم عمره دن منع اولندم دیدی فخر کائشات علیه اکل الثعبیات حضرتلری
 ندر اصلی دیوسؤال یوردی حضرت عایشه ایتدی نماز قبله مرم رسول الله صلی الله تعالی علیه
 وسلم حضرتلری ایتدی نماز قبله مدینک سکا ضرر ایتمز سنک عذرک وارد روسن حضرت آدم
 قرزندن بر خاتونسن نکری تعالی حضرتلری انلرک اوزرینه یازدین سنکاده بازمشدر ایددی
 سن حج افعالنده اول امیددر که حق سبحانه و تعالی حضرتلری آتی سکا نصیب ایله دیو یوردی
 بخاری و مسلم و غیریلر بو یلجه روایت اینمشلردن (و بر روایتده حاجیلرا یشله یکی افعالی
 سنده ایشله اما حیضدن خلاص بولوب یاک اولنجه طواف ایله دیو سورمشدر و حضرت
 عایشه تک جنده دخی اختلاف اینمشلردن بعضیلر اولا حج ایچون احرام بغلنیش ایدی دیدیلر
 و ظاهر حدیث بودر اما هر وه دن بر روایت واردر که * و کنت فین اهل بعمره * دیشدر
 بو تقدیرجه همان عمره نیتن ایتمش اولور امام احمد زهر بدن نقل ایتدیکی اوزره * ولم اسق
 هدیا * لفظی دخی منقولدر بن عمره نیتن ایتمشدم و قر بانیق سورما مشدر دیشدر (اما اسود
 روایتندن حضرت عایشه * خر جامع رسول الله صلی الله علیه وسلم نلی ولا نکر حج اول عمره *
 دیشدر یعنی رسول الله حضرتلریه نلیبه ایدرک جیغوق حج و عمره ذکر ایتمزک دیک اولور
 احادیث یتن جمعه یور مشلردر که احتمالدر حضرت عایشه اول یالکر حج ایچون اهلال
 ایتمش اوله تکیم صحابه دن نیچمل اوله اینمشلر ایدی صکره دن فخر کائشات صلی الله تعالی علیه
 وسلم حضرتلری حجی عمره به تبدیل ایتمک یوردقده عایشه رضی الله عنها دخی انلرایله تبدیل
 ایتدی متمعه اولدی اندنصکره و فنا که مککه به دخول ایتدی آیده حیض کوردی طوانه
 قابلیت قالدی عمره ایسه طوافسنز ممکن دکل فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری
 امر ایتدی نه حجه احرام بغلندی دیدیلر شافعیه و مالکیه بومقامده بعض بختلر ایتمشدر
 ابرادی چندان منفعتی مفید دکلدر (روایت اولنور که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرتلری ذومطوی دیدکاری منزله کلدی اول کیجه آیده ایتدی صاحب اولیحق نمازی قلدی
 آندن غسل ایلدی امام بخاری نقلنده بو یله وارد اولمشدر (صحیحینده وارد اولمشدر که مککه به
 کلدیکی زمانده اعلاسندن دخول ایتدی دیدیلر حدیث صحیحده ابن عمر حضرتلرندن مرویدر که
 * کان صلی الله علیه وسلم یدخل من الثبته لالعلیا * دیشدر یعنی مککه شهرینک بر جاننده
 کیداه دیککه معنی بر بوکسک بر واردر فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری شهره

دخول ابتد گده اورادن ايشلردن (واجحاب سندن مرويدن که رسول الله حضرت نبي مکه شهرينه عمره جمرانه دن غیری زمانده کجه ايله کيرمک واقع اولدی اما اول زمانده کجه ايله کبروب عمره سن قضا ایتدی بنه کجه ايله چيقوب جمرانه دیدکاری بره کادی آنده صباحلدی دیشلردن) عطادن مرويدن که اگر سز ديلرسکز کجه ايله کيرمک سز فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبي مکه سز سکر اول امام ایتدی خلق کورسونلر دیو کوندز کبر ایتدی دیشلردن (ومکه شهرينه ذی الحجته ک درنده دخول ایتدی ضحی وقتنه باب عبد منافدن مسجد حرامه کبردی زیرا باب مذکور نفس بیت شریفک قیوسنه قارشودر و کعبه ک قیوسی جانی سائر جانلردن اشرفدر تکیم ابن عبد السلام ذکر ایشلردن (مکحولدن مرويدن که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبي بیت شریفی کوردیکی زمانده * اللهم زد هذا البيت تشريفًا وتعظيمًا ومهابة * یور ایتدی (امام طبرانی رحمه الله علیه خذیفة بن اسیددن نقل ایشلردن که فخر عالم حضرت نبي بیت شریفه نظر ایتدیکی زمانده * اللهم زد بيتك هذا تشريفًا وتعظيمًا وتکریمًا وبراومهابه وزد من شرفه وعظمه من حجه واعتمره وتعظيمًا وتشريفًا وبراومهابه * یور ایتدی روایت اولنور که کبردیکنده تحفه المسجد قیلدی همان طواقه باشلادی زیرا طواق تحفه یندر تحفه مسجد دکلدردیدیلرند نصکره استلام حجره ایتدی استلام سلامدنر یعنی تحفه معناسیدر ازهری بو یله دیشلردن به ضلر کسر سینه سلامدن مأخوذ در سلام حجه معناسندر مفسود اول حضرت التده کی معصایله رکنه ایما ایتدی دیمکدر دیدیلر والخاصل استلام حجر اولدر که حجاج حجر الاسوده بایشور ال سورمک و یوز سورمک و اویمک استلام هر قه پس استلام حجر بولنور اگر حجر شریف قر فی مزاجه اولور ایسه ایراقدن اشارت ایتک کفایت ایلر فخر کاشات علیه افضل التحیات حضرت نبيک بر اگری باشلو معناسی واز ایتدی انکله اشارت ایتدی دیشلردن معلوم اوله که بیت شریفک درت دیواری واردر برنده حجر الاسود واقع اولشدر و ابراهیم علیه السلام آوردیغی نمل اوزره بایشلردن بر دیواری دخی حضرت ابراهیم علی اوسنده در مزبور دیوارلرک بری تعقیل اولنور و بری استلام اولنور قلان ایکی دیواری بو حیثلردن خالی اولغین نه تعقیل ونه استلام اولنور امام شافعی نقلنده ابن عمر حضرت نبي دن مرويدن که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبي حجره استقبال ایتدی اند نصکره استلام ایتدی و مبارک لبرک حجر اوسنده وضع ایتدی دیشلردن (طبرانی روایتنده بو یله در که رکنه استلام ایتدیکی زمانده * بسم الله والله اکبر * بر ایتدی و هر وقت حجره کاسه الله اکبر بر ایتدی دیشلردن (وطواق دوهسی اوسندگی ایتدی بو خسه قسمی اوسندگی ایتدی اختلاف ایشلردن صحیح مسلمده حضرت عایشه دن مرويدن که حجه الوداعده دوهسی اوسندن طواق ایتدی دیشلردن و بویمک وجهی نه ایتدی دیو اختلاف اولدی ابوداود نقلنده بو یله در که مکه یه کلدیکی زمانده مزاج شریفی خوش دکل ایتدی انکیچون دوه اوززنده طواق ایتدی دبیلر و بنه مسلمده ابوالطفیلدن مرويدن که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبي کوردم بیت شریفی دوه اوسندن طواق ایدر ایتدی دیشلردن جابر روایتنده بو یله در که دوه اوسندن طواق ایتدیکی نبلدیکن خلق کورمک ایچون وسؤال ایتک ایچون ایتدی دیشلردن این بطلال ایدر بو حدیثده دلالت واردر که لحمی اکل اولنن حیوانلر احتیاج اولدیغی زمانده مسجد کبرمک جائز اوله زیرا انلرک بولی مردار ایتز غیر یلری اوله دکلدن دیشلردن بوکا اعتراض اولدیکه حدیث شریفده احتیاج اولیغی سائر بیتک دخولی جائز دکل ایدیکنه دلالت یوقدر بلکه جواز وعدم جواز تلویث احتماله کورمدر شول

حیوانکه ملوث اینک احتمالی اواہ کبرمک جائز دکلدن و رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نلر بسک نافه سی تعلیملو ایدی تلوث ایتمسندن خوف اولغان ایدی انکیچون کیدی
 دیمشدر در بعض علمادن مرویدر که نافه اوزرندن طواف الله اعلم طوافی افاضه ایدی طواف
 قدوم دکل ایدی زیر جابردن مرویدر که اوج اولکبسته بورت بورت طواف ایدی دیو
 نقل ایتمشدر بواقضایدر که بیان اوله وبر کیمسدن متقول دکلدن که نافه سنی بورتدیرهش اوله
 هب روایت ایدنلر بنفسه یورتدی دیمشدر امام شافعی رحمة الله علیه دخی طواف قدومده بیان
 طواف ایدی دیمشدر روایت اولنور که استلام حجر دفصکره صاغ جانیدن طوافه باشلدی
 اوج اولکی طوافده تبر تبر یوریدی درند نصکره کی طوافه عادت اوزره یوریدی و تبر یوریمک
 وجهی سابقا اشارت اولنان اوزره بودر که عمره قضیهده مکبه کلدنکرده مشرکین صحابه کرام
 ایچون یونلری یتربک استمسی زبون ایتمشدر دیوسو بلشرل ایدی آنلره جلادت کوستر مکچون
 فخر عالم افتدیمر حضرتلری اصحابنه بورتیمک طواف امر ایدی آنلر طواف ایتمشدر کلدن
 یورتهرک طواف ایتمشدر مشرکین کوردیلر دخی بز یونلری زبون اولدی صانوردق یونلر خود
 اولکیدن سمیر وچابک اولمشدر دیدیلر صکره دن حجة الوداعده رسول الله حضرتلری
 واصحابی بنه بورتهرق طواف ایتمشدر یورته بورت طواف ایتمک اوردن
 سنت قالدی (طبری ایدر ثابت اولمشدر که فخر عالم حضرتلری حجة الوداعده تبر تبر یوریمک
 واقع اولدی واوزمانده مکده مشرک یوق ایدی بس معلوم اولدیکه مناسک حجندن ایتمش
 الابوقدر وار که اتی ترک ایدن عملی ترک ایتمش اولنر بسکه هبت مخصوصه ترک ایتمش اولور بس
 رفع صوتله تلبیه کی اولدی بر کیمسه صوتنی رفع ایتمش تلبیه ایلمسه نسنه لازم کلنر بر ترک اولنان
 صفیدر دیمشدر ایدی معلوم اوله که اوج اولکی طوافده سرعتی ترک ایدن کیمسده صکره کی
 طوافلرده قضا لازم اولماز وقتساکه سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری طوافندن
 فارغ اولدی مقام ابراهیم کلوب (واتخذوا من مقام ابراهیم مصلی) آیت کریمه سن قرأت
 ایدی اندن ابکی رکعت نماز قیلدی شویله طورمش ایدیکه مقام رسول الله حضرتلریله
 کعبهک مایینده فالش ایدی نمازده قل یا ایها الکافرون وقل هو الله احد سوره لرین اوقودی
 اندن دونوب رکنه کلدی استلام ایدی اندنصکره بایدن صفا جانینه چیقیدی صغایه قریب
 اولدیغی کبی (ان الصفا والمروة من شعائر الله) آیتن قرأت ایدی اندن صفاک اوسینه
 چیقیدی حتی بیت شریفه قارشو طوروب نظر ایدی اندن توحیدونکبیر ایدی * لا اله الا الله
 وحده لا شریک له له الملك وله الحمد وهو علی کل شی قدیر لا اله الا الله وحده ائیر وعده ونصر عبده
 وهزم الاحزاب وحده * یوردی اندن مایینده دعا ایدی اوج کره بویله دیدی اندنصکره نزول
 ایدوب مروه جانینه توجه ایدی وادینک اوزره سند کلدیکی کی پوقوشه وارنجه سرعتله یوریدی
 آندن مرویه چیغجهینه عادت اوزره آهسته یوریدی (امام مسلم وابی داود روایتلرنده ابن الطفیل
 ایدی ابن عباس حضرتلرینه برکون سوال ایتمش صغایله مروه مایینن زا کبا طوافندن بکا خبر ویر
 سنجیدر سنک قومک اتی سنت زعم ایدرلر دیم * صدقوا وکلوا کذبوا * دیدی یعنی کرجک دیمشدر ویلان
 سو بلشر دیدی بن ایتمش بونه اصل سوزدر کرجک دیمک ویلان سو بلک نیجه اولور ایدی
 رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینک اوزرینه خلق شویله اوشدیلر که * هذا محمد
 هذا محمد * دیو بری برینه کوسترلر ایدی حتی بنشمش قبرلر اوردن چیقیدیلر واصل خلقک
 مزاجه سندن کیمکک مجال قالدی آخر دوه سنه بندی ایلیان یور یوب سعی اینک افضلدر
 دیو یوردی دیدی حاصل کلام کرجک دیدکاری بو اولدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم

حضرتلری

حضرت تری دوه بے تک واقع اولدی و بلان سو یلدکری بو اولدی که مسافه تک جله سن دوه ایله
 سیرایندی بر مقدار برین بیان بر مقدار برین دوه ایله کجندی و دوه بیه بندیکی ضروره لازم کلدی
 اندن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری هر و تک اوسته چیقندی صفاده
 نه ایلدی ایسه و نه او قودیه انه دخی او به ایشدی وانلری او قودی رسول الله صلی الله
 علیه وسلم حضرت تری * من کان منکم ابس معه هدی علیک و لیجعلها عمرة * یوردیغی یعنی سرزدن
 بر کیمسه که باند هدی اولیه یعنی قریب لقی قیون یا صغر یا دوه اولیه اول حج احرامن بوزوب عمره به
 نیت ایسون دید یکی اول سنده اصحاب کرامه مخصوصی ایدی یوخسه تا قیامت قدر هر کیم
 ایدر ایسه جائز میدر بونده اختلاف ایستدیلر (امام احمد و اهل ظاهر دن بر طائفه قیامتدک هر کیم
 ایدر ایسه جائز در بر کیمسه تک که هدیی اولیه حج احرامن چبقاروب عمره به مباشرت ایستک
 صحیحدر دیدیلر) امام اعظم و امام شافعی و امام مالک و جاهلر سلف رحیم الله تعالی
 ایستدیلر اول سنده صحابه کرامه مخصوص ایدی اندن صکره هیچ کیمسه به جائز دکلدن و سنه
 مز بورده جائز اولدی تک وجهی بو ایدی که اهل جاهلیت اشهر حجه عمره حرامدر دیرز ایدی
 عمره ایتمز ایدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری انلره مخالف ایچون امر ایتمش ایدی
 دیدیلر و بر دلباری دخی بودر که امام مسلم نقلده (ابو ذر رضی الله تعالی عنه * کانت المنعة
 فی الحج لاصحاب محمد صلی الله علیه وسلم خاصة * دیو یورمشدر) و نسائی روایتده حارث بن
 بلال رضی الله عنهما حضرت بلال دن نقل ایتمشدر که * یارسول الله ارایت فسبح الحج فی العمرة
 لتا خاصه تام لتا عامه * دیدم اول حضرت * بل لنا خاصة * دیو یوردی حدیث مد کورصر بجا
 دلالت ایلر که اصحاب رسوله مخصوص ایدی انلردن صکره کیمسه به جائز دکل ایدی والله اعلم و ما دام که
 فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری مکه شهرینک طشر منسند قوندیغی بده
 طور دی صلاتی قصر ایندی مدت اقامتی منابه جیمادن درت کون ایدی زیرا ذی الحجه تک
 دردیغی کونی کلدی سکرنجی کونی چیقندی منزل مذکورده بکرمی بروقت نماز قیلدی زیرا
 یوم رابعک ظهر ندن بشلدی یوم نهمک ظهرین تمام ایدیجه اوراده او توردی امام که به کلدی
 کوندن ابسطه چقبوب کندیکی کونه وارنجبه تمام اون کون اولمش ایدی (روایت اولنور که
 حضرت علی رضی الله عنه بمن دیارینه کوندلش ایدی خواجه عالم صلی الله تعالی علیه
 وسلم حضرت تری مکه ده ایکن کلدی ملاقات ایندی سید عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت تری * بما اهلت * دیو یوردی یعنی یا علی یبه اهلال ایستک حججی نیت ایستک یوخسه
 عمره می نیت ایستک دیمکدر حضرت علی دخی * بما اهل به رسول الله * دیدی یعنی رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری یبه اهلال ایستدیلر ایسه بنده آکا اهلال ایتم دیدی فخر عالم
 حضرت تری دخی * لولا ان معی الهدی لاحیات * دیدی یعنی اگر یانجه قریاتم اولماییدی
 حج احرامن جوزوب عمره مباشرت ایدردم دیو یوردی و فخر کاشات صلی الله تعالی علیه
 وسلم حضرت تری عرفیه واصل اولدیغی زمانده عمره دن انکیچون بر چادر قورمشلر ایدی
 آده قوندی کنش زواله واردیغی زمانده امر ایندی قصوی نام دوه سنه رحل اوردیلر اندن
 فخر عالم حضرت تری سوار اولوب وادینک اوره سنه کلدی خطبه او قودی مسلمانلرک
 قائلری و ماللری بغیر حق بری برینه حرام ایدیکن پسان یوردی و دماء جاهلیت و هر سنه که
 امر جاهلیت ندر پالکلیه موضوع و متروک و باطل ایدیکن و جاهلیت زماندن قلان ر بو متروک
 و باطل ایدیکن پسان ایندی و خاتونلر یکر حقنده حتی سبحانه و تعالی حضرتلر ندن تقوی
 اوزده اولک سرتک انلر اوزرنده اولان حقنر بودر که دوشه ککره کیمسه بی بصدره میدل یعنی عصمت

وعتت اوزره اوله وانلرك سزك اوزر بكرة حفلى بودر كه نفعلى و كسول بن و بره سز
 ون سزك ارا كرده برسته قوم كنده كه اكا اعنصام ايدرسكر من بعد ضلالته دو شهر سزديدى يعنى
 قرآن عظيمه ياشورسكز هر كز بولدن چيها سز ديو بيوردى وسزه نيم احوال مدن سوال اولسه
 كر كندر بس نيم حقمده سززه دبر سز خلق اينديلر * ننهانك قديلفت واديت و نحتت *
 يعنى شهادت ايدرسك كه سن حق نعللى حضرت نلر نك احكامن بزه تبليغ واداليتك ونصيحت
 ايلدك ديديلر اندن شهادت برغن كوكدن بكال قالدربوب يته خلقدن بكال كدى اوج كره
 * اللهم اشهد * بيوردى اندنصكره حضرت بلال اذان او قودى طور وب اويله نماز بن قيلدى
 اندنصكره اقامت ايدوب ايكندى نماز بن قيلدى ايكنسى ماينده اصلا نماز قيلدى و نمازندن
 فارغ اوليجقى دوه سنه ينيوب موقفه كلدى قبله به فارشو طور دى و يوم عرفه ده رسول الله
 صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نلر نك موقفه اكثر دعاسى بو ايدى * اللهم لك الحمد كالذى
 نقول وخيرا مما نقول اللهم لك صلواتى ونسكى ومحباى و بمانى واليك ما ابي ولك رب ترائى اللهم
 اتى اعوذ بك من عذاب القبر و وسوسة الصدر و شتات الامر اللهم اتى اعوذ بك من شر ما يجي به
 الريح * بر رواينده بويله در كه عرفه كونده * لا اله الا الله وحده لا شريك له * ديدك نك نك
 اكثر دعاسى بو ايدى * اللهم لك الحمد كالذى نقول اللهم لك صلواتى ونسكى ومحباى و بمانى
 واليك ما ابي و عليك يا رب توابى اللهم اتى اعوذ بك من عذاب القبر و من وسوسة الصدر
 و من شتات الامر و من شر كل ذي شر * ترمذى نقلنده وارد اولمشدر كه عرفه كونده افضل دعاب
 و سائر بيغمبرلر ديديك نك افضل * لا اله الا الله وحده لا شريك له له الملك وله الحمد وهو على كل شئ
 قدير * ديو بيور مشلردر طبرانى رواينده ابن عباس حضرت نلر نك مروي اولان اوزره
 عرفه كون اينديكى دعا رذن برى بودر كه * اللهم انت سمع كلامى و نرى مكاني و تعلم سرى
 و علاني لا يخفى عليك شئ من امرى انا البائس الفقير المستغيب المستجير الرجل المشفق المقر
 المعترف يدنو به استلك مسئلة المسكين و ابتهل اليك ابتهاال المذنب الذليل و ادعوك دعاه
 الخائف الضعيف من خضعت لك رقبته و فاضت لك عيناه و ذل جسده و رغم انفلك اللهم لا تجعلنى
 بدعائك رب شقيا و كن لى رؤفا رحما يا خير المسئولين و يا خير المعطين * ترمذى رواينده وارد
 اولمشدر كه فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نلر نك عرفه ده ايكن اهل نجر دن بعض
 كيمسه لر فخر جهان صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نلر نك كلوب كيف الحج ديديلر يعنى حج
 نيجهدر ديو سوال اينديلر امر ايلدى برمادى عرفه ده ندا ايدوب * من جاء ليلة جمع قبل طلوع
 القمر فقد ادرك الحج ايام منى ثلثه فمى نجل فى يومين فلاتم عليه و من تأخر فلاتم عليه * ديدى
 معناسى بر كيمسه كه مزدلفه كيمسه سى طلوع فجر دن اول كله اول تحقفا حجه بندي و منا
 كونلرى اوج كوندر بس هر كيمسه كه ايكي كونده استجمال اينده يعنى ذى الحجة نك اون برنجي
 و اون ايكنجى كونلر نك طور محبوب منادن كيدمانك اوزر نك كاه بو قدر و بر كيمسه كه تاخير ايدوب
 اوج كون اوج كيمسه مناده طوره اكا دى هر كز كاه بو قدر ديك اولور و بويله يورلد بعتك اصلى
 بودر كه زمان جاهليتده بعض اعراب منجمل اولان كيمسه به آتم دبر ايدى و بعضلرى متأخر
 اولانه آتم دبر ايدى سيد كاشفات صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نلر نك آيت كرمه
 و فقيمه بيان بيوروب ايكنسته دى آتم بو قدر او بيله ايدن دى كنهكار اولماز بويله ايدن دى
 كنهكار اولماز ديو بيوردى (جابر رضى الله تعالى عنه فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم
 حضرت نلر نك روايت ايلر كه عرفه ده ايندى * وقفت ههنا و عرفه كلها موقف * يعنى بن بورده
 و قوف ايندم عرفه نك هر برى موقفدر ديدى (عرفه حجاج طور ذقارى موضعدر مكه مشرفه ايله

موضع مذکورک مابینی اون ایکی میل بردر (مخبرجیده عمر بن الخطاب رضی الله عنهدن مرویدرکه (الیوم اکنت لکم دینکم) آیت کریمه سی انده نزول ایتشدن و بینه بخاری و مسلم روایتلرینده وارد اولمشدرکه اهل اسلامدن برکیمسه اوراده راحله سندن دوشوب هلاک اولدی و اول کنشی احرام بعلنمش ایدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری امر ایتدی اتی ایکی نوبی ایچنده کفیلدیلو وطیب قسمندن نسنه سورمدیلر همان صوابله و سدر ایله بود یلر دخی کفته صار دیلر باشنی و یوزینی آجق قودیلر فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری * ان الله تعالی بعثه یوم القیمه ملییا * دیوخیبر و یدی یعنی حق تعالی حضرت نبری اتی قیامت کوننده قبریندن لیک اللهم لیک دیه رک فالدیبر دیمک اوور حاصلی نه هبت اوزره وفات ایتدی ایسه اول هیئت اوزره قو بار زدی بکدر دیدیلر (وقتا که کوش غروب ایتدی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری عرفاندن دوندی اسامه بن زیدی نافع سنک آر دینه بندردی و بولاری شوبله چکر ایدیکه نافع تک باشی رحلتک اوصک لرینه طوقنور ایدی و مبارک الیله خلقه اشارت ایدوب * ایها الناس السکینه السکینه * دیو بیوردی یعنی باب باب کیدک سرعتله بری بریکره بصدرق کتک دیر ایدی و یولده هر بار که بر بوقوس بره کلسه دوه تک بولار بن بر مقدار صابو بر ایدی دیمشدر (ابن عباس رضی الله تعالی عنه حضرت نبردن مرویدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری آردندن خلقک صبت و صداسن دوه لزی ضرب ایتدکلر بن استماع ایتدی انده اولان قیسبله اشارت ایتدی و دخی * یا ایها الناس علیکم بالسکینه فان البر ایتس بالایضاع * دیدی مراد وقار اوزره کیدک بوبله سرعت ایتک ابونک دکلدن دیمکدر (شیخین روایتلرینده اسامه دن مرویدر که * کان بسبر العنق و اذا وجد فجوة نص * دیمشدر عنق دوه تک سرعتله یورومه سنه دیرل نص بغایت سرعتله یورومه سنه دیرل اسامه قولنک معناسی فخر کائنات علیه افضل التبعیات حضرت نبری عرفاندن ایتدیکی زمانده نافع سنی سرعتله یورودر ایدی بر مقدار اراالق و بر مقدار دوز بر بولد یعنی کبی بغایت سرعتله یورودر ایدی دیمکدر (روایت اولنور که بولده نافع سندن نزول ایدوب قبول ایتدی اندن خفت اوزره آبدست آیدی (اسامه رضی الله تعالی عنه * الصلوة یارسول الله * دیدی یعنی یوراده نماز قیلام دیدی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری * امامک * دیو بیوردی یعنی نماز بری اوککده در دخی ایلر و وارلم انده قیلام دیمکدر اندن نافع سنه نبوب مزدلفه به کلدی مزدلفه جمع دیدکلی موضعدنر واکا جمع دیو نسیمه ایتدکلری انکیچوندر که اوراده حضرت آدم و حوا علیهما السلام اجتماع ایتشدر در مزدلفه دیدکلری اولدر که انده حضرت حوا به قریب اولمشدر (قتاده قولنجه جمع دیتلدیکی انده صلاتین بینی جمع اولند بیچوندر بعضیلر دخی ناس انده جمع اولورل والله تعالی حضرت نبریته تقرب ایتدر انکیچون جمع و مزدلفه اسملریه معنی اولدی دیمشدر حاصلی موضع مذکوره کادکده اخشامله بنسو نمازلر بنک هر برین بشقه افاضله قیلدی و هر برینک ارنجه هج نماز قیلدی دیدیلر مشروع بودر که اول کیجه ده اخشامله بنسو جمع اولنوب بر زمانده قبلته اخشام نماز بن بولده قیلق جائز دکلدن و علماء حنفیه قنده اخشامله بنسوک ایکیسی بر افاضله قیلنق کرگدر زرا حدیثده بوبله وارد اولمشدر و اول کیجه خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری نهجندی قیلدی همان اخشامله بنسو بی اد ایتد کد نصکره صباحه د کین باتوب او بودی زرا عرفه کون وقت زوالدن غروب و ارنجه طور مشیددی و عداده اجتمهه ساد ایتشدی و غر و بید نصکره مزدلفه به کیشیدی حاصلی اول کون یورلدن غیری برتسی دخی

بعض لازم اولان اعمال ایسه کربک ابدی انکیچون تهمجدی ترک ایتدی دیدیلر روایت اولنور که
 ایتدی کون یوم نحرده مبارک الله الشمس اوج بدنه کسدی وبدنه دیدکری حجاج مسلمان مناده
 قربان ایتدکری صغردر پاخود دوه در آندن مکه یه واروب افاضه طوافن ایتدی بنه منایه
 رجوع ایتدی تقریب الامانید شرحنده بوکا تئیه اولمشدر (ابن ماجه رحمه الله تعالی علیه
 عباس بن مرداسدن روایت ایلر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری عرفه کوننک
 اختتامنده حق سبحانه و تعالی حضرتلرندن ایتدیچون مغفرت دبدلی حق تبارک و تعالی
 حضرتلری دخی مظالمدن غیر یسن مغفرت ایتدی اما مظلومک ظالمدن حقن آبور بریم آتی
 مغفرت ایتتمز دیدی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری ای باری تعالی ا کر
 دیلر ایسک مظلومه جتدن عوض ایدوب راضی ایلسک وظلملی عفو و مغفرت ایدرسک دیدی
 اول اختتام دعاسی مستجاب اولدی مزدلفه صبح ینه دعا و تضرع ایتدی آندن مستجاب
 اولدی سید عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری بسم یوردی ابو بکر و عمر رضی الله تعالی
 عنهما یارسول الله نه کولدک شمدی کولدک انک اصلی نه ایدی دیدیلر خواجه کائنات صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرتلری ایتدی تکرری دشمنی ابلیس لعنة الله علیه دعای مستجاب اولوب
 اتمک مغفرت اولندقلرین بیلدی دخی فریاد و فغان ایدوب باشنه طبرانی صاچغه بشلدی
 انک جزع واضطرابی بی کولدر دی دیو یوردی (ابوداود دخی بووجه اوزره روایت
 ایتمشدر و تضعیف ایتامشدر یعنی نقل مز یورده ضعف یوقدر بلکه قوت وارد و بعض
 روایته غیر بیلردن منقول اولان حدیثده بیان وارد که مغفرت اولسان ایتدن مراد عرفهده
 وقوف ایدن امت اوله (طبری ایدر مغفرت اولسان ظالم شول ظالمه جمل اولنق کربک که
 توبه ایتمش اوله و مظلومه سنک اداسندن عاجز اوله مثلا بر کیمسه آخره ظلم ایدوب مالن آلمش
 اولسه صکره دن نادم اولوب توبه قیلسه و اول کسینک حقن ادایه قادر اولسه حق تعالی
 حضرتلری خصمن راضی قیلوب بونی مغفرت ایلر دیمشدر حق تعالی حضرتلری کلام
 قدیمنده (ان الله لا یغفر ان یشرک به و ینفر ما دون ذلک لمن یشاء) ییورمشدر ناسک
 بعضی بعضنه ظلم ایتدکری شرکدن دوندن ایتدی ظالمی مغفرت ایتسک جاژدر دیدیلر اما
 آیت کریمه مضمونجه دیلدیکن مغفرت ایلر وای اکر دلیلوب حق عبد کسینک بو بندنه فالور
 ایسه حال نیجه اولور (امام ترمذی ایدر حدیث صحیحده وارد اولمشدر که * من حج ولم یرفث
 ولم یسقی خراج من ذنوبه کیوم ولدته امه * ییورمشدر یعنی بر کیمسه که حج ایله دخی قول و فعل
 مخالف شرع شریف بر ایش ایشله اول کیمسه کاهلرندن شوبله خلاص اولور که الهی
 طغوردیغی کونده نیجه ایسه اوبله اولور دیمکدر اما بوسوز حقوق الله متعلق اولان معاصیه
 کوره در حقوق عباد کوره دکدر و حقوق الهک کندیوزی ساقط اولماز نهایت ایلر متعلق
 اولان ذنوب ساقط اولور مثلا بر کیمسه نک اوزرنده صلات یا خود کفارت اولسه و یا خود حقوق
 اللهدن برضری نسته اولسه اول کئی انی تأخیر ایتکله کسب ایتدیکی کاه حج ایتدیکی زمانده
 مغفرت اولنور اما بنه لازمدر که واروب اول حنی ادا ایله اوزرنده قیلان حق نماز ایسه واروب
 قضا ایله و کفارت ایسه ویره وهر نه ایسه ذمتدن ازاله ایدر زیرا نفس حق ساقط اولماز اکر
 بوندن صکره بنه تأخیر ایدر ایسه بنه کنتکار اولور و الحاصل حجک اسقاط ایتدیکی مخالفستدن
 حاصل اولان کاهدر بوقسه نفس حق دکدر (ابن تیمیه ایدر بر کیمسه اوزرنده واجب اولان حنی
 صلات کی مثلا حج اسقاط ایدر دیوا اعتقاد ایسه اول کئی به توبه و یوزرا کر توبه ایتنر ایسه
 قتل ایدر دیمشدر و بالا جماع حق آدمی ساقط اولماز دیمشدر والله اعلم روایت اولنور که

مزدلفه کعبه سی ام المؤمنین سوده رضی الله تعالی عنهما کتبه اجازت اسنوب فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری دخی اجازت و یروب کتشد حضرت عایشه رضی الله تعالی عنهما صکره دن نولایدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نریند بنده اجازت آلوب کتشد اولادیم دیمشدر پروا بنده بیام کعبه سنده ام سلمه فی کوندردی اولدخی بگردن اول جره سن آندی دخی کوندردی و اول کون فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینک انده اولدخی کون ایدی یعنی ام سلمه تک نوبخ ایدی دیدیلر (ومسلم روایتند ام حبیبه فی مزدلفه دن کعبه ایله کوندردی دیو وارد اولمشدر) بخاری ومسلم ونسائی روایتلرند ابن عباس رضی الله عنهما سید کاشات علیه اکل الثمبات حضرت نوری نی اهلتک ضعیفتر ایله کوندردی صباح نمازین مناده قیلدی و جهره لیری آندی دیمشدر (موطأه) وصحیحینده ونسائی نقلنده اسما بنت ابی بکر رضی الله تعالی عنهما دن مرویدر که لیله جمعه ده مزدلفه قنده نزول ایش ایدی طوروب پراساعت نماز قیلدی اندن آی باندیمی دیوسؤال بیوردی بنده لادیم بنه پراساعت دخی نماز قیلدی اندن آی باندیمی دیو بنه سؤال بیوردی بندخی نم دیدیم ایدی کوچوک کیده لم دیو بیوردی فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری هود جاره اولان خانونه اذن و بردی دیدی یونیزی تفکرت مانده سی مزدلفه ده وقوفی ترک ایده تک حبی فاسد اولدین یاندر عماء حنفیه وغیر یلر قنده صباح قراکوسنده صلات فجری مزدلفه ده قبلوب اندن صکره تکبیر و تهلیل و تلبیه و تصلیه و دعا ایدرک وقوف ایتمک کرکدر مزدلفه تک بطن محسردن غیری هریری هوقفسدر تکبیر عرفاتک بطن عربنه دن غیری هریری موقفسدر انده صبح ظاهر اولدینی زمانده خواجه صاحب کرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری صباح نمازین اذان واقامتله ادا ایشدی (سنن بیهقی ونسائیده شرط مسلم اوزره اسناد صحیحله وارد اولمشدر که یوم تحریک صباحنده سید کاشات علیه اکل الثمبات حضرت نوری فضل بن عباسه * التقط حصی * دیو بیوردی یعنی جهره ایچون اوفاق طاشجغزل دیوشور دیدی اولدخی بارماغیله آله جنق طاشجغزل دیوشوروب فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینه و بردی نسائی نقلنده بو یله در که عداة نکرده یعنی کونک صباحنده فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری ابن عباسه طاشجغزل دیوشور دیو امر ایشدی کتدوسی ناقه سنه پنش ایدی اولدخی برفاح دانه دیوشوروب سید کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینک مبارک الله صونیدی یونلرک کی برفاح دخی دیوشور دیدی * وایاکم والعلوفی الدین فانما هیک من قیلکم بالعلوفی الدین * دیو بیوردی حاصلی دینه حددن نیچوزا ایتمکدن صاقتک سزدن اول کلنلر هلاک اولدیلا اول تجاوز فی الدین سببیه هلاک اولدیلا دیدی بعض علما نقل مذکورده دلیل وارد که جهره طاشجغزلین کوندر صباح نمازیند نصکره دیوشورمک مستحب اوله دیدیلر حتی امام شافعی بعض کاتبلر نده بو یله نص ایتمشدر (ولکن امام رافعی دهبکی اوزره جهوز قولی بودر که کعبه ایله دیوشوره لر کعبه ده فراغت خاطر وارد دیدیلر و جهره آله جنق طاشک مجموعی اول کون دیوشورمک مستحب میدر دکلبدر دینلور ایسه بهضیلر مستحبدر دیدیلر نسیبه آدلو کاید بو یله دیشمشدر و امام نووی دخی یونک اوسننه مضر قیلمشدر ولکن بنه رافعی ذکر ایشدیکی اوزره اکثر علما یونک اوسننه در که همان یوم نکرده آله جنق مقداری جمع اولنه دیمشدر و شرح مهبذیه احتیاط بودر که زیاده جمع اولنه زبرایعضی دوشمنک احتمالدر دیشمشدر اندن فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری قصوی آبلونا قه سنه نوب شهر الحرامه کادی اوزر بنه جوقوب قبله یه قاروشورودی الله تعالی حضرت نرینه حد و تکبیر و تهلیل و تو حید ایلدی تمام ریوزی انار نیجه طورودی دخی

۳ حدیث شریفده واقع اولان دین کسز دال ایله در بابوراده غلوی فی الدین نیجه متصوردر دیشلور ایسه وجهی بودر که التقط حصی دیو بیوردی قلرند (ابن عباس دخی بر مقدار اوفاق طاشجغزل جمع ایدوب وریچک * باشمال هولاه وایاکم والعلوفی الدین * دیو بیوردی یعنی جمع ایشد بکک طاشلر مراد شریفم اوزره در همان یسه برفاح دخی بواصل خرده طاشجغزل دیوشور بوحدن تجاوز ایدوب ایری طاش جمع ایتمه که بنده نصکره سنت اوله دیمکدر زیرا ایری طاشک هم بولاسنده هم کونور مسنده زحمت چکیلور هم آتلدیغی برده یغالوب قالدور نقلی مشکل اولور و آدمه طوقسه ضرر ایدر حاصلی کندی یانکرزدن تصرف ایدوب زحمت و برر نسه لری احداث ایتمک مقصود امره امثالدر و امشال بو مرتبه ایله حاصل اولور دیمکدر و سزدن اول کلنلر غلوفی الدین سببیه هلاک اولدیلا دیو بیوردی قاری بودر که مئه نصاری ریاضنده مبالغه ایدوب کندی شریعتلرند اولان نکالیقندن زیاده بدعتلر احداث ایدوب رهائیت التزام ایشد بلر آخر باشلر بنه بلاکلدی دیمکدر

حضرت تری نك عادت كرده سی اول اصل عذاب نازل اولان برردن تبركك ابدی دیمشدر
 واول وادی به محسردیدكری انکیچون ایدیکه اوراده قبل بوریمکدن فالمشیدی یعنی ابرهه
 مکه بی یقه مکه کلبیکی زمانده برنیجه فیله رایله کلشیدی ارارنده برعظیم قبل وارایدی اسمی
 محمود ایدی مذکور قبل مکه جانبده عسکر چکلوب کیدر ایکن موضع مزبورده قلوب برادیم
 اونه به کندی سائر فیلر دخی اتی کوروب فالدیله اهل مکه طاغیر باشنه فاجوب عجب حال نیه
 واره دیو ایراقلردن تماشایدر ایدی بو اننده ایکن در یا طرفدن ایلیل قوشلری پیدا اولوب
 برساعتده عسکر مزبورک جمله سین سنکسار ایتدیله نیکیم سورة الفیل تفسیرنده تفصیلی بیان
 اولمشدر حسردبو طوار یورغون اولوب فالغه دبرل آندن سید کاشات علیه اکل التحیات
 حضرتلری جره کبرایه چیغان اورته بوله کندی شجره قنده اولان جرمه کلنجه یدی طاش
 آندی هر برنده تکیر ایدی وجره لری بطن وادیده آتمشیدی بیت شریف صول جانبده ومانا
 صاخ جانبده کلشیدی کندوسی جرمه قارشو طوروب آندی جرمه دیو بعض مواضع معینه
 وارد که انلرده طاش آنلوراکا دبرل وآنلان طاشه دخی جرمه دبرل و آندیغی زمان یوم محرده ضعی
 وقتی ایدی نیکیم مسلم وابی داود وترمذی ونسائی نقلارنده جابردن بوله وارد اولمشدر (عمران بن
 الحصین رضی الله عنه اسامه ایله بلالی کوردم بریسی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرتلری نك ناقه سنک زمانی طومشیدی بر بسی ثوبی رفع ایدوب اوزرینه کواکه
 ایشیدی جرمه عقبه بی آنچه بوله ایتدیله دیمشدر ونسائی نقلنده * ثم خطب فحمد الله
 واتی علیه و ذکر قولاً کثیراً * واقع اولمشدر یعنی جرمه لری آنقدنصکره خطبه ایدی
 الله تعالی حضرتلری شه جد ونا ایدی وبقوق سوز یاد ایدی دیمکدر (ام جندب رضی الله
 عنها یورمشدر که خواجه کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری کوردم بطن وادیده
 جرمه لری انا ایدی دوه سی اوزرنده ایدی هر طاش آندیجه تکیر ایلر ایدی و آردندن برکجه
 اکا کونشدن برده طوز ایدی بوکشی کیدر دیوسوال ایتدم فضل بن عباس رضی الله عنهدر
 دیدیلر آندن خلق اذحام ایتدیله رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری * یا ایها الناس
 لا یقتل بعضکم بعضاً واذاریمتم الجمره فارموا بمثل حصی الخدیف * دیو یوردی یعنی ای آدم
 اوغلنلری اذحام ایدوب بعضکر بعضکری اولدر مسون وجره آندیکر زمانده خدیف طاشی
 کی طاش جغزل آتک دیدی خدیف خاء و ذال مچیننله برماغله آغمه دبرل روایت مذ کوره ده
 دلیل وارد که محرم اولان محمل وآنک مثل نسته ایله کولکه نمک جائز اوله (جابر روایتنده
 وارد اولمشدر که فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری کوردم راحله سی اوسنددن
 جرمه انا ایدی * وخذوا مناسککم عنی لادری لعلی لاجح بعد حتی هذه * دیو یوردی دیمشدر
 مناسک امور حجه دبرل یعنی حجه اولنان افعالی بدن او کرک بن بردخی حج ایده حکیم
 بیلزم ظن ایدر مکه بو حجدن غیر بردخی حج اینیم دیو یوردی (قدامه روایتنده کوردم
 فخر کاشات علیه اکل التحیات حضرتلری برقرن ناقه اوزرنده جرمه انا ایدی ضرب ایغز
 ایدی وطرده ایغز ایدی * والیک البک * دیمز ایدی دیو یورمشدر یعنی ناقه سن دوکتک
 وغیرک ناقه سین بانندن قومق وصال وصال دیمک ایغز ایدی همان اوزرنده حالت مشغول
 ایدی دیمکدر اندنصکره کیدوب قربان بوغازلنان یره واردی التمش اوج بدنه بوغازلندی آندن
 علی به سپارش ایدی کبرو قلاتن اول بوغازلندی وقر باننده علی بی کندو به شریک ایشیدی
 امر ایتدیکه هر بدنه دن یره مقدار ات پاره سی ایغو یلر آندن اول پاره لری برقاب ایغنه قویدیلر
 بشور دیلر وایکبسی لمدن اکل ایتدیله وشور یاسندن ایچدیله (مسلم نقلنده جابردن مرویدر که

خاتون لایچون برصه قربان ابتدی دیمشدر (و ابوداود روایتندہ حضرت عایشہ رضی اللہ تعالیٰ عنہا * نحر صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم عن آل محمد فی حجة الوداع بقرة واحدة * دیمشدر یعنی حجة الوداع رسول اللہ صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت تری کنیدی آئی ایچون برصه قربان ابتدی دیدی اندنصرکہ منایہ کلدی باش تراش ایدن کیمسه یہ * خذ * دیو صاع جانبندہ اشارت ابتدی یعنی صاع یا تمدن صاچی تراش ایت دیدی اندن صول جانبین تراش ابتدی مبارک صاچی خلقه اولت درمکہ بشلدی پروایتندہ صاع جانبندن تراش ابتدی کن اورادہ قریب اولنره تقسیم ابتدی صول یا بندن تراش ابتدی کن ام سلیم خاتونہ و بردی دیمشدر و بعضی ابوطلحہ بہ و بردی دیمشدر پروایتندہ جمرہ عقبہ فی آمد قدنصرکہ قربانترین بوغازلدی سر تراش حاضر ابتدی مبارک الیہ صاع جانبین تراش ایتکہ اشارت ابتدی اولدی تراش ابتدی اندن فخر کائنات صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت تری قریب اولان اشخاصدہ تقسیم ابتدی اندن صول جانبین تراشہ امر ابتدی ابوطلحہ قتی دیو صودی اول جانبک صاچن ابوطلحہ بہ و بردی (شیخین روایتلرندہ بو بلجہ وارد اولمشدر امام بخاری ایدن دیمشدر کہ فخر عالم صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت تری تراش ایلبان معمر بن عبد اللہ بن نفلہ بن عوف ایدی رضی اللہ عنہ امام احمد روایتندہ مبارک طرفلرین دخی کسوب بین الناس تقسیم ایتمشدر وینہ بخاری و سلم رجھما اللہ تعالیٰ ائی ہر یہ رضی اللہ تعالیٰ عنہ روایت ایتمشدر کہ فخر کائنات صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت تری * اللهم اغفر للمخلفین * دیدی یعنی یارب باشلرین تراش ایدنلری سن یارلقہ دیو دعا ابتدی اصحاب کرام * یا رسول اللہ و لمقصرین * دیدیلر یعنی مقصرین ایچون دخی استغفار ایت دیدیلرینہ * اللهم اغفر للمخلفین * دیدی ایتہ اصحاب * یا رسول اللہ و لمقصرین * دیدیلر اندن رسول اللہ صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت تری * و لمقصرین * دیدی یعنی مقصرلری دخی مغفرت ایلہ دیدی مقصر اکا دیرلکہ صاچلرینک اوجندن بر مقدار کسدرہ و محلق اولدر کہ باشن تراش ایتدیرہ بعضیلر بوقصہ حدیبیہدہ واقع اولمشدر دیدیلر و بعضیلر حجة الوداعدہ اولدی دیمشدر اما حجة الوداعدہ اولدغنیہ وارد اولان اخبار چوقدر و اسنادلری بغایت صحیحدر دیدیلر بعضیلر ایکسندہ یلہ واقع اولدی دیمشدر این حجر بلکہ متعین بودر کہ ایکسندہ دخی اولمش اولہ دیدی و ہر برینک سبب آخرہ مخالف ایدی حدیبیہدہ واقع اولانک سبب بوایدیکہ اول سنہدہ قریش بونلری مکہ دن منع ایدوب کلہ جک ییل کلہ سن دیمشدر ابتدی فخر کائنات صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت تری دخی بوشرط اوزدہ قریشہ صلح ایتشدی و اصحابہ بو ییل احراملری بکری جوزک دیو یورمشدی اصحاب توقف ایدوب قلیلرینہ بو ییل ممکن ایکن نیچون کلہ جک ییلہ تاخیر اولنہ دیمک کلشیدی فخر عالم حضرت تری احلال یوردقدنصرکہ اصحاب توقف ایدیچک ام سلمہ رضی اللہ تعالیٰ عنہا یا رسول اللہ سن انلردن اول احرامک جوز دیو اشارت ابتدی خواجہ کائنات صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت تری احرامن جوز بیچک انلردن تابع اولوب جوز دیدیلر اندن بعضیلری تراش اولوب بعضیلری صاچلرینک اوجن کسیدیلر تراش اولنلر امثال امرہ مبادرت ایدنلر ایدی انلر مقصرلردن اول امثال ایتمکین * اللهم اغفر للمخلفین * دیوب مقصرینی ذکر ایتدی دیدی و بوندہ سبب بوایدیکہ ابن عباس حدیثندہ مصر حدرد کہ یا رسول اللہ مخلقتک شانلری ندرکہ انلرہ ترجمہ مضاہرت یوردیکز دیدیلر * لانہم لم یشکوا * دیو جواب و بردی یعنی انلر شک ایتدیلر انکیچون ایتدم دیو یوردی و حجة الوداعدہ مخلقیہ تکرار دعا یوردیغنیک

سببی این اثر نهاده ذکر ابتدیی اوزره اول ایدیکه اکثر حجاج بانلرنجه قر باناق سور مشلر ایدی وقتاکیم فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری انلره حجلرین عمره به تبدیل ایدوب صکره باشلرن تراش ایتمک بیوردی خلقه کوچ کلدی آخر کوردیلر اطاعتدن ضیره مجال یوق وکندولره تفصیر تخلیقدن آسان اولدیغندن اکثری نقصر ایدوب بعضی تخلیق ایتدیلر و تخلیق ایده تک فعلی امثال امرده اظهر اولغین رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری تخلیق ترجیح ایدی (اما ابن حجر یوسوزی بکتمیوب ایدی متمتع اولان کیمسه به خود مستحب بودر که عمره ده تفصیر ایدوب بجده تخلیق ایلسه شول زمانده که عمره ایله حج مایینی متغارب اوله حال بوکه بونلر حقتده اوله واقع اولمشیدی ایدی اولی اولان خطیبی دیدیکیدر که عرب طائفه سنک عاد نبری بو ایدیکه صاچلرین چوغالدوب انکله زینت بولغی سورل ایدی ارالنده باش تراش ایشدرمک آزایدی گاه اولور ایدیکه تراش فعلی اما جندردر دیو اعتبار ایشر ایدی کر به کورر ایدی انکیچون تراش ایدنلرک فعلی امثالده اظهر اولدی دیمشدر (امام مسلم رحمة الله تعالی علیه عبد الله بن عمرو بن العاصدن روایت ایشدر که حجة الوداعده فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری خلق مشکلرندن سوال ایشونلر دیو مناده طور دی دخی بر کیمسه کلوب ایدی یار رسول الله بیلز دم قر بانی کسمدین باشمی تراش ایشدرم دیدی فخر کاشات علیه اکمل التحیات حضرت نبری * اذبح ولا حرج * دیو بیوردی یعنی ایشدیکلک جائز در کاهمی بوقدر دیدی صکره بر کیمسه دخی کلدی یار رسول الله بیلز دم رمی جبار ایشدین قر بانی بوغازلدم دیدی سید کاشات علیه افضل التحیات حضرت نبری * ارم ولا حرج * دیو بیوردی یعنی جائز در کاهمی بوقدر دیدی عبد الله ایدی تقدیم و تأخیر باندی هر نسنه دنکه سوال ایتدیلر * افعل ولا حرج * دیو بیوردی دیمشدر روایت مز بوره حکمجه بو مقوله لده بطوب تغییر ترتیب ایدنلره شرعاً اتم لازم کلز اما ترتیب کوزتمک اولی ایدیکه ظاهر در زرا بالاتفاق وظائف بوم فجر دزت نسنه در جره عقبه بی آغشدر اندن صکره قر بانی بوغازلدم اندن صکره تراش اولقی یاخود صاچن بومقدار کسدر مکدر اندن صکره طواف افاضه وسی در رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری جره عقبه بی آتوب اندن قر بانی بوغازلیم اندن تراش اولدیغی روایت اولمشدر علمار جهم الله تعالی بو حدیثک مطلوبینده اجاع ایشلردر و بوکا دخی انفاق ایشلردر که بعضی بعضندن تقدیم و تأخیر اولنقی جائز اوله اما بعضی مواضعده تغییر ترتیب سببه دم لازم اولدیغنده اختلاف وار در جمهور سلف و امام شافعی و علماء حدیث و فقها قوللرنده دم لازم دکلدرد دیدیلر (طحاوی رحمة الله تعالی علیه ظاهر حدیث تقدیم و تأخیر خصوصنده توسعه به دلالت ایدر و لکن احتمالدر که * لا حرج * بیوردیغی بیطیانه و اونودب ایدنه کوره اوله و مخالفقت قصد ایدنه فدییه واجب اوله دیدی اما بوکا اعتراض ایدوب وجوب فدییه دایله محتاجدر اصر واجب اوله ایدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری بیان ایدر ایدی زرا اول کون بیسان وقتی ایدی دیدیلر (امام احمد رحمة الله تعالی علیه لفظ حدیثدن فهم اولنان اوزره جهل یاخود نیبان طر بقبله تقدیم و تأخیر اولنسه نسنه لازم کلز و قصده اولسه دم لازم کلور دیمشدر (امام اعظم رحمة الله تعالی علیه قولنده هر بر تقدیر تغییر ترتیبه دم لازم کلور زرا ابن مسعود حضرت نلرندن مرویدر که * من قدم نسکا علی نسن فعلیه دم * بیورلشدر و دخی شول نسنه که مکانه مقیددر ائی مکاندن تأخیر ایله دم لازم کلور مثلاً بر کیمسه احرامنی تعیین اولسان مکانه بغلیوب دخی اولنده یاغلسه اکا دم واجب اولور کذلک زمانه مقید اولان دخی زمانندن تأخیر اولنسه

دم لازم اولور دیو یورمه شد (وشیخین روایتلرله ابی بکردن مرویدر که بوم نجرده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری بزه خطبه اوقودی دیمشدر وخطبه بی تفصیل اوزره ذکر ایشدر (امام شافعی وتوابعی بوکا ذاهب اولدیلر که بوم نجرده مناده خطبه مشروع اوله اما علماء حنفیه و مالکیه رحیم الله تعالی ایتدیلر حجت خطبه لری اوجدر (ربیبی ذی الحجہ تک بدیجی کونشده در که زویده کونک اوکنده کی کوندر اول کون خطبه اوقوبوب حجاجه لازم اولان اموری تعلیم ایتک کر کدر برخطبه دخی عرفانده اوقنور انده دخی اول کون وایتسی لازم اولنر تعلیم اولنور (ربیدخی مناده ذی الحجہ تک اون ربیبی کونی اوقنور انده دخی لازم اولان مناسک نه ایسه تعلیم اولنور بواج خطبه دن غیر خطبه یوقدر ایام تحریک اولکی کوننده خطبه جازد کدر دیمشدر (امام شافعی ایام تحریک اولکیبسنده و اوجی سنده خطبه واردر ایکنی سنده یوقدر دیمشدر و ذی الحجہ تک بدیجی سنده و عرفانده اولان خطبه ل د د جهه سی متقلدر (اندنصرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری قبل الظهر نافه سنه سوار اولوب بیت شریفه متوجه اولدی کلوب طواف افاضه بی ادا ایتدی طواف زیارت و طواف رکن دینکاری بودریدی کره بیت شریف طواف اولنور اما بو طوافلرده سرعتله یورومک مشروع دکلدر عادت اوزره یورومک کر کدر مؤلف رحمة الله تعالی علیه بومقامده * ثم ركب صلي الله تعالى عليه وسلم قبل الظهر فاقاض الى البيت فطاف طواف الافاضة وهو طواف الزيارة والركن والصدر * دیمشدر اما سهو ایشدر ز برطواف افاضه و طواف زیارت و طواف رکن اوجی بر معنایه در بو طواف فرزندر و طواف صدر و طواف وداع ایکنسی بر معنایه در بو طواف واجیدر ترکیه دم لازم کلور و حج صحیح اولور حاصلی ما ینلرین فرقی ایده دیمشدر صحیح بخاریده * و بذكر عن ابی حسان عن ابن عباس ان انبي صلی الله تعالی علیه وسلم کان یروز الی بیت ایام منی * واقع اولشدر یعنی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری مناکونلرند بیت شریفی زیارت ایدر ایدی دیمشدر (اندن فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری زمزمه کلدی بنوعبد المطلب زمزم اوزره سفالق ایدر ایدی سید عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری * انزعوا نخی عبد المطلب فلولا ان بغلبکم الناس علی سفایکم لاترقت معکم * دیدی یعنی ای عبد المطلب اوغللری زمزمه صوین چکک اگر خلق سفایتکر اوزره سزه غلبه ایتک خوفی اولییدی بنده سرکله یله چکردم دیو یوردی مقصود سفایت زمزمی ترغیب ایدی انلر دخی قوغه ایله صوندیلر آکدی ماء زمزم دن ایچدی ابن عباس ایاق اوزرنده طورر ایکن ایچدی دیو روایت ایشدر و پروایتنده عکرمه بین ایدوب اول کون دوه سی اوزرنده ایدی غیردی دکل ایدی دیمشدر لکن بو روایتلرده حجة الوداع وغیری تعیین اولنمشدر تعیین همان روایت جا برده واقع اولمشدر و اول کون ظهری قنده قیلدیغنده اختلاف واردر مسلم نقلنده جا بردن مرویدر که مکده قیشدر حضرت عایشه رضی الله تعالی عنها دخی بویله دیمشدر (وصحیحینده ابن عمر حضرتلرین مرویدر که بوم نجرده کندی صتره بنه رجوع ایدوب ظهری مناده قیلدی دیمشدر اما ابن حزم کابنده جا بر وایشه رضی الله تعالی عنهما قوللرین ترجیح ایشدر ز بر انلر ایکی کشیدر و حضرت عایشه رضی الله تعالی عنها رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه اخص ناسدر انک قرینی و اخصاصی کیسه ده یوقدر و جا بر رضی الله تعالی عنه خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینک حجتی خصوصن اتم سباق اوزره نقل ایشدر حتی جمیع جزئیاتله حفظ ایدوب روایت ایشدر دیدیلر و بوندن غیردی بعض قرانی دخی ذکر ایشدیلر و بعض طائفه ابن عمر قولن ترجیح

ابن ابی عمیر روایت کرد زیرا متفق علیهم در روایتی احفظ و اشهر در دین بدیل اندک صکره
منابه رجوع ایدوب ایام تشریق کیمیل بن ائده اکلندی کونش زواله وارد یعنی زمانده جره بل بن
اتارایدی هر بر کرده بدی طاش اتارایدی طاشلرک هر بر بنی آندجه تکیر ایلرایدی جره اولاده
و نایبده چوق طورر ایدی وتضرع ایدرایدی و اوچینی جره بنی آندقده طورر ایدی ابوداود
حضرت عایشه رضی الله تعالی عنهادن بویله روایت ایشندر (و این مردن مرویدر که آندی
زمانده جره جانبده وارر ایدی بنه رجوع ایدر ایدی دیشدر (روایت اولنور که حضرت عباس
رضی الله تعالی عنه سقایت زرم ایچون منا کیمیزی مکده یاغمه فخر کائنات علیه افضل التحیات
حضرت نزلدن اذن طلب ایتدی فخر عالم حضرت نزلدی اذن پیوردی دیشدر و اصمعی نقلنده
* رخص العباس ان یبیت بمکه لیالی منی من اجل السقایة * اغظیله وارد او ایشدر رخصه
تعیندن فهم اولنور که لیالی مذکورده مناده یاغمی مناسک الحجین پرواچب نسته اوله بدیلر
زیرا رخصت عزیمت مقابلدر و اذن علت مذکورده ایچون واقع اولدی بدیلر امام اعظم
رحمة الله تعالی علیه مذهبنده و شافعیدن بر قوالده سنندر واجب دکلدن بوقول امام احمددن
دخی روایت اولمشدر و جوب دم بوخلاف اوزره منیدر و اجدر دیالمر قنده ترکیله دم واجب
اولور سنندر دیالمر قنده نسته واجب اولور و مناده کیمیه ملک انکله حاصل اولور که کیمیه ملک
اکثرین ائده کچوره لر و سفاینه اذن حضرت عباسه مخصوص صدیر دکلیدر دیو اختلاف
ایشدر در صحیح بودر که مخصوص اولیه زیرا ائده علت مسلمانره ایچه جک صو حاضر ایشندر
البته بومهمی کوره جک کیمیه لازمدر و هر کیمیه که مالی ضایع اولمی یا برصلحتی قوت اولمقدن
خوف ایلبد یا خود تیار اید جک خسته سی اوله شافعی قنده اهل سنایته مطهر در تکیم جمهور
قولنده زاعبلر خاصه اهل سنایته مطهر در امام احمدک قولی بودر و انلر که واجبدر بدیلر هر کیمیه که
بغیر عنذر ترک ایده انکیچون بدم واجب اولور دیشدر روایت اولنور که ایام تشریق رمین
تکبیل ایتد کدنصکره منادن کوجوب محصب دینکلری بره قوندی و اکا ابطع دخی دیر احدی ایکی
طاغث مایندر مقبره یه و ارتجه و موضع مذکور بی کانه قبیله سنک ناحیه لیدر فخر کائنات
صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نلری ائده و ارتجه ابورافع فخر کائنات حضرت نلر بنک چادر بن
قورمشیدی زیرا اثواب اوزر بنه آتی قوملر ایدی ایلر و کیدوب قوناق برین تدارک ایتدی
(ابورافعدن مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نلری منادن چیقیدی
زمانده بکا محصبده قون دیوامر ایشد کل ایدی و لکن بن کلمم اوزاده چادر بن قوردم فخر عالم
صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نلری دخی کلمدی قوندی دیشدر (مسلمدن بر روایتده
اوله دنصکره کتشدی و بنه مسلم و بخاری روایتلرنده انس بن مالکدن مرویدر که اول کون اوله
و ایکند و نماز بن اطعمده قبلی دیشدر (ابن عباس حضرت نلرندن مرویدر که * ایس التحصیب
بشی * انما هو منزل نله رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم * دیشدر یعنی اول محصب
دینکلری موضعه قونمق مناسک حجدن بر فعلی لازم اولور نسته دکلدن و لکن رسول الله صلی الله
تعالی علیه و سلم حضرت نلری ائده قونمق ایله غیر یلره دخی قونمق مستحب اولمشدر دیشدر
دیلر و اول حضرت نلر صکره خلفا رضی الله عنهم اویاه قونمشدر در تکیم صحیح مسئله مذکوردر
(بخاری رحمة الله تعالی علیه انس بن مالکدن روایت ایلر که فخر کائنات صلی الله
تعالی علیه و سلم حضرت نلری محصبده براو بخوبی ایدی دخی بنوب واردی ینه بیت شریفی طواف
ایتدی دیشدر طواف وداع دینکلری بودر امام اعظم و شافعی قولنده واکر عملا قنده
واجبدر ترکیله دم لازم اولور امام مالک و داود قنلرنده سنندر ترکیله نسته لازم کلر و بخاریون که

کتاب سنن ابی یوسف
باب فی التیمار
ص ۱۰۰

احرام باطلند قد نص کره حیض کوره اول طوافدن غیرى جمع افعال حجی ایتمک جائزدر طواف
ایتمک انکیچون جائزکلدرد که مسجد ایمنه کبر میخه طواف میسر دکادر حیاض خود مسجد
کبرمک جائزکلدرد (شیخین روایتلرنده وارد اولشددر که حضرت عایشه رضی الله عنها ابتدی
پارسول الله سز حج وعمره ایله کیدرسوز بن بالکر حمله کیدهرم دیدم اندن رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت نری عبدالرحمن بن ابی بکره امر ایتمدیکه عایشه ایله تعیم دیدکاری
پره چیقهد اندن چیقیدیلر حضرت عایشه رضی الله تعالی عنها حجه نصکره عمره ایلدی (مسئدن
پروایتده یوبله در که عایشه موافقک حمله سنده وقوف ایتمدی حتی حیضدن پلک اولیحق
کعبه بی وصفا ومروه بی طواف ایتمدی اندنصکره رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نری باعایشه حج وعمره بی جیعا تمام ایتمک احرامدن چیقک دیدی اولدیخی پارسول الله
حج ایتمدیگنده یلت شریفی طواف ایتم ایلم اول قلمده قالدی دیدی زیراحض کورمشیدی
اولزمانده طوافه قابلیت یوق ایدی اندن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری
عبدالرحمانه امر ایدوب وار بونی تعیمدن عمره ایتمدیو پیوردی و بوخصوص محصب کیچمسی
واقع اولدی (اندن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری کدی دیدکاری موضعدن
خروج ایدوب مدینه منوره په متوجه اولدی مکة مشرفه په کیردیکی زمانده پیولدن کوروب
چیقیدینی زمانده آخر یولدن کتدیکنک وجهنده بعضیلر ایتمدیلر حکمت یوایدیکه کیردیکی
زمانده یوکسک یاندن کیرمشیدی بونده تعظیم مکان واردر وچیقیدینی زمانده الحق یاندن
چیقیدی بومکه دن فراقده اشارتدر دیدیلر بعضیلر دخی حضرت ابراهیم علیه السلام مکة په
دخول ایتمکده اورادن دخول ایتمش انک سنن رعایت ایتمدی دیدیلر (صحیح مسلمه وضریده
وارد اولشددر که ابن عباس رضی الله تعالی عنهما ایتمدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نری روحه دیدکاری موضعه برافله په راست کلدی یوقوم کپاردردیو سؤال ایتمدی
مسئالدر پارسول الله دیدیلر بعورت محفه دن براوعلانجی قالدیروب * پارسول الله الهذا حج *
دیدی یعنی بوکا حج ثوابی حاصل اولورمی دیدی فخر کائنات علیه افضل الصلوات حضرت نری
* نعم ولك الاجر * دیو پیوردی وقتا کیم ذوالحلیفه په کلدی اول کیچه اتمه قرار ایتمدی
مقصودی مدینه په کیچه ایله کبرمک ایلمی ومدینه بی کور یجک اوج کره نکیر ایتمدی اندن * لا اله
الا الله وحده لا شریک له له المملک وله الحمد وهو علی کل شیء قدیر * ایون تا یون عابدون ساجدون بنا
حامدون صدق الله وعده ونصر عبده وهزم الاحزاب وحده * دیو پیوردی اندن کوندن
اولدیخی کپی معرس ۹ طرفندن شهره دخول ایتمدی (اما رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نری سنک عمره نری قاج دفعه واقع اولشدر وتفصیلی ندر آتی بیان ایده لم اول معلوم
اوله که عمره دیدکاری لغتده زیارتدر وشرعه طوافدر وسی در سنهک غروقتده جائزدر
انکیچون زمان معین یوقدر (امام اعظم رجه الله تعالی علیه مذهبنده سنندر مالکیه دن
مشهور اولان قول دخی سنن اولیق اوزره در (امام شافعی واجد بن حنبل وضریلر واجیدر
دیدیلر اول حضرت درت کره عمره ایلمدر (صحیحینده وسنن ترمذی وانی داودده قتاده دن
مرویدر که انس بن مالکده سؤال ایدوب رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری قاج عمره
قیلیدی دیدم ایتمدی برحج ایتمدی ودرت عمره ایلمدی بر عمره ذی القعدة ایلمدی و بر عمره
حدیبیه ده ایلمدی و بر عمره حج ایتمدیکی زمانده ایلمدی و بر عمره جعرانه په کلدکه ایلمدی دیدی
ذکر اولتان روایت ترمذی سابق اوزره در اما صحیحینده واقع اولان اوزره حاصل یودر که
درت عمره ایلمدی جمله سی ذی القعدة آتمه ایلمی الاحجی زمانده ایتمدیکی ذی القعدة ده

ت

معرس کپی معرس
اللی میل برده بر مکان معیندر
*

دکل ایدی بریسی عمره، حدیدہ بدر کہ ذی القعدہ ایشیدی بری دخی صکرہ کی پیلہ ایتدیکی
 عمره ایدیکہ اولدخی ذی القعدہ ده ایدی بری دخی جعراہده حین غنسانین قسمت ایتدیکی
 ذی القعدہ آئنده ایدی و برعمره دخی جعندہ ایشیدی بو پایدہ وارد اولان روایتک افواسی
 بونلردر اماغیری روایتلردخی وارد اولمشدر بعضنده شوال وبعضنده رجب آیلرندہ عمره ایتدی
 دینلشد و بعض روایتده رمضانده دخی عمره ایتدی دیشلردر و لکن بونلره جواب ویریلوب
 بعضینک اصلی بوقدر وبعضنده جیقدیغی زمان ذکر اولندی والا عمره بونک اوجی ذی القعدہ ده
 وبری ذی الحجده واقع اولدی دینلشد و معلوم اوله که عمره بک طریق بودر که اهل مکہ بک
 غیر میقاتن احرام بغلیوب اندن کلوب مکہ مشرفه بی طواف ایتک کرکدر و سعی ایتک
 کرکدر و تراش اولوق یاخود مساجن کسمک کرکدر احرامه طواف عمره بک فرضلردر
 و سعی و تراش یاخود مساج کسمک واجبلر بذر اما اهل مکہ نیجه ایتک ککرک دینلور ایسه
 فاکهنی و غیر محمد بن سمرین طریقتدن روایت ایتلردر کہ * بلغغان رسول الله صلی الله
 تعالی علیه وسلم وقت لاهل مکة التعمیم * دیو یورمشدر معناسی بزه خبر واصل اولدیکه
 سیدکاتان علیه افضل الصلوات حضرتلری اهل مکة به عمره ایچون احرامی تعمیدن بغلنوق
 تعیین ایتدی دیمک اولور تعیم مکة مشرفه قر بتده بر موضعدر و طریق عطادن دخی وارد
 اولمشدر که * من اراد العمرة ممن هومن اهل مکة اوغیرها فلیخرج الی التعمیم اوالی الجعرانة فیحرم
 منها * یورمشدر بوندن فهم اولنان بودر که اگر اهل مکة اگر غیر عمره مراد ایدنان کیسه
 ذکر اولنان موضعلرک برینه یعنی شعبه یاخود جعراہده جیقد دخی اندن احرامه مکده
 متوجه اوله اما اهل مکة بک غیر یوحکمده اهل مکة ایله بر اولوق اکا کوزه در که عمره مراد
 ایتدیکی زمانده نفس مکة ده بولونه والا آفاقی عمره ایچون احرامی مواقت حجک بوندن
 بغلنوق لازم ایدیکی تقدیم اولمشدر * نوع سابع * فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرتلرنک عباداتی و بعض ادعیه واذکار وقرآنی بیاندده در دعا ایتکمکی افضلدر
 یوقسه دعایی ترک ایدوب حق تعالی حضرتلرنک قضاسته رضا و تسلیم ایتکمکی افضلدر دیو
 اختلاف اولمشدر (جهور علما رحیم الله تعالی دعا افضلدر واعظم عبادتنددر دیو یورمشدر
 و بوقولی ترمذی نقلده وارد اولان انس حدیثی مؤیدر که خواجه کاشفات صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرتلری * الدعاء مخ العبادة * دیو یورمشدر یعنی دعا عبادتک ایلکیدر دیمک
 اولور و رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری دعایه ترغیب ایتدکلرینه اخبار تواتر
 بولمشدر اما ترمذی رحمة الله علیه نقلده فخر کاشفات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری
 * من لم یسأل الله بغضب علیه * یورمشدر یعنی بر کیمسه الله تعالی حضرتلرندن مراد استسه
 حق تعالی حضرتلری ایکا غضب ایدر دیمکدر و عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه
 حضرتلرندن منقولدر که * انی لا احل هم الاجابة و لکن هم الدعاء فاذا اتمت الدعاء علمت
 ان الاجابة معه * یورمشدر معناسی الله اعلم بن دعائک قبول اولسی غنن چکرمز دعائک غنن چکرم
 پس چنکیم دعایی تمام ایدم یلورمکه اجابت آنکله ییله در دیمک اولور محصلی بودر که مشکل
 دعایی شرائطیله بیلکدر بوقسه اجابتی دکلدر شوبله که اخلاص نیت و توجه تامله دعا
 و تضرع اولته حق سبحانه و تعالی حضرتلرنک فضاسته نظر اجابت مقرر در دیمک اولور و بالجمله
 حق تعالی حضرتلرنک قوللرنک کندوبه تذلل و تضرع ایله عرض نیاز ایتدکلرین سورامر شریقی
 بونک اومنده در که هر کیمسه مرادین اندن استه به نیکیم قرآن عظیمنده (ادعوتی استجب
 لکم) یورمشدر (اما بر طاقشه دعا ایتموب قضاسته تسلیم و رضا اوزره اولوق افضلدر دینلور

روایت

و آیت کریمه دعای مراد عبادت در تنگ آیت کریمه که دلالت ایدر دیدن (شیخ تقی الدین السبکی
رحمة الله علیه اول بود که آیت کریمه دعای ظاهری اوزره جل ایدر و آخرت مذکور اولان
(ان الذین یستکبرون عن عبادتی) قولت وجه زبطی بود که دعا عبادت اخصدر
عبادت استکبار ایدن دعای استکبار ایتدیکی مقرر در یونقدر اوزره وعید دعای استکبار
ترک ایدنلر حقیقه اولمش اولور بویله ایدن خود کافر ایدیکنده شبهه یوقدر اما شول کیمسه که
مفاسددن بر مقصد ایچون ترک ایلنه وعید مذکور کا متوجه اولماز اگر چه کیم رأی بر بودر که
دعایه ملازمت واستکبار ترکندن ارچندر زیاد حقیقه ادله کثیره وارد اولمشدر (امام قشیری
رحمة الله علیه رساله سنه لایق بودر که دعایه ایچون ترجیح اوته زیرا کادله کثیره وارد ودخی
دعایه اظهار خضوع وافضال وارد دیو بیورمشدر و بعضی سکوت و رضا اولانلر زیرا
تسلیمه فضل وارد دیدیلر و شبهه لری بوندندر که دعای ایدن کیمسه کندو ایچون نه تقدیر اولند یعنی
بیانلر دعایه مقدر اولان موافق ایسه تحصیل حاصل لازم کلور موافق ذکل ایسه معاند
اولمش اولور دیرلر اما بوندن جواب و برلشدر که چن کسبک اعتقادی بویله اولور ایسه که
الله تعالی حضرتلر تنگ تقدیرنه مخالف سنه اولیه معاند اولماز اذعان اولور و دعایه فائده سی
اعتمال امر سببیه تحصیل ثواب اولور و بوده احتمالدر که مراد اولان سنه دعایه موقوف اوله
زیرا حق تعالی حضرتلری اسباب و مسببات خلق ایتدی دیو بیورمشدر فخر موجودات علیه
افضل الصلوات حضرتلری امتی کیفیت دعایه ارشاد ایدوب بیورمشدر که * اذا صلی احدکم
فلیبدأ بحمد الله والنساء علیه ولیصل علی النبی صلی الله تعالی علیه وسلم ثم یدع بعد بمشاه *
دیمشدر امام ترمذی فضله بن عبید حدیثندن بو بجزه روایت ایتشدر معنایی چن سزک
بر بکر ضلالت ایسه حق تعالی حضرتلر تنه حد و ثنایه باشلسون و بی علیه الصلاه والسلام
صلوة ایتسون اندنصر که نه دیرلر ایسه دعا ایتسون دیمکدر ودخی بر دعا ایدن کیمسه حقیقه
* اوجب ان ختم بامین * دیو بیورمشدر بوندن فهم اولور که دعایه خاتمه سنه آمین دیمک
شرط اجابتدن ایش (و بخاری و غیر بیلر روایتند * لا یقبل احدکم اللهم اغفر ان شئت اللهم
ارحنی ان شئت ولكن لیعزم علی المسئلة فان الله لا یکره له * بیورمشدر یعنی سزک بر بکر
دعا ایتدکده بارب دیرلر ایسک مغفرت ایله دیرلر ایسک بکا رحمت ایله دیمسون و لیکن سؤالده
عزیمت ایدوب بارب بکا رحمت و مغفرت ایله دیمسون زیرا اکراه ایدیمی کیمسه یوقدر دیمک
اولور حاصلی کشتی دعایه اقدام و ابرام ایتک کرکدر عزیمت مقبولدر حق تعالی حضرتلری
شانده اکراه متصور دکلدنر که دعایه دیرلر ایسک شو بیه ایله دیرلر ایسک بویله ایله دیکله همان
عزم ایدوب بارب لطف و احسان ایله شو بیه ایله دیو دعا ایتک کرکدر امر بالعزم بیورلدیفنک
معنایی جد و سعی ایتکدر و مطلوبک وقوعنه جزمدر الله تعالی حضرتلر تنگ مشبته
تعلیق ایتامکدر اگر چه کیم عبد ججیع فعلن دیلدیکی اشیاده مشبه الله تعالی علیه ما مورد
دیدیلر بعضیلر دخی عزیمت معنایی اجابتده حق تعالی حضرتلر تنه حسن ظن ادر زیرا کرکدر
دیرلر دیمشدر (ابن عینه دن هر ویدر که هیچ بر کیمسه بنم تقصیرم جو قدر بنم کیمسه تنگ
دعایه مقبولی اولور دیمسون زیرا حق تبارک و تعالی حضرتلری اشر خلق الله اولان ایلنک
دعاسنی (انظرنی الی یوم یمشون) دیدکده مستجاب ایتشدر حق جل و علا حضرتلری کرکدر
دیو بیورمشدر (شیخین و غیر بیلر روایتند * استجاب لاحدکم ما لم یعمل بقول دعوت
فلم یستجبل * دیو بیورمشدر یعنی سزک دعا ایدن کیمسه دعایه مستجاب اولور مادامکه بن دعا
ایتدم مستجاب اولدی دیو بجزه ایتیه دیمکدر خواجه کاشث صلی الله تعالی علیه وسلم

حضرت تری دعا تک جو امین سور ایدی وغیر یل بن ترک ایدر ایدی ابوداود حضرت عایشہ
 رضی اللہ تعالیٰ عنہا دن بویہ روایت ایشدر وجوامعدن مراد شول دعا در کہ اضرار
 صالحہ ومقاصد صحیحہ بی جامع اولال یا خود حق تعالیٰ حضرت تری نہ ثنایہ آداب مسئلہ بی
 جامع اولال دینشدر (امام مسلم رحمة اللہ علیہ ابوہریرہ حضرت تری دن روایت ایشدر کہ
 فخر کائنات علیہ افضل التحیات حضرت تری دعا سنندہ بویہ پیوردا ایدی * اللہم اصلح دینی
 الذی هو عصمة امری واصلح دینی الی فیہا معاشی واصلح لآخرتی الی الیہا معادی واجعل
 الحیوة زیادتی فی کل خیر واجعل الموت راحة من کل شر * وترمذی نقلندہ بنہ ابی ہریرہ
 حضرت تری دن مرویدر کہ * اللہم اتقنی بما علمتني وعلنی ما یفنی وزدنی علما الحمد للہ علی کل
 حال واعوذ باللہ من حال اهل النار * دیودعا ایدر ایدی دیشدر و بویہ دخی دعا ایلر ایدی
 * اللہم متعنی بسمعی و بصری واجعلہما الوارث منی وانصرنی علی من ظلمنی وخذ منہ بئاری *
 (بخاری ومسلم روایتندہ اکثر دعاسی بویدی دیوانس بن مالکدن نقل اولمشدر * ربنا
 آتنا فی الدنیا حسنة و فی الاخرة حسنة و قنا عذاب النار * وترمذی نقلندہ بویہ دخی دعا
 ایلر ایدی دیوورد اولمشدر * رب اعنی ولا تعن علی وانصرنی ولا تنصر علی وامکر لی ولا تمکر
 علی واهدنی وانصرنی علی من بغی علی رب اجعلنی لک شاکر لک ذا کر لک راہب لک محب الیک
 او اها منیباً رب تقبل توبتی واغسل حوبتی واجب دعوتی وثبت حجتی وشدد لسانی واهد
 قلبی واسئل سہیمة صدقی * وشیحین روایتندہ بودخی وارد اولمشدر * اللہم لک اسلمت
 و بک آمنت وعلیک توکلت والیک اتبت و بک خاصمت اللہم اعوذ بعزمتک لالہ الا انت ان تضلنی
 انت الحی الذی لا یموت والجن والانس بموتون * امام مسلم وترمذی رحمة اللہ علیہما ابن مسعود
 رضی اللہ عنہما حضرت تری دن روایت ایدر کہ فخر کائنات صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت تری
 * اللہم انی اسألك الہدی والتقی والعفاف والغنی * دیودعا ایدر ایدی (وشیحین روایتندہ
 ابوموسی رضی اللہ عنہ نقل ایدر کہ بویہ دخی دعا ایدر ایدی * اللہم اغفر لی خطیبتی وجہلی
 واسراق فی امری ومانت اعلم بہ منی اللہم اغفر لی جدی وھزلی وخطائی وعیدی وکل ذلك
 عندی اللہم اغفر لی ما قدمت وما اخرت وما سررت وما اعلنت وما انت اعلم بہ منی انت المقدم
 وانت المؤخر وانت علی کل شیء قدير * ترمذی روایتندہ ام سلمہ رضی اللہ عنہا اکثر دعاسی
 * بامقلب القلوب ثبت قلبی علی دینک * دیمک ایدی دیشدر و بویہ دخی پیوردا ایدی * اللہم
 عافنی فی جسدی وعافنی فی سمعی و بصری واجعلہما الوارث منی لالہ الا اللہ الحلیم الکریم
 سبحان اللہ رب العرش الکریم والحمد للہ رب العالمین * واجعلہما الوارث منی قول شر یفقدن
 مراد پیر لک عالمندہ سمع و بصرک بقاسی وقونیدر کو یا سائر قوانک انلر وارثی اولور دیشدر
 (امام نسائی نقلندہ بودخی وارد اولمشدر * اللہم انی اسألك فعل الخیرات وترك المنکرات
 وحب المساکین واذا اردت بقوم فتنة فاقبضنی الیک غیر مفتون * بودخی روایت اولمشدر
 * اللہم فالتی الاصباح وجاعل اللیل سکنا والشمس والقمر حسابانا اقض عنی الدین واغنی
 من الفقر ومتعنی بسمعی و بصری وقوتی وتوفنی فی سبیلک * موطأدہ بویہ روایت اولمشدر
 وشیحین روایتندہ بویہ تعوذ ایدر ایدی دیوانسدن مرویدر * اللہم انی اعوذ بک من العجز والکسل
 والجبن والھرم والیحفل واعوذ بک من عذاب القبر واعوذ بک من فتنة الحیا والمات * و بروایتندہ
 بویہ وارد اولمشدر * اللہم انی اعوذ بک من الھم والحزن والعجز والکسل والیحفل والجبن

وضلع الدين وغلبة الرجال * دخی بویه بیورز ایدی * اللهم انی اعوذک من الجذام والبرص
 واجنون ومن سبی الاسقام * ابوداود ونسائی انس حضرت نرین بویه روایت ایتمشدر
 (دخی مسل نقلده حضرت عایشه صدیقہ رضی اللہ عنہا من یرکبک * اللهم انی اعوذک
 من شر ما علمت ومن شر ما لم اعلم * ترمذی نقلده عبد اللہ بن عمرو بن العاص بویه روایت
 ایتمشدر * اللهم انی اعوذک من قلب لا یخشع ومن دعا لا یرسم ومن نفس لا تشع ومن علم
 لا یفیع واعوذک من هذه الاربع * مسل وابی داود نقلده بودخی انردن مرویدر * اللهم انی
 اعوذک من زوال نعمتک وتحول عافیتک وفجأة نعمتک وجمع مخطک * ابوداود نقلده ابی هریرہ
 حضرت نرین بودخی مرویدر * اللهم انی اعوذک من الفسق والفتنة والذلة واعوذک من ان اظلم
 او اظلم * بودخی انردن مرویدر * اللهم انی اعوذک من الشقاق والتغاق وسوء الاخلاق *
 وینہ ابوداود ونسائی روایت نرین ابی هریرہ مرویدر کہ بویه دخی بیورز ایدی * اللهم
 انی اعوذک من الجوع فانه یئس الضعیج واعوذک من الخیانة فانه یئس البضانة * نسائی
 نقلده بودخی وارد اولشدر * اللهم انی اعوذک من غلبة الدين وغلبة العدو وشماتة الاعداء *
 ابوداود ونسائی رحمہما اللہ ابی ہسر حدیثندن بویه دخی روایت ایتمشدر * اللهم انی
 اعوذک من الھدم واعوذک من التردی ومن العرق والحرق والھرم واعوذک ان یتخطی
 الشیطان عند الموت واعوذک ان اموت فی حبیک مدبرا واعوذک ان اموت لدیفا * ابوداود
 رحمة اللہ علیہ روایتده وارد اولشدر کہ یقن فخر کائنات صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم
 حضرت نری بر قومدن خوف اینسہ بویه دعا ایتر ایدی * اللهم نجمک فی مجورهم واعوذک
 من شرورهم * امام بخاری وترمذی روایت نرینہ وارد اولشدر کہ حسن وحسین حضرت نرین
 فخر کائنات صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت نری بویه تعویذ ایتر ایدی وانا کن ابراهیم
 علیہ السلام حضرت اسماعیلی بونر ایله تعویذ ایتر ایدی دیو بیوردی * اعوذ بکلمات اللہ
 التامات من کل شیطان وهامة ومن عین لامة * سابقا اشارت اولشان اوزرہ بودعالتک اکثرندن
 فخر عالم صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت نرینک مراد شریفی ائنتہ تلقین وار شاد در
 وحق جل وعلا حضرت نرینسہ تواضع ومسکنت وخضوع عرض ایتمشدر وشکر و ذکر در
 والقرآن عظیم حکمیجہ کندی ذنوبندن ماتقدم وماناخر مغفرت اولشدر صلوات اللہ
 علیہ وسلامہ (امام بخاری نقلده وارد اولشدر کہ مقتضی بشریت اوزرہ غم وغصه عارض
 اولسہ بویه بیورز ایدی * لا اله الا اللہ العظیم الخلیم لا اله الا اللہ رب العرش العظیم لا اله الا اللہ
 رب السموات ورب الارض رب العرش الکریم * ابوبهریرہ مرویدر کہ یقن رسول اللہ
 صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت نرینہ بر امر مهم اولسہ مبارک باشی کو کدن بکافالدر برز ایدی
 دخی * سبحان اللہ العظیم * در ایدی امام ترمذی ابو یلیجہ روایت ایتمشدر (ابوداود نقلده انس
 رضی اللہ عنہ یقن بر نینسہ سبد کائنات صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت نرین غمناک ایلسہ
 * یاجی یاقیوم برحتک استغیث * دیو بیورز ایدی دیمشدر (امام طبرانی روایتده ابی هریرہ
 رضی اللہ عنہ مرویدر کہ فخر کائنات صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت نری ایتر ایدی هر بار کہ
 بکار حزن عارض اولسہ جبرائیل علیہ السلام مثل ادوب کلور نامحمد بویه دیو بیورز ایدی
 * توکل علی المنی الذی لا یموت والحمد لله الذی لم یخذوا ولم یکن له شریک فی الملک ولم یکن له
 ولی من الدن وکبره کبیرا * ابی عمر حضرت نرین مرویدر کہ بر نینسہ یترورسہ بویه دعا ایتر ایدی
 دیمشدر * اللهم راد الضاللة وھادی الضاللة انت تھدی من الضاللة اردد علی ضالنی بعزک
 وسلطتک فانه من عطاک وفضاک * طبرانی رحمة اللہ تعالیٰ علیہ بویه روایت ایتمشدر
 وانس رضی اللہ عنہ مبارک المرینک ایچیلہ وطیبیلہ بویه دعا ایتر ایدی دیو بیورسہ یعنی دعاه

الربنك كما بجزوسين مبارك يومئذ فارشو طو ترايدى وكاه مطشره سن طو ترايدى ديكدر (بخارى نقلنده ابو موسى الاشعري رضى الله عنه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نلرى دعا ايدى ايند نصكر مبارك اللربن شوبله رفع ايتديكه حتى قولتو قلوبنك يا حنى كورندى ديمشدر بنه بخارى قنده ابن عمر حضرت نلردين مر ويدركه رسول الله حضرت نلرى مبارك اللربن قالد بررايدى دخى * اللهم انى ابرأ اليك مما صنع خالد * دبو يوردى ديمشدر حاصللى دعاده ال قالد بره قخر كاشات حضرت نلردين واقع اولدى ديمشدر وليكن انس حديثه وارد اولمشدر كه * لم يكن طلى الله عليه وسلم يرفع يديه في شيء من الدعاء الا قال استسقاء * ديمشدر يعنى استسقاءن غيرى دعازنك هيج برنده ال قالد بررايدى دبو يورمشدر بو حديث صححدر اما صلوات رحمة الله بونكده ما تقدم بينت بويه جمع ايت نلردر كه استسقاءه واقع اولان رفعى سار بنه مخالف ايدى يا بوجهتديكه استسقاءه فاني يوقارو قالد بررايدى مثلا يوز بنه مقابل ايدرايدى وغير بلرنده اوموز بنه برار طو ترايدى با خود بوجهتديكه مبارك كفلر بن استسقاءه بره فارشو طو ترايدى وسار بنه كو كه فارشو طو ترايدى ديمشدر ر بعض علما دخى رفع يد جانين ايسات را حدر ديمشدر (امام احمد رحمه الله تعالى عليه وا بوداود * كان يرفع يديه اذا دعا حذاه منكبه * دبو زوايت ايت نلردين يعنى مبارك اللربن اوموز بنه برار قالد بررايدى ديمشدر (ابن ماجه نقلنده وبسطهما عباره سى دخى وارد اولمشدر يعنى اللربن دعاده اجر ايدى ديمشدر بسط لفتنك مقتضاسى بودر كه اللربن دوز آجيله كنجده كني طو تليه ديدلر وايكى اوموز بنه فارشو طو تقي اقتضا ايدر كه ايكي ال برى برينك ياننده اوليه اما طبرانى ابن عباس حضرت نلردين سند ضعيفه روايت ايت نلردر كه فخر جهان صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نلرى حنى دعائيله ايكي الين برى برينه ضم ايدرايدى وكفلر بن مبارك وجهنه فارشو طو ترايدى ديمشدر (ابن حجر رحمه الله عليه رفع يدين حقه و وارد اولان احاديثك اكنزدين مراد دعاده اللربى اوزادوب دومدوز آجيله دبو يورمشدر اما دعاده نصكره اللربى يوزه سبتك خصوصته مقرر بودر كه نماز ايجنده قنوت او قومعه اصح قول بودر كه سبتك يوقدر (يهقى رحمه الله عليه ايدى بن اول خصوصته سلفدن نسته حفظ ايتدم اكر حكيم خارج صلوات دعاده ال يوزه سبتك بعض سلفدن مر ويدر ديدى وبومعهاده فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نلردين خير ضعيف وارد اولمشدر يعنى نماز دن مطشره دعا رده رسول الله حضرت نلرى ال يوزه سبتلى ديمشدر ز اما نمازده واقع اولد بنه اصلا خير و اترو قياض يوقدر اول بودر كه ايت نلردين مطشره (امام بخارى روايتنده وارد اولمشدر كه فخر كاشات صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نلرى انس بن مالك حضرت نلر بنه خير دعا ايدوب * اللهم اكثرا له وولده وبارك له فيما اعطيت * يورمشدر يعنى يارب مالى وولدى جوق ايله واعطى ايتديك نسته لى اكثرا له ايله ديكدر بخارى ادب مفرده يورمشدر كه حضرت انسك والدمسى ام سليم خاتون رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرت نلر بنه * خويدمك الا تدعوه * ديدى يعنى خدمتكار جفكه خير دعا ايت نلردين بار رسول الله ديدى فخر كاشات طلبه افضل التحيات حضرت نلرى دخى * اللهم اكثرا له وولده واطل حيااته واطفاله * يوردى يعنى مالى وولدى جوق ايله وعمر بن اوزون ايله وا كامغفرت ايله ديكدر صححه وارد اولمشدر كه انس رضى الله عنه هجرت زماننده طقوز باشنده ايدى اما وفاتى بقوله هجرتك طفسان برده وبرقوله طفسان او خنده ايدى معتمد بوقولدر ديمشدر حاصللى قول اول اوزره يوز باشنده وقول ثانى اوزره يوز ايكي باشنده وارمشدر بعضيلر يوز ديدى به وارمخى دخى روايت ايت نلردين ثابت از روايت ايدن طفسان طقوزه واردى ديمشدر بوندين اشاعه روايت ايدن بوقهر عمرى بويه واقع اولمشدر (اما اولادى خصوصته امام مسلم رحمه الله عليه نقلنده اولادى واولادبنك

اولادی یوز مقداری اولمشدر زیرا انس حضرت نزلندن وارد اولان عباره بودر * فوالله
 ان مانی لک شروان ولدی و اولدی و اولدی ای عبادون علی نحو المائتة اليوم * دیمشدر ابن سعد روایتنه
 انس رضی الله عنه یوزمشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری بکا خیر
 دعا ایدوب * اللهم اکثر ماله و ولده و اطل عمره و اغفر له * دیمشدر تحقیقا کنندی صلیم
 اولادمندن یوز بکر می نفر کیمسه دفن ایتم و باضجه لرم ییلده ایکی کره میوه نلور و بن شولقدر
 عمر سوردمکه حیاتندن اوصاندم شمعی دردیمی یوزدیفن استرم دیدی یعنی وفات ایدوب
 حقت رحمت و مغفرتنه اولاشیق استرم (امام ترمذی رحمه الله علیه رواه ثقاته ابی العالیه دن
 روایت ایتمشدر که انسک بر یاغجه سی و ارابندی ییلده ایکی کره بمش و برابندی و آندہ بر ریحان
 و ارابندی مسک رایحه سن و برابندی دیمشدر (وجهه دعوات مستجابہ سندن بری دخی بودر که
 مالک بن ریعده دعا ایدوب حق سبحانه و تعالی حضرت نلری اولاد بکه برکت و پرہ دیمشدر
 روایت اولنور که مذکور مالکک سکسان نفر ارکک اولادی دنیابه کلدی دخی بر کره
 علی بن ابی طالب کرم الله وجهه خسته اولدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نلری عبادته و اروب * اللهم اشفه اللهم عافه * یوردی اندنصکره قم باعلی دیدی
 حضرت علی اوڑماندنصکره هرگز اول و حج بکا عودت ایتمدی دیو یوردی حاکم رحمه الله
 علیه بویله روایت ایتمشدر و یهقی و ابونعیم حدیث صحیحدر دیمشدر (امام بغوی و ابن سعد
 رحمهما الله روایتلرنده ابن عباس حضرت نلرینه دعا ایدوب * اللهم فقهه فی الدین اللهم
 اعط ابن عباس الحکمة و علمه التأویل * دیمشدر امام بخاری نقلنده * اللهم علمه الکتاب *
 دیمشدر معلومدر که ابن عباس حضرت نلرینه حق جل و علا حضرت نلری تقدر فضل و کمال مبسر
 ایتمشدر لاجرم بوامتک خبری و فضل و معرفتک بحری اولوب سلطان المفسرین و ترجمان القرآن
 اولمشدر رضی الله تعالی عنه و دخی نابغه جعدی دیدکلری شاعر فصیحک ایکی بیتن استماع
 ایندکده خوش کلوب * لایفرض الله فاک * دیودعا ایتمشدر مقصود حق جل و علا حضرت نلری
 دیشلریکی دو کولمکدن صاقلیه دیمک اولور روایت ایدرلر که یوز ییل عمر سوردی و انک دیشلرندن
 کوزل کیمسه تک دیشلری یوق ایدی یهقی روایتنه یوز ییلدن زیاده عمر سوردی دخی بر دیشی
 کتنامش ایدی دیمشدر و بعض روایتده بردیشی دوشسه بر نیشه بر دخی بر ایدی دیدیلر
 و عمرو بن اخطب بر کره رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینه صریحه قاب ایلده
 صو و ردی ایچنده بر قیل کوروب چقاردی فخر عالم حضرت نلرینه خوش کلوب * اللهم جله *
 دیو دعا ایدی روایت ایدرلر که عمرو طغسان اوج یاشنه واردی دخی یاشنده و صفاتنه بر اقی قلبی
 یوق ایدی یهقی روایتنه * اللهم جله * دیو دعا ایدی صاقلی انارمش ایکن یینه قراردی
 دیمشدر (امام عبدالرزاق رحمه الله تعالی علیه یوزمشدر که بر یهودی فخر کائنات صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نلرینه بر ناهه کتورمش ایدی * اللهم جله * دیو کاخیر دعا ایدی یهودیتک
 قیللری شویله قراردی که هر نسته دن سیاه اولدی و بعض روایتنه یهودی طغسان ییل عمر
 سوردی دیمشدر (ابونعیم و غیر یلر نقلنده ابن الحنفی الحزاعی خواجه عالم صلی الله تعالی علیه
 وسلم حضرت نلرینه صو و برمش ایدی * اللهم متعه بشیابه * دیو خیر دعا ایدی عمرندن سکسان
 یزل بکدی دخی بر اقی قبلی کورنمز ایدی و یعقوب بن سلیمان دلائل اعجاز آدلو کابنده ذکر
 ایتمشدر که بر کره حضرت فاطمه رضی الله تعالی عنها رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نلرینه کلدی حضرت فاطمه تک آجلاق ائردن مبارک بکرنده صغرت و ارابندی خواجه
 کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری کور یچک مبارک الن انک کوکسی اوڑرینه

وضع ایدوب * اللهم مشع الجماعه لاتبج فاطمة بنت محمد * دیو بیوردی عمران الحصین
 رضی الله عنه ابتدی حضرت فاطمہ تک یوز بنہ نظر ایندم اول ساعت یوزندن صفرت زائل
 اولوب مسارک بکریته فان کلوب خرت بغلدی وعروة بن جعد دیکلری کیمسه به * اللهم
 بارکله فی صفة کیمه * دیو دعا ابتدی عروه دن مرو بدر که اندنصرکه هر نه صاتون الدم ایسه
 فائده ایندم دیمشدر (وجر رضی الله عنه آت اوزنده اوتورهغه قادر دکل ایدی خواجه عالم
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری * اللهم بنه واجعله هادیا مهديا * دیو دعا ابتدی
 آرتق آدن دوشک واقع اولمادی (وسعد بن ابی وقاص ایچون * اللهم اجب دعوته * دیمشدر
 اندنصرکه سعد رضی الله عنه مستجاب الدعوه اولمشدر شیخین روایتلرند عبدالرحمن بن عوف
 حضرت نلریته برکتله دعا ابتدی حق تعالی حضرت نلری اکا اولقدر مال واثواب و یردیکه
 عبدالرحمن رضی الله عنه ابتدی اکر برطاشی قالد برسم التند آتون وکومش یولق رجا ایدردم
 دیدی بهی روایتلرند که سندن آتون قازمدز ابه جب قاردیلر حتی نجهلک الاری قباردی دیمشدر
 درت خاتونی وارایدی بر بسن سگسان یککه صلح ایندیلر بعض قولده یوز یککه دیمشدر عدد
 مذکور دن مراد آتون اولق احتمالدر وحبائنده ایندیکی صدقات فاضله سندن غیر الی
 یک دخی وفاندنصرکه تصدق اینک وصبت اینمشدر بر کون اوتوز قول آزاد ایلدی
 و برکه یدی یوز دوه بی بوکلریله وجمع انوایله تصدق اینمشدر بوقدر مال فراوانی فخر عالم
 حضرت نلریته دعا سی برکاتنده تجارندن تحصیل اینمش ایدی (زهر بدن منقولدر که برکه
 مالک تصدق ایندی درت یک آتون ایدی صکره دن حق جل و علا حضرت نلری شوبله
 و یردیکه برکه دخی قرق یک آتون تصدق ایندی اندنصرکه فی سبیل الله غازیله بشوز
 آت و یردی صکره بنه فی سبیل الله یک بشوز دوه و یردی دیمشدر فخر عالم حضرت نلریته
 بددعاسی العیاذ بالله شوبله تأثیر ایدردیکه برکه مضر طاعنه سنه بد دعا ایندی تکرری تعالی
 حضرت نلری نلره بر قحط و یردیکه دوه تک جیع مهملاتن بد کدنصرکه باباغبسن فائده بولاشد یردی
 دخی بدیلر (وعبیه بن ابی لهبه * اللهم سلط علیه کلبا من کلابک * دیو بد دعا ایدوب صکره شام
 یولنده ارسلان پاره دینی سابقا ذکر اولمشدر ابوداود و بیهقی سند ضعیفله روایت اینمشدر که
 تبول غراسنه کتد که بموضعده بر خر ما غا جنه طوغری نماز قبلار ایدی بر کیمه فخر کاشات
 حضرت نلریله انجا ک مایننه اوغرابوب یکدی * قطع صلوتنا قطع الله اثره * دیو بیوردی اول
 کیمه کو تورم اولوب قالدی آرتق قائمادی دیمشدر روایت اولتور که بسر بن عمر
 یرلر بر کیمه وار ایدی برکه خواجه عالم حضرت نلریته باتنده صول الیله طعام یدی صاع الکله
 به دیو بیوردی قادر کیم دیو جواب و یردی قادر اولیمسن دیو بیوردی اول کیمه آغز بنه طعام
 ایلتمکه قادر اولدی دیمشدر اما سوق کلامدن فهم اولسان بودر که قادر کیم دینیکنده کذب
 اینمش اوله بنه بهقیدن مرو بندر که بر کیمه معاویه بی استدی بارسول الله یک یردیلر
 اینکچی دفعه اسنوب بنه اوله دیدکارنده * لا اشع الله بطنه * بیوردی یعنی حق تعالی حضرت نلری
 آتق فارین طو یوز مسون دیو بیوردی اندنصرکه معاویه هر کرطوب یدی اما صکره دن برکه خیر دعا
 ایدوب * اللهم املاہ علما وحلما * دیو بیورمشدر بخاری نار یخنده ابن عباس حضرت نلری دن روایت
 ایدر که بر کون فخر کاشات حضرت نلری معاویه بی دوه سنک آرد بنه بندر مش ایدی سوال ایدوب
 یامعاویه بکاسنک فنی عضوک قریدر دیدی اولدخی فارم قریدر بارسول الله دیدی اولزمانده
 یارب عن بونک فارنی عم وحلمه طولدر دیو دعا ایندی (بیهقی رجعه الله علیه روایت ایلر که
 مازن طاق دیدکلری کیمه که عجم دیارنده ساکن اولور ایدی اول ابتدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه

وسلم حضرت نرینه بر کون یا رسول الله بن ساز دیکلمکه و شرب خمره و نسیاه حر بص بر کیمیم
 و اوزر یمره فخطلمسلط اولدی ماللر یمری ضایع ایتدی و ذر بلر یمری و ز جالمزی ضعیف و زبون
 ایتدی بنم وادم دخی یوقدر حق تعالی حضرت نرینه دعا ایله بنده اولان حرص و فحجوری زائل
 ایدوب بکا حینا و پرسون و ولد احسان ایلسون دیدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نرلی دعا ایدوب * اللهم ابدله بالطرب قرآنه القرآن و بالحرام الخلال و آتہ بالخیر
 و هب له ولدا * یوردی دیدی مازن روایت ایدر که نکری تعالی حضرت نرلی بدن اول جالی
 از الله ایتدی و عمان دیار بنده اوچورنقی و بردی و بن درت کشتی زاده خاتون الدم باری تعالی
 حضرت نرلی بکا حیان آدلوا و غلوی احسان ایلدی دیمشدر بونلردن خبری دعوات مستجابہ
 سنک نہایتی یوقدر حتی بعضیلر بو یاده بشقه فصل و باب ترتیب ایدوب جمع و تالیف ایتلردر
 (اما بخاری ابی هریره حضرت نلردن نقل ایتدیکی اوزره خواجہ عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نرلی لکل نبی دعوة مستجابہ دعویها و اوار بدان اخیری دعوتی شفاعت لامتی فی الآخرة *
 پیورد یغنیک ظاہر بن اسشکال ایدوب بونک مقتضاسی بودر که هر یغمبرک همان بدعوت
 مستجابہ سی اوله مع هذا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلر بک و سائر یغمبرک
 صلوات الله علیهم و سلامه هر بر بک نیجه دعوت مستجابہ سی واقع اولشدر بس بو حدیث
 شریفک اصلی ندر دیدیلر جواب و بر بلوب بو حدیث شریفده مدکور اولان دعوت مقطوع
 بهادر سائر زی رجاہ اجابت اوزره دبتلدی یعنی هر یغمبرک بدعاسی مقبول اوله جنی قننده
 مقرر در هیچ انده خلاف احتمالی یوقدر و کبرو قلان دعاری مقبول اولتی رجا اوزره در البتہ
 مقبول اولور دیه مرل بو تقدیر اوزره جائزدر که سائر دعارندن نیجه سی دخی مقبول اوله و بعضیلر
 ایتدیلمر معناسی هر نینک بدعاسی واردر که اول افضل دعواتیدر دیمکدر بوندن خبری دخی نیجه لری
 اولسون دیدیلر بعضیلر هر نینک امتی حقتده بدعوت عامہ مستجابہ سی واردر باهلا کلامی
 یا ایچاتلر بنده اما دعوات خاصہ تک بعضی مستجاب اولور بعضی اولماز دیمکدر دیدیلر و بعضیلر
 هر بر بک کندی نغسنه باخودد نیاسنه متعلق بدعوت مستجابہ سی واردر دیمکدر دیدیلر (کرمانی
 رحمة الله علیه شرح بخاریده * فان قلت هل جاز ان لا یستجاب دعواتی صلی الله علیه وسلم
 قلت لکل نبی دعوة مستجابة و اجابة الباقی فی مشیة الله تعالی * دیمشدر بونک حاصلی
 هر یغمبرک بدعوت مستجابہ سی واردر سائر دعواتی حق سبحانه و تعالی حضرت نلر بک ارادته
 متعلقدر دبلر ایسه قبول ایدر دیمک اولور اما عینی رحمة الله علیه بوسوزی بکینوب ایتدی بونده
 شناعت واردر و بنم شکم یوقدر فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلر بک هر دعاسی
 مقبول ایتدی و حدیث شریفده * لکل نبی دعوة مستجابة * پیورد یعنی بن دیدیکمه مناسقی
 دکلدر ز بر اقول شریفی محصور دکلدر دیمشدر یعنی هر یغمبرک دعوت مستجابہ سی واردر
 دیمک ججع دعواتی مستجاب اولور دیمکه صالحدر دیمک اولور ز بر الفظ شریف بعضی بنده مقید
 دکلدر اما غیر یلرک کلامی دعوتک تنکیری و حدیث ایچون اولغه کوره در شکیم حدیث
 شریفک ظاہری آنک اوزر بنده در ز بر * اربدان اخیری دعوتی شفاعت لامتی فی الآخرة * قول
 شریفی کا دلالت ایدر والله اعلم (و حدیث شریفده فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نلر بک سائر انبیاء علیهم السلام اوزره فضیلتنه دلالت واردر شول جهتنده که امتی کندی
 نفسی و اهل بیتی اوزره تقدیم ایدوب دعوت مستجابہ سن انلره مخصوص ایلدی و هلا کلامی دعا
 ایلدی تنکیم غیر یلر ایتلردر و ظاهر حدیث اقتضا ایدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نرلی دعا و شفاعتی قیامت کوننه تأخیر ایدوب اول کونده دعا اول کونده شفاعت

ایله اما بودخی احتمالدر که دعوت دینساده اوله و عمراتی بوم قیامتہ تأخیر اوانته (سید کائنات
علیه اکل النجیات حضرت تلمیذک اذکار و دعواتندن بر مقدار دخی سابقه و ضوء و صلوات و وحی
انسانده ذکر اولمشدر و استغفاری خصوصنده دخی قول بودر که استغفار و توبه به قتی جوق
مشغول ابدتی تنکیم بخاری نقلنده ابوهریره رضی الله تعالی عنده فیخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت تلمیذن روایت ایلر که کوندزده و کیجده یتش کرمدن زیاده استغفار و توبه ابدی
یونک ظاهری دلالت ایلر که طلب مغفرت و توبه به عزیمت ایده یعنی لفظ استغفار و توبه مراد
اولنیده و بوده احتمالدر که بعینه لفظ تلمیذین دپه تنکیم نسائی نقلنده اسناد جدیدایله ابن عمر حضرت تلمیذن
هر و یدر که بر مجلسده خواجه صاحب کرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلمیذن بوز کره
* استغفر الله الذی لاله الا هو الحی القیوم واتوب الیه * دیو بیوردیغی استماع ایتم دیمشدر
والحی القیوم لفظه الله بدلی اولنق اوزره منصوص یلدر روایت اخر اده بنه ابن عمر حضرت تلمیذن
وارد اولمشدر که * ان کنا بعد رسول الله صلی الله علیه وسلم فی المجلس رب اغفر لی و رب اغفر
لیک انت التواب الغفور مائة مرة * دیو بیورمشدر یعنی فخر کائنات حضرت تلمیذک بر مجلسده
بوز کره بویله دیدیکن تعداد ایدر ایلک دیمشدر ابوهریره حدیثده واقع اولان اسکرمین
سبعین افضی میهدر و میکنندر که ابن عمر حضرت تلمیذک حدیث مذکور ایله مفسر اولوب بوز عدده
واصل اوله (نسائی نقلنده انی لاستغفر الله واتوب الیه کل یوم مائة مرة لفظله وارد اولمشدر
وینه امام نسائی ابن هریره دن روایت ایلر که * ان رسول الله صلی الله علیه وسلم جمع الناس
فقال ایها الناس توبوا الی الله فانی اتوب فی الیوم مائة مرة * بیورمشدر سابقا اشارت اولنان
اوزره سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلمیذک استغفاری اتمنه بشریح ایچون
یعنی اتمنه مشروع قلیل ایچون ابدی یاخود اتمنک کاهلر ایچون استغفار ایدر ابدی والا کسینتیک
مانتم و ما تاخر کاهلری جبعه مغفرت اولنمش ابدی اگر فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت تلمیذی نیجه استغفار ایدر ابدی نه سو یلر ابدی دینلور ایسه (امام بخاری قنده شدادین اوسن
حدیثندن وارد اولمشدر که * سید الاستغفار ان یقول اللهم انت ربی لاله الا انت خلقتنی وانا عبدک
واناعلی عهدک ووعدتک ما استطعت اعوذ بک من شر ما صنعت ابوء لک بتعمتک علی و ابوء بذبی
فاغفر لی فانه لا یغفر الذنوب الا انت * بیورمشدر یعنی بوندن اولوا استغفارا و لما زکشی استغفار
ایدیک بویله ایتمک کر کدر حتی خواجده عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلمیذی بیورمشدر که
بر کیمسه کوندوزین بویله استغفار ایسه انک انخاشاه بتشمیوب اول کون وفات ایسه اول کیمسه
اهل جنتندر و کیجه ایله بویله دیوب صباحه ارمیدن وفات ایسه اول کشی اهل جنتندر
حاصلی معلوم اولدیکه بو کیفیت اوزره استغفار ایتمک افضل ایتمش سید کائنات حضرت تلمیذی
خود افضلی ترک ایتمز ابدی الله اعلم (اما قرآنی باینده بخاری رجعه الله علیه انسدن روایت
ایتدیکی اوزره بویله وارد اولمشدر که * بسم الله الرحمن الرحیم * دیدیک زمانده برعد بسم الله
و برعد الرحمن و برعد الرحیمه ایلر ابدی (ام سلمه رضی الله تعالی عنها سید کائنات علیه
اکل النجیات حضرت تلمیذک قرآنی وصف ایذوب * قرآنه مفسره حرفا حرفا * دیمشدر
حاصلی قرآن عظیم اوقوسه بر بر معناسی فهم اولنور ابدی دیمک اولور (ترمذی روایتده بودخی
ام سلمه دن منقولدر که (الحمد لله رب العالمین) دیوب وقف ایدر ابدی اندن (الرحمن الرحیم)
دیوب بنه وقف ایدر ابدی دیمشدر (دخی مسلم روایتده حفصه رضی الله عنها * که ان
یرتل السوره حتی یتکون اطول من اطول منها * دیمشدر مقصود تریله مبالغه در و تریل قرآنک
معناسی هر حرفنی و هر کلمه سنی بلو برندن برندن مناز و لفظ شریفه خلل کتور مدین اوقومقدر

(شخصین روایت کرده بر ارضی الله عنه * کان یقرأ فی العشاء والتین والاریون فاسمعت احدا
احسن صوتا او قراءه منه صلی الله علیه وسلم * دیمشدر یعنی یاسوعا زنده والتین سورہ سین
او قورایدی هرگز فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نزلدن صوتی کوزل باقراتی
کوزل بر کیمسه اشتمدم دیدی و بیورمشدر در که فخر کائنات علیه اکل الحیات حضرت نزلینک
قراءتی تربیل اوزده ایدی نیز نیز قطع ایتمزایدی و بحله ایتمزایدی بر برعیان و روشن او قورایدی
و آیت آیت قطع ایلر ایدی و مدلل ایلر ایدی و قراءتله تغنی و ترجیع ایلر ایدی شکیم فتح مکه کوننده
انافضالک سورہ سن او قودقه ترجیع ایتمشدر و ترجیع معناسی قراءتله نفسی کاه پست و کاه بلند
ایلمکدر و تغنیدن دخی مراد حسن صوتله ترجیع ایتمکدر (بخاری رحمه الله علیه ذکر ایتمشدر که
عبدالله بن معقل ترجیعی حکایت ایدوب اوج کره اأأ دیمشدر دخی * زینوا القرآن باصواتکم *
بیورمشدر یعنی قرآنی صوتلر بکرله ترین ایدک دیمشدر دخی * ايس منا من لم یغنی بالقران *
بیورمشدر یعنی قرآنله تغنی ایتمیان بزدن دککدر دیمشدر دخی * ما اذن الله لشيء كاذنه لشيء حسن
الصوت یغنی بالقران * دیمشدر اذن استمع دیمکدر اذن یا اذن اذا تطرب بطرب طربا کبیر
مصد رزیشک صبی مخرکدر یعنی حق سبحانه و تعالی حضرت نلری شول جهر ایلر قرآن
اوقیان آوازی صوتی کوزل پیغمبری استماع ایندیکی کپی بر سنه بی استماع ایتمدی دیمکدر روایات
مذکوره به نظر ایدوب تأمل ایدن کیمسه به معلومدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نزلدن واقع اولان ترجیع اختیاری ایدی ناقه نحر یکبله اضطرابی واقع اولله دکل ایدی
(روایات اولنور که بر کیمه ابو موسی الاشعرینک قراءتی استماع ایشدی صکره دن سنی دکلدم قرآن
او قوزدک دیدیکی زمانده ابو موسی رضی الله عنه یار رسول الله اکر یلیدمکه سن دکلرسن حسن
صوتله قراءتی ترین ایدرم دیدی بو حدیث اول کیمسه نک قولنی رد ایلر که * زینوا القرآن
باصواتکم * حدیثی باب معقلو بدر زینواصواتکم بالقرآن دیمکدر دیدی (ابن اثیر رحمه الله علیه
حدیث مذکور حدیث ابن عباس شویله تأیید ایلر که شبهه قالمز دیدی زرا ابن عباس
رضی الله تعالی عنهما خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نزلدن روایت ایتمشدر که
* لکل شیء حلیة وحلیة القرآن حسن الصوت * بیورمشدر یعنی هر شبک حلیة وز بنی وارد فرآتک
حلیسی خوب آوازدر دیو بیورمشدر بالجمله علما رحیم الله تعالی بومستله ده قتی چوق اختلاف
ایتمشدر فصل نزاع بویله دیمکدر که تغنی ایکی وجه اوزره در بری بودر که طبیعت مقتضایدر
کشی کندی تکلف ایتمدن و نعمات ایتمکه ادمان ایتمدن و غیر بدن او کر تمدن همان شویله
طبیعتی کندی حالتله قود یغنی تقدیرجه مقتضای اوزره الحان ایلر بو جائزدر سلف رحیم الله
تعالی ایلدکری و دکلدکری تغنی بومضایدر و بومضایدر اوقیان و دکلان متأثر اولور
و روحه صفا حاصل اولور بوجه دخی بودر که الحان طبیعتدن قوعیده دخی تکلف و تصنع ایلر
و ادمانله حاصل اوله شول کوننده ز تعلیم و ادمانله ایشدکری الحان و نعمات قعمندن اوله سلف
رحیم الله تعالی کره کوروب تعیب ایشدکری بوقسندر و تفصیل مذکور ایلر شبهه ز مثل
اولوب صواب نه ایدیکی ظاهر اولور سلفک احوالنه عالم اولان کیمسه بطور که ایلر تکلف و تصنع
اوزره الحان موسیقی ایلر قراءتدن بری ایدیلر حاصلی خوب آواز ایلر بلا تکلف الحان لطیفه ایلر
قرآن عظیم او قومنی مدوحدر فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری بومقوله
او قوشدن حظ ایلر ایدی (حدیث صحیحده وارد اولمشدر که ابو موسی دکلدیکی زمانده * لقد
اوتی هذا من مارا من من امیر آل داود * دیو بیورمشدر یعنی ابو موسی ک نفس حضرت داود
علیه السلامک نفسنه تشبیه ایشدی تقدیرکه لام من من امیر داود دیمکدر آل لفظی قعمندر

تکلم علماء معانی ذکر ایستادند و حضرت داود علیه السلام حسن صوتی و تأثیر نفسی مشهور
 و متعارفند (روایت اول نور که بنی اسرائیل تکلم ایلدیکه زمانه یدی کون یک نماز ایدی و وضو
 ایچمز و خاتونلری یاشد وارمز ایدی اندنصکره حضرت سلیمان امر ایدر ایدی اولدخی جقبوب
 اطراف و نوا حیده و طاعلرده و درملرده و صحرارده ندا ایدوب دواد فلان کون مجلس ایلر حاضر
 اولک دیر ایدی اندنصکره صحرا به منبر قورار ایدی داود علیه السلام جقبوب اوتورر ایدی
 و سلیمان علیه السلام باندده طورر ایدی اندنصکره انس و جن و وحش و طبور و هوام حتی
 اهل پرده قیرلر مجلس شریفه حاضر اولوب و هظ و نصیحتند گارلر ایدی اول حضرت خفه چند
 و تئایر ایدی بونی اشیدنلردن بر نیجه کیسه جان تسلیم ایدر ایدی اندنصکره کشفکارلر حالن بیان
 ایدوب اغلغه بشلر ایدی بر طاقه دخی اوراده جان تسلیم ایدر ایدی حضرت سلیمان کورر ایدیکه
 خلقی هلاک اولوب کیدرلر آخر پدیری حضرت داوده یا حی الله خلقی سنک نفسک تأثیردن هلاک
 اولدیلردخی نلرسین دیو خبر و پیر ایدی اندن داود علیه السلام کندی دخی عقلی کیدوب یسقاور
 ایدی سر بر به سر اینه آلوب کیدرلر ایدی اندن سلیمان علیه السلام امر ایدر ایدی منادیلر
 ندا ایدوب داود مجلسنده کچیک افر بانی و متعلقاتی و ارایسه یوقلسون دیرلر ایدی هر کشتی کلوب
 کینی اوغلون کینی قرنداشن کوتوروب کیدرلر ایدی حضرت داود افاقت بولدیغی زمانده اوغلنه
 سؤال ایدوب یا سلیمان بنی اسرائیلک عبادی نیلدیلر دیر ایدی اولدخی فلان و فلان کچمه مجلسکده
 جان و پردیلر دیو خیر و پیر ایدی داود علیه السلام الی باشده قیوب فر یاد و فغان ایدوب یاز اول
 شوقکدن و خوفکدن جان و برن طاقه اراستده داودیه جان و پره مدیکنه داود غضب ایلدیکه
 دیو اغلر ایدی مجلس آخره وار نیجه حالی بو ایدی صلوات الله علی نبینا و علیه (اما بو قصه دن خاطره
 کلسونکه بنی اسرائیلک حالی بو امت شریفه سنک حالتدن بکرک اوله ز بر بولک توجیهنده ایکی طریق
 وار در روی بو که انلره و بریلان قوت انلره و بریلان حالتده مقاومت ایدر ایدی اما بو نلردن سلف صالحینک
 شانلری بو ایدیکه حال سماع و معظه ایله حال عدم سماع مابینی منقار ب ایدی ز بر احوال ذکر
 و فکر و اطوار یقین بولرله علی التوالی و التعاقب کلک اوزره ایدی حاصلی اول مقوله حال الله
 ما نوس ایدیلر و قوتلری اولقد ز و برلش ایدیکه کندیلری ضبطه قادر ایدیلر تکلم حضرت
 داود و سلیمان علیهما السلام حاللری اول تسلیم روح ایدنلردن کسک دکل ایدی بلکه انلرک
 ذوق و حال و معرفتی هزار مرتبه انلردن رایج ایدی ولیکن قوت روحانیه ایله نفسلرن ضبطه
 قادرلر ایدی کندیلر هلاک اولرلر ایدی مستلردن نیجه سی هلاک اولور ایدی و حضرت داودک
 کندی تسلیم روح ایلدیکنه نوحه و زاری قبلدیغی تواضعدن ایدی حق سبحانه و تعالی
 حضرتلرینه نولایدی بولکه اولنلردن اولایم دیو تواضع و عرض اشیاقی اینک ایدی نه آنکه
 اول وفات ایدنلر مرتبه سندن کندیک قصور و تفصالی اوله بلکه جمله سندن اعز و اشرف ایددی
 بو مقوله کلام اعظم و اشرفدن چوق صادر اولور مقصودلری تواضع ایدوب کندیلر بنی
 الحق طوتمقدر (روایت اول نور که افضل امت ابو بکر الصدیق رضی الله عنه بر کره کوزدیکه
 موضعه دکلر ایکن بر کیسه اغلر ایدی * هکذا کما حتی قست القلوب * دیدی یعنی اول بزده
 بو بله ایدک صکره قبلر بن قانی اولدی دیو یوردی تواضعدن کندی قوت قلبی قسوتله تعبیر
 ایددی (طریق ثانی بودر که بو امتدن دخی نیجه کچمه قرآن عظیم دکلر ایکن تسلیم روح
 اینک واقع اولمشدر تکلم امام ثعالی رحمة الله علیه بو ایله بعض زوایات جمع ایشدر بلکه
 نیجه مریدلر مجرد مشایخه نظرله جان و برمک واقع اولمشدر روایت ایدرلر که ابو تراب نخشی
 حضرتلرینسک بر هر بدی و از ایدی هر کون بر نیجه کره تگری تعالی حضرتلری اکا تجلی

نظر

ایدر ایدنی بر کون ابو تراب قدس سره می یزد مزه بوزه ابتدی * اور آیت ایاز بدرا آیت امر اضعی *
یعنی اگر سن یاز بد بسطی حضرت نوری کور بدک عظیم نسنه کورزایندک دیدنی اتفاق بر کون مرید
شیخ ابو تراب حضرت تریله یاز بد خدمتته وارد بلر مریدک نظری حضرت یاز بد طوق دیدنی کچی
مردد و شوب جان و پردی ابو تراب ابتدی یا ایاز بد بو شخصک دعواسی بو اید بکه حق تعالی حضرت نوری
کند و به تجلی ایدر کندی حق تعالی حضرت نوری مشاهده ایدر و سنی بر کره کور مکله دوشولیا
جان و پردی دیدنی یاز بد ابتدی اول کشتی کرچک سویلر ایدنی حق جل و علا حضرت نوری
ا کا مقامی قدر نجه تجلی ایدر ایدنی اما بی کور دیک زمانه بنم مقام قدر نجه تجلی ابتدی ا کا
طافت کتور محبوب هلاک اولدی دیدنی (اهل طریقتک تجلی دیدکری معرفه الهدن بر مر تبه
جليله علیه در بوخسه کوزایله کورمک دکلدرد نیاده رؤیت بصیرت تصور دکلدرد نیکم حضرت
موسایه (ان ترانی) پیورلشدر مر اداری بو معنا ایدیک فهم اولندقد نصکره از باب طریقت
سوهظن ایتمک جائز دکلدرد الله اعلم بوئند نصکره معلوم اوله که سماع طریقت اهل تصوف در معرفه
نسنه در که حاصلی بو نلرک اصطلاحنده شول مجالس شوق و ذوقه ابتدکری دلکش آوازه
و نغماتدر صاحب القوت ابوطالب مکی رحمة الله علیه صحابه کرامدن بر جاعت اباحته قائل
اولد فلرین نقل ایتمشدر و انلردن بعضی عبدالله بن جعفر و ابن از برب و غیره بن شعبه و معاویه در
رضی الله عنهم و مشایخ کرامدن جنید بغدادی و سری سقطی و ذوالنون مصری رحیم الله
تعالی دخی اباحته قائل اولمشدر و امام فرزالی رحمة الله علیه اعیان علومنده بقابت تفصیل
اوزره اباحته حجت اقامت ایتمشدر خصوصاً که اوقات سرور و باجده اوله مثلاً عرسده و حفظ
قرآن و ختم درس و تألیف کابده ابتدکری مجلسده واقع اوله و صحیحند حضرت عایشه رضی الله
عنہا دن مرویدر که بر برام کوفی ابو بکر الصدیق رضی الله عنه حضرت عایشه قنده کلدی
شول حالده که حضرت عایشه قنده ایکی عرب قری دف چالوب ابرلر ایدنی فخر کائات صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت نوری ثویله بو رخس ایدنی همان حضرت ابو بکر اول قرزی قوغدی
خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری یوزندن پردی آجیدی دخی ابابکر قواجمده
برام کونلر بدر دیو پیوردی بروایتده حضرت عایشه دن بو یله وارد اولمشدر که * دخل علی
رسول الله صلی الله علیه وسلم و عندی جار یان تغنیان بغناه بعناک فاضطجع علی الفراش
و حول وجهه فدخل ابو بکر فاتهرنی وقال مرارة الشيطان عند رسول الله صلی الله علیه وسلم
فاقبل علیه صلی الله علیه وسلم وقال دعهما * دیمشدر یعنی بر کره بنم نغمه ایکی قر بعان غنا سیه
نغنی ایدرلر اینکن سید عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری طشره دن کلدی اندن
دوشکی اوزره یانی یاندی و مبارک یوز بینی اونه جو پردی اند نصکره حضرت ابو بکر کلدی یونلری
کور یچک بی قوغدی و شیطان دو دوکی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری
یاندی نیلر دیدی اندن فخر عالم حضرت نوری ابو بکر متوجه اولوب دعما پیوردی یعنی قواجمده
اول قرزی دیو پیوردی دیمشدر بنه حضرت عایشه دن پروایتده اول قرز ایچون (وابسته بمغنیین)
وارد اولمشدر یعنی انلر مغنیلر دککل ایدنی دیو پیورمشدر بولک معنایی انلر مغنیان
مشهوران کچی غناه یلرلر ایدنی دیمکدر بوخسه ابرلر ایدنی دیمک دکلدردا که حدیث سابقه
مخالفت لازم کله معلومدر که بر کیمسه ایرلانی عادت و صنعت ایدنمه ا کا ابرلایچی دیمزل حضرت
عایشه رضی الله عنہا نک و ابستا بمغنیین دیدیک بو ایدنی و حدیث شریفده واقع اولان
غناه بعاندن مراد عالم جاهلیته انصار قومک ارلانده اولان حرب و قتاله متعلق اشعاردر
یعنی اول قیرلر اشعار مذکوره دن بعضی ایاتله ابرلر ایدنی و کندیلر مشهوره ابرلایچی لردن

نظر

دکالر

دکلمه ابدی دیکندر و یور مشلردن که حضرت عایشه تک بو بله یورد یعنی اولای بیلقه مشهور
 اولنلرک ایرلدیغندن احترازه دلالت ایلرر بر هوای نفسی تحریک ایلان اول اصل ایرلدنر
 وشول شعر که آند موصف نساء معروفه یا خودنجر یا خود سائر نجر مآندن بر نسنه مذکور اوله نجر بنده
 اختلاف یوقدر و صوفیه زمان ابتداع ابتدکاری اسلوب دخی مالای مختلف فی نجر بنده قبیلندنر
 یعنی بر آلی اهل هوا پرزه کلوب مجرد لحظ نفس ایچون الحان و نعمتات متناسبه و اوضاع
 و حرکات متطابقه بله سماع و رقص ایندکاری حرام ایدیکنده اصلا شبهه یوقدر اما شوبله که
 سماع یقن الهی و اشعار کلمات توحید و نعتیه متعلق ایپانه مؤثر و خوب نفسلر ایله آداب
 اوزره واقع اوله و مستمع ممکن اولدیه کندی ضبط ایده شوق و محبت الهیه ایله آغلی کلوب ایله
 ینه مهمالکن نفسی ضبط ایدوب بی ادبانه وضع ایتیه و چاغروب باغرمق ایلله بو بله اولیغی
 ثابت حسن و لطافت اوزره در و علم ترکیه نفسیه باعیندر بونده ضرر یوقدر اگر چه کیم بو مرتبه بی
 دخی ترک ایدوب بوندن اغلاز و خوف شهیددن سالم اولان اموره همت و اشتغال اولدنر (امام اعظم
 و امام مالک و امام شافعی و علمادن بر جاعت رخصهم الله تعالی حضرت نلردن سماعک نجر بنده
 دلالت ایدر الفاظ نقل اولنشدنر اما ظن اولنور که مراد شریقلری شول اصل سماعک کاندن
 تهبیح شیطانی اوله یعنی خواطر شیطانیه بی حرکت کنوره مجرد لحظ نفسانی ایچون اوله تکبیر
 زمانه فسق سی جمع اولوب هر بانات الفاظه اوضاع غریبه ایدر العباد بالله یومقوله سماعک
 فسق و فساد ایدیکنده اشیاه یوقدر اما قیچنکه سماعک قلبیه تأثیری جهته نظر اولنه انک
 ایاحت و نجر بنده حکم جائز دکلدنر بلنکه اشخاص اختلافله و طرق نعمات اختلافله مختلف
 اولور انک حکمی قلبیه اولنک حکمیدر دیمشردن یعنی بعضی شخصلرک قلبنده شوق و محبت
 اکهیددن اثر مضمر اولور انلرک کبی کیمسه رک سماع و صفاسن و حالتی بحرک اولوب عالم از لیده السنت
 بر یکم خطابندن دماغ جانلرنده فلان لذتی مظهر و مذکر اولور و بعضی اهل هوایک نفوس
 خبیثلرنده مرکوز اولان شهوات حیوانیه و لذات نفسانیه بی مهیج و غیر اولور اینکسی مایندن
 فرق نه ایدیکی خود بیاندن مستغنیدر (سماعک تأثیری شوبله محسوس و مشاهددر که حتی حیوانات
 غیر ناطق بدن طیور و بهایمه و غیر بیده مشاهده قیلنشدنر حاصلی بلبل و سائر طیور ساز و آواز
 اینشهر یقین کلوب دکلرر و کنشایلر فریاد و فغانه باشلرر و دوونک یا نتیجه عمر بلر آوازه ایدرر
 انک شوقبله بر حالت بولور که اسحال قبله بی اوزون اوزاق منالره کتور کیدر یورلنق نلرنجه کره
 واقع اولنشدنر که آخر بوکلر آئنده شوق و نشاطله سرعت سیردن کندی هلاک ایشدر
 (احیاء علومده ابو بکر دینور یغن حکایت اولنشدنر که برسیاه قول حسن صوت و لطافت
 نعمتیه نیجه دوه هلاک ایشدرنر آخر بوکلری اور ابدی دخی ایرلله رقی یا نیجه کیدر ابدی دوه
 اوج کونلک منزل بر کیمه ده آکور ابدی و بالجه تأثیر سماع محسوسدر اندن متأثر اولیبان
 فاسد المزاج و تمتع العیالدر بر نسته دنکه طباع طیور و بهایم متأثر اوله انسان متأثر اوق
 بطریق اولی در سماعک فایده سی قلبیه رقت و لطافت و بر مکدر انکجه بولدر که مشایخ کاردن
 بعضی کیمسه لر و بر دلین اوزان و الحان اوزره بغلنشدنر فچین اول الحان اوزره استماع اولنسه
 مریدلرک لونی نشاط و حالت و سالتیکینک ارواحی صفا و راحت بولور (نبیه) بعضی کیمسه لر زعم
 اینشدردر که سماعک قلبیه تأثیری نلاوندن زیاده اوله اما بو بله دکلدنر اصلی بودر که اسرار قرآنیه
 جلال و عظمتی بر مرتبه ده در که اکافوای بشریه محدثه طافت کنورنر اگر اطلاق و معناسندن
 بر مقدار قلبیه کشف اولنسه مدهوش و مغیر اوله ابدی اندن کمال مرتبه ده متأثر اولمادقلری جهل
 و غلبه نفسانیه و ضعف روحانیت سببیلر بیکانه قلوب ذوق الامدقلرندنر و سماعدن متأثر

اولدقلری ائمه اوقنان ایانک کندیلر ایله مناسبتی اولنق جهشتنددر اولدیخی نسبت حظوظلدر نسبت حقوق دکلددر یعنی اندن تمام حظ و نظیلرین اخذ ایدرل اول ایسالله الحاکم اجتماعندن نفوسه حظ موقور حاصل اولور والاشونلرکه درجه کماله واصل اولوب اسرار قرآنییه اطلاق حاصل ایتشلردر انلرک قنده تلاوت قرآن ایله سماعتک اصلا مناسبتی بوقدر حتی بعضیلر تلاوت قرآن ایدرکن تسلیم روح ایتشلردر تنکیم سابقا اشارت اولمشیددی والله تعالی اعلم

(* *) مقصد عاشر (* *)

حق سبحانه و تعالی حضرتلری رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینی خطیره قدس و جوار انسه دعوتله اتمام نعمت و اکمال اکرام و عزت ایتدیکنک بیابنده در * و دار آخرتده اعلی مراتب تعظیم و استاز درجات تکریمه اشرفینی و آداب زیارت قبرشرفیف و مسجد متین بونده مذکوردر و مقصد من بوراوح فصلی مختلفدر (فصل اول) دارفاندن سرای بغایه انتقائه دال اولان رموز و اشارات ناکرنده در (اولاً معلوم اوله که مقارفت روحده اولان شدت و مشقت سببیه موت مکروه بالطبع اولدیغیچون انیساعلیم السلامین هیچ بریغیمیر تحبیر اولمندن وفات ایتمیشدر اکر کندیلر اختیار ایتدیله در حق تعالی حضرتلری روحلرینی قبض ایتزایدی فخر کاشات علیه اکل التحیات حضرتلرینک اقتضاه و وفاتراب اجلی اول سورده (اذاجاه نصر الله و الفتح) نزولیه اعلام اولمشدر زبیرا بوسوره دن مراد یا محمد فیکه حق تعالی حضرتلری سکا فتح بلادی مینسرایدوب بی آدم بلوک بلوک سنک دینکه کیرهل تحقیقا سنک اجهلک قریب اولمشدر تحمید و استغفار ایله بزه ملاقات ایتدیکنکه حاضرله من زبیرا سنک ما مور اولدیکنک اداء رسالت مفضودی حاصل اولدی و بزم فخرده اولان دینده اولاندن سکا خبر لودر ایددی بزم جوار بزمه انتقاله حاضران دیمکندر دیو بیورمشلردر بوسوره کریمه آخر نازل اولان سورده در رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری حجه الوداعده مناده ایکن نزول ایتدی دیمشدر بوند نصیره سکسان برکون صاع اولدی بر و ایتده ابن عباس حضرتلری طفقوز کیجه صاع اولدی دیمشدر مقلاندن بی کیجه و بعضندن اوج کیجه روایت اولمشدر (ابن عمر حضرتلریندن مرویدر که بوسوره حجه الوداعده واسطایام نشر یقده نزول ایتدی سید کاشات علیه افضل التحیات حضرتلری انک و داع ایدیکن بیلدی دیمشدر (ابن عباس رضی الله تعالی عنهما حضرتلریندن مرویدر که سورده اذاجاه نزول ایتدیکن زمانده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری حضرت فاطمه بی دعوت ایدوب * نعت الی نفسی * دیو بیوردی یعنی بکا کنندی و فاتم خیری و برلدی همان حضرت فاطمه رضی الله تعالی عنها آغلدی سید کاشات علیه اکل التحیات حضرتلری * لایکنی فاک اول اهلی لحو فانی * بیوردی یعنی آغلدن بر اینم اهلک من بکا اول لاحق اوله فی سین بیوردی اندن حضرت فاطمه کولدی (بنده ابن عباس رضی الله عنهما دن مرویدر که بوسوره تک نزولند نصیره رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری امر آخرته قتی زیاده کوشش ایدر اولدی دیمشدر جابر رضی الله عنه بیورمشدر که بوسوره نازل اولدیبنی زمانده جبرائیل علیه السلافة * نعت الی نفسی * بیلدی اولدیخی (وللاخرة خیرک من الاولی) دیو جواب و بردی هر ییل جبرائیل علیه السلام ایله قرآنی برکره عرض ایدر ایددی اول ییلاده ایکی کره عرض ایتدی و سائر سنه لدر مضانک آخرندن اون کون اعتکاف ایدر ایددی اول ییل بکرمی کون ایتدی ذکر و استغفاری جوق ایدر اولدی (ام المؤمنین ام سلمه رضی الله عنها ایتدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری آخر عمرده هر کره طورسه و اوتورسه و کلسه و کینه البته سبحان الله و بحمده و اتوب الیه * در ایددی بن دیدم سن بردعا

البر

ایله سز که بوندن اول ایتمز ایتمک دیم * ان ربی اخیری انی ساری علقانی امنی وانی اذاری اتمه ان استبح
 بحمدہ واستغفرہ * بیوردی اندنصکره بوسوره بی او خودی دیمشدر حاصلی بوسوره کریمده
 حق تعالی حضرت نلری کندینه حد واستغفار ایتمک بیورمشدر آنک مضمون شیرینی حکمنجه
 رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری جلد واستغفاری اکثر ایدر اولمش ایدی
 (امام بخاری ومسلم روایتلریده عتبہ بن عامر رضی الله عنہم من روایتلرکه فخر عالم صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نلری سکر ییلدنصکره احدشهداسنک اوززلرینه واروبصلات ایتدی
 واحیاوامواته وداع ایدرکی وداع ایتدی اندنصکره منبره جبقوب * انی بین ایدیکم فرط وانا علیکم
 شهید وان موعدم الحوض وانی لا نظیر الیه وانا فی مقامی هذا وانی قد اعطیت مغایح خزان
 الارض وانی است اخشی علیکم ان تشرکوا بعدی ولکنی اخشی علیکم الدنیا ان تافسوا فیها *
 بیوردی بعض روایتده * فقتلوا قتلکوا کما هلك من کان قبلکم * زیاده اولمشدر یعنی ایتدی
 بن سزک او ککرجه فرط وفرط قح فاورانله اول کیمسه به دیرلکه قومدن ایله ویدوب حوضی
 اصلاح ایده وقوعه لری حاضر لیه لازم اولان نه ایسه تدارک ایده بن سزک اوزر بکره شاهدیم
 وسزک موعدی بکر حوض کوژدر یعنی سزکله اوراده بولشمق وعده من اولسون تحقیقا بن بوطور دیم
 بردن اول حوضه نظر ایده رم و تحقیقا خزان ارضک مفتاح لری بکا و برلدی و تحقیقا بن اندن
 خوف ایتمرکه سزک ییلدنصکره مشرک اوله سزک لکن اندن خوف ایدرکه دنیا به رغبت ایده سز
 دخی بری بر بکره جنک ایدوب هلاک اوله سزکیم سزکدن اول اولانلر اوله ایدوب هلاک اولمشدر
 دیو بیوردی (ابی سعید الخدری رضی الله عنہم من روایتلرکه برک و رسول الله صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نلری منبره جبقوب اونوردی دخی ایتدی * ان عبدا خیره الله بین
 ان یؤتیه زهرة الدنيا ماشاء و بین ما عنده فاختر ما عنده * بیوردی معناسی تحقیقا تکرری تعالی
 حضرت نلری برعبدی بخیر قبول اکر دیلر ایسک دنیانک طیبیتدن نه مر ادا ایدینور ایسک اعطا ایدیم
 دنیاسده قال اکر دیلر ایسک بنم فتمده اولان فضل و کرامتی اعطا ایده یم دنیان فراغت ایله
 حاصلی قنفسن دیلر ایسک اختیار الکنه اولسون بیوردی اول عبد حق تعالی حضرت نلری تک
 قنده اوله فی اختیار ایتدی دیک اولور ابو بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه بوسوزی اشید بکن
 اغلغه باشلدی یارسول الله * فدیناک بابائنا وامهاتنا * دیدی اصحاب کرام نجیب ایدوب کوزک
 شوشخی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری برعبدی تکرری تعالی حضرت نلری خیر ایتدی
 دیو خیر و بر اول فدیناک بابائنا وامهاتنا دیوسو یلر رسول الله حضرت نلری تک رمزین ابو بکر رضی الله
 عنه خوب فهم ایدوب عبیدن مراد فخر عالم حضرت نلری تکندی نفسی ایدیکن انگلش ایدی
 انک احوال و اطوار ینه جله دن اعلم ایدی نه بیورسه مراد شریفک ادراک ایدر ایدی فهم ایتمک لردن
 نجیب ایدر ایدی اندن فخر کاشات حضرت نلری * ان امن الناس علی فی صحبته وماله ابو بکر فلو
 کنت مخذوم من اهل الارض خلیلا لانتخبنا ابابکر خلیلا ولکن اخوة الاسلام لایبق فی المسجد خوذة
 الاسد الا خوذة ابی بکر * دیو بیوردی حاصلی انتر فهم ایتمک لردن نجیب ایدر ایدی صحبت
 ومقارنت ومال ونعمته معاونت جهندن بکا خلقک زیاده انعام ایده فی ابو بکر الصدیق
 اصکر بن اهل ارضدن بردوست طوته ایدم ابو بکر طوتوردم ولکن ما ینیزده اولان اخوات
 اسلامدر دیو بیوردی دخی معجده آچیلان فیولردن برقبوقالمبه سد اوله ابو بکر قیوسی قله
 بیوردی آواخر عمر شریفنده دانما اجلی قریب اولدینن تعریض ایدر ایدی حتی حججه الوداعده
 حلقه خط سباب ایدوب * خذوا منی مناسککم فلهل لالقامکم بعد عامی هذا * دیو بیوردی
 یعنی حج شریفده ایده جککزه عباداتی بندن اوکره تک ز بر این ظن ایده رکه یو ییلدنصکره سز

ملاقات ایتمیم دیوب خلقه و دواع ایتمکه باشدی اورادن ناس * هنده حجه الوداع * دیدیلر یعنی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری بنک حج شریفنه حجه الوداع نسیمه سی آندن قالدی و مدینه یه مراجعت ایتمدیکی زمانده یول اوزونده خیمه تکله معروف برصوبک اوزونده خلقی جمع ایدوب خطبه اوقوردقه ایتمدی * ایها الناس انما انابشر مثلکم یوشک ان یأتینی رسول ربی فاجیب * بیوردی یعنی ای آدم اوغلنلری بن دکیم الاسزله مثلکرازم اوغلانیم قریب اوور که بگا ربک رسول کلور بنی دعوت ایدر بندخی اجابت ایدهرم دیدی آندن کتاب اللهم تمسک اوزره خانی ترغیب ایتمدی و اهل بیته رعایت ایتمکی و صیبت ایلمدی (حافظ بن رجب رجه الله تعالی علیه ایدر فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری بنک ابتدا مرضی او اخر شهر صفرده ایلمدی مشهور قول بودر که اون اوج کون خسته اولدی وقتا که فخر عالم حضرت نلری و فاتی خیر بن تعریض طریقله افاده بیوروب تصریح ایتمش ایلمدی مراد شریفی نه ایلمدیکن یارغاری ابو بکر الصدیق دن غیر کیسه فهم ایتمدی و اول فهم ایلمدی جزع واضطراره دوشیمک فخر کاشان صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری منبر اوزرندن آتی آس کین و تسلینه باشابوب مدح و ثنسانه شروع ایتمدی تا که خلق انک افضل امت ایلمدیکن یلوب صکره خلافتی بایتمده اختلاف ایتمدلر و انک قیوسندن غیر کیسه مسجد آچیلور رقبه قالیسه دیو یلور یعنی کتید نصکره امامت و خلافت اکا مقرر ایلمکده اشارت ایلمدی زرا اول زمان شریفک عاتی حسینجه امام وقت مسجدده ساکن اولمق لازم ایلمدی مصالح مسلمین مسجدده کور یلور ایلمدی و اطرافدن کلان ایلمیلر مسجدده کلوب رأی و تدبیر آتمه اولور ایلمدی صکره دن معنای مد کوری تا کیده و تشدید ایچون * مروا ایلمکر صلی بالناس * دیو بیوردی امامت صلاته آتی مول قیلدی ایلمکچون ایلمکه صحابه کرام رضی الله تعالی عنهم ابو بکره یعن ابتدا کلری زمانده * رضیه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم لذینن افلا رضاه لذینان * دیدیلر یعنی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری دینن ایچون آتی اختیار ایلمدی اکا راضی اولدی یازر دینان ایچون آتی اختیار ایلمدی راضی اولماز می یز دیدیلر طوعا و رضاه ریفقا اطاعتیه بیون و یردیلمر (زهردن مروی اولان اوزره ابتدا مرضی ام المؤمنین سمیونه رضی الله عنهما اولنده واقع اولمشیدی اگر چه کیم بعضیلر زینب و بعضیلر ریحانه اولنده واقع اولدی دیمشدر در اما قول اولدیمشدر (خطبای قوالجه یوم الاثنین ایلمدی و بعضیلر یوم السبت ایلمدی و بعضیلر یوم الاربعاء ایلمدی دیمشدر و مدت مرضی اشارت اولتسان اوزره اون اوج کون ایلمدی اما اون درت و اون ایلمی اولمق روایتلری دخی وارد اولمشدر بعضیلر اون کون ایلمدی دیمشدر سلیمان نبی رجه الله علیه بوکا جازم اولمشدر (وامام زینبی رجه الله علیه اشهاد صحابه بو یله اخراج ایتمشدر) صحیح بخاریده حضرت عایشه رضی الله عنهدن مرویدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری وقتا کیم وجعی زیاده اولوب خسته ایلمی آغزلدی خا تو نلر ندن استبدان ایلمدی که بتم اومده یانه و بنده نیمان اولنده انلر دخی اذن و یردیلمر آندن ایلمی کشی قولتوغنه کبروب فخر کاشان علیه افضل العیانت حضرت نلری کتور دیدیلر ایلمدی و انلر بری عباس و بری علی بن ابی طالب ایلمدی دیمشدر رضی الله عنهما بعضیلر روایتده غیر کیسه ز ایلمدی دیمشدر اول روایتلر صحیح اولدیغی تقدیرجه جائزدر که براج کیسه دکشمش اوله یا خود بعضی قولتوغنه کبروب بعضنه فخر کاشان حضرت نلری طیب اولور ایلمدی اوله دیمشدر (ابن ابی ملیکه نقلده حضرت عایشه دن مرویدر که انک اوبه کلدیکی کون یوم الاثنین ایلمدی اول بر یوم الاثنینده روضه رضوانه انتقال ایلمدی) امام احمد و نسائی روایتلریده

حضرت عایشه دن مرویدر که ابتدی برکون فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری
 بعضی جنازه ابله مرارات مدینه به چیتمش ایدی اندن کلدی و بکا صداع عارض اولمش ایدی
 (واراساه) دیدیم یعنی وای باشم دیو صداعدن شکایت ایتدم اول حضرت (بل انا واز اساه) دیو
 پیوردی اندن عایشه به اگر بدن اول وفات ایدر ايسك نه ضرر ایدرسن سنی کشدی اوم ابله
 غسل ایدرم و تکفین ایدرم و نمازك قیلورم و سنی دفن ایدرم دیدی حضرت عایشه ایتدی
 والله اگر بویه ایدر ايسك دونوب کلدی کئی اول کیچنه بنم اومده کوبکوا اولورسون دیدی
 فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری بی اختیار تبسم ایتدی اندن صکره و جعی
 زیاده اولغه بشندی ثابت و متین اولشدر که اول مرضی صداع ایدی اما ظاهر بودر که
 صداعی حنا ابله یله ایدی ز بر امر خنده جاسی زیاده اشتداد اوزره ایدی شویله حرارت
 بغلر ایدیکه برلکن ایچنه اوتور ایدی دخی اوزرینه پدی قر به طلوسی صو دو و کورل ایدی
 بر مقدار پروت حاصل ایدر ایدی تکیم صحیح بخار پده مذکور در روایت اولنور که مبارک
 اوقاسنه بر قطعه کبر ایدی النی اوزرینه قویان کپسه مبارک حسیده اولان جعی حرارت
 احساس ایدر ایدی بار رسول الله نه عجب حرارت کوز وار دیر ایدی سید کائنات صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرت تری * انا كذلك بشدد علينا البلاء و يضاعف لنا الاجر * دیو پیور ایدی یعنی
 ز بویه اولور ز بزم اوزریمزه بلا تشدید اولور و اجر و ثوابمز مضاعف اولور دیر ایدی
 علماء حدیثدن نیجه کپسه ابی سعید الخدری حضرت نلرندن بو بیله روایت لیتمشدر و مذکور
 اولان قطعه دن مراد بر جنس خالو بزدر بود بارده معروف اولان حر بر خاشی دکلدن
 (وامام بخاری رحمه الله علیه روایتده عبدالله دن مرویدر که فخر کائنات صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت نلرینک خدمت شریفنه دخول ایتدم شول خالده که خواجه عالم صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نلرینه جعی عارض اولمشیدی بار رسول الله سنزی نه باوز جعی طوتر دیدیم
 ایتدی بی سزک ایکی کیری طوتدی بی قدر بی طوتر دیدی بن اصلی بودر که سکا ایکی
 اجر و بریلور دیدیم فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری بی بویه در دیو پیوردی
 و دخی ایتدی هر مسل که کا بر اذی بنده بر دیکن بانه با دخی زیاده برسته واقع اوله البته حق تعالی
 حضرت تری اول اذی سببیه انک کاهلرین مغفرت ایلر اتاج بیراقلری کئی کاهلری دو کیلور
 کیدر دیو پیوردی دیمشدر (ابو هریره کندوسی پیورمشدر که بکا بروجع یوقدر که سخاندن
 سوکلو اوله و جعی ابن آدمک هر فصلته داخل اولور و حق تعالی حضرت تری هر فصله اجر
 و ثوابدن بر حصه و زردیو پیورمشدر انبیا علیهم السلامه بلا سائر نامدن زیاده مسلط اولور
 تکیم بعضی روایتده فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرندن * اشد الناس بلاء الانبياء
 ثم الاولياء ثم الامثل فالامثل * وارد اولشدر (وامام نسائی نقلنده بودخی فخر کائنات صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نلرندن مرویدر * ان من اشد الناس بلاء الانبياء ثم الذين بطونهم *
 پیورمشدر بونک دخی معناسی حدیث اول معناسنه راجعدر حاصلی اشرف ناس که انبیا
 علیهم السلامدر بلا تک اشدی انلره مسلط اولور انلر دصکره انلره قریب اولنره مسلط اولور
 انلر دصکره انلره قریب اولنره مسلط اولور بو ترتیب اوزره کندیکه نزل ایدر (امام بخاری
 حضرت عایشه رضی الله تعالی عنهدن روایت ایلر که خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نلرینک اوکنده بر قاب ابله صو طور ایدی حرارتدن مبارک اللرین صو به صوقار ایدی
 دخی یوزرینه سور ایدی * لاله الا الله ان للموت سكرات * دیو پیور ایدی (بنه بخاری نقلنده
 عروندن مرویدر که * ما زال اجدالم الطعم الذي اكلت بخير فهذا اوان وجدت انقطاع

بیت

اهری من ذلك * پیور شد در یعنی هرگز اول خیرده اکل ابتدایکم زهر ناک طعمتک الم واضطر این
 بولقدن خالی دکل ایدم الا آن طویدم انک تأثیر بدن اهرم منقطع اولدی دیمک اولور اهر
 دیدکری قلبه متصل بر طمردر اول منقطع اولیجی صاحبی هلاک اولور واول طعام قصه سی
 اوائل کابده غزوه خیرده ذکر اولمشدر (این مسعود رضی الله عنه حضرت نلریک وغیرک
 رأیبری بوایدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری آخر اول زهرک ایزدن
 شهید کندی دیر ایدی زیرا گاه گاه مزاج شریفارنده اولسیدن تغیر حاصل اولور ایدی
 (صحیح بخاریده حضرت عایشه صدیقه رضی الله تعالی عنهادن مرویدر که فخر کاشات
 علیه اکل التحیات حضرت نلری حقن بر مقدار خوش اولسه معوذات اوقوب ککندویه
 افور ایدی وبارک الیله کندوی مسح ایدر ایدی وقتاکیم مرض موندده واقع اولان وجعتدن
 شکایت ایدی بندخی آنک اوقودینی معوذاتدن اوقوب فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نلریک اوزدینه افورمکه بشلدم وکندو الحجه مبارک جسمنی مسح ایدر ایدم دیمشدر
 (امام مالک روایتده * وامسح بیده رجاء برکتها * واقع اولمشدر یعنی مبارک النک برکنن رجاء
 ایشدیمکن کندی الیله مسح ایدر ایدم دیمشدر) (مسیح نقلنده دخی بویه وارد اولمشدر)
 (صحیح بخاریده حضرت عایشه صدیقه رضی الله عنهادن مرویدر که عبدالرحمن بن ابی بکر
 یعنی حضرت عایشه نک کندو فرنداشی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری خدمته
 کندی فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری دخی بنم کو کسمه طیبانوب طور ایدی
 عبدالرحمان التمه بر نازه مسواک بداغی وار ایدی فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نلریک نظر شریفی اکا متعلق اولدی بندخی انک التمدن مسواکی آلوب چینادم
 وصو ایله یومشاندیم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلریک انه صوتدم آلوب
 مبارک دیشلرین کوزل کوزل مسواکلدی هرگز آدن خوب مسواکلدیکن کورمش دکل ایدم
 دیو پیوردی قصه مزبوره بعض عبارات اخیری ایله دخی روایت اولمشدر (حسن بصری
 رحمه الله علیه دن مرویدر که وقتاکیم بحکم بشریت انبیا علیهم السلام موتی کر به کوردیلن
 حق تعالی حضرت نلری کندو لفاصله وفضل وکرآمدن هر سودکاری نسنه ایله انلره موتی
 آسان قیلدی حتی برینک روسی جسمندن چکلوب کیدر ایکن حظ ایدر زیرا اول جانی سودیکی
 نسنه قارشوسنده بمثل اولور آنک آرزوسیه روحک بدندن مفارقتی اکا آسان اولوردی شد
 (مستنده حضرت عایشه صدیقه دن مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نلری * انه لیهون علی لانی رأیت بیاض کف عایشه فی الجنة * پیورمشدر یعنی موت
 یکا آسان اولور زیرا این جنتده حضرت عایشه نک کفک بیاض کوردم دیمشدر حضرت
 عایشه صدیقه به کال محبتلری اولغین آنک بیاض کنی جنتده تمثیل اولنوب فخر کاشات صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نلرینه عرض اولندی تا کیم موتی آسان اوله زیرا عبشک حظ و صفاسی
 اجتماع احبابله در حضرت عایشه صدیقه بی قتی زیاده سورل ایدی کشتی خاتونن سومک
 رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلریک سنیدر و خاتونلر دخی ارلرین سومک
 حضرت عایشه نک سنیدر (روایت اولنور که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلریک
 مرض موندده بدی دانه آتوننی وار ایدی انلری صدقه ایدک دیو پیوردی اندن بر مقدار یایلدی
 یانده اولنر آنک حالنه مشغول اولدی لبر صکره کندویه کلیمک اول آتونلری کتوردوب مبارک
 کفته وضع ایشدی دخی * ماظن محمد بر به اولقی الله وعنده هذه * دبدی آدن جمله سن
 صدقه ویردی بو حاله نظر اولنه که حبیب رب العالمین بجمع مانفدم وماناخر ذنوی مغفرت

اولنش ایکنیدی آتون ایچون بویه نیوروب یاننده قومهدی بس چور وظلمه مال ایتم و فقرای
 جمع ایدوب کیدنلرک حال نیجه اولسه کرکدر (صحیح بخاریده حضرت عایشه صدیقسه دن
 مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری خسته لکنده حضرت فاطمه پی
 دعوت ایدوب اکایاب یاب برنسنه سویددی حضرت فاطمه رضی الله عنهما اغلغه بشلدی
 اندن بنه دعوت ایدوب برنسنه دخی سویددی حضرت فاطمه کولیکه بشلدی بزفاطمه په
 سؤال ایدوب فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نریک پیوردیغی نه ایدی دینک ایدی
 بو مرصدن وفات ایده چکن سویددی بندخی اغلغم صکره اهلندن کتدو آردنجه کلنرک
 اولی بن اولدیغم خیر وردی اندن کولدم دیدی واقعا اهل بیت رسولدن اول انتقال ایدن
 حضرت فاطمه ایدی التي آیدن صکره روضه رضوانده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نریله ملاقات ایددی علماء حدیثدن چوق کیمسه حضرت عایشه دن نقل ایتمشدر که
 هر کز رسول الله حضرت نری بنه صورت وسیرت و اوضاع و حرکاتده فاطمه دن آرتی بکرر
 پر کیمسه کورمدم دیو پورمش خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری حضرت فاطمه په
 شویله سوار ایدیکه کلدیکی زمانده قانوب او پزایدی و قوچر ایدی و کندو پر بنه اجلاس
 ایدر ایدی کتدو حضرت فاطمه تک او بنه واردیغی زمانده دخی اوله ایلر ایدی اما فخر عالم
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نریک خسته لکنده کلوب کیردیکی زمانده اوزر بنه کلوب
 اکلدی دخی وجه کریمن اویدی (راویلر اتفق ایتمشدر که حضرت فاطمه په فخر کاشات
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری اول فصلده یوب فاطمه اغلدیغی زمانده سویددیکی
 اول مرصدن وفات ایده چکن ایدی اما صکره فصلده یوب فاطمه کولدیکی زمانده سویددیکی
 نه ایدیکنده اختلاف ایتمشدر هر وه دن مروی اولان اوزره تقدیم اولنسان کلام ایدی یعنی
 کتدو په اول کلوب ملاقات ایدمک فاطمه ایدیکنک خبری ایدی و مسروقدن منقول اولان
 اوزره سویددیکی سن نساء اهل جنسک سیده شی سن جتده سندن اولو خاتون اولسه کرک
 دینک ایدی اما قول اولی ترجیح ایتمشدر (نسائی نقلنده انی سلمه طریقتدن حضرت عایشه دن
 مرویدر که فاطمه تک سبب ضحکی ذکر اولنان قوللرک ایکسی بویه ایدی دیمشدر) روایت
 اولور که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری خسته لکنده کاهی بایلوب اصی
 کیدر ایدی صکره بنه کتدو په کلور ایدی بر کره بایلوب بچود اولدی صاندیلر که مررضی
 ذات الجنهدر واردیلر بر مقدار دارو تدارک ایدوب مبارک اغز بنه قویدیلر کیده رک قویدیلر
 دیو اشارت ایدی ایلوب خسته در داروی کره کورر دیدیلر قویدیلر صکره بر مقدار افاق
 بو ایچون بن سزی نهی ایتمدی نیچون اول داروی اغزومه قویدیلر دیدی ایتدیله خسته در
 داروی کره کوردی دینک دیدیلر یعنی نفی جانبن ملاحظه ایتدک سنک نهی ایتدیکنک
 مزاجک آمدیفته جل ایتدک بلکه نافع اوله دیو قویدق دیدیلر ایدی بو اوده عباسدن غری
 هیچ کیمسه فالسون جله سنک اغز بنه اول دارودن قویسونلر بن نظر ایده هم دیدی عباسی
 اسننا ایتدیکی اول ایدیکه اول زمانده انلرک یاننده حاضر دکل ایدی امام بخاری بویه روایت
 ایتمشدر (طبرانی مجلسدن نقل ایتدیکی اوزره اول دارو قسطله زیت یاغی ایدی و اهل بیتک
 اغز بنه قویدر دیغی سوزین طومقدلر بنه عقوبت ایچون ایدی و بعضیلر مقصود شریفی
 انلری تأدیب ایدی تا کیم سوزین طومغنی عادت ایتدیله و دارودن اجتناب ایتدیکنک
 وجهی اول مرصدن وفات ایده چکن مقرر بیتشیدی نفع احتمالی یوق ایدی انکیچون ایدی
 والا بعضی امر اضنده تداوی عادت کریمه سی ایدی دیمشدر این حجر ایدر ظاهر بودر که

مخصوص مزبور کند و بی مؤلفه حیات ابدیه دنیویه پلنده تغییردن مقدم ایدی بو تقدیر چه
 داروی مزبوردن اجتنابی کند و به مناسب اولد بجه چون ایدی ز پرامرضی اهل بیت ذات
 الجنب صائم ایدی اکا کوره علاجه مباشرت ایشملر ایدی آنک خود علی ذات الجنب
 دکل ایدی تکبیر سباق حدیثک ظاهری دلالت ایلمر (ابن سعد روایتده بو یله در که فخر عالم
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تباریک کاهی دبارک بو کرینه اغری عارض اولور ایدی برکون
 مشد اولدی عقلی کندی اندن معالجه به مباشرت ایدوب مبارک اغزیننه بر مقصدار دارو
 قویدیلر حظ ایددی کندویه کلچیک بحضور اولدی سز بو یله صائدیکر که الله تعالی
 حضرت تباریک بکا ذات الجنب مسلط ایش اوله حق تعالی حضرت تباریک بیکا مسلط ایشمز یوردی
 اندن بین ایندیکه اوده هیچ کیمسه قالمیه بجه سنک اغزیننه دارو قویدیه راوی ایدر هیچ بر کیمسه
 قالمدیکه اغزیننه دارو قویدیمش اوله (مجموعه رضی الله تعالی عنهما اورچلو ایدی آنسکدخی اغزیننه
 قویدیلر دیشدر) ابو یعلی روایتده سند ضعیفه حضرت عایشه صدیقہ دن مرویدر که
 فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تباریک ذات الجنبین کندی دیو بیورمش بو تک
 اصلی بودر که ذات الجنب دیو ایکی مرضه اطلاق ایدر (برسی پرورم حاردر غشاء
 مسبطنده اولور یعنی ایکورک ایچ یوزنده پریده واردر اکا عارض اولور پرورمدر) برسی
 دخی ایکور اراننده محبتس اولمش بل در فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تباریک
 اول بکا مسلط اولساز دیو بیورمیشی اولکی معنایه ذات الجنب در دیدیلر (حاکم مستدرکنده
 * ذات الجنب من الشیطان * دیو روایت ایشدر) بخاری نقلده ابن عباس رضی الله تعالی
 عنهما حضرت تباریک مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تباریک وفاتی قریب
 اولمیشی اصحابنه ایددی * هلموا اکتب لکم کابا لاتضلوا بعده * یعنی کلک سزه برنامه
 یازمه یمکه اندن صکره ضلالته دوشیمه سز دیدی اصحابک بعضی ایدیلر مزاجنه و جمع غلبه
 ایددی قرآن خود سزک بانکرده طورر حسبنا کتاب الله دیدیلر بعضی دخی نامه یازد یروب نیلوز
 کتاب الله بزه یتر دیدیلر اندن اهل بیت بری بریله اختلاف و خصوصته دوشدیلر بعضی ایددی
 کلک یانته وارلم برنامه یازسون دیدیلر بعضی دخی بردرلو سوبلدی و الحاصل حضور شر یفنده
 کفت و کوی چون ایشقی * قوموا یعنی * دیو یونلری باندن قوودی صکره دن ابن عباس
 رضی الله تعالی عنهما * ان الزر به کل الزر یه ما حال بین رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم و بین
 ان یکتب لهم ذلك الکتاب لاختلافهم وانقطعتهم * دیو سوبلر ایدی حاصلی اول نامه تک
 یازمه سنه مانع اولانسنه نه عظیم مصیبتدر دیو تاسف ایدر ایدی (ماززی رحمة الله علیه
 یوردیغی اوزره رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تباریک کلک سزک ایچون نامه یازمه بم
 دیو صریحا امر ایدکد نصکره صحابه بونده اختلافه دوشدکلر بتک جوازی بو ایدیکه او امره
 بعض حالت مقارن اولور که اتی وجوددن نقل ایدر ایدی ظن اولنوز که خواجه کاشات
 علیه اکل التعجبات حضرت تباریک تغییره دلالت ایدر بعض قرینه مندور ایش اوله و جواب
 مراد اولغیه بلکه انلری مختار قیاق اوله اکابناء اختلاف ایدوب بعض یازسون و بعضی یازسون
 کتاب الله بزه یتر دیدیلر اوله (وامام نووی رحمة الله تعالی علیه ایدر علما رجهم الله تعالی
 اتصاف ایشملر در که * حسنا کتاب الله * دیان حضرت عمر ایدی ز پرا قوت فهم و دقت نظرندن
 خوف ایدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تباریک نامه ده بعض امور کاتب
 ایدیره دخی امت ایشلدن عاجز اولار اندن عقوبته مستحق اولار ز پرا هر نه بیورسه مخصوص
 اولور ایدی علم امثاله عقوبت لازم کلور ایدی و بونی دخی مراد ایدیکه علیه اجتهاد بانی

منسد اولیه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت زینب قول عمری انکار ایجاب
 سکوت ابتدایکننده آنک رأینی تصویریه دلالت وارد و ابن عباس حضرت زینب ان از زبیه الخ
 دیدیکننده عمر قوله معارضه یوقدر زبرا عمر رضی الله تعالی عنه اندن افقه ابدی قطعاً
 دیمشدر و خاطره بوگلسون که ابن عباس حضرت زینب قرآنه عالم وتفسیر و تا و بیله اعلم ناس
 ایکن قرآنه اکتفا بتمامش اوله بویه دکلدر بلکه آنک ابتدایی رسول الله صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت زینب نصریح و بیان فوت اولدیغنه تأسف و تحسیر ایدی زبرا آنک یسانی
 غیرک استنباطندن اولی ایدیکننده اشنباه یوقدر (شیخین روایتلرته وارد اولشدر و جعی مشند
 اولدیغی زمانده * مروا ابابکر فلیصل بالناس * دیدی یعنی ابو بکره امر ایدک خلقه نماز
 قبلسون دیدی مرادی صحابه امامت ایلسون دیمک ایدی حضرت عایشه رضی الله تعالی عنها
 ایدی * بارسول الله ان ابابکر رجل رقیق اذا قام مقامک لا یسمع الناس من البکاء * یعنی
 اول بر یوره کی یوقفه کجه در سنک بریکه مجرا به یکدیگی زمانده اغلفندن او قودیغن خلیفه
 اشدرمه کرک دیدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت زینب * مروا ابابکر فلیصل
 بالناس * دیدی حضرت عایشه به اوله جواب و یردی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت زینب ایدی * انکن صواحبات یوسف مروا ابابکر فلیصل بالناس * ابو حاتم دخی
 بویه روایت ایشدر و لفظ حدیث آنک سباق اوزره در وصواحبات یوسفدن مراد زینب
 ایدی دیمشدر انکن لفظی دخی اگر چه کم صبغه جمع اوزره بیورلشدر اما امر انباشده صدیقه
 ایدی و آتی زینبایه تشبیهدن مرادی یعنی خلاف مافی الضمیر کویسترمکده آنک کیس دنیمک
 ایدی تفصیلی بودر که زینبایه صیافت بهانه سببه خاتونلری جمع ایلدی بونک ظاهری اکرام ایدی
 اما حقیقته انره بوسنی سیر ایندرمک ایدی تا کیم کورل دخی کندوی معذور طوطال عایشه
 صدیقه نک دخی ظاهر قولی دلالت ایدر دیکه او قودیغی قرآنی اغلفندن اشتدیره مز دیو امامتی
 ابو بکر دن صرف اینک اوله اما مرادی بوایدیکه شاید خلقی آتی رسول الله برنده کوروب
 خاطرلر به خوش کلیه کراهت نظرین ایدلر بومعشادن خدیغندن اوله دیمشیدی و مرادی
 بوایدیکنر برفولنده نصریح ایشدر نکیم صحیح بخاریده فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت زینب وفاتی بابنده ذکر اولمشدر (وینه امام بخاری رحمه الله تعالی علیه حضرت
 افس بن مالکدن روایت ایدر که ابو بکر ایله عباس رضی الله تعالی عنهما کجوب کیدر ایکن
 انصار دن برفاج کپسه نک اوزرینه اوغرادیلر کوردیلر که بونلر اوتوروب اغلشورلر نیچون
 اغلشورلر دیدیلر انلر ایدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت زینب زینله مجلسی ذکر
 ایدوب اغلشورلر دیدیلر انلر ایدن ایکیسی فخر کاشات علیه اکل التحیات حضرت زینب حضور به
 کوروب انصارک احوالن عرض ایتدیلر همان طشره چیقدی مبارک باشی یرده کار یله صارم ایدی
 اندن منبره چیقدی انلر نصرکه بر دخی جیمق میسر اولدی بس حق تعالی حضرت زینب شهید ونا
 ایدی انلر نصرکه * اوصیکم بالانصار فانهم کرشی و عیبی وقد قضاوا الذی علیهم و بقی الذین
 لهم فاقبلوا من محسنهم و بجا و زواغن مسیهم * دیدی حاصلی نامه خطاب ایدوب انصار قومته
 رعایت ایدک انلر بنم هر ازیم و امیلر مدر و اعتماد ایتدیکم طائفه در انلر اوزرلرینه لازم اولان
 خدیعی ادا ایتدیلر انلر اجر و عوض اولمق قالدی ایمدی من انلرک محسنلر دن قبول ایدک
 و مسیبلر دن یعنی کلاک ایدنلر نک کناهلر دن کجوب دیو وصیت ایدی (فاکهسانی رحمه الله
 تعالی علیه فخر منبر اولو کابنده بعضندن بویه روایت ایشدر که فخر کاشات صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت زینب خستلکی زیاده اولمق انصار قومی مسجد شریفی طولا شغفه بشندیلر

فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلمیذک حالتندیم و واضطرار به دوشیدیلر عباس
 رضی الله عنه کیروب حاللرین اعلام ایلدی انک آردنیجه علی بن ابی طالب رضی الله عنه کیروب
 اولدنی عرض ایتدی اندن فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلمیذ مبارک باشن صاروب مسجده
 چیقدی منبرک اشائی قدمه سنده جلوس ایتدی خلق یانته جمع اولدیلر اندن حق تعالی
 حضرت تلمیذ حده وینا ایتدی و خلقه خطاب ایدوب ای آدم اوغلنلری بکا واصل اولدیکه سمن
 پیغمبر بیکرک موتندن خوف ایدرمش سکر هیچ بدن اول ککملرون دنپاده پر پیغمبر محمد
 قالدیمیکه بن قالم ایددی آگاه اولک که بن ربه لاحق اولوروم و تحقیق اسمن دخی اکا لاحق
 اولور سکر دنپاده کیمسه قالمز دیدی اندن مهاجرینه حرمت و عزت ایتدی و وصیت ایتدی
 اندن خلقه نصیحت ایدوب اولیه که بر مرادک اکلنسی سزک بجه کره باعث اوله ز راحق تعالی
 حضرت تلمیذ کیمسه نک بجه انسیله بجه ایلز دیدی و پر کیمسه که اکا غالب اولوق دیله یعنی
 انک صنعته راضی اولوب البته بن فلان مرادی اله کنوریم و فلان دشمنی قهر ایدره رم دیه
 صبر ایتوب کندو رأی اوزره سعی و کوشش ایدره اول مغلوب اولور و پر کیمسه که اکا خدعه
 ایتک اسنبد خدعه انک کندوسنه اولور دیدی اندن (فهل حسبت ان تولیتهم انفسدوا فی الارض
 و تقطعوا الرجاکم) آیت کریمه سن او قودی معناسی سزیدن توقع اولورمیکه اکر ناس اوزره حاکم
 اولورسه کز روی زمینده افساد ایدره سز و بکبر و فخریدن قطع رحم ایدره سز دیمکدر محصلی اولیه که
 بویه ایلره سز دیمک اولور ایدنصرکه انصار قومن وصیت یوردی انلرک انعام و احسانلرین
 ذکر ایدوب هر یایده انلره رحمت میبارش ایتدی و کندونک سعادتله دار آخرته انتقال ایدره چکن
 ذکر ایدوب سزکله موعده من حوض کوثر اولسون آنده بولوشالم دیدی و خبردار اولک که یارن
 بکا بولوشمقدن محظوظ اولان کیمسه بدنی و اسناتی ککف ایتسون یعنی دانی و النبی لایق
 اولسان نسنره قولونسون دیدی اندن * یا ایها الناس ان الذنوب تغیر النعم و تبدل القسم
 فاذا بر الناس بر آتمنهم و اذا فخر الناس عفوهم * دیوب یوردی یعنی ای آدم اوغلنلری بتلش
 اولک که کناهلری اشلک نعمتلیر تغیر و قسمتلیر تبدیل ایدر پس بقیکم خلق صلاح و سداد
 اوزره اولار انلرک سلطانلری و حاکملری دخی صلاح و سداد و عدل و انصاف اوزره اولور
 و بقیکه خلق فحور و عصیان اوزره اولار سلطانلری و حاکملری دخی اناری ظلم و بیاد ایلره
 انجدرلر دیدی (صحیح بخاریده حضرت عایشه صدیقه دن مرویدر که رسول الله صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت تلمیذ حال صحته بیورز ایدیکه هیچ پر پیغمبر چننده برین کورمیدن
 قبض اولغندی انلره برلرین کوسز لر دخی ایدنصرکه بخیر ایدرلر دیلر ایسه دنپاده قالور
 دیلر ایسه چننه کیمر دیدی وقتنا کیم نخته اولوب موتی قریب اولدی مبارک باشن بنم
 دزیده ایکن بابلوب عقلی کندی اندن بنه کندویه کلچیک مبارک نظرین سفته دکدی دخی
 * اللهم الرقیق الاعلی * دیدی همان یلدمکه بری ترک ایدوب کیده چکنر چنی اختیار ایتدیر
 دیدی بر روایتده فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلمیذ ارقه سی اوزره طیبانوب یا تور ایدکن
 ایشتم * اللهم اعقرنی و ارحنی و اطفئنی بالرفیق الاعلی * در ایددی دیشدر (امام احمد نقلنده
 دخی حضرت عایشه صدیقه دن مرویدر که * کان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یقول
 عامن نبی یقض الاری التواب ثم یخیر * دیشدر بومعهاده عبارات متغایره ایلره بعضی روایت دخی
 وارد اولدیر بجه نک ماکی حق تعالی حضرت تلمیذ ایتسا علیهم السلامدن هر پیغمبره چننده
 ایدره چکی فضل و کرامتی کوسز لر دخی اندن بخیر ایدر دیمکدر (نسائی نقلنده ابی موسی رضی الله
 عنه * اسأل الله الرقیق الاعلی الاسعد مع جبریل و میکائیل و اسرافیل * روایت ایتدیر ظاهری

بود که رفیق شول مکاندر که انده مذکور را به موافقت حاصل اوله دیمشدر و ابن اثیر نهاده
رفیقند مراد اعلاء علیین ده ساکن اولان جماعت انبیا در دیمشدر بعضی از دخی رفیق رفیق
ور آفتند مراد الله تعالی حضرت نری در دیمشدر و بعضی مراد خطیبه العتسدر دیدیلر
الله اعلم بحقیقه الحال بعض روایتده وارد اولمشدر که * اللهم انک تأخذ الروح من بین العصب
والعصب والانامل فاعنی علیه وهونه علی * دیو بیورمشدر حاصلی یارب تحقیقاً سن روحی
سکر وکوک وبارمق اوجلری یتندن اخذ ایدرسک و بالجمله هر عضو دن آلورسک ایددی بکا
سن اعانت ایله و آتی بکاسن آسان ایله دیو دعا و تضرع ایدر ایددی (واجدر روایتده مبارک
الن صویه صوفار ایددی مبارک یوزینه سور ایددی * اللهم اعنی علی سکرات الموت * در ایددی
دیمشدر (بخاری روایتده حضرت فاطمه رضی الله عنهما * واکرب ابتاه * دیدی فخر کاشات
حضرت نری دخی * لا کرب علی اینک بعد الیوم * دیدی یعنی سنک یازک اوزره بو کوندن صکره
کرب یوقدر (و کرب غم و غصه دیمکدر مقصودی الم و اضطراری چکد بکم همان بو کوندن
بو کوندن صکره بکا غم یوقدر دیمک ایددی (صحیح بخاری ده انس بن مالک رضی الله عنهدن
مر ویدر که یوم الاثنین ده مسلمانلر صلات فجرده ایکن و ابو بکر انلره امامت ایدر ایکن فخر عالم
صلی الله علیه وسلم حضرت نری حجره عایشه نک برده سین آجوب اصحابه نظر بیووب تبسم
ایتدی ابو بکر رضی الله عنه صناند بکه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری نمازه
چیتمق استر محرابدن کبرو چکلدی تا کیم صفا واره و مسلمانلر دخی فخر کاشات صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت نری سوتد کلردن نمازلر بن یوزمق استدلر همان مبارک ایله بریکرده
طوره نماز کبری تمام اینک دیو اشارت ایدوب کنتومی حجره به چکیلوب برده بی صابو یردی
دیمشدر (بخاری روایتده همان اول کون وفات ایتدی دیمشدر صلی الله تعالی علیه وسلم
بعض علماء حدیث جزم ایتشدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری قض اولند بی
زمان کونش زواله وارد بیی وقت ایددی عروه دن و غیر بدن بویه مر ویدر (امام سهیلی
ایدر واقدینک بعض کتبنده بولدمکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری حلیمه
فتنه سود امر ایکن اول تکلم ایتدی سوز * الله اکبر * دیمک ایددی و آخر تکلم ایتدی کلام
* الرفیق الاعلی * دیمک ایددی (حاکم انسدن نقل ایتدی اوزره آخر کلامی * جلال ربی الرفع *
دیمک ایددی دیمشدر و الله اعلم (طبری رحه الله علیه ریاضده ذکر ایتشدر که فخر عالم صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت نری وفات ایتدی زمانده ابو بکر رضی الله عنه آنده دکل ایددی فخر عالم
حضرت نری اذن شریفله (سخ دیدکلری موضعه خانونی اوبنه کشیدی عمر بن الخطاب
رضی الله عنه فلین صبروب ایتدی هر کیم رسول الله وفات ایتدی در ایله آتی پاره لرم پیغمبر
اولدی بلکه ارسال اولندی شکیم موسی علیه السلام ارسال اولتوب قرق کون اکلندی
قومنه کلدی بن رجایدر مکه کله و نیجه کیمه نک اللرین و ایاقر بن قطع ایلله دیدی اذن ابو بکر
رضی الله عنه کلوب یاشدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری مبارک و جهمندن
اورتونی قالد بروب دیر چوکدی دخی اویدی اذن اعلمغه بشلدی * توفی والذی نفسی یده
صلوات الله علیک یا رسول الله ما اطیبک حیا و میتا * دیدی یعنی اول الله حقیقونکه بنم نفسم
انک بدقدر شده در پیغمبر وفات ایتدی دیدی اذن صلوات و بروب یا رسول الله حال حیا آنکه
و حال حیا آنکه نه کوزل سک نه کوزل سک دیدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری مدح
ایتدی (امام بخاری روایتده بویه در که ابو بکر الصدیق رضی الله عنه موضع مذکور دن
کلوب آندن ایددی مسجد شریفه کبردی کیمه به سوز سولمادی حتی بیت عایشه به داخل

اولدی اندن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری برده ایله اورنلر باتور کوردی همان فخر عالم حضرت نلر نیک مبارک یوزندن برده بی آجدی دخی آکیلو اوه اویدی اندن اغلدی * بانی انت وای لایجمع الله علیه موبین اما الموتة الی کنت علیه فقلد منها * دیدی معناسی انام وانام سکا فدا اولسون حق تعالی حضرت نلری سنک اوزر بکه ایکی موت جمع ایلز سنک اوزر بکه یاز بلان موت اکلدی بنشدی تحقیقا سن وفات ایندی دیمکدر ابو بکر حضرت نلر نیک یوسوز دن مرادی نه ایدی بکنده علیا اختلاف اینشلردر بعضیلر ایندیلر ایکی موت دیدیکی حقیقی اوزره در مقصودی بنه کلور نیجه کیم سنک ان ایغن قطع ایدر دایک سوزق رد ایدی دیدیلر حاصلی بودر که اگر بردخی کلور ایسه بردخی اولمک لازم کلور انک مو قد بردر اول موت که حق تعالی حضرت نلری بوکا یاز مشدی واقع اولدی غیر یلردن بعضند جمع اولدیگی کی بوکا ایکی موت جمع اولماز دیمکدر نیکم اول طاعوندن مقوب حق تعالی حضرت نلر نیک امر ایله جله سی قر بلان طائفه کی که صکره بنه باهر الله حیات بولوب عاقبت بنه وفات اینشلردر نیکم تفصیلی (الذین خرجوا من دیارهم وهم الوفاء حذر الموت فقال لهم الله موتوا ثم اصابهم) آیت کریمه سنک تفسیرنده مسطوردر وایکی موت جمع اولمک بری دخی حضرت عزیر علیه السلام لادر نیکم تفصیلی (اوکاندی مر علی قر به وهی خاویبه علی عروشه قال انی یحی هذه الله بعد موتها فاما لله مائة عام ثم بعثه) آیت کریمه سنک تفسیرنده هذ کوردی (حضرت ابی بکر کلامنده وارد اولان توجه سالت اوضح واسلمی بو توجه بدر (اما بعضیلر ایندی مرادی صیر یلر کی قبرنده بر موت دخی واقع اولماز دیمکدر دیدیلر یعنی غیر یلر سوال ایچون قبرنده احیا اولنورلر بعد سوال بنه وفات ایدرلر بو اولیه اولماز دیمکدر دیدیلر بعضیلر دخی ایکی موتدن مراد بر موت نفسی و بر موت شر بعیدر نفسی وفات ایندی اما شر یعنی وفات ایتمز یعنی فسا بولنر دیمکدر دیدیلر بعضیلر دخی موت ثانی ایله کرب دن کابه ایدی یعنی بو موتک کر بنه نصکره کرب آخر بقضر دیمک استر ایدی دیدیلر والله اعلم بو خصوصده برفاح روایت وارد اولمشدر بعضی اجمال و بعضی تفصیل اوزر مدر جله دن بری دخی بنه (بخاری نقلنده حضرت عایشه دن مر وی اولاندر که عمر رضی الله تعالی عنه * والله مامان رسول الله * دیوب طور ایدی یعنی رسول الله حضرت نلری اولدی دبو آند ایچر ایدی ابو بکر رضی الله عنه کلوب سید کا نسات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلر نیک وجه کریمن آچوب اویدی واغلدی ومدح و ثنا ایلدی اندن بین ای دیوب حق تعالی حضرت نلری سکا ایکی کره موت لدن ذوق ایندر من دیدی اندن چیقوب حضرت عمره * ایها الخالف علی رسک * دیدی یعنی ای آند ایچوب یغمیر وفات ایتمدی دیان قتی اقدام ایله باب طوط عفتک باشکه کنور دیو نصیحت ایتمدی همان حضرت عمر او توردی سکوت ایلدی اندن ابو بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه حق تعالی حضرت نلر بنه حد و ثنا ایلدی و خلقه خطاب ای دیوب * الامن کان بعبد محمد فان محمد اقدم مات ومن کان بعبد الله فان الله حیی لایموت * دیدی یعنی آگاه اولوک یلسون شول کیمسه که محمد عبادت ایلر ایدی تحقیقا محمد وفات ایلدی وشول کیمسه که الله تعالی حضرت نلر بنه عبادت ایدر ایدی یلسونکه حق تعالی حضرت نلری حیی لایموتدر ا کا قنطاری اولماز دیدی اند نصکره (انک میت وانهم میتون) آیت کریمه سین ودخی (وما محمد الا رسول قد خلت من قبله الرسل) آیت کریمه سین او قودی اندن خلق غریبوه اخلصه بنه بشل دیلر (و ذکر اولسان آیت کریمه فخر جهان صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلر نیک وفاتنه دلالت ایدن آیتلردندر (طبری ایدر حضرت عمر بو آیتلری ابو بکر دن اشید بیک ایتمدی * فوالله

لکنانی لم ازل هذه الايات فط * یعنی والله شویله خاطرمدن کنشیکه کویا بو آیتلری هرگز
تلاوت ایتمش ایتم دیدی قولندن رجوع ایلوب حضرت صدیقه تابع اولدی (ابو نصر)
پروردیغی اوزده حضرت عمر رضی الله عنه اول اویله دیدیکی فتنه و فساد ظهور ایلمه و منافقین
هجوم و غلبه ایمل دیوا خوف ابتدیکندن ایدی وقتنا کیم صدیق اکبر کافوته یقین مشاهده
قیلیدی و ذکر اولشان آیت کریمه لری اوقودیفن کوردی هسان کیندو به سکون کلوسه ارتقا
اول سوزی سو یلمدی حضرت صدیقک اولیله چور مستله خلقه بر حال کله بیکه آیات جذ کوزیه
مدینه تک زوقاقلرنده اوقوبد کزرایدی کانه اول کون نزول ایتمشیدی (ابن المنیر ایدر فخر عالم
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینک وفاتی واقع اولدیغی خلق اراخته قئی اضطراب
و پریشانلیق دوشدی نجه منک عقلی ضایع اولدی حضرت عمر انلردن ایدی و نجه منک دخی
مجاله قلبوب اوتوردی فالمدی قیامه قدرتی اولدی حضرت علی انلردن ایدی شویله اولدیکه
حر کتیه قدرتی فالمدی بعضیلرک دخی نطق طوتلیدی سو بلکه بحالاری فالمدی حضرت عثمان
انلردن ایدی خلق یانسه وارلر کلورل ایدی سو بلکه قادر کل ایدی بعضیلر دخی غدن خسته
اولدیله عبید الله بن انیس انلردن ایدی حتی اول تاثره وفات ایتمشدر جمله دن اثبت اولان
ابو بکر الصدیق ایدی اگرچه کیم کوزلر نیک باشی طور مز افار ایدی و متصل آه وناله و آزاری
قیلار ایدی اما مجموعنلرک ائک اوضاعی عاقلانه ایدی صبر و شسانی غیر بلردن زیاده ایدی
انلری دخی اول تسکین و تسلیم ایلمدی (شیخنی و ابو نعیم نقل ایتمشدر که فخر عالم صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت نلری وفات ایتمدیکی زمانده بعضیلر وفات ایتمدی و بعضیلر وفات
ایتمدی دیوشک ایتمدیله اسمائت عیسی رضی الله عنها الی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نلرک مبارک اوموز بیه وضع ایتمدی دخی وفات ایتمش دیو خیر و بردی و مبارک یغرنلندن
مهر نیوت کتمش دیدی وفاتی بو ندن مقرر بیلدیله شهبه فالمدی دیمشدر در (بخاری نقلنده
حضرت فاطمه رضی الله عنها فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرک چین وفاتنده بو یله
دیمشدر * یا ایته اجاب ر بادعاه یا ایته من جنة الفردوس ما واه یا ایته الی جبریل بعه * این جمل
رحمة الله علیه بعضیلردن نقل ایتمشدر که * صواب الی جبریل بعه * دیمک اوله مرآة الزمان
صاحبی بو کاجازم اولدی اما وایکیمی متوجه دینله تغلیط رواة جازد کلدر دیمشدر (طبری
نقلنده و ایته من ره اذناه لفظی دخی واقع اولمشدر فاطمه الزهرا رضی الله عنها سید عالم صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرت نلرک نصکره الی آی صاخ اولدی امامت من بورمده اصیلا کولمک واقع اولمدی
دیمشدر (ابو نعیم حضرت علیدن نقل ایلر که * لما قبض صلی الله تعالی علیه وسلم صعد
ملك الموت الی السماء والذي بعثه بالحق لقد سمعت صوتا من السماء الدنيا تادی و الحمداء * دیو
یور مشلر یعنی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری قبض اولندیغی زمانده ملک الموت
سمایه جیفدی اول الله حقیقوتکه انی حقله مبعوث قیلدی تحقیقا سمدن برصوت ایتمم و الحمداء
دیو ندا یلر ایدی دیمکدر (سنن ابن ماجه و وارد اولمشدر که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه
وسلم حضرت نلری حال عرضنده ایتمدی * ایهها الناس ان احد من الناس او من المؤمنین اصیبت
بمصیبة فلیعز مصیبة فی عن المصیبة الی نصیبه یغیری فان احدا من امتی لن یصاب بمصیبة
یعنی اشد علیه من مصیبتی * حاصلی خلقه خطاب ایلوب ایتمدی اگر ناسدن بر کیمسه باخود
مؤمنلردن بری بر مصیبتله مصاب اولور ایسه اول بنشن مصیبتدن نیم مصیبتله تعزی ایلسون
یعنی نیم موتمله بولدیغی مصیبتی یاد ایلسون دخی سائر مصیبتلردن نفسه صبر و تحمل ایلسون
زیر اینم امتدن هر کز بر کیمسه به بندنصکره بر مصیبت بنشنر که اول اکا بنم مصیبتدن اشد اوله

دیکند معجزات باینده هر روز پیشتر که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری منیر
 اشخاص ائمه دین بر جده طیبه او قورایدی صکره دن منبر وضع اولتوب اندن فریغت
 ایدیبیک ناله و فریاده بشندی مسجد اجمیده اولتر آنک اکلد و خندن طوره مدیله بر وجود
 شریف که آنک مغسارفتدن جادات متأرا اولوب فریاد و فغان ایدله انسانک حال نه اوله جعفر
 ایددی اول کون که سید عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری منیر فریاد و فغان کنکره افلاک ایددی
 روایت اولنور که خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری منیر موشد تصکره دخی
 دقن اولمندن حضرت بلال اذان او قیوب اشهد ان محمدا رسول الله دیدیکی زمانده انحصایک
 فریاد و فغانه اغلشد قلردن مسجد حر کته کلور ایددی دقن اولند قد تصکره بلال ارتق اذان
 او قیدی دیمشردن بعض روایتده حضرت ابی بکر رضی الله عنک خاطر همچون انک خلافتده او قودی
 صکره دن ترک ایدوب عزایه مشغول اولدی دیمشردن بعض روایتده شام قح اولند یعنی کون
 دخی بر کره جیفوب اذان او قشدر انده دخی اصحاب بلالک اذان اشدوب فخر عالم حضرت نوری
 یاد ایدیلر دخی شویله فریاد و فغان ایدیلر که طاع و طاشی حر کته کنوردیلر دیشدر و فاتی
 یوم الاثنین واقع اولدیغنه اتفاق وارد کیمه خلافا ایتمشدر هجرت ایدوب مدینه به
 کلدکده شهره نه زمانده دخول ایددی ایسه اوزمانده قبض اولدی دیمشردن اولزمان
 ضعی کبری زمانق ایدی والله اعلم امدافنی بعض قولده ثلثا کونی و بعض قولده ان بعضی
 واقع اولدی دیمشردن (ابن عساکر رحمه الله علیه نقلنده ابی ذؤب الهذلیدن هر ویدر که
) هذیل قبیله منه پیغمبر علیه السلام وفات ایددی دیو خیر کلدی اهل قبیله ازاسنه خوف
 دوشدی اول کیمه یاندم حتی صباح قریب اولیجی هاتمدن براواز اشدیم بو یانلری او قور ایددی
 * خطب اجل اناخ بالاسلام * بین الخیل ومعقد الاطام * قبض النبی محمد فقبولنا * تبدی الدموع
 علیه بالجمام * هسان قور قودن صحر ایوب او یاندم افلاک نظر اشدیم سعد ذابح دبدکاری
 یلدزی کوردیم نبی علیه السلام وفات ایددیکن ییلدم اندن مدینه به کلدیم اهل بیت رسولک
 اواز بن اشدیم حجام احرام بغلیوب تکبیر ایددکاری زمانده اوازی نیجه چیقار ایسه انزلک
 فریادی شویله چیقار ایدی اندن بو ندر دیو برینه سوال اشدیم قبض محمد صلی الله تعالی علیه
 وسلم دیو جواب وردی دیمشدر (وجله اتفاقات عجیبه دن بری بودر که فخر کائنات علیه افضل
 النبیات حضرت نوری غسل ایتک هر ایددکاری زمانده اصحاب زرد ایدوب ایدیلر ییلرز ییلیم
 کندی میلر عز صیوب غسل ایددیمز کی می ایددم یوقسه نیسایله می غسل ایددم دبدیلر
 وقتناکیم بو یله اختلافه دوشدیلر حق تعالی حضرت نوری جله سته بر نوم الفضا ایددیگه هر بری
 او یقویه واردی حتی ذقنری صدر رینه طقو ندی اندن بیت شریفک بر جانبدن بر کیمسه
 تکلم ایددی کیم کیمسه ییلرز ایدی اما ایددی * اغسلوا النبی صلی الله تعالی علیه وسلم وعلیه
 نیسایه * یعنی نیایی اوزرنده ایکن غسل ایدک دیدی اندن طور دیلر مبارک کوملکی ارقاشنده ایکن
 غسل ایدیلر صوری کوملک اوزردن دو ککر ایدی (امام بیهقی دلائل نبویه بو یله روایت
 ایدشدر) بعض روایتده فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری منیر فریاد و فغان وارد
 اولشدر که * اذامت فاعسلونی بسع قرب من بتری بتر غرس * بیور مشردن یعنی اولدیکم
 زمانده بی بتر غرسدن ایدی قرینه صو ایله بو به سز دیو وصبت بیور مشر بتر غرس دبدکاری
 مدینه ده بر قبودن بخساری روایتده وارد اولشدر که بو کیمه روایده کوردیمکه صباح وقتده
 جئشدن بر قبو اوزرینه واردیم دیدی صباح اولیجی مذکور بتر غرسک اوزر پشه واردی

نظر

آیدست آندی و ایچنه مبارک اغز بئک یارن براقدی دیمشدردر (بزار و بیهقی زما بئزلنده اوچکره
 غسل اولندی بئده صافی صوابله بئده صوابله وسدرایله بئده دخی صوابله وکافورایله
 غسل ایتمیلر علی بن ابی طالب غسل ایدر ایدی عباس و اوغلی فضل معاونت ایدر ایدی و قثم
 واسامه و شقران صوقو بازار ایدی کوزلی بقلو ایدی زبیرا حضرت علی رضی الله عنهدن
 مرویدر که * لا یغسلنی الا انت فانه لایری احد عورتی الا طمست عیناه * دیو بیورمشدر یعنی بی
 سندن غیر کیسه بومسون ز برانم عورتمی بر کیسه کورمز الا کوزلی فنا بولور دیمک اولور
 فهم اولسان بودر که سنک ضبط احوالکه اعتمادم وارد ساری کوزلین حقیقت ایده منزل
 دیمش اوله حضرت علیدن غیر بئک کوزلی انکیچون بغلشم اوله جسم شربقنک پاک
 و پاکر لکندن حضرت علی رضی الله تعالی عنه غسل ایدر ایکن * بای انت و امی طبت حیا
 و میتا * دبر ایدی یعنی اتم و اتم سکا فدا اولسون صاغ ایکنده پاک ایدک و عبت ایکنده پاک سن
 دیمک اولور (ابن سعد روایتده غسل اولتور ایکن بر عجب راجحه طیبه پیدا اولدیکه هرگز
 منلی کورلماش ایدی دیمشدر (بعض قولده حضرت علی رضی الله تعالی عنه الله بزبیره سی
 صاردی دخی کوملک آتسه ان صوقدی آندن صکره کوملکی صدقی و سجده بر زینه و مفاصلنه
 خوشبوی نسمل سوزدی و آبدست آد بروب ایکی فوللرین و یوزین و کفله برین و قدملرین بودی
 و عودله بخورلدی دیمشدر (عروه حدیثده حضرت عایشه رضی الله تعالی عنهدن مرویدر که
 * کفن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم فی ثلثة ابواب سجویة یمض * دیمشدر نوب سجوی
 دیدکاری برچشم بزر یعنی خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری اوج فات
 بیاض نوب سجوی ایچنده کفیلدیلر دیمشدر (امهسته رحیم الله تعالی روایتلنده هشام بن
 عروه طریقتدن حضرت عایشه رضی الله تعالی عنهدن مرویدر که افظ اند کوردن
 زباده * من کرسف لبس فیها قمیص و لاعمامة * بیورمشدر یعنی اول بزل بینه دن ایدی
 و کفنده قمیص و عمامه بوق ایدی دیمشدر (ترمذی و ابن ماجه روایتلنده من کرسف قول
 یوقدر (بیهقی نقلنده * فی ثلثة ابواب سجویة جدد * وارد اولمشدر یعنی اوج فات بکی بزل
 ایچنده تکفین اولندی دیمشدر (امام ترمذی بیوردیغی اوزره فخر کائنات صلی الله تعالی علیه
 وسلم حضرت نوری بئک کفنی خصوصنده روایات مختلفه وارد اولمشدر اصح احادیث حضرت
 عایشه حدیثده صحابه کرامدن و غیر بدن اکثر اهل علمک اعتمادی و عملی انک قولی اوزره در بیهقی
 خلافتانده ساکنن نقل ایتمشدر که علی بن ابی طالب دن و ابن عباس دن و عایشه دن و ابن عمر دن
 و جابر دن و غیر بدن اخبار تو ایتیمشدر که خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری
 اوج نوب ایچنده تکفین اولندی انده قمیص و عمامه بوق ایدی دیمشدر در لفظ حدیثلری
 بودر * کفن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم فی ثلثة ابواب لبس فیها قمیص و لاعمامة *
 اما بولفظک معناسنده اختلاف اوانوب بعضیلر * لبس فیها قمیص و لاعمامة * دینکار بئک
 معناسی کفنده اصلا قمیص و عمامه بوق ایدی دیمشدر دینیلر بعضیلر دخی قمیص و عمامه دن غیر
 اوج نوبده تکفین اولندی دیمشدر دینیلر (و بیایله علماء حنفیه رحیم الله تعالی علیهم قوللنده
 کفن سنت اولدر که اوج فات بزاوله و انلرک بری ازار و بری لفاقددر که انلر تابه دن اباق انسه
 وارنجبه در بری دخی قمیصدر که بیون دبدن ایاقره وارنجبه در و کفن کفایه اولدر که ایکی فات
 اوله یعنی ازار و عافه ایدلر قمیص ایتمیلر خالونلره کفن سنت بودر که درع و ازار و خنجر و عافه
 ایدلر و بر بزبیره سیله ممیزی اولسندن بغیلدر (درع دیدکلری کوملک اولسندن کیدر کیدر
 (خنجر اولدر که خالونلر باشلریشه اورشورلر حاصلی بونلرک کفن سنتی لبس باره بزبیره حاصل اولور

وگفتن کفایه‌ری اوج قات بزایه حاصل اولور وانلر ازار ولسافه و خماردر ورجال ونسایه
کفن ضرورت اولدر که همان بوستان بزی صادرلر دخی دفن ایدلر علماء شافعیه قنده دخی
رجاله کفن سنت اوج قاندر اما انلر قبض اینزلر ظواهر حدیثله عمل اینتلر در مع هذا بعض
حدیثله سید عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری مبارک ارقاسنده بوستان قبض اوزره
تکفین اولندی دینلشدن تکفیم سنن ابی داودده ابن عباسدن مر ویدر که * ان الی صلی الله
تعالی علیه وسلم کفن فی ثلثة اواب الحلة ثوبان و فی بصره الذی توفی فیه * دینلشدن وکشی
حال حیاتنده کیدیکی کوملکدر واوزرینه بر قفتاندر و دخی اوستنه پرفراجه در حال مماتده دخی
بو اسلوب اوزره بر قبض و دخی اوزر بنسه ایکی قات اینتک کر کدر علماء حنفیه قوللری بودر
(اهل اسلام تکفینک وجوبته اجماع اینتلر در کشفینک کنندی مالتدن خرج اینتک کر کدر
اگر مالی یوق ایسه نفعه سی کیمک اوستنه واجب ایسه اول اینتک کر کدر (این ماجه روایتنده
عبد الله بن عباس حدیثنده وارد اولمشدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری
چهارزدن ثلثا کونی فارغ اولدیلر دخی کنندی بیت شریفنده سر بری اوزره وضع ایندیلر
اندن صکره خلق جماعت جاهت کبروب نمازین قیلدیلر رجال فارغ اولیعی نساطانقه سی
قیلدیلر وانلر فارغ اولدقده صیبان قیلدیلر و آنک نمازنده امام یوق ایدی همان صف صف
طوروب قیاشلر ایدی (بر روایتده اولا بلوک بلوک ملائکه قیلدیلر صکره اهل بیته قیلدیلر
صکره بلوک بلوک سائزاس قیلدیلر صکره کنندی خا نونلری قیلدیلر دینلشدن (شیخ زین الدین
ابن الحسین رجه الله علیه تحقیق النصره آداو کابنده ایدر فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نوری نمازنده نه اوقبه جعفر بن یطوب اهل بیت نه اوقبه لم دیو ترد ایندیلر
عبد الله بن مسعوده سؤال ایندیلر اول دخی حضرت علی به سؤال ایدک دیو یوردی حضرت
علی به سؤال ایندیلر ایندی * قولوا ان الله وملائکتیه یصلون علی الیها الذین آمنوا
صلوا علیه وسلوا تسلیما * لیک اللهم ربنا وسعدیک صلوات الله البر الرحیم والملائکه المنقرین
والتبیین والصدیقین والشهداء والصالین وما سجدک من شیء یارب العالمین علی محمد بن
عبد الله ماتم النبیین وسید المرسلین و امام المتقین و رسول رب العالمین الشاهد البشیر الداعی
ایک باذک السراج المنیر و علیه السلام * انلر دخی آیت کریمه مذکورده فی و دعاء من بوری
او قودیلر اندن صکره قنده دفن ایدلم دیو سو بولشدیلر (حضرت صدیق رضی الله عنه ایندی
* سمعت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یقول ما هکذا فی قبط الا یدفن حیث قبض
روحه * یعنی اشتمم فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری یوردر ایدی هر کز بر یغمیر
وفات ایقامشدن الا روحی قبض اولندیغی مکانده دفن اولمشدر دیدی حاصلی هر پیغمبر وفات
ایندیکی موضعه دفن اولمشدر ایدی سید کائنات علیه اکل التحیات حضرت نوری دخی کنندی
بیت شریفنده مدفون اولمق کرک دیو اشارت ایدی حضرت علی بن دخی خواجه کائنات
حضرت نوردن بویله اشتمم دیو یوردی اندن ابو طلحه سید کائنات حضرت نوری قبض روح
اولندیغی دوشک برنده قبر شریفی قازدی (اصح روایات بودر که قبر شریفنده نزول ایندیلر
حضرت عباس وعلی و قثم بن العباس وفضل بن العباس ایدیلر رضی الله تعالی عنهم
(روایت اولتور که قبر شریفنده طقوز عدد کرمج بنا اولندی و رقطبغه بخرانیه سی وار ایدی
انی الله دوشه دیلر حال حیاتنده فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری آتی اولتور
ایدی شفران ایندی * والله لا یلبسها احد بعدک * دیدی اندن قبر شریفک ایجه دوشه دی
دینلدر امام نووی ایندی امام شافعی و جمیع علماء شافعیه و غیریلر نص اینتلر در که قبرده

نور

میت

ميت الله قطبیه یا خود انک امشالی بیایدن نسته وضع اینک مکروه اوله (اما علماء شافعیه دن
) بغوی رحمة الله تعالی علیه تهذیبده * لا بأس بذلك * دیوب جوازنه حدیث مذکور
 ایله استدلال اینتشدر جهوز قول بودر که فعل مذکورده شفران منفرد ایدی صحابه دن
 بر کیمسه اکا موافقت ایندی و بتدیبلر همان شفران خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نرنصرکه کیمسه کیمسون دیو اینتشدی دیدیلر اما خیلی بعید نسته در بو قدر کیمسه نک
 اینچنده بر امر واقع اوله دخا کا مطلع اولیلر علی الخصوص که قبرش یف اینچنده درت کیمسه
 نزول اینتس اوله (بعض روایتده دوشند کدنصرکه ینه فالدیروب چبقار دیلردنلشدرو الله اعلم) نقل
 ایدرلر که صحابه کرام فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرت نرنرنی دفن اینتکلرند نصرکه فاطمه رضی الله
 عنها کلوب * کیف طابت انفسکم ان نحو اعلی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم التراب *
 دیدی یعنی نفسلر بکر نیجه طیب اولدی رسول الله حضرت نرنرنک اوستنه طپراق آتغه دیدی
 ایندن قبرش یفک ترابندن بر مقصدار آلوب کوزلر ینه سوردی و بو ینتلیری او قودی * ماذا
 علی من شئمة اجد * ان لا یشم مدی الزمان غولیا * صبت علی مصائب لوانها *
 * صبت علی الایام صرن لبالب * حاصلی اجدک ترابن فوقولیان کیمسه ینه زمان امتداد نیجه
 غالبه مسکله فوقولسه نه لازم کلور دیو ینت اول ایله ینغمبر یمز علیه الصلاة والسلام
 حضرت نرنرنک خاک عطر تک مرقد پاکن مدح ایندی لندن کنندنک التهاب آتش فرقله
 دروننده اولان سوز و حرقتی یشان بیوروب ینم اوزر یمه مصیبتلر دوکلدیکه اگر کوندزل اوستنه
 دوکله کوندزل کیجیلر اولوز ایدی دیو بیوردی رضی الله تعالی عنها (روایت اولتور که بلال
 حبشی رضی الله عنه قبر شریف اوزر ینه بر قبر به صوصا جدی مبارک باشی اوجندن باشلیدی
 دیمشدر و قبر متور اوزر ینه اقیچه و قر بله طاش جعفر زبردیلر بر قارش مقداری طپراغن بردن
 بو قار و قالدیلر (امام بخاری نقلنده حضرت عایشه دن مرویدر که * قال رسول الله صلی الله
 علیه وسلم فی مرضه الذی لم یقم عنه لعن الله اليهود والنصارى اتخذوا قبور انبیائهم مساجد
 لولذلك لولذلك ابرز قبره غیراته خشی او خشی ان یخذ مسجدا * دیمشدر ابو عوانه هلالدن
 روایت ایندیکی اوزره خشی او خشی شک اوزره مرویدر حاصلی ایندی فخر عالم صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نرنری مرض موندنه یهود و نصاری به لعنت ایدوب ینغمبرلر نک قبرلر ین
 مساجد اتخاذا بتدیبلر دیو بیوردی اگر بو یله اولیا ایدی سید بشر و شفیع روز محشر اقدیمز
 حضرت نرنرنک قبری آشکاره قیلنور ایدی بیت شریفه و راه حجابده مستورا اولر ایدی الامسجد
 اتخاذا اولنه دیو خوف اولندی دیدی خشی صیغه مجهول اولدیغی تقدیرجه خوف ایدن حضرت
 طابته کنددی او ماش اولور و اکا موافقت ایدنلر اولور صیغه معلوم اولدیغی تقدیرجه فعل
 فخر کائنات حضرت نرنرنه مسند اولور حال حیاتنده کندیمی اول معنی ملاحظه سیله اخفا
 امر اینتس اولور و اخفادن راهمان داخل یننده مدفون اولقدیر بو خسه نیجه زمانلر قبرش یف
 ینت اینچنده اوزری مکشوف طور ایدی تر به مقدسه ینه نظر اولتور ایدی و حضرت عایشه
 رضی الله عنها قول میز بوری مسجد شریف توسیع اولندن بیورمش ایدی اوزر ایدمه مسجیدی
 بیوندیلر اولدخی حجر من مثلث شکل ایندی بر حالت اوزره ایلدیکه قبله به استقبال ایله قبرش یف
 جهته نماز قیلق مبرسرا اولر ایدی صحیح بخاریده سفیان ابن یحازدن مرویدر که فخر کائنات
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرنرنک قبرش یفنی کوردم سنم ایدی دیمشدر (سنم
 دیو ستان شکلنده بردن مرتفع اولانه دیرلر سنم دونهک آرقه سیدر دیار رومک قبرلی مسند
 و بعض دیارده مسطح ایدرلر و مسطح اودر که طپراغی دوز ایدرلر قبرک اوستی صفة شکلنده بصی

نظر

واقع اوله (ابو نعیم روایتده ابو بکر و عمر رضی الله تعالی عنهما قبری دخی منیم ابدی دیمشردر
 (امام اعظم و امام مالک و امام احمد و شافعیه دن جوق کیمسه رحیم الله تعالی بو حدیث
 شریف موججه قبر منیم اولیق مستحدر دیو بیورمشردر اما قد ماء شافعیه دن برجات
 مستحب بودر که قبر مسطح اوله دیدیار و اختلاف مذکور افضلیته کوره در یوقسه قنغیسی
 اولور ایسه جائزایدکننده شهید یوقدر (حاکم و غیره روایتلرنده وارد اولمشدر که قاسم بن محمد
 ابن ابی بکر رضی الله عنهم ابدی برکون حضرت عابسه فائده واردم * یا ما اکتفی فی عن قبر النبی
 صلی الله علیه وسلم * دیدیم اذن بکا بیت شریفی آجدی اوج قبر کوردم قتی بو کسک دکالرایدی
 وقتی بره برابر دکالرایدی اوزرینه قزبنده بضاطا شجره زری دوککش ابدی سید کاشات صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نلریک قبر شریفی بچله دن ایلر و ابدی و حضرت صدیقک باشی
 فخر کاشات حضرت نلریک مبارک یغری برارنده و حضرت عمرک باشی فخر عالم حضرت نلریک
 ابانغی برارنده ابدی دیمشدر بومذکور حضرت معاویهک خلافتنده واقع اولمش ابدی ظن
 اولنور که اول قبر شریفی مسطح اوله صکره دن عمر بن عبدالعزیز ولید بن عبدالکعبان
 مدینه ده امیر ایکن بیت شریفک دیواری تجید اولندقدده مرتفع قنغش اوله (امام مزنی نسیمی
 من حیث المعنی لسطیحین ترجیح ایدوب مسطح اولیق جلوس ایچون مصنوع اولانغه شاه اولور
 منیم اولیق اولماز دیمشدر و سطیحی ترجیح ایدنر امام مسلم روایتی اوزره (فضاله بن عبید
 برکون بر قبر اوزرینه اوغزادی طبراضن تسویه قیلدی اذن * سمعت رسول الله صلی الله تعالی
 علیه وسلم یأمر بتسویتهما * ابدی دیمشدر و بیت شریف ایچره قبور نلریک ترتیبده روایات مختلفه
 وارد افواسی و صحیحی قاسم روایتدر اما غیر یلر نقلنده بعضی ابو بکرک باشی فخر کاشات صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نلریک میانی براریدر و حضرت عمرک باشی حضرت ابو بکرک میساقی
 برابر یدر دیونقل ایشدر بعضی دخی حضرت ابو بکرک باشی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نلریک ککوکسی براری و حضرت عمرک باشی حضرت ابو بکرک ککوکسی برار یدر
 دیو ذکر ایتمشدر حاصلی بو یابده اهل سیرا اختلاف ایدوب ابدی قول ذکر ایتمشدر و الله اعلم (سعید بن
 المسیبین منقولدر که بیت شریف ایچنده شرقی جاننده بر قبر یری دخی قالمشدر ائده حضرت
 عبسی علیه السلام دفن اولنسه کرک دیمشدر (ابن الجوزی رحمة الله علیه منظم آدلو
 کاتبه ابن عمر رضی الله عنهما دن منقولدر که * رسول الله صلی الله علیه وسلم یززل عبسی بن مریم
 الی الارض فینزول و یوحو بو امله و یحکک حسا و اربعین سنته نمیموت فیدفن معی فی قبری فاقوم امار عبسی
 ابن مریم من قبر واحد بین ابی بکر و عمر * دیو بیورمشدر بوندن فهم اولنور که عبسی علیه السلام
 فخر کاشات علیه افضل الصلوات حضرت نلریک کندی قبر شریفنده مدفون اوله (اگر سوال
 اولنوب رسول الله حضرت نلری بوم الانبیه وفات ایدوب بوم الار بهاده دفن اولندیغنه سبب
 نه ابدی بچون ناخبر اولندی باوجود فخر کاشات حضرت نلری * بحالوا دفن میکم ولاتو خروه *
 بیورمشدر دینلور ایسه جواب اولدر که مؤمنه اتفاق ایتمشدر ابدی یا خود قنده دفن ایده چکدر
 تعیین ایده میوب بعضی بقعه ده دفن اولنسون ددی بعضی مسجد شریفده دفن اولنسون دیدی
 بر طائفه دخی کوتورلم بااسی ابراهیم علیه السلام باندنه دفن ایدلم دیمشدر ابدی آخر حضرت
 صدیق بیوردیجی اوزره بیت شریفده دفن ایدیلر انکیچون اکلندی یا خود مهاجرین و انصار
 خلافت خصوصنده اختلافه دوشمشدر ابدی صکره دن ابو بکر الصدیقه مقرر ایدیلر خواص
 یبعث بلدیلر ابرهسی کونینه علی ملا الناس یبعث اولندی خلافت مهمن بر طرف ایدنجه اکلنک
 لازم کالدی دیمشدر (انس بن مالک دن مرو یدر که بن رسول الله صلی الله تعالی علیه

وسلم حضرت تبارک مدینه به کلبه یکی کوندن کوزل نورانی کون کور مامش ایدم اما وفاقی کون شو بله
 قبیح کوردمکه اندن افصح واطلم کون کوردمم دیو بیوزمیش (برمدی نقلنده بنده انبردن مرو ویدر که
 رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبری مدینه به دخول ایشدیکی کون شهرده اولان
 هر نسته ضیالتمش ایدی وقتا که وفاتی کونی اولدی هر نسته قرار دی وهنوز رسول الله صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت تبارک دفته مباشر ایدک الیزک طبر لغین سلکمدک بو حالده بنده دلچیز
 انکار ایدر ایدی بزی تصدیق اینتر ایدی دیمشدر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت تبارک موندن فصره ظهور ایدن آیتک بری بودر که ناقه سی اصلا بیدی وایمیدی آجله بندن
 صوسزلندن هلاک اولدی ورجاری وار ایدی کندنی قیوه آنوب هلاک اوادی و یونک امنالی
 امور عجیبه چوق ظهور ایتدی (امام مسلم روایتده ابی موسی رضی الله عنه فخر کائنات صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت تبارک نقل ایتددر که * ان الله تعالی اذا اراد رحمة ام من عباده قبض
 نبرهما قلیها بجملة لها فرط و سلفا بین بدنها و اذا اراد هلكة امه عذبها و نهبها حتى ظاهلکما و هو
 بنظر فاقر عینه بهلکنها حین کذبوه و عصوا امره * دیو بیوزمیش یعنی حق تبارک و تعالی
 حضرت تبری قوللرندن برامته خیر مر ایدنفسه یغمبرلن کندیلردن اول قبض ایدوب اوکلر بجه
 انی فرط و سلف قبلور و برامتک هلاک کربن مر ایدنفسه یغمبرلری صلیح ایکن ایلره هذاب ایدر
 وانک کوزنی اوکنده ایلری هلاک ایلرانی تکذیب ایدوب امر بته عصیان ایتدکاری حینده
 هلاک بله انک چشمی روشن قبلور دیو بیوزمیشلر امندن مقدم نبی قبض اولمقنده خبر بودر که اگر
 امت مقدم قبض اولنسه لعلاری منقطع اولور کیدردی نیلردن فصره فایحق انک امر ایتدیکی اوزره
 عبادات و حسن معاملات ایتکله نسلا بعد نسل خیرلری مستر اولور و الله اعلم * (فصل ثانی *
 آداب زیارت قبر شریف و مسجد منی سیاننده در (معلوم اوله صیحه روضه رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبری زیارت اینک اعظم طاعات و اشرف عبادات ایتددر
 یونک خلافت معتقد اولان کیمه تبری تعالی حضرت تبارک ورسولته و جاعت مسلمتیه مخالفت
 ایدوب ربه اسلامندن منقطع اولمشدر العیاذ بالله (بعض علماء مالکیه زیارت قبر شریف
 واجبدر دیو اطلاق ایتددر اما ظن اولور که مرادی سنن مؤکده و جوی اوله دیمشدر در
 فاضی عیاض رحمة الله تعالی علیه زیارت قبر شریف سنن مرسلیندن برست جمع علیها
 و بر فضیلت مرغب فیها در دیو بیوزمیشدر (دارقطنی روایتده ابن عمر رضی الله تعالی عنهما
 حضرت تبارک مرویدر که * من زارنی و جئت له شفاعتی * بیوزمیشلری یعنی رسول الله صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت تبری بنی زیارت ایدنه شفاعتم واجب اولور دیمشدر بعض علماء حدیث روایت
 مز بورمک صحته ذاهب اولمشدر (وطبرانی معجم کبیرنده رسول الله حضرت تبارک روایت
 ایتددر که * من جانی زار لانه له حاجه الا زارنی کان حقا علی ان لا کون له شفعا بوم القیمة *
 بیوزمیشلر ابن السکن حدیث مز بوری تصحیح ایتددر معناسی بر کیمسه که مجرد بنی زیارت ایچون
 کله دخی زیارت ایلده قیامت کوننده بن کاشفیع اولوق اوزریمه واجب اولور دیمشدر و بنده
 رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبارک مرویدر که * من وجد سعة ولم یفد الی فقد
 جفانی * بیوزمیشلری بر کیمسه که بکا کلکه قدرت و وسعت بوله دخی کلوب بنی زیارت ایتد
 کجبقا اول بکا جفای ایتدی دیمک اولور ابن الجارناویخ مدینه ده انسدن روایت ایتددر که
 * ما من احد من امتی له سعة لم یزنی الا واپس له عذر * بیوزمیش بونک دخی معناسی حدیث سابق
 معناسیدر (اما اهل حدیثندن بعضیلر * من حج ولم یزنی فقد جفانی * روایت ایتدکاری حدیث
 صحیح دکلددر (یهنی روایتده طابندن مرویدر که فخر کائنات علیه افضل الصلوات حضرت تبری

حدیث شریف

* من زاری بهد موتی فکأنما زارنی فی حیاتی ومن مات باحد الحرمین بعث من الامتین * دیو
 بیور مشرف یعنی بر کعبه که بنی مومند نص کره زیارت ایلیه کو یا حاجت مند ز زیارت ایتشدر بر کعبه که
 حرمین شریفینک برنده وفات ایلیه اول کعبه قیامت کوننده آئین زمره سندن قو باردی بکبر
 آئین انوره برل که قیامت قورخولر بن چکیمدر حدیث من بور آل حاطیدن بر کعبه دن روایت
 اونوب اسمی تعیین اولتامشدر و آل محمدن بری دخی حضرت محمدن بویه نقل ایتشدر که
 * من زار قبری اوقال زاری کنش له شفعا و شهیدا * بیور مشرف و انس رضی الله تعالی عنه * قال
 رسول الله صلی الله علیه وسلم من زارنی محسبا الی المدینة کان فی جواری یوم القیمة * دیمشدر
 یعنی بر کعبه که حق تبارک و تعالی حضرت نلردن اجر و عوض امیده به کلوب حدیثه ده بی زیارت
 ایلیه اول کعبه قیامت کوننده بنم جواریده اولوردیمشدر (شیخ زین الدین بن الحسین المرزانی
 رحمة الله تعالی علیه بیور دینی اوزره هر مسئله لایق اولان بود که رسول الله حضرت نلرینک
 زیارتنی قریت اعتقاد ایلیه زیارت بیت و عبادت ایدیکنه امانت مذکوره دیکلدر و حق تعالی
 حضرت نلرینک قول شریفی (ولو انهم اذ ظلموا انفسهم جاؤک فاستغفروا لله واستغفر لهم الرسول
 لوجده الله نوابا رحیما) آیت کریمه سی دلیلدر دیمش معنای آیت سابقا ذکر اولمشدر نذکر اولنده
 و خاطر به بوکسونکه استغفار رسول حال حیثنده اولور زیارتده اولان دیکله زیارت بعض محققین
 جواب و یومشدر که حق جل و علا حضرت نلرین توابع و رحیم بولمق اوج سنسبه تعاقب اولمشدر
 بریسی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرین کک بری دخی کلر استغفار ایتک
 بری دخی فخر جهان صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری انرا بچون استغفار ایتک معنای
 اخبر خود رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلردن صدور بولمشدر زیارت حق تعالی
 حضرت نلرینک (واستغفر لک و المؤمنین و المؤمنات) قول شریفک موخجه اهل ایمانک
 جمله سی بچون استغفار ایتشدر انلردخی رسول الله حضرت نلرین و ارب استغفار ایتک معنای
 بولدقد نص کره امور ثلثه متحقق اولور نگری تعالی حضرت نلرینک فضل و رحمته مستحق
 اولور (اجماع مسلمین بونک اوزرینده در کز زیارت قبور مستحب اوله و ظاهر به واجبدر دیمشدر
 رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینک قبر شریفک زیارت عموم و خصوص اوزره
 مطلقا و باید بکی نیشدر و بر دلیل دخی بود که زیارت قبور نغظدر فخر کائنات حضرت نلرینک
 تعظیمی خود واجبدر انکیچون بعض صلوات رحیم الله تعالی رسول الله حضرت نلرینک رجال ایله
 نسیاننده فرق بوقدر دیمشدر اگر چکیم استحبانه محل اجماع رجالک زیارت بدر نسیانده
 خلاف وارد بعضیلر جاؤو بعضیلر مکر و هدر دیدیلر ولایق بود که فخر عالم صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت نلرینک زیارت نیت ایدنلر مسجد شریفی زیارتنی و آنده نماز قلمنی بیه نیت ایدنلر
 زیارتک مسجدی شد رحال اوانان مساجد ثلثه تک بر بدر امام مالک قتنده انلرک افضلدر
 و شد خانن مراد بر کعبه اوند طوروب زیارت بچون بویه کبریتک اوج مسجد مخصوصدر
 بری مسجد حرامدر بری مسجد اقصا در بری مسجد رسول علیه السلامدر بولردن غیر مساجدی
 زیارت نیتله کتمکه فضل بوقدر زیارت شرع بولرده وارد اولمشدر غیره وارد اولمشدر (و بجه
 آداب زیارتدن بری بود که زیارت مراد ایدینان کعبه بولده کیدر کن اکاصلات و سلامی حقوق
 ایلره و مدینه منوره نلنلردن برین کور بچک پنه صلوات و سلام ایلیه وانک زیارتله حق تعالی
 حضرت نلردن نفع دیکله یارب سن بور زیارت شبیه سعادت دارن من مشر ایله دیه و غسل ایده
 و پاک لباسلر کید و ایوب شهره کبرنجیه بانان اغلیه رق بوری به ذکر اولان اوزره مدینه منوره آناری
 کورند که بیان اولمشدر و معنی اندن ما خوددر که بنی عبدالقیس ایلچیبسی مدینه به کادکارنده

فخر کائنات

فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبری کور بچک دوهری اوسندن کنديلیرن
آئوب رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبریته قارشوسکر دشدیلر دوهی چو کر مدیلر
فخر عالم حضرت تبری بووضعلرین انکار یورمدی دبعشردر وسلقدن نیجه اولور مدینه بیوتنه
قرب اولیحت اینوب بیان یور یمکه بشلردر حاصلی ادب بودر که بوبله ایدلر بو طور اوزره
ادب ورصابت ایدنلر عاجلامناقمین مشاهده قیلشردر (روایت اولور که علامه ابو عبد الله بن رشید
ایتدی سنه اربع وثمانین و ستلیدمه مدینه به کلمه وزیر ابو عبید الله بن ابی القاسم علیه السلام ایدی
و کوزلی آخر بر ایدی ذوالحلیفه کله بکیز کی طوادر بزدن اینوب بیان اولدق مزار شریف
قربنه وارمق شوق بزده غالب اولدی وزیر مزبور دخی اینوب اول شوقه بیان یوریدی همان
اول ساعت کوزلیته شفا ارزاق یورلدیغین مشاهده قلوب کند می و وصف حائده
برقصیده بلغمه انشاد ایلدی دبعشدر (زیارتدن مقدم ابکی رکعت نماز قلیق مسجد امان اعضیلر
ایتدی یوشول زمانده در که خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبریته وجه شریفی
جهنمه اوغرامیلر سمت آخردن بکله اعا شو بله که قارشوشته اوغرامش اولهلر مستحب بودر که
زیارتی تقدیم ایدلر (ابن فرحون منسکیده ایدر اگر سوال اولوب مسجد شریف فخر کائنات
حضرت تبریته اضافه مشرفلر بس لایق بوازیبکه اول فخر عالم حضرت تبری زیارت اولسه
انین مسجد کبریلوب نماز قلیته دینلور ایسه جواب بودر که ابن حبیب کتاب صلات اولنده
جا برضی الله عنه حضرت تبردن نقل ایتشدر که ایتدی برکه سفردن گلش ایدم همان کلدیکم
کی واروب خواجه عالم حضرت تبریته سلام و بر دم اولدخی مسجد اوکلرند طور ایدی
« ادخلت المسجد فضلیت فيه دیدی یعنی مسجد کبروب نماز قیلدکی دیدی بندخی لادیم
فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبری * فانهب فادخل المسجد وصل فيه ثم سلم علی *
یوریدی یعنی ایدی وار مسجد کبر ایله نماز قیل ایدنصرکه کل بکاسلام و بر دیو یوریدی دیدی
(بعضی علما زیارتی صلات اوزره تقدیم اجازت و بر مشردر لایق بودر که زیارت ایدن کیسه
قادرا اولدیقی قدر خشوع و خضوع استحضار ایلدیه و سلام و برمهده مقصد اوله یعنی آوازی
نمزاده چیقاره و نه فنی فسلدی ایله سویله بلکه منانه برحالت ایلدیه که ایدله مناسب اوله (صحیح
بخاریده حضرت عمر دن منقولدر که مسجد رسول الله طائف خلقتدن ابکی کیسه بی کوردیکه
طور میوب فنی فنی سولشور ایتدی * لو کنتم من اهل البلد لا وجهتمکما عنی بارفعان اصواتکم
فی مسجد رسول الله صلی الله علیه وسلم * یعنی اصکر یوشهر خلقتدن اولاید بکرسزی محکم
دو کوب آجیدر ایدم انکیچونکه رسول الله حضرت تبریته مسجدنده آواز بگن قالدر رسزی دیدی
حضرت صدیق رضی الله تعالی عنه * لا یبغی رفع الصوت علی نبی حیثا ولا میت * دبعشدر
(روایت اولور که روضه منوره اطرافنده اولان اولک برنده بر قازق قاضدر بار مسار قاضدر
حضرت عایشه رضی الله عنها رسول الله حضرت تبریته اذ ابیتک دیو آدم کوندلر ایدی بومعنادن
حضرت علی رضی الله عنه احراز ایدد بکچون او بیک قوسین مناصع دیدکلری موضعه ایدی
کتوروب برنه بکوردی حاصلی زمان حیاتنده نیجه ادب رعایتی واجب ایسه شمدی دخی او بله
واجیدر (دخی زاره لایق بودر که فخر کائنات حضرت تبریته زیارتنه قبله جائیدن کله اگر
صحابه تک ایقلری اوچندن بری کلور ایسه ایدله ایلقدر مبارک وجه کریمه قارشو طوروب
آرقاسن قبله به و ره (نقل اولور که منصور خلیفه امام مالک حضرت تبریته سوال ایدوب امام
رسول الله حضرت تبریته توجه ایدوب دعای ایدیم دیدی امام مالک دخی فخر کائنات علیه
افضل التحیات حضرت تبری سکا و انک آدم علیه السلامه بوم قیامتده حق تعالی حضرت تبریته

وسيله در بائدين يوز يكي نيجه دونده روسك دبو بيوزدي دخی لايق بودر که طور ديخی برايله
 قبر شريف مابيني درت ذراع مقداري بزاويه فتي يقين وارمه حال حباننده حضور شريفنده
 نيجه طور ريز ايسه اويله حال ادب و خضوع اوزره طوره كوزلر بن اشاعه طونه كستانه
 اطرافه نظردن اجتران ايله (احوال امته اطلاعه فخر عالم حضرت نلر بنك حياقي ايله موفتي مابينده
 فرقي يوقدر) عبدالله بن المبارك راجه الله عليه سعيد بن المسيدن وه ابنته ابلر که * بس من يوم
الاو يعرض علي النبي صلى الله عليه وسلم اعمال امته غدوة وصية فيعرف بسجدهم واعمالهم فلذلك
يشهد عليهم * دبو بيوزمش معناسي بركون يوقدر که فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم
 حضرت نلر بنه امك اعمال عرض اولميه هر كون صبا حده واخشافده امتك عملاري جتاب
 شريفنه عرض اولتور و امتني سيمال بيله و عملار بيله بيلور آنكيجون اوزلر بنه شهادت ايتسه
 كر كدر ديمك اولور ايتدي زيارت ايدن كيمنه بومعناسي ملاحظه ايدوب حضور شريفنده
 اكا كوره قيلمئي كر كدر صحابه كرام رضوان الله تعالى عليهم اجمعين رسول الله صلى الله تعالى عليه
 وسلم حضرت نلر بنی تعظيم لرندن حضور شريفنده سوز سوز بلسه لر فليلده سوز بلكي سوز بولر ايتدي
 زيارت ايدن كيمسه به لازمدر که فخر كاشات حضرت نلر بنك وجه كر مئي ذهنده تمثيل ايدوب
 انك جلايات ربنا و علوه عزالت و عظم حرمتني خاطره كتوره (روايت اولتور که بزماون حضرت
 حابنده كلوب بكاييت شريفني آج رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نلر بنك قبر شريفني
 كوره يدي عابسه رضي الله عنها آجدي سالتون كور بيجك شوقدر اخلايكه آخر تسليم روح ايتدي
) و خدام هجره مقدمه سهدن ابو الفضائل حوي رحمة الله عليه حكايه ايتمدر که زيارت لرندن
 بر كيمسه مقصوده هجره ك قبوسنه كلدي دخی باشني قيو ايتكسه وضع ايتدي بزمانده فكركه نخر يك
 ايتد بلكر جان تسليم ايدوب اول هجت اوزره قالمش فالد يروب بود بلكر غاين قلوب دفن ايتد بلكر
 وزا اولان كيمسه روضه منوره به وار بيجق خواجه عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نلر بنه
 سلامي بوبله و بيه السلام عليك يا رسول الله السلام عليك يا اي الله السلام عليك يا حبيب الله
 السلام عليك يا خير الله السلام عليك يا صغوة الله السلام عليك يا سيد المرسلين و خاتم النبيين
 السلام عليك يا قائد الغر المحجلين السلام عليك و على اهل بيتك الطيبين الطاهرين السلام
 عليك و على ازواجك الطاهرات امهات المؤمنين السلام عليك و على الصحاب اجمعين السلام
 عليك و على سائر الانبياء و سائر عباد الله الصالحين جزله الله عنا يا رسول الله افضل ماجزه نبي
 و رسولا عن امته و صلى الله عليك كلما ذكرتك الذاكرون و غفل عن ذكرتك الغافلون اشهد ان لا اله
 الا الله و اشهد انك عبده و رسوله و امته و خبرته من خلقه و اشهد انك قد بلغت الرسالة و اديت
 الامانة و نصحت الامة و جاهدت في الله حتى جهاده * اكر وقت تنك اولوب يا خود صلوات
 مذكوره تنك حفظته قادر اولر ايسه هيسر اولان نه ايسه اويله ايله (تحفة مذكور دن كه ابن عمر
 وسلفه دندني غير يلر غايت اختصار ايدر ز ايتدي اوز نمرال ايتدي) امام مالك حضرت نلر بندي
 منقول اولان بودر که السلام عليك ايها النبي و رحمة الله و بركاته ديهر (و دفع ابن عمر حضرت نلر بندي نقل
 ايتمدر که سفر دن كلديكي زمانده مسجد شريفه كيرزدني ايدن قبه مقدس اوزر بيه كلوب * السلام
 عليك يا رسول الله السلام عليك يا ابا بكر الصديق السلام عليك يا اباه * ديرايتدي و لايق بودر که
 دعاهه صبح تكلف ايتد بلكر زيارت اولور که خشوعه حال و بوز (محمد بن حرب الهلاين حكايه
 اولتور که بر كره كلوب روضه منوره بي زيارت ايتدم دخی چكيلوب مبله سنده اوتوردم ايدن براجرا بي
 كلوب زيارت ايتدي و ايتديكه باخبر الرسل بحقيقة حق تعالي حضرت نلر بنك كتاب صادق
 انزال ايدوب ايدنه بيوزمدر که (ولو انهم اذ ظلموا أنفسهم جاؤك فاستغفروا الله و استغفر لهم الرسول

لوجدوا

لوجه الله تو با رحمتی (اشته بن کاهلرمدن استغفار ایدوسر بمسئ شفیع طوتند یغم حالده کلمه
 دیوب اندن فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریبی روح و ثبات ایلدی و روضه مقدسه اورده
 طوروب * اللهم انک امرت بعق العیبد وهذا حبیبک وانا عبدک فاصفنی من الناس * دیدی
 هانقدن بر آواز کلدیکه ای اعرابی ناردن همان سن کندیکه عنقی مراد ایدندیک نیچون غیر تری
 یله مراد ایدندیک جمع خلقی یله مراد ایدندیک ایدی ایدی ناردن سن آزاد ایدندیک دیدی
 (وحسن بصری رحمه الله علیه حضرت نردن مرو پدیکه حاتم اصم بر کره قبر فخره اوزرینه واروب
 طوردی دخی * یارب انازرنا قبر نبیک فلا تردنا حاتم * دیدی یعنی تحقیق اسنک پیغمبر یکنک
 قبرش بقی زیارت ایدندیک ایدی بزی رجندن نومید کوندر فدی دیدی برند اکلدیکه * بلهذا ما اذناک
 فی زیارة قبر حبیبنا الا وقد قبضناک خارجک انت ومن معک من الزوار مغفورا لکم * دیدی یعنی
 بر حبیبتک قبری زیارت سکا اذن و بر ملک الاسنی قبول ایتند کبر حالده اذن و بر دیک ایدی سن و سنکله
 اولان زائر مغفور اولدی بکن حالده رجوع ایدندک دیندی (بعض سلفدن مغفولدر که بر کیمسه
 روضه مقدسه فر بنده طورود دخی (ان الله وملائکتک یصلون علی الی الی الی) آیت صکر بمسین
 اوقیه اندن یتشکره صلی الله علیه ورسوله یارسول الله دیه بر ملک ندا ایدوب صلی الله علیه ورسوله
 (اگر روضه مطهره بر آخر کیمسه نک سلامن ایلدی بر ایسه السلام علیه ورسوله من فی الله من فلان دیه
 رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریبه سلام و بر دیک نصکره صاع جانینه بر ذراع
 مقداری حکیکه دخی حضرت صدیق سلام و بره * السلام علیه ورسوله * یاخلفه فید المرسلین السلام
 علیه یامن اید الله به يوم الرده للذین جزاک الله عن الاسلام والمسلمین خیر اللهم ارض عنه وارض
 عنه * دیه اندن نصکره یت صاع جانینه بر ذراع مقداری حکیکه حضرت عمر بن الخطاب سلام
 و بره * السلام علیه ورسوله * یاخلفه فید المرسلین السلام علیه ورسوله * یاخلفه فید المرسلین السلام
 علیه ورسوله * یاخلفه فید المرسلین السلام علیه ورسوله * یاخلفه فید المرسلین السلام علیه ورسوله *
 علیه وسلم حضرت تریبک وجه کریمه مقابل اولان بره کله حق جل و علا حضرت تریبه حد
 و ثنا ایلدی سید کائنات علیه افضل التحیات حضرت تریبه صلوات کتوره اندن دعا و تضرعی
 تکثیر ایدنوتوبه تجدد ایلدی * یارب استجاب ان تجعل توبتی نصوحا یجاء محمد صلی الله علیه وسلم * دیه
 (ابوداود نقلده ابی هر روضه الله عندهن مرو پدیکه * رسول الله صلی الله علیه وسلم امان مسلم
 یسلم علی الاراد الله علی روحی حتی ارد علیه السلام * دیو یوز مشر در حاصلی هر مسلم که بکا
 سلام و بره البته حق تعالی حضرت تری روحی بکار دایار بن انک سلامی اکار دایدن دم دیمک او اور
 (قاضی عیاض رحمه الله تعالی علیه شفا ده سلیمان بن سحبدن روایت ایلر که بر کیمه واقعه ده
 فخر کائنات علیه اکل التحیات حضرت تریبی کوردم یارسول الله شول کیمسه که کلوب سکا
 سلام و بر اول انلرک سلامن طور بمسین دیدم * وارد علیهم * دیو بیوردی دیمشدر یعنی یلورم و انلره
 رد سلام ایدنم دیو بیوز مشر (ابن ابی شیبه روایتده ابی هر بره رضی الله عندهن مرفوعا روایت
 ایتشدر که * من صلی علی عند قبری معنهم ومن صلی علی ناسی ابلقته * بیوز مشر یعنی بر کیمسه که
 بکا قبر قنده صلاة ایلدی بن ابی اشیدرم و بر کیمسه که بکا آخردن ناسی اولوب صلاة ایلدی
 اول بکا و اصل اولور دیمکدر بومعاده شک و شبهه بوقدر که انبیا علیهم السلامک حیاتلری نایتسه
 و مسخره در معلومدر که بزم پیغمبر عز محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری انبیاک
 افضلدر پس لایق بودر که انک حیاتی سائرندن ام و اکل اوله ابوداود حدیثده * الاراد الله
 روحی لغفندن بکا مخالف معنی فهم اولمسون زبیر اوندن مراد ایدنر سلام ایتک نبوتله وصف
 حیاتی نبوتنی اعلامدر حاصلی سببی مسخر و دائم اولنی حسیله مسخری دخی مسخر و دائمدر

۱۰

صحیح بر آن یوقدر که آنده ملائکه وانس و جندن سید کائنات علیه اکل الحیات حضرت تریبیه
 صلاوة وسلام اولیجہ بلکہ ہر آنده نیجہتیک بردن صلاوة وسلام اولنور پس لازم کاور کہ اصلا
 حبانندن خالی اولیجہ (عزیزتردن برینہ سؤال ابدوب ابتدیلر رسول اللہ صلی اللہ تعالیٰ علیہ
 وسلم حضرت تری کندیبہ مشارق و مغارب ارشدن سلام و برنلک سلامین نیجہردایلر دیندیلر
 یعنی بر آنده نیجہ بردن سلام و بریلور انلری نیجہردایدہ ییلوردیو صور دیلر ابو الطیبک بو ییشیلہ
 جواب و ردی * کالمشمس فی وسط السماء و نورها * یعنی البلادہ شارقا و مغاربہ * یعنی کائنات
 کیدر کہ وسط سمادہ طور دخی توری مشرق و مغربہ اولان نیجہ بلادی احاطہ ایلر
 دینک اولور و بوندہ دخی شک یوقدر کہ فخر عالم حضرت تریبک عالم برزخندہ حالی ملائکہ حالندن
 افضل واکملدر عزرائیل علیہ السلام وقت واحده یوزیک روح قبض ایلر بر قبض
 بر قبضہ مزاج اولر جہلہ سنہ پنشور مع ذلک ینہ تکرری تعالیٰ حضرت تریبک تسبیح و تقدیسہ
 مشغولدر پس رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم حضرت تری حبانندہ در حق تعالیٰ حضرت تریبہ
 صلاوة و عبادتہ مشغولدر انک خطابین اشیدوب انک حضرت تری شرف قرب و تقرب بدن خالی ذکدر
 (دارمی سعید بن عبد العزیزدن روایت ایشدیلر کہ ایلم خارندہ یعنی مدینہ مدینہ میں بن قتیبہ دیکلری ظالم
 کلدیکی زماندہ شوبلہ اولدیکہ مسجد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلمہ اذان او فغدی سعید المسیب
 حضرت تری مسجد شرفدن طشرہ جیتمامش ایدی نماز وقتلرین ایدن ییلوردیکہ قبر منور دن
 برصوت پیدا اولوردی (ابن الجار و ابن زبالہ بوسیاق اوزرہ نقل ایشدیلر کہ ابن المسیب رضی اللہ
 تعالیٰ عنہ ایتدی اویلہ نمازی یئشدیکی کبی قبر شرفدن اذان ایشتم ایدن طور و ابیکی رکعت
 نماز قیلدم صکره دن اقامت ایشتم اویلہ نمازین قیلدم بوند تصکرہ هر نماز وقتیکہ کلور ایدی
 قبر مقدس دن اذان اقامت ایشدیلور ایدی اوج کیجہ هر ویر ایدیکہ بویلہ واقع اولدی دیمشدر
 انبیا علیہم السلام دن بعد الموت صلاتلر و حجار واقع اولدی یعنی سابقا مخلندہ مذکور
 اولمشیدی و انلرک موتد تصکرہ ابتدکی عبادات علی سبیل التکلیف ذکدر بلکہ علی سبیل
 التلذذ در بودخی محملدر کہ عالم برزخندہ انلر اوزرہ استکثار اعمال زبانه اجور معشارندہ حکم
 دنیا جاری اولہ امان تکلیف و امر طریقیلہ اولیجہ واللہ تعالیٰ اعلم * صلواتہ و قروضہ و نوافلی مسجد
 مکرمہ قطعہ ملازمت ایدلر خصوصاً مسجدک اول برندہ کہ بخاری نقل ایتدیکی اوزرہ * روضہ
 من ریاض الجنۃ * ایدیکی ثابت اولمشدر و حدیث شریفک معناسی بعض علما ییلوردی اوزرہ
 بود کہ موضع مذکور بعینہ جتہ نقل اولنوب انک روضہ لردن بر روضہ اولہ و بودخی احتمالدر کہ
 آنده عبادت ایتک صاحبہ جتہ بر روضہ و برنلک ایجاب ایدر دینک اولہ مرچودر کہ ابیکی وجہ
 ییلہ واقع اولہ زیر امانیشدہ منافات یوقدر بو جائددر کہ الان ریاض جتدن بر قطعہ اولہ حضرت
 ابراهیم علیہ السلام حجر مکرمہ تشریف اولدی یعنی کبی خواجہ عالم صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم
 حضرت تری دخی قطعہ مر پورہ ایلہ مشرف اولہ و آخر الامر ینہ جتہ بر روضہ اولہ امام وضع
 مذکور سائر مواضع ینشدن روضہ من ریاض الجنۃ اولدیغنک حکمشدہ بعضیلر ایتدیلر رسول اللہ
 صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت تری عم ربانیدہ سبقت ایشدیلر کہ جیح مخلوقانک اشرفی
 اولہ و هر شیکہ اکانسبہ ماسی اولہ اول شی کندی جنسی اوزریندہ تفضیل اولنور وقتا کہ
 مشیت الکہبہ اقتضا ایشدیکہ انک برینی اولہ و بر منبری اولہ فخر کائنات حضرت تری مشربہ
 یلن شریف مایشدہ کثرت تردد ییلورہ یعنی موضع مذکورہ کلوب گندی جنوق واقع اولہ زمان
 هجرتدن حین وفاتہ و از نیجہ اورادہ طاعات و عبادتہ ملازمت ایلہ لازم کلور کہ شرف و منزلتدہ
 کندی جتندن اولہ انک جہلہ سندن ترفع ایدہ حتی روضہ من ریاض الجنۃ اولہ بو جهندیلر کہ

موضع مذکور مواضع مسجدین سائرینک اوزرینه تفضیل اولمشدر و مسجد شریف موضعی
 طشره ده اولان مواضعدن تفضیل اولمشدر و نفس مدینه سائر بلاددن مفضل قلمشدر و بالجملة
 خواجة صاحب کرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریبسه تعلق و نسبتی حسبجه
 هرشی افراد جنسندن زیاده فضل و شرف حاصل ایتشدر مدینه افضل مدینر و مسجد شریف
 نبوی صلی الله علیه افضل مساجددر و موضع مزبور افضل مواضعدر دیدیلر بوکا متعلق
 کلام زیاده تفضیل اوزره مقصد مجزانه مزور ایتشدر (امام اسمعیل رحمة الله علیه روایتده
 این عمر حضرت تریبندن مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری
 * صلوة فی مسجدی هذا افضل من الف صلوة فیما سواه الا المسجد الحرام * بیور مشر علمای
 رحمهم الله تعالی استثناء مذکوردن مراد نه ایدیکنده اختلاف ایتشدر در تکبیر امکه و مدینه دن
 قنغینی افضلدر دیو اختلاف ایتشدر (ابن عبدالبر حکایه ابتدکی اوزره کبار صحابه دن
 عمر بن الخطاب و علی و ابن مسعود و ابی الدرداء و جابر و ابن الزبیر و قتاده و جابر علقولاری
 بودر که مکه الله افضل و اشرف اوله زیرا ائمه اولان عبادت سائر اماکنده اولان عبادتن افضل
 ایدیکنه حدیث شریف دلالت ایتشدر ایدی کنیدی دخی سائر اماکندن افضل اولور زیرا
 مکانلرک بری برندن فضل و شرف ائمه اولان عبادت فضل و شرفی حسبجهدر (امام مالک دن
 دخی بوکا دلالت ایدر قول حکایه ایتشدر (امام اصحاب مالک دن قول مشهور بودر که انک
 مذهب مدینه افضل اوله) و علماء شافعه تفضیل مکه یه بوکله استدلال ایتشدر که سید کاشفات
 علیها کل التحیات حضرت تری راحله سی اوزره طور رایکن مکه یه خطبایدوب * والله انک
 خیرارض الله الی الله و اولوالی اخرجت منک ما خرجت * دیمشدر بو حدیث شریفده صریحا
 مذکوردر که مکه مشرفه ججیع اماکن ارضدن افضلدر (عبدالله بن حجر رضی الله عنه
 فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریبندن بویله استماع ایتشدر امام ترمذی رحمة الله علیه
 حدیث حسندر صحیحدر دیمشدر (امام شافعی و جمهور قتلرده الا المسجد الحرام دیمه تک معناسی
 مسجد حرامده اولان صلاة بنم مسجدده اولان صلادن افضلدر دیمک اولور (امام مالک
 واکا موافق اولانلر قتلده بنم مسجدده اولان صلاة ماسواده اولان صلادن افضلدر بدون الف
 دیمک اولور بو تقدیرجه مسجد حرام مسجد رسول الهمدن افضل اولن مقرر اولماز جائزدر که
 مسجد رسول الله صلی الله علیه وسلمک فضلی جهت اخرادن اوله دیمک وارد اما بوسوز شافعی دنک
 و برد کلری معنی اوزره دخی دینک قابلدر ملاحظه اولنه امام احمد و غیر یلر روایتده عبدالله
 ابن الزبیر سید کاشفات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریبندن روایت ایتشدر که * صلوة
 فی مسجدی هذا افضل من الف صلوة فیما سواه من المساجد الا المسجد الحرام و صلوة فی المسجد
 الحرام افضل من مائة صلوة فی هذا * بیور مشدر (و بزور روایتده بولفظله وارد اولمشدر که
 * صلوة فی مسجدی هذا افضل من الف صلوة فیما سواه الا فی المسجد الحرام فانه یزید علیه مائة *
 بیور مشر بو تقدیرجه مسجد رسوله اولان صلاة مسجد حرامده اولان صلادن بوز مرتبه افضل
 اولور (و مالکیمک جاهله ادله سندن بری دخی ابن حنیب و واضحه ذکر ایشدیکیدر که فخر عالم
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری * صلوة فی مسجدی کالف صلوة فیما سواه وجهه فی مسجدی
 کالف جمعة فیما سواه و رمضان فی مسجدی کالف رمضان فیما سواه * بیور مشر بو تقدیرجه
 ماسواه عامدر مسجد حرامه دخی متساول اولور (و نقل ایتشدر که عمر بن الخطاب و بعض
 اصحاب رضی الله عنهم و اکثر اهل مدینه مذهب لری بودر که مدینه افضل اوله تکبیر فاضی عیاض
 اوله دیمشدر و امام احمد دن روایتده اوله در وجیع ائمه اتفاق ایتشدر که فخر عالم صلی الله تعالی

علیه وسلم حضرت تلوینک کے ہندی جسم شریفی یا تدبیری یا افضل بقاع ارضیہ حتی موضع
 بیت شریفین افضلین و این عقیل جنبیدن مرویدر کہ حتی عرشین افضلین در پیشدر وفا کھانی
 سمواتن دخی افضل ایدیکن تصریح ایتشدرفظی بودر * و اقوال انا و افضل من بقاع السموات
 ایضا * دخی ایشدی بومعناہ کجسہ تعرض ایتدیکن کورمدم و لیکن اگر علماء ائمہ عرض اولتسہ
 بوندہ اختلاف ایتدیل ایدی سموات فخر کائنات حضرت تلوینک مبارک قدیمی بصغله شرفی بوندبیری
 بعض اخباردم وارد اولمشدر بلکہ بعضیلر جمع بقاع ارض جمع بقاع سمواتن افضلین بوا
 سید کائنات حضرت تلوینک اولمغله شرفی بولمشدر دیدیلر و بنم فتمہ ظاہر و متیقن بودر در پیشدر
 بعضیلر دخی ایسا علیہم السلام ارضدن خلق اوانوب ارضدہ مدفون اولدقلر بچون ارض
 سمواتن افضلین دیدیلر اما امام نووی رحمۃ اللہ علیہ ایدر جہور قولی بودر کہ سما ارضنک اوزرینہ
 مفضلدر الاشول موضع اوزرہ دکادر کہ انک اوزرینہ رسول اللہ حضرت تلوینک اعضاء شریفہ سی
 یاتور دیمشدر و موضع مذکورک ایکی جہتدن شرفی وارد بری بودر کہ ہر کیمہ نزدن خلق
 اولندی ایسہ اندہ مدفون دیتشد بری دخی بو کہ حق تعالی حضرت تلوینک متصل رحمت
 و برکاتی اوراہ نزول ایلر و تکرری تعالی حضرت تلوینک اوراہ اقبال ایدر و شرف مکان لذاتہ اولدبقن
 تسلیم ایتمز بلکہ اندہ حلول ایدن اجلیچوندر دیمشدر ابو یعلی روایتدہ این بکر الصدیق
 رضی اللہ عنہ حضرت تلوینک مرویدر کہ اشتم فخر عالم حضرت تلوینک * لا یقبض النبی الا فی احب
 الامکنۃ الیہ * دیو بیورر ایدی دیمشدر رشک بوقدر کہ اکا احب اولان مکان حق تعالی
 حضرت تلوینک احب اولاند زیرا انک حتی حق تعالی حضرت تلوینک حینہ تابعدر پرائسہ کہ اللہ تعالی
 ورسولتہ احب اولہ نیچہ افضل اولماز دیدیلر بودخی تابندر کہ * اللہم ان ابراہیم دعاک
 واتی ادعوتک للمدینۃ بمثل ما دعاک ابراہیم بمکۃ و مثلہ معہ * بیورمشدر رشک بوقدر کہ فخر کائنات
 حضرت تلوینک دعاسی ابراہیم علیہ السلام دعاسندن افضلین ز یادعاک فضلی داعبتک فضلی
 حسبہ بدر بودہ صحیحدر کہ * اللہم حب الینا المدینۃ کحبنا مکۃ و اشد * بیورمشدر بر روایتدہ
 بل اشد وارد اولمشدر یعنی یارب بزم مدینتی سودر مکہ فی سودر بکرم کی بلکہ دخی زیادہ سودر
 دیمشدر دعاسی مقبول اولمشدر حتی مدینتی کوردیکی زماندہ بندیکی حیوانی نحریک ایدوب سرستلہ
 کلور ایدی ہب بونلم مدینتک افضلینہ دلالت ایدر دیدیلر (حاکم روایتدہ بودخی وارد اولمشدر کہ
 * اللہم انک اخرجتنی من احب البقاع الی فاسکتی فی احب البقاع الیک * بیورمشدر اما بعضیلر
 بوروائی ضعیفدر دیمشدر و صحیحی تسلیم اولندبیری تقدیرجہ مراد احب الیک بعد مکۃ دیمکدر
 زیرا مکہ خبر بلاد اللہ ایدیکنہ حدیث وارد اولمشدر دیدیلر (سید سعہودی ایدر بومعنی حدیث
 شریفی ظاہرندن صرف اقتضا ایتمز زیرا مراد دارالہجرتی دخی بکا احب بقاع ایلہ انجلین
 دیمکدر وان مکۃ خبر بلاد اللہ حدیثی ابتداء امرہ محمولدر یعنی مدیندن اظہار دین و فتح بلاد
 واقع اولمغله اکا افضل ثابت اولدین ایدی صکرہ دن مدینہ افضل اولدی حتی احب مطلق اولدی
 انکیچون تکرری تعالی حضرت تلوینک رسول اکرمہ اندہ اقامت ایتکی فرض قبلدی رسول اللہ
 حضرت تلوینک دخی اندہ ساکن اولمغله و اندہ وفات ایتکہ امتی قدردی پس بو بلہ اولیچن مدینہ
 نیچون افضل اریلہ دیدیلر اما مکہ دہ قیلان صلاتک من ید مضاعفہ سی دینلور ایسہ احباب
 تفضل اکا منحصر دکادر یلورستکہ عرفانہ متوجہ اولان کیمہ صلات خسی متادہ فطاق مسجد
 حرامدہ قیلندن افضلدر اگرچکم اندن مضاعفہ منفی اولدیسہ اتباعدہ اولان فضل آدن
 آرنددر و شول کیمہ کہ من ید مضاعفہ ایلہ تفضل مکہ یہ استدلال ایشدی اول اصابت
 ایتماشدر زیرا چاردر کہ مفضولدہ بر مرتبت اولہ کہ فاضلدہ اولدہ معہذا فخر عالم صلی اللہ تعالی

علیه وسلم حضرت بلربنک مدینه ایچون مکه اوزرینه مزید تضعیف برکنه دطاسی امور دنیوییه
 شامل اولدینی کی امور دنییه یه ده شاملدر وکاه اولور که عدد قبلده بربرکت اولور که نفعی کثیر
 اوزره زیاده اولور تفضیل مدینه به انکیچون بوجهته استدلال ایتشدر (اگر شویله که حدیث
 مضاعفدن مراد بالکریت الله ایسه کلامک ماعد استنده در نفس بیت حفته واکام تعلق
 اولان مواضع نسک حقرنده بیور بلان احادیث شریفه یه بزم مرادیمزه مخالفت چیتمز حاصلی
 بودر که طوتالم نفس بیت شریقه قلنان صلاتک مضاعفدن سائر مساجد دن زیاده ایتش بزم
 سوز بزمیت شریف برندن و مواضع نسک دن خارج مواضع کوره در و مدینه شهرتک مواضعی
 اول خارج مواضع دن اشرف دیکدر انکیچون ابدیکه حضرت عمر رضی الله تعالی عنه
 عبدالله الحزمی به ابتدی * انت الفائل لکن خیر من المدینه * یعنی سببسن مکه ایچون مدینه دن
 افضلدر دین دیدی عبدالله ابتدی * هی حرم الله وامنه و فیها سائمه * یعنی مکه حق سبحانه
 و تعالی حضرت بلربنک حرمدنر و امیندر یعنی محل امن قبلدینی بردر و بیت شریقی انده واقع
 اولشدر دیدی حضرت عمر ابتدی * لا اقول فی حرم الله ویته شبتا * یعنی بن حرم الله ویت الله
 حفته نسسه سو بلزم دیدی اندن عمر اولکی سوز بن یه اعاده ابتدی عبدالله دخی جواب مذکور
 اعاده ابتدی یه حضرت عمر رضی الله عنه * لا اقول فی حرم الله ویته شبتا * دیو بیوردی
 آخر عبدالله اشارت ایتدیلر اورادن متصرف اولدی (و مسجد قبا به وارمن فضیلتی مدینه
 منوره به عمر دن عوض و برلشدر و زیارت روضه منوره و مسجد رسول علیه السلام جندن عوض
 و برلشدر تکیم بونلرک فضائل حفته احادیث صحیحه وارد اولشدر و عوضنی فضیلت
 جهتنددر یوخسه فر بضمه جندن بدل اولن معنایه دکلدر اگر چیکم رسول الله صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت بلربنک نبوت کلد کد نصکره مدینه ده اقامت مکه ده اقامتدن
 آن واقع اولشدر اما مدینه ده اقامت زماننده آثار اعزاز دین و اظهار شعائر اسلام و مسلمین
 اکثر واقع اولشدر و فر ائذک اکبری مدینه ده نازل اولشدر و دین اسلام انده کالن بولشدر
 و فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت بلربنک قیامته قدر خالک مدینه ده قرار ایتشدر
 و جبرائیل علیه السلام ملازمی اورا به مکه دن زیاده واقع اولشدر بوجهتنددر که امام مالک
 حضرت بلربنک سوال ایدوب مدینه ده طور مقیمی سکا اجدر یوخسه مکه ده طور مقیمی دیدیلر ابتدی
 مدینه ده طور مقیمی اجسدر بن نیجه مدینه بی اختیار فطیم که انده بر یول بوقدر که رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت بلربنک دن مرور ایتش اوله و بر ساعت اولدین جبرائیل
 علیه السلام حضرت رب العالمین ددر رسول الله حضرت بلربنک نزول ایلر ایدی دیو بیوردی (طبرانی
 نقلنده * المدینه خیر من مکه * وارد اولشدر چندی روایتنده افضل من مکه وارد اولشدر
 اگر چه بونک سندنده محمد بن عبدالرحمن داخلدر ابن حبان اتی نقادن حد ایتشدر اما کاهی
 خطا ایلر ایدی دیشدر بعضیلر دخی روایتی محفوظه دکلدر و بعضیلر کندی قوی دکلدر دیشدر
 والله اعلم) وینه فضل مدینه حفته صحیحینده ابی هریره دن مرویدر که * قال رسول الله
 صلی الله علیه وسلم امرت بقریه تا کل القری بقولون یثرب وهی المدینه تنی الناس کابنی الکبر
 خبث الحدید * دیشدر اگر فخر کائبات حضرت بلربنک حدیث شریقی مکه ده ایکن بیوردی ایسه
 بن برقریه به هجرت ایتکه امر اولند مکه اول سائر قریه لری اکل ایدر دیمک اولور اگر
 مدینه ده ایکن بیوردی ایسه بن برقریه ده ساکن اولغه امر اولند مکه اول سائر قریه لری اکل ایدر
 دیمک اولور واکا برب دیرر و اول مدینه در خلفک بر امر لک سوروب چبقار دیمور بی کور یکی
 دیمورک بر امر بن چبقار دینی کی دیکدر (قاضی عبدالوهاب ایدر تا کل القری دیمک معناسی

انلرك فضائل اكارا جعدن واول انلردن افضلند ديمك اولور (ابن المنبر ايدرا احتمالدر كه مراد
انك فضلي سائر قري فضلتنه نالندر ديمك اوله گونباغير بلك فضل انك فضل عظيمي قنده
مضمحل اولور ديمكدر و بو تغير يعني تاكل القري ديمك مكيه ام القري ديمكدن ابلغدر زيرا
ام القري عبارتندن سائر نيك فضلي بونك قنده مضمحل اولوق مرتبه سي لازم كلز نه سابت
امومت حتى ثابت اولور بوزده احتمالدر كه اهل مدينه نيك سائر قري خلقنه غلبه سي مراد اوله
زيرا اوزادن فتح اولمشدر در صحابه كرام ائدان جيقوب اطراف ومالكي مسخر ايتمشدر
ومال غنائم اورايه چكلمشدر (ابن ابى جرره رجه الله عليه امام بخاري رواينده وارد اولان
لس من بلدنا الا سيظاوه الدجال الامكة والمدينة * حديث شريفندن حرمين شريفينك فضيلته
تساويسن اسنباط ايتمشدر زيرا اولردن بخيري جيع ارضه دجال اياغي باصوب بونره كلنجيك
فضلده ايكنسي مساوي اولغه دلالت ايدردمشدر وجوه نظر دن دخي تساوي معناسي مؤكدر
زيرا فخر عالم صلي الله تعالى عليه وسلم حضرت نلر نيك اقامتي ومسجدى وروضه مقدسه سي
مدينه واقف اولدى ايسه ولادق وبعثي مكيه واقف اولمشدر و قبله سي مكيه در واطاصلى
آفتاب وجوديه مطلع مكيه در و مغرب مدينه دره بو يورمشدر (امام سيبر رواينده سعد حديثندن
وارد اولمشدر كه فخر الم صلي الله تعالى عليه وسلم حضرت نلري * يا ابي حلي الناس زمان يدعو
الرجل ابن عمه وقرينه هم الى الرضا والمدينة خير ايام لو كانوا يعلون والذي نفس بيده لا يخرج
احد رعبه عنها الا اختلف الله فيها خيرا منه * يورمشدر معناسي خالق اوزر شه پوزمان كله كه
كشي ابن عمي وقريني يعني منسوب وشه لقاتي اوجوزلق برره دعوت ايله مالمو كه مدينه انلره
خيردر اكر بيليه لايدي كيمز لايدي اول الله حقيقونكه بنم تقسم انك يدقدر تنده در بر كيمه
مدينه دن اعراض ايدوب كيمز الا حتى تعسالى حضرت نلري ائدان افضلن انك برينه كتور ديمك
اولور ظاهر حديث شريف اشعار ايدركه مئق اولان كيمسه لرحمطوشدنت سبيله مدينه بي ترك
ايدوب آخر دياره كيمك مذموم اوله بلكه محب النبي طبري رجه الله تعالى عليه بر قومندن
نقل ايتمشدر كه بو معني فخر الم صلي الله تعالى عليه وسلم حضرت نلر نيك زماننده يا خود اصحابي
زماننده ترك مخصوص دكلدر بلكه تمامدر ايديدن الى يوم القيمة بويله در ديمشدر (وينه صحيح
مسئله ابي هريره رضى الله عنندن وارد اولمشدر كه * ان رسول الله صلي الله عليه وسلم قال لا يصبر على
لاوا المدينة وشذتها احد من امتي الا كنت له شقبا وشهيد ايوم القيمة * يورمشدر يعني بنم امتندن
بر كيمسه مدينه نيك آجلفته وشذته صبر ايمز الا قيامت كوندنن اكا شفع باشاهد اولورم ديمكدر
شقبا وشهيد اقول شريفنده اولفظي اظهر بودركه شك ايجون اوله بلكه تقسم ايجون اوله
زير حديث شريفى جابر بن عبد الله وسعد بن ابى وقاص و ابي عمر وابو سعيد وابو هريره واسماء
بنت عميس وصفيه بنت عبيد رضوان الله تعالى عليهم اجمعين روايت ايتمشدر بو مبيدركه
صحابه كرامندن بودكلو كيمسه يا خود بورا ويلري شك ايتمش اوله تقسم ايجون ايديكى
اظهر اولدقدلصكره معناسي بعض اهل مدينه شقيق و بعض آخريشه شاهد اولورم ديمك
اولور بوندن مراد يا بودركه عاصيله شقيق ومطيلره شاهد اولورم ديمك اوله يا خود بنم زماننده
اولنره شاهد و بنديصكره كلنره شقيق اولورم ديمك اوله يا خود بخيري معني اوله الله اعلم مراد رسوله
وخواجه عالم صلي الله تعالى عليه وسلم حضرت نلردن اهل مدينه بو احسان قيامت كوندن
جيع مدينه يا خود جيع عالمينه اولان شفاعت وشهادة عامه سي اوزره بر خصوصيت زاننده در
بو شريفاره تخصيص وتصيصة انلرك علوم مرتبه لرين وكندي قنده زياده منزلت وقدر لرين
اشعار وارد اكر لفظ او شك ايجوندر ديلور ايسه بوندن بحالي دكلدر كه عبارته صحيحه شهيدا

اوله

اوله بو تقدیرجه شهید قلمز زبیرا شهادت سائر ایچون ادنار اولنان شفاعت اوزره زائد براسنه
 اولور یاخود شفیعاً اوله بو تقدیرجه شفاعت عامه عندن بلسه اهل مدینه به بر شفاعت
 خاصه سی مراد اولور و بونک ضعی یارفع درجات یاخود تخفیف حساب یا بونک غیری برتی
 اولور حاصلی حق تعالی حضرت نلری تک فضل و کرامته نهایت یوق شفاعت خاصه انلردن
 بعضی ایچون اولور بو مرتبه به لایق و سزاوار اولوق اسنان مدینه تک محنت و مشقتله صبر
 ایدوب فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری تک شرف جوارین ترک ایتمک
 کر کدر زبیرا حق جوار الیه هر عیدرتیکم حدیث صحیحده * ما زال جبرائیل بوصفی بالجار حتی
 ظننت انه سورته * یورمشدر اهل مدینه دن بر کیمسه تقدیر کنه کار و عاصی اولور ایسه اندن
 چار اسمی زائل اولمز انلر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری تک فوکتیلریدر
 انلر خنده ناسرا کلامدن احتراز واجددر مادامکه انلردن بر کیمسه اسلام اوزره اوله و ایمانله
 ختم اولنه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری اکا شفاعتی التزام ایتمدر
 شکیم ترمدی و ابن ماجه و ابن حبان عبدالله بن عمر حضرت نلری روایت ایدر که فخر کائنات
 علیه افضل التحیات حضرت نلری * من استطاع منکم ان يموت بالمدينة فمیت بها فانی اشفع
 لمن يموت بها * یورمشدر یعنی سرزدن بر کیمسه که مدینه و وفات ایتمک قادر اوله انده وفات ایتمون
 زبیرا تحقیقاً بن اده وفات ایدنلره شفاعت ایدرم دیمکدر (فضائل مدینه ده وارد اولان احادیث
 شریفه دن بری بودر که صحیح بخاریده اوهر بره رضی الله تعالی عنه فخر کائنات
 علیه اکمل التحیات حضرت نلری روایت ایلر که * لا يدخل المدينة المسیح الدجال ولا الطاعون *
 یورمشدر حاصلی مدینه منوره به نه دجال کبرر و نه طاعون کبرر دیمشدر (فتح الباریده مذکوردر که
 بعضی طاعون سبب شهادت ایکن مدینه نیچون کبریه دیو امن کال ایتمشدر و دجاله مقرون
 قلمه تک وجهی اندر دیمشدر) بعضی علما بوندن جواب و برشدردر که طاعون طعن چندر پس
 مدینه بی مدح شول جهندن حاصل اولور که کفار جن و شیطین اکا دخول ایتمدر دخول ایدنی دخی
 کیمسه به طعن ایتمک قادر اولیدر (وقرطبی رحمة الله تعالی علیه منهم آدلو کابنده بو یله جواب
 و برمشدر که طاعون کبرر مز دیمه دن مراد سائر بره کبرر دیمی کی کبرر طاعون عواس
 و جارف کی طاعونلر اده واقع اولماز دیمک اوله دیمشدر بونک مقتضای بودر که قیلا دخول ایتمک
 جائز اوله مع هذا اتفاق بونک اوزرینه در که مدینه به اصلا کبرر مکمه یده کبرر و لیکن بعضی جماعت
 سنه نسع وار بعین و سبعاً ده ده طاعون عام اولد یعنی زمانده مکمه به دخول ایتمدی دیمشدر
 اما هرگز مدینه به کبرر دیمک بر کیمسه نقل ایتمشدر بعضیله دخی بو یله جواب و برشدر که
 رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری اهل مدینه به حجابی طاعوندن بدل قلمشدر
 زبیرا طاعون کاه اولور کاه اولماز وحی هر زمانده متکرر اولور بو تقدیرجه ایکیسی اجرده برابر
 اولمشدر طاعون کبرر ایسه دخی مراد حاصل اولور دیمشدر (و این حجر رحمة الله تعالی علیه
 بو طرفله جواب و برمشدر که (امام احمد روایتده انی عبیدن هر ویدر که رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری * اتانی جبریل بالحمی والطاعون قامسکت الحمی
 وارسلت الطاعون الی الشام * یورمشدر معناسی جبرائیل علیه السلام بکاحی و طاعونی
 کتوردی بن حبابی آلیقوم و طاعونی شامه کوندردم دیمک اولور و بونده حکمت بو ایدیکه
 سید عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری مدینه به کلدیمی زمانده از کیمسه ایله بخش ایدی
 و اوز زمانده مدینه طاعونی چوق بر ایدی اندن صکره حق تعالی حضرت نلری آتی خیر قلوب جاهالله
 و بالک هر برندن اجر جزیل حاصل اولور قنفسن اختیار ایدر ایسک ایله دیو یوردی اول دخی

جایی اختیار ابتدای زبراجادن موت حاصل اولوق آرز واقع اولور بومر تبه دئصکره وقتا کیم کفار ایله جهاده احتیاج واقع اولدی وقتله اذن وارد اولدی وجهساده برار کیمسه زری حیا ضعیف وز بون ایتمکه بشدی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری دعا ابتدای حیا مدینه دن جحفه به نفل اولندی مدینه منوره برعلل وامراضی غالب بر ایکن اصح بلاد الله اولدی وطاعون سببیه شهادته واصل اولیان فی سبیل الله جهاد سببیه واصل اولور اولدی واول کیمسه به که جهاد ایله شهادت مبسر اولدی حیا که حظ المؤمن من النار در اول حاصل اولور اولدی صکره زدن بو حال یعنی طاعون کیرمک مدینه ده استمرار بولدی تا کیم فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری بک اجابت دعای تمحق اولوب انک خبرین تصدیق ایچون بو قدر مدت متطاوله ده مدینه دن طاعون ممنوع اولغله انک مجزه عظیمه سی ظهور بوله والحاصل منع دخول طاعون لوازم دعاء رسول علیه السلام وخصایص مدینه منوردهن اولدی (جهله خصایص صندن بری دخی بودر که غباری جذام و برص علت برینه بلکه بخیع امراضه شفا در تکیم این رزین جامعنده سعد حدیثدن بویه روایت ایتمشدر (ابن عمر رضی الله تعالی عنهما حدیثه * و عجمونها شفاء من السم * زیاده سی واقع اولمشدر یعنی بالحق خرماسی زهر دن شفا در دیو بیورمش سابقا بیان اولنان اوزره صباح وقتنده یدی دانه سین اکل ایدن کیمسه به اول کون زهر کار ایتمه دیو بیورمشدر (ابن الجبار روایتنده حضرت عائشه رضی الله تعالی عنهما عنهن مرویدر که * کل البلاد افتحت بالسيف وافتحت المدينة بالفران * بیورمش یعنی جیع بلاد سیفله فتح اولندی مدینه قرآنله فتح اولندی دیمش (وطبرانی نقلنده ابوهریره مرویدر که * المدينة قبة الاسلام ودار الایمان و عرض الهجرة و متوی الخلال و الحرام * بیورمشرو بالجملة اول منزل مقدسک هر بری اگر طاشی اگر طبرانی اگر اطراف و ثوابیسی و باغ و راغی اگر سائر اجزاسی هر نه سی وازایسه فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری شرف مقارنیه مشرفدر اهل مدینه فخر عالم حضرت نوری بک بر کاندن مستفیض اولم ایچون منزل رینه دعوت و ضیافت ایدر ایدی و اولرنده نماز قیلد یقن مراد ایدنور ایدی انکیچون (امام مالک حضرت نوری مدینه ایچنده رکو بدن امتناع ایدر ایدی بریده که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری بیان کزوب مبارک قدم شریقی طقوش اوله بن انده جوار ایغیله بصمزم دیو بیور ایدی حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری آدین رعایت ایدن بونلری ملاحظه ایتمک کرک واول دیارده جهله مستحبات نبوی دخی بودر که واروب مسجد قبا بی زیارت ایدوب انده نماز قبله رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری اول مسجدی ماشیا ورا کیا زیارت ایدر ایدی تکیم امام مسلم رحمة الله تعالی علیه روایت ایتمشدر برروایتده * کان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم باقی فیصلی فیه رکعتین * وارد اولمشدر ینه مسلم نقلنده ابن عمر حضرت نوری هر سبت کونی مسجد قبا به وارد ایدی دیمشدر (ترمذی و بیهقی و ابن ماجه روایتلرنده) اسید بن ظهیر انصاری رضی الله عنه مرفوعا روایت ایتمشدر که * صلوة فی مسجد قبا کعمره * بیورمش (وامام احمد و ابن ماجه نقلنده) سهل بن حیقندن بو اغظله وارد اولمشدر * من تطهر فی ینه ثم اتی مسجد قبا فیصلی فیه صلوة کان له کاجر عمرة * حاکم رحمة الله تعالی علیه بو حدیث صحیحدر دیمشدر معناسی بو کیمسه که اونده پاک آید ست آله اندنصکره مسجد قبا به صکلوب انده نماز قبله اول کیمسه به عمره ثوابی قدر ثواب حاصل اولور دیمشدر (ودخی اول دیارده ورا کیمسه به لایق بودر فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری بک روضه منوره سین زیارت

حدیث شریف

ایشان در کد نصره انده واقع اولان آثار مبارکه و مزارات متبرکه بی زیارت ایلیم و رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینک نماز قیامتی مساجده واره نماز قیلوب دعا ایلیم اندن بقیعه حبیه یعنی مدینه نیک مقابرینه واره انده اولان مزاراتی زیارت ایلیم خواجه کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینک زماننده و کتدود نصره وفات ایدن اکثر اصحاب کربن رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضراتی انده مدفونلردر کذلک سادات اهل بیت و تابعین انده واقع اولمشلردر (امام مالکدن مروی اولان اوزره مدینه ده اصحاب کرامدن اون بیک نفر کیمسه وفات ایشلدر هب انلر بقیعه مدفونلردر کذلک امهات مؤمنینک خدیجه ابله میونه دن غیر بیسی هب انده بتورلر خدیجه مکه ده و میونه سرف ناحیه سنده بتورلر رضی الله عنهن (امام مسلم رحمه الله علیه روایت ایشلدر که خواجه کاشات علیه اکل التحیات حضرت نرلی کیمه ایلیم بقیعه جیقار ایدی دخی * السلام علیکم دار قوم مؤمنین * دیو سلام و پر ایدی (عارف بالله ابن ابی جبره قدس سره مسجد رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینه دخول ایشدیک زمانده نمازدن غیر برده جلوس ایشز ایدی ایاق اوزره طور ایدی و رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینک قارشوسنده دایما ایاق اوزره طور ایدی برکون بقیعه جیقیق خاطر ه سی کلدی صکره ایدی بورادن قنده کیده رم بومقام خود سائلاره و طالبره و منکسراره حق تعالی حضرت نرینک آجلش فیوسلدر دیدی خدمت شریفندن کندی (ابن النجار رحمه الله علیه مرفوعا روایت ایشلدر که * مقبرتان تضئان لاهل السماء کما تضئ الشمس والنمر لاهل الدنيا بقیع الفرقد ومقبرة بعسقلان * بیورده شلر یعنی ایکی مقبره کوک خلفه ضیا و پر تنکیم شمس و مهر بر خلقنه ضیا و پرلر بیسی مدینه مقبره سی بیسی بعسقلان مقبره سی دیکدر (کعب الاخباردن مرویدر که قبور مدینه نورانده مسطوردر برقه کیدر اطرافنده خرما اناجلیری بشدر واکا ملائکه موکل اولمشلردر هر بار که طوله آلورلر جنبه دو کورلر دینلشدردیو بیوردی (ابو حاتم روایتند ابن عمر رضی الله عنهما فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نریندن نقل ایشلدر که * انا اول من نشق عنه الارض ثم ابو بکر ثم عمر ثم اقی البقیع فیحشرون معی ثم انظر اهل مکه حتی یحشر بین الحرمین * بیورده شلر * (فصل ثالث) * فخر موجودات علیه افضل الصلوات واکل التحیات حضرت نرینک یوم آخرتده فضائل اولیات و علو درجاته تفضلی و شفاعت و مقام محموده تعظیم و تجلی ذکر نده در معلوم اوله که حق سبحانه و تعالی حضرت نرلی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینی تنکیم بنده خلقده سائر انبیا علیهم السلامدن اول پراشمدر و عالم ذرده (الست بر بکم) بیورده قده (بلی) جوان ویرمه سائرندن تقدم توفیق ایشلدر عودده دخی غیر یلردن تقدم روزی قلمشدر قبردن اول قالقان و اول شفاعت ایدن و شفاعتی اول مقبول اولان و سجوده اول ما ذون اولان و جمال رب العالمینه اول نظر ایدن و امنلری یشده قضا ایدن انبیا نیک اول اولان و امنیه صراطی اول بکن و جنبه اول دخول ایدن و امنی جنبه اول کیرن فخر کاشات علیه اکل التحیات حضرت نرلی اولسه کرکدر و یونلردن غیر دخی انواع فضائل و کرامات غیر مناهیه بره شریف بیورسه کرکدر جمله دن بری راکبا معوت اولسه کرکدر و مقام محمود و لواحد سید عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینه مخصوص قلمشدر آدم علیه السلام و اندن پرو کیم و ارایسه جیعا انک تحت لواسنه کلسه کرکدر عرش اوکنده حق تعالی حضرت نرینه سجده قبله کرکدر و اول سجده ده حق تعالی حضرت نرلی بر کیمسه به روزی قلمدیجی حد و ثباتی سید عالم علیه الصلاه والسلام حضرت نرینه فتح ایدوب حق تعالی

حضرت زینب انکاء تحمید و ثنا قبلیسه کر کدر حق سبحانه و تعالی حضرت نری * با محمد ارفع
 رأسک و قل سمع و سل تعط و اشقع تشفع * دیو پورسه کر کدر و تکرار شفاعت و مسجد ل
 ایسه کر کدر ینہ حق جل و علا حضرت نری * با محمد ارفع رأسک * الخ دیسه کر کدر
 جله دن بری دخی بین عرشده طور مقدر که اکا مخصوص صدر هر کر خلا بقدر کبسه به مہسر
 دکدر یوم معناده او اون و آخرون اکا خطبه قبلیسه کر کدر بر فضیلتی دخی بین الانبیاء و الامم
 شہادتدر و جله سی اکا کلوب بری غم و غصه دن تخلص ایچون شفاعت ایله بار رسول الله
 دیسه کر کدر و ججیع مؤمنین انک شہاعتیله چنه کبسه کر کدر بعضیسه محض دخول
 ایچون و بعضیسه رفع درجات و مزید کرامات ایچون شفاعت ایسه کر کدر و صاحب حوض کور
 و صاحب وسیله اول اولسه کر کدر و بویک غیری فضائل و کراماتدن نیجه خصوصه تعظیم
 و توقیر اولسه کر کدر (ذک فضل الله بؤنیہ من یشاء والله ذوالفضل العظیم) اما قبر دن
 اول قیام ابدن اول اولدیغنه دلیل ابن عمر رضی الله عنه روایت ایتدیکی حدیث شریفدر که
 یوقصلک اوزرنده مناسبتله مسطور اولشد (بری دخی ابوهریره حدیثدر که اول حضرت
 * انا سید ولد آدم یوم القیمة و لافخر و یندی لواء الحمد و لافخر و ما من بی آدم من سواه الا
 تحت لوائی و انا اول من ینشق عنه الارض * یورمشدر حدیثین مذکور بنده قبر دن اول قیام ابدن
 خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نری اولدیغی صبر مجدر (بحاری
 روایتی اوزره ینہ ابی هریره دن منقولدر که * قال النبی صلی الله تعالی علیه و سلم بصعق الناس
 حین یصعقون فا کون اول من قام فاذا موسی اخذ بالعرش فمادری اکان فین صعق *
 دیمشدر و بروایتده * فا کون اول من یبقی فاذا موسی باطش بجناب العرش فلاادری
 اکان موسی فین صعق فافاق قلبی اوکان من استثنی الله * یورمشدر (صعق دیوعقل کیدوب
 یهوش اولغنه دیر روایتلرک حاصلی بودر که یوم قیامتده بامر الله اسرافیل نغض صور ایدوب
 ناس یهوش اولدقنری زمانده اول کندوبه کلان بن اولسم کرک و حضرت موسی صبر
 یاشمش طور کورسم کرک و بیسمه کرک که موسی یهوش اوللرده داخل ابدی عقلی کتیدی
 دخی بندن اولی افاقت بولدی یوقسه (فلما تجلی ربه لیلجل جعله دکا و خر موسی صعقا)
 موجنجه طور طاعتده یهوش اولدیغیله اکتفا اولوب یونده یهوش اولمادیکی دیمکدر
 (یورویتلرده محل افاقت فتغی صعقه دنصکره ایدیکی یسان اولمادشدر اما شعبی سوره زمر
 تفسیرنده ابی هریره دن نقل ایتدیکی اوزره * ائی اول من یرفع رأسه بعد الصفحة الاخرة *
 وارد اولشددر بوندن ظاهر در که مراد صعقه اخیره اوله و حدیث شریفده * من استثنی الله *
 قول شریفندن مقصود آیت کریمده (ففرغ من فی السموات و من فی الارض الامن شاء الله)
 یورلدیغندر بعضیلر یوم قیامتده استنکال ایدوب جمیع خلق نیجه یهوش اولور یهوشلق حسی
 اولانه کوره در موانک خود حسلری یوقدر دبدیلر جواب و یرمشدر که یهوش اولنلر احبار
 اموات دکدر انلر الا من شاء الله استنکالده داخلدر یعنی * الا من سبق له الموت قبل ذلك
 فانهم لا یصعقون * دیمکدر دیمشدر در (امام قرطبی بوجوابه میل ایشدر و حدیث شریفده
 موسی ایچون من استثنی الله دن اولقی احتمالی و برادیکی بوجوابه معارض دکدر زرا انبیا
 علیهم السلام عند الله احیاددر حدیث شریف ابن مر دوپه نقلنده ابی سلمه دن بوجوابه ایله
 وارد اولشد * انا اول من ینشق عنه الارض یوم القیمة فانفض التراب عن رأسی فاتی قائم
 العرش فاجد موسی قائم عندها فلاادری انفض التراب عن رأسی قلبی اوکان من استثنی الله *
 یعنی بن قیامت کوننده اول قبری شق اولتان کبسه یم قبر دن قیام ایدرم دخی باشندن طوبرانی

سلکرم اندن هرش ابانته کلورم موسایی اناک پاننده بو اورم و بتلزمکه موسی طو پراخی کنندی
باشندن پندن اولمی سلکدی یوقسه اول حق تعالی حضرت نرنک استننا استننا استننا کنندی ایدی
دیمک اولور (علما رجهم الله تعالی استننا اولئسان کچلر ایدیکنده اون قول اوزره اختلاف
ایتمشدر بعضی ملائکه در دیدی و بعضی انبیا در دیدی) یهقی تاویل حدیثه حضرت
موسی استنی اللمهدن اولغنی تجوز ایتمده بو قولی اختیار ایدوب بنم فتمده و چهی بودر که انبا
علیهم السلام عندالله شهدا کی احیاد نفعه اولاده یهوش اولور و یهوشلغک معناسی
بودکلدر که من جمیع الوجوه موت اوله بلکه شعور کنکلدر دیو یوردی بعضیلر دخی مراد
شهدادر دیدیلر حلیمی بونی اختیار ایتمشدر ابن عباسدن مروی اولان بودر برا حق تعالی
حضرتلری شهدا حفته (اجساد عند ربههم برزقون) بیورمشدر بوندن غیری اقوال ضعیفه در
دیو ذکر ایتمشدر (ابوالعباس القرظی صاحب المقهم صحیح بودر که مراد قنغیسی ایدیکن
تعینیه خبر صحیح وارد اولماشدر جمله سی مختلدر دیمشدر) اما تلبدی نذکره ده اعتراض
ایدوب ابوهریره حدیثه شهدا ایدیکن تعینیه حدیث شریف وارد اولمشدر وحدت
صحیحدر دیدی (ابوهریره رضی الله تعالی عنهدن مرویدر که * ان رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم سأل جبریل عن هذه الامة من الذین لم یشاء الله ان یصعقوا فالهم الشهداء *
دیمشدر یعنی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری بو آیتدن جبرائیل علیه السلامه
سؤال ایدوب حق تعالی حضرتلری یهوشلغکرین دلدیکی طائفه کچلر در دیدی جبرائیل
علیه السلام انلر شهدادر دیو جواب و یردی دیمک اولور حاکم رجحه الله علیه حدیث مذکور
ایچون صحیحدر دیمشدر بعضیلر دخی جمله عرش و جبرائیل و میکائیل و ملک الموت علیهم
السلامدر اندنصرکه بونلر وفات ایدولر اک صکره ملک الموت وفات ایدر دیدیلر بعضیلر دخی
جنته اولان حور و غلماندر دیدیلر اما بوسوزله اعتراض اولنوب جمله عرش سکان سموات
والارضندن دکلردر ز بر اعرش جمیع مغموات فوقنده در و جبرائیل و میکائیل و عزرائیل علیهم
السلام صافین مسجین دندر و حور و غلمان جنته در جنت خود جمیع مغمواتدن بوقار و عرشندن
اشاغیدر و جنت بشقه عالمدر بقا ایچون مخلوقدر شک بو قدر که اول حق تعالی حضرتلری
فنا ایچون خلق ایتدیکي اشبادن بعیددر دیدیلر اندنصرکه خبرده وارد اولمشدر که حق تعالی
حضرتلری جمله عرشی و میکائیلی و ملک الموتی امانه ایدوب صکردن احیا ایتسه کر کلدر اما اهل
جنتدن خیر وارد اولماشدر و لکن ظاهر بودر که جنت دار خاودر اینه داخل اولانه هرگز موت
بشعر طشیر مدن کیرنلر قابل موت ایکن بویله اولحق انده خلق اولنلرله موت بنشمک اولی
اولور (اگر سؤال اولنوب (کل شیء هالک الا وجهه) مقتضاسی بودر که ذات قدیم لم برادن
تجبری هر نسته فنا بویله بو تقدیرجه نفس جنته فنا بولوب صکره بوم جزا ایچون اعاده اولنمق
لازم کلور دینلور ایتسه جوابی بودر که (کل شیء هالک الا وجهه) دیمک معناسی هر نسته که قابل
هلاکدر اگر حق تعالی حضرتلری هلاک کن دیلر ایتسه هلاک اولور الا حق سبحانه و تعالی
حضرتلری قدیمدر قدیمک قناسی ممکن دکلدر دیمکلر والله تعالی اعلم) (و حورک عدم موشه
قولی بودخی نماید ایلر که انلر * نحن المالکات فلا نموت * دیمشدر در تکیم حدیث شریفده
وارد اولمشدر خاطر بولسونکه انلرک خلود دیدکلرندن مراد بعد القیامة خلود دیمک اوله
زیرا ومعنی غیر یلرده بولنور اوصاف مشترکه الله افخضار اولماز (ابوالشیخ کتاب العظیمه
و هب بن منیه طر بقندن بر حدیث روایت ایتمشدر که حق تعالی حضرتلری (صوری صرجه
صافلغنده براق ایچون خلق ایتدی اندن عرشه طوت دیو امر ایتدی عرش دخی اکا تعلق
ایتدی اندنصرکه حق جل و علا حضرتلری کن دیو امر ایتدی همان اسرافیل علیه السلام

وجود کلدی آندن صوری آل دیو امر ایسدی اسرافیل صوری آندی و اول صورده جمع مخلوقاتک ارواحی عدد پنجه دلو کله واردر و ارواح اول دلو کله کبرلر جمله سی صورده جمع اولورلر اندنصرکه حق تعالی حضرت نلری اسرافیله امر ایلر اسرافیل صوری نفع ایدر آنده اولان ارواحک هر بری جبقوب جسده کبر دیو یورلشدن یوتقدیر اوزره اول صورده نفع اولتورن تا کیم ارواح جسدر بنه واصل اولار نفعک صورده اضافی حقیقت واجساده اضافی بحجاز اولور دیمشدر (صحیح مسلمده عبد الله بن عمر حدیثندن مر فوعار وایت اولمشدر که * تم نفع فی الصور فلا یسمه احد الا صنی لیا و رفع لیتام یسرل الله مفرلر آکانه الطل قینت منه اجساد الناس تم نفع فیہ اخری فاذا هم قیام ینظرون * یورلشدن لیت کسر لامله صفحه محفدر یعنی یونک برجانیدر حدیث شریفک معناسی نفع سوز اولور دخی اتی اشیدنلردن بر کیمسه قالملاز الا وفات ایدر دیمکدر * اصنی لیا و رفع لیتا * یوردیغی موندن کایه در یعنی جان و یروب یانک اوستنه دوشر بو یونک برجایی اشائی و برجایی یوقارو کلور دیمکدر اندنصرکه حق تعالی حضرت نلری طله بکرلر بر یغور کوندر آندن خلقک جسدری بر تر صکره بر نفع دخی اولور خلقک تمام حیات بولوب قاقارلر نظر ایدرلر دیمکدر اولور (طل شبنم در وقتی ضعیف یغوره دخی درلر * قیام ینظرون * قول شریفنه ایکی احتمال اوزره معنی و برمشدر بر یسی قائلر اولوب اطرافه مبهوتلر کی نظر ایدرلر دیمکدر (بری دخی قائلر اولوب ایاره نه ایلبلد بو اوتظلا ایدرلر دیمکدر) و دارمی نقلنده حضرت آندن مر و یدر که * انا اول الناس خروجا اذا هم تواقدهم اذا وفدوا و انا خطیبهم اذا انصتوا و انا منشفعهم اذا حبسوا و انا مبشرهم اذا ایسوا من الکرام و المقاتح یومئذ یبدی و لواء الحمد یومئذ یبدی و انا اکرم ولد آدم علی ربی یطوف علی الف خادم کانهم یبض مکنون اولو لؤلؤ منور * یورلشدن معناسی بن ناسک اول فبردن خروج ایده فی یم اولزمانده که قهرلندن معنون اولار و انلرک اوکنه دوشوب کتورن بنم اولزمانده که عرصه محشره کله لر و انلرک خطیبی بنم اولزمانده که سکوت ایروب طوره لر و انلر ایچون شفاعت ایدن بنم اولزمانده که حبسه کرفتار اولار و انلره بشارت ایدیجی بنم اولزمانده که کرامتدن یعنی عفو و مغفرتدن امیدلر بن کسلر و مقتساحلر اول کون بنم المده اولسه کر کدر و لواء الحمد بنم المده اولسه کر کدر و بن ربده ولد آدمک اگر یم بیض مکنون کی یا خود لؤلؤ منور کی بیک خادم خدمت ایچون بنی طواف ایسه کر کدر دیمک اولور بیض مکنوندن مراد دوه قوشی عمرطه سیدر مکنون دینلدیکی قنادی آنتنده مستور دیمکدر طائفه عرب محبو بلرک دینلر بن اکا تشبیه ایدرلر (حادی الارواح صاحبی روایت ایندیکی حدیثده * ان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یبعث یوم القیمه و بلال بین یدیه ینادی بالاذان * دیمشدر ذنابر عصباده ابی هریره حدیثندن وارد اولمشدر که * ان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم قال یتبع الابیاء علی الدواب و یحشر صالح علی ناقته و یحشر ابنا فاطمه علی ناقتی الغضبا و القصوی و احشر انا علی البراقی خطوها عند اقصى طرفها و یحشر بلال علی ناقه من نوق الجنة * دیمشدر یعنی خواجه کاشفات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری یورمشدر که انبیا علیهم السلام قیامت کوننده طوارلر اوزرنده بعث اولتورلر صالح بیغمبر ناقه سی اوستنده حشر اولتورن و فاطمه نیک ایکی اوغلی بنم غضبا و قصوی آدلوناقه لر اوزره حشر اولتورلر بن براق اوزرنده حشر اولتورن اول براقک آدمی کوزی یتشدیکی برک نهسایتیدر و بلال جنت ناقه لندن بر نیک اوزرنده حشر اولتور دیمشدر (طبرانی اخراج ایندیکنک حاصلی بودر که انبیا علیهم السلام دواب اوزرنده حشر اولتورلر و بن براق اوزرنده حشر اولتورن و بلال جنت ناقه لندن بر ناقه اوزرنده حشر اولتور آندان اوقور

* اشهد ان محمدا رسول الله * دیندگی زمانده اولین و آخرین ندن مؤمنلر اکا شهادت ایدرلر دیو
بیورمشدر بعض روایتده فخر کاشان صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری قبر شریفندن
بشمش بیک ملک از اسنده بعث اولنده کرب دیو وارد اولمشدر تکبیم بعض عمال کعب الاحباردن
اوبله نقل اینشلردر و تعصیلی بودرکه برکون کعب رضی الله عنه حضرت عایشه صدیقه
رضی الله تعالی عنها خدمته واردی حضار مجلس رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نلری باد ایتدیلمر کعب ایتدی هیچ بر صبحاق بوقدر اولنده بشمش بیک ملک نزول ایدر
سید کاشان صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری بیک قبر شریفی اطرافنه دیو بلورلر
وقندلرین اوزوب صلوات و برزق احشام اولیحق ایلر ستمایه عروج ایدرلر بشمش بیک ملک
دخی نزول ایلر ایلر دخی صساحه دکن اوبله ایدرلر حاصلی بشمش بیک کوندر بشمش بیک کیجه
زلول ایدوب قباننه دکن فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری بوطریق اوزره
زیارندن خالی اولملر اولمانده که قبر شریف شق اولنوب فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نلری بعث اولنه بشمش بیک ملک از اسنده بعث اولنور ایلر اکا تعظیم و تکریم ایدرلر
دیمشدر (حکیم تربیتی نوادر الاصولده ابن عمر حدیثدن ایراد ایتدیلمر که برکون رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری طشره جعدی صاع باندنه ابو بکر وصول باندنه عمر
رضی الله تعالی عنهما و ارایدی فخر کاشان صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری * هکذا بعث
یوم النبی * دیو بیوردی دیمشدر یعنی قیامت کوننده قبردن قوبدیلمر زمانده بنه شوبله قوبارلر
دیمک اولور (تعمدی نقلده ابن هریره دن هر ویدرکه فخر کاشان غایبه افضل التحیات
حضرت نلری * فاکسی حله من خلل الجنة ثم اقوم عن عین العرش لبس احد من الخلائق یقوم
ذلک المقام عبری * دیمشدر یعنی بعث اولندقدنه بکا بر حله کیدرلر ائدن عرشک صاع باندنه
طور برم بدن عبری بر کپسه اولمقامه طورمز دیمک اولور جامع الاصول روایتده * انا اول من
تشیق عنه الارض فاکسی * عباره سبله وارد اولمشدر کعب روایتده * حله خضراء * وارد
اولمشدر اما امام بخاری صحیحنده ابن عباسدن بوبله نقل ایتدیلمر که خواجه عالم صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت نلری * تحشرون حفاة عراة حر لاکا بدانا اول خلق نعیده وان
اول الخلائق بکسی یوم النبی ابراهیم * دیو بیورمشدر حاصلی ائدن طوعدیلمر کبکی چپلاق
یا الحق و شمس حسر اولنور سز و اول کونده حق تعالی حضرت نلری بیک مخلوق ائندن اول کسوه
کیدور بلان ابراهیم علیه السلام در دیمک اولور (جهتی روایتده * اول من بکسی من الجنة ابراهیم
و یوق بکری فی طر ح عن عین العرش ثم یوق فی فاکسی حله من الجنة لایقوم بها البشر *
وارد اولمشدر بونده دخی جنت حله زیدن اول کسوه کیدور بلان حضرت ابراهیم اولسه کر کدر
ائدن بر کرسی کتور بلوب عرشک صاع باندنه فوسه لر کر کدر ائد نکره بکا چتندن بر حله
کتور ب کیدرلر که آدم اوغلانی اکا قیمت تقدیر ایدمه مز دیمک اولور حدیث مذکورده عین عرشده
کرسی اوزره اونوره جنی دخی ذکر اولمشدر (و ابراهیم علیه السلام رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرت نلری دن اول کسوه کیدرلر کله ائدن افضل اولنق لازم کلزم مع هذا احتمالدر که
فخر کاشان صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری کندی ایچنده وفات ایتدیلمر لبا ستر ایلر قبردن
چپسه ائده کیدر بلان حله کرامت اوله شول قرینه ایلر که انی ساق عرش فتنده اجلاس
ایتدیلمر کر کدر بو تقدیرجه حضرت ابراهیم اولینی بقیه ناسه کوره اولور دیمشدر (حلبی
رحمة الله تعالی علیه ایتدی ظاهر خیر اوزره ابراهیم علیه السلام فخر عالم صلی الله تعالی علیه
وسلم حضرت نلری دن اول حله کیدر بلور فخر عالم حضرت نلری بیک حله سی اهلی واکلدر نفاستیه

جبر نقضان واقع او اور دیدی (ابن داود روایتند ابو سعید رضی الله تعالی عنه وفات ایدر
 اولاد فیه یکی لباسلرین اسندی کتور دیلر کیدی دخی ایدی * سمعت رسول الله صلی الله تعالی
 علیه وسلم یقول ان المبت یبعث فی ثیابه التي یموت فیها * یعنی اشددم سید کائنات علیه
 افضل الصلوات حضرت نوری تحقیقاً سمیت شول لباسلر ایچنده معوث اولور که انلرک ایچنده
 وفات ایدر دیر ایدی دیمکدر (حارث بن ابی سلمه واحدین منبع فتلرندہ * فانهم یبعثون
 فی اکتفائهم ویتراوون فی اکتفائهم * وارد اولشدور یوتقدیرجه کتور بیله بعث اولورلر
 دیمکدر روایات منذ کوره نک ظاهری بری برینه محالفدر اما جعی بو طریقه ایچنده کتور بیله
 بعض اموات هر بیان و بعضی لباسله حشر اولنلر یا خود جله سی عربان حشر اولنوب
 انیسا علیهم السلامه کسوه کیدر بیله انلردن اول ابراهیم علیه السلامه کیدر برز یا خود قبور دن
 حین وفاتده ارفازنده بولنان لباسلر ایله طوروب صکره دن انلر ارفازندن دوکله دخی عربان
 حشر اولنلر اندنصکره اول کسوه کیدر دکاری حضرت ابراهیم علیه السلام اولده بیلر بولنلر
 ممکندر دیمشدر بعضیلر دخی ابو سعید حدیث شهادیه حل ایتمشدر بو تقدیرجه شهادیه
 حصده یوراش اولور دخی ابو سعید عمومه حل ایتمش اولور (و معلوم اوله که علما رحیم الله
 تعالی ناسک هیئت حشرنده اختلاف ایتمشدر در حشرک معناسی اشیاء منفرقه بی سوروب
 برره کتور بیلر دیرر) صحیح بخاریده ابی هریره دن مر ویدر که فخر کائنات صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت نوری * بحشر الناس علی ثلاث طرائق راغبین و راهبین و انسان علی بعیر
 وثلاثة علی بعیر و اربعة علی بعیر و عشرة علی بعیر و حشر بیعتهم النار قبل معهم حیث
 قالوا و بیعت معهم حیث بانوا و نصح معهم حیث اصبحوا و عسی معهم حیث امسوا * یورمشدر
 حاصلی بودر که خلق اوج طریق اوزر حشر اولورلر راغبین و راهبیلر اولدقلری حالده حشر
 اولنورلر یعنی بر قسمی عرصه حشره رعیت ایدرک و قورقهر قی کلور (و بر قسمی دخی ایکبشر
 و اوچر و ددر و اوزر دوه زره بندر بلوب حشر اولورلر و کبر و قلاتن آتش جهنم حشر ایلر یعنی
 اردنلر دن بر آتش پیدا اولور دخی بولنری موقف حشر دن یکا سورر کونلر قنده اما ایش ایدرلر
 ایسه اولدخی انده طورور و کیجه انلر قنده یا تورز ایسه اولدخی انده باتور و انلر قنده صبا حشر ایسه
 اولدخی انلر ایله انده صبا حشر و انلر قنده اخشا دلرلر ایسه اولدخی انلر ایله انده بیله اخشا دلر
 دیمک اولور قهم اولنان بودر که هر قنده و ارسدر اردلرلر دن باشور انلر بعد اولق ایچون چکرلر
 اول باشور بولنلر نسه کلور بو اسلوب اوزره سوره سوره حشره کتور دیمکدر (امام حلی بی بوکا
 میل ایتمشدر که بو حشر قیدن خروج زماننده اوله یعنی مشرق و مغرب دیارنده اولان عمالک
 خلق قیدلرلر دن قیام ایندکده عرصه حشره بو اسلوبلر اوزره کتور بیله (وامام غزالی بو بیله
 اولسه کرک دیو حشرم ایتمشدر) و بعضیلر شیخین روایتلرندہ ابن عباس رضی الله تعالی عنهما دن
 مروی اولان اسلوب اوزره حشر اولورلر دیدی یعنی جلاق و بالحق و سنت اولتماش انان
 طوع و بدی هیئت اوزره حشر اولورلر اندنصکره موقفه و ارنجه سالاری مغترق اولور دیمشدر
 و کافرلر بولنلر اوزره حشر اولورلر بر کیمسه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری
 ایدی بار رسول الله * کیف بحشر علی وجهه * یعنی بوزی اوزر بیلر ایچده حشر اولور دیدی
 فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری ایدی * البس الذی امشاه علی الرجلین
 فی الدنیا قادر علی ان یمشیه علی وجهه فی يوم القیمة * یعنی دنیاده ابکی ابانی اوسنه یورودن
 تکرری قیامت کتورنده بوزی اوسنه یورنمکه قادر دکایدر دیو یورودی (امام نسائی نقلنده
 ابی ذر رضی الله تعالی عنه مرفوعاً روایت ایتمشدر که * ان الناس یحشرون ثلاثة افواج

(فوجارا کین طاعین کاسین وفوجا انجهم الملائكة علی وجوههم وفوجا بمشون ویسعون*
 بیورمشلر یعنی تحقیقا آدم اوغلنلری اوج بلوک حشر اولنورلر (بر بلوکنی حصار له بنوب
 طعاملرین بیوب کسورلرین کیرا اولقلری حالده حشر ایدرلر (بر بلوکنی دخی ملکلر بیورلری اوزره
 سوری بهرک حشر ایدرلر) بر بلوکنی دخی یایان یوردرلر وسکردرلر موقف حشره بو اسلوب اوزره
 کلورلر انلری بویله حشر ایدرلر دیمک اولور (وشیحین روایتلرندہ * تحشر یوم القیمة علی ارض
 بیضاء عفرأ کفر صفة الثقی ابرس فیہا علم لاجد * بیورمشلر یعنی قیامت کوننده حشر بر آق
 اوندن اولمش جورلر کئی براوزرینه واقع اولسه کر کدر ائده هیچ بر کپسه نک علی یوقدر دیمک
 اولور عفرأ آق دیمکدر اما شول آقه دبرلر که قتی بیاض اولیه انکیچون بلک اون جور ککنه
 تشبیه بیورمشلردر (حاکم نقلنده عقیبة بن عامر روایتله وارد اولانک حاصلی یوردر که قیامت
 کوننده کونش بره یقین کلور خلق حرارتیدن ترلر عرق بعضنک بالغری اورناتمنه چیقار
 بعضنک دزینه چیقار بعضنک بو کرینه چیقار بعضنک اوموزینه چیقار بعضنک اغزینه
 چیقار دپدی ومبارک الیه اغزی او یانلردیو اشارت بیوردی بعضنی دخی عرق اورن
 دیدی ومبارک الن باشنک اوسننه قیوب اشارت ایتدی دیمشدر (امام مسیح قیتمده دخی یوحیدین
 شاهد وارد (مقداد بن الاسود حدیثنده وارد اولمشدر که * تدنو الشمس یوم القیمة من الخلق
 حتی تکون منهم کفدر امیل فیکون الناس علی قدر انما هم فی العرق * بیورمشلر یعنی قیامت کوننده
 کونش خلفه یقین کلور حتی بر میل مقداری بره کلور دخی طور ائدن خلق عقالری قدر نیجه
 عرق بچینده اولورلر دیمک اولور اگر چه کیم کونشک محلی فلکدر اما جا زدر که قیامت کوننده
 یامر الله تعالی فلکدن منفصل اوله دخی حشر خلقنک اوزرنده معلقی طورہ * انه قادر علی ما
 یشاء * شیخ ابن ابی جره قدس سره بیوردیغی اوزره طساھر حدیث بو حالت جمع ناسه تعمیم
 فهم اولنور اما بویله دکلدن زرب بعض احادیث دلالت ایتشدر که بعض ناسه مخصوص اوله
 ایضا وشهدا وحق تعالی حضرت نلرینک دبلدیکنندن بعض عباد مستثنی اولانر واول بلایه
 مبتلا اولانک اشدی کفار اوله انلردن صکره کناه کبارا شلیلر اوله انلردن صکره الله تعالی حضرت نلری
 دبلدیکی کیم ایسه انلر اولانر (ابو یعلی روایتله ابی هریره دن مر ویدر که خواجف عالم صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نلری * یوم یقوم الناس لرب العالمین مفیدان نصف یوم من حسین
 الف سنة فیهون علی المؤمنین کتلی الشمس الی ان تغرب * دیو بیورمشلر حاصلی خلق حضور
 حضرت نده اللی بیک ییل مقداری کوندن نصف یوم مقداری طورہ لر مؤمنلره حق سبحانه
 و تعالی حضرت نلری آسان ایلوب کونش دورلدیکی زماندن غروبہ وار نیجه بمقدار زمان ایسه
 اول دکلو کلاه وانلر انتظار المن صکفار کئی چکمه لر دیمک اولور و بالجله تقدیم اولنان اوزره
 اشد بلیات کفارہ واصحاب کبارہ اولاجقدر عباد صالحین اول شد ائدی کورمزل بفضل الله تعالی
 انلره آسان اولور (امام احمد و غیره ابی هریره رضی الله تعالی عنهدن روایت ایتشدر که
 * بحشر الناس فیما ار یمین سنة شاخصه ایصارهم الی السماء فیلجمهم العرق من شدة الكرب*
 بیورمشلر یعنی خلق حشر اولنوب فرق ییل کوزلرین کوکه دیکوب طورہ لر شدت غم وغصه دن
 عرق اغزلرین او یانلیه نطقه مجالری اولیه دیمک اولور (صحیح بخاریده ابو هریره دن
 مر ویدر که فخر کائنات علیه اکل الصیات حضرت نلری * یعرق الناس یوم القیمة حتی ینذهب
 عرقهم فی الارض سبعین فراسا و یلجمهم العرق حتی ینلغ آذانهم * بیورمشلردر یعنی قیامت
 کوننده خلق شویله تر دو کرلر که عرقلری بر یوزنده یمش ذراع اولنور و کندوزی او یانلر تا
 قولقترینه ینشور دیو بیورمشلر (ویسعی روایتله ابن مسعود رضی الله عنه حضرت نلرینان

وارد اولمشدر که * اذا حشر الناس قاموا اربعين عاما شاخصة ابصارهم الى السماء لا ينكلمهم
 والشمس على رؤسهم حتى يلجمهم العرق كل بر وفاجر * بيور مشر بودنی سابقا امام احمد بن
 حنبل اولان حديث معنایست در واکن بوده عرفدن نطقه مجال اولماق هر تبه سی صالحه
 وفاسقه عام اولق وارد (وطبرانی رحمة الله علیه ابن عمر رضی الله تعالی عنهما) روایت
 ایندیکی حدیثه * و يكون ذلك اليوم اقصصر على المؤمن من ساعة من فهار * دیو بیور مشدر
 یعنی یوم حشر مؤمنه کوندزدن بر ساعت مقدار تدن از اولور دیمشدر (وعبد الله بن عمر وبن
 العاصیدن وارد اولمشدر که * ان الذي يلجمه العرق الكافر * بیور مشر یعنی شول کینه که
 عرق انک اغزیننه اویان اوزه اول کافر در دیمشدر حاصلی بوسالت مؤمننه اولماز کافرله اولور
 وعرق اویان اوزمه نك معنایست اغزیه یتشوب تکلمدن مع ایتمکدر (یعنی تعانده بده اندر دن سند قوی
 ایله مرویدر که * یتدکرب الناس ذلك اليوم حتى يلجم الكافر العرق * دیمشدر اول کونده بنی آدمک
 شدت و محنتی فنی زیاده اولور یعنی عرق کافرک اغزیننه اویان اولور دیمکدر بعضی سؤال
 ایدوب با اوز نامه مؤمنله قنده اولور دیدنکرنده * علی کراسی من ذهب و یطل عليهم الغمام *
 دیو بیور مشر یعنی آتون کراسیله اوزره اولور اولور ل اوزر ل بته بلوط سایه صار دیمکدر
 (وابوموسادن سنده قوی ایله مرویدر که * الشمس فوق رؤس الناس يوم القيمة واعمالهم
 یظلمهم * دیو بیور مشر یعنی اول کونده کونش خلقک باشلری اوزر بته کلور و عملاری انله
 سایه صار دیمکدر حاصلی اعمال صالحه باهر الله محسم اولوب ساحلر بته سایبان اولسه کرکدر
 معنای مذکورده عبارات متغایره ایله احادیث شریفه جوق وارد اولمشدر شدت قیامت کفاره
 مخصوصدر مؤمنین بفضل الله تعالی اندن سالمدر اما بوسوزه مغرور اولماق کرکدر زیاده
 مؤمن لک همان بن مؤمن دیمکدر اولماز ایمانه لایق اولان شرائط مرغی کرکدر ذرا امام قرطبی
 * المراد من یكون کامل الايمان لا یبدل علیه حدیث المقداد و غیره انهم یتفاوتون فی ذلك بحسب
 اعمالهم * دیمشدر یعنی مؤمندن هر ادا ایمانی کامل اولاند ز بر بعض احادیث دلالت ایلر که انلر یعنی
 عملاری حسبیه بری بریدن متفاوت اوللر دیمشدر والله اعلم بحقیقه الحال (ابو یعلی روایتده
 * ان الرجل یلجمه العرق يوم القيمة حتى یقول بارب ارحنی ولوالی النار * وارد اولمشدر بیور مشدر
 ظاهر در که بو عرق اضطر ایلری عوقفده واقع اوله ملاحظه اولنه که اول کون نه بلا لک کوندن
 وخلقک انده حرارت قلبی نه هر تسدیه وارسه کرکدر وصوبه احتیاجلری نکلور اولسه
 کرکدر و ثابتدر که اول کونده خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلر نیک حوضندن
 غیری یرده نشه دلاره سیر ایلق مبرر دکلدن اندن ایچن توشه هر کز حوض سزاق کورمز واندن
 ایچمیان هر کز سیراب اولمز شکیم (بزار حدیثه انس بن مالک رضی الله عنهما) مرویدر که
 * من شرب منه لم یغضب ابدا ومن لم یشر ب منه لم یرو ابدا * بیور مشدر ترمذی روایتده بو باندن
 منقولدر که * اکثر الناس علیه ورودا ففرا المهاجرین * بیور مشدر یعنی حوض کوتره جوق
 کلان طایفه مهاجرینک فقراسی اولسه کرکدر دیمشدر (شیخین روایتلرده * حوضی مسیره شهر
 ماؤه ابض عن اللبن وریحه اطیب من المسک وکبرانه کعبوم السماء من شرب منه لا یظلم ابدا *
 بیور مشدر حوضک امتدادی بر ایلق یول مقدار یدر صوتی سو ددن آق و مسکدن خوشبو یدر
 و آنک بردا قلبی کورده کی یدلدر صاحب شجیه در بر کیمسه که اندن ایجه هر کز موصه مز دیمک
 اولور (و بته مسلم روایتده * وزوا یاه سواء * عبارة سیه وارد اولمشدر یعنی کوشلری برابردر
 دیمکدر هر اده هر فنی کوشه سندن تقدیر اولنسه مقابله سی بر ایلق یول مقداری یرده واقع
 اولور دیمکدر بوندن لازم کلور که حوض شریف مدور اوله و این حجر دیمکی اوزره مسافه حوضک

تقدیرنده واقع اولان اختلافاتی طول و عرض اختلافه جل ایتمک اؤویان عبارتده مذکوره منع
ایلمر یعنی مسافه حوض بعضی روایتده * مابین الکعبه و بیت المقدس * بیورلشدرو بعض
روایتده * مابین صنعاء و المدینه * بیورلشدرو و بعضنده * مابین صنعاء و بصری * بیورلشدرو
بیورلشدرو ظاهرندن بری برینه مخالفت فهم اولنور بعضی اولون مخالفتی دفع ایلیون روایات مذکوره تک
کیمی طولنه کوردر کیمی عرضنده کوردر دیشلر اما زویانه سواه عبارتده بیو توجهه مانع ایدیک
ظاهردر و مخالفت نوهمنک دفعی (امام نووی بیوره یعنی اوزره بودر که مسافه قلبه تک ذکر
مسافه بعیده منافق دکلدر ابعقادیر حدیث صحیحله ثابت اولمشدر معارضه یوقدر (حوض
صک و ترهمن سید عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریزه مخصوص اولوب سائر انبیات
حوضلری اولدیغی سابقا ذکر اولنوش ایدی اشهر بودر که یسال اولدی اما نه من روایتده
سائر انبیات دخی حوضلری اولوق خبری وارد اولمشدر صحت یولدیغی تقدیرده فخر کائنات صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت تریزه مخصوص اولان شول حوضدر که انک صولنی کور ایزماغندن کلون
دوکه ز یاغیر حفته انک نظیری نقل اولنمشدر و صورته (انا اعطینک الکون) ده فخر کائنات
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریزه آنکه احتیاج بیورلشدرو (امام قرطبی رحمة الله تعالی
علیه مفهمده ذکر ایتشدرو که هر مکلفه واجبدر که حق سبحانه و تعالی حضرت لری حبیب اکرمی
محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریزه حوض کوزری مخصوص قبلدینغی بیله
و تصدیق ایلده احادیث شریفده اول حوضک اسمی وصفی و شرابی قصر ایح بیورلشدرو
بجوعلیه عام قضا ساصل اولور ز بر اصحابه کرامدن اولور نفردن زیاده کجه روایت
ایتشدرو صحیحینه یکریمی دن زیاده سنک روایتی مد کوردر بقیه سنی سائر کتب احادیث
شریفده ده وارد اولمشدر نقلی صحت و راویلری اشتهار وقوت اوزره در صحابه کرامدن بیله
کار تابعین و اولردن سلف صالحین روایت اید کشلوردن و بالجمله اثباته سلف و خلف اتفاق
ایتشدرو رضوان الله تعالی علیهم اجمعین (مسلم روایتده ابی هریره حضرت تریزه مرفوعا وارد
اولمشدر که * یرد علی امتی الحوض و انا ذوالناس عنه کایدود الزجل عن ابه * بیورلشدرو صلی
بنم امم حوض کورده بکا کلور و بن اممک غیر بن اندن طرد ایدریم شول رجل کبی که کندو
دوه ز بن سوار ایکن غیری دوه طرد ایلده یعنی اورادن سوروب ایچمه که مانع اوله دیمکدر
ایتیلر بار سول الله * تعرفنا * دیدیلر یعنی امتی سلور بهسک دیدیلر ایتدی * نعم لکم سیاه لبست
لاحد غیرکم زدون علی غر المحجلین من آثار الوضوء * یعنی نعم سزی سلورم ز بر اسزک نشانلر بکر
وارد سزدن غیری بر کیمسه تک اول نشانی بو قدر سز بکا آیدست صوتی آثار ندن غر محجلین
کاسکر کر کدر دیندی غر اخرک جمعدر اغر اول آه دیر که آئنده بیاض بر اوله و محجل اول آه دیر که
ایاغی عیل اوله مقصود آیدست صوتی طرفنان بر بکر بیاض و نورانی اولسه کر کدر انمک نشانی
اودر دیمکدر و حدیث شریفده مذکور اولان طریقه حکیمی باودر که سائر انبیا علیهم السلام
امت لری کندی نیلر تک حوضنه کوندر میکچون اوله بوندن دخی مراد اول نیلری رعایت اوله
یا خود طرد ایدریم دیدیکی شراب کوزر ایچمه که لایق اولمیا نوره کوره اوله یوقینه بخل احتیاج یوقدر
حاشا و کلا (ابوسعبد شرف النبوه آدلو کاپنده روایت ایتشدرو که فخر کائنات صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرت لری بیورلشدرو که بنم حوضک درت رکنی یعنی درت جانبی واردر که اورادن
خلق سقایه اولنورلر (رکن اول ابو بکر الصدیق الندهدر) (رکن ثانی عمر الناروق الندهدر)
(رکن ثالث عثمان ذوالنورین الندهدر) (رکن رابع علی المرتضی الندهدر) بر کیمسه که ابو بکر سوه غری
سومیه ا کا ابو بکر شراب کوزر ایچریم و بر کیمسه که عثمانی سوه علی بی سومیه ا کا عثمان شراب

کوثر ایچرمز دیو یور مشر غیلانی دخی بوبله روایت ایتمشدر (اما خضر کائنات صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت تریبک شفاعت و مقام محمود ایله تفضیلنه دلیل بودر که حق سبحانه و تعالی
 حضرت تریبک کاتب کریمده (عسی ان یتعذربک مقام محمودا) یور مشدره مفسرین رحیم الله تعالی
 اتفاق ایتمشدر در که کلمه عسی حق تعالی حضرت نازیدن واجدیر یعنی تکرری تعالی حضرت تریبک
 کلاننده واقع اولسه معناسی البته بر شبتک خصوصان اقتضا ایلمر بونده دخی فخر عالم حضرت تریبک
 مقام محموده کوندرمک صددرنده مذکوردر معناسی البته سبب کائنات حضرت تریبک مقام محموده
 کوندرمکدر (اهل معناسی یور مشدر در که زیر لفظ عسی اطعمای مفیددر و کیمسه بر انسانی
 بر شبتک اطعمای ایسه اندنصرکه محروم ایسه آبی الله مش اولور حق سبحانه و تعالی حضرت تریبک
 خود کیمسه بی الله حق معناسیدن تعالی و میزهدر و مقام محموده دیمکدر دیو بر قاج قول اوزره
 اختلاف ایتمشدر در (بری بودر که مقام شفاعتدر دیدیلر امام واحدی یور دینی اوزره
 مفسرینک اتفاق بونک اوزرینه در که مقام شفاعت اوله تکیم فخر کائنات صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت تریبک بوبت کریمه خصوصنده * هو المقام الذی اشفع فیہ لانی * یور مشدر
 (امام ابن الخطیب رحمه الله تعالی علیه لفظ بو معناسی مشدر در دیمشدر و بر انسان محمود اولور
 الا اکا بر حامد حمد ایتمشدر زمانده اولور و حمد انعام اوزره اولور بس مقام مذکورده
 سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریبک خلقه انعام ایدوب انلردخی اکا حمد ایتمک
 لازمدر و اول انعام شفاعت اولوق کر کدر تبلیغ دین و تعلیم شرح دکلددر ز بر انلری دنسازم
 ایتمشدر (وشفاعت اولوق مقرر اولدقدنصرکه اول شفاعت دخی اسقاط عذاب ایچون اولوق
 کر کدر تکیم اهل سبتک مذهبی بودر ز بر انسانک عقابدن خلاصه احتیاجی زیاده نوبه
 احتیاجدن اعظمدر و تجلیص ایچون اولان شفاعت تحصیل زیاده ایچون اولادن اعظمدر
 و بونلرک شکر لری دخی بو حسب اوزره در حاصلی آیت کریمه دن فهم اولسان بودر که ذلك
 المقامده سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریبک حمد بالغ و عظیم و کامل حاصلی
 اوله (صحیح بخاریده دخی وارد اولمشدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریبک
 مقام محموددن سؤال ایتمشدر * هو الشفاعة * دیو یوردی و ینه صحیح بخاریده مسطوردر که
 * ان الناس یصیرون یوم القیمه حیال کل امه تنبع ینها بقولون یا فلان اشفع لنا حتی تنتهی الشفاعة
 الی فذلک المقام المحمود * یور مشدر بوندن دخی ظاهر در که مقام محمود مقام شفاعت اوله
 (و بومعناسی تا ککبید ایتمشدر بری بودر که دعاء مشهورده * وابعنه مقاما محمودا یغبطه
 الاولون والآخرین * دینلور و مقام طریقت اوزره منصوبدر تقدیر کلام و ابعنه یوم القیمه
 قائمه مقاما محمودا دیمک اولور و جائزدر که مفعول به اوله و جائزدر که حال اوله ابعنه ذام مقام
 تقدیرنده اوله دیمشدر در (طیبی رحمه الله تعالی علیه مقام تکبر اولندی زیرا الفحیم و اجر ندر
 کویا مقاما محمودا بکل لسان دیمکدر دیو یوردی (ایکینجی قول بودر که (حذیفه رضی الله تعالی
 عنه ایتمدی حق تعالی حضرت تریبک آدم و اولنلرین بریره جمع ایلمر اندن هر کز بر کیمسه تکلم ایتمن
 ساکت و صامت اولوب طوردر اول دعوت اولنان خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت تریبکدر اول حضرت دخی * لیک و سعیدک و الطیر فی بدیک و الشر لیس البک
 و المهندی من هدیت و عبدک بین بدیک و بک و الیک و لا یجأ منک الا الیک تبارکت و تعالیت
 سبحانک رب الیوت * دیو جواب و برر (عسی ان یتعذربک مقام محمودا) قول شریفندن
 مراد بودر دیو یوردی (این منده حدیث مذکور ایچون اسنادی صحیح و رجالی ثقات اولدیرغنه
 اتفاق وارد دیمشدر (امام رازی رحمه الله علیه قول اول اولدر زیرا رسول الله صلی الله

علیه وسلم حضرت نلریك شفاعة سبعی ناسك حده اقدام لر بن مفید اولور اوتقید برجه محمود
 اولور اما دعای مذکور دن حاصل اولان نوایدر حد دکلدر دیو بیوردی (قول ثالث بودر که
 مقام محمود دیمک مقام محمد عاقبتہ دیمکدر دینلر امام فخر رازی رحمة الله تعالی علیه بوقولی
 دخی ضعیف طومشدر ز براطریق مجازہ کنکدر (قول رابع بودر که فخر کائنات صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت نلری عرش اوزره باخود کرسی اوزره اجلاسدر دیدیلر (ابن مسعود رضی الله
 تعالی عنہدن مرویدر که * بقعد الله تعالی محمد صلی الله علیه وسلم علی العرش * بیورمشدر
 (و مجاهد دن مرویدر که * بیجاسه مع علی العرش * دیمشدر (امام واحدی بوسوزی فنی انکار
 ایدوب * قول رذل موحش فطیح * دیمشدر ونص کاب بو تفسیرک فسادنه منادیدر ونیجه
 وجه دلالت ایدر که بوسوز فاسددر (بری بودر که بعث اجلاسک ضدیدر * بعث البارك والقاعد
 فانبعث * دیرر یعنی کوکسی اوسننه چوکش حیوانی یاخود اوتورمش انسانی بعث ایتدم دیمک
 قالدردم دیمکدر و بعث الله المیت دیمک اقامه من قبره دیمکدر پس بعثی اجلاسک تفسیر ضدیله
 تفسیر اولور بوخود فاسددر (ابن کعبی بودر که اگر حق تعالی حضرت نلری عرش اوزره جالس
 اولور ایسه شول حیثیتله که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری ائک یاننده جالس اوله
 لازم کلور که محدود و مشاهعی اوله بوبله اولان خود محدث اولور تعالی الله عن ذلك علوا کبیرا
 (او جعی بودر که مقام محمود دیمشدر مقعد محمود دیمشدر که اوتورمغه دلالت ایلیم بلکه لفظک دلالتی
 طورمغه در) دردنجی بودر که * السلطان بعث فلانا * دیسه زانی برقومه کوندردی: همانن اصلاح
 ایچون دیمک فهم اولتور بوقسه کند و ابله سر بر اوزره اجلاس ایتدی دیمک فهم اولتور ایتدی
 ثابت اولدیکه بوقول ساقطدر بوکه میل ایتمز الا قلیل العقل و عدیم الدین اولان میل ایدر
 دیمشدر اما قول ثانی به اعتراض ایدوب دیمشدر در که حق تعالی حضرت نلری عرش اوزره
 بلا کیف جلوس ایلر تکیم کندی نفس مقدسه سندن خبر و برمشدر فخر عالم صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت نلری اجلاس اکا صفت ربو بیت ایجاب ایتمز و صفت عبودیتدن اخراج ایتمز
 بلکه محلی رفع و خلقی اوزره آتی تشریف اولور و معه دیمکدر مراد (ان الذین عند ربک)
 قولنده (ورب انلی عندک یتنا فی الجنة) قولنده اولان معیتدر مقصود رتبه و منزلت و علو
 درجهدر بوقسه مکان دکلدر دیدیلر (شیخ الاسلام ابن حجر رحمة الله علیه مجاهدک * بیجاسه
 مع علی العرش * دیدیکی مدفوع دکلدر لامن جهة النقل و لامن جهة النظر دیمشدر
 ابن عطیه دخی * هو کذلک اذا جل علی ما یلیق به * دیو بیورمشدر یعنی ابن حجر دیدیکی
 واقعدر شوز مانده که لفظ مذکور لابق اولان معنایه جل اولنه دیمکدر اما واحدی قول
 مذکورک انکارنده مبالغه ایتشدر آنک قنده هیچ جائز اولور لر دن دکلدر و بعضیلر ائی داود دن
 نقل ایتشدر در که بوکا انکار ایدن متهمدر دیمش (امام تعلی قنده ابن مسعود رضی الله عنه
 حضرت نلری دن وارد اولشدر که * ان محمدا یوم الغیمة بیجلس علی کرسی الرب بین یدی الرب * دیو
 بیورمش ابوالشیخ قنده ابن عباس رضی الله تعالی عنهما حضرت نلری دن دخی بوبله وارد
 اولشدر پس احتمالدر که اضافت اضافت تشریف اوله (مجاهد دن و غیردن مروی اولان
 دخی بومعنایه جل اولنقی کرکدر و بودخی احتمالدر که مقام محمود دن مراد مقام شفاعة اوله
 تکیم قول مشهورا و بله اولوق اوزره در (واجلاس دیدکلری وسبله ایله نعیبر اولان منزلت اوله
 بعضیلر بوبله دیمشدر بودخی احتمالدر که اجلاس شفاعة اذن ایچون علامتن عبارت
 اوله (اگر سوال اوانوب مقام محمود مقام شفاعة اولدینی تقدیرجه شفاعة فنی شفاعةدر
 دینلور ایسه (جواب بودر که احادیث شریفه ده وارد اولان شفاعة ایکی نوعدر (بر بیتی

فصل قضاه واقع اولان شفاعت عامه در (بری کنه کارزی جهندن جبقار منی ایچون شفاعتدر لکن اقوال مذکورہ تک مقتضاسی بودر کہ مراد شفاعت عظمی اوله یعنی او ایکی شفاعت اوله زیر افتخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلیزیه لواء الحمد اعطا اولنخی و اول حضور حقه ثنا ایدوب تکلم ایتمک و کرسی اوزره جلوس ایتمک هب مقام محمود صفاتنددر کہ آندہ قضا بین الخلق ایچون شفاعت اولنور (وکنه کارزی ناردن جبقار معجون اولان شفاعت آنک نوابعدندر دبعشدر (بعض معتزله و خوارج کنه کارزی اخراج ایچون اولان شفاعتی انکار ایدوب (فتنفعهم شفاعت الشافعیین) ودخی (مالک الظالمین من حیم ولا شفیع بطاع) قول شریفلرینه تمسک ایتمشدر (اهل سنت جواب و پروب بو آیتلر کفار حقه نازل اولدی دبعشدر (قاضی عباس ابتدی مذهب اهل سنت بودر کہ شفاعت عقلا جائز و نقلا واجب اوله زیر احق تعالی حضرت تلیزینک صریح قول شریفی وارد اولوب بیورمشدر کہ (بودشد لاتنفع الشفاعه الا من اذن له الرحمن ورضی له قولا) بر موضعه دخی (لا یشفعون الا لمن اراد رضی) بیورمشدر یونلردن ظاهر در کہ حق تعالی حضرت تلیزینک اذنیله و رضاسیله مذنبینه شفاعت واقع اوله و شفاعت حقه آنا اولشدر وارد اولشدر کہ مجموعی حد نواتره واصل اولمشدر (ام المؤمنین ام حبیبه رضی الله عنها خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلیزینک روایت ایتمشدر کہ * اریبت ما تلقی امتی من بعدی و سفک بعضه ر دماء بعض و سبق لهم من الله ما سبق للامم قبلهم فسألت الله ان یؤتی شفاعت یوم القیمة ففعل * دیو بیورمشدر حدیث شریف صریحاً دلالت ایلر کہ قیامت کونده مقام شفاعت فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلیزینک ویریش اوله ودخی * لکل نبی دعوة مستجابة یدعو بها و ارید ان اخبئ دعوتی شفاعت لامتی فی الآخرة * بیورمشدر انس روایتده * جعلت دعوتی شفاعت لامتی * عیار سیله وارد اولمشدر بوتک دخی معناسی قریباً سبقت ایتمشدر (وای هر بره رضی الله عنه هندن بر ویدر کہ رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلیزینک * ما ذورده علیک من الشفاعت * دیدم یعنی شفاعت حقه سکا نه امر وارد اولدی نه مرتبه بهدک شفاعت ایدر سین دیو سؤل ایتمک ابتدی * شفاعتی لمن شهد ان لا اله الا الله مخلصاً یصدق لسانه قلبه * دیو بیوردی دبعشدر یعنی شول کپسه که قلبی لسانی تصدیق ایدر اولدیغی حالده مخلصاً حق تعالی حضرت تلیزینک وحدایتنه شهادت ایلر بنم شفاعتم اکا بشور دبعک اولور (حاصلی ندکلو کنه کار و محرم اولور ایسه مؤمن بالله اولدقد نصکره بن اکا شفاعت ایدرم اهل ایمه شفاعتم عموم اوزرمددر دبعک اولور بسرنا الله تعالی شفاعت نبیه الکریم محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم (امام بخاری و امام مسلم روایتلرینده ابوهر بره رضی الله عنه حضرت تلیزینک مر وی اولان حدیث شفاعتک تقریری بودر کہ بر کون رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلیزینی * انا سید الناس یوم القیمة هل تدرون مم ذلك * بیوردی یعنی بن قیامت کونده ناسک سیدی بم یلور بیسز یونلردن ابتدی * یجمع الله الاولین و الاخرین فی صعد واحد فصبرهم التناظر و یجمعهم الداعی و تدنو الشمس فیبلغ الناس من النعم و الکر ب ما لا یطاقون ولا یصلون * بیوردی یعنی تکرری تعالی حضرت تلیزینی اولین و آخرینی بره صعد به جمع ایلر خلق شوبله بره کلورز که نظر ایدن جمله سین کورر و پیاعیرن جمله سنه آوازی شندبرر و کنش خلقک اوزرینه بقین کلور ایدن یونلره طاقت و تحمل ایدمد کلری مقدار تخم واضطراب نفس حاصل اولور دیدی آندن ابتدی * فیقول الناس الاترون الی ما انتم فیه الی ما بلغتم الاتنظرون من یشفع لکم الی ربکم * بیوردی یعنی بری بری ایله سولشوب ایدر کورر بیسز نه حالده سزیه مرتبه به

واصل اولدی بکر نظر و ملاحظه ایتمز بهمن سزک ایچون ربکره کیم شفاعت ایلدیله حاصلی
 پر شفع بولقی امر نده تدبیر ایدهل اندن خلقک بعضی بعضنه ابو کم آدم یعنی انا کر آدم علیه السلام
 شفاعت ایلسون کلک اکا وارهلم دیه ل اندن حضرت آدمه کلهل بالآدم سن ابو البشر سین
 نکری تعالی حضرت نلری سنی کنندی بد قدرتیه خلق ایلدی وسکا نفع روح ایلدی وسکا سجده
 قلعله ملانکه به امر ایلدی انلر سکا سجده قبلدیلر وسنی جتده اسکان ایلدی بر شفاعت ایله
 بزم عالمی کورمز بهمن نه مرتبه وار دق دیهل آدم علیه السلام ایله تحقیقا بنم ریم بو کون
 شوبله غضبنا کدر که بو یله غضب هر کر نه واقع اولشدر ونه شمدنکرو واقع اولور دیه وحق تعالی
 حضرت نلری بنی جتده شجره دن نهی ایشیدی بن اکا عصیان ایدیم * نفسی نفسی نفسی اذهبوا
 الی غیری اذهبوا الی نوح * دیه حاصلی بن تک نفسی خلاص ایدیم بکا نفسم کرک بنیدن
 غیری کیمسه به وارک نوحه وارک دیه اندن نوح علیه السلامه کدلر * یا نوح انت اول رسول
 الی اهل الارض وقد سماک الله عبد اشکور * دیه ل یعنی سن اهل ارضه اول مبعوث اولان پنجمین
 حق تعالی حضرت نلری سکا عبد اشکور نسیمه ایشدردیلر اندن شکره حاللر بن عرض ایدوب اندن
 شفاعت رجایده ل نوح علیه السلام دخی حضرت آدم یورد یعنی کی جواب و یروب بو کون حق تعالی
 حضرت نلری قتی غضبنا کدر و بن دعوت مستجاب هی امتک هلاکنه صرف ایتمشم وارک ابراهیم
 پنجمه اول سز شفاعت ایلسون * نفسی نفسی نفسی * دیه اندن ابراهیم پنجمه کدلر * یا ابراهیم
 انت نبی الله و خلیفه من اهل الارض اشفع لنا الی ربک * دیه ل یعنی سن نکری تعالی حضرت نلری تک
 یغیری و اهل ارضدن خلیف سین بزم ایچون ربکره شفاعت ایله دیه ل و حاللر ندن شکایت ایدهل
 ابراهیم علیه السلام دخی انلر کی جواب و یروب و بن اوج کذب ایتمشم سز شفاعته قالدرد کیم * نفسی
 نفسی نفسی * دیه اندن بونلری حضرت موسابه کوندره خلق موسی علیه السلام * کلوب یلموسی
 انت رسول الله فضلك الله برسالته و بکلامه علی الناس * دیه ل اندن حاللر بن عرض ایدوب
 شفاعت رجایده ل اولدخی انلر کی جواب و یروب ریم بو کون قتی غضبنا کدر و بن قتلنه مأمور
 اولدیغم بر نفس قتل ایتمشم حاصلی سز شفاعته قالدرد کیم * نفسی نفسی نفسی * دیوب بونلری
 حضرت عباسابه کوندره اندن عیسی علیه السلامه کدلر * یا عیسی انت رسول الله و کلمته القاها
 الی مریم و روح منه و کلمت فی المهد * دیه ل اندن حاللر بن عرض ایدوب شفاعت رجایده لیم
 علیه السلام دخی انلر کی جواب و یروب ریم بو کون قتی غضبنا کدر دیه اما کنشدنک کلان ذکر
 ایتیه و لکن اولدخی * نفسی نفسی نفسی * دیوب بونلری سید عالم صلی الله علیه وسلم حضرت نلری نه
 کوندره اندن خلق جناب نبوت ککبری حضرت محمد مصطفی صلی الله ته علیه وسلم
 حضرت نلری نه کدلر * یا محمد انت رسول الله و خاتم الانبیاء و قد خیر له ما تقدم من ذنبک و ما تأخر *
 دیوب خواجده عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری نه شفاعت رجایده ل اولدخی عرض
 الله کلوب سجده به واره اندن حق تعالی حضرت نلری هر کر کیمسه به قبح ایتمدی سجده و تابی
 فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری نه قبح ایدوب انلر الله حق تعالی حضرت نلری نه
 جده و ثناء جبل ایده اندن برندا کلوب * یا محمد ارفع رأسک سل أعط و اشفع تسفیع * دینیه یعنی
 یا محمد باشکی قالدرد هر ادک استه و ایلسون و شفاعت ایله شفاعتک قبول اولسون دیه ل اولدخی
 مبارک اشن سجده دن قالدربوب * اعنی یارب اعنی یارب * دیه اندن ندا کلوب ایده * ادخل من امتک
 من لاحتساب علیه من الباب الايمن من الجنة و هو شرکاء الناس فیما سوی ذلک من الابواب * دیه ل
 یعنی یا محمد امتکدن جنتک صاع قیوسدن شول کیمسه لری ادخل ایله که انلر اوزره حساب بو قدر
 وستک امتک کبر و قلان قیلر ده شرکاء ناسدر دیه ل حاصلی امتکدن انلره که سؤال و حساب اولخار

انتری صاع قیودن ادخال ایله ساتری ناسله کیروقلان قبولدن بیله کبرسونلر دیمک اولور فخر عالم
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرندن بویله منقولدر صدق رسول الله وصدق حبیبه
وصفیه (ابن حجر بیوردینی اوزده حدیث شریفده حضرت نوح علیه السلامه کلدکرنده
انت اول ازل الی اهل الارض قولنده بعضیلر اسشکال ایدوب آدم دخی مرسلدر شبت
وادر یس علیه السلام دخی مرسلدر انلرخود نوح علیه السلامدا اول ارسال اولمشدر
ندنکه حضرت نوحه انت اول ازل دیلر دبدیلر بوندن نیجه جواب و برمشدر درجه تک حاصلی
بودر که اولت اهل ارض دیمکله مقبدر نوح علیه السلام اهل ارضه ارسال اولت انلرک اولدر
آدم و شبت وادر یس علیه السلام اهل ارضه ارسال اولمش دکلدر یا خود انلرسل دکلر ایدی
انبیا ایدی دبدیلر و بعضیلر حضرت آدم حقتده انبیا دن ایدی رسلدن دکل ایدی دبدیلر اما قاضی
عباس بوکا اعتراض ایدوب ایدی ابن حبان تصحیح ابتدکی (ابی ذر رضی الله تعالی عنه
حدیثنده واقع اولان بوسوزه مخالفدر زرا اول آدمک مرسل ایدیکنده صریح کیدر اول
حدیثنده حضرت شبت اوزرینه صحف انزال اولندیغنی تصریح اولمشدر اول خود علامت
ارسالنددر دیو بیوردی بر جواب دخی بودر که آدم علیه السلام کندی اوللرینه مرسل ایدی
وانلر موحدل ایدی ارسال اولندیغنی شریعتلرین تعلیم ایچون ایدی و حضرت نوحک رسالتی
کفار ایدی انلری توحیده دعوت ایچون ارسال اولمش ایدی دبدیلر و ابراهیم علیه السلامک اوج
کنب ایدم دبدیکنده (قاضی بیضاوی رحمة الله علیه حق بودر که انلر کذب دکل ایدی معار بعض
کلامندن ایدی و لکن صورتلری کذب صورتی اولغین حضرت ابراهیم اندن خوف
ایدوب کندی درجه شفاخته لایق کورمدی هله کذب صورتده بندن بعض کلام صادر اولمشدر
بن اول مقامه لایق دکلر دیمک ایدی بر کیمسه که اعرف بالله اوله و قدر و منزلت جهندن اقرب اوله
انک الله تعالی حضرت نرندن خوفی اعظم اولور دیمشدر و حضرت عیسی علیه السلام ایچون
حدیث شریفده کندیته کاه ذکر ابتدی دینش ایدی (اما امام احمد و نسائی ابن عباس
حضرت نرندن نقل ابتدکلری حدیثنده حضرت عیسان ائی انخذت الها من دون الله دیمک
منقولدر یعنی بعض کفار بی اله انخاذ ایدیلر حق تعالی حضرت نرندن غیری بکا تکریدر
دیوا اعتقاد ایدیلر حاصلی حضرت حقه بو جهندن شرمسارم بنده شفاخته فادرد کیم دیمش
اولور (نضر بن انس رضی الله عنهما تاسی انس بن مالکدن روایت اینمشدر که * انی لفاقم انتظر
امتی عند الصراط اذا جاء عیسی فقال یا محمد هذه الانبیاء قد جاءتك بسألونک و الله ان یفرق
بجم الامم الی حیث شاء لعظم ما هم فیه * بیورمشدر بونک حاصلی بودر که رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرت نلری صراط فتنده طور و بامته منتظر ایکن عیسی علیه السلام کلوب یا محمد
اشون بجمبر سکا کلدیلر شول حالده که سندن مراد ایدرینور امتلرک احوالی بغایت دشوار اولدیغیچون
بونلرک جهن تکری تعالی حضرت نلری دیلدیکی برله تفریق ایتمکی باری تعالی حضرت نرندن
دیلبه سین دعا ایدوب بونلری بو حالدن تخلص ایده سین حق تعالی حضرت نلری بونلری
قنده دبلرایسه کوندره دیمک اولور بوندن فهم اولنور که محشر خلقته شولقدر اضطراب مستولی
اوله که بوندن آرتیق نه اصل اضطراب اوله جهنمه کوندر رایسه راضی اولدق همان بزی بورادن
خلاص ایلسون دیو یقیمبر بینه عرض حال ایدل انلر دخی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نلرینه عیسی علیه السلامی سو بلدوب امتلرک اورادن خلاصک مراد ایدینه حق
تبارک و تعالی حضرت نرندن شفاخت ایدرمل (ابن ابی شیبه نقلنده سلمانن مروری اولان حدیث
شریفده بویله در که خلقی خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینه کلوب شفاخت

استدعا بشکر نده طور دینی بخندن انتقال ایدوب باب جنته کله اورادن شفاعت ایلده و بو انتقال
حکمتنده یورمشدر که موقف حشر مقام عرض و حساب اولمغین محل خوف واضطر ایدر
شعبه مناسب اولان مقام اعزاز و اگر ایدر انکیچون باب جنته کلوب شفاعت اینسه کر کدر
دیلر (ابی بن کعب حدیثنده * فاسجدله سجده رضی بها حتی امتدحه بمدحه رضی بها حتی *
یورمشدر یعنی مقام شفاعته وارد قد نصکره اکا بر سجده قبلورمکه انکله بندن رضی اولور
اند نصکره انی بوجهله مدح ایدرمکه انکله بندن رضی اولور دیکدر یورمشدر الله اعلم اول
سجده ومدحتک کال قبولندن عبارتدر (وحضرت ابو بکر حدیثنده * فیخر ساجدا قدر جمعة
فیقال یا محمد ارفع رأسک * یورمشدر یعنی رجعه مقداری سجدهده باتوراند نصکره یا محمد باشکی
قالدر دنلور دیو یورمش بر روایتده وارد اولمشدر که * فاقوم بین یدیه فیله حتی بمحمد لا اقدر
علیها ثم اخر ساجدا * یورمشدر بوندن فهم اولنور که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری
دخی سجدهده وارمندن جناب عزنده ابان اوزره طور ایکن محامد کلمه الهام اولنده بندن سجدهده
واروب تحمید به شلیه (و بخاری نقلنده فارفع رأسی فاجدر بی بنمید یعنی وارد اولمشدر بوندن
دخی فهم اولنور که سجدهده مبارک باشن قالدر قد نصکره حق تعالی حضرت نبری تعلیم یورم دینی
تحمید ایله رسول الله حضرت نبری نکری تعالی حضرت نبرینه جد و ثنا ایلده (شیخین روایتلرده
* فاتی تحت العرش فاقع ساجدا لری ثم یقع الله علی من محامده وحسن النناء علیه شمسالم یقع
علی احد قبلی ثم قال یا محمد ارفع رأسک الخ * واقع اولمشدر بونک مقتضایی بودر که سجدهده ایکن
الهام اولنده و بالجملة روایت مذکور هکجه مندن حاصل اولور که الهام تحمید سجدهده سجده
وقبله و بعده واقع اوله هر مرتبهده حق سبحانه و تعالی حضرت نبری لایق اولان جد و ثنائی
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبرینه الهام ایلده (سلمان حدیثنده * فبتشفع فی کل
من کان فی قلبه مثقال حبة من خیطة ثم شعيرة ثم حبة خردل فذلک المقام المحمود * واقع اولمشدر
یعنی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری مقام شفاعته واروب سجدهده قبله قد نصکره
و شفاعته اذن اولد قد نصکره هر کیمسه که انک قلبنده بغدای آخری اند نصکره آریه آخری
اند نصکره خردل آخری ایمان اوله اکا شفاعت ایلر مقام محمود بومر تبه در دیکدر بومقامده
عبارات متغایره ایله نیجه حدیث شریف دخی وارد اولمشدر جمله نک ماکی ذکر اولتان معنادر
و بعض حدیثده جهنم کبر نلرک اخرجنده واقع اولان شفاعتی مذکوردر تکبیر امام احد نقلنده
نابت رضی الله عنه فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرت نبرندن روایت ایتشدر که * فاقول یا رب امی
امی فیقول اخرج من کان فی قلبه مثقال دینار من خیر * یورمشدر یعنی بن بارب امی امی دیرم اندن
حق تعالی حضرت نبری یا محمد قلبنده دینار آخری خیر اوله بی جهنمدن اخراج ایله دیو یوردر
دیکدر قاضی عیاض رحمة الله تعالی علیه خیردن مراد یقیندر دیمشدر (امام نووی رحمة الله
علیه یورم دینی اوزره شفاعت بش مرتبه اولسه کر کدر برسی موقف حشرده اولان فور خوردن
امین ایچکیچوندر ایچجیبسی بقوی بلا حساب جنته قوی ایچون اولسه کر کدر اوچجیبسی بر حساب
اولمش و عذاب مستحق اولمش قوی عذابدن خلاص ایچون اولسه کر کدر در نجیبسی عاصیلردن
جهنم کبرمشدری اخراج ایچون اولسه کر کدر بنجیبسی رفع درجات ایچون اولسه کر کدر
اما اولکی مرتبهده دلیل تقدیم اولتان ابوهریره حدیثدر دخی بخاری نقلنده انس رضی الله تعالی
عنه حدیثدر که لغظی بودر * یجمع الله الناس یوم الصیة فیقولون لوانسنة معنا الی ربنا حتی
یریحنا من مکاشنا فیأتون آدم الخ * بونک دخی ماکی ابوهریره دن مروی اولان مفصل حدیث
شرفک ما کیدر (و ایکنی مرتبهده دلیل بنه حدیث مذکورک آخرنده * یا محمد ادخل من امنک

من لاحتساب علیهم من الباب الايمن من ابواب الجنة * قول شریفیدر او چینی مرتبه دلیل
امام مسلم نقلده وارد اولان حدیثه حدیثه در که آند * وبتکم علی الصراط یقول رب سلم *
واقع اولشدر در دینی مرتبه دلیل قنی جو قدر جمله دن بری بخاری روایتده عمران بن الحصین
مر قوا نقل ایتمشدر که * یخرج قوم من النار بشفاعه محمد فیدخلون الجنة ویسمون اهل الجنة *
یورمشدر بشجعی مرتبه دلیل امام نووی روضه * انها من خصائصه صلی الله علیه وسلم *
دیمشدر اما بویکا مستند ذکر ایتمشدر والله اعلم (قاضی عبید بن شافع سادسه ذکر ابوب
رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت تریک عی ای طالبه تخفیف عذاب ایچون ایتدیکی شفاعت
الهی شفاعتدر حدیث صحیحه وارد اولشدر که حضرت عباس فخر عالم حضرت تریک ایتدی
ابو طالب سنی محافظه ایله ایدی و نصرت ایدر ایدی و سنجیون و شکره غضب ایدر ایدی هیچ
بونلرک اکا قعی وارمدریدی فخر کائنات حضرت تری * نعم وجدته فی غمرات من النار فاخرجته
الی صحیح * یعنی نعم ایلر بن اکی آتش جهنمک عمیق روزنده بولم بوقفد بول بینه جیقاردم دیو
یورمشدر صحیح دیو طوبوغه جیقار صوبه در بول نازدن اولحق طوبوغه جیقار آتش دیمک اولور
(بینه حدیث صحیحه ای سعید طریقتدن * نعله شفعه یوم القیامه فیجعل فی صحیح من النار
یلع کعبه بغلی منه دعاغه * یورمشدر یعنی رجائیده رم قیامت کونده اکا نافع اولور ایتدن
صحیح صحیح جیقاره دیدی و صحیح یبلغ کعبه افضله و صف ایتدی حاصلی آتشک بریوقفد
برینه جیقاره اوراد * آتش طوبوغه برینه یتسه ایتدن بلی قینه دیمک (بعض اهل مدینه
شفاعتی بدینی شفاعت عد ایتمشدر اما ابن حجر رجه الله تعالی علیه اعتراض ایدوب
بوشفاعت اول ذکر اولنان بش شفاعتک برندن خارج دکلدر لکر بواسطه عدل و انور ایسه دخی
زیادتر اولتی لازم کلور ز بر عبدالمک بن عبید حدیثدن وارد اولشدر که ایتدم فخر کائنات
علیه افضل الصحیبات حضرت تری یورودی اول شفاعت ایتدیکم اهل مدینه در ایتد نصکره
اهل مکه در ایتد نصکره اهل طائفدر دیو یورمشدر بوشفاعت دخی قبرشرفین زیارت ایدمه
بوشفاعت دخی مؤذنه اجابت ایدمه و بوشفاعت صلواتک تقصیرندن تجاوز ایتد اولتی لازم
کلور یعنی بونلر هب بشقه بشقه اعیاز اولور ایسه انواع شفاعت جو قالور و لکن بونلر انواع
مذکوره دن خارج دکلدر دیدی (اما قعی الباریده برنوع دخی زیاده ایدوب بوشفاعت دخی
حسنابه سبائی برابر اوللرک جنته دخی ایچون شفاعتدر دیمشدر ز بر امام طبرانی ابن عباس
حضرت تری روایت ایتمشدر که * السابق یدخل الجنة بغیر حساب و المقصد برجه الله والظالم
لنضه و اصحاب الاعراف یدخلون بشفاعته صلی الله علیه وسلم * دیو یورمشدر (اصحاب اعراف
حقیقه از جم اقوال بودر که حسنابه سبائی برابر اوللر اوله (و بوشفاعت دخی (لا اله الا الله) دیوب
هر کرم عمل خیر ایستلر حقیقه اولور دیمشدر ز بر احسن روایتده انس رضی الله عنهدن مرویدر که
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری ایتدی برب (لا اله الا الله) دینلر حقیقه
بکا اذن و یردیمم کرک حق جل و علا حضرت تری یا محمد اول سنک ایتد دکلدر و لکن عزیم
و کبریا و عظمت حقیقون (لا اله الا الله) دینلری بر نازدن اخراج ایدمه ز مدینه کرک دیو یورمشدر
سابقا ذکر اولنان حدیث شریفده که فخر کائنات حضرت تری بن دعوت مسجابه می ایتد
شفاعت ایچون صاقرم دیو یورمش ایتدی اول شفاعت قنی شفاعتدر دیو سؤال اوللور ایسه
احتمالدر که شداند موقفدن آسایش ایچون اولان شفاعت عظمی اوله اگر چه کیم بوشفاعت
امت محمد مخصوص دکلدر جمیع امتلره عامدر و لکن امت محمد بوده اصلدر ساری ایلره تابعدر
دیدیلر و احتمالدر که شفاعت نایه اوله یعنی رفوی بغیر حساب جنته ادخال ایچون اولان

شفاعت

شفاغت اوله زیرا اول یوامنه مخصوصدر تنکیم حدیث شریفده * یدخلون من امی الجنة سبعون الف سالح * یورمشدر کبر وقلان امتلرحقنده بغير حساب دخول منقول دکلدر واحتمالدر که شفاغات خمس یینده مشترک اولان شفاغت مطلقه اوله و غیرام بوشفاغته امت محمده مشارک اولقی سید عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری کنندی امتیجون شفاغتن تأخیر ایتمکه منافی دکلدر وطن اولنورکه سائر امه شفاغت ایتمه بلکه انله شفاغتی کنندی پیغمبری ایده دیمشدر اما فخر کائنات علیه اکل النبیات حضرت نوری سائر بنه دخی شفاغت ایده چکی احادیث سابقه دن فهم اولمشدر (وامام احمد رجه الله تعالی علیه نقلنده بریده رضی الله تعالی عنه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوردن روایت ایتمشدر که * انی لارجوان اشفع یوم القیمة عدد ما علی الارض من شجرة و مندره * یورمشدر ریعی بن رجا ایدرمه که بر بوزنده اغاجدن و کسکدن تقد رنسنه وار ایسه قیامت کوننده انلرک صاغشی قدر کیمسه به شفاغت ایدم دیمک اولور امت محمد یوم قیامتده سائر امدن اول حساب اولنسه کر کدر تنکیم ابن عباس حضرت نوردن روایت ایتمشدر که * نحن آخر الامم و اول من محاسب یقال ابن الامه الامیه ونبیها فمن الآخرون الاولون * یورمشدر یعنی بزاملرک دیاده آخر کلتی بزوقیامت کوننده اول حساب اولناتی بز قیامتده قنی امت امیه وانلرک پیغمبری دیرل یعنی جله دن اول بزم احوالمره اعنا ایدرل حاصلی بزنیساده آخرل و آخرنده اوللر ذبوی بیوردی بروایتده دخی ابن عباس حضرت نوردن مرویدر که حق تعالی حضرت نوری مخلوقاتی یینده قضا ایلمک دبلدیکی زمانده برماندی * این محمد و امته * دیوندا ایدر اندن بن قیامت ایدرم امنم یکا تابع اولورل آثار و ضوون غر محجلین اولد قلمری حالده حاصلی بز آخرلر که اوللر و اول حساب اوللرلر واملر بزم یوللر دن صاویلورلر * کادت هذه الامه ان نکلون انبیا کلها * دیرل یعنی قریب اولمشکه یوامنک جله سی پیغمبر اوله دیرل ذبوی یورمشدر و غر محجلین نه دیمک ایدیکی قریبا ذکر اولمشدر (حدیث صحیحده وارد اولمشدر که یوم آخرنده اول قضا اولنن دعواز قان خصوصلر بدر بخاری رجه الله تعالی علیه بوبله روایت ایتمشدر (ونسائی نقلنده مرفوعا وارد اولمشدر که اول حساب اولنن سلالت و اول قضا اولنن قان خصوصلری اوله (ترمذی نقلنده ابی هریره دن مرویدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری قیامت کوننده عبیک قدملری برندن زائل اولماز تا درت نسنه دن سؤال اولماز نتیجه (اولا عمرکی نه ایتمده قانی قبلدک دیرل (اندن عملکله نه عمل اشلدک دیرل (اندن مالکی قندن کسب ایتمک ونبه خرج ایتمک دیرل (اندن جسمکی نه عملده اسکندک دیرل دیمشدر (امام احمد روایتده ابی هریره دن وارد اولمشدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری * لیخصصن کل شیء یوم القیمة حتی الشان فیما انتطحتا * یورمشدر یعنی قیامت کوننده هر شیء که آخر اوزره حتی اوله انکله خصوصت ایدوب حقن استر حتی ایکی قبون بری بریله طوفشمدلنده خصوصت ایدرلری برندن حقلرین استرل دیمکدر (حاکم و بیهقی روایتلرنده انس بن مالک رضی الله عنهدن مرویدر که برکون فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری اوتوردر ایکن ناگاه کوردک کولدی حتی مبارک دیشلری کوزندی اندن عمر بن الخطاب حضرت نوری یارسول الله بانی انت و امی دن کولدک دیردی سید عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری ابتدی امدن ایکی کشتی رب العزتک حضور بنه کلوب دیرچو کدیلر بریسی ابتدی یارب بنم مظلومی بوقرنداشمدن آلبو برحق سبحانه و تعالی حضرت نوری ابتدی بونک حسناتدن نسنه قالمدی بوکانیلرسک اول کشتی ابتدی امدی بنم کاهمدن کسبون کورسون فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری

بو سوئی سو بلیحک مبارک و وز زدن باش کلوب اخلدی اندن ابتدی اول کون
 بر عظیم کوندر ناس انده کاهلرین غیر کیمسه بو کلمه که محتاج اولور دینی اندن یته بیوردیکه
 حق تعالی حضرتلری اول طایفه امر ایدوب کوز یکی بوقار و قالد نظر ایله دینی اولدنی نظر
 ایدوب ابتدی یارب انجول ایله مرصع و مزین اتوندن و کشدن شهر لر کوز بریم بو نلر قننی
 بیغمبر کدر یاقننی صدیق کدر یاقننی شهید کدر حق جل و علا حضرتلری بیوردی بونلر اول
 کیمسه نکدر که بهاسن و بره اول کئی بونک بهاسته کیم مالک اولور دینی حق جل و علا
 حضرتلری بیوردی سن مالکسن اول ابتدی نه ایله مالکم باری تعالی حضرتلری بیوردی قرند اشکک
 جرمقی صفویله اولدنی یارب صفو ایشتم کاهندن یکدم دیدی حق سبحانه و تعالی حضرتلری
 بیوردی ابعدی قرند اشکک اله یایش دخی جسته آل کیت سید عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرتلری بو یله بیورد قد نصکره (اقواله و اصلحو اذات یتکم فان الله یصلح بین المسلین)
 دیدی یعنی حق تعالی حضرتلردن تقوی اوزره اولک ما یذکرده اولان عالی بری بریکره
 احسان و مساعدت ایله اصلاح ایدک تحقیقاً حق سبحانه و تعالی حضرتلری مسلمانلار اسن
 اصلاح ایلر دیو بیوردی کانه اصلاح ذات البین خصیلت مدوحه در زیر حق جل و علا
 حضرتلری بالذات مسلمان یتن اصلاحه متصدی اولور دیو بیور مشدر حقوق عبادله کتمکدن
 قتی حذر و اجیدر شوبله که حق تعالی حضرتلری نیک فضلته لایق و سزاوار اولوب کتدو
 ادایه محتاج اولور ایسه حال قتی دشوار اولور (امام قشیری رحمة الله علیه تعجربه یازمشدر که
 اگر بر کیمسه نیک یمش بیغمبر قدر ثوابی اولسه اما نصف دانق مقداری حق طلب ایدر بر خصمی
 اولسه اول خصمن راضی فطین جسته کبر مک بو قدر دیشلر بعضی بر دانق مقداری حق ایچون
 یمش مقبول نماز بن آلور ز دیمشدر (حساب تمام اولدقد نصکره اعمال وزن اولسه کر کدر
 وزن جزا ایچوندر پس لایق اولان حسابدن نصکره اولفسدر حق جل و علا حضرتلری کتب
 کر بنده میراتی صیغه جمعه ذکر ایدوب (ونضع الموازین) بیور مشدر اما احادیث شریفه
 افرادله و جمعه وارد اولشدر بعضی کلامین یتن جمع ایچون صورت افراددن مراد جنس
 ایدیکنه محمولدر دیدیلر بعضی دخی احتمالدر که جمع اولدنی تعسده اعمال سببه در مثلا
 بر عامل ایچون بر قاج میران اوله هر برنده اعمالک بر صنتی وزن اوانه دیدیلر دخی میران بر در
 اما تعظیم ایچون صیغه جمعه وارد اولدی حقیقت عدد مراد کلددر (کذب قوم نوح
 المرسلین) کیددر بونده دخی مراد رسول واحددر دیدیلر معتمد قول بو قولدر اکثر علما بونک
 اوزر یته در (وضع میرانک کیفیتنده علما اختلاف ایتمشدر اما اکثر اخبارده وارد اولان بودر که
 جنت عرشک صباغ یاننده و جهنم صول یاننده وضع اولسه کرک اندن نصکره میرانی کتوروب
 حق تعالی حضرتلری نیک حضورنده وضع ایشلر کرک جنت طرفنده اولان کفه سنه حسنات
 وضع اولنوب جهنم جاننده اولان کفه سنه سبئات وضع اولسه کرک تکبیر ترمذی رحمة الله علیه
 نوادر الاصولده بو یله ذکر ایتمشدر (نفس موزونده دخی اختلاف ایتمشدر بعضی ایدیلر
 وزن اولان اعمال کتدیدر اگر چه کیم اعمال اعراضدنر و لکن قیامتده جسم بغیر اندن وزن اولنور
 دیدیلر و بعضی وزن اولسان صحایف اعمالدر دیدیلر تکبیر حدیث بظافه بو معنایه دلالت
 ایلر) امام ترمذی عبدالله بن عمرو بن العاصدن بوسابق اوزره نقل ایتمشدر که رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری ابتدی قیامت کوننده حق تعالی حضرتلری بن امتدن
 بر کیمسه بی خلایق محضرنده کتورور دخی اول کیمسه نیک نامه اعمالدن طقسان طقوز نامه
 اچارلر هر نامه نیک اوزونلغی مد بصر مقداری اولور اندن حق تبارک و تعالی حضرتلری

بیورر که هیچ بو نامه زدن بر نسته بی انکار ایدر مین سن هیچ بنم کاتبلم سکا ظلم اشد بیلری
 اول دخی یوق یارب دیو جواب ویر اندن حق جل و علا حضرت نلری بونلره هیچ خدرک
 وارمیدر دیو بیورر اول دخی یوق یارب دیو جواب ویر اندن باری تعالی حضرت نلری بلی بزم
 قمرده سنک ایچون بر حسته وارد روسکا بو کون اصلا ظلم بو قدر دیو بیورر اندن بر بطقه حقا رزل
 یعنی بر کوچک کاغد پاره سی کنورزل ایچنده * اشهدان لا اله الا الله واشهد ان محمدا رسول الله *
 یازلمش اندن * احضر وزنک * دیو بیورر یعنی وزن عملک اوزره حاضر اول دیو امر ایدر
 اول کیمسه بو کاغد پاره سی ندر دیو سوال ایدر یته حق تعالی حضرت نلری بو کون سکا ظلم
 اولمز دیو جواب ویر اندن اول نامه زری میرانک بر بانه قورل و اول کاغد پاره سن بر بانه
 قورل نامه زک جه سندن بو آغر کور الله تعالی حضرت نلریک اسم شریقیله بر نسته تقبل اولمز
 دیو بیوردی (یهنی وغیری روایت ایتمشدر که سید کائنات علیه اکمل العبادت حضرت نلریته
 سوال ایدوب بارسول الله لا اله الا الله حسنا ندن میدر دیدیلر فخر کائنات صلی الله علیه وسلم
 حضرت نلری * من اعظم الحسانت * دیو بیوردی (امام قشیری تحفیده ذکر ایتدیکی اوزره
 موتادن بعضی منامده کوروب ربک سکا بیلدی دیو صور دیلر ایتدی اعمالی وزن ایتدیلر
 سببام حسنا ندن آغر کلندی اندن حسنا تم کفده سنه بر باضلو بر پاره سی دو ایدی همان بو جانب
 آغر اولدی بزی آندم جو زدم مکر ایچنده اولان بر مسلک قبرینه آندیم بر آوج طپراق ایش
 (خبرده وارد اولمشدر که مؤمنک حسنا تی خفیف کلدیکی زمانده خواجه کائنات صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نلری بر باره قی اوبی قدر کاغد پاره سن بیفسار دخی کف حسنا نه انار
 همان حسنا ت آغر کور اول مؤمن اکا جده و بنا ایدوب نه کوزل آدم اولور سن نه عجب احسان
 ایتدیک سن کیمسک دیو سوال ایدر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری بن سنک
 پیغمبرک محمدم و بو سنک بکا و بر دیکک صلا ندر دیو بیورر تفسیر قشیریده بو یله مسطوردر
 مؤمنر حق تعالی حضرت نلریک لطفنه مظهر اولیچنی هر برینه بر طریقه عشا یات ظهور ایلر
 (امام غزالی ذکر ایلر که قیامت کوننده بر کیمسه بی کنوروب عملن وزن ایدر بر حسته بوله مز که
 انکله جانب حسنا تی سبباندن آغر کله حق نیبارک و تعالی حضرت نلری رحمتدن ایدر یا قولوم
 وار خلق اراننده جرایله بلکه بر حسته الوکه کیره سنی چنه قویام دیو بیورر اول کیمسه دخی
 بین الناس کز هر کیمه سو بلسه بزندن محتاجر دیو جواب ویررر تو مید اولور آخر بر کیمسه
 ایدر بن حضور حقه واردم نامه اعمالده بر حسنه دن غیری نسته بو نلیدی آنکده بکا فائده سی
 اولاجن ظن ایتمزم باری سکا و بر هم آل سنک اولسون دیر همان بو کشتی آکور فرج و سرور ایله کیدر
 اندن حق تعالی حضرت نلری جهله احواله عالم ایکن بونی سو بیلنک ایچون سوال ایدوب یا قولم
 نیلنک دیر اولدخی یارب شو یله شو یله اولدی آخر ایچ بر حسته کیردی دیو جواب ویرر حق
 جل و علا حضرت نلری اول باغشلیان قوله ندا ایدوب ایدر بنم کرم سنک کر مکدن چوقدر ایددی
 قریدا شک البنه بابش دخی ایکی کز یله چنه وارک دیو بیورر یته روایت اولمشدر که بر کیمسه سنک
 میراتی برابر کور حق تعالی حضرت نلری کا ایدر سن نه اهل جتدن سین نه اهل جهنم سین دیو
 بیورر اندن بر ملاک بر صحیفه کتورر ایچنده (اف یازلمش همان صحیفه تی کفده سببانه وضع ایتدیکی کی
 کاهلری جا بی آغر اولور و افدن مراد تاشه و اناسنه عصیان ایدن لک انلره سو بیلدیکی مخالف
 سوزدر اندن حق سبحانه و تعالی حضرت نلری بونی جهنم آلاک کیدک دیو امر ایلر اول کیمسه
 جهنم کیدر کن بی ریمه دونه رک بر سوزم وار سو بیلیم دیر حق جل و علا حضرت نلری خطاب
 ایدوب ای عاصی نیچون بکا کلک استرسین نه طلب ایدر سین بیورر اولدخی ایدر یارب ایتسه امر کله

خ

بن جہنم کیسے پورم اما کوردم بیامی دخی جہنم آکوب کیدر بوقنی کوچ کادی عذاب مضاعف
 اولدی باری آئی جہنم آزاد ایله دیر اندن نکری تعالیٰ حضرت نوری کولوب ایدر دنیاده اکا
 عصبان ایدرک شمدی یولک ایتمکی استرین اندن امر ایدوب ایددی باباکلک الینه پایش دخی
 ایککرده جتده وارک دیو یورد (حذیفه دن مرویدر که قیامت کوننده صاحب المیران جبرائیل
 علیه السلام اوسه کرک جمیع اعمالی اول کندی البله میرانه قیوب وزن ایسه کر کدر دیو یوردش
 وقول صحیح بودر که رجحان میران اعمالی حسنه آخر کلوب اشاعه کتمکله حاصل اولور تکیم
 (فاما من نقلت موازینه فهو فی عیبه راضیه) قول شریفندن مراد بودر دیدیلر (اعمالک
 جله سی وزن اولورمی بوقسه همان خواتیم اعمالی وزن اولور دینلور ایسه (وهب بن منبه دن
 منقولد که وزن اولانان خواتیمد ر زیرا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری
 * اما الاعمال بخواتیمها * پیوردی دیمشدر (ابونعیم روایتند ابن عمر رضی الله تعالی عنهما
 خواجه کاشان صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری دن روایت ایلر که * من قضی
 لاجیه حاجه کنت واقفا عند میرانه فان رجح والا شغفت له * پیور مشر حدیث شریف
 مقتضای سنجه بر کیمسه بر مؤمن قرند اشک حاجتک بتورسه قیامت کوننده ایکی جهان فخری
 محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری الیک میرانی قننده منور اگر حسنائی سیانده
 غالب کلز ایسه اکا شفاعت ایلر * اللهم ارزقنا شفاعتہ * امام قرطبی تذکرده ذکر ابتدایی
 اوزره بعض اهل العلم پیور مشر در که بدی قنطره ده سؤال اولما بجه اصلا بر کیمسه صراطی
 یکده من یعنی صراط اوزره بدی موضعده سؤال وارد قنطره اولی ده ایمان بالله دن سؤال اولور
 یعنی اگر کله شهادتی اخلاص اوزره کتوردی ایسه بکر کیدر قنطره مانیده نمازدن سؤال اولور
 اگر نامه قیلدی ایسه بکر کیدر قنطره نائنده صوم رمضان دن سؤال اولور اگر تمام طوئدی ایسه
 بکر کیدر قنطره رابعده رکادن سؤال اولور اگر تمام ادا ابتدی ایسه بکر کیدر قنطره خامسه ده
 حج دن سؤال اولور اگر ادا ابتدی ایسه بکر کیدر قنطره سادسه ده غسل دن و آیدستن
 سؤال اولور اگر تمام ابتدی ایسه بکر کیدر قنطره سابعه ده بوندن مشکلی بوقدر بونده
 مضالم ناسدن سؤال اولور دیمشدر (ابوهریره نقلنده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نوری دن مرویدر که جہنم اوزر بنه صراط قور بلور دخی آئی اول بکنلر امتله بن اولسم
 کر کدر اول کون رسدن غیری کیمسه سوز سوز و انزل و انزل اول کون دعاری رب سلسله دیمکدر
 یعنی یارب سن سلامتله بکور دیمکدر و جہنمده سعدان دیمکی کی چنکالر اولور بیکو کون الله
 تعالیٰ حضرت نوری دن غیری کیمسه بطن اول چنکالر خلقی عملری سببیه قمار کیمسی جہنم
 دوشر کیمسی دوشملو اولور بنه قور تولور دیو پیور مشدر بومعناده عبارته اخیری ایله بعض حدیث
 دخی وارد اولشدر (ابن مسعود حدیثنده بویه در که هر کشتی به عملی حسبنجه نور و بر بلور
 او کیمجه نوری سعی ایدر خلقی کیمی طرفه العین ایچنده بکر کیمی شمشک کی بکر کیمی بولوط کی
 بکر کیمی شهاب کی بکر کیمی یل کی بکر کیمی سکر در آن کی بکر کیمی سکر در آدم کی بکر
 کیمی دوشدرک فالغرفق بکر خلاص بولوب یکد کد نصکره * الحمد لله الذی اعطانی مالم یعط
 احدا از یحافی منها بعد اذ رأیتها * دیو حق تعالیٰ حضرت نوری بنه حد وثنا ایلر دیمشدر (امام
 مسلم روایتند ابو سعید رضی الله تعالی عنه * بلغنی ان الصراط احد من السیف و ادق من الشعرة *
 دیمشدر یعنی خبر واصل اولدی که صراط قیلدن کسکن و قیلدن انجه در دیو پیور مش بعض
 روایتند سعید بن هلال دن مرویدر که * بلغنا ان الصراط ادق من الشعرة علی بعض الناس
 ولی بعض الناس مثل الوادی الواسع * یعنی خلقک بعضنسه قیلدن ایجه و بعضنسه واسع

نور

وادی کبیر دیو یورمش بعض علما * وان منکم الا واردها * قول شریفند
 مراد صراطدن کجکدر زبیرا صراط جهنم اوزرینه در دیشلر (ابن عباس و ابن مسعود
 او کعب الاحبار رضی الله عنهم و زود صراط اوزر مکیمکدر دیدیلر بعضیلر و زوددن مراد دخولدر
 دیشلر دیو کا منعلق کلام بر مقدار سابقده ذکر اولمشدر (ابو نعیم نقلنده ابی هریره فخر عالم
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نزلدن روایت ایتمشدر که * من احسن الصدقة فی الدنیا
 جاز علی الصراط * یورمشلر یعنی دنیاده صدقه احسان ایدن کیمسه صراط کو پرین کچر
 دینک اولور اما حق بودر که صدقه بی احسانک معناسی طیب خاطر و صفای قلبه بی منت و آزار
 خالصا مخلصا لوجه الله و برکدر (امام قرطبی ذکر ایتمشدر که اوزره ابن المبارک رحمة الله علیه
 نقلنده عبدالله بن سلام رضی الله تعالی عنهدن وارد اولمشدر که حق سبحانه و تعالی حضرت نلری
 قیامت کوننده پیغمبری برکتورر و امتلری برکتورر بشقه بشقه بری بریدن ممتاز جمع ایلر
 یعنی خلافتی بر برکتورر بر امتک خلقی آخر امتک اراسته قارشمز اندن جهنم اوزرینه کو بری
 قور یلور و برنادی قتی احد و قتی الک امتی دیوندا ایلر اندن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نلری قیام ایلر و امتی جیعا اکا تابع اولور حتی صراط اوزرینه وارد قلزنده حق تعالی
 حضرت نلری اعداسنک کوزلرین محو ایلر صاعدن وصولدن انلر جهنم دوکلورلر فخر کاشات
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری صالحلر ایلر کچوب کبیر اندن ملائکه اوکلرینه دوشوب
 دلالت ایلر حتی جناب عزته کلورلر و بین عرشده فخر کاشات علیه اکمل التحیات حضرت نلری
 ایچون برکسی وضع اولور اند نصکره حضرت عبسی کنندی امتیه اسلوب مذکور اوزره
 صراطه کلوب کچر ایکن انک دخی اعداسنک کوزلری محو اولور جهنم دوکلورلر کنندی صالحلر ایلر
 کچر کبیر دیشدر حدیث مذکورده امتدن مراد امت دعوت اولوق کرکدر ز برانلرک ایچنده اعداسی
 جهنم دوکلور دیدیکی اکا دلیلدر اعدادن مراد کفار و منافقیندر عاصیلر رسول الله
 حضرت نلرینه اعداد کلدر اکا اعداوت کفری موجدن العباد بالله (امام بخاری روایتده ابو سعید
 الخدری رضی الله تعالی عنه فخر کاشات حضرت نزلدن روایت ایلر که * یخلص المؤمن من النار
 فیحسبون علی قنطرة بین الجنة والنار فنقتص بعضهم من بعض مظالم کانت بینهم فی الدنیا
 حتی اذا هذبوا و تقوا اذن لهم فی دخول الجنة فوالدی نفس محمد یدیه لاحدهم اهدی من الجنة
 بمنزلة منه بمنزلة کان فی الدنیا * یورمشلر یعنی مؤمن جهنمدن خلاص بولور دخی جتنه جهنم
 مایینده بر قنطره اوزره یعنی بر کو بری باشنده حبس اولورلر یعنی کیمسه فی کیمکه قومزل اندن
 بعضینک بعضندن دنیاده اولان حقلری آتور حتی مظالمدن پاک و پاکیزه اولدقلری زمانده چنده
 کیرمکه اجازت یور یلور اول الله حقیچونکه محمدک نفسی انک بدقدرتنددر هر کشی جتنه کی
 مقامنه دنیاده کی منزلدن طوغرو وارر دیو یورمشلر بوندن فهم اولور که عامه ناس کافر
 و مسلمان اوغرادینی صراط عظیمدن غیری جنت و جهنم مایینده بر کو بری دخی اوله
 اندن صافی اهل اسلام اوغرابوب دار کرامته داخل اولهلر ز بر صراط اعظم مایینده دکلدن
 بلکه جهنمک اوزرینه در والله تعالی اعلم (ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینک
 باب جنتی اول قرع ایدن اولغله تفصیلی بیانده صحیح مسلیده ابن عباس رضی الله عنهدن وارد
 اولمشدر که * انا اکثر الناس تبعنا یوم القیمة وانا اول من یقرع باب الجنة * یورمشلر دخی
 بوکا منعلق احادیث سابقا خصاصده مذکور اولمشدر ابو هریره رضی الله تعالی عنه فخر عالم
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نزلدن مرفوعا روایت ایتمشدر که * انا اول من یقرع باب الجنة
 الا ان امرأه تبارتی فاقول لها مالک و ما انت فتقول انا امرأه فعدت علی بیتی * یورمشلر

حدیث شریف

یعنی بن اول کیسہ ہم کہ جنت فیوسی اول انکیجوں آجیلہ الا برساتون بملہ بیلہ کیرسہ کر کرد
 بن اکا کبفت حالتدن سوال اینسم کرک وسن کیمین دیسم کرک اولدخی بن برساتونم اوکسوزز ابیلہ
 طول قالوب اوتوردم دیسه کرک دیمشدر تبادرنی لفظنه فتدخل معی معناسین و برمشدر (امام
 بخاری روایتده وارد اولان حدیث شریف دخی بوکا شاهددر کہ * انا و کافل الیتامی هکذا *
 پیوروب شهادت برعقبیلہ وسطی برماغن بریره کتورمشدر یعنی قیامت کوننده بملہ اوکسوزز
 بسلیان ایکیمن برابرحشہ کبره رز دیمکہ اشارندر باخود جنت ایچنده بکابغین قوکتی اولور دیمکہ
 اشارندر الله اعلم (توریدن روایت اولمشدر کہ وقتسا کہ (ثله من الاولین وثله من الاخرین)
 آیت کریمسی نازل اولدی رسول الله حضرت تری * اتم ثلث اهل الجنة اتم نصف اهل الجنة
 اتم ثلثا اهل الجنة * دیو پیوردی یعنی اول سز اهل جنتک اوج بخشده بر بخشب سکر دیو بشارت
 ایندی اندنصرکہ سز اهل جنتک نصف سکر دیدی اندنصرکہ سز اهل جنتک اوج بخشده ایکی
 بخشب سکر دیو پیوردی بعضی حدیث مرفوعده وارد اولمشدر کہ * اهل الجنة عشرون ومائة
 صف اتم منها ثمانون * پیورمشدر یعنی اهل جنت بوز یکر می صغیر سز انلردن سکران صف سکر
 دیمکدر (امام ترمذی نقلنده وارد اولان حدیث صحیحکہ بریده بن الحصبیدن منقولدر اول ابتدی
 برصباح رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری حضرت بلالی دعوت ایدوب
 ایندی یابلال * یم سبقتی الی الجنة فادخلت الجنة فطالمت خشختک امامی * دیو پیوردی
 یعنی هر بار کہ جنته دخول ایندم او کومچ سنک صوتک اشتم سن نه سبیلہ جنته بنندن سبقت
 ابتدک دیو پیوردی خشختک اصل معناسی سلاحک وانک کیلرک صوتدر بونده دخی مراد
 حضرت بلالک پیورودیکندن حاصل اولان صوت اولمقدر بعضیلر بو حدیث شریفک معناسنده
 اسشکال ایدوب ندنکہ حضرت بلال خواجہ عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریدن
 ایلرو ککیده دیدیلر و بوکا جواب و برمشدر کہ حضرت بلال رضی الله عنه فخر کائنات
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ترینک صلاته مباشرتندن اول اذان او قورایدی خلقی
 حق تعالی حضرت ترینه دعوت ایدرایدی جنته دخوله دخی حاجب و خادم کی او کجه پیور یوب
 دخول ایندی دیدیلر تکیم اصحاب دولت بریره کتملو اولسه ل اوکلر نجه لاید خدمتکار کتمک
 مقرردر حضرت بلال دخی دنیا ده ایندیکی دعوت خلق برکاتبه اول خدمته لیاقت تحصیل
 ایندی (بن ابی شیبہ نقلنده ابی هریره دن مرویدر کہ رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت تری ایندی جبرائیل علیه السلام الیه یابئدی دخی اتم جنتک فنی فیوسندن دخول
 ایدمکن بکا کوستردی دیو پیوردی ابو بکر رضی الله عنه ایندی یارسول الله بن اندن حظ
 ایدرکہ سنکله بیلہ اولایدم اول قبونی کورمش اولایدم دیدی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه
 وسلم حضرت تری * اما انک یا ابا بکر اول من یدخل من امنی * پیوردی حدیث شریف دلالت ایدر کہ
 بو اتمه مخصوص برقبواوله ساری اول قبودن کیریمه اما بو اتمک بعضی سار اتم کیردکری ابو ایدن
 کیرمک واقع اولور تکیم سابقا بیان اولمشدر و جنتک قبولی سکردر فخر کائنات صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت تری سعادتله کندیلر کیردیک قبونک اسمی باب الرجه در واکا باب
 توبه دخی دیر ل و ساکن اولدینی جنتک اسمی عدندر اول عدن اوچاغی جنتک اعلاسی
 وسیده سیدراندہ انبیا و شهدا و صدیقوندن غیر بر کیمسه اولماز واکا قریب اولان جنت فردوسدر
 جنت عدن نصرکہ کبر و قلان جنتک اعلی و افضلی بودر بوند نصرکہ جنت الخلد در اندنصرکہ
 جنت النعیمدر اندنصرکہ جنت المأوی در جبرائیل علیه السلام و ملائکه بونده ساکنلردن معاندن
 مرویدر کہ ارواح شهدا بونده کلورل دیو پیورمش بوند نصرکہ دار السلام در اندنصرکہ

دارالمقامه در دعوت الله تعالی اعلم (ومعلوم اوله که لفظ جنت عامدر بومذ کوراتک جمله سنه متاولدر و منازل متعدده به اوصاف حسیده اسماء مخصوصه وضع اولمشدر (و جنته دخول حق سبحانه و تعالی حضرت تریبک فضل و رحمتیه در یوحسه عملیه دخول کیمیه به بستر دکندر تکیم (بخاری و مسلم روایت کرده حضرت عابسه رضی الله تعالی عنها * ان رسول الله صلی الله علیه وسلم قال لن یدخل احد الجنة علیه * دیو نقل ایتمش یعنی فخر کاشفات علیه افضل التهیات حضرت تریبک همچو کیمیه فی علی جنته ادخال ایتمز دیو بیورمش بعضیبار رسول الله صلی الله علیه وسلم قال جنته قویعز دیدیلر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریبک * ولانا الان ینعمدنی الله برحمته * دیو بیوردی یعنی بنی دخی عمل جنته قویعز الا حق تعالی حضرت تریبک رحمتیه بنی نعمدا یتشدر یعنی رحمته بنی مستغرق ایتمشدر اول حسبه کیره م دیو بیوردی صدک عملی دخوله سیدر و لیکن سبب مستقل دکندر حدیث شریفده منی اولان استقلال سببیه در یوقسه مطلقا سببیه عمله ثابتدر تکیم آیت کریمه ده (تلك الجنة التي اوردتوها بما كنتم تعملون) بیورمشدر امر بن یننده تثنای یوق ایتمیکی ظاهر در واکر چه نفس دخوله عملک استقلال یوقدر برجه الله واقع اولور و لیکن دخوله نصکره جنت ایتمده شرف مراتب و علو درجه کلی مدخلی واردر حتی حدیث شریفده * ان اهل الجنة اذا دخلوها نزلوا فيها بفضل اعمالهم * بیورمشدر یعنی اهل جنت دخول ایتمکری زمانه منازل جنته فضل عملاری حسبه واردر دیمک اولور و سافدن متقولدر که * النجاه من النار بعفو الله و دخول الجنة برجه الله و اقسام المنازل و الدرجات بالاعمال * دیو بیورمز ایتمی (اما سید کاشفات علیه افضل الصلوات حضرت تریبک کوزله تفضلی بیاتمه آیات و احادیث شریفده نیجه نصوص وارد اولمشدر اولان معلوم اوله که لفظ کوزر کزیدن مأخوذ فوعلی صیغه سنی اوزره در اول جنته اولان نور جلیل کثره ماه و کثره اوائسی و عظیم قدر و خیر جهنم لریدن لفظ مذکور ایله تسمیه اولمشدر کوزر که تفسیرنده مفسر لر اوندن زیاده قول نقل ایتمشدر در اکثر اقوال مقصد سادسده ذکر اولمش ایتمی و اقوال اولی سنی ابن عباس رضی الله تعالی عنهما قولیدر که کوزر خیر کثیردر ز بر اعمومی واردر دیمشدر و لیکن فخر کاشفات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریبک لفظ شریفه نهر مذکورده تخصیصی ثابت اولمشدر اندن عدوله بحال یوقدر (امام مسلم و غیر یلر رحهم الله تعالی انس بن مالک رضی الله عنه حضرت تریبک روایت ایتمشدر در که بر کون فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریبک مسجد شریفده بزم ارامزده او تورد ایتمک بر مقدار مبارک کوزلی او یخویه واردی اندن کوله ربک مبارک باشنی قالدردی بزایتک بار رسول الله نیه کول سز سینه واقع اولدی دیدک ابتدی شمعی بکار سوره نازل اولدی * بسم الله الرحمن الرحیم (انا اعطیناک الکوثر و فصل لربک و اخر ان شائتک هو الاثر) دیو اوقبو وردی اندن پیلوره بسز کوزندر دیو بیوردی بزخی الله و رسوله اعلم دیدک ابتدی * انه نهر و عدیه ربی * دیو بیوردی یعنی تحقیقا اول برابره قدر که دریم انی بکا و عدیه قشدر دیو بیوردی (صحیح بخاری ده بنه حضرت انسدن هر و یدر که فخر کاشفات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریبک معراج کیمیه سنی کورد کلریدن حکایت ایتموب * آیت علی نهر خفته قباب لؤلؤ و محوق فقلت ما هذا یا جبرائیل قال هذا الکوثر * بیورمشدر یعنی بر ارمق اوزر بنه کلامه که ایتمی جانلرنده محوق انچوردن قیلر وار جبرائیله بو نهر نه نهر در دیدم ابتدی بو کوزندر دیمک اولور (ابن جریر رحه الله علیه شریک بن ابی نمر دن نقل ایلمر که اشتمم (انس رضی الله عنه بزه خبر و یروبا یدر ایتمیکه سید عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریبک اول کیمیه که معراج واردی بر نهر کوردی اوزونده لؤلؤ وز بر جندن بر قصر بنا اولمش خاکنی آلب شم ابتدی کوردی

مسك خالص باجبرائیل پونه رندر دیو سوال ابتدی جبرائیل علیه السلام ابتدی پونه رندر کوژدر که
 ربك سكا صافتمندر دیدی (امام احمد رجه الله عليه دخی انس بن مالک کن روایت ایلمر که
 بر کبسه فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریته کلوب یار رسول الله مالکوژ دیدی
 یعنی کوژ ندر دیو سوال ابتدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری * نهر
 فی الجنة اعطاه ربی لهوا شدیدا ضامن اللبن واحلی من العسل * دیو یوردی یعنی چنده
 بر ابرماقدر ربی ای بکا و برمشدر انک بیاضی سود دن اشدر و حلاوی غسلدن زیاده در دیو
 یوردی حاصلی سوددن آق و بالدن طتلودر دیدی (امام بخاری روایتده ابی عبیده دن مر و بیز که
 انا اعطيتك الكوزین حضرت عایشه به سوال ایتم * نهر اعطیه نیکم شاطیه در بحوف
 آینه کعدا نجوم * دیو یوردی دیمشدر یعنی اول کوژ بر ابرماقدر سزک پیغمبر بکره
 و برمشدر ایکی جانبی بحوف انجودر یعنی ایکی جانبده انجودن قبل وارد و آینه سی یعنی صو
 ایچہ جنک کاسدری و قدح لری یلدزل صاحب شجعه در دیمک اولور (امام نسائی نقلده
 حضرت عایشه دن بو به مر و بیز که * نهر فی بطنان الجنة * دیو جواب بر مشر ابو عبیده ابتدی
 بطنان جنت ندر دیو سوال ایتم وسطهاد بو یوردی یعنی اوزره سیدر دیدی اندن اول نهری
 وصف ایوب * جافته قصور اللؤلؤ و الباقوت و ترابه المسك و حصاؤه اللؤلؤ و الباقوت *
 یوردی یعنی ایکی جانبده انجودن و باقوتدن قصور وارد و طبرانی مسکدر و صیونک چاقلی
 انجو و باقوتدر دیمک اولور حصا دیوانده اوفاق طاش جعزله در بر بوراده مراد صواقد یسنده
 اولان چاقلدر که صواتک اوزندن آغاز تکیم (امام احمد رجه الله عليه ابن عمر رضی الله عنهما
 حضرت تریندن نقل ابتدی حدیث شریفده * و الماء یجری علی اللؤلؤ * عباره سبله وارد اولمشدر
 حتی ابن کبیر رجه الله عليه یوردی اوزره ائمه حدیثدن چوق کبسه قنده قطع افاده ایلمر
 طریقتدن نواتر بولمشدر انس دن و ابوالعالم دن غیری سلفدن نیجه کبسه کوژ چنده بر نهر
 ایلمر روایت ایتمشدر و الله اعلم (فخر کائنات حضرت تریتنک چنده وسیله و درجه رفیعده
 و فضیله برله تفضیلی بایتمه وارد اولان احادیث شریفده دن بری بودر که (امام مسلم رجه الله
 عليه عبدالله بن عمر دن روایت ایتمشدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت تری * اذا سمعتم
 المؤذن فقولوا مثل ما يقول ثم صلوا علی فانه من صلی علی صلوة صلی الله علیه عسرا ثم
 سألوا الله لی الوسیلة فانها منزلة فی الجنة لا یبغی لاحد الا بعد من عباده و ارجوا ان کون اناهو
 فمن سأل لی الوسیلة حلت علیه الشفاعة * دیو یوردی یعنی مؤذنگ اذان استماع ایلمر بکره زمانده
 اول نه در ایسه سزده او یله دیه سز تمام اولدقدن صکره بکامالات ایله سز زباشان بودر که
 بر کبسه بکا بر کره صلات ایله الله تعالی حضرت تری اکا اون کره صلات ایلمر اندن صکره
 حق تعالی حضرت تریندن بتم ایچون وسیله فی استیه سزا اول وسیله دیدکلری چنده بر منزندر که
 حق تعالی حضرت تریتنک عبادندن بر قولدن غیره لایق دکلدر و بن رجا ایلمر که اول قول
 بن اولام ابتدی بر کبسه که بتم ایچون حقدن اول وسیله فی استیه اکا بتم شفاعتن واجب
 اولور دیمکدر (حافظ عماد الدین ابن التکثیر * الوسیلة علم علی اعلی منزلة فی الجنة وهي منزلة
 رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم و داره فی الجنة وهي اقرب امکنه الجنة الی العرش *
 دیمشدر یعنی جنک بر بغایت شریف برنده بر اطا قدر فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت تریتنک چنده منزلی و داری اولدر و جنت مکان تریتنک عرشه اک قریب بری اولدر
 دیمک اولور) بعضیلر دخی وسیله فعله صیفه سی اوزره وسل الیه دینکلرندن ماخوذ در
 توسلت دیمک تقر بن دیمکدر نوسل تقر دیمک اولور و کاه اولور که منزله علیه به اطلاق اولور

حکیم حدیث شریفه * فانها منزلة في الجنة * پیورمشدر مع هذا بودخی معنای اوله رد
 اولفق قابلدر زیر اول منزله به واصل اولان الله تعالی حضرت نلرینه قریب اولوردیمشدر
 وبالجملة قرب حسی وقرب معنوی مراد اولفق قابلدر الله تعالی حضرت نلرینه نسبت اولیق
 قرب معنوی بدین غیر متصور دکلدرا کر قرب حسی مراد اولنور ایسه عرشه نسبت اولفق
 کر کلدرا و قنا کیم فخر کاشان صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری حق تعالی حضرت نلرینه
 عبودیت جهشدن اعظم مخلوقات اولوب جمله سندن الله تعالی حضرت نلرینه علی وادن
 خوف و خشی و اکا اخلاص و محبتی زیاده اولدی ایسه لاجرم منزلی الله تعالی حضرت نلرینه
 اقرب منازل اولدی و جنت ایچنده درجه سی اعلای درجات قلندی اکر سوال اوانوب
 فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری مقام مذکور کنیدی ایچون طلب ایتمکی
 امتنه امر ایتمکینک وجهی ندر دینلور ایسه جواب اولدر که امت اول دعا ایله کند اول
 تقرب الی الله حاصل ایدر ایتمکری دعائک منافی تفسیرینه راجعدر یوقسه حق جل و علا
 حضرت نلری منزل مذکور ی حیینه احسان ایتمدر حکیم حدیث شریفه ذکر اولندی
 (یا خود جائزدر که مقام مذکور حق تعالی حضرت نلری حیینه بعضی اسبابله مقدر ایتمش اوله
 جمله اسبابدن پری امتک دعاسی اوله دیمشدر (اما فضیلت دیدکری جائزدر که سائر خلایق
 اوزره مرتبه زانده دن عبارت اوله یا خود منزله اخری اوله یا خود وسیله تک تفسیری اوله
 دیمشدر و دخی وسیله حقیقه وارد اولان احادیث شریفه تک بعضی بودر که (ابو سعید الخدری
 رضی الله تعالی عنه * قال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم الوسيلة درجة عند الله ليس
 فوقها درجة فاستلوا الله لي الوسيلة * دیمشدر یعنی وسیله حق تعالی حضرت نلرینک قنده
 پردرجه در که آنک قوقنده درجه یوقدر ایددی حق تعالی حضرت نلرین بنم ایچون وسیله بی
 طلب ایتک دیمک اولور) بعضیلر بولفظله ذکر ایتمشدر * درجة في الجنة ليس في الجنة اعلى
 منها فستلوا الله ان يوتينها علي رؤس الخلايق * بوندن دخی مراد معنای مذکوردر
 عبد الله بن عباس رضی الله عنهما (ولسوف يعطيك ربك فترضى) آیت کریمه سنک تفسیرنده
 پیورمشدر که حق جل و علا حضرت نلری فخر کاشان صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینه
 جنت ایچنده بیک قصر و پردی و هر قصرده لایق اولان اوزره ازواج و خدم و عبری مهبا
 قیلدی دیمشدر ابن جریر و ابن حاتم بولجیه روایت ایتمشدر بومقوله خیر فخر کاشان
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرین مسموع اولنجیه سوبلغز ایددی ابن عباس رضی الله
 عنهما دخی اشیدوب سوبلشدر بودخی مرفوع حکمنده در حدیث مرفوع اکا دبرر که
 روایت ایدن خواجه کاشان صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرین اشدیم دیور روایت ایده
 والله اعلم *) خاتمة الکتاب * ابو نعیم رحمه الله علیه نقلنده حضرت عایشه صدیقه رضی الله
 عنهادن مرویدر که برکون برخاتون فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینه کلوب ایددی
 یارسول الله سن بکا کنیدی نفسدن و اهلدن و ولدندن سوکلوسین و بن اویمده اونور رایکن
 خاطر مه سن کلور سین ناسنی کلوب کور منجه صبر ایده مزیم و بن کنیدی مومنی و سنک مومنی یاد
 ایدیم و بلد مکه سن جنته دخول ایدکده پیغمبر ایله مقام رفیعه اولاجق سین و بن کبردی کیم
 زمانده قورقار مکه سنی کوره میم دیدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری خاتونه جواب
 و یرمدی آخر جبرائیل علیه السلام کلدی (ومن يطع الله والرسول فاولئك مع الذين انعم الله
 عليهم من النبيين والصديقين والشهداء والصالحين) آیت کریمه سین کتوردی معنای شول
 کیمدر که الله تعالی حضرت نلرینه ورسولنه مطیع اولمزل انلر پیغمبر ایله و صدیقلر و شهیدلر

وصال خرابه یله اولورل دیمکدر دخی تفصیلی یوقاروده کیمشدور و معیندن مراد بودکدر که
 اهل اطاعت انبیا علیهم السلام ایله درجه واحده اولال بلکه مراد هر نه وقت استزل ایه
 کندنی مقاملردن انلری بلامانع مشاهده ایدرلر رؤیت و ملاقات دبلدکاری زمانده حاصل
 اولور دیمکدر (وبعضیلر آیت کریمه ثوبان رضی الله عنه حفته نازل اولدی دیمشدرلر تنکیم
 مقصد سابع اوائلنده یوکا متعلق کلام مستوفی ذکر اولمش اییدی (وروایت ایدرلر که کندنی
 نغسنه اسراف اییدی رخا تون وار اییدی وفات ابتدی برکیجه واقعه ده کوردیلر برک سکا
 نیلدی دیوسوال ایتدیلمر مغفرت ایتدی دیدی نه سببه مغفرت ایتدی دیدیلر فخر عالم صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نلرینه مجیم سببیه و آئی کورمکه ایتدی کیم آرزو سببیه مغفرت ایتدی
 همان پزدا کلدیکه بزم حبیبی کورمکه آرزو ایدنلری بزهذایز ایله ذلیل ایتکدن حیال ایدرلر
 بلکه انلری اول حضرت ایله دار کرامت زده جمع ایدرلر دیو بیورادی دیدی (وجه بحجاب چندن
 بری دخی (طوبیادر بعض علما رحیم الله (طوبی لهم و حسن ما ب) قول شریفنک تفسیرنده
 بیورمشدرلر که طوبی چندنه پرا تا جدر حلیله وحله ل بنور حق تعالی جل ذکره حضرت نلری آئی
 یدقدرتیه دکشدر کوی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینک مقامنده در وهر مؤمنک
 منزلته اندن بر بداق وارمشدر جنساندن بر جنت یوقدر ~~که~~ شجره طوبی آند و ارمش اوله
 انکیچون کوی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینک مقام شریفنده واقع اولمشدر که
 هر نعیک سری واقع اوله والله دوستلردن هر کشتی فخر کاشان حضرت نلرینک سرندن حصه دار
 اوله و کسندور جنتی احاطه قیلشدرلر هر اولی که چندنه نعم ایلر فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نلرینک نعمتیه متممدر ز بر اولیلر هر نعمته که واصل اولمشدرلر فخر عالم حضرت نلرینه
 اتباعه واصل اولمشدرلر انکیچون نعمنده سر نبوت آنکه قائم اولمشدر و ابلیس علیه اللعنه دخی
 تمام جهنمی احاطه قیلشدر اهل جهنمدن بر کیمه یه عذاب اولماز اول اول آنکه مشترکدر (ابو حبان
 رحمه الله علیه) بحر ایله مسمی اولان تفسیرنده (عینا یشر ب بها عباد الله یفجرونها العجیرا)
 قول شریفنک معناسنده اول عین برعیندر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینک دار
 بقاده سرای سعادت مدارندن چبقاردخی انبیا و مؤمنینک دارلرینه فارد یوقل ایتمشدر یونلردن صکره
 معلوم اوله که اعظم نعیم جنت و اتم لذاتندار الکرامه مشاهده جلال رب عزت و مطالعه وجد کریم
 حضرت احد یتدرو بو اول جمال پاکال عظیم المثلدر که هیچ آفریده نک آینه تصورنده
 جلوه کرا و لقی محالدر اول زمانکه اهل ایمان قرین رحمت رحمان و مظهر عنایت بزدان اولوب
 روضه رضوانه دخول ایدرلر خزنه جنت انواع اجلال واعظام ایله فارشوکلوب (سلام
 علیکم طیب فادخلوها خالین) دیو نخب و اکرام ایدمزلر و حق سبحانه و تعالی جنابندن * سلام
 علیکم عبادی و مر حبا بکم اهل ودادی اتم المؤمنون الامنون لا خوف علیکم الیوم و لا اتم
 نحر نون * خصایله خلعت سرور و شادمانی ارزانی بیور بله آندن حق جل و علا حضرت نلری
 یا عبادی یوکون سزه انعام و احسانم الی کنشاده در بدن نه دیلر سکر دهلک دیو بیوره انلر دخی
 یارب سندن مرادیمز دیدارک کورمک و روضه رضا که ابرمکدر دیه لر حق جل و علا حضرت نلری
 یونلره بشارت بیوروب ایمدی شاد اولک که بن سزدن راضی اولدم دیه اندن رفع حجاب ایدوب
 تجلی ایله همان اهل جنت جیعا سجده په وارملر حق تعالی حضرت نلری ای قوللرم باشکری
 سجده دن قالدیرک سجده محلی دکدر بن سری همان انکیچون دعوت ایتدمکه مشاهده
 دیدارم ایله معتم اولاسز دیه یا عبادی سزدن بر وجهله راضی اولدمکه سمدن صکر و ادا سزه
 خوشنک اولمزم دیو بیوره اهل جنت دخی (الحمد لله الذی اذهب عنا الحزن ان ربنا لغفور

شکور الذی احلنا دار المقامة من فضله لا یمتنا فیہا انصب ولا یمسنا فیہا الغوب (ربوحد و ثنا
ایلبه ل) یوندن معلوم اولدیکه جنتده شکر نعمت وجد و ثنا رب عزتدن غیرى عبادت
اولبه تکیم حدیث صحیحده وارد اولمشدر که جابر رضی الله عنه رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلم حضرت بلرندن رایت ایتمشدر * یا کل اهل الجنة فیها و یشر بون ولا یسخطون ولا یبولون
و بکون طعامهم ذلك جشاء ورشحا کرشح المسک یلهمون التسبیح والمجد کما یلهمون النفس *
دیو یورمشدر یعنی اهل جنت جنتده برز و ایچرز انلر سومکورمرز و بول ایتمزل بدکلری طعام
جشاء ورشح اولور یعنی ککر مکله و ترسکله مندفع اولور و ترزى مسک رایجد سن و بررو انلره نفس
الهام اولندیفی کی تسبیح وجد الهام اولنور دنیاده اولان اوزره نوع ریاضت و مشقت ایله
دکلدر بلکه نفس الوب و یرمک نیجه ابدیه حق جل و علا حضرت بلرینه تسبیح و تحمید
انلره شوبله راحت بخش و روح افزادر تقدیر حد و ثنا و تسبیح ایتمزل
اولقدر روحلری نازه ثوب صفالری زیاده اولور دیمکدر والله اعلم
تحمدا لله علی ما یسر لنا من الاتمام و نشکره علی ما سبغ
علینا من الافضال و الانعام و نصلى علی اشرف
الانام و افضل الرسل الکرام محمد المصطفى
علیه الصلوة والسلام و علی آله
الفخام و صحبه العظام
ماتعاقبة البانی
و الايام

یعونه سبحانه و تعالی مواهب جود و جودی منصفه علم محیطنده جلوه کر اولان حقایق هستی بی
یرنهج صراط مستقیم لحه واحده ده ابراز و ایجاد بیوران جناب خلاق علیک یاوری عنایت و جایه سببه
فاضل و ماهر نکتده دان * عارف و کامل بحر عرفان * مولانا عبد الباقی * صبت سجال الرحمة
علی روحه یوم التلاق * مر حومک سطور ترجمه به کشیده بیورد قلمی فرید دهر و علامه عصری
شارح بخزاری * خبر خطیر شیخ احمد بن خطیب القسطلانی * حضرت بلرینک مواهب الدنییه
یا النخ المحمدیه * نام نالیف جلیلتک ترجمه جسمیه و اثر فحیمه سنک طبع و تمثالی *
السلطان ابن السلطان السلطان * عبد المجید خان * حضرت بلرینک عصرین امان
و فرخنده اوانلرنده * طامع عواطف ذی الطول الحمید * محمد سعیدک
حرف و نظارتیه * طبعخانه عامره ده یک ایکیوز
النش بر سنه سی ذی القعدة شریفه سی
اواسطنده ختام پذیر
اولمشدر

